ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\S\Stephenson Neal\Stephenson_Neal-Kryptonomikon.pdb

PDB Name: Stephenson, N - Kryptonomikon
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.9.1937
Modification Date: 30.9.1937
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Neal Stephenson
KRYPTONOMIKON
TALPRESS

Copyright (c) 1999 by Neal Stephenson
Translation (c) 2006 by Dana Krejčová

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.

ISBN 80-7197-275-4

Věnováno S. Townu Stephensonovi,
který z bitevních lodí pouštěl draky

PODĚKOVANÍ

Bruce Schneider vymyslel pasiáns, laskavě souhlasil s tím, abych ho použil v tomto románu, a napsal dodatek. Ian Goldberg napsal Perl script, který se objevuje v e-mailové zprávě Enocha Roota Randymu.

Kromě několika citátů je zbytek knihy, ať už bude výsledek jakýkoliv, pouze a jedině moje práce. Jsem nicméně zavázán mnoha lidem. Vypočítávat takto vděk by mohlo snadno vést až k Adamovi a Evě, tudíž jsem si za konečnou hranici své vděčnosti vybral 2. světovou válku a všechny, kterým chci poděkovat, jsem rozdělil do tří hlavních skupin.

Za prvé: impozantním osobám Titanomachie z let 1937 - 45. Téměř každá rodina má vlastní malý panteon válečníků - jako byl můj strejda Keith Wells, jenž sloužil u námořní pěchoty na Florida Islands a na Guadalcanalu a v té válce byl možná prvním americkým mariňákem, který během útoku vyskočil na pláž. Tento román však je v podstatě o technicky zaměřených lidech, od nichž se během válečných let žádaly neuvěřitelně zvláštní věci. Mezi všemi těmito velkými hackery z 2. světové války je třeba vyslovit zvláštní uznání Williamu Friedmanovi, který obětoval zdraví, aby rozlouskl japonskou strojovou šifru zvanou Purpur ještě předtím, než válka vůbec začala.

Román jsem ale věnoval svému zesnulému dědovi S. Townu Stephensonovi. Tím riskuju, že lidé dojdou k nejrůznějším falešným předpokladům ohledně podobnosti mezi jeho rodinou - což je vlastně moje rodina - a postavami v této knize, takže, čistě pro záznam, řeknu, že jsem si to všechno vymyslel - čestně! - a že to není roman a clef. Je to prostě jenom román, a ne rafinovaný způsob, jak na nicnetušícího čtenáře vybalit temná rodinná tajemství.

Za druhé: známým, kteří (většinou nechtěně) měli na mou práci ohromný vliv. Mezi ně patří, podle abecedy, Douglas Barnes, Geoff Bishop, George Dyson, Marc a Krist Gerienovi z Nova Marině Exploration, Jim Gibbons, Bob Grant, David Handley, Kevin Kelly, Bruce Sterling a Walter Wriston - který za války pobíhal po Filipínách se šifrovacím strojem a přežil, takže mi o padesát let později mohl vyprávět historky o bankovnictví v předválečné Šanghaji.

Za třetí: lidem, jejichž práce mi umožnila nebo aspoň usnadnila psaní. Občas byla jejich příspěvkem záplava lásky a morální podpora, jako je tomu v případě mé ženy, dětí a prarodičů mých dětí. Další mě podpořili zdánlivě jednoduše tím, že umíněně a dobře odváděli svou práci. Patří mezi ně moje redaktorka Jennifer Hersheyová a agenti Liz Darhansoffová

a Tal Gregory. Během psaní mi bezděčně přispělo mnoho lidí, když se mnou vedli zajímavé rozhovory, na něž pravděpodobně už dávno zapomněli, jako Wayne Barker, Christian Borgs, Jeremy Bornstein, Al Butler, Jennifer Chayesová, Evelyn Corbettová, Hugh Davis, Dune, John Gilmore, Ben a Zenaida Gondovi, Mike Hawley, Eric Hughes, Cooper Moo, Dan Simon a Linda Stoneová.

Neal Town Stephenson

"Mezi fyzikem a šifrantem existuje blízká podobnost. Kód, v němž je zpráva zašifrována, odpovídá přírodním zákonům, zachycené zprávy dostupným důkazům, denní klíče či klíče k jednotlivým zprávám důležitým konstantám, které je třeba určit. Podobnost je velmi těsná, ale podstatu šifrování lze velmi lehko zvládnout s pomocí strojů, podstata fyziky je mnohem složitější problém. (Shoda je velmi těsná, ale předmět šifrování lze snadno rozřešit s pomocí strojů, kdežto fyzikové to zdaleka nemají tak snadné.)"

Alan Turing

Dnes ráno (Imelda Marcosová) předložila nejnovější vysvětlení týkající se miliard dolarů, které se svým manželem, jenž zesnul v roce 1989, měla za dobu, kterou strávil ve funkci prezidenta, zcizit.
"Je to jen shoda okolností, že Marcos měl peníze," tvrdila. "Po dohodě z Bretton Woods začal nakupovat zlato z Fort Knoxu. Tři tisíce tun, pak 4 000 tun. Mám na to doklady, na těch 7 000 tun. Marcos byl tak chytrý. Byl skvělý. Je to zvláštní, Amerika mu prostě nerozuměla."

New York Times, pondělí 4. března 1996

ÚVOD
Dvé kol ve vzduchu.
Z háje bambusů, sťatých
zněj' hlučné písně.

...je to nejlepší, co desátník Bobby Shaftoe na poslední chvíli zvládne - stojí na stupátku, jednou rukou svírá springfieldku, druhou zpětné zrcátko, a tak odpočítávání slabik na prstech nepřichází v úvahu. Jak to vlastně vychází na počet slabik, je lepší "dvé kol" nebo "dvě kola"? A co "znějˮ"? Nákladťák se konečně rozhodl, že se nepřevrátí, a dopadl zpátky na všechna čtyři kola. Vhodná chvíle je pryč. Bobby však pořád slyší, jak kuliové vyzpěvují. Teď do toho ještě zní chrčení spojky, když vojín Wiley podřazuje. Mohl by Wiley ztrácet nervy? A vzadu pod plachtou řinčí dobré půl tuny registratur, seznamy kódů kloužou, palivo šplouchá o stěny elektrického generátoru Stanice Alfa. Moderní svět je pro tvůrce haiku peklo: "Elektrický generátor" je kolik, osm slabik? To se do druhého verše ani nedá nacpat.
"Máme dovoleno někoho přejet?" táže se vojín Wiley a zmáčkne klakson dřív, než mu Bobby Shaftoe stačí odpovědět. Nějaký sikhský policista přeskakuje fekální vůz. Shaftoova instinktivní odpověď zní: Jasně, co udělají, vyhlásí nám válku? Ale jako nejvýše postavený muž ve voze by měl asi používat hlavu nebo tak něco, takže to přece jen nevybreptne. Zvažuje situaci:
Šanghaj, 16.45, pátek 28. listopadu 1941. Bobby Shaftoe a další půltucet mariňáků na voze koukají na třídu Ťiou-ťiang, na niž se právě vřítili. Napravo je katedrála, což znamená, že jsou - kolik? - dva bloky od nábřeží. Tam kotví dělový člun Jangďťiangské říční stráže a čeká na náklad, který mají na auťáku. Jediným skutečným problémem je, že v těch dvou blocích bydlí asi pět milionů Číňanů.
Tito Číňané jsou vysoce civilizovaní obyvatelé města, ne žasnoucí venkovští balíci, kteří ještě nikdy neviděli auto - uhnou vám z cesty, když jedete rychle a troubíte přitom. A mnozí opravdu prchají na tu či onu stranu ulice, čímž vytvářejí iluzi, že se nákladťák pohybuje rychleji než ty čtyřicet tři míle za hodinu, jak ukazuje tachometr.
Ale bambusový háj Bobby Shaftoe do haiku nepřidal jen proto, aby básni dodal orientální nádech a lidi doma v Oconomowoku mohli žasnout. Před nákladťákem je spousta silného bambusu, v cestě k řece jim brání desítky provizorních závor, poněvadž důstojníci Asijské flotily amerického válečného námořnictva a 4. pluku námořní pěchoty, kteří tuto malou operaci vymysleli, zapomněli vzít v úvahu, že je pátek odpoledne. Jak by jim Bobby Shaftoe mohl vysvětlit, kdyby se namáhali zeptat nějakého ubohého mariňáka, trasa vede srdcem bankovní čtvrti. Tady pochopitelně máte Hongkongskou banku a Šanghajskou banku, City Bank, Chase Manhattan, Americkou banku, BBME, Zemědělskou banku Číny a spoustu ubohých venkovských bank, a několik z těchto bank má smlouvy se zbytkem čínské vlády na tištění peněz. Musí to být pořádně o hubu, protože aby snížily náklady, tisknou peníze na starý novinový papír, a když člověk umí číst čínsky, může se mezi barevnými čísly a obrázky, jež mění tyto kusy papíru v platidlo, dozvědět loňské zprávy a výsledky z póla.
Jak ví každý pouliční prodavač a provozovatel rikši v Šanghaji, kontrakty na tištění peněz podmiňují, že všechny bankovky, které tyto banky vytisknou, musí být kryty takovým a takovým množstvím stříbra, tedy že by kdokoliv měl mít možnost přijít do jedné z bank na konci třídy Ťiou-ťiang, položit na pult bankovky a (pokud byly bankovky vytištěny v této bance) obdržet výměnou za ně skutečné stříbro.
Kdyby Čínu právě systematicky nerozebíralo na kusy Japonské císařství, nejspíš by vláda poslala oficiální sčítače

peněz, kteří by sledovali, kolik stříbra skutečně je v trezoru příslušné banky, a všechno by probíhalo v klidu. Jenže v tomto případě jediné, co banky nutí jednat poctivě, jsou ostatní banky.

A takhle se to dělá: za normálních okolností přejde přes přepážky (řekněme) banky Chase Manhattan spousta papírových peněz. Ty se odnesou dozadu, roztřídí a naházou do kasiček (několik čtverečních stop na plochu a yard hlubokých, s provazy upevněnými v rozích). Všechny bankovky vytištěné (řekněme) v Americké bance se naházou do jedné kasy a všechny z City Bank do druhé. Pak si v pátek odpoledne zavolají kulie. Každý kuli, nebo párek kuliů, s sebou pochopitelně má svou dlouhou bambusovou tyč - kuli bez tyče je jako čínský mariňák bez svého poniklovaného bajonetu - a tu prostrčí provazy v rohu kasy. Pod každý konec tyče se postaví jeden kuli a společně kasu zvednou. Oba se musejí pohybovat zároveň, jinak se bedna začne kymácet a všechno je v háji. Poté kuliové vyrazí do banky, jejíž jméno je napsáno na bankovkách v jejich kase. Cestou si zpívají a našlapují v rytmu písně. Tyč je pořádně dlouhá, takže jsou dost daleko od sebe a musejí proto zpívat hodně nahlas, aby se navzájem slyšeli. Každá dvojice kuliů na ulici si pochopitelně zpívá jinou písničku a snaží se překřičet všechny ostatní, aby nevypadla z rytmu.

Deset minut před zavírací dobou v pátek odpoledne se rozletí brány všech bank a do nich vpochodují dvojice kuliů, kteří si zpívají jako při předehře v nějakém pitomém broadwayském muzikále, praští se svými obrovskými kasami plnými potrhaných peněz a požadují výměnou stříbro. Takhle to provádějí všechny banky. Občas to udělají všechny v jedno páteční odpoledne, zvláště v dobách, jako je 28. listopad 1941, kdy dokonce i ubohý námořní pěšák jako Bobby Shaftoe chápe, že je lepší mít pod polštářem stříbro než hromadu starých nastříhaných novin. Proto když jim normální chodci, pouliční prodavači jídla a zuřiví sikhští policajti uhnuli z cesty a přitiskli se ke zdem klubů, krámů a bordelů třídy Ťiou-ťiang, Bobby Shaftoe a ostatní marifiáci na nákladáku stále nevidí dělový člun, k němuž mají namířeno, právě kvůli tomuto vodorovnému lesu silných bambusových tyčí. Přes hlasitou, rytmickou pětitónovou kakofonii zpívajících kuliů není slyšet dokonce ani jejich vlastní klakson. Dnes to není jen nějaký obyčejný pátečně odpolední shon v šanghajské bankovní čtvrti. Tohle je konečné vyrovnání účtů předtím, než celou východní polokouli zachvátí požár. V příštích deseti minutách budou všechny ty miliony slibů natištěné na ústřižcích papíru splněny, nebo porušeny. Kousky stříbra a zlata změní majitele, nebo taky ne. Je to jakýsi soudný den nekrytý kovovou rezervou.

"Kristepane, nemůžu -" řve vojín Wiley.

"Kapitán kurva říkal nezastavovat za žádnejch okolností," připomíná mu Shaftoe. Neříká Wileymu, aby ty kulie přejel, připomíná mu, že pokud je nepřejede, budou mít co vysvětlovat - což jim zkomplikuje fakt, že kapitán je přímo za nimi v autě nacpaném čínskými mariňáky vyzbrojenými mašinkvéry. A z toho, jak se kapitán kvůli té záležitosti se Stanicí Alfa chová, je celkem jasné, že má na zadku předběžně otištěnou podrážku nějakého admirála z Pearl Harboru nebo dokonce (virbl) Kasáren Námořní pěchoty USA, Jihovýchodní osmá a Přední, Washington, D. C.

* * *

Shaftoe a ostatní mariňáci znali Stanici Alfa jako záhadnou klaku škrabáků od maríny, kteří se věčně poflakují na střeše budovy v Mezinárodní čtvrti v boudě ze sukovatých fošen z nákladních beden, z níž na všechny strany trčí antény. Když tam člověk stál dost dlouho, mohl vidět, jak se některé antény pohybují, natáčejí se, aby zachytily něco na moři. Shaftoe o tom dokonce napsal haiku:

Anténa pátrá
čenich bígla ve větru
taje éteru.

Tohle bylo jeho teprve druhé haiku - očividně nedosahovalo úrovně z listopadu 1941 - a on se zděsí, kdykoliv si na ně vzpomene.

Žádný z mariňáků však dodnes neměl ani tušení, jak důležitá Stanice Alfa je. Ukázalo se, že jejich úkolem je zabalit asi tunu zařízení a několik tun papíru do nepromokavých plachet a vynést vše ze dveří. Celý čtvrtek pak strávili rozebíráním boudy na střeše. Fošny, jisté knihy a papíry pak spálili.

"Kurvááá!" ječí vojín Wiley. Z cesty jim uhnulo jen několik kuliů a ještě méně si jich všímá jejich auta. Pak ale od řeky zazní to fantastické zahřmění, jako když bůh přes koleno zlomí míli dlouhou bambusovou tyč. O půl vteřiny později už nejsou na ulici žádní kuliové - jenom spousta beden, na nichž se houpají bambusové tyče a narážejí do dlažby a o sebe jako zvonečky. Z dělového člunu stoupá hřib šedého kouře. Wiley zařazuje vyšší rychlost a přišlápne plynový pedál až k podlaze. Shaftoe se znovu opře o dvířka nákladáku a sklání hlavu v naději, že mu jeho chatrná pěšácká přilba z Velké války1 bude k něčemu dobrá. Pak začnou praskat kasy s penězi, jak je náklaďák cestou demoluje. Shaftoe vyhlíží blizardem bankovek a vidí, jak velké bambusové tyče vystřelují vzhůru a letí k řece.

Šanghajské listí.
Vrata na šedém nebi.
Zima začala.

PUSTINA

Odložme tu věc s existencí boha na později a prostě se dohodněme, že organismy reprodukující samy sebe na této planetě nějakým způsobem vznikly a okamžitě se pokoušely zbavit těch ostatních buď tak, že do okolí šířily hrubé kopie sebe sama, nebo přímějšími cestami, které není třeba rozvádět. Většina z nich selhala a jejich genetický odkaz byl z vesmíru nadobro vymazán, ale pár jich přišlo na nějaký způsob, jak přežít a množit se. Po přibližně třech miliardách let této komické a často nudné fugy tělesnosti a masakrů se v Munro v Jižní Dakotě narodil Blanche, ženě kongregacionalistického kazatele jménem Bunyan Waterhouse, Godfrey Waterhouse IV. Jako každý jiný tvor na tváři Země, byl i Godfrey po předcích náramný mizera, i když v poněkud užším technickém smyslu v tom, že dokázal

vysledovat své předky v dlouhé řadě o něco méně vyvinutých mizerů až k tomu prvnímu samo sebe reprodukujícímu tentononc - které vzhledem k počtu a různorodosti jeho potomstva lze oprávněně popsat jako největšího mizeru všech dob. Každý, kdo nebyl náramný mizera, byl mrtvý.

Jak už to u děsivých, smrtících, memeticky programovaných vražedných strojů chodí, tyhle byly nejpříjemnější, jaké můžete potkat. Po vzoru svého jmenovce (puritánského spisovatele Johna Bunyana, jenž strávil většinu života ve vězení nebo tím, že se vězení snažil vyhnout), reverend Waterhouse nikdy nekázal na jednom místě dlouho. Církev ho přesouvala z jednoho malého dakotského městečka do jiného tak jednou za rok, nanejvýš jednou za dva roky. Godfreymu asi tento životní styl připadal nemálo odcizující, protože během svých studií na kongregacionalistické koleji ve Fargu opustil stádečko a k trvalému zármutku rodičů propadl pozemským kratochvílím, nějak získal doktorát z klasické literatury a skončil na jedné malé soukromé univerzitě v Ohiu. Jelikož univerzitní profesoři nejsou o nic méně stěhovaví než kongregacionalističtí kazatelé, bral práci tam, kde ji našel. Stal se profesorem starověké řečtiny a latiny na Bolgerově křesťanské koleji (322 přihlášky) ve West Pointu ve Virginii, kde se stéká Mattaponi a Pamunkey a vytvářejí James River a do každého šuplíku, skříně i mezi stránky knih proniká hnusný kouř z velké papírny. Godfreyho mladinká nevěsta Alice rozená Pritchardová, která v dětství následovala svého otce - taktéž potulného kazatele - rozlehlou východní Montanou, kde vzduch voní sněhem a šalvějí, tři měsíce prozvracela. O šest měsíců později porodila Lawrence Pritcharda Waterhouse.

Chlapec měl zvláštní vztah ke zvuku. Když kolem projížděl hasičský vůz, vytí sirény ani řinčení zvonce ho nijak netrápily, ale když do domu vletěl sršeň a s téměř neslyšitelným bzučením vytvářel pod stropem Lissajousovy obrazce, křičel chlapec bolestí z toho hluku. A pokud uviděl nebo ucítil něco, co ho vylekalo, připlácl si dlaně na uši.

Jediný zvuk, který mu nepůsobil žádné problémy, byly varhany v kapli Bolgerovy křesťanské koleje. Sama kaple nestojí za zmínku, ale varhany byly darem majitelů papírny a stačily by i pro čtyřikrát větší kostel. Pěkně doplňovaly varhaníka, středoškolského učitele matematiky na odpočinku, jenž měl pocit, že určité vlastnosti Hospodina (prudkost a vrtkavost Starého zákona, velebnost a radost Nového) lze duším hříšníků v kostelních lavicích sdělit přímo skrze jakési frontální akustické vtištění. Sice riskoval, že popraskají okna z barevných skel, ale to nebylo důležité, protože se stejně nikomu nelíbila, a výpary z papírny navíc rozežíraly olovo, do něhož byly tabulky zality. Když ale jednou po bohoslužbě vrávorala uličkou mezi lavicemi další stařenka s hučením v uších a pronesla k pastorovi uštěpačnou poznámku o neobyčejně dramatické hudbě, čímž pohár konečně přetekl, byl varhaník vyměněn.

Nicméně dál vyučoval hře na tento nástroj. Žáci se nesměli varhan dotknout, dokud výtečně nehráli na klavír, a když tohle vysvětlili Lawrenci Pritchardovi Waterhousovi, naučil se za tři týdny jednu Bachovu fugu a zapsal se na hodiny hry na varhany. Jelikož mu v té době bylo teprve pět let, nedosáhl na manuály i pedál zároveň, a musel proto hrát vestoje - nebo spíše přecházet z pedálu na pedál.

Když bylo Lawrencovi dvanáct, varhany se polámaly. Majitelé papírny nezanechali žádné fondy na údržbu, a tak se učitel matematiky rozhodl, že tomu přijde na kloub sám.

Na každý rejstřík - každý témbr či typ zvuku, jejž varhany zvládly (například zobcová flétna, trompet, pikola) - byla samostatná řada píšťal seřazených od nejdelší po nejkratší. Dlouhé píšťaly vydávaly hluboké tóny, krátké zase tóny vysoké. Vršek píšťal netvořil rovnou linku, nýbrž vzhůru se stáčející křivku. Varhaník a učitel matematiky v jednom se posadil s několika uvolněnými píšťalami, tužkou a papírem a pomáhal Lawrencovi zjistit, proč tomu tak je. Když to Lawrence pochopil, jako by učitel matematiky najednou zahrál podstatnou část Bachovy Fantazie a Fugy g-moll na varhany o velikosti spirální mlhoviny v Andromedě - tu část, v níž strejda Johann rozpitvává architekturu vesmíru v jediném nemilosrdně klesajícím, neustále se měnícím akordu, jako by mu noha projížděla klouzajícími vrstvami smetí, až konečně narazí na podložní skálu. Zvláště poslední kroky varhaníkova výkladu byly jako střemhlavý let vrstvami předstírání a iluzí, vzrušující, nepříjemný nebo matoucí, podle toho, jakou máte povahu. Nebesa se otevřela. Lawrence zahlédl andělské kůry seřazené do geometrického nekonečna.

Píšťaly vyrůstaly ve vodorovných řadách ze široké, ploché skříně se stlačeným vzduchem. Všechny píšťaly pro danou notu - ale patřící k různým rejstříkům - byly seřazeny v jedné ose. Všechny píšťaly pro daný rejstřík - ale vyladěné na různou výšku - byly seřazené podle osy kolmé na tu první. Dole v té ploché skříňce bylo zařízení, které do správných píšťal ve správnou chvíli vhánělo vzduch. Když varhaník stlačil klávesu nebo pedál, reagovaly všechny píšťaly schopné vydat odpovídající tón, pokud byly vytaženy jejich rejstříky.

Z mechanického hlediska bylo všechno ovládáno dokonale jednoduchým a logickým způsobem. Lawrence si původně myslel, že nástroj musí být přinejmenším stejně složitý jako ta nejsložitější fuga, kterou je na něm možné přehrát. Teď zjistil, že nástroj, svou formou zcela prostý, dokáže vyprodukovat nekonečně složitou melodii.

Rejstříky se málokdy užívaly samostatně. Obvykle se skládaly na sebe v kombinacích navržených tak, aby využily dostupné harmonie (další chutná matematika!). Zvláště určité kombinace se používaly znovu a znovu. Pro tiché ofertorium spousta zobcových fléten o nejrůznější délce, kupříkladu. Varhany také měly geniální zařízení, umožňující varhaníkovi předem si nastavit určitou kombinaci rejstříků - rejstříků, které si sám vybral. Stačilo zmáčknout tlačítko a několik rejstříků vyskočilo působením stlačeného vzduchu z měchů a z varhan se vmžiku stal jiný nástroj s úplně novým zabarvením.

Následujícího léta Lawrence a Alici, jeho matku, obtěžoval jeden jejich vzdálený příbuzný - náramně mizerný virus. Lawrence mu unikl s téměř neznatelným sklonem tahat za sebou jednu nohu. Alice skončila v železných plících a o něco později, jelikož nedokázala pořádně odkašlávat, dostala zápal plic a zemřela.

Lawrencův otec Godfrey se dobrovolně přiznal, že břímě, nyní na jeho ramena vložené, neunese. Vzdal se místa v malé koleji ve Virginii a se synem se přestěhoval do malého domku v Moorhead v Minnesotě, hned vedle Bunyana a Blanche, kteří se tu usadili. Později získal práci v nedalekém učitelském ústavu.

V této chvíli všichni zodpovědní dospělí v Lawrencově životě zřejmě došli k tiché dohodě, že nejlepší způsob, jak ho

vychovávat - rozhodně ten nejjednodušší - je nechat ho na pokoji. Při vzácných příležitostech, kdy Lawrence vyžadoval zásah dospělých do svého života, obvykle kladl otázky, na které nikdo neznal odpověď. V šestnácti letech, kdy mu místní školský systém už neposkytoval žádné výzvy, odešel Lawrence Pritchard Waterhouse na vysokou školu. Byl slavnostně přijat na Iowskou státní univerzitu, na níž byla, mezi jinými věcmi, ROTC2, tedy výcviková základna záložních důstojníků námořnictva, kam byl nucené zapsán.

U ROTC námořnictva na Iowské státní měli kapelu, jejíž příslušníky potěšilo, že se Lawrence zajímá o hudbu. Jelikož na palubě bitevní lodi bylo těžké cvičit a zároveň hrát na varhany, vybavili jej zvonkohrou a paličkami.

Když zrovna s hlasitým zvoněním nemašíroval sem a tam po nivách u Skunčí řeky, studoval strojní inženýrství. V tomto oboru dopadl bídně, protože narazil na bulharského profesora jménem John Vincent Atanasoff a jeho doktoranda Clifforda Berryho, kteří sestavovali přístroj, jenž měl automatizovat řešení některých zvlášť nudných diferenciálních rovnic.

Lawrencův základní problém spočíval v tom, že byl líný. Přišel na to, že všechno je mnohem jednodušší, když se, jako Superman se svým rentgenovým zrakem, prostě podívá skrz kosmetické úpravy na matematickou kostru vespod. Jakmile v něčem najdete matiku, víte o té věci všechno a můžete s ní manipulovat, co hrdlo ráčí, jen s pomocí tužky a ubrousku. Lawrence ji viděl v křivce stříbrných tyčí své zvonkohry, viděl ji v řetězovce mostního oblouku i v kondenzátory nacpaném bubnu Atanasoffova a Berryho počítacího stroje. Bušení do zvonkohry, spojování mostních oblouků ani snaha zjistit, proč počítací stroj nefunguje, ho vlastně nezajímaly.

Proto taky dostal špatné známky. Nicméně občas u tabule předvedl nějaký ten husarský kousek, po němž se jeho profesorovi podlamovala kolena a ostatní studenti byli zmatení a nepřátelsky naladění. Rozneslo se to.

V té době jeho babička Blanche využívala svých rozsáhlých kongregacionalistických známostí a tahala kvůli Lawrencovi za nitky, o čemž on neměl nejmenší tušení. Její snahy vyvrcholily úspěchem, když Lawrence obdržel jakési obskurní roční stipendium věnované dědicem výrobny ovesných vloček ze St. Paulu, jehož záměrem bylo vyslat kongregacionalisty ze Středozápadu na některou z osmi nejprestižnějších univerzit na východním pobřeží. Všichni (očividně) považovali rok za dostatečně dlouhou dobu, aby se studentům zvedlo IQ o několik rozhodujících bodů, ale ne tak dlouhou, aby je to mravně zkazilo. A tak se Lawrence stal studentem druhého ročníku na Princetonu.

Princeton byl vážená škola a studovat tam byla velká čest, ale Lawrencovi, který to nemohl vědět, se nikdo tuto důležitou skutečnost neobtěžoval sdělit. To mělo špatné i dobré následky. Přijal stipendium s pramalým vděkem, což ovesného magnáta rozzuřilo. Na druhou stranu se Princetonu snadno přizpůsobil, protože to bylo jenom další místo. Připomínalo mu hezčí části Virginie a ve městě měli několikery slušné píšťalové varhany, ačkoliv jeho domácí úkol ze strojírenství - navrhování mostů a problémy s obráběním ozubených kol - ho příliš netěšil. Jako obvykle nakonec došlo na matematiku, kterou zvládal docela snadno. Čas od času se však zasekl, což ho dovedlo do Fine Hall, vznešené síně, ústředí katedry matematiky.

Po Fine Hall se potulovala různorodá sbírka kolegů. Mnozí hovořili s britským či evropským přízvukem. Z organizačního hlediska to nebyli členové matematické katedry, nýbrž samostatného oddělení nazývaného ÚPS, což byla zkratka pro Ústav pokročilých srágor nebo tak3. Ale všichni byli ve stejné budově a všichni věděli něco o matematice, takže v tom Lawrence neviděl žádný rozdíl.

Hodně z těchto mužů předstíralo plachost, když je Lawrence požádal o radu, ale jiní byli ochotní ho vyslechnout. Kupříkladu vymyslel řešení složitého problému s tvarem zubu ozubeného kola, který by tak, jak problém normálně řešili inženýři, vyžadoval značný počet dokonale racionálních, zato však zcela neestetických aproximací. Lawrencovo řešení by poskytovalo přesné výsledky. Jedinou jeho nevýhodou bylo, že vyžadovalo kvintilion operátorů s logaritmickými pravítky a kvintilion let, aby dospěli k řešení. Lawrence zapracoval na zcela novém řešení, které by, pokud by fungovalo, snížilo tyto požadavky na trilion lidí s logaritmickými pravítky a trilion let, aby to spočítali. Bohužel, Lawrence nedokázal uvrtat nikoho ve Fine Hall na něco tak přízemního, jako jsou převody, dokud se náhodou nespřátelil s jedním energickým Britem, jehož jméno okamžitě zapomněl, ale který se sám poslední dobou hodně věnoval výrobě ozubených kol na papíře. Tento chlapík se, ze všeho na světě, pokoušel sestrojit mechanický počítací stroj - konkrétně stroj počítající určité hodnoty Riemannovy zéta funkce

kde s je komplexní proměnná.

Lawrence tato zéta funkce nezajímala o nic víc či míň než ostatní matematické problémy do chvíle, kdy ho jeho nový přítel ujistil, že je hrozně důležitá a že ji někteří z nejlepších matematiků na světě přežvykují už celá desetiletí. Ti dva pak zůstali vzhůru až do tří do rána a pracovali na řešení Lawrencova ozubeného problému. Lawrence výsledky hrdě předložil svému profesorovi ze strojírenství, který je posměšně odmítl na základě nemožnosti jejich praktického využití a za vynaloženou námahu mu navíc dal špatnou známku.

Lawrence si po několika dalších setkáních konečně zapamatoval, že se jeho britský přítel jmenuje Al něco. Poněvadž byl Al vášnivý cyklista, nejednou si s ním vyjel na projížďku Zahradním státem. Jak se tak projížděli po New Jersey, povídali si o matematice a zvláště o strojích, které by je zbavily té nudné části matiky.

Al však o celé věci přemýšlel podstatně déle než Lawrence, a přišel s tím, že počítací stroje jsou mnohem víc než jen práci ulehčující vynálezy. Pracoval na zcela odlišném počítacím stroji, který by spočítal libovolné aritmetické zadání, pokud by ho člověk uměl zapsat. Z čistě logického hlediska už o tomto (zatím hypotetickém) stroji zjistil všechno, co tu ke zjištění bylo, akorát ještě žádný nesestrojil. Lawrence pochopil, že skutečně stavět stroje se v Cambridge (tedy v Anglii, odkud tento Al pocházel), a vlastně i ve Fine Hall, považuje za nedůstojné. Al byl nadšen, když v Lawrencovi našel někoho, kdo tento názor nesdílel.

Al se Lawrence opatrně zeptal, jestli by mu příliš nevadilo, kdyby ho oslovoval jeho plným a správným jménem, jež zní Alan, a nikoliv Al. Lawrence se mu omluvil a řekl, že se bude opravdu snažit na to nezapomínat.

Jednoho dne o několik týdnů později, když spolu seděli u potoka v lesích nad Delawarskou soutěskou, předložil Alan Lawrencovi jakýsi výstřední návrh týkající se penisů. Vyžadovalo to značnou dávku metodického vysvětlování, které Alan poskytl celý rudý a ukoktaný. Celou dobu byl nesmírně zdvořilý a několikrát zdůraznil, že si je opravdu vědom, že ne každý na světě se o něco takového zajímá.

Lawrence usoudil, že nejspíš bude jedním z těch lidí.

Na Alana zřejmě udělalo ohromný dojem, že se nad tím Lawrence vůbec zamyslel, a omluvil se, že ho rozladil. Okamžitě se vrátili k debatě o počítacích strojích a jejich přátelství vytrvalo nezměněno. Při příští vyjížďce na kolech - a táboření v Pine Barrens, písčité pustině řídce porostlé borovicemi - se k nim však připojil nový mladík, Němec jménem Rudy von něco.

Alanův vztah k Rudymu byl zřejmě užší, nebo přinejmenším mnohovrstevnější, než k Lawrencovi. Lawrence došel k závěru, že se ten Alanův plán s penisem konečně uchytil.

Lawrence to přimělo se zamyslet. Jaký má z vývojového hlediska smysl mít lidi, kteří nehodlají zplodit potomka? Musí k tomu existovat nějaký dobrý a velmi rafinovaný důvod.

Jediný důvod, který ho napadal, byl ten, že existují skupiny lidí - společnosti - spíše než jednotlivci, které se momentálně snaží přemnožit a navzájem zabít nebo jenom zabít, a že ve společnosti je spousta místa pro někoho, kdo nemá děti, pokud dělá něco užitečného.

Alan, Rudy a Lawrence tedy vyjeli k jihu a hledali Pine Barrens. Městečka byla stále dál od sebe a koňské farmy ustoupily nízkému strništi slabých, trnitých stromků, které zjevně rostly odsud až po Floridu - bránily ve výhledu, ale nezastavily vítr. "Rád bych věděl, kde jsou ty Pine Barrens," poznamenal Lawrence několikrát. Dokonce se zastavil u benzínové pumpy a někoho se na to zeptal. Druzí dva si z něj začali utahovat.

"Kte jsou ty Pine Barrens?" vyptával se Rudy a tázavě se rozhlížel.

"Hledal bych nějakou pustinu se spoustou borovic," přemítal Alan.

Na cestě byli sami, a tak jeli všichni tři vedle sebe s Alanem uprostřed.

"Les, jaký by se líbil Kafkovi," hloubal Rudy.

Tou dobou už Lawrencovi došlo, že v Pine Barrens už vlastně jsou. Netušil však, kdo je to ten Kafka. "Matematik?" hádal.

"To je těsifá pšedstafa," otřásl se Rudy.

"Kafka je spisovatel," ozřejmil Lawrencovi Alan. "Lawrenci, neuraz se, prosím, že se tě na to ptám, ale znáš vůbec nějaká jména jiných lidí? Tedy kromě rodiny a nejbližších přátel?"

Lawrecnce se musel tvářit zmateně. "Snažím se přijít na to, jestli to všechno vychází odsud," pokračoval Alan a poklepal Lawrencovi na hlavu, "nebo jestli občas přebíráš nový nápady i od jiných lidských bytostí."

"Když jsem byl malý, viděl jsem v jednom kostele ve Virginii anděly," řekl Lawrence, "ale myslím, že vzešli z mý hlavy."

"Skvělý," opáčil Alan.

Později to Alan zkusil znovu. Dorazili k hasičské rozhledně, která pro ně byla trpkým zklamáním: jen nikam nevedoucí ošklivé schody a malý plácek pod nimi, lesknoucí se střepy láhví od alkoholu. Stan si postavili na břehu rybníčku, který byl, jak se ukázalo, když vylezli z vody, plný rezavě hnědých a silně přilnavých řas. Dál už mohli jen popíjet šnaps a povídat si o matematice.

"Hele, je to takhle," začal Alan. "Bertrand Russell a další chlapík, Whitehead se jmenoval, napsali Principia Mathematica..."

"Tak teď si ze mé utahuješ," prohlásil Waterhouse. "Dokonce i já vím, že to napsal sir Isaac Newton..."

"Newton napsal jinou knížku, která se taky jmenuje Principia Mathematica, což ale vůbec není o matematice. Ta je celá o tom, čemu dnes říkáme fyzika."

"Proč to teda pojmenoval Principia Mathematica^

"Protože rozdíl mezi matematikou a fyzikou nebyl v Newtonových časech jasný -"

"Mošna néni jasný ani dnes," upozornil Rudy.

"- což má přímý vztah k tomu, o čem mluvím," pokračoval Alan. "Já mluvím o Russellových Principiích, ve kterých s Whiteheadem začali od úplnýho začátku, čímž myslím, že vyšli z ničeho a vystavěli to - celou matematiku - na základě několika málo postulátů. A proč ti to všechno vykládám, Lawrenci - Lawrenci! Dávej pozor!"

"Hmmm?"

"Rudy - na, vezmi si ten klacek - ano, ten - a hlídej Lawrence. Až bude zase mít ten zamlžený výraz v očích, dloubni do něj!"

"Tady néni engliská škola, takové věci dělat nemůšeš."

"Já poslouchám," bránil se Lawrence.

"Tak tedy, díky Principiím, která jsou hrozně radikální, můžeme tvrdit, že vlastně veškerou matematiku lze vyjádřit určitým uspořádáním symbolů."

"Leibniz to šikal dávno pšed nimi!" zabručel Rudy.

"Ehm, Leibniz vynalezl zápis, který používáme pro kalkulus, ale -"

"O tom já nemlufim!"

"A vynalezl matice, ale -"

"O tom taky nemlufim!"

"A pracoval na binární aritmetice, ale -"

"To je něso úplně jinécho!"
"Tak o čem to, k čertu, vlastně mluvíš, Rudy?"
"Leibniz vymyslel základní zápis - zafédl symboly, které se poušífají k vyjádšení výroků z logiky."
"Netušil jsem, že Herr Leibniz se zajímal i o formální logiku, ale -"
"No ošem! Chtěl udělat to, co udělali Russell a Whitehead, akorát še ne jenom s matematikou, ale se fším na celém sfětě!"
"Vzhledem k tomu, že jsi, Rudy, jediný člověk na planetě, který zřejmě o tomto Leibnizově úsilí ví, můžeme se domnívat, že neuspěl, správně?"
"Ty se můšeš domnífat, so se ti zlíbí, Alane," odsekl Rudy, "ale já jsem matematik a já se nedomnífám nic."
Alan si ublíženě povzdechl a vrhl po Rudým významný pohled, o němž se Waterhouse domníval, že ukazuje na pozdější potíže. "Jestli můžu pokračovat," zavrčel, "snažím se tě přimět, abys se mnou souhlasil v tom, že matematiku lze vyjádřit řadou symbolů," (popadl klacek, kterým měl Rudy dloubat do Lawrence, a začal do hlíny čmárat věci jako + = 3) ?-1 ?, "a upřímně řečeno, je mi úplně fuk, jestli to jsou Leibnizovy symboly nebo Russellovy nebo hexagramy z I Ťingu..."
"Leibniz se felice zajímal o I Ťing!" začal Rudy.
"Sklapni na chvíli, Rudy, protože hele: Ty - Rudy - a já sedíme ve vlaku, teda jako, jsme v jídelním voze a příjemně si povídáme a ten vlak strašným kalupem táhnou lokomotivy jménem Bertrand Russell a Riemann a Euler a pár dalších. A tady náš přítel Lawrence běží vedle vlaku a snaží se s náma udržet krok - nejde nutně o to, že my jsme chytřejší než on, ale o to, že on je sedlák, který nemá jízdenku. A já, Rudy, prostě natahuju ruku z okýnka a snažím se mu pomoct k nám do toho posraného vlaku, abychom si mohli hezky popovídat o matematice a nemuseli poslouchat, jak celou dobu funí a lapá po dechu."
"Skvěle, Alane."
"Nebude to trvat ani minutku, když mě přestaneš přerušovat."
"Ale jetna z těch lokomotif se jmenuje Leibniz."
"Nemyslíš si snad, že Němcům dostatečně nedůvěřuju? Protože se právě hodlám zmínit o jednom chlapíkovi s přehláskou."
"Aha, není to náhodou Herr Türing?" optal se Rudy poťouchle.
"Herr Türing přijde na řadu později. Já myslel Gödela."
"Ale on néni Němec! On je Rakušan!"
"Na tom teď přece vůbec nezáleží, ne?"
"Anschluss nebyl můj nápad, nemusíš se na mě takhle dífat. Podle mě je Hitler strašný."
"O Gödelovi jsem slyšel," ozval se Waterhouse ve snaze být nápomocný. "Ale nemohli bychom se kousek vrátit?"
"Samozřejmě, Lawrenci."
"K čemu ta námaha? Proč to Russell udělal? Bylo snad s matikou něco v nepořádku? Chci říct, dvě plus dvě rovná se čtyři, správně?"
Alan vzal dvě víčka z láhví a položil je vedle sebe na zem. "Dvě. Jedna dvě. Plus -" Přidal další dvě víčka. "Další dvě. Jedna dvě. Rovná se čtyři. Jedna dvě tři čtyři."
"Co je na tom špatnýho?" chtěl vědět Lawrence.
"Jenomže když, Lawrenci, děláš opravdovou matematiku abstraktně, nepočítáš víčka, že ne?"
"To nepočítám nic."
Rudy jim sdělil následující: "To je felice moderní pšístup."
"Vážně?"
Znovu promluvil Alan. "Dlouho se věřilo, že matematika je něco jako fyzika víček. Že každou matematickou operaci, kterou dokážeš zapsat na papír, ať je sebevíc složitá, můžeš zredukovat - přinejmenším teoreticky - na blbnutí se skutečnými, hmotnými žetony, jako jsou víčka v reálném světě."
"Jenže dvě celé jednu desetinu víčka mít nemůžeš."
"Dobrá, dobrá, řekněme, že použijeme víčka pro celý čísla, a pro reálný čísla jako dvě celý jedna vezmeme fyzikální měření jako třeba dýlku tady toho klacku." Alan hodil větev vedle víček.
"No a co pí? Klacek dlouhý přesně pí palců nenajdeš."
"Pí je z geometrie - stejný pšíběh," přisadil si Rudy.
"Ano, věřilo se, že euklidovská geometrie je vlastně jistý druh fyziky, že jeho čáry a tak představujou vlastnosti hmotnýho světa. Znáš ale Einsteina?"
"Jména mi moc nejdou."
"Ten bělovlasý chlápek s velkými kníry?"
"Aha, ano," pronesl Lawrence neurčitě, "snažil jsem se mu přednýst svůj problém s ozubeným kolem. A on tvrdil, že jde pozdě na nějakou schůzku nebo tak něco."
"Ten chlapík přišel s obecnou teorií relativity, což je něco jako praktický využití ne euklidovský, ale Riemannovy geometrie -"
"Ten samý Riemann z tý tvý funkce?"
"Ten samý, jiný předmět. Nenech se rozptylovat, Lawrenci -"
"Riemann dokázal, že můžeš mít obrofskou spoustu různých geometrií, které nejsou euklidofská geometrie, ale stejně dávají vnitšně smysl," vysvětloval Rudy.
"Dobrá, tak se vraťme k Principům," prohlásil Lawrence.
"Ano! Russell a Whitehead. Je to takhle: když začnou matematikové šaškovat s věcma jako druhá odmocnina z minus

jedna a kvateriony, tak už se nezabýváš věcma, který je možné převést na klacky a víčka. A přece pořád dostáváš rozumný výsledky."

"Nebo aspoň vnitšně konzistentní výsledky," připojil Rudy.

"Správně. Což znamená, že matematika je víc než jen fyzika víček."

"Vypadalo to tak, Lawrenci, ale vznikla tím otázka, jestli je matematika opravdu skutečná, neboje to jenom hra se symboly. Jinými slovy - odhalujeme Pravdu, nebo jenom onanujeme?"

"Musí být skutečná, protože když ji uplatníš na fyziku, všechno funguje! O tý věci s obecnou relativitou jsem slyšel a vím, že dělali pokusy a přišli na to, že to platí."

"Felká fětšina matematiků se nepropůjčuje experimentofání," podotkl Rudy.

"Smyslem tohoto cvičení je zpřetrhat pouta s fyzikou," prohlásil Alan.

"A ne jenom onanovat."

"A o to se snažila Principia?"

"Russell a Whitehead totiž rozložili všechny matematické pojmy na krutě jednoduchý věci jako matematický množiny. Potom se dostali k celým číslům a tak dál."

"Ale jak rozložíš něco jako pí na prvky množiny?"

"To nemůžeš," řekl Alan, "ale můžeš ho vyjádřit jako dlouhou řádku čísel. Tři celý jedna čtyři jedna pět devět a tak dál."

"A to jsou celá čísla," doplnil Rudy.

"Ale to nejde! Pí samo není celý číslo!"

"Jenomže desetinný místa pí můžeš vypočítat, jedno po druhým, když použiješ určitý vzorec. A vzorec můžeš zapsat takhle!" Alan hned škrábe do hlíny:

"Použil jsem Leibnizovu řadu, abych uklidnil tady našeho přítele. Vidíš, Lawrenci? Je to řádka symbolů."

"Dobře. Vidím řádku symbolů," připustil Lawrence zdráhavě.

"Můžeme pokračovat? Gödel teprve před pár lety řekl: ‚Hele! Když připustíte, že matematika je jenom řádka symbolů, hádejte co?' A dokázal, že každá řádka symbolů - jako tady ten vzorec - se dá přepsat celými čísly."

"Jak?"

"Nic složitýho, Lawrenci - je to jenom prostý zakódování. Libovolný. Místo toho velkýho, ošklivýho můžeš napsat číslo ‚538' a tak dále."

"Teď mi to připadá docela jako onanování."

"Ne, ne. Protože pak Gödel sklapl past! Vzorce můžou zastupovat čísla, správně?"

"Jasně. Jako 2x."

"Ano. Za x můžeš dosadit libovolný číslo a vzorec 2x ho zdvojnásobí. Ale když dokážeš zakódovat jako číslo jiný matematický vzorec, jako třeba tenhle tady k výpočtu pí, tak může být aplikován na jiný vzorec. Vzorce použité na vzorce!"

"To je všechno?"

"Ne. Potom dokázal, a použil velice jednoduchou argumentaci, že když se vzorce opravdu můžou navzájem aplikovat na sebe, je možný napsat vzorec, který bude říkat, tento výrok nelze dokázat. Což Hilberta a všechny ostatní náramně překvapilo, protože čekali pravý opak."

"O tom Hilbertovi jsi už mluvil?"

"Ne, ten je v naší debatě nový, Lawrenci."

"Kdo je to?"

"Muž, který klade obtížný otázky. Měl jich celý seznam. Gödel mu jednu z nich zodpověděl."

"A Türing další," dodal Rudy.

"To je kdo?"

"To jsem já," vyhrkl Alan. "Ale Rudy žertuje. ‚Turing' v sobě nemá žádnou přehlásku."

"Později v sobě jednu pšechlásku mít bude," prohlásil Rudy a upíral na Alana pohled, který si Lawrence při zpětném pohledu o mnoho let později vyložil jako nažhavený.

"Tak už mě nenapínejte. Kterou otázku jsi mu zodpověděl?"

"Entscheidungsproblem," odvětil Rudy.

"A to znamená?"

Vysvětlování se ujal Alan. "Hilbert chtěl vědět, jestli lze kterýkoliv výrok v zásadě shledat pravdivým, nebo nepravdivým."

"Ale když Gödel skončil, to se změnilo," poukázal Rudy.

"To je pravda - po Gödelovi otázka zní: ‚Můžeme stanovit, jestli lze kterýkoliv výrok prokázat, či nikoliv?' Jinými slovy, existuje nějaký mechanický postup, s jehož pomocí bychom dokázali oddělit výroky, který lze prokázat, od těch, který nelze?"

"‚Mechanický proces' má být metafora, Alane..."

"Ale, drž zobák, Rudy! My s Lawrencem nemáme se stroji potíže."

"Mám to," vyhrkl Lawrence.

"Co tím myslíš, že to máš?" chtěl vědět Alan.

"Ten tvůj stroj - ne ten na výpočet funkce zéta, ale ten druhý. Ten, jak jsme o něm mluvili, že ho sestrojíme -"

"Jmenuje se unifersální Turingův stroj," upozornil Rudy.

"Celý smysl toho tentononc je oddělit dokazatelný výroky od nedokazatelných, je to tak?"

"To byla moje základní představa," přiznal Alan. "Takže Hilbert dostal na svou otázku odpověď. Teď chci postavit takový stroj, se kterým bych Rudyho porazil v šachu."

"Ještě jsi chudákovi Lawrencovi nešekl tu odpověď!" namítl Rudy.

"Lawrence na to dokáže přijít sám," opáčil Alan. "Aspoň se bude mít čím zabavit."

* * *

Brzy vyšlo najevo, že Alan ve skutečnosti myslel: Bude se mít čím zabavit, zatímco my budeme šoustat. Lawrence si zastrčil poznámkový blok za pásek kalhot, vylezl po schodech na plošinu, posadil se v zapadajícím slunci a blok si položil na kolena tak, aby mu na něj dopadalo světlo.

Nedokázal si posbírat myšlenky. Rozptylovalo ho světlo falešného západu slunce, který ozářil mračna na severovýchodě. Zprvu si myslel, že nějaké nízké mraky odrážejí světlo, jenomže záře byla příliš intenzivní a mihotavá, aby to mohlo být slunce. Pak ho napadlo, že to jsou blesky. Jenže světlo nebylo dost modré. Barva se prudce měnila, jak byla zřejmě modulovaná překvapivými událostmi skrytými za obzorem. Zatímco slunce na opačné straně světa klesalo, světlo na obzoru New Jersey se soustředilo do jednoho plápolavého bodu stejné barvy, jakou má baterka, když si jí pod peřinou posvítíte přes ruku.

Lawrence slezl dolů, došel si pro kolo a projel Pine Barrens. Zanedlouho narazil na silnici vedoucí přibližně směrem ke světlu na obzoru. Většinou sice nic neviděl, ani silnici ne, ale po několika hodinách záře, odrážející se od nízkých mraků, osvětlila i ploché kameny na silnici a potůčky protékající pustinou změnila v planoucí štěrbiny.

Silnice se pomalu stáčela špatným směrem, a tak z ní Lawrence sjel mezi stromy, protože už byl dost blízko a světlo na obloze bylo natolik silné, že v řídkém porostu zakrslých borovic - černých klacků, které vypadaly jako ohořelé, třebaže nebyly - celkem dobře viděl. Půda byla písčitá, ale písek byl vlhký a udusaný a on měl na kole silné pneumatiky, takže mu jízda nedělala potíže. V jedné chvíli se musel zastavit a přehodit bicykl přes plot z ostnatého drátu. Konečně vyjel z boru na dokonale plochou rovinu s bílým pískem prošitým trsy pobřežní trávy. Vzápětí ho oslnil nízký plot z plamenů, šlehajících přes obzor. Pás byl široký asi jako měsíc v úplňku, když zapadá do moře. Plameny vydávaly tak jasné světlo, že bylo těžké rozeznat cokoliv jiného - Lawrence pořád zapadal do mělkých jam a potoků vinoucích se přes pláň. Zjistil, že se nesmí dívat přímo do plamenů, a navíc to po stranách bylo mnohem zajímavější. Na planině stály daleko od sebe největší budovy, jaké kdy viděl, připomínaly krabice na sušenky, ale velké byly jako egyptské pyramidy, a míli široké prostory mezi nimi byly daleko od sebe prošpikované gnómony z ocelových trojúhelníků, připomínajícími vnitřní kostru pyramidy. Největší z nich vyrážel ze středu dokonale kulaté železniční trati několik set stop v průměru: dvě stříbřité křivky odrážející se na pozadí matné hlíny, na jednom místě přerušené stínem ocelové ručičky slunečních hodin, ukazující čas. Lawrence projel kolem budovy, jež byla o něco menší než ostatní. Vedle stály oválné nádrže. Pod ventily nahoře mumlala pára, ale místo aby stoupala vzhůru, srážela se a kapky stékaly po stranách na zem, kde se voda rozlévala a pokrývala trávu stříbrným kabátkem.

V kruhu kolem dlouhého ohně stálo tisíc námořníků v bílém. Jeden zvedl ruku a pokynul Lawrencovi. Ten zastavil vedle něj a sundal nohu ze stupátka, aby udržel rovnováhu. Chvíli se na sebe jen dívali, pak Lawrence, jehož nenapadlo nic jiného, promluvil: "Jsem taky u námořnictva." Námořník se zřejmě rozhodl. Kývl na Lawrence, že může jet dál, a ukázal mu na malý domek vedle plamenů.

Budova ve světle ohně vypadala jen jako zářící zeď, avšak v záplavě modrého magnéziového světla občas ze tmy vyskočily okenní rámy, obdélníkový blesk mnohonásobně se odrážející do noci. Lawrence se znovu opřel do pedálů a projel kolem budovy. Minul spirálovité hejno ostražitých plstěných klobouků, čmárajících do tenkých poznámkových bloků tužkami nejvyšší kvality, bokem popocházející fotografy natáčející své obrovské chromované kopretiny, řízné řady lidí spících s pokrývkami přes obličej, zpoceného muže s vlasy slepenými brilantinou, zapisujícího křídou na tabuli jména s přehláskami. Konečně budovu objel a v nose ucítil horký topný olej a na tváři žár plamenů a uviděl zkroucenou, vysušenou trávu.

Před očima měl zeměkouli, ale ne glóbus oživený kontinenty a oceány, nýbrž pouhou kostru, spleť poledníků, stáčejících se jako mříže, mezi nimiž byla uvězněna kupole oranžového plamene. Hořící olej v pozadí vykresloval zeměpisné délky ostře a jasně jako projektant na rysu. Když se však Lawrence přiblížil, viděl, jak se rozpouštějí do chytré konstrukce z prstenců a podpěr, dutých jako ptačí kosti. Čím byly dál od pólu, tím spíš se začaly kroutit nebo praskaly a ohýbaly se či se rovnou ulomily, visely dolů a kývaly se v ohni jako suchá stébla. Dokonalá geometrie byla místy porušená pavučinou kabelů a drátů elektrického vedení. Lawrence málem najel na rozbitou láhev od vína, takže usoudil, že bude lepší jít pěšky, aby ochránil pneumatiky. Položil kolo na zem před hliníkovou vázu, která jako by byla vysoustružená a z níž viselo pár ohořelých růží. Několik námořníků spojilo ruce a vytvořilo jakýsi trůn, na němž se nesl kus dřevěného uhlí, připomínající lidskou postavu a oděný v kombinéze z neposkvrněného azbestu. Špičky bot se jim zachytávaly v široce rozvětvené spleti provazů, strun z klavíru, kabelů a drátů, které následně škubaly za stébla trávy v písku několik desítek metrů daleko. Lawrence začal opatrně klást nohy jednu před druhou ve snaze změřit, jak velké je to, co kolem sebe vidí. Z písku trčelo nakřivo jakési pouzdro připomínající raketu a podpírající deštník ohnutých vrtulí. Nad hlavou se Lawrencovi táhly míle duralových podpěr a lávek. Támhle byl otevřený kufr, v němž byly vidět ženské střevíce jako ve výkladní skříni obchodu s módním zbožím, menu ohořelé do řeřavého kola, a válely se tu kusy stěn, jako by z nebe spadl celý pokoj - a stěny byly vyzdobené. Na jedné stěně byla obrovská mapa světa, na níž se od Berlína rozbíhala velká kola zachytávající města blízko i daleko, a na další fotografie jednoho slavného tlustého Němce v uniformě, zubícího se na pódiu plném květin a s obřím novým zepelínem v pozadí.

Po nějaké době přestal Lawrence vidět nové věci, a nakonec si došel pro kolo a vrátil se do Pine Barrens. Potmě se ztratil, takže se ke strážní věži dostal až za úsvitu. Ale nevadilo mu to, protože zatímco bloudil tmou, přemýšlel o

Turingově stroji. Konečně dorazil na břeh rybníka, kde se utábořili. Klidná narudlá hladina vypadala ve světle úsvitu jako talíř krve. Alan Mathison Turing a Rudolf von Hacklheber leželi na břehu jako dvě lžíce, stále ještě ušmudlaní ze včerejšího plavání. Lawrence zapálil ohýnek, uvařil čaj a probudil je.

"Vyřešil jsi ten problém?" zeptal se ho Alan.

"Ten svůj Turingův univerzální stroj můžeš změnit v cokoliv jinýho, stačí změnit základní nastavení -"

"Nastavení?"

"Promiň, Alane, myslím na ten tvůj TUS, jako kdyby to byly pišťalový varhany."

"Aha."

"V každým případě, jakmile to uděláš, můžeš spočítat, co budeš chtít, pokud budeš mít dost dlouhou pásku. Ale potíž, Alane, je v tom, jak vyrobit pásku, která bude dost dlouhá a na kterou budeš moct psát symboly a zase je mazat - Atanasoffovy paměťové kondenzátory budou fungovat jen do určitý velikosti - musel bys -"

"Odbočuješ," upozornil jej Alan mírně.

"Aha, no ano, dobře - když budeš mít takový stroj, tak se jakýkoliv nastavení dá vyjádřit číslem - řadou symbolů. A na pásce, kterou do něj nacpeš, abys mohl začít s výpočtama, bude další řádka symbolů. Takže tu zase mluvíme o Gödelově důkazu - pokud se dá libovolná kombinace stroje a dat vyjádřit řadou čísel, tak stačí jen uspořádat všechny možný řady čísel do velký tabulky, takže dostaneš Cantorovu diagonální proměnnou, a odpovědí je, že prostě musejí existovat čísla, která se nedají vypočítat."

"A Entscheidungsproblem?" připomněl mu Rudy.

"Dokázat nebo vyvrátit vzorec - teda jakmile ho převedeš do čísel - je jenom počítání s těma číslama. Což znamená, že odpověď na otázku zní ne! Některý vzorce se nedají dokázat ani vyvrátit žádným mechanickým postupem! Takže být člověkem nakonec asi má nějakou cenu!"

Alan se až do této chvíle tvářil nadšeně, ale pak se zatvářil znechuceně. "To je akorát ničím nepodložená domněnka."

"Neposlouchej ho, Lawrenci!" vyhrkl Rudy. "Nakonec ti sekne, še naše mozky jsou Turingofy stroje."

"Děkuju ti, Rudy," pronesl Alan trpělivě. "Lawrenci, přiznávám, že naše mozky jsou Turingovy stroje."

"Ale dokázal jsi, že je tu spousta vzorců, který Turingův stroj nedokáže zpracovat."

"A ty jsi to dokázal taky, Lawrenci."

"Vážně si nemyslíš, že dokážeme některý věci, který Turingův stroj nezvládne?"

"Gödel s tebou souhlasí, Lawrenci," promluvil opět Rudy, "a Hardy taky."

"Uveď mi aspoň jeden příklad," požádal Alan.

"Nevyčíslitelný funkce, který člověk zvládne a Turingův stroj ne?"

"Ano. Ale nezkoušej na mě žádný ty sentimentální nesmysly s tvořivostí. Já věřím, že Turingův univerzální stroj se dokáže chovat způsobem, který bychom popsali jako tvořivý."

"V tom případě nevím... v budoucnu si na to budu dávat pozor."

Ale později, když už se vraceli zpátky do Princetonu, řekl: "A co sny?"

"Jako ti andělé ve Virginii?"

"Asi ano."

"Jenom šum v neuronech, Lawrenci."

"Včera v noci se mi taky zdálo, že hoří zepelín."

* * *

Alan brzy získal svůj doktorát a vrátil se do Anglie. Napsal Lawrencovi několik dopisů. V posledním prostě stálo, že už nemůže Lawrencovi posílat žádné další "důležité" dopisy a aby si to Lawrence nebral osobně. Lawrence si okamžitě uvědomil, že Alana jeho vlast poslala dělat něco užitečného - pravděpodobně vymýšlel, jak zabránit, aby ji zaživa schlamstli jistí sousedé. Lawrence jen přemítal, k čemu Amerika využije jej.

Odjel zpátky na Iowskou státní univerzitu a uvažoval o tom, že změní svůj hlavní předmět na matematiku, ale neudělal to. Všichni, s nimiž se radil, se shodli na tom, že matematika, stejně jako restaurování varhan, je skvělá věc, ale člověk si nějak musí vydělávat na chleba. Zůstal tedy u strojařiny a vedl si stále hůř, až do poloviny posledního ročníku, kdy mu univerzita navrhla, že by se měl věnovat nějaké užitečné práci, kupříkladu pokrývačství. Z fakulty se vrhl přímo do čekající náruče námořnictva.

Tam ho nechali udělat inteligenční test. První příklad z matematiky se týkal člunů na řece. Port Smith je 100 mil po proudu od Port Jones. Řeka proudí rychlostí pěti mil za hodinu. Člun urazí deset mil za hodinu. Jak dlouho mu potrvá plavba z Port Smith do Port Jones? A za jak dlouho se vrátí zpátky?

Lawrence okamžitě pochopil, že je to chyták. Člověk by musel být na hlavu padlý, aby došel k příliš snadnému závěru, že proud přidá či ubere pět mil za hodinu od rychlosti člunu. Bylo jasné, že těch pět mil za hodinu je jenom průměrná rychlost. Proud bude uprostřed řeky rychlejší a u břehů pomalejší. Složitější odchylky se daly čekat v ohybech řeky. V zásadě se jednalo o otázku z hydrodynamiky, s níž se bylo možné vypořádat s použitím jistých, dobře známých systémů diferenciálních rovnic. Lawrence se do problému ponořil a rychle (alespoň si to myslel) pokryl výpočty obě strany deseti listů papíru. V průběhu práce si uvědomil, že ho jeden z jeho předpokladů v kombinaci se zjednodušenou Navierovou-Stokesovou rovnicí přivedl ke zkoumání zvláště zajímavé rodiny parciálních diferenciálních rovnic. Než si to uvědomil, dokázal novou poučku. Jestli tohle neprokázalo jeho inteligenci, tak co už?

Pak zazvonilo a dozor vybral papíry. Lawrencovi se podařilo svou škrábanici zachránit. Odnesl si ji do ložnice, přepsal na stroji a poslal poštou jednomu poněkud přístupnějšímu profesorovi matematiky na Princetonu, který obratem zařídil, aby byla publikována v jistém pařížském matematickém časopise.

O několik měsíců později, během výdeje pošty na palubě velké lodi USS Nevada, kotvící v San Diegu v Kalifornii, Lawrence zdarma získal dva čerstvé výtisky časopisu. Na lodi byla kapela a námořnictvo Lawrencovi dalo za úkol hrát

v ní na zvonkohru, protože při testech se ukázalo, že na žádnou jinou práci není dost inteligentní.

Pytel s poštou, obsahující Lawrencův příspěvek k matematické literatuře, dorazil na poslední chvíli. Lawrencova loď a značný počet jejích sesterských lodí sice měly doposud základnu v Kalifornii, ale právě byly všechny převeleny na nějaké místo zvané Pearl Harbor na Havaji, aby Japončíkům ukázaly, kdo je v Tichomoří pánem.

Lawrence nikdy pořádně nevěděl, co si chce počít se životem, ale rychle došel k názoru, že být hráčem na zvonkohru na bitevní lodi na Havaji v době míru není zdaleka nejhorší osud, jaký ho mohl postihnout. Nejtěžší na celé práci bylo, když občas musel sedět či pochodovat ve velmi teplém počasí a případně přetrpět několik falešných tónů od kolegů z kapely. Měl nadbytek volného času, v němž pracoval na řadě nových pouček na poli teorie informace. Tento obor vymyslel jeho přítel Alan a byl v podstatě jediný, kdo v něm pracoval, takže bylo třeba vykonat spoustu práce. S Alanem a Rudym nastínili povšechný plán toho, co je třeba dokázat a vyvrátit. Lawrence se vrhl do práce na svém seznamu. Říkal si, co asi dělají Alan a Rudy v Anglii a v Německu, ale nemohl jim napsat, aby to zjistil, a tak si své výsledky nechával pro sebe. Když zrovna necinkal na zvonky či nepracoval na poučkách, bylo tu plno barů a tančíren, kam mohl zaskočit. Waterhouse nechal pracovat i svůj penis, chytil tripla, nechal si ho vyléčit4 a zakoupil kondomy. To dělali všichni námořníci. Byli jako malé děti, které si do uší strčí tužku, zjistí, že to bolí, a nechají toho. První rok Lawrencovi uběhl jako nic. Nikde nemohlo být víc slunce a klidu než na Havaji.

NOVUS ORDO SECLORUM

"Filipínci jsou příjemní, laskaví, starostliví a štědří lidé," tvrdí Avi, "což je dobře, protože spousta z nich u sebe nosí ukrytý zbraně."

Randy je na tokijském letišti a jde halou tak pomalu, že to jeho spolucestující přivádí k zuřivosti. Poslední půlden všichni strávili připoutaní ke špatným křeslům, nacpaní v hliníkové rouře čvachtající leteckým benzínem. Přes bezpečnostní výstupky v podlaze posuvného tunelu pro nástup cestujících jejich kufry na kolečkách rachotí jako stíhačky. Jak zahýbají kolem jeho robustního těla, drcají mu zezadu do kolen. Randy si u hlavy drží fungl nový satelitní telefon. Údajně má fungovat kdekoliv na světě kromě Spojených států. Teď má první příležitost ho vyzkoušet.

"Slyším tě úplně jasně," hlásí Avi. "Jakej byl let?"

"Dobrý," odpovídá Randy. "Měli na videu takovou tu animovanou mapu."

Avi vzdychne. "To dneska mají všechny aerolinky," podotýká nevzrušeně.

"Jediná zajímavost mezi San Franciskem a Tokiem byl ostrov Midway."

"No a?"

"Celý hodiny tam jenom tak visel. MIDWAY. Všude kolem němý rozpaky."

Randy se dostává k odletům do Manily a zastavuje se, aby mohl obdivovat půl druhého metru vysokou plochou televizní obrazovku s logem hlavní japonské společnosti na výrobu spotřební elektroniky. Běží na ní video, v němž nějaký potrhlý kreslený profesor a jeho roztomilý psí pomocník vesele odškrtávají tři hlavní způsoby přenosu viru HIV.

"Mám pro tebe jeden klíč," hlásí Randy.

"Povídej."

Randy se zadívá na dlaň, na niž si kuličkovým perem zapsal řadu čísel a písmen. "AF 10 06 E9 99 BA 11 07 64 Cl 89 E3 40 8C 72 55."

"Mám to," potvrzuje Avi. "To je od Orda, ano?"

"Správně. Klíč jsem ti poslal e-mailem ze sanfranciskýho letiště."

"S tvým bydlením se to ještě nevyřešilo," říká Avi. "Tak jsem ti prostě pronajal apartmá v hotelu Manila."

"Jak to myslíš, že se to ještě nevyřešilo?"

"Filipíny jsou jedna z těch postšpanělských zemí, kde neexistujou jasný hranice mezi obchodem a osobními vztahy," vysvětluje Avi. "Podle mě si tam prostě nemůžeš zajistit bydlení, aby ses zároveň nemusel přiženit do rodiny, co je podle ní pojmenovaná některá hlavní ulice."

Randy si sedá v odletové hale. Energičtí pracovníci u jednotlivých příchodů k letadlům, v neuvěřitelných veselých kloboučcích, se vrhají na Filipínce s příliš mnoha zavazadly a podrobují je veřejnému obřadu, při němž musejí vyplnit spoustu malých visaček a vzdát se svého majetku. Většinu čekajících pasažérů však tvoří Japonci - několik podnikatelů, ale hlavně tu jsou rekreanti. Pozorují naučný program o tom, jak se nechat přepadnout v cizích zemích.

"Hm," poznamená Randy s pohledem upřeným z okna, "odlítá další 747 do Manily."

"V Asii se žádná slušná letecká společnost neobtěžuje poslat do vzduchu cokoliv menšího než 747," štěkne Avi. "Jestli se tě někdo pokusí nacpat na palubu 737 nebo, bůh chraň, airbusu, rovnou od tý odbavovací přepážky zdrhni a zavolej mi na můj sky pager a já pro tebe pošlu vrtulník, aby tě odtamtud evakuoval."

Randy se zasměje.

Avi pokračuje: "Teď mě poslouchej. Ten hotel, kde budeš bydlet, je hrozitánsky starej a vznešenej, ale lišky tam dávají dobrou noc."

"Proč by stavěli grandhotel někde, kde nic není?"

"Bývalo to rušný místo - je to na nábřeží hned na kraji Intramuros."

Randyho středoškolská španělština stačí na to, aby si výraz přeložil jako místo uvnitř hradeb.

"Jenomže Intramuros v roce 1945 zničili Japončíci," pokračuje Avi. "Do mrtě. Všechny nový hotely pro podnikatele a kancelářský budovy jsou v nový čtvrti, co se jmenuje Makati a je mnohem blíž k letišti."

"A ty si chceš zřídit kanceláře v Intramuros."

"Jak jsi to uhádl?" Avi mluví trochu polekaně. Pyšní se tím, že je nepředvídatelný.

"Obvykle nejsem zrovna intuitivní," připouští Randy, "ale strávil jsem třináct hodin v letadle, a to mi obrátilo mozek naruby a pověsilo ho ven, aby uschnul."

Avi oddrmolí předem připravené důvody: kancelářský prostor je v Intramuros mnohem lacinější. Ministerstva jsou

mnohem blíž. Makati, zářící nová obchodní čtvrť, je od skutečných Filipín příliš izolovaná. Randy mu nevěnuje pozornost.

"Chceš to mít v Intramuros, protože to tam bylo úplně zničený a ty jsi posedlej holocaustem," prohlásí Randy nakonec potichu a bez nevraživosti.

"Jo. No a?" na to Avi.

* * *

Randy vyhlíží z okénka 747 mířící do Manily, popíjí zeleně světélkující japonskou limonádu vyrobenou z výtažků z včel (přinejmenším na sobě má obrázek včely) a žvýká něco, co mu dala letuška a co se jmenuje japonská svačinka. Obloha i moře mají stejnou barvu, právě ten odstín modré, z něhož mu trnou zuby. Letadlo letí v takové výšce, že když se podívá nahoru nebo dolů, vidí v perspektivním zkrácení převalující se hradbu kumulonimbu. Mraky vyskakují z horkého Pacifiku, jako kdyby všude kolem vybuchovaly obrovské bitevní lodě. Rychlost a síla jejich růstu jsou děsivé, jejich tvary jsou stejně bizarní a různorodé jako těla hlubokomořských tvorů a všechny budou pro letadlo stejně nebezpečné jako naostřený bambusový bodec pro bosého chodce. Když si Randy konečně všimne červenooranžového karbanátku namalovaného na křídle, řádně ho to poleká. Má pocit, jako by se ocitl v nějakém starém válečném filmu.

Obrací se ke svému laptopu. Ve schránce se mu hromadí doručená elektronická pošta od Aviho, zašifrovaná včetně pozdravu na rozloučenou. Je to postupná akumulace malých souborů, které mu Avi v posledních třech dnech poslal, kdykoliv ho něco napadlo. Bylo by z toho jasné, i kdyby to Randy nevěděl, že Avi vlastní kapesní počítač, který se s Internetem domlouvá rádiem. Randy nahodí software, který se technicky nazývá Novus Ordo Seclorum, ale kterému každý říká zkrátka Ordo. Je to hodně natažená slovní hříčka založená na faktu, že Ordo má, jako šifrovací software, za úkol přeskládat kousky zprávy do nového řádu a že všetečným vládám by trvalo pěkných pár století, než by ji dokázaly dešifrovat. Uprostřed obrazovky se objevuje naskenovaný obrázek Velké pyramidy a na jejím vrcholku se postupně vynořuje oko.

Tohle může Ordo udělat jedním ze dvou způsobů. Zřejmý způsob je dešifrovat celou zprávu a převést ji do původního, srozumitelného textu na harddisku, aby si ji mohl přečíst, kdykoliv bude chtít. Problém (pokud jste paranoidní) je v tom, že pak by si soubory mohl přečíst každý, komu by se Randyho harddisk dostal do rukou. Například celníci v Manile by se klidně mohli rozhodnout, že mu počítač prohledají kvůli dětskému pornu. Nebo, jak bude unavený po cestě a zmatený změnou časového pásma, by mohl nechat laptop v taxíku. Proto zapíná nahrávání, při němž se zprávy dešifrují jen na tak dlouho, aby si je mohl přečíst, a pak, když zavře příslušná okna, dešifrovaný text se z počítačové paměti i harddisku vymaže.

Předmět Aviho první zprávy zní: "Zásada 1."

Hledáme místa, kde jsou správný počty. Což znamená, že počet obyv. bude narůstat hrozně rychle - - - to se dá předpovědět, stačí se podívat na histogram věkového rozložení - - - a příjem na hlavu vyletí stejně jako v Japonsku, Singapuru a na Tchaj-wanu. Vynásob si tyhle dvě věci a dostaneš exponenciální růstovou křivku, díky který budem do čtyřicítky přehazovat prachy vidlema.

To je narážka na dva roky starý rozhovor Aviho s Randym, kdy Avi skutečně vypočítal číselnou hodnotu pro "prachy přehazovaný vidlema". Nebyla to však pevná konstanta, spíš položka v tabulkovém procesoru spojená s nejrůznějšími, neustále fluktuujícími ekonomickými ukazateli. Když Avi občas pracuje na svém počítači, nechává si tabulkový procesor v malém okně v rohu, aby hned věděl, jaká je současná hodnota "prachů přehazovaných vidlema".

Druhá zpráva, zaslaná o několik hodin později, se jmenuje "Zásada 2".

Za druhý: vyber obor, kde nám nikdo nemůže konkurovat. Zrovna teď = síťování. Když dojde na síťování, vytřeli jsme všem na světě zrak. Už to ani není zábava.

Další den posílá Avi zprávu nazvanou prostě "Další". Možná už ztratil přehled o tom, kolik direktiv zatím poslal.

Další zásada: tentokrát si ponecháme řízení společnosti. To znamená, že si podržíme nejmíň padesát procent akcií - - - což znamená malý nebo žádný investice zvenčí, dokud to nebude mít nějakou hodnotu.

"Mě přesvědčovat nemusíš," mumlá si Randy při čtení.

To omezuje podniky, do kterých můžem vstoupit. Zapomeň na všechno, co vyžaduje velký základní kapitál.

Luzon je samá hora porostlá zelenočernou džunglí a je rozrytý řekami, co vypadají jako laviny bahna. Jak se oceán barvy námořnické modři přibližuje ke khaki zeleným plážím, voda získává ohromující duhové barvy veřejného plaveckého bazénu. Dál na jihu jsou horské pralesy místy vypálené - hlína je jasně červená a obdělaná půda vypadá jako čerstvé rány. Většina je však porostlá něčím, co vypadá jako taková ta zelená houbovitá hmota, kterou železniční modeláři dávají na své kopečky z papier-mâché, a na obrovských rozlohách horských masivů nejsou nejmenší stopy, že někdy existovaly nějaké lidské bytosti. Blíž k Manile jsou některé svahy odlesněné, poseté stavbami a protkané elektrickým vedením. Kotliny lemují rýžová pole. Městečka vznikla rozrůstáním chatrné zástavby kolem kostelů s křížovým půdorysem a kvalitní střechou.

Jak se snášejí do závoje mastného smogu nad městem, začíná být výhled rozmazaný. Letadlo se začíná potit jako

obrovská sklenice ledového čaje. Voda po něm stéká proudem, sbírá se ve štěrbinách a sklouzává z klapek.

Náhle zatáčejí nad Manilským zálivem, který je ohraničený nekonečnými šmouhami jasně červené barvy - nějaké rozbujelé řasy.

V brázdách za ropnými tankery se táhne silně opožděná duha.

V každé zátoce jsou nacpané dlouhé katamarany, co vypadají jako křiklavě barevní vodní lyžaři.

A pak už jsou na ranveji manilského mezinárodního letiště NAIA5. Kolem se loudají strážní a policisté od různých služeb s M-16 nebo brokovnicemi s pistolovou pažbou, v burnusech vyrobených ze šátků přidržovaných americkými kšiltovkami. Pod rozevřeným chřtánem posuvného tunelu stojí muž v zářivě bílé uniformě a v rukou drží fluorescenční oranžové tyčky, jako Kristus udělující milost hříšníkům. Do ventilace jumba začíná pronikat třaskavý sirný vzduch. Všechno vlhne a kroutí se.

Randy je v Manile. Z kapsy u košile vytahuje pas. Stojí v něm RANDALL LAWRENCE WATERHOUSE.

* * *

Takto vznikla Epiphytc Corporation:

"Posílám špatný zprávy!" řekl Avi.

Číslo se Randymu objevilo na pageru, když zrovna seděl u stolu v jídelně na pobřeží s partou své přítelkyně. Je to místo, kde každý den na laserové tiskárně vytisknou jídelníček na stoprocentně recyklovatelnou imitaci pergamenu, kde jsou na talířích z neonově zbarvených omáček vytvořené klikyháky připomínající záznamy z osciloskopu a hlavní chod vypadá jako vysoká, umně naskládaná kupa vzácných ingrediencí nakrájených do tvaru dokonalých krystalů. Randy se celý oběd snažil odolat touze vyzvat jednoho z Charleniných kamarádů (kteréhokoliv, bylo mu to jedno) ven na chodník k pěstnímu zápasu.

Podíval se na pager, čekaje, že uvidí číslo univerzitního počítačového střediska, kde pracoval (technicky tam pracuje stále). Záhadné číslice Aviho telefonního čísla ho zasáhly stejně, jak by 666 zapůsobilo na fundamentalistu.

O patnáct vteřin později byl Randy venku na chodníku a kartu do telefonního automatu strkal jako atentátník přejíždějící břitvou po krku obtloustlému politikovi.

"Z vyšších míst přechází moc dolů," pokračoval Avi. "Dneska v noci náhodou bude procházet skrze mě - chudáčku malá."

"Co ode mě chceš?" zeptal se Randy chladným, téměř nepřátelským tónem, aby zakryl málem morbidní vzrušení.

"Kup si letenku do Manily," nakázal mu Avi.

"Musím si o tom nejdřív promluvit s Charlene," namítl Randy.

"Tomu ani sám nevěříš," opáčil Avi.

"Máme s Charlene dlouholetý vzt -"

"Je to už deset let. Nevzal sis ji. Vyplň ten pitomej formulář."

(O dvaasedmdesát hodin později se bude v Manile koukat na jednotónovou flétnu.)

"Všichni v Asii přemýšlejí, kdy se Filipínci konečně spojí," řekl Avi, "je to otázka devadesátejch let."

(Flétna je první věc, kterou uvidíte, když se dostanete přes pasovou kontrolu.)

"Zblejskl jsem to, když jsem stál ve frontě před pasovou kontrolou na Ninoy Aquino International Airport," vysvětloval Avi a celé jméno spojil v jediné, ostře vyražené slovo. "Víš, že tam mají různý fronty?"

"Asi jo," připustil Randy. Kus hranolu z tuňáka mu v jícnu udělal výkrut. Cítil zvrácenou chuť na velkou zmrzlinu. Necestoval tolik jako Avi a měl jen matnou představu, co míní těmi frontami.

"Vždyť víš. Jedna fronta je pro občany. Jedna pro cizince. Možná mají jednu pro diplomaty."

(Když teď Randy čeká, než mu orazítkují pas, konečně to vidí. Pro jednou mu čekání nevadí. Zařadil se do fronty vedle ZND a prohlíží si řadu před sebou. Vhodný materiál pro Epiphyte Corp. Většinou tu jsou mladé ženy, mnoho z nich v módních šatech, ale přesto pořád působí ostýchavě, jako žákyně z katolické internátní školy. Jsou vyčerpané po dlouhém letu, unavené čekáním, hrbí se a náhle se narovnávají a zvedají hezkou bradu, jako by podél řady prošla neviditelná jeptiška a tloukla je pravítkem přes ruce s dokonale udělanou manikúrou.)

Před dvaasedmdesáti hodinami však Randy vůbec netušil, co Avi myslí těmi frontami, a tak jenom řekl: "Jo, už jsem nějakou tu frontu viděl."

"V Manile mají celou frontu jenom pro vracející se ZND!"

"ZND?"

"Zahraniční námezdní dělnice. Filipínky, co pracujou v zámoří - protože filipínská ekonomika je tak nahnutá. Pracujou jako komorný a chůvy v Saudský Arábii, jako sestřičky a anesteziložky ve Státech, jako zpěvačky v Hongkongu a jako děvky v Bangkoku."

"Děvky v Bangkoku?" Přinejmenším tam Randy byl, a z představy, že někdo dováží prostitutky do Thajska, se mu zatočila hlava.

"Filipínky jsou mnohem hezčí," vysvětloval mu Avi tiše, "a mají šťávu, takže jsou pro rozený masochistický obchodní cestující zajímavější než ty usmívající se thajský nány." Oba věděli, že je to naprostá pitomost. Avi měl rodinu a v této věci neměl žádné osobní zkušenosti. Randy mu to ale nepřipomínal. Dokud si Avi podržel svou schopnost vymýšlet si podobné pitomosti, měli všichni nadprůměrnou naději na to, že budou prachy přehazovat vidlema.

(Když už je Randy tady, láká ho představa hádat, která z dívek ve frontě ZND je šlapka, jenomže ví, že by to nevedlo k ničemu dobrému, a tak si jen uvolní ramena a napochoduje ke žluté lajně.

Vláda v letištní hale mezi pasovou kontrolou a bezpečnostní bariérou zřídila skleněné vitríny, v nichž jsou vystavené artefakty předvádějící nádheru předmagellanovské filipínské kultury. V první vitríně je piece de resistance: lidový, ručně vyřezávaný hudební nástroj s dlouhým a nečitelným jménem v tagalštině na štítku. Pod tím je menšími písmeny

anglický překlad: JEDNOTÓNOVÁ FLÉTNA.)

"Víš, Filipínci cítí od narození sounáležitost s ostatníma Filipíncema," tvrdil Avi. "Víš, jak je to vzácný? Když narazíš na přirozeně sounáležitý prostředí, Randy, vrhneš se do něj jako vzteklá tretka do trubky plný syrovýho masa."

Něco o Avim: Rodina jeho otce jen tak tak vyvázla z Prahy. Byli to celkem typičtí středoevropští Židé. Jedinou skutečně neobvyklou věcí na nich bylo to, že byli ještě naživu. Ale rodina jeho matky patřila k neuvěřitelně zvláštním utajeným Židům z Nového Mexika, kteří tři sta let žili na mesách, vyhýbali se jezuitům, stříleli chřestýše a jedli jedovatý durman. Vypadali jako indiáni a mluvili jako kovbojové. Ve vztazích s jinými lidmi proto Avi váhal. Většinou byl zdvořilý a korektní způsobem, jaký na obchodníky dělal náramný dojem - zvlášť na Japonce - ale občas u něj docházelo k výbuchům, jako kdyby si kousl starčku. Randy se s tím dokázal vypořádat, a proto mu Avi v takových chvílích volal.

"Ale uklidni se!" napomenul ho Randy a sledoval opálenou dívku na kolečkových bruslích, projíždějící kolem něj. "Sounáležitost od narození?"

"Dokud se Filipínci nesjednotěj, bude tam plno ZND. A ty budou chtít navštěvovat svý rodiny - Filipínci jsou totiž ohromně zatížený na rodinu. Židi vedle nich vypadají jako banda odcizenejch samotářů."

"Tak fajn. Víš o nich víc než já."

"Jsou sentimentální a oddaný a pro nás je snadný nad nima ohrnovat nos."

"Nechci se hájit," podotkl Randy, "ale já nad nima nos neohrnuju."

"Až uslyšíš jejich písňový věnování v rádiu, budeš ho ohrnovat," varoval ho Avi. "Ale upřímně řečeno, v tom bychom se mohli poučit od Pinoyů6.

"Začíná z tebe bejt pomalu pokrytec -"

"Omlouvám se," vyhrkl Avi naprosto vážně. Aviho manželka byla ty čtyři roky, co byli spolu, skoro pořád těhotná. S každým dnem byl Avi víc a víc nábožensky založený a při každé vhodné příležitosti zmiňoval holocaust. Randy byl svobodný a právě se měl rozejít s holkou, s níž žil.

"Věřím ti, Avi," řekl Randy. "Bude vadit, když si koupím první třídu?"

Avi neodpověděl, takže Randy usoudil, že to znamená ano. "Jestli to tak je, bude tu hodně velkej trh pro pinoygramy."

"Pinoygramy?"

"Proboha, neříkej to nahlas! Právě se snažím vyplnit žádost o registraci obchodní známky," prskal Avi. Randy v pozadí slyšel rachot, tlačítka cvakala tak rychle, že to znělo, jako by Avi držel klávesnici v bledých dlaních a prudce s ní třásl. "Ale jestli se Filipínci vzpamatujou, tak zažijeme prudký růst v telekomunikacích, stejně jako každá jiná áézetka."

"Áézetka?"

"Přece AEZ. Asijskej ekonomickej zázrak. V každým případě my vyhrajeme."

"Předpokládám, že chceš podnikat v telekomunikacích."

"Zásah." V pozadí se zakuckalo a rozbrečelo dítě. "Musím jít," vyhrkl Avi. "Šlomovi se zase projevilo astma. Zapiš si ten klíč."

"Otisk?"

"Pro můj šifrovací klíč. Pro e-mail."

"Ordo?"

"Jo."

Randy vyndal kuličkové pero, a jelikož po kapsách nenašel žádný papír, otočil ruku dlaní nahoru. "Spusť."

"67 81 A4 AE FF 40 25 9B 43 OE 29 8D 56 60 E3 2F." Pak Avi zavěsil.

Randy se vrátil do restaurace. Cestou zpátky požádal číšnici o půl láhve dobrého červeného vína. Charlene ho zaslechla a nasupila se. Randy pořád uvažoval o té vrozené zuřivosti a její výraz mu unikl. Prostě profesorskost běžná mezi jejími kamarády. Můj bože! Musím vypadnout z Kalifornie, uvědomil si.

MOŘSKÁ ŘASA
V ruce má dítě
Oči jak záblesk z hlavně
Zvonky zmrzlých slz

Čtvrtý pluk námořní pěchoty pochoduje na melodii Johna Philipa Sousy, což by pro mariňáky měla být druhá přirozenost. Ale čtvrtý pluk námořní pěchoty je umístěný v Šanghaji (což nejsou žádné síně Montezumovy ani pobřeží Tripolisu, jak se zpívá v mariňácké hymně) už příliš dlouho, dýl, než by kdy mariňáci měli na jednom místě zůstat, a Bobby už viděl, jak jeho seržant, nějaký Frick, zvrací z opiového absťáku.

Kapela je o několik šanghajských bloků napřed. Bobbyho četa slyší dunění velkých bubnů i pronikavé zvuky pikol a zvonkohry, ale nedokáže sledovat melodii. V podstatě jim velí desátník Shaftoe, protože seržant Frick není k ničemu.

Shaftoe pochoduje vedle útvaru, údajně aby na muže dohlídl, ale hlavně si prohlíží Šanghaj.

Šanghaj si na oplátku prohlíží je a provázejí je hlavně mohutné ovace. Pochopitelně se zde vyskytuje typ mladého pouličního výtržníka, který si klade za čest nedat mariňákům najevo, že se jich bojí. Tihle výrostci se jim pošklebují z bezpečné vzdálenosti, a dokonce zapalují žabky, což není zrovna balzám na nervy. Evropané tleskají - je tu celý sbor ruských tanečnic od Delmonta, předvádějících své nohy a posílajících polibky. Většina Číňanů však zachovává kamenný výraz, z čehož Bobby usuzuje, že jsou strachem bez sebe.

Nejhorší jsou ženy s dětmi smíšené krve. Několik z nich se úplně zbláznilo, jsou hysterické a vrhají se na pochodující mariňáky a nezastraší je ani pažby pušek. Většina však je odevzdaná osudu. Jen tu stojí se svými modrookými dětmi a mračí se, pátrají v řadách a hledají viníky. Všechny slyšely, co se stalo nahoře v Nankingu, když tam přišli Japončíci, a vědí, že až bude po všem, jediné stopy po tom, že ony a jejich děti kdy existovaly, možná budou jen hodně špatné

vzpomínky v myslích několika amerických námořních pěšáků.

Na Shaftoa to působí. Lovíval jeleny ve Wisconsinu a vídal je klopýtat sněhem, než vykrváceli. Během základního výcviku na Parrisově ostrově viděl umřít člověka. Viděl celé hromady těl v Jang-c'-ťiangu směrem po proudu od místa, kde Japonci prováděli Čínský incident, a také uprchlíky z měst jako Nanking, umírající hlady v šanghajských stokách. On sám zabíjel lidi, kteří se snažili vtrhnout na říční čluny, jež měl za úkol bránit. Teď si ale říká, že v životě neviděl nic tak strašného jako tyto Číňanky s kamennými tvářemi, držící v náručí své napůl bílé děti. Dokonce ani nemrknou, když kolem nich vybuchují žabky.

Teda dokud se nepodívá do očí jistých mariňáků, kteří hledí do davu a vidí tam své vlastní tváře, naducané dětským tukem a celé od slz. Pár z nich si zřejmě myslí, že to všechno je jenom vtip. Ale nemálo vojáků, kteří ráno vypochodovali z prázdných kasáren jako duševně zdraví muži, se cestou k dělovým člunům, čekajícím na ně na nábřeží, zbláznilo. Nedávají to na sobě znát, ale Shaftoe jim vidí na očích, že uvnitř něco povolilo.

Nejlepší chlapi z pluku mají prachbídnou náladu. I ti jako Shaftoe, kteří se s Číňankami nezapletli, tady hodně nechávají: domy se služkami, kulie a kluky, co jim leštili boty, a ženy a opium za babku. Nevědí, kam je posílají, ale je celkem jasné, že za jedenadvacet dolarů měsíčně si nad poměry rozhodně žít nebudou. Když jsou z kamenného nábřeží staženy lávky, zůstávají odříznuti od celého světa, který už nikdy více neuvidí, od celého světa, kde byli králové. Teď jsou z nich opět námořní pěšáci. Shaftoovi to nevadí, protože on chce být námořním pěšákem. Ale mnoho mužů tu dosáhlo středního věku a mariňáky už být nechtějí.

Provinile se cítící vojáci mizí v podpalubí. Shaftoe zůstává na palubě, když dělový člun odráží od nábřeží a míří ke křižníku Augusta, co na ně čeká uprostřed řeky.

Nábřeží je plné diváků v křiklavě barevných oděvech, takže Shaftoovu pozornost upoutá jediná šedivá skvrna: skupina japonských vojáků, kteří sem zaskočili, aby svým yankeejským protějškům popřáli jízlivé sbohem. Shaftoe si je prohlíží a hledá vysokého, tlustého chlapa. Snadno ho rozezná. Goto Dengo mu mává.

Shaftoe snímá přilbu a taky zamává. Pak, z náhlého popudu, jen tak z legrace, se napřáhne a hodí přilbu Dengovi na hlavu. Netrefí se a Goto Dengo musí srazit několik svých kolegů, aby se k ní dostal. Všichni očividně považují za velkou poctu a taky za ohromnou legraci nechat se pošlapat Goto Dengem.

O dvacet vteřin později vylétne z kosmu na nábřeží kometa a odrazí se od dřevěné paluby dělového člunu - skvělý vrh. Goto Dengo se předvádí. Střelou je kámen omotaný bílým fáborkem. Shaftoe si pro něj doběhne. Fáborek tvoří jedna z těch čelenek s tisíci stehy (údajně; Shaftoe je několika Japoncům v bezvědomí sebral, ale nikdy se nenamáhal stehy počítat), které se nosí pro štěstí. Uprostřed má nakreslený obvyklý karbanátek s nějakými japonskými nápisy. Shaftoe ji odvazuje od kamene a přitom si náhle všimne, že to vůbec není kámen, nýbrž ruční granát! Ale milý starý Dengo jen žertoval - nevytáhl pojistku. Pěkný suvenýr pro Bobbyho Shaftoa.

* * *

Shaftoovo první haiku (z prosince 1940) bylo rychlou a sprostou adaptací mariňáckého kréda.

Tohle je má zbraň
Mnohá se jí podobá
Tahle je však má

Napsal ji za následujících okolností: Se čtvrtým plukem námořní pěchoty byl převelen do Šanghaje, kde měli strážit Mezinárodní čtvrť a dřít na dělových člunech hlídkujících na Jang-c'-ťiangu. Jeho četa se právě vrátila z poslední patroly, kdy prováděli průzkum až nad to, co zůstalo z Nankingu, po Chan-kchou, a zpátky. Mariňáci tady sloužili už od boxerského povstání, během občanské války a všeho ostatního. Ale koncem roku 1940, když Japončíci v podstatě ovládali celou severovýchodní Čínu, politikové v D. C. konečně hodili ručník do ringu a řekli mariňákům v Číně, aby se už na Jang-c'-ťiang nevydávali.

Staří mazáci jako Frick tvrdili, že poznají rozdíl mezi organizovanými bandity, ozbrojeným davem hladovějících sedláků, zběhlými nacionalisty, komunistickými partyzány a nepravidelnými jednotkami v žoldu místních vládců. Podle Bobbyho Shaftoa ale to všechno byli jen šílení ozbrojení šikmoočkové, kteří chtějí kus vybavení Jangďťiangské říční patroly. Poslední hlídková plavba byla pořádně divoká. Ale už bylo po všem a oni se vrátili zpátky do Šanghaje, na nejbezpečnější místo v celé Číně, jen asi stokrát nebezpečnější než libovolné místo v Americe. Před šesti hodinami vystoupili ze člunů, zašli do baru a vylezli, teprve když usoudili, že je čas zajít do bordelu. Cestou náhodou minuli tu japonskou restauraci.

Bobby Shaftoe ji už viděl předtím, oknem sledoval toho muže s nožem a snažil se přijít na to, co tam sakra dělá. Vypadalo to úplně, jako kdyby porcoval syrovou rybu, maso vkládal do kuliček z rýže a ty podával Japončíkům na druhé straně barpultu, kteří je doslova hltali.

Muselo se jednat o nějaký zrakový klam. Rybu museli určitě předem uvařit vzadu.

Shaftoa to žralo asi rok. Když s ostatními nadrženými mariňáky procházel kolem, vždycky zpomalil a díval se oknem ve snaze získat další důkazy. Byl by přísahal, že ta ryba je karmínově červená, což by nebyla, kdyby byla předem uvařená.

Jeden z jeho kamarádů, Rhodes ze Shreveportu, si všiml, jak nahlíží oknem. Vyzval Shaftoa, ať jde dovnitř a posadí se k tomu baru. A pak se přidal ještě vojín Gowicki z Pittsburghu!

Shaftoe se nadechl a celou věc zvážil. Už se stejně rozhodl, že zajde dovnitř. Byl zvěd a ostřelovač a takovéhle blázniviny měl v povaze. Jenže ho taky vycvičili, aby si nejdřív pozorně prohlédl terén, než někam vleze.

Restaurace byla ze tří čtvrtin plná a všichni hosté měli japonské vojenské stejnokroje. U baru, kde muž krájel zřejmě syrovou rybu, se tlačili důstojníci. Kdyby vám zbyl poslední granát, hodili byste ho právě tam. Většinu místnosti

zabíraly dlouhé stoly, u nichž seděli obyčejní vojáci a z kouřících kalíšků pili nudlovou polívku. Shaftoe jim věnoval zvláštní pozornost, protože asi za šedesát vteřin z něj právě oni vytlučou duši. Hlouček vzadu poslouchal chlapíka, který zjevně vykládal nějaký vtip.

Čím déle Shaftoe místo zkoumal, tím víc byli Rhodes s Gowickim přesvědčení, že to opravdu udělá. Nadchlo je to a přivolali další mariňáky, kteří je už o blok předešli, jak měli namířeno do bordelu.

Shaftoe si všiml, že se vracejí - jeho taktická záloha. "Do prdele," prohlásil a vešel do restaurace. Za sebou slyšel vzrušený pokřik ostatních. Nemohli uvěřit, že to udělal. Když překročil práh té japonské restaurace, vstoupil do říše legend.

Jakmile se objevil ve dveřích, všichni Japončíci k němu vzhlédli. Jestli byli překvapení, nedali to na sobě znát. Kuchař za barpultem začal pokřikovat nějaký obřadný pozdrav, ale vzápětí zakolísal a umlkl, když konečně poznal, kdo právě vstoupil. Chlapík vzadu v místnosti - robustní, růžovolící Japončík - dál vykládal svůj vtip nebo příběh nebo co.

Shaftoe kývl všeobecně na pozdrav, došel k nejbližší volné židli u baru a posadil se.

Ostatní mariňáci by byli počkali, dokud by se nesešel celý oddíl, a pak by hromadně vrazili dovnitř, překotili několik židlí a rozlili polívku. Ale Shaftoe se chopil iniciativy dřív, než mohli něco takového udělat, a vstoupil dovnitř sám jako správný zvěd ostřelovač. Ale nešlo jen o to, že je zvěd ostřelovač. Udělal to proto, že byl Bobby Shaftoe a místo ho zaujalo, takže by tu rád strávil několik klidných minut a trochu se poučil, než začne zábava.

Pochopitelně pomohlo, že byl tichý a přemýšlivý opilec, ne nebezpečný a vzteklý. Muselo z něj být cítit pivo (Němčouři v Cching-tao chrlili zrzavou vodu, jejíž chuť ho vždycky vrátila rovnou zpátky do Wisconsinu, a jemu se stýskalo po domově). Ale neřval ani nic neporážel.

Kuchař měl plné ruce práce s dalším soustem a předstíral, že Shaftoa nevidí. Muži u baru si ho chvíli chladně prohlíželi a pak obrátili pozornost zpátky k jídlu. Shaftoe se zadíval na sbírku syrových ryb vyložených za barem na ledové tříšti a pak se rozhlédl po místnosti. Chlapík v rohu přednášel v krátkých větách, jež četl z notesu. Pronesl tak deset až dvacet slov, načež se jeho posluchači podívali po sobě a zazubili se nebo ušklíbli nebo dokonce zatleskali. Nehovořil, jako by vykládal oplzlé vtipy. Mluvil přesně a důrazně.

Kurva! On četl báseň! Shaftoe neměl tušení, co říká, ale poznal, že to musí být poezie. Akorát se to nerýmovalo. Ale oni Japončíci šli na všechno špatně.

Shaftoe si všiml, že se na něj kuchař mračí. Odkašlal si, což ovšem nebylo k ničemu, protože japonsky neuměl. Vybral si jednu z těch rubínově červených ryb za barem, ukázal na ni a zvedl dva prsty.

Všechny překvapilo, že si Američan dokonce dokáže objednat. Napětí opadlo jen trochu. Kuchař se pustil do práce a vyrobil dvě sousta, která servíroval na dřevěné podložce.

Shaftoe se během výcviku naučil i jíst brouky a ukusovat hlavy kuřatům, takže si říkal, že tohle zvládne. Vzal kousky do prstů, jako to prve dělali Japončíci, a snědl je. Bylo to dobré. Objednal si další dva kousky z jiného druhu. Muž v rohu dál četl básně. Shaftoe snědl svou rybu a objednal si ještě. Asi deset vteřin se s chutí ryby a zvukem poezie cítil příjemně a zapomněl, že jenom provokuje prudkou rasovou rvačku.

Třetí objednávka vypadala jinak. Kuchař na syrovou rybu položil dva tenoučké průsvitné plátky něčeho vlhkého a lesklého. Vypadalo to jako papír na balení masa, napuštěný olejem. Shaftoe na sousta chvíli koukal a snažil se zjistit, co to je, ale nepřipomínalo mu to žádnou z potravin, které znal. Rozhlédl se doprava a doleva v naději, že si některý z Japončíků objednal totéž, aby se mohl podívat, jak se to jí. Neměl štěstí.

Sakra, byli to přece důstojníci. Třeba bude někdo z nich mluvit trochu anglicky. "Promiňte, co je to?" zeptal se Shaftoe a odchlípl růžek záhadné membrány.

Kuchař k němu nervózně vzhlédl, rozhlédl se po baru a dotazoval se zákazníků. Následoval rozhovor. Konečně vstal jeden japonský důstojník na konci baru, námořní poručík, a oslovil Bobbyho Shaftoa.

"Mořské řasy."

Shaftoovi se nelíbil jeho tón - nepřátelský a mrzutý. To, ve spojení s jeho výrazem, zřejmě vyjadřovalo: Nikdy to nepochopíš, ty venkovský balíku, tak proč bys to prostě nemohl považovat za mořské řasy?

Shaftoe sepjal ruce v klíně, chvíli si řasy prohlížel a pak vzhlédl k poručíkovi, jenž ho sledoval s bezvýraznou tváří. "A jaký druh mořských řas, pane?" zeptal se.

Po restauraci se rozletěly významné pohledy, jako praporková signalizace před námořní bitvou. Čtení básní ustalo a zezadu se začali přesouvat vojáci. Poručík mezitím přeložil Shaftoovu otázku ostatním, kteří ji podrobně probírali, jako by to byl nějaký významný politický podnět od Franklina Delano Roosevelta.

Poručík a kuchař si vyměnili několik slov, načež se poručík znovu obrátil k Shaftoovi. "On říká, ty teď zaplatit." Kuchař zvedl ruku a předvedl známé gesto s prsty.

Po roce práce u Jangc'ťiangské říční patroly měl Bobby Shaftoe nervy z titanu a neomezenou důvěru ve své kamarády, takže odolal nutkání otočit hlavu a podívat se z okna. Věděl přesně, co by uviděl: mariňáky namačkané vedle sebe a připravené pro něj umřít. Poškrábal si tetování na předloktí. Měl tam draka. Jak špinavými nehty přejížděl po čerstvých strupech, ve ztichlé restauraci znělo škrábání neuvěřitelně hlasitě.

"Neodpověděl jste mi na otázku," podotkl Shaftoe a vyslovoval s opileckou důkladností.

Poručík to přeložil do japonštiny. Další debata. Tentokrát však byla úsečná a rozhodná. Shaftoe poznal, že jsou připravení mu dát pořádnou nakládačku. Napřímil se.

Japončíci byli dobří. Provedli organizovaný útok ze dveří, kde se pustili do mariňáků, ještě než někdo vůbec vložil ruku na Shaftoa. Tím mariňákům zabránili vpadnout do restaurace, kde by pak rušili u jídla důstojníky a s trochou štěstí napáchali nevýslovné škody na majetku. Shaftoe cítil, jak ho zezadu popadli nejméně tři muži a zvedli ho do vzduchu. Podíval se přitom poručíkovi do očí a zařval: "S těma mořskejma řasama si děláte srandu, že jo?"

Jak už to tak u rvaček chodí, jedinou zajímavou částí této byl způsob, jakým ho vynesli na ulici dřív, než se do toho

vůbec mohl pustit. Dál to pokračovalo jako všechny ostatní pouliční pranice s japonskými vojáky v Šanghaji. Ve všech stály americké svaly (ke čtvrtému pluku vás nevybrali, pokud jste neměli nejmíň šest stop a k tomu působivý objem) proti japonským sekáčům.

Shaftoe nebyl boxer, byl zápasník. To byla výhoda. Ostatní mariňáci prostě zvedli pěsti a snažili se tím probojovat - stylem markýze z Queensberry - takže pro sekáče nebyli žádní soupeři. Shaftoe si o svém boxování nedělal iluze, a tak jenom sklonil hlavu a zaútočil jako býk, přičemž schytal pár ran do obličeje, ale obvykle se mu podařilo protivníka popadnout a praštit s ním o dláždění. To Japončíkem většinou otřáslo natolik, že na něj Shaftoe mohl použít dvojitého nelzona nebo kladivo a on se nakonec vzdal.

Na maníky, kteří ho vynášeli z restaurace, skočili mariňáci, jakmile vyšli ze dveří. Shaftoe se ocitl proti soupeři, který byl přinejmenším stejně vysoký jako on, což bylo nezvyklé. A tenhle byl navíc pevně stavěný. Ne jako zápasník sumo, spíš jako hráč amerického fotbalu - útočník s pořádnou kuráží. Byl to svalnatý syčák, a Shaftoe okamžitě poznal, že ho čeká pořádný malér. Měl také jiný způsob zápasení než Američan, k němuž (jak se Shaftoe poučil na vlastní kůži) patřily i zakázané chvaty jako přidušení a silné, krátké zásahy větších nervových center. Mezeru mezi Shaftoovým mozkem a tělem, již otevřenou alkoholem, tato technika roztáhla do hotové propasti. Skončil na chodníku, bezmocný a ochromený, a jen vzhlížel do ruměné tváře svého protivníka. Došlo mu, že je to onen chlapík, který v restauraci předčítal básně. Na básníka byl zatraceně dobrý zápasník. Nebo možná obráceně.

"To není mořská řasa," pravil velký Japončík. Tvářil se jako nafoukaný studentík, kterému něco prošlo. "Anglické slovo je možná tykev?" Otočil se na patě a vrátil se do restaurace.

Tolik k legendám. Co ale žádný mariňák neví je, že tohle nebylo poslední setkání Bobbyho Shaftoa a Goto Denga. Po tomto incidentu vrtalo Shaftoovi v hlavě plno otázek o věcech tak rozličných jako mořské řasy, poezie a sekání rukou. Vyhledal tedy Goto Denga, což nebylo těžké - jen zaplatil několika čínským klukům, aby nápadného Japončíka sledovali po městě a podávali mu denně hlášení. Zjistil, že Goto Dengo a jeho kamarádi se každé ráno scházejí v jistém parku, kde trénují své sekání rukou. Když se ujistil, že má v pořádku poslední vůli a napsal dopis na rozloučenou rodičům a sourozencům v Oconomowoku, vydal se jednou ráno do toho parku, představil se překvapenému Goto Dengovi a dohodl se s ním, že mu poslouží jako lidský boxovací pytel. Jeho sebeobrana jim přišla k popukání primitivní, ale obdivovali jeho vytrvalost, a tak, za malou cenu několika zlomených žeber a prstů, dostal Bobby Shaftoe základní výcvik v jistém typu sekání rukou, který měl Goto Dengo v oblibě a nazýval ho džudo. Během času to vedlo i k několika společenským setkáním v barech a restauracích, kde se Shaftoe naučil rozeznávat čtyři typy mořských řas, tři typy rybích jiker a několik druhů japonské poezie. Pochopitelně neměl tušení, co to sakra říkají, ale dokázal napočítat slabiky, což, pokud věděl, je jediné, co se dá k pochopení japonské poezie říct.

Ne že by mu to - ani žádné jiné znalosti o jejich kultuře - bylo k něčemu, když náplní jeho práce brzy bude je zabíjet.

Na oplátku Shaftoe Goto Denga naučil, jak neházet jako holka. Spousta Japončíků je v baseballu dobrá, takže to byla náramná legrace i pro ně, když viděli svého urostlého přítele, jak se marně pokouší hrát. Ale Shaftoe ho naučil, jak se postavit, jak natočit ramena a jak házet. V posledním roce věnoval hodně pozornosti jeho vrhu, což byl možná důvod, proč má celou cestu do Manily i dál před očima obraz Goto Denga, jak stojí rozkročený na kamenném nábřeží, rozmachuje se a háže granát s fáborkem a pak pokračuje v pohybu, až se téměř elegantně dotkne špičky nohy.

* * *

Po několika dnech plavby začíná být jasné, že seržant Frick zapomněl, jak se čistí boty. Každý večer je postaví na podlahu vedle své palandy, jako kdyby čekal, že přijde nějaký kuli a během noci mu je nablýská. Každé ráno je pak najde v ještě ubožejším stavu než předtím. Po několika dnech začne dostávat důtky z vyšších míst, a tak musí pořád škrábat brambory.

To je samo o sobě odpustitelné. Frick přece proboha začínal kariéru tím, že od poštovních vlaků v High Chaparralu odháněl desperáty s nábojovými pásy křížem přes prsa. V roce 1927 ho téměř bez varování odvezli do Šanghaje, takže bezpochyby musel prokázat určitou přizpůsobivost. Dobře. A teď se ocitl na tomto mizerném předválečném křižníku a je toho na něj trochu moc. Dobře. Jenže to nepřijímá s důstojností, jakou od námořních pěšáků námořní pěšáci očekávají. Fňuká kvůli tomu. Nechává se ponižovat. Rozčiluje se. A spousta dalších starých mazáků z Číny to vidí stejně jako on.

Bobby Shaftoe si jednoho dne na torbédoborci s několika jinými mladými mariňáky háže starým baseballovým míčkem, když si všimne, že se na zadní palubě shromáždilo několik mazáků do jakéhosi lidského šušně. Z jejich výrazů a posunků lze soudit, že je popadlo bolení břicha.

Shaftoe zaslechne několik námořníků, jak si povídají opodál. "Co to s těma mariňákama sakra je?" ptá se jeden. Druhý smutně potřásá hlavou jako doktor, který právě uviděl, jak jeho pacient vyvrací oči. "Ti chudáci se poasijštili," říká.

A pak se oba obrátí a zadívají se na Shaftoa.

Ten večer v jídelně spolyká Bobby Shaftoe jídlo dvakrát rychleji než obvykle, vstane a zamíří ke stolu, kde sedí mrzutí staří mazáci. "Omlouvám se, seržante!" zařve. "Žádám o povolení vyleštit vám boty, seržante!"

Frickovi spadne brada, až je mu na jazyku vidět zpola rozkousány kus vařeného hovězího. "Ho ste híkal, dehátníku?"

V jídelně se rozhostí ticho. "Uctivě žádám o dovolení vyleštit vám boty, seržante!"

Frick není zrovna nejbystřejší chlápek na světě, ani když je střízlivý, a podle toho, jak vypadají jeho zorničky, je celkem jasné, že se svými kamarády dostal na palubu nějaké to opium. "No, ech, asi ano," zachraptí. Rozhlíží se po své suitě remcalů, kteří jsou trochu zmatení a trochu pobavení. Rozváže si boty. Bobby Shaftoe ty nechutné škrpály odnese a po chvíli je vrací dokonale nablýskané. Tou dobou už je Frick řádně zpupný. "Ty boty fakt vypadají dobře, desátníku Shaftoe," říká drze. "Ať se propadnu, eslivá nejste stejně dobrej čistič, jako bejval můj kuli."

Po večerce se Frickovi a ostatním mazákům nedostává pokrývek. Během noci je provedeno několik dalších, drsnějších kanadských žertíků. Jednoho mazáka přepadnou a ztlučou na palandě blíže neurčení útočníci. Důstojníci

hned ráno provedou nečekanou inspekci a pořádně jim vynadají. "Poasijštěná" část posádky stráví příští den v hloučku, kdy si navzájem hlídají záda.

Kolem poledne Frickovi konečně dojde, že všechno tohle začalo Shaftoovým gestem a že Shaftoe celou dobu dobře věděl, co se stane. A tak přiběhne za Bobbyho Shaftoa na palubě a snaží se ho shodit přes zábradlí.

Shaftoa na poslední chvíli varuje jeden z jeho kamarádů, takže se otočí právě včas, aby se Frickovu útoku vyhnul. Frick se odrazí od zábradlí, otočí se a snaží se chytit Shaftoa za koule. Shaftoe ho dloubne do oka, což seržanta okamžitě narovná. Oba couvnou. Úvodní formality skončily, teď přijdou na řadu pěsti.

Frick a Shaftoe vyboxují pár kol. Kolem nich se shromáždí velký dav mariňáků. Podle názoru většiny vyhraje Frick. Odjakživa byl prostoduchý a teď je hotový blázen, ale boxovat vážně umí a má na Shaftoa čtyřicet liber.

Shaftoe to snáší, dokud ho Frick pořádně nepraští do úst, až mu rozrazí ret.

"Jak daleko jsme od Manily?" křikne Shaftoe. Otázka jako obvykle seržanta Fricka zmate a poplete, takže se na chvilku narovná.

"Dva dny," odpovídá jeden z lodních důstojníků.

"Krucinálfagot," vrčí Bobby Shaftoe. "Jak mám políbit svou holku s takhle naběhlým rtem?"

"Prostě si najdeš nějakou lacinější," poradí mu Frick.

Víc Shaftoe nepotřebuje. Skloní hlavu a zaútočí s řevem jako Japončík. Než se Frickovi zase rozběhne mozek do obrátek, Bobby Shaftoe ho držív jednom z těch chvatů, kterým ho v Šanghaji naučil Goto Dengo. Propracuje se po Frickově těle nahoru až ke škrcení a drží, dokud rty seržanta Fricka nezmění barvu a nepřipomínají vnitřek ústřice. Pak Fricka pověsí přes zábradlí a drží ho za kotníky hlavou dolů, dokud se Frick nevzpamatuje natolik, aby mohl zakřičet, že se vzdává.

Nahonem je svoláno disciplinární řízení. Shaftoe je shledán vinným z toho, že se choval zdvořile (když Frickovi vyčistil boty) a že bránil život mariňáka (sebe sama) před šíleným útočníkem. Šílený útočník míří přímo do vězení. Během několika hodin zvuky, které Frick vydává, všem mariňákům prozrazují, jaké to je mít absťák z nedostatku opia.

A tak seržant Frick prošvihne jejich příjezd do Manilského zálivu. Shaftoovi je toho chudáka skoro líto.

Celý den mají po levoboku ostrov Luzon, černou masu v oparu stěží viditelnou, se záblesky palem a pláží dole u vody. Všichni mariňáci tady už byli, takže poznávají Cordilleru Central na severu a později i Zambales Mountains, které se nakonec vrhají do moře poblíž Subic Bay. Pohled na Subic spustí salvu peprných anekdot. Loď tam nestaví, pokračuje k jihu kolem Bataanu a stáčí se do Manilského zálivu. Na lodi je cítit krém na boty, talek a voda po holení. Čtvrtý pluk námořní pěchoty se možná specializuje na kurvení a užívání opia, ale vždycky byl znám jako nejlépe vyhlížející pluk u sboru:

Míjejí Corregidor. Ostrov má tvar kapky vody na navoskované kanadě, uprostřed je mírně zaoblený, ale do vody spadá prudce. Na jednom konci se za ním táhne dlouhý, kostnatý a suchý ocas. Marinád vědí, že ostrov je prošpikovaný tunely a ježí se strašlivými děly, ale jedinými známkami opevnění je shluk betonových baráků nahoře v kopcích, kde přespávají muži obsluhující zbraně. Z vrcholku kopce trčí houština antén. Jejich tvar je Shaftoovi povědomý, protože spousta stejných antén se zvedala nad Stanicí Alfa v Šanghaji a on je musel rozebrat a naložit na náklaďák.

Téměř až do moře spadá obrovský vápencový útes a pod ním je vchod do tunelů, kde se schovávají všichni ti špehové a radisti. Opodál je přístav, v této chvíli je v něm docela rušno, jak muži z civilních dopravních lodí vykládají zásoby a skládají je přímo na pláž. Tento detail všichni mariňáci považují za jasný signál blížící se války. Augusta spustí kotvu v zátoce a všechno to v plachtách zabalené rádiové vybavení se musí přeložit do motorových člunů a převést do přístavu spolu se všemi těmi škrabáky od námořnictva, kteří se o přístroje starali už v Šanghaji.

Když minou Corregidor a vplují do zálivu, vlny zmizí. Těsně pod hladinou v kudrlinkách víří zelenohnědé řasy. Na klidné vodě vytvářejí lodě válečného námořnictva chocholy hnědého kouře. Nerušené větrem se rozvíjejí do křivolakých tvarů jako průsvitná horstva. Proplují kolem velké vojenské základny v Cavite - plácku země tak dlouhém a plochém, že nebýt řady palem, nebyl by na moři vůbec vidět. Zvedá se na něm několik hangárů a vodojemů a dál ve vnitrozemí i shluk nízkých kasáren. Manila je již přímo před nimi, stále zahalená oparem. Blíží se večer.

Pak se opar rozplyne a vzduch je náhle průzračný jako oči dítěte a asi hodinu je vidět nekonečno. Plují do arény obrovských bouřkových mračen, kde se všude kolem nich klikatí blesky. Mraky nad městem jsou ploché a matně šedé jako úlomky břidlice. Za nimi téměř k měsíci stoupají oblaka, ve světle zapadajícího slunce zářící růžovou a lososovou. Ještě dál jsou další mraky uhnízděné v hradbách vlhkosti jako vánoční ozdoby zabalené do hedvábného papíru, rozlehlá modrá obloha a další bouřková mračna vyměňující si blesky dobře dvacet mil dlouhé. Nebe hnízdící v nebi hnízdícím v nebi. V Šanghaji bylo zima a od té doby je s každým dnem větší teplo. Občas je horko a dusno, ale ve chvíli, kdy se na obzoru objevuje Manila, zavane na palubě vlahý větřík a všichni mariňáci si vydechnou, jako by se všichni naráz udělali.

Manilské vůně
Rozvívané palmami
Na stehnech Glory

Rozloha manilských střech pokrytých taškami v sobě má cosi mestického, zpola španělského a zpola čínského. Město má na straně otočené k moři prohnutou hradbu s plochou promenádou na koruně. Výletníci jim z hradby mávají a někteří jim posílají polibky. Po schodech se z kostela přes bulvár k hradbě hrnou svatebčané a nechávají se tam fotografovat v lichotivém broskvovém světle zapadajícího slunce. Muži na sobě mají drahé lehké filipínské košile a americké vojenské uniformy. Ženy zase honosné šaty a róby. Mariňáci pořvávají a pískají na ně a ženy se k nim

obracejí, zvedají si sukně, aby si na ně nešláply, a nadšeně mávají. Mariňáci jsou zcela oblouzení a málem padají na palubu.

Jak loď vplouvá do přístavu, vyskakuje z vody půlkruhové hejno létajících ryb. Pohybují se jako duna, kterou vítr žene po poušti. Ryby jsou stříbřité a kopinaté. Do vody dopadají s kovovým cvaknutím, splývajícím v rázný, trhavý zvuk. Půlkruh vplouvá pod molo, obeplouvá pilíře a mizivé stínech.

Manila, perla Orientu, v podvečer neděle 7. prosince 1941. Na Havaji na druhé straně datové hranice je už těsně po půlnoci. Bobbyho Shaftoa a jeho kamarády čeká pár hodin svobody. Město je moderní, vzkvétající, anglicky mluvící a křesťanské, zdaleka nejbohatší a nejvyspělejší město v Asii, skoro jako by byli zpátky doma ve Státech. Přese všechno své katolictví tu jsou čtvrti, které jako by byly od základního kamene zbudovány podle přání nadržených námořníků. Do těchto míst se dostanete, když hned jak došlápnete na suchou zemi, zahnete doprava.

Bobby Shaftoe míří doleva, zdvořile se omlouvá legii vzrušených prostitutek a kráčí k vysokým hradbám Intramuros. Zastaví se jen v parku, kde od pouličního prodavače kupuje kytici růží. Park a hradby nad ním jsou plné procházejících se milenců. Muži jsou většinou ve stejnokrojích a ženy ve střízlivých, ale ohromujících šatech a na ramenou točí slunečníky.

Párek chlapíků řídících fiakr chce s Bobbym Shaftoem uzavřít obchod, ale on je odmítá. Fiakr by ho tam dostal rychleji, jenže on je příliš nervózní, takže nespěchá. Projde bránou v hradbách a ocitá se ve starém španělském městě.

Intramuros je bludiště žlutohnědých kamenných zdí zvedajících se prudce kolem úzkých uliček. Okna v přízemí podél chodníků jsou chráněna černými kovanými mřížemi. Tyče se kroutí a obtáčejí je skvěle vytepané lístky. První poschodí přesahuje do ulice a sluhové tam právě dlouhými kouřícími tyčemi zapalují plynové lampy. Z oken nahoře se nese smích a hudba, a když Shaftoe míjí vstupní oblouky, které se otevírají do dvorů, cítí květiny ze zahrad.

Ať se propadne, jestli se tu vyzná. Pamatuje si ulici se jménem Magallanes, protože mu Glory kdysi řekla, že je to totéž jako "Magalhaes". A pamatuje si výhled na katedrálu z okna domu Pascualových. Několikrát obejde blok a je si jistý, že už je blízko. Pak z okna na poschodí zaslechne rozjařený dívčí smích a zamíří k němu jako medúza vtažená do sacího potrubí. Všechno se mu vrací. Je na správném místě. Všechna děvčata anglicky klevetí o jedné z jejich učitelek. Neslyší Gloryin hlas, ale má dojem, že slyší její smích.

"Glory!" řekne. Pak to zopakuje hlasitěji. Pokud ho dívky slyší, nevěnují mu pozornost. Nakonec se vytáhne nahoru a hodí kytici růží přes dřevěné zábradlí a úzkou mezerou mezi perleťovými okenicemi do místnosti, jako by to byl ruční granát.

V pokoji se jako zázrakem rozhostí ticho a následuje výbuch smíchu. Perleťové okenice se otevírají s bolestně pomalou zdrženlivostí. Na balkon vychází devatenáctiletá dívka. Má na sobě stejnokroj ošetřovatelky. Je bílá jako světlo hvězd zářící na severním pólu. Dlouhé černé vlasy má rozpuštěné a večerní vánek jí je slabě čechrá. Chvíli se schovává za růžemi, má v nich zabořený nosík a zhluboka vdechuje vůni a jen na něj přes květy upírá černé oči. Pak sune kytici dolů, až odhalí výrazné lícní kosti, dokonalý malý nosánek, fantasticky tvarované rty a zuby bílé, avšak kouzelně křivé a stěží viditelné. Usmívá se.

"Kristepane," vydechne Bobby Shaftoe, "máš lícní kosti jako zasranej sněžnej pluh."

Glory si položí prst na rty. To, že se cokoliv dotýká Gloryiných rtů, zaráží Shaftoovi nůž do prsou. Ona si ho chvíli prohlíží a v duchu se ujišťuje, že upoutala jeho pozornost a že jí nikam neodejde. Pak se k němu obrátí zády. Světlo jí dopadá na zadnici, nic neukazuje, ale naznačuje rýhu. Vrací se dovnitř a zavírá za sebou okenice.

Náhle místnost plná mladých žen ztichne, jen občas zazní potlačovaný smích. Shaftoe se kouše do jazyka. Všechno to zvrtají. Pan nebo paní Pascualovi si mlčení všimnou a pojmou podezření.

Zarachotí mříž a velká brána se otevírá. Vrátný ho zve dál. Shaftoe jde za staříkem černým, klenutým vstupním tunelem. Tvrdé podrážky naleštěných černých střevíců mu na dláždění podkluzují. Vzadu ve stáji nad vůní jeho vody po holení zařehtá kůň. Z rádia ve vrátného kukani kovově zaznívá ospalá americká muzika, pomalá taneční melodie ze stanice ozbrojených sil.

Kamenné zdi kolem dvora jsou obrostlé kvetoucími liánami. Je to čistý, tichý, uzavřený svět, skoro jako uzavřená místnost. Vrátný mu ukazuje k jednomu schodišti vedoucímu na poschodí. Glory to nazývá entresuelo a tvrdí, že je to vlastně poschodí mezi poschodími, ale Bobbymu Shaftoovi to připadá jako plnohodnotné poschodí. Vykročí do schodů a nahoře uvidí stát pana Pascuala, holohlavého mužíka s brejličkami a úhledným knírkem. Má na sobě košili s krátkým rukávem podle americké módy, khaki kalhoty a trepky, v jedné ruce drží sklenku San Miguelu a v druhé cigaretu. "Vojín Shaftoe! Vítejte zpátky," zdraví.

Takže Glory se rozhodla hrát podle pravidel. Pascualovi byli upozorněni. Mezi Bobbym Shaftoem a jeho dívkou teď stojí několik hodin společenského života. Ale takové překážky žádného mariňáka nikdy nevyvedou z rovnováhy.

"Promiňte, pane Pascuale, ale už je ze mě desátník."

Pan Pascual si vloží cigaretu do úst a potřese desátníku Shaftoovi rukou. "Tak to blahopřeju! Minulý týden jsem viděl vašeho strýčka Jacka. Myslím, že ani netuší, že se vracíte."

"To bylo překvapení pro všechny, pane," připouští Bobby Shaftoe.

Stojí na vyvýšeném chodníku, jenž vede kolem dvora. V přízemí žije jen dobytek a služebnictvo. Pan Pascual zamíří ke dveřím na entresuelo. Tady jsou zdi z hrubě otesaného kamene a strop z jednoduchých namořených prken. Procházejí tmavou, střízlivou pracovnou, kde otec a děd pana Pascuala kdysi přijímali správce rodinných haciend a plantáží. Bobby Shaftoe pocítí příliv naděje. Na tomto poschodí je několik pokojů, kde byly za starých časů byty výše postavených sluhů, svobodných strýců a neprovdaných tetiček. V dnešní době už obchody nejdou tak jako kdysi a Pascualové je pronajímají studentkám. Třeba ho pan Pascual vede přímo ke Glory.

Jenže to dopadne jako všechny jeho hloupé, nadržené představy a Shaftoe se ocitá pod velkým schodištěm z leštěného dřeva nara. Tady je strop z bílého plechu, svícny a působivá nástavba paní Pascualové, obalená mocným

korzetem, jenž působí jako něco, co vymysleli stavitelé lodí. Vyjdou po schodech do antesala, což je podle Glory určeno výhradně pro neformální, náhodné návštěvy, ale je víc vyzdobené než pokoje, které Bobby Shaftoe dosud viděl. Všude jsou vysoké vázy a hrnce, údajně staré a údajně z Japonska a Číny. Vane tu svěží vánek. Bobby Shaftoe se podívá z okna a uvidí v něm úhledně zarámovanou zelenou kupoli katedrály s keltským křížem na špici, přesně, jak si to pamatuje. Paní Pascualová natáhne ruku a Shaftoe jí ji stiskne. "Paní Pascualová, děkuju za přivítání ve vašem domě," říká.

"Prosím, posaďte se," vybízí jej, "chceme se dozvědět o všem."

Shaftoe usedá do drahého křesla vedle klavíru, upravuje si kalhoty, aby se mu tolik nezarývaly do ztopořeného penisu, a kontroluje, zda je dostatečně oholený. Nejspíš mu zbývá ještě pár hodin. Nad domem přelétá peruť letadel. Paní Pascualová něco tagalsky přikazuje komorné. Shaftoe si prohlíží strupy na kloubech ruky a přemýšlí, jestli má paní Pascualová tušení, co by ji čekalo, kdyby jí opravdu řekl všechno. Malá anekdota o pěstním boji s čínskými říčními piráty na březích Jang-c'-ťiangu by snad rozmrazila ledy. Za dveřmi v chodbě zahlédne kousek rodinné kaple, samé gotické oblouky, zlatý oltář a před ním vyšívané klekátko, celé ošoupané koleny paní Pascualové.

Objevují se cigarety nacpané ve velké lakované krabici jako dělostřelecké náboje v bedýnce. Celou věčnost popíjejí čaj a vedou nezávazný hovor. Paní Pascualová chce být pořád dokola ujišťována, že všechno je v pořádku a válka nebude. Pan Pascual zřejmě věří, že válka už je na spadnutí, a je zadumaný. Poslední dobou se jim dařilo. S Jackem Shaftoem, Bobbyho strýcem, čile obchodovali se Singapurem. Ale podle něj se to brzy velice zhorší. Objevuje se Glory. Převlekla se z uniformy do šatů. Bobby Shaftoe málem vypadne z okna. Paní Pascualová je formálně představuje. Bobby Shaftoe Glory políbí ruku a považuje to za tuze galantní gesto. Je rád, že to udělal, protože Glory mu do dlaně vtiskne zmuchlaný papírek.

Glory si sedá a je jí náležitě vydán šálek čaje. Následuje další nekonečné žvanění. Pan Pascual se ho poosmasedmdesáté ptá, jestli se už spojil se strýčkem Jackem, a Shaftoe mu znovu opakuje, že právě doslova vystoupil z lodě a strejdu Jacka rozhodně navštíví zítra ráno. Omluví se, že musí na záchod, což je staromódní prkýnko s dírou nad hlubokou šachtou, která musí dosahovat až do samotného pekla. Tady rozbalí a přečte Gloryinu zprávu, vtiskne si instrukce do paměti, papír roztrhá a hodí do díry.

Paní Pascualová mladým milencům dovoluje celou půlhodinu "soukromí", což znamená, že Pascualové odejdou z místnosti, načež se každých pět minut vracejí, aby je zkontrolovali. Následuje bolestně složitý a dlouhý obřad loučení, po němž je Shaftoe odeslán zpátky na ulici a Glory mu mává z balkonu.

O půl hodiny později provádějí jazykové džudo ve fiakru. Kůň cválá k nočním klubům v Malate. Vyzvednutí Glory z Pascualovic sídla bylo pro vysoce motivovaného čínského mariňáka a eskadru hubatých studujících ošetřovatelek prostou záležitostí.

Ale Glory ho musí líbat s očima otevřenýma, protože se mu náhle vykroutí a zavolá na kočího: "Stát! Prosím, zastavte, pane!"

"Co se děje?" zachraptí Shaftoe. Rozhlédne se kolem sebe a vidí nad nimi jen velký, starý kamenný kostel. To u něj vyvolává předběžný záchvěv strachu. Ale v kostele je tma a nikde žádné Filipínky v dlouhých šatech ani mariňáci v parádních uniformách, takže to nemůže být jeho svatba.

"Chci ti něco ukázat," říká Glory a vystupuje z fiakru. Shaftoe musí jít za ní do kostela svatého Augustina. U téhle hromady kamení už byl mnohokrát, ale nikdy by ho nenapadlo, že opravdu vstoupí dovnitř - a na rande.

Glory se zastaví pod obrovským schodištěm a říká: "Vidíš?"

Shaftoe vzhlíží do tmy a má dojem, že by tam nahoře mohlo být okno z barevných skel, nebo možná dvě, snad Drásání Krista nebo Probodnutí Požehnaného hrudníku, ale -

"Koukni se dolů," opravuje jej Glory a nožkou poklepe na první stupeň schodiště. Je to ohromný kus žuly.

"Podle mýho odhadu to vypadá na deset nebo dvacet tun šutru," prohlašuje Shaftoe rozhodně.

"Pochází z Mexika."

"Aha, pokračuj!"

Glory se na něj usměje. "Vynes mě nahoru." A pro případ, že by Shaftoa napadlo odmítnout, na něj v podstatě padne, a on nemá jinou možnost než ji vzít do náručí. Ona mu chytí krk do ohbí lokte, aby se k němu mohla přitáhnout, ale on si z toho pamatuje jen, jak se mu její hedvábný rukáv otírá o čerstvě vyholený krk. Vystupuje po schodech. Glory sice moc neváží, ale po čtyřech krocích je Shaftoe zbrocený potem. Ona ho pozoruje ze vzdálenosti čtyř palců, hledá známky únavy, a on cítí, jak rudne. Ještě že celé schodiště osvětlují asi tak dvě svíce. Je tu moc pěkná busta Ježíše s trnovou korunou a dlouhými, rovnoběžnými kapkami krve na obličeji, a napravo -

"Ty obří kameny, po kterých šlapeš, před mnoha a mnoha staletími vydobyli v Mexiku ještě dřív, než byla vůbec Amerika státem. Přivezli je sem v podpalubí manilských galeon jako balast." Vyslovuje to bajast.

"To se podívejme."

"Když galeony dorazily, kameny jeden po druhém vynesli z jejich břicha a přenesli sem, do kostela San Augustin, kde je naskládali na hromadu. Každý kámen přišel na ten, co ho přivezli rok předtím. Až nakonec, po mnoha letech, bylo vybudováno toto schodiště."

Po chvíli už to Shaftoovi připadá, že mu bude trvat nejméně stejně tolik let, než se dostane na vrchol těch zatracených schodů. Vrcholek je ozdoben sochou Ježíše v životní velikosti, nesoucího kříž, jenž vypadá nejméně stejně těžký jako jeden ze schodů. Tak co si má Shaftoe co stěžovat? Pak Glory řekne: "Teď mě odnes dolů, aby sis ten příběh zapamatoval."

"Ty si snad myslíš, že jsem nadrženej mariňák, co si nezapamatuje žádnej příběh, pokud v něm není hezká holka?"

"Ano," odpovídá Glory a směje se mu do očí. Snese ji tedy dolů. Pak, než stačí znovu odbočit od tématu, ji donese rovnou do fiakru.

Bobby Shaftoe není z těch, kdo ve vzrušení z akce ztrácejí chladnou hlavu, ale zbytek večera je pro něj jen jako rozmazaný horečnatý sen. Oparem pronikne jen několik obrazů. Jak vystupují z fiakru před hotelem na nábřeží, jak všichni kluci očumují Glory a on se na ně mračí a vyhrožuje, že je naučí manýrům. Pomalý tanec s Glory v tanečním sále, kdy mu Glory zasouvá hedvábím zahalené stehno mezi nohy a stále silněji se k němu tiskne svým pevným tělem. Procházka pod hvězdami po hradbách, hezky ruku v ruce. Všimnou si, že je odliv. Vymění si pohled. On ji snáší z hradby na úzký pruh kamenité pláže.

Ve chvíli, kdy ji konečně opravdu píchá, už více méně ztratil vědomí, ocitl se v nějakém fantastickém, libidózním snu. Šoustají spolu bez nejmenšího zaváhání, bez sebemenších pochybností, bez jakéhokoliv obtížného přemýšlení. Jejich těla se spontánně spojují, jako když na čelním skle splynou dvě kapky vody. Pokud Bobby Shaftoe vůbec na něco myslí, tak na to, že tento okamžik znamená vrchol jeho života. Dětství v Oconomowoku, maturitní večírek, lov na jeleny pod Hořejším jezerem, výcvikový tábor na Parrisově ostrově, všechny ty rvačky a pranice v Číně, souboj se seržantem Frickem, to vše je jen ta dřevěná tyč za hrotem oštěpu.

Někde se rozezní sirény. Bobby Shaftoe náhle přichází k vědomí. To tu strávil celou noc, maje Glory opřenou o hradbu a její stehna omotaná kolem pasu? To přece není možné. Ještě ani nenastal příliv.

"Co se děje?" ptá se Glory, ruce sepjaté na jeho šíji. Teď ho pouští a opírá se mu o hruď.

Aniž by ji pustil, s rukama pod jejím teplým a bezvadným zadečkem, Shaftoe couvne a otočí se, aby viděl na oblohu. Tu začínají křižovat světlomety. A není to žádná hollywoodská premiéra.

"Je válka, kotě," říká.

OBCHODNÍ NÁJEZDY

Vestibul hotelu Manila je velký jako fotbalové hřiště. Je tu cítit loňský parfém, vzácné tropické orchideje a repelent. Ve vstupních dveřích je zabudován detektor kovů, protože tu náhodou na pár dní přebývá ministerský předseda Zimbabwe. Ve dvojicích a trojicích tu postávají velcí Afričané v kvalitních oblecích. Na hlubokých, širokých pohovkách se usadily hloučky japonských turistů v bermudách, sandálech a bílých ponožkách a mlčky čekají na smluvené znamení. Děti z filipínských horních vrstev mávají plechovkami od bramborových lupínků jako kmenoví náčelníci obřadními palicemi. Důstojný postarší hotelový sluha s kontejnerem a ruční pumpičkou koluje místností a rozstřikuje po podlaze insekticid. Vstupuje Randall Lawrence Waterhouse v tyrkysovém tričku s límečkem s vyšitým logem jedné z těch zbankrotovaných společností na špičkovou techniku, kterou s Avim založili, volně padnoucích modrých džínách na kšandách a bachratých teniskách, které kdysi byly bílé.

Jakmile prošel formalitami na letišti, uvědomil si, že Filipíny jsou, stejně jako Mexiko, jednou z těch zemí, kde na botách záleží. Rychle přistupuje k recepčnímu pultu, aby oslnivě krásná mladá žena v námořnicky modré uniformě nezahlédla jeho nohy. Párek pikolíků se pustil do dojemné, sisyfovské bitvy s jeho taškou, která má zhruba rozměry a hmotnost dvoupřihrádkové registračky. "Nejspíš tam nenajdeš technickou literaturu," upozorňoval ho Avi předem, "tak si přivez všechno, co bys mohl potřebovat."

Randyho apartmá tvoří ložnice a obývací pokoj, obojí čtrnáct stop vysoké, a v chodbičce po straně je několik komor a nejrůznější na kanalizaci závislé technologie. Celé apartmá je obložené nějakým tvrdým tropickým dřevem vyleštěným do krásně zářícího kaštanového odstínu, který by v severnějších šířkách působil ponuře, ale tady místu dodává útulný a chladný pocit. V obou pokojích jsou velká okna s malými cedulkami u kliček, varujícími před tropickým hmyzem. Každý pokoj je před svými okny chráněn mnohovrstvým systémem propojených bariér. Jsou tu neuvěřitelně masivní dřevěné okenice, rachotící v kolejničkách jako nákladní vlaky manévrující na seřaďovacím nádraží, dále pak okenice poskládané z dvoupalcových čtverečků perleti vložených do mřížky z leštěného dřeva, klouzající ve vlastních kolejničkách, záclony a nakonec tlusté, dokonale zatemňující závěsy, obojí visící na vlastní řinčící garnýži.

Randy si objedná velkou konvici kafe, které ho stěží udrží vzhůru, než stačí vybalit. Je pozdní odpoledne. Z okolních hor se valí purpurové mraky s hmatatelnou hybností sopečných bahenních proudů a půlku oblohy už proměnily ve slepou stěnu svisle pruhovanou blesky. Hotelové stěny jejich světlo odrážejí, až to vypadá, že za oknem pracují paparazzi. Dole v parku Rizal se pouliční prodavači jídla rozbíhají z chodníků, aby unikli lijavci, dopadajícímu na šikmé, černé hradby Intramuros s takovou silou, jako kdyby se snažil vynahradit si půl tisíciletí sucha. Pokud by hradby nebyly rovné, daly by se zaměnit za geologickou hříčku přírody. Připomínají hřebeny holého, tmavého sopečného kamene, vyrážející z trávy jako zuby z dásně. Hradby mají rybinové zářezy, které se sbíhají ke starým střílnám umožňujícím křížovou palbu přes suchý příkop.

Ve Státech člověk nikdy neuvidí nic staršího než dvě a půl století, a i pak pouze při návštěvě východního pobřeží. Svět letišť a taxíků obchodního cestujícího vypadá stejně všude. Randy nikdy neuvěří, že je v cizině, dokud na vlastní oči nespatří něco jako Intramuros, a to navíc musí stát hodně dlouho přímo na místě jako pitomec a pořádně si to přebrat.

* * *

Na druhém konci Tichého oceánu v jednom malém, vkusném viktoriánském městečku asi ve třetině cesty ze San Franciska do Los Angeles se právě v této chvíli zadírají počítače, mizí životně důležité soubory a e-mail se řítí do intergalaktického prostoru, protože tam Randy Waterhouse není, aby na všechno dohlédl. V dotyčném městečku jsou tři malé univerzity, jedna založená státem Kalifornie a dvě protestantskými organizacemi, na něž v současné době většina příslušných profesorských sborů plije. Dohromady tyto tři univerzity - Trojčata - tvoří akademické středisko druhořadého významu. Jejich počítačové systémy jsou propojené. Vyměňují si učitele i studenty. Čas od času hostí akademické konference. Tato část Kalifornie má všude pláže, hory, porosty sekvojí, vinice, golfová hřiště a trestanecká zařízení. Je tu spousta tří a čtyřhvězdičkových hotelů a Trojčata dohromady mají dostatek poslucháren a konferenčních místností, aby na konferenci mohlo přijet několik tisíc posluchačů.

Aviho telefonní hovor před asi osmdesáti hodinami dorazil doprostřed důležité mezioborové konference nazvané

"Přechodná fáze (1939 - 45) v boji o celosvětovou nadvládu ve dvacátém století (našeho letopočtu)". Je to trochu jazykolam, a tak získala říznou přezdívku "Válka jako text".

Lidé sem přijeli z takových míst jako Amsterodam a Milán. Organizační výbor konference - k němuž patří Randyho přítelkyně Charlene, která nyní vykazuje všechny známky toho, že je jeho bývalou přítelkyní - najala v San Francisku umělce, jenž měl namalovat plakát. Začal s černobílou polotónovou fotografií vyčerpaného pěšáka z druhé světové války, s cigaretou přilepenou na dolním rtu. Na fotografii zapracoval s xeroxem a polotónové tečky přeměnil na nerovné skvrny připomínající gumový míček ohryzaný psem a provedl spoustu dalších deformací, až získal překvapivě strohý, pozoruhodný, roztřepený vzhled. Vojákovy světlé oči se změnily ve strašidelně bílé. Pak přidal pár barevných prvků: červenou rtěnku, modré oční stíny a kousek červeného ramínka od podprsenky, vykukujícího vojákovi z rozepnuté košile.

Plakát vyhrál nějakou cenu v podstatě ve chvíli, kdy se objevil. Tím se dostal do tisku, což následně vedlo k tomu, že ho média uchovávala jako Oficiální objekt kontroverze. Jednomu podnikavému novináři se podařilo vystopovat vojáka z původní fotografie - vyznamenaného veterána a knihaře na odpočinku, který, jak se ukázalo, nebyl jen naživu, ale těšil se výtečnému zdraví a od chvíle, kdy jeho žena zemřela na rakovinu prsu, se v pickupu potuloval po jižních státech, kde pomáhal opravovat černošské kostely, které vypálili opilí hulváti.

Umělec, jenž plakát vyrobil, se posléze přiznal, že fotografii prostě okopíroval z knihy a vůbec se nenamáhal získat povolení - celá představa se získáváním povolení k použití díla jiných lidí je přece špatná, protože všechno umění se odvíjí od jiného umění. Na jedno malé městečko v Kentucky, kde poškozený veterán stál na střeše nějakého černošského kostela s pusou plnou hřebíků, přitloukal kusy překližky a huhňal "bez komentáře" na hordu reportérů dole na trávníku, se jako útočící bombardéry vrhli známí právníci. Po řadě porad v konferenční místnosti místního hotelu Holiday Inn se veterán objevil v doprovodu jednoho z pěti nejslavnějších právníků na planetě a prohlásil, že na Trojčata podá žalobu u občanskoprávního soudu, po níž, pokud vyhraje, zůstane z celé komunity jen kouřící mastný flek na zemské kůře. Slíbil, že výtěžek rozdělí mezi černošské kostely a nejrůznější výzkumné laboratoře zabývající se postiženými veterány a rakovinou prsu.

Organizační výbor stáhl plakát z oběhu, což na World Wide Web vyslalo tisíce nezákonných kopií a všeobecně to přilákalo pozornost milionů lidí, kteří by ho jinak neviděli. Také podal žalobu na umělce, jehož celý majetek se dal sepsat na zadní stranu lístku na autobus: měl asi tisíc dolarů a dluhy (většinou studentské půjčky) celkem čítající pětašedesát tisíc.

To vše se odehrálo, ještě než konference vůbec začala. Randy o tom věděl jen proto, že ho Charlene zlanařila, aby pro konferenci zajistil počítačovou podporu, což znamenalo zřídit webovou stránku a přístup k e-mailu pro účastníky. Když se tohle všechno objevilo ve zprávách, začaly proudit e-maily a brzy ucpaly linky a zaplnily harddisky, které Randy poslední měsíc instaloval.

Začali se sjíždět účastníci konference. Spousta z nich zřejmě přespávala v domě, kde spolu Randy s Charlene posledních sedm let bydleli. Byl to velký starý viktoriánský dům a byla v něm spousta místa. Přikodrcali se z Heidelbergu, Paříže, Berkeley a Bostonu, sedali kolem Randyho a Charlenina kuchyňského stolu, popíjeli kávu a dlouze hovořili o Spektáklu. Randy usoudil, že Spektáklem je míněn ten rozruch kolem plakátu, ale jak o tom mleli pořád dokola, vycítil, že slovo nepoužívají v běžném smyslu, nýbrž jako součást nějakého akademického žargonu, že pro ně má celou hromadu odstínů a konotací, přičemž Randy nic z toho nepochopí, pokud se nestane jedním z nich.

Charlene a všem lidem účastnícím se Války jako textu bylo jasné, že veterán, který sepsal žalobu, je nejhorší lidská bytost - taková ta sorta, kvůli níž se tu shromáždili, aby ji zbavili falešného pozlátka, symbolicky upálili a popel nasypali do popelnice posthistorické přednášky. Randy ve společnosti těchto lidí strávil hodně času a myslel si, že si na ně už zvykl, ale v posledních dnech ho pořád bolela hlava, jak neustále zatínal zuby, a uprostřed jídla či hovoru často vyskakoval a odcházel na procházku. Činil tak částečně proto, aby neřekl něco nediplomatického, a částečně to byla dětinská, leč neúspěšná taktika, jak získat pozornost Charlene, po níž prahl.

Od samého začátku věděl, že celá plakátová sága bude pohroma. Charlene a ostatní několikrát varoval. Oni ho chladně, klinicky vyslechli, jako by byl Randy pokusným objektem na špatné straně jednosměrného zrcadla.

* * *

Randy se donutí zůstat vzhůru až do setmění. Pak si lehne a několik hodin se snaží usnout. Hned za hotelem je kontejnerový přístav a bulvár Rizal pod starou španělskou hradbou je celou noc od jednoho konce ke druhému přecpaný nákladňáky převážejícími kontejnery. Celé město je jako kotel s vnitřním spalováním. Manila má zřejmě víc pístů a výfuků než zbytek světa dohromady. Dokonce ještě ve dvě ráno zdánlivě neotřesitelná masa hotelu hučí a drnčí seizmickou energií proudící ze všech těch motorů. Hluk spouští alarmy aut na parkovišti hotelu. Ale Randy není vzhůru ani tak kvůli všemu tomu kraválu, jako spíš kvůli šílené blbosti této řetězové reakce. Je to typický příklad, děsivý technologický svinčík, narůstající jako lavina, kvůli němuž jsou hackeři celou noc vzhůru, třebaže výsledky nemůžou slyšet.

S heinekenem z minibaru stojí u okna a dívá se ven. Plno nákladňáků je vyzdobeno barevnými žárovičkami, ale zdaleka nejsou tak nóbl jako těch pár filipínských mikrobusů z předělaných džípů - jeepneyů - co se mezi nimi proplétá. Pohled na tolik lidí vzhůru a v práci zahání i pouhé pomyšlení na spánek.

Randy je příliš utahaný po změně časového pásma, aby se vzmohl na něco jako skutečnou myšlenku - ale jednu důležitou věc, jež žádné myšlení nevyžaduje, přece jen může udělat. Znovu zapíná laptop. Obrazovka jako by levitovala uprostřed tmavé místnosti, tvoří ji dokonalý obdélník světla barvy zředěného mléka, barvy ruské bílé noci. Světlo vychází z malých fluorescenčních trubiček uvězněných v polykarbonátové rakvi obrazovky jeho počítače. Může unikat jen skleněnou deskou otočenou k Randymu, která je celá pokrytá malými tranzistory uspořádanými do pravoúhlé mřížky, jež fotonům umožňuje, nebo naopak neumožňuje, projít skrz nebo propouštět jen určitou vlnovou délku a

rozkládá bledé světlo do barev. Zapínáním a vypínáním tranzistorů podle určitého plánu se k Randymu Waterhousovi dostávají zprávy. Dobrý filmař by dokázal Randymu přinést celý příběh, kdyby se na pár hodin zmocnil kontroly nad těmi tranzistory.

Naneštěstí se kolem potuluje mnohem víc laptopů než filmařů, kteří by stáli za pozornost. Tranzistory se nikdy nedostanou lidským bytostem do rukou. Místo toho je ovládá software. Randyho software kdysi fascinoval, ale už ho to přešlo. Je dost těžké najít lidské bytosti, které by byly zajímavé.

Objeví se vševidoucí oko. Randy teď používá Ordo tak často, že nechal v přístroji automaticky nastavené spouštění operačního systému.

V dnešních časech má laptop pro Randyho jediný význam: používá ho ke komunikaci s jinými lidmi přes e-mail. Když komunikuje s Avim, musí používat Ordo, což je pomůcka, která převezme jeho nápady a převede je do proudu bitů, jen stěží rozpoznatelného od bílého šumu, takže je možné poslat je Avimu soukromě. Na oplátku přijme šum od Aviho a převede jej do Aviho myšlenek. V této chvíli nemá Epiphyte žádná jiná aktiva krom informací - jde o nápad podpořený nějakými fakty a údaji. Proto je neobyčejně náchylný ke zcizení. Z tohoto důvodu je šifrování rozhodně velmi dobrá věc. Otázka je, jak velká paranoia je ještě přijatelná?

Avi posílá zašifrovaný e-mail:

Až dorazíš do Manily, chci, abys vygeneroval 4 096bitový klíč a měl ho na disketě, kterou budeš neustále nosit u sebe. Nenechávej to na harddisku. Do tvého hotelového pokoje se může ve tvé nepřítomnosti kdokoliv vloupat a klíč ukrást.

Randy vyvolá menu a vybere položku s názvem "nový klíč".

Vyskočí okno dávající mu na výběr několik možností: 768 bitů, 1 024, 1 536, 2 048, 3 072 nebo vlastní. Randy zvolí poslední možnost a unaveně naťuká 4 096.

I k prolomení 768bitového klíče je zapotřebí velkých zdrojů. Stačí přidat jeden bit a bude to dvakrát obtížnější. 770bitový klíč je ještě dvakrát složitější a tak dále. S použitím 768bitového klíče by Randy s Avim uchránili svá tajemství před téměř každou entitou na světě nejméně po dalších několik let. 1 024bitový klíč by bylo mnohem, mnohem obtížnější prolomit.

Někteří lidé zacházejí tak daleko, že používají klíče 2 048 nebo dokonce 3 072 bitů dlouhé. Ty zastaví i nejlepší experty na šifry na světě na velice dlouhou dobu, s výjimkou vynálezu mimozemských technologií, jako třeba kvantové počítače. Většina šifrovacích softwarů - dokonce i programy napsané experty na šifry nesmírně dbalými zabezpečení - tak dlouhé klíče nezvládne. Ale Avi trvá na používání Orda, což je všeobecně považováno za nejlepší šifrovací software na světě, protože zvládne neomezeně dlouhé klíče - pokud vám nevadí čekat, než se prochroustá prese všechna čísla.

Randy začne psát. Ani se neobtěžuje dívat na obrazovku. Civí z okna na světla nákladňáků a mikrobusů. Píše jen jednou rukou, zlehka se dotýká klávesnice.

V Randyho počítači jsou přesné hodiny. Kdykoliv stiskne klávesu, Ordo použije hodiny, aby zaznamenal čas až na mikrosekundu. Jednu klávesu stiskne v 03:05.56,935788 a další v 03:05.57,290664 neboli o 0,354876 vteřiny později. O další 0,372307 vteřiny později tiskne další. Ordo všechny tyto intervaly sleduje a zahazuje důležitější čísla (v tomto případě 0,35 a 0,37), protože tato doba se od jedné události k druhé neliší.

Ordo chce náhodnost. Chce jenom ty méně významné číslice - řekněme 76 a 07 na samém konci čísel. Chce celou spoustu náhodných čísel a chce je mít velice velmi náhodné. Bere si částečně náhodná čísla a procpává je příslušnými funkcemi, které z nich udělají ještě náhodnější čísla. Provádí statistickou analýzu výsledků, aby bylo zajištěno, že neobsahují žádné skryté vzorce. Má to závratně vysoký standard nahodilosti a nepřestane po Randym chtít, aby ťukal do klávesnice, dokud tohoto standardu nedosáhne.

Čím delší klíč se snažíte vygenerovat, tím déle to trvá. Randy se pokouší o absurdně dlouhý. Upozornil Aviho, že u zašifrované e-mailové zprávy, pokud by bylo možné použít každou částici ve vesmíru k výrobě jediného kosmického superpočítače a ten počítač by dostal za. úkol prolomit 4 096bitový klíč, trvalo by to déle než život celého vesmíru.

"S použitím dnešní technologie," odsekl Avi, "to platí. Ale co kvantový počítače? A co když někdo vynalezne nový matematický postupy, který zjednodušej práci s velkými prvočísly?"

"Jak dlouho chceš ty zprávy udržet v tajnosti?" zeptal se ho Randy v poslední zprávě před odletem ze San Franciska. "Pět let? Deset? Pětadvacet?"

Když Randy odpoledne dorazil do hotelu, dešifroval a přečetl si Aviho odpověď. Dosud ji má před očima, jako přetrvávající vjem po světelném záblesku.

Chci je udržet v tajnosti tak dlouho, dokud budou lidi schopní páchat zlo.

Počítač konečně zapípá. Randy zvedá unavenou ruku. Ordo ho zdvořile varuje, že možná bude chvíli zaneprázdněný, a pouští se do práce. Pátrá v kosmu čistých čísel a hledá dvě velká prvočísla, která lze navzájem vynásobit, aby získal číslo 4 096 bitů dlouhé.

Pokud chcete, aby vaše tajemství zůstalo tajemstvím i po vaší smrti, budete-li žít průměrně dlouho, pak, abyste si dokázali vybrat délku klíče, musíte být futuristi. Musíte předvídat, jak rychle se počítače za tu dobu vyvinou. Musíte se také věnovat politice, protože pokud by se celý svět stal policejním státem posedlým vyhrabáváním starých tajemství, je možné, že na problém velkých prvočísel budou vyčleněny velké zdroje.

A tak je délka klíče, který použijete, sama o sobě určitým kódem. Pokud by si erudovaní vládní špioni všimli, že Randy s Avim používají 4 096bitový klíč, došli by k jednomu z následujících závěrů:

- Avi neví, o čem mluví. To se dá vyloučit prozkoumáním jeho úspěchů.
- Avi je silně paranoidní. To se také dá s trochou námahy vyloučit.
- Avi je neobyčejný optimista, co se vývoje počítačových technologií týče, nebo pesimista ohledně politického klimatu nebo obojí.
- Avi má plány tak dalekosáhlé, že přesahují sto let.

Zatímco počítač poletuje v číselném kosmu, Randy se prochází po pokoji. Kontejnery na nákladních autech mají přesně stejná loga jako ty, které plnívaly ulice jižního Seattlu, když se vykládaly lodě. Randyho to zvláštním způsobem uspokojuje, jako by tím, že se takhle bláznivě vrhl přes celý Pacifik, do svého života vnesl určitou protinožeckou symetrii. Opustil místo, kde jsou věci spotřebovávány, a vydal se na místo, kde se vyrábějí, odjel ze země, kde je v nejvyšších vrstvách společnosti onanie uchovávána jako svátost, do země, kde auta mají na oknech nálepky s nápisem "NE antikoncepci!". Podivným způsobem mu to připadá správné. Takhle se necítil od chvíle, kdy Avi před dvanácti lety založil jejich první, k zániku odsouzený podnik.

* * *

Randy vyrostl v univerzitním městečku ve východní části státu Washington, absolvoval Státní washingtonskou univerzitu v Seattlu a v tamní knihovně - přesněji řečeno v meziknihovním výpůjčním oddělení - urval práci písaře, jejíž hlavní náplní bylo zpracovávání přicházejících žádostí o výpůjčky, zasílaných malými knihovnami z celého kraje, a rozesílat žádosti do ostatních knihoven. Kdyby se devítiletý Randy Waterhouse mohl podívat do budoucnosti a uviděl se při této práci, byl by radostí bez sebe. Hlavním pracovním nástrojem meziknihovního výpůjčního oddělení byl odstraňovač svorek. Malý Randy jeden uviděl v rukou své učitelky ve čtvrté třídě a jeho rafinovaný a nebezpečný vzhled ho nadchl, tolik se podobal čelistem nějakého futuristického robotického draka. Vlastně dělal, co mohl, aby své papíry svorkoval špatně a učitelka je pak musela odsvorkovávat, jen aby znovu uviděl tu tlamu, z níž mu tuhla krev v žilách, v akci. Dokonce zašel tak daleko, že v kostele z nehlídaného stolu odstraňovač svorek ukradl a včlenil do hračky robotického lovce-zabijáka, s níž terorizoval celé sousedství. Její zmijí chřtán oddělil nejednu umělohmotnou hračku od jejích součástek a doplňků, než byla krádež odhalena a z Randyho byl učiněn odstrašující příklad před očima Boha i člověka. Teď v meziknihovní výpůjční kanceláři nejenže měl Randy v zásuvce několik odstraňovačů svorek, ale dokonce je hodinu až dvě denně musel používat.

Jelikož byla knihovna WU dobře vybavená, její zákazníci nežádali knihy z jiných knihoven, pokud kniha nebyla ukradena z té jejich nebo nebyla nějakým způsobem zvláštní. Kancelář MVK (jak ji Randy a jeho spolupracovníci láskyplně nazývali) měla své stálé zákazníky - lidi, kteří měli na žádankách celou spoustu divných knih. Tito lidé byli buď nudní, nebo děsiví, nebo obojí. Na Randyho vždycky připadli ti z podskupiny "obojí", protože byl jediný úředník v celé kanceláři, který tu nebyl na doživotí. Všem bylo jasné, že Randy, s diplomem z astronomie a rozsáhlými znalostmi počítačů, jednoho dne odejde, kdežto jeho spolupracovníci neměli žádné další ambice. Když do kanceláře vstoupili jistí zákazníci, byly jeho větší sféra zájmů a poněkud širší pojetí normálnosti užitečné.

Podle měřítek běžných lidí byl Randy sám nudný, děsivý a posedlý. Nebyl posedlý jen vědou, ale také hraním her na hrdiny. Tuhle pitomou práci dokázal snášet několik let jen proto, že ve volném čase byl plně vytížen přehráváním fantasy scénářů tak složitých a důkladně propracovaných, že mu zabíraly veškerou mozkovou kapacitu, kterou v kanceláři MVK očividně plýtval. Patřil k partě, jež se scházela každý pátek večer a hrála až do neděle. Ostatními oddanými hráči byli student počítačové vědy a hudby Chester a postgraduální student historie Avi.

Když jednoho dne do kanceláře MVK nakráčel student posledního ročníku jménem Andrew Loeb a s jistým leskem v oku ze své staré špinavé krosny vytáhl tři palce tlustý štos správně vyplněných žádanek, úředníci v něm okamžitě poznali onen zvláštní typ a poslali ho rovnou za Randym Waterhousem. Došlo k okamžitému splynutí myslí, třebaže to Randymu plně došlo, teprve když se na vozíku objevily poštou došlé knihy, jež si Loeb objednal.

Tématem Loebovy diplomové práce bylo zjištění energetického rozpočtu místních indiánských kmenů. Lidské tělo musí vynaložit určité množství energie jen na dýchání a udržování tělesné teploty. Hodnoty se zvyšují, když se ochladí nebo když tělo musí vykonávat nějakou práci. Jediný způsob, jak energii získat, je z jídla. Některé potraviny mají vyšší obsah energie než jiné. Kupříkladu pstruh je velice výživný, ale má tak nízký obsah tuků a uhlovodanů, že pokud ho budete jíst třikrát denně, umřete hlady. Jiné potraviny zase mohou mít vysoký obsah energie, ale jejich získávání a příprava vyžadují tolik práce, že živit se jimi by byl ztrátový podnik. Andy Loeb se snažil zjistit, čím se v historických dobách živily některé indiánské kmeny ze Severozápadu, kolik energie vkládaly do získávání potravin a kolik energie z nich dostávaly. Chtěl to vypočítat pro pobřežní Indiány, jako Sališové (kteří měli snadný přístup k potravě z moře), a pro vnitrozemské, jako třeba Kajusy (kteří ho neměli), jako součást nějakého nesmírně složitého plánu, jak dokázat jakési tvrzení o relativních životních standardech těchto kmenů a jak to ovlivnilo jejich kulturní vývoj (pobřežní kmeny zanechaly spoustu fantasticky detailního umění a vnitrozemské občas na nějakou skálu načmáraly hůlkové postavičky).

Pro Andrewa Loeba to bylo cvičení v metahistorickém studiu. Pro Randyho Waterhouse to byl začátek parádní hry. Uškrtíte ondatru a dostanete 136 energetických bodů. Ztratíte ondatru a teplota vašeho jádra o stupeň klesne.

Andy byl rozhodně velmi metodický, takže prošel každou knihu, která kdy byla o daném tématu napsána, a každou knihu zmíněnou v seznamech použité literatury z těch knih dokonce na čtyři pět generací zpátky. Prošel všechny knihy, které byly dostupné přímo na místě, a zbytek si objednal u MVK. Tyto pak prošly Randyho rukama. Randy si některé přečetl a všechny prolistoval. Hodně se poučil o tom, kolik velrybího tuku museli badatelé v Arktidě sníst, aby neumřeli hlady. Prostudoval podrobné specifikace pro armádní polní dávky. Po nějaké době se už plížil do místnosti s xeroxem a klíčové údaje si kopíroval.

Abyste mohli hrát hru na hrdiny, co vypadá realisticky, musíte sledovat, kolik jídla vaše imaginární postavy dostávají a kolik problémů mají s jeho obstaráváním. Postavy putující pouští Gobi v listopadu roku 5000 před naším letopočtem

budou muset starostí o jídlo strávit víc času než, řekněme, ty, cestující přes střední Illinois v roce 1950.

Randy rozhodně nebyl první tvůrce her, který si toho všiml. Existovalo několik neuvěřitelně pitomoučkých her, v nichž jste na jídlo nemuseli myslet, ale těmi Randy a jeho kamarádi opovrhovali. Ve všech hrách, kterých se zúčastnil nebo které sám vytvořil, jste museli věnovat reálné úsilí tomu, abyste pro svou postavu obstarali dost potravin. Jenomže nebylo snadné rozhodnout, co je a co není realistické. Jako většina tvůrců, i Randy ten problém vyřešil tím, že splácal několik základních rovnic, které si v podstatě vycucal z prstu. Ale v knížkách, článcích a disertacích, které si přes MVK půjčoval Andrew Loeb, našel přesně ty hrubé údaje, jaké matematicky založená osoba potřebovala, aby mohla přijít s propracovaným systémem pravidel založených na vědeckých faktech.

Simulovat všechny tělesné pochody v každé postavě nepřicházelo v úvahu, zvláště ne ve hře, kde se zabýváte armádami čítajícími sto tisíc mužů. Dokonce i hrubá simulace sledující pouze několik proměnných a používající jednoduché rovnice by vyžadovala příšerné papírování, pokud byste to museli dělat ručně. To všechno se ale odehrávalo v polovině 80. let 20. století, kdy osobní počítače začaly být laciné a všudypřítomné. Počítač dokáže automaticky sledovat velkou databázi a řekne vám, jestli jsou jednotlivé postavy dobře živené nebo hladovějí. A nebyl důvod počítač nepoužít.

Pokud jste, jako Randy Waterhouse, neměli mizerně placené místo, takže jste si počítač nemohli dovolit.

Pochopitelně každý problém lze obejít. Univerzita vlastnila hromadu počítačů. Kdyby si mohl Randy na jednom z nich otevřít účet, mohl by si napsat ten svůj program a zkoušet ho zadarmo.

Účty byly naneštěstí dostupné pouze studentům a členům profesorského sboru, a Randy ani do jedné skupiny nepatřil.

Jak sakra mohl soudek připomínající kluk, přísný vědec pracující ve slepé uličce jako kancelářská krysa a trávící všechen volný čas dokonale inťoušskou zábavou při hraní her na hrdiny, sbalit štíhlou, a nikoliv nepřitažlivou mladou studentku svobodných umění, trávící svůj volný čas na kajaku na moři a návštěvami zahraničních filmů? Musela to být jedna z těch věcí, kdy se protivy přitahují a ve vztahu se dokonale doplňují. Přirozeně se setkali v kanceláři MVK, kde vysoce inteligentní, zato však vyrovnaný a uklidňujícím dojmem působící Randy pomáhal vysoce inteligentní, zato však osamělé a přelétavé Charlene dát do pořádku neuspořádanou hromadu žádanek. Mohl ji pozvat na rande hned tam, ale byl plachý. Objevila se druhá i třetí příležitost, když pošta začala dodávat knihy, které si vyžádala, a tak ji tedy nakonec pozval a společně zašli do kina. Ukázalo se, že oba jsou nejen ochotní, nýbrž přímo nadšení a možná i zoufalí. Než si to uvědomili, Randy dal Charlene klíče od bytu a Charlene zase Randymu heslo ke svému bezplatnému univerzitnímu počítačovému účtu a všechno bylo naprosto úžasné.

Univerzitní počítačová síť byla lepší než nic, ale Randy byl pokořen. Jako všechny ostatní vysoce výkonné akademické počítačové sítě, i ta zdejší byla založena na nesmírně kvalitním operačním systému zvaném UNIX, který měl křivku zdokonalování strmou jako Matterhorn a scházely mu roztomilé a elegantní rysy osobních počítačů, jež v té době přicházely do módy. Randy ho hodně používal jako student a vyznal se v něm. Přesto naučit se napsat dobrý program, jaký ten krám potřeboval, vyžadovalo spoustu času. Když se objevila Charlene, změnilo mu to život, a teď se mu změnil ještě víc. Úplně vypadl z okruhu hráčů her na hrdiny, přestal chodit na setkání Společnosti pro kreativní anachronismus a začal trávit veškerý volný čas buď s Charlene, nebo u počítačového terminálu. Vcelku to asi byla změna k lepšímu. S Charlene dělal věci, které by jinak nedělal, jako třeba chodil do cvičení a na koncerty živé hudby. A s počítačem se učil novým věcem a něco tvořil. Možná to bylo úplně k ničemu, ale aspoň tvořil.

Hodně času si povídal s Andrewem Loebem, který skutečně chodil ven a prováděl věci, pro něž Randy psal programy. Zmizel vždycky na několik dní a vracíval se celý roztřesený a vyčerpaný, s rybími šupinami ve vousech a zaschlou zvířecí krví pod nehty. Nacpal do sebe několik bigmaců, usnul na čtyřiadvacet hodin a pak se s Randym sešel v nějakém baru (Charlene nebyla ráda, když chodil k nim domů) a poučeně rozprávěl o obtížích každodenního života na domorodý způsob. Dohadovali se o tom, jestli domorodci jedli i ty nechutnější části jistých zvířat nebo je zahazovali. Andrew hlasoval pro ano, Randy nesouhlasil - to, že byli primitivní, přece ještě neznamenalo, že neměli chuť. Andrew ho obvinil ze sklonů k romantismu. Nakonec, aby si to vyjasnili, odjeli do hor spolu, vyzbrojení jen noži a Andrewovou sbírkou dokonale vypracovaných pastí na žoužel. Třetí noc se Randy přistihl, jak zcela vážně uvažuje o tom, že pozře nějaké brouky. "Je to jasný," prohlásil Andrew.

Na každý pád Randy po půldruhém roce svůj software dokončil. Byl to úspěch. Chesterovi a Avimu se líbil. Randy byl přiměřeně potěšen, že vybudoval něco tak složitého, co skutečně funguje, ale nedělal si iluze, že by to bylo k něčemu dobré. Byl trochu na rozpacích, že na tento projekt promrhal tolik času a duševní energie. Věděl však, že kdyby ten program nepsal, strávil by stejné množství času hraním her nebo návštěvami setkání Společnosti pro kreativní anachronismus ve středověkém ohozu, takže se to nakonec vyrovnalo. Trávit čas u počítače bylo pravděpodobně lepší, protože si tím vybrousil své programovací schopnosti, jež byly už na začátku pozoruhodné. Na druhou stranu to celé udělal na Unixu, který se hodí pro vědce a inženýry - což ve věku, kdy se všechny peníze cpou do osobních počítačů, nebyl zrovna moudrý tah.

S Chesterem přejmenovali Aviho na "Nadšence", protože on ty hry hrál skutečně velice, velice nadšeně. Avi odjakživa tvrdil, že je hraje, aby pochopil, jak opravdu vypadal život ve starých časech, a byl blázen do historické autentičnosti. To bylo v pořádku, všichni měli připitomělé výmluvy a Aviho historické postřehy se jim často hodily.

Nedlouho poté Avi odpromoval a zmizel, jen aby se o několik měsíců později vynořil v Minneapolisu, kde dostal místo u jednoho z velkých vydavatelství specializujících se na hry na hrdiny. Nabídl Randymu, že jeho herní software odkoupí za úžasně velkou sumu 1 000 amerických dolarů plus malé procento z budoucích tržeb. Randy nabídku za všeobecných podmínek přijal a požádal Aviho, aby mu poslal smlouvu, načež vyrazil ven a našel Andrewa, jak vaří rybí vnitřnosti v misce z březové kůry na grilu firmy Weber na střeše činžovního domu, kde bydlel. Chtěl Andrewovi sdělit dobré zprávy a obeznámit ho s průběhem jednání. Následovala vskutku nepříjemná konverzace, kdy stáli v

prudkém, větrem hnaném lijáku.

Pro začátek Andrew bral dohodu mnohem vážněji než Randy. Randy v ní viděl nečekané peníze, dobrý fór. Andrew, jenž byl synem právníka, k ní přistupoval, jako by to byla fúze dvou velkých podniků, a kladl spoustu únavných, vtíravých otázek o smlouvě, která zatím ještě ani neexistovala, a pokud vznikne, nejspíš se vejde na jeden list papíru. Randy si to v té chvíli neuvědomil, ale tím, že mu kladl tolik otázek, na něž Randy neuměl odpovědět, si Andrew vlastně osoboval roli obchodního manažera. Skrytě s Randym vytvářel obchodní partnerství, které ve skutečnosti neexistovalo.

Dále Andrew neměl ani ponětí, kolik času a úsilí Randy do programu vložil. Nebo (jak si Randy uvědomil později) to možná věděl. V každém případě Andrew od samého začátku předpokládal, že se s Randym rozdělí fifty-fifty, což bylo zcela nepřiměřené vzhledem k práci, kterou na projektu odvedl on. Andrew v zásadě jednal, jako by všechno, co dělal při zkoumání stolovacích zvyků domorodců, bylo součástí tohoto podniku a dávalo mu to právo na stejný díl peněz.

Než Randy z tohoto rozhovoru vycouval, točila se mu hlava. Šel do toho s jedním pohledem na realitu, který byl od základu zpochybněn pohledem jiným, zcela očividně absurdním. Ale když ho Andrew asi hodinu zastrašoval, začal o sobě pochybovat. Po několika bezesných nocích se rozhodl celou věc odvolat. Ubohých pár set dolarů za všechnu tuhle námahu nestálo.

Ale Andrew (kterého nyní zastupovala právnická firma jeho otce ze Santa Barbary) vehementně protestoval. Podle jeho právníka s Randym společně vytvořili něco, co má peněžní hodnotu, a fakt, že to Randy není schopen prodat za tržní hodnotu, znamená, že Andrewovi bere peníze z kapsy. Stala se z toho neuvěřitelná kafkovská noční můra, a Randy se mohl jenom stáhnout k rohovému stolu ve své oblíbené hospodě, pít černé pivo po pintách (často ve společnosti Chestera) a pozorovat, jak se to fantastické psychodrama rozvíjí. Uvědomil si, že se nechtěně zamotal do nějaké vážné domácí výstřednosti Andrewovy rodiny. Ukázalo se, že Andrewovi rodiče jsou rozvedení a kdysi dávno zuřivě bojovali o svěřeneckou péči nad svým jediným synem. Máma se dala ke květinovým dětem, připojila se k jedné náboženské sektě v Oregonu a Andrewa vzala s sebou. Povídalo se, že se tato sekta zabývá sexuálním zneužíváním dětí. Táta si najal soukromé detektivy, aby Andrewa unesli, a pak ho zasypal materiálními statky, aby mu dokázal, že ho miluje víc. Následovala nekonečná právní bitva, během níž táta najal několik psychoterapeutů nepříliš valné pověsti, aby Andrewa zhypnotizovali a dostali z něj potlačené vzpomínky na nevýslovné a nepravděpodobné hrůzy.

To je jen stručný přehled podivného života, o němž se Randy během let něco dozvídal jen po kouscích. Později došel k závěru, že Andrewův život byl fraktálově divný. Což znamená, že můžete vzít jeden malý kousek a podrobně ho prozkoumat, a on bude sám o sobě stejně složitý a podivný, jako celá věc jako celek.

Na každý pád Randy do tohoto života nechtě vpadl a zabředl do jeho podivnosti. Jeden z mladých a dychtivých rváčů v právnické firmě Andrewova otce usoudil, že jako preventivní tah získá všechny Randyho počítačové soubory, které byly dosud uložené v počítačové síti WU. Není třeba říkat, že na to šel přehnaně tvrdě, a když začalo právní oddělení univerzity dostávat jeho nevlídné dopisy, odpovědělo tím, že Andrewovu právníkovi i Randymu sdělilo, že každý, kdo použil počítačovou síť univerzity, aby vytvořil nějaký zpeněžitelný produkt, se musí o výnosy podělit s univerzitou. Takže tou dobou už Randy dostával výhružné dopisy ne od jedné, nýbrž od dvou skupin nebezpečných právníků. Andrew vyhrožoval, že ho bude za tento přehmat žalovat, protože tím o polovinu zkrátil jeho podíl!

Nakonec, jen aby odečetl ztráty a vyšel z toho čistý, si Randy najal vlastního právníka. Celá věc ho stála něco málo přes pět tisíc dolarů. Software nikdy nikdo nekoupil a vlastně ho ani nešlo prodat. Byl tou dobou tak legálně zatížený, že by to bylo jako snažit se prodat někomu rezavý volkswagen, který byl rozebrán a jednotlivé součástky poschovávané v boudách bojových psů po celém světě.

Byla to jediná chvíle v jeho životě, kdy Randy skutečně pomýšlel na sebevraždu. Neuvažoval o ní nijak usilovně ani příliš vážně, ale napadlo ho to.

Když bylo po všem, Avi mu poslal rukou psaný dopis, znějící: "Moc rád jsem s tebou obchodoval a těším se na pokračování našeho vztahu jako přátel, i pokud se naskytne příležitost, jako tvůrčích partnerů."

INDIGO

Lawrence Pritchard Waterhouse a zbytek kapely takhle jednou ráno na palubě Nevady vyhrávají národní hymnu a pozorují vlajku s hvězdami a pruhy s rachotem vytahovanou nahoru na stěžeň, když se všichni hrozně leknou, neboť se ocitnou uprostřed sto devadesáti letadel neznámého vzhledu. Některá letí hodně nízko a pohybují se vodorovně, jiná se z výšky vrhají dolů. Ta klesají tak rychle, až to vypadá, že se rozpadají. Padají z nich totiž malé kousky. Je to hrozný pohled - nějaké cvičení se muselo hrozně pokazit. Ale sebevražedné dráhy vyrovnávají letouny včas. Kousky, které z nich vypadly, slétají hladce a cílevědomě, netřepetají se jako ulámané kousky. Padají všude kolem. Vypadá to, že všechny zvráceně míří k ukotveným lodím. Je to neuvěřitelně nebezpečné - mohly by na někoho spadnout! Lawrence je rozhořčen.

Na jedné z lodí o kus dál dojde k jakémusi krátkému úkazu. Lawrence obrací hlavu. Je to první skutečný výbuch, jaký kdy viděl, a tak mu trvá delší dobu, než mu to dojde. I ty nejtěžší části partů pro zvonkohru dokáže zahrát se zavřenýma očima a Prapor s hvězdami a pruhy je mnohem snazší odzvonit než zazpívat.

Jeho pátrající oči se upřou nikoliv na zdroj výbuchu, nýbrž na dvě letadla mířící přímo k nim a letící těsně nad vlnami. Každé snese dlouhé, tenké vejce. Jejich ocasní klapky se viditelně pohnou a letouny zamíří vzhůru a loď přeletí. Vycházející slunce svítí přímo skrze sklo jejich kokpitů. Lawrence dokonce vidí do očí jednoho z pilotů. Všimne si, že vypadá na nějakého asijského džentlmena.

Tohle cvičení je neuvěřitelně realistické - až po použití etnicky správných pilotů a odpalování falešných výbušnin na lodích. Lawrence z duše rád souhlasí. Lidé kolem začínají být pořádně nedbalí.

Lodí otřese mohutný náraz a Lawrence má pocit, jako by právě seskočil z deset stop vysoké skály na beton. Ale jen tam dál stojí. Celá událost mu nedává smysl.

Kapela dohrála hymnu a rozhlíží se po tom spektáklu. Všude okolo už znějí sirény a píšťaly, z Nevady, z Arizony na vedlejším kotvišti, z budov na břehu. Lawrence nikde nevidí žádnou protileteckou palbu a ve vzduchu nevidí jediné známé letadlo. Výbuchy pokračují dál. Lawrence přistupuje k zábradlí a přes několik yardů volné hladiny hledí na Arizonu.

Z nebe se prudce spustí další letadlo a vyhodí střelu, která zamíří rovnou na palubu Arizony, ale pak kupodivu zmizí. Lawrence zamrká a vidí, že v palubě zanechala úhlednou díru, jako když zpanikařená kreslená postavička od Warner Brothers projde dvojrozměrnou stavbou, jako je stěna nebo strop. Z díry vyšlehnou plameny mikrosekundu předtím, než se celá paluba vyboulí, rozpadne a promění v rostoucí kouli ohně a černoty. Waterhouse si matně uvědomuje, že se na něj rychle řítí spousta hmoty. Je to takové množství, že má spíš pocit, jako kdyby tam padal. Přimrzne na místě. Prochází to kolem něj, přes něj i skrze něj. Do lebky mu proniká strašlivý hluk, sbor náhodných úderů, disharmonický, avšak ne bez určité neuspořádané harmonie. Hudební kvality stranou, je to tak zatraceně hlasité, že ho to málem zabije. Přitiskne si dlaně na uši.

Ale hluk je pořád tu, jako doruda rozžhavené jehly zabodnuté v ušních bubíncích. Pekelné zvony. Lawrence se snaží uniknout, ale hluk ho pronásleduje. Má kolem krku široký, tlustý řemen sešitý v úrovni třísel, kde přidržuje podpěru, v níž je upevněná nosná konstrukce zvonkohry, která před ním trčí jako lyrovitý kyrys, a z horních rohů visí velké, nadýchané pestrobarevné střapce. Kupodivu jeden střapec hoří. A to není jediné, co je se zvonkohrou v nepořádku, ale Lawrence pořádně nevidí, protože mu zorné pole neustále zakrývá něco, co musí každých pár minut otírat. Ví jenom, že zvonkohra pohltila ohromné množství čisté energie a dostala se do jakéhosi neuvěřitelně vysokého energetického stavu, jakého ještě žádný hudební nástroj nikdy nedosáhl. Je z něj hořící, plápolající, ječící, zvonící a zářící obluda, kometa, archanděl, strom planoucího hořčíku, jejž má přivázaný k rozkroku. Energie je převáděna do bzučící, hučící kostry a přes podpěru do jeho genitálií, které by mu za jiných okolností otékaly.

Lawrence se nějakou dobu jen bezcílně potuluje po palubě. Nakonec musí pomoci otevřít poklop pro několik mužů, a uvědomuje si, že má ruce pořád ještě přitisknuté na uši a má je tam již nějakou dobu s výjimkou toho, kdy si otíral oči. Když je dá dolů, zvonění přestává a také už neslyší žádná letadla. Napadá ho, že by měl zajít do podpalubí, protože to zlé přichází z oblohy a on chce mezi tím a sebou mít nějaký tvrdý, pevně vyhlížející materiál, ale spousta námořníků má zřejmě opačný názor. Zaslechne, že je zasáhlo jedna nebo dvě věci, které se rýmují s "torpédy", a že se kapitán snaží rozjet loď. Důstojníci a poddůstojníci, černí a rudí od kouře a krve, ho neustále pověřují různými nesmírně naléhavými úkoly, které on tak docela nechápe. Jedním z důvodů jeho nechápavosti, a nikoliv nejméně významným, je to, že si pořád tiskne ruce na uši.

Uběhne snad půl hodiny, než ho vůbec napadne, že by se mohl zbavit zvonkohry, která mu nakonec překáží. Námořnictvo mu ji vydalo s přísným varováním ohledně následků jejího zneužití. Lawrence si toho je plně vědom již od doby, kdy ve West Pointu ve Virginii poprvé obdržel výsadu, že mu bylo dovoleno hrát na varhany. Ale v této chvíli, poprvé v životě, zatímco stojí a dívá se, jak Arizona hoří a potápí se, si prostě řekne: K čertu s tím! Vytáhne zvonkohru z objímky a naposledy se na ni podívá. Je to naposledy v životě, kdy se dotkne nějaké zvonkohry. Navíc si uvědomuje, že teď už ji nemá cenu zachraňovat. Několik tyčí je ohnutých. Waterhouse ji otočí a zjišťuje, že do nich je vklíněno několik kusů zčernalého, pokrouceného kovu. Teď opravdu háže opatrnost za hlavu a zvonkohru zase směrem k Arizoně, vojenskou lyru z leštěné oceli, jež svým zpěvem doprovází tisíc mužů k místu jejich posledního odpočinku na dně přístavu.

Když loď zmizí ve skvrně hořícího paliva, objevuje se druhá vlna útočných letadel. Protiletadlová děla válečného námořnictva se konečně rozhovoří, začnou dštít střely do krajiny a vyhazují do vzduchu budovy plné lidí. Lawrence vidí plameny ve tvaru lidských postav, pobíhající po ulicích a pronásledované lidmi s pokrývkami.

Po zbytek dne se Lawrence Pritchard Waterhouse a zbytek námořnictva potýkají s faktem, že mnoho dvourozměrných struktur na této a dalších lodích, jež měly za úkol zabránit různým prchavým látkám, aby se smísily (tj. palivo a vzduch), v sobě mají díry, a nejen to, ale spousta toho svinstva hoří a všude je nemálo kouře. Jisté předměty, které měly a) zůstat ve vodorovné poloze a b) podpírat těžké věci, přestaly činit obojí.

Strojovně Nevady se podaří získat páru v několika kotlích a kapitán se pokouší dostat loď z přístavu. Jakmile se pohne, ocitá se pod soustředěným útokem převážně bombardérů, kteří se ji snaží potopit v plavební dráze a zablokovat tak přístav úplně. Kapitán nakonec raději najede s lodí na břeh, než aby to dopustil. Naneštěstí má Nevada s většinou námořních plavidel společné to, že není navržena k tomu, aby fungovala stojíc na místě, a tak ji bombardéry zasáhnou ještě třikrát. Bráno kol a kolem dokola, je to velmi rušné dopoledne. Jako člena kapely, který přišel o svůj nástroj, jsou Lawrencovy povinnosti vymezeny jen nepřesně, a tak stráví víc času, než by měl, pozorováním letadel a výbuchů. Vrátil se k dřívějšímu myšlenkovému pochodu ohledně společností a jejich snahy překonat jedna druhou. Jak se tak jedna vlna japonských útočných bombardérů za druhou vrhá s kaligrafickou přesností na loď, na níž stojí, a výkvět válečného námořnictva jeho společnosti hoří, exploduje a potápí se a neklade přitom doslova žádný odpor, je mu jasné, že jeho společnost bude muset pár věcí přehodnotit.

* * *

V jedné chvíli si o něco popálí ruku. Je to pravá ruka, což je lepší - je totiž levák. Také mu dochází, že se část Arizony pokusila připravit ho o skalp. Podle měřítek Pearl Harboru to jsou jen nepatrná zranění, takže se v nemocnici příliš nezdrží. Doktor ho jen upozorní, že by se mu kůže na ruce mohla smrsknout a omezit tak pohyblivost prstů. Jakmile vydrží bolest, začne si Lawrence na klíně vyťukávat Bachovo Umění fugy, kdykoliv nemá na práci nic jiného. Většina těchto melodií začíná prostě. Je snadné představit si starouše Johanna Sebastiana, jak sedí v chladném dopoledni na lavičce v Lipsku, jeden dva flétnové rejstříky vytažené, levou ruku na klíně, jednoho dva baculaté kůrové zpěváčky u měchů, ze štěrbin po celých varhanách unikají slabé vzdechy a mistr pravou rukou bezcílně bloudí po odpudivě jednoduchém velkém manuálu, hladí ty popraskané a zažloutlé sloní kly a hledá nějakou melodii, kterou ještě

nevymyslel. Pro Lawrencovu pravičku je to dobrý trénink, a tak vykonává stejné pohyby jako Johann, i když ji má ovinutou gázou, místo klaviatury používá obrácený tác a melodii si tiše brouká. Když se opravdu dostane do varu, komíhá nohama pod pokrývkami, jak šlape na imaginární pedály, a jeho sousedé si stěžují.

Během několika dní je venku z nemocnice, pro něj a zbytek kapely z Nevady právě včas, aby mohli začít s novými, tentokrát válečnými úkoly. Pro odborníky námořnictva na pracovní síly to byl očividně tvrdý oříšek. Pro začátek byli hudebníci (z hlediska zabíjení Japončíků) naprosto k ničemu. Od 7. prosince ani neměli provozuschopnou loď a většina z nich ztratila své klarinety.

Ale válka není jen o nabíjení a mačkání spouště. Žádná organizace nemůže zabíjet Japončíky jakýmkoliv aspoň trochu systematickým způsobem, aniž by prováděla neuvěřitelné množství zapisování a vyplňování formulářů. Logicky se dá předpokládat, že muži, kteří dokážou hrát na klarinet, takovou práci nezpackají víc než ostatní. A tak Waterhouse a jeho kolegové z kapely dostávají rozkaz, který je posílá na pracoviště, jež vypadá na jeden ze zapisovacích a vyplňovacích odborů válečného námořnictva.

Pracoviště je umístěno v budově, ne na lodi. Velká spousta námořníků už nad pouhou představou práce v budově ohrnuje nos, a Lawrence a někteří z ostatních čerstvých rekrutů, ve snaze zapadnout, začali tento přístup kopírovat. Když teď ale viděli, co se stane s lodí, když na ní, v ní a kolem ní odpálíte stovky liber trhavin, Waterhouse a mnoho dalších své pocity ohledně práce v budově přehodnotili.

Jejich nový velicí důstojník však není nijak nadšený a jeho pocity zřejmě sdílejí všichni v celém oddělení. Hudebníky zdraví, aniž by je vítali, a salutují jim, aniž by jim prokazovali úctu. Na lidi, kteří pracují v této budově, jejich status chlapíků, kteří nejenže donedávna sloužili na opravdické lodi, ale navíc se dostali do těsné blízkosti věcí, co vybuchovaly, hořely a podobně, a to nikoliv následkem vlastního špatného úsudku, nýbrž proto, že to tak padouši schválně zaonačili, nedělá velký dojem a zřejmě nemají pocit, že by si Lawrence a jeho kolegové tuto novou práci zasloužili, ať je to cokoliv.

Velící důstojník a jeho podřízení to s hudebníky mrzutě, téměř zoufale vyřídili. Když nemají dostatek stolů, může mít každý muž aspoň židli u stolu nebo pultu. Při hledání místa pro všechny nováčky vykazují určitou vynalézavost. Je očividné, že se tito lidé snaží dělat, co jen jde, při plnění úkolu, který považují za beznadějný.

Pak přijdou nějaké řeči o utajení. Vlastně hodně řečí. Musejí projít cvičením, při němž se zjišťuje jejich schopnost věci správně vyhazovat. To trvá hodně dlouho, a čím déle to pokračuje, aniž by jim někdo vysvětlil, k čemu je to dobré, tím záhadnějším dojmem celá věc působí. Hudebníci, kteří byli zprvu tím chladným přijetím poněkud rozladění, začínají mezi sebou spekulovat o tom, do jaké operace se vlastně dostali.

Konečně je jednou ráno naženou do třídy před tu nejčistší tabuli, jakou kdy Waterhouse viděl. Posledních několik dní mu vštípilo dostatečně velkou paranoiu, aby začal tušit, že pro to jistě existuje dobrý důvod - mazání tabulí nelze brát v čase války na lehkou váhu.

Sedí na malých stoličkách s připevněnými stolky, navrženými pochopitelně pro praváky. Lawrence si pokládá blok do klína a zavázanou pravou ruku na stolek, kde začne vyťukávat melodii Umění fugy, přičemž se šklebí, a dokonce vrčí bolestí, jak se mu popálená kůže na kloubech natahuje.

Někdo mu poklepe na rameno. Lawrence otevře oči a vidí, že je v místnosti jediný, kdo sedí. U katedry je důstojník. Lawrence se postaví a slabé nohy se mu málem podlomí. Když se konečně narovná, všimne si, že důstojník (pokud to je důstojník) nemá uniformu. To, co má na sobě, uniformu ani zdaleka nepřipomíná. Má totiž župan a cumlá dýmku. Župan je pozoruhodně obnošený, ale ne jako, řekněme, nemocniční nebo hotelový župan, které se často perou. Tento kousek oděvu nebyl prán už nějakou dobu, ale byl používán. Lokty jsou prodřené a spodek pravého rukávu je šedý a kluzký od tuhy, jak ho majitel tahal sem a tam, aspoň desettisíckrát, přes papíry hustě popsané tužkou číslo dvě. Froté jako by bylo plné lupů, což však zřejmě nijak nesouvisí s vlasovou pokožkou. Tyto vločky jsou příliš velké a geometrické: obdélníky a kolečka papíru, vyražené ze štítků a pásky. Dýmka vyhasla už dávno a důstojník (nebo kdo to je) ani nepředstírá, že by si ji chtěl znovu zapálit. Má ji v puse jen proto, aby měl co žvýkat, což činí stejně energicky jako pěšák z občanské války, jemuž odřezávají nohu.

Nějaký jiný chlapík - který se kupodivu obtěžoval s holením, sprchou a oblékáním stejnokroje - muže v županu představuje jako podplukovníka Shanea psáno Schoen, ale Schoen si ho nevšímá. Obrací se zády a ukazuje tak zadní stranu županu, která je kolem hýždí tak obnošená, že je až průhledná jako negližé. Schoen čte z bloku a zapisuje na tabuli následující:

19 17 17 19 14 20 23 18 19 8 12 16 19 8 3
21 8 25 18 14 18 6 3 18 8 15 18 22 18 11

Když se na tabuli objeví čtvrté nebo páté číslo, Waterhousovi se zježí vlasy na krku. Když je dopsána třetí skupina pěti čísel, nemůže si nevšimnout, že žádné z nich není vyšší než 26 - což je počet písmen v anglické abecedě. Srdce mu náhle buší prudčeji, než když japonské bomby sledovaly parabolické dráhy směrem k palubě ztroskotané Nevady. Vytahuje z kapsy tužku. Nemá po ruce papír, a tak napíše čísla od 1 do 26 přímo na svůj malý psací stoleček.

Když muž v županu dopíše poslední skupinu čísel, Waterhouse už počítá četnost výskytu. Dokončuje počítání, zatímco Muž v županu říká něco jako že "vám tohle může připadat jako bezvýznamná sekvence čísel, ale japonský námořní důstojník by to mohl považovat za něco úplně jiného". Pak se nervózně zasměje, smutně potřese hlavou, rozhodně zatne zuby a jeho tvář projde celou litanií výrazných pocitů, z nichž ani jeden se sem nehodí.

Waterhouse jednoduše spočítá, jak často se to které číslo objeví na tabuli.

1	14	‖

2		15	|
3	||	16	|
4		17	||
5		18	|||||
6	|	19	||||
7		20	|
8	||||	21	|
9		22	|
10		23	|
11	|	24	
12	|	25	|
13		26	

Nejzajímavější je, že deset z možných symbolů (viz 1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13, 24 a 26) ani nebyly použity. Ve zprávě se objevuje pouze šestnáct různých čísel. Za předpokladu, že každé z těchto šestnácti čísel představuje jedno písmeno abecedy, má tato zpráva (počítá Lawrence v duchu) 111 136 315 345 735 680 000 možných významů. Tohle číslo je legrační, protože začíná čtyřmi jedničkami a končí čtyřmi nulami. Lawrence popotáhne, utře si nos a pustí se do práce.

Nejčastěji se tu vyskytuje 18. Pravděpodobně zastupuje písmeno E. Když do zprávy místo 18 dosadí E, dostane -

Inu, pravdou je, že musí celou zprávu napsat znovu a nahradit éčka za osmnáctky, což trvá hrozně dlouho a mohlo by to být jen mrhání časem, protože se mohl zmýlit v odhadu. Na druhou stranu, když prostě přidrží svůj mozek, aby 18 vyložil jako E - operaci považuje za zhruba analogickou výměně nastavení u varhan - pak, když se podívá na tabuli, vidí

19 17 17 19 14 20 23 E 19 8 12 16 19 8 3
21 8 25 E 14 E 6 3 E 8 15 E 22 E 11

což má jen 10 103 301 395 066 880 000 možných významů. I toto je legrační číslo kvůli všem těm jedničkám a nulám - ale je to úplně bezvýznamná shoda náhod.

"Věda, jak vyrobit tajné šifry, se nazývá kryptografie," vysvětluje podplukovník Schoen, "a věda zabývající se jejich luštěním zase kryptoanalýza." Pak si povzdechne, viditelně se popasuje s některými odchylnějšími emocemi a odevzdaně se pustí do povinného exkurzu s rozkládáním těchto slov na kořeny, které jsou buď latinské, nebo řecké (Lawrence mu nevěnuje pozornost, je mu to jedno, jen zahlédne věcné slovo KRYPTO napsané jako dlaň velkými verzálkami).

Úvodní sekvence "19 17 17 19" je zvláštní. 19 spolu s 8 je druhé nejčastěji se vyskytující číslo na seznamu. 17 je jen z poloviny tak běžná. Nemůžete mít čtyři samohlásky nebo čtyři souhlásky v řadě (pokud ta slova nejsou v němčině), takže buď je 17 samohláska a 19 souhláska, nebo obráceně. Jelikož se 19 ve zprávě vyskytuje častěji (čtyřikrát), je pravděpodobnější, že to je samohláska, neboť 17 se objevuje jen dvakrát. A nejčastější samohláska po E je A, takže pokud bude předpokládat, že 19 je A, dostane

A 17 17 A 14 20 23 E A 8 12 16 A 8 3
21 8 25 E 14 E 6 3 E 8 15 E 22 E 11

To počet hezky zužuje na pouhých 841 941 782 922 240 000 možných odpovědí. Už teď snížil prostor pro řešení o několik řádů!

Schoen se teď vybičoval k silnému pocení a málem celým tělem se vrhá do historického přehledu KRYPTOLOGIE, jak se spojení kryptografie a kryptoanalýzy nazývá. Mluví o nějakém Angličanovi jménem Wilkins a knize nazývané Kryptonomikon, kterou před stovkami let sepsal, ale (možná proto, že si inteligence svých posluchačů necení příliš vysoko) rychle přejde historické pozadí a od Wilkinse přeskočí k šifře Paula Revera "jedna, když po zemi, dvě, když po moři"7. Dokonce dodá vtip jen pro zasvěcené matematiky o tom, že se jedná o jedno z nejstarších praktických použití binárního zápisu. Lawrence poctivě hýká a frká, čímž si od saxofonisty sedícího před ním vysloužíí zděšený pohled.

Na začátku svého projevu se Schoen zmínil, že tato zpráva je (v očividně fiktivním scénáři vymyšleném kvůli tomu, aby bylo matematické cvičení pro bandu hudebníků, kteří nemají o matematice vědět ani kulový, zajímavější) určena důstojníkovi japonského válečného námořnictva. Vzhledem k tomuto kontextu Lawrence nemůže neuhádnout, že první slovo zprávy zní ATTACK. To by znamenalo, že 17 představuje T, 14 C a 20 K. Když písmena vyplní, dostává

A T T A C K 23 E A 8 12 16 A 8 3
21 8 25 E C E 6 3 E 8 15 E 22 E 11

a zbytek je tak jasný, že se ho ani nenamáhá vypsat. Nedokáže se ovládnout a vyskakuje od stolečku. Je tak vzrušený, že zapomene na slabost v nohou a padne na stolečky několika svých sousedů, přičemž nadělá pořádný kravál.

"Máte nějaký problém, námořníku?" táže se jeden z důstojníků v rohu, který se skutečně obtěžuje nosit uniformu.

"Pane! Ta zpráva zní: ‚Attack Pearl Harbor December Seven!'8 Pane!" vykřikne Lawrence a zase se posadí. Celý se chvěje vzrušením. Jeho těla i mysli se zmocnil adrenalin. Dokázal by na místě uškrtit dvacet zápasníků sumo.

Podplukovník Schoen je dokonale klidný, jen jednou velice pomalu mrkne. Obrátí se na jednoho z podřízených, který

stojí u zdi s rukama sepjatýma za zády, a přikáže mu: "Sežeňte mu výtisk Kryptonomikonu. A stůl - co nejblíž ke kávovaru to bude možné. A co kdybyste toho mizeru rovnou povýšil, když už budete v tom?"

* * *

Ta část s povýšením ukazuje buď na vojenský humor, nebo na další důkaz duševní nevyrovnanosti podplukovníka Schoena. Kromě tohoto šprýmu není Waterhousova činnost po příštích deset měsíců o nic složitější než činnost bomby vypuštěné z břicha útočícího letadla. Překážky stavěné mu do cesty (musel se prokousat Kryptonomikonem, rozluštit meteorologický kód japonského válečného letectva, rozluštit strojovou šifru používanou námořním atašé z ostrovů v Korálovém moři, rozluštit kód 3A neznámého japonského vojenského plavidla pro dopravu vody, rozluštit kód ministerstva pro východní Asii) mu kladly asi takový odpor jako jednotlivé paluby na červotoči prožrané dřevěné fregatě bombě. Během několika měsíců už do Kryptonomikonu dokonce dopisuje nové kapitoly. Lidé o něm mluví, jako by to byla kniha, ale není. V podstatě je to sbírka všech pojednání a poznámek, které se v jednom rohu kanceláře podplukovníka Schoena nahromadily za zhruba dva roky, co je umístěn na Stanici Hypo9, jak se tomu tady říká. Je v ní všechno, co podplukovník Schoen ví o luštění šifer, což je asi tolik, kolik toho vědí celé Spojené státy americké dohromady. Celé dílo mohlo být kdykoliv zničeno, stačilo, aby se v místnosti na pár minut zastavila uklízečka a dala to tu trochu do pořádku. Kolegové podplukovníka Schoena v důstojnických hodnostech na Stanici Hypo to chápou a vymýšlejí náročná opatření, jak zabránit veškerému uklízení či hygienickým opatřením jakéhokoliv druhu v celém křídle budovy, v níž má podplukovník Schoen kancelář. Jinými slovy, vědí dost, aby pochopili, že Kryptonomikon je strašlivě důležitý, a mají dost důvtipu, aby podnikli opatření nutná k tomu, aby zůstával v bezpečí. Někteří z nich se s ním dokonce občas radí a používají moudrost v něm obsaženou, aby rozluštili japonské zprávy nebo dokonce vyřešili celé systémy šifer. Ale Waterhouse je první, kdo na něj narazil a je dost dobrý, aby (nejdřív) poukázal na chyby, které Schoen zapsal, a (brzy) shromáždil obsah hromady do něčeho, co připomíná spořádanou práci, a (nakonec) přidal i vlastní materiál.

V jedné chvíli ho Schoen vezme dolů na konec dlouhé chodby bez oken k těžkým dveřím hlídaným pořádnými vazouny a nechá ho podívat se na druhou super věc, kterou v Pearl Harboru mají, místnost plnou strojů z Electrical Till Corporation - společnosti na výrobu elektrických pokladen a psacích strojů - jež používají hlavně k počítání četností frekvencí japonského vysílání, které zachytí.

Nejpozoruhodnější stroj10 na Stanici Hypo však - a ta nejvíc super věc v celém Pearl Harboru - je umístěný ještě hlouběji v útrobách budovy. Je umístěn v místnosti, která by se dala přirovnat k bankovnímu trezoru, kdyby nebyla celá obložená výbušninami, aby ji bylo možné v případě japonské invaze odpálit.

Tento stroj vyrobil podplukovník Schoen před více než rokem k rozluštění japonské šifry zvané Indigo. Schoen byl na začátku roku 1940 zřejmě vyrovnaný a duševně zdravý mladý muž, jemuž do klína spadl jakýsi velký a dlouhý seznam čísel, sestavený na odposlouchávacích stanicích kolem celého Pacifiku (možná, napadá Waterhouse, Alfa, Bravo atd.). Čísla tvořila japonské zprávy, které byly nějakým způsobem zašifrované - nepřímé důkazy ukazovaly, že je sepisuje jakýsi stroj, o němž však nebylo známo naprosto nic. Nevědělo se, zda používá ozubená kola nebo rotační spínače nebo propojovací panely nebo nějakou kombinaci výše jmenovaných nebo snad nějaký jiný mechanismus, který bělochy dosud nenapadl. Nevědělo se, kolik takových mechanismů používá nebo nepoužívá, nebyly známy podrobnosti o lom, jak je používá. Jediné, co se dalo říct, bylo, že tato čísla, která vypadala úplně náhodná, byla odvysílána, a možná dokonce nesprávně. Jinak Schoen neměl nic - vůbec nic - s čím by mohl pracovat.

V polovině roku 1941 se tedy v trezoru Stanice Hypo objevil tento stroj. Byl tu, protože ho Schoen postavil. Stroj dokonale dešifroval všechny zprávy Indigo, které odposlouchávací stanice zachytily, a byl tudíž nevyhnutelně přesným funkčním duplikátem japonského kódovacího stroje Indigo, třebaže ho Schoen ani žádný jiný Američan nikdy na vlastní oči nespatřili. Schoen ho postavil prostě tak, že se podíval na ty velké, dlouhé seznamy v podstatě náhodných čísel a indukcí na to přišel. Někde během tohoto procesu se úplně odrovnal psychicky a začal se nervově hroutit skoro každý týden, nanejvýš jednou za dva týdny.

Když válka s Japonskem skutečně vypukne, Schoen je na neschopence a bere hromadu léků. Waterhouse s ním tráví tolik času, kolik jen může, protože si je zatraceně jistý, že to, co se udalo v Schoenově hlavě mezi okamžikem, kdy mu do klína hodili seznamy napohled náhodných čísel, a tím, kdy dokončil svůj stroj, je příkladem matematicky nevyjádřitelného procesu.

Asi jednou měsíčně Waterhousovi zvyšují bezpečnostní stupeň, až dosáhne nejvyšší možné hranice (jak si myslí), což je Ultra/Magie. Ultra jsou zprávy, jež Britové získávají poté, co prolomili kódy německého šifrovacího stroje Enigma. Magie jsou zprávy, které Yankeeové dostávají z Indiga. V každém případě teď Lawrence dostává ke čtení Ultra/Magie přehledy, což jsou svázané spisy se vzrušujícími, střídavě červenými a černými odstavci, vytištěnými na obálce. V odstavci tři stojí:

NA ZDE UVEDENÝCH INFORMACÍCH NESMÍ BÝT ZALOŽENA ŽÁDNÁ AKCE BEZ OHLEDU NA DOČASNOU VÝHODU, POKUD BY TATO AKCE MOHLA NEPŘÍTELI ODHALIT EXISTENCI ZDROJE.

To je docela jasné, ne? Ale Lawrence Pritchard Waterhouse si není tak docela jistý.

...POKUD BY TATO AKCE MOHLA ODHALIT...

Zhruba v té době si Waterhouse uvědomí něco o sobě. Zjistil, že nejlépe se mu pracuje, když není nadržený, což znamená asi den po ejakulaci. A tak jako součást své služby Spojeným státům začne trávit spoustu času v bordelech. Skutečného sexu si však následkem své hry na zvonkohru moc neužije, a tak se omezuje na činnost eufemisticky nazývanou masáž.

...AKCE... MOHLA... ODHALIT...

Ta slova se ho drží jako štěnice. Během masáží leží na zádech, ruce křížem přes obličej, a mumlá si je pro sebe. Zjistil, že když mu něco dělá takové starosti, obvykle z toho nakonec vzejde nový článek. Nejdřív ale musí odvést spoustu

těžké mentální práce.

Všechno se mu to naráz složí dohromady v průběhu bitvy o Midway, zatímco se svými kamarády tráví čtyřiadvacet hodin denně u strojů z ETC, kde dešifrují Jamamotovy zprávy a sdělují Nimitzovi, kde přesně japonskou flotilu najde.

Jaká je šance, že Nimitz jejich flotilu najde náhodou? Na to se musí Jamamoto v duchu ptát.

Je to všechno otázka (kupodivu!) teorie informace.

...AKCE...

Co je to akce? Mohlo by to být cokoliv. Mohlo by to být něco tak nápadného jako bombardování japonských vojenských základen. Každý by souhlasil, že to zahrnuje akci. Ale mohlo by to být i něco jako změnit kurz letadlové lodi o pět stupňů - nebo ho naopak nezměnit. Nebo mít u Midwaye přesně to správné složení sil, aby japonskou invazní flotilu roznesly na kopytech. Mohlo by to znamenat něco mnohem méně vzrušujícího, jako třeba zrušit plán akce. Akce, v určitém smyslu, by mohla být i úplný nedostatek činnosti. Cokoliv z toho by mohla být rozumná reakce velitele na ZDE UVEDENÉ INFORMACE. Jenomže Japonci by si mohli všimnout čehokoliv z výše uvedeného - a tudíž cokoliv z toho by Japoncům muselo poskytnout informace. Jak dobří mohou Japončíci být při vytahování informací z takového kanálu? Mají i oni nějakého svého Schoena?

...MOHLA...

A co se stane, když si toho Japončíci všimnou? Co přesně by je mohlo varovat? A za jakých okolností by to mohlo ODHALIT EXISTENCI ZDROJE NEPŘÍTELI?

Pokud bude akce něco, co by se nikdy nemohlo stát, pokud by Američané nerozlouskli kód Indigo, poskytne to Japoncům důkaz, že ho Američané rozlouskli. Existence zdroje - stroje, který postavil podplukovník Schoen - bude odhalena.

Waterhouse je přesvědčen, že žádný Američan by nebyl tak hloupý. Ale co když to nebude tak jasné? Co když bude akce něco, co by bylo pouze nepravděpodobné, pokud by Američané kód nerozlouskli? Co jestli mají Američané z dlouhodobého hlediska jednoduše zpropadené štěstí?

A jak těsně se dá ta hra hrát? Upravené kostky, s nimiž člověk pokaždé hodí sedm, jsou odhaleny během několika vrhů. Kostky, s nimiž hodíte sedm jen o jedno procento častěji než jinou dvojici, je těžší odhalit - aby váš protivník cokoliv dokázal, musíte házet mockrát.

Jestliže začnou Japončíci padat do léček - jestliže zjistí, že jejich vlastní léčky jsou odhaleny - jestliže jejich obchodní lodě náhodou zkříží cestu americkým ponorkám častěji, než by ukazovala čistá pravděpodobnost - jak dlouho jim bude trvat, než si dají dvě a dvě dohromady?

Waterhouse o tom píše články a kdekoho s nimi otravuje. Pak jednoho dne obdrží nové rozkazy.

Rozkazy dorazí zašifrované do skupin pěti náhodně vypadajících písmen natištěných na modrém hedvábném papíře používaném pro přísně tajné kabelogramy. Zprávu zašifrovali ve Washingtonu s pomocí jednorázové tabulky, což je pomalá a neohrabaná, ale teoreticky naprosto nerozluštitelná šifra užívaná pouze pro nejdůležitější zprávy. Waterhouse to ví, protože je jednou z pouhých dvou osob v Pearl Harboru, který má prověření k jejich dešifrování. Druhou osobou je podplukovník Schoen a ten je dnes pod sedativy. Službukonající důstojník otevře příslušný sejf a předá mu jednorázovou tabulku pro dnešní den s čísly vytištěnými ve skupinách po pěti. Čísla vybrali tajemníci v jednom sklepě ve Washingtonu tak, že míchali karty nebo z klobouku vytahovali žetony. Je to čistý šum. Jednu kopii čistého šumu má v rukou Waterhouse, druhou použila osoba, která tuto zprávu ve Washingtonu zašifrovala.

Waterhouse se pustí do práce a odečítá šum od šifrovaného textu, aby získal text srozumitelný.

Nejdřív uvidí, že zpráva má klasifikaci nejen Přísně tajné, dokonce ani Ultra ne, ale něco zcela nového: ULTRA MEGA.

Ve zprávě stojí, že poté, co tuto zprávu naprosto dokonale zničí, má se on - Lawrence Pritchard Waterhouse - co nejrychleji přesunout do Londýna v Anglii. Budou mu k dispozici všechny lodě, vlaky a letadla, dokonce i ponorky. Ačkoliv je příslušníkem Válečného námořnictva Spojených států, obdrží i speciální uniformu - uniformu Armády - pokud by mu to usnadnilo cestování.

Jediné, co nesmí za žádných okolností udělat, je dostat se do situace, kdy by ho mohl zajmout nepřítel. V tomto smyslu válka pro Lawrence Pritcharda Waterhouse znenadání končí.

ZPLOZENEC ONANŮV

Tlustými zdmi a stropem hotelu se větví síť vzduchového potrubí, velkého jako podmořský tunel a nepochopitelného jako Internet, a vydává tlumené zvuky, které ukazují, že někde hluboko v systému jsou zkušebny leteckých motorů, kovárny z doby železné a ubozí vězni ověšení řinčícími řetězy a kroutícími se klubky hadů. Randy ví, že systém není uzavřený - že je někde spojený se zemskou atmosférou - protože se sem zvenčí nesou slabé pouliční pachy. Může jim to klidně trvat i hodinu, než se dostanou do jeho pokoje. Bydlí tu už několik týdnů a pachy u něj zastávají funkci čichového budíku. Spí v pachu výfukových plynů z dieselových motorů, protože dopravní podmínky v Manile vyžadují, aby se kontejnery z lodí nakládaly a vykládaly výhradně v noci. Manila se rozkládá kolem teplého, klidného zálivu, který je bezedným rezervoárem vlhka a dusna, a protože je tu atmosféra hustá, neprůhledná a teplá jako sklenice mlíka přímo od krávy, začíná s východem slunce zářit. V této chvíli začnou kokrhat pluky a divize manilských bojových kohoutů, uvězněných v provizorních kukaních na každé střeše, balkoně a dvorku. Lidé se probouzejí a začínají spalovat uhlí. A právě kouř z uhlí je pach, který Randyho probouzí.

Randy Waterhouse je jenom ve slušné tělesné kondici. Jeho doktor mu obřadně sděluje, že by měl shodit dvacet liber, ale není jasné, odkud by těch dvacet liber mělo jít - nemá žádnou pivní vanu ani viditelné pneumatiky kolem pasu. Problematické libry má zřejmě pravidelně rozloženy po celém sudovitém trupu. Aspoň to si říká každé ráno, když stojí před jako billboard velkým zrcadlem ve svém apartmá. V domě Randyho a Charlene v Kalifornii skoro žádná zrcadla nejsou, a on ztratil představu o tom, jak vypadá. Teď vidí, že atavisticky obrostl srstí a vousy se mu lesknou, protože je

má prošedivělé.

Každý den sám sebe vyzývá, aby se oholil. V tropech chcete mít vzduchu vystavenou co největší tělesnou plochu, po níž může stékat pot.

Jednou večer, když se Avi s rodinou zastavil na večeři, Randy řekl: "Já jsem vousy a Avi je kvádro," aby vysvětlil jejich obchodní vztahy, a od té chvíle byla Charlene na koni. Nedávno dokončila odborný článek zpochybňující vousy. Zvlášť se zaměřila na kulturu vousů v komunitě severní Kalifornie, zaměřené na špičkové technologie - mezi Randyho kamarády. Hned na začátku stati nějak zničila představu, že vousy jsou "přirozenější" nebo snáze udržovatelné než hladké oholení - dokonce otiskla statistiky z výzkumného oddělení firmy Gillette, porovnávající čas, jaký vousatí a oholení muži tráví každý den v koupelně, a dokazující, že rozdíl není statisticky významný. Randy měl spoustu námitek na způsob, jakým byly tyto statistiky získány, ale Charlene o tom nechtěla ani slyšet. "Je to v rozporu s očekáváním," prohlásila.

Co nejrychleji se přesunula k podstatě svého argumentu. Odjela do San Franciska a za několik set dolarů nakoupila pornografii v krámě, dodávajícím zboží fetišistům na holení. Několik týdnů nemohl Randy přijít večer domů, aby Charlene nenašel rozvalenou před bednou s miskou popcornu a diktafonem, kdy sledovala video, na němž ostrá břitva přejíždí vlhké, namydlené maso. Nahrála si několik dlouhých rozhovorů se skutečnými fetišisty na holení, v nichž dopodrobna popisovali pocit nahoty a zranitelnosti, jaký jim holení poskytuje, a jak erotické to je, zvláště když jim na čerstvě oholená místa někdo naplácá. Provedla podrobné srovnání ikonografie porna pro holící se fetišisty s ikonografií reklam na holicí produkty, vysílaných ve státní televizi během zápasů amerického fotbalu, a dokazovala, že jsou v zásadě nerozlišitelné (video s pirátskými reklamami na holicí krém a žiletky si můžete koupit na těch samých místech, kde se prodává nejtvrdší porno).

Stáhla si statistiky o odchylkách růstu vousů u jednotlivých ras. Indiánům vousy nerostou, Asiatům špatně a Afričané jsou zvláštní případ, protože z každodenního holení dostávají bolestivé kožní potíže. "Schopnost nechat si dobrovolné narůst těžký plnovous je zřejmě výsada udělovaná přírodou výhradně bílým samcům," napsala.

Když Randy narazil na tuto větu, rozezněly se mu v hlavě poplašné zvony, rozječely se klaksony a rozsvítilo rudé světlo.

"Ale toto tvrzení přistupuje na klamnou subsumpci. ‚Příroda' je společensky vytvořený pojem, nikoliv objektivní realita," následuje spousta poznámek pod čarou. "A dvojnásobně to platí v případě ‚přírody', která uděluje plnovousy specifické menšině v populaci severoevropských samců. Homo sapiens se vyvinul v zeměpisných šířkách, kde porost obličeje neměl praktické využití. Vývoj poddruhů charakterizovaných samci s hustými vousy je adaptace na studené podnebí. Toto podnebí ‚přirozeně' nevpadlo do přirozeného prostředí raných lidí - to spíš lidé vpadli do zeměpisných šířek, kde takové podnebí převládalo. Tento zeměpisný vpád byl striktně společensko-kulturní událostí, a tak veškeré tělesné adaptace musejí být umístěny do stejné kategorie - včetně vývoje hustého porostu obličeje."

Charlene publikovala výsledky výzkumu, který zorganizovala, v němž se na názor dotazovala několika set žen. V podstatě všechny řekly, že dávají přednost hladce oholeným mužům před těmi, kteří nosí strniště nebo plnovous. Zkrátka, Charlene prokázala, že mít vousy je jen další prvek syndromu těsně souvisejícího s rasistickými a sexistickými postoji a s modelem citové nedostupnosti, na niž si tak často naříkají partnerky bílých samců, zvláště těch, kteří jsou technicky orientovaní.

"Hranice mezi egem a okolím je společenský klam. V západních kulturách je tato hranice údajně ostrá a jasná. Vous je viditelným symbolem této hranice, způsob, jak si udržet odstup. Oholit si vous (nebo jakékoliv tělesné ochlupení) znamená symbolicky zničit (v podstatě klamnou) hranici oddělující ego od ostatních..."

A tak dál. Kolegové recenzenti byli článkem uchváceni a okamžitě ho přijali k vydání v jednom velkém mezinárodním časopise. Charlene přednáší něco podobného i na konferenci Válka jako text. "Neoholenost jako signifikant ve filmech z 2. světové války." Na základě její práce na vousech se tři z osmi nejprestižnějších amerických univerzit na Východním pobřeží přetahují o to, kdo ji získá.

Randy se nechce stěhovat na východ. A ještě horší je, že má plnovous, kvůli čemuž se cítí hrozně nepatřičně, kdykoliv s ní vyrazí ven. Navrhl Charlene, že by možná měl uspořádat tiskovou konferenci, v níž by oznámil, že si každý den holí zbytek těla. Ona to za příliš veselé nepovažovala. Randy si v půlce cesty přes Tichý oceán uvědomil, že celá její práce byla v zásadě složité věštění konce jejich vztahu.

Teď uvažuje o tom, že se oholí. A když už bude v tom, mohl by vzít i hlavu a prsa.

Má ve zvyku hodně chodit. Podle měřítek tělesných nacistů zamořujících Kalifornii a Seattle je to jenom nepatrně lepší než (řekněme) sedět před televizí, kouřit jednu cigaretu bez filtru za druhou a jíst lůj z koryta. On se však svých procházek umíněně drží, zatímco jeho přátelé podlehli módě fitness-center a chodit přestali. U Randyho je to otázka hrdosti a nehodlá toho nechat jen proto, že žije v Manile.

Jenže je tu zatraceně horko. Bezchlupost by se mu tady docela hodila.

* * *

Z Randyho nešťastného prvního nájezdu do světa obchodničení se softwarem na sběr potravy vzešly pouze dvě dobré věci. Za prvé, odstrašilo ho to od pokusů pouštět se do jakéhokoliv obchodování, pokud nebude mít alespoň mlhavou představu o tom, do čeho jde. Za druhé, zrodilo se jeho trvalé přátelství s Avim, starým kamarádem z her, nyní žijícím v Minneapolisu, jenž byl poctivý a měl správný smysl pro humor.

Na návrh svého právníka (z něhož se tou dobou již stal i jeden z jeho největších věřitelů) Randy vyhlásil osobní bankrot a přestěhoval se s Charlene do střední Kalifornie. Ona získala doktorát a urvala asistentské místo na jednom z Trojčat. Randy se přihlásil na druhou univerzitu z trojice se záměrem získat hodnost magistra z astronomie. Díky tomu se z něj stal řádný student a řádní studenti tu nejsou proto, aby se něčemu naučili, nýbrž proto, aby členům fakulty s definitivou ulehčili od únavného břemene, jako je vzdělávání lidí a provádění výzkumu.

Asi měsíc po nástupu Randy pro jednoho z kolegů studentů vyřešil nějaký banální problém s počítačem. Týden nato si ho zavolal vedoucí katedry astronomie a řekl mu: "Takže ty jsi unixový guru." V té době byl Randy ještě natolik hloupý, aby mu pozornost lichotila, když ho ze slov vedoucího mělo naopak zamrazit až do morku kostí.

O tři roky později katedru astronomie opustil bez diplomu a za svou dřinu nezískal nic, čím by se mohl prokázat, kromě šesti set dolarů na účtu a zcela vyčerpávající znalostí Unixu. Později si spočítá, že za současných sazeb pro programátory z něj katedra vytáhla práci asi za čtvrt milionu dolarů oplátkou za necelých dvacet tisíc. Jedinou kompenzací pro něj bylo, že mu už jeho znalosti nepřipadaly zbytečné. Astronomie se měnila v disciplínu velmi závislou na sítích, takže jste dnes mohli ovládat teleskop na jiném kontinentě nebo dokonce na oběžné dráze vyťukáním příkazu na klávesnici a obrázky jím pořízené jste mohli sledovat na monitoru.

Když přišlo na sítě, měl Randy rozsáhlé znalosti. Před několika lety by to nebylo příliš užitečné, ale přicházel věk síťových aplikací, úsvit World Wide Webu, a načasování nemohlo být lepší.

Mezitím se Avi přestěhoval do San Franciska a založil novou společnost, která hry na hrdiny vynese z ghetta inťoušů a udělá z nich mainstream. Randy se přihlásil jako hlavní technolog. Pokoušel se naverbovat Chestera, ale ten už dostal práci u softwarové společnosti v Seattlu. Přivedli si tedy chlapíka, který pracoval pro několik společností vyrábějících videohry, a později ještě pár dalších chlápků na hardware a komunikace, a získali natolik velké dotace na založení podniku, že vyrobili fungující prototyp. Ten použili ke slavnostnímu předvedení, zajeli do Hollywoodu a našli někoho, kdo je podpořil deseti miliony dolarů. Pronajali si továrnu v Gilroy, nacpali ji počítači, najali spoustu bystrých programátorů a několik malířů a pustili se do práce.

O šest měsíců později jejich jméno často zmiňovali mezi stoupajícími hvězdami Silicon Valley a Randyho malou fotografii otiskli v časopise Time u článku o Siliwoodu - zabývajícího se rostoucí spoluprací mezi Silicon Valley a Hollywoodem. Rok nato celý podnik ztroskotal a shořel.

Je to působivý příběh nestojící za vyprávění. Všeobecná představa začátkem 90. let byla, že se kouzelníci přes techniku ze severní Kalifornie setkají s tvořivými mozky jižní Kalifornie na půli cesty a dojde mezi nimi k úžasné spolupráci. Jenže byla založená na naivním pohledu na Hollywood. Hollywood je jenom specializovaná banka - konsorcium větších finančních entit, které najímají talenty, téměř vždy za paušální plat, nařídí jim vytvořit produkt a ten pak prodávají na každém představitelném nosiči po celém světě až do úplného zblbnutí. Cílem je najít produkty, jaké se budou prodávat věčně, i dávno poté, co byl talent vyplacen a poslán do háje. Kupříkladu Casablanca pořád posazovala zadky do sedadel ještě celá desetiletí poté, co Bogarta vyplatili a on se ukouřil k předčasné smrti.

Z hlediska Hollywoodu byli počítačoví pracovníci ze Silicon Valley jen zvlášť naivní druh talentů. A tak, když technologie dosáhla určité úrovně - úrovně, kdy ji bylo možné se značným ziskem prodat jistým velkým japonských elektronickým společnostem - podporovatelé Aviho společnosti provedli bleskový převrat, který byl skvěle naplánovaný. Randy a ostatní dostali na vybranou: mohli ze společnosti okamžitě odejít a ponechat si nějaké akcie, které měly pořád celkem slušnou hodnotu, nebo mohli zůstat - v kterémžto případě by je zevnitř zničili zrádci, kteří pronikli na klíčová místa. Zároveň by je zvenčí oblehli právníci požadující jejich hlavy za věci, co se náhle zvrtly.

Někteří ze zakladatelů zůstali jako dvorní eunuchové. Většina však odešla a většina z nich své akcie prodala okamžitě, protože viděli, že dál to může jít jen od desíti k pěti. Společnost byla vytunelována, technika byla převezena do Japonska a prázdná slupka nakonec vyschla a odnesl ji vítr.

Ještě dnes se kousky jejich techniky vynořují na těch nejpodivnějších místech, jako je třeba reklama na platformy nových videoher. Randymu to pořád nahání hrůzu. Když všechno začalo jít do kytek, Japonci se ho pokusili najmout přímo, a on si dokonce vydělal něco peněz, když tam párkrát zaletěl a týden nebo měsíc jim dělal odborného poradce. Ale s programátory, které měli, nedokázali techniku udržet, takže nedosáhla svého plného potenciálu.

Tak skončil Randyho druhý nájezd do světa obchodničení. Vyšel z něj s několika stovkami tisíc dolarů, z nichž většinu strčil do viktoriánského domu, kde bydlel s Charlene. S tak velkou likvidní hotovostí si nedůvěřoval a nacpat ji do domu mu dalo pocit bezpečí, asi jako dorazit na domovskou základnu po šílené honičce.

Léta po odchodu z Trojčat se jen tak flákal. Nevydělal sice moc peněz, ale nepůsobil na něj stres.

* * *

Randy lidem pořád bez zahořklosti říkal, že stojí za hovno. To byl jediný způsob, jak mohl jako hacker něco dokázat. Nikdo si to nebral osobně.

Charlenina parta si to osobně brala. Je však neuráželo, když jim někdo řekl, že se mýlí - jim vadil už základní předpoklad, že člověk by mohl mít v čemkoliv pravdu nebo se mýlit. A tak v noci Aviho osudového telefonátu Randy udělal, co dělával obvykle, totiž že se stáhl. V tolkienovském, nikoli v endokrinologickém nebo sněhurkovském smyslu je Randy trpaslík. Tolkienovi trpaslíci jsou nebojácní, málomluvní a tak trochu kouzelní a tráví spoustu času ve tmě kováním překrásných věcí, třeba prstenů moci. Představa, že je trpaslík, který na chvíli pověsil válečnou sekeru na hřebík a dočasně přebývá v Kraji, kde je obklopen hašteřícími se hobity (tj. Charleninými přáteli), opravdu hodně přispěla k tomu, že si Randy během let dokázal zachovat duševní klid. Velmi dobře věděl, že kdyby zůstal trčet na akademické půdě, tihle lidé a věci, jež říkali, by mu připadali veledůležité. Ale tam, odkud pocházel, nebral tyhle lidi nikdo vážně už celá léta. A tak se prostě jenom stáhl z hovoru, popíjel víno, díval se na příboj a snažil se nedělat nic skutečně nápadného, jako vrtění hlavou nebo vyvracení očí.

Pak se vynořilo téma informační superdálnice a Randy cítil, jak se k němu jako reflektory obracejí obličeje a vrhají inu na kůži téměř hmatatelné teplo.

Doktor G. E. B. Kivistik měl k informační superdálnici pár připomínek. Byl to asi padesátiletý profesor z Yale, který právě přiletěl z nějakého fantastického a úchvatného místa, o němž se neopomněl několikrát zmínit. Jméno měl finské, ale byl Brit, jak jen nebritský anglofil může být. Údajně tu byl na konferenci Válka jako text. Ve skutečnosti sem přijel naverbovat Charlene a pořádně ji (jak ho Randy podezíral) vojet. To pravděpodobně pravda nebyla, jenom příznak, jak

ulítlý už Randy v té době byl. Doktor G. E. B. Kivistik se často objevoval v televizi. Doktor G. E. B. Kivistik napsal několik knih. Doktor G. E. B. Kivistik zkrátka vyjadřoval svůj silně opoziční názor na informační superdálnici v médiích častěji, než by se mělo dovolit komukoliv, kdo nebyl obviněn, že vyhodil do vzduchu jesle.

Trpaslík na návštěvě v Kraji by se pravděpodobně dostal na spoustu večírků, kde by nafoukaní a nudní hobite pokračovali v podobném žvanění. Tento trpaslík by tohle všechno považoval za zábavu. Věděl by, že se může kdykoliv vrátit do skutečného světa mnohem většího a složitějšího, než si tito hobite představovali, zabít pár skřetů a připomenout si, co je skutečně důležité.

Tohle si Randy pořád opakoval. Jenomže onoho večera to nefungovalo. Částečně proto, že byl Kivistik příliš velký a příliš skutečný, aby byl hobit - pravděpodobně byl v reálném světě mnohem vlivnější, než kdy Randy bude - a částečně proto, že se jiný choť fakulty u stolu - příjemný, neškodný počítačofil jménem Jon - rozhodl polemizovat s některými Kivistikovými výroky a byl za svou námahu vesele zastřelen. Ve vodě se objevila krev.

Randy zničil svůj vztah s Charlene, protože chtěl děti. Děti znamenají problémy. Charlene, stejně jako všichni její kamarádi, problémy nedokázala zvládnout. Problémy znamenají nesouhlas. Vyjádřit nesouhlas je forma konfliktu. Konflikt, předváděný otevřeně na veřejnosti, je mužský způsob sociálního jednání - základ patriarchální společnosti, která s sebou přináší obvyklou litanii hrozných věcí. Navzdory tomu se Randy rozhodl chovat k doktoru G. E. B. Kivistikovi patriarchálně.

"Kolik chudinských čtvrtí zlikvidujeme, abychom mohli postavit informační superdálnici?" hřímal Kivistik. Tato hlubokomyslnost byla u stolu přijata zamyšleným přikyvováním.

Jon si poposedl, jako by mu Kivistik právě hodil za krk kostku ledu. "Co to znamená?" zeptal se. Usmíval se přitom a snažil se nechovat jako ke konfliktům náchylný patriarchální hegemon. Kivistik v odpověď zvedl obočí a rozhlédl se kolem sebe, jako by se tázal: Kdo sem pozval tohoto chudáka nevzdělaného? Jon se pokoušel vyhrabat ze své taktické chyby a Randy zavřel oči a snažil se sebou viditelně netrhat. Kivistik strávil víc roků boxováním s opravdu chytrými lidmi nad stolem v Oxfordu, než kolika se Jon dožije. "Nemusíte nic likvidovat. Není co likvidovat," vysvětloval úpěnlivě Jon.

"Dobrá, řeknu to takhle," navrhl Kivistik velkoryse - byl ochoten svou látku kvůli lidem jako Jon poněkud zjednodušit. "Kolik nájezdů bude spojovat světová ghetta s informační superdálnicí?"

Aha, to je mnohem jasnější, pomysleli si očividně všichni. Dobrý postřeh, Gebe! Na Jona, toho hádavého páriu, se nikdo ani nepodíval. Jon se bezmocně zadíval na Randyho a očima ho prosil o pomoc.

Jon byl hobit, který se nedávno vydal za hranice Kraje, a tak věděl, že Randy je trpaslík. Teď Randymu podělal život tím, že ho vyzval, ať vyskočí na stůl, strhne si doma utkaný plášť a rozmáchne se svou obouruční sekerou.

Slova Randymu vyšla z úst dřív, než měl čas si to rozmyslet. "Informační superdálnice je akorát zasraná metafora! Dejte mi svátek!" vyhrkl.

Kolem stolu se rozhostilo ticho a všichni sebou trhli zároveň. Večeře v té chvíli oficiálně ztroskotala a shořela. Teď už se mohli jen chytit za kotníky, dát si hlavu mezi kolena a čekat, až se vrak konečně zastaví.

"To mi moc neříká," ohrnul nos Kivistik. "Všechno je metafora. Výraz ‚vidlička' je metaforou pro tento předmět." Zvedl vidličku. "Veškerý hovor je vystavěn z metafor."

"To ale není důvod používat špatný metafory," odsekl Randy.

"Špatné? Špatné? Kdo rozhodne, co je špatné?" odtušil Kivistik a nasadil svůj vražedný výraz přihlouplého, pusou dýchajícího studentíka. Jak se lidé zoufale snažili zlomit napětí, začali se hihňat.

Randy viděl, kam to vede. Kivistik vytáhl obvyklé akademické eso v rukávě: všechno je relativní, jedná se pouze o různý pohled na věc. Lidé se už začínali bavit se svými sousedy, protože si mysleli, že konflikt skončil, když je Randy všechny polekal slovy: "Kdo rozhodne, co je špatný? Já."

Dokonce i doktor G. E. B. Kivistik byl popletený. Nebyl si jistý, jestli Randy nežertuje. "Promiňte?"

Randy s odpovědí nespěchal. Využil příležitosti pohodlně se opřít, protáhnout se a napít se vína. Cítil se skvěle. "Je to takhle," začal. "Četl jsem vaši knížku. Viděl jsem vás v bedně. Slyšel jsem vás tady mluvit. Osobně jsem sepsal seznam vašich akreditací, když jsem připravoval tiskový materiály pro konferenci. Takže vím, že nemáte kvalifikaci na to, abyste mohl mít jakýkoliv názor na technický problémy."

"Ach," poznamenal Kivistik s hraným zmatkem, "neuvědomil jsem si, že člověk musí mít kvalifikaci."

"Myslím, že je jasný," opáčil Randy, "že když o nějakým tématu nic nevíte, váš názor nestojí za nic. Když onemocním, nebudu se ptát na radu instalatéra. Půjdu za doktorem. Podobně když budu chtít něco vědět ohledně Internetu, půjdu se zeptat lidí, kteří o něm něco vědějí."

"Legrační, jak jsou zřejmě všichni technokrati zastánci toho Internetu," pravil Kivistik vesele a vydojil z posluchačů další smích.

"Právě jste pronesl výrok, kterej je prokazatelně nepravdivej," namítl Randy docela přívětivě. "Spousta odborníků na Internet napsala celkem logický knížky, ve kterých ho ostře kritizujou."

Kivistik se konečně namíchl. Veškerá lehkovážnost zmizela.

"A tak," pokračoval Randy, "abych se vrátil tam, kde jsme začali, informační superdálnice je pro Internet špatná metafora, protože to říkám. Na celý zeměkouli může být asi tak tisíc lidí, co se v něm vyznají stejně dobře jako já. S většinou z nich se znám. Nikdo z nich tu metaforu nebere vážně. Což jsem chtěl prokázat."

"Aha, chápu," vyhrkl Kivistik poněkud prudčeji. Zahlédl otevření. "Takže bychom se měli spoléhat na technokraty a nechat je, aby nám říkali, co a jak si máme o této technologii myslet."

Výrazy kolem stolu prozrazovaly, že tohle byl zásah do živého a oprávněně použitý.

"Nejsem si jistý, co je to technokrat," opáčil Randy. "Jsem já technokrat? Já jsem jenom chlapík, co zašel do knihkupectví a koupil si pár učebnic o TCP/IP, což je základní manuál k Internetu, a přečetl si je. A pak jsem se přihlásil

na počítače, což dneska může udělat každej, pár let jsem si s nima hrál a dneska o nich vím všechno. Dělá to ze mě technokrata?"

"Patřil jste k technokratické elitě, ještě než jste vzal do ruky tu knihu," tvrdil Kivistik. "Schopnost přelouskat technický text a pochopit ho je výsada. Je to výsada udělovaná vzděláním, které je dostupné pouze těm, kdo patří k elitě. To jsem myslel výrazem technokrat."

"Chodil jsem na státní gympl," odtušil Randy. "A pak jsem šel na státní univerzitu. Dál jsem se už vzdělával sám."

Do hovoru se vložila Charlene. Vrhala po Randym nevraživé pohledy už od chvíle, kdy to celé začalo, ale on si jí nevšímal. Teď za to zaplatí. "A tvoje rodina?" zeptala se mrazivě.

Randy se zhluboka nadechl a potlačil nutkání povzdechnout si. "Otec je inženýr. Učí na státní univerzitě."

"A jeho otec?"

"Matematik."

Charlene zvedla obočí, stejně jako téměř všichni ostatní. Případ byl uzavřen.

"Důrazně se ohrazuju proti tomu, abych byl označen a zaškatulkován jako technokrat," prohlásil Randy, a schválně používal jazyk utiskované osoby, snad ve snaze obrátit jejich zbraně proti nim, ale pravděpodobnější bylo (říká si, jak tak ve tři ráno leží v posteli hotelu Manila), že ho posedla neovladatelná touha být protivný. Někteří z nich se na něj ze zvyku rozvážně zadívali. Etiketa přikazovala soucit se všemi utiskovanými. Když ostatní uslyšeli tato slova vycházet z úst známého a usvědčeného technokratického bílého samce, rozhořčeně lapali po dechu. "Nikdo z mý rodiny nikdy neměl peníze ani moc," dodal Randy.

"Myslím, že Charlene mínila tohle," ozval se Tomáš, jeden z hostů, který přiletěl z Prahy s manželkou Ninou. Nyní se ujal role smírčího soudce. Odmlčel se a vyměnil si pohled s Charlene. "Už na základě toho, že pocházíš z vědecké rodiny, jsi členem privilegované elity. Neuvědomuješ si to - ale členové privilegovaných elit si svá privilegia uvědomují málokdy."

Randy dokončil myšlenku. "Dokud nepřijdou lidi jako vy a nevysvětlej nám, jak jsme pitomí, nemluvě o tom, jak hluboko jsme upadli morálně."

"Právě to falešné vnímání sebe sama, o kterém mluví Tomáš, je důvod, proč jsou etablované mocenské elity tak etablované," řekla Charlene.

"No, já se moc etablovanej necítím," podotkl Randy. "Málem jsem si ušoupal prdel, abych se dostal tam, kde jsem."

"Spousta lidí pracovala tvrdě celý život a nedostala se nikam," namítl kdosi vyčítavě. Pozor! Začalo ostřelování.

"Fakticky mě mrzí, že jsem neměl dost slušnosti, abych se nikam nedostal," opáčil Randy a pocítil první příznaky nevrlosti, "ale zjistil jsem, že když tvrdě makáte, vzděláváte se a zachováte si zdravej rozum, v tyhle společnosti se nakonec neztratíte."

"Ale to je málem jako z nějaké knížky Horatia Algera z devatenáctého století," vybreptl Tomáš.

"No a? To, že je to stará myšlenka, ještě neznamená, že je špatná," namítl Randy.

Kolem stolu se zformoval malý útočný oddíl číšníků vyzbrojených naloženými talíři, kteří se po sobě dívali, jako by se pokoušeli rozhodnout, jestli nebude vadit, když přeruší hádku a podají večeři. Jeden z nich odměnil Randyho talířem, na němž byl vigvam postavený z kousků téměř syrového tuňáka. Následně se hovoru zmocnily živly jsoucí pro shodu a odporující střetům a rozdělily lidi do malých hloučků, v nichž spolu všichni navzájem důrazně souhlasili. Jon po Randym vrhal neslané nemastné pohledy, jako by říkal: stálo ti to za to? Charlene si ho intenzivně nevšímala. Zabrala se do hovoru se shodujícím se hloučkem kolem Tomáše. Tomášova přítelkyně Nina se snažila upoutat Randyho pozornost, ale on se jí svědomitě vyhýbal, protože se bál, že ho hodlá poctít svůdným, vyzývavým pohledem, zatímco on chtěl jenom odejít. Deset minut nato se ozval jeho pager a na něm se rozsvítilo Aviho číslo.

POŽÁR

Americká základna Cavite na břehu Manilského zálivu hoří opravdu dobře, když se ji Japončíkům podaří zapálit. Bobby Shaftoe a ostatní příslušníci čtvrtého pluku námořní pěchoty si ji mohou důkladně prohlédnout, protože když se jako zloději vyplížili z Manily, proplouvají kolem ní. Shaftoe se jaktěživ necítil víc osobně zostuzený, a totéž platí i pro ostatní mariňáky. Japončíci už přistáli v Malajsku, jako neřízený vlak se ženou na Singapur, obléhají Guam, Wake, Hongkong a bůhví co ještě, a každému by mělo být jasné, že vzápětí zaútočí na Filipíny. Pluk zocelených čínských mariňáků by se v těchto končinách mohl docela hodit.

Ale MacArthur si zřejmě myslí, že dokáže Luzon ubránit sám, když se se svým Coltem .45 postaví na hradby Intramuros. A tak je odvážejí pryč. Nemají tušení kam. Většina by raději udeřila na pobřeží samotného Japonska, než by zůstala tady na území pozemního vojska.

Tu noc, kdy válka začala, Bobby Shaftoe nejdřív vrátil Glory do náruče její rodiny.

Altamirové bydlí vedle Malate, několik mil jižně od Intramuros a nedaleko od hradby, kde si Shaftoe užil svou půlhodinku slávy s Glory. Město se zbláznilo, nebylo možné sehnat taxík. Námořníci, mariňáci i vojáci vybíhají z barů, nočních klubů a tančíren a rekvírují taxíky ve skupinkách po čtyřech až šesti - vypukl tu stejný blázinec jako v sobotu v noci v Šanghaji - jako by už válka dorazila i sem. Shaftoe nakonec Glory skoro celou cestu domů nese, protože její boty se k procházce nehodí.

Rodina Altamirových je dost velká, aby vydala za vlastní etnickou skupinu, a všichni bydlí v jednom domě - prakticky ve stejném pokoji. Jednou nebo dvakrát se Glory pokusila Bobbymu Shaftoovi vysvětlit, jak jsou spolu spříznění. Je pravda, že Shaftoů není málo - většina žije v Tennessee - ale jejich rodokmen by se vešel na jeden dílek z prošívané přikrývky. Rod Shaftoů je vedle klanu Altamirů jako jeden osamocený stromeček vedle celého pralesa. Filipínské rodiny jsou nejen obrovské a katolické, ale navíc ještě silně propojené vztahy kmotr-kmotřenec, jež jsou jako liány proplétající se mezi jednotlivými větvemi a stromy. Kdyby se jí zeptal, je Glory schopná, dokonce ochotná mluvit šest hodin bez přestávky o tom, jak jsou Altamirové spřízněni mezi sebou navzájem, a to jen aby získal všeobecný

přehled. Shaftoovi se po prvních třiceti vteřinách pokaždé zavaří mozek.

Dovede ji do bytu, kde hysterický povyk panuje vždy, i v případě, že na stát zrovna neútočí Japonské císařství. Přesto většina Altamirů bere příchod Glory krátce po propuknutí války v náručí námořního pěšáka Spojených států zhruba stejně, jako kdyby se uprostřed jejich obýváku zjevil Kristus s Pannou Marií přehozenou přes rameno. Všude kolem něj padají na kolena postarší ženy, jako by sem někdo pustil bojový plyn. Ony ale přitom volají sláva! Glory mrštně vstoupí na svých vysokých podpatcích a výjimečnou geometrii jejích lící prozkoumávají slzy, když se líbá s každým členem klanu. Všechny děti jsou vzhůru, třebaže jsou tři ráno. Shaftoe upoutá pozornost skupiny hošíků tak mezi třemi a deseti, vyzbrojených dřevěnými flintami a meči. Všichni na něj civí v jeho oslnivé uniformě a jsou naprosto ohromení. Každému z nich by přes celý pokoj mohl hodit do pusy baseballový míček. Koutkem oka zahlédne ženu ve středních letech, spřízněnou s Glory nějakým složitým řetězcem vztahů a již s Gloryinou rtěnkou otištěnou na tváři, jak k němu pluje na kolizním kurzu a očividně je neochvějně rozhodnutá jej políbit. Ví, že odsud musí vypadnout hned, nebo už nikdy nevyvázne. Proto se ženě vyhne, a pod dohledem oněch žasnoucích kluků se narovná do pozoru a dokonale zasalutuje.

Hoši mu na oplátku zasalutují také, sice roztřeseně, zato však s ohromným nadšením. Bobby Shaftoe se otočí na podpatku a vypochoduje z místnosti. Pohybuje se jako bodák při výpadu. Říká si, že se do Malate vrátí zítra, až se všechno uklidní, a přesvědčí se, zda jsou Glory a zbytek Altamirů v pořádku.

Už ji vlastně nikdy neuvidí.

Ohlásí se na své lodi a nedostane žádnou další vycházku. Podaří se mu promluvit se strejdou Jackem, který přirazí k lodi v malém motorovém člunu na dost dlouho, aby si mohli hlasitě vyměnit pár vět. Strejda Jack je poslední z manilských Shaftoů, rodinné větve zplozené Nimrodem Shaftoem od tennesseeských dobrovolníků. Nimrod někde u Quinguy chytil zásluhou nějakých vzbouřených filipínských střelců kulku do pravé paže. Když se léčil v manilské nemocnici, rozhodl se starý Nimrod neboli "Levák", jak ho již v té době nazývali, že se mu líbí kuráž Filipínců, na jejichž potření byla vynalezena celá nová třída absurdně výkonné zbraně (Colt .45). Nejen to, líbil se mu i vzhled zdejších žen. Ze služby ho propustili včas a on zjistil, že plný invalidní důchod mu v místní ekonomice vystačí na hodně dlouho. Na nábřežní promenádě u řeky Pasig si zřídil vývozní firmu, oženil se se španělskou míšenkou a zplodil syna (Jacka) a dvě dcery. Dcery skončily ve Státech, vrátily se do tennesseeských hor, jež byly zdrojem všech Shaftoů od chvíle, kdy se v 18. století vymanili zpod jha nevolnictví. Jack zůstal v Manile a zdědil Nimrodův podnik, ale nikdy se neoženil. Podle manilských měřítek si přišel na docela slušné peníze. Vždycky byl podivnou kombinací na obchod zaměřeného mořského vlka a navoněného hejska. S panem Pascualem obchodovali snad odjakživa, proto taky Bobby Shaftoe poznal pana Pascuala a díky němu se seznámil s Glory.

Když Bobby Shaftoe zopakuje poslední fámy, strejda Jack splaskne jako propíchnutý balónek. Nikdo tady nechce věřit tomu, že je brzy obsadí Japončíci. Jeho další slova měla znít: "Do prdele, padám odsud, pošlu ti pohled z Austrálie." On ale místo toho říká něco jako: "Za pár dní se tu zastavím, abych viděl, jak se máš."

Bobby Shaftoe se kousne do jazyka a neřekne, co si myslí, tedy že je námořní pěšák, je na lodi a tohle je válka a námořní pěšáci na lodích ve válce obvykle nikde netrčí. A tak tam jenom stojí a dívá se, jak strejda Jack odplouvá pryč na svém bafajícím člunu a každou chvíli se obrací, aby mu mohl zamávat svým drahým panamákem. Námořníci kolem Bobbyho Shaftoa ho sledují s pobavením a trochu i s obdivem. Na nábřeží to šíleně vře, jak na lodě nakládají každý kus vojenského vybavení, který není zalitý v betonu, aby ho mohli poslat na Bataan nebo Corregidor, a strejda Jack, stojící ve člunu v kvalitním smetanovém obleku a panamském klobouku, se sebejistě proplétá vším tím zmatkem. Bobby Shaftoe ho sleduje, dokud nezmizí za ohybem řeky, a je si vědom toho, že je pravděpodobně poslední z rodiny, kdo strejdu Jacka vidí živého.

Přes všechny zlé předtuchy ho překvapí, když loď po několika dnech války odrazí uprostřed noci od mola bez jakýchkoliv tradičních obřadů na rozloučení. Manila se údajně hemží japonskými špiony a Japončíkům by se nic nelíbilo víc než potopit loď nacpanou zkušenými mariňáky.

Manila tedy mizí ve tmě. Jako pomalá zubařská vrtačka Shaftoovi vrtá hlavou, že Glory od oné noci neviděl. Říká si, jak se jí asi vede. Možná, až se válka trochu uklidní a bitevní linie se zpevní, dokáže přijít na to, jak se nechat převelet do téhle části světa. MacArthur je starý mizera, který, až Japončíci dorazí, bude bojovat jako čert. A i kdyby Filipíny padly, prezident je nenechá v nepřátelských rukách dlouho. S trochou štěstí bude Bobby Shaftoe do šesti měsíců pochodovat po Taftově třídě v Manile v parádní uniformě za mariňáckou kapelou a možná si bude léčit jedno dvě menší válečná zranění. Přehlídka dorazí k té části třídy, kterou v délce přibližně jedné míle lemují Altamirové. Někde v polovině se dav rozestoupí, vyběhne Glory, skočí mu do náruče a zasype ho polibky. On ji vynese po schodech do nějakého hezkého kostelíka, kde bude čekat kněz v bílé sutaně s úsměvem na tváři -

Sen se rozplývá v hřibovitý mrak oranžového ohně stoupajícího z americké základny v Cavite. Hořelo tam celý den a do vzduchu právě vyletěl další sklad paliva. Bobby Shaftoe cítí ten žár na tvářích i na vzdálenost několika mil. Stojí na palubě lodi zabalený do záchranné vesty pro případ, že by loď zasáhlo torpédo. Využívá náhlého světla a dívá se na dlouhou řadu ostatních mariňáků v záchranných vestách, hledících do plamenů s ohromeným výrazem v unavených, zpocených obličejích.

Manilu opustili teprve před půlhodinou, ale jako by už byla milion mil daleko.

Bobby Shaftoe vzpomíná na Nanking a na to, co tam Japončíci napáchali. Co se stalo ženám.

Jednou, kdysi dávno, existovalo město jménem Manila. Žila tam jedna dívka. Na její tvář a jméno je lepší rychle zapomenout. Bobby Shaftoe začíná zapomínat, jak nejrychleji mu to jde.

CHODEC

Berte ohled na chodce, říkají nápisy v manilském metru. Jakmile je Randy uviděl, pochopil, že je v průšvihu.

Prvních pár týdnů, jež strávil v Manile, měl na práci procházky. Prochodil celé město s ručním přijímačem GPS a

zapisoval zeměpisné délky a šířky. V hotelu údaje zašifroval a odmailoval je Avimu. Staly se součástí duševního vlastnictví Epiphyte. Stal se z nich majetek.

Teď si zajistili skutečné kancelářské prostory. Randy tam umíněně chodí pěšky. Ví, že jakmile si tady vezme první taxi, už nikdy nikam nepůjde po svých.

BERTE OHLED NA CHODCE, říkají nápisy, jenže řidiči, okolí, místní zvyklosti a samotné rozvržení města se spikli a s chodcem zacházejí s opovržením, jaké si právem zaslouží. Randy by si získal větší ohledy, kdyby do práce skákal na tyči s čepičkou opatřenou vrtulkou na hlavě. Každé ráno se ho pikolík otáže, zda nechce taxi, a když řekne ne, málem omdlí. Každé ráno se před hotelem seřadí taxíky a řidiči se opírají o svá auta, pokuřují a křičí na něj: "Taxi? Taxi?" Když je odmítne, vykládají si o něm tagalské duchaplnosti a řvou smíchy.

Čistě pro případ, že by to Randymu ještě nedošlo, přeletí nad parkem Rizal nový červenobílý vrtulník, udělá několik koleček, jako pes, co se chystá ulehnout, a dosedne na zem přímo před hotelem, kousek od nějakých palem.

Randy si navykl chodit do Intramuros přes Rizal Park. Není to přímá cesta. Přímá cesta vede územím nikoho, přes velkou, nebezpečnou křižovatku obklopenou chatrčemi squatterů (nebezpečná je ovšem kvůli autům, nikoliv kvůli squatterům). Na druhou stranu, když půjdete přes park, musíte jenom odehnat zástup pouličních holek. Ale v tom se Randy naučil chodit. Prostitutky si neumějí představit muže natolik bohatého, že bydlí v hotelu Manila, který dobrovolně každý den chodí pěšky po městě, a vzdaly to s ním, protože ho začaly považovat za blázna. Přešel do říše iracionálních věcí, které člověk musí prostě přijmout, a to je na Filipínách říše téměř bez hranic.

Randy zase nikdy nedokázal pochopit, proč všechno tak smrdí, dokud nenarazil na velkou obdélníkovou díru v chodníku a nepodíval se dolů na řeku nezředěných splašků. Chodníky tu jsou vlastně jen poklopy nad stokami. Přístup do hlubin poskytují betonové desky, z nichž trčí kruhy, aby je bylo možné zvednout. Squatteři na ně přidělávají drátěné kšíry, aby je mohli vytáhnout a vyrobit si tak instantní veřejné záchodky. Na deskách jsou často vyškrábané iniciály, jméno týmu nebo značka džentlmenů, kteří je vyrobili, a liší se svou vypracovaností a pozorností k detailům, nicméně jejich esprit de corps je na velmi vysoké úrovni.

Do Intramuros vede jen omezený počet bran. Randy musí denně projít zkouškou ohněm mezi koňmi taženými taxíky, přičemž někteří taxikáři nemají na práci nic lepšího než za ním čtvrt hodiny popojíždět a volat: "Pane? Pane? Taxi? Taxi?" Zvlášť jeden je snad ten nejhouževnatější kapitalista, jakého kdy Randy viděl. Pokaždé když přibrzdí vedle Randyho, jeho koni zpod břicha vystříkne proud moči, který dopadá na chodník, syčí a pění. Randyho nohavice zasahují maličké komety moči. Randy nosí vždy dlouhé kalhoty, bez ohledu na to, jaké je horko.

Intramuros je podivně tichá a líná čtvrť. Důvodem je, že za války byla téměř celá zbořená a zatím s tím nikdo nic neudělal. Většinu Intramuros dosud tvoří otevřené pole plevele, což je uprostřed obrovské a přecpané metropole dost zvláštní.

O několik mil dál na jih směrem k letišti, mezi hezkou předměstskou výstavbou, leží Makati. To by bylo logické místo pro základnu Epiphyte Corp. V každém bloku je pár obřích pětihvězdičkových luxusních hotelů, kancelářské mrakodrapy, které vypadají čistě a klimatizované, a moderní byty. Ale Avi, se svým zvráceným vztahem k nemovitostem, se rozhodl zříct se toho všeho ve prospěch něčeho, co do telefonu popsal jako charakter. "Nechci koupit nebo pronajmout nemovitost, když je na vrcholu," prohlásil.

Pochopit Aviho motivy je jako loupat cibuli jednou hůlkou. Randy ví, že je v tom mnohem víc. Možná si chce vysloužit nebo splatit laskavost nějakému majiteli domu. Možná četl spisy nějakého guru přes management, který mladým podnikatelům radí plně se zapojit do místní kultury. Ne že by Avi někdy dal na nějakého guru. Podle Randyho poslední teorie vše souvisí se záměrnými přímkami - se zeměpisnými šířkami a délkami.

Randy se občas prochází po koruně španělské hradby. Kolem Calle Victoria, kde měl před válkou velitelství MacArthur, je široká jako čtyřproudová silnice. V lichoběžníkových střílnách se tulí milenci a kvůli soukromí roztahují deštníky. Dole a nalevo je příkop široký jako slušný městský blok a většinou vyschlý. Squatteři si v něm zbudovali chatrče. V místech, která jsou dosud zaplavená, vyhrabávají kraby nebo mezi purpurovými a fialovými květy lotosů natahují sítě.

Napravo je Intramuros. Z hromad kamení vyčnívá několik budov. Kolem jsou rozházené a zpola zasypané staré španělské kanóny. Sutiny obsadila tropická vegetace a squatteři. Jejich prádelní šňůry a televizní antény jsou ovinuté popínavkami a provizorní elektroinstalací. Sloupy s elektrickým vedením trčí v prapodivných úhlech jako ohořelé kmeny v lese po požáru a některé jsou zcela schované pod skleněnými bublinami elektroměrů. Každých asi deset yardů nějaká hromada rumu bez viditelného důvodu doutná.

Když Randy prochází kolem katedrály, sledují ho děti a dojemně kňučí a žebrají, až jim do dlaní strčí nějaké pesos. Pak se rozzáří a občas po něm hodí veselé "Děkuju!" dokonalou, americky zabarvenou kupeckou angličtinou. Žebráci v Manile zřejmě nikdy neberou svou práci příliš vážně, protože i oni byli nakaženi kulturní plísní jízlivosti a neustále jako by potlačovali úsměv, jako kdyby nevěřili, že provádějí něco tak zastaralého a nemoderního.

Nechápou, že on pracuje. To je v pořádku.

Randyho vždycky přepadaly nápady rychleji, než je dokázal použít. Prvních třicet let života strávil tím, že se pokoušel věnovat nápadu, který se mu v té které chvíli právě líbil, a odvrhl ho, když se naskytlo něco lepšího.

Teď znovu pracoval pro firmu a měl určitou zodpovědnost, takže musel svůj čas využívat smysluplně. Dobré nápady přicházely stejně často jako dřív, ale musel to uhlídat. Pokud nápad neměl vztah k Epiphyte, musel si ho zapsat a prozatím na něj zapomenout. Pokud byl důležitý, musel odolat touze vrhnout se do něj po hlavě a nejdřív vše zvážit. Nenapadlo to už někoho před ním? Nebylo by možné si prostě zajít koupit potřebnou techniku? Může práci svěřit smluvním programátorům ve Státech?

Kráčí pomalu, částečně proto, že jinak by dostal infarkt a padl mrtvý do škarpy. Horší, mohl by propadnout otevřeným poklopem do proudu splašků nebo se otřít o elektrické dráty squatterů, které tu visely jako trpěliví brejlovci.

Kvůli neustále hrozícímu nebezpečí, že ho shora usmaží elektřina nebo že se utopí v tekutých hovnech dole, se musel dívat i nahoru a dolů, nejen kolem sebe. Ještě nikdy se necítil, jako by byl lapený mezi vrtošivým a nebezpečným nebem a pekelným podsvětím. Filipíny jsou stejně prosáknuté náboženstvím jako Indie, jen se tady jedná o katolicismus.

Na severním konci Intramuros je malá obchodní čtvrť. Je vecpaná mezi manilskou katedrálu a pevnost Fort Santiago, kterou postavili Španělé, aby mohli kontrolovat boční rameno Pasigu. Že se jedná o obchodní čtvrť, poznáte podle telefonních kabelů. Stejně jako v ostatních zemích asijského ekonomického zázraku, i tady se dá těžko poznat, zda to je pirátské vedení, nebo oficiální, obzvlášť špatně nainstalované. Je to názorná ukázka, proč je gradualismus špatný. Svazky drátů jsou tak silné, že by je Randy místy neobjal ani oběma rukama. Jejich váha začala stahovat sloupy, zvlášť v zatáčkách kolem silnic, kde kabely navíc působí na sloupy bočním tahem.

Všechny budovy jsou postavené nejlacinějším možným způsobem: do dřevěných forem se přes mřížku z ručně svázaných drátů naleje beton. Domy jsou hranaté, šedé a naprosto nerozeznatelné jeden od druhého. Z velké křižovatky opodál se nad nimi tyčí pár mnohem vyšších budov, dvacet i třicet poschodí, a jejich rozbitými okny fičí vítr a poletují tam ptáci. Řádně jimi otřáslo zemětřesení v 80. letech 20. století a dosud je nikdo nedal do pořádku.

Randy míjí restauraci s betonovým domkem vepředu, obsazeným squattery, jehož okna a dveře jsou uzavřené zčernalými ocelovými mřížemi a ze střechy trčí zrezavělý výfuk, odvádějící kouř z dieselového generátoru uvnitř. ŽÁDNÉ ČÁSTEČNÉ ZATEMNĚNÍ je hrdě vyvedeno přes celou stěnu. Dále stojí poválečná tříposchoďová kancelářská budova, do níž ústí obzvlášť tlustý svazek telefonních kabelů. Těsně nad vchodem je připevněno logo nějaké banky. Před budovou se parkuje šikmo k chodníku. Dvě místa před hlavním vchodem jsou zabrána ručně psanými nápisy: VYHRAZENO

PRO OBRNĚNÝ VŮZ a VYHRAZENO PRO ŘEDITELE BANKY. Před bankou stojí několik strážných, držících dřevěné pistolové pažby pušek s krátkými hlavněmi, které mají onen mohutný vzhled doplňků k figurkám z akčních filmů. Jeden strážný se drží za stupínkem chráněným proti kulkám s nápisem: PROSÍM ULOŽTE STŘELNÉ ZBRANĚ U OCHRANKY.

Randy střelce pozdraví kývnutím a vstupuje do vestibulu, kde je stejné horko jako venku. Projde bankou, mine nespolehlivé pohyblivé schody a zamíří k ocelovým dveřím, jimiž se dostane k úzkému schodišti. Dnes je tu tma. Elektrické vedení budovy je amatérsky splácané - několik různých systémů koexistuje na stejném prostoru, ovládají je různé prvky a některé mají generátory a některé ne. Výpadky proudu tudíž začínají a končí ve fázích. Někde u vrcholu schodiště čiřiká jakýsi malý ptáček a soupeří s pípáním poplašného zařízení v autě, které někdo spustil venku.

Epiphyte Corp. má pronajaté celé horní poschodí, třebaže Randy je zatím jediný, kdo tam pracuje. Odemkne dveře. Díky bohu klimatizace funguje. Peníze, které vrazili do vlastního generátoru, se vyplatily. Randy odpojí poplašné zařízení, zajde k ledničce a vyndá dvě litrové láhve s vodou. Po předchozích zkušenostech po procházce pije vodu, dokud se mu nezačne chtít na záchod. Pak teprve uvažuje o další činnosti.

Na to, aby se posadil, je příliš zpocený. Musí se pohybovat, aby mu chladný, suchý vzduch proudil kolem těla. Setře si kapky potu z čela a obejde místnost, podívá se z oken a zkontroluje vyhlídku. Z kapsy u kalhot vytáhne nylonovou cestovní peněženku a nechá ji viset na opasku, aby kůže vespod mohla dýchat. V peněžence má pas, nepoužitou kreditku, deset čistých, nových stodolarových bankovek a disketu se 4 096bitovým šifrovacím kódem.

Na severu vidí zeleň a cimbuří Fort Santiago, kde se trmácejí falangy japonských turistů a zaznamenávají svou zábavu s odhodláním soudních patologů. Dál teče Pasig ucpaný smetím. Za řekou je Quiapo, zastavěná plocha: výškové obytné domy a kancelářské budovy se jmény společností zdobícími horní poschodí a satelitními talíři na střechách.

Randy si ještě nechce sednout, a tak po směru hodinových ručiček obchází kancelář. Čtvrť Intramuros je obepnutá pásem vegetace, původním příkopem. Randy právě obešel západní okraj. Východní je posetý těžkými neoklasicistními budovami, v nichž sídlí různá ministerstva. Poštovní a telekomunikační úřad sedí na straně otočené k Pasigu, na místě u břehu, z něhož se rozbíhají tři mosty vedoucí do Quiapa. Za velkými novými stavbami nad řekou tvoří Quiapo a sousední čtvrť San Miguel skládačka obřích institucí: vlakové nádraží, stará věznice, několik univerzit a palác Malacanang, stojící dál proti proudu řeky.

Na této straně Pasigu je v popředí Intramuros (katedrály a kostely obklopené dřímající zemí), vládní instituce, koleje a univerzity uprostřed a za nimi zdánlivě nekonečná plocha živelně se rozrůstajících, nízko položených domků, nad nimiž se převaluje kouř. O několik mil dál na jih stojí zářící obchodní město Makati, vybudované kolem náměstí, na němž se v pravém úhlu protínají dvě velké silnice, podobné křižujícím se ranvejím na NAIA ještě dál na jih. Na velkých trávnících táhnoucích se za Makati se rozvaluje smaragdové město velkých domů: tady žijí velvyslanci a prezidenti společností. Jak Randy pokračuje v procházce, může sledovat bulvár Roxas, blížící se k přístavní hrázi a vyznačený řadou vysokých palem. Manilský záliv je ucpaný těžkým loďstvem, velké nákladní lodě plní hladinu jako klády z vorů. Kontejnerový přístav má Randy hned pod sebou na západě: mříž skladišť na odvodněné půdě, která je asi stejně rovná a přirozená jako dřevotřísková deska.

Když se nad jeřáby a kontejnery podívá přes zátoku přímo k západu, jen tak tak rozezná horskou siluetu poloostrova Bataan, vzdáleného asi čtyřicet mil. Podél jeho černé siluety na jihu - po trase, kudy se vydali Japonci v roce 1942 - téměř dokáže zahlédnout hroudu ležící za jeho jižním výběžkem. To je ostrov Corregidor. Dnes ho vidí poprvé, protože je neobvykle čistý vzduch.

Na povrch téměř uvařeného mozku mu vyplují úlomky historických údajů. Galeona z Acapulka. Signální oheň na Corregidoru.

Vyťuká číslo Aviho satelitního telefonu. Avi, někde na zeměkouli, telefon zvedne. Zní to, jako kdyby byl v taxíku v jedné z těch zemí, kde je troubení dosud nezcizitelným právem. "Co tě napadlo, Randy?"

"Záměrný osy," odpovídá Randy.

"Uch!" vybreptne Avi, jako by ho právě do břicha zasáhl medicinbal. "Takže ti to došlo."

GUADALCANAL

Těla příslušníků úderných jednotek námořní pěchoty už nejsou natlakovaná krví a vzduchem. Váha výstroje je tiskne do písku. Silicí příboj už na ně nahazuje jemné bahno. Stružky krve připomínající ocasy vlasatic se vytrácejí v oceánu, rudé běhouny pro všechny žraloky, kteří by se mohli vyskytnout u břehu. Akorát že jeden z nich je velká ještěrka, ale všichni mají zhruba stejný tvar: uprostřed jsou tlustí a na koncích se zužují, aby mohli lépe brázdit moře.

Podél břehu se sunou japonské lodě a vlečou za sebou čluny naložené zásobami nacpanými do ocelových sudů. Shaftoe a jeho četa by je teď měli zasypávat granáty z minometů. Až se ukážou americká letadla a začnou z nich vytloukat duši, Japončíci shodí sudy přes palubu, odplují a budou jen doufat, že některé sudy moře vyplaví na Guadalcanalu.

Válka pro Bobbyho Shaftoa skončila, a není to poprvé ani naposled. Plahočí se mezi vojáky. Vlny mu narážejí do kolen a rozvíjejí se jako kouzelný koberec z pěny a zelené hmoty, sunoucí se podél pláže, takže má dojem, že mu pevná půda klouže pod nohama. Pořád se bezdůvodně obrací a padá na zadek.

Konečně dorazí k mrtvole zdravotníka a zbaví ji všeho, co na sobě má červený kříž. Obrací se zády k japonskému konvoji a prohlíží si mírný svah stoupající k horní hranici přílivu. Klidně by to mohl být Mt. Everest viděný ze základního tábora. Shaftoe se rozhoduje poprat se s výzvou na všech čtyřech. Každou chvíli ho do pozadí plácne velká vlna, orgasmicky mu proteče mezi nohama a opláchne mu obličej. Je to příjemné a navíc mu to pomáhá, aby neupadl a neusnul pod hranicí přílivu.

Příštích několik dní je jako štůsek ušmudlaných, vybledlých černobílých momentek, několikrát promíchaných a rozdávaných stále dokola: pláž pod vodou, kde polohu mrtvol označují stojaté vlny. Prázdná pláž. Pláž znovu pod vodou. Pláž posetá černými hrudkami, až připomíná řezy rozinkové bábovky babičky Shaftoovic. Lahvička morfia zpola zabořená v písku. Malí, tmaví lidé, převážně nazí, postupující po pláži při odlivu a obírající mrtvé.

Hej, počkat! Shaftoe se nějak dokázal postavit a svírá svou springfieldku. Džungle ho nechce pustit. Za dobu, co tu leží, se mu popínavky ovinuly kolem nohou. Jak se zvedá a táhne za sebou rostlinstvo jako vůz ověšený konfetami na přehlídce, zalévá ho slunce jako teplý pampeliškový med. Vidí, jak mu země míří vstříc. Při pádu se otočí - a na okamžik zahlédne kolohnáta s puškou - pak už se obličejem tiskne do chladného písku. V lebce mu hučí příboj: mohutné ovace obecenstva složeného z andělů, kteří všichni sami zemřeli a poznají pěknou smrt, když nějakou uvidí.

Malé ruce ho převalují na záda. Jedno oko mu slepil písek. Druhým okem nad sebou vidí stát toho chlapa s puškou přes rameno. Muž má rezavý plnovous, díky čemuž je tu o něco menší pravděpodobnost, že se jedná o japonského vojáka. Kdo to ale je?

Dloubá jako doktor a modlí se jako kněz - dokonce latinsky. Prostříbřené vlasy se mu lepí k opálené hlavě. Shaftoe si ho prohlíží a hledá nějaké označení. Doufá, že najde Semper Fidelis, ale místo toho čte: Societas Eruditorum a Ignoti et quasi oceulti.

"Ignoti et... co to kurva znamená?" táže se.

"Skryté a neznámé - více méně," sděluje mu dotázaný. Má divný přízvuk, trochu australský, trochu německý. Sám si na oplátku prohlédne Shaftoův odznak. "Proč úderná skupina námořní pěchoty? Nějaká nová jednotka?"

"Jsou jako mariňáci, akorát víc," vysvětluje Shaftoe. Možná to zní jako chvástání. Nakonec částečně to chvástání je. Ale zároveň je v tom silná ironie, protože v této konkrétní historické chvíli není mariňák jenom obyčejný tvrdý parchant. Je to tvrdý parchant, co uvázl uprostřed pustiny (Guadalcanal) bez jídla či zbraní (za což vděčí, jak vám řekne každý mariňák, zlotřilé tajné dohodě mezi generálem MacArthurem a Japončíky), všechno vymýšlí za pochodu a z nalezených předmětů vyrábí improvizované zbraně, ač je polovinu doby zcela zmatený nemocí a léky, které mají nemoc zastavit. A v každém z těchto ohledů je příslušník úderné skupiny (jak říkal Shaftoe) jako mariňák, akorát víc.

"Ty seš nějakej výsadkář, nebo co?" zjišťuje Shaftoe, čímž přerušuje Zrzounovo mumlání.

"Ne. Žiju v horách."

"Jo? A co tam děláš, Zrzoune?"

"Pozoruju. A v kódech mluvím do rádia." Vrací se zpátky ke svému mumlání.

"S kým to mluvíš, Zrzoune?"

"Myslíš teď latinsky, nebo v kódech do rádia?"

"Asi obojí."

"V kódech do rádia mluvím s těmi správnými hochy."

"A kdo jsou ti správní hoši?"

"Dlouhý příběh. Jestli chceš, mohl bych tě několika z nich představit," říká Zrzoun.

"A co teď v tý latině?"

"Hovořím k Bohu," odpovídá Zrzoun. "Poslední pomazání pro případ, že to nepřežiješ."

To Shaftoa přiměje myslet na ostatní. Vzpomene si, proč učinil to šílené rozhodnutí a vůbec se zvedal. "Hej! Hej!" Pokouší se posadit, a jelikož to nejde, otáčí se. "Ti všiváci obírají mrtvý!"

Nedokáže zaostřit pohled a musí si z oka vytřít písek.

Vlastně se mu daří zrak zaostřit docela dobře. To, co vypadá jako ocelové sudy poházené po pláži - jsou ocelové sudy poházené po pláži. Domorodci je vyhrabávají z písku, hrabou rukama jako psi, a kutálejí je nahoru k lesu. Shaftoe ztrácí vědomí.

Když se probudí, je na pláži řada křížů - klacky svázané liánami a ověšené girlandami z pralesních květin. Zrzoun je zatlouká pažbou pušky. Všechny ocelové sudy a většina domorodců jsou pryč. Shaftoe potřebuje morfium. Sděluje to Zrzounovi.

"Jestli si myslíš, že ho potřebuješ teď," opáčí Zrzoun, "tak jenom počkej." Podá pušku jednomu domorodci, přistoupí

k Shaftoovi a přehodí si ho přes rameno jako zkušený hasič. Shaftoe zaječí. Když Zrzoun zamíří do pralesa, přelétá nad nimi několik zer. "Jmenuju se Enoch Root," představuje se Zrzoun, "ale můžeš mi říkat bratře."

GALEONA

Jednou ráno Randy Waterhouse vstane brzy, dá si dlouhou, horkou sprchu, rozkročí se před zrcadlem ve svém pokoji v hotelu Manila a oholí si obličej až do krve. Napadlo ho, že tuto práci přenechá odborníkovi, holiči v hotelové hale. Ale toto je poprvé, kdy bude jeho obličej po deseti letech vidět, a Randy chce být první, kdo ho uvidí. Srdce mu prudce buší, částečně z primitivního strachu z nože a částečně z čiré nedočkavosti. Je to jako scéna ze starých filmů, v němž konečně pacientovi sundají z obličeje obvazy a podají mu zrcadlo.

První dojem je intenzivní déjá vu, jako kdyby posledních deset let jeho života byl jenom sen a on je teď bude muset prožít znovu. Pak začíná pozorovat nepatrné změny, j aké j eho obličej prodělal od chvíle, kdy byl naposledy vystaven vzduchu a světlu. Trochu žasne, že ty změny nejsou jen k horšímu. Nikdy se nepovažoval za zvláštního krasavce a nikdy mu na vzhledu příliš nezáleželo. Ale zakrvácený obličej v zrcadle je pravděpodobně pohlednější než ten, který se před desetiletím vytratil do houstnoucího stínu strniště. Vypadá to jako dospělý obličej.

* * *

Uběhl už týden od chvíle, kdy s Avim přednesli celý plán vysokým úředníkům PT - Pošt a telekomunikací. PT je obecně používaný termín. Podnikatelé v telekomunikacích jej přilepí příslušnému vládnímu odboru, jenž se těmito záležitostmi zabývá v zemi, kde zrovna pobývají. Na Filipínách se ve skutečnosti jmenuje nějak jinak.

Američané Filipíny přivedli, nebo aspoň doprovodili, do dvacátého století a vybudovali aparát jejich ústřední vlády. Intramuros, mrtvé srdce Manily, je obklopeno těsným prstencem neoklasicistnich budov, poněkud připomínajících District of Columbia, v nichž sídlí různé části tohoto aparátu. PT má ústředí v jedné z těchto budov na jižním břehu Pasigu.

Randy a Avi se tam dostávají časně, poněvadž Randy, uvyklý na manilský provoz, trvá na tom, že si na asi dvoumílovou jízdu taxíkem od hotelu vyhradí celou hodinu. Provoz je však zvráceně lehký a oni dorazí do cíle s dvacetiminutovým předstihem. Projdou podél budovy na zelené nivy. Avi zvedne cílovník k budově Epiphyte Corp., jen aby se ujistil, že záměrná přímka je nepřerušená. Randy se o tom již přesvědčil a jen tam stojí se zkříženýma rukama a hledí na řeku. Od břehu k břehu je ucpaná plovoucím smetím. Jsou tu zbytky rostlin, ale především staré matrace, polštáře, úlomky umělohmotných předmětů, kusy molitanu a hlavně igelitové tašky v jasných barvách. Řeka má hustotu zvratků.

Avi nakrčí nos. "Co je to?"

Randy zavětří a kromě všeho ostatního ucítí i hořící igelit. Ukáže po řece. "Tábor squatterů na druhý straně Fort Santiaga," vysvětluje. "Vybírají igelit z řeky a používají ho jako palivo."

"Před pár týdny jsem byl v Mexiku," říká Avi. "Tam mají igelitový pevnosti!"

"Jak to myslíš?"

"Stromy po větru od města zachytávají igelitový tašky, co lítají ve vzduchu. Jsou jima úplně pokrytý. Jelikož se k nim nedostane světlo a vzduch, stromy odumřou, ale zůstanou stát, úplně obalený potrhaným barevným igelitem."

Randy si sundá sako a vyhrne si rukávy. Avimu horko zřejmě nevadí. "Takže to je Fort Santiago," uhádne Avi a zamíří k pevnosti.

"Už jsi o ní slyšel?" ptá se Randy a s povzdechem se vydává za ním. Je takové vedro, že vydechovaný vzduch se vám v plicích ve skutečnosti o několik stupňů ochladí.

"Mluví se o ní na videu," odtuší Avi, zvedne videokazetu a zatřepe s ní.

"Aha, no jo."

Brzy stojí před bránou pevnosti lemovanou sochami gardistů, vyřezanými z pěnovitého sopečného tufu. Sochy zpodobňují Španěly s halapartnami v nabíraných kalhotách a konkvistadorských přílbách. Stojí tu skoro půl tisíciletí a přečkaly sto tisíc tropických lijavců, takže jsou vyleštěné dohladka.

Avi pracuje v mnohem kratším časovém horizontu - oči má pouze pro díry po kulkách, které tyto vojáky poničily mnohem víc než čas a voda. Sahá si na ně jako nevěřící Tomáš. Nakonec couvne a začne si mumlat hebrejsky. Bránou projdou dva němečtí turisté s culíky a v rustikálních sandálech.

"Máme pět minut," upozorňuje ho Randy.

"Dobrý, vrátíme se sem později."

* * *

Charlene se tak docela nemýlila. Maličké, neviditelné řezné rány na obličeji cedí krev ještě deset patnáct minut poté, co se Randy oholil. Před chvílí mu tato krev zrychleně proudila srdečními komorami nebo mu pronikala do těch částí mozku, které z něj činí myslící bytost. Teď je stejná materie vystavena vzduchu. Může zvednout ruku a setřít ji. Zeď mezi Randym a okolím byla zbořena.

Vytáhne velkou tubu silného, voděodolného krému s vysokým ochranným faktorem a natře si obličej, krk, paže i ten kousek na temeni, kde mu řídnou vlasy. Pak si natáhne khaki kalhoty, pohorky a volnou bavlněnou košili, připne si opasek s GPS a několika dalšími nezbytnostmi, jako je rolička toaletního papíru a jednorázová kamera. Odevzdá klíč na recepci a všichni zaměstnanci se uklánějí a zubí. Pikolíky změna jeho vizáže zřejmě obzvlášť potěšila. Nebo je to možná kvůli tomu, že má pro změnu kožené boty, semišky, které vždycky považoval za známku zdegenerovaných boháčů, ale které jsou pro dnešek rozumnou volbou. Pikolíci jsou připraveni otevřít mu hlavní dveře, avšak Randy namísto toho zamíří dozadu, obejde bazén a projde mezi palmami ke kamennému pažení na přístavní hrázi. Pod sebou má hotelové přístaviště, vylévající se do malé laguny, jež ústí do Manilského zálivu.

Jeho odvoz ještě nedorazil, a tak jen chvíli stojí u hrazení. K laguně je přístup z parku Rizal. Na lavičkách se rozvaluje několik ošlehaných filipínských squatterů a drze jeho pohled opětují. Pod vlnolamem stojí po kolena ve vodě muž

středního věku jenom v boxerkách, vyzbrojený ostrým klackem, a s kočičím soustředěním civí do šplouchající vody. Na cukrově bílé obloze pomalu krouží černá helikoptéra. Je to huey používaný ještě ve Vietnamu, bafající vrtulník, který, jak klouže vzduchem, vydává i krvelačné plazí syčení.

Člun se zhmotní z páry stoupající ze zátoky, vypne motory a vpluje do laguny, přičemž před sebou hrne vlnu jako zkrabacený koberec. Na přídi se tyčí vysoká, štíhlá žena, jako oživlá galionová figura, držící smyčky těžkého provazu.

* * *

Velké satelitní talíře na střeše budovy PT jsou namířené téměř kolmo do vzduchu, až připomínají koupadla pro ptáky, protože Manila leží skoro na rovníku. Na kamenných zdech budovy se v dírách po kulkách a šrapnelech uvolňuje malta, kterou tam po válce nacpali. Z okenní klimatizace umístěné uprostřed románských oblouků kape voda na vápencové balustrády a postupně je rozpouští. Vápenec je černý od nějakého organického slizu a poďobaný od kořenů malých rostlinek, jež se tu uchytily - pravděpodobně vyrašily ze semen zanesených sem trusem ptáků, kteří se tu shromažďují, aby se vykoupali a napili, prostě squatteři vzdušné říše.

V dřevem obložené konferenční místnosti čeká tucet lidí, rovnoměrně rozdělený mezi u stolu sedící velká zvířata a u zdi postávající přisluhovače. Když Randy s Avim vstoupí, nastane vlna potřásání rukou a vyměňování navštívenek, i když většina představení prosviští Randyho krátkodobou pamětí, jako když nadzvuková stíhačka proletí nekvalitním protiletadlovým systémem země třetího světa. Zůstane mu jenom štos navštívenek. Vyloží si je na svůj kousek stolu jako postarší tatík hrající si na podnose klondike. Avi už všechny tyto lidi pochopitelně zná - s většinou z nich si zřejmě tyká, zná jména a věk jejich dětí, jejich koníčky, krevní skupinu, chronické nemoci, jaké knížky čtou a na čí večírky chodí. Všechny to očividně nesmírně těší a všichni, díky bohu, ignorují Randyho.

Z toho půl tuctu důležitých lidí v místnosti jsou tři Filipínci středního věku. Jeden z nich je vysoce postavený úředník z PT. Druhý je prezident jedné z nových telekomunikačních společností, zvané FiliTel, která se snaží soutěžit s tradičním monopolem. Třetí je viceprezident společnosti zvané 24 Jam, vlastnící asi polovinu večerek na Filipínách a nemalý počet těchtýž v Malajsii. Randymu dělá problémy rozeznat je od sebe, ale jak je pozoruje při hovoru s Avim, a s použitím induktivní logiky, si brzy dokáže k navštívence přiřadit obličej.

Se zbývajícími třemi je to snadné: dva jsou Američané a jeden Japonec a jeden z Američanů je žena. Má na sobě levandulové lodičky ladící s bezvadným kostýmem i lakem na nehty. Vypadá, jako by vystoupila přímo z televizní reklamy na umělé nehty nebo doma dělanou trvalou. Podle navštívenky se jedná o Mary Ann Carsonovou, viceprezidentku AVCLA, Asia Venture Capital Los Arigeles, na niž si Randy matně vzpomíná jako na jednu z firem se sídlem v Los Angeles, které investují v zemích asijského ekonomického zázraku. Američan je blonďák s tvrdým výrazem, připomínající vojáka. Působí ostražitě, disciplinovaně a vyrovnaně, což by Charlenina parta interpretovala jako nepřátelství zrozené z represe zrozené z vážné duševní choroby. Zastupuje svobodný přístav v Subic Bay. Japonec je výkonný viceprezident dceřiné společnosti jedné absurdně gigantické společnosti na spotřební elektroniku. Má asi šest stop. V poměru k tělu má velkou hlavu připomínající obrácenou hrušku, prošedivělé husté vlasy a nosí brýle s drátěnou obroučkou. Často se usmívá a vyzařuje klidnou sebedůvěru člověka, který se nazpaměť naučil dvoutisícistránkovou encyklopedii o obchodnické etiketě.

Avi nemarní čas a hned pouští video, které v této chvíli představuje asi pětasedmdesát procent aktiv Epiphyte Corp. Avi ho nechal vyrobit u nadějného začátečníka v oblasti multimédií ze San Franciska a smlouva na produkci zahrnovala sto procent výnosů v tomto roce. "Koláče se drobí, když je krájíš moc natenko," je Aviho oblíbené rčení.

Video začíná z jednoho zapomenutého televizního filmu vyrabovanými záběry španělské galeony probíjející se rozbouřeným mořem. Překrývá ji titulek: JlHOČÍNSKÉ MOŘE - 1699 N. L. Zvukový záznam je vylepšenou a do systému Dolby převedenou verzí původního monozáznamu. Je docela působivý.

("Polovička investorů v AVCLA miluje jachtaření," vysvětlil Avi.)

Střih (vyrobený multimediální společností a dokonale provedený) na špinavou, vyčerpanou hlídku ve vraním hnízdě, koukající do mosazného dalekohledu a řvoucí španělský ekvivalent: "Země na obzoru!"

Střih na kamennou věž na vrcholku zeleného tropického ostrova, kde hlídka na obzoru zahlédne (digitálně vloženou) galeonu. Hlídka si přiloží ruce k ústům a španělsky zařve: "Je to galeona! Zapalte signální oheň!"

("Rodina chlápka, co vede PT, se hrozně zajímá o místní historii," poznamenal k tomu Avi, "vedou i Muzeum filipínských dějin.")

Španělé (ve skutečnosti američtí herci mexického původu) v konkvistadorských přílbách mocně zajásají a do obrovské hromady suchého dřeva strkají pochodně, čímž ji změní v hučící pyramidu plamenů dost silných, aby v mžiku opekla vola.

Střih na cimbuří manilské pevnosti Fort Santiago (popředí: řezaný polystyren; pozadí: digitálně vytvořená krajina), kde další konkvistador zahlédne světlo planoucí na obzoru. "Mira! El galleon!" křičí.

Střih na záběry občanů Manily spěchajících na hradbu, aby obdivovali signální oheň. Mezi nimi je augustinián, který spíná ruce ovinuté růžencem a vrhá se do církevní latiny ("rodina, co jí patří FiliTel, dotuje manilskou katedrálu"), jakož i rodinka čínských kupců vykládající štůčky hedvábí z džunky ("24 Jam, řetězec večerek, patří čínským mesticům").

Promluví komentátor hlubokým, autoritativním hlasem, hovoří anglicky s filipínským přízvukem. ("Herec je bratr kmotra vnuka muže, co řídí PT.") Dole se objevují titulky v tagalogu ("lidi z PT se silně politicky angažují v šíření domorodýho jazyka").

"Na vrcholu španělské nadvlády je nejdůležitější událostí roku příjezd galeony z Acapulka, naložené stříbrem z bohatých dolů v Americe - stříbrem na nákup hedvábí a koření z Asie, stříbrem, které Filipíny včlenilo do ekonomických zdrojů Asie. Příjezd galeony oznamoval signální oheň na ostrově Corregidor při vjezdu do Manilského zálivu."

Střih (konečně!) z rozzářených, hrabivostí prodchnutých tváří Manilanů na trojrozměrně zobrazený Manilský záliv,

poloostrov Bataan a malé ostrůvky za Bataanem včetně Corregidoru. Zorné pole se zaostří na Corregidor, kde plane nepřirozený, špatně vygenerovaný oheň. Zátoku přeletí paprsek žlutého světla jako výstřel z fázeru ve Star Treku. Kamera ho sleduje. Světlo dopadne na hradby Fort Santiaga.

"Signální oheň byl stará a jednoduchá technika. V jazyce moderní vědy je světlo forma elektromagnetického záření, šířící se v přímé čáře přes Manilský záliv a nesoucí jeden bit informace. Avšak ve věku trpícím nedostatkem informací ten jediný bit znamenal pro obyvatele Manily všechno."

Podnět pro funkovou hudbu. Střih na přeplněnou Manilu. Obchodní domy a luxusní hotely v Makati. Továrny na elektroniku, žáci sedící před počítačovými monitory. Satelitní talíře. Lodě vykládající náklad ve velkém svobodném přístavu v Subic Bay. Spousta a spousta úsměvů a zdvižených palců.

"Dnešní Filipíny jsou rozbíhající se ekonomické dynamo. Jak jejich blahobyt roste, roste i hlad po informacích - ne po jednotlivých bitech, ale po stovkách miliard bitů. Technika pro přenos těchto informací se však nezměnila tolik, jak byste si mohli myslet."

Zpátky k trojrozměrnému zobrazení Manilského zálivu. Tentokrát je tu místo hranice na Corregidoru mikrovlnný vysílač na věži na vrcholku ostrova, vysílající jasně modré sinusové vlny nad rozlehlou Metro Manilu.

"Elektromagnetické záření - v tomto případě mikrovlnný paprsek - šířící se po přímkách může velmi rychle přenášet velké množství informací. Díky moderní šifrovací technice je signál bezpečný vůči odposlechu."

Střih zpátky na galeonu a hlídku. "Za starých časů byl Corregidor díky své poloze v ústí Manilského zálivu přírodní rozhlednou - místem, kde bylo možné shromažďovat informace o připlouvajících lodích."

Střih na člun v nějaké laguně, z něhož do vody klouže tlustý kabel a kolem oranžových bojí pracují řady potápěčů. "Dnes zeměpisná poloha činí z Corregidoru ideální místo pro hlubokomořské kabely skleněných vláken. Informace probíhající těmito kabely - z Tchaj-wanu, Hongkongu, Malajsie, Japonska a Spojených států - lze odsud přenášet přímo do srdce Manily. Rychlostí světla!"

Další trojrozměrná grafika. Tentokrát je to podrobné zobrazení panoramatu města. Randy ho zná nazpaměť, protože pro něj sbíral údaje, když to zatracené město obcházel se svou džípieskou. Paprsek bitů z Corregidoru přichází přímo přes zátoku a dopadá neomylně na střešní anténu nezajímavé čtyřposchoďové kancelářské budovy mezi Fort Santiagem a manilskou katedrálou. Je to budova Epiphyte a anténa nese diskrétní jméno a logo Epiphyte Corp. Další antény pak informaci přenesou na budovu PT a další místa v okolí: mrakodrapy v Makati, vládní budovy v Quezon City a leteckou základnu jižně od města.

* * *

Zaměstnanci hotelu přes mezeru mezi hradbou a člunem hodí běhounem potaženou lávku. Randy po ní vykročí a žena k němu napřáhne ruku. Randy jí s ní chce potřást. "Randy Waterhouse," představuje se.

Ona ho popadne a stáhne ho na palubu - není to ani tak pozdrav, jako se spíš snaží zajistit, aby nespadl do vody. "Ahoj. Amy Shaftoová," opáčí. "Vítejte na Glory."

"Promiňte?"

"Na Glory. Tahle džunka se jmenuje Glory," objasňuje. Mluví otevřeně a velice zřetelně, jako kdyby hovořila do praskající vysílačky. "Vlastně to je Glory IV," pokračuje. Přízvuk má ze Středozápadu s nádechem jižanského drnčení a stopami filipínské mluvy. Kdybyste ji potkali na ulici nějakého městečka na Středozápadě, ani byste si nevšimli stop po asijských předcích kolem očí. Tmavohnědé vlasy s pramínky vybělenými sluncem má dost dlouhé, aby si je mohla stáhnout do culíku, ne delší.

"Omluvte mě na vteřinku," praví, strčí hlavu do kormidelny a směsicí tagalštiny a angličtiny něco sdělí kormidelníkovi. Ten kývne, rozhlédne se a začne se věnovat řízení. Zaměstnanci hotelu stáhnou lávku. "Hej," řekne Amy tiše a každému hodí krabičku marlborek. Muži je chytnou ve vzduchu, zazubí se a poděkují jí. Glory IV odrazí od mola.

Příští minuty Amy tráví tak, že prochází po palubě a v duchu si něco překontrolovává. Kromě Amy a kormidelníka Randy napočítá ještě čtyři muže - dva bělochy a dva Filipínce. Všichni se vrtají v motorech nebo v potápěčském vybavení způsobem, v němž Randy i přes mnoho kulturních bariér pozná vychytávání much. Amy několikrát projde kolem Randyho, ale do očí se mu nepodívá. Není plachá. Řeč jejího těla je však dostatečně výmluvná: "Uvědomuju si, že muži mívají ve zvyku civět na každou ženu, která se vyskytne v jejich blízkosti, v naději, že načerpají potěšení z její tělesné krásy, vlasů, nalíčení, voňavky a šatů. Budu to zdvořile a trpělivě ignorovat, dokud je to nepřejde." Amy je dlouhonohá dívka v džínách se skvrnami od barvy, tílku a supermoderních sandálech a po lodi se pohybuje s lehkostí. Konečně k Randymu přistupuje, podívá se mu do očí, jen na vteřinku, a vzápětí odvrátí zrak, jako kdyby ji nebavil.

"Děkuju, že mě svezete," poznamená Randy.

"Není zač," odtuší Amy.

"Je mi trapně, že jsem těm klukům na břehu nedal dýško. Můžu vám to vynahradit?"

"Můžete mi to vynahradit informacema," opáčí Amy bez zaváhání. Zvedne ruku a podrbe se na krku. Jak zdvihne loket, všimne si Randy měsíčního porostu chloupků v jejím podpaždí a růžku tetování vylézajícího zpod tílka. "Děláte přece v informacích, ne?" Pozoruje jeho obličej a doufá, že narážku zachytí a zasměje se nebo aspoň usměje. Ale on je příliš zaujatý, aby si toho všiml. Amy odvrací pohled, tentokrát s vědoucím, cynickým výrazem na tváři - nechápeš mě, Randy, což je naprosto typický, a mně to nevadí. Připomíná Randymu vyrovnané lesbičky z dělnické třídy, které poznal, strohé holky z města s kočkou a nosičem na běžky.

Amy ho odvádí do klimatizované místnosti se spoustou oken a kávovarem. Kajuta je obložená deskami nalakovanými tak, aby připomínaly dřevo, jako suterénní byt na předměstí, a na stěnách jsou vystavené exponáty - oficiální dokumenty jako licence a registrace a zvětšené černobílé fotografie lidí a lodí. Je tu cítit káva, mýdlo a nafta. Je tu velké přenosné rádio s přehrávačem, upevněné pružnými šňůrami, a krabice od bot s několika desítkami cédéček, většinou

alba amerických zpěvaček a zároveň autorek textů z neobvyklé, nepochopené, vysoce inteligentní, zato silně citově založené školy, které bohatnou prodejem hudby zákazníkům, kteří chápou, jaké to je, být nepochopený.11 Amy naleje kafe do dvou hrnků a postaví je na stůl přišroubovaný k podlaze, pak zaloví v kapse svých těsných džínů, vytáhne voděvzdornou nylonovou peněženku, vyndá z ní dvě navštívenky a hodí je na stůl před Randyho. Zřejmě se tím baví - na rtech se jí objevuje lehký soukromý úsměv, jenž zmizí ve chvíli, kdy si ho Randy všimne. Na navštívenkách je logo Semper Marine Services a jméno America Shaftoová.

"Vy se jmenujete America?" žasne Randy.

Amy se znuděně podívá z okna v obavách, že s tím hrozně nadělá. "Jo," odpoví.

"Kde jste vyrostla?"

Výhled z okna ji zřejmě fascinuje. Kam až oko dohlédne, plaví se Manilským zálivem velké nákladní lodě připlouvající z Athén, Šanghaje, Vladivostoku, Kapského Města a Monrovie. Randy usuzuje, že pohled na velké rezavé čluny je zajímavější než mluvit s Randym.

"Řekl byste mi už laskavě, co se tu děje?" zeptá se Amy. Obrátí se k němu, zvedne hrnek ke rtům a konečně se mu podívá do očí.

Randy je poněkud zmatený. Otázka je, vzhledem k tomu, že ji pokládá Amy Shaftoová, v zásadě neomalená. Její společnost, Semper Marině Services, je v Aviho virtuální korporaci dodavatelem na nejnižší úrovni - jen jedna z desítky organizací, poskytující čluny a potápěče, kterou si mohli najmout - a tak je to trochu, jako by ho vyslýchal domovník nebo taxikář.

Ale Amy je bystrá a zvláštní a právě kvůli všem snahám o opak je náramná kočka. Jako zajímavá žena a kolegyně, Američanka svého postavení zneužívá a požaduje, aby jí byl udělen vyšší status. Randy se má na pozoru.

"Dělá vám něco starosti?" otáže se.

Amy se podívá jinam. Bojí se, že u něj vyvolala špatný dojem. "Nijak zvlášť," říká, "jsem jenom zvědavá. Ráda poslouchám. Potápěči pořád někde vysedávají a vyprávějí si příběhy."

Randy upije kávy. America pokračuje: "V tomhle oboru nikdy nevíte, odkud přijde další práce. Někteří lidi mají fakticky divný důvody k tomu, proč chtějí něco dělat pod vodou, a já si je ráda poslechnu. Je to legrace!" zakončí, což je bezpochyby veškerá motivace, kterou potřebuje.

Randy všechnu ostatní omáčku považuje za vysoce profesionální hovadinu. Rozhodne se sdělit Amy pouze věci vhodné i pro tisk. "Všichni Filipínci jsou v Manile. Tam se musej informace dostat. Jenomže dostat je tam je menší potíž, protože vzadu jsou hory a vepředu Manilskej záliv. Co se použití podmořských kabelů týče, je záliv hrozný místo -"

Amy kýve. Tohle už pochopitelně dobře ví. Randy přeřadí na rychlejší převody. "Corregidor je docela hezký místo. Z Corregidoru můžete zaměřit mikrovlnný vysílání přes zátoku přímo do Manily."

"Proto rozšiřujete pobřežní síť ze severního Luzonu od Subic Bay po Corregidor," doplní Amy.

"Ehm - dvě věci k tomu, co jste právě řekla." Randy se na chvíli odmlčí a zařadí odpověď do fronty věcí k vyřízení. "Za prvý, musíte si dávat pozor na zájmena - co jste myslela tím ‚vy'? Já pracuju pro Epiphyte Corporation, která je od základů navržená ne jako společnost jako taková, ale jako prvek ve virtuální korporaci, jako třeba -"

"Vím, co je epifyt," podotkne Amy. "Co je za druhý?"

"Tak jo, dobrý," zabručí Randy trochu vyvedený z míry. "Za druhý je, že protažení Severoluzonský sítě má být jenom první část. Doufáme, že vzniknou další spojky. Ke Corregidoru chceme nakonec položit spoustu kabelů."

Jakýsi přístroj za Amyinýma očima začne bzučet. Zpráva je dost jasná. Pro Semper Marine bude hromada práce, pokud zvládne dobře první džob.

"V tomto případě subjekt, který práci zadává, je společný podnik zahrnující nás, FiliTel, 24 Jam a jednu velkou japonskou společnost přes elektroniku, mezi jinýma."

"Co má s tím vším společnýho 24 Jam? Jim patří večerky."

"Oni mají maloobchodní síť - distribuční systém - pro produkt Epiphyte."

"A to je co?"

"Pinoygramy." Randy potlačí touhu sdělit jí, že jméno je obchodní značka.

"Pinoygramy?"

"Takhle to funguje. Vy jste zahraniční dělnice. Než odjedete do Saudský Arábie, Singapuru nebo Seattlu nebo někam jinam, koupíte si od nás nebo si pronajmete takovou věcičku. Je velká asi jako brožovaná knížka a je v ní mrňavá kamera, obrazovka a spousta paměťových čipů. Součástky pocházejí z celýho světa - dovezou je do svobodnýho přístavu v Subic Bay a tam je sestaví v jedný japonský továrně, takže jsou skoro zadarmo. Na každý pád si tu věcičku vezmete s sebou do ciziny. Kdykoliv si budete chtít promluvit s lidma doma, namíříte kameru na sebe a natočíte malou video pohlednici. Ta se zapíše na paměťový čipy. Je silně komprimovaná. Pak se s tím napojíte na telefonní linku a necháte pracovat magii."

"A magie spočívá v tom, že to video pošle přes telefonní linku?"

"Správně."

"Copak se lidi nevrtají ve videofonech už dost dlouho?"

"Rozdíl je v našem softwaru. My se nesnažíme poslat video ve skutečným čase - to je moc drahý. My uložíme data na centrálních serverech a pak využijeme dobu, kdy je na podmořskejch kabelech menší provoz, a pošleme je, když je čas na kabelech levnější. Data se nakonec objeví v zařízení Epiphyte v Intramuros. Odsud můžeme použít bezdrátovou techniku a rozeslat data do večerek řetězce 24 Jam po celý Metro Manile. Obchody jenom potřebují malej talíř na střechu a dekodér a obyčejný videorekordér za pultem. Pinoygramy se zaznamenávají na obyčejnou videokazetu. Pak, když si máma přijde koupit vajíčka nebo táta zaskočí pro cigarety, prodavač řekne: ‚Hele, dneska vám přišel pinoygram,'

a dá jim kazetu. Můžou si ji vzít domů a dozvědět se nejnovější zprávy od dětí v zámoří. Když skončí, vrátí kazetu do 24 Jam k dalšímu použití."

Asi v polovině výkladu Amy pochopí základní představu, znovu se zadívá z okna a špičkou jazyka se snaží vypáčit z mezery mezi zuby kousek něčeho od snídaně. Činí tak s ústy esteticky zavřenými, ale zřejmě tomu věnuje větší duševní kapacitu než pinoygramům.

Randyho se zmocní šílené, nevysvětlitelné přání nenudit Amy. Nejde o to, že se mu náramně líbí, protože usoudil, že tu je poloviční šance, že je lesbička, a on ví, že do toho se nemá cenu plést. Je tak upřímná, tak bezelstná, až má pocit, že se jí může svěřit s čímkoliv jako rovný rovnému.

Proto nenávidí obchodování. Chtěl by každému povědět všechno. Chtěl by se s lidmi spřátelit.

"Budu hádat," praví Amy, "vy jste ten chlapík, co dělá software."

"Ano," přiznává Randy a trochu se brání, "ale software je na celým projektu ta jediná zajímavá věc. Všechno ostatní je jako vyrábět poznávací značky na auta."

To ji trochu probere. "Vyrábět poznávací značky?"

"Tenhle výraz používáme s partnerem," vysvětluje Randy. "U každýho podnikání se musí odvíst trocha tvořivý práce - je nutný vyvinout novou techniku nebo tak něco. Všechno ostatní - devětadevadesát procent - je uzavírání dohod, shánění kapitálu, schůzky s partnerama, marketing a prodej. My tomu říkáme vyrábět poznávací značky."

Amy kývne a podívá se z okna. Randy už jí chce říct, že pinoygramy jsou jenom způsob, jak vytvořit hotovostní tok, aby mohli přejít k druhé části obchodního plánu. Je si jistý, že tím by v jejích očích získal, nebyl by už pouhý kluk, co píše software. Ale Amy ostře foukne do kafe, jako by sfukovala svíčku, a řekne: "Dobrý. Díky. Za ty tři krabičky cigaret to asi stálo."

NOČNÍ MŮRA

Bobby Shaftoe se stal znalcem přes noční můry. Jako pilot stíhačky, který se právě katapultoval z hořícího letounu, i jeho to právě vystřelilo ze staré noční můry do zbrusu nové a ještě lepší. Tato je strašidelná a nenápadná. Žádné obří ještěrky. Začíná tím, že na obličeji cítí žár. Když vezmete dost paliva, aby loď o výtlaku padesát tisíc tun dotlačilo na druhý konec Pacifiku rychlostí pětadvacet uzlů, všechno nalejete do jedné nádrže a nad vámi přeletí Japončíci a v několika vteřinách ho zapálí, zatímco vy stojíte natolik blízko, abyste viděli, jak se piloti vítězoslavně šklebí, ucítíte na obličeji takovýhle žár.

Bobby Shaftoe otevře oči a čeká, že tím zvedne oponu hotového trháku mezi zlými sny, a pravděpodobně uvidí závěr Torpédová letadla na dvou hodinách! (jeho nejoblíbenější) nebo překvapivý začátek Ostřelován šikmoočky XVII.

Ale soundtrack k této noční můře zřejmě neběží. Je ticho jako před pádem do léčky. Bobby Shaftoe sedí na nemocničním lůžku obklopený popravčí četou studiových reflektorů, kvůli nimž nic nevidí. Shaftoe zamrká a zaostří pohled na obláček cigaretového kouře visícího ve vzduchu, jako když se na hladinu tiché zátoky vyleje palivo. Rozhodně to dobře voní.

U jeho lůžka sedí jakýsi mladý muž. Shaftoe z něj vidí jen asymetrickou svatozář tam, kde se světlo odráží od olejové glazury na jeho ježkovi. A rudý konec cigarety. Když se podívá pozorněji, rozeznává siluetu známé uniformy. Není to mariňácký stejnokroj. Na ramenou se muži blýskají poručické frčky, lítacími dveřmi svítí světlo.

"Chtěl byste další cigaretu?" ptá se poručík. Chraptí, ale jeho hlas je podivně laskavý.

Shaftoe se podívá na svou ruku a vidí, že má mezi prsty vklíněný krátký špaček lucky strike.

"Zeptejte se na něco těžšího," vypraví ze sebe. Jeho hlas zní hluboko a nedaří se mu pořádně vyslovovat, jako když zpomaluje gramofon.

Nedopalek je vyměněn za novou cigaretu. Shaftoe ji zvedá ke rtům. Na ruce má obvazy a cítí, jak se mu těžká zranění pokoušejí způsobit bolest. Ale přenos signálů něco blokuje.

Aha, morfium. Nemůže to být zas tak zlý sen, když přichází s morfiem, no ne?

"Připravený?" zazní otázka. Hrom do toho, ten hlas je Shaftoovi povědomý.

"Pane, zeptejte se mě na něco těžšího, pane!" opáčí Shaftoe.

"To už jste říkal."

"Pane, když se mariňáka zeptáte, jestli chce ještě cigaretu nebo jestli je připravený, odpoví vždycky totéž, pane!"

"To je mi kuráž," pochvaluje si mluvčí. "Pusťte kameru."

V temnotě za kruhem reflektorů se rozezní cvakání. "Pouštím," hlásí kdosi.

K Shaftoovi se blíží cosi velkého. Bobby Shaftoe se přitiskne na lůžko, protože to vypadá přesně jako ta zlověstná vejce, která do vzduchu kladly japonské střemhlavé bombardéry. Pak se to ale zastaví a jen tam tak visí.

"Zvuk," ozve se jiný hlas.

Shaftoe se podívá pozorněji a vidí, že to není bomba, nýbrž velký kulatý mikrofon na konci ramene jeřábu.

Poručík s ježkem se předkloní, instinktivně hledá světlo jako poutník za chladné zimní noci.

Je to ten chlápek z filmů, jak se jenom jmenuje. Aha, ano!

Ronald Reagan má na klíně paklík kartiček tři palce na pět. Otočí novou: "Jakou radu máte, jako nejmladší americký muž ve zbrani, který kdy získal jak Námořní kříž, tak Stříbrnou hvězdu, pro mladé námořní pěšáky odplouvající na Guadalcanal?"

Shaftoe nemusí přemýšlet dlouho. Vzpomínky má dosud stejně čerstvé jako na včerejší jedenáctou noční můru: deset odvážných Japončíků v Sebevražedném útokul

"Prostě nejdřív zabijte ty s mečem."

"Aha," řekne Reagan, zvedne navoskované a namalované obočí a nakloní ježka Shaftoovým směrem. "Chytrrré - zaměříte se na ně, protože to jsou důstojníci, správně?"

"Ne, ty kreténe!" ječí Shaftoe. "Zabiješ je, páč mají ty zasraný meče! Už se na tebe někdy někdo hnal se zkurveným

mečem v ruce?"

Reagan ustupuje. Je vyděšený, jak se potí, sjíždí mu líčidlo, i když sem oknem od zátoky vane chladný vánek.

Reagan by nejradši stáhl ocas mezi nohy, vrátil se do Hollywoodu a skolil nějakou začínající hvězdičku. Jenomže vězí tady v Oaklandu a dělá rozhovor s válečným hrdinou. Obrací karty a asi dvacet jich rovnou vyřadí. Shaftoe nikam nespěchá, bude trčet v nemocnici přibližně po zbytek svého života. Jedním dlouhým nádechem spálí půlku cigarety, zadrží dech a vyfoukne z kouře kroužek.

Když bojovali v noci, velká děla na válečné lodi dělala kruhy z rozžhavených plynů. Ne takové ty tlusté americké koblihy, ale dlouhé a tenké, které se kroutily jako lariaty. Shaftoe má tělo nasycené morfiem. Spadnou mu víčka, což je požehnání pro oči, pálící a nateklé od prudkého světla a cigaretového kouře. On a jeho četa se ženou přílivem a snaží se obejít mys. Jsou úderná jednotka mariňáků, tuhle jednotku Japončíků už přes Guadalcanal honí dva týdny a postupně snižují její stav. Když už jsou poblíž, dostanou rozkaz zaujmout postavení na určitém místě na mysu, odkud budou moct střílet z minometů na blížící se Tokijský expres (Japonské torpédoborce dopravující zásoby na Guadalcanal.). Je to poněkud pošetilá a nebezpečná taktika, ale Operace Tkanička do bot se tomu neříká pro nic za nic. Od začátku je to všechno jen potrhlá improvizace. Mají zpoždění, protože tahle ubohá hrstka Japončíků je vážně houževnatá, za každým padlým stromem připravuje léčky a nazdařbůh po nich střílí pokaždé, když se zastaví na některém z mysů...

Do čela ho zasáhne cosi vlhkého: zaútočil na něj maskér. Shaftoe se ocitá zpátky v noční můře, ve které hnízdí ta příšerná ještěrka.

"Povídal jsem vám o tý ještěrce?" zeptá se Shaftoe.

"Několikrát," ujišťuje ho tazatel. "Bude to jenom minutka." Ronald Reagan sevře palcem a ukazovákem další kartičku a soustředí se na něco méně citově náročného. "Co jste s kamarády dělali po večerech, když bylo po denním boji?"

"Buldozerem jsme nahrnuli mrtvý Japončíky na hromadu," odpovídá Shaftoe, "a zapálili je. Pak jsme si zašli na pláž s hrnkem pálenky a dívali se, jak torpédujou naše lodě."

Reagan se zaškaredí. "Střih!" řekne tiše, ale velitelsky. Cvakání ve filmové kameře utichne.

"Jak si vedu?" chce vědět Bobby Shaftoe, když mu z obličeje stírají mejkap. Reflektory už zhasly a okny dovnitř padá čisté světlo severní Kalifornie. Celá scéna vypadá skoro skutečně, jako kdyby to vůbec nebyl zlý sen.

"Vedl jste si skvěle," odpovídá poručík Reagan, aniž by se mu ovšem podíval do očí. "Ohromná podpora pro morálku." Zapálí si cigaretu. "Už zase můžete usnout."

"Ha!" na to Shaftoe. "Já spal celou dobu, ne?"

* * *

Jakmile se dostane z nemocnice, cítí se mnohem líp. Dostal pár týdnů dovolenku, a tak vyrazí rovnou na oaklandské nádraží a naskočí na první vlak do Chicaga. Ostatní cestující ho poznávají podle obrázků v novinách, kupují mu pití a nechávají se s ním fotit. On se celé hodiny dívá z okna, pozoruje kolem ubíhající Ameriku a vidí, že je všechno krásné a čisté. Možná tu je divočina, možná tu jsou hluboké lesy, dokonce tu možná někde jsou grizzlyové a pumy, ale všechno je hezky uspořádané a pravidla (nesahejte mi na medvíďata, pověste si v noci jídlo na strom) jsou dobře známá a vydaná v Příručce pro skauty. Na ostrovech v Tichém oceáně je příliš mnoho života a všichni živočichové tam neustále přecházejí od toho, že něco žerou, k tomu, že někdo jiný pro změnu sežere je, a jakmile tam strčíte nos, jste v tom až po uši. Jenom jednou nebo možná dvakrát či třikrát Shaftoe cítí skutečně potřebu zavřít se na záchod a stříknout si do žíly morfium.

Když ale zavře oči, opět se ocitá na Guadalcanalu, čvachtá k tomu poslednímu mysu, žene se s přílivem. Vlny jsou vysoké, už se jim dělají bílé hřebeny, zdvihají muže a třískají s nimi o skály.

Konečně obejdou špičku mysu a zahlédnou zátoku, jen maličký zářez v guadalcanalském pobřeží. Sto yardů zaplavované pláže s útesem v pozadí. Budou se muset dostat přes pláž k útesu a zřídit opěrný bod na nižší části skály, pokud nechtějí, aby je spláchl příliv...

Shaftoové jsou tennesseeští horalé - mezi jiným také horníci. Přibližně v době, kdy Nimrod Shaftoe odjel na Filipíny, přestěhovalo se několik jeho bratrů do západního Wisconsinu, kde dostali práci v dolech na olovo. Jeden z nich - Bobbyho děda - se stal předákem. Občas zajel do Oconomowoku navštívit majitele dolu, který měl u jednoho z jezer letní sídlo. Společně vyráželi na jezero, kde lovili štiky. Sousedé majitele dolů - majitelé bank a pivovarů - se k nim přidávali. Tak Shaftoové přesídlili do Oconomowoku, pracovali v dolech a začali dělat průvodce rybářům a lovcům. Rodina se umíněně drží po předcích zděděného nosového přízvuku a také jistých dalších tradic, jako je vojenská služba. Jedna ze Shaftoových sester a dva bratři dosud žijí s mámou a tátou a starší dva bratři slouží u pozemního vojska. Bobby není první Shaftoe, který získal Stříbrnou hvězdu, ale je první s Námořním křížem.

Bobby navštíví oddíl oconomowoských skautů a popovídá si s nimi. Stává se ceremoniářem městské přehlídky. Jinak se dva týdny skoro nehne z domu. Občas zajde na dvorek a zahraje si na honěnou s mladšími brášky. Pomůže tátovi spravit rozpadající se kůlnu. Na návštěvu přicházejí kluci a holky ze střední školy a Bobby se brzy naučí fintu, kterou znají všichni jeho strýcové a prastrýcové, totiž nikdy nemluvit konkrétně o tom, co se tam stalo. Nikdo nechce slyšet o tom, jak jste si špičkou bajonetu vyrývali polovinu stoliček svého kamaráda z nohy. Všechna tahle děcka mu dnes připadají jako hodně jednoduší pitomečci. Jediná osoba, kterou ve své přítomnosti snese, je jeho praděd Shaftoe, čtyřiadevadesátiletý stařík ostrý jako břitva, jenž byl u Petersburgu, když Burnside vyrazil do konfederační linie obrovskou díru s pomocí zakopaných výbušnin a poslal své muže do kráteru, kde je zmasakrovali. On o tom pochopitelně nikdy nemluví, stejně jako Bobby Shaftoe nemluví o té ještěrce.

Brzy mu volno skončí a dojde na velkolepé loučení na nádraží v Milwaukee. Obejme mámu, obejme sestřičku, potřese si rukou s tátou a s bratry, znovu obejme mámu a je pryč.

Bobby Shaftoe neví, co ho v budoucnosti čeká. Ví jenom, že ho povýšili na seržanta, odveleli od původní jednotky (žádná velká změna, jelikož byl jediný přeživší příslušník své čety) a přidělili k nějaké zbrusu nové větvi sboru ve

Washingtonu, D. C.

D. C. je rušné místo, ale když Bobby Shaftoe naposledy četl noviny, žádné boje tam neprobíhaly, tudíž je jasné, že ho nepřevedli k bojové jednotce. Stejně už svůj díl odvedl, zabil mnohem víc Japončíků, než byl jeho díl, získal medaile, byl zraněn. Jelikož nemá žádný administrativní výcvik, čeká, že bude jezdit po zemi, dělat válečného hrdinu, zvedat morálku a balamutit mladé muže, aby vstoupili ke sboru.

Podle rozkazu se ohlásí v Kasárnách Námořní pěchoty USA ve Washingtonu, D. C. Je to nejstarší velitelství sboru, městský blok v polovině cesty mezi Kapitolem a loděnicemi námořnictva, zelené nádvoří, kde se předvádí kapela a cvičí přehlídková jednotka. Shaftoe zpola čeká, že uvidí strategické zásoby slin a leštidla uskladněné vedle ve velkých nádržích.

V kanceláři jsou dva mariňáci: major, který je jeho nový, formální velicí důstojník, a plukovník, který vypadá a chová se, jako by se tu narodil. Je přímo skandální, že dvě takové šarže sem přišly přivítat obyčejného seržanta. Jejich pozornost asi musel upoutat ten Námořní kříž. Jenže tihle mariňáci mají vlastní Námořní kříže - každý dva až tři.

Major plukovníka představí způsobem, který Shaftoovi vlastně nic neřekne. Plukovník skoro nepromluví. Je tu jako pozorovatel. Major se chvíli probírá nějakými na stroji napsanými dokumenty.

"Tady stojí, že jste gung-ho."

"Pane, ano, pane!"

"Co to krucinál znamená?"

"Pane, to je čínský slovo! Je tam jeden komunista, Mao se jmenuje, a ten má armádu. Párkrát jsme se s nima zapletli, pane. Gung-ho je jejich bojovej pokřik, znamená to ‚všichni společně' nebo tak něco, takže když jsme jim nakopali zadek, pane, sebrali jsme jim ho, pane!"

"Chcete říct, že jste se poasijštil jako ti ostatní čínští mariňáci, Shaftoe?"

"Pane! Právě naopak, pane, jak, myslím, moje záznamy ukazujou, pane!"

"Vy si to opravdu myslíte?" táže se major nevěřícně. "Máme tu zajímavé hlášení o filmovém rozhovoru, který jste dělal s nějakým vojákem12 jménem poručík Reagan."

"Pane! Tento mariňák se omlouvá za hanebný chování během toho rozhovoru, pane! Tento mariňák zklamal sebe i ostatní mariňáky, pane!"

"Nechcete se mi tu snad omlouvat, že ne? Byl jste zraněný. Měl jste válečnou neurózu. Byl jste pod léky. Trpěl jste malárií."

"Pane! To není omluva, pane!"

Major s plukovníkem na sebe pochvalně kývli.

To "pane, ano, pane", co by pravděpodobně každému duševně zdravému civilistovi znělo jako hrozná blbost, dává Shaftoovi a důstojníkům dokonalý smysl. Jako spousta ostatních, i Shaftoe měl zprvu s vojenskou etiketou potíže. Sice vyrůstal ve vojenské rodině, takže něco do sebe nasál během dospívání, ale skutečně být u sboru bylo něco jiného. Když nasbíral zkušenosti ze všech fází vojenského života kromě těch konečných (násilná smrt, válečný soud, odchod do výslužby), začal jeho kulturu chápat. Je to systém chování, který umožňuje, aby spolu skupiny mužů žily celá léta, cestovaly na konec světa a prováděly všechny možné, neuvěřitelně divné věci, aniž by se hoši navzájem pozabíjeli nebo přišli o rozum. Nesmírná formálnost, s níž Shaftoe důstojníky oslovuje, v sobě nese důležitý podtext: váš problém, pane, je rozhodnout, co ode mě chcete, a můj problém, pane, je udělat to, co chcete. Můj gung-ho přístup říká, že jakmile mi jednou dáte rozkaz, já vás nebudu obtěžovat podrobnostma - a vaše polovina dohody zní, že byste měl zůstat na svý straně čáry, pane, a neobtěžovat mě s nějakýma politickýma volovinama, který musíte řešit, abyste si vydělal na chleba. Z toho vyplývající zodpovědnost, vkládaná na ramena důstojníka ochotou podřízeného bez váhání splnit jeho rozkazy, je zničující břímě pro každého důstojníka s aspoň polovinou mozku, a Shaftoe nejednou viděl, jak zkušený poddůstojník změnil poručického zelenáče v třesoucí se sulc prostě tím, že se před něj postavil a radostně souhlasil, že splní jeho rozkaz.

"Ten poručík Reagan si stěžoval, že jste se mu pokoušel vyprávět nějaký příběh o ještěrce," poznamená major.

"Pane! Ano, pane! O obří ještěrce, pane! Zajímavej příběh, pane!" přitaká Shaftoe.

"Mně na tom nesejde," utrousí major. "Otázkou je, zda to byl vhodný příběh pro takovou příležitost."

"Pane! Šli jsme podél pobřeží ostrova a snažili se dostat mezi ty Japončíky a místo, kde měl přistát Tokijskej expres, pane!..." začne Shaftoe.

"Držte hubu!"

"Pane! Ano, pane!"

Rozhostí se upocené ticho, které nakonec přeruší plukovník. "Předložili jsme vaše prohlášení cvokařům, seržante Shaftoe."

"Pane! Ano, pane!"

"Oni jsou toho názoru, že celá ta záležitost s obří ještěrkou je klasický případ projekce."

"Pane! Mohl byste mi, prosím, vysvětlit, co to sakra je, pane!"

Plukovník zrudne, udělá čelem vzad a přes roletu vyhlíží na řídký provoz na Přední ulici. "Tedy, oni říkají, že tam žádná obří ještěrka ve skutečnosti nebyla. Že jste toho Japonce13 zabil holýma rukama. A že vaše vzpomínka na obří ještěrku v podstatě znamená, že se na povrch derou vaše instinkty uložené v podvědomí."

"Rozumím, pane!"

"Že máte tyto instinkty uložené v mozku a ony nad vámi převzaly moc a podnítily vás k tomu, abyste toho Japonce zabil holýma rukama. Pak si vaše představivost vymyslela všechny ty nesmysly o obří ještěrce, abyste si to dokázal nějak vysvětlit."

"Pane! Takže vy říkáte, že ta ještěrka byla jenom metafora, pane!"

"Ano."

"Pane! Pak bych se vší úctou rád věděl, jak to, že ten Japončík skončil napůl sežranej, pane!"

Plukovník přezíravě zkřiví obličej. "Než vás zachránil pobřežní pozorovatel, seržante, byl jste v té zátoce tři dny se všemi těmi mrtvými těly. A v tropickém horku, se všemi těmi brouky a mrchožrouty, se pouhým pohledem nedalo poznat, jestli toho Japonce sežrala obří ještěrka nebo ho někdo vzal křovinořezem, jestli víte, jak to myslím."

"Pane! Ano, vím, pane!"

Major se vrátí k hlášení. "Ten Reagan tvrdí, že jste také opakovaně činil znevažující poznámky o generálu MacArthurovi."

"Pane, ano, pane! Je to parchant, který nenávidí sbor, pane! Usiluje o to, aby nás všecky zabili, pane!"

Major a plukovník se na sebe podívají. Je jasné, že právě beze slov došli ke stejnému závěru.

"Jelikož trváte na návratu do služby, za normálních okolností byste jezdil po zemi, ukazoval medaile a verboval do sboru mladé muže. Ale ten příběh s ještěrkou to jaksi vylučuje."

"Pane! Tomu nerozumím, pane!"

"Náborová kancelář znovu prošla váš spis. Uviděli Reaganovo hlášení. Bojí se, že přijedete do Západní Prdele někde v Arkansasu, v zářící parádní uniformě pojedete na přehlídce ke Dni obětí války a najednou začnete vykládat všelijaké nesmysly o ještěrkách, všechny vyděsíte k smrti a pokazíte válečné úsilí."

"Pane! Se vší úctou -"

"Povolení promluvit se zamítá," přerušuje jej major. "A o té vaší posedlosti generálem MacArthurem se vůbec nehodlám bavit."

"Pane! Generál je vraždící -"

"Držte hubu!"

"Pane! Ano, pane!"

"Máme pro vás jinou práci, mariňáku."

"Pane! Ano, pane!"

"Stanete se součástí něčeho velmi speciálního."

"Pane! Úderný jednotky jsou už tak velmi speciální součástí velmi speciálního sboru, pane!"

"Tak jsem to nemyslel. Chci říct, že tento úkol je... neobvyklý." Major se ohlíží na plukovníka. Zřejmě si není jistý, jak pokračovat.

Plukovník strčí ruku do kapsy, zacinká mincemi, ruku vytáhne a zkontroluje, jak je oholen.

"Není to tak úplně úkol u námořní pěchoty," vypraví ze sebe konečně. "Stanete se členem speciální mezinárodní jednotky. Četa amerických úderných jednotek námořní pěchoty a družstvo britských speciálních jednotek SAS budou operovat společně pod jedním velitelem. Banda tvrdých hombres, kteří dokázali, že zvládnou jakýkoliv úkol za jakýchkoliv podmínek. Vystihuje vás to, mariňáku?"

"Pane! Ano, pane!"

"Je to velmi neobvyklá organizace," hloubá plukovník, "nic takového, co by mohli vymyslet vojáci. Víte, co chci říct, Shaftoe?"

"Pane, ne, pane! Ale cejtím teď v místnosti silnej zápach politiky, pane!"

Plukovníkovi lehce zajiskří v očích. Vyhlédne z okna na kupoli Kapitolu. "Tihle politikové umějí být skutečně nároční, když jde o způsob, jak něco udělat. Všechno musí být správně. Nemají rádi výmluvy. Chápete, Shaftoe?"

"Pane! Ano, pane!"

"Sbor musel bojovat, aby tohle prosadil. Chtěli to dát pozemnímu vojsku. Zatahali jsme za pár nitek u několika bývalých námořníků na vysokých místech. Teď je ten úkol náš. Někdo tvrdí, že je to proto, abychom ho mohli zpackat."

"Pane! Ten úkol nezpackáme, pane!"

"Ten zmetek MacArthur zabíjí mariňáky v jižním Pacifiku jako mouchy proto, že my moc neumíme hrát ty politické hry. Jestli to vy a vaše nová jednotka nezvládnete na výbornou, situace se ještě zhorší."

"Pane! Na tohoto mariňáka se můžete spolehnout, pane!"

"Vaším veličím důstojníkem bude poručík Ethridge. Absolvoval Annapolis. Nemá moc bojových zkušeností, ale ví, jak se pohybovat v těch správných kruzích. Může zasáhnout ve váš prospěch na politické úrovni. Zodpovědnost za to, že se všechno podaří, bude čistě jen na vás, seržante Shaftoe."

"Pane! Ano, pane!"

"Budete úzce spolupracovat s britskou Speciál Air Service. Výborní muži. Ale chci, abyste byl se svými muži lepší."

"Pane! Můžete se na to spolehnout, pane!"

"Tak se připravte k vyplutí," rozkáže major. "Poplujete do severní Afriky, seržante Shaftoe."

Londinium

Těžké britské mince mu cinkají v kapse jako cínové talíře. Lawrence Pritchard Waterhouse kráčí po ulici v uniformě fregatního kapitána Námořnictva Spojených států. To ovšem ještě neznamená, že je skutečně kapitán nebo že vůbec slouží u válečného námořnictva, třebaže tomu tak je. Ale to se Spojenými státy je pravda, protože pokaždé když vstoupí do silnice, buď ho málem přejede fiakr, nebo po prvním kroku zaváhá, k velkému rozrušení cestujících a vozků odkloní své myšlenkové pochody na vedlejší kolej a velkou část duševních obvodů vrhne na úkol sledovat okolí. Tady se totiž jezdí vlevo.

Věděl to, ještě než sem přijel. Viděl obrázky. A Alan si na to stěžoval na Princetonu, každou chvíli ho někdo málem přejel, když zamyšleně vstoupil do silnice a nejdřív se podíval na nesprávnou stranu.

Obrubníky tady mají ostré hrany a jsou kolmé, ne jako americké, hladce tvarované esovité křivky. Přechod mezi

chodníkem a silnicí je ostře ohraničený. Kdybyste Waterhousovi na hlavu připevnili zelenou žárovku a pozorovali ho z boku během zatemnění, jeho dráha by vypadala úplně jako obdélníková vlna vykreslená na obrazovce osciloskopu: nahoru, dolů, nahoru, dolů. Kdyby to dělal doma, obrubníky by byly v pravidelných vzdálenostech zhruba dvanáct kusů na míli, protože jeho rodné město je úhledně rozplánované a ulice se protínají v pravých úhlech.

Tady v Londýně jsou ulice rozmístěné nepravidelně, a tak je průběh obdélníkové vlny nepravidelný, občas jdou maxima výchylky rychle po sobě, občas přicházejí až po dlouhých intervalech.

Vědec pozorující tuto vlnu by si pravděpodobně zoufal, protože by nemohl najít žádný vzorec. Připadalo by mu to jako náhodný obvod, řízený zvukem a spouštěný třeba dopadem kosmického záření z hlubin vesmíru nebo rozpadem radioaktivních izotopů.

Kdyby však byl důkladný a vynalézavý, bylo by to něco jiného.

Důkladnost by mohl projevit tím, že by připevnil zelenou žárovku na hlavu každé osoby v Londýně a pak několik nocí zaznamenával jejich dráhu. Výsledkem by byl pořádný stoh záznamů na milimetrovém papíře, jeden stejně náhodný jako ostatní. Čím vyšší stoh, tím větší důkladnost.

Vynalézavost je zcela jiná záležitost. K ní se nelze dobrat žádným systematickým způsobem. Jeden člověk se může podívat na hromadu záznamů s obdélníkovými vlnami a neuvidí nic než šum. Jiného by to mohlo zaujmout, iracionální pocit, jaký se nedá vysvětlit nikomu, kdo tento pocit nesdílí. Nějaká hluboká část v mysli, schopná všímat si vzorců (nebo existence vzorce) se probudí a horečně signalizuje tupým, každodenně používaným částem mozku, aby se podívaly na ten stoh papírů s grafy. Signál je tlumený a ne vždy je brán na vědomí, ale příjemce upozorní, aby vytrval, v případě nutnosti i celé dny, probíral se hromadou grafů jako autista, rozkládal je po podlaze, dával na hromádky podle nějakého záhadného systému, do rohů zapisoval čísla a písmena z nějaké dávno mrtvé abecedy, připisoval odkazy, hledal vzory a znovu je přezkoumával.

Jednoho dne tento člověk z místnosti vyjde s velice přesnou mapou Londýna, zrekonstruovanou z informací obsažených ve všech těchto pravoúhlých vlnách.

Lawrence Pritchard Waterhouse je jedním z takových lidí.

Z toho důvodu ho odpovědní činitelé jeho země, Spojených států amerických, přiměli složit velkou přísahu o utajení a pak ho začali zásobovat novými uniformami různých vojenských útvarů a hodností a nakonec ho poslali do Londýna.

Sestoupí z obrubníku a reflexivně se podívá vlevo. Do pravého ucha mu cosi zazvoní a ozve se klakson jízdního kola. Je to jenom nějaký příslušník Královské námořní pěchoty (Waterhouse se začíná orientovat v uniformách) na pochůzce. Má však za sebou posily ve formě autobusu/autokaru natřeného olivovou šedí a celého popsaného tajemnými číselnými kódy.

"Promiňte, pane!" halasí námořní pěšák vesele a objíždí ho. Bezpochyby si myslí, že autokar už to dokáže vyřídit i bez jeho pomoci. Waterhouse skočí přímo do cesty černému taxíku přijíždějícímu z opačné strany.

Ale jakmile tuto ulici překoná, dorazí do svého cíle ve Westminsteru bez dalších životu nebezpečných incidentů, tedy pokud mezi ně nepočítáte pobyt ve vzdálenosti pár minut letu od vysoce organizované hordy vražedných Němců s nejlepšími zbraněmi na světě. Ocitá se v části města, která silně připomíná jisté neosvětlené, stísněné části Manhattanu. Jsou tu úzké uličky obklopené budovami od deseti poschodí výš. Občas na koncích ulic zahlédne starobylé, vznešené gotické sloupy, což ho upozorňuje, že je nablízku Důležitosti. Jako na Manhattanu, i tady chodí lidé rychle a cílevědomě.

Opravované podpatky střevíců z válečné doby kovově klapou. Každý chodec má poměrně stálou délku kroku a ťuká s přesností metronomu. Mikrofon na chodníku by zvědavci poskytl kakofonii cvakání, zdánlivě náhodnou stejně jako pípání Geigerova čítače. Ale správný člověk by z toho hluku dokázal vydělit signál a chodce spočítat, oddělit muže od žen, vytvořit histogram podle délky nohou...

Musí toho nechat. Rád by se soustředil na naléhavé věci, ale ty pro něj pořád byly záhadou.

Nade dveřmi do stanice podzemky St. James's Park dřepí masivní hranatá moderní skulptura a čtyřiadvacet hodin denně sleduje Broadway Buildings, což je ve skutečnosti, navzdory množnému číslu v názvu, jediná budova. Jako všechna ostatní ústředí zpravodajských služeb, která kdy Waterhouse viděl, i tahle je velkým zklamáním.

Nakonec je to jenom dům - oranžový kámen, asi deset poschodí, nesmyslně vysoká mansardová střecha zabírající tři horní poschodí, trocha klasicistních ozdob nad okny, která jsou stejně jako všechna ostatní okna v Londýně rozdělena nalepenou leukoplastí do osmi pravoúhlých trojúhelníků. Waterhouse dochází k závěru, že se to hodí spíš ke klasicistní architektuře než, řekněme, ke gotické.

Má základy z fyziky a připadá mu nepravděpodobné, že když v okolí vybuchne několik set liber trinitrotoluenu a výsledná tlaková vlna se rozšíří přes velkou skleněnou tabuli, lidem na druhé straně jakkoliv prospěje hvězdice z lepicí pásky. Je to pověrčivé gesto, jako amulety proti uřknutí dobytka holandských a německých přistěhovalců v Pensylvánii. Pohled na ně pravděpodobně pomáhá lidem lépe se soustředit na válku.

Což zřejmě nefunguje u Waterhouse. On opatrně přechází ulici a usilovně myslí na směr dopravy, neboť se domnívá,

že ho někdo zevnitř pozoruje. Vstoupí do budovy, podrží dveře nějaké hrozivě energické mladé ženě v oděvu připomínajícím vojenskou uniformu - z čehož je jasné, že by Waterhouse neměl čekat, že se kamkoliv dostane jenom proto, že jí podržel dveře - a poté unaveně se tvářícímu sedmdesátníkovi s bílými kníry.

Vestibul je dobře hlídaný a Waterhousovi pečlivě zkontrolují pověřovací listiny a rozkazy. Pak udělá obvyklou chybu a skončí na špatném poschodí, protože je tady číslují jinak.14 Byla by to mnohem větší psina, kdyby to nebylo ústředí vojenské zpravodajské služby uprostřed největší války v historii lidstva.

Když ale dorazí na správné poschodí, je to tu mnohem víc nóbl než tam, kde se ocitl předtím. Pochopitelně zásadní věcí v Anglii je, aby to bylo nóbl. Tihle lidé nedělají nic polovičatě. Musíte ujít míli, než najdete telefonní budku, ale když ji najdete, je zkonstruovaná tak, jako by tu kdysi v minulosti měli vážný problém s nesmyslným vyhazováním budek do vzduchu. A britská poštovní schránka by pravděpodobně dokázala zastavit i německý tank. Nikdo tady nemá auto, ale když už ho má, je to třítunová, ručně stavěná příšera. Představa sekání velké spousty aut na běžícím pásu je nemyslitelná - je třeba dodržovat jisté postupy, pane Forde, jako jsou ručně pájené chladiče, tradiční vyřezávání pneumatik z pevných kusů kaučuku a podobně.

Porady probíhají vždycky stejně. Waterhouse je pořád host. On sám žádnou poradu ještě nikdy nepořádal. Host dorazí do neznámé budovy, posadí se do haly, odmítá kofeinem nadupané nápoje od pohledných, leč zdrženlivých žen a časem je uveden do místnosti, kde na něj čeká hlavní muž a ostatní. Je tu zavedený systém představování, s nímž si host nemusí dělat starosti, protože funguje v pasivním režimu a stačí mu pouze reagovat na podněty, potřást všema rukama, jež jsou napřaženy jeho směrem, odmítnout další nabídky kofeinových a (touto dobou) alkoholických nápojů a posadit se, až mu řeknou kdy a kam. V tomto případě jsou hlavní muž a všichni ostatní až na jednoho náhodou Britové, výběr nápojů se maličko liší, místnost, jelikož je britská, je poskládaná z kamenných kvádrů jako pohřební komora faraóna a na oknech jsou nalepené obvyklé nepřesvědčivé pásky z leukoplasti. Očekávaná humorná etapa je mnohem kratší než v Americe, tlachací etapa je naopak delší.

Waterhouse zapomněl všechna jména. Vždycky je okamžitě zapomene. I kdyby si je zapamatoval, stejně by mu unikal jejich význam, jelikož před sebou nemá zrovna položené organizační schéma ministerstva zahraničí (pod něž zpravodajství spadá) a války. Pořád opakují "Běda Huse!", ale právě když začíná litovat toho chudáka Huse, ať je to kdokoliv, dojde mu, že takhle oni vyslovují "Waterhouse". Jinak jedinou poznámku, která mu skutečně pronikne až do mozku, pronese jeden z ostatních, týká se ministerského předsedy a naznačuje velmi dobrou známost. A to ani není hlavní muž. Hlavní muž je mnohem starší a má mnohem víc vyznamenání. Waterhouse z toho získá dojem (i když přestal poslouchat, co mu všichni ti Britové povídají), že dobrá polovina lidí v místnosti nedávno hovořila s Winstonem Churchillem.

Pak se do hovoru znenadání vmísí určitá slova. Waterhouse nedával pozor, ale je si celkem jistý, že během posledních deseti vteřin někdo řekl Ultra. Zamrká a narovná se.

Hlavní muž se tváří zmateně. Ostatní vypadají polekaně.

"Neříkal někdo před pár minutami něco o možnosti dát si kávu?" zeptá se Waterhouse.

"Slečno Stanhopeová, kávu pro kapitána Běda Huse," řekne hlavní muž do interkomu. V celém britském impériu je jen asi půl tuctu takovýchto kancelářských interkomů. Tento je však odlitý ze sta liber solidního železa a napájený 420voltovými kabely, tlustými jako Waterhousův ukazovák. "A kdybyste byla tak hodná a přinesla i čaj."

Takže teď Waterhouse zná jméno sekretářky hlavního muže. To je začátek. S trochou bádání by díky tomu mohl z paměti vyhrabat i jméno hlavního muže.

Tato epizoda je zřejmě vrhla zpátky do tlachací etapy, a i když by důležití američtí hoši pěnili a rozčilovali se, Britům se očividně nesmírně ulevilo. U slečny Stanhopeové si objednávají další nápoje.

"Neviděl jste poslední dobou doktora Shehrrrna?" optá se hlavní muž Waterhouse. V hlase mu zaznívají obavy.

"Koho?" Pak Waterhousovi dojde, že dotazovanou osobou je podplukovník Schoen a že tady v Londýně se jméno zřejmě vyslovuje jako Shehrrn a nikoliv jako Shane.

"Kapitáne Waterhousi?" ozve se hlavní muž o několik minut později. Waterhouse se mezitím snažil vymyslet nový šifrovací systém založený na alternativních způsobech výslovnosti jednotlivých slov a nějakou dobu nedával pozor.

"Aha, ano! Zastavil jsem se za Schoenem na krátkou návštěvu, než jsem nastoupil na loď. Pochopitelně když se, ehm, cítí pod psa, všichni mají přísný zákaz hovořit s ním o kryptologii."

"Pochopitelně."

"Problém je, že když je celý váš vztah s někým vystavěný na kryptologii, nemůžete vlastně ani strčit hlavu do dveří, abyste ten rozkaz neporušil."

"Ano, je to velice nepříjemné."

"Asi se mu daří dobře." Waterhouse nezní příliš přesvědčivě a kolem stolu se rozhostí přiměřené ticho.

"Když měl lepší náladu, nadšeně psal o vaší práci na Kryptonomikonu," poznamená jeden z ostatních, který toho dosud moc nenamluvil. Waterhouse si ho zařazuje jako nějakého blíže neurčeného snaživce ve světě strojové kryptologie.

"Je to sakramentský chlapík," podotkne Waterhouse.

Hlavní muž toho využije k zahájení. "Díky své práci se strojem Indigo doktora Schoena jste z povahy věci na seznamu Magie. Když se teď naše a vaše země dohodly - alespoň teoreticky - spolupracovat na poli kryptoanalýzy, automaticky se tím dostáváte na seznam Ultra."

"Rozumím, pane," říká Waterhouse.

"Ultra a Magie jsou více méně symetrické. V obou případech nepřátelská mocnost vyvinula strojovou šifru, která je považovaná za nerozbitnou. V obou případech spojenecká mocnost tuto šifru ve skutečnosti rozbila. V Americe doktor Schoen se svým týmem rozluštil Indigo a vymyslel přístroj Magie. Tady tým doktora Knoxe rozluštil Enigmu a

vymyslel Bombu. Vůdčí osobností zde zřejmě bude doktor Turing. Vůdčí osobností u vás, hoši, byl doktor Schoen, který je, jak jste říkal, poněkud mimo. Ale vás považuje za rovna Turingovi, kapitáne Waterhousi."

"To je zpropadeně lichotivé," poznamená Waterhouse.

"Vy jste s Turingem studoval na Princetonu, není-liž pravda?"

"Byli jsme tam ve stejnou dobu, jestli jste to myslel takhle. Jezdili jsme na kole. Jeho práce byla mnohem pokročilejší."

"Ale Turing byl na postgraduálním studiu, kdežto vy jste byl pouze řádný student."

"Jasně. Ale i když to podáte takhle, on byl mnohem chytřejší než já."

"Jste příliš skromný, kapitáne Waterhousi. Kolik řádných studentů publikovalo články v mezinárodních časopisech?"

"Akorát jsme jezdili na kole," trval Waterhouse na svém. "Einstein by se se mnou ani nebavil."

"Doktoru Turingovi se docela daří práce na teorii informace," ozve se předčasně uštvaný chlapík s dlouhými, zplihlými prošedivělými vlasy, jehož si Waterhouse označí za nějakého profesora z Ox-bridge15. "Musel jste to s ním probírat."

Profesor se obrací k ostatním a profesorsky říká: "Teorie informace ovlivňuje mechanický počítač stejným způsobem, jako, řekněme, dynamika kapalin ovlivňuje trup lodi." Pak se otočí zpátky k Waterhousovi a poněkud méně formálně dodá: "Doktor Turing se věnoval své práci od chvíle, kdy, z vašeho hlediska, zmizel do říše přísně tajného. Zvláště se zajímal o to, kolik informací lze vytáhnout ze zdánlivě náhodných údajů."

Náhle si několik ostatních lidí v místnosti začne znovu vyměňovat ty pobavené pohledy. "Z vaší reakce soudím," pronese hlavní muž, "že jste se o totéž dále zajímal i vy."

Waterhouse uvažuje, jaká že jeho reakce vlastně byla. Vyrostly mu snad špičáky? Naslintal si do kafe?

"To je dobře," ujme se hlavní muž slova dřív, než Waterhouse stačí odpovědět, "protože to velice zajímá i nás. Víte, nyní se snažíme - a musím podtrhnout, že naše úsilí je zatím na ryze přípravné a neuspokojivé úrovni - koordinovat zpravodajskou činnost mezi Amerikou a Británií a ocitli jsme se v té nejprapodivnější situaci, jaké kdy dva spojenci ve válce čelili. Dostáváme osobní sdělení, která Hitler posílá svým velitelům válčišť, a často dřív než samotní velitelé! Tyto informace jsou bezpochyby mocný nástroj. A stejně nepochybně nám nepomůžou vyhrát válku, pokud podle nich nezměníme své akce. Mám tím na mysli, že když díky Ultra zjistíme, že z Tarentu vyplul konvoj se zásobami pro Rommela v severní Africe, tato informace nám není k ničemu, pokud ten konvoj nepotopíme."

"To je jasné," na to Waterhouse.

"Když ale vyšlou deset konvojů a my potopíme všechny včetně těch, co plují pod příkrovem mraků a noci, Němci se začnou ptát, jak jsme mohli vědět, kde tyto konvoje hledat. Dojde jim, že jsme rozluštili šifru Enigma, a změní ji. My potom o tento nástroj přijdeme. Dá se říct, že pana Churchilla by takovýto výsledek nepotěšil." Hlavní muž se dívá po ostatních, kteří vědoucně přikyvují. Waterhouse získává dojem, že pan Churchill na ně v této věci tlačí opravdu tvrdě.

"Převeďme to do rámce teorie informace," pokračuje opět profesor. "Informace proudí od Němců k nám skrze systém Ultra v Bletchley Parku. Tyto informace se k nám dostávají jako zdánlivě náhodné vysílání v morseovce po rádiu. Ale protože jsme chytří, dokážeme odhalit řád i v tom, co je na první pohled náhodné, a umíme tak vytáhnout informace životně důležité pro naše snažení. Němci ale naše důležité šifry zatím nerozlouskli. Můžou ale sledovat naše akce - rozprášili naše konvoje v severním Atlantiku, vidí rozmístění našich vzdušných sil. Kdyby se konvoje U-bootům pokaždé vyhnuly, kdyby naše letecké síly pokaždé nalétly přímo na německé konvoje, bude Němcům jasné - mluvím tu o vysoce inteligentní sortě Němců, o Němcích profesorského typu - že v tom žádná náhodnost není. Takoví Němci dokážou najít vzájemné vztahy. Pochopí, že víme, co bychom vědět neměli. Jinými slovy, existuje určitý bod, za nímž začnou informace proudit od nás k Němcům."

"Potřebujeme zjistit, kde tento bod je," připojuje hlavní muž. "A to velmi přesně. Musíme pak zůstat na správné straně od něj. Zajistit, aby naše akce i nadále vypadaly náhodně."

"Ano," řekne Waterhouse, "a musí to být takový druh náhodnosti, aby přesvědčil někoho jako Rudolf von Hacklheber."

"Právě takového člověka jsme měli na mysli," přitaká profesor. "Od loňska doktor Hacklheber."

"Ach!" vyhrkne Waterhouse. "Rudy si udělal doktorát?" Od chvíle, kdy byl Rudy odvolán zpět do náruče Tisíciletého rajchu, předpokládal Waterhouse to nejhorší: představoval si ho v zimníku, jak spí v závějích při obléhání Leningradu, nebo něco podobného. Nacisté ale očividně dokázali rozpoznat talent (pokud to nebyl židovský talent) a šoupli ho do kanceláře.

Přesto je situace nějakou chvíli poté, co Waterhouse projeví radost, že je Rudy v pořádku, poněkud ošemetná. Jeden z ostatních se snaží prolomit ledy a zažertuje, že kdyby měl někdo dost prozíravosti a zavřel Rudyho v New Jersey, nepotřebovali by teď novou kategorii utajení známou jako Ultra Mega. Nikdo to zřejmě nepovažuje za legrační, z čehož Waterhouse usoudí, že je to pravda.

Ukážou mu organizační rozpis zvláštního oddělení RAF č. 2701, na němž jsou jména všech čtyřiadvaceti lidí na světě, kteří do Ultra Mega patří. Nahoře se tlačí jména jako Winston Churchill a Franklin Delano Roosevelt. Pak přicházejí jména, která jsou Waterhousovi kupodivu povědomá - snad jména pánů v této místnosti. Pod nimi je nějaký Chattan, mladý plukovník od RAF, jenž (jak je Waterhouse ujištěn) dokázal během bitvy o Británii skvělé věci.

V následující řadě na seznamu je jméno Lawrence Pritchard Waterhouse. Jsou tu ještě další dvě jména: jeden je kapitán RAF a druhý kapitán Námořní pěchoty Spojených států. Je tu také tečkovaná čára mířící stranou, vedoucí ke jménu doktor Alan Mathison Turing. Vcelku vzato je tento seznam nejpodivnější a nejbizarnější sestava vzniklá z okamžitého popudu, jakou kdy nějaká vojenská organizace splácala dohromady.

Ve spodní řadě jsou dvě skupiny po půl tuctu jménech, zapsané pod jmény kapitána RAF a kapitána námořní pěchoty. Tyto oddíly zastupují výkonné křídlo organizace: jak to podává jeden z chlapíků v Broadway Buildings: "muži

na čele porubu", a jak to ten Američan Waterhousovi přeloží: "tady se gumy setkávají s asfaltem".

"Máte nějaké dotazy?" ptá se hlavní muž.

"To číslo vybral Alan?"

"Myslíte doktora Turinga?"

"Ano. To on vybral číslo 2701?"

Taková úroveň podrobností je očividně o několik hodností pod úrovní mužů v Broadway Buildings. Tváří se překvapeně a téměř dotčeně, jako by je Waterhouse znenadání požádal, aby napsali diktát.

"Pravděpodobně," připustí hlavní muž. "Proč se ptáte?"

"Protože číslo 2701," vysvětluje Waterhouse, "je součinem dvou prvočísel. Ta čísla jsou 37 a 73, když je zapíšete v desítkový soustavě, jsou, jak můžete vidět, tvořený stejnými číslicemi v obráceným pořadí."

Všechny hlavy se otáčejí k profesorovi, který vypadá rozladěně. "Měli bychom to změnit," připustí. "Něčeho takového by si doktor von Hacklheber všiml." Vstane, vyndá z kapsy plnicí pero Mont Blanc a pozmění organizační seznam, takže je na něm místo 2701 číslo 2702. Mezitím si Waterhouse prohlíží ostatní muže v místnosti a má dojem, že se tváří spokojeně. Očividně si Waterhouse najali právě pro takovéto salonní triky.

CORREGIDOR

Mezi vodami Manilskcho zálivu a vlhkým vzduchem nad nimi není žádná pevná hranice, jen beztvarý modrošedý závoj visící o několik mil dál. Glory IV opatrně manévruje mezi obrovskou spoustou kotvících nákladních lodí asi půldruhé hodiny, pak nabere rychlost a zamíří doprostřed zálivu. Vlhkost vzduchu trochu klesne a Randy v dálce na levoboku zahlédne Bataan: černé hory většinou zahalené oparem a pokropené hřibovitými obláčky vzestupných proudů teplého vzduchu. Na pobřeží nejsou téměř žádné pláže, jen rudé útesy se z posledních několika yardů vrhají přímo do moře. Když ale obeplují poloostrov, terén klesá přece jen mírněji a objevuje se i několik světle zelených políček. Na nejzazším konci Bataanu je několik vápencových převisů, jež Randy poznává z Aviho videa. V této chvíli už má ale oči hlavně pro samotný Corregidor, ležící několik mil za poloostrovem.

America Shaftoová, nebo Amy, jak se nechává raději nazývat, tráví většinu času pobíháním po palubě, kde se pouští do vážných hovorů s filipínskými a americkými potápěči, a občas si sedne se zkříženýma nohama na palubu a prochází nějaké papíry nebo mapy. Vzala si rozedraný slaměný kovbojský klobouk, aby se chránila před slunečním zářením. Randy na slunce nijak nespěchá. Přechází po klimatizované kajutě, popíjí kávu a prohlíží si fotografie na stěnách.

Naivně čeká, že uvidí obrázky potápěčů pokládajících podmořské kabely na plážích. Semper Marině Services s kabely pracují hodně - a odvádějí dobrou práci, jak Randy ví, protože než je najal, prošel si jejich reference - ale očividně tuto práci nepovažují za natolik zajímavou, aby si zasloužila fotografovat. Většina obrázků je ze záchranných prací pod vodou: potápěči se širokými úsměvy na tuhých obličejích, vítězoslavně držící vilejši obrostlé vázy jako hokejisté mávající Stanley Cupem.

Z dálky Corregidor připomíná čočku vyčnívající z vody, s plochou římsou na jedné straně. Z map Randy ví, že ostrov má tvar spermie. To, co z tohoto úhlu vypadá jako římsa, je ocas kroutící se k východu, jako by se spermie pokoušela vyplout z Manilského zálivu a oplodnit Asii.

Přidusá Amy a rozrazí dveře kajuty. "Pojďte na můstek," halasí, "tohle byste měl vidět."

Randy se vydá za ní. "Kdo je ten chlapík na většině fotografií?" zeptá se.

"S jizvou a na ježka?"

"Jo."

"To je táta," odpoví. "Doug."

"Není to náhodou Douglas MacArthur Shaftoe?" ujišťuje se Randy. Zahlédl to jméno na nějakých dokumentech, které si se Semper Marině vyměňovali.

"Právě ten."

"Bývalý SEAL?"

"Jo. Ale nemá rád, když se o něm takhle mluví. Je to takový klišé."

"Proč mi připadá povědomý?"

Amy si vzdychne. "V roce 1975 měl svých patnáct minut slávy."

"Nějak si nevzpomínám."

"Znáte Comstocka?"

"Ministra spravedlnosti Paula Comstocka? Co nenávidí šifry?"

"Já mluvím o jeho otci. O Earlu Comstockovi."

"Politik ze studený války - stál za válkou ve Vietnamu - správně?"

"Takhle jsem ho nikdy popisovat neslyšela, ale ano, mluvíme o tom samým chlápkovi. Možná si vzpomenete, že v roce 1975 Earl Comstock v Coloradu spadl nebo ho někdo shodil z lanovky a on si zlomil obě ruce."

"No jo. Už si vzpomínám."

"Taťka -" Amy nepatrně ukáže hlavou na jednu z fotografií -"náhodou v tý chvíli seděl vedle něj."

"Náhodou, nebo -"

"Čirou náhodou. Nic plánovanýho."

"Tak se na to dá taky dívat," usoudí Randy, "ale na druhou stranu, jestli Earl Comstock jezdil na lyže často, byla dost vysoká pravděpodobnost, že se dřív nebo později ocitne padesát stop nad zemí vedle veterána z Vietnamu."

"To je fuk. Já chci jenom říct - že o tom vlastně vůbec nechci mluvit."

"A setkám se s touto osobou?" chce vědět Randy s pohledem upřeným na fotku.

Amy se kousne do rtu a zašilhá na obzor. "V devadesáti procentech případů jeho přítomnost znamená, že se děje něco divnýho." Otevře dvířka na můstek a podrží je Randymu, jen mu ukáže na vyšší schod.

"A těch zbývajících deset procent?"

"To se nudí nebo je někde v trapu s přítelkyní."

Kormidelník Glory se soustředí na svou práci a jich si nevšímá, což Randy považuje za známku profesionality. Na můstku je spousta pultů vyrobených ze dveří nebo silné překližky a na každé volné ploše je nacpaná elektronika: fax, menší přístroj vyplivující předpovědi počasí, tři počítače, satelitní telefon, několik mobilních telefonů zastrčených v nabíječkách, hloubkoměr. Amy ho vede k přístroji s velkou obrazovkou, na níž je něco, co vypadá jako černobílá fotografie nerovného terénu. "Sonar," vysvětluje, "jeden z našich nejlepších nástrojů pro tuhle práci. Ukazuje, co je na dně." Na jednom monitoru zjistí současné souřadnice a v hlavě provede rychlý výpočet. "Ernesto, změň kurz o pět stupňů na levobok, prosím."

"Ano, madam," řekne Ernesto a splní rozkaz.

"Co hledáte?"

"Tohle je pozornost podniku - jako cigarety v hotelu," objasňuje Amy. "Jenom extra bonus za to, že s námi pracujete. Občas si rádi zahrajeme na průvodce. Vidíte? Koukněte se." Malíčkem ukáže na něco, co se právě objevilo na monitoru. Randy se nakloní a zadívá se, kam ukazuje. Nepochybně je to lidský výtvor: spleť rovných čar a pravých úhlů.

"Vypadá to jako hromada smetí," poznamená.

"To je teď," opáčí Amy, "ale býval to velký kus filipínskýho pokladu."

"Cože?"

"Za války," vykládá Amy, "po Pearl Harboru, ale předtím, než Japonci dobyli Manilu, vláda vyprázdnila pokladnici. Všechno zlato a stříbro naložili do beden a odvezli na Corregidor - údajně do bezpečí."

"Co myslíte tím údajně?"

Amy krčí rameny. "Tohle jsou Filipíny," odtuší. "Mám takový pocit, že spousta toho zmizela někde jinde. Ale hromada stříbra skončila tady." Narovná se a ukáže oknem na Corregidor. "V tý době si mysleli, že Corregidor je nedobytný."

"Kdy to tak zhruba bylo?"

"Prosinec 1941 nebo leden 1942. Tou dobou už bylo jasný, že Corregidor padne. Počátkem února připlula ponorka a odvezla zlato. Pak připlula jiná ponorka a odvezla chlápky, který nesměli padnout do zajetí, jako kryptoanalytiky. Ale neměli dost ponorek, aby unesly všechno stříbro. MacArthur odjel v březnu. Začali nakládat bedny stříbra a uprostřed noci je házeli do vody."

"Děláte si ze mě srandu!"

"Přece se mohli vrátit později a pokusit se ho vyzvednout," opáčí Amy. "Lepší o to stříbro přijít, než aby ho dostali Japonci, ne?"

"No asi ano."

"Japonci spoustu toho stříbra vyzvedli - zajali pár amerických potápěčů na Bataanu a Corregidoru a přinutili je doplavat pro to přímo pod místo, kde jsme teď. Ale těm samým potápěčům se podařilo spoustu stříbra schovat a předat Filipíncům, kteří ho propašovali do Manily, kde bylo nakonec tak běžný, že úplně znehodnotilo japonskou okupační měnu."

"Tak na co se to koukáme?"

"Na zbytky starých beden, co se rozlítly, když dopadly na dno."

"Zůstalo tu ještě nějaký stříbro, když válka skončila?"

"No jasně," přitaká Amy vesele. "Většinu ho shodili tady a potápěči ho tenkrát vyzvedli, ale něco shodili i jinde. Táta něco z toho vyzvedl koncem sedmdesátých let."

"Páni. To nedává smysl!"

"Proč ne?"

"Nemůžu uvěřit, že hromady stříbra třicet let jen tak ležely na dně moře a vzít si ho mohl, kdo chtěl."

"To moc dobře neznáte Filipínce," podotkne Amy.

"Vím, že je to chudá země. Proč se někdo nevydal na moře a to stříbro nevyzvedl?"

"Většina lovců pokladů v tyhle části světa jde po větší kořisti," vysvětluje Amy, "nebo po snadnější."

Randy je zmatený. "Hromada stříbra na dně zálivu mně připadá dost velká a snadno dostupná."

"To není. Stříbro zas za tak moc nestojí. Vyčištěná váza z dynastie Sung může vynýst víc než její váha ve zlatě. Ve zlatě. A je jednodušší najít vázu - stačí jenom prohlídnout dno a hledat něco, co vypadá jako džunka. Potopená džunka má na sonaru charakteristický obraz. Zatímco stará bedna, celá poničená a pokrytá koraly a vílejši, vypadá jako balvan."

Když se přiblížili ke Corregidoru, Randy vidí, že ocas za ostrovem je hrbolatý a místy z něj vyčnívají velké hromady kamení. Barva ostrova postupně bledne z tmavé pralesní zeleně přes světle zelenou do povadlé rudohnědé, jak ustupuje z buclatého středu ostrova a půda postupně vysychá. Randy upře zrak na jeden skalní převis, na němž se tyčí nová ocelová věž. Na vrcholku věže je mikrovlnný vysílač, připomínající troubu starého gramofonu, otočený na východ směrem k budově Epiphyte v Intramuros.

"Vidíte ty jeskyně těsně nad hladinou?" ptá se Amy. Zřejmě už lituje, že se o potopeném pokladu vůbec zmiňovala, a teď by ráda změnila téma. Randy se odtrhne od obdivování antény vysílače, jejímž je částečným majitelem, a podívá se, kam Amy ukazuje. Vápencový bok ostrova, spadající posledních několik metrů kolmo do vody, je celý proděravělý.

"Ano."

"Vykutali je Američani, aby měli kam šoupnout pobřežní děla. Japonci je zvětšili a vypouštěli odtamtud sebevražedný čluny."

"Páni."

Randy zaregistruje jakýsi klokotavý zvuk. Vidí, že se k nim připojil člun. Má tvar jako kánoe, je asi čtyřicet stop dlouhý a na obou stranách má dlouhá vahadla. Z krátkého stěžně vlaje pár rozedraných vlaječek a na různě natažených šňůrách se vesele plácá jasně barevné prádlo. Uprostřed trupu sedí velký dieselový motor bez krytu a buší do atmosféry černým kouřem. Před ním ve stínu jasně modré plachty sedí několik Filipínců včetně žen a dětí a svačí. Na zádi se několik mužů vrtá v potápěčské výstroji. Jeden z nich drží cosi u úst: mikrofon. Z rádia Glory zaječí nějaký hlas, hovořící tagalsky. Ernesto potlačí smích, popadne mikrofon a krátce odpoví. Randy neví, co si povídají, ale tuší, že je to něco jako: "Blbnout můžeme později, náš klient je právě teď na můstku."

"Obchodní partner," vysvětlí Amy suše. Jazykem těla sděluje, že by se Randyho ráda zbavila a vrátila se k práci.

"Děkuju za prohlídku," řekne Randy. "Mám jednu otázku."

Amy zvedá obočí a snaží se tvářit trpělivě.

"Jaká část příjmů Semper Marine pochází z hledání pokladů?"

"Tento měsíc? Tenhle rok? Posledních deset let? Za celou dobu trvání společnosti?" upřesňuje si Amy.

"To je jedno."

"Tyhle příjmy jsou sporadický. Glory je splacená a z nádobí, co jsme vyzvedli z džunky, ještě něco zbylo. Ale některý roky máme všechny příjmy z práce, jako je tahle."

"Jinými slovy, z nudnejch úkolů, co smrdí?" vybreptne Randy. Normálně se dokáže ovládat mnohem líp, ale jak se oholil, nějak se mu tím rozmazaly hranice ega nebo co.

Čekal, že se Amy zasměje nebo na něj aspoň mrkne, ale ona to bere velmi vážně. Má skvělý pokerový výraz. "Berte to jako vyrábění poznávacích značek na auta," řekne.

"Takže vy jste vlastně parta lovců pokladů," poznamená Randy. "A poznávací značky vyrábíte prostě proto, abyste stabilizovali hotovostní tok."

"Klidně nám říkejte lovci pokladů, jestli chcete," zabručí Amy. "Proč vlastně tohle děláte, Randy?" Otočí se na patě a odkráčí.

Randy ji ještě pozoruje, když zaslechne Ernesta, jak tiše kleje, ani ne tak rozzlobeně jako užasle. Glory se teď otáčí kolem špičky Corregidoru a poprvé je vidět celá jižní strana ostrova. Poslední míle ostrova se stáčí dovnitř a vytváří půlkruhovou zátoku. Uprostřed zátoky kotví bílá loď, kterou Randy zprvu považuje za zaoceánský parník s odvážnými, uličnickými pruhy. Pak na zádi uvidí namalované jméno: RUIFALEIRO - SANTA MONICA, KALIFORNIE.

Randy se postaví vedle Ernesta a společně na bílou loď chvíli zírají. Randy o ní slyšel a Ernesto, jako všichni na Filipínách, ji zná. Ale vidět ji je něco zcela jiného. Na zadní palubě sedí helikoptéra, která vypadá jako hračka. Na davitu visí silný člun připravený k použití. Mosazné zábradlí leští snědý muž v zářivě bílé uniformě.

"Rui Faleiro byl Magalhaesův kosmograf," podotýká Randy.

"Kosmograf?"

"Mozek celý operace," upřesňuje Randy a poklepe si na hlavu.

"On sem připlul s Magalhaesem?" ptá se Ernesto.

Většina světa Magalhaese považuje za prvního člověka, který obeplul svět. Tady každý ví, že se dostal pouze k ostrovu Mactan, kde ho zabili Filipínci.

"Když Magalhaes vyplul, Faleiro zůstal v Seville," praví Randy. "Zešílel."

"Víte toho o Magalhaesovi hodně, co?" obdivuje ho Ernesto.

"Ne," odpoví Randy, "vím toho hodně o Zubaři."

* * *

"Nemluv se Zubařem. Nikdy. O ničem. Ani o technickejch věcech. Každá otázka o technice, kterou ti položí, je jenom záminka pro nějakou obchodní taktiku, kterou absolutně nedokážeš pochopit, jako by kačer Daffy nepochopil Gödelův důkaz."

Avi tohle Randymu řekl jednou večer, když se vrhli na večeři v restauraci v Makati. Avi se odmítá bavit o čemkoliv důležitém v mílovém okruhu kolem hotelu Manila, protože je přesvědčený, že každý pokoj, každý stůl je pod dohledem.

"Díky, že mně důvěřuješ," řekne Randy.

"Hele, já se jenom snažím hlídat si svůj píseček - ospravedlnit svou přítomnost na tomhle projektu. Obchodní věci vyřizuju já."

"Nejsi kapku paranoidní?"

"Poslouchej. Zubař má nejmíň miliardu vlastních dolarů a dalších deset miliard spravuje - polovina všivejch odborníků na ortodoncii v jižní Kalifornii odešla do důchodu ve čtyřiceti, protože jim za dva tři roky upravil daňový přiznání, takže platili desetkrát menší daně. Něčeho takovýho nedosáhneš, když budeš hodnej."

"Možná má jenom štěstí."

"Měl štěstí. Ale to neznamená, že je hodnej. Chci říct, že vložil svý peníze do vysoce riskantních podniků. Hrál ruskou ruletu s životníma úsporama investorů a nic jim o tom neřekl. Jde o to, že tenhle člověk by investoval i do gangu únosců z Mindanaa, kdyby mu zaručili slušnou návratnost."

"Rád bych věděl, jestli ví, že má štěstí."

"Toť otázka. Hádám, že ne. Podle mě považuje sám sebe za nástroj boží Prozřetelnosti, jako Douglas MacArthur."

* * *

Rui Faleiro je pýchou seattleských loděnic na výrobu superjachet, které poslední dobou nenápadně prosperují. Randy o ní pár věcí zjistil z reklamní brožurky, která byla vydaná předtím, než Zubař tu loď opravdu koupil. Díky tomu ví, že helikoptéra a motorový člun byly v ceně, jež zůstala v tajnosti. Na plavidle je mezi jiným deset tun mramoru. V hlavním apartmá je pánská koupelna obložená černým a dámská růžovým mramorem, aby se Zubař a Diva nemuseli hádat u umyvadla, když se parádí pro velkou událost ve velkém tanečním sále.

"Zubaři?" diví se Ernesto.

"O Keplerovi. Doktoru Keplerovi," objasňuje Randy. "Ve Státech mu říkají Zubař." Tedy lidé z oboru špičkových technologií.

Ernesto vědoucně kývne. "Takový muž mohl mít každou ženu na světě," praví. "Ale on si vybral Filipínku."

"Ano," přitaká Randy opatrně.

"Znají lidé ve Státech příběh Victorie Vigo?"

"Musím přiznat, že ve Státech není tak slavná jako tady."

"Pochopitelně."

"Ale některý její písničky jsou velice populární. Mnoho lidí ví, že vzešla z veliký bídy."

"A vědí lidé ve Státech o Kouřící hoře? O hromadě odpadků v Tondu, kde děti hledají jídlo?"

"Někteří ano. Bude moc slavná, až budou v televizi vysílat film o životě Victorie Vigo."

Ernesto opět kývne, očividně je spokojen. Všichni tady vědí, že se natáčí film o životě Divy, v němž sama hraje. Málokdo však už ví, že je to projekt z ješitnosti, který platí Zubař, a že se bude vysílat jen na kabelové televizi někdy pozdě v noci.

Ale všichni pravděpodobně vědí, že v něm budou vynechané všechny ty dobré kousky.

* * *

"Co se Zubaře týče," vykládal Avi, "naše výhoda spočívá v tom, že když dojde na Filipíny, bude předvídatelnej. Krotkej. Dokonce povolnej." Tajuplně se usměje.

"Jak to?"

"Victoria Vigo se prokurvila nahoru z Kouřící hory, ne?"

"Lidi se kvůli tomu hodně pošťuchujou a mrkají na sebe, ale nikdy jsem neslyšel, že by to někdo řekl nahlas," podotkl Randy a nervózně se rozhlédl kolem sebe.

"Věř mi, je to jedinej způsob, jak se odtamtud mohla dostat. Pasáky obstarali Bolobolos. To je skupina ze severního Luzonu, která se dostala k moci spolu s Marcosem. Ta část města jim vlastně patřila - policie, organizovanej zločin, místní politici, jen si řekni. Tudíž jim patřila i ona - mají fotky a video z časů, kdy byla ještě nezletilá prostitutka a hvězdička pornofilmů."

Randy znechuceně a užasle kroutil hlavou. "Kde jsi sakra sehnal tuhle informaci?"

"Na to se vykašli. Věř mi, v některejch kruzích je stejně dobře známá jako hodnota pí."

"V mých kruzích teda ne."

"Na každej pád důležitý je, že její zájmy se shodujou se zájmama Bolobolos a vždycky budou. A Zubař vždycky poslušně udělá, co mu jeho ženuška řekne."

"Opravdu se na to můžeš spolehnout?" ujišťoval se Randy. "Je to tvrdej chlap. Pravděpodobně má víc peněz a větší moc než Bolobolos. Může si dělat, co se mu zachce."

"To on ale neudělá," trval Avi na svém a zase se tak divně usmíval. "Udělá, co mu řekne jeho žena."

"Jak to můžeš vědět?"

"Hele, Kepler je blázen, musí mít všechno pod kontrolou - jako většina bohatejch a mocnejch, souhlasíš?"

"Ano."

"A když si tak strašně potrpíš na kontrolu všeho okolo, jaký sexuální preference se do toho promítnou?"

"Doufám, že to nikdy nezjistím. Ale předpokládám, že budeš chtít ženu ovládat."

"Špatně!" triumfoval Avi. "Sex je složitější, Randy. Sex je místo, kde na povrch vystupujou potlačený touhy. Lidi jednají s největším nasazením, když se odhalí jejich nejskrytější tajemství -"

"Kurva! Kepler je masochista?"

"Je to tak velkej masochista, že je tím slavnej. Aspoň v sexuálním průmyslu jihovýchodní Asie. Pasáci a madam v Hongkongu, Bangkoku, Šen-čenu, Manile, ti všichni o něm měli tlustý složky - věděli přesně, co chce. A tak se seznámil s Victorií Vigo. Byl v Manile, víš, pracoval tam na smlouvě s FiliTelem. Trávil tam spoustu času, zůstával v hotelu, který patřil Bolobolos. Ti ho měli napíchnutej. Studovali jeho pářící zvyky jako entomologové, když pozorujou rozmnožovací zvyky mravenců. Zaučili Victorii Vigo - jejich eso, jejich sexbombu, jejich sexuálního Terminátora - aby Keplerovi dala přesně to, co Kepler chtěl. Poslali mu ji do života jako nějakou zasranou řízenou střelu, a prásk! Pravá láska."

"Myslel by sis, že bude mít nějaký podezření nebo tak. Divím se, že se zapletl s děvkou."

"On nevěděl, že je děvka! V tom spočívá celá krása toho plánu! Bolobolos ji vybavili falešnou totožností recepční v Keplerově hotelu! Ostýchavá katolická školačka! Začalo to tím, že mu dávala lístky na hru, a do roka byl přikurtovanej ke svý posteli na tý svý zasraný megajachtě, na zadku měl podlitiny od biče a ona stála nad ním se snubním prstýnkem o velikosti reflektoru na prstě, stotřicátá osmá nejbohatší žena na světě."

"Stodvacátá pátá," opravil ho Randy. "Akcie FiliTelu jsou poslední dobou v kurzu."

* * *

Příští dny Randy tráví snahou nenarazit na Zubaře. Drží se v malém soukromém hostinci na vrcholku ostrova, každé ráno si dá studenou snídani s několika americkými a japonskými válečnými veterány, kteří sem přijeli s manželkami, aby se (předpokládá Randy) vypořádali s emocionálními záležitostmi miliónkrát hlubšími než cokoliv, s čím se kdy musel vyrovnat Randy. Rui Faleiro rozhodně není nenápadné plavidlo, a Randy získává celkem slušnou představu o tom, zda je Zubař na palubě, či nikoliv, ze sledování pohybů helikoptéry a motorového člunu.

Když usoudí, že je to bezpečné, sejde dolů na pláž pod anténou a pozoruje Amyiny potápěče při práci na pokládání kabelu. Někteří pracují v zóně přílivu a montují na kabel železné trubky. Další jsou několik mil od břehu a koordinují pohyby bárky, která obřím, sekáčku podobným zařízením ukládá kabel přímo do blátivého dna.

Na břehu vede kabel do nové železobetonové budovy, stojící sto metrů nad hranicí nejvyššího přílivu. V podstatě je to velká prostora naplněná bateriemi, generátory, klimatizací a stojany s elektronickým vybavením. Software řídící toto vybavení má na starosti Randy, a tak tráví většinu času v této budově, civí do monitoru a píše. Odsud běží elektrické vedení na kopec k vysilači.

Druhý konec se protahuje k bóji poskakující v Jihočínském moři o několik kilometrů dál. K bóji je připevněný konec Severoluzonské pobřežní sítě, kabelu patřícího FiliTelu, jenž se táhne podél pobřeží ostrova. Kdybyste ho sledovali dost daleko, dorazili byste k budově na severním konci ostrova, kam zase přichází tlustý kabel z Tchaj-wanu. Tchaj-wan je hluboko vklíněný do světa podmořské kabelové sítě. Dostat data na Tchaj-wan nebo z něj je snadné a levné.

V soukromém řetězci přenosu, který se Epiphyte a FiliTel pokoušejí zbudovat z Tchaj-wanu do centra Manily, zůstala jediná mezera, a ta se s každým dnem zužuje, jak se člun na kladení kabelů prodírá k boji.

* * *

Když se tam konečně dostane, Rui Faleiro vytáhne kotvu a vypluje jim vstříc. Helikoptéra a motorový člun a flotila najatých člunů se pustí do převážení hodnostářů a lidí od tisku z Manily. Objeví se Avi se dvěma novými smokingy z krejčovské dílny v Šanghaji. ("Všichni ti slavní hongkongští krejčí byli uprchlíci ze Šanghaje.") S Randym sundají balicí papír, oblečou se a vyjedou v neklimatizovaném mikrobusu dolů k přístavu, kde na ně čeká Glory.

O dvě hodiny později Randy poprvé v životě spatří Zubaře a Divu na vlastní oči - ve velkém plesovém sále na Rui Faleiro. Randymu připadá večírek stejný jako všechny ostatní. Potřese si rukou s několika lidmi, zapomene jejich jména, najde si místo k sezení a v požehnané samotě se těší z vína a jídla.

Jediné, čím se tento večírek od jiných odlišuje, jsou dva dehtem obalené kabely, každý tlustý asi jako baseballová pálka, vystupující na zadní palubu. Když přejdete k zábradlí a podíváte se dolů, uvidíte, jak mizí v solance. Konce kabelů se spojují na stole uprostřed paluby, u něhož s bednou nářadí sedí do smokingu navlečený technik přivezený až z Hongkongu a pracuje na spojení. Taky pracuje na pořádné kocovině, ale to Randymu nevadí, protože ví, že všechno je jenom jako - kabely jsou jen zbytky, jejichž volné konce se ztrácejí ve vodě vedle jachty. Ty funkční kabely byly propojeny už včera, teď leží na dně moře a běhají jimi bity.

Na zadní palubě je ještě jeden muž, hledí hlavně na Bataan a Corregidor, ale sleduje i Randyho. Ve chvíli, kdy si ho Randy všimne, muž kývne, jako by si odškrtával něco na seznamu, a popojde blíž. Má na sobě velice zdobenou uniformu, to, co se u Válečného námořnictva Spojených států nosí místo fraku. Je skoro úplně plešatý, jeho zbývající vlasy mají ocelově šedou barvu a jsou zastřižené na pět milimetrů. Když přistupuje k Randymu, několik Filipínců ho pozoruje s neskrývanou zvědavostí.

"Randy," řekne. Když Randymu stiskne ruku a potřese mu s ní. zacinkají metály. Je mu kolem padesáti, ale kůži má jako osmdesátiletý beduín. Prsa má samou stužku, mnoho z nich je žlutých a červených, což jsou barvy, které si Randy matně spojuje s Vietnamem. Nad kapsičkou má malou plastikovou jmenovku, na níž stojí SHAFTOE. "Nenech se zmást, Randy," pokračuje Douglas MacArthur Shaftoe, "nejsem v aktivní službě. Už před celými věky jsem odešel do výslužby. Ale pořád mám právo nosit uniformu. A je setsakra jednodušší vyjít si v ní než se pokoušet najít smoking, co by mi padl."

"Rád vás poznávám."

"Potěšení je na mojí straně. Mimochodem, kdes ty sehnal ten svůj?"

"Můj smoking?"

"Jo."

"Nechal mi ho ušít partner."

"Obchodní, nebo sexuální?"

"Můj obchodní partner. V tyhle chvíli jsem bez sexuální partnerky."

Doug Shaftoe nevzrušené kývne. "To, žes ji nesehnal v Manile, mluví samo za sebe. Jako to třeba udělal náš hostitel."

Randy se zadívá do sálu na Victorii Vigo. Kdyby zářila ještě o trochu víc, začala by se ze stěn loupat barva a okenní tabulky by tekly jako karamel.

"Asi budu jenom plachej nebo co," odtuší Randy.

"A jsi příliš plachej i na to, aby sis vyposlechl obchodní návrh?"

"To vůbec ne."

"Moje dcera tvrdí, že ty a náš hostitel byste tu v příštích letech mohli pokládat další kabely."

"V obchodě lidi málokdy plánují, že něco udělají jenom jednou," připustí Randy. "Kazí to bilanci."

"Už asi víš, že je tady hodně mělko."

"Jo."

"Víš, že kabely se nedají pokládat do mělký vody bez hodně podrobnýho průzkumu se sonarem s vysokým rozlišením."

"Jo."

"Rád bych pro vás ty průzkumy dělal, Randy."

"Chápu."

"Ne, myslím, že nechápeš. Ale já chci, abys to pochopil, a tak ti to vysvětlím."

"Fajn," na to Randy. "Mám přivíst svýho partnera?"

"Nápad, kterej ti chci nastínit, je velice prostej a nevyžaduje dva prvotřídní mozky, aby ho zpracovaly," opáčí Doug Shaftoe.

"Fajn. O co jde?"

"Podrobnej průzkum bude úplně přecpanej novýma informacema o tom, co v tyhle části světa leží na mořským dně. Některý z těch informací by mohly být cenný. Cennější, než si umíš představit."

"Aha. Chcete říct, že by mohlo jít o takový věci, který vaše společnost umí zpeněžit."

"Správně," přitaká Doug Shaftoe. "Ale když na ty průzkumy najmete konkurenci a oni o tyhle informace zakopnou, nic vám o tom neřeknou. Využijou je sami. Nedozvíte se, že něco našli, a nebudete z toho mít nic. Ale jestli si najmete Semper Marine Services, povím vám o všem, co najdu, a o všechny výdělky se s vaší společností rozdělím."

"Hmmm," řekne Randy. Snaží se vymyslet, jak udělat pokerový obličej, ale ví, že Shaftoe mu vidí až do žaludku.

"Za jedný podmínky," dodá Shaftoe.

"Tušil jsem, že tu nějaká podmínka bude."

"Každej háček, co za něco stojí, má ozub. Tohle je ozub."

"A co je to?" zeptá se Randy.

"Utajíme to před tím zmetkem," prohlásí Doug Shaftoe a ukáže palcem na Huberta Keplera. "Protože jestli to Zubař zjistí, tak si všechno rozdělí s Bolobolos a my neuvidíme ani vindru. Je dokonce pravděpodobný, že skončíme v márnici."

"Tu věc s márnicí si budeme muset rozhodně promyslet, ale přednesu váš návrh partnerovi," přislíbí Randy.

PODZEMKA

Waterhouse a pár dalších cizinců stojí a sedí v neobyčejně dlouhé, úzké místnosti, která se kymácí ze strany na stranu. Místnost je lemovaná okny, ale těmi neproniká žádné světlo, jenom zvuky: dunění, rachocení a skřípění. Všichni jsou zamyšlení a mlčí, jako by seděli v kostele a čekali, až začne bohoslužba.

Waterhouse stojí a drží se ke stropu upevněnému výčnělku, aby neskončil na zadku. Posledních několik minut civí na plakát s instrukcemi, jak si nasadit plynovou masku. Waterhouse, stejně jako všichni ostatní, má jeden takový vynález v šedém plátěném pytli přes rameno. Waterhousova vypadá jinak než u ostatních, poněvadž je Američan a voják. Přitahuje pohledy.

Na plakátě je půvabná elegantní žena s bílou pletí a kaštanovými vlasy, které jako by byly chemicky rozpuštěné a znovu upravené do současného tvaru v hodně módním salonu. Stojí zpříma, páteř jako vlajkový stožár, bradu vztyčenou, lokty ohnuté, ruce obřadně zdvižené: prsty roztažené, palce trčící do vzduchu přímo před obličejem. Mezi rukama jí na khaki popruhu visí zlověstná hrouda. Její zdvižené palce tvoří oporu pro tuto úhlednou síť.

Waterhouse je v Londýně už několik dní, a tak zná i další část příběhu. Tuhle pozici by poznal kdekoliv. Žena je připravená vystrčit bradu. Pokud metropoli někdy zamoří plyn, rozezní se chemický poplach a vršky velkých poštovních schránek, jež byly všechny natřeny speciální barvou, zčernají. Dvacet milionů palců se zvedne k zelenkavé, jedovaté obloze, viset z nich bude deset milionů plynových masek a deset milionů brad se vystrčí. Waterhouse si umí docela dobře představit svěží, svůdný zvuk, když tato žena vmáčkne svou bělostnou kůži do těsné černé gumy.

Jakmile je brada vystrčena, všechno je v pořádku. Musíte si upravit řemínky na kaštanové trvalé a zajít do domu, ale největší nebezpečí už pominulo. Britské plynové masky mají vepředu malý kulatý nástavec umožňující výdech, který vypadá přesně jako prasečí rypák, a žádná žena by se nenechala přistihnout mrtvá v něčem takovém, pokud by modelky na plakátech s plynovými maskami nebyly skutečným vzorem krásy.

Něco upoutá jeho pozornost ve tmě za oknem. Vlak dorazil do jedné z těch částí metra, kde prosvítá ocelově šedé světlo, vyzrazující temná tajemství podzemky. Všichni ve voze mrkají, rozhlížejí se a zhluboka se nadechují. Na chvilku se kolem nich znovu zhmotňuje svět. Úlomky zdi, obložené nosníky a svazky kabelů visí v prostoru a pomalu se otáčejí jako vesmírná tělesa, zatímco se vlak propracovává kolem nich.

Kabely upoutají Waterhousovu pozornost: jsou úhledně připevněné ke kamenným zdem, hezky rovnoběžně nad sebou. Připomínají výhonky nějakého pekelného břečťanu, který se rozrůstá ve tmě podzemky, kdykoliv údržbáři nedávají pozor, a hledá cestu ke světlu.

Když člověk v nadzemí prochází ulicemi, uvidí první úponky plazící se po zdech starobylých budov. Liány v neoprenovém obalu rostoucí vzhůru po holých kamenných a cihlových zdech a pronikající dovnitř děrami v rámech, zaměřující se na určité kanceláře. Občas jsou uzavřené v kovových trubkách. Občas je majitelé přemalují nějakou barvou. Ale všechny mají stejný kořenový systém, jemuž se daří v nepoužívaných tunelech a štěrbinách v podzemí, kde se sbíhají v obrovských rozvodnách schovaných v hlubokých bunkrech.

Vlak vpadne do katedrály kalně žlutého světla a se sténáním zastaví v uličce. Ve výklencích a jeskyních září křiklavé ikony národní paranoie. Andělská, bradu vystrkující žena zabírá jeden konec morálního kontinua. Na protější straně máme sukuba v obtažené košili, rozvalujícího se na gauči během večírku, afektovaně se uculujícího přes umělé řasy, zatímco poslouchá, co si povídají naivní mladí vojáčci za ním.

Nápisy na zdi oznamují stanici Euston ve vkusném bezpatkovém písmu, křičícím o oficiální důvěryhodnosti. Waterhouse a většina ostatních cestujících vystoupí. Poté co se patnáct minut motá po stanici, ptá se na směr a snaží se rozluštit jízdní řády, se Waterhouse ocitá ve vlaku mířícím do Birminghamu. Bylo mu slíbeno, že vlak cestou staví i na místě zvaném Bletchley.

Částečným důvodem zmatku je to, že z vedlejší koleje odjíždí jiný vlak přímo do Bletchley, kde má konečnou, a cestou nikde nestaví. Všichni v tom vlaku jsou zřejmě ženy v rádoby vojenských uniformách.

Muži od RAF se samopaly Sten, stojící na stráži u všech dvířek do vlaku, kontrolují průkazy a pasy a nechtějí ho pustit dovnitř. Waterhouse se zadívá do oken vagónů, zabarvujících vnitřek trochu dožluta, na bletchleyské dívky, sedající si naproti sobě v hloučcích po čtyřech či pěti, vytahující pletení a proměňující klubíčka skotské vlny v kukly a bezprsté rukavice pro posádky konvojů v severním Atlantiku a píšící dopisy bratrům ve službě a rodičům doma. Strážní od RAF zůstanou u dvířek, dokud se všechna nezavřou a vlak se nepohne ze stanice. Jak zrychluje, řady a řady pletoucích, píšících a štěbetajících dívek splývají do něčeho, co pravděpodobně vojáci a námořníci na druhé straně

světa obvykle vídají ve snech. Waterhouse se nikdy nestane jedním z těch vojáků na frontě, stojícím nepříteli tváří v tvář, protože okusil jablko zakázaných vědomostí. Má zapovězeno přiblížit se ke všem místům na celém světě, kde by ho mohl zajmout nepřítel.

* * *

Vlak se vyšplhá ze tmy a do koryta z červených cihel, vedoucího na sever od města. Jsou asi tři hodiny odpoledne. Ten zvláštní vlak do BP musel odvážet děvčata na šichtu.

Waterhouse má pocit, že on nikdy v žádných pravidelných směnách pracovat nebude. Jeho vojenský pytel - který mu byl zabalen - je nacpaný vybraným oblečením. Jsou v něm tlusté svetry z mastné vlny, tropické uniformy námořnictva i pozemního vojska, černá lyžařská maska, kondomy.

Vlak pomalu vyjede z města na území malých vilových městeček. Waterhouse se cítí těžší a tuší, že jedou do mírného kopečka. Projedou soutěskou, vytvořenou v nízkých kopcích jako zářez na poleně, a dostanou se do překrásné krajiny se zvlněnými, smaragdově zelenými lučinami, náhodně posetými malými bílými tobolkami, o nichž Waterhouse usoudí, že to budou ovce.

Pochopitelně jejich rozmístění není vůbec náhodné - pravděpodobně odráží místní rozdíly v půdním složení, jež ovlivňuje růst trav, které ovcím připadají chutnější nebo naopak méně chutné. Z leteckého průzkumu by Němci mohli udělat mapu půdního složení Británie založenou na analýze rozmístění ovcí.

Pastviny jsou obklopeny starými živými ploty, kamennými zídkami nebo, zvlášť na výše položených místech, dlouhými pruhy lesa. Po hodině jízdy se les na pravé straně přiblíží až ke kolejím a pokrývá mírný svah. Brzdy zaskřípají a vlak se se supěním zastaví v malé stanici na znamení. Koleje se tu ale větví o něco víc, než by odpovídalo velikosti stanice. Waterhouse se postaví, rozkročí se do postoje zápasníka sumo a zaútočí na svůj vojenský pytel. Ten zřejmě vyhrává, když Waterhouse jako by vytlačí ze dvířek na nástupiště.

Je tu silněji než obvykle cítit uhlí a zpovzdáli se ozývá hrozný randál. Waterhouse se rozhlíží po kolejišti a vidí, že se přes mnoho kolejí klenou těžké železné konstrukce. Chvíli tam stojí, než vlak odjede k severu, a konečně poznává, že tady v depu opravují parní lokomotivy. Waterhouse má vlaky rád.

Proto ale nedostal zadarmo oblečení a lístek do Bletchley, a tak se znovu pustí do boje s Pytlem a vystrká ho po schůdcích na můstek vedoucí na druhou stranu kolejiště. Na stanici zahlédne další bletchleyská děvčata, waafky a wrenky. Míří k němu. Asi denní směna. Dívky se nejspíš věnovaly zpracovávání zdánlivě náhodných písmen a číslic ve velkém měřítku. Waterhouse nechce v jejich očích vypadat směšně, a tak si konečně zvedne Pytel na záda, prostrčí ruce popruhy a nechá se tou tíhou přehodit na druhou stranu můstku.

Waafky a wrenky se o nově dorazivšího amerického důstojníka příliš nezajímají. Nebo jsou možná jen ostýchavé. V každém případě Waterhouse ví, že je jedním z mála, nikoli však jediným. Pytel ho strká nádražní halou jako tlustý polda popohánějící pod obraz zkárovaného opilce přes halu dvouhvězdičkového hotelu. Waterhouse pak vyhodí na volné prostranství u severojižní silnice. Přímo naproti sobě má Waterhouse les. Jakákoliv představa, že by to mohl být vlídný les, se rychle rozplyne v husté tříšti ledového světla odrážejícího se od kraje lesa, kdy slunce nízko nad obzorem prozrazuje, že místo je nasyceno ostrým kovem. V lese je otvor vyplivující waafky a wrenky jako úzká výpust z obrovského hnízda žlutých kabátků.

Waterhouse musí vykročit, jinak by ho Pytel stáhl na záda, kde by se jen bezmocně svíjel na parkovišti jako brouk převrácený na krovky, a tak překlopýtá přes cestu na širokou lesní pěšinu. Obklopí ho bletchleyská děvčata. Konec směny oslavily tím, že použily rtěnku. Rtěnky z doby války jsou z nezbytí splácané z odřezků a chrupavek, které zbydou, když už jsou vším, co se dá použít, natřené pohonné hřídele. K překrytí příšerného zápachu minerálního a organického původu je zapotřebí nasládlá, květinová vůně.

Tak je cítit válka.

Waterhouse ještě ani neviděl celý Bletchley Park, ale už zná jeho podstatu. Ví, že tyto ostýchavé dívky, den za dnem, šichtu za šichtou, poslušně prohánějící stohy hatmatilky svými přístroji, zabily víc lidí než Napoleon.

Pomalu a s omluvami postupuje proti přívalu odcházející denní směny. Nakonec to prostě vzdá, ustoupí stranou, praští s Pytlem do břečťanu, zapálí si cigaretu a počká, až kolem projde taková stovka děvčat. Něco ho píchne do kotníku: šlahoun divoké ostružiny ježící se trny. Podpírá podivně malou, hezkou pavučinu, jejíž geometricky uspořádaná vlákna se lesknou v paprscích zapadajícího slunce. Pavouk uprostřed patří k chladnokrevnému britskému druhu, Waterhousovo neohrabané americké šťouchání ho nechává v naprostém klidu.

Waterhouse zvedne ruku a zachytí žlutohnědý jilmový list, který se před ním snáší k zemi. Dřepne si, cigaretu strčí mezi rty a oběma rukama, aby měl pevnější úchop, protáhne pilovitý okraj jilmového listu přes jedno z paprskovitých vláken pavučiny, o němž ví, že nelepí. Jilmový list vyvolá pravidelné vibrace v celé pavučině, jako když smyčec přejede strunu. Pavouk se okamžitě otočí ke zdroji pohybu jako postava ve špatně sestříhaném filmu. Waterhouse jeho rychlost poleká, až sebou trhne, a znovu přejede listem po pavučině. Pavouk se napne, vnímá vibrace.

Nakonec se vrátí do původní polohy a pokračuje v tom, co dělal předtím. Waterhouse naprosto ignoruje.

Pavouci z vibrací poznají, jaký hmyz se jim chytil do pavučiny, a zamíří k němu. Existuje důvod, proč je pavučina paprskovitá a proč se pavouk staví do bodu, kde se všechna vlákna sbíhají. Vlákna jsou prodloužením jeho nervové soustavy. Informace po nich probíhají k pavoukovi, který je zpracovává nějakým vnitřním Turingovým strojem. Waterhouse zkoušel nejrůznější triky, ale pavouka se mu nikdy oklamat nepodařilo. To není dobré znamení!

Dopravní špička očividně během jeho vědeckého pokusu skončila. Waterhouse se znovu pouští do boje s Pytlem. Zápas jim vydrží dalších sto yardů, než pěšina vyústí na silnici právě v místě, kde ji přehrazuje železná brána upevněná mezi pitomými obelisky z červených cihel. Na stráži opět stojí muži od RAF se steny a právě kontrolují dokumenty muži v plátěném převlečníku a ochranných brýlích, jenž přijel na motocyklu vojensky zelené barvy s brašnami přehozenými přes zadní kolo. Brašny nejsou příliš plné, ale jsou pečlivě připevněné. Obsahují munici, kterou dívky cpou do

cvakajících chřtánů svých hladových zbraní.

Motocyklista je vpuštěn dovnitř a okamžitě zahýbá na úzkou cestu. Pozornost stráží padá na Lawrence Pritcharda Waterhouse, jenž po přiměřené výměně pozdravů předkládá své pověřovací listiny.

Musí vybrat z několika sad, což se mu před strážnými nepodaří skrýt. Ale strážné to nijak nepoleká, dokonce ani nejsou zvědaví, čímž se výrazně odlišují od většiny jim podobných, s nimiž musel Waterhouse jednat. Tito muži přirozeně nejsou na seznamu Ultra Mega, takže by bylo vážným porušením bezpečnosti, kdyby jim prozradil, že tu je ve věci Ultra Mega, ale bezpochyby tu už přivítali víc mužů, kteří nemohli uvést skutečný důvod své návštěvy, takže nad tím, že Lawrence předstírá, že je styčným důstojníkem námořní zpravodajské služby v Domku 4 nebo 8, ani nemrknou.

V Domku 8 se luští zprávy vysílané námořní Enigmou. V Domku 4 přijímají rozluštěné texty z Domku 8 a analyzují je. Pokud by Waterhouse předstíral, že patří do Domku 4, přestrojení by mu dlouho nevydrželo, protože ti chlápci tam musí skutečně vědět něco o válečném námořnictvu. Dokonale se však hodí do Domku 8, kde není třeba znát nic krom čisté matematiky.

Jeden ze strážných přečte papíry, zajde do malé strážnice a zatočí klikou telefonu. Waterhouse tam jen rozpačitě stojí a žasne nad zbraněmi, jež mají muži od RAF pověšené přes rameno. Podle něj vypadají jen jako ocelové trubky se spouští upevněnou na jednom konci. Malé okénko vyříznuté do trubky umožňuje pohled na pružinu umístěnou uvnitř. Několik šroubů a úchytů připevněných na několika místech ještě neznamená, že automatická puška Sten nevypadá jako špatně navržený dílenský projekt ze střední školy.

"Kapitán Waterhouse? Máte pokračovat do Zámečku," sdělí mu strážný, který prve mluvil do telefonu. "Nemůžete ho minout."

Waterhouse ujde asi padesát stop a zjistí, že Zámeček je opravdu tragicky nevšední. Stojí tam a civí na něj celou minutu ve snaze uhádnout, nač architekt myslel. Je to hektické dílo s příliš mnoha štíty. Lze se jenom domnívat, že tvůrce chtěl vlastně vybudovat jednu velkou obytnou budovu, ale snažil se ji zamaskovat jako řadu nejméně půltuctů divoce nesourodých městských domů nevysvětlitelně namačkaných k sobě uprostřed šesti set akrů buckighamshireských polí.

Místo je dobře spravované, avšak když Waterhouse dojde blíž, zahlédne na cihlových zdech černé liány. Kořenový systém, který zahlédl v podzemce, se rozlezl pod lesem a pastvinami až sem a začal vystrkovat své neoprenové šlahouny nad zem. Tento organismus ale není fototropní - neroste za světlem, nenatahuje se za sluncem. Je infotropní. A na tomto místě se rozšířil ze stejného důvodu, z jakého sem přijeli infotropní lidé jako Lawrence Pritchard Waterhouse a doktor Alan Mathison Turing, protože Bletchley Park má ve světě informací zhruba stejné postavení jako Slunce ve sluneční soustavě. Obíhají kolem něj vojska, státy, ministerští předsedové, prezidenti a géniové, jenom ne na pravidelných oběžných drahách jako planety, ale v bláznivých, prudce nakloněných elipsách a hyperbolách komet a zbloudilých asteroidů.

Doktor Rudolf von Hacklheber Bletchley Park nevidí, protože je to druhé nejpřísněji uchovávané tajemství na světě hned po Ultra Mega. Ale ze své kanceláře v Berlíně, jak se tak probírá depešemi od Beobachtung Dienstu, dokáže zahlédnout zlomky těchto trajektorií a vymyslet hypotézy vysvětlující, proč vypadají právě takto. Pokud bude jedinou logickou hypotézou to, že Spojenci rozlouskli kód Enigma, pak zvláštní jednotka 2702 selhala.

Lawrence ukazuje další pověřovací listiny a vstupuje do budovy mezi dvěma zvětralými ptáky Nohy. Zámeček je mnohem hezčí zevnitř než zvenku. Falešné řadové domky poskytují mnoho příležitostí, kam umístit arkýřová okna, jež sem vpouštějí tolik potřebné světlo. Vstupní halu zaklenují gotické oblouky podpírané sloupy postavenými z viditelně špatného hnědého mramoru, který připomíná zesklovatělé splašky.

V hale je překvapivě hlučno. Ozývá se tu rachot, připomínající zuřivý potlesk, pronikající zdmi i dveřmi, nesený na horkém průvanu spolu se štiplavým, olejovitým pachem, charakteristickým pro elektrické dálnopisy. Hluk a horko ukazují na to, že jich v jedné z přízemních místností musí být celé tucty.

Waterhouse vyšplhá po deštěním obloženém schodišti na - podle Britů - první poschodí. Tady je větší klid i chládek. Mají tu kanceláře nejvyšší potentáti Bletchley Parku. Pokud tato organizace funguje podle byrokratických pravidel, Waterhouse už sem po skončení úvodního pohovoru nikdy nevkročí. Najde kancelář plukovníka Chattana, což (Waterhousovu paměť osvěží pohled na jmenovku na dveřích) je chlapík na vrcholku seznamu zvláštní jednotky 2702.

Chattan povstane a potřese Waterhousovi rukou. Je rusovlasý, modrooký, a pravděpodobně by byl růžovolící, kdyby právě nebyl tak silně opálený. Na sobě má slavnostní uniformu. Britští důstojníci si nechávají stejnokroje šít na míru, což je jediný způsob, jak se k nim dostat. Waterhouse na oblečení moc nedá, ale na první pohled vidí, že Chattanovi jeho uniformu nespíchla po večerech máma před poblikávajícími uhlíky v krbu. Ne, Chattan má někde skutečně výborného krejčího. Ale když vysloví Waterhousovo jméno, nezní to "Běda Huse" jako od osazenstva Broadway Buildings. Jeho R zní tvrději a praskavě a druhou polovinu jména protáhne na něco jako "hús". Má takový hýkavý přízvuk.

Je tu ještě menší muž v britské pracovní uniformě - ta je těsná na zápěstích a kotnících, jinak je volná, z pevného khaki flanelu, v němž by bylo nesnesitelné horko, kdyby se tito lidé nemohli spolehnout na stálou teplotu jak v místnosti, tak venku, asi dvanáct stupňů Celsia. Waterhousovi připomíná dupačky. Tento muž se představí jako poručík Robson a velí jednomu ze dvou družstev jednotky 2702 - tomu od RAF. Má ježatý knír, přistřižený hodně nakrátko, stříbrnokaštanové barvy. Je to takový veselý typ, přinejmenším v přítomnosti vyšších hodností, a často se usmívá. Zuby mu vyrůstají nakřivo tak, že jeho sanice připomíná dvě plechovky, v nichž vybuchl menší granát.

"Tohle je člověk, na kterého jsme čekali," sdělí Robsonovi Chattan. "Ten by se nám byl hodil v Alžíru."

"Ano!" souhlasí Robson. "Vítejte u zvláštní jednotky 2701, kapitáne Waterhousi."

"2702," opraví ho Waterhouse.

Chattan i Robson se tváří poněkud polekaně.

"Nemůžeme používat označení 2701, protože je to spojení dvou prvočísel."

"Jak prosím?" optá se Robson.

Jedna věc, která se Waterhousovi na Britech líbí, je to, že když nevědí, o čem to sakra mluvíte, jsou alespoň ochotní zvážit možnost, že by to mohla být jejich chyba. Robson vypadá jako někdo, kdo se nahoru vypracoval vlastním přičiněním. Yankee na jeho místě už by se choval opovržlivě a nafoukaně.

"Kterých?" chce vědět Chattan. To je povzbudivé, přinejmenším ví, co je to prvočíslo.

"73 a 37," sděluje mu Waterhouse.

To na Chattana udělá hluboký dojem. "Aha, chápu." Potřese hlavou. "Budu si o tom muset důrazně promluvit s Prófou."

Robson nakloní hlavu tak daleko na stranu, že se uchem téměř otírá o vlněný baret, který má strčený pod výložkou. Mhouří oči a tváří se zdrceně. Jeho hypotetický yankeeský protějšek by v této chvíli už nejspíš požadoval podrobné vysvětlení teorie prvočísel a poté by ji označil za holý nesmysl. Ale Robson si to jen nechá projít hlavou. "Mám to chápat tak, že budeme měnit číslo naší jednotky?"

Waterhouse polkne. Z Robsonovy reakce je zřejmé, že to pro Robsona a jeho muže bude znamenat velkou spoustu usilovné práce: týdny přemalovávání a výrobu nových šablon a pokusy procpat nové číslo vojenskou byrokracií. Přinese to pořádné mrzutosti.

"Je to 2702," prohlásí žoviálně Chattan. Na rozdíl od Waterhouse jemu vydávání obtížných, neoblíbených rozkazů žádné potíže nedělá.

"Tak dobrá, musím jít něco zařídit. Prosím, seznamte se s prostředím, kapitáne Waterhousi."

"Potěšení je na mé straně."

Robson Waterhousovi znovu potřese rukou a odporoučí se.

"Máme pro vás ubytování v jednom domku na jih od kantýny," oznamuje Chattan. "Bletchley Park je naše oficiální velitelství, ale čekáme, že většinu času budeme trávit na válčištích, kde se nejvíc využívá Ultra."

"Mám za to, že jste byl v severní Africe," podotkne Waterhouse.

"Ano." Chattan zvedne obočí, nebo spíš záhyby kůže v místě, kde by mělo obočí být. Chloupky má bezbarvé a průsvitné jako nylonové vlákno. "Bohužel, vyvázli jsme jen tak tak."

"Bylo to o chlup, co?"

"Tak jsem to nemyslel," upřesňuje Chattan. "Hovořím o neporušenosti tajemství Ultra. Pořád si ještě nejsme jistí, jestli jsme to zvládli. Ale Prófa provedl nějaké výpočty, podle nichž jsme už snad za vodou."

"Prófa říkáte doktoru Turingovi?"

"Ano. Osobně vás doporučil, víte."

"Když jsem ten rozkaz dostal, napadlo mě to."

"Turing se v současné době angažuje na nejméně dvou frontách informační války a nemohl se přidat k naší vybrané skupince."

"Co se stalo v severní Africe, plukovníku Chattane?"

"Ještě se to děje," zavrčí Chattan rozčileně. "Oddíl našich mariňáků je ještě na bojišti a rozšiřuje Gaussovu křivku."

"Rozšiřuje Gaussovu křivku?"

"Určitě víte líp než já, že křivka rozložení náhodných jevů má obvykle tvar zvonu. Kupříkladu výška. Pojďte sem k oknu, kapitáne Waterhousi."

Waterhouse se připojuje k Chattanovi u arkýřového okna, odkud je výhled na akry kdysi mírně zvlněných polí a luk. Za pásem lesa v kopcích o několik mil dál je vidět, jak Bletchley Park kdysi pravděpodobně vypadal: zelená pole posetá shluky malých budov.

Dnes ale vypadá zcela jinak. Na půl míle kolem není kousek půdy, který by nebyl nedávno vydlážděn či na něm nestála nějaká novostavba. Za Zámečkem s jeho malebnými nástavbami je park plný jednoposchoďových cihlových budov, což jsou vlastně jen dlouhé chodby s mnoha příčnými chodbami: + + + + + + a několik nových + se přistavovalo tak rychle, jak jen zedníci dokázali plácat cihly do bláta (Waterhouse mimoděk napadne, jestli Rudy viděl snímky tohoto místa pořízené při leteckém průzkumu a ze všech těch + vyvodil matematickou podstatu celého podniku). Křivolaké průchody mezi budovami jsou úzké a všechny ještě o polovinu zužuje osm stop vysoká ochranná zeď, takže skopčáci budou potřebovat nejméně jednu bombu na každou budovu.

"Támhle v tom domě," říká Chattan a ukazuje na malý domek opodál - ve skutečnosti mizerně vypadající cihlovou barabiznu -"jsou Turingovy Bomby. Tedy od ‚bomba' ve smyslu něco úžasného. Jsou to počítací stroje, které vynalezl váš přítel Prófa."

"Jsou to opravdu Turingovy univerzální stroje?" vyhrkne Waterhouse. Zaujala ho fantastická vize Bletchley Parku takového, jaký by ve skutečnosti mohl být: tajné království, v němž Alan nějak našel zdroje potřebné ke splnění svého velkolepého snu. Království, v němž nevládnou lidé, nýbrž informace, kde v jednoduchých budovách křížového půdorysu sídlí univerzální stroje, které lze upravit tak, aby prováděly libovolné početní operace.

"Ne," odpovídá Chattan se smutným úsměvem.

Waterhouse dlouze vydechne. "Aha."

"To přijde možná příští rok nebo napřesrok."

"Možná."

"Bomby upravili Turing, Welchman a další podle návrhu, s nímž přišli polští odborníci na luštění šifer. Tvoří je otáčivé válce, které velice rychle zkoušejí možné klíče Enigmy. Prófa vám to určitě vysvětlí. Důležité ale je, že vzadu mají velké dírkované desky, jako telefonní centrála, a některá děvčata mají za úkol vkládat správné kolíčky do správných děr a každý den je připojit. Vyžaduje to dobrý zrak, soustředění a výšku."

"Výšku?"

"Všimnete si, že děvčata přidělená pro tuto práci jsou neobyčejně vysoká. Kdyby se Němcům nějak dostaly do rukou osobní záznamy všech lidí pracujících v Bletchley Parku a oni zanesli jejich výšku do sloupcového diagramu, uviděli by normální Gaussovu křivku představující většinu pracovníků s jedním abnormálním vrcholem - zastupujícím neobvyklou populaci vysokých děvčat, která jsme sem přivedli, aby strkala kolíčky do dírek."

"Aha, chápu," na to Waterhouse, "a někdo jako Rudy - doktor von Hacklheber - by si tý anomálie všiml a vrtala by mu hlavou."

"Správně," potvrdí Chattan. "A pak by musela zvláštní jednotka 2702 - skupina Ultra Mega - zasít falešné informace, aby vašeho přítele Rudyho svedla z cesty." Chattan se obrátí od okna, vrátí se ke stolu a otevře velkou krabici s cigaretami, s čerstvými hřebíky do rakve, úhledně naskládanými uvnitř. Obratným pohybem nabídne jednu Waterhousovi, jenž ji přijme čistě ze společenských důvodů. Když mu Chattan připaluje, zadívá se přes plamínek Waterhousovi do očí a řekne: "Zeptám se rovnou. Jak byste před svým přítelem Rudým zatajil, že tu máme spoustu vysokých dívek?"

"Za předpokladu, že už ty osobní záznamy získal?"

"Ano."

"Pak by bylo pozdě cokoliv zatajovat."

"Pravda. Předpokládejme místo toho, že má nějaký informační kanál, který mu ty záznamy dodává po částech. Tento kanál je dosud otevřený a funguje. Nemůžeme ho zavřít. Nebo ho možná nechceme zavřít, protože i nepřítomnost tohoto kanálu by Rudymu prozradila důležitou věc."

"V tom případě," opáčí Waterhouse, "nastražíme falešný osobní záznamy a podstrčíme mu je."

Na stěně Chattanovy kanceláře visí malá tabule. Je jako palimpsest, není moc dobře smazaná. Úklidová četa tady musí mít přísný zákaz nikdy ji neutírat, jinak by se mohlo ztratit něco důležitého. Když k ní Waterhouse přistupuje, vidí jednotlivé vrstvy starších výpočtů, vytrácející se do černě jako bílé světlo šířící se hlubokým vesmírem.

Poznává všude Alanův rukopis. Dá mu plno práce nestát tam jako tvrdé Y a nesnažit se z pozůstatků přetrvávajících na břidlici obnovit Alanovy výpočty. Přepisuje je jenom velmi neochotně.

Načrtne na tabuli abscisu a ordinátu a pak se rozmáchne ke Gaussově křivce. Na ní, napravo od vrcholu, udělá malý hrbol.

"Vysoká děvčata," vysvětluje. "Problém je tenhle zářez." Ukazuje na prohlubeň mezi hlavním vrcholem a hrbolem. Pak namaluje nový vrchol - vyšší a dost široký, aby překryl oba původní:

"Toho můžeme dosáhnout tím, že do falešných osobních záznamů v Rudyho kanále podstrčíme výšky, který budou větší než všeobecnej průměr, ale menší než děvčata od bomb."

"Ale tím byste si vykopal další díru," namítne Chattan. Opírá se v otáčecím křesle, cigaretu si drží před obličejem a pozoruje Waterhouse oblakem kouře.

Waterhouse říká: "Nová křivka vypadá o něco líp, protože jsem vyplnil tu mezeru, ale není to skutečná gaussovka. Na krajích se nevytrácí správně. Toho si doktor von Hacklheber určitě všimne. Dojde mu, že s jeho kanálem někdo něco provedl. Abych tomu zabránil, musel bych mu podsunout víc falešných záznamů, ve kterých by byly neobvykle vysoký a nízký hodnoty."

"Vymyslet si nějaká falešná děvčata, která by byla výjimečně malá nebo vysoká," hádá Chattan.

"Ano. Pak by se křivka vytrácela tak, jak by měla."

Chattan ho dál netrpělivě pozoruje.

Waterhouse tedy dodá: "A tak přidání malýho počtu jinak prapodivných anomálií křivku upraví tak, že bude vypadat úplně normálně."

"Jak jsem říkal," prohlásí Chattan, "náš oddíl je v severní Africe - i když tu teď spolu mluvíme - a rozšiřuje křivku. Zajišťuje, aby vypadala úplně normálně."

MASO

Pravda, svobodník Gerald Hott, původně z Chicaga v Illinois, během své patnáctileté služby u armády Spojených států zrovna prudce nestoupal k vyšším hodnostem. Nicméně se naporcoval něco roštěnců. S vykosťovacím nožem to uměl stejně dobře jako Bobby Shaftoe s bajonetem. A kdo může říct, že vojenský řezník tím, že uchovává omezené zásoby energie v mršině býčka a svědomitě dodržuje nařízená hygienická opatření, nemůže zachránit stejně tolik životů jako válečník s ostřížím zrakem? Vojenská služba není jenom zabíjení Japončíků, Němčourů a Taliánů. Je to také porážení dobytka - a pojídání téhož. Gerald Hott byl voják z přední linie, který udržoval svůj mrazák čistý jako operační sál, a tak je jedině správné, že skončil tady.

Bobby Shaftoe si v hlavě skládá tento malý žalozpěv a přitom se třese v téměř arktickém chladu bývalého francouzského mrazáku, jenž nyní patří armádě Spojených států a je velký a studený jako Grónsko. Bobby Shaftoe je tu ve společnosti pozemských pozůstatků několika stád dobytka a jednoho řezníka. Za svou krátkou službu se zúčastnil

nejednoho vojenského pohřbu, a pokaždé ho ohromila schopnost vojenských kaplanů přijít s dojemnými elegiemi za zesnulého. Slyšel povídat, že když vojsko povolá prosté odvedence, u nichž zjistí, že mají mozek, naučí je psát na stroji a nechaje sedět u stolu a psát tyhle věci pořád dokola. Hezká služba, pokud se k ní člověk dostane.

Zmrzlé mrtvoly visí na hácích v dlouhých řadách. Bobby Shaftoe prochází uličkami a je stále napjatější, jak se připravuje na to, co musí přijít. Je skoro lepší, když vašemu kamarádovi najednou vybuchne hlava, zatímco bafá z cigarety - takovéto napětí vás může dohnat k šílenství.

Konečně zabočí za poslední řadu půlek, kde na podlaze leží muž objímající mršinu prasete, kterou se ve chvíli své smrti zřejmě chystal rozporcovat. Povaluje se tu už asi dvanáct hodin a jeho tělesná teplota se pohybuje kolem minus dvaceti stupňů Fahrenheita.

Bobby Shaftoe se připraví a zhluboka se nadechne mrazivého vzduchu, v němž je cítit maso. Sepne promodralé ruce na prsou způsobem, který je zbožný, a zároveň si tak ruce trochu ohřeje. "Dobrý bože," pronese nahlas. Jeho hlas nemá ozvěnu. Maso ho pohlcuje. "Odpusť tomuto mariňákovi, co se právě chystá vykonat, a když už budeš v tom, rozhodně odpusť jeho nadřízeným, kterýma ses ho ve svý nekonečný moudrosti rozhodl obdařit, a odpusť jejich nadřízeným za to, že to celý vymysleli."

Napadne ho, že bude ještě chvíli pokračovat, ale nakonec se rozhodne, že to není o nic horší než vrážení bodáků do Japončíků, a tak řeč rychle dokončí. Dojde k zaklesnutým tělům svobodníka Geralda Hotta a pašíka Mrazíka a bez úspěchu se je pokouší rozpáčit. Dřepne si k nim a pozorně si zesnulého svobodníka prohlédne. Hott je blond. Oči má přivřené, a když mu do nich Shaftoe posvítí, zahlédne modrý záblesk. Hott je velký chlap, dobrých dvě stě dvacet pět liber, když byl v bojové kondici, a teď dobrých dvě stě padesát. Život ve vojenské kuchyni právě nepřispívá k udržení tajle, nebo spíš (naneštěstí pro Hotta) k udržení kardiovaskulárního systému ve stavu funkční způsobilosti.

Hott i jeho uniforma byli ve chvíli infarktu suší, takže díky bohu mu látka nepřimrzla na kůži. Shaftoe ji dokáže odřezat několika dlouhými tahy výborně nabroušeného V-44 nože typu "Gung-ho". Ale mačetě podobná devět a půl palce dlouhá čepel V-44 se naprosto nehodí pro boj zblízka - jinými slovy pro obnažení podpažďí a třísel - a on dostal rozkaz nepoškrábat kůži, takže musí vytáhnout mariňáckou dýku, speciál pro úderné jednotky Námořní pěchoty USA, jejíž úzká dvoubřitá čepel, sedm a čtvrt palce dlouhá, jako by byla navržena právě pro tuto práci, ačkoliv rukojeť vyrobená z pevného kovu začíná Shaftoovi po chvíli přimrzat ke zpocené dlani.

Před dvířky mrazicího boxu, připomínajícími vrata do krypty, postává poručík Ethridge. Shaftoe proletí kolem něj míře rovnou k východu z budovy a nevšímá si Ethridge, jenž za ním volá: "Shaftoe, jak to vypadá?"

Shaftoe se zastaví až na slunci. Severoafrické slunce ho zaleje jako škopek morfinu. Zavře oči, obrátí obličej do slunce, promrzlé ruce drží, jako by chtěl nabrat teplo, a nechává si ho protékat po předloktích a kapat z loktů.

"Jak to vypadá?" opakuje Ethridge otázku.

Shaftoe otevře oči a ohlédne se.

Přístav je jako modrý půlměsíc s mílemi vyprahlých přístavních hrází, ovíjejících se navzájem kolem sebe jako grafické znázornění tanečních kroků. Na jedné z nich se skví ošlehané ruiny starodávných bašt a vedle leží zpola potopená francouzská bitevní loď, z níž dosud stoupá kouř a pára. Všude kolem vykládají přístavní dělníci lodě z Operace Torch rychleji, než by člověk věřil, že je možné. Z podpalubí nákladních lodí se zvedají bedny v sítích a pokaždé se rozplácnou na nábřeží jako obrovské medúzy. Přístavní dělníci vláčejí, nakládáky vozí, vojáci mašírují, francouzská děvčata kouří americké cigarety, Alžířané nabízejí založení společných podniků.

Mezi těmito loděmi a masnou operací armády je nahoře na skále to, co Bobby považuje za město Alžír. Jeho vybíravému wisconsinskému oku se zdá, že město nebylo postaveno, spíš vyplaveno na svah nějakou přílivovou vlnou. Značná část plochy je obětována na ochranu před tím svinským sluncem, takže shora vypadá město hodně uzavřeně - spousta červených kachlů zdobených květinami a Araby. Francouzi po energickém útoku na slumy přihodili pár betonových staveb (kupříkladu tento mrazák). Přesto tu k vyčištění zůstala ještě hromada slumů - cílem číslo jedna je lidský úl či mraveniště hned nalevo, kasba tomu tady říkají. Možná je to sídliště. Možná je to jediná špatně navržená budova. Je třeba to vidět, aby člověk uvěřil. Arabové jsou tam namačkaní jako sliby přátelství v telefonní budce.

Shaftoe se otočí a znovu se zadívá na mrazicí box, který je tu nebezpečně vystaven nepřátelskému útoku, akorát že je to všem fuk, protože komu by vadilo, kdyby skopčáci vyhodili do luftu pár vepřových půlek?

Poručík Ethridge, skoro stejně zoufale spálený od sluníčka jako Bobby Shaftoe, přimhouří oči.

"Blond," hlásí Shaftoe.

"Fajn."

"Modrý voči."

"Prima."

"Mravenečník - ne hříbek."

"Cože?"

"Není obřezanej, pane!"

"Paráda! A co ta druhá věc?"

"Jedno tetování, pane!"

Shaftoe se raduje z toho, jak Ethridgovi v hlase pomalu sílí napětí: "Popište to tetování, seržante!"

"Pane! Je to běžnej vojenskej motiv, pane! Je tam srdce a v něm ženský jméno."

"Jaké jméno, seržante?" Ethridge se snad každou chvíli počůrá.

"Pane! Jméno vepsaný do toho tetování je Griselda. Pane!"

"Áááá!" Poručík Ethridge si vydechne až z hloubi bránice. Zahalené ženy se po něm ohlížejí. V kasbě se ze špičatých věžiček vyklánějí hladově vypadající neoholené hadrové hlavy a falešně jódlují.

Ethridge zmlkne a spokojí se s tím, že zatíná ruce v pěst, až mu zbělají klouby. Když znovu promluví, je jeho hlas plný

dojetí. "Bitvy závisely na menší šťastné náhodě, než je tahle, seržante!"

"To říkáte vy mně?" ucedí Shaftoe. "Když jsem byl na Guadalcanalu, pane, uvázli jsme v takový malý zátoce a museli jsme -"

"Nechci slyšet tu historku o ještěrce, seržante!"

"Pane! Ano, pane!"

* * *

Kdysi, když byl Bobby Shaftoe ještě v Oconomowoku, musel pomáhat bratrovi vynést matraci po schodech a naučil se tak úctě k obtížím spojeným s přenášením těžkých, ale měkkých předmětů. Hott, kéž se Bůh smiluje nad jeho duší, je pořádně těžký parchant, a tak je náramné štěstí, že je zmrzlý na kost. Až se k němu dostane středozemní slunce, rozhodně změkne. A pořádně.

Všichni Shaftoovi muži jsou dole na shromaždišti. Je jím jeskyně vydlabaná v umělém útesu, zvedajícím se ze Středozemního moře těsně nad přístavem. Tyto jeskyně se táhnou na celé míle a nad nimi vede široká třída. Ale i přístupové cesty k jejich jeskyni jsou zakryté stany a plachtami, aby nikdo, dokonce ani spojenečtí vojáci, neviděl, co tam provádějí, což je, jmenovitě, hledání výstroje s namalovaným číslem 2701 a přetírání poslední číslice na 2. První operaci zvládají muži se zelenou barvou, druhou muži s bílou či černou.

Shaftoe si vybere po jednom muži z každé barevné skupiny, aby nenarušil operaci jako celek. Horko je tu opravdu pořádné, ale v jeskyni, kde vane chladný přímořský vánek, to není tak zlé. Ze všech těch teplých, přemalovaných povrchů stoupá ostrý pach ředidla. Bobbyho Shaftoa tento pach uklidňuje, protože v boji se nikdy nic nemaluje. Ale také ho poněkud vyvádí z míry, protože často se něco přemalovává předtím, než začne boj.

Shaftoe hodlá použít své tři vybrané mariňáky ohledně toho, co se chystá, když se vojín s černou barvou na dlaních, jistý Daniels, podívá za něj a ušklíbne se. "Co asi poručík hledá teď, co myslíte, seržante?" zeptá se.

Shaftoe a vojínové Nathan (zelená barva) a Branph (bílá) se ohlédnou a vidí, že Ethridge se znovu nechal unést. Opět se probírá koši na odpadky.

"Všichni jsme si už všimli, že si poručík Ethridge zřejmě myslí, že probírat se odpadkovejma košema je jeho životní úkol," zabručí seržant Shaftoe tichým, autoritativním hlasem. "Vystudoval Annapolis."

Ethridge se narovná a nanejvýš obviňujícím způsobem zvedne hrst proděravělých papírů. "Seržante! Mohl byste laskavě určit tento materiál?"

"Pane! To jsou běžný vojenský šablony, pane!"

"Seržante! Kolik písmen má abeceda?"

"Dvacet šest, pane!" odpovídá Shaftoe rázně.

Vojínové Daniels, Nathan a Branph na sebe chladně hvízdnou - tenhleten seržant Shaftoe je chlap ostrej jako břitva.

"A kolik je číslic?"

"Deset, pane!"

"A ze třiceti šesti písmen a čísel, kolik je jich zastoupeno na nepoužitých šablonách v tomto odpadkovém koši?"

"Třicet pět, pane! Všechny kromě číslice 2, poněvadž tu jedinou jsme potřebovali, abysme mohli splnit rozkaz, pane!"

"Zapomněl jste snad na druhou část mého rozkazu, seržante?"

"Pane, ano, pane!" Nemělo smysl v tomhle lhát. Důstojníci mají obvykle radost, když jejich rozkazy zapomenete, protože jim to připomíná, o kolik jsou chytřejší než vy. Cítí se kvůli tomu potřební.

"Druhá část mého rozkazu zněla, podniknout přísná opatření a nenechat po té změně žádné stopy!"

"Pane, ano, pane, už si na to vzpomínám, pane!"

Poručík Ethridge, který byl zprvu trochu nakvašený, se nyní poněkud uklidnil, což znamená plus pro něj. Všichni muži, kteří ho neznají ještě ani šest hodin, si toho náležitě všimnou. Mluví teď klidně a konverzačním tónem, jako přátelský středoškolský učitel. Má na sobě černé vojenské brýle se silnými obroučkami, mezi znalci označované SPZ neboli skla proti znásilnění. Na hlavě mu je přidržuje kus černé gumy. Vypadá díky nim jako duševně zaostalý. "Kdyby nějaký nepřátelský agent prošel obsah tohoto koše na odpadky, což nepřátelští agenti pravidelně dělávají, co by našel?"

"Šablony, pane!"

"A kdyby spočítal čísla a písmena, všiml by si něčeho neobvyklého?"

"Pane! Všechny budou čistý kromě těch s číslicí dvě, který by chyběly nebo by byly od barvy, pane!"

Poručík Ethridge chvíli mlčí, aby k nim jeho zpráva pronikla. Ve skutečnosti nikdo z mužů neví, o čem to kurva mluví. Atmosféra začíná být napjatá, až nakonec seržant Shaftoe provede zoufalý pokus. Obrátí se ke svým mužům. "Chci, abyste vy mariňáci natřeli barvou všechny ty zatracený šablony!" štěkne.

Mariňáci se vrhnou na odpadkové koše, jako by to byla japonská kulometná hnízda, což poručíka Ethridge zřejmě uchlácholí. Bobby Shaftoe, jenž právě ohromně zabodoval, odvede vojíny Danielse, Nathana a Branpha ven na ulici, než poručíku Ethridgovi dojde, že jenom hádal. Všichni čtyři spěšně míří k mrazáku.

Tito mariňáci jsou nebezpeční váleční veteráni, jinak by se nikdy nedostali do takové šlamastyky - když zůstali nezaslouženě trčet na nebezpečném kontinentě (v Africe) obklopení nepřáteli (jednotkami pozemní armády Spojených států). Přesto když vstoupí do mrazáku a zrak jim poprvé padne na svobodníka Hotta, zarazí se.

Vojín Branph splácne ruce a nenápadně si je tře. "Dobrej bože -"

"Drž hubu, vojíne!" prskne Shaftoe, "já už to udělal."

"Jasný, seržo."

"Najdi pilku na kosti!" rozkáže Shaftoe vojínu Nathanovi.

Všichni vojínové zalapají po dechu.

"Na to zasraný prase!" upřesní Shaftoe. Pak se obrátí na vojína Danielse, který nese beztvarý ranec, a dodá: "Otevři

to!"

Ukáže se, že v ranci (Shaftoovi ho předal Ethridge) je černá neoprenová kombinéza. Nic amerického, nějaký evropský model. Shaftoe ji roztáhne a zkoumá různé části, zatímco vojínové Nathan a Branph porcují pašíka Mrazíka zuřivými tahy obrovské pily.

Všichni pracují mlčky, když se ozve nový hlas. "Dobrý bože," začne nově příchozí. Všichni mariňáci se otočí a uvidí opodál stát muže s rukama sepjatýma k modlitbě. Jeho slova mu posvátně kondenzují před ústy do viditelného oblaku, jenž mu halí tvář. Uniformu a hodnost má zakryté armádní přikrývkou přehozenou přes ramena. Kdyby nebyl hladce oholen a neměl by nasazené SPZ, vypadal by jako na velbloudu jezdící prorok ze Svaté země.

"Hromská práce!" vybuchne Shaftoe. "Já už tu zasranou modlitbu odříkal."

"Ale modlíme se za svobodníka Hotta, nebo za sebe?" táže se muž.

Tohle je tvrdý oříšek. Rozhostí se ticho, pila se přestane pohybovat. Shaftoe pustí kombinézu na zem a vstane. Muž s pokrývkou má velmi krátké prošedivělé vlasy, nebo se mu možná na lebce sráží jinovatka. Oči barvy ledu upírá na Shaftoa přes jako prst silné čočky svých SPZ, jako by skutečně čekal odpověď. Shaftoe popojde blíž a konečně si všimne, že muž má kolárek.

"To povězte vy mně, pátere," navrhne Shaftoe.

Pak Muže s pokrývkou pozná. Už chce vykřiknout: Co tady, kurva, děláš, ale něco ho zadrží. Kaplan uhne pohledem tak rychle, že si toho může všimnout snad jedině Shaftoe, který se o něj téměř otírá nosem. Zpráva zní: Drž hubu, Bobby, promluvíme si později.

"Svobodník Hott je už na pravdě boží - nebo kam lidi po smrti odcházejí," řekne Enoch. "Můžeš mi říkat bratr Root."

"Co je tohle za přístup? Ovšemže je na pravdě boží. Ježíšmarjá! ‚Kam po smrti odcházej.' Co jste to za kaplana?"

"Hádám, že jsem kaplan zvláštní jednotky 2702," odtuší kaplan - poručík Enoch Root - a konečně se podívá za Shaftoa, aby zjistil, co se děje. "Pohov, mládenci," dodá. "Dneska to vypadá na slaninu, co?"

Muži se nervózně zasmějí a pokračují v pilování.

Když konečně dostanou prasečí mršinu od Hotta, každý mariňák uchopí jednu končetinu a odnesou Hotta do bourárny, která byla právě pro tuto operaci dočasně vyklizena, aby Hottovi bývalí spolubojovníci z masny nemohli šířit klevety.

Chvatné vyklizení bourárny poté, co byl jeden z jejích pracovníků nalezen mrtvý na podlaze, by mohlo vyvolat pár drbů samo o sobě. A tak doprovodný příběh pro tento den, narychlo vymyšlený poručíkem Ethridgem, zní, že zvláštní jednotka 2702 je (navzdory všemu, co je vidět) elitní lékařský tým, a obává se, že Hotta mohla zabít vzácná nová severoafrická forma botulismu. Možná je to něco, co tu schválně nechali Francouzi, kteří jsou podle všeho poněkud popuzení tím, že museli potopit svou vlastní bitevní loď. Bourárna musí být (podle tohoto příběhu) na celý den uzavřena a důkladně pročesána. Hottova mrtvola bude spálena, než ji pošlou zpátky jeho rodině, jen aby se zajistilo, že se ten děsivý jed nerozšíří po Chicagu - hlavním městě planety přes jatka - kde by nezměrné následky jeho působení mohly zvrátit výsledek války.

Na podlaze leží americká rakev, jen aby se zabránilo nákaze. Shaftoe a jeho muži si jí vůbec nevšímají a jmou se oblékat tělo. Začnou úděsnými plavkami a přidávají různé části neoprenové kombinézy.

"Hele!" ozve se Ethridge, "já myslel, že rukavice mu dáte až nakonec."

"Pane, s vaším dovolením mu je dáváme jako první, pane!" opáčí Bobby Shaftoe. "Pro případ, že by mu nejdřív roztály prsty, a jak se to stane, jsme v prdeli, pane!"

"Tak mu nejdřív dejte tohle," nakáže jim Ethridge a podává jim náramkové hodinky. Shaftoe je potěžká a hvízdne. Je to nádhera: švýcarský chronometr v solidním uranu s mechanismem plným drahokamů, tikajícím jako srdce nějakého malého zvířátka. Zatočí hodinkami na pásku, vyrobeném z rafinovaně propojených plátků. Jsou dost těžké, aby omráčily sumce.

"Paráda," podotkne Shaftoe, "ale čas neukazujou moc dobře."

"V časovém pásmu, kam se vydáme," odtuší Ethridge, "je to v pořádku."

Pokořený Shaftoe se znovu pustí do práce. Poručíkové Ethridge a Root se mezitím snaží. Odnesou hrubě nařezané pozůstatky pašíka Mrazíka do bourárny a naházou je na obrovské váhy. Přidají asi třicet kilogramů, ať už tohle, sakra, znamená cokoliv. Enoch Root má očividně chuť do tělesné práce, čehož si muži náležitě všimnou, přivleče další mrtvé prase, zmrzlé na kámen, přihodí je na váhu a dohromady získají sedmdesát. Ethridge provádí pohyby, jako by plaval prsa, mračny much a posbírá všechny kousky masa, které byly na špalcích, když byla bourárna vyklizena. Přihodí je na váhu a ručička se zastaví téměř na stovce. Odsud to dokážou vytáhnout až na sto třicet tím, že z mrazáku po jednom přinášejí šunky a pláty masa na pečení. Enoch Root - který je s tímto exotickým způsobem vážení zřejmě dobře obeznámený - provedl nějaký výpočet, dvakrát ho překontroloval a určil, že váha Geralda Hotta, převedená na kilogramy, činí jedno sto třicet.

Všechno maso jde do rakve. Ethridge přibouchne víko a polapí uvnitř několik much, které nemají tušení, co je čeká. Root obejde rakev s kladivem a jistými, silnými údery ji jako tesař z Nazaretu zatluče velkými hřebíky. Ethridge zatím vytáhl z kufříku americkou příručku. Shaftoe je dost blízko, aby rozeznal název, vytištěný tiskacím písmem na olivově šedém obalu.

POSTUP PŘI UZAVÍRÁNÍ RAKVÍ
ČÁST III: TROPY
SV. II: SITUACE, KDY HROZÍ NEBEZPEČÍ NÁKAZY
(DÝMĚJOVÝ MOR APOD.)

Oba poručíci se instrukcím v příručce věnují dobrou hodinu. Instrukce nejsou tak složité, ale Enoch Root si neustále všímá syntaktických dvojznačností a chce prozkoumat jejich důsledky. Ethridgem to zpočátku otřese, ale pak se začíná

chovat netrpělivě, až skončí u extrémního pragmatismu. Aby kaplan zavřel zobák, Ethridge mu příručku zabaví a nechá Roota přes šablonu na rakev namalovat Hottovo jméno, což proloží červenými nálepkami s lékařským varováním tak děsivým, že už jenom nadpis může u někoho vyvolat slabší nevolnost. Než Root skončí, jediná osoba, která může rakev legálně otevřít, je sám generál George C. Marshall, a i on by si nejdřív musel vyžádat zvláštní povolení od vrchního lékaře a evakuovat všechny živé tvory v okruhu sto mil.

"Kaplan mluví kapku srandovně," podotkne vojín Nathan v jedné chvíli, jak tak s otevřenou pusou naslouchá jednomu z rozhovorů Roota a Ethridge.

"Jo!" vyhrkne vojín Branph, jako by k rozpoznání toho přízvuku musel být posluchač skutečně vysoce vnímavý. "Co je to vůbec za přízvuk?"

Všichni se obrátí na Bobbyho Shaftoa, jenž chvíli předstírá, že poslouchá, a pak řekne: "No, mládenci, hádám, že tenhle Enoch Root je potomek dlouhý linie holandskejch a možná německejch misionářů na ostrovech jižních moří, zkříženejch s Australákama. A dál hádám, že - jak vyrostl na území ovládaným Britama - má britskej pas a do jejich armády ho zverbovali, když začala válka, a teďko je součástí australsko-novozélandskejch sborů."

"Ha!" zařve vojín Daniels, "jestli to je fakt všechno pravda, dám ti pět babek!"

"Platí," na to Shaftoe.

Ethridge a Root skončí s rakví přibližně v době, kdy Shaftoe se svými mariňáky natáhnou poslední kusy neoprenu na tělo. Chce to hromadu pudru, ale zvládnou to. Ethridge je zásobuje pudrem, který není americký, je odněkud z Evropy. Některá písmena na štítku nad sebou mají dvě tečky a Shaftoe ví, že to je typické pro němčinu.

K nakládací plošině nacouvá náklaďák, který je cítit čerstvou barvou (je to náklaďák jednotky 2702). Do něj přijde rakev a nyní gumou obalený mrtvý řezník.

"Já zůstanu tady a zkontroluju koše na odpadky," sdělí poručík Ethridge Shaftoovi. "Za hodinu se sejdeme na letišti."

Shaftoe si představí hodinu na rozpálené korbě s tímhle nákladem. "Mám ho udržet na ledu, pane?" optá se.

Ethridge si to musí chvíli promyslet. Vtáhne vzduch mezi zuby a zkontroluje si hodinky a odkašle si. Když ale nakonec odpoví, mluví docela rozhodně. "Nikoliv. Pro účely naší mise je důležité, abychom přešli na tání."

Svobodník Gerald Hott a jeho masem naložená rakev zabírají celý střed korby. Mariňáci se posadí po stranách jako nějací nosiči rakví. Shaftoe se zadívá na Enocha Roota, jenž nasadil výraz nucené nenucenosti.

Shaftoe ví, že by měl počkat, ale už to prostě déle nevydrží. "Co tady děláte?" zeptá se nakonec.

"Zvláštní jednotka se přesouvá," vysvětluje páter. "Blíž k frontě."

"Právě jsme vystoupili z tý zasraný lodě," vrčí Shaftoe. "Jasně že se blížíme k tý zatracený frontě - dál už bysme se nedostali, leda bysme plavali."

"Dokud si vylepšujeme šance," podotkne Root chladně, "pojedu s váma."

"Tak jsem to nemyslel," brání se Bobby Shaftoe. "Chci říct, k čemu bude jednotce kaplan?"

"Víš, jak to chodí u vojska," praví Root. "Každá jednotka nějakého má."

"Nosí to smůlu."

"Mít kaplana znamená smůlu? Proč?"

"Znamená to, že lampasáci čekají spoustu pohřbů, proto."

"Takže ty zastáváš názor, že jediná věc, kterou může duchovní udělat, je předsedat na pohřbech? Zajímavé."

"A na svatbách a křtech," dodává honem Shaftoe. Ostatní mariňáci se pochechtávají.

"Není možné, že jsi trochu nervózní kvůli tomu, jak je první úkol zvláštní jednotky 2702 neobvyklý?" vyzvídá Root, přičemž vrhne významný pohled na zesnulého Hotta a pak se podívá Shaftoovi do očí.

"Nervózní? Hele, pátere, na Guadalcanalu jsem dělal věci, vedle kterejch tohle vypadá jako procházka zasraným růžovým sadem."

Všichni ostatní mariňáci to považují za skvělou poznámku, ale Rootem to nehne.

"Víš, proč jsi ty věci na Guadalcanalu dělal?"

"Jasně! Abych přežil."

"A víš, proč děláš tohle?"

"Kurva, ne."

"A nevadí ti to trochu? Nebo jsi příliš tupý mariňák, aby ti na tom záleželo?"

"No, tady jste mě kapku zahnal do rohu, pátere," připouští Shaftoe a po odmlce pokračuje: "Akorát mně připadá divný mít kaplana."

"A proč ti to připadá divné?"

"Kvůli tomu, co je tohle za jednotku."

"A co je to za jednotku?" táže se Root. A táže se s poněkud sadistickým potěšením.

"O tom nemáme mluvit," prohlásí Shaftoe. "A vůbec, stejně to nevíme."

Pod kopec, vzepřené na řadách pruhovaných oblouků, nabubřele sestupují serpentiny až dolů k rozvětvujícím se železničním kolejím, ústícím od jihu do přístavu. "Je to jako stát pod obrovským hracím automatem," poznamená B. Shaftoe, dívá se nahoru, odkud právě přijeli, a přemýšlí o tom, co by se mohlo vyvalit z kasby. Míří podél kolejí k jihu a ocitají se mezi hromadami rudy, uhlí a továrních komínů, které skaut Shaftoe od Velkých jezer jasně poznává, ale tady očividně fungují díky nějakému složitému mezikulturnímu mechanismu. Zastaví před elektrárnou Société Algérienne d'Éclairage et de Force, obludou se dvěma komíny, s největší hromadou uhlí ze všech. Jsou uprostřed země nikoho, ale je zřejmé, že tu jsou očekáváni. Tady - stejně jako všude, kam zvláštní jednotka 2702 zavítá - dochází k podivné inflaci hodností. Dva poručíci, kapitán a major odnesou rakev do SAEF a cestou na ně dohlíží plukovník! V dohledu není jediný prostý voják a Bobby Shaftoe, pouhý seržant, si začíná dělat starosti s tím, jakou práci najdou pro něj. Působí tu

dokonce Efekt zrušeného papírování. Všude, kde Shaftoe čeká, že ho zdrží obvyklý úřední šiml nejméně na půl hodiny, přiběhne nějaký nervózní důstojník a zuřivě mává rukama, a on se šimlu vyhne.

Arab s pokrývkou hlavy připomínající červenou plechovku na kafe otevírá železná dvířka. Ven se vrhnou plameny a on je zažene zpět zčernalou železnou tyčí. Nosiči přistrčí rakev k otvoru a zasunou ji dovnitř, jako když dělostřelec zarazí velký náboj do šestnáctipalcového kanónu, a pak muž s plechovkou na hlavě zapráskne dvířka, až se mu střapec na vršku plechovky bláznivě zatřepe. Než vůbec zaklapne petlici, už jódluje stejně jako ti chlápci nahoře v kasbě. Důstojníci postávají kolem, navzájem se chválí a podepisují se na listiny na podložkách.

A tak se, bez sebemenších komplikací, což ostřílenému veteránovi Bobbymu Shaftoovi připadá přímo strašidelné, náklaďák vydává od elektrárny Société Algérienne d'Éclairage et de Force zpátky, nahoru po těch zatracených rampách, do Alžíru. Cesta stoupá strmě - celou dobu jedou na jedničku. Pouliční prodavači s vozíky naloženými rozpáleným olejem s nimi nejen udrží krok, ale celou cestu jim ještě smaží pirožky. Pod vůz zaběhnou třínozípsi a poperou se přímo pod kardanem. Zvláštní jednotku 2702 také pronásledují domorodci s plechovkami od kávy na hlavách, vyhrožující, že budou hrát na kytary vyrobené z kanystrů, a oranžoví prodavači a krotitelé hadů i několik modrookých postav zahalených v burnusech, s nezabalenými hrudkami jakési černé hmoty. Stejně jako kroupy, i tyto hrudky lze popsat s pomocí ovocné či sportovní analogie. Velikostí obvykle odpovídají něčemu mezi hroznem a baseballovým míčkem. Kaplan v jedné chvíli vymění čokoládovou tyčinku za golfový míček té hmoty.

"Co je to? Čokoláda?" vyzvídá Bobby Shaftoe.

"Kdyby to byla čokoláda," odtuší Root, "nevyměnil by ji ten chlap za čokoládovou tyčinku."

Shaftoe krčí rameny. "Leda by to byla čokoláda na hovno."

"Nebo hovno!" vyprskne vojín Nathan, což vyvolá neuvěřitelné veselí.

"Marjánka, slyšeli jste o ní někdy?" zeptá se Root.

Shaftoe - vzor vůdce - potlačí nutkání vybreptnout: Jestli jsem o ní slyšel? Já s ní šukal!

"Tohle je koncentrovaný výtažek," vysvětluje Enoch Root.

"Jak to víte, pátere?" žasne vojín Daniels.

Páterem to neotřese. "Jsem tady boží muž, ne? Měl bych znát náboženské hledisko, že ano?"

"Ano, pane!"

"Inu, kdysi existovala skupina muslimů, kteří si říkali hašišíni. Ti tohle pojídali a pak chodili zabíjet lidi. Byli v tom tak dobří, až se tím proslavili. Časem se výslovnost změnila - dneska je známe jako asasíny."

Rozhostí se přiměřeně uctivé ticho. Nakonec se ozve seržant Shaftoe: "Tak na co sakra čekáme?"

Něco snědí. Shaftoe, jelikož má mezi mužstvem nejvyšší hodnost, sní víc než ostatní. Nic se nestane. "Jediná osoba, kterou bych nejradši zabil, je ten chlápek, co nám to prodal," zabručí.

* * *

Na letišti vzdáleném jedenáct mil od města je rušněji, než kdy bylo zamýšleno. Okolní krajina je hezká, pěstuje se tu víno a olivy, ale dál ve vnitrozemí čnějí skalisté hory a za nimi je pás písku velký jako Spojené státy - a většina toho písku je zřejmě ve vzduchu a míří jejich směrem. Nespočet letadel - hlavně nákladních dakot, přezdívaných Albatros - zvířuje obrovská mračna prachu, který se lepí na jazyk a ucpává nos. Shaftoovi dochází až po chvíli, že za jeho suché oči a ústa není zodpovědný pouze prach ve vzduchu. Jeho sliny mají hustotu lepidla na kachličky.

Jednotka je tak zatraceně tajná, že nikdo na letišti vůbec neví, že existuje. Je tu plno Britů a Britové na poušti nosí kraťasy, což u Shaftoa vyvolává touhu dát jim jednu do nosu. Nutkání ovládne, nicméně jeho očividné nepřátelství k mužům v šortkách ve spojení se skutečností, že se dotazuje na polohu jednotky, která je tak tajná, že ji nemůže ani označit jménem nebo ji aspoň zhruba popsat, vede k hromadě zmatků, spoustě nedůvěry a všeobecně to posouvá anglo-americké spojenectví na nesprávnou kolej.

Seržant Shaftoe ale konečně pochopí, že veškerá činnost, mající něco společného s touto jednotkou, bude probíhat hodně stranou za černými plachtami a markýzami. Jako každá jiná vojenská jednotka, má i 2702 něčeho nadbytek a silný nedostatek jiných věcí, nicméně pod palcem má bezpochyby asi tak padesát procent loňské produkce nepromokavých plachet ve Spojených státech. Když se o tom Shaftoe zmíní svým kamarádům a vede k nim na toto téma dlouhou řeč, několik z nich se tváří poněkud legračně. Je tedy na Enochu Rootovi, aby řekl: "Vzhledem k těm obrovským ještěrkám a černým plachtám by si někteří lidé mohli myslet, že se chováš poněkud paranoidně."

"Něco vám o paranoidním chování povím," opáčí Shaftoe, což také udělá, a neopomene se přitom zmínit o poručíku Ethridgovi a jeho odpadkových koších. Než skončí, celá jednotka je seřazená na druhé straně těch plachet a všichni jsou pořádně napjatí, tedy všichni s výjimkou jejich nejnovějšího rekruta, jenž, jak si Shaftoe povšimne, se začíná uvolňovat. Jak tak leží na korbě naklaďáku ve svém neoprenu, přizpůsobuje se, když auto nadskakuje na hrbolech, místo aby nadskakoval s ním.

Přesto je pořád dost tuhý, aby jim usnadnil problém, jak ho dostat z auta a naložit do určeného albatrosu: dokonale očesané verze DC-3, určené pro vojáky a (podle Shaftoova skeptického názoru) vyhlížející poněkud letu nezpůsobile, protože má na jedné straně vyražena obrovská vrata, která jako by celé letadlo přetínala na dvě části. Jejich dakota lítá po tý zasraný poušti už tak dlouho, že má z vrtulí, krytů motorů a náběžných hran křídel opískovanou veškerou barvu a zůstal jen vyleštěný kov, který musí svým stříbrným leskem přilákat každého pilota Luftwaffe na tři sta mil kolem. Horší je, že z trupu trčí nejrůznější antény, většinou kolem kokpitu. A nejsou to jenom obyčejné tyčky, ale pořádně velké mříže, až Shaftoe zatouží po tom, aby měl po ruce pilku na kov. Strašidelně připomínají ty, které Shaftoe shazoval ze schodů Stanice Alfa v Šanghaji - vzpomínka se mu teď nějak celá popletla s dalšími, jež má v hlavě. Když se na to snaží rozpomenout, vidí jen zakrváceného Ježíše snášejícího po nějakém kamenném schodišti v Manile vysokofrekvenční dipól a ví, že to nemůže být v pořádku.

Ačkoliv jsou na území rušného letiště, Ethridge odmítne pokračovat v operaci, dokud je na obloze vidět jediné

letadlo. Konečně svolí. "Dobrá, TED!" V nákladáku zvednou mrtvolu právě ve chvíli, kdy Ethridge zařve: "Ne, POČKAT!" načež mrtvolu zase položí. Už to dávno přestalo být morbidně zábavné, když přes Geralda Hotta konečně přehodí plachtu, naloží ho do letadla a krátce nato odstartují. Zvláštní jednotka 2702 míří na setkání s Rommelem.
CYKLY
Je začátek listopadu roku 1942 a děje se prostě neuvěřitelná spousta průserů, všechny naráz a všude. Ani sám Zeus by se v tom nevyznal, i kdyby zmobilizoval karyatidy a řekl jim, zapomeňte na to, co jsme vám říkali, a prostě ten náklad hoďte na zem. Všude by popadaly chrámy, skládaly by se do sebe jako dalekohledy, a on by pak ty karyatidy - a každou najádu a dryádu, kterou by dokázal splašit - poslal do knihovnické školy, kde by jim vydal zelená stínítka, přioděl by je do upjaté, asexuální uniformy SAOS, Správy archivu olympského světonázoru, a nechal by je čtyřiadvacet hodin denně vyplňovat kartičky tři palce na pět. Něco z té slavné karyatidí nezlomnosti by využil k péči o Hollerithovy stroje na děrné štítky a snímače děrných štítků. Byl by tak naštvaný, že by ani nevěděl, na které arogantní smrtelníky má vrhat své blesky nebo které holky z plakátů a prosté vojáky sexuálně obtěžovat.

Lawrence Pritchard Waterhouse se v této chvíli cítí stejně olympštěji než kdokoliv jiný. Roosevelt, Churchill a pár dalších ze seznamu Ultra Mega mají stejné povolení, ale oni mají jiné problémy a jinou zábavu. Oni se nemůžou motat po hlavním městě informací na planetě, nakukovat překladatelům přes rameno a číst rozšifrované texty, jak vylézají, cvaky cvaky vrrr, ze šifrovacích strojů Typex, zvaných též Bronzová bohyně. Nemůžou jen tak z rozmaru sledovat jednotlivá vlákna celosvětového příběhu, pobíhat z domku do domku a slepovat jednotlivé části, zatímco wrenky v Domku 11 natahují propojené kabely od jedné zdířky v Bombě k druhé, vytvářejíce tak síť, do níž chytají Hitlerovy zprávy probíhající éterem.

Několik věcí, o nichž Waterhouse ví: Bitva u al-Alamejnu byla vyhrána a Montgomery žene Rommela zdánlivě krkolomným tempem na západ přes Kyrenaiku a tlačí ho zpátky k vzdálené pevnosti Osy - Tunisu. Není to ale tak drtivá porážka, jak se zdá. Kdyby Monty pochopil význam zpráv přicházejících kanálem Ultra, dokázal by jednat rozhodněji a obklíčit velké skupiny Němců a Italů. On to ale nikdy nepochopí, a Rommel zorganizuje ukázněný ústup, připraví se k dalšímu boji a zmořený Monty je bez servítků proklínán ve všech pracovnách Bletchley Parku za to, že nedokázal tyto nedocenitelné, ale rychlé zkáze podléhající perly od zpravodajců využít.

K severozápadní Africe se právě natáhl největší zásobovací most v dějinách. Celé se to nazývá Operace Torch. Rommela zasáhne zezadu a poslouží jako kovadlina pro Montgomeryho kladivo, nebo, pokud Monty trochu nezrychlí, to bude obráceně. Vypadá to jako geniálně zorganizovaná akce, ale ve skutečnosti tomu tak není. Tohle je poprvé, kdy Amerika vážně udeřila na druhém břehu Atlantiku, a tak je na lodích hromada krámů - včetně spousty ťulpasů od spojovacího průzkumu, kteří se teatrálně vrhají na pláže, jako by byli mariňáci. Při přistání je také americký kontingent zvláštní jednotky 2702 - speciálně vybraný oddíl bojem zocelených námořních pěšáků.

Někteří z těchto mariňáků se tomu, co umějí, naučili na Guadalcanalu, v podstatě nepoužitelném ostrůvku v jihozápadním Pacifiku, kde se Japonské císařství dohaduje se Spojenými státy americkými - s puškami - o to, kdo si na něm vybuduje vojenské letiště. Současná hodnocení ukazují, že japonská armáda během svého dlouhého turné po východní Asii ztratila své přednosti. Znásilnění všeho ženského obyvatelstva Nankingu a vražení bodáků do bezmocných filipínských vesničanů zřejmě nevyúsťuje ve skutečné vojenské umění. Japonská armáda se pořád snaží přijít na nějaký způsob, jak zabít, řekněme, stovku amerických mariňáků bez toho, aby ztratila, řekněme, pět stovek vlastních vojáků.

Japonské námořnictvo je ale něco jiného - tam vědí, co dělají. Mají totiž Jamamota. Mají torpéda, která skutečně vybuchnou, když zasáhnou cíl, což je naprostý protiklad amerických modelů, které na japonských lodích tak nanejvýš poškrábou nátěr a pak se s omluvou potopí. Jamamoto se právě znovu pokusil sprovodit ze světa americkou flotu u souostroví Santa Cruz, potopil Hornet a udělal pořádnou díru do Enterprise. Jenže přitom ztratil třetinu letadel. Když se Waterhouse podívá na souhrn japonských ztrát, napadne ho, jestli se někdo v Tokiu vůbec obtěžoval vzít do ruky počítadlo a projet na něm čísla z téhle druhé světové války.

Spojenci si to spočítali a jsou strachem bez sebe. V Atlantiku je právě teď stovka německých U-bootů, operujících hlavně ze základen v Lorientu a Bordeaux, a likvidují konvoje v severním Atlantiku s takovou výkonností, že to ani není boj, spíš vražedné řádění na úrovni potopení Lusitanie. Tento měsíc se jim nejspíš povede potopit asi tak milion tun tonáže, což Waterhousovi není příliš jasné. Zkouší brát tunu tonáže jako něco, co zhruba odpovídá autu, a pak se pokouší představit si, jak Amerika a Kanada pošlou doprostřed Atlantiku milion aut a prostě je shodí do vody - a to jen za listopad. Jéžiš!

Problémy dělá Žralok.

Němci to nazývají Triton - nový šifrovací systém, který používá výlučně jejich válečné námořnictvo. Je to stroj Enigma, ale ne obvyklá třírotorová. Poláci před pár lety přišli na způsob, jak starou šifru rozlousknout, a Bletchley Park ten postup zindustrializoval. Ale před více než rokem byla na jižní pobřeží Islandu vyplavena neporušená německá ponorka a muži z Bletchley ji důkladně prolezli. Objevili skříňku Enigma s místem pro čtyři - ne tři - rotory.

Když čtyřrotorová Enigma nastoupila 1. února do služby, nad celým Atlantikem se setmělo. Alan a ostatní se od té doby usilovně snaží problém vyřešit. Potíž je, že nevědí, jak je čtvrtý rotor připojený.

Před několika dny ale byl ve východním Středomoří zajat jiný U-boot, více méně nepoškozený. Plukovník Chattan, který byl náhodou poblíž, se na něj vrhl spolu s několika dalšími Bletchleyňany. Objevili čtyřrotorovou Enigmu, a i když šifru nerozlouskli, získali údaje, které k rozluštění potřebovali.

Hitler stejně musí být pořádně namyšlený, protože je na turné a připravuje se na pracovní dovolenou ve svém alpském útočišti. To mu nezabránilo v okupaci toho, co zbylo z Francie - očividně ho taková Operace Torch musela dožrat. Proto zabral i celou vichystickou Francii, a pak poslal přes moře do Tuniska sto tisíc čerstvých vojáků a tomu odpovídající ohromné množství zásob. Waterhouse si představuje, že dnes je možné dostat se ze Sicílie do Tuniska

jednoduše tak, že člověk přeskáče po palubách německých nákladních lodí.

Pochopitelně, kdyby to byla pravda, Waterhousova práce by byla mnohem snazší. Spojenci by mohli potopit tolik lodí, kolik by se jim zlíbilo, aniž by se nad tím pochybovačně zvedlo jediné blonďaté teutonské obočí na poli teorie informace. Faktem však zůstává, že konvojů je jen několik a plují daleko od sebe. Právě to kolik a jak daleko od sebe jsou údaje, které s Alanem Mathisonem Turingem vložili do rovnic a celou noc je pak škrábali na tabuli.

Po asi osmi až dvanácti hodinách této činnosti, když se konečně znovu objevilo slunce, není nic lepšího než rychlá jízda na kole po buckinghamshireském venkově.

* * *

Jak tak šlapou na vrcholek kopce, rozkládají se před nimi lesy, které už všechny získaly barvu plamene. Polokulovité koruny j avorů dokonce působí dojmem, že povlávají. Lawrence má legrační nutkání sundat ruce z řídítek a přitisknout si je na uši. Ale jak projíždějí kolem stromů, vzduch je nádherně chladný, obloha nad nimi je modrá jako šmolka a nepošpiněná sloupy černého kouře a klid a mír, jež zde panují, se nemohou víc lišit od toho, nač se Lawrence pamatuje.

"Kdák, kdák, kdák!" napodobuje Alan Turing skřehotání rozzuřených slepic. Zvláštní zvuk je ještě zvláštnější, poněvadž má nasazenou plynovou masku. Nakonec ho to přestane bavit a vysune si ji na čelo. "Hrozně rádi se poslouchají." Mluví o Winstonu Churchillovi a Franklinu Rooseveltovi. "A nevadí jim poslouchat toho druhýho - aspoň do určitý doby. Jenže hlas je ve srovnání s vytištěným textem příšerně nadbytečný zdroj informací. Když si vezmeš text a proženeš ho Enigmou - která vlastně není zas tak moc složitá - známý vzory v textu, jako je převaha písmene E, jsou skoro nezachytitelný." Stáhne si masku zase dolů, aby zdůraznil následující postřeh: "Ale hlas můžeš různě pozměnit a posluchač mu stejně bude dokonale rozumět." Vzápětí dostane záchvat kýchání, až mu málem popraskají khaki řemínky na temeni.

"Naše uši vědí, jak hledat známý vzory," podotkne Lawrence. On plynovou masku nemá, protože za a) neprobíhá žádný nacistický útok a za b) na rozdíl od Alana netrpí sennou rýmou.

"Promiň." Alan náhle zabrzdí a seskočí z kola. Zvedne zadní kolo, volnou rukou ho roztočí a pak se předkloní a zatahá za řetěz. Upřeně celý mechanismus pozoruje, vyruší ho jen další kýchání.

Řetěz na Turingově kole má jeden slabý článek. Zadní kolo má jeden ohnutý paprsek. Když se článek a paprsek dostanou do kontaktu, řetěz se rozpojí a spadne. Nedochází k tomu však při každé otáčce kola - jinak by bicykl nebyl k ničemu. Dojde k tomu jen tehdy, když je řetěz a kolo v určitém vzájemném postavení.

Pokud bychom vycházeli z rozumného odhadu rychlosti, kterou doktor Turing jako energický cyklista dokáže udržet řekněme na 25 km/h, a poloměru kola, což je třetina metru, a slabý článek by narazil na ohnutý paprsek při každé otáčce, padal by řetěz každou třetinu vteřiny.

Ve skutečnosti řetěz nepadá, pokud se ohnutý paprsek a slabý článek nesetkají. Dejme tomu, že pozici zadního kola označíte tradičně jako ?. Čistě pro zjednodušení řekněme, že kolo se začne otáčet z místa, kde ohnutý paprsek může zasáhnout slabý článek (třebaže pouze tehdy, když tam ten slabý článek je, aby se mohl nechat zasáhnout), potom ? = 0. Používáte-li jako jednotku stupně, pak se během jediné otáčky kola vyšplhá ? až na 359 stupňů, než se vrátí k 0, v kterémžto místě bude ohnutý paprsek zpátky v postavení, kdy může shodit řetěz. A teď, dejme tomu, že pozici řetězu popíšete jako proměnnou C následujícím velmi jednoduchým způsobem: ke každému článku řetězu přiřadíte číslici. Slabý článek má číslo 0, další 1 a tak dále až k l - kde l je počet všech článků řetězu. A znovu, kvůli zjednodušení, řekněme, že když je řetěz v pozici, kdy může slabý článek narazit na ohnutý paprsek (třebaže pouze tehdy, když tam ohnutý paprsek je, aby se mohl nechat zasáhnout), pak C = 0.

Abychom mohli vypočítat, kdy řetěz z kola doktora Turinga spadne, potřebujeme o kole vědět pouze to, že obsahuje hodnoty ? a C. Tato dvě čísla popisují stav kola. Těch stavů může být mnoho, protože ? a C mohou nabývat různých hodnot, ale pouze jediný stav, a to (0, 0), způsobí, že řetěz spadne.

Dejme tomu, že začneme s tímto stavem: tj. s (? = 0, C = 0), ale řetěz nespadl, protože doktor Turing (dobře znaje stav svého kola v každém okamžiku) se zastavil uprostřed silnice (a málem vyvolal srážku se svým přítelem a kolegou Lawrencem Pritchardem Waterhousem, protože mu maska silně omezuje zorné pole). Dr. Turing popotáhl řetěz trochu do strany a dopředu, čímž zabránil, aby ohnutý paprsek narazil na slabý článek. Znovu nasedá na kolo a opře se do pedálů. Obvod jeho zadního kola je asi dva metry, a tak když po silnici ujede dva metry, kolo se úplně otočí a znovu dosáhne pozice ? = 0 - což je, vzpomeňte si, pozice, kdy ohnutý paprsek může zasáhnout slabý článek.

A co řetěz? Jeho pozice, definovaná C, začíná na 0. Když se do osudové pozice dostane další článek, je to pozice 1, pak 2 a tak dále. Řetěz se musí pohybovat synchronizované se zuby na ozubeném kolečku uprostřed zadního kola a to má n zubů, takže po úplné otáčce, kdy opět nastane stav ? = 0, C = n. Po druhé úplné otáčce zadního kola, kdy je opět ? = 0, pak C = 2n. Příště je to C = 3n a tak dále. Ale nezapomeňte, že řetěz není nekonečný a lineární, nýbrž smyčka mající pouze l pozic. Po C = l se smyčka vrací zpět k C = 0 a cyklus se opakuje. Když počítáme hodnotu C, je nutné přejít na modulární počet - což znamená, že kdyby měl řetěz sto článků (l = 100) a posunul by se o 135 článků, pak by C nemělo hodnotu 135, ale 35. Kdykoliv dostanete číslo větší nebo stejné jako l, prostě jen odečítáte l tak dlouho, až dostanete číslo menší než l. Tuto operaci matematikové píšou jako mod l. Po sobě jdoucí hodnoty C pokaždé, když se kolo otočí zpět na ? = 0, tedy jsou

Ci = n mod l, 2n mod l, 3n mod l..., in mod l,

kde i = (1,2,3,...)

více méně, závisí na tom, jak blízko k nekonečnu chce Turing na svém kole jet. Po nějaké době to Waterhousovi připadá nekonečně dlouho.

Turingovi spadne řetěz, když dosáhne stavu (? = 0, C = 0), a ve světle toho, co je napsáno výše, se to stane, když i (které pouze počítá, kolikrát se zadní kolo otočilo) dosáhne jisté hypotetické hodnoty, jako když mod l = 0 nebo, řečeno jednoduše, se to stane, pokud se objeví nějaký násobek n (jako kupříkladu 2n, 3n, 395n nebo 109 948 368 443n), které je náhodou také přesným násobkem l. Těchto takzvaných společných násobků vlastně může být víc, ale z praktického hlediska jediný, na němž záleží, je ten první - nejmenší společný násobek - protože k němu dojdeme nejdřív a ten způsobí, že řetěz spadne.

Pokud má ozubené kolo řekněme dvacet zubů (n = 20) a řetěz má sto článků (l = 100), pak po jedné otočce máme C = 20, po dvou 40, pak 60, 80 a 100. Ale protože pracujeme s modulo 100, je třeba tuto hodnotu změnit na nulu. Takže po pěti otáčkách zadního kola jsme dosáhli stavu (? = 0, C = 0) a Turingovi řetěz zase spadne. Při pěti otáčkách ujede po cestě deset metrů, a tak je s těmito hodnotami l a n kolo téměř k nepotřebě. Pochopitelně to by platilo jen tehdy, pokud by byl Turing natolik pitomý, aby na kole šlapal tak, aby mu řetěz padal. Kdyby byl řetěz ve chvíli, kdy šlápne do pedálů, místo toho ve stavu (? = 0, C = 1), pak by postupné hodnoty C = 21, 41, 61, 81, 1, 21... a tak pořád dál - řetěz by mu nikdy nespadl. Toto je však degenerovaný případ, kdy "degenerovaný" pro matematika znamená "příšerně nudný". Teoreticky, dokud Turing své kolo před zaparkováním před budovou nespraví, nikdo mu ho nedokáže ukrást - řetěz mu spadne nejpozději po deseti metrech jízdy.

Ale kdyby měl Turingův řetěz sto jeden článek (l = 101), pak bychom po pěti otáčkách měli C = 100 a po šesti C = 19, pak

C = 39, 59, 79, 99, 18, 38, 58, 78, 98, 17, 37, 57, 77, 97, 16, 36, 56, 76, 96, 15, 35, 55, 75, 95, 14, 34, 54, 74, 94, 13, 33, 53, 73, 93, 12, 32, 52, 72, 92, 11, 31, 51, 71, 91, 10, 30, 50, 70, 90, 9, 29, 49, 69, 89, 8, 28, 48, 68, 88, 7, 27, 47, 67, 87, 6, 26, 46, 66, 86, 5, 25, 45, 65, 85, 4, 24, 44, 64, 84, 3, 23, 43, 63, 83, 2, 22, 42, 62, 82, 1, 21, 41, 61, 81, 0.

Takže teprve při 101. otáčce zadního kola se řetěz vrátí do stavu (? = 0, C = 0), kdy řetěz spadne. Během těchto sto a jedné otáčky ujede Turingův bicykl pětinu kilometru, což není tak zlé. Kolo je tedy k použití. Nicméně na rozdíl od degenerujícího případu není možné, aby se toto kolo dostalo do stavu, kdy řetěz nikdy nespadne. To lze dokázat, když si projdeme seznam hodnot C nahoře a všimneme si, že je na něm každá možná hodnota C - prostě všechna čísla od 0 do 100. Znamená to, že ať má C ve chvíli, kdy Turing začne šlapat, jakoukoliv hodnotu, dřív nebo později se dostane k osudovému C = 0 a řetěz spadne. Turing tedy může své kolo nechat kdekoliv, protože i kdyby mu ho někdo ukradl, neujede víc než pětinu kilometru, než spadne řetěz.

Rozdíl mezi degenerujícím a nedegenerujícím případem souvisí s vlastnostmi užitých čísel. Kombinace (n = 20, l = 100) má zcela odlišné vlastnosti od (n = 20, l = 101). Hlavní rozdíl spočívá v tom, že 20 a 101 jsou "relativní prvočísla", což znamená, že nemají žádné společné součinitele. A to znamená, že jejich nejmenší společný násobek je velké číslo - ve skutečnosti je l × n = 20 × 101 = 2 020. Kdežto nejmenší společný násobek 20 a 100 je pouze 200. V případě l = 101 má kolo dlouhou periodu - projde mnoha různými stavy, než se vrátí na začátek - kdežto kolo l = 100 má periodu pouhých několika stavů.

Dejme tomu, že by bylo Turingovo kolo šifrovací stroj, který pracuje s abecední záměnou, což znamená, že by každé z 26 písmen abecedy nahrazovalo nějakým jiným písmenem. Z A v prostém textu by se v šifrovaném mohlo stát T, z B F, z C M a tak dále až k Z. Sama o sobě by se tato šifra dala rozluštit směšně snadno - k použití by byla leda tak pro zpestření skautských táborů. Ale dejme tomu, že by se písmeno od písmene měnilo substituční schéma. To znamená, že poté co by bylo první písmeno prostého textu zašifrováno s použitím jedné konkrétní substituční abecedy, druhé písmeno prostého textu by bylo zašifrováno s použitím úplně jiné substituční abecedy a třetí písmeno by využívalo ještě jinou abecedu a tak pořád dál. Tomu se říká polyalfabetická šifra.

Dejme tomu, že by Turingův bicykl dokázal generovat jinou abecedu pro každý ze svých odlišných stavů. Takže stav (? = 0, C = 0) by odpovídal, řekněme, této substituční abecedě:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
Q G U W B I Y T F K V N D O H E P X L Y R C A S J M

avšak stav (? = 180, C = 15) by odpovídal této (jiné) abecedě:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
B O R I X V G Y P F J M T C Q N H A Z U K L D S E W

Žádná dvě písmena by nebyla zašifrována s použitím stejné substituční abecedy - tedy do té doby, než by se bicykl vrátil zpátky do počátečního stavu (? = 0, C = 0) a celý cyklus by se opakoval. To znamená, že jde o periodický polyalfabetický systém. A kdyby tento stroj měl krátkou periodu, cyklus by se opakoval často a jako šifrovací systém by byl užitečný pouze pro skautíky na táboře. Čím delší perioda (čím víc relativních prvočísel by bylo do systému zabudováno), tím méně často by se cyklus vracel ke stejné substituční abecedě a tím by byl bezpečnější.

Třírotorová Enigma je právě takový typ systému (tj. periodický, polyalfabetický). Její rotory, jako pohonný systém Turingova kola, ztělesňují cykly uvnitř cyklů. Její perioda je 17 576, což znamená, že substituční abeceda, podle níž se zašifruje první písmeno zprávy, se znovu použije teprve až u 17 577. písmene. Ale u systému Shark neboli Žralok Němci přidali čtvrtý rotor a perioda tím vyletěla až na 456 976. Rotory jsou na začátku každé zprávy nastaveny zcela náhodně. A protože německé zprávy nikdy nemají 450 000 písmen, Enigma nikdy nepoužije v jedné zprávě tutéž substituční abecedu dvakrát. Proto si Němci myslí, že je tak dobrá.

Proletí nad nimi letka nákladních letadel, pravděpodobně míří na letiště v Bedfordu. Letadla vydávají podivně muzikální, diatonický hukot, jako dudy vydávající zároveň dva různé tóny. To Lawrencovi připomene ještě další jev spojený s kolem a strojem Enigma. "Víš, proč letadla vydávají takovýhle zvuk?" zeptá se.

"Když o tom tak přemýšlím, ne." Turing si opět stahuje plynovou masku. Bradu má trochu spadlou a cuká mu v očích. Lawrence ho nachytal.

"Všiml jsem si toho v Pearlu. Motory letadel jsou rotační," vysvětluje Lawrence. "Proto musejí mít lichý počet válců."

"Jak to spolu souvisí?"

"Kdyby byl počet sudý, válce by byly naproti sobě, sto osmdesát stupňů daleko, a mechanicky by to nefungovalo."

"Proč?"

"To už jsem zapomněl. Prostě by to nefungovalo."

Alan zvedne obočí. Očividně ho to nepřesvědčilo.

"Má to něco společnýho se zalomenou hřídelí," odhaduje Waterhouse a cítí se trochu nesvůj.

"Nevím, jestli s tebou souhlasím," podotkne Alan.

"Je to prostě tak - ber to jako okrajovou podmínku," pokračuje Waterhouse. Ale Alan už maká, nejspíš v duchu navrhuje rotační letecký motor se sudým počtem válců.

"Prostě když se na ně podíváš, všechny mají lichý počet válců," dodává Lawrence. "A tak se hluk z výfuků kombinuje s hlukem vrtulí a vydává to dvoutónový zvuk."

Alan znovu nasedne na kolo a nějakou dobu jedou lesem mlčky. Oni vlastně ani tak nemluvili, jako spíš načrtli jisté nápady a pak nechali jeden druhého promýšlet důsledky. To je vysoce účinný způsob komunikace. Eliminuje to většinu nadbytečných informací, na niž si Alan stěžoval v případě FDR a Churchilla.

Waterhouse uvažuje o cyklech uvnitř cyklů. Už došel k názoru, že lidská společnost je jednou z těch záležitostí s cykly uvnitř cyklů16, a teď se snaží přijít na to, jestli to funguje jako Turingovo kolo (tedy jestli chvíli pracuje dobře a pak najednou spadne řetěz, z čehož občas vypukne nějaká ta světová válka) nebo jako stroj Enigma (nějakou dobu nesrozumitelně šrotuje a pak se najednou kolečka seřadí jako v hracím automatu a všechno se vyjasní v nějakém globálním zjevení nebo, pokud tomu dáváte přednost, apokalypse) nebo jako rotační letecký motor (prostě běží a běží, nic zvláštního se neděje, jenom to dělá hrozný kravál).

"Je to někde... tady!" vykřikne Alan a prudce zabrzdí, jen aby naštval Lawrence, který musí otočit kolo, což je na úzké cestě riskantní, a vrátit se zpátky.

Opřou kola o stromy a vyndají z košíků kousky vybavení: suché články, rozvodné desky, tyče, polní lopatku a kotouče drátu. Alan se poněkud nejistě rozhlédne a pak vyrazí do lesa.

"Brzy mám odjet do Ameriky, budu v Bellových laboratořích pracovat na tom šifrování hlasu," podotkne Alan.

Lawrence se žalostně zasměje. "My dva jsme lodě, co se míjejí za noci."

"My jsme pasažéři na lodích, co se míjejí za noci," opraví ho Alan. "Není to náhoda. Potřebují tě právě proto, že já odjíždím. Do tyhle chvíle jsem dělal všechnu práci na 2701."

"Teď je to zvláštní jednotka 2702," upozorní jej Lawrence.

"Aha," povzdechne si Alan sklíčeně. "Všiml sis toho."

"Bylo to od tebe neopatrný, Alane."

"Právě naopak!" brání se Alan. "Co si Rudy pomyslí, jestli si všimne, že ve všech jednotkách a divizích a odděleních spojeneckých armád není jediný oddíl s označením, co je násobkem dvou prvočísel?"

"No, to záleží na tom, jak běžná jsou ta čísla ve srovnání se všemi ostatními čísly a kolik z těch čísel se nepoužívá..." začíná Lawrence a pomalu mu dochází řešení první poloviny problému. "Zase Riemannova funkce. Pořád se objevuje."

"To je mi přístup!" pochválí ho Alan. "Prostě k tomu přistupuj logicky a střízlivě. Oni jsou vážně ubozí."

"Kdo?"

"Tady," řekne Alan, zastaví se a rozhlíží se mezi stromy, které Lawrencovi připadají všechny stejné. "Tohle je mi povědomý." Posadí se na kmen spadlého stromu a začne vybalovat elektrické zařízení. Lawrence si dřepne k němu a udělá totéž. Lawrence neví, jak ten přístroj funguje - je to Alanův vynález - a tak se ujme role asistenta a podává doktorovi nástroje, zatímco ten sestavuje přístroj. Doktor pořád mluví a o nástroje žádá tím, že se na ně upřeně podívá a nakrčí obočí.

"Oni jsou - no, kdo myslíš? Ti hlupáci, co využívají všechny informace, který přicházejí z Bletchley Parku!"

"Alane!"

"Je to hotový nerozum! Jako ta záležitost s Midway. To je dokonalý příklad, ne?"

"Já teda byl rád, že jsme tu bitvu vyhráli," podotkne Lawrence opatrně.

"Nemyslíš, že po všech těch Jamamotových geniálních fintách, uskocích a tricích je kapku zvláštní, kapku pozoruhodný, kapku nápadný, že tenhle Nimitz věděl přesně, kde ho má hledat? V celým Tichým oceáně?"

"No dobře, byl jsem zděšený. Napsal jsem o tom zprávu. A kvůli ní jsem se nejspíš dostal do tohohle průšvihu s tebou."

"U nás Britů to není o nic lepší," opáčí Alan.

"Vážně?"

"Byl bys zděšený z toho, co vyvádíme ve Středozemním moři. Je to skandál. Zločin."

"A co tam vyvádíme?" chce vědět Lawrence. "Říkám ‚my' a ne ‚vy', protože jsme teď přece spojenci."

"Ano, ano," přikyvuje Alan netrpělivě. "To tvrdí oni." Na chvíli se odmlčí, prstem sleduje elektrický obvod a v duchu počítá indukční odpor. Konečně pokračuje: "No, potápíme konvoje. Německý konvoje. Potápíme je hlava nehlava."

"Rommelovy?"

"Ano, ty. Němci v Neapoli nakládají palivo, tanky a munici na lodě a posílají je na jih. My tam vletíme a potopíme je.

Potopili jsme skoro všechny, protože jsme rozlouskli italskou šifru C38m a víme, kdy vyplouvají z Neapole. A poslední dobou potápíme právě ty, který jsou pro Rommela nejdůležitější, protože jsme rozlouskli i jeho šifru Chaffinch a víme, co mu nejvíc schází, protože si na to stěžuje."

Turing na svém vynálezu cvakne přepínačem a z kornoutu černého papíru připevněného provázkem k desce začne vycházet podivné kvílení. Kornout je zřejmě amplion vybraný z rádia. Je tu násada smetáku, na jejímž konci visí smyčka z tvrdého drátu, a další drát vede od smyčky k přepínači na desce. Alan otáčí násadou, až smyčka volně visí jako laso Lawrencovi před břichem. Amplion zakvičí.

"Dobrý. Chytá to tvou přezku na opasku," pochvaluje si Alan.

Položí celou vymyšlenost do listí, chvíli se prohrabuje v kapsách a nakonec vytáhne kousek papíru, na němž je tiskacím písmem napsáno několik řádků textu. Lawrence by to poznal kdekoliv: je to dekódovací tabulka. "Co je to, Alane?"

"Napsal jsem si přesný instrukce, zašifroval je a pak je schoval pod most do lahvičky s benzedrinem," objasňuje Alan. "Minulý týden jsem si pro tu lahvičku zašel a instrukce dešifroval."

"Jakou šifru jsi použil?"

"Jeden ze svých vynálezů. Můžeš ji rozlousknout, jestli chceš."

"Podle čeho ses rozhodl, že je čas to vyhrabat?"

"Bylo to jenom zajištění proti invazi," odtuší Alan. "Teď už žádná invaze nehrozí, ne, když jste se do války pustili i vy."

"Kolik jsi toho zahrabal?"

"Dva pruty stříbra, Lawrenci, každý v ceně asi sto dvacet pět liber. Jeden z nich by měl být někde tady." Alan vstane, vytáhne z kapsy kompas, obrátí se k magnetickému severnímu pólu a narovná se. Pak se o několik stupňů pootočí. "Nemůžu si vzpomenout, jestli jsem bral v úvahu deklinaci," mumlá si. "Správně! V každým případě. Sto kroků na sever." Vyrazí do lesa s Lawrencem v závěsu. Ten má za úkol nést detektor kovů.

Doktor Alan Turing dokáže jet na kole a vést hovor, zatímco v duchu počítá otočky pedálů, a stejně tak dokáže odpočítávat kroky a zároveň mluvit. Pokud neztratí přehled o počtu kroků, což je docela dobře možné.

"Jestli je pravda to, co říkáš," poznamená Lawrence, "tak džin už musí být venku z láhve. Rudymu určitě došlo, že jsme ty jejich šifry rozlouskli."

"Zařídili jsme takový neoficiální systém, dá se považovat za předchůdce zvláštní jednotky 2701 nebo 2702 nebo jak tomu teď říkáme," vysvětluje Alan. "Když chceme potopit konvoj, pošleme napřed pozorovací letadlo. Je to údajně pozorovací letadlo. Pochopitelně jeho skutečný úkol není něco pozorovat - už přece víme, kde konvoj je. Jeho skutečným úkolem je nechat se zpozorovat - což znamená, že musí proletět tak blízko konvoje, aby si ho hlídky na lodích všimly. Z lodí pak vyšlou rádiem zprávu, že je zpozorovalo spojenecký pozorovací letadlo. Když se pak objevíme na scéně my a potopíme je, Němci nemají žádný podezření - aspoň ne moc velký podezření - že jsme přesně věděli, kde hledat."

Alan se zastavuje, radí se s kompasem, udělá otočku o devadesát stupňů a zamíří k západu.

"To mi přijde jako dost samoúčelný opatření," namítne Lawrence. "Jaká je pravděpodobnost, že spojenecká pozorovací letadla, vysílaná údajně namátkově, si náhodou všimnou každýho konvoje Osy?"

"Už jsem tu pravděpodobnost propočítal, a vsadím se s tebou ojeden z těch stříbrných prutů, že Rudy to udělal taky," praví Turing. "Je to velice malá pravděpodobnost."

"Takže jsem měl pravdu," podotkne Lawrence, "musíme předpokládat, že džin je venku."

"Možná ještě není," namítne Alan. "Byla to ošemetná situace. Minulý týden jsme potopili konvoj v mlze."

"V mlze?"

"Mlha byla celou cestu. Konvoj nemohl nikdo zpozorovat. Ti kreténi ho stejně potopili. Kesselring začal mít podezření, což by měl každý. A tak jsme vytvořili falešnou zprávu - v šifře, o který víme, že ji náckové rozlouskli - určenou pro fiktivního agenta v Neapoli. Blahopřáli jsme mu, že nám ten konvoj vyzradil. Od tý doby lítá gestapo po neapolským přístavu jako šílený a toho chlápka hledá."

"Tak to jsme měli opravdu namále."

"To měli." Alan se náhle zastaví, vezme si od Lawrence detektor kovů a zapojí ho. Začne chodit v malých kruzích po mýtině a těsně nad zemí mává drátěnou smyčkou. Ta se mu chytá za větve a ohýbá se, což vyžaduje časté opravy, ale celou dobu umíněně mlčí. Ozve se, jen když ji Alan, obávající se, že už nefunguje, zkouší na Lawrencově přezce.

"Celá ta věc je delikátní," přemítá Alan. "Některý z našich ZSJ v severní Africe -"

"ZSJ?"

"Zvláštních styčných jednotek. Zpravodajští důstojníci, kteří od nás dostávají informace z Ultra, je předají důstojníkům v poli a pak zajistí, aby je zničili. Někteří z nich se z Ultra dozvěděli, že během oběda má dojít k německýmu leteckýmu útoku, a tak si do jídelny vzali přilby. Když ten útok přišel, přesně jak měl, všichni chtěli vědět, jak ti ZSJ věděli, že si mají vzít přilby."

"Celý to vypadá beznadějně," prohlásí Lawrence. "Jak by to Němcům mohlo nedojít?"

"Nám to tak připadá, protože víme všechno a naše komunikační kanály jsou čistý," vysvětluje Alan. "Němci mají kanálů míň a jsou hodně přecpaný. Pokud nebudeme dál dělat nanejvýš pitomý věci, jako je potápění konvojů v mlze, oni nikdy nezískají čistou a jasnou stopu, že jsme Enigmu rozlouskli."

"Je legrační, že mluvíš o Enigmě," poznamená Lawrence, "protože to je nesmírně hlučný kanál, ze kterýho získáváme hromadu užitečných informací."

"No právě. Právě to mi dělá starosti."

"Udělám, co půjde, abych Rudyho převezl," slibuje Waterhouse.

"Ty to zvládneš. Mně dělají starosti lidi, co provádějí operace."

"Plukovník Chattan vypadá docela spolehlivě," říká Waterhouse, třebaže už nejspíš není důvod dál Alana uklidňovat. Má prostě náladu se rozčilovat. Jednou za dva za tři roky udělá Waterhouse něco společensky prospěšného a teď je na to vhodná chvíle: změní téma. "A ty zatím vymyslíš, jak by si mohli Churchill s Rooseveltem potají telefonovat?"

"Teoreticky to jde. Ale pochybuju, že je to uskutečnitelný v praxi. Bellovy laboratoře mají systém, který funguje tak, že vlny rozloží do několika pásem..." a už se cele věnuje tématu telefonních společností. Podá úplnou disertaci na téma teorie informace aplikované na lidský hlas, a jak to ovládá způsob, jímž funguje telefon. Ještě že má Turing tak obsáhlé téma, o němž se může rozhovořit, protože les je velký a Lawrencovi začíná být stále více jasné, že jeho přítel nemá tušení, kam ty stříbrné pruty zakopal.

Oba přátelé se domů vrátí až za tmy, která tak daleko na severu přichází překvapivě brzy, aniž by je tížilo, nějaké stříbro. Moc toho nenamluví, protože Lawrence dosud vstřebává a stravuje všechno, co na něj Alan vysypal o zvláštní jednotce 2702 a konvojích a Bellových laboratořích a nadbytečnosti hlasového signálu. Každých pár minut kolem nich prosviští motocykl s brašnami naditými zašifrovanými zprávami.

VE VZDUCHU

Bobby Shaftoe cestoval snad všemi způsoby, jimiž může cestovat dobytek: v nákladních vagónech, na otevřených korbách nákladních aut, nuceným pochodem krajinou. Vojsko nyní vymyslelo vzdušnou obdobu pozemských způsobů ve formě Letounu tisíce jmen: DC-3, Skytrain, C-47, nákladní dakota, Albatros. Přežije to. Obnažená hliníková žebra trupu se ho snaží utlouct k smrti, ale dokud zůstane vzhůru, může je odrážet.

Vojíni jsou nacpaní v druhém letadle. V tomto jsou poručíci Ethridge a Root společně se svobodníkem Hottem a seržantem Bobbym Shaftoem. Poručík Ethridge zabavil veškeré měkké předměty na palubě a vytvořil si z nich hned za kokpitem hnízdo, do něhož se usadil. Chvíli předstíral, že papíruje. Pak se pokoušel dívat z okna. Nakonec usnul, a teď chrápe tak hlasitě, že přehluší i motory. Bez legrace.

Enoch Root se vecpal dozadu, kde se trup zužuje, a čte dvě knížky naráz. Shaftoovi to připadá příznačné - předpokládá, že v knížkách jsou úplně obrácené názory a že Root čerpá ohromnou radost z toho, jak je staví proti sobě, jako ti chlápci, co mají šachovnici na otočném stolku, aby mohli hrát sami se sebou. Usoudí, že když žijete v chatrči na hoře s bandou domorodců, kteří nemluví žádným z půl tuctu jazyků, co znáte, musíte se naučit debatovat sami se sebou.

Letadlo má na každé straně řadu malých hranatých okýnek. Shaftoe se podívá doprava a uvidí hory pokryté sněhem. Na okamžik se k smrti vyděsí, protože ho napadne, že možná zabloudili do Alp. Ale nalevo to pořád vypadá na Středozemní moře, které po nějaké době ustoupí skalním útesům připomínajícím Ďáblovu věž, vyčnívajícím z kamenité půdy porostlé křovím, a pak už je to jen samý kámen a písek nebo písek bez kamenů. Písek se místy bez viditelného důvodu krabatí do spárů dun. Zatraceně, pořád ještě jsou v Africe! Člověk by měl vidět lvy, žirafy a nosorožce! Shaftoe zajde dopředu, aby podal stížnost pilotovi a kopilotovi. Možná by si mohli dát partičku karet. Možná je výhled z přední části letadla něco, o čem by mohl napsat domů.

Výprava skončí drtivou porážkou. Okamžitě vidí, že plán nalézt lepší výhled je předem odsouzen k nezdaru. V celém vesmíru jsou jenom tři věci: písek, moře a obloha. Jako mariňák ví, jak nudné je moře. A to ostatní není o moc lepší. V dálce před nimi je hradba mraků - nějaká fronta. To je vše.

Než mu seberou mapu a schovají ji, získá všeobecný přehled o letovém plánu. Zřejmě se pokoušejí přeletět Tunisko, což je docela legrační, poněvadž když se Shaftoe naposledy díval, patřilo Tunisko k nacistickému území - vlastně to je opora vojenské přítomnosti Osy na africkém kontinentě. Dnešní všeobecný letový plán je zřejmě takový, že proletí přes Tuniský průliv mezi Bizertou a Sicílií a pak zamíří na východ k Maltě.

Všechny Rommelovy zásoby a posily připlouvají přes tento průliv a přistávají v Tunisu nebo Bizertě. Odsud může Rommel zaútočit na východ na Egypt nebo na západ směrem na Maroko. Během několika týdnů, kdy mu britská Osmá armáda nakopala zadek u al-Alamejnu (který leží hrozně daleko, až v Egyptě), ustupuje Rommel na západ k Tunisku. V těch několika týdnech od chvíle, kdy se Američané vylodili v severozápadní Africe, bojuje na západě na druhé frontě. A vede si zatraceně dobře, pokud může Shaftoe hádat z toho, co zaslechl mezi zvučnými řádky filmových týdeníků, prodchnutých pochmurným utěšováním, přičemž byla dokonale faktů prostá.

To všechno znamená, že dole pod nimi by se měly přes Saharu rozvinovat ohromné síly připravené k boji. Možná právě teď probíhá nějaká bitva. Ale Shaftoe nic nevidí, jen občas žlutý prach zvířený konvojem, připomínající zápalnou šňůru prskající přes poušť.

A tak Shaftoe pohovoří s letci. Teprve když si začnou vyměňovat pohledy, uvědomí si, že žvaní už hodně dlouho. Ti asasínové museli své oběti zabíjet tím, že je umluvili k smrti.

Taky pochopil, že partička karet nepřichází v úvahu. Letci si nechtějí povídat. Musí se málem vrhnout po kniplu, aby je přiměl promluvit. A když otevřou pusu, mluví hrozně legračně. Shaftoovi dochází, že to nejsou chlapi. Jsou to maníci. Chlapíci. Jsou to Britové.

Jediná další věc, které si na nich všimne, než se vzdá a vyklouzne zpátky do nákladového prostoru, je, že jsou ozbrojení až po zuby. Jako kdyby čekali, že cestou z letadla na latrínu a zpátky budou muset zabít pár desítek lidí. Bobby Shaftoe se během své služby už s několika paranoidními týpky setkal a nemá je moc v lásce. Celý ten jejich přístup mu příliš připomíná Guadalcanal.

Najde si místo na podlaze vedle těla svobodníka Geralda Hotta a natáhne se. Maličký revolver u pasu mu znemožňuje lehnout si na záda, a tak ho vytáhne z pouzdra a strčí do kapsy. Potom už mu nepříjemnosti dělá jen útočná dýka ukrytá v pochvě mezi lopatkami. Konečně přijde na to, že se bude muset stočit do klubíčka, což nefunguje, protože na jednom boku má běžný kolt, kterému nevěří, a na druhém boku svůj vlastní šestiraňák z domova, jemuž věří bezvýhradně. A tak

musí najít místo, kam zbraně uložit spolu s různými zásobníky, pomůckami pro nabíjení a nástroji pro údržbu. V-44 "Gung-ho" nůž na klučení džungle, rozsekávání kokosových ořechů a utínání hlav Japončíkům, připevněný na lýtku, je třeba také vyndat, stejně jako derringer, který nosí na druhé noze kvůli rovnováze. Jediné, co si nechá, jsou granáty v náprsních kapsách, protože na břicho si lehat nehodlá.

Mys se jim podaří obejít právě včas, aby je nemilosrdný příliv nespláchl do moře. Před sebou mají blátivou pláž obepínající obdélníkovou zátoku. Stěny zátoky tvoří mys, který právě obešli, a další, depresivně podobný tomu prvnímu, o pár set yardů dál po břehu, a útes zvedající se z pláže. I kdyby útes nebyl pokrytý neúnavně nepřátelskou tropickou džunglí, stejně by jim uzavíral cestu do středu Guadalcanalu, protože se na něj nedá vylézt. Mariňáci jsou v malé zátoce polapení až do odlivu.

Což japonskému střelci u kulometu bohatě stačí na to, aby je všechny pozabíjel.

Zvuk té zbraně už všichni dobře znají, a tak se okamžitě vrhnou do bahna. Shaftoe se rychle rozhlédne kolem sebe. Mariňáci ležící na zádech a na boku jsou pravděpodobně mrtví, ti na břiše pravděpodobně žijí. Většina z nich leží na břiše. Seržant je viditelně mrtvý. Jeho kulometčík sundal jako prvního.

Japončík nebo Japončíci mají jen jeden kulomet, ale zřejmě mají všechnu munici na světě - díky Tokijskému expresu, který beztrestně připlouval "Štěrbinou" od chvíle, kdy tu začátkem srpna Shaftoe a ostatní mariňáci přistáli. Střelec nedbale přejede rozbahněnou pláž a rychle se zastřeluje na každého mariňáka, který se pokusí pohnout.

Shaftoe vstane a rozběhne se k útesu.

Konečně uvidí záblesky výstřelů z Japončíkova kulometu. To mu prozradí, kterým směrem míří. Když jsou záblesky jako dlouhé čárky, míří zbraň na někoho jiného a je bezpečné vyskočit a běžet. Když se čárky zkrátí, obrací se hlaveň směrem k Bobbymu Shaftoovi -

Vypočítal si to špatně. Bolest vpravo v podbřišku je skutečně ošklivá. Jak ho váha výstroje a přilby stáhne na zem, jeho výkřik ztlumí bahno a naplaveniny.

Na chvíli zřejmě ztratí vědomí, ale nemůže to trvat dlouho. Střelba pokračuje, což ukazuje, že všichni mariňáci ještě nejsou mrtví. Shaftoe s námahou zvedne hlavu - musí bojovat s váhou přilby - a uvidí mezi sebou a kulometem kládu - kus vyplaveného dřeva, které bouře vyhodila hodně vysoko na pláž.

Může tam doběhnout, nebo taky ne. Rozhodne se běžet. Je to jen pár kroků. V polovině cesty si uvědomí, že to přece jen zvládne. Adrenalin mu konečně rozproudil krev. Vrhne se ke kládě a zhroutí se v úkrytu vedle ní. Do druhé strany klády narazí půl tuctu kulek a na Bobbyho Shaftoa se sypou vlhké třísky. Kláda je zetlelá.

Shaftoe se ocitl v pěkně horké kaši. Nevidí dopředu ani dozadu, pokud se nechce vystavit střelbě. Nevidí ani ostatní mariňáky, jen slyší několik z nich křičet.

Zariskuje a vystrčí hlavu, aby dohlédl na kulometné hnízdo. Je dobře ukryté ve vegetaci, ale očividně je zbudováno v jeskyni dobře dvacet stop nad zátokou. Shaftoe není daleko od útesu - mohl by tam doběhnout. Ale vyšplhat nahoru k jeskyni by byla holá sebevražda. Japončíci nejspíš nedokážou sklonit hlaveň kulometu dost nízko, aby po něm mohli střílet, ale mohli by po něm do soudného dne házet granáty nebo ho jednoduše odstřelit z pistolí, zatímco by se snažil najít vhodné chyty.

Jinými slovy, přišel čas na granátomet. Shaftoe se překulí na záda, z popruhů vytáhne na jednom konci rozšířenou kovovou trubici a nasadí ji na hlaveň své nula-trojky. Snaží se ji dotáhnout, ale ta zatracená křídlová matka mu prokluzuje v prstech. Který idiot přišel na to, že v téhle souvislosti použije křídlovou matku? Nemá smysl kvůli tomu teď nadávat. Všude je umazaný od krve, ale prozatím necítí bolest. Protáhne prsty pískem, který se mu na ně nalepí, a konečně matku dotáhne.

Ze sumky vyndá Mark II tříštivý granát přezdívaný ananas a s trochou šátrání nahmátne granátometný nástavec Ml. První nacpe do druhého, vyškubne pojistku, odhodí ji a nasune k použití připravený granátometný nástavec Ml s jeho ovocným nákladem na konec granátometu. Nakonec otevře jedno speciálně upravené pouzdro na náboje, prohrabe se ohnutými a přelomenými lucky strikes, najde mosazný váleček, nábojnici bez skutečného náboje. Zacvakne nábojnici do komory své springfieldky.

Popoleze podél klády, aby se mohl zvednout a vystřelit z nečekaného místa a možná si nenechat ustřelit hlavu kulometnou palbou. Konečně zvedne vynález Rubeho Goldberga, v nějž se změnila jeho springfieldka, zapře pažbu do písku (při střelbě granáty by vám zpětný ráz přerazil klíční kost), namíří na nepřítele a stiskne spoušť. Nástavec odletí s příšerným prásknutím a sype za sebou nyní postradatelné železné součástky, jako když duše opouští mrtvolu. Ananas letí k nebi, pojistka i bezpečnostní závlačka jsou pryč a chemická roznětka hoří, ba dokonce plane, jak se to jenom jmenuje, vnitřním světlem. Shaftoe mířil dobře a granát padá tam, kam má. Považuje to za náramně chytré - dokud se granát neodrazí od skály, neskutálí se pod útes a nevyhodí do vzduchu další shnilou kládu. Japončíci Shaftoův vychytralý plán předvídali a natáhli nad sebou síť nebo pletivo nebo něco takového.

Shaftoe teď leží na zádech v blátě, hledí na oblohu a pořád dokola procítěně opakuje jedno slovo. "Kurva." Celá kláda poskakuje a na obličej mu padá něco, co připomíná rašeliník, jak zetlelé dřevo trhají kulky. Bobby Shaftoe přeříká modlitbičku k Všemohoucímu a připravuje se k sebevražednému útoku.

Pak nesnesitelný zvuk kulometné střelby utichne a nahradí jej jekot mužů. Jeho vlastní hlas mu není povědomý. Shaftoe se vzepře na lokti a uvědomí si, že ječení přichází z jeskyně.

Vzhlédne do velkých, modrých očí Enocha Roota.

Kaplan vylezl ze svého koutku v zadní části letadla, dřepí u malého okénka a drží se všeho, čeho může. Bobby Shaftoe, který se převrátil na bok, což je značně nepohodlné, se podívá z okénka na druhé straně. Měl by vidět oblohu, ale místo toho se kolem něj řítí písečná duna. Z toho pohledu se mu okamžitě obrátí žaludek. Ani neuvažuje o tom, že by se mohl posadit.

Letadlem divoce poletují jasná světýlka, jako kulový blesk, ale - což není zpočátku zdaleka zřejmé - jsou ve

skutečnosti promítána na stěnu letadla jako světla z baterek. Shaftoe hledá, odkud přicházejí, využívaje přitom lehkého oparu odpařené kapaliny z hydrauliky, a zjistí, že mají původ v malých kulatých dírkách, které nějaký debil prorazil do stěny letadla, zatímco spal. Těmi dírkami prosvítá slunce, pochopitelně pořád stejným směrem, ale letadlo sebou hrozně háže.

Shaftoovi dochází, že od chvíle, kdy se probudil, ve skutečnosti leží na stropě letadla, což vysvětluje, proč byl na břiše. Když si to uvědomí, pozvrací se.

Světlé skvrnky zmizí. Shaftoe velice velmi nerad vyhlédne z okénka a uvidí jen šeď.

Myslí si, že je zase na podlaze. Rozhodně leží vedle mrtvoly a ta byla důkladně přivázaná.

Několik minut se nehýbá, jen dýchá a přemýšlí. Děrami v trupu sviští vzduch dost hlasitě, aby ho z toho rozbolela hlava.

Někdo - nějaký šílenec - stojí na nohou a prochází letadlem. Není to Root, který je ve svém koutku a ošetřuje si tržné rány, k nimž přišel během jejich letecké akrobacie. Shaftoe vzhlédne. Ten pohybující se šílenec je jeden z britských letců.

Brit si strhl helmu a odhalil tak černé vlasy a zelené oči. Je mu něco přes třicet, hotový kmet. Má hrbolatý, praktický obličej, na němž jsou všechny různé hrbolky, výčnělky a otvory z nějakého dobrého důvodu, prostě obličej navržený stejnými chlapíky, kteří vymysleli granátomety. Je to obyčejný, spolehlivý obličej, rozhodně není pohledný. Muž klečí vedle mrtvoly Geralda Hotta a ve světle baterky si ji zevrubně prohlíží. Je zosobněním obav. Přístup k pacientům má bezchybný.

Konečně se opře o stěnu trupu. "Díky bohu," vydechne, "nezasáhli ho."

"Koho?" chce vědět Shaftoe.

"Tohohle maníka," odpovídá letec a poplácá mrtvolu.

"Mě neprohlídnete?"

"Není třeba."

"Proč ne? Já jsem ještě naživu."

"Vás netrefili," odtuší letec s přesvědčením. "Kdyby ano, vypadal byste jako poručík Ethridge."

Shaftoe poprvé riskuje pohyb. Vzepře se na lokti a zjistí, že podlaha letadla je kluzká krví.

Už si všiml i růžové mlhy v kabině a předpokládal, že to uniká kapalina z hydrauliky. Ale hydraulický systém teď vypadá prímovně a to svinstvo na podlaze není ropný produkt. Je to stejná červená kapalina, jež Shaftoa strašila ve snu. Vytéká směrem od pohodlného hnízdečka poručíka Ethridge a poručík už nechrápe.

Shaftoe se podívá na to, co z Ethridge zbylo, což překvapivě připomíná to, co se po ránu válelo po bourárně. Shaftoe nehodlá ztratit glanc před britským pilotem, a vlastně se cítí podivně klidný. Možná je to těmi mraky. Zamračená obloha ho odjakživa uklidňuje.

"Kristova noho," vyhrkne nakonec, "ten skopčáckej dvacetimilimetrovej kanón je teda něco."

"Správně," odvětí letec, "musíme se nechat zahlídnout nějakým konvojem a pak dodáme zboží."

Jakkoliv to je záhadné prohlášení, je nejvíc poučné ze všech výroků, jaké kdy Bobby ohledně záměrů zvláštní jednotky 2702 slyšel. Vstane a vydá se za pilotem zpátky do kokpitu. Oba muži opatrně překročí několik chvějících se drůbků, které podle všeho vyletěly z Ethridge.

"Myslíte spojeneckej konvoj, že jo?" ujišťuje se Shaftoe.

"Spojenecký konvoj?" opáčí pilot posměšně. "Kde sakra máme hledat spojenecký konvoj? Tohle je Tunisko."

"Tak co jste myslel tím, že se musíme nechat zahlídnout konvojem? Myslel jste zahlídnout konvoj, že jo?"

"Omlouvám se," zamumlá letec. "Mám moc práce."

Když se Shaftoe vrátí, najde poručíka Enocha Roota, jak klečí nad poměrně velkým kusem Ethridge a prochází jeho diplomatku. Shaftoe nasadí výraz přehnaného morálního rozhořčení a natáhne obviňující prst.

"Hele, Shaftoe," zařve Root, "já jenom plním rozkazy. Přebírám to od něj."

Vytáhne malý balíček zabalený do tlustého žlutého igelitu. Balíček prohlédne a znovu se káravě podívá na Shaftoa.

"Byl to akorát blbej vtip!" hájí se Shaftoe. "Vzpomínáte, jak jsem si myslel, že ti chlápci obírají mrtvoly? Tenkrát na pláži?"

Root se nesměje. Buď je naštvaný, že ho Shaftoe úspěšně doběhl, nebo se mu vtipy o obírání mrtvol prostě nelíbí. Root odnese balíček k druhému tělu, tomu v neoprenu. Nacpe balíček za kombinézu.

Pak si dřepne vedle a přemýšlí. Přemýšlí dlouho. Z toho, jak pozoruje Enocha při přemýšlení, dostává Shaftoe psotník. Je to jako pozorovat exotickou tanečnici, jak natřásá kozy.

Světlo se znovu změní, protože vletí pod mraky. Slunce zapadá a opar nad Saharou zabarvuje jeho světlo do červena. Shaftoe se podívá z okénka a s překvapením zjišťuje, že jsou opět nad mořem. Pod nimi je konvoj. Každá loď v tmavé vodě vytváří úhlednou bílou brázdu a jednu stranu má ozářenou rudým sluncem.

Letadlo se nakloní a pomalu nad konvojem zakrouží. Shaftoe z dálky slyší lupání. Na obloze kolem nich vykvétají a vadnou černé květy. Bobbymu Shaftoovi dochází, že se je z lodí snaží sestřelit. Pak letadlo znovu vystoupá do úkrytu v mracích a uvnitř nastane téměř úplná tma.

Shaftoe se poprvé pořádně podívá na Enocha Roota. Root je zase zpátky ve svém koutě a ve světle baterky si čte. Na klíně má otevřený svazek papírů. Je to ten v igelitu zabalený balíček, který Root vyndal z Ethridgeovy diplomatky a zastrčil ho Geraldu Hottovi za neoprenovou kombinézu. Shaftoe usoudí, že ze setkání s konvojem a protiletadlové palby se Root konečně pomátl a že balíček zase vytáhl, aby se do něj mohl podívat.

Root vzhlédne a setká se se Shaftoovým pohledem. Nevypadá nervózně ani provinile. Jeho pohled je překvapivě klidný a vyrovnaný.

Shaftoe jeho pohled opětuje. Kdyby zahlédl sebemenší jiskřičku viny nebo nejistoty, byl by kaplana udal jako

německého špiona. Ale nic tam není - Enoch Root pro Němčoury nepracuje. Ale nepracuje ani pro Spojence, nýbrž pro vyšší moc. Shaftoe nepatrně kývne a Rootův pohled změkne.

"Všichni jsou mrtví, Bobby," zavolá.

"Kdo?"

"Ti ostrované. Ti, které jsi viděl na pláži Guadalcanalu."

Tak tohle vysvětluje, proč je Root tak citlivý na vtipy o obírání mrtvol. "Promiňte," řekne Shaftoe a přesune se na záď, aby na sebe nemuseli pokřikovat. "Jak se to stalo?"

"Když jsme tě dopravili do mého srubu, odeslal jsem zprávu svým nadřízeným v Brisbane," vykládá Root. "Zašifroval jsem ji podle zvláštního klíče. Vzkázal jsem jim, že jsem našel jednoho mariňáka, který vypadá, že by mohl přežít, a aby někoho poslali, aby si ho vyzvedl."

Shaftoe kývne. Vzpomene si, že slyšel spoustu teček a čárek, ale byl tenkrát v zajetí horečky a morfia a všech těch domácích léků, které Root vytáhl ze své krabice na doutníky.

"Oni odpověděli," pokračuje Root. "Stálo tam: ‚Nemůžeme přijet, ale mohli byste ho, prosím, převézt na tohle místo, kde se sejdete s nějakými dalšími námořními pěšáky od úderných oddílů.' Což, jak si jistě vzpomínáš, jsme udělali."

"Jo," přitaká Shaftoe.

"Zatím bylo všechno v pořádku. Jenže než jsem tě předal a vrátil se do srubu, Japonci provedli čistku. Byli důkladní. Zabili každého ostrovana, kterého našli. Spálili srub. Spálili všechno. Nastražili kolem pasti, co mě málem zabily. Jen tak tak se mi podařilo vyváznout z toho zatraceného místa se zdravou kůží."

Shaftoe kývne, jak může kývnout jen chlapík, který viděl Japončíky v akci.

"Nakonec mě odvezli do Brisbane, kde jsem začal dělat dusno kvůli těm šifrám. Jinak mě totiž najít nemohli - Japonci očividně rozlouskli naše kódy. A když jsem to dost rozvířil, někdo zřejmě řekl: ‚Jste Brit, jste kněz a jste doktor, zvládnete pušku, umíte morseovku, a nejdůležitější ze všeho je, že jste zasraná osina v prdeli - pryč s várna!' A hned nato jsme se potkali v tom mrazáku v Alžíru."

Shaftoe odvrátí zrak a přikývne. Root zřejmě pochopil, že Shaftoe o celé té věci neví o nic víc než on.

Nakonec Enoch Root papíry opět zabalí, tak jak byly předtím. Balíček však nevrátí do diplomatky. Nacpe ho Geraldu Hottovi za kombinézu.

Po nějaké době se letadlo opět vynoří z mraků poblíž měsíčním světlem zalitého přístavu a klesne téměř k hladině. Letí tak pomalu, že i Shaftoe, který o letadlech nic neví, pozná, že brzy zastaví. Otevřou dvířka dakoty, pak raz-dva-tři-TEĎ a hodí tělo svobodníka Geralda Hotta do moře. V oconomowockém rybníčku by to pořádně šplouchlo, ale v moři to ani není slyšet.

Asi hodinu nato přistanou na letišti uprostřed ohromného vzdušného bombardování. Zanechají dakotu na konci ranveje vedle další C-47 a utíkají tmou za britskými piloty. Pak seběhnou po schodech do podzemí - přesněji do protileteckého krytu. Bomby teď cítí, ale neslyší.

"Vítejte na Maltě," popřeje jim někdo. Shaftoe se rozhlédne kolem sebe a vidí muže v britských a amerických uniformách. Američané mu jsou povědomí - je to úderná jednotka mariňáků z Alžírska, která přiletěla v druhé dakotě. Brity nezná a odhaduje, že to budou chlápci od SAS, o kterých mu vykládali ti dva ve Washingtonu. Společné mají všichni jedině to, že mají někde na uniformě číslo 2702.

ZACHOVÁNÍ OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ

Avi dorazí včas a se svým celkem slušným, nikoliv však přehnaně honosným japonským sportovním vozem pomalu, opatrně popojíždí nahoru po příkré cestě, která popraskala do volné mozaiky asfaltových dlaždic. Randy ho pozoruje z prvního poschodí a vidí padesát stop kolmo dolů skrz staženou střechu. Avi má kalhoty od kvalitního lehkého obleku, na míru šitou bílou bavlněnou košili značky Sea Island, tmavé lyžařské brýle a plátěný klobouk se širokou střechou.

Dům je vysoký a stojí o samotě uprostřed kalifornské pláně svažující se o pár kilometrů dál k Tichému oceánu. V pomalých vlnách sem stoupá studený vzduch. Když Avi vystoupí z auta, ze všeho nejdřív si oblékne sako.

Z malého zavazadlového prostoru vyndá dva přehnaně velké kufříky na laptop a bez klepání vstoupí do domu (v tomto domě ještě nikdy nebyl, ale navštívil jiné, postavené podle stejného návrhu). Randy a Eb na něj čekají v jednom z mnoha pokojů. Avi je snadno najde a z kufříků vytáhne dobře za patnáct tisíc dolarů počítačového vybavení, které rozloží na stole. Oba laptopy zapne, a zatímco pomalu nabíhají, zapojí je do sítě, aby nedošly baterie. Kolem všech stěn se táhne elektrické vedení a každých osmnáct palců je nelítostně přišroubovaná trojfázová zásuvka. Na suché zdi jsou díry, prehistorické opartové tapety, falešné dřevěné deštění, vybledlé plakáty s Grateful Dead, a dokonce i nějaké ty dveře.

Jeden laptop je připojený k maličké přenosné tiskárně, do níž Avi nacpe několik listů papíru. Na obrazovce druhého laptopu přeběhne několik řádek textu, pak počítač zapípá a zastaví se. Randy k němu zvědavě popojde. Ukazuje nápovědu:

FILO.

Randy ví, že to je zkratka pro Finux Loader, program, který vám umožňuje vybrat si, který operační systém chcete spustit.

"Finux," zamumlá Avi v odpověď na Randyho nevyslovenou otázku.

Randy naťuká "Finux" a stiskne Enter. "Kolik operačních systémů na tom máš?"

"Windows 95 kvůli hrám, a když potřebuju počítač na chvíli půjčit nějakýmu pitomci," vysvětluje Avi. "Windows NT kvůli úřadování. BeOS, když se chci někam nabourat nebo dělám něco kolem médií. Finux pro profesionální sazbu."

"Kterej chceš teďka?"

"BeOS. Chci ukázat nějaký jpegy. Předpokládám, že je tady někde projektor."

Randy se podívá na Eba, jedinou osobu v místnosti, která tu skutečně bydlí. Eb vypadá větší, než ve skutečnosti je,

což bude nejspíš důsledek jeho účesu připomínajícího výbuch. Vlasy má dlouhé dvě stopy, plavé, s narudlým leskem, husté a vlnité a slepují se mu do pramenů. Neudrží je žádná sponka ani gumička, takže když se je obtěžuje vůbec svázat, používá k tomu provázek. Eb něco čmárá do jednoho z těch malých počítačů, u nichž musíte používat stylus, abyste mohli psát přímo na obrazovku. Hackeři je všeobecně nepoužívají, ale Eb (nebo spíš jedna z Ebových zaniklých korporací) pro tenhle model napsal software, takže se mu jich tu spousta povaluje. Zřejmě se cele soustředí na to, co dělá, ale když se na něj Randy dvě vteřiny upřeně dívá, Eb to vycítí a vzhlédne. Má světle zelené oči a bujný rezavý plnovous. Ten si sice občas oholí, ale tato činnost se u něj shoduje s vážným romantickým vztahem. Momentálně má vous asi půl palce dlouhý, což ukazuje na nedávný rozchod a naznačuje ochotu pustit se do něčeho riskantního.

"Projektor?" dotazuje se Randy.

Eb zavře oči, což dělá při vyvolávání paměti, a pak vstane a odejde z místnosti.

Z maličké tiskárny začne vylézat papír. Na první řádce textu nahoře a uprostřed stránky stojí: DOHODA O ZACHOVÁNÍ OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ. Následují další řádky. Randy je už viděl, nebo řádky jim podobné, tolikrát, že se mu zakalí zrak a on se odvrátí. Jediná věc, která se mění, je název společnosti. V tomto případě EPIPHYTE(2) CORP.

"Hezký brýle."

"Jestli jsou tyhle podle tebe divoký, tak jen počkej, co si nasadím, až zapadne slunce," opáčí Avi. Chvíli se přehrabuje v tašce a vytáhne vymyšlenost, co vypadá jako brýle beze skel s reflektorky jako pro panenky nad každým okem, odkud vede drát k baterii s poutky na opasek. Přepne maličké tlačítko na baterii a rozsvítí se světlo: draze vypadající modrobílý halogen.

Randy zvedne obočí.

"Jde o to, vyhnout se únavě po změně pásma," objasňuje Avi. "Jsem zvyklej na asijskej čas. Za dva dny se tam vracím. Nechci, aby se, co budu tady, mý tělo vrátilo do času západního pobřeží."

"Takže ten klobouk a brýle..."

"Simulujou noc. Tahle věc simuluje den. Víš, tvý tělo přebírá signály ze světla a upravuje podle něj vnitřní hodiny. Když už o tom mluvíme, mohl bys stáhnout rolety?"

Okna v místnosti jsou otočená na západ a poskytují výhled na travnaté svahy Půlměsíčné zátoky. Připozdívá se a okny dovnitř proudí slunce. Randy se chvíli těší výhledem, pak stáhne rolety.

Eb připochoduje zpátky s projektorem v ruce, takže na okamžik vypadá jako Beowulf vláčející Grendelovu uťatou tlapu. Postaví projektor na stůl a namíří ho na zeď. Plátno nepotřebují, protože nad všudypřítomným vedením jsou všechny stěny v domě pokryté bílými tabulemi. Mnoho z těchto tabulí je pak počmáráno tajuplnými zaklínadly v základních barvách. Některé jsou zakroužkované a označené NEMAZAT! nebo prostě jen NE! Na tabuli, na niž Eb projektor namířil, je seznam nákupu, umazaný zbytek vývojového diagramu, číslo faxu někde v Rusku, pár vytečkovaných čtverčíků - internetové adresy - a několik slov v němčině, která zřejmě napsal sám Eb. Doktor Eberhard Föhr si to prohlédne, zjistí, že nic není zakroužkované a označené, a všechno smaže.

Do místnosti vstoupí další dva muži, zabraní do hovoru o nějaké protivné společnosti z Burlingame. Jeden z nich je tmavý, štíhlý a vypadá jako pistolník. Dokonce má černý kovbojský klobouk. Druhý je obtloustlý, plavovlasý a vypadá, jako by právě vypadl ze setkání Rotary klubu. Jednu věc mají společnou: oba mají na zápěstí stříbrný náramek.

Randy vytáhne smlouvy z tiskárny a rozdá je, každému dvě kopie. Jsou na nich předtištěná příslušná jména: Randy Waterhouse, Eberhard Föhr, John Cantrell (ten chlápek v kovbojském klobouku) a Tom Howard (ten blonďák ze Středozápadu). Když John a Tom natáhnou ruce pro své kopie, na jejich náramky dopadnou zbloudilé paprsky světla, které pronikly roletami. Na náramcích je červené Aeskulapovo žezlo a několik vět.

"Vypadají nový," podotkne Randy. "To už zase změnili znění?"

"Jo!" posteskne si John Cantrell. "Tohle je verze 6.0 - platí od minulýho týdne."

Všude jinde by náramky znamenaly, že John a Tom trpí nějakou životu nebezpečnou nemocí, jako je alergie na běžná antibiotika. Zdravotník tahající je z havarovaného auta by uviděl náramek a řídil se instrukcemi. Jenže tohle je Silicon Valley a platí tu jiná pravidla. Na náramcích je na jedné straně nápis:

V PŘÍPADĚ ÚMRTÍ VIZ ZADNÍ STRANA
BIOSTÁZOVÝ PROTOKOL
ŘIĎTE SE INSTRUKCEMI
ZÍSKÁTE ODMĚNU 100 000 $

a na druhé:

IHNED VOLEJTE O INSTRUKCE
1-800-NNN-NNN
PODEJTE 50 000 J HEPARINU IV
PROVÁDĚJTE CPR17 PŘI OCHLAZOVÁNÍ
LEDEM NA 10 °C. UDRŽUJTE PH 7,5
ŽÁDNÁ PITVA ČI BALZAMOVÁNÍ

Je to recept na to, jak zmrazit mrtvou nebo téměř mrtvou osobu. Lidé nosící tyto náramky věří, že pokud bude tento recept dodržen, mozek a ostatní choulostivé tkáně bude možné zmrazit bez toho, aby byly poničeny. Doufají, že je po pár desetiletích, až nanotechnologie umožní nesmrtelnost, rozmrazí. John Cantrell a Tom Howard jsou přesvědčení, že

mají rozumnou šanci na to, aby si mohli popovídat ještě za milion let.

Všichni si prohlížejí formuláře a vyhledávají známé klauzule a v místnosti se rozhostí ticho. Pravděpodobně mezi sebou podepsali už nejmíň stovku takovýchto formulářů. V jejich společnosti je to jako nabízet šálek kávy.

Ve dveřích se objeví žena obtěžkaná cestovními brašnami a omlouvá se, že se opozdila. Beryl Hagenová vypadá jako tetička Normana Rockwella, co nosí zástěru a peče štrúdl. Během dvaceti let byla vrchním pokladníkem dvanácti různých malých společností na špičkové technologie. Deset z nich zmizelo ze světa. S výjimkou té druhé to nebyla Berylina chyba. Šestá byla Randyho druhým obchodním nájezdem. Jednu spolkl Microsoft a z jedné se stala úspěšná nezávislá společnost. Beryl na těchto dvou vydělala dost peněz, aby mohla odejít na odpočinek. Teď dělá poradkyni a píše, zatímco se rozhlíží po něčem dost zajímavém, aby ji to přimělo vrátit se zpátky do obchodu, a její přítomnost v této místnosti ukazuje, že Epiphyte(2) Corp. nemusí být úplný nesmysl. Nebo jen možná chce být zdvořilá vůči Avimu. Randy ji nadšeně obejme, zvedne ji z podlahy a podá jí dvě kopie smlouvy s jejím jménem.

Avi ze svého velkého laptopu sundal obrazovku a položil ji naplocho na projektor, jehož světlo prochází obrazovkou z tekutých krystalů a vysílá na bílou tabuli barevný obraz. Je to typická plocha: několik oken a nějaké ikony. Avi je obejde, vybere podepsané smlouvy, prohlédne si je, jednu kopii každému vrátí a ostatní zasune do vnější kapsy kufříku na laptop. Začne něco vyťukávat na klávesnici a z jednoho okna se vysypou písmenka. "Jen abyste věděli," mumlá, "Epiphyte Corp., který pro přesnost říkám Epiphyte(l), je delawarská společnost rok a půl stará. Akcionáři jsme já, Randy a Springboard Capital. Děláme do telekomunikací na Filipínách. Jestli budete chtít, můžu vám později vysvětlit podrobnosti. Díky naší práci jsme v postavení, kdy se dozvídáme o nových příležitostech v tý části světa. Epiphyte(2) je kalifornská společnost tři týdny stará. Jestli půjde všechno tak, jak doufáme, Epiphyte(l) do ní bude včleněna podle plánu na přesun akcií, který je ale hrozně nudný, takže to tady nebudu rozvádět."

Avi stiskne Enter. Na ploše se otevře nové okno. Je to barevná mapa naskenovaná z atlasu, vysoká a úzká. Většinu zabírá modř oceánů. Nahoře je zubaté pobřeží s městy označenými Nagasaki a Tokio. V horním levém rohu je Šanghaj a přímo uprostřed Filipínské souostroví. Tchaj-wan je na sever od něj a na jihu je řetězec ostrovů, vytvářející pórovitou bariéru mezi Asií a velkou pevninou, s názvy jako Darwin a Velká písečná poušť.

"Tohle nejspíš většině z vás připadá dost divoký," řekne Avi. "Tyhle prezentace většinou začínají diagramem počítačový sítě nebo vývojovým diagramem nebo tak něčím. Mapama se obvykle nezabýváme. Všichni jsme si tak zvykli pracovat v čistě abstraktní říši, že nám připadá skoro divný vydat se do skutečnýho světa a něco tam udělat.

Ale já mám mapy rád. Mám mapy po celým domě. Chci vám předvést, že dovednosti a znalosti, který v naší práci získáváme - zvlášť ty, co patří k Internetu - se tam venku dají použít." Poklepe na bílou tabuli. "Ve skutečným světě. Víte, mám na mysli tu velkou mokrou kouli, co na ní žijou miliardy lidí."

Posluchači se zdvořile hihňají. Avi pohne myší a palcem bací do tlačítka. Objeví se nový obrázek: stejná mapa, avšak na této se přes oceán táhnou barevné čáry, které spojují jednotlivá města a přibližně sledují pobřeží.

"Existující podmořský kabely. Čím tlustší čára, tím větší potrubí," sděluje Avi. "Tak co je na tom obrázku špatně?"

Z míst jako Tokio, Hongkong a Austrálie vychází několik tlustých čar na východ, dá se předpokládat, že je spojují se Spojenými státy. Přes Jihočínské moře, které leží mezi Filipínami a Vietnamem, vede zhruba severojižním směrem další tlustá čára, avšak nespojuje tyto země, nýbrž míří rovnou do Hongkongu a pak pokračuje podél pobřeží Číny do Šanghaje, Koreje a Tokia.

"Jelikož jsou Filipíny uprostřed mapy," ozve se John Cantrell, "předpokládám, že chceš poukázat na to, že na Filipíny skoro žádný tlustý čáry nevedou."

"Skoro žádný tlustý čáry nevedou na Filipíny!" ohlásí Avi rázně a ukáže na jedinou výjimku, táhnoucí se z Tchaj-wanu na jihu k severu Luzonu, kde následně obtáčí Corregidor. "S výjimkou týhle, se kterou pracuje Epiphyte(l). Ale nejde jen o to. Je tu všeobecný nedostatek tlustých čar, co by vedly severojižním směrem a spojovaly Austrálii s Asií. Spousta paketů dat mířících ze Sydney do Tokia musí jít přes Kalifornii. Tady je obchodní příležitost."

Přeruší ho Beryl. "Avi, než začneš," podotkne opatrně a lítostivě, "musím říct, že proniknout do pokládání dálkových hlubokomořských kabelů je dost těžký."

"Beryl má pravdu!" přitaká Avi. "Jediní lidé, co na pokládání těch kabelů mají prostředky, jsou ATT, Cable Wireless a Kokusai Denšin Denwa. Je to riskantní. Je to drahý. Vyžaduje to hromadu NN."

Zkratka znamená "nevratné náklady", což znamená inženýrské práce vynaložené na studii proveditelnosti, kterou by zadavatel mohl, v případě, že by se nápad neujal, tak akorát splachnout do záchodu.

"Tak co tě napadlo?" chce vědět Beryl.

Avi zobrazí jinou mapu. Je stejná jako ta předchozí, jen jsou na ní nové čáry: celá řada krátkých spojek mezi jednotlivými ostrovy. Matoucí řetěz krátkých skoků po celém Filipínském souostroví.

"Chceš zapojit Filipíny a vecpat je na Net přes tu vaši spojku na Tchaj-wan," hádá Tom Howard v hrdinské snaze zkrátit tu část Aviho prezentace, která má zřejmě být hodně dlouhá.

"Filipíny budou z informačního hlediska horký zboží," prohlásí Avi. "Vláda má svý vady, ale v podstatě je to demokracie vybudovaná podle západního vzoru. Na rozdíl od většiny asijských zemí mají ASCII. Většina lidí tam mluví anglicky. Mají dlouhodobý vazby na Spojený státy. Z těchhle chlápků budou dřív nebo později velký ryby v informační ekonomice."

Do hovoru se vloží Randy. "Už jsme si tam zajistili předmostí. Známe místní obchodní prostředí. A máme zajištěný hotovostní tok."

Avi přecvakne na další mapu. V téhle je těžší se vyznat. Vypadá to jako plastická mapa rozlehlé vysokohorské oblasti s několika náhorními plošinami. To, jak se objevila uprostřed prezentace bez označení či Aviho vysvětlení, z ní činí skrytou výzvu pro postřeh ostatních lidí v místnosti. Nikdo z nich ho však o pomoc hned tak nepožádá. Randy je pozoruje, jak mhouří oči a naklánějí hlavy. Eberhard Föhr, který je machr na skládačky, to pozná první.

"Jihovýchodní Asie s vypuštěnými oceány," poznamená. "Ten vysoký hřeben napravo je Nová Guinea. A ty hrbolky jsou bornejské sopky."

"Paráda, co?" jásá Avi. "Je to radarová mapa. Všechny tyhle údaje opatřily americký vojenský satelity. Dostanete ji skoro zadarmo."

Na této mapě je vidět, že Filipíny netvoří řetěz jednotlivých ostrovů, nýbrž jsou nejvyšší oblastí na obrovské podlouhlé plošině, obklopené hlubokými zářezy v zemské kůře. Abyste se z Luzonu dostali na Tchaj-wan, museli byste se vrhnout do hlubokého příkopu lemovaného svislými pohořími a asi tři sta mil jím pokračovat k severu. Ale jižně od Luzonu, v oblasti, kde Avi navrhuje položit meziostrovní kabely, je moře mělké a jeho dno rovné.

Avi tuto mapu překryje průhlednou modrou nad místy, která jsou pod hladinou moře, a ostrovy znázorňuje zelená. Pak zaostří na oblast uprostřed mapy, kde Filipínská podmořská plošina jako by natahovala dvě paže na jihozápad k severnímu konci Bornea a objímá, a vlastně téměř obepíná kosočtvercovou vodní plochu tři sta padesát mil napříč. "Suluské moře," oznámí. "Nemá žádný vztah k tomu symbolickýmu Asiatovi ze Star Treku."

Nikdo se nezasměje. Nejsou tu, aby se bavili - soustředí se na mapu. Všechna ta nejrůznější souostroví a moře jsou matoucí i pro chytré lidi s dobrou prostorovou představivostí. Filipíny v pravém horním rohu Suluského moře, severní Borneo (část patřící k Malajsii) v dolním levém, Suluské ostrovy (součást Filipín) v dolním pravém rohu a horní levý zabírá nesmírně dlouhý a úzký filipínský ostrov Palawan.

"To nám připomíná, že státní hranice jsou uměle vytvořený a hloupý," pokračuje Avi. "Suluské moře je prohlína uprostřed větší plošiny, na který leží Filipíny a Borneo. Takže když taháte dráty po Filipínách, můžete zároveň do stejný sítě zapojit i Borneo, stačí do toho mělkýho moře naklást krátký kabelový spojky. Asi takhle."

Avi znovu stiskne tlačítko a počítač nakreslí další barevné čáry.

"Avi, proč jsme tady?" zeptá se Eberhard.

"To je vážná otázka," odvětí Avi.

"Známe ekonomii při spouštění podniku," podotkne Eb. "Začínáme jenom s nápadem. Kvůli tomu je tu ta smlouva - aby tvůj nápad ochránila. Nápad pak rozpracujeme společně - vložíme do něj naši mozkovou kapacitu - a na oplátku dostanem akcie. Z týhle práce vznikne software. Software je chráněný autorskými právy, má obchodní značku a možná se dá i patentovat. Je to intelektuální vlastnictví. A dá se zpeněžit. Patří nám všem dohromady díky akciím. Pak nějaký akcie odprodáme investorovi. Peníze použijeme na to, že najmeme další lidi, a vložíme je do produktu, abychom ho zpeněžili, a tak pořád dál. Takhle ten systém funguje, ale já si začínám myslet, že to nechápeš."

"Proč to říkáš?"

Eb se zatváří zmateně. "Čím můžeme k tomuhle přispět? Jak tady můžeme přeměnit mozkovou kapacitu na hodnotu, do který bude chtít někdo investovat?"

Všichni se podívají po Beryl. Ta kývne, že s Ebem souhlasí. Ozve se Tom Howard: "Avi, hele, já dokážu sestavit velký počítačový sítě. John napsal Ordo - ví všechno o šifrách. Randy pracuje s Internetem, Eb dělá takový ty záhadný věci a Beryl má na starosti peníze. Ale pokud vím, o kladení podmořských kabelů neví nikdo z nás ani kulový. K čemu ti to všechno bude, když se s tím postavíš před nějakýho investora do rizikových podniků?"

Avi přikyvuje. "Všechno, co říkáš, je pravda," přiznává klidně. "Museli bychom být praštění, kdybychom se chtěli plíst do kladení kabelů na Filipínách. To je práce pro FiliTel, se kterým má Epiphyte(l) společnej podnik."

"I kdybychom byli praštění," promluví Beryl, "nedostali bychom příležitost, protože by nám na to nikdo nedal peníze."

"S tím si naštěstí hlavu lámat nemusíme," odtuší Avi, "protože to udělají za nás." Obrátí se k tabuli, vezme červenou fixu a nakreslí tlustou čáru mezi Tchaj-wanem a Luzonem, přičemž jeho ruce získají leprózní, skvrnitý vzhled, jak se mu na kůži promítá mapa. "KDD, předvídající na Filipínách velký boom, už klade další velký kabel tady." Posune se dolů a začne črtat kratší spojky mezi jednotlivými ostrovy archipelu. "A FiliTel, který financuje AVCLA - Asia Venture Capital Los Angeles - propojuje Filipíny."

"Co s tím má Epiphyte(l) společnýho?" chce vědět Tom Howard.

"Jde o to, že tu síť chtějí použít na provoz na síti, takže budou potřebovat nástroje a znalosti sítě," vysvětluje Randy.

"Zopakuju svou otázku: proč jsme tady my?" pronese Eberhard sice trpělivě, ale rozhodně.

Avi zapracuje s fixem. Zakroužkuje ostrov na okraji Suluského moře mezi severním Borneem a dlouhým úzkým filipínským ostrovem Palawan. Označí kruh velkými písmeny: KINAKUTSKÝ SULTANÁT.

"Kinakutě nějakou dobu vládli bílí sultánové. Je to dlouhý příběh. Pak z ní byla německá kolonie," vysvětluje Avi. "Borneo tenkrát patřilo k Holandský Východní Indii a Palawan - stejně jako zbytek Filipín - byl nejdřív španělský a pak americký. A tohle byl opěrný bod Němců v tyhle oblasti."

"Němci nakonec vždycky skončili s těma nejmizernějšíma koloniema," zabručí lítostivě Eb.

"Po první světové válce ji předali Japoncům spolu se spoustou ostrovů mnohem dál na východ. Všechny tyto ostrovy dohromady se nazývaly mandátní území, protože je Japonsko ovládalo pod mandátem Společnosti národů. Za druhý světový války využívali Japonci Kinakutu jako základnu k útokům na Holandskou Východní Indii a Filipíny. Udrželi tam námořní základnu a letiště. Po válce získala Kinakuta nezávislost, jakou měla před příchodem Němců. Na pobřeží žije populace muslimů a Číňanů a uprostřed jsou animisti. Vždycky jí vládl sultán - dokonce i když byla okupovaná Němci a Japonci, kteří od sultánů přijali slib věrnosti a pak je ponechali v čele státu jako loutky. Kinakuta má zásoby ropy, ale byly nedostupný, dokud se nezlepšila technika a ceny nevyletěly nahoru, zhruba v době arabskýho ropnýho embarga, což je taky doba, kdy se k moci dostal současný sultán. Tento sultán je nyní veliký boháč - není sice tak bohatý jako brunejský sultán, který je náhodou jeho bratranec z druhýho kolena - ale je hodně bohatý."

"Sultán vaši společnost podporuje?" dotazuje se Beryl.

"Ne tak, jak to myslíš," odpoví Avi.

"Jak to myslíš ty?" netrpělivě se vyptává Tom Howard.

"Vysvětlím vám to takhle," začne Avi. "Kinakuta je členem Spojených národů. Je stejně nezávislým a stejně důležitým členem OSN jako Francie nebo Anglie. Mimochodem, díky svýmu ropnýmu bohatství je výjimečně nezávislá. V zásadě je to monarchie - sultán dělá zákony, ale teprve po důkladný poradě s ministry, kteří určujou politiku a navrhujou zákony. A já poslední dobou strávil spoustu času s ministrem pošt a telekomunikací. Pomáhal jsem ministerstvu sepsat nový zákon, který bude řídit veškerý telekomunikace procházející přes území Kinakuty."

"Ach můj bože!" vyhrkne John Cantrell. Je úplně omráčený.

"Jedna akcie tomu pánovi v černým klobouku!" zvolá Avi. "John přišel na Aviho tajný plán. Johne, vysvětlil byste ho, prosím, ostatním soutěžícím?"

John si sundá klobouk a prohrábne si dlouhé vlasy, klobouk vrátí na hlavu a ztěžka si povzdechne. "Avi navrhuje zřídit informační ráj," řekne.

Místností zazní obdivné mumlání. Avi počká, než utichne, a prohlásí: "Malá oprava: sultán zřizuje informační ráj. Já jenom navrhuju vydělat na tom."

ULTRA

Lawrence Pritchard Waterhouse jde do bitvy vyzbrojen jednou třetinou listu britského kancelářského papíru, na němž jsou na stroji napsaná slova, která jej označují za propustku do Bletchley Parku. Nějaký důstojník na vrcholku důstojnického Mont Blanku tam modročerně načmáral jeho jméno a pár dalších věcí, zakroužkoval slova VŠECHNA ODDĚLENÍ a přes to praštil červeným razítkem, které je rozmazané, až připomíná otisk rtů nějaké děvky, s čirou lehkomyslností prozrazující větší autoritu a moc než pochybná preciznost padělatele.

Projde přes Zámeček do úzké uličky mezi ním a řadami garáží z červených cihel (nebo koníren, jak by je nejspíš označil jeho děda). Najde si příjemné místo na cigaretu. Ulička je lemovaná stromy, hustě sesazenými do živého plotu. Slunce právě zapadá. Pořád je dost vysoko, takže proniká malými kazy, které nachází v obranném perimetru obzoru, a Waterhousovi občas do očí zasvitnou tenké rudé paprsky. Ví, že jeden neviditelně proniká čistým vzduchem několik stop nad ním, protože ho prozrazuje anténa: žíla měděného drátu natažená od Zámečku k nedalekému cypřiši. Chytá světlo přesně stejným způsobem jako vlákno pavučiny, s níž si Waterhouse nedávno hrál.

Slunce brzy zapadne docela. V Berlíně už je noc, stejně jako nad větší částí té pekelné říše, kterou Hitler vybudoval od Calais po Volhu. Je čas, aby se radisté dali do práce. Rádio nedokáže obejít roh. To může být skutečný problém, když dobýváte svět, který je zcela nevhodně kulatý, takže všechny vaše nejaktivnější vojenské jednotky jsou za obzorem. Když ale používáte krátké vlny, můžete nechat informace odrážet od ionosféry. To funguje mnohem líp, když na obloze není slunce, zaplavující atmosféru širokopásmovým šumem. A tak radiotelegrafisté a lidé, kteří je odposlouchávají (Britové jim říkají Y Service), jsou noční ptáci.

Jak si Waterhouse právě všiml, Zámeček má pár antén. Jenže Bletchley Park je jako obrovský, hladový pavouk, který potřebuje pavučinu velkou jako celý stát, aby se nakrmil. Lawrence viděl dost důkazů, od černých kabelů šplhajících po zdech Zámečku po pach a syčení dálnopisů, aby věděl, že celá pavučina je aspoň částečně vytvořená z měděných drátů. Další část pavučiny je z hrubého materiálu jako beton a asfalt.

Rozletí se brána a do uličky prudce zabočí muž na zeleném motocyklu. Dva válce jeho stroje bečí a zvířený prach Waterhouse zaštípe v nose. Waterhouse jde chvíli za ním, ale asi po sto yardech ztratí stopu. Nevadí. Brzy se objeví další, jakmile se probudí nervová soustava wehrmachtu a jeho signály zachytí Y Service.

Motocyklista projel malebnou brankou spojující dvě staré budovy. Nad brankou se klene oblouk s kopulí, korouhvičkou a hodinami. Když Waterhouse brankou projde, ocitne se na malém dvoře, očividně sahajícím do dob, kdy byl Bletchley Park významný buckinghamshireský statek. Nalevo pokračují konírny. Na střeše jsou malé štíty zasviněné ptačím trusem. Budova je plná holubů. Přímo před sebou má Waterhouse hezké malé tudorovské stavení z červených cihel, zatím jediná zdejší budova, která ho z architektonického hlediska neuráží. Napravo stojí jednoposchoďová budova. Z ní vychází zvláštní informace: pach horkého oleje z dálnopisů, jenže se odtamtud neozývá žádné ťukání kláves, jen vysoké, mechanické kvílení.

Otevřou se dveře stáje a vynoří se muž s velkou, očividně však lehkou bedýnkou s uchem nahoře. Z bedýnky se ozývá vrkání. Zřejmě jsou v ní holubi. Tito ptáci žijící na štítech nejsou divocí, jsou to poštovní holubi. Nositelé informací, vlákna pavučiny Bletchley Parku.

Waterhouse zamíří k budově, která je cítit horkým olejem, a oknem nahlédne dovnitř. Jak se smráká, objeví se v okně světlo, vyzrazující informace německým průzkumným letadlům, a tak kolem dvora obchází zřízenec a zavírá černé okenice.

Jedna informace se konečně dostane do Waterhousových očí: na druhé straně se kolem nějakého stroje scházejí muži. Většina z nich je v civilu a pracují příliš pilně a dlouho, než aby se zabývali takovými maličkostmi jako hřebeny, břitvami a krémem na boty. Muži se plně soustředí na svou práci, věnují se velkému stroji. Stroj tvoří kostra z hranatých ocelových trubek, jako kostra postele postavená na jeden konec. Na několika místech jsou na ní upevněné kovové válečky o průměru jídelního talíře, se stěnou asi palec tlustou. Mezi válci je matoucím způsobem natažená papírová páska. Na celý vynález zřejmě padlo několik desítek yardů pásky.

Jeden z mužů pracuje na gumovém hnacím řemenu, ovinutém kolem jednoho válce. Nakonec couvne a zvedne ruku. Další muž otočí spínačem a všechny válce se začnou otáčet. Mezi nimi poletuje páska. Jsou v ní vyražené dírky přenášející informace. Ve chvilce se páska pohybuje tak rychle, až se zdá, že se rozplynula do proužku kouře.

Ne, není to iluze. Z roztočených válců stoupá kouř. Páska běží strojem tak rychle, že se před očima Waterhouse a mužů uvnitř vznítí, jako by pokuřovala nějakým novým a zajímavým způsobem.

Pokud je na světě stroj schopný přečíst údaje z pásky tak rychle, Waterhouse o něm ještě nikdy neslyšel.

Černá okenice se mu zabouchne před očima. Těsně předtím Waterhouse zahlédne koutkem oka další věc, stojící v rohu místnosti. Ocelový stojan, na němž je v úhledných řadách naskládán velký počet šedých válcovitých předmětů.

Na dvoře se naráz objeví dva motocyklisté, jedoucí tmou se zhasnutými světly. Waterhouse za nimi chvíli kluše, malebné staré nádvoří nechá za zády a vstoupí do světa domků, nových staveb sbitých během posledních dvou let. Slovo "domek" mu připomíná něco jiného, tyhle stavby totiž dohromady připomínají spíš tu novou budovu - Pentagon - již ministerstvo války buduje na břehu Potomaku naproti D. C. Ztělesňují strohou touhu po prostoru, nezředěnou žádnými snahami o estetiku či péči o lidi.

Waterhouse zajde na křižovatku, na níž má dojem, že motocyklisté odbočili, a zastaví se mezi ochrannými zdmi. Z náhlého popudu vyleze na zeď a posadí se. Výhled odsud není o nic lepší než zdola. Ví, že v barácích kolem něj pracují tisíce lidí, ale nikde nic nevidí, nikde nejsou žádné směrovky.

Ještě pořád se snaží vyznat v tom, co viděl za oknem.

Páska se pohybovala tak rychle, že se z ní kouřilo. Nemá smysl honit ji tak rychle, pokud stroj nedokáže tak rychle číst informace - převádět vzor vytvořený dírkami v pásce na elektrické impulzy.

Ale proč se namáhat, pokud by ty impulzy neměly kam jít? Proud symbolů přicházející takovou rychlostí by nezvládl žádný lidský mozek. A žádný dálnopis, jaký Waterhouse znal, by je nedokázal vytisknout.

Dává to smysl jedině v případě, pokud vymýšlejí stroj. Nějaký mechanický počítač, který dokáže vstřebávat údaje a pak s nimi něco podniknout - provádět výpočty - podle všeho výpočty k rozlousknutí šifer.

Pak si vzpomene na stojan, který zahlédl v rohu, na řady a řady stejných šedých válečků. Při pohledu ze strany vypadaly jako nábojnice. Na to však byly příliš hladké a lesklé. Waterhousovi dojde, že byly vyrobené z foukaného skla.

Jsou to elektronky. Stovky elektronek. Víc elektronek na jednom místě, než Waterhouse viděl za celý svůj život.

Ti muži tam staví Turingův stroj.

* * *

Není tedy divu, že muži v místnosti berou hořící pásku s klidem. Ten kus papíru, technologie stará jako pyramidy, je pouze nádobou pro proud informací. Jak prochází strojem, informace jsou z ní vytahovány a převáděny do čistě binárního kódu. Pokud shoří pouhá nádoba, není to důležité. Popel k popelu, prach k prachu - údaje přešly z materiální sféry do matematické, do vyššího a čistšího vesmíru, kde platí jiné zákony. Několik z těchto zákonů trochu a neúplně poznali doktor Alan Mathison Turing, doktor John von Neumann, doktor Rudolf von Hacklheber a pár dalších lidí, kolem nichž se Waterhouse motal na Princetonu. Zákonů, o kterých Waterhouse sám ví pár věcí.

Když údaje jednou převedete do říše čistých informací, potřebujete už jenom nástroj. Když tesaři pracují se dřevem, nosí si s sebou truhlík s nářadím určeným k měření, řezání, ohlazování a spojování dřeva. Matematikové pracují s informacemi a potřebují vlastní nástroje.

Tyto nástroje si, jeden po druhém, budovali celá léta. Je tu, kromě jiných, společnost vyrábějící elektrické kasy a psací stroje, s názvem Electrical Till Corporation, vyrábějící úžasný stroj na děrování štítků určených k zapisování velkého množství údajů. Waterhousova profesora v Iowě už unavilo řešit diferenciální rovnice jednu po druhé a vymyslel stroj na jejich automatické řešení, kdy informace skladoval na válci upraveném tak, aby povrch fungoval jako kondenzátor, a pak je prohánět určitým algoritmem. S dostatkem času a dostatkem elektronek bylo možné vymyslet stroj, který by sčítal sloupce čísel, a jiný, který by průběžně sledoval inventury, a další, který by řadil slova podle abecedy. Dobře vybavená společnost by měla mít všechny tři, lesklé litinové nestvůry, z jejichž mřížek, ozdobených logem jako ETC a Siemens a Hollerith, stoupají vlny tepla. Každý stroj by prováděl svůj specializovaný úkol. Stejně jako má tesař pokosnici, upínák a kladivo s rozštěpeným nosem.

Turing vymyslel něco úplně jiného, něco nevýslovně cizího a radikálního.

Přišel na to, že matematikové, na rozdíl od tesařů, potřebují ve svém truhlíku jen jeden nástroj, pokud je to ten správný nástroj. Turing si uvědomil, že by mělo být možné postavit metastroj, který by se dal překonfigurovat takovým způsobem, aby s informacemi prováděl všechny možné operace. Měl to být mnohostranný vynález, který by bylo možné proměnit v libovolný nástroj, jaký člověk může potřebovat. Jako píšťalové varhany měnící se v jiný nástroj pokaždé, když stisknete předem nastavený knoflík.

Podrobnosti byly poněkud zamlžené. Nebyl to podklad pro skutečný stroj, spíš myšlenkový experiment, který si Turing vymyslel, aby vyřešil abstraktní hádanku z naprosto nepraktického světa čisté logiky. Waterhouse to ví velmi dobře. Ale jak tak sedí na ochranné zdi na temné křižovatce v Bletchley Parku, nedokáže z hlavy dostat jednu věc: Turingův stroj, pokud opravdu existuje, se musí spoléhat na pásku. Páska bude procházet strojem a ponese informace, které stroj potřebuje, aby mohl fungovat.

Waterhouse tam sedí, hledí do tmy a v duchu si skládá Turingův stroj. Docházejí mu další a další podrobnosti. Páska, vybavuje si nyní, se Turingovým strojem nemůže pohybovat jen jedním směrem, musí směr často měnit. A Turingův stroj bude pásku nejen číst, dokáže značky i mazat a dělat nové.

Otvory v papírové pásce očividně mazat nejde. A stejně jasné je, že ve stroji v Bletchley Parku se páska pohybuje jen jedním směrem. Jakkoliv si to Waterhouse nerad přiznává, ten stojan s elektronkami, který zahlédl, není Turingův stroj. Je to nějaký méně dokonalý vynález - nástroj zvláštního určení, jako čtečka děrných štítků nebo Atanasoffův stroj na řešení diferenciálních rovnic.

Přesto je větší a po čertech děsivější než cokoliv, co Waterhouse kdy viděl. Kolem prosupí noční vlak z Birminghamu, vezoucí k moři kulky. Jak jeho dunění utichá, k hlavní bráně parku přijede motocykl. Než řidiči zkontrolují dokumenty, nechává motor běžet na volnoběh. Pak Waterhouse zaslechne pískání, když motocykl vyrazí a prudce zabočí do uličky. Waterhouse na zídce vstane a pozorně se dívá, jak motorka prská kolem a míří k "domku" o několik bloků dál. Z otevřených dveří se náhle vyleje světlo, jak náklad mění majitele. Vzápětí světlo zase zhasne a motorka cestou ven z

parku dlouze a hlasitě frkne.

Waterhouse se spustí na zem a tápavě hledá cestu bezměsíčnou nocí. Zastaví se před vchodem do domku a pozorně poslouchá zvuky zevnitř. Pak sebere kuráž, popojde ke dveřím a otevře je.

Uvnitř je nepříjemně horko a vzduch je nechutnou směsicí lidských a strojových pachů, udržovaných ve vysoké koncentraci deskami přibitými přes všechna okna. Je tu spousta lidí, většinou žen, a pracují na gigantických, elektřinou poháněných psacích strojích. Waterhouse přelétne místnost pohledem a všimne si, že je přeplněná kousky papíru asi čtyři až šest palců dlouhými. Papírky zřejmě přivážejí motocyklisté. U dveří je rozdělují a skládají do drátěných košíků. Odsud je odnášejí ženám u obřích psacích strojů.

Jeden z přítomných mužů se zvedne a zamíří k Waterhousovi. Je asi Waterhousova věku, což znamená něco málo přes dvacet. Na sobě má uniformu britského pozemního vojska. Působí dojmem hosta na svatební hostině, který chce zajistit, aby se i nejdéle ztraceným a nejvíce odcizeným členům rodiny dostalo náležitého přivítání. Očividně není voják o nic víc než Waterhouse sám. Není divu, že je celé místo obklopené ostnatým drátem a muži od RAF se samopaly.

"Dobrý večer, pane. Můžu vám nějak pomoci?"

"Večír. Lawrence Waterhouse."

"Hany Packard. Rád vás poznávám." Nemá však sebemenší tušení, kdo Waterhouse je. Je zasvěcený do Ultra, ale ne už do Ultra Mega.

"Potěšení je na mý straně. Asi byste se měl kouknout na tohle." Waterhouse mu podává kouzelnou propustku. Packard ji pečlivě přejede světlýma očima a pak prudce zaostří na několik zvlášť zajímavých míst: podpis dole a rozmazané razítko. Válka Harryho Packarda změnila ve stroj určený ke skenování a zpracovávání kousků papíru a on svou práci vykonává klidně a v tomto případě beze zmatků. Omluví se, zatočí klikou telefonu a s někým pohovoří. Jeho postoj i výraz ukazují, že je to někdo důležitý. Waterhouse přes cvakání a bzučení nahromaděných psacích strojů neslyší ani slovo, ale v Packardově mladém, otevřeném, růžovém obličeji vidí zájem a zmatek. Zatímco poslouchá osobu na druhém konci linky, několikrát loupne okem po Waterhousovi. Pak do telefonu pronese něco uctivého a uklidňujícího a zavěsí.

"V pořádku. Tak co byste rád viděl?"

"Snažím se zhruba pochopit, jak tady proudí informace."

"Tady jsme skoro na začátku - tohle jsou prameny. Naší studnicí je Y Service - vojenští a amatérští radisté, kteří poslouchají vysílání skopčáků a dodávají nám tohleto." Z koše vyndá kousek papíru a podá ho Waterhousovi.

Je to formulář s různými okénky nahoře, do nichž někdo zapsal datum (dnešní) a čas (před pár hodinami) a několik dalších údajů, jako frekvence vysílání. Hlavní část formuláře zabírá velké okno, v němž je tiskacím písmem chvatně zapsáno:

A YWBP ROJHK DHAOB QTMDL TUSHI
YPIJS LLENJ OPSKY VZPDL EMAOU
TAMOG TMOAH EC

a tomu všemu předchází dvě skupiny po třech písmenech:

YUH ABG

"Tohle přišlo z jedné naší stanice v Kentu," vysvětluje Packard. "Je to zpráva z Chaffinche."

"Takže jedna z Rommelových?"

"Ano. Tuhle zachytili v Káhiře. Chaffinch má nejvyšší prioritu, proto je taky na vrcholku hromady."

Packard vede Waterhouse prostřední uličkou mezi řadami písařek. Vybere jednu dívku, která právě skončila, a papír jí podá. Ona si ho položí vedle psacího stroje a jme se zprávu přepisovat.

Zpočátku má Waterhouse dojem, že stroje představují britské pojetí elektrického psacího stroje - jsou velké jako jídelní stůl, obalené dvěma sty librami litiny, pod kapotou jim běží motor o výkonu deseti koní a jsou obklopené vysokým plotem a ozbrojenými strážemi. Když je však vidí zblízka, dochází mu, že je to něco mnohem složitějšího. Místo válce má stroj velkou plochou cívku s rolí úzké papírové pásky. Není to stejná páska, jakou viděl předtím, když hořela ve velkém stroji. Tato je užší, a když se vynoří ze stroje, nemá vyražené dírky, aby je stroj mohl přečíst. Místo toho, pokaždé když dívka stiskne tlačítko na klávesnici - jak přepisuje text z listu - na pásce se objeví nové písmeno, ne však to, které napsala.

Přepsat všechna písmenka jí netrvá dlouho. Poté vytrhne pásku ze stroje. Vzadu je páska natřená lepidlem a ona ji rovnou přilepí na původní zprávu. Podá list s nalepenou páskou Packardovi a věnuje mu ostýchavý úsměv. On zareaguje něčím mezi kývnutím a lehkou úklonou, jaká by žádnému americkému muži nikdy neprošla. Packard si papír prohlédne a podá jej Waterhousovi.

Na pásce se skvějí písmena

EINUNDZWANGZIGSTPANZERDIVISIONBERICHTET
KEINEBESONDEREEREIGNISSE18

"Abyste získali nastavení pro tohle dešifrování, musíte rozklousknout šifru - která se mění každý den?"

Packard se na potvrzení usměje. "O půlnoci. Když tu zůstanete," podívá se na hodinky, "ještě čtyři hodiny, uvidíte čerstvé zprávy od Y Service, ze kterých vyjde příšerná hatmatilka, když je proženeme přes Typexy, protože skopčáci

změní úderem půlnoci všechny kódy. Je to, jako když se Popelčin kouzelný kočár promění zpátky v dýni. Pak musíme analyzovat nové zprávy na bombách a přijít na to, jaké jsou kódy pro nový den."

"Jak dlouho to trvá?"

"Občas máme štěstí a kódy se nám podaří rozlousknout už ve dvě, ve tři ráno. Obvykle k tomu ale dojde až odpoledne nebo večer. Občas se nám to nepodaří vůbec."

"Fajn, tohle je hloupá otázka, ale chci v tom mít jasno. Tyhle Typexy - které provádějí jen mechanický dešifrovací operace - jsou něco úplně jinýho než bomby, co skutečně šifry rozbíjejí?"

"Bomby jsou na úplně jiné, mnohem vyšší úrovni složitosti," souhlasí Packard. "Jsou skoro jako mechanické myslící stroje."

"Kde jsou?"

"V Domku 11. Ale ještě nebudou v chodu."

"Jasně," uhádne Waterhouse, "až teprve po půlnoci, kdy se kočár změní zpátky v dýni a vy budete muset rozlousknout zítřejší nastavení Enigmy."

"Správně."

Packard přistoupí k malému dřevěnému poklopu zasazenému do vnější zdi domku. Vedle něj je podnos, k němuž jsou na obou koncích přišroubované háčky a na ně přivázaný provázek. Jeden provázek volně visí na zem. Druhý provázek prochází uzavřeným poklopem ve zdi. Packard položí list s přepsanou zprávou na hromádku podobných, které se na podnosu nakupily, otevře poklop a objeví se úzká šachta.

"Dobrý, tahej!" křikne Packard.

"Dobrý, tahám!" zazní po chvíli odpověď. Provázek se napne a podnos sklouzne do šachty, kde zmizí.

"Na cestě do Domku 3," vysvětlí Packard.

"Tam jdu taky," opáčí Waterhouse.

* * *

Domek 3 je jen o pár yardů dál na druhé straně nevyhnutelné ochranné zdi. Na dveřích je psacím písmem vyvedený nápis NĚMECKÁ VOJENSKÁ SEKCE. Waterhouse předpokládá, že to odpovídá "NÁMOŘNÍ SEKCI", umístěné v Domku 4. Tady je poměrně víc mužů. Je překvapivé vidět během války tolik zdravých mladých mužů pohromadě v jedné místnosti. Někteří na sobě mají uniformy pozemního vojska či RAF, další jsou v civilu, a je tu dokonce jeden důstojník od válečného námořnictva.

Středu místnosti vévodí velký podkovovitý stůl a stranou stojí další, obdélníkový. Na každé židli tu sedí soustředěný pracovník. Papíry se zachycenými zprávami sem přitahují na podnose a pak je roznášejí od židle k židli podle nějakého vysoce organizovaného schématu, jež Waterhouse v této chvíli chápe jen matně. Někdo mu vysvětluje, že bomby rozlouskly denní kódy teprve kolem západu slunce, a tak tu čeká celodenní náklad listů, které posledních pár hodin přicházejí z Domku 6.

Waterhouse se prozatím rozhodne považovat domek za matematickou černou skříňku - což znamená, že se soustřeďuje pouze na vstup a výstup informací a vnitřních podrobností si nevšímá. Vlastně celý Bletchley Park je jakási černá skříňka: proudí do něj náhodně posbírané dopisy a ven vycházejí strategické informace a vnitřní uspořádání většinu lidí na seznamu Ultra nezajímá. Problém, který tu má Waterhouse vyřešit, zní takto: Existuje i další vektor informací vycházejících z tohoto místa, ukrytý nevědomky v dálnopisných signálech a chování spojeneckých velitelů? A může si ho všimnout Rudolf von Hacklheber, Ph. D.?

KINAKUTA

Ten, kdo navrhoval příletové trasy na sultánovo nové letiště, musel být spřažen s kinakutskou obchodní komorou. Pokud máte štěstí a získáte místo u okénka na levé straně letadla, jako kupříkladu Randy Waterhouse, výhled během přistání je jako při reklamním letu.

Skvrnité zelené svahy Kinakuty se zdvihají z převážně klidného modrého moře a stoupají do takové výšky, že mají vrcholky poprášené sněhem, i když je ostrov jen sedm stupňů severně od rovníku. Randy okamžitě vidí, co Avi myslel, když říkal, že to místo je muslimské na pobřeží a animistické uprostřed. Jediná místa, na nichž byste mohli postavit něco jako moderní město, leží u moře, po jehož břehu se táhne nesouvislý pruh rovné země - béžový kruh přilepený k obrovskému smaragdu. Největší a nejlepší rovinka je na severovýchodním konci ostrova, kde se, několik mil ve vnitrozemí, největší řeka rozlévá do zátopové planiny a vzniká delta táhnoucí se na míli dvě do Suluského moře.

Asi deset minut předtím, než se město Kinakuta objeví v dohledu, přestává Randy počítat vrtné plošiny. Z výšky vypadají jako hořící tankové pasti, naházené do příboje, aby odradily námořní pěchotu. Když letadlo klesne, začínají připomínat spíš továrny na chůdách, završené vysokými komíny na spalování ropu doprovázejícího plynu. Jak se letadlo blíží k hladině, je scéna stále děsivější, až to vypadá, že se pilot proplétá mezi ohnivými sloupy, které Boeing 777 usmaží za letu jako holuba.

Město Kinakuta je na první pohled modernější než města ve Státech. Randy se snažil něco přečíst, ale našel hromsky málo materiálů. Jen pár odstavců v encyklopediích, několik letmých zmínek v historiích druhé světové války a nějaké zlomyslné, ale v zásadě nadšené články v Economistu. Využil své zrezivělé znalosti meziknihovních výpůjček a zaplatil Kongresové knihovně, aby mu oxeroxovali jedinou knihu, kterou o Kinakutě našel. Byly to jedny z asi milionu pamětí z druhé světové války, které už byly dávno mimo oběh. Musel je sepsat nějaký americký voják koncem 40. a během 50. let minulého století. Zatím neměl čas si knížku přečíst, a tak byl dvoupalcový svazek jen přítěží v jeho zavazadle.

V každém případě žádná z map, jež viděl, skutečnosti moderní Kinakuty neodpovídá. Všechno, co tu bylo za druhé světové války, bylo strženo a nahrazeno novým. Řeka má vybagrované nové koryto. Nepraktickou horu zvanou Elizin štít odstřelili a kamení nahrnuli do moře, aby získali několik dalších čtverečních mil pozemků, z nichž většinu spolklo nové letiště. Odstřel byl tak hlasitý, že vyvolal stížnosti vlád Filipín a Bornea o stovky mil dál. Také přivolal hněv

Greenpeace, jehož aktivisté se obávali, že sultán plaší velryby uprostřed Tichého oceánu. Randy tudíž čekal, že z poloviny Kinakuty bude kouřící kráter, což ale pochopitelně nebyl. Pahýl Elizina štítu byl úhledně vydlážděn a využit jako základy sultánova nového Technologického parku. Všechny skleněné mrakodrapy tady a ve zbytku města mají vrcholky do špice, aby připomínaly tradiční architekturu, kterou dávno srovnaly se zemí buldozery, a trosky byly využity k vyplnění přístavu. Jediná budova v dohledu, jež vypadá starší než deset let, je sultánův palác, který je opravdu starobylý. Jak je obklopený mílemi modrého skla mrakodrapů, připomíná červenobéžové smítko na podnose naplněném ledem.

Když se na něj Randy soustředí, všechno ostatní zapadne do správné perspektivy. Předkloní se a riskuje napomenutí od posádky letadla, protože zpod sedadla před sebou vytáhne svou brašnu a z ní vyndá oxeroxované vojákovy paměti. Na jedné z prvních stránek je mapa města Kinakuty, jak vypadalo v roce 1945, a sultánův palác je na mapě přímo uprostřed. Randy knížkou otáčí, jako když zpanikařený řidič točí volantem, a konečně ji srovná s tím, co vidí. Támhle je řeka. Támhle je Elizin štít, kde Japonci mívali spojařskou zpravodajskou jednotku a radar. To vše postavili otroci. Támhle je bývalé letiště Japonského námořního letectva, které sloužilo jako kinakutské letiště, dokud nebylo zbudováno nové. Teď tu je hejno žlutých jeřábů nad modrou mlhovinou železných tyčí trčících ze základů budoucího železobetonu, osvětlených souhvězdím blikajících bílých hvězd - obloukových svářeček při práci.

Vedle je něco, co sem nezapadá: smaragdově zelený pruh, velký jako několik městských bloků, obklopený kamennou zdí. Na jednom konci zeleného pruhu je také klidné jezírko - letadlo je už tak nízko, že Randy může spočítat i lekníny na hladině - maličký šintoistický chrám vytesaný z černého kamene a malá bambusová čajovna. Randy přitiskne tvář k okénku a otáčí se, dokud mu výhled náhle nezakryje věžák za křídlem. Otevřeným kuchyňským oknem na mikrosekundu zahlédne štíhlou ženu rozmachující se sekáčkem po kokosovém ořechu.

Ta zahrada vypadala, jako by patřila o tisíc mil dál na sever - do Japonska. Když Randymu konečně dojde, co to bylo, zježí se mu vlasy.

Před několika hodinami na toto letadlo nastoupil na Mezinárodním letišti Ninoye Aquina v Manile. Let měl zpoždění, a tak si prohlížel ostatní pasažéry. Byli tu tři běloši včetně něj, několik desítek malajských typů (z Kinakuty nebo z Filipín) a zbytek sami Japonci. Někteří z nich vypadali jako obchodní cestující a byli sami či ve dvojicích nebo trojicích, avšak většina patřila k nějaké organizované turistické výpravě, která do odletové haly napochodovala přesně čtyřicet pět minut před plánovaným odletem, seřazená za mladou ženou v námořnicky modré sukni, držící na tyčce hezké malé logo. Vysloužilci.

Ti neletí na návštěvu do Technologického parku ani do žádného podivně zašpičatělého mrakodrapu v obchodní čtvrti. Ti mají namířeno do té ohrazené japonské zahrádky, kterou zbudovali na hromadném hrobě, kde je pohřbeno tři a půl tisíce japonských vojáků, zahynuvších 23. srpna 1945.

QWGHLMSKÝ DŮM

Waterhouse prochází tichou boční uličkou a pošilhává po mosazných plaketách na masivních bílých řadových domcích:

SPOLEČNOST PRO SJEDNOCENÍ HINDUISMU A ISLÁMU
ANGLOLAPONSKÁ VZÁJEMNÁ SPOLEČNOST
SDRUŽENÍ PRO KLETBY
VZÁJEMNÁ DOBROČINNÁ SPOLEČNOST CHUANG-CHE
KRÁLOVSKÝ VÝBOR PRO SNÍŽENÍ OPOTŘEBENÍ LODNÍCH KLIKOVÝCH HŘÍDELÍ
NADACE PRO ŠÍŘENÍ MOTÝLICE
PROTIVELŠSKÁ LIGA
KOMIS PRO RE-FORMU ENGLIŠSKÉHO PRÁVOPISU
SPOLEČNOST PRO PŘEDCHÁZENÍ KRUTOSTI K HAVĚTI
CÍRKEV VÉDSKÉHO ETICKÉHO HROMADNÉHO VĚDOMÍ
ŘÍŠSKÁ RADA PRO SLÍDU

Nejdřív si qwghlmský dům splete s nejmenším a nejhůř umístěným obchodním domem na světě. Má arkýřové okno, jež ční nad chodník jako kloun trirémy, místo vilejši obrostlý viktoriánskými serepetičkami, a za ním je vystaveno pár skromných kousků: bezhlavá figurína navlečená do něčeho, co vypadá jako spíchnuté z drátěnky (snad projev úcty k válečné jednoduchosti?), hromádka nažloutlé hlíny, do níž je zaražená lopata, a další figurína (nedávný přírůstek nacpaný do rohu) oděná v uniformě Královského válečného námořnictva a držící dřevěnou pušku.

Před týdnem našel Waterhouse v jednom knihkupectví za Britským muzeem rozežranou kopii Encyclopedie Qwghlmiany a od té doby ji nosí v kufříku a bere ji jednu stránku po druhé jako silný lék. Převažující témata v encyklopedii jsou tři a vévodí každému odstavci stejně bezvýhradně, jako Tři Sghry vévodí krajině Vnějšího Qwghlmu. Dvě z těchto témat jsou vlna a guano, ačkoliv pro ně Qwghlmané mají ve svém starobylém unikátním jazyce jiné výrazy. Vlastně tu dochází ke stejné jazykové hyperspecializaci, jaká platí pro Eskymáky a sníh nebo Araby a písek, a Encyclopedia Qwghlmiana nikdy nepoužívá anglická slova "vlna" a "guano", pokud neočerňuje podřadnější varianty těchto produktů, které vyvážejí země jako Skotsko ve věrolomné snaze zmást naivní kupce, jichž je zřejmě na světových trzích převaha. Waterhouse musel encyklopedii přečíst od předsádky k zadní straně obálky a použít přitom všechny své kryptoanalytické schopnosti, aby dedukcí pochopil, co tyto produkty vlastně jsou.

Když se o nich tolik dozvěděl, nadchne ho, že je někdo tak hrdě vystavuje v kosmopolitním městě: hromádku guana a ženu oblečenou ve vlně19. Ženin oblek je celý šedý, ve shodě s tradicemi Qwghlmanů, kteří opovrhují barvami jako

ohavným a nemravným vynálezem Skotů. Horní část kompletu tvoří svetr, který na první pohled vypadá jako z plsti. Bližší zkoumání ukáže, že je upletený jako každý jiný svetr. Qwghlmské ovce jsou evolučním plodem tisíciletí hromadného, s počasím spjatého vymírání. Jejich vlna je vyhlášená svou hustotou, vlákny připomínajícími vývrtku a odolností vůči všem známým chemickým natahovacím procesům. Působí rozcuchaným vzhledem, který Encyclopedia popisuje jako navýsost žádoucí, a pro jeho popis existuje rozsáhlá slovní zásoba.

Třetí téma Encyclopedie Qwghlmiany naznačuje figurína s puškou.

Je opřená o kamennou zeď vedle vchodu do budovy a má znázorňovat předáka ve starobylé variantě uniformy domobrany včetně pumpek. Lýtka má obepnutá pozoruhodnými punčochami vyrobenými z jedné varianty qwghlmské vlny a přivázané těsně pod kolenem škrtidly ze silných šňůr, spletenými ve složitém, zhruba keltském vzoru (téměř na každé stránce Encyclopedia opakuje, že Qwghlmané sice nejsou Keltové, ale že vymysleli to nejlepší z keltské kultury). Tyto podvazky jsou tradiční ozdobou pravých Qwghlmanů. Džentlmeni je nosí schované pod kalhotami svých obleků. Tradičně se vyrábějí z dlouhých, tenkých ocásků skrrghů, což je na ostrovech převládající druh původních savců, které Encyclopedia popisuje jako "malé savce z řádu Rodentia a čeleď Muridae, na ostrovech běžné, živící se převážně vejci mořských ptáků a schopné rychlého rozmnožování, když mají k dispozici vejce či jinou potravu. Qwghlmané je obdivují pro jejich vytrvalost a přizpůsobivost."

Poté co Waterhouse několik minut stojí, vychutnává si cigaretu a prohlíží si podvazky, figurína se nepatrně pohne. Waterhouse si pomyslí, že se do ní opřel vítr, ale pak mu dojde, že tahle figurína je živá a nepadá, jen přešlapuje.

Předák si ho všimne, usměje se a vypraví ze sebe zřejmě přivítání ve svém jazyce, který se, jak začne být brzy jasné, pro přepis do latinky hodí ještě méně než angličtina.

"Nazdárek," prohodí Waterhouse.

Předák řekne něco delšího a složitějšího. Po nějaké době si Waterhouse (jenž mezitím vklouzl do své kryptoanalytické role, v náhodných zvucích hledá význam a jeho nervové obvody využívají nadbytečnosti signálů) uvědomí, že muž hovoří anglicky s velmi silným přízvukem. Usoudí, že mluvčí říká: "Ze které části Států jsi?"

"Moje rodina hodně cestovala," odpovídá Waterhouse. "Řekněme z Jižní Dakoty."

"Ach," vyhrkne předák dvojznačně a vzápětí se vrhne na dveře. Ty se po chvíli začnou otevírat dovnitř a ručně kované železné panty hrozivě skřípou, jak se otáčejí v na palec tlustých havlenkách. Konečně se dveře zastaví o nějakou pozoruhodnou Zarážku. Předák se o ně dál opírá, tělo nakloněné v úhlu pětačtyřiceti stupňů, aby jim zabránil zabouchnout se a rozmačkat Waterhouse, jenž rychle proběhl dovnitř. Uvnitř se v malém předpokoji tyčí socha. Dvě nymfičky v průsvitných závojích ze všech sil kopou do prchající babizny. Socha nese název Mravní síla a Přizpůsobivost vyhánějí Nepřízeň osudu.

Ta záležitost s dveřmi se několikrát opakuje. Každé následující dveře jsou sice lehčí, zato však bohatěji zdobené. První místnost, jak začne být jasné, je ve skutečnosti předpředpředpokoj, takže chvíli trvá, než se dá říct, že jsou opravdu uvnitř qwghlmského domu. Tou dobou zřejmě dorazili hluboko dovnitř bloku a Waterhouse zpola čeká, že kolem uvidí supět podzemku. Místo toho se ocitne v dřevem obložené místnosti bez oken s křišťálovým lustrem, jehož světlo až bodá do očí, přičemž však zřejmě nic neosvětluje. Nohy mu zapadnou tak hluboko do křiklavě barevného koberce, že si málem přetrhne šlachu. Druhý konec místnosti hlídá věrný Stůl, za nímž sedí podsaditá Dáma. Tu a tam jsou vysoké ebenové židle s rovným opěradlem, působící protáhlým, přesto však nebezpečným dojmem domorodých pastí na zvěř.

Na stěnách visí sbírka olejomaleb. Na první pohled je Waterhouse rozdělí na ty, které jsou vyšší než širší, a zbytek. Do první kategorie spadají podobizny pánů, shodně postižených vážnou genetickou vadou ovlivňující tvar lebky. Do druhé kategorie patří krajinky nebo, stejně často, mořské scenerie, a všechny lze zařadit do bezútěšné a rozeklané kategorie. Qwghlmští malíři tak nezřízeně milují místně vyráběnou modrozelenošedou barvu20, že ji používají, jako by ji nahazovali zednickou lžící.

Waterhouse se probojuje bažinatou houštinou Koberce až skoro ke Stolu, kde ho přivítá Dáma, která mu potřese rukou a zároveň ho štípne do tváře s čímsi, co připomíná úsměv. Následuje dlouhý formální proslov, z něhož si Waterhouse zapamatuje jen: "Lord Woadmire z Borytové bažiny vás brzy přijme," a "čaj?"

Waterhouse řekne ano na čaj, protože tuší, že tato dáma (zapomněl její jméno) si svůj plat nezaslouží. Viditelně rozladěná se vymrští ze židle a ztratí se v hlubších a užších částech budovy. Předák už se mezitím vrátil zpátky na hlídku.

Na stěně za stolem visí fotografie krále. Waterhouse nevěděl, dokud ho plukovník Chattan nenápadně neupozornil, že plný titul Jeho Veličenstva není prostě Z boží milosti král anglický, nýbrž Z boží milosti král Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, ostrova Man, Guernsey, Jersey, Vnějšího Qwghlmu a Vnitřního Qwghlmu.

Vedle visí menší fotografie muže, s nímž se má setkat. Tohoto chlapíka a jeho rod popisuje Encyclopedia, která je desítky let zastaralá, poněkud povšechně, a tak musí Waterhouse udělat dodatečný průzkum. Muž je spřízněn s Windsory způsobem tak komplikovaným, že ho lze vyjádřit pouze s použitím rozvinuté genealogické slovní zásoby.

Narodil se jako hrabě Heinrich Karl Wilhelm Otto Friedrich von Übersetzenseehafendstadt, ale v roce 1914 si změnil jméno na Nigel St. John Gloamthorpby ze Soumračné vísky alias lord Woadmire z Borytové bažiny. Na fotografii vypadá každým coulem na von Übersetzenseehafenstadta a zcela postrádá lebeční symetrii jasně patrnou na starších portrétech. Lord Woadmire není spřízněný s původní vévodskou linií Qwghlmu, rodem Mooreů z Pustiny (poangličtělá forma qwghlmského klanu Mnyhrrghů), která vymřela v roce 1888 na mimořádně neuvěřitelnou kombinaci schistosomiázy, sebevraždy, podebraných zranění z krymské války, kulového blesku, defektního děla, pádů z koní, nesprávně připravených ústřic a zvlčilých vln.

Chvíli trvá, než se objeví čaj, a lord Woadmire zřejmě příliš nespěchá vyhrát válku, a tak Waterhouse obejde místnost a předstírá, že se zajímá o obrazy. Na největším je vypodobněn značný počet potlučených a posekaných Římanů

vyvlékajících své ubohé zadky na skalnaté a nepřívětivé pobřeží, zatímco příboj kolem nich vyhazuje na pláž trosky invazní flotily. Vepředu a uprostřed je jeden Říman, který i přes značné opotřebení působí vysoce vznešeným dojmem. Unaveně sedí na skalisku, v bezvládné ruce mu visí zlomený meč a toužebně hledí přes několik mil rozbouřené vody na zářící, rajsky vyhlížející ostrov. Tento ostrov je bohatě vybaven vysokými stromy, rozkvetlými lučinami a zelenými pastvinami, ale i tak v něm lze podle Tří Sghrů tyčících se nad ním poznat Vnější Qwghlm. Ostrov je strážen jedním dvěma mohutnými hrady. Jeho světlé, téměř karibské pláže jsou lemované barevnými praporci obranného voje, který (jak lze pouze přepokládat) právě dal římským útočníkům takový výprask, na jaký dlouho nezapomenou. Waterhouse se ani neobtěžuje sklonit a číst plaketu. Ví, že námětem obrazu je neúspěšný a pravděpodobně vymyšlený pokus Julia Caesara připojit Qwghlmské souostroví k Římské říši. Na tomto místě se velký Caesar dostal nejdál od Říma, a byla to ta největší hloupost, na jakou kdy přišel. Říct, že Qwghlmané na tuto událost nezapomněli, je jako tvrdit, že Němci jsou občas nedůtkliví.

"Tam, kde neuspěl Caesar, jakou naději má Hitler?"

Waterhouse se obrátí po hlase a objeví Nigela St. Johna Gloamthorpbyho ze Soumračné vísky alias lorda Woadmirea z Borytové bažiny alias vévodu qwghlmského. Není nijak vysoký. Waterhouse vykročí, aby si s ním mohl potřást rukou, a cestou přes koberec vysoko zvedá kolena. Ačkoliv ho plukovník Chattan podrobně proškolil o tom, jak správně oslovovat vévodu, Waterhouse si nevzpomíná na nic víc než na vévodův rodokmen, a proto se rozhodne formulovat všechny věty tak, aby se vyhnul oslovení vévody jménem či zájmenem. Bude to zábava, při níž mu aspoň uteče čas.

"Je to působivý obraz," poznamená Waterhouse, "zatraceně velký dílo."

"Ostrovy samotné shledáte neméně pozoruhodnými a ze stejných důvodů," odvětí vévoda nepřímo.

Když si Waterhouse příště uvědomí, co se děje, sedí ve vévodově kanceláři. Má dojem, že mezitím proběhla nějaká běžná zdvořilostní konverzace, ale takové věci nikdy nemá smysl příliš vnímat. Podruhé či potřetí je mu nabídnut čaj. Waterhouse nabídku přijme, ale nápoj se jaksi nikdy neobjeví.

"Plukovník Chattan je ve Středozemí a mě poslali místo něj," vysvětluje Waterhouse, "ale ne proto, abychom plýtvali časem na logistický podrobnosti, nýbrž abychom vyjádřili nesmírný vděk za tu šlechetnou nabídku ohledně hradu." Tak! Žádná zájmena ani žádná bota.

"Ale není zač!" Vévoda celou věc považuje za urážku své velkomyslnosti. Mluví neuspěchaně, s důstojnou intonací člověka, který při řeči v duchu probírá německo-anglický slovník. "I když odhlédneme od mých... vlasteneckých závazků... s radostí přijímaných, pochopitelně... stalo se téměř skoro... strašně moderní, aby člověku... pobíhal po... vlastní špižírně... celý... zástup... uniformovaných chlapíků a já nevím co ještě."

"Mnoho vznešených britských rodů dělá pro válku, co se dá," souhlasí Waterhouse.

"Inu... rozhodně, tedy... ho využijte! "praví vévoda. "Nebuďte... zdrženliví! Využijte ho... důkladně! Řádně si ho... podejte! Přežil... tisíc qwghlmských zim a také... přežije i vás."

"Doufáme, že brzy sestavíme malý oddíl," podotkne Waterhouse přívětivě.

"Smím... vědět..., abych ukojil svou... zvědavost..., jakýže...?" vévoda se odmlčí.

Waterhouse je na tohle připravený. Je tak připravený, že se musí na chvíli ovládnout a ukázat jistou diskrétnost.

"Huff Duff."

"Huff Duff?"

"HFDF. Zaměřování vysílačů na vysokých kmitočtech. Technika určená k zachycení rádiového vysílání triangulací z několika bodů."

"Mělo mě... myslel jsem, že víte, kde jsou... všechny... německé... vysílače."

"To víme, teda kromě těch, co jsou v pohybu."

"Pohybu!?" Vévoda hrozivě svraští obočí a představuje si obří rádiový vysílač - budovu, věž, všechno - posazený na čtyřech rovnoběžných kolejnicích jako Tlustá Berta, plazící se stepí s Ukrajinci v zápřahu.

"Myslím U-booty," upřesní Waterhouse taktně.

"Aha!" vyhrkne vévoda. "Aha!" Opře se ve svém rozvrzaném koženém křesle a v duchu si prohlíží zcela nový obrázek. "Ty se... vynoří a vysílají... bezdrátově?"

"Ano."

"Avy... posloucháte."

"Kdyby to jenom šlo!" posteskne si Waterhouse. "Ne, Němci použili všechnu tu svou vyhlášenou matematickou genialitu a vymysleli šifry, které se nedají rozlousknout. Nemáme nejmenší tušení, co říkají. Ale s použitím Huff Duffu můžeme přijít na to, odkud to říkají, a podle toho přesunout konvoje."

"Aha."

"Takže navrhujeme umístit na hrad velký otáčivý antény a osadit to tam odborníkama na Huff Duff."

Vévoda se zamračí. "Bude tam správná... ochrana před blesky?"

"Přirozeně."

"A víte, že můžete... čekat... ledové bouře... ještě i v srpnu?"

"Hlášení Královské qwghlmské meteorologické stanice neponechávají příliš místa pro představivost."

"Dobře tedy!" vykřikne vévoda, jenž se pro celý nápad konečně začíná rozehřívat. "Využijte tedy hrad! A dejte jim... dejte jim zabrat!"

SPOLEČNOST NA VÝROBU ELEKTRICKÝCH POKLADEN

Jako důkaz pomalu se vyvíjejícího plánu Spojenců na zničení Osy tím, že je zavalí hromadou vyrobeného zboží, existuje v sydneyském přístavu jedno molo, na němž jsou do výšky navršené dřevěné bedny a nerezové sudy: věci vyvržené z nákladových prostorů lodí připlouvajících z Ameriky, Británie a Indie, ponechané tu jen tak, poněvadž Austrálie je

dosud neumí strávit. Není to jediné molo v Sydney, které je zaskládané zbožím. Ale protože toto molo se celkem k ničemu jinému nehodí, je hromada krámů na něm vyšší a krámy jsou starší, rezavější, zamořenější krysami, zasolenější a silněji postříkané raccím trusem.

Přes hromadu opatrně kráčí muž snažící se nedostat další raccí trus na své khaki nohavice. Má na sobě uniformu majora Armády Spojených států a je obtížen aktovkou. Jmenuje se Comstock.

V aktovce má různé doklady, pověřovací listiny a působivý dopis z úřadu Generála z Brisbane. Comstock měl příležitost ukázat výše zmíněné předměty vetchým, přesto však podivně působivým australským strážím, které, se svými infanteristickými přílbami a puškami, zamořily nábřeží. Tito muži nehovoří žádným dialektem angličtiny, který by major poznal, a obráceně, ale dokážou přečíst všechno, co stojí v těch papírech.

Slunce zapadá a krysy se probouzejí. Major leze po přístavu celý den. Viděl dost z války a vojáků, aby věděl, že to, co hledá, bude na posledním molu, kam se podívá, což je náhodou toto. Pokud začne na molu hledat na vzdálenějším konci, to, co hledá, bude na konci bližším a obráceně. Další důvod mít cestou přes hromadu oči otevřené. Rychlým pohledem se ujistí, že poblíž nejsou žádné prosakující sudy s leteckým benzínem, a zapálí si cigaretu. Válka je peklo, ale kouření to vyrovnává.

Sydneyský přístav je při západu slunce krásný, ale Comstock si ho prohlížel celý den a už ho vlastně ani nevnímá. Jelikož nemá na práci nic lepšího, otevře aktovku. Má v ní brožovaný román, který už přečetl. A také podložku, na níž jsou připevněné zažloutlé, šustící vrstvy papírů, fosilní záznam, který dokáže rozplést pouze archeolog. Je to příběh o tom, jak Generál, poté co vyvázl z Corregidoru a v dubnu dorazil do Austrálie, poslal žádanku o nějaké zboží. Jak se jeho žádanka dostala do Ameriky a tam se jako kulička v automatu odrážela nekonečnou řadou amerických vojenských i civilních úřadů. Vyžádané zboží bylo náležitě vyrobeno, obstaráno, voženo sem a tam a konečně naloženo na loď. A nakonec tu je důkaz, oznamující, že řečená loď byla před několika měsíci v sydneyském přístavu. Neexistuje žádný důkaz, že z té lodi byla dotyčná věc kdy vyložena, ale z lodí se, když dorazí do přístavu, vykládají věci, a tak se Comstock chvíli řídí tímto předpokladem.

Když dokouří, pokračuje major Comstock v pátrání. Na některých papírech na jeho podložce jsou jistá kouzelná čísla, jež by měla být nastříkaná na příslušných bednách. Alespoň to Comstock předpokládá od rána, kdy se do pátrání pustil, a jestli se mýlí, bude se muset vrátit a znovu prohlédnout každou bednu v sydneyském přístavu. Podívat se na čísla na každé bedně znamená, že se musí vecpat do úzkých uliček mezi hromadami beden a setřít mastnou špínu, která důležité údaje zakrývá. Major už je teď špinavý jako nějaký mariňák.

Když dorazí na konec mola, zahlédne kupu beden, které všechny zřejmě pocházejí z jedné várky, lze-li soudit podle toho, že solný škraloup je na všech stejně silný. Dole, kde zůstávají po dešti louže, hrabě přitesané dřevo shnilo. Nahoře, kam paří slunce, jsou prkna pokroucená a popraskaná. Bedny musejí mít někde nastříkaná čísla, ale Comstockovu pozornost upoutá něco jiného, z čeho mu poskočí srdce, stejně jako by poskočilo pěšákovi pod palbou při pohledu na vlajku s hvězdami a pruhy, povlávající v ranním sluníčku. Bedny jsou hrdě označené iniciálami společnosti, pro niž major Comstock (a většina jeho druhů ve zbrani v Brisbane) pracoval, než je hromadně přesunuli do armádní zpravodajské služby. Písmena jsou vybledlá a ušmudlaná, ale on by je poznal kdekoliv na světě: vytvářejí logo, označují společnost, ETC - Electrical Till Corporation, vyrábějící elektrické pokladny.

KRYPTA

Letištní terminál má vypadat jako řada dlouhých malajských domů namačkaných k sobě. Čerstvě natřené pojízdné schody se připlazí jako obří mihule a přitisknou neoprenové pysky k boku letadla. Skupina postarších japonských turistů se nepokouší odejít, uctivě nechávají uličky volné pro podnikatele: Jen jděte první, lidé, které jdeme navštívit, klidně počkají.

Cestou k pojízdnému tunelu se Randymu na kůži sráží stejnou měrou vlhkost a letecký benzín a on se začíná potit. Konečně je v terminálu, který byl, přes podobnost s malajskými dlouhými domy, speciálně navržen tak, aby vypadal jako každý jiný zbrusu nový letištní terminál na světě. Klimatizace je jako rána do hlavy. Randy si položí tašky na podlahu a chvíli tam jenom stojí a pod obrazem Leroye Neimana o velikosti volejbalového hřiště, zobrazujícího sultána hrajícího koňské pólo, se snaží vzít rozum do hrsti. Během krátkého, neklidného letu byl nacpaný na sedadle pod oknem, takže se nedostal na toaletu, a proto se tam vydává teď a močí tak prudce, až pisoár skoro jódluje.

Když dokonale uspokojen couvne, všimne si muže ustupujícího od vedlejší mušle - jednoho z japonských obchodníků, kteří právě vystoupili z letadla. Před několika měsíci by přítomnost cizího muže Randymu vůbec zabránila jít na malou. Dneska si ani nevšiml, že tam někdo je. Jako člověk trpící na ledviny je Randy radostí bez sebe, že narazil na kouzelný lék: nesnažit se sám sebe přesvědčit, že je dominantní alfa samec, nýbrž že je příliš zamyšlený, než aby si všímal lidí kolem sebe. Potíže s ledvinami je způsob, jímž mu tělo říká, že moc přemýšlí, že musí vypadnout z té pitomé univerzity a sakra si už najít nějakou práci.

"Hledal jste ministerstvo informací?" zeptá se podnikatel. Má na sobě dokonalý tmavošedý oblek s úzkým proužkem, který nosí stejně lehce jako Randy své pamětní tričko z hackerské konference, šortky a sandály.

"Ach!" vybreptne Randy, rozzlobený sám na sebe. "Úplně jsem se po něm zapomněl podívat." Oba se zasmějí. Japonec nějakým kouzelnickým pohybem vyndá navštívenku. Randy musí odtrhnout suchý zip na své nylonové peněžence a tu svou vylovit. Vymění si je tradičním asijským obouručním způsobem. Avi Randyho nutil nacvičovat ho tak dlouho, až to provádí skoro správně. Navzájem se sobě ukloní, čímž spustí řev dvou nejbližších, počítačem řízených samosplachovacích pisoárů. Dveře na toaletu se rozletí a dovnitř vpadne postarší Japončík, předzvěst geriatrické stříbrné hordy.

Japončík je výraz, který používal seržant Sean Daniel McGee, Armáda USA, ve výslužbě, když označoval Japonce ve svých válečných vzpomínkách na Kinakutu, jejichž xerokopii má Randy ve své tašce. Je to hrozná rasistická urážka. Na druhou stranu můžou lidé klidně říkat Angličanům Angláni a Američanům Amerikáni. Označit Japonce za Japončíka je

snad totéž, ne? Nebo je to jako říkat Číňanovi šikmovočko? Za stovky hodin schůzování a v megabajtech zašifrovaných e-mailových zpráv, jež si Randy, Avi, John Cantrell, Tom Howard, Eberhard Föhr a Beryl vyměnili, když vytvářeli Epiphyte(2), každý občas mimoděk použil výraz Jap místo Japonec - stejně jako používali RAM ke zkrácení Random Access Memory. Ale Jap je v angličtině také hrozná rasistická urážka. Randy dochází k závěru, že to vše souvisí se stavem vaší mysli ve chvíli, kdy to slovo použijete. Pokud chcete jen užít zkratku, urážka to není. Pokud ale podněcujete rasovou nenávist, jako to zřejmě občas činí Sean Daniel McGee, je to něco jiného.

Tento konkrétní Japonec se na své navštívence označuje jako GOTO Furudenendu ("Ferdinand Goto"). Randy poslední dobou strávil spoustu času snahou vyznat se v organizaci jistých důležitých japonských korporací a už ví, že je to viceprezident pro zvláštní projekty (ať to znamená cokoliv) v Goto Engineering. Ví také, že organizace japonských společností jsou blbost a že pracovní tituly neznamenají vůbec nic. Za povšimnutí však stojí to, že má stejné příjmení jako chlápek, který strojírenskou společnost založil.

Na Randyho navštívence stojí, že majitel je Randall L. WATERHOUSE ("Randy") a že je viceprezident pro vývoj síťových technologií u Epiphyte Corporation.

Goto a Waterhouse vyjdou z toalet a začnou sledovat ikony směrem k výdeji zavazadel, které jsou rozházené po terminálu jako drobky chleba v té známé pohádce. "Cítíte už únavu po letu?" táže se Goto vesele - přičemž se (jak předpokládá Randy) řídí textem z učebnice angličtiny. Je to dobře vypadající muž s podmanivým úsměvem. Je mu něco kolem čtyřicítky, i když Japonci zřejmě mají zcela jiný algoritmus stárnutí, takže odhad nemusí být správný.

"Ne," odpoví Randy. Jelikož je buran, odpovídá na podobné otázky špatně, stručně a pravdivě. Ví, že Gotovi vůbec nezáleží na tom, jestli je Randy unavený, nebo ne. Matně si uvědomuje, že kdyby tu byl Avi, využil by Gotovu otázku tak, jak byla míněna - jako úvod k veselému společenskému tlachání. Do třicítky Randymu vadilo, že není společensky zdatný. Dnes mu na tom ale nesejde. Brzy na to nejspíš začne být hrdý. Mezitím, čistě jen kvůli společnému podniku, učiní pokus. "Vlastně jsem byl už pár dní v Manile, takže jsem měl dost času se přizpůsobit."

"Aha! A v Manile šlo všechno dobře?" odpálí Goto.

"Ano, velmi dobře, děkuju," zalže Randy, když teď jeho společenské chování, tedy nakolik je společenské, mělo čas dostat se ke slovu. "Vy jste přiletěl rovnou z Tokia?"

Gotův úsměv na chvíli zamrzne a on chvíli váhá, než odpoví: "Ano."

Toto je v základě urážlivě shovívavá odpověď. Goto Engineering má sídlo v Kóbe a z tokijského letiště by nikdo z velení neletěl. Goto ale stejně řekl ano, protože si během toho krátkého zaváhání uvědomil, že mluví jen s nějakým Amerikánem, který, když řekne "Tokio", ve skutečnosti myslí "vlastní Japonské ostrovy" nebo "tam, odkud pocházíte, ať je to sakra kdekoliv".

"Promiňte," omlouvá se Randy, "chtěl jsem říct z Osaky."

Goto se zářivě usměje, a jako by naznačil nepatrnou úklonu. "Ano! Dnes jsem přiletěl z Osaky."

U výdeje zavazadel se Goto a Waterhouse rozdělí, usmějí se na sebe, když procházejí přes imigrační kontrolu, a pak se opět srazí v přízemí terminálu. Kinakuťané v zářivě bílých rádoby námořních uniformách se zlatými šňůrami a bílými rukavičkami zadržují pasažéry a nabízejí převoz do místních hotelů.

"Také bydlíte ve Foote Mansion?" optá se Goto. To je na Kinakutě nejluxusnější hotel. Odpověď však už zná - zítřejší schůzka byla naplánována stejně pečlivě jako start kosmické rakety.

Randy zaváhá. U obrubníku právě zastavil největší Mercedes-Benz, jaký kdy viděl, a vysrážená vlhkost nejen pokrývá okénka, ale doslova po nich teče v čůrcích. Vymrštil se z něj řidič v livreji Foote Mansion, aby pana Gota zbavil jeho zavazadel. Randy ví, že stačí udělat jediný krok směrem k autu a bude rychle dopraven do luxusního hotelu, kde si může dát sprchu, nahý sledovat televizi a popíjet přitom francouzské víno sto dolarů za láhev, jít si zaplavat nebo si dát masáž.

Což je ten problém. Už cítí, jak v rovníkovém vedru vadne. Začíná měknout. Je vzhůru teprve šest nebo sedm hodin. Je třeba pracovat. Přinutí se postavit do pozoru a z té námahy se zapotí tak, až skoro čeká, že navlhčí všechno v okruhu několika metrů. "Rád bych s vámi jel do hotelu," řekne, "ale musím nejdřív vyřídit pár věcí."

Goto chápe. "Tak snad koktejl večer."

"Nechte mi zprávu," navrhne Randy. Vzápětí už mu Goto mává kouřovým sklem mercedesu, který odráží s přetížením sedmi gé od obrubníku. Randy se otočí o sto osmdesát stupňů, vrátí se dovnitř ke stánku halál Dunkin' Donuts, kde přijímají osm různých měn, a nasytí se. Najedený znovu vyjde z terminálu a nepostřehnutelně se natočí k řadě taxíků. Jeden řidič se k němu vrhne a serve mu tašku, již má volně pověšenou přes rameno. "Ministerstvo informací," sdělí mu Randy.

Aby měl Kinakutský sultanát obrovské, vůči zemětřesení, eunami, výbuchu sopky a termonukleární zbrani odolné ministerstvo informací s jedním prostorným podzemním podlažím nacpaným počítači a přepínači, může a nemusí být z dlouhodobého hlediska dobrý nápad. Sultán však usoudil, že to bude paráda. Najal nějaké děsivé Němce, kteří budovu navrhli, a Goto Engineering ji postavilo. Pochopitelně nikdo není lepší na obranu před přírodními pohromami než Japonci, s možnou výjimkou nějakých národů, které už vyhynuly, a tudíž se nemůžou o takovou práci přihlásit. Také vědí, stejně jako Němci, pár věcí o tom, jaké to je, když jim na hlavu padají bomby.

Samozřejmě tu jsou subdodavatelé a přemíra poradců. Nějakým zázrakem a díky své výmluvnosti se Avimu podařilo uzavřít největší konzultační smlouvu: Epiphyte(2) Corporation pracuje na "systémové integraci", což znamená sestavit hromadu šrotu, co vyrábějí jiní lidé, a dohlédnout na instalaci všech počítačů, přepínačů a datových linek.

Jízda na ministerstvo je překvapivě krátká. Kinakuta není velké město, jak je obklopená prudkými horskými srázy, a sultán ji vybavil spoustou osmiproudových superdálnic. Taxi přeletí pláň vyrvanou moři, na níž stojí letiště, zeširoka objede pahýl Elizina štítu, mine dva sjezdy do Technologického parku a zabočí na neoznačený sjezd. Náhle uváznou v koloně prázdných nákladních vozů s nápisem GOTO, vyvedeným tlustými, chlapskými tiskacími písmeny. Proti nim

přijíždí proud dalších nákladňáků, které jsou úplně stejné až na to, že tyto jsou plně naložené kamennou sutí. Taxikář zajede do pravého odstavného pruhu a asi půl míle uhání kolem nákladňáků. Jedou nahoru - Randymu lupne v uších. Silnice je postavená na dně rokle, která stoupá vzhůru jedním z okolních pohoří. Brzy mají kolem sebe závrať vyvolávající zeleně stěny, fungující jako houba, neboť nasávají věčnou mlhu, skrze niž je občas vidět jasné záblesky barev. Randy nepozná, jestli to jsou ptáci nebo květiny. Protiklad mezi bujnou vegetací vlhkého tropického lesa a suchou silnicí, rozbitou jako dům velkými pneumatikami těžkých nákladních vozů, je dezorientující.

Taxík zastaví. Řidič se otočí a vyčkávavě se na Randyho zadívá. Ten si chvíli myslí, že se řidič ztratil a od něj čeká příkazy. Silnice tady končí na parkovišti záhadně umístěném uprostřed tropického pralesa. Randy zahlédne půl tuctu velkých klimatizovaných trajlerů s logem různých japonských, německých a amerických firem, několik desítek osobních vozů a stejně tolik autobusů. Jsou tu všechny propriety velké stavby plus několik navrch, jako dvě opice s velkými, ztopořenými penisy, peroucí se o nějakou kořist z popelnice, ale nikde není vidět žádná stavba. Jenom zelená stěna na konci silnice. Zeleň je tak tmavá, až je skoro černá.

Prázdné nákladňáky mizí v tom temném chřtánu. Plné vyjíždějí ven. Nejdřív se v mlze a šeru objeví jejich světla, následovaná barevnými žárovčičkami, které řidiči umístili na mřížku chladiče, pak se zaleskne jejich chromování a sklo a nakonec se objeví nákladní vůz samotný. Randy zaostří pohled. Už poznal, že před sebou má jeskyni osvětlenou rtuťovými výbojkami.

"Mám na vás počkat?" zeptá se řidič.

Randy se podívá na tachometr, rychle si převede měnu a spočítá si, že zatím ho cesta stála niklák. "Ano," řekne a vystoupí. Řidič se spokojeně opře a zapálí si cigaretu.

Randy tam minutu jen stojí a civí do jeskyně. Částečně proto, že je to náramně zajímavý pohled, a částečně proto, že zevnitř proudí řeka studeného vzduchu a stát tu je příjemné. Pak vykročí přes parkoviště k vozu označenému "Epiphyte".

Jsou v něm tři Kinakuťanky, které vědí, kdo Randy je, třebaže se s ním ještě nikdy nesetkaly, a které se tváří, že z něj mají ohromnou radost. Přes roláky na ochranu před severským chladem klimatizace mají dlouhé, volné šátky jasných barev. Všechny jsou děsivě schopné a připravené. Všude, kam Randy v jihovýchodní Asii přijde, naráží na ženy, jež by měly řídit General Motors nebo tak něco. Vzápětí už ohlašují jeho příjezd do vysílačky a mobilu a vybavují ho pevnými holínkami, ochrannou přilbou a mobilním telefonem označeným jeho jménem. Po několika minutách otevře dveře trajleru mladý Kinakuťan v ochranné přilbě a zablácených holínkách, představí se jako Steve a dovede Randyho ke vchodu do jeskyně. Pokračují po úzkých dřevěných chodníčcích pro pěší, osvětlených žárovkami opatřenými mřížkou.

Prvních sto metrů je jeskyně vlastně jen rovný průchod, stěží dost široký, aby se sem vešly dva nákladňáky a chodník. Randy přejede rukou po stěně. Kámen je drsný a zaprášený, ne hladký jako na povrchu přírodní jeskyně, a jsou tu vidět čerstvé rýhy způsobené sbíječkami a vrtáky.

Podle ozvěny pozná, že se něco mění. Steve ho vede do jeskyně samotné. Ta je, inu, velká. Je dost velká, aby se v ní mohl otočit tucet velkých nákladních aut a aby je mohli naložit kamením a hlínou. Randy se snaží zahlédnout strop, ale vidí jen modrobílá světla, jaká bývají v tělocvičně, asi deset metrů nad hlavou. Výš už panuje jenom tma a mlha.

Steve jde cosi hledat a nechá Randyho na několik minut samotného, což se hodí, protože jemu trvá dlouho, než se zorientuje.

Část stěny jeskyně je hladká a přírodní, zbytek je drsný, ukazuje, kde došlo k rozšíření, jež vymysleli inženýři a provedli dodavatelé. Stejně tak je část podlahy hladká a ne úplně nejrovnější. Některá místa byla odvrtaná a odstřelená, jiná zasypaná, aby byla podlaha srovnaná do roviny.

Hlavní prostora vypadá dokončená. Tady budou kanceláře ministerstva informací. Hlouběji v hoře jsou další dvě prostory, které se dosud zvětšují. V jedné bude inženýrské zázemí (generátory a tak dále) a z druhé bude systémová jednotka.

Z díry ve zdi se vynoří urostlý blonďák v bílé ochranné přilbě: Tom Howard, viceprezident Epiphyte Corporation pro systémovou technologii. Přilbu si sundá, mávne na Randyho a vyzve ho, aby šel s ním.

Průchod vedoucí do centrální místnosti je dost velký, aby sem mohla zajet dodávka, ale není tak rovný jako hlavní vjezd. Je tu soustava děsivě silných a rychlých dopravníků, převážejících tuny čvachtající šedé hlíny do hlavní komory, kde padá na vyklápěcí korbu nákladňáků. Z hlediska nosnosti a složitosti mají dopravníky k běžným dopravním pásům stejný vztah jako F-15 k dvouplošníku ze začátku 20. století. V jejich blízkosti lze mluvit, ale není nic slyšet, a tak Tom, Randy a Kinakuťan, co si říká Steve, mlčky ujdou asi sto metrů tunelem, než dorazí do další jeskyně.

Do této by se vešel jen středně velký jednopatrový dům. Dopravník prochází středem a mizí v další díře. Hlína přichází z ještě větších hlubin hory. Pořád je tu na hovor příliš hlučno. Podlaha je srovnaná vrstvou betonu a každých pár metrů se z ní zvedají roury, z jejichž otevřených vrcholů visí oranžové kabely: optická vlákna.

Tom zamíří k dalšímu otvoru ve zdi. Z této jeskyně zřejmě vychází několik přidružených komor. Tom Randyho dovede k jednomu otvoru a za ním ho zastaví: jsou na vrcholku strmého dřevěného schodiště, zabudovaného do téměř kolmé šachty, která sestupuje asi o pět metrů níž.

"To, co vidíš, je hlavní ústředna," hlásí Tom. "Až to bude hotový, bude to největší směrovač na světě. V některých místnostech okolo instalujeme počítače a paměťové jednotky. V podstatě největší RAID na světě s obrovskou RAM."

RAID znamená diskové pole. Je to způsob, jak levně a spolehlivě uskladnit obrovské množství informací, a v datovém ráji chcete právě to.

"Některý prostory ještě pořád čistíme," pokračuje Tom. "Něco jsme tam dole objevili. Říkal jsem si, že by tě to mohlo zajímat." Otočí se a sestupuje po schodech. "Věděl jsi, že Japonci za druhý světový války používali tyhle jeskyně jako protiletecký kryt?"

Randy má v kapse stránku ze své oxeroxované knížky s mapou. Rozloží ji a přidrží u žárovky. A opravdu, je na ní

místo, vysoko v horách, označené VSTUP DO PROTILETECKÉHO KRYTU A VELITELSTVÍ.

"A velitelství?" prohodí Randy.

"Jo. Jak jsi to věděl?"

"Meziknihovní výpůjčka," odtuší Randy.

"Nevěděli jsme to, dokud jsme se sem nedostali a nenašli tady všechny ty starý kabely a elektriku. Museli jsme to vytrhat, aby se sem vešlo naše vedení."

Randy se pustí ze schodů.

"Tahle šachta byla zasypaná kamením," vykládá Tom, "ale dolů vedly nějaký dráty, takže jsme věděli, že tam musí něco být."

Randy nervózně sleduje strop. "Proč byla zasypaná? Propadl se tu snad strop?"

"Ne," uklidňuje ho Tom, "to udělali japonští vojáci. Házeli do šachty kamení, dokud nebyla plná. Desítce našich dělníků trvalo dva týdny, než ty šutry ručně vytahali."

"A kam teda vedly ty kabely?"

"K žárovkám. Bylo to jen elektrický vedení - žádný spoje."

"Tak co se tam snažili schovat?" chce vědět Randy. Už je skoro pod schody a vidí kolem sebe jeskyni velkou jako pokoj.

"Podívej se sám," vyzve ho Tom a cvakne vypínačem.

Jeskyně je velká asi jako jednomístná garáž s hezky rovnou podlahou. Je tu dřevěný stůl, židle a registračka, po padesáti letech je nábytek celý huňatý, jak je porostlý šedozelenou houbou. A je tu ještě kovový kufr, natřený olivovou šedí, s nastříkanými japonskými znaky.

"Násilím jsem otevřel zámek," poznamená Tom, popojde ke kufru a zvedne víko. Kufr je plný knih.

"Čekal jsi zlatý cihly?" zasměje se Tom výrazu na Randyho tváři.

Randy se posadí na podlahu a s otevřenou pusou zírá na knihy v kufru.

"Jsi v pořádku?" ujišťuje se Tom.

"Silný, silný déjá vu," povzdechne si Randy.

"Z tohohle?"

"Jo," opáčí Randy, "tohle už jsem jednou viděl."

"A kde?"

"V podkroví u babičky."

* * *

Randy najde cestu spletí jeskyní na parkoviště. Teplý vzduch je příjemný, ale než dorazí k trajleru Epiphyte Corp., aby vrátil přilbu a holínky, zase je zpocený jako myš. Rozloučí se se třemi ženami, které tam pracují, a znovu užasne nad jejich ochotou a starostlivostí. Pak si vzpomene, že není jen nějaký vetřelec. Je akcionář a důležitý úředník ve společnosti, která je zaměstnává - platí je, nebo je utiskuje, vyberte si.

Plouží se přes parkoviště, jde velice pomalu a snaží se, aby se mu z horka nezbláznil metabolismus. Vedle taxíku čekajícího na Randyho zastavil další a řidiči se vyklánějí z okýnek a tlachají spolu.

Když se Randy přibližuje k taxíku, náhodou se otočí. Rámován temným chřtánem jeskyně, zastíněný obrovskými nákladními vozy stojí osamělý muž, bělovlasý, shrbený, ale dbalý svého zevnějšku, v teplákách a teniskách vypadá téměř atleticky. Stojí zády k Randymu, čelem k jeskyni, a drží velkou kytici. Jako by vrostl do bahna, je dokonale nehybný.

Přední dveře trajleru Goto Engineering se rozlétnou, po stupátkách na zem sleze mladý Japonec v bílé košili, pruhované kravatě a oranžové přilbě a rázně zamíří ke starci s květinami. Když je ještě několik kroků od něj, zastaví se, srazí paty a ukloní se. Randy nepobýval mezi Japonci dost dlouho, aby rozuměl maličkostem, ale tohle mu připadá jako neobyčejně hluboká úklona. Mladík přistupuje ke starci se zářivým úsměvem a jednou rukou ho zve do trajleru. Stařec působí dezorientovaně - jeskyně možná nevypadá jako ta, na niž je zvyklý - ale po chvíli formální úklonu opětuje a nechá se od mladého inženýra odvést mimo proud aut.

Randy nastoupí do taxíku a řidiči přikáže: "Foote Mansion."

Choval iluzi, že si válečné paměti Seana Daniela McGeeho přečte pomalu, od začátku do konce, ale dopadlo to jako se všemi iluzemi. Cestou do hotelu vytáhne xerokopii z tašky a pustí se do nelítostného třídění. Většina vzpomínek nemá s Kinakutou vůbec nic společného - týká se McGeeho zkušeností z bojů na Nové Guinejí a Filipínách. McGee není žádný Churchill, ale má jisté lichotivé vypravěčské nadání, díky němuž je i banální anekdota čtivá. Jako vypravěč musel mít ohromný úspěch u barů poddůstojnických klubů. Stovka namazaných seržantů ho musela vybízet, aby něco z těch blbostí napsal, pokud se někdy dostane do jižního Bostonu živý.

A on se tam dostal, ale na rozdíl od většiny ostatních vojáků, kteří byli na Filipínách v Den vítězství nad Japonskem, nejel rovnou domů. Vzal to menší oklikou přes Kinakutský sultanát, kde dosud přebývaly asi čtyři tisíce japonských vojáků. To vysvětluje podivnosti v této knize. Ve většině válečných memoárů je Den vítězství v Evropě nebo Den vítězství nad Japonskem na poslední stránce nebo aspoň v poslední kapitole a pak se vypravěč vrací domů a koupí si buicka. Ale tady se poslední den války odehraje asi ve dvou třetinách cesty knihou Seana Daniela McGeeho. Když Randy přeskočí materiál z doby před srpnem 1945, zůstává hrozivě tlustý štos stránek. Seržant McGee ze sebe očividně potřeboval něco dostat.

Japonské posádce na Kinakutě se válka už dlouho vyhýbala, takže vojáci svou zbývající energii věnovali pěstování zeleniny a čekání na velice ojedinělé přistání ponorky, které Japonci ke konci války používali k dopravě nejdůležitějších nákladů a k převážení jistých zoufale potřebných specialistů, jako jsou letečtí mechanici, z jednoho místa na druhé. Když zaslechli Hirohitovo vysílání z Tokia, v němž jim přikazoval odložit zbraně, splnili rozkaz poslušně, a (jak se dá

tušit) dokonce s radostí.

Jediná potíž byla v tom, najít někoho, komu by se mohli vzdát. Spojenci se soustředili na plánovanou invazi do Japonska, a tak jim chvíli trvalo dostat vojáky na odlehlé základny, jimž se dosud vyhýbali, jako třeba na Kinakutu. McGeeho líčení zmatku v Manile je jízlivé - v tomto místě knihy začíná McGee ztrácet trpělivost a šarm. Začíná žvanit. O dvacet stránek dál se čvachtá na břeh města Kinakuty. Stojí v pozoru, zatímco kapitán jeho roty přijímá kapitulaci japonské posádky. Stojí na stráži u vstupu do jeskyně, kde se několik zarytých Japončíků odmítlo vzdát. Organizuje systematické odzbrojování japonských vojáků, kteří jsou vyhublí na kost, a zařídí, aby jejich pušky a munici naházeli do moře dřív, než na břeh přivezou potraviny a zásoby léků. Pomůže malému oddílu ženistů natáhnout kolem letiště ostnatý drát a změnit je tak v internační tábor.

Randy tohle prolistuje cestou do hotelu. Jeho pozornost náhle upoutají slova jako "probodnutí" a "křik" a "odporný", a tak se o pár stránek vrátí a začne číst pozorněji.

Závěr je takový, že Japonci od roku 1940 odvedli tisíce domorodců z chladného, čistého středu ostrova na jeho horké, zdraví škodlivé pobřeží a donutili je zde dřít. Tito otroci zvětšili velkou jeskyni, v níž si Japonci zbudovali protiletecký kryt a velitelství, vyspravili silnici nahoru na Elizin štít, kam Japonci umístili radar a rádiový zaměřovač, vybudovali další ranvej na letišti, zasypali další část přístavu a po tisících umírali na malárii, skvrnitý tyfus, úplavici, podvýživu a vyčerpání. Ti sami domorodci nebo jejich truchlící bratři pak ze svých pevnůstek vysoko v horách přihlíželi, když Sean Daniel McGee a jeho kamarádi přišli, zabavili Japoncům jejich výzbroj a všechny je nahnali na letiště, kde je hlídalo pár desítek vyčerpaných vojáků, kteří byli mnohdy opilí či prostě spali. Řečení domorodci tam nahoře v džungli pracovali čtyřiadvacet hodin denně a vyráběli oštěpy, dokud příští úplněk neozářil spící Japonce jako reflektor. Pak se vyhrnuli z pralesa, podle popisu Seana Daniela McGeeho, jako "horda", "roj vos", "vyjící vojsko", "černá legie vypuštěná z bran pekel", "ječící dav" a mnoho dalších věcí, které by mu dnes už neprošly. Americké vojáky srazili k zemi a odzbrojili, ale neublížili jim. Házeli na ostnatý drát větve, až se plot změnil v dálnici, a pak se s připravenými oštěpy vrhli na letiště. McGeeho popis zabírá asi dvacet stránek a je to hlavně příběh o noci, během níž jeden přívětivý seržant z jižního Bostonu skončil definitivně vyšinutý.

"Pane?"

Randy si s překvapením všimne, že dveře taxíku jsou otevřené. Rozhlédne se kolem sebe a zjistí, že je pod markýzou hotelu Foote Mansion. Dveře mu drží šlachovitý mladý pikolík naprosto odlišného vzhledu než většina Kinakuťanů, s nimiž se Randy zatím setkal. Tenhle kluk dokonale odpovídá popisu, jaký Sean Daniel McGee používá pro domorodce ze středu ostrova.

"Děkuju," vyhrkne Randy a schválně mu dá velkorysý tringelt.

Jeho pokoj je celý vybavený nábytkem navrženým ve Skandinávii, avšak vyrobeným v místě z různých ohrožených druhů stromů s tvrdým dřevem. Z okna má výhled na hory, ale když zajde na maličký balkónek, zahlédne i kousek vodní hladiny, kde pravé vykládají kontejnery z nákladní lodi, a většinu pamětní zahrady, kterou Japonci zřídili na místě masakru.

Čeká na něj několik zpráv a faxů, většinou od ostatních členů Epiphyte Corp., v nichž ho upozorňují, že už dorazili, a sdělují mu, ve kterých pokojích se nalézají. Randy si vybalí tašku, dá si sprchu a pošle košile do prádelny, aby mu je připravili na zítra. Pak si udělá pohodlí u stolku, nakopne laptop a vyvolá si obchodní plán Epiphyte(2) Corporation.

JEŠTĚRKA

Bobby Shaftoe a jeho kamarádi se chystají na hezkou malou ranní projížďku po venkově.

V Itálii.

V Itálii! Nemůže tomu sakra uvěřit. Co se to tu, krucinál, děje?

Nemá v popisu práce to vědět. Jeho práci mu popsali velice jasně.

Museli mu ji velice jasně popsat, protože mu nedává žádný smysl.

Za starých dobrých časů ještě na Guadalcanalu by mu jeho velicí důstojník řekl něco jako: "Shaftoe, zlikviduj to kulometné hnízdo!" A od té chvíle by měl Bobby Shaftoe volnou ruku. Mohl by jít, běžet, plavat nebo se plazit. Mohl by se připlížit k nepříteli a hodit tam nálož nebo by mohl cíl zpovzdáli přejet plamenometem. Nezáleželo by na tom, jak dlouho by mu splnění cíle trvalo.

Cíl této malé výpravy je zcela mimo Shaftoovo chápání. Probudí ho uprostřed noci, a taky poručíka Enocha Roota, tři další mariňáky včetně radisty a několik chlapů od SAS. Naženou je na jedno z mála přístavišť na Maltě, které nevybombardovala Luftwaffe. Tam čeká ponorka. Nastoupí na palubu a přibližně čtyřiadvacet hodin hrají karty. Většinou jsou na hladině, kde můžou ponorky plout mnohem rychleji, ale občas se ponoří, zřejmě pro to mají zatraceně dobrý důvod.

Když je příště pustí na plochý vršek ponorky, je zase hluboká noc. Jsou v malé zátoce na vyprahlém, rozervaném pobřeží. Shaftoe toho v měsíčním světle o moc víc nevidí. Čekají tam na ně dva nákladňáky. Otevřou poklopy na ponorce a začnou vykládat zboží. Do jednoho auta američtí mariňáci naloží hromadu plátěných pytlů nacpaných zřejmě spoustou smetí. Mezitím vojáci od britských speciálních jednotek - SAS - pracují na korbě druhého nákladního vozu s francouzáky, hadry, vazelínou a spoustou nadávek a sestavují něco, co vytáhli z beden, které přinesli z jiné části ponorky. Než se na to Shaftoe stačí jít podívat, je celý bazmek zakrytý plachtou, ale dá se rozpoznat, že je to něco, co má člověk raději otočené směrem od sebe.

Po břehu se potlouká párek snědých mužů s kníry, pokuřují a dohadují se s velitelem ponorky. Když je všechno vyloženo, objeví se velitel a zaplatí mužům dalšími bednami z ponorky. Muži na několika bednách vypáčí víka, aby se podívali, co je uvnitř, a zatváří se spokojeně.

V této chvíli Shaftoe ani neví, na kterém je kontinentě. Když se poprvé podíval na krajinu, hádal na severní Afriku. Když uviděl muže, napadlo ho Turecko nebo tak něco.

Teprve když nad jejich malou kolonou vyjde slunce, Shaftoe (ležící na korbě na pytlích s harampádím a vykukující zpod plachty) zahlédne ukazatele a křesťanské kostely, takže si uvědomí, že musejí být v Itálii nebo ve Španělsku. Konečně zahlédne ukazatel s nápisem RÓMA a pozná, že jsou v Itálii. Šipka ukazuje směrem od ranního slunce, takže jsou jižně nebo jihovýchodně od Říma. Jsou také jižně od nějaké díry jménem Napoli.

Moc času rozhlížením po krajině ale Shaftoe nestráví, protože se to nedoporučuje. Nákladňák řídí nějaký hošan, co mluví místní řečí, a občas se zastaví, aby prohodil pár slov s domorodci. Čas od času to zní jako přátelské klábosení. Občas jako hádka kvůli silniční etiketě. A občas je to tišší, obezřetnější. Shaftoovi pomalu dojde, že během těchto rozhovorů řidič někoho podplácí, aby je pustil dál.

Připadá mu šokující, že po zemi aktivně se účastnící největší války v historii - po zemi řízené bojechtivými fašisty, proboha! - si můžou jen tak jezdit dva nákladňáky plné těžce vyzbrojených nepřátelských vojáků a chráněné pouze plachtou za pět dolarů. Jemináčku! Co je tohle za bídnou operaci? Shaftoe by nejradši vyskočil, odhodil plachtu a pořádně by tyhle Taliány seřval. Celé to tu stejně potřebuje důkladně vydrhnout kartáčkem na zuby. Jako by se tihle lidi ani nesnažili. To teda Japončíci, ať už si o nich myslíte cokoliv, když někomu vyhlásí válku, myslí to aspoň vážně.

Odolá touze Italy zpucovat. Pomyslí si, že by to bylo proti rozkazům, které důkladně nabifloval, než mu šok z toho, že si jen tak jezdí po zemi Osy, úplně rozhodil myšlení. A kdyby je neslyšel přímo z úst samotného plukovníka Chattana - toho chlapa nebo hošana, co je velícím důstojníkem zvláštní jednotky 2702 - vůbec by jim nevěřil.

Na čas se někde utáboří pod širým nebem. Nějakou dobu budou hodně hrát karty. Během té doby bude mít radista plné ruce práce. Tato fáze operace by mohla trvat i týden. Je pravděpodobné, že v jisté chvíli vyvine důkladnou a soustředěnou snahu je zabít celá spousta Němců, a pokud se na to zrovna budou cítit, tak i Italové. Pokud k tomu dojde, mají vyslat zprávu rádiem, doupě spálit, dojet na jisté pole, co se tváří jako letiště, a nechat se vyzvednout těmi bujarými letci od SAS.

Shaftoe zprvu nevěří ani slovu. Považuje to za nějaký britský humor, takový ten kanadský žertík či šikanu. V podstatě neví, co si má o Britech myslet, protože (podle jeho osobního pozorování) vypadají jako jediní lidé na celém světě, kromě Američanů, kteří mají smysl pro humor. Slyšel povídat, že to dokážou i někteří Východoevropané, ale zatím žádného z nich nepotkal, a navíc prozatím nemají pro srandičky moc důvodů. V každém případě skoro nikdy nepozná, kdy Britové žertují.

Když ale vidí, kolik zbraní a zbroje jim obstarali, přestane to považovat za vtip. Už dávno zjistil, že na organizaci věnující se střelbě do lidí a vyhazování těchtýž do vzduchu ve velkém je armáda hrozně neochotná, když dojde na vydávání zbraní. A většina zbraní, jež vydá, stojí za hovno. Právě z tohoto důvodu mariňáci už dávno přišli na to, že je nutné nakoupit si samopaly doma. Sbor chce, aby zabíjeli lidi, ale odmítá je zaopatřit prostředky, které k této bohulibé činnosti potřebují!

Teď Shaftoe poznává, že Chattanovy rozkazy mají nevyslovený dodatek: jo, a pokud by si nějací Italové, kteří skutečně žijí v Itálii a kteří to tu řídí a kteří jsou fašisti a kteří jsou s námi ve válce - pokud by si vás někteří z nich všimli a z nějakého důvodu se jim váš plán, ať je to kuiva cokoliv, nelíbil, tak je rozhodně zabijte. A kdyby to nefungovalo, tak, prosím, rozhodně zabijte sebe, protože pak pravděpodobně odvedete lepší práci než fašisti. A nezapomeňte na opalovací krém!

Shaftoovi tenhle úkol ve skutečnosti nevadí. Rozhodně to není horší než Guadalcanal. Těžkou hlavu mu dělá (jak usoudí, když se pohodlně uloží na pytle záhadných krámů a upře zrak na trhlinu v plachtě nad sebou), že vůbec netuší, jaký má celá věc účel.

Zbytek čety může a nemusí být mrtvý. Má dojem, že některé ještě slyší křičet, ale v hukotu příboje a neúnavném rachocení kulometu se to nedá moc poznat. Pak si uvědomí, že někdo ještě musí být naživu, jinak by Japončíci už dávno přestali střílet.

Ví, že je ke kulometu blíž než jeho kamarádi. Je jediný, kdo má naději.

V této chvíli učiní své Velké Rozhodnutí. Je to překvapivě snadné - ale skutečně pitomá rozhodnutí jsou vždycky ta nejsnazší.

Popoleze podél kládv k místu, odkud je ke kulometu nejblíž, několikrát se zhluboka nadechne, zvedne se do podřepu a přehoupne se přes kládu! Vidí přímo do jeskyně na kometu připomínající záblesky u hlavně kulometu, prošpikované černou mřížkou síťoviny, kterou Japončíci natáhli, aby odrazili vržené granáty. Všechno je pozoruhodně jasné. Shaftoe se ohlédne na pláž a vidí nehybné mrtvoly.

Najednou mu dojde, že pořád ještě střílejí ne proto, že by byl někdo z jeho kamarádů naživu, ale proto, aby použili všechnu přebytečnou munici a nemuseli se s ní balit. Shaftoe je námořní pěšák, a tak to chápe.

Hlaveň kulometu se znenadání otočí přímo k němu - uviděli ho. Je na volném prostranství, naprosto nechráněný. Může se vrhnout do pralesního porostu, ale jim by stačilo proste dál střílet, dokud by ho nedostali. Bobby Shaftoe se rozkročí, namíří svou .45 do jeskyně a stiskne spoušť. Hlaveň kulometu je teď namířená přímo na něj.

Ale nevystřelí.

Jeho .45 cvakne. Je prázdná. Všude je ticho až na hřmění příboje a křik. Shaftoe vrátí .45 do pouzdra a vytáhne revolver.

Hlas, který křičí, nezná. Není to nikdo z jeho kamarádů.

Z ústí jeskyně nad Shaftoovou hlavou vyskočí člen Japonské císařské námořní pěchoty. Zornička Shaftoova pravého oka, muška revolveru a Japončík se na kratičký okamžik ocitnou ve stejné čáře a Shaftoe během tohoto okamžiku několikrát stiskne spoušť a skoro jistě zasáhne.

Císařský námořní pěšák uvázne v síti a zhroutí se před Shaftoem na zem.

Chvíli nato z jeskyně vyrazí druhý Japončík, nesrozumitelně chrochtá a očividně je bez sebe hrůzou. Dopadne špatně a zlomí si nohu. Shaftoe slyší křupnout kost. Japončík ale stejně utíká k příboji a groteskně na zraněné noze pokulhává.

Shaftoa si vůbec nevšímá. Silně krvácí na krku a na rameni, a jak běží, odtržené kusy kůže pleskají.

Bobby Shaftoe vrátí revolver do pouzdra. Měl by popadnout pušku a Japončíka sundat, ale je v této chvíli příliš zmatený, aby se vzmohl na cokoliv.

V ústí jeskyně problikne cosi červeného. Shaftoe vzhlédne, ale za ohlušujícím vizuálním hlukem džungle nevidí nic jasně. Pak znovu zahlédne ten červený záblesk, jenž ihned zmizí. Vypadal jako ostré Y. Jako rozeklaný jazyk nějakého plaza.

Vzápětí z jeskyně vyrazí pohybující se kus oživlé džungle a dopadne do listí pod skálou. Vrcholky rostlin se otřásají a vlní, jak se to stvoření pohybuje.

Tvor se dostane na pláž. Pohybuje se po všech čtyřech a nízko u země. Na okamžik se zastaví a mrskne jazykem směrem k císařskému námořnímu pěšákovi, který asi o padesát stop dál vkulhal do Tichého oceánu.

Do vzduchu vyletí písek jako kouř z pálících se pneumatik závodního vozu a ještěr se řítí po pláži. Císařského námořního pěšáka dostihne ve třech vteřinách a popadne ho zezadu pod koleny, čímž ho tvrdě srazí do přílivu. Pak si mrtvého mariňáka vytáhne na pevnou zem. Dovleče si ho mezi mrtvé Američany, několikrát ho obejde, přičemž neustále vyplazuje jazyk, a nakonec se do něj pustí.

"Seržante! Jsme na místě!" ohlásí vojín Flanagan. Než se Bobby Shaftoe pořádně probere, pochytí, že Flanagan mluví normálním hlasem a nezní to ustrašeně ani vzrušeně. Ať je "na místě" kdekoliv, není tady nebezpečno. Nikdo na ně neútočí.

Shaftoe otevře oči ve chvíli, kdy někdo z nákladáku stáhne plachtu, a uvidí modrou italskou oblohu, na okrajích rozervanou šmátrajícími větvemi zoufalých stromů. "Kurva!" pronese procítěně.

"Co se děje, seržante?"

"To říkám pokaždý, když se vzbudím," opáčí Shaftoe.

* * *

Z jejich nového domova se vyklube staré kamenné hospodářské stavení na olivové farmě, plantáži, sadu nebo jak se do prdele říká místu, kde se pěstují olivy. Kdyby stál dům ve Wisconsinu, každý tupohlavý katolík, který by šel kolem, by ho považoval za opuštěný. Tady si Shaftoe není tak jistý. Střecha se částečně propadla pod smrtící váhou červených tašek a okna a dveře zejí do prázdna, vystavená živlům. Je to velké stavení, dost velké, aby po několika hodinách práce s perlíkem dokázali zajet s auty dovnitř a zamaskovat je před létajícími špehy. Z druhého nákladáku vyloží pytle s harampádím. Pak Ital odjede a už se nevrátí.

Desátník Benjamin, radista, má plno práce se šplháním po stromech a natahováním měděných drátů. Hošani od SAS jdou na průzkum okolí a chlapi od námořní pěchoty otevírají pytle a rozkládají haraburdí na podlahu. Jsou tu italské noviny za několik měsíců. Všechny byly otevřeny, přeskládány a náhodně zabaleny. Jsou z nich vytrhány některé články a jiné jsou zakroužkované tužkou nebo označené poznámkami. Shaftoovi se v hlavě znovu vynoří Chattanovy rozkazy. Naskládá noviny do rohu stodoly, nejstarší dolů, nejnovější přijdou nahoru.

Je tu celý pytel cigaretových špačků, pečlivě dokouřených až po filtr. Je to nějaká kontinentální značka, jakou Shaftoe nezná. Jako když sedlák seje zrní, projde se Shaftoe s pytlem po domě a trousí nedopalky po hrstech na zem. Soustředí se hlavně na místa, kde bude někdo skutečně pracovat: na stůl desátníka Benjamina a další provizorní stůl, který si sem donesli, aby měli kde jíst a hrát poker. Totéž platí pro salát se zátkami od vína a víčky od pivních láhví. Jednu po druhé také nahází do tmavého, nepoužívaného rohu stodoly příslušný počet láhví od vína a piva. Bobby Shaftoe pochopí, že to je ta nejuspokojivější práce, jakou dostane, a proto si ji vychutná, háže flašky jako zadák z Green Bay vrhající točivé míče do jistých rukou svých kurážných spoluhráčů na křídlech.

Chlapi od SAS se vrátí z průzkumu a dojde k výměně rolí. Teď se jdou s okolím seznámit mariňáci a Britové pokračují s vykládáním krámů. Během hodiny potulování se kolem domu seržant Shaftoe a vojínové Flanagan a Kuehl zjistí, že tento olivový ranč leží na dlouhém, úzkém pruhu země táhnoucím se zhruba severojižním směrem. Na západě se terén prudce zvedá k homolovitému vrcholu, který podezřele připomíná sopku. Na východě po několika mílích klesá k moři. Na severu končí planina slepě v nějaké ošklivé, neprůchodné buši a na jihu se otevírá do roviny s dalšími statky.

Chattan chtěl, aby Shaftoe našel místo s dobrým výhledem na zátoku, co nejpříhodněji umístěné vzhledem ke stodole. Za soumraku ho Shaftoe najde: skalnatý výběžek na svazích sopky, půl hodiny chůze na severovýchod od stodoly a asi pět set stop nad ní.

Se svými mariňáky pak skoro nenajde cestu zpátky ke stodole, protože je touto dobou už dobře zamaskovaná. Hoši od SAS zakryli každý otvor zatemňovacími roletami, dokonce i malé spáry v propadlé střeše. Uvnitř se pohodlně usadili na použitelných místech. Se vším tím smetím (nyní doplněným drůbežím peřím a kostmi, ostříhanými vlasy a slupkami z pomerančů) to tu vypadá, jako by tu žili nejméně rok, což, usuzuje Shaftoe, je také účel.

Desátník Benjamin si pro sebe zabral asi třetinu místnosti. Hošani od SAS ho označují za šťastného blbce. Už má sestavenou vysílačku, jejíž elektronky příjemně září, a má neuvěřitelnou spoustu papírů. Většina listů je stará a zažloutlá, stejně jako cigaretové nedopalky. Ale po večeři, když slunce zapadne nejen tady, ale i v Londýně, začne vyťukávat morseovku.

Shaftoe Morseovu abecedu zná, stejně jako všichni ostatní přítomní. Jak tak chlapi a hošani posedávají kolem stolu a připravují se na zřejmě celonoční maratón v kartách, jedním uchem sledují, co desátník Benjamin vyťukává. Slyší ale jen příšernou hatmatilku. Shaftoe se nakonec jde Benjaminovi podívat přes rameno, jen aby se ujistil, že neblázní, a vidí, že měl pravdu:

XYHEL ANAOG GFQPL TWPKI AOEUT

a tak pořád dál, stránku po stránce.

Příštího rána vykopou latrínu a pak ji do poloviny zaplní několika sudy pravých, nefalšovaných 100% čistých hoven vydávaných ozbrojenými silami Spojených států včetně osvědčení kvality. Podle Chattanových instrukcí vysypávají

hovna po kusech a za každou dávkou hodí hrst zmačkaných italských novin, aby to vypadalo, že se tam dostaly přirozenou cestou. S možnou výjimkou dalšího interview s poručíkem Reaganem je tohle nejhorší nevojenský úkol, jaký kdy Shaftoe musel ve službě své vlasti vykonat. Dá pak na zbytek dne všem volno, jen desátník Benjamin musí zůstat vzhůru do dvou do rána a namlátit do klíče spoustu nesmyslů.

Nazítří upraví pozorovatelnu. Střídají se v pochodování sem a tam, aby do země vyšlapali pěšinu, a cestou rozhazují špačky a obaly od nápojů spolu s hovny a chcanky z výstroje. Flanagan s Kuehlem nahoru dovlečou kovový kufr a schovají ho v závětří za skálou. V kufru jsou knížky se siluetami různých italských a německých válečných i obchodních lodí, stejné příručky pro pozorovatele letadel, dále dalekohledy, teleskopy a kamery, prázdné psací podložky a tužky.

I když Bobby Shaftoe tohle představení v podstatě řídí, je pro něj kupodivu těžké zařídit si chvilku o samotě s poručíkem Enochem Rootem. Root se mu vyhýbá už od jejich krušného letu v dakotě. Konečně, asi pátého dne, ho Shaftoe napálí. Zanechá Roota na pozorovatelně samotného, odvede svůj malý oddíl pryč a pak se vrátí a překvapí ho.

Roota Shaftoův návrat poleká, ale není zvlášť rozčilený. Zapálí si italskou cigaretu a nabídne i Shaftoovi. Shaftoa popudí, že nervózní je tu on. Root je studený jako psí čumák.

"Dobrý," řekne Shaftoe, "tak co jste viděl? Když jste prohlížel ty papíry, co jsme podstrčili tomu mrtvýmu řezníkovi - co jste našel?"

"Byly psané německy," odvětí Root.

"Kurva!"

"Naštěstí," pokračuje Root, "jsem s tímto jazykem poněkud obeznámen."

"No jasně - vaše máma byla Fricka, co?"

"Ano, misionářka a lékařka," přitaká Root, "pro případ, že to pomůže rozptýlit něco z vašich předsudků vůči Němcům."

"A váš tatík byl Holanďan."

"Správně."

"A oba skončili na Guadalcanalu. Proč?"

"Aby pomáhali lidem v nouzi."

"No jasně."

"A taky jsem se naučil trochu italsky. V církevních kruzích se italština používá celkem dost."

"Mně snad jebne!" vybuchne Shaftoe.

"Ale moje italština je hodně ovlivněná latinou, protože můj otec trval na tom, abych se učil latinsky. Takže by místním nejspíš zněla poněkud zastarale. Vlastně bych asi mluvil jako nějaký alchymista ze sedmnáctého století."

"Uměl byste mluvit jako kněz? To by spolkli."

"Jestli dojde na nejhorší," připouští Root, "pokusím se na ně použít nějakou tu boží mluvu a uvidíme, co se stane."

Oba bafají z cigarety a pozorují moře pod sebou, o němž se Shaftoe dozvěděl, že se jmenuje Neapolský záliv. "A vůbec," zavrčí Shaftoe po chvíli, "co bylo v těch lejstrech?"

"Spousta podrobných informací o vojenských konvojích mezi Palermem a Tunisem. Očividně byly ukradené německým zdrojům podléhajícím utajení," odpoví Root.

"Starejch konvojích nebo...?"

"O konvojích, které teprve mají vyplout," vysvětluje Root klidně.

Shaftoe dokouří a nějakou dobu mlčí. Konečně promluví: "Je to setsakra divný." Vstane a vydá se zpátky ke stodole.

HRAD

Jakmile Lawrence Pritchard Waterhouse vystoupí z vlaku, nějaký sprosťák mu do obličeje vychrstne kbelík poloslané ledové vody. Palba pokračuje a on kráčí uličkou kbelíky se rozmachujících mizerů. Konečně si uvědomí, že tu nikdo není. Je to prostě vlastnost místního podnebí, něco jako londýnská mlha.

Schodiště vedoucí přes koleje nádraží v Utter Maurby je uzavřené střechou a stěnami, takže tvoří obrovskou varhanní píšťalu, v níž nárazy větru a vody vyvolávají infrazvukové pulzy. Cestou ke schodišti se mu bouře náhle odloupne z obličeje a Waterhouse se může na chvíli zastavit a ocenit tento jev, jak si zaslouží.

Vichr vyšlehal vodu do v podstatě náhodné pěny. Mikrofon umístěný ve vzduchu by zaznamenal pouze bílý šum - naprostou nepřítomnost informací. Ale když šum zasáhne dlouhou rouru schodiště, vyvolá rezonanci, jež se ve Waterhousově mozku projevuje jako tiché bzučení. Fyzika roury vytahuje z nesmyslného šumu koherentní vzor! Kdyby tu jen byl Alan!

Waterhouse si na zkoušku zpívá harmonické kmity tohoto nízkého, základního tónu: oktáva, kvinta, kvarta, velká tercie a tak dále. Každý tón se schodištěm ve větší či menší míře rezonuje. Je to stejná řada tónů, jaké vydává žesťový nástroj. Přeskakováním z jednoho tónu na druhý dokáže Waterhouse na schodiště zahrát celkem ucházející signály polnice. Zvládne i docela slušný budíček.

"To je hezké!"

Otočí se na patě. Za ním stojí žena s příručním kufrem velkým jako balík sena. Může jí být tak padesát, stavěná je jako kamna a ještě před chvílí, než vystoupila z vlaku, měla hezkou, čerstvou velkoměstskou trvalou. Po tvářích a krku jí stéká slaná voda a mizí pod pevným oděvem ze šedé qwghlmské vlny.

"Madam," praví Waterhouse a zaměstná se tím, že jí vyvleče kufr po schodišti. Tím se oba i všechna jejich zavazadla ocitnou na úzkém, krytém můstku vedoucím přes koleje na nádraží. Můstek je opatřen okny, a když se Waterhouse podívá ven přes sklo a půl palce deště a slané vody, jež po něm stékají, na severní Atlantik, postihne ho příšerná závrať. Moře je, co by kamenem dohodil, a zuřivě se snaží dostat blíž. Musí to být optický klam, ale vypadá to, že vrcholky vln dosahují až k můstku, na němž stojí, i přes skutečnost, že jsou nejméně dvacet stop nad zemí. Každá vlna

musí vážit přinejmenším tolik, co všechny nákladní vlaky v celé Velké Británii dohromady, a zarytě se valí směrem k nim, přičemž tluče do skal na břehu, div z nich nevymlátí duši. Waterhouse by z toho všeho nejradši dostal záchvat, padl na zem a zvracel. Zacpe si uši.

"Mám tedy za to, že jste členem kapely," vyzvídá dáma.

Waterhouse se po ní podívá. Žena si prohlédne předek jeho uniformy, jak se snaží najít označení, a zvedne oči k jeho obličeji a babičkovsky se na něj usměje.

Waterhousovi v té chvíli dojde, že ta žena je německá špionka. Propánajána!

"Jenom v dobách míru, madam," odpoví. "Námořnictvo teď má pro muže s dobrým sluchem jiné využití."

"Ach!" zvolá dáma, "vy naslouchátě věcem, pravda?"

Waterhouse se usměje. "Ping! Ping!" napodobí sonar.

"Aha!" praví dáma. "Jsem Harriett Qrttová." Napřáhne ruku.

"Hugh Hughes," představí se Waterhouse a rukou jí potřese.

"Potěšení."

"Je na mé straně."

"Asi budete potřebovat někde přespat." Nápadně se zardí. "Odpusťte. Prostě předpokládám, že míříte na Vnější." Tedy na Vnější jako Vnější Qwghlm. Teď jsou totiž na Vnitřním Qwghlmu.

"Vlastně máte pravdu," připustí Waterhouse.

Jako se všemi ostatními místními jmény na Britských ostrovech, Vnitřní a Vnější Qwghlm představují velký omyl v označení se starobylým a pravděpodobně komickým původem. Vnitřní Qwghlm ani není pořádný ostrov, s pevninou ho spojuje písečná kosa, která se objevuje a mizí podle přílivu a odlivu. Posléze ji zvýšili a postavili na ní hráz, po níž vede silnice a železnice. Vnější Qwghlm je o dvacet mil dál.

"S manželem vedeme malý penzion," pokračuje paní Qrrtová. "Byli bychom poctěni, kdybychom měli pod střechou muže od asdicu." Asdic je prostě britský akronym pro to, čemu Amíci říkají sonar, ale pokaždé, když tohle slovo uslyší Alan, nasadí poťouchlý výraz a pustí se do nezadržitelného proudu slovních hříček.

A tak Waterhouse skončí v sídle Qrrtů. Pan a paní Qrrtovi tráví večer schoulení u jediného zdroje tepla: opékače topinek na uhlí, který je zasazený do ohniště starého krbu. Pan Qrrt každou chvíli otevře dvířka a vymete popel s kousky uhlí. Paní Qrrtová zařídí žvanec a špehuje Waterhouse. Všimne si jeho lehce asymetrické chůze a podaří se jí vypátrat, že dostal dětskou obrnu. Waterhouse zahraje na varhany - mají v salonku harmonium - a ona k tomu má poznámky.

* * *

Waterhouse poprvé uvidí Vnější Qwghlm skrze palubní odtok. Ani neví, k čemu je takový palubní odtok dobrý, až na to, že slouží jako prostředek ke zvracení. Posádka přívozu podala jemu a půl tuctu dalších pasažérů ke zvracení podrobné instrukce ještě předtím, než se probojovali přes vlnolam Utter Maurby, přičemž nejdůležitější z nich je, že pokud se vykloníte přes zábradlí, skoro určitě vás to smete přes palubu. Mnohem lepší je padnout na všechny čtyři a zaměřit se na palubní odtok. Jenže nejméně v polovině případů, kdy se Waterhouse nad palubní odtok nakloní, neuvidí v něm moře, nýbrž nějaký vzdálený bod na obzoru či racky honící se za přívozem nebo výraznou trojhrotou siluetu Vnějšího Qwghlmu.

Trojzubec, nazývaný Sghry, tvoří čedičové skalní věže. Jelikož je zrovna druhá světová válka a Vnější Qwghlm je částí Britských ostrovů nejblíže k akcím bitvy o Atlantik, jsou skalní věže potečkováné bílými boudami rádiových stanic a osrstěné anténami. Je tu ještě čtvrtý sghr, mnohem nižší než ostatní a snadno zaměnitelný za obyčejný kopeček, zvedající se nad jediným přístavem Vnějšího Qwghlmu (a vlastně jedinou osadou, nepočítaje námořní základnu na druhé straně). Na vrcholku čtvrtého sghru se tyčí hrad, který je formálně sídlem Nigela St. Johna Gloamthorpbyho-Woadmira ze Soumračné vísky a Borytové bažiny a budoucí nové velitelství zvláštní jednotky 2702.

Za pět minut obejdete celé město. Hlavní ulicí žene zuřivý kohout sešlou ovci. Na výše položených místech leží sníh, ale dole je jenom šedá břečka, která vypadá přesně stejně jako šedé kočičí hlavy, dokud do ní nešlápnete a nespadnete rovnou na zadek. Encyclopedia Qwghlmiana hodně používá verzálky - Město, Hrad, Hotel, Krčma, Molo. Waterhouse se zastaví na Hajzlu, aby se zbavil nějakých následných otřesů plavby po moři, a pak vykročí po Ulici. Zastaví vedle něj Automobil a nabídne mu svezení. Ukáže se, že je to zároveň i Taxi. Odveze ho do Parku, kde si Waterhouse všimne Sochy (staří Qwghlmané uštědřují výprask Vikingům). To neunikne Taxikáři, jenž odbočí do Parku, aby se Waterhouse mohl na tu krásu podívat zblízka.

Socha je toho typu, jenž má hodně co říct, a zabírá odpovídajícím způsobem velký pozemek. Podstavec tvoří kus místního čediče pokrytý přinejmenším z jedné strany škrábanicí, v níž Waterhouse díky Encyclopedii rozpozná qwghlmské runy. Věci neznalému nevzdělanci by mohly připomínat náhodně sestavené řady bezpatkových X, I, V, spojovníků, hvězdiček a obrácených V. Ve skutečnosti jsou však trvalým zdrojem pýchy pro -

"Voni tydle Římani a i s tím svým Júliusem Caesarem nám můžou bejt ukradený," poznamená taxikář, "a nenadchla nás ani ta jejich abeceda."

A opravdu, v Encyclopedii Qwghlmianě je obsáhlý článek týkající se místních run. Autor tohoto článku měl takový komplex méněcennosti, že je téměř bolestné jeho zápis číst. Qwghlmané se vystříhají používání křivek a smyček, všechny znaky tvoří rovné čáry, jež však zdaleka nejsou primitivní - jak naznali někteří angličtí učenci - což písmu poskytuje nejvyšší možnou úspornost. Je to obdivuhodně funkční způsob psaní na místě, kde (když zde Angličané vykáceli všechny stromy) většina gramotné intelektuální třídy trpěla chronickými oboustrannými omrzlinami.

Waterhouse stáhne okénko, čímž získá lepší výhled. Někdo zřejmě ztratil Stěrač. Studený vzduch vanoucí mu do obličeje konečně utiší jeho mořskou nemoc až do té míry, že začne uvažovat, jak by se měl spojit s Děvkou. S jistým zklamáním si ale uvědomí, že pokud má Děvka nějaký mozek v hlavě, bude na druhém konci ostrova na námořní

základně.

"Kdo je ten chudák?" vyptává se Waterhouse a ukazuje na roh sochy, kde se třese a krčí před krveprolitím páchaným statnými qwghlmskými mužskými jakýsi vychrtlý, ušlápnutý ubožák se železným obojkem kolem krku, na němž se houpá řetěz. Waterhouse už odpověď zná, nicméně neodolá a musí se zeptat.

"Hach!" vyhrkne taxikář, jako kdyby se připravoval odchrchlat si. "Bude vodněkaď z Vnitřního Qwghlmu."

"No ovšem."

Tento rozhovor zjevně dostal řidiče do ohavné a pomstychtivé nálady, jakou lze zmírnit pouze rychlou jízdou. Na silnici k Hradu je asi deset serpentin a každá je pokrytá náledím a přináší smrtelné nebezpečí. Waterhouse je rád, že tudy nemusí jít pěšky, ale serpentiny a bruslení taxíku znovu oživí jeho kinetózu.

"Hachové!" frkne řidič, když jsou asi ve třech čtvrtinách cesty vzhůru a několik minut panuje ticho. "Prakticky Římanům položili rudej koberec. Roztáhli nohy před Vikingama. Teďka už tam nejspíš budou skopčáci!"

"Když už mluvíme o mrzutostech," podotkne Waterhouse, "potřebuju, abyste zastavil. Odsud půjdu pěšky."

Řidič je překvapený a namíchnutý, ale povolí, když mu Waterhouse vysvětlí možnost dlouhého čištění. Dokonce mu vyveze Pytel na vrcholek sghru a vyloží mu ho tam.

Zvláštní oddíl 2702 dorazí asi za patnáct minut, reprezentovaný osobou Lawrence Pritcharda Waterhouse od Válečného námořnictva USA, jenž slouží jako předsunutý oddíl. Procházka mu umožní srovnat si všechno v hlavě a dostat se do role. Chattan ho varoval, že tam budou sloužící a že ti si všeho všímají a že klevetí. Bylo by mnohem lepší, kdyby bylo možné služebnictvo jednoduše zabalit a poslat do konce války na pevninu, jenomže to by bylo nezdvořilé vůči vévodovi. "Musíte si vypracovat modus vivendi," přikazoval Chattan. Když si Waterhouse ten výraz našel ve slovníku, z duše s ním souhlasil.

Hrad je hromada kamení velká asi jako Pentagon. Závětrný roh je vybavený funkční střechou, elektrickým vedením a nčkolika dalšími okrasami, jako okny a dveřmi. Na tomto místě, jediném, které Waterhouse navštíví za první odpoledne a večer, můžete zapomenout, že jste na Vnějším Qwghlmu, a předstírat, že jste na nějakém zelenějším a přívětivějším místě, jako třeba na skotské Vysočině.

Druhý den ráno se Waterhouse v doprovodu majordoma Ghnxha vydá na výpravu do ostatních částí budovy a s nadšením zjišťuje, že se tam nemůžete dostat, aniž byste vyšli ven. Vnitřní průchody byly zazděné, aby zastavily sezónní migrace skrrghů (skrrgh se vyslovuje přibližně jako "skřeček"), mrštných, čiperných, dlouhoocasých savců, kteří jsou maskotem ostrovů. Tato kompartmentalizace, ač je nepraktická, bude dobrá pro zabezpečení.

Waterhouse i Ghnxh jsou uzavřeni ve fošnám podobnému obalu z pravé qwghlmské vlny a majordomus nese GALVANICKOU LUCIFERKU. Galvanická luciferka je starobylé výroby. Ghnxh, kterému je asi sto let, se může jen shovívavě usmívat nad Waterhousovou námořnickou baterkou. Sotto voce, jako kdyby napravoval obrovskou společenskou botu, vysvětluje, že galvanická luciferka je tak vynikající vynález, že jakékoliv další zmínky o námořnickém modelu jsou pro všechny zúčastněné nanejvýš trapné. Odvede Waterhouse zpátky do zvláštního pokoje za pokojem za pokojem za pokojem za spíží, do pokoje, který existuje pouze kvůli údržbě galvanických luciferek a k uskladnění jejich náhradních dílů i celých kusů do zásoby. V jádru celého vynálezu je kulatá nádoba z ručně foukaného skla, objemem odpovídající asi jednomu galonu. Ghnxh, jenž trpí velmi pokročilým stadiem podchlazení nebo Parkinsona, domanévruje k hrdlu nádoby skleněný trychtýř. Pak z police vypáčí opletený skleněný demižon. Na demižonu je nálepka AQUA REGIA a je naplněný vysoce hořlavou oranžovou kapalinou. Ghnxh vyndá skleněnou zátku, obejme demižon a nadzvedne ho, takže oranžová kapalina začne žbluňkat do trychtýře a odtud do nádoby. Když ukápne na stůl, začne z něj stoupat kouř a kapka prožere díru do desky vedle tisíců dalších, již prožraných dírek. Výpary se Waterhousovi dostanou do plic. Jsou překvapivě žíravé. Na chvíli se vypotácí z místnosti.

Když se konečně vrátí, Ghnxh zrovna přiřezává elektrodu z cihly čistého uhlíku. Nádoba s lučavkou královskou je již zašpuntovaná a plave v ní plno anod, katod a dalších důležitých kousků. Vše na místě drží svorky z tepaného zlata. Z nádoby k funkčnímu konci galvanické luciferky, měděné salátové míse, jejíž otvor je přiklopený reflektorem jako na majáku, vedou pokroucené silné dráty v izolačních pouzdrech z ručně pleteného azbestu. Když Ghnxh přiřeže kousek tuhy do správné velikosti a tvaru, zasune špalík do maličkého poklopu na boku mísy a nedbale cvakne frankensteinovsky vyhlížejícím nožovým spínačem. Přes kontakty přeskočí jiskra, jako když zahoří prskavka.

Waterhouse má chvíli dojem, že se zbortila zeď budovy a vystavila je přímému slunečnímu záření. Ale to jenom Ghnxh zapnul galvanickou luciferku. Ghnxh zakroutí bronzovým šroubem a galvanická luciferka brzy svítí desetkrát jasněji. Waterhouse, zdrcený hanbou, vrátí svou námořnickou baterku zpátky do efektního pouzdérka u pasu a vyjde před Ghnxhem z místnosti. Galvanická luciferka mu zezadu na krk vrhá téměř hmatatelné teplo. "Máme asi dvě hodiny, než nám zhasne," upozorní ho důležitě Ghnxh.

Modus vivendi vyřeší bez problémů: Waterhouse rozkopne nějaké staré dveře a Ghnxh pak vstoupí do místnosti na jejich druhé straně a přejede kolem sebe paprskem lucerny jako plamenometem, čímž zažene desítky až stovky pištících skřečků. Waterhouse opatrně vstoupí do místnosti, přičemž obvykle musí překračovat zbytky propadlé střechy nebo stropu, podle toho, co původně bylo nahoře. Rychle místnost prohlédne a snaží se odhadnout, kolik námahy by bylo nutné vynaložit, aby v ní mohl přebývat nějaký vyvinutější organismus.

Polovina hradu byla v té či oné době vypálena, za což byli zodpovědní berberští korzáři, blesky, Napoleon a kouření v posteli. Berberští korzáři odvedli nejlepší práci (pravděpodobně jen proto, aby se trochu ohřáli) nebo možná měly živly delší dobu na to, aby rozložily to málo, co po plamenech zůstalo. V každém případě v této části hradu Waterhouse najde místo, kde na vyhazování nečeká příliš mnoho suti a kde je možné rychle uzavřít dostatečný prostor plachtami a prkny. Místo se diametrálně liší od části hradu, jež je dosud obývaná, a ač je vystaveno zimním bouřím, je chráněno před všetečnýma očima sluhů. Waterhouse prostor zhruba přeměří a odejde do svého pokoje. Ghnxhe nechá, aby vyřadil z provozu galvanickou luciferku.

Waterhouse si nakreslí plány toho, co je třeba udělat, a konečně může využít své dosud promrhané inženýrské znalosti. Sepíše seznam požadovaného materiálu, přirozeně plný starých dobrých čísel: 100 8' 2 x 4 je typická položka. Pak seznam napíše slovy, nikoliv čísly: STO OSM STOP DVA KRAT CTYREK. Takovéto vyjádření může být matoucí, a tak to změní na PRKNA DVA KRAT CTYRI STO KUSU DELKA OSM STOP21. Pak vytáhne linkovaný papír, rozdělí ho svisle na pět sloupců a do sloupců zapíše zprávu. Mezery ignoruje.

```
TWOBY FOURB OARDS ONEHU NDRED
COUNT LENGT HEIGH TFEET
```

a tak dále. Kdykoliv narazí na písmeno J, nahradí je I, takže JOIST potom vypadá jako IOIST. Píše na každou třetí řádku.

Od chvíle, kdy opustil Bletchley Park, nosí si v náprsní kapse několik listů pauzáku. Když spí, dává si je pod polštář. Teď pauzák vyndá a vybere jednu stránku, jež má nahoře pořadové číslo a jinak je pokrytá úhledně naťukanými písmeny. Asi takhle:

```
ATHOP COGNQ DLTUI CAPRH MULEP
```

a tak pořád dál až na konec stránky.

Tyto listy napsala na stroji paní Tenneyová, postarší žena jednoho vikáře, pracující v Bletchley Parku. Paní Tenneyová má nezvyklou práci, která vypadá takto: vezme dva listy pauzáku, vloží mezi ně kopírák a zasune je do psacího stroje. Nahoru naťuká pořadové číslo. Pak zatočí klikou na přístroji užívaném při bingu, k němuž patří kulovitá klec s pětadvaceti dřevěnými balónky. Na každém balónku je vytištěné písmeno (písmeno J se neužívá). Otočí klecí přesně tolikrát, kolikrát je uvedeno v pracovním návodu, zavře oči, strčí ruku do otvoru v kleci a vyndá namátkou jeden balónek. Přečte písmeno na balónku a zapíše je, vrátí balónek do klece, uzavře dvířka na kleci a celý postup opakuje. Čas od času do místnosti zaskočí vážně se tvářící muž, vymění si s ní pár zdvořilostí a odnese papíry, jež vytvořila. Tyto papíry skončí u mužů jako Waterhouse a mužů v nekonečně zoufalejším a nebezpečnějším postavení po celém světě. Říká se tomu jednorázová šifra.

Waterhouse si zkopíruje písmena na prázdnou řádku pod zprávou:

```
TWOBY FOURB OARDS ONEHU NDRED
ATHOP COGNQ DLTUI CAPRH MULEP
```

Když skončí, má zaplněné dvě ze tří řádek.

Nakonec se znovu vrátí nahoru a začne brát písmena po dvou. První písmeno zprávy je T. První písmeno ze šifrovací tabulky, přímo pod ním ve stejném sloupci, je A.

A je první písmeno abecedy, a tak ho Waterhouse, jenž tuhle šifru dělal už mockrát, považuje prostě za synonymum pro číslo 1. Stejně tak T odpovídá číslu 19, pokud pracujete s abecedou bez J. Sečtete 1 a 19 a dostanete 20, což je písmeno U. A tak na první místo ve sloupci pod T a A Waterhouse zapíše U.

Další svislý pár je W a T neboli 22 a 19, což v normální aritmetice dává 41, čemuž neodpovídá žádné písmeno. Číslo je příliš velké. Ale je tomu již mnoho let, co Waterhouse naposledy pracoval s normální aritmetikou. Za tu dobu se přecvičil na modulární počet - zvlášť na modulo 25, což znamená, že všechno vydělíte 25 a v úvahu berete pouze to, co vám zůstane. 41 děleno 25 je 1 a zůstane vám 16. Zahoďte 1 a 16 se převede na písmeno Q, které také Waterhouse napíše do druhého sloupce. O a H ve třetím sloupci dávají 14 + 8 = 22, což je W. B a O ve čtvrtém dají 16 + 2 = 18, tedy S. A v pátém Y a P dávají 24 + 15 = 39. 39 děleno 25 je 1 a zbyde 14. Waterhouse tedy zapíše O. A tak první zašifrovaná skupina vypadá takto:

```
TWOBY
ATHOP
UQWSO
```

Přidáním náhodně sestavené sekvence ATHOP ke smysluplné sekvenci TWOBY Waterhouse vytvořil nerozlousknutelnou hatmatilku. Když takto zašifroval celou zprávu, vytáhne čistý papír a opíše šifrovaný text - UQWSO a tak dále.

Vévoda má litinový telefon, který Waterhousovi dal k dispozici. Waterhouse sundá sluchátko z vidlice, vytočí spojovatelku a požádá o námořní základnu, kde ho spojí s radistou. Tomu přečte šifrovaný text písmeno po písmenu. Radista si ho zapíše a sdělí Waterhousovi, že ho přepošle dál.

Plukovník Chattan v Bletchley Parku brzy dostane zprávu, která bude začínat UQWSO a pokračovat v podobném smyslu. Chattan vlastní druhou kopii jednorázové šifry paní Tenneyové. Nejdřív si napíše šifrovaný text, vždy na každou třetí řádku. Pod šifrovaný text opíše text z jednorázové šifrovací tabulky:

```
UQWSO
ATHOP
```

Pak provede odečet tam, kde Waterhouse přidával. U minus A znamená 20 minus 1, což se rovná 19, a to dává písmeno T. Q minus T znamená 16 minus 19, což se rovná -3, dávající 22, což je W. A tak dále. Až dešifruje celou zprávu, pustí se do práce a na Molu se nakonec objeví sto fošen dva krát čtyři.

PROČ

Obchodní plán Epiphyte Corp. je asi palec tlustý, což znamená, že není ani příliš silný, ani příliš tenký. Vnitřní stránky profesionálně a dokonale vytiskne Aviho laptop. Obal je z hrubého, ručně dělaného papíru z rýžových slupek, odpadu z bambusu, divoce rostoucího konopí a křišťálové vody z ledovců, který vyrábějí seschlí řemeslníci pracující v nějakém mlhou zahaleném chrámu vytesaném ve skále činné sopky na nějakém ostrově známém pouze aerobicky nadaným, v elastanu oděným, zcestovalým sucharům ze Západního pobřeží. Na obalu je impresionistická mapa Jihočínského moře v provedení od molekulárně zrekonstruovaných kaligrafů dynastie Ming, s použitím štětců z česané jednorožci hřívy, namáčených do inkoustu z jemně nastrouhaného dřevěného uhlí z ručně opalovaných úlomků Kříže, jejž vyrobili slepí stylité.

Skutečný obsah obchodního plánu se drží logické struktury, jako by byl vystřižený přímo z Principia Mathematica. Menší podnikatelé si kupují software k psaní obchodních plánů: soubor formalizovaného textu a tabulku, umně propojené tak, že stačí jen spustit program a vyplnit několik oken. Avi s Beryl sepsali dost obchodních plánů, aby je mohli bez potíží vydolovat z paměti. Aviho obchodní plány obvykle vypadají nějak takhle:

ÚKOL: U (jméno společnosti) jsme přesvědčeni, že splnění toho, co chceme, a zvýšení ceny akcií se doplňuje - tyto dvě činnosti jsou neoddělitelně propojeny.

CIL: Zvýšit cenu akcií tím, že uděláme to, co chceme.

ZVLÁŠŤ VÁŽNÉ VAROVÁNÍ (vytištěné na zvláštním papíře červenými písmeny na žlutém pozadí): Nejste-li tak chytří jako Johann Karl Friedrich Gauss, důvtipní jako poloslepý čistič bot z Kalkaty, tvrdí jako generál William Tecumseh Sherman, bohatí jako anglická královna, citově nezdolní jako fanoušek Red Sox a obecně schopní postarat se o sebe tak dobře jako průměrný velitel atomové ponorky, neměli byste se k tomuto dokumentu ani přiblížit. Prosím, zbavte se ho jako vysoce radioaktivního odpadu a následně se domluvte s dobrým chirurgem, ať vám amputuje ruce v loktech a vyoperuje oči. Toto varování je nezbytné, protože kdysi, asi před sto lety, jedna stará dáma v Kentucky vložila sto dolarů do společnosti na textilní a galanterní zboží, která beznadějně zbankrotovala a vrátila jí jenom devadesát devět dolarů. Od té doby nám jde vláda po krku. Pokud toto varování hodláte ignorovat, dál čtěte na vlastní nebezpečí - máte totiž stoprocentní jistotu, že o všecko přijdete a poslední desítky let života strávíte zaháněním přívalu termitů v kolonii pro malomocné v deltě Mississippi.

Ještě čtete? Paráda. Když jsme vás teď k smrti vystrašili, vraťme se k obchodu. SHRNUTI: Získáme nějaké peníze a pak uděláme to, co chceme, a zvýšíme cenu akcií. Chcete podrobnosti? Čtěte dál.

ÚVOD: Tento trend, o kterém všichni vědí, a tamten trend, který je tak neuvěřitelně tajemný, že jste o něm pravděpodobně až dosud neslyšeli, a támhle ten trend, který, když se to všechno vezme kol a kolem dokola, s tím na první pohled zdánlivě vůbec nesouvisí, nás vedly k vynikajícímu, tajnému, patenty a obchodní značkou chráněnému a dohodou o utajení ošetřenému nápadu, že bychom cenu akcií mohli zvýšit tím, že uděláme to, co chceme. Budeme potřebovat kapitál velká suma a pak ne za moc dlouho budeme moci uskutečnit zvýšení ceny na ještě větší suma, pokud o letním slunovratu nezamrzne peklo.

PODROBNOSTI:

Fáze 1: Poté co složíme slib sexuální zdrženlivosti, abstinence a všechen hmotný majetek vyměníme za doma tkané hábity, my (viz přiložený seznam) se přesuneme do skromného komplexu z na smetišti nalezených krabic od ledniček uprostřed pouště Gobi, kde jsou pozemky tak laciné, že nám ještě budou platit, abychom se tam usadili, a tím zvýšíme cenu akcií ještě předtím, než vůbec něco uděláme. Na denních dávkách skládajících se z hrstky suché rýže a naběračky vody začneme dělat to, co chceme.

Fáze 2, 3, 4..., n - 1: Budeme dělat další věci a neustále tak zvyšovat cenu akcií, pokud se Země nesrazí s asteroidem tisíc mil v průměru, v kterémžto případě bude třeba upravit jisté předpoklady; viz Tabulky 397 - 413.

Fáze n: Než oschne inkoust na našich dokladech o udělení Nobelovy ceny, zabavíme majetek našich konkurentů včetně majetku každého, kdo byl natolik hloupý, aby do jejich ubohých společností investoval. Všechny tyto lidi prodáme do otroctví. Všechny výnosy budou přerozděleny mezi naše akcionáře, kteří si toho ani nevšimnou, protože List 265 ukazuje, že touto dobou už bude naše společnost větší než britská říše na svém vrcholu.

LISTY: Stránky a stránky maličkých čísel, vhodně seřazených do grafů, které všechny vypadají jako exponenciální křivky letící k nebi, třebaže s dostatkem pseudonáhodného šumu, aby jim to propůjčovalo věrohodnost.

SHRNUTI: Stačí si vzpomenout na úvodní scénu ze Sedmi statečných a s touto částí se ani nebudete namáhat. Měli byste se k nám plazit a prosit o výsadu dávat nám plat.

* * *

Pro Randyho a ostatní je obchodní plán jako tóra, plánovací kalendář, motivační spisek a filozofický traktát. Je to dynamický dokument s vlastním životem. Jeho listy jsou palimpsesty spojené s bankovními konty společnosti a finančními záznamy takovým způsobem, že se automaticky upravují, kdykoliv se peníze přesunou na konta nebo z nich. Tyhle věci má pod palcem Beryl. Avi má na starosti slova - zásadní, abstraktní plán a konkrétní podrobnosti, z nichž se získávají údaje pro grafy - a interpretaci čísel. I Aviho úloha v plánu se týden od týdne mění, jak získává nové informace z článků v Asian Wall Street Journal, rozhovorů s vládními úředníky ve špinavých šenčenských karaoke barech, údajů z dálkového pozorování, poskytovaných satelity, a obskurních technických časopisů analyzujících nejnovější vývoj v technologii optických vláken. Aviho mozek také vstřebává nápady Randyho a ostatních členů skupiny a včleňuje je do plánu. Každý kvartál vezmou zkrácenou verzi obchodního plánu v jeho současném stavu, provedou mohutné kosmetické úpravy a zašlou nové kopie investorům.

Plán číslo pět by měl být odeslán o prvním výročí od vzniku společnosti. Každý z nich už před několika týdny obdržel předběžný koncept v zašifrované e-mailové zprávě, kterou se Randy ani nenamáhal číst, neboť předpokládal, že její obsah zná. Za posledních několik dní však zachytil nepatrné náznaky, které mu prozradily, že by si měl opravdu zjistit, co v tom pitomém e-mailu vlastně stojí.

Zapne si laptop, napojí telefonní přípojku, otevře si komunikační software a vyťuká číslo do Kalifornie. To je docela snadné, protože bydlí v moderním hotelu a Kinakuta má moderní telekomunikace. Kdyby to nebylo snadné, bylo by to nejspíš nemožné.

V jedné malé, nevětrané, věčně tmavé a rozpálenou umělou hmotou páchnoucí kancelářské kóji pronajaté Novus Ordo Seclorum Systems Incorporated, vmáčknuté mezi společnost s ručením omezeným a diskontní cestovní kancelář v té nejbanálnější kancelářské budově z diskoéry v kalifornském Los Altos, se probudí modem a vychrlí do drátů příslušné zvuky. Zvuky projdou pod Tichým oceánem jako vzorec záblesků ve skleněném vlákně tak tenkém, že kdyby byl oceán vyrobený ze stejného materiálu, viděli byste z Kalifornie až na Havaj. Nakonec informace dorazí do Randyho počítače, který zvuky vyplivne zpátky. Modem v Los Altos je jedním z půl tuctu, které jsou spojené ke stejnému počítači, na první pohled úplně obyčejnému počítači, který běží čtyřiadvacet hodin denně už asi osm měsíců. Zhruba před sedmi měsíci na něm vypnuli monitor, protože to bylo jen mrhání elektřinou. Pak si John Cantrell (člen rady Novus Ordo Seclorum Systems Inc., který zařídil, aby se počítač dostal do kancelářské kóje společnosti) monitor vypůjčil, protože jeden z programátorů pracujících na nejnovějším upgrade Orda potřeboval druhou obrazovku. Později Randy odpojil klávesnici a myš, protože bez monitoru by do systému mohly být dodávány pouze špatné informace. Teď je z něj jen posykávající šedobílý obelisk bez lidského interface, pouze s kyklopskou zelenou diodou, zírající z temné krajiny prázdných krabic od pizzy.

Tlustý koaxiální kabel ho však spojoval s Internetem. Randyho počítač si s ním chvíli povídá a dojednává podmínky přespolního protokolu, neboli PPP spojení, a pak se Randyho malý laptop také stane součástí Internetu. Může poslat údaje do Los Altos a tamní osamělý počítač, přezdívaný Tombstone čili Náhrobní kámen, ho navede směrem k libovolnému z několika desítek milionů ostatních internetových přístrojů.

Tombstone, nebo spíš tombstone.epiphyte.com, jak je znám na Internetu, má neslavnou existenci jako tajná schránka a úložiště souborů. Nedělá nic, co by tisíc on-line serverů nedokázalo snáz a levněji. Jenže Avi, se svou geniální schopností představovat si nejhorší možné varianty, vyžadoval, aby měli vlastní stroj a aby Randy a ostatní čas od času používali základní linku, aby ověřili, že v jeho zabezpečení nejsou žádné díry. Každé knihkupectví v oblasti Kalifornského zálivu totiž má na hromadách vystaveny tři tituly, každý v několika tisícovkách výtisků, o tom, jak jistý slavný hacker získal naprostou kontrolu nad několika dobře známými on-line servery. Epiphyte Corp. tudíž mohla jen těžko pro své tajné soubory používat takový on-line server a zároveň s klidným srdcem tvrdit, že v zájmu akcionářů provádí veškerá nutná bezpečnostní opatření. Proto tombstone.epiphyte.com.

Randy se připojí a zkontroluje poštu: čtyřicet sedm zpráv včetně jedné, dva dny staré, od Aviho (avi@epiphyte.com), označené epiphyteBizPlan.5.4.ordo. Obchodní plán Epiphyte, 5. vydání, 4. verze, ve formátu, jaký dokáže přečíst pouze Novus Ordo Seclorum, patřící bezvýhradně společnosti stejného jména, ale jehož části čirou náhodou napsal John Cantrell.

Randy počítači přikáže, ať začne soubor stahovat - chvíli to potrvá. Mezitím probere seznam zpráv, zkontroluje jména odesilatelů, předmět zprávy a velikost, jak se nejdřív ze všeho snaží zjistit, kolik jich může rovnou vyhodit, aniž by je musel číst.

Dvě zprávy přímo bily do očí, protože přišly z adresy končící aol.com, kyberprostoru, jaký používají rodiče a děti, nikdy však ne studenti, hackeři nebo lidé pracující na technologické špičce. Obě zprávy přišly od Randyho právníka, jenž se snaží odpoutat Randyho finanční záležitosti od Charleniných s co nejmenším možným rozruchem. Randy cítí, jak se mu zvedá tlak, miliony kapilár v mozku mu nebezpečně naběhly. Jsou to však jen krátké soubory a předmět vypadá docela nevinně, takže se zase uklidní a rozhodne se, že se kvůli nim teď nebude rozčilovat.

Pět zpráv přišlo z počítačů s nesmírně známými jmény - serverů, které patří k univerzitní počítačové síti, již kdysi spravoval. Zprávy pocházejí od správců sítě, kteří převzali otěže po Randyho odchodu, od chlapíků, kteří mu kdysi dávno kladli ty nejjednodušší otázky typu: Kde se dá objednat nejlepší pizza? a Kam schováváš sešívačku? a teď se dostali do stavu, kdy mu e-mailují kusy tajemného programu, který před lety napsal, s otázkami jako: Byla to chyba nebo něco neuvěřitelně chytrého, na co jsem ještě nepřišel? Randy na ně zatím neodpoví.

Je tu asi desítka zpráv od přátel. Pár jich jen přeposílá vtipy, jaké už viděl stokrát. Další desítka je od členů Epiphyte Corp. a většina se týká podrobností časového harmonogramu, protože se na zítra všichni chystají do Kinakuty.

Zůstane mu asi desítka zpráv patřících do zvláštní kategorie, která ještě před týdnem vůbec neexistovala. Jenže potom vyšlo nové číslo TURING Magazíne a v něm článek o projektu kinakutského informačního ráje s fotografií Randyho na člunu na Filipínách. Avi se hrozně nadřel, aby tenhle článek prosadil, a měl tudíž něco, čím by mohl na zítřejší poradě mávat ostatním před nosem. TURING je tak pronikavě vizuální časopis, že si v něm nelze číst bez ochranných svářečských brýlí, a šéfredaktor proto trval na fotografii. Do Krypty byl vyslán fotograf, ale připadala mu vizuálně nezajímavá. Vypukla nervozita. Fotograf byl odvelen do Manilského zálivu, kde zachytil Randyho, jak stojí na palubě člunu vedle velké cívky oranžového kabelu před sopkou vynořující se ze smogu. Časopis už ani nebude příští týden na stáncích, ale článek se před týdnem objevil na Webu, kde se okamžitě stal předmětem debat v diskusní skupině Tajných obdivovatelů, kde se poflakují všichni ti nejsenzačnější chlápci typu Johna Cantrella a probírají poslední fušerské algoritmy a generátory pseudonáhodných čísel. Jelikož byl Randy náhodou na té fotografii, omylem se na něj upjali, protože ho považovali za důležitějšího hráče, než jakým ve skutečnosti byl. To zplodilo novou kategorii zpráv v Randyho schránce: nevyžádané rady a kritiku od bláznů do šifer z celého světa. V této chvíli má v doručené poště čtrnáct takových zpráv, z nichž osm je od osoby nebo osob označujících se za admirála Isoroku Jamamota.

Bylo by lákavé je rovnou smazat, ale problém je, že velká většina lidí v adresáři Tajných obdivovatelů je asi desetkrát chytřejší než Randy. Můžete skupinu zkontrolovat v libovolnou dobu a zjistíte, že si to nějaký profesor přes matematiku z Ruska rozdává s jiným profesorem matematiky v Indii, hezky kilobajt po kilobajtu, kvůli nějakému omračujícímu tajuplnému detailu v teorii prvočísel, přičemž se k nim každých pár dní připojí nějaký osmnáctiletý rychlokvašený matematický zázrak s ještě víc omračujícím vysvětlením, proč se oba mýlí.

A tak, když už mu takový člověk pošle mail, Randy se ho snaží aspoň přečíst. S těmi, kdo se označují za admirála Isoroku Jamamota nebo číslem 56 (což je šifra znamenající Jamamoto), se má na pozoru. Ale protože jsou politicky poněkud nespolehliví, neznamená to ještě, že neznají matematiku.

Komu: randy@tomstone.epiphyt6.com
Od: 56@laundry.org
Předmět: informační ráj
Máte někde umístěný veřejný klíč? Rád bych si s vámi mailoval, ale nechci, aby to četl Paul Comstock. Pokud byste mi chtěl odpovědět, můj klíč je -
- OVĚŘ KLÍC ORDO -
(řádky a řádky hatmatilky)
- KLÍC ORDO OVĚŘEN -
Váš nápad s informačním rájem je dobrý, ale má jistá omezení. Co když vám filipínská vláda odpojí kabel? Nebo co když milý sultán změní názor? Vy nepotřebujete JEDEN informační ráj, nýbrž SÍŤ informačních rájů - rozsáhlejší, stejně jako je Internet rozsáhlejší než jeden stroj.
Podpis.
Admirál Isoroku Jamamoto, který své zprávy podepisuje takto:
- OVĚŘ KLÍC ORDO -
(řádky a řádky hatmatilky)
- KLÍC ORDO OVĚŘEN -

Randy zprávu zavře bez odpovědi. Avi nechce, aby se bavili s Tajnými obdivovateli, ze strachu, že by je později mohli obvinit z krádeže něčího nápadu, a tak je odpovědí na všechny tyto e-maily předepsaný dopis, za nějž Avi zaplatil deset tisíc dolarů nějakému právníkovi, který se specializuje na intelektuální vlastnictví.

Další zprávu si Randy přečte pouze kvůli adrese odesilatele:

Od: root@pallas.eruditorum.org

Na Unixu je "root" jméno ze všech nejbožštější, jméno hlavního administrátora, jenž dokáže číst, smazat či upravit kterýkoliv soubor, dokáže spustit jakýkoliv program, zřídit nové uživatele a zrušit přístup již existujících. A tak zpráva od někoho, jehož účet nese jméno "root", je jako dostat dopis od někoho s titulem "prezident" nebo "generál" v záhlaví. Randy má root v několika různých sítích, z nichž některé mají cenu desítek milionů dolarů, a profesionální zdvořilost vyžaduje, aby si zprávu aspoň přečetl.

Četl jsem o vašem projektu.
Proč to děláte?

následováno ověřením veřejného klíče Orda.

Lze jenom předpokládat, že se jedná o pokus začít nějakou filozofickou debatu. Hádat se na Internetu s anonymními cizinci je zábava pro zelenáče, protože se téměř vždy ukáže, že to je nějaký licoměrný šestnáctiletý dorostenec vládnoucí nekonečným množstvím volného času nebo někdo jemu podobný. A přece "root" v adrese také znamená, že tato osoba má pod palcem pořádně velký počítač nebo (což je mnohem pravděpodobnější) má doma na stole finuxový server. Dokonce i doma musí být uživatel Finuxu o několik tříd výš než průměrný diletant surfující na Internetu.

Randy otevře okno a naťuká

kdo je eruditorum.org

A o několik vteřin později dostane zpátky text z InterNIC:

eruditorum.org (Societas Eruditorum)

následováno poštovní adresou: P. O. Box v Lipsku v Německu.

A ještě několik kontaktních čísel. Všechna mají směrové číslo Seattlu. Ale trojčíselná ústředna následující po směrovém čísle připadá Randymu povědomá. Pozná bránu k přeposílací službě, oblíbené mezi hodně cestujícími uživateli, která vám přepošle hlasovou zprávu, fax a podobně tam, kde právě jste. Avi ji kupříkladu používá pořád.

Randy sjede níž a najde:

Záznam naposledy upraven 18-iistopadu-1998.
Záznam vytvořen 1-března-1990.

Devadesátá léta ho přímo praští do očí. Podle internetových měřítek je to přímo prehistorické datum. Znamená to, že Societas Eruditorum je hodně pokročilá, zvláště na skupinu se základnou v Lipsku, které bylo zhruba do té doby součástí východního Německa.

server domény:
NS.SF.LAUNDRY.ORG

...následováno vytečkovaným políčkem pro laundry.org, což je anonymizér, jaký používá spousta Tajných obdivovatelů, aby se jejich zprávy nedaly vysledovat.

Dohromady to nic neznamená, ale Randy to nemůže nechat plavat, jako by se jednalo jen o nějakého znuděného teenagera. Nejspíš by mohl sesmolit nějakou symbolickou odpověď. Bojí se však, že se z toho vyklube nějaký obchodní návrh, pravděpodobně od nějaké prašivé společnosti na špičkovou techniku, hledající kapitál.

V poslední verzi obchodního plánu je pravděpodobně nějaké vysvětlení, proč Epiphyte(2) buduje Kryptu. Randy by ho mohl klidně vyjmout a vložit e-mailovou odpověď na root@pallas.eruditorum.org. Bude to něco mlhavého, co potěší akcionáře, a tudíž odrazující. S trochou štěstí dotyčného odradí od toho, aby ho dál obtěžoval. Randy dvakrát ťukne na ikonu se vševidoucím okem Orda a otevře si na obrazovce malé textové okno, kam má napsat příkaz. Ordo má taky moc hezké grafické rozhraní, ale tím Randy pohrdá. Nepoužívá žádná menu ani tlačítka. Zapíše

dešifruj epiphyteBizPlan.5.4.ordo

A počítač odpoví

ověření totožnosti: zadejte heslo nebo "bio" pro biometrické ověření

Než Ordo soubor dešifruje, musí obdržet soukromý klíč: a to všech jeho 4 096 bitů. Klíč je uložen na Randyho harddisku. Jenomže do hotelového pokoje se klidně může vloupat nějaký padouch a obsah harddisku ukrást, a tak je i klíč sám zašifrován. Aby ho mohl Ordo dešifrovat, potřebuje klíč ke klíči, což je (v Cantrellově jediném ústupku pohodlí uživatele) heslo: řada slov, která je snazší si zapamatovat než 4 096 binárních čísel. Musí to ale být dlouhé heslo, jinak by je bylo snadné prolomit.

Když Randy svč heslo měnil naposledy, četl další paměti z druhé světové války. Napíše:

s drsným výkřikem "banzai!" se opilí Japončíci vyhrnou ze zákopů a meče a bodáky se jim blýskají ve světle našich reflektorů

a klepne na Enter. Ordo odpovídá:

nesprávné heslo
opakujte heslo nebo "bio" pro biometrické ověření

Randy zakleje a ještě několikrát to zkusí s obměnami v interpunkci. Nic nefunguje.

V zoufalství a ze zvědavosti zkusí:

bio

a software mu odpoví:

nelze lokalizovat biometrický konfigurační soubor. Promluvte si s Cantrellem :-/

Což pochopitelně není běžnou součástí softwaru. Ordo nemá připojeno biometrické ověřování, ani nehlásí chybné zprávy Johnu Cantrellovi ani nikomu jinému jmenovitě. Cantrell očividně napsal nějaký doplňující prográmek a rozdal ho svým přátelům v Epiphyte(2).

"Paráda," vzdychne si Randy, zvedne telefon a vytočí číslo do Cantrellova pokoje. Jelikož je to zbrusu nový, moderní hotel, dostane se do hlasové schránky, do níž se John skutečně obtěžoval nahrát pozdrav.

"Tady je John Cantrell z Novus Ordo Seclorum a Epiphyte. Pro ty z vás, kteří vytočili číslo mého telefonu, a tudíž nemají potuchy, kde teď jsem: jsem v hotelu Foote Mansion v Kinakutském sultanátu - prosím, poraďte se s dobrým atlasem. Jsou čtyři hodiny odpoledne, čtvrtek dvacátého prvního března. Budu nejspíš dole u Bomby a šrapnelu."

* * *

U Bomby a kotvy je hotelový bar zařízený na pirátský způsob, který však není tak mizerný, jak to podle jména vypadá. Jeho výzdobu tvoří (mezi jinými muzejními memorabilii) několik bronzových děl, jež vypadají docela nefalšovaně. John Cantrell sedí u rohového stolu a zapadá sem, jak jen může muž v černém kovbojském klobouku někam zapadnout. Na stolku před sebou má otevřený laptop, hned vedle rumového koktejlu, jaké tu podávají v polévkové míse. Nápoj s Cantrellovými ústy spojuje dvě stopy dlouhé brčko. Cantrell cucá a píše. Nevěřícně to sleduje kádr drsných čínských podnikatelů sedících na baru. Když zahlédnou Randyho s vlastním laptopem, úplně to mezi nimi

zašumí. Tak teď už jsou tu dva!

Cantrell vzhlédne a zakření se - něco, co nedokáže, aniž by u toho nevypadal přímo ďábelsky. Vítězoslavně si s Randym potřesou rukama. I když je sem přivezla 747, oba se cítí jako Stanley a Livingstone.

"Hezkej bronz," prohodí Cantrell šibalsky, ale kroutí si přitom kníry. Randyho to vyvede z míry, takže dvakrát začne mluvit a dvakrát se odmlčí a nakonec jenom potřese hlavou. Oba se zasmějí.

"Opálil jsem se na lodích," objasňuje Randy, "ne u hotelovýho bazénu. V posledních týdnech jsem tu pořád jenom hasil nějaký požáry."

"Doufám, že nešlo o nic, co by ovlivnilo cenu akcií," pronese Cantrell smrtelně vážně.

"Vypadáš povzbudivě bledej," podotkne Randy.

"U mě je všechno v pořádku," opáčí Cantrell. "Je to přesně tak, jak jsem předpovídal - spousta Tajnejch obdivovatelů chce pracovat na skutečným informačním ráji."

Randy si objedná guinness. "Taky jsi předpovídal, že spousta těch lidí bude potrhlá a nedisciplinovaná."

"Ty jsem nenajal," opáčí Cantrell. "Největší podivíny zvládl Eb, a dokázali jsme se přenýst i přes těch pár retardérů, na který jsme narazili."

"Viděl jsi Kryptu?"

Cantrell zvedne obočí a vrhne po něm bezchybně zvládnutý paranoidní pohled. "Je jako velitelskej bunkr NORAD v Colorado Springs," poznamená.

"Jo!" Randy se zasměje. "Hotová Cheyenne Mountain."

"Je to moc velký," prohlásí Cantrell. Ví, že Randy si myslí totéž.

Randy se proto rozhodne zahrát si na ďáblova advokáta. "Ale sultán chce mít všecko velký. Jeho velký portréty visí na velkým letišti."

Cantrell kroutí hlavou. "Ministerstvo informací je vážnej projekt. Sultán si ho jen tak nevycucal z prstu. To vymysleli jeho technokrati."

"Slyšel jsem, že Avi narychlo odvedl kus dobrý práce..."

"Něco takovýho. Ale lidi, co za tím stojí, jako třeba Mohammed Pragasu, mají všichni doktorát ze Stanfordu. Absolvovali Oxford a Sorbonnu. Celý to vyprojektovali Němci. Ta jeskyně není pomník sultánovi."

"Ne, je to jen marnivost," souhlasí Randy a vzpomíná na mrazivou strojovnu, kterou Tom Howard buduje tisíc stop pod pralesem.

"Takže musí existovat nějaký rozumný vysvětlení, proč je to tak velký."

"Možná je to v obchodním plánu?" hádá Randy.

Cantrell pokrčí rameny. Ani on ho nečetl.

"Poslední, kterej jsem přečetl od začátku do konce, byl ten první. A to už je skoro rok," přiznává Randy.

"To byl dobrej obchodní plán," připustí Cantrell.22

Randy změní téma. "Zapomněl jsem heslo. Potřebuju s tebou províst tu biometrickou blbost."

"Na to je tu moc velkej kravál," prohlásí Cantrell, "funguje to tak, že si to poslechne tvůj hlas, projede to Fourierovou transformací a vzpomene si na pár klíčovejch čísel. Uděláme to později u mě na pokoji."

Randy cítí potřebu vysvětlit, proč nečte své e-maily, a tak řekne: "Byl jsem až po uši v jednání s těma lidma od AVCLA v Manile."

"Jasně. A jak to vypadá?"

"Hele, můj úkol je docela jednoduchej," začne Randy. "Na Luzon vede ten velkej japonskej kabel z Tchaj-wanu. Na obou koncích má vysílače. Pak je tu síť kratších kabelů mezi ostrovama, který na Filipínách kladou lidi od AVCLA. Každej úsek začíná a končí vysílačem, jak víš. Já musím naprogramovat vysílače a zajistit, aby měly informace z Tchaj-wanu vždycky volnou cestu na Kinakutu."

Cantrell odvrátí zrak, jak se bojí, že se začne nudit. Randy po něm prakticky skočí, poněvadž ví, že to žádná nuda není. "Johne! Máš velkou společnost na úvěrový karty!"

"No jo." Cantrell se mu podívá do očí. Pořád je zdeptaný.

"Informace uložíš v kinakutským informačním ráji. Musíš natáhnout terabajt důležitejch dat. Celý to spustíš, tvý zašifrovaný bajty profrčí přes Filipíny na Tchaj-wan a odtamtud do Států rychlostí gigabajt za vteřinu." Randy se odmlčí, upije guinness a nechává růst napětí. "Potom se u Cebu převrátí přívoz."

"No a?"

"No a během deseti minut zvedne telefon naráz přes sto tisíc Filipínců."

Cantrell se klepne do čela. "Panebože!"

"Už to chápeš? Já tu síť upravuju tak, aby informace proudily k tý společnosti na kreditky bez ohledu na to, co se stane. Možná pomaleji - ale aby proudily."

"Už chápu, že máš plný ruce práce."

"A proto o těch vysílačích něco vím. Jsou to dobrý vysílače, ale prostě nemají dost velkou kapacitu, aby nakrmily tak velkou Kryptu, ani aby ji ekonomicky ospravedlnily."

"Avi a Beryl v podstatě tvrdí, že Epiphyte už není jedinej provozovatel, co Kryptu používá," podotkne Cantrell.

"Ale my pokládáme kabel z Palawanu sem -"

"Sultánovi přisluhovači se snaží přihřát si svou polívčičku," vykládá Cantrell. "Avi s Beryl to moc nerozvádějí, ale porovnával jsem si to s Tomem a četl z čajovejch lístků, takže si myslím, že do Kinakuty přijdou ještě tak dva další kabely."

"Páni!" vydechne Randy. Nic víc ho nenapadá. "Páni!" Vypije asi polovinu láhve. "To dává smysl. Když už to jednou dělají s náma, můžou to udělat i s jiným provozovatelem."

"Nás využili jako páku, aby přitáhli ostatní," přitaká Cantrell.

"No... pak se naskýtá otázka, jestli ještě potřebujem ten kabel přes Filipíny. Nebo jestli ho vůbec chceme."

"Jo," souhlasí Cantrell.

"Vážně?"

"Ne. Jen jsem myslel, že je to fakt dobrá otázka."

Randy se nad tím zamyslí. "Vlastně by to mohla být dobrá zpráva pro tvou fázi operace. Víc drátů do Krypty znamená z dlouhodobýho hlediska víc kšeftů."

Cantrell zvedne obočí. Randyho názory mu dělají tak trochu starosti. Randy se pohodlněji opře a řekne: "Už jsme probírali, jestli dává smysl, aby se Epiphyte vůbec pletla do kabelů a vysílačů na Filipínách."

"V obchodním plánu se vždycky tvrdilo, že z ekonomickýho hlediska je dobrý víst kabel přes Filipíny, i kdyby na jeho konci nebyla Krypta."

"V obchodním plánu stojí, že intrafilipínská síť by se mohla odtrhnout jako nezávislej podnik a přežít," podotkne Randy, "abychom nějak ospravedlnili, co děláme."

Víc ani jeden říkat nemusí. Už nějakou dobu se soustředí jeden na druhého a svým postojem vylučují z hovoru zbytek baru. Teď se oba zároveň protáhnou a začnou se rozhlížet kolem sebe. Načasování je šťastné, protože do baru právě dorazil Goto Furudenendu s oddílem chlapíků, které Randy ocejchuje na stavební inženýry. Jsou to zdraví Japonci ve věku kolem třiceti let. Randy je úsměvem přizve ke stolu a přivolá číšníka, aby mohl objednat několik těch skvělých velkých láhví hořkého, vychlazeného japonského piva.

"To mi připomíná - Tajný obdivovatelé mě vážně milujou," poznamená Randy.

Cantrell se usměje, což ukazuje, že k těm bláznům chová určitou náklonnost. "Chytří a šíleně paranoidní lidi jsou páteří kryptologie," prohlásí, "ale ne vždycky rozumí byznysu."

"Možná mu rozumí až moc dobře," zabručí Randy. Je trochu podrážděný, protože do Bomby a kotvy šel částečně proto, aby získal odpověď na otázku od root@eruditorum.org ("Proč to děláte?"), a pořád ji nezná. Vlastně teď ví mnohem méně než předtím.

Pak se k nim připojí Gotovi muži a čistě náhodou se zároveň ukážou Eberhard Föhr s Tomem Howardem. Nastane tajfun vyměňování navštívenek a představování. Protokol zřejmě vyžaduje spoustu společenského popíjení - když už Randy nechtěně vyzval na souboj japonskou zdvořilost tím, že objednal pivo, museli oni dokázat, že se v takovém souboji nenechají porazit. Srazí si k sobě stoly a všichni se chovají neuvěřitelně bodře. Eb také musí objednat rundu. Brzy se všechno zvrhne v karaoke. Randy vstane a zapěje "Já a ty a pes jménem Baf". Je to dobrá volba, protože je to klidná, bezstarostná písnička nevyžadující příliš mnoho emocí. A vlastně ani pěveckého umění.

V jedné chvíli položí Tom Howard svou macatou ruku na opěradlo Cantrellovy židle, aby mu mohl zařvat do ucha. Jejich eutropické náramky s vyrytým nápisem "Ahoj doktore, prosím, zmrazte mě podle následujících instrukcí" se třpytí a přímo bijí do očí a Randy se bojí, že si jich někdo z Japonců všimne a začne klást otázky, které bude navýsost obtížné zodpovědět. Tom Cantrellovi něco připomíná (z jakéhosi důvodu o Cantrellovi všichni vždycky mluví takhle, někteří lidé jsou prostě stvořeni k tomu, aby se jim říkalo příjmením). Cantrell kývne a vrhne po Randym rychlý a nenápadný pohled. Když to Randymu neunikne, Cantrell omluvně sklopí zrak a začne si nervózně pohrávat se svou láhví od piva. Tom se pořád se zájmem dívá po Randym. Všechny ty podnětné pohledy nakonec svedou Randyho a Torna s Cantrellem dohromady v rohu baru, který je nejdál od zpěváků karaoke.

"Takže ty znáš Andrewa Loeba," začne Cantrell. Je jasné, že ho to v zásadě hodně rozladilo a zároveň to na něj udělalo dojem, jako kdyby právě zjistil, že Randy kdysi utloukl někoho k smrti holýma rukama a jen se o tom nikdy nenamáhal zmínit.

"Znám," přiznává Randy. "Teda nakolik můžeš někoho takovýho znát."

Cantrell věnuje přehnanou pozornost odlupování etikety ze svého piva. Řeči se tedy ujme Tom. "Obchodovali jste spolu?"

"Ne tak docela. Můžu se zeptat, jak jste se o tom dozvěděli? Chci říct, jak vůbec víte, že nějakej Andrew Loeb vůbec existuje? Kvůli tý věci s Digibomberem?"

"Ale ne - to přišlo až pak. Andy byl známej mezi lidma, se kterýma jsme se s Tomem stýkali," vysvětluje Cantrell.

"Jediný lidi, se kterýma by se Andy byl ochotnej stýkat, jsou primitivní survivalisti a lidi, co věří, že je zneužili při nějakým satanistickým obřadu."

Randy to vypustí jen mimoděk, jako kdyby jeho ústa byla dálnopis vyťukávající předpověď počasí. Věta jaksi zůstane viset ve vzduchu.

"To vysvětluje některý věci," poznamená Tom nakonec.

"Co sis myslel, když FBI prohledávala jeho srub?" vyzvídá Cantrell a už se zase usmívá.

"Nevěděl jsem, co si mám myslet," přiznává Randy. "Vzpomínám si, že jsem to viděl ve zprávách - agenti vylezli z tý chajdy s krabicema plnýma důkazů a mě napadlo, že v těch papírech musí být i moje jméno. Že se kvůli tomu do toho případu nějak zapletu."

"A FBI se s tebou nikdy nespojila?" zeptá se Tom.

"Ne. Myslím, že když to všechno prohledali, rychle přišli na to, že on Digibomber není, a škrtli si ho ze seznamu."

"Ale chvíli nato se Andy Loeb objevil na Netu," podotýká Cantrell.

"Tomu nemůžu uvěřit."

"My taky nemohli. Chci říct, že jsme všichni obdrželi kopie těch jeho prohlášení - natištěný na šedým, recyklovaným papíře, co vypadal jako taková ta vata, kterou vytáhneš z filtru v sušičce."

"Používal nějaký organický, ve vodě rozpustný inkoust, co se odlupoval jako černý lupy," dodává Tom.

"Dělávali jsme si legraci, že máme po celým stole Andyho elán," poznamená Cantrell. "Takže když se v adresáři

Tajnejch obdivovatelů a Eutropie objevil chlapík jménem Andy Loeb a posílal tam všechny ty dlouhý žvásty, nemohli jsme uvěřit, že je to on. Mysleli jsme si, že někdo prostě píše skvělý parodie na jeho styl."

"Jenže když se to objevovalo pořád dokola, a navíc začal vést dlouhý debaty s ostatníma, začalo být jasný, že to je opravdu on," zabručí Tom.

"Jak se to srovnává s tím, že je luddita?"

"Tvrdil, že počítače odjakživa považoval za sílu, co odcizuje a rozkládá společnost," prohlásí Cantrell.

"Ale protože byl nějakou dobu hlavní podezřelý v tý věci s Digibomberem, byl nucenej obeznámit se s Internetem, který změnil počítače tím, že je propojil," připojí Tom.

"Můj bože!" vyhrkne Randy.

"A zatímco dělal to, co obvykle dělává, hloubal nad Internetem," pokračuje Tom.

"Obvykle dřepí nahej v ledovejch horskejch řekách a holejma rukama škrtí ondatry," poznamená k tomu Randy.

"A došlo mu, že počítače můžou být nástroj ke sjednocení společnosti," usuzuje Tom.

"Vsadím se, že jestli ji má někdo sjednotit, on je na to ten právej," řekne Randy.

"To vlastně není moc daleko od toho, co řekl," podotkne Cantrell.

"Takže vy mi chcete říct, že je z něj eutropista?" ptá se Randy.

"Ale ne, spíš objevil rozkol v eutropickým hnutí, o kterým jsme ani nevěděli, že tam je, a vytvořil si vlastní odtrženou skupinu," vysvětluje Cantrell.

"Myslel jsem, že eutropisti jsou ti nejzarytější individualisti, čistí indeterministi," podotkne Randy.

"No jasně!" prohlásí Cantrell. "Jenže základní premisa eutropismu zní, že technika nás odlidšťuje. Ze Homo sapiens plus technika je vlastně úplně nový druh, nesmrtelný a díky Netu všudypřítomný a směřuje k impotenci. První, kdo takhle mluvil, byli indeterministi."

"Ta idea přilákala všechny možný lidi," dodává Tom. "Včetně Andyho Loeba. Jednoho dne se objevil a začal naříkat kvůli kolektivní mysli."

"A většina eutropistů ho pochopitelně chtěla usmažit na škvarek, protože ta představa je jim úplně cizí," říká k tomu Cantrell.

"On se toho ale nepustil a po nějaký době s ním lidi začali souhlasit. Ukázalo se, že mezi eutropisty je dost velká frakce, který nezáleží na indeterminismu a pro kterou je představa kolektivní mysli přitažlivá."

"A Andy teď stojí v čele tyhle frakce?" chce vědět Randy.

"Řekl bych, že ano," usoudí Cantrell. "Rozdělili se a vytvořili si vlastní skupinu. Za posledních šest měsíců jsme o nich skoro neslyšeli."

"A jak jste přišli na spojení mezi Andym a mnou?"

"Ještě pořád se občas objeví v adresáři Tajných obdivovatelů," vysvětluje Tom. "A tam se poslední dobou hodně debatuje o Kryptě."

"Když zjistil, že s tím vy dva s Avim máte něco společnýho, uveřejnil ten svůj protestní žvást - dvacet nebo třicet kilo na jednu větu. Není to moc lichotivý."

"Ježíši. O co mu jde? Ten případ přece vyhrál. Úplně mě zruinoval. Myslel by sis, že bude mít na práci něco lepšího než kopat do mrtvoly," vzteká se Randy a buší se do prsou. "Copak nemá žádnou práci?"

"Je z něj teď nějakej právník," sděluje mu Cantrell.

"Cha! To sedí."

"Pranýřuje nás," doplňuje Tom. "Kapitalistický zbojník. Rozkladná společnost. Dělá svět bezpečnější pro překupníky drog a kleptokraty ze zemí třetího světa."

"Aspoň něco pochopil správně," ucedí Randy. Je nadšen, že konečně zná odpověď na otázku, proč budují Kryptu.

ÚSTUP

Sio je rozbahněný hřbitov. Ti, kdož již položili život za císaře, soupeří o kus bažiny s těmi, kteří se k tomu teprve chystají. Každý den z modré oblohy střemhlav přilétají prapodivná americká letadla s rozeklaným ocasem a zabíjejí je strašlivým zářícím deštěm střel z kanónů a drtivými výbuchy pum. Vojáci proto spí v otevřených hrobech a ven vycházejí pouze v noci. Jenže díry v zemi jsou plné páchnoucí vody hemžící se nepřátelskou havětí, a když zapadne slunce, buší do nich déšť a smrtící mráz těchto nadmořských výšek jim proniká až do morku kostí. Všichni u 20. divize vědí, že Novou Guineu neopustí živí, a tak jim zbývá jen zvolit si způsob smrti: Vzdát se a nechat se mučit a pak zabít Australany? Přiložit si granát k hlavě? Zůstat, kde jsou, aby je ve dne hubila letadla a v noci malárie, úplavice, skvrnitý tyfus, hlad a podchlazení? Nebo se vydat na dvě stě mil dlouhou pouť přes hory a rozvodněné řeky do Madangu,. což se rovná sebevraždě, i když je mír a máte s sebou potraviny a léky...?

Ale takový rozkaz mají. Do Sia přiletí generál Adači - je to první přátelský letoun za celé týdny - a přistane v rozryté žumpě, jíž říkají letiště, a vydá rozkaz k evakuaci. Mají se ve čtyřech oddílech přesunout do vnitrozemí. Pluk za plukem pohřbí své mrtvé, zabalí, co jim zůstalo z výstroje, nakřečkuje to málo jídla, které ještě mají, vyčká na tmu a odplouží se do hor. Pozdější formace můžou najít cestu po čichu, stačí sledovat zápach úplavice a mrtvol povalujících se za průzkumnými oddíly jako drobečky chleba.

Jako poslední zůstávají nejvyšší velitelé a s nimi rádiová četa. Bez výkonného rádiového vysílače a šifrovací výbavy, která k němu patří, totiž generál není generálem a divize není divizí. Konečně skončí s vysíláním a začnou rozebírat vysílač na nejmenší možné součástky, jež však naneštěstí nejsou zase tak malé. Divizní rádiový vysílač je pořádný krám vyrobený tak, aby rozzářil i ionosféru. Má elektrický generátor, transformátory a další součástky, jaké prostě nejde vyrobit odlehčené. Muži z rádiové čety, pro něž bude těžké dostat přes hory a prudké řeky i váhu vlastní kostry, ponesou navíc bloky motoru, palivové nádrže a transformátory.

A velký ocelový kufr se všemi armádními šifrovacími knihami. Knihy jsou těžké jako smrt, i když jsou dokonale suché,

a teď jsou celé promočené. Odnést je prostě není možné. V tom případě nařízení praví, že musí být spáleny.

Muži z rádiové čety 20. divize nemají v této chvíli pražádný smysl pro humor, ani pro onen šibeniční druh rozšířený mezi vojáky. Pokud je něco na světě dokáže v této chvíli rozesmát, je to představa, jak se pokoušejí vytvořit hranici promočených knížek uprostřed bažiny za prudkého deště. Možná by je dokázali spálit, kdyby použili letecký benzín - víc, než ho ve skutečnosti mají. Pak by z plamenů stoupal obrovský sloup kouře, který by přilákal P-38, jako pach lidského těla přitahuje komáry.

Spálit je by nemělo být nutné. Nová Guinea je vyjící vír rozkladu a hniloby. Jediné, co tu vydrží, jsou kameny a vosy. Vojáci tedy strhají obaly, aby je mohli vzít domů jako důkaz, že knihy byly zničeny, zbytek uloží do kufru a ten zakopou na břehu jedné zvlášť pomstychtivé řeky.

Není to moc dobrý nápad. Ale přežili bombardování. I když vás šrapnely minou, tlaková vlna je jako kamenná stěna řítící se rychlostí sedm set mil za hodinu. Na rozdíl od kamenné stěny vám ale projde tělem jako záblesk světla skleněnou figurínou. Cestou skrz přestaví všechny části těla až po mitochondriální úroveň, naruší všechny pochody ve všech buňkách včetně těch, co umožňují vašemu mozku sledovat Čas a vnímat svět. Stačí pár detonací, aby vám to rozcupovalo přadeno vědomí na jednotlivá zamotaná vlákna. Tito muži nejsou titíž, kteří opouštěli své domovy. Nelze od nich čekat, že budou schopní jasně myslet ani že budou dělat věci z rozumných důvodů. Bahno na kufr házou ani ne tak proto, že to je logický způsob, jak se ho zbavit, ale spíš jako by prováděli nějaký rituál, jen aby té hromadě podivných informací prokázali náležitou poctu.

Když je po všem, hodí si na ramena železo a rýži a vydají se nahoru do hor. Jejich kamarádi po sobě zanechali udusanou pěšinu, která už zarůstá džunglí. Milníky tvoří těla - touto dobou už jenom zapáchající bojiště - o něž se perou poblázněné hordy mikrobů, brouků, šelem a ptáků, jaké vědci ještě ani nestihli řádně popsat.

HUFF DUFF

Stožár Huff Duffu je vztyčen předtím, než na novém velitelství zvláštní jednotky 2702 vůbec mají střechu, a anténa je umístěna dřív, než pro její napájení vůbec mají elektřinu. Waterhouse předstírá, jak nejlépe umí, že mu na tom záleží. Svým dělníkům dává na vědomí: Obrovské tankové armády bojující v africké poušti možná jsou švihácké a romantické, ale nejdůležitější bitvou této války (jako vždy ignorující východní frontu) je bitva o Atlantik. A bitvu o Atlantik nemůžeme vyhrát bez toho, abychom potopili pár U-bootů, a ty zase nemůžeme potopit, pokud je nenajdeme, a k jejich vyhledávání potřebujeme něco onačejšího než osvědčený způsob nechat mezi nimi proplout naše konvoje, aby je mohly rozstřílet na kusy. A tím způsobem, chlapi, je zprovoznit tuhle anténu, jak nejrychleji to jenom jde.

Waterhouse není herec, ale když kolem v jednom týdnu profičí druhá bouřka s mrznoucím deštěm a anténu silně poškodí a on musí zůstat celou noc vzhůru a spravovat ji ve světle galvanické luciferky, je si celkem jistý, že je má na háku. Hradní služebnictvo pracuje do pozdních hodin a zásobuje ho horkým čajem a brandy a stavbaři před ním na druhý den ráno nadšeně křičí hip hip hurá, když je opravená anténa vytažena na vrchol stožáru. Všichni jsou si tolik jistí, že zachraňují životy v severním Atlantiku, že by ho nejspíš zlynčovali, kdyby odhalili pravdu.

Ta historka s Huff Duffem je směšně přesvědčivá. Je tak přesvědčivá, že kdyby Waterhouse pracoval pro Němce, byla by mu podezřelá. Anténa je směrový model. Když je natočená ke zdroji, přijímá silný signál, jinak to za moc nestojí. Operátor čeká, až nějaký U-boot začne vysílat, a pak otáčí anténou sem a tam, dokud nezíská nejlepší hodnoty. Ze směru antény lze určit azimut zdroje vysílání. Dvě tři sledování z několika stanic Huff Duffů lze využít k triangulaci zdroje signálu.

Aby udrželi zdání, musí být na stanici personál čtyřiadvacet hodin denně, což Waterhouse během prvních týdnů roku 1943 skoro zabije. Zbytek zvláštní jednotky 2702 se neobjevil podle plánu, a tak musí Waterhouse prozatím udržovat zdání sám.

Všichni na deset mil kolem - v zásadě veškeré civilní obyvatelstvo Qwghlmu, nebo řečeno jinak, celá qwghlmská rasa - vidí novou anténu Huff Duffu na hradním stožáru. Nejsou to žádní pitomci a přinejmenším některým musí být jasné, že pokud by byla pořád otočená jedním směrem, příliš užitečná by nebyla. Když se nehýbe, nepracuje. A pokud nepracuje, tak co sakra vůbec na hradě dělá?

Proto s ní musí Waterhouse otáčet. Žije v kapli, spí - když spí - ve visutém lůžku napnutém v nebezpečné nadmořské výšce nad podlahou (zjistil totiž, že "skřečci" umějí úžasně skákat).

Kdyby spal přes den, i náhodní pozorovatelé v městečku by si všimli, že se anténa nepohybuje. A to by nebylo dobré. Jenomže nemůže spát ani v noci, když Němci odrážejí své vysílání mezi ponorkami v severním Atlantiku a základnami v Bordeaux a Lorientu od ionosféry, protože skutečně dobrý pozorovatel - řekněme nespavostí trpící dělník na hradě nebo německý špeh na skalách s dalekohledem - by pojal podezření, že nehybná anténa Huff Duffu je pouze krytím pro nějakou záludnost. Waterhouse se s problémem vypořádá tak, že si zdřímne pár hodin za soumraku a dalších pár při východu slunce - což se příliš nelíbí jeho tělu. A když vstane, může se těšit jedině na to, že bude osm až dvanáct hodin bez přestávky sedět u konzoly Huff Duffu, sledovat, jak mu od úst stoupá pára, pohrávat si s anténou a poslouchat - ticho!

Klidně si přiznává, ze je sobecký zmetek, poněvadž se lituje, když jiní muži musejí čelit palbě.

Když už si to sám se sebou vyjasnil, co udělá, aby si zachoval zdravý rozum? Postup už má nacvičený: chvíli nechá anténu namířenou zhruba na západ, pak s ní otáčí ve stále menších obloucích a předstírá, že se zaměřuje na U-boot, a nakonec ji nechá sedět a cvičí, aby se rozehřál. Uniformu vyměnil za roucho z teplé qwghlmské vlny. Ve zcela nepředvídatelných intervalech k němu vždycky vrazí nějaký hradní sluha s horkou polévkou nebo čajem nebo se prostě jen přijde podívat, jak se mu daří, a sdělit mu, jaký je skvělý chlapík. Jednou denně Waterhouse napíše hromadu nějaké hatmatilky - údajné výsledky - a odešle je na námořní základnu.

Svůj čas dělí mezi myšlenky na sex a myšlenky na matematiku. První ho neustále ruší při druhém. A když kuchařka Blanche, korpulentní padesátnice, která mu nosí jídlo, ulehne s edémem, zimnicí, pakostnicí, kolikou nebo nějakou jinou

shakespearovskou nemocí a nahradí ji Margaret, jíž je něco přes dvacet a je báječná, ještě se to zhorší.

Margaret mu opravdu zamotala hlavu. Když to začne být skutečně nesnesitelné, odebere se na latrínu (aby ho služebnictvo nepřepadlo v nějakém nevhodném okamžiku) a přejde na manuální chod. Na Havaji však zjistil jednu věc, totiž že manuální chod naneštěstí není totéž jako doopravdy. A účinek brzy odeznívá.

Během čekání na odeznění účinků zvládne spoustu matematiky. Alan mu dodal nějaké poznámky o redundanci a entropii ve vztahu ke své práci o šifrování hlasem, čemuž se v současné době věnuje v New Yorku. Waterhouse se jeho poznámkami prokouše a přijde s několika hezkými poučkami, které však nemůže Alanovi přeposlat bez toho, aby porušil zásady zdravého rozumu i plno bezpečnostních opatření. Když tedy skončí s matematikou, obrátí pozornost k čisté kryptologii. Strávil v Bletchley Parku dost času, aby si uvědomoval, jak málo tomuto umění rozumí.

U-booty se přes rádio vybavují až příliš často a všichni v německém válečném námořnictvu to vědí. Jejich odborníci na bezpečnost pořád otravují velicí důstojníky, aby zpřísnili bezpečnostní opatření, a kýženého výsledku konečně dosáhli zavedením čtyřrotorové Enigmy, která na rok srazila Bletchley Park na kolena...

Aby mohla Margaret přinést Waterhousovi jídlo, musí hrad obejít venkem, a než se k němu dostane, tváře jí zrumění. Pára od úst se jí vznáší před obličejem jako hedvábný závoj -

Nech toho, Lawrenci! Předmětem dnešní přednášky je německá námořní čtyřrotorová Enigma, u nich známá jako Triton, u Spojenců j ako Shark - Žralok. Do provozu byla uvedena 2. února loňského roku (1942), a teprve až když byla 30. října objevena ztroskotaná německá ponorka U-559, získal Bletchley Park materiál potřebný k rozlousknutí kódu. Před několika týdny, 13. prosince, Bletchley Park Žraloka konečně rozbil a vnitřní zprávy německého válečného námořnictva se pro Spojence opět staly otevřenou knihou.

Díky tomu vzápětí zjistili, že Němci rozlouskli šifry britského obchodního loďstva a že celý rok přesně věděli, kde hledat konvoje.

Všechny tyto informace byly Lawrenci Pritchardovi Waterhousovi předány v posledních dnech prostřednictvím dokonale bezpečné jednorázové šifry. Z Bletchley mu to sdělují, protože se to týká teorie informace, což je jeho obor a jeho problém. Otázkou je, jak rychle můžeme nahradit prolomenou šifru obchodního loďstva bez toho, abychom Němce upozornili na skutečnost, že jsme rozlouskli Žraloka?

Waterhouse o věci nemusí přemýšlet dlouho, než dojde k závěru, že je příliš riskantní si s tím zahrávat. Jediný způsob, jak situaci zvládnout, je vykonstruovat nějakou nehodu, která by Němcům vysvětlila, proč Britové úplně ztratili důvěru v šifru obchodního loďstva a změnili ji. Sepíše v tomto duchu hlášení a začne je zašifrovávat s použitím jednorázové tabulky, jejíž druhou polovinu vlastní Chattan.

"Je všechno v pořádku?"

Waterhouse se vymrští ze židle a otočí se. Srdce mu málem vyskočí z hrudi.

Je to Margaret, stojí u dveří zahalená ve svém dechu, přes livrej komorné má přehozený šedý vlněný svrchník a rukama v šedých vlněných rukavicích podpírá tác s čajem a koláčky. Jediné části těla, jež nemá zahalené ve vlně, jsou kotníky a obličej. Kotníky má krásně tvarované a klidně nosí podpatky. A obličej nikdy nevystavila přímému slunečnímu záření, takže připomíná devonshireskou šlehačku posypanou okvětními plátky růží.

"Ach! Hned si to vezmu!" vybreptne Waterhouse a vrhne se k ní trhavými pohyby zrozenými z vášně promísené s podchlazením. Když si od ní bere tác, mimoděk jí stáhne rukavici, která spadne na podlahu. "Pardon!" zasupí a uvědomí si, že její ruce ještě nikdy neviděl. Nehty na ruce, kterou si přidrží před ústy a dýchá si na ni, má nalakované červeným lakem. Upírá na něj velké zelené oči, plné klidného očekávání.

"Co jste říkala?" ptá se Waterhouse.

"Jestli je všechno v pořádku," zopakuje mu Margaret svou otázku.

"Ano! Proč by nemělo?"

"Protože anténa se už asi hodinu nepohnula," vysvětluje Margaret.

Waterhouse je tak vyvedený z konceptu, že se málem neudrží na nohou.

Margaret si stále dýchá na nalakované konečky prstů, a Waterhouse vidí jen její zelené oči, v nichž se jí uličnicky blýská. Margaret se zadívá na jeho visuté lůžko. "Schrupli jsme si v práci, co?"

Waterhouse to chce nejdřív popřít a prozradit jí, jak to je doopravdy - tedy že myslel na sex a šifry a zapomněl s anténou pohybovat. Ale rychle mu dojde, že mu Margaret poskytla lepší výmluvu. "Přiznávám se," zachraptí. "Byl jsem vzhůru dlouho do noci."

"Čaj vás udrží vzhůru," slibuje Margaret, a znovu zalétne pohledem k lůžku, než si natáhne rukavici. "Jaké to je?"

"Jaké je co?"

"Spát v tomhle. Je to pohodlné?"

"Velice."

"Můžu si zkusit, jaké to je?"

"Ehm. Je hrozně těžký se tam nasoukat - když je to takhle vysoko."

"Ale vy to zvládáte, ne?" namítne škádlivě. Waterhouse cítí, jak rudne. Margaret dojde k lůžku, skopne boty na podpatku, a Waterhouse sebou trhne, když vidí její bosé nohy na kamenné podlaze, která se nezahřála od chvíle, kdy hrad vypálili berberští korzáři. Nehty na nohou má také nalakované na červeno. "Mně to nevadí," prohlásí Margaret, "pocházím ze statku. No tak, pojďte mi pomoct!"

Waterhouse úplně ztratil i to málo kontroly, již nad situací měl. Přišourá se blíž, skloní se a sepne ruce. Margaret si do nich stoupne a vymrští se do visutého lůžka, kde s hihňáním zmizí v rozměrném hnízdě ze šedých vlněných pokrývek. Lůžko se houpá sem a tam jako kadidelnice, vydávající slabou vůni levandule. Lůžko se zhoupne jednou, dvakrát. Zhoupne se pětkrát, desetkrát, dvacetkrát. Margaret mlčí a nehýbá se. Waterhouse tam stojí, jako kdyby vrostl do země. Poprvé za celé týdny neví, co přesně se stane vzápětí, a z toho pocitu je jako omráčený a úplně bezmocný.

"Uspává to," ozve se Margaret. Konečně se pohne. Waterhouse zahlédne její obličejík vykukující přes okraj pod kápí šedé pokrývky. "Ááá!" zaječí dívka a praští sebou zase na záda. Náhlý pohyb dodá pravidelnému pohupování lůžka na excentričnosti.

"Co se stalo?" ptá se Waterhouse bezmocně.

"Bojím se výšek!" vykřikne Margaret. "Mrzí mě to, Lawrenci, měla jsem tě varovat. Můžu ti tykat?" Z jejího tónu je jasné, že by se jí velice dotklo, kdyby odmítl. A jak by mohl Lawrence zranit pocity takové hezké, bosé, akrofobické dívky, bezmocně ležící ve visutém lůžku?

"Ale ovšem, samozřejmě," zablábolí. Ví však velmi dobře, že míček je pořád ještě na jeho straně hřiště. "Můžu ti nějak pomoct?"

"Byla bych ti velmi vděčná," říká Margaret.

"Co kdybys mi teda sešplhala po ramenou, nebo tak něco?" navrhuje Waterhouse.

"Já se vážně hrozně bojím," vypískne Margaret.

Z této situace existuje jen jediná cesta. "Aha. A nepovažovala bys za nevhodné, kdybych vylezl nahoru a pomohl ti?"

"To by od tebe bylo tak hrdinské!" vydechne Margaret. "Budu ti nevýslovně vděčná."

"Tak teda..."

"Ale trvám na tom, abys nejdřív splnil své povinnosti!"

"Jak prosím?"

"Lawrenci," řekne Margaret, "až já slezu dolů, půjdu do kuchyně a umeju podlahu - která už je stejně docela čistá, děkuju pěkně. Ty na druhou stranu máš důležitou práci - práci, která by mohla zachránit život stovkám mužů v nějakém atlantickém konvoji! A já vím, že spát ve službě je veliká hanebnost. Nedovolím ti vylézt sem nahoru, dokud to nenapravíš."

"Tak dobře," vzdá se Waterhouse, "nedáváš mi jinou možnost. Povinnost volá." Napřímí se, otočí se na podpatku a vrátí se ke stolu. Skřečci už zmizeli se všemi Margaretinými koláčky, ale aspoň si nalije čaj. Pak pokračuje v šifrování instrukcí pro Chattana: BEZPECNE BUDE JEN POUZITI HRUBE SILY DEJTE SEZNAM KODU NA LOD TU PRIRADTE KE KONVOJI DO MURMANSKA AZ BUDE MLHA LOD ZTROSKOTA V NORSKU.

Šifrování jednorázovou tabulkou chvíli trvá. Lawrence zvládne počítání v modulo 25 i ve spánku, ale počítat s erekcí je něco zcela jiného. "Lawrenci? Co to děláš?" vyzvídá Margaret ze svého hnízda nad zemí, kde je nejspíš stále tepleji a útulněji. Lawrence potají koukne po jejích vyzutých botách.

"Připravuju hlášení," odpoví Lawrence. "Nebylo by mi k ničemu získávat údaje, kdybych je neposílal dál."

"Máš docela pravdu," usoudí Margaret zamyšleně.

Nastala vhodná příležitost přiložit do ubohých železných kamínek. Lawrence do nich nasype několik hrstí drahocenného uhlí, papír s konceptem a jednorázovou tabulku, které právě použil k šifrování. "Teď by tu mělo být tepleji," podotkne.

"To je příjemné," praví Margaret. "Celá se třesu."

Lawrence v tom rozpozná narážku vyzývající k započetí záchranných operací. Asi o patnáct vteřin později je nahoře s Margaret. Ani jednoho příliš nepřekvapí, že je tam dost těsno. Chvíli se zmítají a skončí to tak, že Lawrence leží na zádech a Margaret na něm, stehno vsunuté mezi jeho nohama.

Ohromeně zjišťuje, že je ztopořený. A zřejmě se i stydí, že nepředvídala jeho potřeby. "Ty můj chudáčku!" vykřikne. "No ovšem. Jak jsem mohla být tak nechápavá! Musíš se tu cítit tak osamělý." Políbí ho na tvář, což je hezké, protože on je příliš užaslý, než aby se dokázal pohnout. "Chrabrý válečník si zaslouží veškerou podporu, jakou mu my civilisté můžeme poskytnout," prohlásí Margaret a natáhne ruku k jeho poklopci.

Přetáhne si šedou vlnu přes hlavu a zahrabe se do nové polohy. Z toho, co se stane vzápětí, je Lawrence Pritchard Waterhouse úplně bez sebe. Přivřenýma očima vzhlíží ke stropu kaple a děkuje Bohu, že mu seslal německého špeha a anděla milosrdenství v tak rozkošném obalu.

Když je po všem, otevře znovu oči a zhluboka se nadechne chladného atlantského vzduchu. Všechno kolem sebe vidí s nově nalezenou jasnozřivostí. Margaret očividně dokáže divy s jeho výkonností na kryptologické frontě - pokud se mu podaří přilákat ji zpátky.

STRÁNKY

Je to už dlouho, co po Ascotské dostihové dráze v Brisbane běhali koně. Na ploše uprostřed je plno roztažených plachet. Tráva už dávno uschla z nedostatku slunce a tím, jak po ní neustále dupají vojáci. Všude jsou vykopané latríny a nastavěné jídelní stany. Třikrát denně se zdejší obyvatelé plouží přes dráhu a kolem ztichlých, prázdných stájí. Na louce, kde si koně kdysi protahovali nohy, vyrostly jako muchomůrky dvě desítky plechových ubikací. Muži pracující v těchto barácích sedí celý den u rádia, u psacích strojů nebo kartoték. V lednovém vedru jsou svlečení do půl těla. Už je to dávno, co se na dlouhé verandě domu na Henry Street slunívaly kurvy, a když tehdy pánové cestou na Ascotskou dostihovou dráhu nebo z ní zahlédli přes bílé zábradlí jejich vnady, zaváhali, zkontrolovali peněženku, zapomněli na skrupule, otočili se na patě a vydali se po schůdcích do domu. Dnes je tu plno důstojníků a nadšenců do matematiky. Přízemí obývají převážně Australané, poschodí zabrali Američané a několik šťastných Britů, kterým se podařilo vyváznout ze Singapuru, než je stačil chytit generál Jamašita, Malajský tygr a pokořitel města, a vydolovat jim z hlavy důležité informace.

Dnes je starý bordel vzhůru nohama. Všichni s prověřením Ultra jsou venku v garáži, z níž se nese hukot a řev a bzučení větráků a která doslova žhne naakumulovaným teplem. V garáži je umístěn rezavý ocelový kufr, ještě celý od říčního bláta, částečně zakrývajícího japonské znaky nastříkané na bocích. Kdyby nějaký japonský špion zahlédl kufr během urychlené přepravy z letiště do garáže nevěstince, byl by v něm poznal majetek rádiové čety 20. divize, v

současné době ztracené v pralesích Nové Guineje.

Fáma, vykřičená přes randál, jaký dělají větráky, praví, že ho našel nějaký kopáč - australský námořní pěšák. Jeho jednotka prohledávala opuštěné velitelství 20. divize kvůli pastem, když se mu na břehu řeky přímo zbláznil detektor kovů.

Šifrovací knihy jsou uvnitř naskládané úhledně jako zlaté cihly. Jsou mokré a plesnivé a všem chybí desky, ale podle válečných měřítek jsou jako nové. Muži, svlečení do pasu a celí zalití potem, vyndávají knihy jednu po druhé jako sestřičky vyndávající novorozeňata z proutěných kočárků a odnášejí je ke stolům, kde odříznou shnilou vazbu, jednu po druhé odloupnou vlhké stránky a ty rozvěšují na improvizované prádelní šňůry natažené pod stropem. Ovzduší je plné novoguinejského zápachu a vlhkosti, jak proudící vzduch vyhání ze stránek říční vodu. Všechno je nakonec odvětráno ven a ještě půl míle po větru chodci krčí nos. Skříně z bordelu - které jsou dosud cítit francouzskými parfémy, pudrem, vodičkou na vlasy a spermatem a nyní jsou nacpané až po strop kancelářskými potřebami - jsou prohledány kvůli dalším šňůrám. Síť šňůr se rozrůstá, nové vrstvy se křižují nad i pod starými, a jakmile jsou nataženy, každý palec vzápětí zabere další mokrá stránka. Na každé stránce je zakreslená mřížka, tabulka, kde je v jednom okénku hiragana, katakana nebo kandži, skupina číslic nebo rómadži v dalším, a každá stránka je opatřena odkazy na jiné stránky podle schématu, jaké si může zamilovat pouze šifrant.

Objeví se fotograf v závěsu s pomocníky obtíženými mílemi filmu. Ví jenom, že musí každou stránku dokonale ofotit. Malarický puch ho téměř složí už ve chvíli, kdy vstoupí do dveří, ale když se vzpamatuje, pečlivě si garáž prohlédne. Vidí jenom do nekonečna se táhnoucí stránky, které se kroutí a kape z nich voda, a jak schnou, bělají a tabulky informací na nich začínají vystupovat v ostrém reliéfu jako záměrné kříže bombometčíků, vyryté vlasové kříže na periskopech, pronikající mraky a mlhou a zaměřující se na břicha japonských vojenských transportních lodí, nacpaná severobornejským palivem a oživlá horkou párou.

ZTROSKOTÁNÍ

"Pane! Mohl byste mi, prosím, říct, kam plujeme, pane?"

Poručík Monkberg si zhluboka, roztřeseně vzdychne a hrudní koš se mu rozklepe jako plechová bouda uprostřed cyklonu. Provede nepříliš elegantní klik. Dostane tak hlavu ze záchodové mísy děsivě zchátralé nákladní lodi. Uškubne kousek drsného toaletního papíru a otře si ústa, než vzhlédne k seržantu Robertu Shaftoovi, který se opírá o palubní průlez.

Shaftoe se ani nemusí moc opírat, protože nese výstroj vážící skoro tolik, co on. Vydali mu ji pečlivě zabalenou.

Mohl věci nechat zabalené, ale takhle skaut nefunguje. Bobby Shaftoe všechno rozbalil a rozložil si to na palubu, důkladně prohlédl a znovu zabalil.

Díky tomu mohl dojít k jistým závěrům. Přesněji, došel k závěru, že od mužů ze zvláštní jednotky 2702 se čeká, že se příští tři týdny budou muset zatraceně snažit, aby neumrzli. Mezitím se budou pokoušet zabít spoustu po zuby ozbrojených parchantů. Nejspíš Němců.

"Do N-N-N-Norska," vyjektá poručík Monkberg. Vypadá tak uboze, až Shaftoa napadne, že mu nabídne m-m-m-morfin. Látka sice vyvolává mírnou nevolnost, ale ta zabraňuje mnohem větší nevolnosti při mořské nemoci. Ale rychle přijde k rozumu a vzpomene si, že poručík Monkberg je důstojník, který má za úkol poslat ho na smrt, a rozhodne se, že se může jít klidně bodnout.

"Pane! Jaká je povaha naší mise v Norsku, pane?"

Monkberg si chřestivě říhne. "Ztroskotat a zdrhnout," odvětí.

"Pane! Ztroskotat kde, pane?"

"V Norsku."

"Pane! A zdrhnout kam, pane?"

"Do Švédska."

Shaftoovi se ta představa líbí. Nebezpečná plavba U-booty zamořenými vodami, srážka s Norskem a zoufalý útěk přes zamrzlé, nacisty okupované území, to vše mu připadá banální ve srovnání se zářícím cílem - zapadnout do největší a nejčistší zásobárny pravých švédských kund na světě.

"Shaftoe! Probuďte se!"

"Pane! Ano, pane!"

"Všiml jste si, jak jsme oblečení." Monkberg naráží na skutečnost, že odložili psí známky a všichni na sobě mají oděvy civilní či od obchodního loďstva.

"Pane! Ano, pane!"

"Nechceme, aby skopčáci nebo kdokoliv jiný zjistil, kdo doopravdy jsme."

"Pane! Ano, pane!"

"Teď byste se mohl sám sebe ptát, že když už máme vypadat jako civilové, proč proboha vláčíme všechny ty samopaly, granáty, dynamit a podobně."

"Pane! To měla být má následující otázka, pane!"

"Máme na to už vymyšlenou krycí historku. Pojďte se mnou."

Monkberg se najednou tváří nadšeně. Vyškrábe se na nohy a vede Shaftoa různými průlezy a po schodech do nákladového prostoru. "Víte, co jsou zač ty ostatní lodi?"

Shaftoe se tváří tupě.

"Ty lodi kolem nás? Jsme uprostřed konvoje, víte."

"Pane, ano, pane!" řekne Shaftoe o něco méně rozhodně. Během několika hodin, co je ponorka vyložila na tento převalující se vrak, se na palubě příliš nevyskytovali. A i kdyby se nahoru vydali, neviděli by kolem sebe nic jiného než tmu a mlhu.

"Konvoj do Murmanska," pokračuje Monkberg. "Všechny tyto lodě dopravují zbraně a zásoby do Sovětského svazu. Chápete?"

Dorazili do nákladového prostoru. Monkberg rozsvítí stropní světla a objeví se - bedny. Spousty a spousty a spousty beden.

"Plné zbraní," vysvětluje Monkberg, "včetně samopalů, granátů, dynamitu a podobně. Chápete, kam směřuju?"

"Pane, ne, pane! Nechápu, kam poručík směřuje!"

Monkberg k němu popojde blíž. Znepokojivě blízko. Mluví teď spikleneckým tónem. "Víte, všichni jsme jenom členové posádky téhle obchodní lodi, která pluje do Murmanska. Padne mlha. My se zatouláme od konvoje. A pak bum! Narazíme na to zkurvený Norsko. Uvázneme v zemi ovládané nacisty. Musíme prchat do Švédska! Ale počkat chvilku, řekneme si, co všichni ti Němci mezi námi a švédskou hranicí? Radši bychom se měli ozbrojit po zuby, tak. A kdo se může líp ozbrojit po zuby než posádka obchodní lodi, která je k prasknutí nacpaná zbraněmi? A tak vběhneme do nákladového prostoru, rychle vypáčíme víka několika beden a vyzbrojíme se."

Shaftoe se zadívá na bedny. Žádná z nich nemá vypáčené víko.

"A pak," dokončuje Monkberg, "opustíme loď a vydáme se do Švédska."

Nastane dlouhé ticho. Shaftoe se konečně vzpamatuje. "Pane! Ano, pane!" vyrazí ze sebe.

"Tak začněte páčit."

"Pane! Ano, pane!"

"A ať to vypadá jako chvatná práce! Chvatná! No tak! Do toho!"

"Pane! Ano, pane!"

Shaftoe se do toho snaží dostat. Čím tak asi bedny otevře? V dohledu není žádné páčidlo. Vyjde ven a vydá se chodbou. Ale Monkberg jde těsně za ním a pobízí ho, ať si pospíší. "Spěcháte! Nacisté přicházejí! Musíte se ozbrojit! Myslete na svou ženu a děti tam v Glasgow nebo Lubbocku nebo odkud kurva jste!"

"Z Oconomowoku ve Wisconsinu, pane!" zavrčí Shaftoe vzdorně.

"Ne, ne! Ne ve skutečném životě! V roli toho ztroskotaného námořníka! Hele, Shaftoe! Hele! Spása je po ruce!"

Shaftoe se otočí. Monkberg ukazuje na skříňku označenou OHEŇ.

Shaftoe otevře dvířka a mezi jiným nářadím uvidí jednu z těch obrovských seker, co si je hasiči vždycky nosí do hořících budov.

O třicet vteřin později už je zpátky v nákladovém prostoru a o sto šest páčí víko z bedny s municí ráže .45. "Rychleji! Nahodileji!" křičí Monkberg. "Tohle není přesná operace, Shaftoe! Panikaříte!" Pak dodá: "Zatraceně!" přiběhne k Shaftoovi a vytrhne mu sekeru z rukou.

Zuřivě se rozmáchne, a jak se snaží přizpůsobit obrovské váze a délce nástroje, bednu úplně mine. Shaftoe sebou praští na podlahu a odkutálí se do bezpečí. Monkberg konečně vyřeší problém dosahu a azimutu a skutečně se trefí do bedny. Po palubě se sypou třísky.

"Vidíte!" funí Monkberg a ohlédne se přes rameno na Shaftoa. "Chci třísky! Chci chaos!" Během řeči a ohlížení se znovu rozmachuje sekerou, a taky přešlapuje, protože se loď kymácí, a čepel následně mine bednu a skončí přímo v Monkbergově kotníku.

"Hrome!" řekne poručík Monkberg tiše, konverzačním tónem. Fascinovaně se dívá na svůj kotník. Shaftoe k němu přistoupí, aby se podíval, co je na něm tak zajímavého.

Hezký kus Monkbergovy levé nohy je úhledně přeseknutý. Ve světle Shaftoovy baterky lze vidět několik přeťatých cév a šlach vyčnívajících na opačných stranách rány, jako zničené mosty a potrubí visící na protějších stranách propasti.

"Pane! Jste zraněnej, pane!" upozorní ho Shaftoe. "Jdu zavolat poručíka Roota!"

"Ne! Vy zůstanete tady a dáte se do práce!" prohlásí Monkberg. "Roota si najdu sám." Oběma rukama si stiskne nohu nad ránou, takže na palubu teče jeho krev proudem. "Tohle je dokonalé!" pronese hloubavě. "Bude to mnohem realističtější."

Rozkaz několikrát zopakuje a Shaftoe se neochotně vrátí k práci se sekerou. Monkberg ještě chvíli kulhá a poskakuje po nákladovém prostoru, než se konečně sebere a jde hledat Enocha Roota. "Nezapomeňte! Jde nám o to, aby to vypadalo jako rabování!" nabádá Shaftoa.

Ale ten kousek se zraněnou nohou Shaftoovi celou věc objasní mnohem lépe, než by to kdy dokázala Monkbergova slova. Pohled na krev vyvolá vzpomínky na Guadalcanal a novější dobrodružství. Poslední dávka morfinu vyprchává a jemu se bystří smysly. Mořská nemoc se začíná projevovat s plnou silou a on by s ní rád bojoval nějakou pořádnou prací.

A tak začne se sekerou šíleně vyvádět. Ztratí pojem o tom, co se kolem něj děje.

Byl by moc rád, kdyby zvláštní jednotka 2702 zůstala na suché zemi - nejlépe na suché a teplé zemi, jako byl ten statek v Itálii, kde strávili dva slunné týdny.

První část úkolu znamenala tvrdou práci, když museli roznášet ty sudy sraček. Ale zbytek (až na posledních pár hodin) byl jako dovolenka, akorát tam nebyly žádné ženy. Každý den se střídali na pozorovatelně a dalekohledy sledovali Neapolský záliv. Každou noc si desátník Benjamin sedl k rádiu a odeslal morseovkou další hatmatilku.

Jednou v noci Benjamin obdržel zprávu a nějakou dobu ji dešifroval. Shaftoovi pak oznámil novinku. "Němci věděj, že jsme tady."

"Co tím myslíš, že věděj, že tu jsme?"

"Věděj, že už nejmíň šest měsíců máme zřízenou pozorovatelnu u Neapolskýho zálivu," sdělil mu Benjamin.

"Nejsme tady ani dva tejdny."

"Zítra to tu chtějí prohledat."

"Tak odsud kurva vypadnem," prohlásil Shaftoe.

"Plukovník Chattan přikazuje, že máš počkat," podotkl Benjamin, "dokud se neujistíš, že Němci věděj, že tu jsme."

"Ale já vím, že Němci věděj, že tu jsme," namítl Shaftoe. "Vždyť jsi mi to právě řekl."

"Ne, ne, ne, ne, ne," vyhrkl Benjamin, "musíš počkat, dokud by ses nepřesvědčil, že to Němci věděj, kdybys to už nevěděl, protože ti to rádiem sdělil plukovník Chattan."

"Utahuješ si ze mě?"

"Rozkazy," odtušil Benjamin a na důkaz Shaftoovi podal dešifrovanou zprávu.

Hned po východu slunce na obloze zaslechli pozorovací letadla. Shaftoe byl připravený provést únikový plán a zajistil, aby to ostatní udělali taky. Pár těch hošanů od SAS poslal na obhlídku ošemetných míst na jejich únikové cestě. Sám si jen lehl na záda a pozoroval letadla křižující oblohu.

Ví už, že to Němci vědí?

Od chvíle, kdy se probudil, ho sledoval párek hochů od SAS a nespouštěl z něj oči. Shaftoe se konečně podíval jejich směrem a kývl. Oni odběhli. Chvíli nato uslyšel, jak na stěny beden s nástroji narážejí francouzáky.

Němci měli pozorovací letadla na celé té pitomé obloze. Opravdu pádný nepřímý důkaz, že to vědí. A Shaftoe jejich letadla jasně viděl, takže mohl s největší pravděpodobností zjistit, že to vědí. Ale plukovník Chattan mu rozkázal zůstat na místě, "dokud ho Němci jednoznačně nezpozorují", ať už to znamenalo cokoliv.

Zvlášť jedno z těch letadel se neustále přibližovalo. Pátralo velmi nízko u země a při každém přeletu zabíralo jen úzký pás. Shaftoe čekal, až proletí přímo nad nimi, a nejradši by křičel. Celé to bylo příliš praštěné, než aby to mohla být pravda. Nejradši by vystřelil světlici, jen aby už bylo po všem.

Konečně, někdy během odpoledne, se Shaftoe, ležící na zádech ve stínu stromu, podíval přímo nad sebe a spočítal nýty na břiše toho německého letadla. Byl to Henschel Hs 12623 s dozadu směřujícími křídly umístěnými nad trupem, aby nebránila v pohledu dolů, a s žebříky, nosníky a obrovským, neohrabaným, rozcapeným přistávacím zařízením. Jeden Němec, zabalený ve skleněném rubáši, letadlo pilotoval, druhý byl venku, měl nasazené brýle a pohrával si s kulometem. Ten se málem podíval Shaftoovi do očí, pak poklepal pilotovi na rameno a ukázal dolů.

Henschel změnil normální vzorec pátrání a prudce se otočil, aby mohl znovu přeletět nad jejich pozicemi.

"To je ono," řekl si Shaftoe. Vstal a zamířil k rozpadlé stodole. "To je ono!" křikl. "Proveďte rozkaz!"

Hoši od SAS byli na korbě náklaďáku pod plachtou a činili se s francouzskými klíči. Shaftoe se podíval jejich směrem a na čisté bílé látce uviděl rozložené lesklé součástky vickersu. Kde sakra ti chlápci sehnali čistou bílou látku? Nejspíš si ji schovávali na dnešek. Proč nemohli ten vickers připravit už předtím? Protože měli rozkaz sestavit ho narychlo, v poslední minutě.

Desátník Benjamin zaváhal s rukou nad telegrafním klíčem. "Seržo, určitě vědí, že tu jsme?"

Všichni se otočili, aby viděli, jak Shaftoe na tuto mírnou výzvu zareaguje. Pomalu si totiž získával reputaci chlapa, před nímž je třeba mít se na pozoru. Shaftoe se otočil na patě a odešel na palouk o pár yardů dál. Slyšel, jak se muži ze zvláštní jednotky 2702 strkají, aby zaujali co nejlepší místo u dveří s výhledem na něj.

Henschel se obracel k dalšímu přeletu a byl tak nízko, že byste se mu nejspíš trefili kamenem do čelního skla.

Shaftoe si shodil britský samopal z ramene, zatáhl pojistku, zapřel si pažbu o tělo, zvedl hlaveň a zahájil palbu. Někdo by si mohl stěžovat, že tomuhle zákopovému koštěti schází průraznost, ale on si byl jistý, že vidí, jak henschelu z motoru létají kusy železa. Vzápětí ztratil pilot nad henschelem kontrolu. Letadlo se naklonilo, až mělo křídla téměř svisle, stočilo se a naklonilo se ještě víc, a nakonec letělo hlavou dolů a ztratilo i tu malou výšku, kterou mělo na začátku. Přistálo na zádech v olivách, necelých sto yardů daleko. Nevzňalo se okamžitě, což těm, kdo ho sledovali, přineslo jisté zklamání.

Rozhostilo se naprosté ticho. Jediným zvukem bylo pípání desátníka Benjamina, jenž, když na svou otázku nedostal odpověď, začal vyťukávat zprávu. Shaftoe pro jednou dokázal morseovku sledovat - tahle zpráva odcházela jako prostý text. "JSME ODHALENI STOP PROVADIME PLAN TORUS."

Prvním příspěvkem ostatních k Plánu Torus bylo vyšplhat se na náklaďák, který vyjel ze skrýše ve stodole a teď běžel na volnoběh mezi stromy opodál. Když Benjamin skončil, nechal rádio rádiem a připojil se k nim.

Prvním Shaftoovým úkolem v Plánu Torus bylo projít celé stavení křížem krážem, stejně jako když oblast prohledávala letadla. Nesl si otevřený kanystr s benzínem.

Nechal kanystr, asi ze třetiny plný, stát uprostřed stodoly. Vytáhl pojistku z granátu, hodil ho do benzínu a vyběhl z budovy. Náklaďák už odjížděl, když ho dohonil a vrhl se do čekajících rukou své jednotky. Muži ho vytáhli nahoru. Shaftoe se usadil na korbě právě včas, aby viděl, jak se budova mění v uspokojivou ohnivou kouli.

"Fajn," sdělil pak svým mužům. "Musíme zabít pár hodin."

Všichni muži na náklaďáku - s výjimkou hochů od SAS, kteří pracovali na vickersu - se po sobě podívali stylem opravdu právě řekl tohle?

"Ehm, seržo," ozval se jeden z vojáků nakonec, "mohl bys nám vysvětlit tu část o zabíjení času?"

"Letadlo přiletí až za chvíli. Rozkazy."

"Vznikl snad nějakej problém nebo -"

"Nee. Všecko je v cajku. Rozkazy."

Dál už chlapi nechtěli remcat, nicméně si dál vyměňovali významné pohledy. Konečně promluvil Enoch Root: "Tví muži si pravděpodobně říkají, proč jsme nemohli zabíjet čas nejdřív, až pak upozornit Němce na naši přítomnost a s letadlem se setkat až na poslední chvíli."

"Jo!" vyhrkla celá banda chlápků a hošanů a všichni energicky přikyvovali.

"To je dobrá otázka," podotkl Enoch Root. Mluvil, jako by už odpověď znal, takže by ho všichni na korbě nejradši praštili.

Němci vyslali několik pozemních jednotek, které měly zabezpečit křižovatky v oblasti. Když zvláštní jednotka 2702 dorazila na první křižovatku, všichni Němci byli čerstvě zabití a oni jen museli na chvíli zpomalit, aby ze skrýše mohlo vyběhnout pár mariňáků a naskočit si dozadu.

Němci na druhé křižovatce neměli tušení, co se děje. Bezpochyby to byl důsledek toho, že se wehrmachtu podělala vnitřní komunikace, což se dalo poznat i přes všechny kulturní a lingvistické překážky. Zvláštní jednotka 2702 mohla prostě začít pálit zpod plachty a rozstřílet je na kusy nebo je aspoň zahnat do úkrytu.

Další Němci, na něž narazili, nehodlali něco takového připustit. Ze dvou nákladních aut postavili zátaras, sami zaujali postavení na druhé straně a zbraně měli připravené. Vypadalo to však, že nemají žádnou větší ráži. Teď už však byl vickers složený, zkalibrovaný, vyladěný, prohlédnutý a nabitý. Plachta letěla dolů. Vojín Mikulski, mrzutý, zadumaný hoch od SAS, polského původu, přes dvě stě padesát liber živé váhy, zahájil operaci s vickersem ve stejné chvíli, kdy Němci začali střílet z pušek.

Když Bobby Shaftoe chodil na střední školu, dostal se do programu, který studentům pomáhal vybrat si zaměstnání, a skončil v dílnách. Tam se značné množství času přirozeně věnovalo řezání velkých kusů dřeva nebo kovu na kusy menší. Řezání, které by s ruční pilkou bylo nesmyslně obtížné a dlouhé, se dalo snadno zvládnout s motorovou pilou. Stejně tak určitý způsob řezání a určitý materiál způsobovaly, že se menší pily přehřívaly nebo úplně zakously, takže tato práce vyžadovala větší nástroj. Jenže i s největší motorovou pilou v dílně měl Bobby Shaftoe vždycky dojem, že na nástroj příliš tlačí. Když se čepel dotkla materiálu, začala vibrovat, zahřívala se, a pokud na pilu příliš zatlačil, zasekla se. Jednou v létě ale pracoval na pile, kde měli pásovou pilu. Pila, listy, náhradní díly, věci na údržbu, speciální nástroje a návody zabíraly celou místnost. Byl to jediný nástroj, jaký kdy viděl, který měl infrastrukturu. Byl velký jako auto. Dvě kola poháněj ící pás byla obrovská, s osmi paprsky, zachráněná z parní lokomotivy. Pila byla vyrobená z velkých kotoučů ocelového pásu tak, že někdo odvinul asi půl míle toho zubatého pásu, uřízl ho a pečlivě oba konce navařil k sobě, až vznikla smyčka. Když jste tu věc zapnuli, chvíli se nic nedělo, jenom ze země pomalu stoupaly infrazvukové vibrace, jako by se z velké dálky blížil nákladní vlak. Nakonec se pohnul pás, pomalu, ale neúprosně nabíral rychlost, až zuby úplně zmizely a z pily se stal blesk čisté, pekelné energie, pevně natažený mezi stolem a strojním zařízením nahoře. Muži si vtipy o nehodách na pásové pile vyprávěli tlumeným hlasem a obvykle je nemíchali s ostatními anekdotami na téma průmyslové nehody. Nicméně nejpozoruhodnější věc na pásové pile bylo to, že jste s ní dokázali přeříznout cokoliv, a nejenže jste to zvládli rychle a elegantně, ale pila si zřejmě ani nevšimla, že vykonává nějakou práci. Nevšimla si ani, že nějaká lidská bytost pod ni strká velký kus něčeho k přeříznutí. Nikdy nezpomalila. Nikdy se nepřehřála.

Po škole Shaftoe zjistil, že kulomety mají s pilami hodně společného. Z kulometů se daly vystřelovat kulky, ale také kopaly, zahřívaly se, špinily a nakonec se zasekly. Takže se z nich daly vystřelovat kulky, ale nebylo to jen tak, vznikal dost velký tlak, který nedokázaly snášet věčné. Avšak vickers na korbě tohoto vozu byl vedle ostatních kulometů jako pásová pila vedle ostatních pil. Vickers byl chlazený vodou. Měl vlastní posranej chladič. Měl infrastrukturu, stejně jako pásová pila, a celý tým techniků, kteří kolem něj běhali. Ale jakmile ten zatracený vickers jednou spustil, mohl střílet celé dny, pokud mu lidé dál nosili nábojové pásy. Když vojín Mikulski zahájil palbu z vickersu, několik mužů ze zvláštní jednotky 2702, dychtících taky přispět svým dílem, začalo naslepo střílet po Němcích s puškami, jenomže se přitom cítili tak malí a ubozí, že toho brzy nechali a jenom se schovali v příkopu u cesty, zapálili si cigarety a dívali se, jak kulky z vickersu létají k zátarasu. Mikulski chvíli ostřeloval všechna německá auta a otáčel vickersem sem a tam, jako člověk hrající si s hasicím přístrojem u požáru. Pak si vybral pár úseků zátarasu, za nimiž podle něj mohli stát lidé, a chvíli se na ně soustředil. Provrtával do vraků díry, až viděl na druhou stranu, prořezával se jejich rámy a trhal je na kusy. Přeřízl i několik okolních stromů, protože si myslel, že se za nimi skrývají Němci, a pak pokosil asi půl akru trávníku.

Tou dobou už začalo být jasné, že se několik Němců stáhlo za mírné návrší vedle silnice a střílí odtamtud. Mikulski proto zvedl hlaveň vickersu nahoru a vypustil proud kulek k obloze. Kulky pak padaly jako střely z minometu na druhou stranu návrší. Mikulskimu chvíli trvalo, než odhadl správný úhel, ale pak trpělivě rozeslal kulky po celém poli jako muž kropící trávník. Jeden z hochů od SAS na koleně provedl pár výpočtů, aby zjistil, jak dlouho v tom bude muset Mikulski pokračovat, aby bylo jisté, že kulky budou dopadat na příslušné uzemiv dostatečné hustotě - řekněme jedna na čtvereční stopu. Když bylo celé pole důkladně oseté olověnými střelami, Mikulski se vrátil zpátky k zátarasu a zajistil, že nákladní vozy na cestě budou nasekané na dost malé kousky, aby je bylo možné snadno odtáhnout.

Konečně přestal střílet. Shaftoe měl pocit, že by měl udělat zápis do lodního deníku, jako to dělávají kapitáni, když dostanou válečnou loď do přístavu. Cestou kolem zničených vozů zpomalili a civěli. Křehké železo bloků německých motorů se rozbilo jako sklo a mohli jste vidět úhledný příčný řez všemi motory. Z lesklých pístů a klikových hřídelí, vystavených slunci, kapal olej a chladicí kapalina.

Projeli přes zbytky zátarasu a zamířili do řídce osídleného vnitrozemí, kde si Luftwaffe mohla nádherně nacvičovat ostřelování. První dvě stíhačky, které se objevily, roztrhal na kusy Mikulski se svým vickersem. Dalším dvěma se podařilo naráz zničit nákladňák, velký kulomet i vojína Mikulskiho. Nikomu jinému se nic nestalo. Všichni byli v příkopu u cesty a dívali se, jak Mikulski klidně sedí za mířidly své zbraně a pohrává si se dvěma messerschmidty, než nakonec prohrál.

Mezitím se setmělo. Zvláštní jednotka se vydala na další cestu pěšky a na nosítkách nesla Mikulskiho pozůstatky. Narazili na německou patrolu a vyřídili si to s ní. Dva hoši od SAS byli raněni a jednoho museli zbytek cesty nést. Konečně dorazili na místo srazu, pšeničný lán, kolem kterého zapíchali světlice, aby americké DC-3 vyznačili přistávací dráhu. Letadlo je vzalo na palubu a bez dalších nehod dopravilo na Maltu.

A tam se poprvé setkali s poručíkem Monkbergem.

Ještě ani pořádně nepodali hlášení, a už je nahnali na další ponorku mířící bůhví kam. Ale když jim vyměnili výstroj do teplého podnebí za desetiliberní vlněné svetry, získali o cíli plavby jistou představu. O několik klaustrofobických dní

později se přesunuli na tuto nákladní loď.

Plavidlo samotné byla tak ubohá kocábka, že z legrace používali "šrot" místo "loď" a dalších námořnických výrazů, jako: Uveďte kabinu do šroťáku. Kam si velitel tohohle šrotstva myslí, že pluje? A tak dále.

Teď, v šrotpalubí, nevzrušený Bobby Shaftoe dělá, co umí, aby vytvořil dojem, že to tu někdo důkladně prohledal. Rozhazuje po palubě pušky a samopaly, otevírá bedničky s náboji a sype je všude kolem. Najde i nějaké lyže - budou přece potřebovat lyže, ne? Na několika místech nastraží miny, jen aby trochu postrašil Němce, kteří budou tenhle šrot prohledávat. Zotevírá bedny s granáty. Ty nevypadají moc prohrabané, jak tam tak granáty sedí jako vajíčka na ošatce, a tak jich pár tuctů vytahá, odnese je nahoru a hodí přes palubu. Zahodí i několik lyží - třeba je moře vyplaví někde na pobřeží, což by mohlo přispět k všeobecnému chaosu, který je pro poručíka Monkberga tak důležitý.

Je právě na cestě na horní palubu s náručí lyží, když něco v mlze upoutá jeho pozornost. Trhne sebou a zakleje. Po spoustě ostřelování sebou Bobby Shaftoe umí trhat opravdu náramně. Trhne sebou tak prudce, že upustí všechny lyže na palubu a málem se vrhne mezi ně. Ale udrží se na nohou na dost dlouho, aby si mohl ten stín v mlze prohlédnout. Je přímo před nimi, o něco výš, než je můstek lodi, a (na rozdíl od útočících zer a messerschmidtů) nepohybuje se příliš rychle - jenom tam tak visí. Jako mrak na obloze. Jako by se mlha srazila do hustého cucku, podobně jako když jeho máma šťouchala brambory. Stín před jeho očima nabírá jasnější obrysy a lze na něm rozeznat další podrobnosti.

A ty další podrobnosti jsou zelené.

Tak počkat moment! Dívá se na horské úbočí s velkým sněhovým polem uprostřed.

"Pozor!" zařve a praští sebou na palubu.

Doufá, že bude příjemně překvapen pomalým a mírným nárazem na zemskou kůru. Má na mysli něco takového, jako když najedete s malým motorovým člunem na písčitou pláž, vypnete motor a na poslední chvíli ho vytáhnete z vody a pak zlehka najedete na tlumicí vrstvu písku.

Ukáže se, že to je velmi špatná analogie k tomu, co se přihodí vzápětí. Nákladní loď totiž pluje mnohem rychleji, než obvykle pustíte rybářský člun. A místo aby vyjel na písčitou pláž, dojde k čelní srážce s téměř kolmou žulovou skalní stěnou. Rámus to nadělá skutečně působivý, příď lodi se zvedne do vzduchu a Bobby Shaftoe najednou zjistí, že velkou rychlostí klouže po břiše po zledovatělé palubě.

Vyděsí se, že spadne přes palubu do tekutiny, ale podaří se mu přesunout se ke kotevnímu řetězu, o který se zachytí. Zdola slyší, jak si nějakých deset tisíc dalších malých i velkých věcí hledá vlastní překážky, o něž by se zastavily.

Následuje krátká chvilka téměř naprostého ticha. Pak velmi malá posádka nákladní lodi spustí mohutný pokřik: "OPUSTIT ŠROT! OPUSTIT ŠROT!"

Muži ze zvláštní jednotky 2702 zamíří k záchranným člunům. Shaftoe ví, že se o sebe dokážou postarat, a sám zamíří k můstku, hledaje několik podivínů, kteří vždycky najdou způsob, jak vám udělat život zajímavý: poručíky Roota a Monkberga a desátníka Benjamina.

První, koho uvidí, je skipper. Sedí v křesle, nalévá si pití a vypadá jako někdo, kdo za chvíli vykrvácí. Chudák, má námořnictvo na doživotí a od jeho jednotky ho převeleli čistě za účelem toho, aby udělal, co právě udělal. Očividně mu to příliš nesedí.

"Dobrá práce, pane!" podotkne Shaftoe, nic dalšího už nedodá a vydá se po hluku hádky do signalizační kajuty.

Osobami na scéně jsou desátník Benjamin, svírající velkou knihu v póze vyvolávající dojem rozčileného kněze, jízlivě seznamujícího své zbloudilé farníky s pohledem na něco neznámého - Písmo svaté, dále poručík Monkberg, zhroucený v křesle, s poraněnou nohou položenou na stole, a poručík Root, provádějící cosi s jehlou a nití na noze výše zmíněného.

"Je mou svatou povinností -" začne Benjamin.

Monkberg ho přeruší. "Vaší svatou povinností, desátníku, je poslouchat rozkazy!"

Root má lékařské potřeby kvůli srážce rozházené po celé podlaze. Shaftoe je začne sbírat a třídit je, přičemž zvlášť dobrý pozor dává na malé lahvičky, které by se mohly někam zakutálet.

Benjamin je velice rozrušený. Očividně není schopen Monkberga přesvědčit, a tak těžkou knihu namátkou otevře a zvedne si ji nad hlavu. Stránky jsou plné řádek a sloupců náhodně uspořádaných písmen. "Tohle," křičí Benjamin, "je spojenecká ŠIFRA OBCHODNÍHO LOĎSTVA! Kopie TÉHLE KNÍŽKY je na KAŽDÉ LODI v KAŽDÉM KONVOJI v celým severním Atlantiku! Ty lodě ji používají, když VYSÍLAJÍ SVOU POLOHU! CHÁPETE vůbec, co se STANE, jestli se TAHLE KNÍŽKA dostane do rukou NĚMCŮM?!"

"Dal jsem vám rozkaz," opáčí poručík Monkberg.

Ještě chvíli pokračují ve stejném duchu, zatímco Shaftoe po palubě prohlíží části lékařského vybavení. Konečně zahlédne, co hledá: zakutálelo se to pod skříňku a zřejmě to jako zázrakem nedošlo žádné úhony.

"Seržante Shaftoe!" pronese Root kategoricky, a snad poprvé v životě mluví skoro jako vojenský důstojník. Shaftoe se pudově narovná.

"Pane! Ano, pane!"

"Morfin na poručíka Monkberga možná brzy přestane působit, takže potřebuju, abys našel tu lahvičku s morfinem a okamžitě mi ji přinesl."

"Pane! Ano, pane!" Shaftoe je mariňák, což znamená, že skutečně umí poslouchat rozkazy, i když mu jeho tělo říká, aby to nedělal. Přesto jeho prsty odmítají lahvičku pustit a Root mu ji musí málem vypáčit z ruky.

Benjamin s Monkbergem jsou zaujatí svou hádkou a nevšímají si okolí. "Poručíku Roote!" vykřikne Benjamin vysokým, třesoucím se hlasem.

"Ano, desátníku," prohodí Root nepřítomně.

"Mám důvod věřit, že poručík Monkberg je německý špion a že by měl být zbavený velení tyhle operace a zatčený!"

"Ty parchante!" ječí Monkberg. Je to celkem oprávněné, když ho Benjamin právě nařkl ze zrady, za což by mohl

skončit před popravčí četou. Ale Root Monkbergovi drží nohu pevně na stole a poručík se nemůže pohnout.

Root je úplně klidný. Toto neuvěřitelně vážné obvinění ho zřejmě potěšilo, protože je to příležitost mluvit o něčem smysluplnějším než jak nahradit slovo "loď" slovem "šrot" v dalších námořnických výrazech.

"Za tohle tě pošlu před válečný soud, ty hajzle!" řve Monkberg.

"Desátníku Benjamine, jaké máte pro své obvinění důkazy?" otáže se Enoch Root uklidňujícím tónem.

"Poručík odmítl mou žádost, abych směl zničit knihu šifer, což je mou svatou povinností!" křičí Benjamin. Úplně se přestal ovládat.

"Mám velmi specifické a jasné rozkazy od plukovníka Chattana!" namítne Monkberg, obraceje se na Roota. Shaftoa to překvapí. Monkberg tím v této záležitosti uznává Rootovy pravomoci. Nebo je možná vyděšený a hledá spojence. Důstojníci se spojují proti obyčejným vojákům. Jako obvykle.

"Máte psanou kopii těch rozkazů, abych se mohl přesvědčit?" zeptá se Root.

"Nemyslím, že je vhodné, abychom se o tom bavili tady a teď," vyhrkne Monkberg, stále prosebně a v defenzivě.

"A jak bychom to podle vás měli řešit?" chce vědět Root a protáhne Monkbergovi znecitlivělou nohou kus hedvábí. "Ztroskotali jsme. Brzy tu budou Němci. Buď tady tu knihu šifer necháme, nebo ne. Musíme se rozhodnout hned."

Monkberg znehybní.

"Můžete mi ukázat ty rozkazy?" žádá znovu Root.

"Ne. Předal mi je ústně," přiznává Monkberg.

"A zmiňoval se v těch rozkazech konkrétně o knize šifer?" zjišťuje Root.

"Zmiňoval," odpovídá Monkberg, jako by stál před soudem.

"A bylo v těch rozkazech, že kniha šifer má padnout do rukou Němcům?"

"Ano."

Následovalo ticho. Root zaváže steh a pustí se do dalšího. "Skeptik jako desátník Benjamin by si mohl myslet, že ta věc s knihou šifer je jenom váš výmysl."

"Kdybych zfalšoval vlastní rozkazy, mohli by mě za to zastřelit," řekne Monkberg.

"Jenom pokud byste vy a nějací svědkové této události vyvázli z nepřátelského území a porovnali si rozkazy s plukovníkem Chattanem," podotkne Enoch Root klidně a trpělivě.

"Co se to tu, kurva, děje?" zeptá se jeden hoch od SAS, který proskočil průlezem a cpe se chodbičkou nahoru. "Všichni čekáme v těch všivejch záchrannejch člunech!" Vrazí do kajuty, tváře rudé zimou a rozčilením, a zmateně se kolem rozhlíží.

"Vypadni," poradí mu Shaftoe.

Hoch od SAS se zarazí. "Jasně, seržo!"

"Běž dolů a vyřiď chlapům v těch člunech, ať taky vypadnou," pokračuje Shaftoe.

"Provedu, seržo!" vyhrkne voják od SAS a zmizí.

"Jak dosvědčí všichni ti nervózní muži v záchranných člunech," pokračuje Enoch Root, "šance, že se vy a několik svědků dostanete až na spojenecké území, se s každou minutou zmenšuje. A fakt, že jste právě utrpěl vážné zranění nohy, které jste si způsobil sám, náš útěk velice komplikuje. Buď nás chytí všechny společně, nebo se přihlásíte, že tu zůstanete, a necháte se zajmout. V každém případě se tím zachráníte - za předpokladu, že jste německý špion - před válečným soudem a popravčí četou."

Monkberg nemůže uvěřit vlastním uším. "Ale - ale to byla nehoda, poručíku Roote! Sekl jsem se do nohy tou pitomou sekerou - snad si nemyslíte, že jsem to udělal schválně?"

"To se dá jen těžko zjistit," upozorní ho Root lítostivě.

"Tak co kdybysme prostě tu knihu šifer zničili? Je to ze všeho nejbezpečnější," navrhne Benjamin. "Já se prostě budu řídit platným rozkazem - na tom není nic špatnýho. Za to žádnej válečnej soud nehrozí."

"Ale to by nám překazilo splnění úkolu!" děsí se Monkberg.

Root se nad tím zamyslí. "Už někdy někdo zemřel kvůli tomu, že nepřítel ukradl naše knihy šifer a četl naše zprávy?" zeptá se nakonec.

"Samozřejmě," odpoví Shaftoe.

"A už někdy zemřel někdo z našich," pokračuje Root, "protože nepřítel neměl jeden z našich tajných kódů?"

To je tvrdý oříšek. Desátník Benjamin to promyslí nejrychleji, nicméně i on se nad tím musí důkladně zamyslet. "Ovšemže ne!" vykřikne.

"Seržante Shaftoe? Jaký je váš názor?" otáže se Root a upře na Shaftoa střízlivý, vážný pohled.

"Ta věc se šiframa je nějakej chyták," připustí.

Na řadě je Monkberg. "Já... já myslím... věřím, že bych mohl vymyslet nějakou hypotetickou situaci, v níž by někdo mohl umřít, ano."

"A co vy, poručíku Roote?" chce vědět Shaftoe.

Root dlouho jen mlčí a pracuje s hedvábnou nití a jehlou. Uběhne snad několik minut, ale možná to není tak dlouho. Všichni jsou nervózní kvůli Němcům.

"Poručík Monkberg po mně chce, abych uvěřil, že pokud tady dneska Němcům necháme spojenecké kódy obchodního loďstva, zachrání to spojenecké vojáky před smrtí," prohlásí Root nakonec. Když promluví, všichni polekaně nadskočí. "Vlastně protože za takovýchto situací musíme počítat se smrtí, skutečná otázka zní, zachrání to víc životů, než obětuje?"

"Tak tohle fakt nechápu, padre," přizná Shaftoe. "Já se nikdy neprokousal ani malou násobilkou."

"Tak začněme s tím, co víme: vydat ty kódy bude znamenat ztráty na životech, protože to Němcům umožní zjistit, kde jsou naše konvoje, a potopit je. Správně?"

"Správně!" prohlásí desátník Benjamin. Root se zřejmě přiklání na jeho stranu.

"To bude platit," pokračuje Root, "až do chvíle, než Spojenci změní systém kódů - což pravděpodobně brzy udělají. Takže na záporné straně rovnice máme několik konvojů potopených v nejbližší době. A co kladná strana?" ptá se Root a zadumaně vraští obočí. "Jak by mohlo vydání těch kódů zachránit někomu život? To je nezvažitelné."

"Cože to?" chce vědět Shaftoe.

"Dejme tomu, čistě pro příklad, že z New Yorku má vyplout tajný konvoj, převážející tisícovky vojáků a nějakou novou zbraň, která zvrátí běh války a zachrání tisíce životů. A dejme tomu, že používá nějaký jiný systém kódů, takže i když Němci dneska dostanou naše knihy šifer, nedozvědí se o něm. Němci se soustředí na potápění konvojů, o kterých vědí - zabijí možná tak několik set členů posádek. Ale zatímco se budou soustředit na ty konvoje, tajný konvoj jim proklouzne, doručí svůj vzácný náklad a zachrání tisíce životů."

Další dlouhé ticho. Je slyšet, jak zbytek zvláštní jednotky 2702 dole v záchranných člunech řve; muži pravděpodobně vedou nějakou vlastní diskusi typu: jestli necháme všechny ty zasraný důstojníky na ztroskotaný lodi, dá se to považovat za vzpouru?

"Je to jenom hypotetické," zabručí Root. "Ale ukazuje to, že přinejmenším teoreticky je možné, že nechat tu ty knihy může mít i pozitivní výsledek. A když na to tak teď myslím, ani to nemusí mít negativní stránku."

"Jak to myslíte?" vybuchne Benjamin. "Jasně že to má negativní stránku!"

"Předpokládáte, že Němci ještě ty šifry nerozlouskli," objasňuje Root a ukazuje zakrváceným, obviňujícím prstem na Benjaminův tlustý svazek plný blábolu. "Ale možná to už dokázali. Potápějí naše konvoje hlava nehlava, víte. Jestli je to tak, pak nechat knihu padnout do jejich rukou nemá žádnou negativní stránku."

"Ale to odporuje vaší teorii o tom tajným konvoji!" zkouší to ještě Benjamin.

"Tajný konvoj byl jenom takový Gedankenexperíment," odtuší Root.

Desátník Benjamin zakoulí očima. Očividně ví, co to znamená. "Jestli to už rozlouskli, tak proč jsme podstupovali všechny tyhle trable a riskovali život, ABYSME JIM TO DALI?"

Root se nad tím zamyslí. "Nevím."

"Tak co myslíte, poručíku Roote?" optá se Bobby Shaftoe po několika nesnesitelně tichých minutách.

"I přes svůj Gedankenexperíment myslím, že vysvětlení desátníka Benjamina - tedy že poručík Monkberg je německý špion - je hodnověrnější."

Benjamin si vydechne úlevou. Monkberg na Roota nevěřícně zírá, zcela ochromen hrůzou.

"Ale nepravděpodobné věci se dějí pořád," dodá Root.

"Pro boha živýho!" zaječí Benjamin a praští dlaní o knihu.

"Poručíku Roote?" řekne Shaftoe.

"Ano, seržante Shaftoe?"

"Zranění poručíka Monkberga byla nehoda. Viděl jsem, jak se to stalo."

Root se Shaftoovi podívá do očí. Připadá mu to zajímavé.

"Opravdu?"

"Ano, pane. Byla to prostě nehoda."

Root roztrhne balíček sterilní gázy a začne Monkbergovi obvazovat nohu. Krev okamžitě prosakuje gázou, rychleji, než stačí obvaz odmotávat, ale postupně se v tom zlepšuje a gáza zůstane čistá a bílá. "Asi je čas, abych rozhodl," usoudí. "Říkám, nechme tu knihu šifer tady, jak navrhuje poručík Monkberg."

"Ale jestli je to německej špion -" nevzdává se Benjamin.

"V tom případě, až se dostaneme zpátky na spřátelené území, skončí bradou vzhůru," odtuší Root.

"Ale sám jste říkal, že máme jen malou šanci."

"To jsem říkat neměl," přiznává Root omluvně. "Nebylo to moudré ani ohleduplné. Nevzal jsem v úvahu skutečného ducha zvláštní jednotky 2702. Jsem si jistý, že ten náš malý problém zvládneme. Jsem přesvědčený, že se dostaneme do Švédska a poručíka Monkberga tam dopravíme taky."

"To je mi duch!" vyhrkne Monkberg.

"Pokud v kterékoliv chvíli začne poručík Monkberg simulovat nebo navrhne, že ho máme nechat být, nebo jakkoliv zvýší nebezpečí, že nás zajmou Němci, pak můžeme bez větších pochybností předpokládat, že je německý špion."

Monkberg se tváří zcela nezdolně. "Tak odsud sakra vypadnem!" prskne a zvedne se, i když se mu ze ztráty krve trochu točí hlava.

"A jak poznáme, že zvyšuje nebezpečí našeho zajetí?"

"Jak to myslíte, seržante Shaftoe?" zeptá se Root.

"Možná to nebude tak úplně jasný," upřesňuje Shaftoe. "Možná na určitým místě v lesích čeká nějaká německá zvláštní jednotka, aby nás chytila. A poručík Monkberg nás možná povede rovnou do pasti."

"To je ono, seržo!" zvolá desátník Benjamin.

"Poručíku Monkbergu, jako osoba nejbližší lodnímu lékaři, jakou máme, vás zbavuji velení z lékařských důvodů," oznámí Root.

"Jakých lékařských důvodů?!" zaječí zděšeně Monkberg.

"Ztratil jste hodně krve a ta, kterou ještě máte, je zředěná morfinem," vysvětlí mu poručík Enoch Root. "Velení se proto ujme váš zástupce a bude rozhodovat o tom, kterým směrem se vydáme."

"Ale vy jste tu jedinej další důstojník!" namítne Shaftoe. "leda kromě velitele lodi, a on nemůže bejt velitel bez lodi."

"Seržante Shaftoe!" štěkne Root, a tak dokonale napodobuje mariňáka, že se Shaftoe i Benjamin okamžitě postaví do pozoru.

"Pane! Ano, pane!" odpoví Shaftoe.

"Tohle je první a poslední rozkaz, jaký vám vydám, tak pozorně poslouchejte!" pokračuje Root.

"Pane! Ano, pane!"

"Seržante Shaftoe, dostaňte mě a zbytek této jednotky do Švédska!"

"Pane! Ano, pane!" zařve Shaftoe a vypochoduje z kajuty, přičemž málem srazí Monkberga. Ostatní ho brzy následují a knihu šifer nechají v kajutě.

Asi po půlhodině lenošení v záchranných člunech přistane zvláštní jednotka 2702 - v Norsku. Hranice sněhu je asi padesát stop nad hladinou moře. Ještě štěstí, že Bobby Shaftoe ví, co si počít s lyžemi. Hoši od SAS to taky nacvičovali, a dokonce vědí, jak zbastlit sáně, aby mohli táhnout poručíka Monkberga. Během několika hodin jsou hluboko v lesích, míří na východ a za celou dobu od chvíle, kdy ztroskotali, nezahlédnou jedinou živou duši, německou ani norskou. Monkberg se chová slušně - nepožaduje, aby ho nechali být, ani nestřílí světlice. Shaftoe začíná tušit, že dostat se do Švédska by mohl být pro zvláštní jednotku 2702 jeden ze snazších úkolů. Jediná potíž je, jako obvykle, že netuší, co se to tu, kurva, děje.

POVINNÁ PÉČE

Mapy jihovýchodní Asie jsou rozvěšené na stěnách, a dokonce zakrývají okna, díky čemuž Aviho hotelový pokoj připomíná bunkr. Všichni členové Epiphyte Corp. se sešli k první schůzi akcionářů po dvou měsících. V místnosti se mačkají Avi Halaby, Randy Waterhouse, Tom Howard, Eberhard Fcihr, John Cantrell a Beryl Hagenová, a už stačili zcela vyplenit zásoby tyčinek, oříšků a nealkoholických nápojů z minibaru. Někteří se uhnízdili na posteli. Eberhard sedí bosý se zkříženýma nohama na podlaze a laptop má položený na stoličce. Avi zůstává stát. Ruce má zkřížené na prsou, oči zavřené a opírá se o dveře ze dřeva nějakého ohroženého stromu. Na sobě má oslnivě bílou košili, tak čerstvě a silně naškrobenou, že ještě šustí, kdykoliv se pohne. Před patnácti minutami měl oblečené tričko, které osmačtyřicet hodin nesundal.

Randy má chvíli dojem, že Avi usnul v poněkud nezvyklé pozici. "Koukněte na mapu," pronese však Avi znenadání tichým hlasem. Otevře oči a stočí je naznačeným směrem, aniž by plýtval drahocennou energií a obracel celou hlavu. "Singapur, jižní cíp Tchaj-wanu a severní konec Austrálie vytvářejí trojúhelník."

"Avi," ozve se vážné Eb, "každý tři body tvoří trojúhelník." Od Eberharda se obvykle nečeká, že jednání okoření humorem. Ostatní se zasmějí a Avi se zazubí - ani tak ne proto, že je to legrační, jako proto, že je to důkaz dobré morálky.

"A co je uprostřed trojúhelníku?"

Všichni se zase podívají na mapu. Správná odpověď zní bod uprostřed Suluského moře, ale je jasné, kam Avi míří. "My," odpoví Randy.

"Správně," pochválí ho Avi. "Kinakuta má ideální pozici, aby mohla sloužit jako elektronická křižovatka. Je to dokonalý místo, kam umístit velkej vysílač."

"Mluvíš akcionářsky," upozorní jej Randy.

Avi si ho nevšímá. "Tak to ale dává mnohem větší smysl."

"Jak tak?" zeptá se ostře Eb.

"Uvědomil jsem si, že tu jsou i další lidi přes kabely. Je tu skupina ze Singapuru a konsorcium z Austrálie a Nového Zélandu. Jinými slovy: bývali jsme jediný provozovatel Krypty. Mám takový tušení, že ode dneška budem jeden ze tří."

Tom Howard se vítězoslavně zubí. Pracuje v Kryptě, takže se to nejspíš dozvěděl jako první. Randy a John Cantrell si vymění pohled.

Eb se narovná. "Jak dlouho o tom víte?" zjišťuje.

Randy si všimne, jak se Beryl mihne po tváři zlost. Nemá ráda, když se jí někdo moc vyptává.

"Omluvili byste nás s Ebem na chvilku?" zeptá se Randy a zvedne se.

Doktor Eberhard Föhr se zatváří polekaně, ale pak vstane a vyjde za Randym z místnosti. "Kam jdeme?"

"Laptop nech tam," přikáže mu Randy a odvádí ho na chodbu. "Jdeme jenom sem."

"Proč?"

"Jde o tohle." Randy za sebou přitáhne dveře, ale nezaklapne je. "Lidi jako Avi a Beryl, co se hodně věnujou obchodu, mají nápadnou zálibu pro rozhovory mezi čtyřma očima - jako teď vedem my dva. A navrch neradi něco zapisujou."

"To mi vysvětli."

"Má to co dělat s teorií informace. Víš, když dojde na nejhorší a objeví se žaloba -"

"Žaloba? O čem to mluvíš?"

Eb pochází z malého městečka u hranic s Dánskem. Jeho otec učil na střední škole matematiku a matka angličtinu. Kvůli jeho vzhledu by z něj byl doma nejspíš vyděděnec, nicméně stejně jako spousta lidí, kteří tam dosud žijí, i on věří, že věci by se měly dělat jednoduše, otevřeně a logicky.

"Nechci tě vylekat," uklidňuje ho Randy. "Netvrdím, že něco takovýho hrozí. Ale vzhledem k tomu, jak to teď chodí v Americe, by ses divil, kolik projektů končí soudní pří. Když na to dojde, každej dokument se dá použít. A tak lidi jako Avi a Beryl nikdy nedají na papír něco, o čem nechtějí, aby se to objevilo před soudem. Navíc soudy můžou kohokoliv donutit svědčit pod přísahou. Proto jsou nejlepší takovýhle rozhovory mezi čtyřma očima."

"Slovo jednoho člověka proti druhýmu. To chápu."

"Vím, že jo."

"Ale stejně nám to měli nějak nenápadně naznačit."

"Avi s Beryl nám to až doteď neřekli, poněvadž chtěli ten problém vyřešit přímo, hezky mezi jednotlivejma lidma. Jinými slovy to udělali, aby nás chránili - ne aby před náma něco skrývali. A teď nás s tou novinkou formálně seznamujou."

Eberhard přestává být podezíravý. Je rozzlobený, což je horší. Jako spousta technicky zaměřených lidí umí pořádně trucovat, pokud usoudí, že se ostatní nechovají logicky. Randy zvedne ruce dlaněmi vzhůru na znamení, že se vzdává.

"Připouštím, že to nedává smysl," podotkne Randy.

Eb se mračí do dálky, ještě není obměkčen.

"Souhlasíš se mnou, že svět je plnej iracionálních lidí a bláznivých situací?"

"Jaaa -" začne Eb opatrně.

"Jestli se my dva máme někam nabourat a dostat za to zaplacíno, musí si nás někdo najmout, nemyslíš?"

Eb si to důkladně promyslí. "Ano."

"To znamená, že s těma lidma musíme v jistý chvíli jednat, což může být nepříjemný. A taky celou hromadu dalších nesmyslů, jako jsou právníci a lidi od styku s veřejností a marketroidi. Kdyby se s nima pokoušel jednat jeden z nás, zbláznili bysme se z toho. Pravda?"

"Nejspíš ano."

"Takže je dobrý, že existujou lidi jako Avi a Beryl, protože oni jsou náš interface." Randymu se vybaví jeden obrázek ze studené války. Natáhne ruce a šátrá před sebou. "Jako ty boxy s gumovejma rukavicema, když zacházejí s plutoniem. Chápeš?"

Eberhard kývne. Povzbudivé znamení.

"To ale ještě neznamená, že to bude fungovat, jako když programuješ počítače. Oni můžou jenom filtrovat a tlumit iracionální svět tam venku, takže občas musejí dělat věci, co vypadají trochu šíleně."

Eb má v očích stále nepřítomnější pohled. "Bylo by zajímavý přistupovat k tomu jako k problému teorie informace," usoudí. "Jak můžou informace proudit sem a tam mezi uzly vnitřní sítě," - Randy ví, že tím Eb míní lidi v malé korporaci - "ale pro nikoho mimo neexistovat."

"Jak to myslíš, neexistovat?"

"Jak by si mohl soud vyžádat dokument, když by podle jejich informací nikdy neexistoval?"

"Mluvíš o tom, že bys ho zašifroval?"

Eba Randyho hloupost poněkud rozladila. "Už to děláme. Ale někdo by přesto mohl dokázat, že v určitý chvíli byl do určitý e-mailový schránky poslaný dokument o určitý velikosti."

"Analýza provozu lokální sítě."

"Správně. Ale co když to zahltíš? Proč bych nemohl zaplnit harddisk náhodnými bajty, takže jednotlivý soubory budou nerozeznatelný? Jejich samotná existence bude schovaná v šumu jako pruhovaný tygr ve vysoký trávě. A ten náhodný šum si můžeme posílat sem a tam pořád."

"To by bylo drahý."

Eberhard přezíravě mávne rukou. "Přenosový pásmo je laciný."

"To je spíš věc víry než tvrzení," poznamená Randy, "ale v budoucnosti by to mohla být pravda."

"Ale zbytek našich životů proběhne v budoucnosti, Ranily, takže bychom teď mohli pokračovat s programem."

"Nemohli bysme v tyhle debatě pokračovat pozdějc?" zeptá se Randy.

"Ovšem."

Vrátí se do pokoje. Tom, který tu strávil nejvíc času, právě říká: "Ti pět stop dlouzí se žlutohnědýma skvrnama na zelenomodrým pozadí jsou neškodní a jsou z nich skvělí domácí mazlíčci. Ti šest stop dlouzí s hnědožlutýma skvrnama na tyrkysovým pozadí vás zabijou jedním kousnutím do deseti minut, pokud mezitím nespácháte sebevraždu, abyste unikli nesnesitelný bolesti."

To vše proto, aby Randy a Eb pochopili, že zatímco byli pryč, ostatní se nebavili o obchodě.

"Tak fajn," ujme se slova Avi, "závěr je takový, že Krypta bude nakonec možná mnohem větší, než jsme si ze začátku mysleli, což je dobrá zpráva. Ale musíme vyřídit jednu věc." Avi se s Randym zná celou věčnost, takže ví, že Randy se tím, co přijde, nenechá vyvést z konceptu.

Všechny oči se obrátí k Randymu a v hovoru pokračuje Beryl. Osobuje si právo dělat si starosti s pocity lidí, protože ostatní členové společnosti se k tomu zcela očividně nehodí, a hovoří s lítostí. "Práce, kterou Randy provádí na Filipínách a která je vážně skvělá, už není nejdůležitější činností téhle společnosti."

"To beru," zabručí Randy. "Hele, aspoň jsem poprvý po deseti letech nachytal trochu bronz."

Všem se očividně okamžitě ulevilo, že se Randy nenamíchl. Tom, jak je pro něj typické, okamžitě přistupuje k jádru věci. "Můžeme přerušit styky se Zubařem? A nenaštvat ho tím?"

Rytmus konverzace je vzápětí ztracen, jako když na diskotéce vypadne proud.

"Nikdo neví," připustí nakonec Avi. "Dívali jsme se do smluv, ale psali je Zubařovi právníci."

"Nejsou někteří z jeho partnerů náhodou právníci?" optá se Cantrell.

Avi netrpělivě pokrčí rameny, jako by to nebyla ani polovina problému. "Jeho partneři. Jeho investoři. Jeho sousedi, přátelé, spoluhráči při golfu. Nejspíš i jeho instalatér je právník."

"Potíž je, že se strašně rád soudí," dodává Randy.

"A další možná potíž," přidává se Beryl, "je, že jestli najdeme způsob, jak se vymanit z dohody s AVCLA, ztratíme krátkodobý příjmy, se kterýma jsme počítali z filipínský sítě. Následky toho budou zřejmě mnohem horší, než jsme čekali."

"Sakra!" zakleje Randy. "Toho jsem se bál."

"A jaký jsou ty následky?" chce vědět Tom, který jde jako vždy rovnou k věci.

"Budeme muset získat nějaký peníze, abysme ten deficit vyrovnali," vysvětluje Avi. "Rozředit akcie."

"Jak moc?" chce vědět John.

"Pod padesát procent."

Toto magické číslo vyvolá mezi členy Epiphyte Corp., kteří mají dohromady nad padesát procent akcií firmy, hotovou epidemii vzdychání, úpění a vrtění. Jak si tak probírají následky v hlavě, začínají významně pokukovat po Randym.

Randy se konečně postaví a zvedne ruce, jako by je chtěl zarazit. "Dobře, dobře, dobře," vykřikne. "Kam nás to zavede? Obchodní plán pořád dokola opakuje, že filipínská síť dává smysl sama o sobě - že se může kdykoliv oddělit jako nezávisíej podnik a pořád vydělávat peníze. Pokud víme, tak to pořád platí, ne?"

Avi si to promyslí, než vydá pečlivě zvážené prohlášení: "Je to pravda jako vždycky."

To u ostatních vyvolá hihňání a sarkastický potlesk. Chytrý Avi! Kde bychom bez něj byli?

"Fajn," pokračuje Randy. "Takže jestli zůstanem se Zubařem - i když je teďka jeho projekt pro nás vedlejší - doufáme, že vyděláme dost peněz a nebudem muset prodat žádný další akcie. Kontrolu nad společností si dokážem udržet. Na druhou stranu, jestli přerušíme vztahy s AVCLA, Zubařovi partneři nás začnou zasypávat žalobama - což můžou udělat a nebude je to nic stát, ani nebudou nic riskovat. My zabřednem do soudů v L. A. Budem tam muset zaletět, svědčit a podávat výpovědi. Na právníky utratíme majlant."

"A navrch bysme mohli prohrát," dodává Avi.

Všichni se zasmějí.

"Takže musíme zůstat," zakončuje Randy. "Musíme se Zubařem pracovat, ať chceme, nebo ne."

Všichni mlčí.

Ne že by s Randym nesouhlasili, právě naopak. Jde jen o to, že o filipínské záležitosti se staral Randy a on taky bude muset tuto nepříjemnou situaci vyřešit. Tuhle ránu pocítí na vlastní kůži. Je lepší, že se přihlásil dobrovolně, místo aby ho k tomu nutili. A on se přihlásil, nahlas a veřejně, udělal z toho představení. Dalšími herci na scéně jsou Avi, Beryl, Tom, John a Eb. Diváctvo tvoří malí akcionáři Epiplryte Corp., Zubař a různí zatím nevybraní členové poroty. Je to představení, které nikdy nespatří světla ramp, pokud na ně někdo nepodá žalobu a nepřivede je na lavici svědků, aby vše pod přísahou zopakovali.

John se rozhodne zabrousit trochu hlouběji. "AVCLA ty Filipíny financuje naslepo, je to tak?"

"Správně," odpoví Avi rozhodně a hraje přímo pro hypotetickou budoucí porotu. "Za starých časů ti, co kladli kabely, nejdřív prodali kapacitu, aby získali kapitál. AVCLA je pokládá na vlastní náklady. Až to skončí, budou jim kabely patřit a kapacitu pak prodají tomu, kdo nabídne nejvíc."

"Nejsou to peníze AVCLA - tak bohatí nejsou," ozve se Beryl. "Mají hromadu peněz od NOHGI."

"A to je co?" chce vědět Eb.

"Niigata Overseas Holding Group Inc.," odpovídají tři lidé unisono.

Eb se tváří zmateně.

"NOHGI je holdingová společnost, co klade hlubokomořský kabely z Tchaj-wanu na Luzon," upřesní Randy.

"Já chci jen říct," ozve se John, "že jelikož Zubař instaluje ty kabely na Filipínách na pas blind, je velice zranitelnej. Cokoliv, co zdrží dokončení prací, mu způsobí obrovský problémy. Sluší se, abychom svý závazky splnili."

Hypotetické porotě v případu Zubař versus Epiphyte Corp. John sděluje: Pečlivě jsme dodržovali veškeré podmínky naší smlouvy s AVCLA.

Už tak dobře to ale nemusí vypadat před hypotetickou porotou v jiné hypotetické soudní při s menšinovým akcionářem Springboard Group versus Epiphyte Corp., a tak Avi honem dodává: "Jak jsme, myslím, prokázali při podrobné diskusi o této záležitosti, ctít naše závazky k Zubaři je nedílnou součástí našeho závazku k našim vlastním akcionářům. Tyto dva cíle jsou neoddělitelný."

Beryl zakoulí očima a zhluboka si vydechne úlevou.

"Tak se do toho dejme a instalujme kabely na Filipínách," navrhne Randy.

Avi ho osloví formálním tónem, jako by měl už teď ruku polozenou na Bibli svaté. "Randy, máš pocit, že zdroje, který máš k dispozici, stačí, abys mohl splnit naše smluvní závazky k Zubaři?"

"O tom se musíme poradit," odvětí Randy.

"Nemůže to počkat do pozítří?" zeptá se Avi.

"Určitě. Proč by nemohlo?"

"Musím si odskočit," prohlásí Avi.

To je znamení, jež Avi s Randym použili už mnohokrát. Avi vstane a odejde do koupelny. Chvíli nato Randyho napadne, že by tam mohl zajít taky, a následuje ho.

Překvapeně vidí, že Avi skutečně močí. Z náhlého popudu si rozepne kalhoty a začne čůrat vedle něj. Nenapadne ho, jak je to pozoruhodné, dokud není někde v polovině vyprazdňování.

"Co se děje?" chce vědět Randy.

"Dneska ráno jsem si šel na recepci vyměnit peníze a hádej, kdo si to tam zrovna přihasil přímo z letiště?"

"A kurva," vydechne Randy.

"Zubař osobně."

"Bez jachty?"

"Jachta pluje za ním."

"Měl s sebou někoho?"

"Ne, ale to neznamená, že sám zůstane."

"Co tu dělá?"

"Musel se to domáknout."

"Bože. On je ten poslední, na koho bych chtěl zítra narazit."

"Proč? Je tu nějakej problém?"

"Nic konkrétního," připouští Randy. "Nejde o nic dramatickýho."

"Nic, co by mohlo vypadat, jako žes něco zanedbal, kdyby to někdo vytáhl na světlo?"
"Myslím, že ne," usoudí Randy. "Akorát že ta filipínská záležitost je hrozně složitá. Musíme si o tom promluvit."
"Proboha, jestli zítra narazíš na Zubaře, neříkej mu nic o svý práci. Veď jen společenský řečičky."
"Jasný," přitaká Randy a zapne si zip. Ve skutečnosti si ale myslí: Proč jsem prošustroval tolik let na akademii, když jsem mohl dělat velký věci, jako je tohle?
Což mu něco připomene: "Jo, hele, dostal jsem jeden divnej e-mail."
Avi se okamžitě zeptá: "Od Andyho?"
"Jak to víš?"
"Říkal jsi, že byl divnej. Opravdu jsi od něj dostal e-mail?"
"Já vlastně nevím, od koho byl. Andy to nejspíš neposlal. Takhle divnej nebyl."
"Odpověděl jsi na něj?"
"Ne. Ale dwarf@siblings.net jo."
"Kdo je to? Siblings.net je síť, co jsi kdysi spravoval, správně?"
"Jo. Ještě pořád tam mám nějaký výsady. Založil jsem si tam novej účet na jméno dwarf - jako trpaslík - kterej se ke mně nedá vysledovat. Poslal jsem tomu chlápkovi anonymní e-mail a sdělil mu, že dokud neprokáže opak, předpokládám, že je jeden můj starej nepřítel."
"Nebo novej."
HLAVICE OŠTĚPU
Mladý Lawrence Pritchard Waterhouse je na návštěvě u prarodičů v Dakotě. Kráčí za pluhem přes pole. Radlice pluhu zvedá černou hlínu z brázdy a ukládá ji na hrůbek, zblízka nerovný a nepravidelný, ale z matematického hlediska hladký a rovný jako rýhy fonografického záznamu při pohledu z dálky. Z hřebene jedné této hliněné vlny vyčnívá jakýsi maličký předmět připomínající tvarem surfovací prkno. Mladý Waterhouse se sehne a předmět zdvihne. Je to hlavice indiánského oštěpu, zručně vyrobená z pazourku.
U-553 je černá, ocelová hlavice oštěpu, vyčnívající do vzduchu asi deset mil severně od Qwghlmu. Kalné vlny ji vždycky zvednou a zase s ní praští dolů, ale jinak se nehýbe. Ztroskotala na podmořské skále známé po okolí jako Caesarův útes nebo Vikingovo hoře nebo Kladivo na Holanďany.
Na prérii se pazourkové hlavice vyskytují ve všech přírodních půdách: v hlíně, v drnech, v blátě na břehu řeky, v jádrovém dřevě stromu. Waterhouse má k jejich hledání vlohy. Jak to, že když projde přes pláň posetou po ústupu posledního ledovce spoustou kamení, nachází opracované pazourky? Proč dokáže lidské oko zachytit nepatrný, člověkem vytvořený předmět ztracený v přirozeně rozbouřeném vesmíru, jehlu informací v kupce hluku? Asi to bude, jako když mezi lidmi přeskočí jiskra. Hlavice jsou lidské předměty, které se lidem ztratily, jejich organické části se rozložily, minerální část vydržela - krystaly záměru. Nejde o tvar, nýbrž o záměr zabíjet, co vyžaduje pozornost sobecké mysli. U mladého Waterhouse hledajícího hlavice to funguje. Fungovalo to i u pilotů letadel, kteří dnes ráno honili U-553. Funguje to pro posluchače Beobachtung Dienstu, kteří mají nacvičený sluch, aby zaslechli slova, jež si Churchill a FDR povídají do údajně zakódovaných telefonů. U šifer to ale moc dobře nefunguje. Smůlu mají všichni kromě Britů a Američanů, kteří vynalezli matematický systém, jak mezi oblázky najít hlavice oštěpů.
Caesarův útes udělal díru do spodku U-553 v přední části a celou ponorku částečně vyzdvihl z vody. Setrvačnost ji téměř přenesla na druhou stranu. Ponorka však uprostřed uvízla a stala se z ní vlnami zmítaná houpačka. Příď už má plnou vody, takže nad hřebeny vln vyčnívá ostrá záď. Posádka ji opustila, což podle námořního práva znamená, že je volná. Nároky si na ni činí Královské válečné námořnictvo. V oblasti hlídkuje clona torpédoborců, aby sem neproklouzla nějaká sesterská ponorka a vrak netorpédovala.
Waterhouse vyzvedli v nemístném spěchu z hradu. Soumrak padá jako olověný závěs a Vlčí smečky loví za noci. Teď Waterhouse stojí na můstku korvety, maličké eskortní lodi, která se i v sebemenších vlnách chová jako prázdný barel. Kdyby zůstal dole, nikdy by nepřestal zvracet. Stojí proto tady nahoře, doširoka rozkročený, kolena ohnutá, oběma rukama se drží zábradlí a dívá se, jak se vrak přibližuje. Číslo 553 má namalované na velitelské věži pod obrázkem ledního medvěda s džbánem piva v prackách.
"Zajímavý," poznamená k plukovníku Chattanovi. "Pět pět tři je násobek dvou prvočísel - sedm a sedmdesát devět."
Chattan se vzmůže na vděčný úsměv. Waterhousovi však neunikne, že je to pouze působivá ukázka dobrého vychování.
Mezitím konečně dorazil zbytek zvláštní jednotky 2702. Muži právě úspěšně dokončili ztroskotání v Norsku a byli na cestě na novou operační základnu na Qwghlmu, když se doslechli o havárii U-553. S Waterhousem se setkali přímo tady na palubě - neměli dokonce ani čas se posadit, natož si vybalit. Waterhouse jim několikrát zopakoval, jak se jim bude Qwghlm líbit, a pak mu došly náměty k hovoru - posádka korvety nemá oprávnění Ultra Mega a s Chattanem a ostatními si v podstatě nemůže povídat o ničem, co není přísně tajné na úrovni Ultra Mega. Snaží aspoň tlachat o prvočíslech.
Některé muže z jednotky - poručíka námořní pěchoty a většinu prostých mariňáků - vysadili na Qwghlmu, aby se mohli usadit v nových ubikacích. Na ponorku Waterhouse doprovázeli pouze plukovník Chattan a poddůstojník jménem Robert Shaftoe.
Shaftoe je šlachovitý, na předloktích a rukou se mu vyboulují svaly jako gorile a plavé vlasy má ostříhané podle poslední vojenské módy, díky čemuž vypadají jeho velké modré oči ještě větší. Má velký nos, velký ohryzek a kolem očí velké jizvičky po akné a pár dalších jizev. S výraznými rysy a vypracovaným tělem dělá dojem tvrďáka. Člověk si nemůže pomoct, aby se po něm pořád nedíval. Vypadá jako muž se silnými city a ještě silnější disciplínou, která je drží na uzdě. Každému, s kým hovoří, se dívá upřeně, bez mrkání do očí. Když zrovna s nikým nemluví, hledí k obzoru a přemýšlí. Když přemýšlí, neustále si bezmyšlenkovitě pohrává s prsty. Všichni ostatní používají prsty k tomu, aby se

něčeho drželi, ale Shaftoe stojí rozkročený na palubě jako tlustý páprda čekající ve frontě před kinem. Stejně jako Waterhouse a na rozdíl od Chattana má oblek do špatného počasí, který si vypůjčil ze zásob na palubě.

Je známo, a všichni přítomní to slyšeli, že velitel ponorky - poslední, který opustil loď - byl dost duchapřítomný, aby s sebou do záchranného člunu vzal Enigmu. Piloti RAF, stále kroužící na obloze, viděli, jak se velitel v člunu nejistě zvedl na kolena a rozházel rotory stroje do všech stran, do vln vysokých jako dům. Po nich šel přes palubu i stroj sám.

Němci vědí, že stroj nikdo nedokáže vyzvednout. Nevědí však, že ho ani nikdo nebude hledat, protože tu existuje místo zvané Bletchley Park, kde již vědí vše, co je o čtyřrotorové námořní Enigmě k vědění. Britové ale budou stejně předstírat, že ji hledají, pro případ, že někdo vrak pozoruje.

Waterhouse nehledá stroje Enigma. On hledá zbloudilé pazourkové hlavice.

Korveta se k U-bootu nejprve přiblíží zepředu, pak si to rozmyslí, otočí se, zamíří k zádi a přirazí proti větru. Waterhouse předpokládá, že tak je bude vítr tlačit směrem od útesu. Při pohledu zespodu je U-boot jakoby naducaný. Ta část, která má být nad vodou, když se plavidlo vynoří, je neutrálně šedá a ostrá jako nůž. Část, jež má být pod vodou, když zrovna nenaráží na velkou skálu, je široká a černá. Na palubu už vstoupili dobrodružně založení britští námořníci a na věži drze vztyčili vlajku britského námořnictva. Zřejmě se k ní dostali na velrybářském člunu s mělkým ponorem, který je nyní volně uvázaný vedle ponorky řídkou sítí lan, s nárazníkem, tvořeným ojetými pneumatikami pověšenými na zábradlí. Korveta opatrně přiváží členy zvláštní jednotky 2702 blíž. Obě lodě se při každé vlně málem srazí.

"Teď jsme se rozhodně dostali do neeuklidovský třírozměrný geometrie!" prohodí Waterhouse poťouchle. Chattan se k němu nakloní a dá si ruku k uchu. "A nejen to, ale je to závislý na reálným čase, rozhodně je to něco, co se musí zpracovávat ve čtyřech rozměrech, ne ve třech!"

"Co prosím?"

Kdyby připluli ještě blíž, skončili by na útesu sami. Námořníci vystřelí skutečnou raketu nesoucí lano a nějakou dobu dávají dohromady přepravní systém mezi oběma plavidly. Waterhouse se bojí, že po něm budou chtít, aby ho použil. Vlastně je spíš naštvaný než ustrašený, protože získal dojem, že po zbytek války už nebude vystavován žádnému nebezpečí. Snaží se zabít čas tím, že si prohlíží spodek U-bootu a sleduje námořníky. Ti vytvořili něco jako lidský řetěz a vytahují knihy a listiny z hlubin vraku nahoru na věž a odtud je podávají na velrybářský člun. Jak z věže trčí všechny ty dělové hlavně, periskopy a antény, vypadá jako nějaký pavouk.

Waterhouse se Shaftoem skutečně na U-553 pošlou v jakémsi vozíku zavěšeném na nataženém laně. Nejdřív jim dali záchranné vesty - jako jakési humorně symbolické gesto - takže pokud je to nerozdrtí, budou moct zemřít na podchlazení, místo aby se utopili.

Když je Waterhouse asi v polovině cesty, ocitne se nad údolím mezi dvěma vlnami. Podívá se do té propasti a na okamžik zahlédne vršek Caesarova útesu, pokrytý indigovou kožešinou slávek. Mohl by se na něj klidně postavit. Na chviličku. Vzápětí na skálu narazí tisíce tun opravdu hodně studené vody a vlna se zvedne a plácne ho po zadku.

Vzhlédne k U-553, jejíž příliš velká část mu ční nad hlavou. Má dojem, že ponorka je dutá, spíš cedník než válečné plavidlo. V trupu je proražená řada podlouhlých děr uspořádaných ve spirálovitých vzorech, jako proudnice vytetované do kovu. Připadá mu neuvěřitelně aušusová. Pak nahlédne do otvorů - prosvítá jimi světlo z dalších děr na palubě - a povšimne si vsazeného tlakového trupu, zakřiveného a působícího mnohem pevnějším dojmem než trup vnější. Ponorka má dvě bronzové vrtule, každou se třemi lopatkami asi yard v průměru, tu a tam pozohýbanč po střetu s kdoví čím. Teď právě trčí vrtule do vzduchu, a Waterhouse při pohledu na ně cítí stejné rozpaky, jako když se v Pearl Harboru díval na mrtvé vojáky s obnaženým přirozením. Za vrtulemi z trupu vyčnívají hloubková a směrová kormidla a za nimi, téměř na samotné zádi, jsou dva kusy kovu připomínající poklopy. Waterhouse si uvědomí, že tamtudy se musejí vystřelovat torpéda.

Posledních dvacet stop sklouzne nebezpečně rychle. Na konci cesty ho zachytí osm pevných paží, které ho zvednou do údajného bezpečí na palubě U-bootu, těsně za věží uhnízděnou pod protiletadlovým dělem. O kus výš na zádi je velký nosník ve tvaru T, z jehož konce jsou lana natažená k zábradlí na vrcholku velitelské věže. Waterhouse následuje příkladu námořního důstojníka, který mu má zřejmě dělat průvodce, s pomocí jednoho z lan, které používá jako oporu, se vyšplhá nahoru - rozumějte na záď - a vydá se za ním k poklopu na záďové palubě a tudy do nitra lodi. Po chvíli se k nim připojí Shaftoe.

Na horším místě Waterhouse jaktěživ nebyl. Ponorka se zvedne na každé vlně stejně jako korveta, kterou právě opustil, ale na rozdíl od ní sebou vzápětí praští o skálu a jeho to málem srazí na podlahu. Je to jako být zavřený v popelnici, do níž někdo buší perlíkem. U-553 je asi do poloviny zalitá hutnou směsí levného vína, dieselového paliva, kyseliny z baterií a splašků. Kvůli úhlu, pod jakým je nakloněná, je tato břečka stále hlubší a pokaždé, když dno znovu narazí na skálu, vyvalí se na záď jako cunami. Waterhouse už naštěstí přešla veškerá nevolnost, je v transcendentním stavu, kdy se jeho mysl odloučila od těla víc, než je u něj obvyklé.

Velicí důstojník počká, až hluk na chvilku utichne, a překvapivě tichým hlasem se zeptá: "Chcete se podívat na něco konkrétního, pane?"

Waterhouse se ještě stále snaží zjistit, kde se vlastně nalézá, a svítí si kolem sebe baterkou, což je jako nahlížet brčkem do sklenice limonády. Okolí nevidí jako celek, jen občas zahlédne nějakou trubku nebo dráty. Nakonec zůstane stát a rychle si posvítí kolem sebe. Konečně získává určitý obrázek: jsou v úzkém průlezu, očividně navrženém inženýry a určeném pro inženýry, umožňujícím přístup k několika tisícům mil trubek a drátů, které sem byly natahány.

"Hledáme velitelovy dokumenty," vysvětluje Waterhouse. Paluba pod ním se znovu propadne. Waterhouse se opře o něco kluzkého, přitiskne si ruce na uši, zavře oči a ústa a vydechuje nosem, aby se mu ani kapka té šlichty nedostala do těla. To, oč se opíraje velice tvrdé, studené a kulaté. A mastné. Posvítí si na to. Je to vyrobené z mosazi. Klam světla vytvoří obraz mosazné kosmické lodi parkující pod (pokud se nezmýlil) palandou. Málem ze sebe udělá úplného blbce a

zeptá se, co to je, když konečně rozpozná torpédo.

V příští tiché přestávce se zeptá: "Je tu něco jako soukromá kajuta, kde by mohl..."

"Vepředu," sdělí mu důstojník. Představa čehokoliv víc vepředu rozhodně není lákavá.

"Kurva!" uleví si seržant Shaftoe. Je to jeho první slovo za poslední půl hodiny. Začne se brodit směrem k přídi a britský důstojník si musí pospíšit, aby ho dohonil. Paluba se jim znovu propadne pod nohama a oni se zastaví a otočí, aby je vlna splašků zasáhla do zad.

Putují dolů. Každý krok je lítý boj s obezřetností a zdravým rozumem, a oni těch kroků udělají hodně. To, co Waterhouse považuje za úzké hrdlo, pokračuje stále dál - zřejmě až na příď. Konečně najdou něco, kvůli čemu mají důvod se zastavit. Je to kajuta nebo možná (při velikosti čtyři krát šest stop) roh kajuty. Je tu lůžko, malý skládací stolek a skříňky z pravého dřeva. Ve spojení s fotografiemi rodiny a přátel poskytují útulný, domácký dojem, který však poněkud kazí zarámovaný portrét Adolfa Hitlera na zdi. Podle Waterhouse to ukazuje na velice špatný vkus, dokud si nevzpomene, že je na německé ponorce. Průměrná hladina splašků při přílivu dělí kajutu zhruba na dvě půlky. Všude plavou papíry a další byrokratické smetí popsané okultním švabachem, jejž si Waterhouse spojuje s Rudým.

"Vezměte to všechno," přikáže Waterhouse, ale Shaftoe a důstojník se už probírají břečkou a vytahují zkroucené a promočené papier-mâché. Všechno cpou do plátěného pytle.

Velitelova palanda je v zadní neboli horní části kajuty. Shaftoe ji probere, nahlédne pod polštář i matraci, ale nic nenajde.

Skládací stolek je na potopeném konci. Waterhouse se k němu opatrně přibrodí a snaží se neuklouznout. Najde stolek nohama, sáhne do kalné tekutiny a ohmatává ho jako slepec. Objeví několik šuplíků, které se mu podaří zcela vytáhnout, a podá je Shaftoovi, který jejich obsah vyklopí do pytle. Waterhouse se ještě přesvědčí, že ve stole už nic nezůstalo.

Ponorka se zvedne a dopadne na skálu. Jak se splašky valí dopředu, na chviličku obnaží něco v rohu kajuty, něco, co je připevněné k lodní přepážce. Waterhouse přičvachtá blíž a konečně vidí, co to je.

"Je tady sejf!" vykřikne a otočí ciferníkem. Jde ztuha. Kvalitní sejf. Německý. Shaftoe a britský důstojník se po sobě podívají.

V otevřeném průlezu se objeví britský námořník. "Pane! V oblasti byla spatřena další ponorka!" hlásí.

"Kéž bych měl stetoskop," posteskne si Waterhouse. "Má tahle kocábka ošetřovnu?"

"Ne," odpoví mu britský důstojník. "Jenom lékárničku. Měla by někde plavat."

"Pane! Ano, pane!" zařve Shaftoe a vyrazí z místnosti. O minutu později už třímá německý stetoskop nad hlavou, aby ho nenamočil. Hodí ho Waterhousovi, který ho chytí, strčí si sluchátka do uší a plochý konec přiloží k sejfu.

Už to párkrát dělal, jen aby se procvičil. Z dětí posedlých zámky často vyrostou dospělí posedlí šiframi. Vedoucí potravin v Moorheadu v Minnesotě mladému Waterhousovi dovolil hrát si s jeho sejfem. K překvapení vedoucího Waterhouse kombinaci zjistil a napsal o tom slohovou práci do školy.

Tento sejf byl mnohem lepší. Jelikož stejně neviděl na číselník, zavřel oči.

Nejasně si uvědomoval, že ostatní muži na ponorce již nějakou dobu křičí a chovají se, jako by právě dorazila nějaká senzační zpráva. Možná skončila válka. Pak mu někdo vyrve stetoskop z ruky. Waterhouse otevře oči. Seržant Shaftoe si drží stetoskop před ústy, jako by to byl mikrofon, chladně se na Waterhouse podívá a do stetoskopu řekne: "Pane, torpéda ve vodě, pane." Načež se otočí a nechá Waterhouse v kajutě.

Waterhouse je asi v polovině žebříku na velitelskou věž a dívá se na kolo šedočerné oblohy, když se celé plavidlo otřese a zaduní. Pod ním se zvedne píst splašků a tlačí ho vzhůru, kde ho vyvrhne na horní palubu. Naštěstí ho zachytí jeho druhové a ohleduplně mu zabrání spadnout do moře.

Pohyb U-553 na vlnách se změnil. Teď sebou víc zmítá, jako by se chtěla uvolnit z útesu.

Waterhousovi chvíli trvá, než se zorientuje. Pomalu si uvědomuje, že při nárazu přece jen utrpěl nějaké škody. Rozhodně má něco s levou rukou, na niž dopadl.

Přejede je silné světlo: světlomet z britské korvety, která je sem přivezla. Britští námořníci klejí. Waterhouse se nadzdvihne na zdravém lokti, sleduje paprsek světlometu dolů a uzří cosi pozoruhodného. Ponorka má díru těsně pod hladinou vody a z rány se vychlipují kusy kovu a trčí na všechny strany. Odporný obsah trupu nyní vytéká ven a na černé hladině Atlantiku tvoří barevnou skvrnu.

"Kurva!" poznamená k tomu seržant Shaftoe. Shodí z ramen malý, ale těžký batoh, jejž celou dobu nosil, a otevře ho. Jeho náhlá činnost přiláká pozornost mužů od Královského námořnictva a začnou mu svítit baterkami pod ruce, aby aspoň něco viděl.

Waterhouse, který už je touto dobou v deliriu, nemůže uvěřit vlastním očím: Shaftoe vytáhne svazek hnědožlutých válečků silných jako prst a asi šest palců dlouhých. Vyndá také několik maličkostí včetně cívky tuhého červeného provazu. Vyskočí tak rozhodně, až málem kohosi srazí do moře, odběhne k velitelské věži a zmizí dole.

"Kristova noho," vydechne důstojník, "chce to vyhodit do vzduchu." Na okamžik se nad tím zamyslí. Loď se na vlnách děsivě houpá a skřípe, což by mohlo znamenat, že klouže z útesu. "Opustit loď!" zařve.

Většina mužů se přesune na velrybářský člun. Waterhouse zase přivážou na vozík. Je asi v polovině cesty ke korvetě, když ucítí, ale téměř nezaslechne, prudký výbuch.

Zbytek cesty vidí houby, a dokonce i když se už ocitne na palubě hladinového plavidla, panuje kolem něj hrozný zmatek a někdo jménem Enoch Root požaduje, aby ho odnesli dolů a ošetřili mu ruku a hlavu. Waterhouse do té chvíle netuší, že má něco s hlavou, což ovšem vypadá rozumně, protože věci víte ve své hlavě, a jak tedy máte vědět, kdy ji máte poraněnou? "Za tohle dostanete přinejmenším Purpurové srdce," poznamená Enoch Root. Říká to s pozoruhodným nedostatkem nadšení, jako by mu na Purpurových srdcích za mák nezáleželo, ale blahosklonně předpokládá, že pro Waterhouse to bude velké vzrušení. "A seržanta Shaftoa nejspíš čeká další vyznamenání, čert ho

vem."
MORFIUM
Kdykoliv Shaftoe zavře oči, pokaždé uvidí to slovo. Bylo by mnohem lepší, kdyby věnoval pozornost své práci: pokládá demoliční nálože na místo, kde sejf přiléhá k U-bootu.

MORFIUM. Tak je to natištěné na zažloutlé etiketě. Etiketa je nalepená na malé skleněné lahvičce. Sklo má stejnou temně purpurovou barvu, jakou uvidíte, když vás oslní prudké světlo.

Harvey, námořník, který se nabídl, že mu pomůže, pořád Shaftoovi svítí baterkou do očí. Není vyhnutí, protože Shaftoe je vklíněný pod sejfem v mimořádně nepohodlné pozici, klade nálože a promrzlými, klouzajícími prsty se do nich snaží nastrkat roznětky. To by nebylo možné, kdyby do ponorky nenarazilo torpédo. Předtím byla kajuta zpola zalitá špinavou vodou a sejf byl zcela potopený. Teď voda příhodně odtekla.

Harvey není vklíněný nikde. Ponorka zmítající se v křečích jako žralok vyhozený z vody jím pohazuje sem a tam, jak se hloupě, nicméně se vší vervou, snaží uvolnit z útesu. Světlo baterky tak každou chvíli dopadne Shaftoovi do očí. Shaftoe zamrká a vidí vše purpurově: maličké purpurové lahvičky s nápisem MORFIUM.

"Čert to vem!" zařve.

"Je všechno v pořádku, seržante?" ujišťuje se Harvey.

Harvey to nepochopil. Harvey si myslí, že Shaftoe kleje kvůli nějakým problémům s výbušninami.

Výbušniny jsou fakt skvělý. S výbušninama žádný problém není. Problém je s mozkem Bobbyho Shaftoa.

Byl přímo tam. Waterhouse ho poslal hledat stetoskop a Shaftoe prohledával U-boot, dokud nenašel dřevěnou bedničku. Když ji otevřel, byla plná lékařského vybavení. Chvíli se v ní prohrabával a hledal, co Waterhouse chtěl, a přímo pod nosem měl tu lahvičku. Dokonce se o ni otřel rukou, proboha. Zahlédl etiketu, když na ni dopadlo světlo baterky.

MORFIUM.

Ale nevzal ji. Kdyby na ní bylo napsáno MORFIN, okamžitě by po ní chňapl. Ale tam stálo MORFIUM. A teprve o třicet vteřin později si uvědomil, že kurva jsou na německý ponorce a že slova budou pochopitelně jiná a že tu je 99% šance, že MORFIUM je ve skutečnosti stejná látka jako MORFIN. Když mu to došlo, rozkročil se v průlezu ztemnělého U-bootu a zaječel z plných plic. S tím, jaký kravál nadělaly vlny, ho nikdo neslyšel. Pak pokračoval dál, splnil svou povinnost a předal stetoskop Waterhousovi. Povinnosti plnil, protože je mariňák.

Odstřelit tenhle zatracený sejf od zdi jeho povinnost nebyla. Prostě ho to napadlo. Učili ho, jak používat výbušniny, tak proč to nevyzkoušet v praxi? Tenhle sejf neodstřelí proto, že je mariňák, ale proto, že je Bobby Shaftoe. A taky proto, že je to skvělý důvod vrátit se pro to morfium.

U-boot sebou cukne a Harvey se rozplácne na palubu. Shaftoe počká, až pohyb odezní, pak zapátrá po nějakém chytu a vytáhne se zpod sejfu. Váhu má převážně na nohou, přesto by nebylo správné tvrdit, že stojí. Tady můžete jen doufat, že se udržíte vestoje, abyste neskončili na zadnici. Harvey tento závod právě prohrál, Shaftoe prozatím vyhrává.

"Bouchne to!" zařve Shaftoe. Harvey se už vyškrábal na nohy. Shaftoe ho postrčí do průchodu. Harvey zahne doleva a zamíří nahoru na velitelskou věž a k východu. Shaftoe se otočí doprava a vydá se dolů. Směrem na příď. Na mořské dno. K bedničce s MORFIEM.

Kde sakra je ta bedýnka? Když ji našel předtím, pohupovala se na hladině pomyjí. Možná - hrozná představa - možná vyplula dírou, kterou udělalo torpédo. Prošel kolem několika přepážek. Ponorka se naklání pořád strměji a on nakonec musí jít pozpátku, jako kdyby slézal po žebříku. Chytá se trubek, elektrických kabelů a řetězů, na nichž visí kavalce námořníků. Ta zatracená ponorka je hromsky dlouhá.

Připadá mu to jako divný způsob zabíjení lidí. Shaftoe si není jistý, jestli souhlasí se vším, co tenhle U-boot naznačuje. Na březích Jang-c'-ťiangu Shaftoe zabíjel čínské bandity tak, že je bodal do prsou bajonetem. Myslí si, že jednou jednoho z nich zabil prostě tím, že ho pořádně praštil do hlavy. Na Guadalcanalu zabíjel Japončíky střelbou z několika různých druhů zbraní, taky na ně házel kamení a zapaloval velké vatry v ústí jeskyní, v nichž byli zalezlí, plížil se džunglí a podřezával jim krky, odpaloval na jejich pozice střely z minometu, a dokonce je jednoho po druhém shazoval z útesu do hřmícího příboje. Pochopitelně už dlouhou dobu věděl, že tenhle přímý způsob zabíjení nepřátel je poněkud staromódní, ale rozhodně netrávil příliš mnoho času tím, že by o tom přemýšlel. Ukázka činnosti kulometu Vickers, jíž byl svědkem v Itálii, ho přiměla trochu se nad tím zamyslet, a teď se ocitl tady, na jednom z nejslavnějších vražedných strojů v celé válce, a co vidí? Vidí ventily. Nebo spíš litinová kola, která se používají k otevírání a zavírání ventilů. Každá přepážka je pokrytá železnými koly o velikosti mezi několika palci až po stopu v průměru tak hustě, jako by to byla skála porostlá vilejši. Kola jsou rozmístěna náhodně a nepravidelně. Jsou natřená červeně nebo černě a díky častému styku s lidskýma rukama jsou nablýskaná do vysokého lesku. A kde nejsou ventily, tam jsou spínače, takové ty obrovské jako z filmu o Frankensteinovi. Pak je tu jeden otočný přepínač, půl zelený, půl červený, který má v průměru dobré dvě stopy. A navrch tahle kocábka nemá vůbec žádná okna. Pro tyhle chlápky válka znamená nechat se zavřít do vzduchotěsného bubnu plného sraček a otáčet na rozkaz koly od ventilů a přepínat spínače, a občas sem možná zaskočí nějaký důstojník a sdělí jim, že právě zabili spoustu jiných chlapů.

Už vidí bedničku - skončila na jednom lůžku. Shaftoe si ji prudce přitáhne a zvedne víko. Obsah je promíchaný a uvnitř není jenom jedna purpurová lahvička. Shaftoe se lekne, že bude muset přečíst všechny etikety popsané tím strašidelným německým písmem, ale po chvilce zahlédne MORFIUM a rychle si ho strčí do kapsy.

Právě se vrací k velitelské věži, když do ponorky udeří velká vlna a jemu to podrazí nohy. Dlouho, předlouho se kutálí dolů, přímo uprostřed ponorky dělá kotrmelce vzad, než se mu podaří zastavit. Všechno zčernalo. Ztratil baterku.

Teď skoro zpanikaří. Nejde o to, že by byl lekavý, ale už je to nějakou dobu, co měl naposledy morfin, a to pak jeho tělo na všechno reaguje špatně. Zpola ho oslepí mohutný záblesk modravého světla, který zmizí dřív, než stačí

mrknout. Zdola se ozývá prskání. Zvedne levou ruku a na zápěstí ucítí tah: lanko od baterky, které si duchapřítomně omotal kolem ruky. Svítilna rachtá o ocelovou mříž, na níž teď Shaftoe leží s rozhozenýma rukama a nohama jako světec na rozpáleném roštu. Ten modrý záblesk se objeví znovu, je protkaný černými čárami a doprovází ho praskavý zvuk. Shaftoe cítí elektřinu. Několikrát klepne baterkou o mříž a ona se znovu rozsvítí, i když poblikává.

Rošt je vyrobený z železných tyčí silných jako tužka a vzdálených asi dva palce od sebe. Shaftoe leží na břiše a dívá se do skladiště, které by, kdyby U-boot normálně plul v moři, bylo pod ním. Skladiště je jako po výbuchu, úhledně naskládané bedny byly rozmetány do guláše skleněných střepů, dřevěných třísek, potravin, výbušnin a strategických minerálů plovoucích v mořské vodě a všechno to šplouchá podle pohybů mrtvého U-bootu. Mříží hned vedle jeho hlavy propadne dokonalá, chvějící se stříbrná kulička, snáší se kuželem světla jeho baterky a rozbije se o kus nějaké bedny. Vzápětí ji následuje další. Shaftoe zvedne hlavu. Po kovovém obložení se k němu kutálí hotová záplava poskakujících stříbrných kuliček. Musely popraskat tlakoměry obsahující rtuť. A opět se modře zablýskne: elektrická jiskra, a hodně silná. Shaftoe se znovu podívá skrz rošt a všimne si, že skladiště je plné kovových skříní, z nichž trčí obrovské šrouby. Každou chvíli dva šrouby propojí nějaký mokrý krám a vyletí jiskra: skříně jsou baterie, umožňující U-bootu plout pod vodou.

Jak tam tak seržant Robert Shaftoe leží s tváří přitisknutou ke studené mříži, dýchá zhluboka a snaží se sebrat kuráž, udeří do ponorky vlna tak silně, až se poleká, že sletí až na potopenou příď. Břečka kolem baterií je rozvlněná, a jak vlny klesají dolů, nabírají na velikosti a rychlosti, takže do přední přepážky narážejí s děsivou silou. Je slyšet, jak při každém nárazu povolují nýty. Bobby Shaftoe si zatím ve světle baterky stačí prohlédnout celý prostor pro baterie až na dno. A tam zahlédne rozbité bedničky - velmi malé bedničky, v jakých by mohly být uložené velice těžké zásoby. Jsou roztřískané a mezi troskami Shaftoe spatří žluté cihličky, kdysi úhledně naskládané, nyní rozházené kolem. Vypadají přesně tak, jak si představuje zlaté cihly. Tato teorie má jedinou vadu, totiž že cihel je příliš mnoho, aby to byly zlaté cihly. Je to, jako když doma ve Wisconsinu obrátil zetlelou kládu a v tmavé prsti uviděl tisíce stejných, slibně se lesknoucích hmyzích vajíček.

Chvíli ho to láká. Tam dole je tolik peněz, že si to ani neumí představit. Kdyby dostal do ruky aspoň jednu cihlu -

Musely detonovat výbušniny, protože Bobby Shaftoe právě ohluchl. To mu prozradí, že by odsud měl sakra rychle vypadnout. Zapomene na zlato - morfin je na jeden den dostatečná kořist. Zpola se škrábe a zpola šplhá vzhůru, dostane se do průlezu a pak do velitelovy kajuty, z níž vychází kouř a jejíž přepážky tlaková vlna při výbuchu značně zprohýbala.

Sejf se uvolnil! A provaz, který k němu s Harveym připevnili, je sice poškozený, ale drží. Někdo za něj musí shora tahat, protože je tvrdošíjně a podrážděně napjatý. Sejf se však o něco zachytil. Shaftoe ho musí uvolnit. Sejf sebou škubne a poskočí, tažen napjatým lanem, a vzápětí se zachytí o něco jiného. Shaftoe se za ním vydá z kajuty do průlezu a k žebříku na velitelskou věž, a konečně se vytáhne z ponorky přímo do chřtánu bouře a srdečného jásotu čekajících námořníků.

O pouhých pět minut později U-boot zajede pod hladinu. Shaftoe si představuje, že padá podél útesu do podmořského kaňonu a cestou za sebou do černých vod sype zlaté cihly a kuličky rtuti jako hvězdný prach. Shaftoe je zpátky na korvetě a všichni ho poplácávají po zádech a blahopřejí mu. On touží jen najít si kousek soukromí, kde by mohl otevřít tu purpurovou lahvičku.

OBLEK

Randyho držení těla je napjaté a ostražité, a to vše kvůli jeho obleku.

Už je otřepané říkat, že hackeři nemají rádi drahé šaty. Avi zjistil, že dobré šaty můžou být dokonce i pohodlné - volné kalhoty doplňující oblek jsou kupříkladu mnohem pohodlnější než džíny. A strávil s hackery dost času, aby pochopil, že oni nemají námitky ani tak vůči nošení obleků jako vůči jejich oblékání, což nezahrnuje pouze samotný proces oblékání, ale i jejich výběr, údržbu a obavy, jestli jsou ještě v módě - což je zvlášť obtížné pro muže, který si oblek bere jednou za pět let.

Je to tedy takhle: Avi má na jednom ze svých počítačů nataženou tabulku, v níž jsou zanesené údaje jako obvod krku, délka vnitřního švu a další důležité míry každého muže, se kterým pracuje. Několik týdnů před důležitou schůzí tyto údaje prostě odfaxuje svému krejčímu v Šanghaji. Pak, v klasické ukázce asijské dodávky za pět minut dvanáct, jak ji zavedla Toyota, obleky dodají expres čtyřiadvacet hodin před začátkem schůze, aby je bylo možné automaticky poslat do čistírny. Dnes ráno se Randy vynořil ze sprchy, zaslechl zaklepání na dveře, a když je otevřel, stál za nimi zřízenec s vyčištěným a vyžehleným oblekem včetně košile a kravaty. Všechno si to oblékl (samozřejmě obdržel i desátou kopii špatného návodu, jak vázat polowindsorský uzel). Oblek mu padl jako ulitý. Teď stojí Randy na chodbě hotelu Foote Mansion, sleduje odpočítávání elektrických číslic nad výtahy a občas se zkontroluje ve velkém zrcadle. Randy v obleku je vtip, který bude všem připadat zábavný přinejmenším přes oběd.

Randy hloubá nad ranním e-mailem.

Komu: dwarf@siblings.net
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re: Proč?
Milý Randy,

doufám, že ti nevadí, když tě oslovuju Randy, protože je zcela očividné, že ty jsi ty, i když používáš anonymní fasádu. Mimochodem, to je dobrý nápad. Tleskám tvé prozíravosti.

Ohledně možnosti, že jsem tvůj "starý nepřítel", jsem zdrcen, že někdo tak mladý už má staré nepřátele. Nebo jsi měl na mysli nedávno získaného nepřítele pokročilého věku? Napadá mě několik kandidátů. Ale tuším jsi měl na myslí Andrewa Loeba. Nejsem to já. To bys zjistil, kdybys poslední dobou navštívil jeho stránky.

Proč stavíte Kryptu?
Podepsán,
- OVĚŘ KLIČ ORDO
(atd. atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -

Pozorovat čísla nad výtahy a snažit se uhádnout, který dorazí jako první, vůbec není zábavné, ale je to zajímavější než tu jenom tak stát. Jeden výtah už stojí o poschodí výš nejméně minutu. Je slyšet, jak rozzlobeně bzučí. V Asii si mnoho podnikatelů - zvlášť Číňanů ze zámoří - bude klidně nárokovat jeden z hotelových výtahů pro osobní potřebu celý den, umístí do něj své podřízené na osmihodinové směny, aby drželi prst na tlačítku DVEŘE OTEVŘENÉ a nevšímali si jeho pokryteckého bzučení na poplach.

Cink. Randy se otočí na špičkách (jen si tenhle malý manévr zkuste v teniskách!). Znovu vsadil na špatného koně: vítězem je výtah, který byl, když se díval naposledy, v nejvyšším poschodí hotelu. Nakonec je to rychlovýtah. Randy zamíří k zelenému světýlku. Dveře se rozevřou. Randy hledí přímo do očí doktoru Hubertu (Zubaři) Keplerovi, zubní chirurgie.

Nebo jsi měl na mysli nedávno získaného nepřítele pokročilého věku?

"Dobré ráno, pane Waterhousi! Když takhle stojíte s otevřenou pusou, připomínáte mi jednoho z mých pacientů."

"Dobré ráno, doktore Keplere." Randy má dojem, že jeho slova vycházejí z míle dlouhé roury plné vaty, a okamžitě si je znovu prochází v hlavě, aby se ujistil, že neprozradil žádné tajné informace společnosti ani doktoru Keplerovi nezadal žádný důvod podat žalobu.

Dveře se začaly zavírat a Randy je musel zastavit kufříkem s laptopem.

"Opatrně! Vsadím se, že to je drahý kousek," upozorní ho Zubař.

Randy už chce říct, že laptopy likviduje jako transvestita nylonky, i když možná jako vrtačka zkaženou stoličku by bylo tematicky vhodnější, ale místo toho stiskne rty a mlčí. Ocitl se na nebezpečném území: v laptopu má informace patřící AVCLA, a pokud by Zubař nabyl dojmu, že na ně Randy není dost opatrný, mohl by začít plivat obvinění jako Linda Blairová hrachovou polévku v Exorcistovi.

"Jaké, ehm, příjemné překvapení, potkat vás na Kinakutě," vykoktá Randy.

Doktor Kepler má brýle velké jako čelní sklo Cadillaku model 1959. Jsou to speciální zubařské brýle, vyleštěné jako zrcadlo, potažené ultrareflexním materiálem, takže v nich vždycky vidíte odraz vlastních otevřených úst nabodnutých na paprsek ostrého světla. Zubařovy oči jsou jenom náznakem v pozadí, jako vzpomínka z dětství. Má je modrošedé, trochu šilhá, vnější koutky má trochu svěšené, jako by ho už svět unavoval, a zorničky černé jako peklo. Na svraskalých rtech mu vždycky pohrává náznak úsměvu. Je to úsměv člověka, který přemýšlí, jak zaplatit příští pojistku na zanedbání péče, a zároveň vám trpělivě zasouvá špičku svého páčidla z chirurgické oceli pod mrtvou stoličku, ale který se zároveň v odborném časopise dočetl, že pacienti se spíš vrátí a je menší šance, že vás budou žalovat, když se na ně budete usmívat. "Povězte mi, nemohli bychom si v rychlosti někde promluvit?" zeptá se.

Tak už to vysyp.

Zachránil ho zvonek! Dorazili do přízemí. Dveře výtahu se rozevřely a objevila se hala Foote Mansion obložená vzácným mramorem. Kolem proplouvají hoteloví poslíčci převlečení za svatební dorty, jako by měli kolečka. Opodál stojí Avi a s ním dva překrásné obleky, z nichž vyčnívají hlavy Eba a Johna. Všichni tři se k nim otočí. Když Eb a John uvidí Zubaře, nasadí výraz herců z béčkových filmů, jejichž postava právě dostala zásah kulkou malého kalibru doprostřed čela. Avi naopak ztuhne jako člověk, jenž před týdnem šlápl na rezavý hřebík a právě cítí první záchvěvy tetanu, který mu nakonec zláme vaz.

"Čeká nás rušný den," poznamená Randy. "Asi můžu říct ano, musíme jenom najít volnou chvilku."

"Dobře. Beru vás za slovo," prohlásí doktor Kepler a vystoupí z výtahu. "Dobré ráno, pane Halaby. Dobré ráno, doktore Föhre. Dobré ráno, pane Cantrelle. Moc rád vidím, že všichni vypadáte úplně jako džentlmeni."

Rádi vidíme, že ty se jako džentlmen chováš.

"Potěšení je na naší straně," procedí Avi. "Předpokládám, že se uvidíme později."

"No ovšem," ujistí jej Zubař, "budete mě vídat celý den." Obávám se, že tenhle den bude hodně dlouhý. Obrátí se k nim zády a bez dalších zdvořilostí zamíří přes halu ke koženým křeslům, téměř zakrytým hotovou explozí prapodivných tropických květin. Uživatelé těchto křesel jsou převážně mladí a všichni jsou elegantně oblečení. Když se k nim jejich šéf připojí, všichni vyskočí do pozoru. Randy napočítá tři ženy a dva muže. Jeden z mužů je očividně gorila, ale ženy - nevyhnutelně označované za sudičky, Moiry, Fúrie, Grácie, norny nebo Harpyje - prý také mají bojový výcvik a nosí zbraně.

"Co jsou zač?" vyptává se John Cantrell. "Jeho hygieničky?"

"Nežertuj," napomene ho Avi. "Když ještě vykonával praxi, míval kolem sebe ženy, který za něj všechno pucovaly. Šel tak všem příkladem."

"Děláš si srandu?" zeptá se Randy.

"Vždyť víš, jak to chodí," opáčí Avi. "Když přijdeš k zubaři, nikdy přece zubaře nevidíš, ne? Někdo jinej zařídí návštěvu. Pak je tu vždycky elitní suita velice schopnejch žen, co ti oškrábou kámen, aby se s ním zubař nemusel párat, a udělají ti rentgen. Zubař si sedí někde v kanceláři a prohlídne si rentgen - jedná s tebou jako s nějakým abstraktním obrázkem na kousku filmu. Když uvidí díru, pustí se do toho. Když ne, vyjde ven, chvíli si s tebou povídá a ty pak odejdeš domů."

"Tak proč je tady?" chce vědět Eberhard Föhr.

"Správně!" štěkne Avi. "Když vejde do místnosti, nikdy nevíš, proč je tady - jestli ti chce vyvrtat díru do hlavy nebo

si jenom pokecat o dovolený na Maui."

Všechny oči se obracejí k Randymu. "Co se stalo v tom výtahu?"

"Ale nic!" vyhrkne Randy.

"Bavili jste se o tom filipínským projektu?"

"Jenom řekl, že si o tom chce se mnou promluvit."

"A kurva," uleví si Avi. "To znamená, že si o tom nejdřív musíme promluvit my dva."

"Já vím," odsekne Randy. "Proto jsem mu řekl, že si s ním promluvím, jestli budu mít volnou chvilku."

"Tak to bysme měli zařídit, že dneska žádnou volnou chvilku mít nebudeš," usoudí Avi. Zamyslí se nad tím a pokračuje: "Měl aspoň chvíli ruku v kapse?"

"Proč? Čekáš, že vytáhne zbraň?"

"Ne, ale někdo mi kdysi říkal, že mívá štěnici."

"Myslíš jako policejní informátor?" ujišťuje se nevěřícně John.

"Jo," přitaká Avi, jako by o nic nešlo. "Má ve zvyku nosit v kapse digitální záznamník velkej jako krabička od sirek. Možná mu pod košilí vede drát k nějakýmu mikrofonu. Možná ne. Ale nikdy nevíš, kdy si tě nahrává."

"Není to protizákonný, nebo tak něco?" ptá se Randy.

"Nejsem právník," zavrčí Avi. "Důležitější je, že nejsem kinakutskej právník. Ale u občanskýho soudu je to stejně fuk - jestli proti nám vznese žalobu, může si přitáhnout důkazy, jaký bude chtít."

Všichni se zadívají na druhý konec vestibulu. Zubař stojí rozkročený na mramoru, ruce zkřížené na prsou, hlavu skloněnou, jak ze všech stran vstřebává informace.

"Možná strčil ruku do kapsy. Fakt si nevzpomínám," přiznává Randy. "Ale je to jedno, mluvili jsme hrozně všeobecně. A krátce."

"Stejně by mohl záznam dát na analýzu napětí v hlase, aby zjistil, jestli jsi nelhal," poukazuje John. Čirá, nespoutaná paranoia ho nesmírně těší. Je ve svém živlu.

"Neboj se," uklidňuje ho Randy. "Použil jsem rušení."

"Vážně? A jaký?" vyptává se hned Eb, jenž nezachytil ironii v Randyho hlase. Tváří se překvapeně a zaujatě. Z jeho výrazu je jasné, že touží pustit se do hovoru o něčem tajuplném a technickém.

"Dělal jsem si legraci," vysvětluje Randy. "Jestli Zubař tu nahrávku zanalyzuje, nenajde v mým hlase nic jinýho než napětí."

Avi s Johnem se soucitně zasmějí, ale Eb se tváří sklíčeně. "Napadlo mě, že bychom mu mohli to jeho zařízení vyrušit, kdybychom chtěli."

"Magneťák nepoužívá rádio," namítne John. "Jak bys to chtěl udělat?"

"Magnetem," oznámí mu Eb.

V té chvíli se z kavárny vynoří Tom Howard s důkladně vychutnaným výtiskem South China Morning Post v podpaždí a z výtahu vystoupí Beryl připravená k boji, v šatech a nalíčená. Muži stydlivě odvracejí zrak a předstírají, že si toho nevšimli. Následují pozdravy a zdvořilostní řeči. Pak se Avi podívá na hodinky a řekne: "Jdeme do sultánova paláce," jako by navrhoval, že si zajdou do McDonalda na hranolky.

SEJF

Waterhouse musí na ten sejf dávat pozor. Shaftoa svrbí ruce, aby ho mohl odpálit, a Chattan (který to Shaftoovi přísně zakázal) ho hodlá poslat do Londýna, aby ho mohli otevřít odborníci v Broadway Buildings. Waterhouse to chce ještě jednou zkusit sám, jen aby zjistil, jestli to dokáže.

Chattanovo stanovisko je správné. Zvláštní jednotka 2702 má velmi jasně určený specializovaný úkol, k němuž rozhodně nepatří otevírání sejfů z U-bootů. Vlastně k němu nepatří ani výpravy na opuštěné U-booty a hledání sejfů či jiných údajů o šifrách. Udělali to pouze proto, že náhodou byli v okolí jediní lidé s prověřením Ultra a ošidná poloha U-553 neumožnila Bletchley Parku poslat sem vlastní odborníky.

Ale Waterhousova touha otevřít sejf vlastníma rukama nemá nic společného s úkolem zvláštní jednotky 2702 ani s jeho osobními povinnosti, dokonce ani s vítězstvím ve válce. Lawrence Pritcharda Waterhouse k tomu něco žene. Netuší proč. Teprve ho spouštěli na laně z U-553 na korvetu, bušily do něj vlny, vítr a déšť, měl poraněnou ruku a hlavu a nevěděl, jestli se vrátí na loď nebo skončí v Atlantiku, a už se rozpomínal na nepatrné chvění, jež zachytily napůl zmrzlé neurony v konečcích jeho prstů, zatímco si pohrával s číselníkem potopeného sejfu. Enoch Root ho teprve dává dohromady na palubě lodi a Waterhouse si už v duchu vytváří hrubý model toho, jak by mohla být kolečka sestavená. A zbytek zvláštní jednotky 2702 teprve padá na své kavalce, visutá lůžka a do spacích pytlů v kapli qwghlmského hradu, když se obvázaný Waterhouse s dlahou žene nablýskanými chodbami na lepší straně hradu a hledá použité břitvy a kus tuhy.

Břitvy najde v popelnici a tuhu ukradne ze skříně, kde Ghnxh uchovává galvanickou luciferku. Všechno odnese zpátky do kaple a k tomu ještě jako cihla velký krystal ztvrdlého lepidla a letlampu. Všichni ostatní v kapli už spí. Prostí vojíni jsou v lodi, jak se sluší na mariňáky, kteří jsou v podstatě námořní sbor. Důstojníci jsou v příčné lodi. Jižní křídlo má Chattan vyhrazeno pouze pro sebe. Waterhouse, Root a poručici od SAS a USMC mají pryčny v severním křídle. Přes východní konec kaple je pověšený malý kus z překvapivě velkých zásob plachtoviny, kterou má zvláštní jednotka 2702 k dispozici, a odděluje kněžiště, svatyni, kde kdysi uchovávali tělo a krev Páně. Teď tuje Hallicrafters model S-27, 15elektronkový superheterodyn, používající na předním konci špičkové trpasličí elektronky schopné vyladit VHF od 27 do 147 MHz a přijímat AM, FM a telegrafický provoz na nosné vlně, opatřený i měřičem intenzity signálu, jaký by se hodil, kdyby tady skutečně provozovali stanici Huff Duff, což nedělají.

Za plachtou se svítí a jeden z mariňáků chrápe na židli před oltářem. Waterhouse ho probudí a pošle ho si lehnout. Mariňák se stydí, ví, že měl být vzhůru a přesvědčivě otáčet anténou.

Rádio samotné téměř nepoužívají - zapínají ho pouze tehdy, když přijde na návštěvu někdo, kdo nezná jejich tajemství. Spočívá tu na oltáři, čisté, jako by právě dorazilo z továrny Hallicrafters v Chicagu v Illinois. Všechny ozdobné prvky oltáře (pokud někdy nějaké měl) už dávno podlehly ohni, hnilobě, korzárům či hryzavým zubům skřečků stavějících si hnízda. Po všem zbyl jen pravoúhlý čedičový monolit, zcela beztvarý, jen na něm zůstaly vrypy po nástrojích, s nimiž ho vytěžili a vytvarovali. Pro dnešní pokus to je dokonalý podklad.

Waterhouse sem dovleče sejf, ač to poněkud odnesou jeho ploténky a zádové vazy. Sejf má válcovitý tvar jako kus dělové hlavně. Waterhouse ho postaví na zadní konec, takže kulatá dvířka s číselníkem uprostřed civí do stropu jako slepé oko a čárky na číselníku velice připomínají proužky v duhovce.

Pod číselníkem jsou mechanické součástky, které Waterhouse dokonale vytočí, dohánějí ho téměř k šílenství. Tím, že bude číselníkem otáčet, by měl dostat součástky do konfigurace umožňující otevřít dvířka. Nic víc na tom není. To, že dvířka zůstávají zavřená, je k vzteku. Proč by se měl maličký prostor uvnitř sejfu - méně než krychlová stopa - nějak lišit od prostoru, jímž se Waterhouse pohybuje, jak se mu zlíbí? Co sakra je v tom sejfu?

Lepidlo vypadá jako nekvalitní jantar, je plné bublinek a prasklinek, ale stejně je krásné. Waterhouse zapálí letlampu a přejede plamenem nad lepidlem. Lepidlo změkne a začne kapat na dvířka sejfu vedle číselníku, kde vytvoří loužičku o velikosti stříbrného dolaru.

Waterhouse pracuje rychle. Vtlačí do lepidla břitvy na palec od sebe a ostřím nahoru, což vypadá poněkud nebezpečně. Chvíli je přidrží, než studený kov vysaje z lepidla teplo a to opět ztvrdne. Jako podložku použil dvě párátka, aby si zajistil, že se tupé konce břitev nedotknou dvířek sejfu, protože nechce, aby mezi nimi procházel elektrický proud.

Ke každé čepelce upevní drát a dráty natáhne přes oltář k rádiu. Vezme kousek tuhy a položí ho přes břitvy jako elektrický můstek.

Vytrhne zadní desku z rádia a chvíli přeskládává dráty. Většina jich je už upravená tak, jak potřebuje. V podstatě potřebuje něco, co změní elektrické impulzy ve zvuk a zvuk přenese do sluchátek, což přesně rádio dělá. Zdrojem signálu však už není vysílačka na U-bootu, nýbrž proud vycházející z jednoho drátu do levé břitvy, přes můstek do pravé břitvy a do druhého drátu.

Chvíli mu trvá, než všechno pozapojuje tak, jak potřebuje. Když narazí na nějakou slepou uličku a rozčílí se, jde si na chvíli sednout a točí s anténou, předstíraje, že hledá U-booty. Pak ho zase něco napadne a on se vrátí k práci.

Někdy kolem východu slunce zaslechne ve sluchátkách zapištění. Sluchátka tvoří dva bakelitové pohárky spojené vymyšleností připomínající primitivní chirurgický nástroj, zapojené do rádia červeným a černým drátkem. Waterhouse stáhne hlasitost a nasadí si sluchátka na hlavu.

Položí prst na sejf a ve sluchátkách to zaduní. Přejede prstem po hladkém kovu a slyší hlasité chrastění. Jakékoliv vibrace způsobují, že se uhlíkový můstek na břitvách rozechvěje, čímž se vytváří a zase ruší elektrické spojení a tak se moduluje elektrický proud. Břitvy a tuha slouží jako mikrofon a mikrofon funguje - snad až příliš dobře.

Waterhouse sundá ruku ze sejfu a jen tam chvíli sedí a poslouchá. Slyší cupitání skřečků prozkoumávajících příděly potravin zvláštní jednotky. Slyší nárazy vln na pobřeží míli daleko a žuchnuti, když ojeté pneumatiky Taxíku najedou na Silnici do výmolu. Taxík má zřejmě problém s geometrií kol! Slyší šust, šust, jak Margaret zametá podlahu v kuchyni, nějaké menší srdeční arytmie spících vojáků, dunění ledovců odtrhávajících se od pobřeží Islandu a šílené bzučení narychlo vyrobených lodních šroubů blížícího se konvoje. Lawrence Pritchard Waterhouse je napojen na vesmír způsobem, jaký přesahuje vše, co může Bletchley Park nabídnout.

A středem tohoto konkrétního vesmíru je sejf z U-553 a jeho osa procházející středem číselníku. Waterhouse na něm teď drží ruku. Než se něčeho dotkne, stáhne hlasitost, aby mu nepraskly bubínky. Číselník se otáčí pomalu, ale hladce, jako by spočíval na pneumatickém ložisku. Přesto je tu mechanické tření, které sice nevnímají Waterhousovy nesporně promrzlé prsty, zato ve sluchátkách to zní, jako když se sype koks.

Když se pohnou stavítka, zní to, jako kdyby Waterhouse odstřelil hlavní závoru na pekelné bráně. Chvíli to trvá a musí několikrát začínat znovu od začátku, protože neví, kolik čísel je v kombinaci ani kterým směrem by měl začít číselníkem otáčet, ale po troše experimentování se začnou vynořovat nějaké vzory. Konečně získá následující kombinaci:

23 vpravo - 37 vlevo - 7 vpravo - 31 vlevo - 13 vpravo.

Poté následuje skutečně mohutné cvaknutí a Waterhouse ví, že může sundat mikrofony. Otočí malým kolečkem na dvířkách sejfu vedle číselníku. Tím se zasunou paprskovité západky, které drží dvířka zavřená. Waterhouse dvířka otevře a dává dobrý pozor, aby se nepořezal o břitvy. Konečně může nahlédnout do sejfu.

Zklamání doprovázející tuto akci nemá nic společného s obsahem sejfu. Je zklamaný, neboť vyřešil problém a vrátil se zpět do základního stavu nudy a nízké úrovně podráždění, které se ho zmocní vždy, když nedělá něco, co je ze své podstaty nutné udělat, jako je kupříkladu otevírání zámků a luštění šifer.

Sáhne do sejfu a najde tam kovový předmět velký asi jako rohlík. Věděl, že tam bude, protože stejně jako když děti zkoumají zabalené dárky už celé dny před Štědrým dnem, i on nakláněl sejf na všechny strany a přitom slyšel, jak něco klouže z jednoho konce na druhý - a přitom to cinkalo - říkal si, co to může být.

Předmět je tak studený a tak účinně mu vysává teplo z dlaně, že dotýkat se ho přímo bolí. Waterhouse zatřepe rukou, aby se mu do ní vrátila krev, pak předmět popadne, rázně ho vytáhne a hodí na oltář. Věc se dvakrát odrazí a pronikavě přitom zazvoní - za několik posledních století je to zvuk, který v kapli nejvíc připomíná hudbu. Ve světle žárovek, jež kolem kněžiště rozmístili, předmět jasně září. Třpytivý odraz upoutá Waterhousovu pozornost, protože poslední týdny strávil na šedém a zamračeném Qwghlmu, kde nosil samé černé, khaki nebo olivové věci a taky v nich spal. Tato věc ho přitahuje čistě svým leskem a krásou, když tu tak leží na matném drsném čediči, dokonce dřív, než ji identifikuje jako zlatou cihlu.

Je z ní sakra dobré těžítko, což je fajn, protože v kapli hrozně táhne a důležitý obsah sejfu tvoří pauzáky, které poletují i v nejslabším vánku. Stránky mají slabě narýsované svislé a vodorovné čáry tvořící mřížku a mřížky jsou vyplněné rukou psanými písmenky ve skupinách po pěti.

"To se podívejme, co jste našel!" ozve se tichý hlas. Waterhouse vzhlédne do znepokojivě klidných očí Enocha Roota.

"Ano. Zašifrované zprávy," přitaká Waterhouse. "Žádná Enigma."

"Ne, já měl na mysli ten kořen všeho zla tady." Snaží se zvednout zlatou cihlu, ale prsty mu z ní sklouznou. Uchopí ji pevněji a zvedne z oltáře. Něco na ní upoutá jeho pozornost. Přistrčí si ji pod žárovku a mračí se na ni se soustředěním brusiče diamantů.

"Jsou na ní znaky kandži," poznamená.

"Co prosím?"

"Čínské nebo japonské znaky. Ne, jsou čínské - tady je značka jedné šanghajské banky. A tady jsou nějaká čísla - ryzost a sériové číslo." Na misionáře se v těchto věcech vyzná nečekaně dobře.

Do této chvíle neměla zlatá cihla pro Waterhouse žádný význam - byl to jen velký vzorek čistého prvku, jako olověné závaží nebo nádoba se rtutí. Ale fakt, že by na sobě mohla nést nějaké informace, je velice zajímavý. Rozhodně musí vstát a jít se na cihlu podívat. Root má pravdu: cihla je označená malými asijskými symboly a razítkem. Maličké plošky znaků se ve světle lesknou, jsou jako jiskřičky přeskakující mezi oběma polovinami Osy.

Root položí cihlu zpátky na oltář. Přiloudá se ke stolu, kde mají psací potřeby, vezme si čistý list pauzáku a novou tužku. Vrátí se k oltáři, položí tenoučký papír na cihlu a začne škrtat tužkou, až je celý papír černý kromě místa, kde jsou pod ním vyražená čísla a znaky. Ve chvilce má dokonalý otisk, ukazující nápis do všech podrobností. Papír složí, dá si ho do kapsy a tužku položí zpátky na stůl.

Waterhouse dávno předtím začal prohlížet papíry v sejfu. Všechna čísla jsou napsaná stejnou rukou. Jelikož ze splašků čvachtajících v kajutě velitele U-bootu vyzvedli nejrůznější jiné papíry, Waterhouse snadno pozná kapitánovo písmo. Tyto papíry popsal někdo jiný.

Z formátu zpráv je jasné, že je nezašifroval stroj Enigma. Zprávy z Enigmy vždycky začínají dvěma skupinami po třech číslech, které šifrantovi prozradí, jak má nastavit rotory stroje. Na všech papírech ze sejfu však tyto skupiny chybí, takže musel být použit nějaký jiný šifrovací systém. Jako každý jiný moderní stát, mají i Němci hojnost nejrůznějších šifer, některé založené na knihách a jiné na strojích. Bletchley Park většinu z nich rozbil.

Přesto to vypadá na zajímavé cvičení. Když teď dorazil i zbytek zvláštní jednotky 2702, jsou další schůzky s Margaret neuskutečnitelné. Waterhouse se nemá nač těšit. Luštění šifry tady na těch papírech bude skvělá zábava, která vyplní zející prázdnotu, jež se otevřela, jakmile Waterhouse odhalil kombinaci sejfu. Taky si vezme papír, sedne si ke stolu a hodinu dvě opisuje šifrovaný text z velitelových listů. Několikrát kontroluje každou skupinu písmen, aby se ujistil, že jeho kopie je dokonale přesná.

Na jednu stranu je to hrozná otrava. Na druhou stranu mu to dává šanci projít si text ručně na nejnižší úrovni, což by mohlo být později užitečné. Svůj úžasný talent nacházet vzory v chaosu nemůže uplatnit, pokud se nejdřív do toho chaosu neponoří. Pokud tu nějaké vzory jsou, tak je zatím nevidí, alespoň ne nějakým racionálním způsobem. Když mu teď ale písmena procházejí před očima, můžou pracovat podvědomé části mozku, což by mu mohlo náhle poskytnout klíč - či dokonce úplné řešení - třeba za několik týdnů, zatímco se bude holit nebo kroutit anténou.

Už chvíli matně vnímá, že Chattan a ostatní vstali. Prostí vojáci do kněžiště nemají přístup, ale sešli se tu důstojníci a obdivují zlatou cihlu.

"Louskáte šifry, Waterhousi?" zeptá se Chattan, přišourá se ke stolu a ohřívá si ruce hrnkem kafe.

"Dělám kopii," sdělí mu Waterhouse a pak, protože není úplně padlý na hlavu, dodá, "pro případ, že by se originály při převozu poničily."

"Velmi moudré." Chattan kývne. "Povězte, neschoval jste tu někde druhou zlatou cihlu, že ne?"

Waterhouse je u vojska dost dlouho, aby na návnadu neskočil. "Zvuky, které sejf vydával, když jsme ho nakláněli, ukazovaly, že uvnitř je pouze jeden těžký předmět, pane."

Chattan se zasměje a usrkne kafe. "Moc by mě zajímalo, jestli dokážete tu šifru rozbít, poručíku Waterhousi. Láká mě vsadit si na to."

"To oceňuju, pane, ale byla by to špatná sázka," opáčí Waterhouse. "Je vysoce pravděpodobné, že Bletchley Park už tuhle šifru rozlouskl, ať je to cokoliv."

"Proč myslíte?" optá se Chattan nepřítomně.

Otázka je od muže v Chattanově postavení tak hloupá, že Waterhouse zmate. "Pane, Bletchley Park rozlouskl skoro všechny německé vojenské a vládní šifry."

Chattan předstírá zklamání. "Waterhousi! Jak nevědecké. Děláte závěry."

Waterhouse se zamyslí a snaží se v tom vyznat. "Myslíte, že tahle šifra nemusí být německá? Nebo že není vojenská nebo vládní?"

"Jenom vás varuju před děláním závěrů," odtuší Chattan.

Waterhouse to pořád ještě považuje za uzavřené, když k nim přistoupí poručík Robson, velicí důstojník oddílu SAS. "Pane," začne, "v zájmu těch chlápků v Londýně bychom rádi znali kombinaci."

"Kombinaci?" zeptá se Waterhouse hloupě. Toto slovo může bez kontextu znamenat téměř cokoliv.

"Ano, pane," ujistí jej Robson. "K sejfu."

"Aha!" vyhrkne Waterhouse. Trochu ho podráždilo, že se ho na to ptají. Psát si kombinaci, když zařízení potřebné k jejímu zjištění máte přímo pod nosem, mu připadá nesmyslné. Je mnohem důležitější získat algoritmus k otevírání sejfů než mít jedno konkrétní řešení k otevření sejfu. "Nevím," přizná. "Zapomněl jsem ji."

"Vy jste zapomněl?" podiví se Chattan, ale říká to hlavně kvůli Robsonovi, který se zřejmě zuřivě kouše do jazyka. "Nenapsal jste si ji třeba, než jste ji zapomněl?"

"Ne," sdělí jim Waterhouse. "Ale pamatuju si, že se skládá ze samých prvočísel."

"To nám to hezky zužuje!" prohlásí Chattan vesele. Robsona to ale moc neobměkčí.

"A těch čísel je celkem pět, což je zajímavé, protože -"

"Protože pětka je taky prvočíslo!" dokončí Chattan. Waterhouse znovu potěší, že jeho velicí důstojník vykazuje známky vkusného a nákladného vzdělání.

"Tak dobře," zavrčí Robson se zaťatými zuby. "Oznámím to příjemcům."

SULTÁN

Kinakutský velkovezír je uvede do kanceláří svého šéfa sultána a zanechá je na chvíli u konferenčního stolu, k jehož výrobě musela být pokácena spousta tropických stromů. Mezi zakladateli Epiphyte Corp. vypukne závod o to, kdo dokáže vyplivnout první bonmot na snížení rozpočtu sultánova ministerstva vnitra. Jsou v Novém paláci, jehož tři křídla obepínají exotické zahrady staršího a velkolepějšího Starého paláce. Schůzka se koná v místnosti s deset metrů vysokým stropem. Stěny vedoucí do zahrady jsou celé ze skla, takže návštěvník má dojem, že se dívá do terária, v němž je model sultánova paláce. Randy toho o architektuře nikdy moc nevěděl a bídně mu selhává slovník. Nejlepší, co může říct, je to, že palác vypadá jako kříženec mezi Tádž Mahalem a Angkor Watem.

Aby se sem dostali, museli projet po dlouhém bulváru s palmami, vejít do obrovské, klenuté vstupní haly obložené mramorem, podvolit se detektoru kovů a prošacování, posedět v předpokoji a usrkávat čaj, sundat si boty, nechat si od sluhy v turbanu se zdobenou konví nalít na ruce teplou růžovou vodu a ujít asi půl míle po leštěném mramoru a orientálních kobercích. Jakmile se za velkovezírovým zadkem zavřou dveře, Avi řekne: "Cejtím tady podfuk."

"Podfuk?" ohrne Randy nos. "Myslíš si snad, že je to zadní projekce? Že tenhle stůl je z umakartu?"

"Všechno je skutečný," připouští Avi kysele. "Ale kdykoliv s tebou někdo zachází takhle, tak se na tebe akorát snaží udělat dojem."

"Na mě to dojem udělalo," podotýká Randy. "Přiznávám se k tomu. Udělalo to na mě dojem."

"To je jenom eufemismus pro: ‚Vzápětí udělám nějakou pitomost,'" zabručí Avi.

"A co uděláme? Tohle není takový to setkání, na kterým se něco doopravdy dělá, nebo jo?"

"Jestli myslíš, jestli budeme podepisovat smlouvy, jestli peníze změní majitele, tak ne, k ničemu takovýmu tady nedojde. Ale děje se toho spousta."

Dveře se znovu otevírají a velkovezír do místnosti uvádí skupinku Japonců. Avi ztišuje hlas. "Hlavně nezapomeň, že my budeme večer zpátky v hotelu a sultán bude tady a pro nás to bude jenom vzpomínka. Skutečnost, že sultán má velkou zahradu, je naprosto bezvýznamná."

Randy se začíná zlobit. Je to tak očividné, až je urážlivé vůbec se o tom zmiňovat. Avi mu vždycky říkal, že nesmí být romantik. Ale nebýt romantiky, nebyl by tady a nedělal tohle.

Což vede k otázce: Proč to Avi dělá? Možná má nějaké vlastní romantické představy a pečlivě je tají. Možná proto vidí Randymu až do žaludku. Možná Avi varuje sám sebe, nejen ostatní členy Epiphyte Corp.

Vlastně nově přišedší nejsou Japonci, nýbrž Číňané - pravděpodobně z Tchaj-wanu. Velkovezír je dovede k určeným křeslům, která jsou dost daleko, aby po sobě mohli s Epiphyte Corp. navzájem střílet, ne však hovořit bez pomoci megafonů. Asi minutu předstírají, že je zahrady a Starý palác zajímají. Pak se jeden mohutný, podsaditý, asi padesátiletý muž otočí směrem k mužům z Epiphyte Corp. a s houfem pobočníků v závěsu k nim zamíří. Randymu to připomíná počítačovou simulaci, kterou kdysi viděl. V té simulaci prolétala galaxií černá díra táhnoucí za sebou suitu hvězd. Randymu je mužova tvář vzdáleně povědomá: nejednou se objevila v obchodních časopisech, ale ne zas tak často, aby si Randy zapamatoval jeho jméno.

Pokud by Randy nebyl hacker, musel by teď vystoupit a vyřídit protokolární záležitosti. Byl by nervózní a nenáviděl by to. Ale díky bohu se všechny tohle nesmysly automaticky přenášejí na Aviho, jenž vystupuje, aby se setkal s tím tchajwanským chlapíkem. Potřesou si rukama a bezmyšlenkovitě si vyměňují navštívenky. Číňan se ale dívá skrz Aviho a obhlíží ostatní lidi z Epiphyte. Randy mu nepřipadá uspokojivý, a tak přechází k Eberhardu Föhrovi. "Který je Cantrell?" zeptá se.

John se opírá o okno a pravděpodobně se snaží přijít na to, jaká parametrická rovnice vyzařuje z okvětních plátků té osm stop vysoké masožravé rostliny. Obrací se a představuje se: "John Cantrell."

"Harvard Li. Copak vy jste nedostal můj e-mail?"

Harvard Li! Randy si pomalu vzpomíná. Zakladatel Harvard Computer Company, středně velké naklonované manufaktury na výrobu PC na Tchaj-wanu.

John se zazubí. "Dostal jsem asi dvacet e-mailů od neznámé osoby, co o sobě tvrdila, že je Harvard Li."

"Ty byly ode mne! Nechápu, co myslíte tím, že jsem neznámá osoba." Harvard Li je nesmírně rázný, ale ne úplně naštvaný. Randymu dochází, že to není druh muže, který by se před obchodní schůzkou musel napomínat, aby se nechoval příliš romanticky.

"Nenávidím e-maily," prohlašuje John.

Harvard Li mu chvíli hledí do očí. "Jak to myslíte?"

"Nápad je to dobrý. Ubohé je provedení. Lidé se vůbec neohlížejí na bezpečnostní opatření. Dorazí zpráva, ve který stojí, že je od Harvarda Liho. Jenomže to je jenom vzor zmagnetizovaných míst na nějakým otáčejícím se disku. To dokáže zfalšovat každý."

"Aha. Používáte algoritmus s digitálním podpisem."

John se nad tím zamyslí. "Neodpovídám na žádný e-mail, který nemá digitální podpis. Algoritmus s digitálním podpisem se vztahuje k jedné z technik podpisů. Je to dobrá technika, ale mohla by být lepší."

Harvard Li začíná v polovině proslovu přikyvovat na souhlas. "Je tu nějaký konstrukční problém? Nebo vám vadí ten pětsetdvanáctibitový klíč? Bylo by to přijatelnější s tisícctyřiadvacetibitovým klíčem?"

Asi o tři věty později hovor mezi Cantrellem a Liem přesáhne obzory Randyho kryptografických znalostí a jeho mozek se vypne. Harvard Li je blázen do šifer! Osobně to studoval - neudělal jen to, že by zaplatil svým pohůnkům, aby si příslušné knihy přečetli a poslali mu poznámky, ale osobně si prošel všechny rovnice a přepočítal si je.

Tom Howard se šklebí od ucha k uchu. Eberhard se zřejmě baví stejně jako vždy a Beryl potlačuje úsměv. Randy se zoufale snaží pochopit ten vtip. Avi si všimne jeho zmatku, obrátí se zády k Tchaj-wanci a zamne si ukazováček a palec: peníze.

No jasně. Musí to s nimi mít něco společného.

Harvard Li na začátku devadesátých let nasekal pár milionů obšlehnutých PC a natáhl do nich Windows, Word a Excel - ale nějak opomněl vypsat šeky Microsoftu. Asi před rokem mu Microsoft nakopal prdel u soudu a vyhrál obrovské odškodné. Harvard vyhlásil bankrot. Tvrdil, že na své jméno nemá uložený ani pětník. Microsoft se pokoušel dokázat, že pořád ještě má ulitou nějakou tu miliardičku.

Harvard Li očividně usilovně přemýšlel o tom, jak uložit peníze někam, kde by se na ně maníci od Microsoftu nedostali. Existuje mnoho starobylých cest: švýcarské bankovní konto, nastrčená společnost, velká nemovitost hluboko v nejtemnější Číně, zlaté cihly v nějakém trezoru. Tyto triky mohly zabrat na průměrnou vládu, ale Microsoft je desetkrát chytřejší a stokrát agresivnější a neřídí se žádnými pravidly. Randymu stačí představit si Liho situaci, aby ho zamrazilo: být pronásledován po celé planetě nejmodernějšími pekelnými psy Microsoftu.

Harvard Li potřebuje elektronické peníze. Ne tu ubohost, za niž lidé na webu kupují trička, aniž by prozradili číslo své kreditky. On potřebuje ty pořádné, plnokrevné, založené na šifře, ukotvené v nějakém informačním ráji v cizině, a potřebuje je nutně. Proto není nic logičtějšího, než že posílá spoustu e-mailů Johnu Cantrellovi.

K Randymu se přitočí Tom Howard. "Otázkou je, jestli v tom jede akorát Harvard Li nebo jestli si myslí, že objevil nový trh."

"Nejspíš obojí," hádá Randy. "Pravděpodobně zná pár dalších lidí, kterým by se nějaká ta soukromá banka hodila."

"Rakety," podotýká Tom.

"Jo." Čína poslední dobou ostřelovala Tchaj-wan balistickými raketami, něco jako když na Divokém západě padouch střílí hrdinovi pod nohy, aby ho přinutil tancovat. "V Tchaj-peji došlo k runům na banku."

"Jistým způsobem jsou tihle hoši stotisíckrát chytřejší než my, protože nikdy neměli měnu, na kterou by se mohli spolehnout," říká Tom. S Randym se zadívají na Johna Cantrella, který si zkříží ruce na prsou a pustí se do pojednání o Eulerově teorému, zatímco Harvard Li horlivě přikyvuje a jeho inťoušský pobočník do bloku horečně čmárá poznámky. Avi stojí stranou, upírá oči na Starý palác a v duchu probírá důsledky, které v jeho myšlenkách pučí, rozlézají se a proplétají kolem sebe jako zplanělá vegetace v tropické zahradě.

Do sálu za velkovezírem pochodují další delegace a zabírají kusy pobřeží na konferenčním stole. Přichází Zubař se svými Nornami nebo Fúriemi nebo Hygieničkami nebo kdo to ksakru je. Je tu skupinka bělochů hovořících s přízvukem od protinožců. Jinak tu jsou samí Asiaté. Někteří rozmlouvají mezi sebou a jiní zatáhnou bradu a sledují rozhovor mezi Harvardem Liem a Johnem Cantrellem. Randy zase na oplátku pozoruje je: Asiaté ve špatných oblecích a Asiaté v kvalitních oblecích. Ti první mají prošedivělý módní sestřih a kůži zažloutlou od nikotinu a vypadají jako zabijáci. Špatné obleky nenosí proto, že by si nemohli dovolit kvalitní, ale proto, že jim na tom ani za mák nezáleží. Jsou z Číny. Asiaté v kvalitních oblecích mají praktický účes, brýle z Paříže, čistou pleť a pohotový úsměv. Pocházejí hlavně z Japonska.

"Chci si hned vyměnit klíče, abychom si mohli e-mailovat," prohlásí Li a kývne na pobočníka, který odběhne ke stolu a otevře si laptop. "Něco něco Ordo," diktuje Li kantonskou čínštinou. Pobočník ťuká do klávesnice.

Cantrell se bezvýrazně zadívá na stůl, pak si dřepne a podívá se pod něj, načež k němu přistoupí a rukou přejede pod okrajem desky.

Randy se ohne a taky se podívá. Je to jeden z těch supermoderních konferenčních stolů se zapuštěnými elektrickými a telekomunikačními šňůrami. Návštěvníci si na něj můžou napojit laptop, aniž by kolem museli natahovat nepěkné kabely a prát se o zásuvky. Deska musí být protkaná obvody. S okolním světem ji nespojují žádné viditelné dráty. Spojení musí probíhat skrze duté nohy do duté podlahy. John se zakření, obrátí se k Limu a zavrtí hlavou. "Normálně bych řekl paráda," řekne, "ale pro klienta, který potřebuje tak vysoký zabezpečení jako vy, tohle není příhodný místo, kde bychom si měli vyměňovat klíče."

"Nehodlám použít telefon," ohrazuje se Li, "můžeme si je vyměnit na disketách."

John zaklepe na dřevo. "Na tom nezáleží. Ať se jeden z vašich lidí koukne na van Eckův odposlech," dodá k pobočníkovi, který to zapisuje. Vycítí ale, že Li potřebuje aspoň stručné vysvětlení, a tak říká: "Dokážou přečíst obsah vašeho počítače tak, že poslouchají slabý rádiový vysílání, co vycházejí z čipů."

"Aháá," vyhrkne Li a vyměňuje si významné pohledy se svými technickými pobočníky, jako by to vysvětlovalo něco, co je pořádně mátlo.

Na druhém konci sálu - ne na tom, kudy přicházejí hosté, ale na opačném - začne někdo hlasitě řvát. Je to chlápek v podobném, ač ne tak zdobeném oblečení, jaké má velkovezír. V jisté chvíli přejde na angličtinu - stejný dialekt, jakým mluví letušky na zahraničních leteckých linkách, když pasažérům vysvětlují, jak zapnout přezku bezpečnostního pásu, tak často, že to z nich pokaždé vypadne jako hlenovitá zkomolenina. Do sálu vcházejí malí Kinakuťané v kvalitních oblecích. Zaujímají místa v čele stolu, který je dost široký, aby se sem směstnala celá Poslední večeře. Na pozici Ježíše stojí opravdu velké křeslo. Takové dostanete, když zajdete za finským designérem s oholenou hlavou a brýlemi bez obrub se dvěma doktoráty v sémiotickém a stavebním inženýrství, vypíšete mu bianko šek a požádáte ho, aby vám navrhl trůn. Za ním jsou oddělené stoly pro přisluhovače. To vše je podloženo tunami umění, jaké je penězi k

nezaplacení: poničeným vlysem odneseným z nějaké pralesní ruiny.

Všichni hosté instinktivně zamíří ke svým místům kolem stolu a zůstanou stát. Velkovezír se na každého zamračí. Do sálu vklouzne jakýsi malý mužík, nepřítomně civící na podlahu před sebou, aniž by zřejmě bral na vědomí lidi kolem sebe. Vlasy má přilakované k hlavě a jeho tloušťku na nejmenší možnou míru snižují krejčovské triky z londýnské Savile Row. Posadí se do velkého křesla, což působí jako šokézní narušení etikety, dokud si Randy neuvědomí, že to je sám sultán.

Vzápětí už všichni sedí. Randy odsune své křeslo a svalí se do něj. Kožené hlubiny spolknou jeho pozadí jako baseballová rukavice míček. Už chce z batohu vyndat laptop, ale v tomto prostředí působí nylonový pytel i umělohmotný počítač jako kýč z obchoďáku. Kromě toho musí vzdorovat těm svým študáckým sklonům dělat si pořád poznámky. Sám Avi říkal, že se během této schůze nic nestane. Všechny důležité věci budou v podtextu. Navíc je tu ta věc s van Eckovým odposlechem, o níž se Cantrell pravděpodobně zmínil jen proto, aby Harvard Li začal být paranoidní, nicméně to trochu otřáslo i Randym. Rozhodne se tedy pro milimetrový papír - inženýrova odpověď na žlutý blok - a tenké kuličkové pero.

Sultán hovoří oxfordskou angličtinou se slabými stopami česneku a papriky ještě zachycenými mezi zuby. Mluví asi patnáct minut.

V sále je několik desítek živých lidských těl, každé jako velký pytel vnitřností a tekutin natlakovaných tak, že kdyby ho někdo propíchl, vystříkne to na několik yardů. Každé tělo je vybudované na armatuře z dvou set šesti kostí navzájem spojených neblaze proslulými, k poškození náchylnými klouby, které si libují v nesnesitelném vrzání, skřípání a loupání, pokud nejsou zcela nové. Tato struktura je obalená pulzující roštěnkou nafukovanou uzavíratelnými vzdušnými vaky a vede přes ni gordická stoka naplněná bublající kyselinou a stlačenými plyny, kam jsou vytlačovány odporné enzymy a rozpouštědla vytvářené mnoha tmavými, zkaženými hroudami geneticky naprogramovaného masa nataženého podél ní. Do tohoto neuspořádaného labyrintu jsou řadami křečí vtlačovány frťany rozpouštějícího se jídla a rozkládají se zde v plyny, tekutinu a pevnou hmotu, které musejí být pravidelné vytlačovány do vnějšího prostředí, jinak by majitel dostal otravu a padl mrtvý k zemi. Kulaté, gelem nacpané kamery se otáčejí v hlenem vymaštěných důlcích. Nekonečné falangy očních řas vyhánějí invazní částice a obalují je do slizu pro pozdější odstranění. Centrálně umístěný sval buší v každém těle do nezastavujícího se proudu natlakované šťávy. A přece, přes to všechno, žádné z těl během sultánova projevu nevydá jediný zvuk. Tento zázrak lze vysvětlit jedině silou, s jakou tělo ovládá mozek, a následně silou kulturní přípravy nad mozkem.

Jejich hostitel se snaží být správně sultánský: sděluje jim svou představu a směr, jímž by se měli ubírat, aniž by zabředal do pohyblivého písku managementu. Základní představa (alespoň jak to ze začátku vypadá) je taková, že Kinakuta byla odnepaměti křižovatkou, místem, kde se setkávají různé kultury: původní Malajci. Foote a jeho dynastie bílých sultánů. Filipínci se svými španělskými, americkými a japonskými guvernéry na východě. Muslimové na západě. Anglos na jihu. Početné kultury jihovýchodní Asie na severu. Číňané jako obvykle všude. Japonci pokaždé, když se dostali do jedné ze svých dobrodružství chtivých nálad a (pokud to vůbec stojí za zmínku) neolitický lid obývající střed ostrova.

Není proto nic přirozenějšího, než že současní Kinakuťané natáhnou na všechny strany tlusté optické kabely, nacpou se do všech větších národních telekomunikačních sítí v dosahu a stanou se něčím jako digitálním bazarem.

Všichni hosté střízlivě přikyvují, jak sultán skvěle pronikl do podstaty věci a mistrně dokázal spojit starobylé zvyky své země s moderní technikou.

Sultán se však přiznává, že to je jen povrchní analogie.

Všichni přikyvují ještě o něco důrazněji než předtím. Pochopitelně všechno, co sultán vykládá, je ve skutečnosti hrozná pitomost. Několik lidí si škrábe poznámky, aby neztratili nit sultánova vyprávění.

Vždyť přece, říká sultán, ve zdigitalizovaném, Internetem propojeném světě už na konkrétním umístění nezáleží. Kyberprostor nezná žádné hranice.

Všichni důrazně přitakávají, až na Johna Cantrella na jedné straně a prošedivělé Číňany na straně druhé.

Ale, pokračuje sultán, to je jen takové kyberroztleskávání! Ovšemže na umístění a hranicích záleží! V této chvíli se v sále setmí, protože světlo, proudící dovnitř skleněnou stěnou, je ztlumeno nějakým neviditelným mechanismem zabudovaným do skla: nějaké okenice z tekutých krystalů nebo tak. Z rafinovaně zakrytých otvorů ve stropě se vysunou obrazovky. Tahle vychytávka zachrání krční obratle mnoha hostí, kteří se chystají uhnat si hypertenzi krku ještě důraznějším přikyvováním na sultánův poslední prudký obrat. Zatraceně, tak záleží v kyberprostoru na umístění, nebo ne? Co je tu vlastně rozhodujícím faktorem? Tohle není nějaký oxfordský debatní klub! Tak k věci!

Sultán jim předhazuje nějaké grafy: mapu světa v jedné z těch politicky korektních projekcí, díky nimž Amerika s Evropou vypadají jako zaledněné útesy v Arktidě. Mapu překryje spleť rovných čar, z nichž každá propojuje dvě velká města. Síť čar je během sultánovy řeči stále hustší a hustší, až téměř zakryje pevninu i oceány.

Sultán vysvětluje, že toto je tradiční chápání Internetu, jako decentralizované sítě spojující každé místo se všemi ostatními místy bez překážek, či chcete-li, dopravní zácpy.

Ale to je další blbost! Objevuje se nový graf: stejná mapa, jiné čáry. Teď máme sítě uvnitř zemí, občas uvnitř kontinentů. Mezi zeměmi a zvlášť mezi kontinenty je však jen pár čar. Vůbec to nevypadá jako síť.

Randy se podívá na Cantrella, jenž vychytrale kývne.

"Mnoho fanatických přívržencu Internetu je přesvědčeno, že Internet je tak silný, protože linie komunikace jsou po planetě rozmístěné pravidelně. Ve skutečnosti, jak můžete vidět z tohoto grafu, téměř veškerá mezikontinentální webová doprava probíhá skrze malý počet úzkých hrdel. Tato místa obvykle ovládá místní vláda. Je tedy jasné, že využití Internetu, který chce být nezávislý na vládním zasahování, od samého začátku podkopává základní strukturální problém."

... nezávislý na vládním zasahování. Randy nevěří vlastním uším. Kdyby byl sultán otrhaný hacker promlouvající k místnosti plné kryptoanarchistů, byla by to jedna věc. Ale sultán je vládou, proboha, a místnost je plná podnikatelských týpků v oblecích a s navštívenkami.

Jako ti módně ostříhaní Číňani! Kdo k čertu jsou? Ať se nikdo nepokouší Randymu namluvit, že nejsou v nějakém směru součástí čínské vlády.

"Úzká hrdla jsou jednou ze strukturálních překážek vytvoření svobodného, suverénního, na poloze nezávislého kyberprostoru," pokračuje sultán rozmarně.

Suverénního!?

"Další překážkou je heterogenní mozaika zákonů, a vlastně i právních systémů, vymezujících soukromí, svobodu projevu a telekomunikační politiku."

Objevuje se další graf s mapou. Každá země na ní má přidělenu barvu, odstín a vzor podle jakéhosi děsivě složitého schématu. Stejně složitý popisek pod grafem se debilně snaží o vysvětlení. Okamžitě vyvolává migrénu. To je pochopitelně účel.

"Politika kteréhokoliv právního systému ve věci soukromí je obvykle výsledkem změn vytvořených během staletí soudními dvory a legislativními tělesy," pokračuje sultán. "Ale se vší úctou, jen málo z toho se vztahuje k moderním otázkám soukromí."

Světlo se vrací, okny proniká slunce a obrazovky tiše mizí ve stropě. Všichni si s mírným překvapením všimnou, že sultán stojí. Přistupuje k velké a (jak jinak) zdobené a nákladně vypadající desce na go, pokryté komplikovaně rozloženými bílými a černými kameny. "Možná můžu použít analogii s go - i když se šachy by to šlo stejně dobře. Díky naší historii jsme my Kinakuťané zběhlí v obou hrách. Na začátku hry jsou kameny rozložené jednoduše, jsou snadno k pochopení. Hra se však vyvíjí. Hráči se rozhodují vždy po jednom tahu a každé rozhodnutí je samo o sobě docela jednoduché a snadné k pochopení. Jenže během hry dochází k mnoha takovým tahům a hra se vyvíjí ke složitosti, kterou dokážou pochopit jen nejlepší mozky - nebo nejvýkonnější počítače." Sultán se během řeči zamyšleně dívá na hrací desku. Teď vzhlédne a postupně se všem přítomným podívá do očí. "Analogie je jasná. Naše politika týkající se svobody projevu, telekomunikací a kódování se vyvinula z řady jednoduchých, racionálních rozhodnutí a v současnosti je tak složitá, že už jí nikdo nerozumí dokonce ani v jediné zemi, natož ve všech zemích dohromady."

Sultán se odmlčí a zamyšleně obchází hrací desku. Hosté se většinou už vzdali a přestali přikyvovat a dělat si poznámky. Nikdo se už nechová takticky, všichni naslouchají s upřímným zájmem a říkají si, co přijde vzápětí.

Sultán ale mlčí. Položí ruku na desku a jedním prudkým pohybem z ní smete všechny kameny. Ty padají na koberec, kutálejí se po leštěném kameni a rachotí po stole.

Ticho trvá nejméně patnáct vteřin. Sultán zachovává kamenný výraz. Náhle se rozzáří.

"Je čas začít znovu," prohlásí. "To je ve velké zemi, kde zákony tvoří legislativní orgány, vykládají je soudcové a jsou svázány starodávnými precedenty, velice obtížné. Toto je však Kinakutský sultanát a já jsem sultán a říkám, že zdejší zákon je velmi jednoduchý: naprostá svoboda informací. Tímto se vzdávám veškeré vládní moci nad prouděním informací přes a uvnitř mých hranic. Za žádných okolností nebude tato vláda strkat nos do proudění informací, ani nepoužije svou moc, aby jakýmkoliv způsobem toto proudění omezila. Toto je nový zákon Kinakuty. Žádám vás, pánové, abyste toho co nejlépe využili. Děkuji vám."

Sultán se obrací a za důstojných ovací odchází z místnosti. Základní pravidla jsou takováto, chlapci, a teď si jděte hrát.

Nyní povstává z křesla (které, přirozeně, stojí napravo od sultánova trůnu) doktor Mohammed Pragasu, kinakutský ministr informací, a ujímá se velení. Přízvuk má téměř americký, stejně jako ho sultán má téměř britský. Studoval na Berkeley a doktorát získal na Stanfordu. Randy zná několik lidí, kteří s ním během těch let pracovali a studovali. Podle nich se Pragasu málokdy objevil v práci v něčem jiném než v tričku a džínách a chuť na pivo a salámovou pizzu měl stejnou jako kterýkoliv nemohamedán. Nikdo netušil, že je to sultánův bratranec z druhého kolena a pane mu říká pěkných pár milionů.

Jenže to bylo před deseti lety. V poslední době, kdykoliv jednal s Epiphyte Corp., chodil lépe oblékaný a choval se lépe, ač svědomitě neformálně: jen tykání, prosím. Doktor Pragasu se nechává oslovovat Prag. Všechna setkání začnou bezuzdným vyprávěním nejnovějších vtipů. Pak se Prag pozeptá na staré spolužáky, z nichž většina dnes pracuje v Silicon Valley. Pátrá po tipech na nejnovější a nejžhavější supermoderní zboží, pár minut vzpomíná na divoké časy, jaké zažil v Kalifornii, a pak se pustí do práee.

Nikdo z nich doposud Praga neviděl v jeho živlu. Je těžké udržet vážný výraz - jako by si nějaký jejich starý kamarád vypůjčil oblek, zfalšoval občanku a teď zinscenoval tenhle žertík na nějaké nudné obchodní poradě. Jenže dnes doktor Pragasu vystupuje s vážností, která je působivá, téměř až depresivní.

Ti Číňani naproti přes stůl vypadají jako maoistický Mt. Rushmore. Randy si ani neumí představit, že by se některý z nich v životě aspoň jednou usmál. Do sluchátek, propojených přes záhadný konferenční stůl s kotelnou plnou tlumočníků, jim proudí simultánní překlad jednání.

Randy přestává dávat pozor. Prag mluví nudně, protože hovoří o technickém pozadí, s nímž je už Randy podrobně obeznámen, a používá jednoduché analogie, které mají dávat smysl i po překladu do mandarínštiny, kantonštiny, japonštiny či kdoví čeho. Randy se rozhlíží kolem stolu.

Je tu delegace Filipínců. Jeden z nich, tlouštík asi padesátiletý, mu připadá hrozně povědomý. Jako obvykle si nemůže vzpomenout na jeho jméno. A je tu ještě jeden chlapík, přišel pozdě, zcela sám, a je uveden k osamělému křeslu na konci stolu. Mohl by být Filipínec s velkým podílem španělské krve, ale spíš to bude Latinoameričan nebo Jihoevropan nebo jen Američan, jehož předkové pocházeli z těchto míst. V každém případě se posadí, hned vytáhne mobil, vyťuká velmi dlouhé číslo a pustí se do tlumeného, napjatého rozhovoru. Nenápadně se rozhlíží kolem stolu, pozorně si

prohlédne všechny delegace a do telefonu podá jejich zaobalený popis. Je zřejmě překvapený, že tu vůbec je. Nikomu, kdo se na něj podívá, nemůže ujít jeho tajnůstkářství. A musí přemýšlet, o co mu vlastně jde. Zároveň se však muž rozmrzele mračí, čehož si Randy všimne teprve tehdy, když na něj muž upře své černé oči jako hlavně derringeru. Randy jeho pohled opětuje, jak je příliš polekaný a hloupý, než aby odvrátil zrak, a od muže s mobilem k němu v paprscích černého světla, které cizinci vycházejí z očí, proniká jakási zvláštní informace.

Randy si uvědomuje, že se on a zbytek Epiphyte (2) Corp. propadli mezi zloděje.

SKÁKAJÍCÍ BOMBY

Když Goto Dengo prohraje válku, je v Bismarckově moři horký, podmračený den. Americké bombardéry letí nízko. Goto Dengo je náhodou na palubě na čerstvém vzduchu, aby si zacvičil. Z toho, že může dýchat vzduch, který nesmrdí hovny a zvratky, je v euforii, cítí se nezranitelný. Všichni ostatní na tom musejí být stejně, protože letadla pozoruje poměrně dlouho, než se ozve poplašný klakson.

Císařovi vojáci mají být v euforii a nezranitelní pořád díky svému nezdolnému duchu. Goto Dengo se stydí, protože on se tak cítí pouze na palubě, kde může dýchat čistý vzduch. Ostatní vojáci nikdy nezapochybují, nebo to aspoň nikdy nedávají najevo. Goto Denga napadá, zda snad nesešel z pravé cesty. Snad za to může doba strávená v Šanghaji, kde se ušpinil cizími idejemi. Nebo byl možná pošpiněný už od samého začátku - kvůli starému rodinnému prokletí.

Transportní lodě plují pomalu - nikdo nepředstírá, že jsou něco víc než jen bedny plné vzduchu. Mají ubohou výzbroj. Torpédoborce, které je doprovázejí, vyhlašují bojovou pohotovost. Goto Dengo stojí u zábradlí a dívá se, jak se posádky torpédoborců hrnou na bojové pozice. Hlavně jejich zbraní vykašlávají černý kouř a modré světlo.

Americké bombardéry musí mít nějaké potíže. Goto Dengo usuzuje, že jim dochází palivo nebo se ztratily nebo je pod hranici mraků zahnala žera. Ať už je důvod jakýkoliv, ví, že nepřiletěly, aby napadly konvoj, protože americké bombardéry útočí tak, že nad loděmi přelétají ve velké výšce a sypou na ně bomby. Bomby pokaždé minou, protože američtí bombometčíci jsou ubozí a posádky bombardérů nestojí za nic. Ne, přílet amerických letadel je jen jednou z mnoha bizarních náhod. Konvoj od včerejška kryly husté mraky.

Vojáci kolem Goto Denga jásají. Jaké štěstí, že se tito Američané dostali rovnou do zaměřovačů jejich eskorty! A je to i dobré znamení pro vesnici Kulu, protože polovina mladých mužů z ní je čistě náhodou na palubě, aby se na to divadlo podívala. Vyrůstali spolu, chodili spolu do školy a ve dvaceti letech prošli vojenskou lékařskou prohlídkou, společně vstoupili do armády a zvládli výcvik. Nyní jsou společně na cestě na Novou Guineu. A před pěti minutami se také všichni shromáždili na palubě transportní lodi. Společně se budou radovat z pohledu na americké letouny proměňované v plápolající kateřinská kola.

Goto Dengo, ve věku šestadvaceti let, je tady starý mazák - po návratu ze Šanghaje se stal jejich velitelem a vzorem - pozoruje jejich tváře, tváře, jež zná od dětství, tváře mužů, kteří nikdy nebyli šťastnější než v této chvíli a září jako růžové okvětní plátky v šedém světě mraků, oceánu a oceli.

Po tvářích jim přeběhne radostný výraz. Dengo se obrací. Jeden z bombardérů se zřejmě rozhodl zbavit se nákladu a shodit bombu rovnou do oceánu. Chlapci z Kulu jásají. Americký letoun, který odhodil půl tuny neužitečných výbušnin, začal prudce stoupat, jak se odlehčil. Už je dobrý jen jako cvičný cíl. Kuluští hoši opovržlivě pokřikují na pilota. Japonský pilot by byl přinejmenším narazil s letadlem do torpédoborce!

Goto Dengo pozoruje z nějakého důvodu bombu, ne letadlo. Ta nepadá rovnou do vody, nýbrž sleduje nad vlnami plochou parabolu, jako nějaké vzdušné torpédo. Dengo na chvíli zadrží dech, jak se bojí, že už do moře nikdy nespadne, že bude klouzat nad vlnami a nakonec zasáhne torpédoborec, který jí stojí přímo v cestě. Ale na císařovy síly se znovu usmálo válečné štěstí. Bomba boj s přitažlivostí prohrává a s cáknutím spadne do vody. Goto Dengo odvrátí zrak.

Vzápětí ho ale zase obrací zpět a sleduje přelud, který mu nechce zmizet ze zorného pole. Gejzír pěny vytvořený bombou ještě nedopadl do vody, ale jakási černá skvrna za ním míří pryč - možná je to druhá bomba, kterou letadlo shodilo. Tentokrát se Goto Dengo dívá pozorně. Skvrna jako by stoupala, místo aby padala - snad fáta morgána. Ne, ne, mýlil se, pomalu ztrácí výšku, zaryje se do vody a vzhůru vyšplíchne další gejzír.

A pak se bomba znovu vynoří z vody. Goto Dengo, student strojírenství, zapřísahá fyzikální zákony, aby bombu zachytily a potopily ji, což by velké kusy hloupého kovu dělat měly. Nakonec bomba znovu spadne - ale pak znovu vyskočí.

Skáče po hladině jako žabka, které hoši z Kulu házívali přes rybník za vesnicí. Goto Dengo se fascinovaně dívá, jak se bomba ještě několikrát odrazí. Válečná štěstěna znovu předvádí bizarní spektákl zdánlivě jen proto, aby ho pobavila. Goto Dengo si to vychutnává, jako by to byla cigareta objevená na dně kapsy. Skok, skok, skok.

Přímo do boku jednoho z doprovodných torpédoborců. Do vzduchu vyletí dělová věž. Otáčí se, a když dosáhne vrcholu, úplně ji obalí gejzír plamenů ze strojovny.

Chlapci z Kulu ještě stále jásají, odmítají přijmout to, co vidí na vlastní oči. Goto Dengo cosi zahlédne koutkem oka. Otočí se a spatří další torpédoborec přelomený v půlce jako suchá větvička, když vybuchl jeho zbrojní sklad. Jásot utichá. Všichni se mlčky dívají.

Američané uprostřed války vymysleli úplně novou techniku bombardování a bezchybně ji provedli. Goto Dengo je zcela ohromen. Poznali, že se zmýlili, přiznali si chybu a přišli s novým nápadem. A nový nápad přijalo a schválilo dokonce i vrchní velení. A teď ho používají k zabíjení nepřátel.

Žádný válečník, který ví, co je čest, by se nezachoval tak zbaběle. Tak pružně. Důstojníci, kteří cvičili své muže v bombardování z velkých výšek, museli všichni ztratit tvář. Co se s nimi stalo? Museli se všichni zabít nebo je možná uvrhli do vězení.

Američtí mariňáci v Šanghaji také nebyli správní válečníci. Neustále měnili své způsoby. Jako Shaftoe. Shaftoe se pokusil bojovat s japonskými vojáky na ulici a dopadl špatně. Jelikož dopadl špatně, rozhodl se naučit novou taktiku -

od Goto Denga. "Američané nejsou válečníci," opakovali všichni pořád dokola. "Obchodníci možná. Ale válečníci ne."

Vojáci v podpalubí ještě pořád jásají a skandují. Nemají nejmenší tušení, co se doopravdy děje. Goto Dengo na chviličku odtrhne oči od moře plného vybuchujících a potápějících se torpédoborců. Hledá skříňku se záchrannými vestami.

Letadla už zřejmě odletěla. Goto Dengo se rozhlíží po konvoji a zjišťuje, že tu nezůstal jediný bojeschopný torpédoborec.

"Obléknout záchranné vesty!" křikne. Muži ho zřejmě neslyší, a tak sám vyrazí ke skříňce. "Hej! Obléknout záchranné vesty!" Jednu vytáhne a zvedne ji nad hlavu pro případ, že ho neslyšeli.

Slyšeli ho dobře. Dívají se na něj, jako by je to, co dělá, šokovalo ještě víc než vše, co v posledních minutách spatřili. K čemu jim mohou záchranné vesty být?

"Čistě pro případ!" volá Goto Dengo. "Abychom mohli za císaře bojovat jindy." Druhá věta zní i jemu chabě.

Jeden z vojáků, chlapec, který bydlíval o několik domů dál v ulici, když byli malí, k němu přistoupí, vytrhne mu vestu z rukou a hodí ji do oceánu. Opovržlivě si Gota prohlédne od hlavy k patě, otočí se a vrátí na místo.

Další muž cosi křičí a ukazuje: blíží se druhá vlna letadel. Goto Dengo se postaví k zábradlí mezi své kamarády, ale oni se od něj odtahují. Americká letadla provedou nálet, aniž by jim v tom někdo bránil, a otočí se, zanechávajíce za sebou jen další skákající bomby.

Goto Dengo pozoruje po několik odrazů bombu mířící přímo k němu, až rozezná zprávu namalovanou na její špici: POKLON SE, TÓDŽÓ!

"Tudy!" zařve, obrátí se zády k bombě a přeběhne ke skříňce plné záchranných vest. Tentokrát se několik mužů vydá za ním. Ty, kdo to neudělají - asi pět procent populace vesnice Kulu - smete do oceánu výbuch bomby pod jejich nohama. Dřevěná paluba se prohne vzhůru. Jeden z kuluských chlapců padá se čtyři stopy dlouhou třískou vraženou do břicha. Goto Dengo a asi desítka dalších se po čtyřech dostanou ke skříňce a rozebírají si vesty.

Goto Dengo by nic takového neudělal, kdyby už válku dávno neprohrál ve své duši. Válečník zůstane stát na místě a padne. Jeho muži za ním jdou jen proto, že jim to nařídil.

Než si natáhnou vesty a dostanou se k zábradlí, vybuchnou další dvě bomby. Většina mužů v podpalubí už musí být mrtvá. Goto Dengo se málem nedostane k zábradlí, protože to se prudce zvedne do vzduchu. Nakonec se musí přitáhnout jako na hrazdě a přehodit nohu na druhou stranu. Loď leží na boku a převrací se! K zábradlí se dostali ještě další čtyři muži, ostatní bezmocně kloužou po palubě a mizí v díře, z níž se kouří. Goto Dengo ignoruje, co mu sdělují jeho oči, a snaží se vnímat vnitřní ucho. Stojí teď na boku lodi a při pohledu na záď vidí jeden šroub neužitečně se otáčející ve vzduchu. Rozběhne se do kopce. Čtyři přeživší za ním. Přeletí nad nimi americká stíhačka. Goto Dengo si ani neuvědomuje, že jsou ostřelováni, dokud se neotočí a neuvidí kulky, které jednoho muže doslova přesekly v půli a dalšího zmrzačil zásah do kolena, takže mu noha visí na zbytcích chrupavky. Goto Dengo si ho přehodí přes rameno jako žok s rýží a obrátí se, aby vyběhl nahoru, ale zjistí, že před ním už nic není.

Stojí teď s muži na vrcholku lodi, na ocelové oblině, která z vody vyčnívá stěží na výšku člověka. Goto Dengo se obrací kolem dokola a hledá, kam jít, ale všude kolem sebe vidí jen vodu. Voda rozzlobene syčí a bublá, jak z nitra vraku proudí vzduch a kouř. Ke Goto Dengovi se řítí moře. Goto Dengo se podívá na ocelovou skořápku pod svýma nohama a všimne si, že je, ještě na chviličku, úplně suchý. Pak se mu Bismarckovo moře vrhne ze všech stran k nohám a začne se mu šplhat ke kolenům. Vzápětí se ocelový plát, který se mu tak pevně tiskne k podrážkám, ztratí. Váha raněného ho vtlačí do vody. Goto Dengo si do nosních dutin nabere naftu, vyškrábe se zpod raněného a s výkřikem se vynoří. Nos a dutiny má plné nafty. Trochu jí i polkne a dostane křeč, jak se jeho tělo snaží naftu vytlačit ze všech otvorů zároveň: kýchá, zvrací a vykašlává ji z plic. Dotkne se obličeje a cítí, že má kůži potaženou silnou vrstvou nafty, takže se raději neodvažuje otevřít oči. Pokouší se naftu setřít z tváře rukávem, ale látka je jí napuštěná.

Musí se tedy potopit a očistit se, aby zase viděl, jenomže nafta v šatech ho nadnáší. Konečně si vyčistí plíce a může se nadechnout. Vzduch je cítit naftou, ale aspoň je dýchatelný. Těkavá chemikálie mu však už pronikla do krve a šíří se mu tělem jako oheň, jako by se mu někdo vrtal horkou špachtlí mezi kůží a lebkou. Ostatní muži skučí a on si uvědomí, že kvílí i on sám. Někteří čínští dělníci v Šanghaji dýchali benzín jako drogu a vydávali právě takové zvuky.

Jeden z mužů vedle něj zaječí. Blíží se jakýsi zvuk, jako když se trhá plátno na obvazy. Těsně předtím, než se Goto Dengo potopí, ho do tváře zasáhne žár jako rozpálená pánev. Při tom pohybu vystrčí z vody nohu a proužek kůže mezi botou a nohavicí má vmžiku spálený na škvarek.

Plave naslepo oceánem nafty. Náhle kapalina kolem něj změní teplotu a viskozitu. Záchranná vesta ho tahá nahoru. Konečně se musel dostat do vody. Uplave ještě několik temp a začne si protírat oči. Tlak v uších mu prozrazuje, že není moc hluboko, jen několik metrů pod hladinou. Konečně se odvažuje otevřít oči. Ruce mu ozařuje strašidelné, mihotavé světlo, až mu dlaně zeleně září. Muselo vyjít slunce. Převalí se na záda a podívá se nahoru. Nad sebou má jezero plamenů.

Strhne si záchrannou vestu a pustí ji. Ta letí přímo vzhůru, a když prorazí na hladinu, vzplane jako kometa. Naftou nasáklé šaty Goto Denga neustále nadlehčují, a tak si strhne košili a nechá ji stoupat. Boty ho táhnou dolů a kalhoty nahoru, díky čemuž dosáhne určité rovnováhy.

* * *

Vyrostl v dolech.

Kulu leží u severního pobřeží Hokkaidó, na břehu jezera, v němž se spojují řeky z vnitrozemských hor, než odtečou do Ochotského moře. Na konci jezera se zvedají strmé srázy a tyčí se nad chladným stříbrným potokem, vytékajícím z lesa obydleného jen opicemi a démony. Poblíž jsou malé ostrůvky. Když na nich nebo v kopcích kopnete do země, najdete žíly měděné rudy a občas i zinek a olovo, ba dokonce stříbro. To muži z Kulu dělali po mnoho pokolení. Jejich pomníkem je bludiště chodeb protínajících kopce. Tunely však nikdy nevedou dlouho rovně, protože sledují

nejbohatší rudné žíly.

Štoly se občas zanoří i pod úroveň jezera. Když dělníci pracovali v těchto štolách, museli vodu pumpovat ven, ale dnes jsou žíly vyčerpané, voda se směla vrátit tam, kam patří, a vytvořila jímkové tůně. V kopcích jsou jeskyně a štoly, kam se dostanou jen chlapci dost odvážní, aby se potopili do studené, černé vody a uplavali ve tmě deset, dvacet i třicet metrů.

Goto Dengo se jako malý kluk dostal na všechna taková místa. Sám jich dokonce několik objevil. Byl velký a tlustý, takže ho voda nadnášela, a byl dobrý plavec. Nebyl nejlepší plavec a nedokázal ani nejdéle zadržovat dech. Nebyl ani nejodvážnější (nejodvážnější si neoblékají záchranné vesty, ti jdou na smrt jako válečníci).

Odvažoval se tam, kam se ostatní báli, proto, že on jediný ze všech kuluských chlapců neměl strach z démonů. Jako malého kluka ho jeho otec, důlní inženýr, brával na výlety do hor na místa, kde údajně démoni přebývali. Spávali tam pod širákem a po ránu měli pokrývky pokryté jinovatkou. Občas jim medvěd ukradl jídlo. Ale nikdy nespatřili žádné démony.

Ostatní chlapci věřili, že démoni žijí v jistých podvodních chodbách, což mělo vysvětlovat, proč se někteří z těch, kdo se tam vydali, už nevrátili. Ale Goto Dengo se démonů nebál, a tak plaval obtížen pouze strachem ze zimy, tmy a vody. Což ovšem bylo dost důvodů k obavám.

Teď stačí jen předstírat, že oheň je kamenný strop. Uplave ještě kus. Před potopením se však pořádně nenadechl a začíná se ho zmocňovat panika. Znovu zvedne hlavu a vidí, že voda hoří jen místy.

Uvědomí si, že je dost hluboko a že v kalhotách a botách se moc dobře plavat nedá. Zápolí chvíli s tkaničkami, ale má je zavázané na dvojité uzly. Vytáhne z pochvy nůž, tkaničky přeřízne a boty skopne. Stáhne si i kalhoty a spodky. Nahý se přinutí zachovat ještě deset vteřin klid, než přitáhne kolena k bradě a obejme je rukama. Využívá přirozeného vztlaku. Ví, že už stoupá k hladině jako bublina. Světlo sílí. Stačí jen počkat. Pustí nůž, který ho zpomaluje.

Na zádech ho zastudí. Prudce se narovná, vystrčí hlavu nad vodu a zalapá po dechu. Skvrna hořící nafty je tak blízko, že se jí málem může dotknout, a nafta stéká po hladině oceánu, jako by to byl pevný povrch. Šlehají z ní téměř neviditelné modré plameny, které se měnivé žluté, a nad nimi se kroutí černý kouř. Goto Dengo plave co nejrychleji pryč od toho nenechavého pramínku.

Proletí nad ním zářící stříbrné zjevení a mine ho tak blízko, že cítí teplo výfukových plynů a vidí anglické varovné nápisy na břiše. Hlavně kulometů na křídlech jiskří a vyplivují rudé šmouhy.

Střelci míří na přeživší. Někteří vojáci se snaží ponořit, ale naftou napuštěné uniformy je vytahují na hladinu, takže jen marně kopou nohama do vzduchu. Goto Dengo se nejdřív ujistí, že není v blízkosti žádné hořící naftové skvrny, začne šlapat vodu a otáčí se jako radarová anténa, jak pátrá po letadlech. Nízko nad vodou k němu přilétá P-38 a pokouší se ho zaměřit. Pod vodou je příjemně a ticho a kulky narážející do hladiny vydávají zvuk jako velký šicí stroj. Goto Dengo kolem sebe pod vodou vidí několik kulek, které za sebou zanechávají stopy z bublinek. Voda kulky zpomalí a asi po metru je zastaví, takže se otočí kolmo dolů a potápějí se jako bomby. Goto Dengo k jedné kulce doplave a chytí ji do dlaně. Ještě je horká, jak svištěla vzduchem. Nechal by si ji na památku, jenomže se spolu s oblečením zbavil i kapes a ruce potřebuje mít volné. Chvíli se na kulku dívá. V podvodním světle je stříbřitě zelená, nová dodávka z nějaké americké zbrojovky.

Jak se mi dostala do ruky kulka z Ameriky?

Prohráli jsme. Je po válce.

Musím se vrátit domů a všem to povědět.

Musím být jako otec, rozumně uvažující muž, který doma lidem, ochromeným pověrami, vysvětluje, co se děje ve velkém světě.

Znovu kulku upustí a dívá se, jak klesá ke dnu moře, kam míří lodě a všichni mladí muži z Kulu.

TVÁŘE

Hele, ten trh ještě není zralý.

Randy si to dosud plně neuvědomil, dosud sedí v sultánově velkém poradním sále a schůze se právě dostává do obrátek.

Ti, kdo se přidají jako první, přirozeně nebudou vaši pravidelní zákazníci.

Nyní se slova ujal Tom Howard a vysvětluje svou práci. Randy nemá do čeho píchnout, a tak si představuje večerní hovor v Bombě a kotvě.

Je to jako na Divokém západě - nejdřív trochu neučesané, ale za pár let se všechno usadí a máte tu Fresno.

Většina delegací si přivedla najaté odborníky: inženýry a experty na zabezpečení, kteří dostanou tučnou odměnu, když v Tomově systému najdou nějakou škvíru. Teď se jeden po druhém zvedají a předvádějí, co dovedou.

Za deset let budou v kyberprostoru obchodovat i vdovy a kluci, co roznášejí noviny.

Statečný není slovo, jakým byste Torna Howarda obvykle označili. Je to urostlý mrzout, který naprosto postrádá jakékoliv společenské chování a neomlouvá se za to. Většinou jen mlčky sedí a tváří se jako znuděná sfinga, takže je snadné zapomenout, jak dobrý je.

V této konkrétní půlhodince je nezbytné, aby byl Tom Howard opravdu statečný. Bít se bude se sedmi samuraji. Jsou to ti nejinťouštější, vysokooktanoví absolventi univerzit a nejděsivější maniči přes soukromou bezpečnost, jací se v Asii rodí. Ti na něj jeden po druhém útočí a on jim odsekává hlavy a pokládá je na stůl na hromádku jako dělové koule. Několikrát se musí odmlčet a na minutku se zamyslet, než zasadí smrtící úder. Jednou musí požádat Eberharda Föhra, aby mu na laptopu něco spočítal. Občas si řekne Johnu Cantrellovi o nějaký odborný názor na šifrování nebo se podívá na Randyho, od něhož čeká přikývnutí nebo zavrtění hlavou. Ale nakonec provokatéry umlčí. Beryl se celou dobu nepříliš přesvědčivě usmívá. Avi jen svírá opěrky křesla a v posledních pěti minutách, když už je jasné, že se samurajové v nepořádku stáhli, se mu klouby vracejí z modré přes bílou a růžovou k normální zdravé barvě. Randy by

nejradši vystřílel šestiraňák do stropu a z plných plic zařval: "Jupíí!"

Místo toho poslouchá, čistě pro případ, že by se Tom chytil do pasti plesiosynchronních protokolárních tajemství, odkud by ho mohl vysvobodit pouze Randy. Tím získává trochu času, aby si mohl prohlédnout obličeje ostatních lidí v místnosti. Ale schůze probíhá několik hodin a on už všechny zná jako své boty.

Tom si otře meč o nohavici a hlasitě sebou plácne do koženého křesla. Do místnosti vrazí sluhové přinášející čaj, kávu a tobolky s cukrem a tukem. Doktor Pragasu povstane a představí Johna Cantrella.

Ježkovy voči! Zatím se všechno točí pouze kolem Epiphyte Corp. Co se děje?

Doktor Pragasu, který se s těmi kalifornskými hackery spřátelil, se je snaží seznámit se svými bohatými kontakty. To se děje.

Z obchodního hlediska je to velice zajímavé, ale Randymu ten jednostranný proud informací připadá protivný a děsí ho. Než se dostanou domů, budou zde přítomné pochybné existence vědět všechno o Epiphyte Corp., avšak Epiphyte Corp. bude pořád tápat ve tmě. A přesně o tohle jim nepochybně šlo.

Randyho napadne podívat se na Zubaře. Doktor Hubert Kepler sedí na stejné straně stolu jako on, takže je těžké vyčíst mu něco z obličeje. Je ale jasné, že Johna Cantrella neposlouchá. Jednou rukou si zakrývá ústa a civí do prázdna. Jeho valkýry si jako nějaké nezbedné roztleskávačky zuřivě předávají poznámky.

Kepler je stejně překvapený jako Randy. A on očividně není člověk, jenž by měl rád překvapení.

Co může Randy udělat, aby zvýšil cenu akcií? Intriky nejsou jeho silnou stránkou. Nechá to na Avim. Místo toho přestane vnímat řeči, otevře si laptop a pustí se do práce.

Práce je příliš vznešený výraz. Každý u Epiphyte Corp. má laptop se zabudovanou maličkou videokamerou, aby mohli pořádat dálkové videokonference. Avi na tom trval. Kamera je téměř neviditelná: jen otvor několik milimetrů v průměru, umístěný uprostřed rámu nad obrazovkou. Nemá ani čočku - je to kamera v nejstarším slova smyslu, camera obscura. V jedné stěně je dírka a na protější křemíková sítnice.

Randy má zdrojový kód - původní program - pro videokonferenční software. Poměrně chytře využívá šířky vlnového pásma. Program se podívá na proud obrázků (jednotlivých fotografií) vycházejících z otvoru kamery a všimne si, že ačkoliv celkový objem údajů z obrázků je dost velký, rozdíly mezi jednotlivými obrázky jsou nepatrné. Zcela jiná situace by nastala, kdyby na prvním obrázku byla mluvící hlava, na druhém, přicházejícím o zlomek vteřiny později, pohlednice havajské pláže, na třetím rozkres tištěného obvodu a na čtvrtém detail hlavy vážky. Ve skutečnosti je ale na všech obrázcích mluvící hlava - hlava stejné osoby s nepatrnými změnami v poloze a výraze. Software ušetří drahocenné vlnové pásmo tím, že matematicky odečte nový obrázek od předchozího (protože pro počítač je každé zobrazení jen dlouhým číslem) a odešle pouze rozdíl.

Tohle všechno znamená, že software má zabudovanou schopnost porovnat jeden obrázek s druhým a změřit velikost rozdílu mezi dvěma po sobě jdoucími obrázky. Randy to ani nemusel napsat. Prostě se seznámí s již existujícími programy, naučí se jejich jména a jak je používat, což znamená asi patnáct minut ťukání do tlačítek.

Pak napíše malý prográmek, jejž nazve Fotograf, který každých asi pět vteřin udělá fotku a porovnají s předchozí fotografií, a pokud je rozdíl dost velký, uloží ho do souboru. Je to zašifrovaný soubor s nějakým bezvýznamným, náhodně zvoleným jménem. Fotograf neotevírá žádná okna a nemá vlastní výstup, takže pokud chcete vědět, jestli běží, můžete to zjistit jedině tak, že vyťukáte příkaz v Unixu

ps

a stisknete Enter. Systém pak vyplivne dlouhý seznam spuštěných programů a někde v tom seznamu se objeví i Fotograf.

Čistě pro případ, že by to někoho napadlo, dá Randy programu falešné jméno: VirusScanner. Spustí program, zkontroluje adresář a ověří si, že v souboru je uložen pouze jeden obrázek: fotografie Randyho obličeje. Pokud se nebude moc hýbat, program žádné další fotografie neuloží. Světelný vzorec představující Randyho tvář a dopadající na zadní stěnu camery obscury se příliš nezmění.

V technickém světě se žádná schůze neobejde bez předváděčky. Cantrell s Föhrem vytvořili prototyp elektronického peněžního systému, jen aby ukázali uživatelské rozhraní a zabudované bezpečnostní prvky. "Ode dneška za rok, místo abyste zašli do banky a mluvili s nějakým člověkem, prostě odkudkoliv na světě odešlete tenhle kousek softwaru," vysvětluje Cantrell, "a budete ve spojení s Kryptou." Když toto slovo pronikne přes tlumočníky do uší ostatním, začervená se. "Tak nazýváme systém, který dává dohromady Tom Howard."

Avi už stojí a chladnokrevně zažehnává krizi. "Mi fu," říká, obraceje se přímo na Číňany, "je lepší překlad."

Číňanům se očividně ulevilo a několik z nich se dokonce usměje, když Aviho slyší mluvit mandarínskou čínštinou. Avi zvedne list papíru s čínskými znaky24.

John Cantrell si velice dobře uvědomuje, že právě unikl kulce, a tak rychle pokračuje zastřeným hlasem. "Říkali jsme si, že budete chtít vidět, co software dokáže. Teď vám na obrazovce předvedu demoverzi a během přestávky na oběd si ho můžete vyzkoušet sami."

Randy spustí software. Má laptop zapojený do videoportu pod stolem, takže sultánovi čekající machři můžou zduplikovat, co Randy vidí, na větší projekční obrazovku na konci místnosti. Objeví se začátek peněžní demoverze, ale v pozadí stále běží jeho fotografický program. Randy posune počítač k Johnovi, který zopakuje demo (na harddisku by měla být uložená fotografie Johna Cantrella).

"Můžu napsat nejlepší možný kód, ale nebude to k ničemu, pokud nebudeme mít dobrý systém, jak ověřit totožnost uživatele," začíná John, který se už trochu vzpamatoval. "Jak počítač pozná, že vy jste vy? Hesla je příliš snadné

uhádnout, ukrást nebo zapomenout. Počítač o vás potřebuje vědět něco, co je pro vás stejně specifické jako otisky prstů. V podstatě se musí podívat na nějakou část vašeho těla, jako jsou třeba cévy na vaší sítnici, nebo si poslechnout zvuk vašeho hlasu, a porovnat to se známými hodnotami uloženými v paměti. Takováto technologie se jmenuje biometrika. Epiphyte Corp. se pyšní jedním z největších odborníků na biometriku na světě. Je to doktor Eberhard Föhr, který napsal jeden z nejlepšíeh programů, rozpoznávajících rukopis, na světě." John oddrmolí pochvaly. Eb a všichni ostatní v místnosti se tváří, že je to nudí - všichni už Ebovy materiály viděli. "Teď provádíme rozpoznávání hlasu, ale kód je zcela standardní, takže můžeme přejít na jiný systém, jako je čtečka dlaně. Záleží jen na zákazníkovi."

John spustí demo, jež na rozdíl od většiny ukázek funguje a nespadne. Dokonce se ho pokusí oklamat tím, že svůj hlas zaznamená na velmi dobrý digitální magnetofon a pak záznam přehraje. Software se však ošidit nenechá. To udělá dojem na Číňany, kteří do této chvíle vypadají jako exponáty z kontejneru na odpadky za muzeem Madame Tussaud po výstavě o kulturní revoluci.

Ale ne všichni jsou tak tvrdí obchodníci. Harvard Li Cantrella rozhodně podporuje a Filipínci vypadají, že se nemůžou dočkat, až budou moct do Krypty uložit své peníze.

Oběd! Dveře se rozletí a za nimi se objeví jídelna se švédskými stoly u zadní stěny, z nichž se line vůně kari, česneku, cayenského pepře a bergamotu. Zubař se schválně posadí ke stolu, u něhož sedí Epiphyte Corp., ale moc toho nenamluví - jen tam sedí s příšerně cholerickým výrazem, civí před sebe, žvýká a přemýšlí. Když se ho Avi konečně zeptá, co si myslí, klidně odpoví: "Je to poučné."

Tři Grácie se prudce zarazí. Poučné je v Zubařově slovníku evidentně velmi špatné slovo. Znamená to, že se Kepler při této schůzi něco dozvěděl, což znamená, že neví úplně o všem, co se děje, a to podle jeho měřítek znamená neodpustitelné selhání ze strany jeho špionů.

Rozhostí se trapné ticho. Pak Kepler dodá: "Ale není to nezajímavé."

Oslepivě bílý a zubního kamene dokonale zbavený chrup Hygieniček ovane hluboký úlevný výdech. Randy se pokouší představit si, co je horší: zda to, že Kepler tuší, že tu vyrábějí kouřovou clonu, nebo že tu vidí novou příležitost. Co je děsivější, Zubařova paranoia, nebo lakota? Brzy to zjistí. Randy, s připitomělou, romantickou touhou se zavděčit, málem vyhrkne něco jako: "Pro nás to bylo taky poučné!" ale ovládne se, když si uvědomí, že to Avi neřekl. Říct to by cenu akcií nezvedlo. Lepší bude držet se pěkně při zdi a nechat Keplera, ať si láme hlavu, jestli Epiphyte Corp. ví, o co tu skutečně jde.

Randy si místo vybral strategicky, takže vidí dveřmi přímo do konferenčního sálu a svůj laptop má na očích. Členové ostatních delegací se jeden po druhém zvedají, odcházejí vedle, pouštějí si demo, zapisují do počítačové paměti svůj hlas a nechávají se poznávat. Někteří z těch int'oušů dokonce vyťukávají příkazy na Randyho klávesnici. Pravděpodobně ten příkaz ps, čmuchalové jedni. Přestože má Randy program nastavený tak, aby s ním nemohli nic vyvést, hluboko v nitru mu dělá vážné starosti, že se tihle cizáci dotýkají jeho klávesnice.

Žere ho to po celé odpolední sezení, které je věnováno výhradně telekomunikačním linkám spojujícím Kinakutu s okolním světem. Randy by měl dávat pozor, protože to těsně souvisí s filipínským projektem. Ale nedává. Hloubá nad klávesnicí kontaminovanou dotykem cizích rukou, a poté nad faktem, že nad tím vůbec hloubá, což ukazuje, nakolik se nehodí pro velký byznys. Technicky je to klávesnice Epiphyte - dokonce mu ani nepatří - a pokud to, že zachmuření východní infouši strkají nos do jeho souborů, zvýší cenu akcií, měl by je klidně nechat.

Schůze je odročena. Epiphyte a Japonci večeří společně, ale Randy je znuděný a nesoustředěný. Konečně, někdy kolem deváté večer, se omluví a odejde do svého pokoje. V duchu si sestavuje odpověď pro root@eruditorum.org zhruba ve smyslu protože to vypadá na zatraceně velký kšeft a je lepší, abych tuhle mezeru vyplnil já než někdo otevřeně a přehnaně zlý. Než ale má jeho laptop čas vůbec naskočit, zaklepe mu na dveře Zubař v bílém froté županu, vonící vodkou a hotelovým mýdlem, a pozve se dál. Vrazí do Randyho (ne, akcionářské) koupelny a vezme si sklenici s vodou. Postaví se u akcionářského okna a chvíli se mračí na japonský hřbitov, než promluví.

"Uvědomujete si, co jsou ti lidé zač?" zeptá se. Z jeho hlasu by, pokud by byl podroben biometrické analýze, zaznívala nevíra, zmatek a možná i stopa pobavení.

Nebo to možná jen hraje a snaží se Randyho přistihnout nepřipraveného. Možná je on root@eruditorum.org.

"Jo," zalže Randy.

Když Randy po schůzi odhalí existenci Fotografa, Avi ho pochválí za vychytralost, vytiskne program ve svém hotelovém pokoji a expresní poštou ho odešle jednomu soukromému čmuchalovi v Hongkongu.

Kepler se otočí a pátravě se na Randyho zadívá. "Buď jsem měl o vás, hoši, špatné informace, nebo je to pořádně nad vaše síly."

Kdyby to byl jeho první nájezd do světa obchodu, Randy by si v této chvíli načůral do kalhot. Kdyby byl druhý, rezignoval by a odletěl hned ráno zpátky do Kalifornie. Ale je to třetí výprava, a tak se mu podaří zachovat klid. Světlo má za sebou, tak byl snad Kepler na chvíli oslněn a nedokázal mu číst v očích. Randy se napije vody, zhluboka se nadechne a zeptá se: "Co bude ve světle dnešních událostí s naším vztahem?"

"Už nejde o to, poskytnout levnou dálkovou službu Filipínám - pokud o to vůbec někdy šlo!" zabručí Kepler ponuře. "Informace proudící filipínskou sítí teď získávají úplně nový význam. Je to jedinečná příležitost. A zároveň soupeříme s pořádnými ranaři: s Australany a tou singapurskou skupinou. Máme proti nim šanci, Randy?"

Je to jednoduchá, přímá otázka toho nejnebezpečnějšího druhu. "Neriskovali bychom peníze našich akcionářů, kdybychom si to nemysleli."

"To je očekávatelná odpověď," odfrkne Kepler. "Budeme se bavit jako normální lidi, Randy, nebo pozveme naše tiskový mluvčí a budeme si vyměňovat oficiální zprávy?"

Při předchozích výpravách do světa obchodu by se Randy v této chvíli zhroutil. Dnes místo toho řekne: "Teď a tady nejsem na takový rozhovor připravený."

"Dřív nebo později si budeme muset promluvit," podotkne Zubař. Ty zuby moudrosti budou muset jednou ven.
"Přirozeně."
"Mezitím byste si měl promyslet tohle," pokračuje Kepler už na odchodu. "Co sakra můžeme nabídnout v oboru telekomunikačních služeb, aby to mohlo konkurovat Australanům a Singapuřanům? Protože cenou je neporazíme."
Tohle je Randyho třetí obchodní výprava, takže nevybreptne odpověď: obrovskou rezervu. "O tom budeme všichni rozhodně přemýšlet," slibuje místo toho.
"Mluvíte jako agent s teplou vodou," poznamená Kepler a poklesnou mu ramena. Vyjde na chodbu, ale ještě se otočí. "Uvidíme se zítra v Kryptě." Mrkne. "Nebo Hrobce nebo Rohu nekonečnýho blahobytu nebo jak se to řekne čínsky." Když touto překvapivou ukázkou lidskosti Randyho vyvede z rovnováhy, odkráčí.
JAMAMOTO
Tódžó a jeho klika císařských vojenských zabedněnců mu v podstatě řekli: Co kdybys vyrazil a zabezpečil nám Tichý oceán, protože budeme potřebovat lodní trasu řekněme, no, asi tak deset tisíc mil širokou, abychom mohli provést ten náš roztomilý plán na dobytí Jižní Ameriky, Aljašky a celé Severní Ameriky západně od Skalnatých hor. A mezitím vyřídíme Čínu. Laskavě to zařiď a okamžitě.
Tou dobou už vládli v zemi. Zavraždili každého, kdo jim stál v cestě, císař jim naslouchal a bylo těžké jim říct, že ten plán je naprostá blbost a že Američané se akorát pořádně naštvou a odrovnají je. A tak admirál Isoroku Jamamoto, císařův poslušný sluha, problém trochu promyslel, přišel s roztomilým plánem, poslal jednu nebo dvě lodičky na malý výlet přes polovinu zatracené planety a vymazal z mapy Pearl Harbor. Načasoval si to dokonale, těsně po formálním vyhlášení války. Nebylo to vůbec špatné. Svou práci odvedl.
Později se do jeho kanceláře připlazil jeden z jeho pobočníků - v tom nechutně zbabělém postoji, jaký přisluhovači zaujímají, když vám chtějí sdělit něco, co vás ale rozhodně nepotěší - a sdělil mu, že na velvyslanectví ve Washingtonu došlo k nějakým zmatkům a že diplomati se nedostali k tomu, aby vyhlášení války doručili předtím, než americká Pacifická flotila skončila na dně oceánu.
Pro ty armádní sráče to nic neznamená - jen překlep, to se stává každou chvíli. Isoroku Jamamoto se vzdal pokusů ozřejmit jim, že Američané si všechno náramně berou k srdci na úrovni, jaká je pro Japonce nepředstavitelná, protože oni se naučí spolknout svou pýchu ještě předtím, než se naučí polykat jídlo. I kdyby dokázal Tódžóvi a té jeho bandě sprostých, nevzdělaných gangsterů vysvětlit, jak strašně jsou Američané nasraní, vysmáli by se mu. Co s tím asi udělají? Hodí ti do obličeje koláč jako ve Třech strážnících? Ha ha ha! Podej mi saké a přiveď další holku na hraní!
Isoroku Jamamoto strávil během svého pobytu ve Státech spoustu času tím, že s Yankeeji hrál poker a hulil jako o závod, aby zahnal pach jejich odporné vodičky po holení. Yankeeové jsou pochopitělně až komicky hrubí a nekulturní. To není nijak zvlášť bystrý postřeh. Jamamotovi se ale podařilo proniknout pod povrch, což byl průvodní jev, když ho Yankeeové obrali u pokerového stolku dohola, a uvědomil si, že ti velcí, pihovatí hulváti jsou ve skutečnosti děsivě rafinovaní. Hrubí a hloupí by bylo v pořádku - vlastně dokonale pochopitelné.
Ale hrubí a chytří je nesnesitelná kombinace. Kvůli tomu byli ti rusovlasí opičáci dvakrát extra super odporní. Jamamoto se pořád ještě snaží natlouct to do hlav svým partnerům ve velkém japonském plánu na dobytí všeho mezi Karáčí a Denverem. Rád by, aby to pochopili. Spousta příslušníků vojenského námořnictva několikrát vyrazila do světa a viděla vše na vlastní oči, ale hošani od armády celou svou kariéru pobíjeli Číňany a znásilňovali jejich ženy a jsou z hloubi duše přesvědčení, že Američani jsou stejní, akorát vyšší a víc páchnou. "No tak, mládenci," opakuje jim Jamamoto pořád dokola, "svět není jenom velký Nanking." Ale jim to pořád nedochází. Kdyby tomu cirkusu velel Jamamoto, zavedl by jedno pravidlo: Každý armádní důstojník by musel na chvíli zanechat vrážení bodáků do divochů z doby kamenné někde v džungli, vydat se na lodi na širý Pacifik a chvíli po sobě střílet 16palcové granáty s americkou flotou. Pak by možná pochopili, že jsou až po krk v pořádném srabu.
Tohle si Jamamoto myslí krátce před východem slunce, když šplhá do svého bombardéru Mitsubishi G4M v Rabaulu a meč v pochvě mu naráží na rám úzkých dvířek. Yankeeové tomuto typu letadla říkají "Betty", což je zženšťující gesto, které ho opravdu žere. Ale Yankeeové pojmenovávají i svá vlastní letadla po ženách a na své posvátné nástroje války si malují nahaté dámy! Kdyby měli samurajské meče, nejspíš by čepele zdobili lakem na nehty.
Protože se jedná o bombardér, jsou pilot a kopilot nacpaní v kokpitu nad trupem. Nos letadla tvoří kupole ze zakřivených nosníků připomínajících poledníky a rovnoběžky na globusu a lichoběžníky mezi nimi jsou vyplněny pevnými skleněnými tabulkami. Letadlo je zaparkované směrem k východu, takže se mu od skleněného nosu odráží ranní sluníčko v neskutečných odstínech hořících laboratorních chemikálií. Protože v Japonsku se nic neděje náhodou, Jamamoto předpokládá, že to má být morálku podporující pozdrav vycházejícímu slunci. Vyšplhá nahoru do skleníku a připoutá se tak, aby při startu svého letadla a Betty admirála Ugakiho viděl ven.
Jedním směrem je Simpsonův přístav, jedno z nejlepších kotvišť v Pacifiku ve tvaru nepravidelného U, obaleného úhlednou mřížkou ulic, viditelně poničenou tím zkurveným britským kriketovým oválem! Na druhé straně za hřebenem je Bismarckovo moře. Někde tam dole leží mrtvoly pár tisíc japonských vojáků, naložené v pomačkaných trupech svých transportních lodí. Několik dalších tisícovek uniklo na záchranných vorech, ale všechny jejich zbraně a zásoby šly ke dnu, takže z mužů jsou teď jen neužitečné hladové krky.
A takhle to pokračuje skoro rok, už od Midwaye, kdy Američané odmítli skočit na Jamamotovy pečlivě navržené úskoky a triky, které je měly přesvědčit, že chce napadnout Aljašku, a čistě náhodou poslali všechny své zbývající letadlové lodě do cesty jeho midwayské invazní flotile. Kurva. Kurva. Kurva. Kurva. Kurva. Kurva. Kurva. Jamamoto si hryže nehet na palci přímo přes rukavici.
Teď ti neohrabaní, smradlaví sedláci se zkaženými zuby potopí každou transportní loď, kterou armáda pošle k Nové Guineji. Dvakrát kurva! Jejich pozorovací letadla jsou všude - vždycky se ukážou ve správný čas na správném místě - a vyštěkají císařovy tajné konvoje tím svým chraplavým jižanským huhňáním. Hory všech těch bohem zapomenutých

ostrovů zamořují jejich pozorovatelé i přes veškeré snahy vojáků pochytat je a vyhnat. Nepřítel ví o všech jejich pohybech.

Dvojice letadel míří k jihovýchodu přes výběžek Nového Irska a dostává se nad Šalomounovo moře. Před nimi se objevují Šalomounovy ostrovy, rozmazané nefritově zelené pahorky zvedající se z oceánu o 6 500 stop níž. Několik malých kopečků a pak jeden větší, dnešní cíl: Bougainville.

Musí tam zamávat praporem, provést inspekci, ukázat frontovým vojákům trochu té slávy a zvednout jim morálku. Jamamoto ví, že může svůj čas využít na důležitější věci, a proto se snaží nacpat tolik povinných služebních cest do jediného dne, kolik se jen dá. Minulý týden opustil svou námořní citadelu na Truku a odletěl do Rabaulu, aby mohl dohlédnout na svou poslední velkou operaci: vlnu hromadných leteckých útoků na americké základny od Nové Guineje po Guadalcanal.

Vzdušné nájezdy byly údajně úspěšné, aspoň trochu. Přeživší piloti hlásili velké množství potopených lodí, celé letky amerických letadel byly údajně zničeny přímo na jejich špinavých letištích. Jamamoto moc dobře ví, že tato hlášení jsou přehnaná. Více než polovina jeho letadel se nevrátila - Američané a jejich téměř stejně protivní bratranci Australané na ně byli připravení. Ale armáda i námořnictvo jsou plné ctižádostivců, kteří udělají cokoliv, aby mohli císaři sdělit dobré zprávy, i když nebudou tak docela pravdivé. Jamamoto také obdržel osobní telegram s blahopřáním od nikoho menšího než vladaře samotného. Teď je jeho povinností obletět nejrůznější pozice, vyskočit z Betty, zamávat posvátným telegramem nad hlavou a předat císařovo požehnání vojákům.

Nohy ho bolí jako ďas. Jako všichni v okruhu tisíce mil, i on trpí tropickou nemocí. V jeho případě se jedná o beri-beri. Je to metla Japonců a námořníků zvlášť, protože jedí příliš mnoho loupané rýže a příliš málo ryb a zeleniny. Nervy mu rozleptala kyselina mléčná, takže se mu třesou ruce. Selhávající srdce nedokáže vytlačit krev až do končetin, takže mu otékají nohy. Několikrát za den se musí přezout, ale tady na to nemá dost místa. Překáží mu nejen zakřivení skleněné kupole letounu, ale i jeho meč.

Blíží se k císařské námořní základně na Bougainville. Letí načas, je 9.35. Nad nimi přelétne stín a Jamamoto vzhlédne. Uvidí siluetu doprovodného letounu, jenž se dostal mimo pozici a nebezpečně se k nim přiblížil. Kdo je ten pitomec? Vzápětí se mu v zorném poli objeví zelený ostrov a modrý oceán, neboť pilot sklonil Betty k letu střemhlav. S řevem, jenž přehluší i motory Betty, nad nimi prolétne další letoun, třebaže je vidět jen jako černá šmouha, a Jamamoto konečně vezme na vědomí zvláštní rozeklaný ocas letadla. Jedná se o P-38 Lightning, a když si to naposledy ověřoval, japonské válečné letectvo nevlastnilo žádný model.

Z rádia se ozve hlas admirála Ugakiho, letící v druhé Betty hned za Jamamotovou, přikazující Jamamotovu pilotovi, aby zachoval formaci. Jamamoto před sebou vidí jen příboj zalévající pobřeží Bougainville a stěnu stromů, která se zvedá stále výš, jak letadlo klesá - teď jsou koruny tropických stromů nad nimi. Jamamoto je námořník, ne letec, nicméně i on ví, že když před sebou při leteckém souboji nevidíte žádná letadla, máte problém. Zezadu kolem proletí rudé šmouhy a zaboří se do džungle před nimi. Betty se prudce otřásá. Jamamotovi se v zorném poli objeví žluté světlo: hoří motory. Pilot míří přímo do džungle. Buď je letadlo neovladatelné, nebo je pilot již mrtvý, nebo je to jen zoufalý, atavistický čin: snaha utéct mezi stromy!

Do džungle vletí vodorovně a Jamamoto žasne, jak daleko se dostanou, než narazí na něco většího. Pak ale letoun rozrazí kmeny stromů, jako když baseballová pálka udeří do raněného vrabce, a Jamamoto ví, že je po všem. Kupole kolem něj se rozletí, poledníky a rovnoběžky se zkroutí a ohnou, což není tak zlé, jak to zní, protože letadlo je náhle plné plamenů. Když se jeho sedačka uvolní z rozbité kupole a letí vzduchem, Jamamoto pevně uchopí meč, protože nechce sám sebe zneuctít tím, že by v posledním okamžiku života upustil svou posvátnou zbraň, jíž požehnal sám císař. Řítí se džunglí jako meteor, šaty a vlasy má v jednom plameni a pevně svírá svou čepel zděděnou po předcích.

Něco mu dojde: Američanům se muselo podařit nemožné - rozluštili všechny jejich kódy. To vysvětluje Midway, vysvětluje to Bismarckovo moře, Hollandii, všechno. A zvlášť to vysvětluje, proč Jamamoto - který by měl popíjet zelený čaj a cvičit kaligrafii v zamlžené zahradě - ve skutečnosti hoří a letí džunglí v sedačce rychlostí sto mil za hodinu s několika tunami hořícího šrotu těsně za zády. Musí to někomu sdělit! Všechny kódy je nutné změnit! Na tohle myslí těsně předtím, než hlavou udeří do sto stop vysoké Octomelis sumatrana.

ANTAEUS

Když Lawrence Pritchard Waterhouse na přívozu v Utter Maurby poprvé po několika měsících vstoupí na ostrov Spojeného království, s úžasem spatří napodobeninu jara. Místní kolem mola naskládali truhlíky s květinami a ve všech kvete nějaká pravěká dekorativní kapusta. Účinek není zrovna veselý, květiny spíš celému místu propůjčují jakýsi strašidelný druidský vzhled, jako by Waterhouse nahlížel na nejsevernější okraj nějaké kulturní tradice, z níž by bystrý antropolog ruče odvodil existenci skutečných stromů a luk o několik set mil dál na jih. Prozatím postačí lišejníky - ty se k oslavě s nadšením připojily a změnily barvu v šedopurpurovou a šedozelenou.

S Pytlem obnovili staré přátelství, probojovali se na stanici a poprali se spolu o místo v rušivě malebném vláčku o dvou vagónech, mířícím do Manchesteru. Vláček tu bude do odjezdu stát ještě dvě hodiny, než zvýší tlak páry na potřebnou úroveň, což mu poskytne dostatek času, aby si všechno důkladně promyslel.

Pracoval na nějakých problémech teorie informace, vyvolaných současnou25 snahou zasvinit dno Atlantiku bombami a torpédy potopenými "dojnými krávami". Tyto tlusté německé ponorky, naložené palivem, potravinami a municí, okounějí po Atlantském oceánu, zřídkakdy používají rádio, drží se mimo rušné lodní trasy a slouží jako tajné plovoucí zásobovací základny, aby se U-booty nemusely vracet celou cestu až k evropské pevnině pro doplnění paliva a munice. Potopit jich co nejvíc je skvělé pro konvoje, lidem jako Rudolf von Hacklheber to musí připadat jako naprostá náhoda.

Spojenci obvykle, čistě pro formu, vyšlou napřed pátrací letoun, který předstírá, že o dojnou krávu zakopl. Ale odhlédneme-li od jistých hluchých míst v politické sféře, Němci jsou bystří a nedá se od nich čekat, že na ten trik nikdy

nepřijdou. Jestliže máme dál posílat jejich dojné krávy na dno, musíme přijít s přijatelným vysvětlením, jak to, že pokaždé víme, kde přesně jsou!

Větší část zimy a jara Waterhouse vymýšlí důvody tak rychle, jak dokáže, a už ho to opravdu unavuje. Pokud se to má dělat pořádně, musí je vymýšlet matematik, jenomže tohle není tak úplně matematika. Díky bohu měl dost duchapřítomnosti, aby si opsal papíry se šifrou, které objevil v sejfu na U-bootu, takže se má aspoň čím bavit.

V jistém smyslu plýtvá svým časem. Originály byly dávno odeslány do Bletchley Parku, kde je nejspíš během několika hodin dešifrovali. On to ale nedělá pro válečné úsilí jako takové, jen se snaží cvičit si mozek a rád by přidal pár stránek do nového vydání Kryptonomikonu. Až dorazí do Bletchley Parku, kam má momentálně namířeno, trochu se poptá a zjistí, co v těch zprávách vlastně bylo.

Obvykle je podvádění pod jeho úroveň, ale zprávy z U-553 ho dokonale zmátly. Nevyprodukovala je Enigma, nicméně jejich rozluštění bylo přinejmenším stejně obtížné. Waterhouse ještě ani neví, s jakou šifrou má co do činění. Obvykle člověk začne tím, že v šifrovaném textu zjistí určité pravidelné obrazce, ať už se jedná, kupříkladu, o substituční nebo transpoziční systém. Následně šifru zařadí mezi, řekněme, neperiodické transpoziční šifry, v níž jednotlivé prvky o konstantní délce slouží k zašifrování skupin šifrovaného textu o různé délce nebo obráceně. Jakmile určí algoritmus, ví, jak má šifru rozlousknout.

Waterhouse se tak daleko ještě nedostal. Má silné podezření, že zprávy byly zašifrovány s použitím šifrovacích tabulek. Pokud je to tak, ani v Bletchley Parku nedokážou šifru rozbít, pokud by se jim nějak nedostala do rukou kopie tabulky. Zpola doufá, že se jedná o tento případ, aby mohl přestat tlouct hlavou o tuhle pořádně tvrdou zeď.

Jistým způsobem by toto řešení vyvolalo víc otázek, než by jich zodpovědělo. Triton, čtyřrotorovou námořní Enigmu, údajně Němci považují za naprosto nerozlousknutelný šifrovací systém. Pokud je tomu tak, proč velitel U-553 používal pro jisté zprávy svou soukromou šifru?

Lokomotiva syčí a prská jako sněmovna lordů. Ze stanice vycházejí cestující z Vnitřního Qwghlmu a nastupují do vlaku. Vagónem prochází průvodčí a prodává včerejší noviny, cigarety a sladkosti a Waterhouse si koupí něco od každého. Vlak při rozjezdu sebou trhne a Waterhousovi padne zrak na hlavní titulek včerejších novin: JAMAMOTŮV LETOUN SESTŘELEN V PACIFIKU - STRŮJCE PEARL HARBORU JE POVAŽOVÁN ZA MRTVÉHO.

"Ať se propadnu," zamumlá si Waterhouse pro sebe. Než pokračuje ve čtení, odloží noviny a otevře si krabičku cigaret. Na tohle bude potřebovat spoustu kuřiva.

* * *

O den a pořádné množství dehtu a nikotinu později Waterhouse vystoupí z vlaku a přední branou nádraží Bletchley vejde do překrásného jarního dne. Květiny před nádražní budovou kvetou, vane teplý jižní vánek a Waterhouse téměř nedokáže snést pomyšlení, že má přejít přes cestu a vstoupit do nějaké budovy bez oken v útrobách Bletchley Parku. Stejně to udělá a je mu sděleno, že prozatím nemá žádné další povinnosti.

Navštíví několik dalších domků kvůli jiným věcem, pak odbočí na sever a ujde tři míle do vísky Shenley Brook End, kde zamíří do hostince U Koruny. Jeho majitelka paní Ramshawová si v posledních třech a půl letech vydělala slušný balík, když se starala o jistého zbloudilého cambridgeského matematika bez domova.

U stolu u okna sedí doktor Alan Mathison Turing a rozvaluje se na dvou či třech židlích v pozici, která je na první pohled nepřirozená, ale o níž si je Waterhouse jistý, že je neobyčejně praktická. Na stole před sebou má celou pintu nějaké hnědé, trochu načervenalé tekutiny a usilovně se věnuje jejímu popíjení. Kouř z jeho cigarety odhaluje paprsek světla procházející oknem a dopadající na pořádnou knihu. Alan drží v jedné ruce knihu a druhou ruku si tiskne na čelo, jako by nějakým přímým přenosem dokázal převést informace z knihy rovnou do svého mozku. Prsty má ohnuté a mezi nimi mu vyčnívá cigareta, jejíž popel mu padá do tmavých vlasů. Nečte si, oči má upřené na jedno místo kdesi v dálce.

"Vymýšlíte další stroj, doktore Turingu?"

Alan konečně pohne očima a stočí je po zvuku návštěvníkova hlasu. "Lawrenci," pronese tiše, když poznal tvář. A pak radostněji dodá: "Lawrenci!" Vyškrábe se na nohy, energický jako vždy, a potřese si s Waterhousem rukou. "Moc rád tě vidím!"

"Já tebe taky, Alane," opáčí Waterhouse. "Vítej zpátky." Jako vždycky ho příjemně překvapí Alanovo nadšení a horlivost a čistota jeho reakcí.

Dojímá ho i Alanova upřímná, otevřená náklonnost k jeho osobě. Alan se nespřátelí snadno a s kdekým, ale když se jednou rozhodl, že s Waterhousem budou přátelé, učinil tak způsobem nespoutaným americkým či heterosexuálním pojetím mužného chování. "To jsi sem šel pěšky až z Bletchley? Paní Ramshawová, občerstvení!"

"Sakra, jsou to akorát tři míle," namítne Waterhouse.

"Pojď, připoj se ke mně," vybídne jej Alan, pak se zarazí, zamračí se a tázavě se na něj zadívá. "Jak jsi proboha uhádl, že vymýšlím další stroj? Je to jenom odhad založený na předchozím pozorování?"

"Podle toho, co sis vybral ke čtení," upozorní ho Waterhouse a ukáže na Alanovu knížku: Manuál k elektronkám RCA Rádio.

Alan se zatváří zmateně. "To je můj stálý společník," vysvětluje. "Musíš se dozvědět o těch lampách, Lawrenci! Nebo triodách, jak jim říkáte vy. Jinak je tvý vzdělání neúplný. Nemůžu uvěřit, kolik let jsem promarnil na ozubených kolechl Bože!"

"Ten tvůj stroj založený na Reimannově funkci? Mně připadal úžasnej," podotkne Lawrence.

"Taková je spousta věcí, co patří do muzea" namítne Alan.

"To bylo před šesti lety. Musel jsi pracovat s dostupnou technikou."

"Ach, Lawrenci! Překvapuješ mě! Kdyby trvalo deset let vyrobit stroj s dostupnou technikou a jenom pět s novou technikou a vymyslet tu novou techniku by trvalo jenom dva roky, mohl bys to dokázat za sedm let, kdybys nejdřív vymyslel tu novou techniku!"

"Tušé!"

"Tohle je ta nová technika," řekne Alan a zvedne Manuál jako Mojžíš mávající deskou s desaterem. "Kdybych jen měl dost rozumu a použil tohle, mohl jsem ten stroj sestavit mnohem dřív, a taky spoustu dalších."

"Jaký stroj vymýšlíš teď?" zeptá se Lawrence.

"Hraju šachy s nějakým Donaldem Michiem - je to klasický filolog. Jsem příšernej hráč. Ale člověk pořád vyrábí nástroje, aby rozšířil svý schopnosti - tak proč ne stroj, který by mi pomohl hrát šachy?"

"A dostane jeden i Donald Michie?"

"Ten si může navrhnout vlastní stroj!" zavrčí Alan rozhorleně.

Lawrence se rozhlédne po hospodě. Jsou tu jediní zákazníci a on nemůže uvěřit, že by paní Ramshawová byla špionka. "Myslel jsem, že by to mohlo mít něco s -" řekne a kývne směrem k Bletchley Parku.

"Staví tam - a já jim s tím pomáhal - stroj nazvaný Colossus."

"Měl jsem dojem, že v něm vidím tvoji ruku."

"Je postavený na starých nápadech - těch, o kterých jsme před lety mluvili v New Jersey," vykládá Alan. Mluví rázně a přezíravě a tváří se zachmuřeně. Jednou rukou objímá Manuál a druhou si čmárá do notesu. Waterhouse má dojem, že Manuál je spíš jako koule na řetěze, která Alana drží zpátky. Kdyby prostě pracoval s čistými idejemi jako správný matematik, postupoval by rychle jako myšlenka. Fascinuje ho ztělesnění čistých idejí v hmotném světě. Zásadní matematika vesmíru je jako světlo proudící oknem. Alan se nespokojí jen s tím, že vidí, jak světlo proniká dovnitř. Fouká do vzduchu kouř, aby bylo světlo vidět. Sedí na louce, pozoruje borovicové šišky a květiny, sleduje matematické vzorce v jejich struktuře a sní o elektronových větrech vanoucích přes zářící vlákna a mřížky elektronek, které svým přílivem a odlivem zachytí něco z toho, co se děje v jeho vlastním mozku. Turing není smrtelník ani bůh, je obr Antaeus. To, že spojuje matematický a hmotný svět, je jeho silou a slabostí zároveň.

"Proč jsi tak zasmušilý?" zeptá se Alan. "Na čem děláš?"

"Pořád na tom samým, v jiným kontextu," odpoví Waterhouse. Tato stručná věta zcela vyjadřuje vše, co na podporu válečného úsilí vykonal. "Naštěstí jsem narazil na něco, co je opravdu zajímavý."

Alana to očividně potěší. Pozorně poslouchá, jako by na světě nebylo v posledních deseti letech vůbec nic zajímavého a Waterhouse narazil na vzácný poklad. "Pověz mi o tom," naléhá.

"Je to kryptoanalytickej problém," říká Waterhouse. "Ne Enigma." Rozvede příběh o zprávách z U-553. "Když jsem ráno dorazil do Bletchley Parku," zakončuje, "trochu jsem se poptával. Prý si s tím lámou hlavu stejně dlouho jako já, ale bez úspěchu."

Alan se náhle zatváří zklamaně a znuděně. "Musí to být jednorázová šifrovací tabulka," usoudí a zní to káravě.

"To těžko. V tom zašifrovaném textu nechybí systém," namítne Waterhouse.

"Aha." Alan opět ožívá.

"Hledal jsem vzorce s pomocí obvyklých technik z Kryptonomikonu. Nenašel jsem nic jednoznačnýho - jenom pár stop. Nakonec, v naprostým zoufalství, jsem se rozhodl začít úplně od začátku a snažil jsem se uvažovat jako Alan Turing. Tvůj přístup je obvykle takový, že problém zredukuješ na čísla a pak se pustíš do matematický analýzy. Tak jsem začal převádět zprávy na čísla. Normálně by to byl náhodný proces. Převedeš každý písmeno na číslo, obvykle mezi jedničkou a pětadvacítkou, a pak si vymyslíš nějaký algoritmus, podle kterýho převedeš řadu malých čísel do jednoho většího. Jenomže tahle zpráva byla jiná - používalo se v ní dvaatřicet symbolů - mocnina čísla dvě - což znamená, že každý symbol měl jednoznačné binární znázornění dlouhé pět binárních číslic."

"To je jako Baudotův kód26," uhádne Alan. Zřejmě ho to znovu zaujme.

"Tak jsem převedl každý písmeno na číslo mezi jedničkou a dvaatřicítkou s použitím Baudotova kódu. Dostal jsem dlouhý řady malých čísel. Ale chtěl jsem všechna ta čísla v řadách nějak převíst do jednoho velkýho čísla, jen abych zjistil, jestli v tom nebude nějaký zajímavý vzorec. Bylo to úplně snadný! Když je první písmeno R a Baudotův kód je 01011 a druhý písmeno je F a kód je 10111, tak stačí ta dvě čísla prostě zkombinovat do desetičíselný binární číslice 0101110111. Pak vezmu kód pro další písmeno, přidám ho na konec a dostanu číslo o patnácti číslicích. A tak pořád dál. Písmena jsou ve skupinách po pěti - to je pětadvacet binárních číslic na skupinu. Se šesti skupinama v každý řádce na stránce to dělá sto padesát binárních číslic na řádku. S dvaceti řádky na stránce to jsou tři tisíce binárních číslic. Takže každá stránka zprávy se dá považovat ne za řadu šesti set písmen, ale za zašifrovaný zobrazení jedinýho čísla s velikostí kolem dvě na tři tisíce, což dělá něco kolem deset na devět set."

"Dobře," řekne Alan, "souhlasím s tím, že použití abecedy o dvaatřiceti písmenech ukazuje na binární kód. A souhlasím, že binární kód zase vede k tomu, že jsou jednotlivý skupiny pěti binárních číslic spojený do větších čísel a že bys tak nakonec mohl spojit všechna data na celý stránce, čímž dostaneš obrovský číslo. Čeho tím ale dosáhneš?"

"Ani nevím," přiznává Waterhouse. "Mám akorát takový tušení, že to, co tu máme, je nový šifrovací schéma založený na čistě matematickým algoritmu. Jinak by nemělo smysl používat abecedu o dvaatřiceti písmenech! Když si to promyslíš, Alane, tak dvaatřicet písmen se hodí na šifru pro dálnopis - ve skutečnosti jsou nezbytný - poněvadž potřebuješ zvláštní symboly pro posunutí řádky a návrat na začátek řádky."

"Máš pravdu," praví Alan, "je hrozně zvláštní, že používají třicet dvě písmena v šifře, která očividně funguje s použitím tužky a papíru."

"Prošel jsem si to aspoň tisíckrát," bručí Waterhouse, "a napadá mě jediný vysvětlení. Podle mě převádějí zprávy do velkých binárních čísel a pak je kombinujou s dalšíma velkýma binárníma číslama - nejspíš podle šifrovacích tabulek - a tak získají zašifrovaný text."

"V kterýmžto případě je tvůj projekt odsouzenej k zániku," zakončí Alan, "protože šifrovací tabulku nerozluštíš."

"To platí akorát v tom případě, že je šifrovací tabulka vytvořená opravdu náhodně. Kdybys vytvořil to binární číslo o třech tisících číslic tak, že třítisíckrát vyhodíš do vzduchu minci a zapíšeš jedničku za hlavu a nulu za orla, pak by to

bylo opravdu náhodný a nerozbitný. Podle mě to ale tenhle případ není."

"Proč ne? Myslíš, že na tý jejich tabulce byly vzorce?"

"Možná. Jenom stopy."

"Tak proč si myslíš, že to není náhodný?"

"Jinak by to nový schéma nedávalo smysl," vysvětluje Waterhouse. "Všichni používají šifrovací tabulky už hrozně dlouho. Existujou na to zavedený postupy. Není důvod, proč zrovna teď, uprostřed války, přecházet na novej a divnej systém."

"Co podle tvýho názoru ten novej systém odůvodňuje?" chce vědět Alan, který se očividně dobře baví.

"Problém s jednorázovýma šifrovacíma podložkama je v tom, že musíš u každý udělat dvě kopie a doručit je k odesílateli i příjemci. Chci říct, představ si, že jsi v Berlíně a chceš poslat zprávu někomu na Dálným východě! Ten U-boot, co jsme našli, měl na palubě náklad - zlato a další věci - z Japonska! Umíš si představit, jak to musí být pro Osu nešikovný?"

"Aha." Alan to konečně pochopí. Ale Waterhouse stejně dokončí vysvětlování.

"Dejme tomu, že přijdeš s matematickým algoritmem pro generování velmi velkých čísel, který jsou náhodný nebo aspoň náhodně vypadají."

"Pseudonáhodný."

"Jo. A ten algoritmus bys musel udržet v tajnosti. Ale když ho dostaneš na druhej konec světa k zamýšleným příjemcům, můžou si od toho dne dělat výpočty sami a poskládat si pro ten konkrétní den šifrovací tabulky nebo tak."

Alanovi přes rozzářený obličej přeletí stín. "Ale Němci už mají všude Enigmy," podotkne. "Proč by se namáhali s nějakým novým systémem?"

"Možná," hádá Waterhouse, "možná někteří Němci nechtějí, aby jejich zprávy dokázalo číst celý německý námořnictvo."

"Aha," řekne Alan. To zřejmě vysvětluje jeho poslední námitku. Náhle je ztělesněné odhodlání. "Ukaž mi ty zprávy!"

Waterhouse otevře kufřík, plný skvrn od mořské soli z jeho plaveb na Qwghlm a zpátky, a vyndá dvě žluté obálky. "Tohle jsou kopie, co jsem si udělal, než jsem originály poslal do Bletchley Parku," praví a jednu poplácá. "Jsou mnohem čitelnější než originály -" poplácá druhou obálku - "kterou mi laskavě půjčili dneska ráno, abych si je mohl znova prostudovat."

"Ukaž originály!" přikáže mu Alan. Waterhouse mu přes stůl přistrčí druhou obálku, celou potištěnou razítky PŘÍSNĚ TAJNÉ.

Alan obálku otevírá tak rychle, že ji natrhne, a vyškubne stránky ven. Rozloží si papíry na stůl a úžasem mu spadne brada.

Waterhouse to na chvíli oklame. Z výrazu na Alanově tváři usoudí, že jeho přítel v nějakém olympském záchvatu geniality zprávu okamžitě rozšifroval a stačil mu k tomu jediný pohled.

Je to ale jinak. Alan ze sebe ohromeně vypraví: "Poznávám ten rukopis."

"Vážně?" podiví se Waterhouse.

"Ano. Viděl jsem ho nejmíň tisíckrát. Ty stránky napsal náš kamarád s bicyklem. Rudolf von Hacklheber. Tohle napsal Rudy."

* * *

Příští týden stráví Waterhouse hodně času dojížděním do Londýna na schůzky v Broadway Buildings. Kdykoliv se mají schůzky zúčastnit civilní autority - zvláště civilové s draze znějícími přízvuky - pokaždé se objeví plukovník Chattan, a než schůzka začne, vždy si najde nějaký děsivě veselý a nepřímý způsob, jak Waterhousovi sdělit, že má držet zobák zavřený, pokud někdo nepoloží otázku z matematiky. Waterhouse není uražen. Vlastně je radši, protože tak se může v duchu věnovat důležitějším věcem. Během poslední schůzky v Broadway Buildings Waterhouse prokázal jednu teorii.

Stačí mu tři dny, než mu dojde, že schůzky samotné nemají žádný smysl - nenapadá ho žádný cíl, jemuž by mohlo posloužit to, co při nich probírají. Provede dokonce několik pokusů, jimiž by to dokázal, používaje přitom formální logiku, avšak na tomto poli je slabý v kramflecích a nezná dost zásadních axiomů, aby dokázal, co dokázat chce.

Koncem týdne si ale uvědomil, že schůzky jsou jen jedním z následků Jamamotovy smrti. Winston Spencer Churchill má Bletchley Park a všechnu jeho práci opravdu velice rád a klade skutečně velký důraz na to, aby zachoval jeho utajení, ale zachycení Jamamotova letadla udělalo do stěny klamu opravdu velkou díru. Američané zodpovědní za tuhle nehoráznou botu se nyní snaží krýt tím, že šíří příběh o domorodých špionech z ostrovů, kteří se o Jamamotově výletě dozvěděli a rádiem o tom zpravili Guadalcanal, odkud osudové P-38 vzlétly. Jenomže P-38 operovaly na samé hranici svého doletu a musely být vyslány ve správnou chvíli, aby se mohly vrátit zpátky na Guadalcanal, takže Japonci by museli být úplně padlí na hlavu, aby jim to spolkli. Winston Churchill je příšerně naštvaný a tyto schůzky představují prodloužený byrokratický záchvat, který má zaručit nějakou smysluplnou a politickou změnu trvalejšího charakteru.

Každý večer po skončení schůze Waterhouse odjede podzemkou na Euston a vlakem do Bletchley, kde dlouho do noci sedí nad Rudyho čísly. Alan na nich pracuje přes den, takže společně na tom pracují téměř čtyřiadvacet hodin denně.

Ne všechny hádanky jsou matematické. Proč kupříkladu nechávají Němci Rudyho opisovat dlouhá čísla ručně? Pokud dopisy opravdu představují velká čísla, znamenalo by to, že doktoru Rudolfu von Hacklheberovi přidělili práci pouhého šifranta. Sice by to zdaleka nebyl nejpitomější tah, jaký kdy byrokracie učinila, ale nebylo to moc pravděpodobné. A z toho mála zpráv, jež se jim dařilo z Německa získat, bylo zřejmé, že Rudy ve skutečnosti dostal důležitou práci - dost důležitou, aby byla udržována v naprosté tajnosti.

Podle Alanovy hypotézy udělal Waterhouse pochopitelný, nicméně naprosto chybný závěr. Čísla nejsou šifra. Jsou

to spíš jednorázové šifrovací tabulky, které měl velitel U-553 použít k zašifrování zpráv příliš citlivých, aby mohly odejít obvyklými kanály Enigma. Tyto šifrovací tabulky pak z nějakého důvodu osobně sepsal Rudy.

Vytváření jednorázových šifrovacích tabulek je obvykle stejně obyčejná práce jako šifrování zpráv - práce pro úředníky, kteří pro náhodnou volbu čísel používají balíčky karet nebo bingo. Ale Alan s Waterhousem nyní jednají na základě přesvědčení, že tento šifrovací systém je převratný nový vynález - z největší pravděpodobnosti Rudyho - v němž nejsou tabulky vytvářeny náhodně, nýbrž s použitím nějakého matematického algoritmu.

Jinými slovy, Rudy vymyslel nějaký vzorec, nějakou rovnici. Přidáte k tomu údaje - pravděpodobně datum a nejspíš i nějaké další informace, jako libovolnou skupinu slov nebo čísel. Provedete příslušné výpočty a výsledkem je číslo asi devět set číslic dlouhé, tvořené třemi tisíci binárních číslic, což, když ho převedete s použitím Baudotova kódu, vám dá šest set písmen (což pokryje jednu stránku ze sešitu). Devět set číslic desítkové soustavy, tři tisíce číslic binárního čísla a šest set písmen jsou stále totéž abstraktní, čisté číslo, jen jinak zašifrované.

Mezitím váš protějšek, pravděpodobně na opačném konci světa, provede stejný výpočet a přijde se stejnou šifrovací tabulkou. Když mu pošlete zprávu zašifrovanou s použitím tabulky pro daný den, dokáže ji rozšifrovat.

Kdyby Turing s Waterhousem dokázali přijít na to, jak ten výpočet funguje, dokázali by všechny zprávy přečíst taky.

ODPOSLECH

Zubař je pryč, dveře zamčené, telefon vyvěšený. Randall Lawrence Waterhouse leží nahý na naškrobeném prostěradle ve své obrovské posteli. Hlavu má podepřenou polštářem, aby mezi nohama dohlédl na zprávy BBC v televizi. U ruky mu stojí pivo z minibaru za deset babek. V Americe je šest ráno, a tak si místo profibasketu pustil zprávy ze světa, které se soustředí na události v jižní Asii. Ukazují dlouhou a velmi věcně zpracovanou reportáž o náletu kobylek na indicko-pákistánskou hranici, po níž následuje zpráva o tajfunu směřujícím na Hongkong. Thajský král přinutil několik svých nejzkorumpovanějších úředníků, aby se před ním doslova plazili. Zprávy z Asie vždycky obsahují něco podobně fantastického, jenomže to vše je smrtelně vážné, nikde žádné pomrkávání. Teď Randy sleduje reportáž o onemocnění nervového systému, které postihuje obyvatele Nové Guineje jako následek pojídání mozků jiných lidí. Jen obyčejný příběh o kanibalech. Není divu, že sem za obchodem přijíždí tolik Američanů a už se nevrátí domů - je to jako vstoupit na stránky Classics Comics.

Někdo zaklepe na dveře. Randy vstane a přehodí přes sebe přepychový hotelový župan. Podívá se kukátkem a zpola čeká, že tam uvidí stát trpaslíka s foukačkou, třebaže by mu nevadila svůdná orientální kurtizána. Ale je to jenom Cantrell. Randy mu otevře. Cantrell zvedne ruce dlaněmi k Randymu v rozjařeném gestu, znamenajícím "už mlčím". "Neboj se," vyhrkne hned, "nepřišel jsem se bavit o obchodech."

"V tom případě ti nerozbiju tu flašku od piva o hlavu," slíbí Randy. Cantrell musí mít přesně stejný pocit jako Randy, totiž že se dnes přihodilo tolik průserů, že nejlepší způsob, jak se s nimi srovnat, je vůbec o nich nemluvit. Většina duševní práce je hotová a majitel příslušného mozku zdánlivě přemýšlí o něčem jiném, takže si občas musíte schválně najít něco jiného, o čem byste mohli přemýšlet a mluvit.

"Pojď ke mně," vyzve Waterhouse Cantrell. "Je tu Pekka."

"Ten Fin, co vybuchl?"

"Právě ten."

"Co tu dělá?"

"Není důvod, aby tu nebyl. Po tom, co vybuchl, přejal technomádský způsob života."

"A je to jenom náhoda, nebo -"

"Ne," přeruší jej Cantrell. "Pomáhá mi vyhrát sázku."

"Jakou sázku?"

"Před pár týdny jsem Tomu Howardovi vykládal o van Eckově odposlechu. Tom tvrdil, že je to blbost. Vsadil se se mnou o deset akcií Epiphyte, že to mimo laboratoř nikdy nerozchodím."

"A Pekka se v tom vyzná?"

Na znamení, že ano, Cantrell nasadí vážný výraz a praví: "Pekka o tom píše celou kapitolu do Kryptonomikonu. Podle něj se můžeme bránit jenom tak, že zvládneme techniky, který by proti nám mohl někdo použít."

To zní skoro jako volání do zbraně. Randy by musel být pořádný trouba, aby se teď vrátil do postele, a tak zacouvá zpátky do pokoje a natáhne si kalhoty, které se teleskopicky složily na podlahu na místě, kde je ze sebe shodil po návratu ze sultánova paláce. Sultánova paláce! V televizi nyní vysílají novou reportáž o pirátech řádících ve vodách Jihočínského moře a nutí posádky nákladních lodí chodit po prkně. "Celej tenhle kontinent je jako zasranej Disneyland bez bezpečnostních pojistek," poznamená Randy. "Jsem snad jedinej, komu to připadá neskutečný?"

Cantrell se zazubí a řekne: "Jestli se začnem bavit o tom, co je neskutečný, celý den nebudeme mluvit o ničem jiným."

"To máš teda pravdu," přiznává Randy. "Jdeme."

* * *

Než si Pekka udělal jméno v Silicon Valley jako Fin, který vybuchl, byl známý jako Cellista, protože choval téměř autistickou lásku ke svému cellu, bral ho všude s sebou a vždycky se ho pokoušel nacpat do úložného prostoru nad hlavou. Nikoliv náhodou se v minulosti věnoval analogovým přístrojům a hlavně rádiu.

Když se WiFi stalo alternativou k posílání informací po drátech, Pekka se přesunul do Menlo Parku a využil boomu. Jeho společnost nakoupila vybavení v obchodech s použitými počítači a Pekka sestavil moc dobrý devatenáctipalcový monitor s vysokým rozlišením, jenž dokonale vyhovoval jeho přizpůsobivým čtyřiadvacetiletým očím. Připojil ho na nepříliš používané Pentium s nadupanou RAM.

Také si nainstaloval Finux, volný operační systém Unixu, který vytvořili Finové, skoro jako by chtěl zbytku světa oznámit: "a takhle pošahaní opravdu jsme", a distribuoval ho po Netu po celém světě. Finux byl pochopitelně fantasticky výkonný a flexibilní a umožňoval vám, kromě jiného, řídit video obvody až na n-tý stupeň a vybírat si z

mnoha různých obnovovacích frekvencí, pokud jste byli fandové na takové věci. Pekka na ně rozhodně fanda byl, a proto si, stejně jako spousta finuxových šílenců, nastavil počítač tak, aby mu, pokud chtěl, ukazoval spoustu maličkých pixelů (které sdělovaly spoustu informací, ale dávaly zabrat očím) nebo jindy menší počet větších pixelů (které používal, když makal bez přestávky čtyřiadvacet hodin a ztratil tonus v očních svalech) nebo různé nastavení mezi tím. Pokaždé když měnil nastavení, monitor na vteřinku zčernal a zevnitř se ozvalo hlasité cvaknutí, jak se různé krystaly uvnitř přestavěly na jinou rezonanční frekvenci.

Jednou ve tři v noci to Pekka udělal a vzápětí poté, co monitor zčernal a hlasitě to v něm cvaklo, mu vybuchl do obličeje. Přední strana obrazovky byla ze silného skla (musela být, aby vydržela vakuum uvnitř). Sklo se rozletělo na kousíčky a ty Pekkovi zasypaly obličej, krk a horní část trupu. Tytéž luminiscenční látky, které před chviličkou zářily pod pohybujícím se elektronovým paprskem a přenášely informace do Pekkových očí, byly nyní vtištěné do jeho těla. Velký střep mu vletěl do oka a téměř mu skončil v mozku. Další mu protrhl hlasivky a jiný mu prosvištěl kolem hlavy a vzal s sebou kousek z jeho ucha.

Jinými slovy se Pekka stal první obětí Digibombera. Málem vykrvácel, a jeho kolegové eutropisté postávali několik dní kolem jeho nemocničního lůžka s kanystry freonu, a pokud by zemřel, byli připravení vrhnout se do akce. Jenže on nezemřel a dostal se do ještě většího presu, protože jeho začínající společnost neměla zdravotní pojištění. Po spoustě lomení rukama v místních novinách nad tím, jak tento nevinný chudáček ze země se státní lékařskou péčí neměl dost duchapřítomnosti, aby si pořídil zdravotní pojištění. darovali nějací bohatí, na špičkovou techniku zaměření chlápci peníze na jeho léčebné výlohy a opatřili mu umělý hrtan, jaký má Stephen Hawking.

A teď si tu Pekka sedí v Cantrellově hotelovém pokoji. Cello, kolem kobylky zaprášené od kalafuny, má opřené v rohu. Pekka zírá na prázdnou zeď, na niž si izolepou přilepil svazek drátů v přesných smyčkách a spirálách. Dráty vedou k nějakým na koleně splácaným deskám, které jsou zase zapojené do jeho laptopu.

"Ahoj, Randy, blahopřeju k úspěchu," ozve se počítačem generovaný hlas, jakmile se za Randym a Cantrellem zavřou dveře. Toto přivítání Pekka bezpochyby napsal dopředu, jelikož čekal, že přijde. Nic z toho Randymu nepřipadá zvláštní kromě toho, že Pekka si zřejmě myslí, že Epiphyte už dosáhl nějakého úspěchu.

"Jak to jde?" zeptá se Cantrell.

Pekka naťuká odpověď. Pak si přiloží jednu ruku ke zmrzačenému uchu a druhou přitiskne na generátor hlasu: "Sprchuje se." Ano, už je slyšet syčení trubek ve zdi. "Jeho laptop září."

"Aha," pochopí Randy, "Tom Howard bydlí hned vedle, co?"

"Hned za touhle zdí," potvrdí mu Cantrell. "Zvlášť jsem o to požádal, abych tu sázku vyhrál. Jeho pokoj je zrcadlovým obrazem tohohle, takže jeho počítač je jen pár palců daleko, hned za zdí. Dokonalý podmínky pro odposlech."

"Pekko, chytáš nějaký signály z jeho počítače?" chce vědět Randy.

Pekka kývne a naťuká: "Ladím. Kalibruju." Vstupní zařízení pro jeho generátor hlasu tvoří ozvučná deska, kterou má přivázanou ke stehnu. Položí na něj pravou ruku a šátrá po něm. Vzápětí se ozve hlas: "Chci Cantrella."

"Promiň," omlouvá se Cantrell a přejde k Pekkovi. Randy jim nahlíží přes rameno a jen matně tuší, co to tu provádějí.

Když na starý náhrobní kámen položíte bílý list papíru a přejedete po něm tužkou, dostanete vodorovnou linku, na některých místech tmavší, jinde světlejší, ale nic moc vám to neřekne.

Když se po stránce posunete dolů o šířku čáry udělané tužkou a vše zopakujete, začne se vám vynořovat obrázek. Postup, kdy se po stránce propracováváte dolů řadou vodorovných čar, je něco, co by inťouš nazval rastrové skenování nebo prostě rastrování. U běžného monitoru - vlastně televizní obrazovky - svazek elektronů skutečně proletí po skle asi šedesát až osmdesátkrát za vteřinu. U displeje laptopu, jaký má Randy, k žádném skenování nedochází, jednotlivé pixely se rozsvěcují či zhasínají přímo. Jistý skenovací proces však přece jen probíhá. To, co je skenováno a co se objeví na obrazovce, je oblast počítačové paměti nazývaná grafická paměť. Obsah paměti se musí na obrazovku naplácnout šedesát až osmdesátkrát každou vteřinu, jinak za prvé obrazovka bliká a za druhé obrázky se pohybují trhaně.

Počítač s vámi nemluví tak, že by obrazovku ovládal přímo, ale manipuluje s bity v zásobníku, přičemž se spoléhá na to, že ostatní subsystémy uvnitř stroje obstarají nudnou dřinu při převádění příslušné informace na skutečnou obrazovku. Šedesát až osmdesátkrát za vteřinu videosystém řekne: kruci! Je čas znovu oživit obrazovku, přejde na začátek paměti a přečte prvních pár bajtů určujících, jakou barvu má mít pixel v horním levém rohu obrazovky. Tuto informaci odešle tomu, co ve skutečnosti obrazovku oživuje, ať už je to skenující svazek elektronů nebo nějaký laptopový systém přímo ovládající tranzistory. Pak přečte dalších pár bajtů, obvykle pro pixel hned napravo od prvního, a tak dále až na pravý okraj obrazovky. Tak vznikne první čára jako na papíře na náhrobním kameni.

Protože bylo dosaženo pravého okraje obrazovky, nepokračují tím směrem žádné pixely. Je tedy jasné, že další bajty odečtené z paměti budou pro pixel úplně nalevo v druhé rastrovací linii odshora. Je-li to běžná televizní obrazovka, nastane problém s časem, protože svazek elektronů je právě na pravém okraji obrazovky, přičemž se od něj žádá, aby vykreslil pixel na levém okraji. Musí se vrátit. To chvíli trvá - ne dlouho, ale mnohem déle, než je interval mezi vykreslením dvou pixelů těsně vedle sebe. Odmlce se říká horizontální obnovovací frekvence. Tato situace nastane na konci každé řádky, dokud rastrování nedojde k poslednímu pixelu v dolním pravém rohu obrazovky, a jedno překreslení náhrobního kamene je hotovo. Pak ale přijde čas začít s celým procesem znovu od začátku, a tak svazek elektronů (pokud tu nějaký je) musí diagonálně vyskočit k hornímu levému pixelu. To také chvíli trvá a nazývá se to vertikální obnovovací frekvence.

Všechny tyto záležitosti, pramenící z fyzikálních omezení přebíhajících svazků elektronů po televizní obrazovce, v případě displeje laptopu, jaký Tom Howard postavil kousek před Pekku na druhé straně zdi, v podstatě zmizely. Nicméně obrazovka laptopu funguje podle stejné předlohy jako obrazovka televizní. (Důvod je prostě ten, že staré

technice všeobecně rozumějí ti, kdo jí potřebují rozumět, funguje dobře a všechny možné elektronické a softwarové technologie byly postaveny a odzkoušeny, aby fungovaly v tomto rámci, tak proč si zahrávat s něčím, co má úspěch, zvlášť když máte tak malou marži, že ji lze zachytit jen s použitím techniky založené na kvantové mechanice, a jakékoliv poruchy při kombinaci se starými věcmi pošle vaši společnost rovnou do kytek?)

Na Tomově laptopu je každá vteřina času rozdělená do pětasedmdesáti dokonale pravidelných dílků, během nichž je provedeno celé překreslení náhrobního kamene, načež následuje vertikální obnovovací pulz. Randy dokáže rozhovor Pekky a Cantrella sledovat natolik dobře, aby pochopil, že z analýzy signálů procházejících přes zeď zjistili, že Tom Howard má obrazovku nastavenou tak, aby mu ukazovala 768 řádků a 1 024 pixely na každý řádek. Na každý pixel budou z paměti přečteny čtyři bajty a odeslány k obrazovce. (Tom používá nejvyšší možné barevné rozlišení, což znamená, že na vyjádření intenzity modré, zelené a červené je zapotřebí po jednom bajtu a další zůstává volný, ale stejně tam je, protože počítače mají rády druhé mocniny a jsou dnes tak absurdně rychlé a výkonné, že i když se to všechno děje v časovém plánu, který by lidské bytosti připadal dost agresivní, ten extra bajt jednoduše neznamená žádný rozdíl.) Každý bajt tvoří osm binárních číslic neboli bitů, což znamená, že z paměti je najeden řádek přečteno 1 024krát 4x8 = = 32 bity.

Aniž by to Tom tušil, jeho počítač sedí hned vedle antény. Dráty, které Pekka přilepil na zeď, dokážou přečíst elektromagnetické vlny, neustále vycházející z obvodů druhého počítače.

Tomův laptop se prodává jako počítač, nikoliv radiostanice, a tak možná vypadá divně, že z něj něco vyzařuje. Všechno je to vedlejší produkt skutečnosti, že počítače jsou binární potvůrky, což znamená, že veškerou komunikaci probíhající uvnitř přístroje mezi jednotlivými čipy a podprogramy - vše, co se pohybuje po plochých svazcích drátů a maličkých kousíčcích kovu na desce - tvoří přepínání mezi nulou a jedničkou a zase zpátky. Bity jsou v počítači vyjádřeny přeskokem napětí mezi nulou a pěti volty. V počítačových manuálech jsou tyto přeskoky znázorňovány tak, jako by vždy tvořily dokonalé hranaté vlny, což znamená, že dostanete přímku V = 0, představující binární nulu, pak dokonale pravý úhel, kdy čára vyskočí kolmo na V = 5, načež provede další dokonalý pravý úhel a zůstane na pěti voltech, dokud není čas vrátit se zpátky k nule, a tak pořád dál.

To je platónský ideál, jak by měly počítačové obvody fungovat, jenomže inženýři musejí stavět skutečné obvody ve špinavém analogovém světě. Kusy kovu a křemíku platónské chování z manuálů prostě nezvládají. Obvody dokážou přeskakovat mezi nulou a pěti volty skutečně hodně rychle, ale pokud je budete sledovat na osciloskopu, uvidíte, že to není dokonale hranatá vlna. Dostanete spíš něco takového:

Těm malým vlnkám se říká zrnění. Napětí vyskočí, ale poté chvíli osciluje nahoru a dolů kolem nové hladiny. Kdykoliv ve vodiči dostanete takhle oscilující napětí, znamená to, že elektromagnetické záření uniká do okolí.

Následkem toho se každý drát v počítači chová jako maličký vysílač. Signály, které vysílá, zcela závisí na tom, co se děje uvnitř stroje. A protože v takovém počítači je drátů spousta a to, co jimi konkrétně probíhá, je zcela nepředvídatelné, je pro každého, kdo vysílání sleduje, nesmírně těžké se v něm vyznat. Většina toho, co zachytíte, nezávisí na tom, odkud počítač sledujete. Ale jeden vzorec signálů je 1. naprosto předvídatelný a 2. přesně to, co Pekka chce vidět, totiž proud bajtů načítaný z paměti a odesílaný do hardwaru obrazovky. Mezi vším tím náhodným šumem, jenž ze stroje vychází, tikání horizontálních a vertikálních obnovovacích pulzů zaznívá stejně jasně jako dunění tamtamu v hloubi džungle. Když se teď Pekka zaměřil na tento rytmus, měl by být schopen zachytit záření vycházející z drátu propojujícího grafickou paměť s videohardwarem a přeložit ho do sekvencí jedniček a nul, které bude moct převést na svou vlastní obrazovku. Pak uvidí přesně to, co vidí Tom Howard, díky odposlechu podle van Ecka.

Tolik Randy ví. Když dojde na podrobnosti, patří Cantrell s Pekkou do úplně jiné kategorie, a Randy po několika minutách začíná ztrácet zájem. Posadí se na Cantrellovu postel, což je jediné místo, kam se ještě dá sednout, a na nočním stolku objeví malý palmtop. Ten už je zapnutý a se světem je propojený přes telefonní linku. Randy o tom už slyšel. Má to být první pokus o síťový počítač, takže kdykoliv se zapne, spustí webový prohlížeč. Webový prohlížeč je interface.

"Můžu si zasurfovat?" zeptá se Randy a Cantrell mu odpoví: "Jasně," aniž by se vůbec ohlédl. Randy navštíví jeden z velkých vyhledávačů, což mu chvíli trvá, protože palmtop se musí nejdřív napojit na Net. Pak si vyhledá dokumenty obsahující výrazy ((Andy OR Andrew) Loeb) AND "kolektivní mysl". Jako obvykle dostane desítky tisíc dokumentů. Dokáže si ale snadno zvolit ty důležité.

PROČ JE RIST 9E03 VÁŽENÝM ČLENEM KALIFORNSKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY

RIST 11A4 je poněkud znepokojen skutečností, že RIST 0E03 (nakolik je odlidštěnou společností zkonstruován/a jako individuální organismus) je právník. Nepříjemné pocity, jež má RIST 11A4, jsou docela normální a přirozené. Část RIST 11A4 se děsí právníků i celého právního systému všeobecně jako příznaků konečného stadia smrtelné choroby odlidštěné společnosti. Další část chápe, že tato choroba může zlepšit zdraví memofondu, pokud zničí organismus, který je příliš starý a nehodí se k dalšímu rozmnožování svého memotypu. Nemylte se: právní systém ve svém současném stavu je ten nejhorší možný systém, jaký by měl řešit rozpory společnosti. Je děsivě nákladný jak z hlediska finančního, tak intelektuálního, kdy je věnování se tomuto povolání čisté mrhání talentem. Ale část RIST 11A4 má pocit, že cílům RIST 11A4 by mohlo prospět obrácení nejtoxičtějších rysů právního systému proti shnilému politickému

orgánu odlidštěné společnosti, což by vedlo k uspíšení jejího pádu.

Randy klepne na RIST 9E03 a dostane

RIST 9E03 je RIST, který RIST 11A4 označuje náhodně zvoleným vzorcem bitů, jenž, sestaven jako celé číslo (v hexadecimálním zápise), vypadá jako 9E03. Klepněte sem pro další info o systému přidělování označení vzorcem bitů používaných RIST 11A4 jako náhrada za překonané nomenklaturní systémy "přirozených jazyků". Klepněte sem, chcete-li, aby byl RIST 9E03 při prohlížení této webové stránky automaticky nahrazen běžným označením.

Klik.

Od této chvíle bude výraz RIST 9E03 nahrazen výrazem Andrew Loeb, Varování: takovouto nomenklaturu považujeme za zásadně neplatnou a nedoporučujeme její používání, ale pro ty, kdo naši stránku navštíví poprvé a nejsou zvyklí uvažovat v RISTECH, ji poskytujeme.

Klik.

Odklepli jste Andrew Loeb, což je označení přiřazené odlidštěnou společností memomu RIST 9E03...

Klik.

...memom je sada všech memů, které definují fyzickou realitu uhlíkového RISTU. Memy lze rozdělit do dvou širších kategorií: genetické a sémantické. Genetické memy jsou prostě geny (DNA) a šíří se díky normální biologické reprodukci. Sémantické memy jsou ideje (ideologie, náboženství, móda atd.) a šíří se díky komunikaci.

Klik.

Genetická část memomu Andrewa Loeba má z 99 % stejný obsah jako informační set vyprodukovaný Projektem lidského genomu. Toto by nemělo být chápáno tak, že schvalujeme pojetí druhu (tj. že kontinuum na uhlíku založených životních forem může nebo by mělo být svévolně rozdělováno do vzorových druhů) všeobecně a teorii, že existuje druh zvaný "Homo sapiens" zvlášť.
Sémantická část memomu Andrewa Loeba je stále nevyhnutelně kontaminovaná mnoha primitivními virovými memy, ale ty jsou postupně a ustavičně nahrazovány novými sémantickými memy generovanými ab initio rozumovými metodami.

Klik.

RIST je zkratka pro relativně independentní subtotalitu. Výraz lze použít k označení jakékoliv entity, jež má ze svého úhlu pohledu jasné hranice, které ji oddělují od ostatního světa (jaké mají třeba buňky v těle), ale v hlubším slova smyslu je neoddělitelně spjata s větší totalitou (jako je tomu třeba u buněk v těle). Kupříkladu biologické entity tradičně známé jako "lidské bytosti" nejsou ničím víc než relativně independentní subtotalíty organismu společnosti, do něhož jsou zasazené.
Disertační práce sepsaná pod jménem Andrew Loeb, jenž je nyní označován jako RIST 9E03, ukazuje, že dokonce i v těch částech RIST 0577, které mají mírné podnebí a dostatek potravy a vody, život organismu typu ve starých memových systémech označovaného jako "Homo sapiens" by byl převážně věnován pokusům pojídat ostatní RISTY. Toto úzké zaměření by brzdilo utváření pokročilých sémantických memových systémů (jinak civilizace, jak je toto slovo tradičně chápáno). RISTY tohoto typu dosahují vyšších funkčních úrovní, pouze pokud jsou zasazeny do větší společnosti, jejímž nejlogičtějším evolučním vrcholem je kolektivní mysl.

Klik.

Označení vzorcem bitů je náhodná řada bitů používaných specificky k označení identity RI5TU. Kupříkladu organismu tradičně označovanému jako Země (Terra, Gaia) bylo přiděleno označení 0577. Tuto webovou stránku spravuje 11A4, což je kolektivní mysl. RIST 11A4 přiděluje označení prostřednictvím pseudonáhodného generátoru čísel. Tím se odchyluje od praktik používanýc soi-disant "kolektivní myslí" známou sobě jako Projekt kolektivní mysli z oblasti East Bay, avšak označeného (v systému RIST 11A4) jako RIST E772. Tato "kolektivní mysl" je výsledkem rozdělení "Kolektivní mysli jedna" (označené v systému RIST 11A4 jako RIST 4032) do několika menších "kolektivních myslí" (Projekt kolektivní mysli z oblasti East Bay, Sanfranciská kolektivní mysl, Kolektivní mysl 1A, Reorganizovaná sanfranciská kolektivní mysl a Univerzální kolektivní mysl) v důsledku nesmiřitelných rozporů mezi několika různými sémantickými memy, které usilovaly o podíl v kolektivní mysli. Jeden z těchto sémantických memů prosadil, že by označení vzorcem bitů mělo být přidělováno v číselném pořadí, takže (kupříkladu) Kolektivní mysl jedna by měla být označena RIST 0001 a tak dále. Další mem prosadil, že čísla by měla být přidělována podle důležitosti, takže (kupříkladu) RIST tradičně známý jako planeta Země by měl být RIST 0001. Další sémantický mem s tímto souhlasil, ale nesouhlasil s tím, zda by počítání mělo začínat od 0000 nebo od 0001. V rámci táborů 0000 a 0001 došlo k neshodám

ohledně toho, který RIST by měl být označen prvním číslem: někteří trvali na tom, že prvním a nejdůležitějším RISTEM je Země, podle jiných byl v jistém smyslu otevřenější a důležitější nějaký větší systém (sluneční soustava, vesmír, bůh).

Palmtop má e-mailový interface. Randy ho využije.

Pro: root@eruditorum.org
Od: dwarf@siblings.net
Předmět: Re (2) Proč?
Viděl jsem website. Jsem ochotný tvrdit, že nejsi RIST 9E03. Tuším, že jsi Zubař, který touží po upřímné výměně názorů. Anonymní, digitálně podepsaný e-mail je k tomu jediné vhodné médium.
Jestli chceš, abych uvěřil, že nejsi Zubař, dodej přesvědčivé vysvětlení pro svou otázku ohledně toho, proč stavíme Kryptu.
S pozdravem tvůj
- OVĚŘ KLÍČ ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO
OVĚŘEN -

"Něco máme," hlásí Cantrell. "Máš na práci něco důležitýho?" "Nic, čeho bych se rád nezbavil," odtuší Randy a odloží palmtop. Zvedne se a postaví se za Pekku. Na obrazovce Pekkova počítače je otevřeno několik oken. Největší okno nahoře ukazuje obrazovku jiného počítače. Na ní je několik dalších oken a ikon - plocha. Náhodou to je Windows NT, což je pozoruhodné a (podle Randyho) zvláštní, protože Pekka v počítači nemá Windows NT, nýbrž Finux. Po ploše Windows NT se pohybuje kurzor, otevírá menu a odklikává možnosti. Ale Pekkova ruka se ani nehne. Kurzor zamíří k ikoně Microsoft Word, která změní barvu a roztáhne se do většího okna.

Tato kopie Microsoft Word je registrována na THOMASE HOWARDA.

"Dokázals to!" vyhrkne Randy.
"Vidíme to, co vidí Thomas," vysvětluje Pekka.
Otevírá se nový dokument a začnou se do něj sypat slova.

Poznámka pro sebe: ať "Dopisy pro Penthouse" otisknout tohle!
Sexuální znalci podle mě nevyhledávají univerzitní studenty obojího pohlaví pro jejich větší obratnost při šoustání. Moc o tom přemýšlíme. Všechno je třeba vyjádřit slovy. Člověk, který věří, že šoustání je sexuální rozhovor, nebude v posteli nikdy za nic stát.
Mám slabost pro punčochy. Musí to být černé punčochy, nejlépe se švem vzadu. Když mi bylo třináct, ukradl jsem v obchodě černé punčocháče, abych si s nimi mohl hrát. Když jsem vycházel z obchodu s těmi punčocháči v batohu, bušilo mi srdce, ale vzrušení ze zločinu nebylo ničím ve srovnání s tím, když jsem otevřel krabičku, vytáhl punčocháče a otíral si je o zarostlé, adolescentní tváře. Dokonce jsem se pokusil natáhnout si je, ale na mých chlupatých nohách vypadaly prostě směšně a nic se mnou neudělaly. Nechtěl jsem je nosit. Chtěl jsem, aby je nosil někdo jiný. Ten den jsem čtyřikrát onanoval.
Když jsem se nad tím zamyslel, hrozně mě to rozhodilo. Byl jsem chytrý kluk. Chytří kluci se mají řídit rozumem. Takže na univerzitě jsem si to racionálně vysvětlil. Na univerzitě jen málo žen nosilo černé punčochy, ale občas jsem zašel do města, kde jsem pozoroval dobře oblečené úřednice, mířící po ulici na oběd, a odborně jsem hodnotil jejich nohy. Všiml jsem si, že kolem širších částí nohy, jako třeba kolem lýtka, se punčochy hodně natáhnou a jsou světlejší, stejně jako zesvětlá balon, když se nafoukne. A naopak tmavší byly na užších částech nohy, jako na kotnících. Díky tomu vypadalo lýtko lépe tvarované a kotník útlejší. Nohy jako celek působily zdravějším dojmem, což naznačovalo, že těsně nad místem, kde se nohy stýkají, se nalézá vyšší třída DNA.
Což mělo být dokázáno. Moje slabost pro černé punčochy byla vrcholně racionální adaptací. Pouze dokazovala, jak jsem chytrý, jak racionálně fungují i ty nejiracionálnější části mého mozku. Sex nade mnou neměl moc, nebylo čeho se bát.
Bylo to dokonale nedospělé uvažování, ale většina vzdělaných lidí má dnes dokonale nedospělé názory i ve věku hodně přes třicet, a tak mi to vydrželo poměrně dlouho. Moje žena Virginie má nejspíš stejně vypočítavé odůvodnění pro své vlastní sexuální potřeby - o nichž jsem mnoho let nic nevěděl. Není tudíž překvapivé, že náš předmanželský sexuální život byl dost fádní. Ani jeden z nás si pochopitelně nepřiznal, že je fádní. Kdybych si to už přiznal, byl bych si musel přiznat, že důvodem je Virginiina nechuť nosit punčochy a že jsem se v té době natolik snažil chovat jako citlivý muž nové doby, abych si takové kacířství přiznal. Miloval jsem Virginii pro její duši. Jak bych mohl být tak povrchní, tak necitlivý, tak perverzní, abych ji zavrhl, protože si na nohy nerada natahuje tenounké nylonové rourky? Jako tlustý inťouš jsem měl štěstí, že ji mám.
Po pěti letech manželství jsem se zúčastnil sjezdu Comdexu jako prezident malé, nové společnosti na špičkové technologie. Byl jsem trochu méně tlustý a trochu menší inťouš. Potkal jsem děvče z marketingu jednoho velkého softwarového distribučního řetězce. Měla na sobě černé punčochy. Skončili jsme šoustáním v mém hotelovém pokoji. Byl to nejlepší sex, jaký jsem kdy měl. Domů jsem se vracel zmatený a zahanbený. Poté byl můj sexuální život s Virginií

prachbídný. V příštích několika letech jsme měli sex jen asi desetkrát.

Zemřela Virginiina babička a my odjeli do severního New Yorku na pohřeb. Virginie si musela vzít šaty, což znamenalo, že si musela oholit nohy a obléknout punčochy - něco, co během našeho manželství udělala jen při několika málo příležitostech. Když jsem ji uviděl, málem jsem padl na zadek, celý pohřeb jsem trpěl velkou, svědivou erekcí a snažil jsem se vymyslet, jak ji dostat někam do soukromí.

Babička žila sama ve velkém starém domě na kopci, ale před dvěma měsíci upadla, zlomila si krček a musela do domu s pečovatelskou službou. Na pohřeb se sjeli všechny její děti, vnukové a pravnukové a shromáždili se v jejím domě. Byl to hezký dům plný starého dobrého nábytku, avšak v posledních letech začala mít jakousi nutkavou potřebu schraňovat věci, a tak byly všude nastrkané hromady novin a dopisů. Nakonec jsme museli vytahat několik nákladďáků smetí.

V jiných směrech měla babička všechno hezky zorganizované a zanechala po sobě velmi přesnou poslední vůli a závěť. Každý z jejích potomků věděl přesně, jaký nábytek, nádobí, koberce a vzácnosti si odveze domů. Měla hodně věcí, ale také hodně potomků, a tak byla kořist rozdělená na pořádně malé části. Virginie dostala prádelník z ořechového dřeva, který stál v nepoužívané ložnici. Zašli jsme tam, abychom si ho prohlédli, a já si to tam s ní rozdal. Stál jsem tam s tenkými kalhotami od obleku shrnutými ke kotníkům a ona seděla na prádelníku, nohy ovinuté kolem mě, a patami v punčochách mě kopala do zadku. Byl to nejlepší sex, jaký jsme kdy měli. Naštěstí byla dole spousta lidí, kteří jedli, pili a mluvili, jinak by slyšeli její sténání a křik.

Konečně jsem se jí svěřil s těmi punčochami. Měl jsem dobrý pocit. Hodně jsem četl o tom, jak se mozek vyvíjí, a konečně jsem se se svou fixací na punčochy smířil. Zřejmě když jste v určitém věku někde mezi dvěma a pěti lety, vaše mysl dostane pevnou podobu. Část zodpovědná za sex se zafixuje do vzorce, který si s sebou ponesete po zbytek života. Všichni gayové, se kterými jsem o tom kdy mluvil, mi říkali, že poznali, že jsou gayové, nebo aspoň že jsou jiní, o mnoho let dřív, než vůbec začali myslet na sex, a všichni se shodují, že homosexualita se nedá změnit v heterosexualitu či obráceně, byť se budete snažit sebevíc.

Ta část mozku, která ovládá sex, se v tomto věku často propojí s jinými, zdánlivě irelevantními oblastmi. Tehdy si lidé volí orientaci k sexuální dominanci nebo podřízenosti a tehdy spousta chlapů získá velmi specifickou závislost - řekněme na gumu, peří nebo boty. Někteří z nich mají tu smůlu, že je vzrušují malé děti, a od této chvíle jsou odsouzení k záhubě - ti se dají jen vykastrovat nebo zavřít. Jakmile se jejich mozek jednou zafixuje, neudělá s tím nic žádná terapie.

Takže vzhledem k tomu všemu být fixovaný na černé punčochy není zase tak špatná sexuální karta. To všechno jsem cestou domů vyložil Virginii. Překvapilo mě, jak klidně to přijala. Byl jsem tak velký blbec, že mi nedošlo, že uvažuje o tom, jak se to všechno vztahuje na ni.

Po návratu domů si šla rozhodně koupit punčochy a párkrát si je vzala. Nebylo to snadné. Punčochy zavádějí úplně nový životní styl. S džínami a teniskami vypadají hloupě. Žena v punčochách musí mít šaty nebo sukni, a ne jen modrou džínovou sukni, ale něco hezčího, formálnějšího. Taky musí nosit lodičky, jaké Virginie neměla a nerada je nosila. Punčochy se moc nehodí k jízdě do práce na kole. Vlastně se ani nehodily k našemu domu. Během našich skromných studentských let jsme získali hodně sektorového nábytku a zbytek jsem sám stloukl z prkýnek. Takový nábytek je plný třísek, jakých si člověk v džínách ani nevšimne, ale punčochy ničí spolehlivě. Stejně tak měly náš zpola dostavěný dům a staré rachotiny příliš mnoho ostrých hran, které jsou pro punčochy pohromou. Na druhou stranu, když jsme odjeli na oslavu výročí do Londýna, jezdili jsme v černých taxících, bydleli v pěkném hotelu a jedli v dobrých restauracích, strávili jsme celý víkend ve světě, který je punčochám dokonale přizpůsobený. Jenom nám to ukázalo, jak radikálně bychom museli změnit svůj životní styl, aby si Virginie mohla punčochy oblékat pravidelně.

A tak byla v záchvatu dobré vůle za punčochy utracena spousta peněz. Měli jsme i nějaký dobrý sex, i když mně se to zřejmě líbilo mnohem víc než Virginii. Už nikdy nedosáhla té šokující, animální náruživosti, jakou předvedla po pohřbu v babiččině domě. Zásoba punčoch jí rychle došla a čiré nepohodlí jí zabránilo punčochy dokoupit. Rok po pohřbu jsme byli zase na začátku.

Ale měnily se jiné věci. Na burze jsem vydělal spoustu peněz a koupili jsme si nový dům v horách. Najali jsme stěhováky, kteří nám do nového domu převezli náš rozvrzaný nábytek, kde ale vypadal mnohem opotřebovaněji. Virginie si kvůli nové práci musela pořídit nové auto. Její stará rachotina podle mě nebyla bezpečná, a tak jsem jí koupil hezký malý lexus s koženými sedačkami a vlněným koberečkem, všechno hezky hladké a bez ostrých hran. Brzy se přidaly děti a já vyměnil svůj starý, omlácený pickup za dodávku.

Ale pořád jsem se nedokázal přimět utrácet víc za nábytek, dokud mě nezačala zlobit záda a já si neuvědomil, že je to kvůli proleželé, dvacet let staré, laciné matraci, na níž jsme s Virginií spali. Museli jsme si koupit novou postel. Protože byla v sázce moje záda, vydal jsem se nakupovat sám.

Radši bych si típal cigarety o jazyk, než bych jel nakupovat. Z představy, že musím zajet do každého velkého obchodu s nábytkem v okolí a porovnávat postele, se mi chtělo umřít. Nejradši bych zajel do prvního obchodu, koupil postel a měl to za sebou. Ale nechtěl jsem nějakou mizernou postel, ze které bych byl za rok zase nemocný, ani lacinou matraci, která by mi do pěti let zničila záda.

A tak jsem zajel rovnou do místní Gomer Bolstrood Home Gallery. Slyšel jsem lidi, jak se o jejich nábytku baví. Zvlášť ženy o něm hovořily tlumeným, uchváceným tónem. Jejich továrna prý stojí v nějakém městečku v Nové Anglii, kde byla založena už před třemi sty lety. Hobliny z ořechu a dubu z hoblíků od Gomera Bolstrooda prý používali jako troud pod hranicemi usvědčených čarodějnic. Gomer Bolstrood byl odpovědí na otázku, která mi nešla z hlavy už od babiččina pohřbu, totiž odkud se všechen ten babiččin kvalitní nábytek vzal? V každé rodině jezdí mladí lidé k babičce na Den díkůvzdání nebo na jiné povinné návštěvy, slintají nad krásným starožitným nábytkem a přemýšlejí, které kousky si povezou domů, až stará paní natáhne bačkory. Někteří lidé ztratí trpělivost a zajdou se podívat na výprodej pozůstalosti nebo do obchodu se starožitnostmi a koupí si, co chtějí.

Když je ale zásoba starého, prvotřídního nábytku omezená, tak odkud se ten babičkovský nábytek bere? Představil jsem si situaci za padesát let, až se moji a Virginiini potomci budou handrkovat o ten ořechový prádelník, zatímco si objednají několik nákladáků, aby zbytek našich věcí odvezli rovnou na smetiště. Jak počet obyvatel roste a zásoba starého nábytku zůstává stejná, takové věci jsou nevyhnutelné. Musí existovat nějaký zdroj nového babičkovského nábytku, jinak by Američané zítřka skončili na vinylových sedačkách naplněných polystyrénovými kuličkami, z nichž se ty malé kuličky trousí po podlaze.

Odpovědí je Gomer Bolstrood a cena je vysoká. Každá židle a stůl od Gomera Bolstrooda by měly skončit v malé, plstí vyložené bedýnce jako hotový klenot. Ale v té době jsem byl bohatý a netrpělivý. Zajel jsem do prodejny Gomera Bolstrooda a vrazil do dveří, načež mě zastavila recepční. V bílých teniskách a džínách jsem si připadal jako pěst na oko. Ona ale nejspíš viděla těmi dveřmi vcházet spoustu milionářů, kteří nadělali jmění na špičkové technice, takže to vzala docela klidně. Než jsem si to uvědomil, vynořila se zezadu žena středního věku a představila se jako má osobní poradkyně. Jmenovala se Margaret. "Kde máte postele?" zeptal jsem se jí. Ona ztuhla a sdělila mi, že tady nejsem na místě, kde si můžu zajít do sálu a podívat se na řádku postelí naskládaných jako vepřové nožičky v řeznictví. Gomer Bolstrood Home Design Gallery tvoří řada znamenitě vybavených pokojů, z nichž některé mohou být i ložnice a jsou v nich postele. Jakmile jsme si to vyjasnili, Margaret mi ukázala ložnice. Vodila mě z jedné místnosti do druhé a já si nemohl nevšimnout, že má černé punčochy s dokonale rovnými švy.

Z erotické touhy po Margaret jsem byl celý nesvůj. Musel jsem potlačit touhu říct: "Ukaž mi prostě tu největší a nejdražší postel, co tu máte." Margaret mi ukazovala postele v různých stylech. Jména těch stylů mi nic neříkala. Některé vypadaly moderně, jiné staromódně. Ukázal jsem na hodně velkou, vysokou postel se čtyřmi sloupky, která vypadala jako kus babičkovského nábytku, a řekl: "Vezmu si tuhle."

Než nám postel v Nové Anglii ručně vyrobili řemeslníci pracující za stejné peníze jako instalatéři či psychoterapeuti, trvalo to tři měsíce. Pak se postel objevila v našem domě, kde ji sestavili technici v bílých overalech, jaké nosí chlápci v továrně na polovodičové čipy. Virginie přijela z práce. Měla na sobě džínovou sukni, tlusté vlněné ponožky a farmářky. Děcka byla ještě ve škole. V posteli jsme měli sex. Asi jsem si vedl dostatečně svědomitě. Nedosáhl jsem erekce a skončil s hlavou strčenou mezi Virginiinými neoholenými stehny. I když mi její čtyřhlavé svaly zakrývaly uši, slyšel jsem její sténání a křik. Ke konci přešla do erotických křečí a skoro mi zlomila vaz. Její vyvrcholení muselo trvat dobře dvě nebo tři minuty. V té chvíli jsem se smířil se skutečností, že Virginie nedosáhne orgasmu, pokud není v blízkosti kusu babičkovského nábytku - nejlépe přímo na něm - který vlastní.

Okno s obrazem plochy Toma Howarda se ztrácí. Pekka ho odklikl do zapomnění.

"Už jsem to nemohl vydržet," poznamená svým elektronicky generovaným ledovým tónem.

"Předpovídám menage a trois - Tom, jeho žena a Margaret to dělají po zavíračce v posteli v obchodě," dodává Cantrell zamyšleně.

"Je to Tom? Nebo Tomova fiktivní postava?" chce vědět Pekka.

"Znamená to, že vyhraješ sázku?" ptá se Randy.

"Jen jestli dokážu přijít na to, jak si ji vybrat," odvětí Cantrell.

TROSEČNÍCI

Na hladině Bismarckova moře se usadil hnědý hnus páchnoucí po naftě a pečeném mase. Z páchnoucí mlhy se vyřítí americké torpédové čluny, jejichž zakulacené trupy se téměř nedotýkají vody a jejichž obří motory vyrývají do moře bílé brázdy, jak se šikují proti cílům: několika zbývajícím lodím z konvoje Goto Denga, s palubami pokrytými tmavým porostem vojáků, připomínajícím mech na skále. Do vzduchu vyskakují torpéda jako šipky z kuší, vyhnaná stlačeným vzduchem ze zásobníků na palubách člunů. Torpéda sebou plácnou do vody, usadí se v pohodlné hloubce, kam nikdy nedosahují vlny, a zamíří přímo k lodím, přičemž za sebou zanechávají bublinkovou stopu. Tlačenice na palubách se rozplývá, jak se vojáci vrhají do vody. Goto Dengo se odvrací a výbuchy sice slyší, ale nevidí. Málokdo z Japonců umí plavat.

Později se vracejí letadla k dalšímu ostřelování. Plavci, kteří mají dost rozumu a zkušeností, aby se dokázali potopit, jsou nezranitelní. Ostatní jsou brzy mrtví. Letadla odlétají. Goto Dengo stáhne záchrannou vestu z rozstřílené mrtvoly. Má nejhorší spáleniny od slunce, co pamatuje, a proto sebere i halenu od uniformy a omotá si ji kolem hlavy jako turban.

Vojáci, kteří zatím přežili a umějí plavat, se snaží doplavat k sobě. Jsou v úžině mezi Novou Guinejí a Novou Británií a zdejší mořské proudy se je snaží odtrhnout od sebe. Někteří se pomalu vzdalují a jen volají své kamarády. Goto Dengo skončí na okraji rozbíhajícího se souostroví asi stovky plavců. Mnozí se drží záchranných vest či kusů dřeva, aby se udrželi na hladině. Jsou vysoké vlny a není přes ně moc daleko vidět.

Před západem slunce se opar asi na hodinku zvedne. Goto Dengo konečně vidí, kde je slunce, a poprvé za celý den ví, kde je východ, západ, sever a jih. Ještě lepší je, že nad obzorem na jihu zahlédne horské štíty pokryté modrobílými ledovci.

"Poplavu na Novou Guineu!" křikne a pustí se do toho. Nemá smysl dohadovat se s ostatními. Ti, kteří budou chtít, poplavou za ním. Dohromady jich je několik desítek. Načasování je správné - moře se jako zázrakem uklidnilo. Goto Dengo plave pomalu na boku. Většina ostatních používá improvizovanou čubičku. Pokud se pohybují kupředu, rozhodně to není nijak znát. Když se na obloze začnou objevovat hvězdy, Goto Dengo se převrátí na záda, přejde na znak a oči upírá na Polárku. Dokud poplave směrem od ní, není možné, aby Novou Guineu minul.

Stmívá se. Hvězdy a srpek měsíce vydávají slabé světlo. Muži na sebe volají, snaží se udržet pohromadě. Někteří se již ztratili. Jsou slyšet, ale ne vidět, a ti v hlavní skupině nemohou než poslouchat, jak se jejich prosby vytrácejí v dálce.

Když se objeví žraloci, musí být už kolem půlnoci. První obětí je muž, jenž si o rám průlezu rozrazil čelo, když lezl z

potápějící se lodi, a od té doby krvácí a vytváří tak v moři slabou růžovou stopu, která žraloky přivedla rovnou k nim. Žraloci ještě nevědí, s čím se tu setkali, a zabíjejí ho pomalu, utahají ho tím, jak si z něj ukusují. Když se ukáže, že narazili na snadnou kořist, zmocní se jich záchvat nepříčetného vzteku, který je o to neuvěřitelnější, že se vše odehrává vskrytu pod černou hladinou. Hlasy mužů utichají uprostřed výkřiku, jak je žraloci stahují dolů. Občas na hladinu vypluje noha nebo hlava. Voda, která se Goto Dengovi dostává do úst, má železitou příchuť.

Útok trvá několik hodin. Hluk a pach zřejmě přilákaly několik konkurenčních žralocích hejn, protože občas dochází k přestávkám následovaným obnovenou divokostí. Když se Goto Dengovi o tvář otře ukousnutý žraločí ocas, chytí si ho. Žraloci žerou lidi, tak proč by jim to nemohl oplatit? V tokijských restauracích stojí žraloci sašimi spoustu peněz. Kůže na ocase je tuhá, ale na potrhaném okraji visí kusy svalů. Goto Dengo zaboří obličej do masa a pustí se do jídla.

Když byl ještě malý, vlastnil jeho otec měkký klobouk s anglickým nápisem na slonovinově bílé potní pásce a bryerku a tabák, který si poštou objednával z Ameriky. Sedával na balvanech v kopcích, klobouk naražený na hlavě, aby ho chladný vzduch nestudil na pleši, pokuřoval a jen se tak rozhlížel po světě. "Co to děláš?" ptal se Dengo.

"Pozoruju," odvětil jeho otec.

"Jak dlouho můžeš pozorovat to samé?"

"Věčně. Koukni se támhle." Ukázal troubelí dýmky a z náustku vycházel bílý kouř jako hedvábné vlákno z rozmotané kukly. "Ten pás tmavých skal je plný nerostů. Dala by se tam najít měď a možná i zinek a olovo. Zavedeme do údolí zubačku až k té rovince támhle a pak vykopeme šachtu rovnoběžně s ložiskem..." Dengo začal hrát s sebou a rozhodoval, kde budou dělníci bydlet, kde se pro jejich děti postaví škola a kde bude hřiště. Než skončili, zalidnili celé údolí vymyšleným městem.

Této noci má Goto Dengo spoustu času na pozorování. Všimne si, že na ukousnuté části těla žraloci téměř nikdy neútočí. Že muži, kteří plavou nejzuřivěji, jsou vždycky první kořistí. Pokud se nějaký žralok přiblíží, snaží se Goto Dengo jen vznášet na zádech a nehnout ani svalem, ani když ho do obličeje dloubne zubatý konec něčích žeber.

Přiblíží se svítání, asi sto nebo dvě stě hodin po tom včerejším. Goto Dengo ještě nikdy nezůstal vzhůru celou noc a poněkud ho šokuje, že něco tak velkého jako slunce zapadne na jedné straně planety a vyjde na straně opačné. Sám je jako virus, mikrob žijící na povrchu nepředstavitelně velkých těles v prudkém pohybu. A kupodivu pořád není sám: noc mezi žraloky přežili ještě další tři muži. Doplavou k sobě a obrátí se k ledem pokrytým horám Nové Guineje, ve světle vycházejícího slunce lososově růžovým.

"Vůbec se nepřiblížily," poznamená jeden z mužů.

"Jsou hluboko ve vnitrozemí," vysvětlí mu Goto Dengo. "My neplaveme k horám - jenom k pobřeží - to je mnohem blíž. Tak pohyb, než nás zabije dehydratace!" A opět se pustí do plavání na boku.

Jeden z ostatních, chlapec hovořící s okinawským přízvukem, je vynikající plavec. S Goto Dengem by ostatním snadno uplavali. Skoro celý den se snaží zůstat se zbylými dvěma. Zvednou se vlny a i dobrý plavec má potíže.

Jeden z pomalejších plavců bojoval s průjmem ještě dávno předtím, než pod ním potopili loď, a pravděpodobně se do moře s dehydratací už dostal. Kolem poledne, když na ně slunce praží jako plamenomet, dostane křeče, do plic mu pronikne voda a on zmizí pod hladinou.

Druhý pomalý plavec je z Tokia. Je v mnohem lepším stavu - prostě jenom neumí plavat. "Není lepší chvíle ani místo se to naučit," prohlásí Goto Dengo a s Okinawanem ho asi hodinu učí plavat na boku a na zádech, načež pokračují v cestě na jih.

Kolem západu slunce si Goto Dengo všimne, že Okinawan mocnými doušky polyká mořskou vodu. Skoro ho ten pohled zabolí, hlavně proto, že by to sám rád udělal taky. "Ne! Z toho ti bude špatně!" vyhrkne. Hlas má slabý. Namáhavé nabírání vzduchu do plic, kdy mu hrudní koš zvenku stlačuje voda, ho ničí. Každý sval v těle má namožený a rozbolavělý.

Než se dostane k Okinawanovi, tomu se už obrací žaludek. S pomocí chlapce z Tokia mu nacpe prsty do krku a přinutí ho všechno vyzvracet.

Okinawanovi je i bez toho dost špatně, a až do pozdního večera dokáže jen ležet na hladině a zmateně mumlat. Když už ho chce Goto Dengo opustit, vrátí se mu vědomí a on se zeptá: "Kde je Polárka?"

"Dneska v noci je zataženo," přizná Goto Dengo. "Ale támhle je v mracích jasné místo, kde by mohl být měsíc."

Na základě světlé skvrny odhadnou pozici Nové Guineje a znovu se pustí do plavání. Paže a nohy mají jako pytle jílu a všichni už mají halucinace.

Zdá se, že vychází slunce. Jsou v mlhovině par zářící broskvovým světlem, jako by prolétali nějakým vzdáleným koutem Galaxie.

"Cítím něco shnilého," oznámí jeden z chlapců, Goto Dengo nepozná, který to je.

"Sněť?" hádá druhý.

Goto Dengo nabere vzduch do chřípí, což mu sebere asi polovinu zbývajících sil. "To není shnilé maso," prohlásí. "To je rostlinstvo."

Žádný z nich už nedokáže plavat. A i kdyby ano, stejně by nevěděli, kterým směrem se dát, protože mlha září všude kolem nich stejně jasně. A i kdyby si vybrali směr, nezáleželo by na tom, protože proud je táhne proti jejich vůli.

Goto Dengo na chvíli usne, nebo možná ne. Něco mu narazí do nohy. Díky bohu, žraloci se vrátili, aby je dorazili.

Vlny jsou stále větší. Goto Dengo ucítí další náraz. Spálené maso na noze prudce zabolí. Narazil na něco velmi tvrdého, drsného a ostrého. Těsně před ním něco vyčnívá z vody, něco hrbolatého a bílého. Vrcholek korálového útesu.

Za nimi se zvedne vlna, popadne je a přehodí přes koral, přičemž jim to málem sedře kůži z těla. Goto Dengo si zlomí prst a považuje to za štěstí. Další vlna mu sebere ten ubohý kousek kůže, který mu ještě zbyl, a mrští jím do laguny. Něco mu nadzdvihne nohy, a protože je v této chvíli jeho tělo jen pytel sraček, převrátí ho to po hlavě do vody.

Obličejem narazí na dno z drsného korálového písku. Pak se mu do něj zaboří i ruce. Jeho končetiny zapomněly všechno kromě plavání a jemu chvíli trvá, než se mu podaří zvednout na všechny čtyři a dostat hlavu nad vodu. Chvíli leze po kolenou. Pach tlející vegetace je tak silný, jako by tu na slunci zůstaly ležet zásoby potravin pro celou divizi.

Goto Dengo si najde plácek písku, který není zalitý vodou, obrátí se a posadí. Okinawan je těsně za ním, taky na všech čtyřech, a Tokijčan se dokonce zvedl a brodí se na břeh, přičemž s ním cloumají vlny. Kluk se směje. Okinawan se zhroutí do písku vedle Goto Denga a ani se nepokouší posadit. Další vlna podrazí Tokijčanovi nohy. Ten se smíchem padá do příboje a natahuje ruku, aby si nenatloukl. Náhle se přestává smát a prudce zvedne ruku. Z předloktí mu cosi visí: kroutící se had. Chlapec jím švihne jako bičem a had letí do vody. Vyděšený a vystřízlivělý dočvachtá posledních pár kroků na pláž a praští sebou na břicho. Než se k němu Goto Dengo dostane, je mrtvý.

Goto Dengo sbírá síly, třebaže nedokáže odhadnout, jak je to dlouho. Možná i usnul vsedě. Okinawan stále leží v písku a je v deliriu. Goto Dengo se s námahou zvedne a odpotácí se hledat pitnou vodu.

Nejsou na skutečné pláži, je to jenom písečná kosa asi deset metrů dlouhá a tři široká a nahoře roste nějaká vysoká tráva. Na druhé straně je poloslaná laguna kroutící se mezi břehy, nikoli však pevné země, nýbrž pevně propleteného rostlinstva. Spleť je očividně příliš hustá a pevná, aby se jí dalo projít. A tak, bez ohledu na to, co se přednedávnem přihodilo Tokijčanovi, se Goto Dengo brodí lagunou v naději, že ho zavede do vnitrozemí k nějakému potoku.

Pokračuje v cestě snad celé hodiny, ale laguna ho zase dovede k moři. Goto Dengo se vzdá a napije se vody, kterou se právě brodí. Jen doufá, že nebude tak slaná jako mořská. Skončí to prudkým zvracením, ale poté se kupodivu cítí o něco lépe. Vstoupí do bažiny a snaží se jít tak, aby mu příboj zněl přímo za zády. Po hodině najde potůček, který je skutečně sladký. Když se dosyta napije, cítí se dost silný, aby se mohl vrátit a Okinawana sem v případě potřeby i donést.

Na pláž dorazí někdy odpoledne a zjistí, že Okinawan zmizel. Písek je celý rozrytý a plný otisků nohou, třebaže v suchém písku se ve stopách nedá pořádně číst. Museli narazit na hlídku! Jejich kamarádi se určitě doslechli o útoku na konvoj a na plážích hledají ty, kdo přežili. V džungli poblíž bude tábor!

Goto Dengo sleduje stopu do pralesa. Asi po míli stopa překračuje blátivý plácek, kde si může stopy pořádně prohlédnout. Všechny otisky tu zanechaly bosé nohy s obrovskými, prapodivně roztaženými prsty. Nohy lidí, kteří v životě nenosili boty.

Goto Dengo postupuje opatrněji několik set metrů. Pak zaslechne hlasy. V armádě ho naučili, jak se v pralese chovat, jak se uprostřed noci proplížit za nepřátelskou linii, aniž by vydával nějaké zvuky. Pochopitelně, když to nacvičovali v Nipponu, nežrali je zaživa mravenci a komáři. Teď na tom ale nezáleželo. Po hodině trpělivého pohybu se dostává na místo, odkud vidí na plochý palouk s líně proudícím potokem. Na pilotech z kmenů stromů nad mokřadem je vybudováno několik domů se střechami z palmového listí.

Než bude hledat Okinawana, potřebuje se Goto Dengo najíst. Uprostřed palouku se v kotli nad otevřeným ohněm vaří bílá kaše, ale stará se o ni několik tvrdě vyhlížejících žen, až na krátké, tuhé třásně přivázané k pasu a stěží zakrývající genitálie zcela nahých.

Z několika dlouhých domů stoupá kouř, ale aby se dostal dovnitř, musel by vyšplhat po těžkém žebříku a protáhnout se na pohled poměrně malými dveřmi. I dítě stojící za nimi s klackem by vetřelci zabránilo proniknout dovnitř. Před nčkolika dveřmi visí pytle podomácku vyrobené z kusů látky (takže domorodci aspoň mají nějaké textilie!) a naplněné něčím velkým a kulatým: asi kokosovými ořechy nebo nějakými naloženými potravinami, chráněnými takto před mravenci.

Kolem něčeho zajímavého uprostřed palouku se shromáždilo asi sedmdesát lidí. Jak přecházejí sem a tam, Goto Dengo občas zahlédne někoho, snad Japonce, kdo sedí pod palmou s rukama za zády. Obličej má celý od krve a nehýbe se. Většina lidí jsou muži a drží oštěpy. Mají ty třásně z nějakých chlupů (občas nabarvené načerveno nebo nazeleno), jež jim zakrývají rozkrok, a několik větších a starších mužů si na ozdobu přivázalo na paže pruhy látky. Další mají na kůži světlým blátem nakreslené vzory. Do nosní přepážky si nastrkali různé předměty, některé docela velké.

Zakrvácený muž upoutává veškerou pozornost a Goto Dengo usoudí, že teď má jedinou příležitost ukrást si něco k jídlu. Vybere si dlouhý dům nejdál od místa, kde se shromáždili vesničané, vyšplhá po žebříku a sáhne pro naditý vak visící u vchodu. Látka je ale velmi stará a ve vlhku bažiny zetlela a navíc na ni útočí stovky much bzučících kolem, takže když Goto Dengo pytel uchopí, prsty mu projedou skrz. Objeví se dlouhá trhlina a obsah pytle se mu rozsype kolem nohou. Koule jsou tmavé a chlupaté, trochu jako kokosy, ale mají složitější tvar a on instinktivně pozná, že s nimi není všechno v pořádku, ještě než v nich pozná lidské lebky. Je jich asi půl tuctu, s kůží a vlasy ještě lnoucími ke kosti. Některé mají tmavou kůži a rozcuchanou hřívu jako místní, další vypadají rozhodně japonsky.

O něco později zase dokáže rozumně uvažovat. Uvědomí si, že neví, jak dlouho tu už trčí všem vesničanům na očích a civí na lebky. Ohlédne se, ale všichni se stále věnují zraněnému muži pod stromem.

Odsud Goto Dengo pozná, že to je Okinawan a že má ruce svázané za kmenem stromu. Stojí nad ním asi dvanáctiletý chlapec s oštěpem. Opatrně popojde a náhle oštěpem rýpne Okinawana do břicha. Ten se probere a začne sebou házet ze strany na stranu. Chlapce to zřejmě poleká, takže uskočí. Pak se za chlapce postaví starší muž s hlavou ozdobenou šňůrkou škebliček kauri, ukazuje mu, jak má oštěp držet, a postrkuje ho k zajatci. Přidá k chlapcově síle své svaly a vrazí oštěp Okinawanovi rovnou do srdce.

Goto Dengo spadne z domu.

Muži jsou celí vzrušení, zvednou si chlapce na ramena a obcházejí s ním palouk, přičemž pokřikují, poskakují a kroutí se a obratně bodají oštěpy do vzduchu. Za nimi jdou všechny děti, až na ty nejmladší. Goto Dengo, potlučený, ale nezraněný pádem do bláta, se odplazí do pralesa a hledá nějaký úkryt. Ženy z vesnice si odnesou misky a nože k Okinawanovu tělu a začnou ho porcovat s obratností kuchaře rozebírajícího tuňáka na suši.

Jedna z nich se věnuje pouze hlavě. Náhle vyskočí do vzduchu, začne tancovat po palouku a mávat čímsi světlým a

lesklým. "Uláb! Uláb! Uláb!" ječí jako u vytržení. Několik žen a dětí se rozběhne za ní a chce se podívat, co to drží. Ona se konečně zastaví a nastaví dlaň do paprsku slunečního světla pronikajícího mezi stromy. Na dlani jí leží zlatý zub.

"Uláb!" potvrdí ženy a děti. Jeden z kluků se jí zub pokusí sebrat a ona ho srazí na zadek. Přiběhne k ní jeden z velkých mužů s oštěpem a ona mu svou kořist předá.

K nálezu se seběhnou další muži a jen nad ním žasnou.

Ženy se vrátí k práci na chlapci z Okinawy a kusy jeho těla se brzy vaří v kotli nad otevřeným ohněm.

VIKS

Lidé, kteří jsou přesvědčeni, že něčeho dosáhnou mluvením, mluví jinak než lidé, kteří věří, že mluvení je ztráta času. Bobby Shaftoe se většinu praktických věcí - jak spravit auto, jak naporcovat jelena, jak házet točené míče, jak umluvit dámu, jak zabíjet Japončíky - naučil od člověka patřícího k druhé skupině. Pro ně je pokoušet se něčeho dosáhnout mluvením jako pokoušet se zatlouct hřebík šroubovákem. Občas můžete vidět, jak se takovému člověku šíří po tváři něco podobného zoufalství, když poslouchá sám sebe, jak mluví.

Lidé prvního typu - ti, kteří jako svůj pracovní nástroj používají mluvení, kteří jsou sebevědomí a mluví plynně - nejsou nutně inteligentnější či vzdělanější. Shaftoovi trvalo poměrně dlouho, než na to přišel.

Nicméně v hlavě měl Bobby Shaftoe všechno pěkně srovnané až do chvíle, kdy se setkal se dvěma muži od zvláštní jednotky 2702: s Enochem Rootem a Lawrencem Pritchardem Waterhousem. Nedokázal by přesně říct, co ho na těch dvou vyvádí z míry. Během týdnů, kdy společně pracovali na Qwghlmu, strávil hodně času poslouchánímjak spolu bez ustání žvaní, a začínal tušit, že na světě možná existuje ještě třetí kategorie lidí, druh tak vzácný, že se s ním dosud ještě nesetkal.

Důstojníkům se nedoporučuje bratříčkování s obyčejnými vojáky a poddůstojníky, což Shaftoovi jeho výzkum značně ztěžuje. Občas ale okolnosti všechny hodnosti volky nevolky svedou dohromady. Klasickým příkladem je ta trinidadská nákladní loď.

Kde takový věci berou? diví se Shaftoe. Copak si americká vláda drží flotilu trinidadských nákladních lodí ukotvených někde v přístavu čistě pro případ, že bude nějakou potřebovat?

Usoudí, že ne. Tahle ukazuje na nedávnou a chvatnou změnu majitele. Je to hotové skladiště zažloutlé, odrbané multietnické pornografie, některé velmi průměrné a jiné tak exotické, že ji zprvu zaměnil za lékařskou literaturu. Na můstku a v jistých kajutách je spousta poházených papírů, jež Shaftoe zahlédne jen koutkem oka, protože v těchto oblastech jako obvykle vládnou důstojníci. Záchody jsou dosud plné kudrnatých černých stydkých chloupků předchozích uživatelů a skříňky jsou řídce zásobené exotickým jídlem z Karibiku, které se většinou rychle kazí. Nákladový prostor je nacpaný žoky drsné hnědé vláknité hmoty - nejspíš suroviny pro záchranné pásy nebo do buchet.

Nikomu na tom příliš nezáleží, protože jednotka 2702 mrzla na dálném severu od chvíle, kdy před několika měsíci opustila Itálii, a teď tu všichni kupodivu pobíhají bez košil. Stačila jediná cesta letadlem a jsou na vlahých Azorách. Nejsou tu na žádné dovolené - z letiště se přesunuli rovnou na trinidadskou loď, a to přímo uprostřed noci, a cestou se schovávali pod plachtou nákladáku. Ale teplý vzduch pronikající pod plachtu působil jako exotická masáž v tropickém nevěstinci. A jakmile se dostali mimo dohled přístavu, směli vylézt na palubu a užívat si sluníčka.

To Bobbymu Shaftoovi poskytne příležitost zapříst několikrát hovor s Enochem Rootem, částečně jen tak z legrace, ale částečně chce zjistit, jak to je s tou třetí kategorií lidí. Postupuje pomalu.

"Nemám rád slovo ‚narkoman', protože má takový hrozivý význam," prohlásí Root jednou, když se sluní na zadní palubě. "Místo aby ti přilepili nálepku, popsali by tě Němci jako, ‚Morphiumsüchtig'. Sloveso suchen znamená hledat. Volně by se to dalo přeložit jako ‚morfin vyhledávající' nebo ještě volněji ‚hledající morfin'. Mám radši ‚vyhledávající', protože to znamená, že máš sklony hledat morfin."

"O čem to, kurva, mluvíte?" chce vědět Shaftoe.

"No, dejme tomu, že máš střechu, ve které je díra. To znamená, že je prosakující. Je prosakující pořád - i když zrovna neprší. Ale prosakuje jenom tehdy, když prší. Stejně tak morfin vyhledávající znamená, že máš stále sklon hledat morfin, i když ho zrovna nehledáš. Ale obojí se mi líbí víc než ‚narkoman', protože to jsou přídavná jména blíže určující Bobbyho Shaftoa místo podstatného jména, které Bobbyho Shaftoa ničí."

"A co to má jako znamenat?" zeptá se Shaftoe. Ptá se, protože čeká, že mu Root dá rozkaz, čímž obvykle lidé se sklonem k mluvení končí poté, co nějakou dobu tlachají. Ale žádný rozkaz nepřichází, protože to Root nemá v popisu práce. Root prostě rád mluví o slovech. Hoši od SAS takovou činnost nazývají onanováním.

Během pobytu na Qwghlmu měl Shaftoe s Waterhousem jen málo co do činění, ale všiml si, že muži, kteří s ním právě dokončili rozhovor, mají sklon při odchodu potřásat hlavou - a ne pomalu, jako když se říká "ne", ale prudce a křečovitě, jako pes, jemuž se do ucha dostal střeček. Waterhouse nikdy nevydává přímé rozkazy, takže muži první kategorie nevědí, co si o něm myslet. Mužům druhé kategorie se zřejmě nevede o nic lépe. Ti obvykle mluví, jako by měli v hlavě seznam a při řeči si odškrtávali jednotlivé položky, jenomže Waterhouse při hovoru nikam nesměřuje. Mluví ne tak, aby vám sdělil, na co přišel, ale spíš jako by při řeči vymýšlel spoustu nových blbostí. A vždycky zřejmě doufá, že se k němu připojíte. Což kromě Enocha Roota nikdo nedělá.

Jsou na moři teprve den a kapitán Eden (stejný chudák, který dostal rozkaz ztroskotat se svou předchozí lodí v Norsku) se vypotácí z kajuty a cestou využívá každé zábradlí či chyt, který se mu dostane pod ruku. Velmi nezřetelným hlasem ohlásí, že odteď musí podle rozkazu z vyšších míst každý, kdo vyjde na palubu, mít černý rolák, černé rukavice a černou lyžařskou kuklu pod ostatním oblečením. Příslušné předměty jsou mužům okamžitě vydány. Shaftoe velitele lodi pořádně naštve dotazem, třikrát zopakovaným, jestli si je jistý, že rozkaz předal správně. Vojíni si Shaftoa tolik váží mimo jiné proto, že ví, jak takovéto otázky klást, aniž by technicky porušil pravidla vojenské etikety. Kapitán, budiž mu přičteno ke cti, nevytáhne svou hodnost a nezačne na něj řvát. Odvede si Shaftoa do kajuty a v armádní příručce v

khaki deskách inu ukáže vytištěni) černými tiskacími písmeny:

TAKTICKÉ ZTĚLESNĚNÍ ČERNOCHA
SVAZEK III: ČERNOŠI Z KARIBIKU

Je to velice zajímavý rozkaz i podle měřítek zvláštní jednotky 2702. Opilost kapitána Edena je také poněkud znepokojivá - ne to, že je opilý, ale typ jeho opilosti - je to taková ta opice, jakou si pořídí, řekněme, voják z občanské války, který ví, že mu ranhojič vzápětí pilou uřeže nohu.

Jakmile Shaftoe zařídí vydání roláků, rukavic a lyžařských masek mužstvu a nařídí, ať se všichni uklidní a znovu se pustí do nácviku spouštění záchranných člunů, zajde za Rootem do kajuty, která se tu vydává za lodní ošetřovnu. Protože došel k závěru, že je čas pustit se do jednoho z těch hovorů s otevřeným koncem, při nichž se snažíte přijít na spoustu nesmyslů, je Root jeho člověk.

"Vím, že ode mě čekáte, že si řeknu o morfin, ale to já neudělám," prohlásí Shaftoe. "Chci si akorát trochu pokecat."

"Aha," na to Root. "Mám si tedy nasadit klobouk kaplana?"

"Já jsem sakra protestant. S Bohem si můžu promluvit, kdykoliv se mi hergot zachce."

Roota Shaftoův nepřátelský výbuch poleká a překvapí. "Tak o čem tedy chceš mluvit, seržante?"

"O týhle operaci?"

"Aha. O této operaci já nevím vůbec nic."

"Tak na to zkusme přijít," navrhuje Shaftoe.

"Myslel jsem, že máš prostě plnit rozkazy," namítá Root.

"Já je splním, vo tom žádná."

"Vím, že ano."

"Ale mezitím mám spoustu volnýho času, tak bych ten čas moh využít, abysem přišel na to, co se to tu, kurva, děje. Skipper nám nařídí nosit tyhle krámy, když jsme na palubě, kde by nás mohl někdo zmerčit. Ale kdo nás tam krucinál může zahlídnout?"

"Výzvědný letoun?"

"Němci žádný výzvědný letouny nemaj, ne tady."

"Jiná loď?" klade Root řečnickou otázku, jak se začíná pro celou věc zapalovat.

"Uvidíme je v tý samý chvíli, kdy voni uvidčj nás, takže budeme mít spoustu času si to navlíknout."

"Tak to nejspíš skipperovi dělá starosti U-boot."

"Trefa," prohlásí Shaftoe, "protože z U-bootu se na nás můžou koukat periskopem a my ani nezjistíme, že se na nás koukaj."

Toho dne ve své snaze přijít na kloub tomu, proč jejich velicí důstojníci chtějí, aby před kapitány německých U-bootů vypadali jako černoši, už příliš nepokročí.

* * *

Příštího dne se skipper rozkročí na můstku, odkud očividně hodlá na všechno dohlížet. Vypadá méně opilý, ale o nic šťastnější. Má na sobě barevnou košili s krátkým rukávem, navlečenou přes černý rolák s dlouhým rukávem, a provázkové sandály přes černé ponožky. Každou chvíli si natáhne černé rukavice a lyžařskou masku, chopí se dalekohledu a jme se zkoumat obzor.

Několik hodin po západu slunce pluje loď k západu, pak se na chvíli stočí k severu, poté asi hodinu míří k východu, opět se stočí k severu a pak se obrátí k západu. Změny kurzu svědčí o tom, že loď pátrá ve vymezené oblasti, a kapitána Edena zřejmě příliš netěší vyhlídka, že najdou to, co hledají. Shaftoe nařídí další cvičení se záchrannými čluny, pak čluny osobně prohlédne a ujistí se, že jsou bohatě vybavené.

Kolem poledne zařve hlídka. Loď změní kurz a otočí se zhruba k severovýchodu. Skipper vyleze z můstku a s nádechem pohřební konečnosti předá Bobbymu Shaftoovi bedýnku s tmavohnědým krémem na boty a zalepenou obálku s podrobnými rozkazy.

O několik minut později se muži ze zvláštní jednotky 2702 podle rozkazů seržanta Shaftoa svléknou do spodků a začnou se natírat krémem na boty. Už mají černý krém na boty, který si mají vetřít do vlasů, pokud je nemají černé od přírody. Je to jen další příklad, jak vojsko šidí obyčejné muže - viks není pro všechny.

"Vypadám už jako černoch?" ptá se Shaftoe Roota.

"Trochu jsem cestoval," opáčí Root, "a mně jako černoch nepřipadáš. Ale Němci, který nikdy opravdového černocha neviděl a navíc se dívá periskopem - no co?" A dodá: "Předpokládám, že jsi přišel na to, oč tu běží."

"Přečetl jsem si ty všivý rozkazy," zabručí Shaftoe opatrně.

Blíží se k lodi. Shaftoe si ji prohlédne vypůjčeným dalekohledem a užasne, ač ho to vlastně příliš nepřekvapí, že to jsou ve skutečnosti dvě lodě plující bok po boku. Obě mají dlouhé, osudové trupy U-bootů, ale jedna je tlustší, a Shaftoe usoudí, že to bude "dojná kráva".

Pod nohama cítí, jak motory zpomalují na volnobčh. Náhle se rozhostí ticho a ztráta hybnosti je téměř hmatatelná, což není příliš uklidňující. Shaftoe má obvyklý nepříjemný, elektrizující, nevolnost vyvolávající hyperaktivní pocit, díky němuž je boj pokaždé velmi podnětným zážitkem.

* * *

Otlučený trinidadský parník brázdil vody Atlantiku bez nehody celou válku až dodneška, jezdil mezi africkými a karibskými přístavy a občas se vydal až k Azorám. Tu a tam ho možná zahlédli z nějakého toho hlídkujícího U-bootu a usoudili, že nestojí ani za torpédo. Dnes se ale štěstí změnilo - k horšímu. Náhodou narazili přímo na dojnou krávu - zásobovací U-boot Kriegsmarine třetí říše. Obvykle veselá posádka parníku tvořená černochy s pletí barvy krému na

boty se shromáždila u zábradlí a přes oceán sleduje to zvláštní divadlo - dvě ponorky spojené uprostřed oceánu s vypnutými motory. Když se ale přiblíží o něco víc, dochází jim, že jedna z ponorek je zabiják a na druhé vlaje bojová zástava Kriegsmarine. Motory vypnuli příliš pozdě.

Dochází k prudkým zmatkům - pro prosté, palubu vytírající černochy by to mohla být zajímavá podívaná, ale chytří černoši na můstku vědí, že mají problém - uviděli něco, co neměli. Otáčejí loď k jihu a snaží se uniknout! Asi hodinu se zoufale ženou přes moře. Ale nesmiřitelný U-boot je sleduje a prořezává vlny jako bowiják. U-boot má vztyčenou anténu a sleduje obvyklé frekvence, takže slyší, jak trinidadský parník zapojuje rádio a vysílá SOS. V krátkém proudu teček a čárek oznamuje svou polohu - a polohu dojné krávy, čímž si zpečeťuje vlastní rozsudek smrti.

Otravní Untermenschenl Teď to tedy podělali! Nepotrvá ani čtyřiadvacet hodin, než Spojenci dojnou krávu najdou a potopí. Existuje dokonce poměrně vysoká pravděpodobnost, že při té příležitosti úženou k smrti i několik U-bootů. To není hezké umírání - nechat se několik dnů honit přes oceán a skončit smrtí tisíce řezů ostřelováním a bombardováním. Takové věci skutečně přimějí i obyčejného Obertorpedomaata zapochybovat o moudrosti Führerova plánu vyrazit ven, najít všechny lidi, kteří nejsou Němci, a pozabíjet je.

Mezitím se náš původní Kapitänleutnant musí sám sebe ptát: Jaká je sakra šance, že nějaký trinidadský parník na celém širém Atlantském oceánu čistě náhodou narazí na naši dojnou krávu?

Mít správné údaje, mohli byste na to přijít i sami:

Nn = počet černochů na kilometr čtvereční

Nm = počet dojných krav

AA = oblast Atlantského oceánu

...a tak dále. Ale počkat, ani černoši, ani dojné krávy se nevyskytují náhodně, takže výpočet bude mnohem složitější. Pro Kapitänleutnanta příliš složitý, než aby se jím zabýval, zvlášť když má plné ruce práce s tím, jak se snaží provést dramatické snížení Nn.

Trinidadský parník zastaví výstřel přes příď z dělové paluby U-bootu. Černoši se shromáždí na palubě, ale chviličku váhají, než spustí záchranné čluny. Třeba je Němci nechají na pokoji.

Typické lajdácké, sentimentální untermenschovské uvažování. Němci je zastavili, aby se do nich lépe trefili torpédem. Jakmile si to černoši uvědomí, provedou působivě nacvičené spouštění záchranných člunů. Je pozoruhodné, že dokonce mají dost záchranných člunů, ale klid a obratnost, s jakou je spustí na vodu a nastoupí do nich, jsou opravdu fenomenální. Stačí to, aby důstojník německého válečného námořnictva na okamžik přehodnotil své názory na nedostatky barevnejch.

Je to rána torpédem jako z učebnice! Torpédo je nastaveno na slušnou hloubku, a jak proplouvá pod lodí, spouštěcí obvody vycítí změnu magnetického pole a odpálí výbušninu, která lodi úhledně přerazí kýl a pošle ji neuvěřitelně rychle ke dnu. Další pět až deset minut z vody vyskakují žoky nějakého hnědého materiálu, uvolněné z nákladového prostoru potápějící se lodi. Celý výjev tak získává nečekaně slavnostní ráz.

Někteří velitelé U-bootů by v této chvíli trosečníky klidně postříleli z kulometu, jen aby trochu upustili páru.

Ale Kapitänleutnant Günter Bischoff ještě není řádným členem nacistické partaje a pravděpodobně se jím nikdy ani nestane. Na druhou stranu je Bischoff ve svěrací kazajce a polovinu mozku si zničil drogami.

Zastupujícím velitelem ponorky je Oberleutnant zur See Karl Beck. On je řádným členem národní socialistické strany a za jiných okolností by se možná pustil do trestného střílení, avšak v této chvíli je vyčerpaný a velice otřesený. Je si velice dobře vědom, že když teď byla prozrazena jejich poloha, pravděpodobně nebude žít příliš dlouho.

A tak nestřílí. Černoši vyskakují z člunů, plavou k žokům a drží se jich, takže jim nad hladinu vyčnívá jen hlava. OL Beck si uvědomuje, že postříleť je všechny by mu trvalo celou věčnost, a také ví, že liberatory a cataliny už jsou ve vzduchu a směřují k němu, takže by odsud měl sakra rychle vypadnout. A protože má dost paliva, rozhodne se zamířit na chvíli na jih. Na sever má v plánu se vrátit až tak za den za dva, až snad bude u pobřeží trochu volněji. Něco takového by udělal KL Bischoff, kdyby nezešílel, a všichni na ponorce ke starýmu chovají bezmeznou úctu.

Plují po hladině, což dělají vždy, když se zrovna nesnaží potopit nějaký konvoj, takže můžou vysílat a přijímat rádiové zprávy. Beck jednu předá Oberfunkmaatovi Hufferovi s vysvětlením, co se právě přihodilo, a Huffer ji zase předá jednomu ze svých Funkmaatů, který sedí před strojem Enigma na U-691 a zašifruje ji s pomocí denního klíče, než ji odešle rádiem.

O hodinu později dostávají zprávu přímo od velení U-bootů ve Wilhelmshavenu, a když ji Funkmaat prožene Enigmou, dostane: ZAJMĚTE PŘEŽIVŠÍ DŮSTOJNÍKY.

Je to klasický příklad vojenského velení: kdyby byl rozkaz přišel dříve, bylo by snadné jej uposlechnout, ale teď jsou hodinu cesty daleko, takže úkol je nesmírně obtížný a nebezpečný. Rozkaz nedává smysl a není u něj žádná douška s objasněním.

Vzhledem k časové prodlevě si Beck spočítá, že mu projde, když se rozkaz pokusí splnit jen naoko. Sice by se měl otočit a přiblížit se k vraku po hladině, protože tak by se k němu dostal rychleji, ale to by byla hotová sebevražda. Místo toho tedy nechá uzavřít poklopy, a když se blíží k místu, kde potopil parník, potopí se do periskopové hloubky. Tím se rychlost U-bootu sníží na bídných sedm uzlů. Návrat k atolu pohupujících se hnědých žoků, označujících místo potopení, jim kvůli tomu zabere tři hodiny.

A to je zatraceně dobře, protože na místě je jiná zasraná ponorka a nabírá trosečníky. Je to ponorka Královského námořnictva.

Celá věc je tak divná, až se z ní Beckovi zježí chlupy na krku - a že jich má hodně, protože jako většina námořníků z ponorek, ani on se neholil celé týdny. Nic ale není natolik divné, aby to nevyřídilo jedno dobře mířené torpédo. Během několika vteřin ponorka explouduje jako bomba. Torpédo muselo zasáhnout munici. Její posádka a většina zachráněných černochů vězí uvnitř a nemají šanci uniknout, ani kdyby přežili výbuch. Ponorka se propadne z hladiny oceánu jako

vrak Hindcburgu padající na New Jersey.

"Gott im Himmel," zamumlá si pro sebe Beck, zatímco sleduje situaci periskopem. Úspěch ho těší, dokud si nevzpomene, že má přesné rozkazy a že zabít každého v dohledu v těch rozkazech nebylo. Bude moct vyzvednout nějaké trosečníky z vody?

Vypluje s U-bootem na hladinu a se svými důstojníky vyleze na velitelskou věž. Ze všeho nejdřív se podívají po obloze kvůli catalinám. Když žádnou nenajdou, postaví hlídky a začnou se s U-bootem prodírat mořem žoků, které se nyní roztáhly a zabírají nejméně čtvereční kilometr. Pomalu se stmívá, takže je nutné zapnout světlomety.

Všechno vypadá dost bezútěšně, ale nakonec jeden světlomet zachytí trosečníka - jen hlavu, ramena a ruce svírající provaz kolem žoku. Trosečník na jejich přiblížení nereaguje, ani se nepohne, a teprve když vlna žok obrátí, ukáže se, že všechno pod jeho pupkem uhryzli žraloci. Při tom pohledu se začne navalovat i otrlým členům posádky. V tichu, jež následuje, je nad klidnou hladinou slyšet slabé hlasy. Po dalším pátrání najdou dva muže, očividně hovorné, držící se jednoho žoku.

Když je světlomet vyhmátne, jeden černoch se pustí žoku a potopí se pod hladinu. Druhý jen klidně a vyčkávavě hledí do světla. Tento černoch má světlé, téměř bezbarvé oči a nějakou kožní chorobu: na mnoha místech mu pleť zbělela.

Když se přiblíží, světlý černoch promluví dokonalou němčinou. "Můj kamarád se pokouší utopit," vysvětluje.

"A je to vůbec možné?" podiví se Kapitänleutnant Beck.

"Právě jsme to spolu probírali."

Beck se podívá na náramkové hodinky. "To se musí chtít zabít opravdu hodně," poznamená.

"Seržant Shaftoe bere své povinnosti velice vážně. Je to jistého druhu ironie. Kyanidová kapsle se mu v mořské vodě rozpustila."

"Obávám se, že veškerá ironie mi připadá nudná a skličující," prohlásí Beck, když se na hladinu opodál vyhoupne tělo. Je to Shaftoe a zřejmě je v bezvědomí.

"A vy jste?" zeptá se Beck.

"Poručík Enoch Root."

"Mám vzít jenom důstojníky," praví Beck a chladně pohlédne na záda seržanta Shaftoa.

"Seržant Shaftoe má výjimečně široké povinnosti," odtuší poručík Root klidně, "které v jistých ohledech přesahují i povinnosti nižšího důstojníka."

"Vytáhněte je oba. Doneste lékárničku. Oživte seržanta," rozkáže Beck. "Promluvím si s vámi později, poručíku Roote." Pak se k zajatcům otočí zády a zamíří k nejbližšímu průlezu. Příští týden se bude usilovně snažit zůstat naživu i přes nejlepší snahy Královského námořnictva a Námořnictva Spojených států. Bude to zajímavé. Měl by si promyslet taktiku. Ale nedokáže zahnat z mysli pohled na záda seržanta Shaftoa. Hlavu měl sakra ještě pod vodou! Kdyby ho nevytáhli z moře, byl by se sám utopil. Takže to je možné. Přinejmenším u jednoho člověka.

PROJEVY NEPŘÁTELSTVÍ

Když dodávky, taxíky a limuzíny zastaví na parkovišti před ministerstvem informací, členy Epiphyte Corp. vítají usmívající se a uklánějící japonské panny v zářivě bílých přílbách Goto Engineering. Je asi osm ráno a tady nahoře je teplota dosud snesitelná, třebaže je dost vlhko. Všichni se motají před vchodem do jeskyně, ochrannou přílbu v ruce, a nikdo si ji nechce nasadit první, aby nevypadal jako blbec. Někteří mladší japonští vedoucí pracovníci v těch svých vypadají přímo k popukání. Dr. Mohammed Pragasu koluje. Má hodnověrně otlučenou přílbu, kterou si při přecházení od skupinky ke skupince nepřítomně otáčí kolem prstu.

"Zeptal se někdo Praga, co se to tu, kurva, děje?" ptá se Eb. Málokdy používá sprostá slova, a pokud tak učiní, je to legrační.

Jediný člen Epiphyte Corp., který se aspoň maličko neusmívá, je John Cantrell, jenž se od včerejška tváří odtažitě a napjatě. ("Jedna věc je napsat dizertačku o matematických technikách v šifrování," prohlásil cestou nahoru, když se ho někdo zeptal, co ho žere. "A něco jinýho je vsadit na to miliardy dolarů jiných lidí."

"Potřebujeme novou kategorii," prohlásil Randy. "Peníze jiných, špatných lidí."

"Když už o tom mluvíme -" začal Tom, ale Avi je přerušil tím, že se zle a významně zamračil na šoférova záda.)

Pro: dwarf@siblings.net
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re (3) Proč?
Randy,
žádal jsi mě, abych ospravedlnil svůj zájem o to, proč budujete Kryptu.
Můj zájem je známkou mého povolání. V jistém smyslu se tímhle živím.
Pořád předpokládáš, že jsem někdo, koho znáš. Dneska si myslíš, že jsem Zubař, včera sis myslel, že jsem Andrew Loeb. Tyhle hádanky začínají být pro oba nudné, tak mi prosím věř, když ti říkám, že jsme se nikdy nesetkali.
- OVĚŘ KLÍČ ORDO - (atd.)
- KLÍC ORDO OVĚŘEN -
Pro: root@eruditorum.org
Od: dwarf@siblings.net
Předmět: Re (4) Proč?
Sakra, jak píšeš, že se tímhle živíš, hádal jsem, že jsi Geb nebo někdo další z kroužku kolem mé expřítelkyně.
Proč mi prostě neprozradíš, kdo jsi?
- OVĚŘ KLÍČ ORDO - (atd.)

- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -
Pro: dwarf@siblings.net
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re (5) Proč?
Randy,
už jsem ti svoje jméno řekl a nic pro tebe neznamenalo. Nebo spíš znamenalo opak. Jména jsou zrádná. Nejlepší způsob, jak někoho poznat, je promluvit si s ním.
Je zajímavé, že mě považuješ za akademika.
- OVĚŘ KLÍČ ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -
Pro: root@eruditorum.org
Od: dwarf@siblings.net
Předmět: Re (6) Proč?
Mám tě!
Neupřesnil jsem, kdo Geb je. A ty přesto víš, že on a moje expřítelkyně byli akademici. Jestli (jak tvrdíš) tě neznám, tak odkud o mně víš tyhle věci?
- OVĚŘ KLÍČ ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -

Teď se všichni obracejí na Praga, který má dnes zřejmě problémy s periferním viděním. "Prag se nám vyhýbá," štěkne Avi. "Což znamená, že nemáme šanci se k němu dostat, dokud nebude po všem."

K Avimu přistupuje Tom a debatní kroužek společnosti se stahuje blíž. "Co ten vyšetřovatel v Hongkongu?"

"Pár lidí identifikoval a pracuje na ostatních," sděluje Avi. "V podstatě ten udělanej filipínskej džentlmen pere Marcosovy špinavý peníze. Zodpovídá za to, že jeho slavný miliardy nepadnou do pařátů filipínský vlády. Ten Tchajwanec - ne Harvard Li, ale ten druhej - je právník a jeho rodina má styky s Japonskem už od doby, kdy Tchaj-wan byl součástí jejich říše. Odmítl půl tuctu křesel ve vládě, hlavně ve financích a obchodu - a teď je něco jako kšeťtař, co provádí nejrůznější operace pro vysoko postavený tchajwanský úředníky."

"A co ten hrůzu nahánějící Číňan?"

Avi zvedne obočí a trochu si povzdechne, než odpoví. "To je generál z Lidové osvobozenecké armády. Odpovídá to čtyřem hvězdičkám. Posledních patnáct let pracuje v její investiční frakci."

"Investiční frakce? V armádě!?" vyhrkne Cantrell. Je stále neklidnější a teď se mu zřejmě dělá nevolno.

"Lidová osvobozenecká armáda je obrovská obchodní říše," podotýká Beryl. "Ovládá největší farmaceutickou společnost v Číně. Taky největší řetězec hotelů. Má pod palcem velkou část komunikační infrastruktury, železnice, rafinerie a očividně taky zbraně."

"A co pan Mobil?" chce vědět Randy.

"Na něm pořád ještě pracujeme. Můj člověk v Hongkongu posílá jeho fotku kolegům v Panamě."

"Myslím, že po tom, co jsme viděli ve vestibulu, můžeme celkem spolehlivě hádat," říká Beryl.27

Pro: dwarf@siblings.net
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re (7) Proč?
Randy,
ptáš se, odkud to o tobě vím. Mohl bych říct spoustu věcí, ale v zásadě se jedná o sledování.
- OVĚŘ KLÍČ ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -

Randy usoudí, že lepší chvíle, kdy se na to zeptat, nepřijde. A protože se s Avim zná déle než s kýmkoliv jiným, je jediný, komu taková otázka projde. "A chceme se s těmahle lidma opravdu zaplíst?" zeptá se. "Kvůli tomu tu Epiphyte Corp. je? Kvůli tomu tu jsme my?"

Avi si zhluboka povzdechne a chvíli přemýšlí nad odpovědí. Beryl si ho pátravě prohlíží a Eb, John a Tom upírají oči na své boty nebo pátrají pod korunami pralesních stromů po exotickém ptactvu, přičemž ovšem pozorně poslouchají.

"Víš, tenkrát, v době zlatý horečky, mělo každý zlatokopecký město v Kalifornii nějakýho inťouše s váhama," začne Avi. "Prubíře. Ten celej den seděl v kanceláři, kam chodili děsivě vypadající křupani s váčkama naditýma zlatým prachem. Inťouš je převážil, zkontroloval ryzost a řekl jim, kolik ten prach stojí. V podstatě byly prubířský váhy něco jako směnárna - místo, kde se nerost, prach ze země, měnil v peníze, který poznala každá banka a tržnice na světě od San Franciska přes Londýn po Peking. A protože ten inťouš znal něco, co neznali ostatní, mohl dát svý oficiální požehnání prachu a udělat z něj peníze. A stejně tak máme my moc přeměnit bity na peníze.

Spousta lidí, se kterejma měl ten inťouš co do činění, byli neuvěřitelní lumpové. Ochlastové. Uprchlí trestanci z celýho světa. Psychopatičtí pistolníci. Lidi, kteří vlastnili otroky a vraždili indiány. Vsadím se, že první den nebo týden nebo měsíc nebo možná i rok, co ten inťouš přijel do zlatokopecký osady a pověsil si nad dveře svůj štít, byl posranej až za ušima. Nejspíš měl i morální zábrany - dokonce možná i oprávněný," dodává Avi a sjede Randyho pohledem.

"Někteří z těch pionýrskejch inťoušů to s největší pravděpodobností vzdali a vrátili se zpátky na Východ. Ale víš ty co? Za překvapivě krátkou dobu se všechno hezky zcivilizovalo a města byly plný kostelů a škol a univerzit a takový ty zdivočelý maniaci, co se tam dostali jako první, byli asimilovaný nebo je vyhnali nebo šoupli do lochu a inťoušům patřily bulváry a pojmenovávali po nich opery. Je ti ta analogie jasná?"

"Analogie je jasná," ozve se Tom Howard. Tohle mu dělá mnohem menší starosti než ostatním, možná s výjimkou Aviho. Ale jeho koníčkem je sbírání a střelba z vzácných automatických zbraní.

Nikdo jiný už nic neříká. Dělat problémy je Randyho práce. "Ehm, a kolik těch prubířů zastřelili na ulici potý, co naštvali nějakýho psychopatickýho zlatokopa?" chce vědět Randy.

"Na to nemám podklady," odtuší Avi.

"Ani si nemyslím, že bych to potřeboval vědět," zabručí Randy.

"Stačí jenom, když si to vyjasníme mezi sebou," podotkne Avi.

"A pak budem hlasovat jako společnost, jestli v tom kšeftu zůstanem nebo jestli se stáhnem - správně?" ujišťuje se Randy.

Avi a Beryl si vymění významné pohledy.

"Odejít by v týhle chvíli bylo, ehm, komplikovaný," přiznává Beryl. Když si všimne, jak se Randy tváří, honem dodává: "Ne pro jednotlivce, kteří by chtěli odejít z Epiphyte. To je snadný. Žádnej problém. Ale aby celá společnost vzdala tuhle, ehm..."

"Situaci," pomáhá Cantrell.

"Dilema," opravuje ho Randy.

Eb zamumlá cosi německy.

"Příležitost," nedá se Avi.

"To prostě nejde," zakončuje Beryl.

"Hele," ujímá se slova opět Avi, "nechci, aby si někdo myslel, že musí zůstat v situaci, kdy má morální pochybnosti."

"Nebo strach z hrozící hromadný popravy," připojuje Randy ochotně.

"Jasně. Věnovali jsme tyhle záležitosti hromadu práce a ta práce by měla něco vynýst. Mluvím naprosto otevřeně a jasně, když říkám, nechte mě zopakovat, co už je ve stanovách a co si může každej najít: odkoupíme vaše akcie. Po tom, co se tu v posledních dnech seběhlo, si jsem celkem jistej, že na to seženeme dost peněz. Vyděláte nejmíň tolik, jako kdybyste zůstali doma a byli normálně zaměstnaní."

Mladší, méně zkušení podnikatelé v oboru špičkových technologií by teď začali s trpkými posměšky. Všem přítomným však připadá působivé, že Avi dokáže dát dohromady společnost a udržet ji v chodu tak dlouho, že se jim dokonce zaplatí práce do ní vložená.

Objeví se černý mercedes. Dr. Mohammed Pragasu mu jde naproti, uvítá Jihoameričany poměrně slušnou španělštinou a ujme se představování. Roztroušené hloučky obchodníků se začínají stahovat k sobě a míří ke vchodu do jeskyně. Prag počítá přítomné. Někdo schází.

Jedna ze Zubařových poradkyň v levandulových lodičkách se přisune k Pragovi, mobil přitisknutý k hlavě. Randy se odpoutá od Epiphyte a vydá se na kolizní kurz, takže se do Pragovy blízkosti dostane právě včas, aby zaslechl, jak žena hlásí: "Doktor Kepler se k nám připojí později - nějaká důležitá záležitost v Kalifornii. Moc se omlouvá."

Dr. Pragasu rázně kývne, vyhne se pohledu na Randyho, který je už dost blízko, aby mohl Pragovi vyčistit zuby, a narazí si ochrannou přílbu na lesklou kštici. "Prosím, pojďte všichni za mnou," požádá nahlas. "Prohlídka začíná."

Je to nudná prohlídka i pro ty, kdo ještě v jeskyních nikdy nebyli. Kdykoliv je Prag zavede na nějaké nové místo, všichni se rozhlédnou kolem sebe, aby zjistili, kde se ocitli. Hovor na deset, patnáct vteřin utichne, načež se zase rozproudí. Vysoce postavení pracovníci si nevšímají stěn vytesaných do kamene a cosi si povídají, zatímco se jejich inženýrští poradci obracejí na inženýry od Gota a kladou jim zasvěcené otázky.

Všichni stavební inženýři pracující pro Gota jsou pochopitelně Japonci. Další člověk se odlišuje od okolí. "Kdo je ten namakanej blonďák?" zeptá se Randy Torna Howarda.

"Německý stavební inženýr, Gotovi ho půjčili. Zjevně se specializuje na vojenský záležitosti."

"A jsou tady nějaký vojenský záležitosti?"

"V jistým okamžiku, asi v polovině prací na projektu, se Prag najednou rozhodl, že chce, aby to byl zároveň protileteckej kryt."

"Aha. A nechce taky, aby to odolalo i atomovce, co myslíš?"

"Myslím, že o tom právě mluví," zabručí Tom a vede Randyho blíž.

Někdo se právě německého inženýra zeptal, jestli je jeskyně odolná proti jadernému útoku.

"Odolnost proti jaderné bombě není problém," vysvětluje Němec přezíravě. "To je snadné - znamená to jenom, že stavba musí nakrátko vydržet přetížení několika megapascalů. Víte, polovička Saddámových bunkrů byla technicky odolná proti jadernému útoku. To ale nepomůže proti přesně naváděným raketám s vysoce průraznou municí - jak dokázali Američané. A je mnohem pravděpodobnější, že tato stavba bude muset čelit takovému útoku, než že na ni kdy někdo shodí atomovku - nečekáme, že by se sultán zapletl do nukleární války."

Je to ta nejlegračnější věc, jakou kdo za celý den řekl, a všichni se zasmějí.

"Naštěstí," pokračuje Němec, "je skála nad námi mnohem účinnější než železobeton. Neznáme zatím žádné rakety, které by dokázaly skálu prorazit."

"A co ty krámy, zatím ve vývoji, co Američani použili na tu libyjskou továrnu?" chce vědět Randy.

"Aha, mluvíte o té továrně na bojové plyny v Libyi, schované pod horou," říká Němec poněkud nejistě a Randy kývne.

"Ta skála v Libyi je tak křehká," pokračuje Němec ve výkladu, "že ji rozbijete i kladivem. Tady máme jiný kámen a v

mnoha vrstvách."

Randy si vymění pohled s Avim, který se tváří, jako by mu chtěl znovu vyslovit pochvalu za prohnanost. Ve chvíli, kdy se Randy usměje, vycítí, že ho někdo pozoruje. Otočí se a hledí si do očí s Pragem, který se tváří neproniknutelně a na pokraji naštvanosti. Spousta lidí v této části světa by pod zamračeným pohledem doktora Mohammeda Pragase schlípla a kroutila se, ale Randy vidí jen svého starého kamaráda, hackera s návykem na pizzu.

A tak Randy Pragův pohled klidně opětuje a zakření se.

Prag se připravuje k souboji pohledů. Ty idiote, oblafnuls mého Němce - za to zhyneš! Ale nevydrží to. Odvrátí pohled, zvedne ruku a předstírá, že si hladí špičatou bradku. Virus ironie je v Kalifornii stejně rozšířený jako herpes, a jakmile se jím jednou nakazíte, přežije ve vašem mozku až do smrti. Muž jako Prag se může vrátit domů, zahodit tenisky a pětkrát denně se modlit k Mekce, ale nikdy ho nedokáže vypudit ze svého organismu.

Prohlídka trvá několik hodin. Než vyjdou z jeskyní, je venku už dvojnásobné horko. Jak opouštějí rádiové ticho jeskyní, ozvou se dvě desítky mobilních telefonů a operátorů. Avi s kýmsi krátce, úsečně promluví, načež se připojí ke členům Epiphyte Corp. a popohání je k jejich autu. "Malá změna plánu," hlásí. "Musíme se odpojit na krátkou poradu." Sdělí řidiči neznámé jméno.

O dvacet minut později vcházejí, natlačení mezi dva autobusy postarších truchlících, na japonský hřbitov.

"Zajímavý místo na poradu," podotýká Eberhard Föhr.

"Vzhledem k tomu, s jakýma lidma tu jednáme, musíme předpokládat, že všechny naše pokoje, auto i restaurace v hotelu jsou napíchnutý," štěkne Avi. Chvíli nikdo nepromluví a Avi jde po štěrkem vysypané cestičce vede do odlehlého kouta zahrady.

Skončí v rohu mezi dvěma vysokými kamennými zdmi. Od zbytku zahrady je odděluje bambusový hájek, který ve vánku, foukajícím od moře, aniž by jim ochladil zpocené obličeje, příjemně šustí. Beryl se ovívá mapou Kinakuty.

"Právě mi volala Annie ze San Franciska," oznámí.

Annie ze San Franciska je jejich právnička.

"Je tam, ehm... zrovna sedm hodin večer. Zřejmě těsně před zavíračkou přišel do její kanceláře kurýr, co právě přiletěl z LA, a předal jí dopis ze Zubařovy kanceláře."

"Kvůli něčemu nás žaluje," hádá Beryl.

"Je takhle daleko od toho, aby nás zažaloval."

"Ale proč!?" vykřikne Tom Howard.

Avi si povzdechne. "Vlastně na tom, Tome, nezáleží. Když si Kepler myslí, že je v jeho nejlepším zájmu taktická žaloba, tak si něco vždycky najde. Nikdy nesmíme zapomínat, že tady nejde o legitimní právní záležitosti, nýbrž o taktiku."

"Chce zrušit smlouvu, že jo?" ozve se Randy.

Všichni se na něj podívají. "Víš něco, co bysme měli vědět taky?" ptá se John Cantrell.

"Jenom znaleckej odhad," odtuší Randy a zakroutí hlavou. "V naší smlouvě s ním stojí, že ho budeme informovat o každý změně podmínek, co by mohla fyzicky pozměnit obchodní ovzduší."

"To je hrozně vágní klauzule," podotýká Beryl káravě.

"Parafrázuju to."

"Randy má pravdu," přiznává Avi. "Podstatou toho dopisu je, že jsme měli Zubařovi říct, co se na Kinakutě děje."

"Ale my to nevěděli," namítne Eb.

"To je fuk - nezapomeň, že to je taktická žaloba."

"Co teda chce?"

"Vyděsit nás," prohlásí Avi. "Otřást náma. Zítra nebo pozítří si přivede jinýho právníka, co bude hrát hodnýho poldu - a udělá nám nabídku."

"Jakou nabídku?" chce vědět Tom.

"To my samozřejmě nevíme," řekne Avi, "ale hádám, že Kepler chce kus nás. Chce vlastnit část společnosti."

Všem krom Aviho, který zachovává svou obvyklou masku chladného sebeovládání, se viditelně rozsvítí. "Je to špatná zpráva, dobrá zpráva, špatná zpráva. Špatná zpráva číslo jedna: Annin telefonát. Dobrá zpráva: kvůli tomu, co se tu za poslední dva dny odehrálo, je Epiphyte Corp. najednou tak žádoucí, že Kepler je ochotný hrát pěkně tvrdě, aby se dostal k našim akciím."

"A co je ta druhá špatná zpráva?" připomíná se Randy.

"To je prostý." Avi se otočí, poodejde tak daleko, až mu cestu zahradí kamenná lavička, a znovu se k nim obrátí čelem. "Dneska ráno jsem vám řekl, že Epiphyte si teď stojí tak dobře, že můžeme za rozumnou cenu kupovat lidi. Asi jste si to vyložili jako dobrou zprávu. A jistým způsobem to taky dobrý je. Ale malá a cenná společnost v obchodním světě je jako barevnej pták, co si sedí na větvi někde v džungli a spokojeně si prozpěvuje, takže ho je slyšet na míle daleko. A to přiláká hada." Na chvíli se odmlčí. "Obvykle je respiro delší. Začnete mít cenu, ale máte čas - týdny i měsíce - abyste si mohli připravit obranu, než se hadovi podaří vyšplhat na strom. Tentokrát se nám povedlo, že jsme začali být cenní, když jsme doslova seděli hadovi na hlavě. A teď už nemáme žádnou cenu."

"Jak to myslíš?" vyhrkne Eb. "Máme stejnou cenu jako dneska ráno."

"Malá společnost, kterou Zubař zažaluje o hromadu prachů, rozhodně nemá žádnou cenu. Pravděpodobně má obrovskou negativní cenu. Jedinej způsob, jak to zastavit, je tu žalobu odvrátit. Hele, Kepler drží všechny karty. Po tom Tomově neuvěřitelným výstupu včera si z nás nejspíš všichni chlapi v tý konferenční místnosti chtěli ukousnout stejně jako Kepler, ale Kepler má jednu výhodu: už s náma obchodoval. Což mu dává dokonalou záminku pro žalobu.

Takže doufám, že jste si užili dopoledne na výsluní, i když jsme ho strávili v jeskyni," zakončí Avi, podívá se na Randyho a lítostivě ztiší hlas: "A jestli se někdo z vás chtěl nechat vyplatit, ať je to pro vás poučení: buďte jako Zubař.

Rozhodněte se a jednejte rychle."

FUNKSPIEL

Pobočník plukovníka Chattana s ním třese tak dlouho, až se Waterhouse probudí. Ze všeho nejdřív si všimne, jak Alan rychle dýchá, což dělá vždycky, když se vrátí z přespolního běhu. "Plukovník Chattan vás naléhavě žádá, abyste přišel na Zámeček."

Waterhouse bydlí ve velkém provizorním táboře, pět minut pěšky od Zámečku v Bletchley Parku. Cestou si dopíná košili a spěchá, takže tam dorazí za čtyři minuty. Pak ho, pět kroků od cíle, málem přejede smečka rolls-royců, projíždějících nocí potichu jako U-booty. Jeden se dostane tak blízko, že Waterhouse cítí teplo z jeho motoru. Výfukové plyny mu profouknou nohavici a na noze se mu sráží pára.

Z rolls-royců vylezou staří páprdové z Broadway Buildings a do Zámečku vejdou před Waterhousem. V knihovně se podlézavě shromáždí kolem často zvonícího telefonu, a když někdo zvedne sluchátko, line se z něj vzdálený křik, který je slyšet, ač zcela nesrozumitelně, i na druhé straně místnosti. Waterhouse odhaduje, že rolls-roycy musely přijet z Londýna průměrnou rychlostí asi devět tisíc mil za hodinu.

Mladí muži v uniformách sem z ostatních místností přenášejí dlouhé stoly a cestou otloukají barvu z dveřních rámů. Waterhouse si vybere židli u jednoho ze stolů. Další pobočník sem přiváží vozík s proutěnými košíky plnými papírových složek, z nichž se ještě kouří, jak je prudce vytrhávali z nekonečných archivů Bletchley Parku. Kdyby to byla řádná schůze, nejspíš by byly včas nacyklostylované kopie. Tohle ale je čirá panika a Waterhouse pudově tuší, že pokud se chce něco dozvědět, měl by využít svého včasného příchodu. A tak si zajde k vozíku a popadne složku ze dna hromádky, protože usoudil, že nejdůležitější složky vytáhli jako první. Na složce je nápis: U-691.

Prvních několik stránek jsou jen formuláře: tiskopisy se spoustou položek. Polovina z nich je prázdná. Druhou polovinu vyplnilo několik lidí různými psacími potřebami v různých dobách a spousta věcí je vymazána, přeškrtána a na okrajích jsou neurčité poznámky analytiků.

Pak je tu lodní deník, v němž je zaneseno vše, co bylo o U-691 kdy zjištěno, a to chronologicky. Prvnízápis byl pořízen po spuštění na vodu ve Wilhelmshavenu 19. září 1940 a následuje dlouhý seznam lodí, které potopila. Z doby před několika měsíci tu je jedna zvláštní poznámka: DOVYBAVENA EXPERIMENTÁLNÍM ZAŘÍZENÍM (ŠNORCHE?). Od té doby se U-691 honila jako šílená sem a tam, potápěla lodě v Chesapeake Bav, u Maracaiba, přiblížila se k Panamskému průplavu a objevila se u spousty dalších míst, jež Waterhouse do této chvíle považoval jen za zimní rekreační zařízení pro bohaté.

Do místnosti vstoupí další dva lidé a usednou: plukovník Chattan a jakýsi mladý muž v pomačkaném smokingu, který (podle řečí šířících se po místnosti) je symfonický hráč na bicí. Mladík se očividně snažil otřít si z tváře rtěnku, ale ušly mu některé prohlubně v levém uchu. Takové jsou naléhavé potřeby války.

Do místnosti vrazí další pobočník s proutěným košem plným dešifrovacích proužků se zprávami ULTRA. To vypadá na mnohem žhavější záležitost. Waterhouse vrátí složku na místo a začne se probírat proužky papíru.

Každý začíná údaji identifikujícími stanici Y, která zprávu zachytila, čas, frekvenci a další maličkosti. Celá ta hromada proužků je vlastně rozhovor probíhající posledních pár týdnů mezi dvěma vysílači.

Jeden z nich je v Berlíně, jmenuje se Charlottenburg a stojí na střeše jednoho hotelu na Steinplatzu. Jedná se o dočasné sídlo velitelství U-bootů, nedávno přesunuté z Paříže. Většina zpráv je podepsána velkoadmirálem Karlem Dönitzem. Waterhouse ví, že Dönitz se nedávno stal nejvyšším velitelem celého německého válečného loďstva, ale že se rozhodl ponechat si i předchozí funkci nejvyššího velitele ponorkového loďstva. Dönitz má pro U-booty a muže v nich slabost.

Druhý vysílač nepatří nikomu jinému než U-691. Pod těmito zprávami je podepsán jistý Kapitänleutnant Günter Bischoff.

* * *

Bischoff: Potopil dalsi obchodni lod. Ten zatraceny moderni radar je vsude.

Dönitz: Potvrzuji. Dobra prace.

Bischoff: Ulovil dalsi tanker. Ti parchanti zrejme vedi kde presne jsem. Diky bohu za snorchl.

Dönitz: Potvrzuji. Dobra prace jako obvykle.

Bischoff: Potopil dalsi obchodní lod. Čekala na me letadla. Jedno jsem sestrelil. Přistálo na mne jako ohniva koule a uskvarilo mi tri muže. Vite jiste ze ta Enigma opravdu funguje?

Dönitz: Dobra prace Bischoffe! Dostanete dalsi medaili! O Enigmu se nebojte je fantasticka.

Bischoff: Zautocil jsem na konvoj a potopil tri obchodni lode tanker a torpedoborec.

Dönitz: Výborne! Dalsi medaile pro vas!

Bischoff: Jen tak pro legraci jsem se vratil a vyridil co zbylo z konvoje. Pak se objevil dalsi torpedoborec a tri dny na nas hazel hlubinne naloze. Všichni jsme polomrtvi brodime se ve vlasnich odpadcich jako krysy co spadly do latriny a pomalu se topi. Mozek nam hnije z dychani vlastniho kyslicniku uhliciteho.

Dönitz: Jste hrdina Rise a sam Fuhrer byl informovan o vasem vynikajicim uspechu! Nevadilo by vam zajet si na jih a napadnout konvoj na techto souradnicich? P. S. prosim omezte delku svych hlaseni.

Bischoff: Vlastne by se mi hodila dovolena ale co at je po vasem.

Bischoff (o týden později): Zlikvidoval jsem pro vas asi polovinu toho konvoje. Musel jsem se vynorit a vyridit otravny torpedoborec palubnim delem. To bylo tak sebevrazedne ze to necekali. Nasledkem toho jsme je rozstrileli na kusy. Ted je cas na hezkou dovolenou.

Dönitz: Oficialne jste teď nejlepsi velitel U-bootu vsech dob. Vratte se do Lorientu na tu dobre zaslouzenou dovolenou.

Bischoff: Vlastne jsem mel na mysli dovolenou v Karibiku. Lorient je touhle rocni dobou studeny a nudny.
Dönitz: Dva dny od vas nemame hlaseni. Prosim ozvete se.
Bischoff: Nasli jsme si hezky uzavreny pristav s bilou pisecnou plazi. Radsi nebudu udavat souradnice protože Enigme uz neverim. Rybareni je parada. Pracuju na svem opaleni. Citim se trochu lip. Posadka je velice vdecna.
Dönitz: Guntere jsem ochoten u vas prehlednout hodne ale i nejvyssi velitel se musi zodpovidat svym nadrizenym. Prosim nechte tech hlouposti a vratte se domu.
U-691: Tady je Oberleutnant zur See Karl Beck zastupce velitele U-691. S litosti oznamuji ze KL Bischoff ochorel. Zadam rozkazy. P. S. Nevi ze tuto zpravu posilam.
Dönitz: Ujmete se veleni. Nevracejte se do Lorientu ale do Wilhelmshavenu. Postarejte se o Gunthera.
Beck: KL Bischoff se odmita vzdat veleni.
Dönitz: Dejte mu sedativa a dostante ho sem nebude potrestan.
Beck: Dekuju za sebe i posadku. Jsme na ceste ale dochazi nam palivo.
Dönitz: Setkani s U-413 (dojna krava) na techto souradnicich.
* * *
Dorazili další lidé: svraštělý rabín, dr. Alan Mathison Turing, velký chlap v tvídovém obleku se vzorem rybí kosti, jehož si Waterhouse matně pamatuje jako profesora z Oxfordu, a nějací maníci od námořní zpravodajské služby, kteří se pořád motají kolem Domku č. 4. Chattan prohlásí schůzi za zahájenou a představí jednoho z mladších mužů, který se postaví a podá zprávu o vzniklé situaci.
"U-691, ponorka typu IXD/42 pod formálním velením Kapitänleutnanta Güntera Bischoffa, s dočasným velitelem Oberleutnantem zur See Karlem Beckem, vyslala zprávu Enigma pro velitelství U-bootů ve 20.00 greenwichského času. Ve zprávě stojí, že tři hodiny po potopení trinidadské obchodní lodi U-691 torpédovala a potopila ponorku Královského námořnictva, která vyzvedávala trosečníky. Beck zajal dva naše muže: seržanta námořní pěchoty Roberta Shaftoa, Američana, a poručíka Enocha Roota, ANZAC28."
"Kolik o těch mužích víme?" chce vědět profesor, který se viditelně snaží vystřízlivět.
Odpovědi se ujme Chattan. "Jestli Root a Shaftoe prozradili něco z toho, co vědí, mohli by si Němci vyvodit, že se usilovně snažíme zatajit existenci nesmírně cenného zdroje informací."
"A krucinál," zamumlá profesor.
Do místnosti vrazí vysoký a hubený plavovlasý civilista, redaktor křížovek jedněch londýnských novin, v současné době zapůjčený Bletchley Parku, a omlouvá se za zpoždění. V místnosti už je více než polovina lidí z Ultra Mega.
Mladý analytik válečného námořnictva pokračuje: "Ve 21.10 Wilhelmshaven odeslal instrukce pro OL Becka. Podle nich má zajatce okamžitě vyslechnout. V 01.50 Beck odpověděl zprávou, v níž stojí, že podle jeho názoru zajatci patří k nějaké zvláštní zpravodajské jednotce námořnictva."
Během jeho řeči se kolem stolu rozdávají průklepy dešifrované čerstvé zprávy. Křížovkářský redaktor tu svou studuje s hrozivě svraštělým čelem. "Asi jste to probírali, než jsem dorazil, v kterémžto případě se omlouvám," praví, "ale kam do toho všeho zapadá trinidadská obchodní loď?"
Chattan pohledem umlčí Waterhouse a odpoví: "To vám neřeknu." Kolem stolu zazní smích, jako by právě pronesl bonmot na slavnostní večeři. "Ale admirál Dönitz při čtení stejné zprávy musí být zmatený úplně stejně jako vy. Měli bychom to nechat tak."
"Za prvé: Ví, že byla potopena obchodní loď," ozve se Turing a odpočítává na prstech. "Za druhé: Ví, že se pár hodin nato na scéně objevila ponorka Královského námořnictva a byla taky potopena. Za třetí: Ví, že dva z našich mužů vytáhli z vody a že ti dva pravděpodobně mají něco společného se zpravodajci, což je dost široký pojem, aspoň co já vím. Ale z těchto nesmírně stručných zpráv nemůže dělat žádné závěry ohledně toho, z kterého plavidla - z obchodní lodi nebo z ponorky - naši dva muži pocházejí."
"To je přece jasné, ne?" podiví se Křížovkář. "Jsou z té ponorky."
Chattan se jen usmívá jako kočka Šklíba.
"Aha!" vyhrkne Křížovkář. Všichni zvedají obočí.
"Jelikož Beck admirálu Dönitzovi pořád posílá další zprávy, zvyšuje se pravděpodobnost, že se Dönitz dozví něco, co nechceme, aby věděl," pokračuje Chattan. "A ta pravděpodobnost se změní v naprostou jistotu, jakmile U-691 doraziv pořádku do Wilhelmshavenu."
"Oprava!" zařve rabín. Všechny to dost poleká a nastane dlouhé ticho, během něhož rabín třesoucíma se rukama sevře okraj stolu a nejistě se zvedne na nohy. "Důležité není, jestli Beck ty zprávy vysílá! Důležité je, jestli jim Dönitz věří!"
"Tak tak! Velmi rafinované," podotkne Turing.
"A správné! Děkuju za objasnění, Herr Kahn," řekne Chattan.
"Omluvte mě na okamžik," ozve se profesor, "ale proč by jim, pro všechno na světě, neměl věřit?"
Následuje dlouhé ticho. Profesor trefil hřebík na hlavičku a všechny přivedl zpátky do studené reality. Rabín si začne mumlat cosi, co působí jako obrana, ale přeruší ho mohutný výkřik ode dveří: "FUNKSPIEL!"
Všichni se otočí k muži, jenž právě vstoupil. Je to upravený padesátník s předčasně zbělelými vlasy, oči mu zvětšují nesmírně tlustá skla v brýlích a námořnicky modré sako mu pokrývá hotová záplava lupů.
"Dobré ráno, Elmere!" pozdraví Chattan s nuceným veselím psychiatra vstupujícího na uzavřené oddělení.
Elmer popojde blíž a prohlédne si přítomné. "FUNKSPIEL!" zařve znovu nepřiměřeně silným hlasem, a Waterhouse napadne, jestli je opilý nebo hluchý nebo obojí. Elmer se k nim obrátí zády, chvíli civí na knihovnu, a když se zase otočí zpátky, tváří se užasle. "Čekhal jshem thady thabuli," pronese se silným texaským přízvukem. "Co je to za třídu?" V místnosti zazní nervózní smích, jak se všichni snaží přijít na to, jestli Elmer jen žertuje s kamennou tváří nebo jestli se

úplně zbláznil.

"To znamená ‚radiohrátky'," ozřejmí věci rabbi Kahn.

"Děkuju, pane!" odpoví Elmer rychle a mluví naštvaně. "Radiohrátky. Němci je hrajou celou válku. Teď je řada na nás."

Ještě před chvílí si Waterhouse říkal, jak velice britská celá scéna je, cítil se nesmírně daleko od domova a přál si, aby tu byl aspoň jeden nebo dva Američané. Když se mu nyní přání splnilo, nejradši by se ze Zámečku odplížil do houští.

"A jak se to hraje, pane, ehm..." zeptá se Křížovkář.

"Můžete mi říkat Elmer!" zakřičí Elmer. Všichni před ním couvají.

"Elmere!" vyhrkne Waterhouse, "nemohl byste přestat křičet?"

Elmer se otočí a zamrká Waterhousovým směrem. "Hra je prostá," pokračuje normálnějším hlasem, ale pak se opět dostane do varu a hlas mu vystoupá ke crescendu. "Stačí jenom rádio a pár hráčů s dobrýma ušima a dobrýma rukama!" Už zase řve. Zamává do rohu, kde se prve choulila albínka se sluchátky a bubeník s rtěnkou na uchu. "Nechcete vysvětlit rukopis, pane Shalesi?"

Bubeník se postaví. "Každý radista má vlastní způsob vyťukávání - říkáme tomu rukopis. S trochou praxe vaši lidé od Y Service poznají různé německé radisty podle jejich rukopisu - například se dá určit, kdy byl některý převelen k jiné jednotce." Kývne na albínku. "Slečna Lordova zachytila několik zpráv z U-691 a zná ruku radisty z té ponorky. Navíc teď máme záznam nejnovějšího vysílání z U-691, které jsme spolu pozorně studovali." Zhluboka se nadechne, sebere kuráž a řekne: "Myslíme si, že dokážu zfalšovat rukopis radisty z U-691."

Turing mu skočí do řeči: "A protože jsme rozlouskli Enigmu, můžeme si sestavit, jakou zprávu budeme chtít, a zašifrovat ji stejně, jako by to udělala U-691."

"Výtečně! Výtečně!" vyhrkne jeden z chlápků z Broadway Buildings.

"Nemůžeme U-691 zabránit, aby vysílala své vlastní, legitimní zprávy," kazí jim nadšení Chattan, "pokud ji nepotopíme. O což se pochopitelně snažíme. Ale můžeme hodně zakalit vodu. Rabbi?"

Rabín se znovu zvedne a upoutá pozornost, jak všichni čekají, že upadne. On se však udrží na nohou. "Sestavil jsem zprávu v žargonu německého válečného loďstva. Přeloženo do angličtiny v ní zhruba stojí: ‚Výslech zajatců postupuje pomalu, žádáme o povolení použít mučení,' a pak je tam několik x v řadě a následuje ‚VAROVÁNÍ LÉČKA U-691 ZAJALO BRITSKÉ KOMANDO'."

Ostatní se ostře nadechují.

"Je současný žargon německého válečného loďstva běžnou součástí studia talmudu?" zjišťuje profesor.

"Pak Kahn strávil rok a půl analýzou námořních šifer v Domku 4," utrousí Chattan. "Má tu hantýrku v malíku." A pokračuje: "Zašifrovali jsme zprávu pana Kahna s použitím dnešního klíče Enigmy a předali ji panu Shalesovi, aby si to nacvičil."

Slečna Lordova se postaví jako holčička odříkávající úkol ve viktoriánské škole a řekne: "Jsem spokojená, provedení pana Shalese se nedá poznat od U-691."

Všichni se podívají na Chattana. Ten se otočí k páprdům z Broadway Buildings, kteří jsou právě na telefonu a všechno vykládají někomu, koho se očividně k smrti bojí.

"Copak Němčouři nemají Huff Duff?" otáže se profesor, jako by zkoumal chybu ve studentově dizertační práci.

"Síť jejich Huff Duffů není tak propracovaná jako naše," odpoví mu jeden z mladých analytiků. "Je vysoce nepravděpodobné, že by se pokoušeli triangulovat vysílání, které zřejmě pochází z jednoho z jejich vlastních U-bootů, takže je nejspíš nenapadne, že zpráva byla vyslána z Buckinghamshiru, a ne z Atlantiku."

"Ale vaši námitku jsme předvídali," dodává Chattan, "a dohodli jsme se s několika našimi loděmi, stejně jako s několika letadly a pozemními jednotkami, že vzduch zaplavíme vysíláním. Jejich síť Huff Duffů bude mít v době, kdy spustíme naše falešné vysílání z U-691, plné ruce práce."

"Tak dobře," zamručí profesor.

Všichni tu sedí mlčky jako v kostele, zatímco nejstarší páprda z broadwayskčho kontingentu ukončuje hovor s Tím, kdo je na druhém konci. Když zavěsí, vážně pronese: "Máte příkaz pokračovat."

Chattan kývne na několik mladších mužů. Ti se vrhnou přes místnost k telefonům a začnou se klidně bavit o skóre v kriketu. Chattan se podívá na hodinky. "Potrvá několik minut, než bude naše huffduffová kouřová clona fungovat. Slečno Lordova, upozorněte nás, až vysílání nabere dostatečně intenzivní úroveň, ano?"

Slečna Lordova udělá pukrle a posadí se ke svému rádiu.

"FUNKSPIEL!" zařve Elmer a každého málem vyděsí k smrti. "Už jsme poslali několik dalších zpráv, které vypadají jako vysílání Královského námořnictva. Použili jsme kód, co skopčáci rozlouskli před pár týdny. Ty zprávy se týkají operace - fiktivní operace, víte - ve které byl německý U-boot údajně zadržen našimi komandos."

Z telefonu se ozývá hlasitý křik. Pán, který má tu smůlu, že zrovna drží sluchátko, překládá do pravděpodobně zdvořilejší angličtiny: "Co když výkon pana Shalese radisty v Charlottenburgu nepřesvědčí? Co když se jim nepodaří rozluštit falešné zprávy pana Elmera?"

Slova se chopí Chattan. Popojde k mapě, která visí na stojanu na konci místnosti. Je na ní zobrazen pás středního Atlantiku s Francií a Španělskem na východě. "Poslední hlášená poloha U-691," ukazuje na špendlík zapíchnutý v levém dolním rohu. "Dostala rozkaz vrátit se se zajatci do Wilhelmshavenu. Popluje tudy," ukáže na červenou nit nataženou severoseverovýchodním směrem, "pokud se tedy vyhne Doverské úžině.29

Tady je další dojná kráva," pokračuje Chattan a ukazuje na další špendlík. "Jedna z našich ponorek by se k ní měla během čtyřiadvaceti hodin dostat, přiblížit se k ní v periskopové hloubce a vypustit torpéda. Máme velkou naději, že bude okamžitě zničena. Pokud bude mít čas vyslat hlášení, bude v něm stát jenom to, že na ni zaútočila ponorka. Jakmile zničíme tuto dojnou krávu, znovu využijeme schopností pana Shalese. Vyšle falešné volání o pomoc, které jako

by pocházelo z dojné krávy, a bude v něm stát, že na ni nezaútočil nikdo jiný než U-691."

"Výtečné!" zvolá kdosi.

"Než zítra vyjde slunce," zakončí Chattan, "budeme mít na místě jednu z našich nejlepších protiponorkových operačních skupin. Lehká letadlová loď s několika protiponorkovými letadly bude dnem i nocí pročesávat oceán. Použije radar, vizuální průzkum, Huff Duff a osvětlovací systém na letadlech, aby U-691 vyčenichala. Máme vysokou naději, že ji najdeme a potopíme dávno předtím, než se přiblíží ke kontinentu. A pokud by se dostala i přes tuto pozoruhodnou překážku, zjistí, že německá Kriegsmarine není o nic méně dychtivá ji najít a zničit. Na jakoukoliv informaci, kterou by mezitím odeslala admirálu Dönitzovi, bude pohlíženo s nejvyšším podezřením."

"Plán je v kostce takový: Zařídit, aby informacím z U-691 nikdo nevěřil, a následně zničit U-boot i všechny na něm dřív, než dorazí do Německa," shrne to Waterhouse.

"Ano," přitaká Chattan, "a první úkol se nám velice zjednodušil, protože se ví, že skipper U-691 je poněkud vyšinutý."

"Takže naši chlapci Shaftoe s Rootem nevyvážnou živí," dodává Waterhouse pomalu.

Rozhostí se dlouhé, mrazivé ticho, jako by Waterhouse přerušil čajový dýchánek prděním.

Nakonec promluví Chattan povýšeným tónem, jenž ukazuje, jak je namíchnutý. "Je možné, že až na U-691 zaútočí naše síly, bude donucena se vynořit a vzdát se."

Waterhouse se zadívá na dřevo na stolní desce. Je celý rudý a pálí ho na prsou.

Vstane slečna Lordová a promluví. Několik důležitých hlav se obrátí k panu Shalesovi, který se omluví a odejde ke stolu v rohu místnosti. Pohraje si s kontrolkami vysílače, pak si před sebe rozloží zašifrovanou zprávu a zhluboka se nadechne, jako by se připravoval na velké sólo. Nakonec natáhne ruku, zlehka ji položí na klíč a začne vyťukávat zprávu, přičemž se kolébá ze strany na stranu a naklání hlavu. Slečna Lordová poslouchá nesmírně soustředěně a se zavřenýma očima.

Pan Shales skončí. "Hotovo," ohlásí tiše a nervózně se ohlédne na slečnu Lordovou, která se usměje. Knihovnou se rozlehne zdvořilý potlesk, jako by si přítomní právě vyposlechli koncert na cembalo. Lawrencc Pritchard Waterhouse má ruce složené v klíně. Právě vyslechl rozsudek smrti pro Enocha Roota a Bobbyho Shaftoa.

PRUS

Pro: root@eruditorum.org
Od: dwarf@siblings.net
Předmět: Re (8) Proč?

Jen ti shrnu, co zatím vím: říkáš, že ptát se "proč?" patří k tomu, čím se živíš, nejsi akademik a děláš do sledování. Mám problémy utvořit si jasný obrázek.

- OVĚŘ KLÍC ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -

Pro: dwarf@siblings.net
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re (9) Proč?

Randy,

nikdy jsem netvrdil, že já sám dělám do sledování. Ale znám lidi, kteří v téhle branži pracují. Původně ve veřejném a teď v soukromém sektoru. Zůstáváme ve styku. Šeptanda a tak. Dnes se moje účast v takovýchto věcech omezuje na to, že jako koníčka mám nové šifry.

Abych se vrátil k tomu, co považuju za hlavní téma našeho rozhovoru. Hádal jsi, že jsem akademik. Myslel jsi to vážně, nebo to byl jenom pokus mě "dostat"?

Ptám se proto, že ve skutečnosti jsem duchovní, takže přirozeně považuju ptát se "proč?" za součást své práce, a předpokládal jsem, že ti to je jasné. Ale měl jsem vzít v úvahu, že nejsi věřící. Moje chyba.

Dnes si lidé myslí, že duchovní jen předsedají pohřbům a svatbám. Dokonce i lidé, kteří pravidelně chodí do kostela (nebo synagogy nebo do kteréhokoliv jiného svatostánku), během kázání spí. Důvod je ten, že na umění řečnické dolehly těžké časy, takže kázání nebývají příliš zajímavá.

Bývaly ale doby, kdy místa jako Oxford a Cambridge existovala téměř výhradně proto, že se zde cvičili pastoři, a jejich úkolem bylo nejen předsedat pohřbům a svatbám, ale také několikrát týdně říkat velkému počtu lidí něco, co by je ponoukalo k přemýšlení. Byly to maloobchodní filiálky filozofie.

Pořád to považuju za nejdůležitější úkol pro duchovního nebo přinejmenším nejzajímavější část své práce - proto jsem ti položil otázku, která, jak si nemohu nevšimnout, stále zůstává nezodpovězená.

- OVĚŘ KLÍČ ORDO -
(atd.)
- KLÍČ ORDO OVĚŘEN -

"Randy, co nejhoršího se na světě kdy přihodilo?"

Tuhle otázku nikdy není těžké zodpovědět, když pobýváte v Aviho blízkosti. "Holocaust," odpovídá Randy poslušně.

I kdyby Aviho neznal, prostředí, v němž se nacházejí, by mu poskytlo vodítko. Zbytek Epiphyte Corp. se vrátil do Foote Mansion, aby se připravil na válku se Zubařem. Randy s Avim sedí na lavičce z černého obsidiánu, umístěné na hromadném hrobě několika tisícovek Japonců na Kinakutě, a pozorují projíždějící turistické autobusy.

Avi vytáhne z kufříku malou džípiesku, zapne ji a položí ji na balvan před nimi, odkud bude mít nerušený výhled na

oblohu. "Správně! A jakej je nejušlechtilejší a nejlepší cíl, kterýmu můžeme věnovat život, co je nám přidělenej?"

"Ehm... zvyšování ceny akcií?"

"Moc vtipný." Avi je podrážděný. Obnažuje tu svou duši, což dělává zřídkakdy. A taky je uprostřed katalogizace místa dalšího malého holocaustu, který hodlá přidat do svých archivů. Je jasné, že by ocenil trochu zatracené vážnosti. "Před pár týdny jsem byl v Mexiku," pokračuje.

"Hledals místo, kde Španělé povraždili hromadu Aztéků?" optá se Randy.

"Tohle je přesně to, s čím bojuju," povzdechne si Avi ještě rozčileněji. "Ne, nehledal jsem místo, kde byla zmasakrovaná hromada Aztéků. Aztékové se můžou jít bodnout, Randy! Opakuj po mně: Aztékové se můžou jít bodnout."

"Aztékové se můžou jít bodnout," zopakuje Randy vesele, čímž si vysloužízmatený pohled blížícího se japonského průvodce.

"Pro začátek jsem byl stovky mil daleko od Mexico City. To je bývalý aztécký hlavní město. Byl jsem na kraji území, který Aztékové ovládali." Zvedne GPS z balvanu a naťuká příkaz, aby si do paměti uložila zeměpisnou délku a šířku. "Hledal jsem," ujme se opět slova, "jedno nahuatlský město, který Aztékové vyplenili stovky let předtím, než se tam vůbec ukázali Španělč. Víš, co ti zasraní Aztékové udělali, Randy?"

Randy si rukama setře pot z obličeje. "Něco nevýslovnýho?"

"Nenávidím slovo ‚nevýslovný'. Musíme o tom mluvit."

"Tak teda mluv."

"Aztékové zajali pětadvacet tisíc Nahuatlů, odvedli je do Tenochtitlánu a během několika dní je pozabíjeli."

"Proč?"

"Kvůli nějaký slavnosti. Něco jako superpohár nebo tak. Nevím. Důležitý je, že takový svinstva dělali pořád. Ale když teď mluvíme o místech, kde v Mexiku došlo k něčemu podobnýmu holocaustu, ty na mě vytáhneš tu pitomost se zlejma starejma Španělama! A proč? Protože někdo pozměnil historii, proto."

"Neříkej mi, že se stavíš na stranu Španělů."

"Jako potomek lidí, který inkvizice vyhnala ze Španělska, si o nich nedělám žádný iluze," prohlásí Avi, "ale i v nejhorším byli miliónkrát lepší než Aztékové. Chci říct, že to už něco fakt vypovídá o tom, jak hrozní byli Aztékové, že když se tam ukázali Španělé a celý to tam zabrali, věci se ve skutečnosti hodně zlepšily."

"Avi?"

"Ano."

"Sedíme si tady v Kinakutským sultanátu a snažíme se vybudovat informační ráj, a zároveň odrážíme ústního chirurga, co se proměnil ve fachmana na nepřátelský převzetí. Mám na Filipínách naléhavý povinnosti. Proč se teda bavíme o nějakejch Aztékách?"

"Snažím se tě povzbudit," vysvětluje Avi. "Nudíš se. To je nebezpečný. Ta věc s pinoygramy byla na chvíli zábavná, ale teď funguje a není v tom žádná nová technologie."

"To je pravda."

"A Krypta je úžasně zábavná. Tom, John a Eb se můžou zbláznit a každej Tajnej obdivovatel na světě mě zasypává rešeršema. Krypta je přesně to, na čem bys chtěl zrovna teď dělat."

"Zase máš pravdu."

"Kdybys ale pracoval na Kryptě, užíraly by tě filozofický otázky - problémy založený na tom, jaký typy lidí se do toho míchají a kdo by mohli být naši první zákazníci."

"Nemůžu popřít, že mám filozofický otázky," přiznává Randy. Náhle ho napadá nová hypotéza: Avi je ve skutečnosti root@cruditorum.org.

"Místo toho kladeš kabely na Filipínách. To je práce, která je - kvůli změnám, o kterých jsme se dozvěděli teprve včera - pro dokončení operace naší společnosti bezvýznamná. Ale máme tu smluvní závazky, a když na to pustíme někoho míň důležitýho než tebe, tak Zubař dokáže i tý nejpitomější porotě složený ze samejch Kaliforňanů, co mají místo mozku tofu, že zanedbáváme svý povinnosti."

"Děkuju, žes mi objasnil, proč se mám cejtit bídně," odtuší Randy shovívavě.

"Takže," pokračuje Avi, "chci, abys věděl, že tady nutně nevyrábíš poznávací značky. A navíc že Krypta není morálně zkaženej podnik. Vlastně hraješ velkou roli v nejdůležitější věci na světě."

"Prve ses mě ptal, jakej je nejušlechtilejší a nejlepší cíl, kterýmu můžeme věnovat svý životy. Odpověď je jasná: ‚Zabránit budoucím holocaustům.'"

Avi se temně uchechtne. "Jsem rád, že je to jasný tobě, kamaráde. Už jsem si začínal myslet, že jsem jedinej."

"Cože!? Vzpamatuj se, Avi. Lidi si holocaust připomínají pořád."

"Připomínat si holocaust není není není není není není to samý, jako bojovat proti tomu, aby k tomu už nikdy nedošlo. Většina lidí jsou akorát ufňukanci. Myslí si, že když se budou všichni cítit kvůli minulejm holocaustům špatně, lidská povaha se zázračně přemění a nikdo už nebude nikdy chtít spáchat genocidu."

"Předpokládám, že ty tenhle názor nesdílíš."

"Koukni se na Bosnu!" frkne Avi. "Lidská povaha se nezmění, Randy. Vzdělání není k ničemu. Většina vzdělanejch lidí na světě se může takhle snadno změnit v Aztéky nebo nacisty." Při řeči luskne prsty.

"Tak jakou máme naději?"

"Místo abysme se snažili vzdělávat možný pachatele holocaustů, pokusíme se vzdělat možný oběti. Oni tomu aspoň budou věnovat pozornost."

"A jak je chceš vzdělávat?"

Avi zavře oči a zavrtí hlavou. "Kurva, Randy, mohl bych mluvit celý hodiny - napsal jsem o tom učebnici."

"Fajn, k tomu se dostanem později."

"Rozhodně. Zatím je hlavní to, že Krypta je ze všeho nejdůležitější. Můžu vzít všechny svoje nápady a nacpat je do jednoho souboru, ale skoro každá vláda na světě zabrání tomu, aby se dostal k občanům. Důležitý je vybudovat Kryptu, aby se PRUS mohl volně distribuovat po celým světě."

"PRUS?"

"PRotiholocaustový Učební Soubor."

"Kristepane!"

"To je skutečnej důvod, proč na Kryptě pracujeme," sděluje Avi, "a tak tě prosím, abys neklesal na mysli. Kdykoliv tě začne nudit výroba těch poznávacích značek na Filipínách, vzpomeň si na PRUS. Vzpomeň si, co mohli ti nahuatlští vesničani udělat těm zasranejm Aztékům, kdyby měli manuál na prevenci holocaustu - strategickou příručku pro vedení guerillový války."

Randy to chvíli promýšlí. "Musíme si koupit nějakou vodu," prohlásí nakonec. "Jenom jak tady sedím, vypotil jsem několik litrů."

"Klidně se můžeme vrátit do hotelu," usoudí Avi. "Tady jsem v podstatě skončil."

"Ty jsi skončil. Já ani nezačal," posteskne si Randy.

"Nezačal s čím?"

"Chtěl jsem ti vysvětlit, proč se na Filipínách nebudu nudit ani náhodou."

Avi zamrká. "Potkals holku?"

"Ne!" zabručí Randy nedůtklivě, což pochopitelně znamená ano. "Tak jdem."

Zamíří do nejbližšího krámu a koupí si namodralé PET láhve velikosti betonové tvárnice, plné vody. Pak se vydají uličkami plnými nesnesitelně dobře vonících vozíků s jídlem a popíjejí vodu.

"Před pár dny jsem dostal e-mail od Douga Shaftoa," promluví Randy. "Z jeho lodi přes satelitní telefon."

"Je čistej?"

"Jo. Pořád ho otravuju s tím, aby si pořídil Ordo a svý e-maily zašifroval, ale on nechce."

"To je rozhodně neprofesionální," zavrčí Avi. "Potřebuje být víc paranoidní."

"Je tak paranoidní, že nevěří ani Ordu."

Avi se přestane mračit. "Aha. Tak to je v pořádku."

"V jeho e-mailu byl pitomej vtip na Imeldu Marcosovou."

"Tys mě vzal na procházku, abys mi mohl říct vtip?"

"Ne, ne, ne," zarazí ho Randy. "Ten vtip byl domluvenej signál. Doug mi řekl, že mi pošle e-mail s vtipem o Imeldě Marcosový, pokud se stane určitá věc."

"A jaká?"

Randy si pořádně lokne vody a nadechne se, aby se uklidnil. "Asi před rokem jsem se na tý velký party, co Zubař pořádal na palubě Rui Faleira, s Dougem Shaftoem bavil. Chtěl, abysme si najali jeho společnost Semper Marine Services. Měla zmapovat všechny místa, kudy v budoucnu povedou kabely. Na oplátku nabízel, že se s náma podělí o každej potopenej poklad, kterej při vyměřování najde."

Avi se prudce zastaví a sevře láhev s vodou, jako by se bál, že ji upustí. "Potopenej poklad jako jo-ho-ho pijme rum? Zlatý dolary? Takový věci?"

"Zlatý tolary. Ale v zásadě je to stejný," vysvětluje Randy. "Shaftoové jsou hledači pokladů. Doug je posedlej představou, že kolem Filipín jsou obrovský hromady pokladů."

"Odkud? Ze španělskejch galeon?"

"Ne. Teda vlastně ano. Ale po tomhle Doug nejde." Znovu vykročili. "Většina toho je buď mnohem starší - nádobí z potopenejch čínskejch džunek - nebo mnohem mladší - japonský válečný zlato."

Jak Randy čekal, zmínka o japonském válečném zlatě na Aviho udělá ohromný dojem. Randy mluví dál. "Povídá se, že Japonci v tý oblasti zanechali spoustu zlata. Marcos údajně objevil velkej poklad ukrytej v nějaký štole - tak se dostal k penězům. Většina lidí si myslí, že Marcos má pět šest miliard dolarů, ale spousta Filipínců je přesvědčená, že našel přes šedesát miliard."

"Šedesát miliard!" Avi ztuhne. "To není možný."

"Hele, řečem můžeš věřit nebo taky ne, mně je to jedno," zabručí Randy. "Ale protože to vypadá, že jeden z Marcosovejch chlapů, co mu pere špinavý prachy, bude patřit k prvním vkladatelům Krypty, měl bys to vědět."

"Povídej," vybídne ho Avi, náhle hladovějící po dalších informacích.

"Fajn. Takže od konce války pobíhají po Filipínách lidi, kopou díry a bagrujou mořský dno, jak se snaží najít to legendární japonský válečný zlato. Doug Shaftoe je jedním z nich. Potíž je, že důkladnej sonarovej průzkum celý oblasti je hodně nákladnej - nemůžeš si jen tak jít a udělat to na blind. Když jsme se objevili, uviděl příležitost."

"Aha. Chytrý," pochválí Avi. "Udělal by průzkumy, který jsme stejně potřebovali, abysme mohli položit kabely."

"Možná to rozšířil trochu víc, než bylo nezbytně nutný, když už tam byl."

"Jasně. Teď si vzpomínám na jeden rozzlobenej mail od těch harpií, co se Zubařovi starají o pohledávky, kvůli tomu, že je průzkum moc drahej a trvá moc dlouho. Měly pocit, že jsme mohli najmout jinou společnost a dostat stejný výsledky rychleji a laciněji."

"Nejspíš měli pravdu," přiznává Randy. "Nicméně Doug chtěl uzavřít dohodu, podle který bysme dostali deset procent z toho, co najde. Víc, kdybysme si chtěli pojistit záchranný operace."

Avi náhle vykulí oči a zalapá po vzduchu. "A kurva," vydechne. "Chtěl celou věc utajit před Zubařem."

"Správně. Protože Zubař by nakonec sebral všechno. A ta jeho zvláštní domácí situace znamená, že by se o tom dozvěděli i Bolobolos. A ti by neváhali zabíjet, jen aby se dostali ke zlatu."

"Páni!" Avi kroutí hlavou. "Víš, nechci vypadat jako jeden z těch ordinérních Židů, co vidíš ve všech těch dojácích, ale v takovýhle chvíli můžu říct akorát: ‚Oj, gevalt!'"

"O tý dohodě jsem ti, Avi, neřekl ze dvou důvodů. Za prvý proto, že nemáme ve zvyku všechno vyžvanit. A druhej důvod je ten, že jsme se stejně rozhodli Semper Marine Services najmout - čistě kvůli jejich přednostem - takže návrh Douga Shaftoa byl nepodstatnej."

Avi si to promyslí. "Oprava. Byl nepodstatnej, pokud by Doug Shaftoe nenašel žádnej potopenej poklad"

"Jasně. A já předpokládal, že nic nenajde."

"Tvůj předpoklad byl mylnej."

"Byl mylnej," připouští Randy. "Shaftoe totiž našel zbytky jedny starý japonský ponorky."

"Jak to víš?"

"Kdyby našel čínskou džunku, poslal by mi vtip o Ferdinandu Marcosovi. Pokud by našel něco z druhý světový války, mělo to být o Imeldě. Kdyby to byla hladinová loď, vtip by se týkal Imeldinejch bot. Pokud by to byla ponorka, tak jejích sexuálních návyků. Poslal mi vtip o Imeldinejch sexuálních návycích."

"A reagoval jsi někdy na Shaftoův návrh oficiálně?" chce vědět Avi.

"Ne. Jak jsem říkal, bylo to nepodstatný, stejně jsme je chtěli najmout. Ale když už byly smlouvy podepsaný a my pracovali na plánech průzkumu, řekl mi o tý šifře s vtipama o Marcosovejch. Došlo mi, že tím, že jsme si ho najali, jsme s jeho návrhem nepřímo souhlasili."

"To je legrační způsob, jak uzavírat obchody," podotkne Avi a nakrčí nos. "Myslel by sis, že bude mluvit jednoznačněji."

"On je ten typ chlapa, co uzavírá dohodu potřesením ruky. Na základě osobní cti," odtuší Randy. "Jakmile jednou něco navrhne, nikdy od toho neustoupí."

"Problém s těmahle čestnejma lidma je," řekne Avi, "že čekají, že všichni ostatní se budou chovat stejně čestně."

"To je pravda."

"Takže on si teď myslí, že jsme jeho komplicové, když chce zatajit existenci potopenýho pokladu před Zubařem a Bolobolos," zakončí Avi.

"Pokud za nima hned nezajdeme."

"V kterýmžto případě Douga Shaftoa zradíme," poukazuje Avi.

"Zbaběle bodneme do zad bývalýho příslušníka zvláštních jednotek, kterej strávil šest let bojový služby ve Vietnamu a kterej má po celým světě nebezpečný přátele, co mají styky," dodává Randy.

"Sakra, Randy! Myslel jsem, že tě vyděsím tou věcí s PRUS."

"To se ti taky povedlo."

"A ty mi pak předhodíš tohle!"

"Život je bohatý na události. A všechno to ostatní," odtuší Randy.

Avi se nad tím zamyslí. "No, jde hlavně o to, koho bysme chtěli mít v barový rvačce na svý straně."

"Odpověď může znít jedině Douglas MacArthur Shaftoe," prohlásí Randy. "Ale to neznamená, že z toho baru vyváznem živí."

MORPHIUMSÜCHTIG

Nacpali ho do úzké mezery mezi zešikmeným vnějším trupem U-bootu a tlakovým trupem uvnitř, kde je hrozná zima a proudí sem černá voda se silou, jakou tryská z požární hadice. Zmítá jím malarická zimnice. Kosti mu praskají, klouby tuhnou, svaly se křečovitě stahují. Je pevně vklíněný mezi nerovné plochy tvrdé oceli, ohnutý tak, jak by ohnutý být neměl, a kdykoliv se pokusí pohnout, tvrdě za to zaplatí. Začínají na něm růst vilejši, něco jako vši, ale větší, se schopností zavrtat se hluboko do těla. Nějak dokáže dýchat, jen natolik, aby se udržel naživu a vychutnal si, v jak zapeklité situaci se ocitl. Dýchá studenou mořskou vodu tak dlouho, že už má průdušnici celou rozedřenou, a taky podezření, že mu zevnitř prožírá plíce plankton nebo něco podobného. Zatluče na tlakový trup, ale nevydá to sebemenší zvuk. Cítí zevnitř teplo, žár, a rád by si ho taky užil. Konečně se stane něco, co jako by vypadlo ze snové logiky, a on najde poklop. Proud ho vytáhne ven, takže zůstane viset ve vodním kosmu, a U-boot odsvištící pryč a nechá ho tam samotného. Teď je Shaftoe ztracený. Nepozná, kde je nahoře a kde dole. Cosi ho praští do hlavy. Vidí, jak se vodou neúprosně sune několik černých, sudům podobných předmětů, pohybujících se vodorovně a zanechávajících za sebou bublinovou stopu jako ocas komety. Hlubinné nálože.

Pak se probudí a ví, že to jenom jeho tělo toužilo po morfinu. Na okamžik si je jistý, že je zpátky v Oaklandu, nad ním se tyčí poručík Reagan a připravuje se na druhou fázi rozhovoru.

"Dobré odpoledne, seržante Shaftoe," říká Reagan. Z nějakého důvodu má silný německý přízvuk. Vtip. Tihle herci! Shaftoe ucítí maso a další, ne tak příjemné věci. Do obličeje ho zasáhne cosi těžkého, ale ne zvlášť tvrdého. Pak se to odtáhne. A praští ho to znova.

* * *

"Váš společník je Morphiumsüchtig?" táže se Beck.

Enoch Root je poněkud zaražen. Jsou na palubě teprve osm hodin. "Začíná být na obtíž?"

"Je zpola v bezvědomí," vysvětluje Beck, "a má toho hodně co říct o obřích ještěrkách - mezi jiným."

"Aha, to je u něj běžné," opáčí Root s úlevou. "Proč si myslíte, že je Morphiumsüchtig?"

"Kvůli té lahvičce s morfinem a stříkačce, co měl v kapse," sdělí mu Beck s kamennou tváří, jakou se projevuje jeho teutonská ironie, "a stopách po vpichu na pažích."

Root si povšimne, že U-boot je jako tunel vyvrtaný do moře a obklopený železem. Tato kajuta (pokud to pro ni není příliš vznešený výraz) je zdaleka největší otevřený prostor, jaký zatím Root viděl, což znamená, že může téměř natáhnout ruce, aniž by někoho praštil či omylem stiskl nějaký vypínač či klapku. Jsou tu dokonce nějaké dřevěné

skříňky a od chodbičky ji odděluje kožený závěs. Když sem Roota přivedli, myslel si, že je to skříň na zásoby. Když se ale pořádně rozhlédne kolem sebe, začíná mu docházet, že je to nejhezčí místo na celé ponorce: kapitánova soukromá kajuta. To se mu potvrdí, když Beck odemkne přihrádku a vytáhne láhev armagnaku.

"Dobytí Francie má své výhody," poznamená Beck.

"Ano," souhlasí Root, "vy hoši opravdu víte, jak vyplenit zemi."

* * *

Poručík Reagan je zpátky a obtěžuje Shaftoa stetoskopem, který zřejmě těsně předtím ležel v tekutém dusíku. "Zakašlat, zakašlat, zakašlat!" opakuje pořád dokola. Konečně nástroj odloží.

Něco si pohrává se Shaftoovými kotníky. Shaftoe se pokusí zvednout na lokti, aby se mohl podívat, a praští se tváří o rozpálenou rouru. Když se vzpamatuje, opatrně se podívá směrem ke svým nohám a uvidí celý zatracený železářství. Ti zmetci mu dali na nohy okovy!

Zase si lehne, a vzápětí ho do obličeje udeří visící šunka. Nad sebou má klenbu z trubek a kabelů. Kde to už jenom viděl? Na Kladivu na Holanďany, tam. Akorát že na téhle ponorce svítí světla a zřejmě se nepotápí a je plná Němců. Němci jsou klidní a uvolnění. Žádný z nich nekrvácí a neječí. Sakra! Ponorka se zakolébá a Shaftoa do břicha zasáhne obrovské jelito.

Pomalu se rozhlíží kolem sebe a snaží se zjistit, kde vlastně je. Kromě visícího masa tu není moc k vidění. Kajutu tvoří šest stop dlouhý kus ponorky s úzkou chodbičkou uprostřed a je uzavřená palandami. Na té přímo naproti němu leží špinavý plátěný pytel.

Do prdele. Kde je bednička s purpurovými flaštičkami?

* * *

"Je zábavné číst si zprávy z Charlottenburgu," sdělí Beck Rootovi a převede tak téma na rozšifrované zprávy na svém stole. "Nejspíš je napsal ten Žid Kafka."

"Jak to?"

"Zřejmě nečekají, že se domů dostaneme živí."

"Proč si to myslíte?" podiví se Root a snaží se pít koňak co nejpomaleji. Když si ho zvedne k nosu a přivoní, vůně koňaku téměř přerazí zápach moči, zvratků, zkažených potravin a dieslu, který do všeho na U-bootu proniká už na atomární úrovni.

"Naléhavě žádají informace o zajatcích. Velice se o vás dva zajímají," říká Beck.

"Jinými slovy," usoudí Root opatrně, "chtějí, abyste nás vyslechl hned."

"Správně."

"A výsledky odeslali rádiem?"

"Ano," přitaká Beek. "Ale já bych se měl hlavně věnovat tomu, jak nás udržet naživu - brzy vyjde slunce a nás čekají pořádné potíže. Jistě si vzpomínáte, že vaše loď odeslala naše souřadnice, než jsem ji potopil. Už nás hledají všechny spojenecké letouny a lodě."

"Takže když budu spolupracovat," praví Root, "budete se moct věnovat tomu, jak nás udržet naživu."

Beck se snaží potlačit úsměv. Ta malá lest byla neobratná a příliš zřejmá od samého začátku a Root už ji prohlédl. Celý výslech Becka vyvádí z míry snad víc než Roota.

"Dejme tomu, že vám řeknu všechno, co vím," pokračuje Root. "Když to všechno odešlete do Charlottenburgu, budete se kvůli rádiu muset vynořit na celé hodiny. Huff Duff vás zachytí za pár vteřin a pak se na vás vrhne každý torpédoborec a bombardér v širokém okolí."

"Na nás," opraví ho Beck.

"Ano. Takže jestli opravdu chci zůstat naživu, nejlepší bude, když nic neřeknu," zakončí Root.

* * *

"Hledáš tohle?" ptá se Němec se stetoskopem, jenž není (jak Shaftoe zjistil) opravdický doktor - jenom chlápek, který má náhodou na starosti lékárničku. Nicméně drží v ruce tu správnou věc. Právě tu.

"Dej mi to!" vyhrkne Shaftoe a chabě natáhne ruku. "To je moje!"

"Vlastně to je moje," opraví ho ošetřovatel. "Tvoji dávku má kapitán. Možná se s tebou podělím, když budeš spolupracovat."

"Di se bodnout," zavrčí Shaftoe.

"Jak chceš," odtuší ošetřovatel. "Nechám to tady." Položí stříkačku plnou morfinu na protější palandu o jedno patro níž, než je Shaftoova, takže na ni Shaftoe vidí mezi dvěma věnci vuřtů, ale nedosáhne na ni. Pak ošetřovatel odejde.

* * *

"Proč u sebe měl seržant Shaftoe německou lahvičku s morfinem a německou stříkačku?" ptá se zvědavě Beck a dělá, co umí, aby to znělo jako běžná konverzace, a ne výslech. Je to však pro něj příliš velká námaha a na rty se mu zase tlačí úsměv. Je to úsměv zbitého psa. Roota děsí, protože Beck má na starosti udržet všechny na palubě naživu.

"To je pro mě novinka," říká Root.

"Morfin je přísně sledovaný," vysvětluje Beck. "Každá lahvička má číslo. Už jsme odeslali číslo lahvičky seržanta Shaftoa do Charlottenburgu a oni brzy zjistí, odkud pochází. I když nám to možná neřeknou."

"Dobrá práce. To by je mělo na chvíli zaměstnat. Tak co kdybyste zase šel velet lodi?" navrhuje Root.

"Ocitli jsme se v klidu před bouří," opáčí Beck, "a já nemám moc co na práci. Takže se snažím uspokojit svou zvědavost."

* * *

"Jsme v prdeli, že jo?" ozve se německý hlas.

"Cože?" zahuhlá Shaftoe.

"Říkal jsem, že jsme v prdeli! Vy jste prolomili Enigmu!"
"Co je to Enigma?"
"Nehraj si na blbečka," zavrčí Němec.
Shaftoovi se zježí chloupky na krku. Něco takového by Němec řekl těsně předtím, než by začal s mučením.
Shaftoe nasadí chladný, natvrdlý výraz, jaký používá, když se pokouší naštvat nějakého oficíra. Jak to jen s připoutanýma nohama jde, otočí se na bok směrem po hlase. Očekává orlího důstojníka SS v černé uniformě, holínkách, se smrtihlavem na límci a jezdeckým bičíkem, možná i s palečnicemi drženými v černých kožených rukavicích.
Místo toho neuvidí nikoho. Sakra! Zase má halucinace!
Pak se špinavý plátěný pytel na palandě naproti němu obrátí. Shaftoe zamrká a na jednom konci pytle rozezná hlavu: slámově blond, ale předčasně zpola oplešatělou hlavu s kontrastujícím černým vousem a kočičíma zelenýma očima. Plátěný oděv není pytel, nýbrž objemný svrchník. Ruce má muž zkřížené na prsou.
"Ale no tak," zamumlá Němec, "snažil jsem se jen navázat hovor." Otočí hlavu a chvíli si drbe nos o polštář. "Mně můžeš prozradit jakýkoliv tajemství," dodává. "Víš, už jsem Dönitze upozorňoval, že Enigma je na nic. Ale nic se nestalo. Akorát mi objednal novej kabát." Obrátí se a ukáže Shaftoovi záda. Rukávy oděvu jsou na konci sešité a na zádech zavázané. "První den dva to je pohodlnější, než by sis myslel."
* * *
Lodní důstojník odhrne kožený závěs, omluvně kývne a podá Beckovi novou dešifrovanou zprávu. Beck si ji přečte, zvedne obočí a unaveně zamrká. Pak se posadí ke stolu a patnáct vteřin civí do zdi. Poté zprávu zvedne a znovu si ji přečte.
"Stojí tu, že se vás už nemám na nic ptát."
"Cože!?"
"Za žádných okolností," rozvádí to Beck, "z vás nemám tahat další informace."
"Co to má hergot znamenat?"
"Pravděpodobně to, že víte něco, co se nemám dozvědět já," usoudí Beck.
* * *
Už je to asi dvě stě let, co měl Bobby Shaftoe naposledy v těle kapku morfinu. Bez něj nezná radost, dokonce ani pohodlí ne.
Stříkačka na polici pod šíleným Němcem ve svěrací kazajce se leskne jako chladná hvězda. Byl by radši, kdyby mu třeba trhali nehty nebo tak něco.
Ví, že se zlomí. Snaží se vymyslet způsob, jak se zlomit, aby přitom nezabil žádné mariňáky.
"Mohl bych ti tu stříkačku podat v zubech," navrhne muž, jenž se mu představil jako Bischoff.
Shaftoe si to přebere. "Výměnou za co?"
"Povíš mi, jestli byla Enigma prolomená."
"Aha." Shaftoovi se uleví. Bál se, že Bischoff třeba bude chtít vykouřit. "Myslíš to šifrovací tentononc, o kterým jsi mi vykládal?" Měli s Bischoffem spoustu času na povídání.
"Jo."
Shaftoe je zoufalý. Ale je taky velice popudlivý, což mu teď dobře poslouží. "Čekáš, že ti uvěřím, že seš jenom nějakej blázen, co je zvědavej na Enigmu, a ne důstojník německýho válečnýho námořnictva navlečenej do svěrací kazajky, aby mě oblafnul?"
Bischoffa to rozzlobí. "Už jsem ti říkal, že jsem Dönitzovi sdělil, že Enigma je na hovno! Takže když mi řekneš, že je na hovno, nebude to znamenat žádný rozdíl!"
* * *
"Na něco se vás zeptám," začne Root.
"Ano?" opáčí Beck a s viditelným úsilím zvedne obočí a zatváří se, jako by ho to zajímalo.
"Co jste o nás Charlottenburgu pověděl?"
"Jména, hodnosti, pořadová čísla, okolnosti zajetí."
"Ale to jste jim sdělil už včera."
"Ano."
"A jaké informace jste jim posílal v poslední době?"
"Žádné. Akorát sériové číslo z té lahvičky s morfinem."
"A jak dlouho poté, co jste jim ho nahlásil, vám poslali zprávu, že nás máte přestat vyslýchat?"
"Asi po pětačtyřiceti minutách," odpoví Beck. "Opravdu bych velice rád věděl, odkud ta lahvička pochází. Ale to je proti rozkazům."
* * *
"Mohl bych zvážit tu tvou otázku o Enigmě," řekne Shaftoe, "když mi povíš, jestli v týhle plechovce vezete nějaký zlato."
Bischoff svraští obočí, zřejmě má problém s překladem anglického slova gold - zlato. "Myslíš peníze? Geld?"
"Ne. Zlato. Drahej žlutej kov."
"Možná trochu," připouští Bischoff.
"Ne trochu," opravuje ho Shaftoe. "Tuny a tuny."
"Ne. U-booty nepřevážejí tuny zlata," odpoví Bischoff bezvýrazně.
"Mrzí mě, že jsi to řekl, Bischoffe. Už jsem si myslel, že my dva začínáme navazovat dobrej vztah. A pak mi zalžeš - ty sráči!"
K Shaftoovu překvapení a rostoucímu podráždění si Bischoff myslí, že být nazván sráčem je velice legrační. "Proč

bych ti měl lhát? Proboha, Shaftoe! Od chvíle, co ti parchanti prolomili Enigmu a radarem sledují všechno, co se kde pohne, byl potopený skoro každý U-boot, který vyplul na moře! Proč by Kriegsmarine nakládala tuny zlata na loď, o níž ví, že stejně skončí špatně!?"

"Proč se nezeptáš těch, co ho naložili na palubu U-553?"

"Ha! To jenom dokazuje, že seš na hovno!" prohlásí Bischoff. "U-553 byla potopená před rokem během útoku na konvoj."

"To teda ne. Před pár měsícema jsem byl na její palubě," namítne Shaftoe, "u Qwghlmu. Byla plná zlata."

"Blbost," nenechává se zviklat Bischoff. "Co bylo namalovaný na velitelský věži?"

"Lední medvěd s kríglem."

Dlouhé ticho.

"Chceš vědět víc? Šel jsem do kapitánovy kajuty," pokračuje Shaftoe, "a tam byla jeho fotka se dvěma dalšíma chlápkama, a když o tom teď přemejšlím, jeden z nich vypadal jako ty."

"Co jsme dělali?"

"Byli jste všichni v plavkách a na klíně jste měli děvky!" křičí Shaftoe. "Teda pokud to nebyly vaše ženy - v kterýmžto případě mě mrzí, že tvoje žena je děvka!"

"Cha cha cha!" řehtá se Bischoff, převrátí se na záda a chvíli hledí na potrubí, než si to sesumíruje v hlavě. Pak pokračuje. "Cha cha cha cha cha!"

"Co, řekl jsem právě nějaký tajemství? Jestli jo, tak do prdele s tebou i tvou mámou," vrčí Shaftoe.

"Becku!" zaječí Bischoff. "Achtung!"

"Co to děláš?" chce vědět Shaftoe.

"Chci ti dát tvůj morfin."

"Aha. Děkuju."

Půl hodiny nato se objeví skipper. Na důstojníka je poměrně dochvilný. Chvíli si s Bischoffem povídají německy. Shaftoe několikrát zaslechne slovo morfin. Skipper konečně zavolá ošetřovatele, který Shaftoovi zapíchne jehlu do paže a vstříkne mu asi polovinu obsahu stříkačky.

"Chcete něco říct?" zeptá se skipper Shaftoa. Vypadá jako docela milý chlapík. Teď všichni vypadají jako milí chlapíci.

Shaftoe nejdřív osloví Bischoffa. "Pane! Mrzí mě, že jsem na vás použil hrubší jazyk, pane!"

"To je v pořádku," opáčí Bischoff. "Byla to děvka, jak jsi říkal."

Skipper si netrpělivě odkašle.

"Jo. Jen jsem si tak říkal," řekne Shaftoe obraceje se na skippera, "nemáte na tomhle U-bootu nějaký zlato?"

"Ten žlutý kov?"

"Ano. Cihly zlata."

Velitel je pořád zmatený. Shaftoe začíná cítit určité poťouchlé uspokojení. Hrát si s myslí důstojníků není tak dobré jako mít mozek napuštěný čistými opiáty, ale v krajním případě to postačí. "Myslel jsem, že je vozej všechny tyhle U-booty," pokračuje.

Beck propustí ošetřovatele a pak si s Bischoffem delší dobu povídají německy o Shaftoovi. Uprostřed rozhovoru Beck Bischoffovi sdělí nějakou pořádnou pecku. Bischoff je ohromený a chvíli tomu odmítá uvěřit, ale Beck mu opakuje, že to je pravda. Pak se Bischoff začne znovu tak divně chechtat.

"Nesmí se tě na nic ptát," chechtá se Bischoff. "Rozkaz z Berlína. Cha cha! Ale já můžu."

"Jen do toho," vybídne ho Shaftoe.

"Pověz nám víc o tom zlatě."

"Dejte mi víc morfinu."

Beck znovu povolá ošetřovatele a ten Shaftoovi podá zbytek morfinu. Shaftoe se nikdy necítil lépe. Je to paráda! Dostává od Němců morfin výměnou za to, že jim prozradí německá vojenská tajemství.

Bischoff začne Shaftoa vyslýchat pořádně a Beck přihlíží. Shaftoe jim třikrát vypoví celý příběh o U-553. Bischoff je fascinován, Beck se tváří smutně a vyděšeně.

Když se Shaftoe zmíní o tom, že zlaté cihly na sobě mají vyražené čínské znaky, Bischoffovi s Beckem to vyrazí dech. Tváře se jim rozzáří, jako by jim je osvítil paprsek leteckého světlometu za bezměsíčné noci. Beck začne popotahovat, jako by chytil rýmu, a Shaftoe si užasle uvědomí, že pláče. Pláče hanbou. Ale Bischoffa to pořád zajímá.

Pak do kajuty vrazí důstojník a podá Beckovi nějakou zprávu. Očividně je šokován a strachem bez sebe. A nedívá na Becka, nýbrž na Bischoffa.

Beck se vzpamatuje a zprávu si přečte. Bischoff se vysune z palandy, zahákne bradu Beckovi za rameno a čte zároveň s ním. Vypadají jako dvouhlavá cirkusová atrakce, která se od nástupu Hoovera do úřadu nekoupala. Nejméně minutu oba mlčí. Bischoff je zticha, protože se mu v hlavě točí kolečka jako gyroskop torpéda. Beck mlčí, protože se o něj pokoušejí mrákoty. Z dálky Shaftoe slyší, jak zpráva, ať už se jedná o cokoliv, cestuje po U-bootu rychlostí zvuku. Někteří muži řvou vzteky, jiní vzlykají, další se hystericky smějí. Shaftoe usuzuje, že museli vyhrát nějakou významnou bitvu. Nebo prohrát. Možná zavraždili Hitlera. Možná vyplenili Berlín.

Beck je viditelně vyděšený.

Vrací se ošetřovatel. Zaujal strnulý vojenský postoj - Shaftoe vidí takovou formálnost na U-bootu poprvé. Krátce osloví Becka. Zatímco mluví, Beck neustále přikyvuje. Pak mu pomůže vysvléknout Bischoffa ze svěrací kazajky.

Bischoff je trochu ztuhlý a podlamují se mu nohy, ale rychle se vzpamatuje. Je menší než průměr, svalnatý, s útlým pasem, a jak seskakuje z palandy, připomene Shaftoovi jaguára vrhajícího se ze stromu. Srdečně si potřese rukou s ošetřovatelem i s nešťastným Beckem, načež otevře průlez vedoucí na můstek. V chodbičce je namačkaná polovina

posádky a pozoruje poklop. Když muži uvidí Bischoffa, zmocní se jich nadšení a začnou divoce jásat. Bischoff si se všemi potřese rukou a prochází ke svému stanovišti jako politik davem zbožňovatelů. Beck se odplíží druhým průlezem a ztratí se mezi dunícími motory.

Shaftoe nemá tušení, co se to tu sakra děje, dokud se asi o čtvrt hodinky později neobjeví Root. Root zvedne zprávu z podlahy a přečte si ji. Jeho věčně zmatený výraz, obvykle tak protivný, se mu v takovýchto chvílích hodí. "Tohle je zpráva pro všechny lodě na moři od nejvyššího velení německého válečného loďstva z Tirpitzufer v Berlíně. Stojí v ní, že U-691 - to je ta ponorka, na které jsme, Bobby - se zmocnili spojenečtí komandos a že napadla a potopila dojnou krávu v Atlantiku. Teď to vypadá, že je na cestě ke kontinentální Evropě, kde se zřejmě pokusí proniknout do německých námořních základen a potopit další lodě. Všechny německé námořní a letecké síly mají rozkaz U-691 hledat a při spatření ji okamžitě zničit."

"Kurva," pronese Shaftoe.

"Jsme ve špatný čas na špatném člunu," poznamená Root.

"Co je zač ten Bischoff?"

"Nedávno ho zbavili velení. Teď je zpátky."

"Ten šílenec tu velí?"

"Je to kapitán," podotkne Root.

"A kam teda plujeme?"

"Nejsem si jistý, jestli to ví aspoň on."

* * *

Bischoff zamíří do své kajuty a nalije si panáka koňaku. Poté se vydá do mapovny, které dává odjakživa přednost před svou kajutou. Je to jediné civilizované místo na ponorce. Kupříkladu tu je nádherný sextant v kazetě z leštěného dřeva. Z celé ponorky se sem sbíhají zvukovody, a i když do nich zrovna nikdo nemluví, jsou z nich slyšet útržky hovoru, vzdálený rachot motorů, pleskání rozdávaných karet, syčení vajíček dopadajících na pánvičku. Vajíčka! Díky bohu, že se jim podařilo spojit s dojnou krávou, ještě než byla potopena.

Rozvine si mapu zobrazující celý severovýchodní Atlantik v malém měřítku a je rozdělená do očíslovaných a písmeny označených čtverců pro lov na konvoje. Měl by se dívat na jižní konec mapy, protože tam se nyní nacházejí. Jeho ale pořád přitahuje sever - Qwghlmské souostroví.

Když si ho představí ve středu ciferníku, bude Velká Británie na pěti a šesti hodinách a Irsko na sedmi. Norsko je rovnou na východ na třech hodinách, Dánsko hned na jih od Norska na čtyřech a pod Dánskem v místě, kde se napojuje na Německo, je Wilhelmshaven. Francie, domov tolika U-bootů, je daleko na jihu - úplně mimo obraz.

U-boot mířící z otevřeného moře do bezpečného přístavu na pevninské Evropě by musel plout do francouzských přístavů v Biskajském zálivu - nejpravděpodobněji do Lorientu. Plavba do německých přístavů v Severním moři a Baltu by znamenala mnohem delší, obtížnější a nebezpečnější cestu. U-boot by se musel nějak dostat kolem Velké Británie. Jižní cestou by se musel odvážit přes kanál La Manche, který ti kazisvěti od Královského námořnictva proměnili (odhlédneme-li od toho, že je to hotová past praskající britskými radary) v bludiště potopených lodí a minových polí. Na severu je mnohem víc prostoru.

Pokud byl Shaftoův příběh pravdivý - muselo v něm být aspoň zrnko pravdy, protože kde jinde by sebral tu lahvičku s morfiem - pak by mělo být pro U-553 celkem snadné obeplout Velkou Británii severní cestou. Jenomže U-booty mají pořád nějaké mechanické závady, zvlášť když jsou chvíli na moři. Velitelé ponorek se obvykle spíš drželi pobřeží, místo aby se odvážili na širé moře, kde by v případě, že by jim úplně vypověděly motory, neměli nejmenší naději na přežití. V posledních několika letech byla u pobřeží Irska a Islandu opuštěna spousta postižených U-bootů.

Ale dejme tomu, že nějaký U-boot, pokulhávající kousek od břehu, náhodou zrovna míjel základnu Královského námořnictva v Qwghlmu právě ve chvíli, kdy na ni jiný U-boot prováděl nájezd, jak tvrdil Shaftoe. Pak by se do sítě torpédoborců a letadel, vyslaných proti nájezdníkům, mohla snadno chytit U-553, zvlášť pokud měla už na začátku omezené možnosti manévrování.

V Shaftoově příběhu jsou dvě nepravděpodobné věci. Za prvé, že by U-boot vezl zlatý poklad. Za druhé, že by U-boot mířil do německých přístavů, místo aby zamířil do Francie.

Tyto dvě věci dohromady jsou ale přijatelnější než každá sama o sobě. U-boot vezoucí tolik zlata mohl mít hromadu dobrých důvodů plout rovnou do otčiny. Nějaká vysoce postavená osoba chtěla udržet zlato v tajnosti. Nejen v tajnosti před nepřítelem, ale i v tajnosti před ostatními Němci.

Proč by Japonci dávali Němcům zlato? Němci jim museli dát něco na oplátku: strategické materiály, plány na nové zbraně, poradce, něco takového.

Začne psát zprávu:

Dönitzi!

Tudy je Bischoff. Jsem zpátky ve velení. Díky za příjemnou dovolenou. Velice mi prospěla.

Ten váš rozkaz, aby nás potopili, je vysoce necivilizovaný. Muselo dojít k nedorozumění. Nemůžeme si to vyjasnit z očí do očí?

Jeden opilý lední medvěd mi vyprávěl tuze zajímavé věci. Tak za hodinu bych to mohl vyslat do éteru. A protože Enigmě stejně nedůvěřuju, nebudu se ani namáhat to zašifrovat.

S úctou Váš

Bischoff

* * *

Přes sluncem zalité moře od Gibraltaru na sever putuje hejno bílých véček. Na vrcholku každého V je maličká muška. Ty mušky jsou lodě převážející do Velké Británie megatuny válečných krámů a tisíce vojáků ze severní Afriky (kde už

jejich služeb není zapotřebí). Tak to připadá pilotům letadel nad Biskajským zálivem. Všichni piloti a letadla jsou buď z Anglie, nebo z Ameriky - Biskaj teď patří Spojencům a pro posádky U-bootů se změnil v hotové peklo.

Většina věček míří rovnoběžně přímo k severu, ale několik se jich neustále kroutí: to jsou torpédoborce, které doslova krouží kolem plahočících se nákladních lodí a s pomocí sonaru propátrávají mořské hlubiny. Tyhle plechovky konvoje ochrání, takže piloti letadel usilující najít U-691 můžou pátrat někde jinde.

Slunce vrhá před každou loď hluboký stín. Hlídky mhouří oči s panenkami zúženými do velikosti špendlíkových hlaviček, jak se snaží prohlédnout mořskou záři, ale stínem jejich zrak proniká asi stejně jako dřevem. Kdyby tam bylo vidět, mohly by si všimnout, že jedna z velkých dopravních lodí v přední řadě má podivné přídavné zařízení: těsně před přídí lodi a kousek stranou od ní z vody trčí roury. Vlastně je to svazek trubek, jedna nasává vzduch, druhá vyplivuje výfukové plyny z dieselů, další obstarává informace ve formě světla odráženého hranoly. Pokud byste ten proud informací sledovali několik yardů pod hladinu, ocitli byste se v očním nervu jistého Kapitänleutnanta Güntera Bischoffa. Nerv zase vede do jeho mozku, v němž to přímo vře.

Ve věku sonaru byl Bischoffův U-boot jako krysa v tmavém, zasviněném, nekonečném sklepě, ukrývající se před člověkem, jenž nemá baterku ani lucernu, jen dva kamínky, které zajiskří, když se jimi o sebe třískne. Bischoff v těch dobách potopil velkou spoustu lodí.

Jednoho dne, zatímco byl na hladině a snažil se dostat přes Karibik, objevila se nad ním z ničeho nic catalina. Bylo jasno, takže měl Bischoff dost času se ponořit. Catalina shodila několik hlubinných náloží a odletěla. Musela být na hranici svého doletu.

Dva dny nato se fronta pohnula, bylo polojasno a Bischoff udělal chybu, že polevil v pozornosti. Našla je další catalina. Tato se cestou ukrývala v mracích a počkala si, až U-691 popluje přes kousek hladiny, na nějž dopadalo sluneční světlo, načež vyrazila do útoku a zaměřila svůj stín nad můstek U-bootu. Naštěstí zdvojnásobil Bischoff nahoře v sluncem ozářené části protiletecké hlídky. To znamenalo, že na palubě neustále postávali dva do pasu nazí, páchnoucí, neoholení, opálení muži stínící si rukama oči proti slunci. Jeden cosi tázavě poznamenal, což Bischoffa probralo. Pak obě hlídky roztrhala na kusy raketa. Dalších pět jeho mužů zranila střelba z kanónů a raket, než Bischoff dokázal dostat loď pod hladinu.

Dalšího dne byla obloha zakrytá modrošedými mračny od obzoru k obzoru. U-691 byla daleko mimo dohled z pevniny. Přesto nechal Bischoff Holze, svého šéfinženýra, nejdřív vysunout periskop. Pak sám pečlivě prohlédl hladinu. Spustili diesely a zamířili k východu. Jejich plavba skončila, ponorka byla poškozená a byl čas se vrátit domů.

Dvě hodiny nato se z mračného pokryvu spustil hydroplán a snesl na ně protáhlé černé vajíčko. Bischoff byl právě na můstku a těšil se z čerstvého vzduchu. Měl tolik duchapřítomnosti, že do zvukovodu zaječel něco o únikové akci. Kormidelník Metzger ponorku okamžitě otočil na pravobok. Bomba dopadla do vody přesně v místě, kde by bývala byla paluba U-691.

A tak to pokračovalo, dokud se nedostali hodně daleko od pevniny. Když konečně dokulhali na základnu v Lorientu, Bischoff svým nadřízeným odvyprávěl celý příběh s pověrčivou bázní, než mu konečně prozradili, že nepřítel má tu novou vymyšlenost nazývanou radar.

Bischoff prostudoval a přečetl všechna zpravodajská hlášení: Spojenci ten krám začínali cpát dokonce i do letadel! Mohlo to zahlédnout periskop!

Jeho U-boot už není krysa v tmavém sklepě. Teď je jako vážka bez křídel, plazící se přes neposkvrněný ubrus v jasném odpoledním slunci.

Dönitz, bůh mu žehnej, se snaží budovat nové U-booty, které mohou zůstat pořád ponořené. Ale musí žebrat o každou tunu oceli a o služby každého inženýra. Mezitím tu je nouzové řešení: šnorchl. Je to vlastně potrubí, roura, která vyčnívá z vody a umožní vám používat diesel i pod hladinou, třebaže jen v malé hloubce. Dokonce i šnorchl se ukazuje na radaru, ale ne tak jasně. Pokaždé, když se U-691 vynoří na déle než hodinu, je nahoře Holtz, pracuje na šnorchlu, přivařuje k němu nové kousky, odvrtává staré a celé to obaluje gumou nebo něčím podobným, o čem doufá, že to na radaru nebude vidět. Inženýři, kteří před šesti měsíci v Lorientu šnorchl nainstalovali, by ho dneska nepoznali, protože se vyvinul, stejně jako se z rejska vyvinul tygr. Kdyby Bischoff dokázal dostat U-691 zpátky do bezpečného přístavu, mohli by se z Holtzových novot poučit i další a těch pár U-bootů, co ještě nebylo potopeno, by z jeho pokusů mohlo těžit.

Bischoff se probere ze zamyšlení. Takhle určitě umírají důstojníci a nechávají pozabíjet své muže: tráví víc času zkoumáním minulosti než plánováním budoucnosti. Uvažovat o tom všem je pro Bischoffa skoro jako onanování. Musí se soustředit.

S tím, že by ho potopili Němci, si nemusí dělat starosti. Jakmile poslal Dönitzovi zprávu, v níž mu vyhrožoval, že prozradí tu věc se zlatem, Dönitz všeobecný rozkaz potopit U-691 stáhl. Je tu ale možnost, že nějaká loď sice dostala první, ale už ne druhý rozkaz, a tak se musí mít pořád na pozoru.

O nic celkem nejde. Z německého válečného loďstva už nezůstalo skoro nic, co by ho mohlo potopit. Musí se bát toho, že by ho mohli potopit Spojenci. Až si uvědomí, že tenhle konvoj sleduje už dva dny, pořádně se namíchnou. Bischoff je sám naštvaný. Je to rychlý konvoj, jenž se chrání plavbou cikcak, a pokud U-691 nepopluje přesně stejně jako loď nad ní, buď ji ta loď rozmačká, nebo vypadne z jejího stínu a někdo si jí všimne. To znamená velké vypětí pro velitele i posádku a značně to vyčerpává zásoby benzedrinu. Ale zatím urazili pět set mil! Brzy budou mít osudový Biskajský záliv za zády, Bretaň bude na pravoboku a Bischoff bude mít na vybranou: buď odbočit napravo do La Manche, což by byla sebevražda, nebo to vzít na sever mezi Británií a Irskem, což by byla sebevražda, nebo plout na západ kolem Irska, což by byla sebevražda.

Pochopitelně tu pořád je Francie, což je spřátelené území, ale je jako siréna, jejímž svodům je třeba odolat. Bischofť nemůže s U-bootem jen tak narazit na nějakou bohem zapomenutou pláž, on ji chce dostat na pořádnou základnu.

Jenomže obloha nad pořádnými základnami je zamořená catalinami, ozařujícími moře ďábelským světlem svých radarů. Je mnohem chytřejší nechat je, aby si mysleli, že míří do Francie, a pak se místo toho vydat do německého přístavu.

Tak to aspoň vypadalo předevčírem. Dnes ho tíží složitost vlastního plánu.

Stín lodi nad nimi najednou vypadá mnohem delší a hlubší. To znamená, že buď se právě hrozivě zrychlilo otáčení Země a slunce se přesunulo do jiného úhlu, nebo že loď míří na ně. "Ostře na pravobok," pronese Bischoff tiše. Jeho hlas se nese trubkou až k muži ovládajícímu kormidlo. "Něco nového na rádiu?"

"Nic," odpovídá Funkmaat. To je zvláštní. Když lodi začnou s manévrem, slaďují se podle rádia. Bischoff otočí periskop a uvidí nákladní loď, která se ho pořád snaží nabrat. Zkontroluje kurz. Ten šmejd se otočil o celých devadesát stupňů!

"Viděli nás," prohlásí. "Hned se ponoříme." Ale než přijde o možnost používat periskop, otočí jím o tři sta šedesát stupňů, jen aby se přesvědčil, že jeho mentální mapa konvoje je přesná. Více méně je. Támhle ten torpédoborec je přímo tam, kde si myslel, že bude. Zastaví otáčející se periskop a zakřičí souřadnice cíle. Torpedomaat čísla zopakuje, zatímco je zadává do zaměřovacího počítače: nejnovější, plně analogové věcičky. Počítač předrtí pár výpočtů a nastaví gyroskopy na několika torpédech. Bischoff řekne: "Pal, pal, pal." Všechno se odehrává téměř zároveň. Sbor dieselových bucharů, který je posledních pár dní pomalu dohánět k šílenství, nahradí překvapivé ticho. Teď plují na baterie.

A jako to bylo vždycky a bude ještě nejméně dalšího půl století, baterie je zbrzdí. Konvoj jako by odskočil, jak se rychlost U-691 sníží na ubohé převalování. Torpédoborce dokážou plout nejméně pětkrát rychleji než oni teď. Bischoff tuhle část nenávidí.

"Torpédoborec provádí úhybné manévry," hlásí operátor sonaru.

"Měli jsme čas zachytit předpověď počasí?" zeptá se Bischoff.

"Bouřková fronta se večer posune. Zítra bude hnusně."

"Tak zkusíme zůstat naživu, dokud bouřka neudeří," navrhne Bischoff. "Pak tenhle kýbl sraček protáhneme přes kanál rovnou Winstonu Churchillovi pod nosem, a jestli zemřeme, zemřeme jako muži."

Z vody vychází příšerný randál a proniká trupem. Muži zasmušile zajásají. Právě potopili další loď. Hurá!

"Myslím, že to byl ten torpédoborec," hlásí operátor sonaru, jako by nemohl uvěřit jejich štěstí.

"Ta samonaváděcí torpéda jsou pořádný svinstvo," opáčí Bischoff, "teda když se neobrátí a nenarazí do tebe."

Jeden torpédoborec potopený, zbývají tři. Kdyby potopili ještě jeden, měli by šanci zbylým dvěma uniknout. Ale utéct třem torpédoborcům je téměř nemožné.

"Co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek," poznamená Bischoff. "Periskopovou hloubku! Kouknem se, co se to tam, sakra, děje, dokud jsou vyvedení z konceptu."

Je to takhle: jeden torpédoborec se potápí a další mu pluje na pomoc. Zbylé dva míří k místu, kde byla U-691 před třiceti vteřinami, ale zdržuje je, že se musejí prodírat středem konvoje. Téměř vzápětí začnou střílet z děl. Bischoff vyšle několik torpéd na asistující torpédoborec. Všude kolem nich vybuchují gejzíry vody, jak je zasypávají střely z druhých dvou torpédoborců. Bischoff znovu otočí periskop kolem dokola a upřesňuje si polohu lodí.

"Ponořit!" rozkáže.

Pak dostane lepší nápad. "Ruším rozkaz! Vynořit a plnou parou vpřed."

Každá jiná posádka by mu v téhle chvíli podřízla krk a pak se vzdala. Ale tihle hoši ani nezaváhají. Buď ho opravdu milují, nebo si už všichni myslí, že stejně umřou.

Následuje dvacet vteřin čisté hrůzy. U-691 se řítí po hladině a manévruje jako messerschmidt, jak všude kolem ní dopadají do vody střely. Z průlezu se hrnou námořníci, kteří v jasném slunci vypadají jako vězni ze zajateckého tábora, a snaží se nespadnout z paluby naklánějící se hned na jednu, hned na druhou stranu a zapínají karabiny svých bezpečnostních lan, než je spláchnou vodotrysky z vybuchujících náloží. Vrhají se k dělům.

Pak se mezi ně a dva torpédoborce dostane velká přepravní loď. Na minutu jsou v bezpečí. Bischoff je nahoře na velitelské věži. Obrací se k zádi, aby se podíval na druhý torpédoborec, který bláznivě krouží, jak se snaží setřást samonaváděcí torpéda.

Když opustí úkryt za velkou lodí, Bischoff vidí, že si rozložení konvoje zapamatoval více méně přesně. Vydá další rozkazy kormidlu a strojovně. Než mají dva útočící torpédoborce šanci znovu spustit palbu, Bischoff se dostává mezi ně a přepravní loď plnou vojáků, sešlý zaoceánský parník pokrytý narychlo vrstvou vojenské kamuflážní barvy. Nemůžou po něm střílet, aniž by přitom rozsekali na cucky své vlastní vojáky. On ale může střílet po nich. Když nad sebou Bischoffovi muži uvidí parník a před sebou bezmocné torpédoborce, pustí se do zpěvu; je to oslavný pijácký popěvek.

U-691 je nahoře po zuby ozbrojená kvůli hrozbě ze vzduchu. Bischoffovi muži začnou střílet na torpédoborce ze všech malých i středně velkých zbraní, aby posádce palubního děla umožnili vypálit. Z této vzdálenosti projde náboj skrz trup torpédoborce a na druhé straně vyletí ven, aniž by vybuchl. Člověk musí být trpělivý, nespěchat a mířit na stroje. Bischoffova posádka to dobře ví.

Z hlavně palubního děla zahřmí dunivý výstřel. Náboj se odráží od hladiny a zasáhne bližší z torpédoborců přímo do kotlů. Torpédoborec sice nevybuchne, ale zůstane sedět na vodě. Párkrát vystřelí i na druhý torpédoborec a podaří se jim vyřadit jedno dělo a jedno odpalovací zařízení na hlubinné nálože. Pak hlídky zahlédnou blížící se letadla. Je čas se ponořit. Než zajedou pod hladinu, Bischoff se ještě naposledy rozhlédne periskopem a s úžasem vidí, že torpédoborec, jenž se snažil uhnout torpédům, uspěl. Dvě torpéda se zřejmě otočila zpět a zasáhla místo toho loď na přepravu vojska.

Ponoří se rovnou do sto šedesáti metrů. Torpédoborce po nich osm hodin házejí hlubinné nálože. Bischoff si jde zdřímnout. Když se probudí, duní kolem vybuchující hlubinné nálože a všechno je v pořádku. Nahoře už by měla být tma a bouřka: špatné počasí pro cataliny. Vyhne se torpédoborcům tím, že (ve zkratce) dělá chytré věci, které se naučil

a tvrdě za ně zaplatil. U-boot je tenký jako pletací jehlice, a když ho otočíte přímo k sonaru nebo od něj, signál se od něj téměř neodráží. Stačí jenom mít přehled o tom, kde se nacházíte vzhledem k torpédoborcům.

Po další hodině to torpédoborce vzdají a odplouvají. Bischoff vyvede U-691 k hladině do periskopové hloubky a otočí ji přímo doprostřed La Manche, jak bylo řečeno. Periskopem se přesvědčí, že počasí je, jak bylo také řečeno, hnusné.

Ti parchanti mají v mapě zapíchnutý velký, tlustý červený špendlík označující jeho poslední polohu podle hlášení torpédoborců. Kolem toho špendlíku budou s každou hodinou kreslit zvětšující se kruhy, rozšiřující se prstence obklopující všechny body v oceánu, kde by v dané chvíli mohla U-691 být podle odhadu založeného na její rychlosti. Počet čtverečních mil, jež bude třeba propátrat, se bude zvětšovat jako druhá mocnina poloměru tohoto kruhu.

Proplout kanálem pod vodou prostě nepůjde - narazili by na některou z těch lodí, jež Britové potopili, aby U-bootům zabránili provádět právě tohle. Jediná cesta je na hladině, a taky je setsakra rychlejší. Tím vyvstává otázka letadel. Letadla nepátrají po samotné ponorce, která je maličká a tmavá, ale po její brázdě, která je bílá a na klidné hladině se táhne celé míle. Za U-691 dnes v noci žádná brázda nebude - nebo spíš bude, ale ztratí se v mnohem silnějším náhodném šumu. Bischoff se rozhodne, že urazit vzdálenost co nejrychleji je v dané chvíli mnohem důležitější než opatrnost, a tak ponorku vyvede na hladinu a šlápne na plyn. Sice tak spotřebuje strašnou spoustu paliva, ale U-691 má dosah jedenáct tisíc mil.

Někdy kolem poledne příštího dne, jak si tak U-691 proráží cestu vražednou bouří, vypluje z Doverské úžiny a dostává se do Severního moře. Musí svítit na každé radarové obrazovce v Evropě, ale v takovém počasí toho letadla moc nezmůžou.

"Zajatec Shaftoe s vámi chce mluvit," hlásí Beck, jenž se vrátil k zástupcování, jako by se nic nestalo. Válka naučí člověka dokonale ignorovat jisté věci. Bischoff kývne.

Shaftoe vstoupí na můstek v doprovodu Roota, který očividně slouží jako tlumočník, duchovní vůdce anebo jízlivý pozorovatel. "Znám místo, kam bysme mohli jít," říká Shaftoe.

Bischoffa to vyvede z míry. Celé dny už nepomyslel na to, kam vlastně míří. Mít nějaký jasný cíl je pro něj téměř nepochopitelné.

"Je -" Bischoff pátrá po výrazu - "dojemné, že se o to zajímáte."

Shaftoe pokrčí rameny. "Slyšel jsem, že jste s Dönitzem v pořádnejch sračkách."

"Není to tak zlé jako předtím," odtuší Bischoff a okamžitě ocení lidovou moudrost Američanovy venkovské metafory. "Jsem pořád tam, ale teď jsem hlavou nahoru místo obráceně."

Shaftoe se nadšeně zasměje. Jsou teď všichni kámoši. "Máte tu nějakou mapu Švédska?"

To Bischoffovi připadá jako dobrý, ne však moc chytrý nápad. Hledat dočasné útočiště v neutrální zemi: prima. Ale je mnohem pravděpodobnější, že s ponorkou narazí na skálu.

"Tady je zátoka u takovýho malýho městečka," vykládá Shaftoe. "Známe hloubky."

"A odkudpak?"

"Protože jsme tu pitomou zátoku sami mapovali šutrem na provázku. Je to pár měsíců."

"Bylo to předtím, nebo potom, co jste se nalodili na ten záhadný U-boot plný zlata?" chce vědět Bischoff.

"Těsně předtím."

"Nebude vadit, když se zeptám, proč americký mariňák a kaplan z ANZAC ve Švédsku, v neutrální zemi, prováděli batymetrický průzkum?"

Shaftoovi to očividně vůbec nevadí. V tak dobré náladě je po morfinu. Začne s dalším příběhem. Tento začíná na pobřeží Norska (schválně příliš nerozvádí, jak se tam dostal) a je o tom, jak Shaftoe vedl Enocha Roota a tucet dalších mužů včetně jednoho, který měl těžké zranění na noze způsobené sekerou (Bischoff zvedne obočí), na lyžích přes celé Norsko do Švédska a cestou likvidovali Němce hlava nehlava. Ve Švédsku se příběh na chvíli utopí, protože došli Němci k zabíjení, ale Shaftoe vycítí, že mu Bischoff přestává věnovat pozornost, a snaží se přidat trochu vzrušení popisem, jak důstojníkovi, jenž se dostal do konfliktu se sekerou, postupovala sněť po noze až k pánvi. A právě když Bischoffa začne konečně zajímat, jak ten chudák se snětí v noze dopadl, příběh se znovu otočí. Dostávají se do malé rybářské vesničky v Botnickém zálivu. Důstojník se snětí je předán do rukou místního doktora. Shaftoe a jeho kamarádi zalezou do lesa a navážou zjevně nepříliš přátelský vztah s jistým finským pašerákem a jeho čilou dcerou. Teď je jasné, že se Shaftoe dostal k oblíbené části svého příběhu, kterou je ona finská děva. A opravdu, ač do této chvíle bylo vyprávění neurvalé a hrubé, nyní se mění téměř v poetické - do té míry, že těch pár členů Bischoffovy posádky, kteří trochu rozumějí anglicky, začínají okounět v doslechu. Děj příběhu jde v této chvíli v podstatě k šípku, a třebaže je vyprávění samo velmi zábavné, očividně nikam nevede. Bischoff Shaftoa konečně přeruší otázkou: "A co ten chlapík s nemocnou nohou?" Shaftoe se zamračí a kousne se do rtu. "Jo ten," zabručí nakonec, "tak ten umřel."

"Kámen na provázku," pobízí jej Enoch Root. "Pamatuješ? Proto jsi ten příběh začal vykládat."

"Aha, jasně," pleskne se Shaftoe do čela, "přišli a naložili nás na takovou malou ponorku. Tak jsme se dostali na Qwghlm a viděli ten U-boot se zlatem. Ale než mohli vplout do přístavu, museli dostat mapu. Tak jsme s poručíkem Rootem vyrazili na zasraný pramici se šutrem na provázku a zmapovali ho."

"A kopii té mapy máte pořád ještě s sebou?" otáže se Bischoff skepticky.

"Ne," odpoví Shaftoe s klidem, jenž by byl u méně charismatického muže nesnesitelný. "Ale poručík si ji pamatuje. On je na čísla machr. Že jo, pane?"

Enoch skromně pokrčí rameny. "Tam, kde jsem vyrůstal, bylo naučit se zpaměti číslo pí něco, co se nejvíc přibližovalo zábavě."

KANIBALOVÉ

Goto Dengo prchá bažinou. Je si naprosto jistý, že ho pronásledují kanibalové, kteří si právě uvařili přítele, s nímž byl

přednedávnem vyplaven na břeh. Vyšplhá po spleti lián a ukryje se několik metrů nad zemí. Muži s oštěpy prohledají celou oblast, jeho však nenajdou.

Goto Dengo omdlí. Když znovu nabyde vědomí, je tma a po větvích kolem něj se pohybuje nějaký malý živočich. Je tak hladový, že po zvířeti naslepo sáhne. Je velké asi jako domácí kočka, ale má dlouhé, kožovité paže. Je to nějaký netopýr. Několikrát Goto Denga pokouše na ruce, než se mu podaří ho rozmačkat. Pak ho sní syrového.

Nazítří se vydává do bažiny a snaží se dostat co nejdál od kanibalů. Kolem poledne narazí na potok - první, jaký tu viděl. Voda z Nové Guineje většinou prosakuje na povrch v bažinách, ale tady je skutečný proud studené, čisté vody, právě dost úzký, aby se dal přeskočit.

O pár hodin později naráží na další vesnici, jež se podobá té první, jen je o polovinu menší. A hlav tu také visí méně. Zdejší lovci lebek možná nebudou tak děsiví jako ti předchozí. Znovu tu hoří velký oheň, na němž se v kotli vaří jakási bílá hmota: v tomto případě vypadá kotel na wok, který zřejmě někde směnili. Lidé z vesnice netuší, že poblíž číhá vyhladovělý japonský voják, a tak se nemají příliš na pozoru. Za soumraku, když z bažin v hustém mračnu vyrážejí na lov komáři, zalezou všichni lidé do domů. Goto Dengo doběhne doprostřed mýtiny, popadne wok a uteče s ním. Ovládne se a do jídla se pustí, teprve až je dost daleko od vesnice a opět ukrytý na stromě. Pak začne hltat. Pokrm je gumovitý gel, který vypadá na čistý škrob. Ani pro hladem umírajícího muže nemá žádnou chuť. Goto Dengo nicméně wok dočista vylíže. Přitom ho cosi napadne.

Příští ráno, když z moře vyskočí sluneční bublina, klečí Goto Dengo na dně potoka, nabírá do woku vodu a krouží jím, hypnotizován vírem hlíny a pěny, v němž se pomalu objevuje blyštivý střed.

Příštího rána stojí Dengo na kraji vesnice, všem hezky na očích, a křičí: " Uláb! Uláb! Uláb!", což je výraz, jakým lidé v první vesnici označovali zlato.

Vesničané vylezou maličkými dvířky, zprvu zmatení, ale když uvidí, jak mu z ruky visí wok, zmocní se jich hněv, jako když zpoza mraků vyjde slunce. Jeden muž vyrazí s oštěpem přímo přes palouk. Goto Dengo odskáče, ukryje se za kokosovou palmou a wok si drží na prsou jako štít. "Uláb! Uláb!" opakuje pořád dokola. Válečník zaváhá. Goto Dengo natáhne ruku a pohybuje jí, až si najde paprsek světla, pak opatrně rozevře prsty. K zemi se snáší maličký vodopád třpytivých vloček, chytajících sluneční světlo, než zmizí zpátky ve stínu a při dopadu na spadané listí zasyčí.

To upoutá pozornost. Muž s oštěpem se zastaví. Někdo za ním říká cosi jako patah.

Goto Dengo dá wok dolů, opře si ho o předloktí a nasype do něj hrst zlatého prachu. Vesničané ohromeně přihlížejí a o patah si už šeptají skoro všichni. Goto Dengo vstoupí na palouk a wok před sebou drží jako dar pro válečníka s oštěpem. Předvádí jim svou nahotu a bídný stav. Nakonec se sveze na kolena, hluboko skloní hlavu a postaví wok na zem u válečníkových nohou. Zůstává klečet se skloněnou hlavou, aby věděli, že pokud chtějí, můžou ho zabít.

Tedy pokud by zároveň chtěli přijít o nově nalezenou zásobu zlata.

Celou věc je nutné projednat. Liánou mu svážou lokty za zády, na krk mu vloží smyčku a připoutají ho ke stromu. Poté se kolem něj shromáždí všechny děti z vesnice a civí na něj. Mají purpurovou kůži a kudrnaté vlasy. Kolem hlav jim bzučí mouchy.

Wok je odnesen do chýše ozdobené větším počtem lidských lebek než ostatní. Tam také zamíří všichni muži a následuje zuřivá debata.

Jakási blátem natřená žena s povislými, vyzáblými prsy Goto Dengovi přinese polovinu skořápky kokosového mléka a hrst bílých, jako článek prstu velkých larev zabalených do listů. Celé tělo má pokryté překrývajícími se jizvami po trichoficiích a kolem krku náhrdelník, jenž je zjevně tvořen jedním lidským prstem nataženým na provázku. Larvy se kroutí, když do nich Goto Dengo kousne.

Děti se místo na něj jdou podívat na dvojici amerických P-38 prolétávajících nad nimi směrem k oceánu. Goto Denga letadla nudí, a tak si dřepne na paty a sleduje zvěřinec členovců sbíhajících se k němu v naději, že mu budou moct pít krev, ukousnout si kousek z jeho masa, rozežrat mu oční bulvy nebo do něj naklást vajíčka. Dřep je vhodná pozice, protože každých pět vteřin si musí otřít obličej o jedno a pak o druhé koleno, aby dostal všechny ty brouky z očí a nosu. Ze stromu slétne pták, neohrabaně mu přistane na hlavě, cosi mu vyzobne z vlasů a zase odletí. Z konečníku mu vystříkne horká krev a pod chodidly mu vytváří kaluž. Na kraji kaluže se shromažďuje houf potvůrek se spoustou nožiček a pouští se do hodování. Goto Dengo se odsune stranou a získává několikaminutový oddech.

Muži v chýši došli k nějakému rozhodnutí. Napětí je prolomeno. Ozývá se i smích. Goto Denga maně napadá, co asi tihle chlapíci považují za legrační.

Na palouk vychází muž, jenž ho chtěl prve probodnout, popadne jeho vodítko a škubnutím ho zvedne na nohy. "Patah," praví.

Goto Dengo se podívá na oblohu. Připozdívá se, ale nerad by jím vysvětloval, že by mohli klidně počkat do zítřka. Klopýtá přes palouk k ohni a ukáže hlavou na pánev naplněnou mozečky. "Wok," řekne.

Nefunguje to. Myslí si, že chce vyměnit zlato za wok.

Následuje asi osmnáct hodin nedorozumění a neúspěšných pokusů se domluvit. Goto Dengo málem zemře. Aspoň má pocit, že umírá. Když není v pohybu, posledních několik dní ho dostihne. Ale konečně, uprostřed příštího dopoledne, se dostane k tomu, že jim může předvést svou magii. Dřepne si do nedalekého potoka - lokty už má volné - wok v rukou, a obklopen skeptickými vesnickými tatíky, kteří pevně drží prostou smyčku, již má stále na krku, začne rýžovat zlato. Během několika minut se mu podaří ze dna potoka dostat několik vloček, čímž jim předvede podstatu věci.

Chtějí se to naučit sami. Tohle čekal. Pokouší se jednomu z nich ukázat, jak na věc, ale (jak se Goto Dengo kdysi dávno sám poučil) je to jedna z těch činností, které vypadají snazší, než ve skutečnosti jsou.

Zpátky do vesnice. Dokonce na noc dostane přidělené místo na spaní: nacpou ho do dlouhého, úzkého pytle spleteného z trávy a nad hlavou mu ho pevně zavážou - tak se chrání před tím, aby je ve spánku nesežral hmyz zaživa.

Dostává malarický záchvat; se silou prudkého příboje jím střídavě zmítá horko a zima.

Na nějakou dobu přestává vnímat čas. Později si uvědomuje, že tu musí být už poměrně dlouho, protože zlomený ukazováček mu srostl nakřivo a odřeniny od korálů se mu změnily v pole jemných vodorovných jizviček připomínajících vlákna ve dřevě. Celý je natřený blátem a je cítit kokosovým olejem a kouřem, který domorodci vhánějí do chýší, aby z nich vyhnali brouky. Jeho život je jednoduchý: když ho malárie dožene na pokraj smrti, sedí před padlou palmou a bezduše z ní celé hodiny odřezává kousky, čímž pomalu vytváří hromadu vláknité bílé hmoty, z níž ženy vaří škrob. Když se cítí lépe, dovleče se k potoku a rýžuje zlato. Vesničané na oplátku dělají, co mohou, aby Nové Guineji zabránili ho zabít. Je tak slabý, že když se vydá do lesa, ani se nenamáhají posílat s ním průvodce.

Nebýt té zatracené malárie, hmyzu, neustávajícího průjmů a následných hemoroidů a skutečnosti, že zdejší lidé jsou špinaví, smrdí, jedí se navzájem a lidské hlavy používají jako výzdobu, byl by to idylický tropický ráj. Když se Goto Dengovi rozjasní v hlavě, myslí jedině na to, že v této vesnici je jeden chlapec, který vypadá asi tak na dvanáct. Pamatuje si na jiného dvanáctiletého hocha, který byl zasvěcen tak, že vrazil oštěp do srdce jeho kamarádovi, a říká si, koho asi použijí při zasvěcovacím obřadu tohoto kluka.

Čas od času vesničtí stařešinové chvíli tlučou na dutý kmen, pak se postaví a poslouchají, jak v dalších vesnicích také tlučou na duté kmeny. Jednoho dne je tlučení zvlášť dlouhé a zdá se, že vesničany to, co slyšeli, potěšilo. Příštího dne mají návštěvu: čtyři muže a dítě, kteří mluví zcela odlišným jazykem. Jejich výraz pro zlato je gabitisa. Dítě, jež mají s sebou, je asi šestileté a očividně retardované. Dochází k vyjednávání. Něco zlata, které Goto Dengo vyrýžoval z potoka, je vyměněno za retardované dítě. Čtyři návštěvníci pak zmizí v pralese i se svou gabitisou. Během několika hodin je retardované dítě přivázané ke stromu a dvanáctiletý kluk ho ubodá k smrti, čímž se z něj stane muž. Po nějakém tom předvádění se a tancování se starší muži posadí na mladého muže, do kůže mu vyřežou složité dlouhé rýhy a nacpou do nich bláto, aby po zahojení vznikly dekorativní výrazné jizvy.

Goto Dengo může jen ohromeně zírat s otevřenou pusou. Pokaždé, když začne uvažovat o tom, co bude za dalších patnáct minut, a snaží se vymyslet nějaký plán, vrátí se malárie a na týden na dva ho sklátí, vymaže mu mozek a donutí ho začít znovu od začátku. Přes to všechno se mu podaří dostat z potoka dalších pár set gramů zlata. Čas od času vesnici navštíví poměrně světlí obchodníci, kteří se přesouvají podél pobřeží v kánoích s vahadly a hovoří zase jiným jazykem. Tito obchodníci se začínají objevovat častěji a vesničané směňují zlatý prach za betelové ořechy, které žvýkají, protože se po nich cítí dobře, a občas i za láhev rumu.

Jednoho dne se Goto Dengo vrací od řeky se lžičkou zlatého prachu ve woku, když z vesnice zaslechne hlasy - hlasy hovořící s kadencí, kterou kdysi znal.

Všichni muži z vesnice, asi dvacet celkem, stojí zády ke kokosovým palmám s rukama spoutanýma provazem za kmenem. Několik z nich je mrtvých, střeva mají vyhřezlá na zem a již celá zčernalá od much. Jeden, který není ještě docela mrtvý, slouží jako terč pro bodáky několika desítek vyhublých, nepříčetných japonských vojáků. Ženy by měly stát kolem a ječet, ale nejsou nikde k vidění. Musí být v chýších.

Z jedné chýše pyšně vyleze muž v uniformě poručíka, široce se usmívá, hadrem si z penisu otírá krev a málem šlápne na mrtvé dítě.

Goto Dengo pustí wok a zvedne ruce nad hlavu. "Jsem Japonec!" zakřičí, i když by v této chvíli nejradši řekl: "Nejsem Japonec."

Vojáci jsou překvapeni a několik z nich se pokouší namířit ručnice jeho směrem. Ale japonská ručnice je hrozná věc, skoro tak dlouhá, jak je průměrný voják vysoký, a příliš těžká k manévrování, i když je její majitel v plné síle. Naštěstí jsou všichni tito muži očividně k smrti vyhladovělí a polomrtví z malárie a krvavého průjmů a mozek jim funguje rychleji než tělo. Poručík zařve: "Zastavte palbu!" dřív, než někdo může po Goto Dengovi vypálit.

Následuje dlouhý výslech v jedné z chýší. Poručík má spoustu otázek a většinu z nich klade naráz. Když jednu otázku opakuje popáté nebo potřinácté, chová se velice šlechetně, jako by Goto Dengovi dával příležitost odvolat předchozí lži. Goto Dengo se snaží nevnímat křik probodávaných mužů a znásilňovaných žen a soustředí se na to, aby pokaždé odpovídal stejně a bez sebemenších odchylek.

"Vy jste se vzdal těmto divochům?"

"Byl jsem nemohoucí a bezmocný. Našli mě v tomto stavu."

"Co jste podnikl, abyste unikl?"

"Sbíral jsem síly a učil se od nich, jak přežít v džungli - co je poživatelné."

"Šest měsíců?"

"Prosím, pane?" Tuto otázku dosud neslyšel.

"Váš konvoj potopili před šesti měsíci."

"To není možné."

Poručík popojde blíž a vytne mu políček. Goto Dengo nic necítí, ale stejně se snaží odtáhnout, aby ho nepokořil.

"Váš konvoj měl posílit naši divizi!" ječí poručík. "Vy se opovažujete mi klást otázky?"

"Poníženě se omlouvám, pane!"

"To, že jste nedorazili, nás přinutilo provést retrográdní manévr30 ! Pochodujeme po souši na setkání s našimi silami ve Wewaku!"

"Takže jste - předsunutý oddíl divize?" Goto Dengo tu viděl stěží dva tucty mužů, přinejlepším dva oddíly.

"My jsme divize," odvětí poručík věcně. "Takže znovu, vy jste se vzdal těmto divochům?"

* * *

Když příštího rána vyrazí na pochod, nezůstane ve vesnici živá duše. Všechny vesničany využili ke cvičení s bodáky nebo ve střelbě, zatímco se snažili uprchnout.

Goto Dengo je zajatec. Poručík se rozhodl, že ho popraví za zločin, že se vzdal nepříteli, a už chtěl vytáhnout meč,

když ho jeden z četařů přemluvil, ať ještě chvíli počká. Jakkoliv to může vypadat neuvěřitelně, Goto Dengo je v mnohem lepší kondici než kdokoliv z nich, a proto je užitečný jako soumar. A vždycky ho můžou správně popravit před velkým obecenstvem, až dorazí na větší stanoviště. A tak Goto Dengo pochoduje uprostřed skupiny, bez pout, protože místo řetězů a mříží tu poslouží prales. Naložili na něj jediný zbývající lehký kulomet Nambu, který je pro všechny ostatní příliš těžký a příliš velký, aby z něj mohli střílet. Každého, kdo by stiskl jeho spoušť, by kulomet rozrazil na kusy, v džungli prohnilé maso by mu setřásl z klepajících se kostí.

Po několika dnech požádá Goto Dengo o svolení naučit se, jak se s kulometem zachází. Poručík ho za to ztluče - třebaže už nemá sílu někoho pořádně zmlátit - tak mu Goto Dengo musí pomáhat. Kdykoliv si poručík myslí, že mu zasadil pořádnou ránu, Goto Dengo křičí a kroutí se.

Každých pár dní po východu slunce se zjistí, že ten či onen voják na sobě má víc hmyzu než ostatní. To znamená, že je mrtvý. Jelikož nemají lopaty ani sílu kopat, nechají ho ležet a pochodují dál. Občas zabloudí, táhnou přes stejné místo a najdou mrtvé celé napuchlé a zčernalé. Kdykoliv ucítí hnijící lidské maso, vědí, že právě promarnili síly za celý další den. Ale v podstatě vystupují do vyšších nadmořských výšek a ochlazuje se. Cestu jim vepředu přehrazuje hřeben se zasněženými štíty, spadajícími rovnou do moře. Podle poručíkových map budou muset po jedné straně vyšplhat nahoru a po druhé zase slézt dolů, mají-li dorazit na Japonci ovládané území.

Ptáci a rostliny tu jsou jiné. Jednoho dne, když poručík močí u stromu, rozvlní se listí a z houští se vynoří veliký pták. Vypadá trochu jako pštros, ale je kompaktnější a barevnější. Má červený krk a kobaltově modrou hlavu s velkou přilbovitou kostí na temeni, jako předek dělostřeleckého náboje. Doběhne rovnou k poručíkovi a několikrát ho nakopne, čímž ho srazí na zadek, načež ohne dlouhý krk, zakřičí mu do obličeje a odběhne zpátky do džungle, používaje kost na hlavě jako dobývací beran, aby si v křoví udělal cestu.

I kdyby muži nebyli polomrtví, byli by příliš překvapení, než aby stačili zvednout zbraň a po ptákovi střelit. Místo toho se roztřeseně smějí. Goto Dengo se chechtá, až mu tečou slzy. Pták ale musel mít pořádnou ránu, protože poručík leží na zemi hodně dlouho a jen se drží za břicho.

Konečně se jeden z četařů vzpamatuje a jde mu na pomoc. Když se přiblíží, náhle se obrátí ke zbytku skupiny celý tumpachový.

Z několika hlubokých ran na břiše poručíkovi stříká krev, a než se kolem něj ostatní seběhnou, ztratí vědomí. Muži tam sedí a dívají se, dokud si nejsou naprosto jistí, že je mrtvý, pak se zvednou a jdou dál. Toho večera četař Goto Dengovi ukáže, jak rozložit a vyčistit lehký kulomet Nambu.

Zbývá jich už jen devatenáct, ale zdá se, že všichni muži náchylní k tomu, aby na tomto místě zemřeli, už jsou mrtví, protože uběhne den, dva, tři, pět, sedm dní, aniž by ztratili někoho dalšího. A to i přesto, nebo možná právě proto, že stoupají do hor. Je to tvrdé, zvlášť pro kulometem obtíženého Goto Denga. Ale vzduch je chladnější a čistší, zbavil se zápachu džungle a uhasil hladové vnitřní ohně malárie.

Jednoho dne se brzy odpoledne zastaví na kraji sněhového pole a četař nechá každému vydat dvojitou dávku potravin. Nad nimi se tyčí černé skály a mezi nimi se rozevírá ledové sedlo. Spí schoulení při sobě, což nezabrání, aby se několik z nich neprobudilo s omrzlými prsty na nohou. Snědí většinu zbývajících zásob potravin a vydají se k průsmyku.

Ukáže se, že cesta přes průsmyk je téměř neuspokojivě snadná. Svah je mírný a to, že jsou na vrcholu, si uvědomí teprve tehdy, když si všimnou, že sníh jim pod nohama klesá. Jsou nad mraky a mraky zakrývají celý zbytek světa.

Mírný svah náhle končí na kraji útesu spadajícího téměř kolmo nejméně tisíc stop - prochází vrstvou mraků, takže není vidět, kde vlastně končí. Najdou náznak stezky křižující svah. Zdá se, že častěji vede dolů než nahoru, a vydají se po ní. Zprvu je to něco nového a vzrušujícího, ale brzy je vše stejně krutě jednotvárné jako jakákoliv jiná krajina, kudy kdy táhli vojáci. Jak ubíhají hodiny, je sněhu stále méně a mraky jsou blíž. Jeden z mužů usne vestoje, a než dopadne pod útes, trvá to několik vteřin. Skrze mraky padá tak dlouho, že ho už ani není vidět.

Osmnáct vojáků konečně sestoupilo až k lepkavé mlze. Muže před sebou každý vidí, jen když je hodně blízko, a i tehdy jen jako šedou, rozmazanou postavu, jako ledového démona z dětských nočních můr. Krajina je rozervanější a nebezpečnější a muž v čele musí v podstatě lézt po čtyřech.

Propracovávají se kolem vyčnívající kluzké, vlhké skály, když muž v čele náhle vykřikne: "Nepřítel!"

Několik vojáků se rozesměje, protože to považují za vtip.

Goto Dengo zřetelně slyší někoho mluvit anglicky s australským přízvukem. Ten muž říká: "Hajzlové!"

Ozve se hluk, jako když se hora roztrhne v půli. Goto Dengo si chvíli myslí, že padají skály, dokud se mu neupraví sluch a nedojde mu, že je to nějaká zbraň: něco velkého a plně automatického. Australané po nich střílejí.

Pokoušejí se ustoupit, ale jde to strastiplně pomalu. Mezitím mlhou kolem nich létají olověné kulky, rozbíjejí se o skálu a zasypávají je kamennými úlomky. "Nambu!" zaječí někdo. "Použijte nambu!" Jenomže Goto Dengo nemůže začít střílet, dokud nenajde místo, kde by se mohl pořádně postavit.

Konečně se dostane na římsu o velikosti slušně velké knihy a shodí kulomet ze zad. Akorát že kolem sebe vidí jenom mlhu.

Několik minut je klid. Goto Dengo volá jména svých druhů. Ozvou se mu tři, kteří šli za ním. Ostatní zřejmě jeho křik neslyší. Konečně po stezce zpátky dovrávorá jeden muž. "Ostatní jsou mrtví," zasupí, "můžeš klidně střílet."

Goto Dengo tedy zahájí palbu do mlhy. Zpětný ráz ho téměř srazí do propasti, z čehož pochopí, že se musí zapřít o skálu. Pak otáčí hlavní sem a tam. Pozná, kdy zasáhne skálu, protože to vydá jiný zvuk, než když kulka skončí v mlze. Zamíří na skálu.

Vystřílí několik zásobníků bez jakéhokoliv výsledku a znovu vykročí po stezce.

Zafouká vítr, mlha zavíří a na okamžik se rozplyne. Před sebou uvidí krví zacákanou stezku vedoucí přímo k vysokému Australanovi se zrzavým knírem a samopalem v ruce. Jejich pohledy se setkají. Goto Dengo je v lepším postavení a

vystřelí první. Muž se samopalem se zřítí z útesu.

Druzí dva Australané schovaní za vyčnívající skálou to vidí a začnou klít.

Jeden z Goto Dengových druhů se rozběhne po stezce, zaječí: "Banzaj!" a s nasazeným bajonetem zmizí za ohybem skály. Práskne rána z brokovnice a dva muži zároveň vykřiknou. Následuje již známý zvuk, jak se dvě těla kutálejí ze skály. "Krucinálfagot!" zařve jediný zbývající Australák. "Zkurvený Japončíci!"

Goto Dengo vidí jedinou čestnou cestu, jak z toho ven. Následuje svého kamaráda kolem skály a zahájí palbu z kulometu. Míří do mlhy a zasypává útes olovem. Zastaví se, až když mu dojdou náboje. Poté se nic nestane. Australák buď ustoupil, nebo ho Goto Dengo sestřelil z útesu.

Do setmění je Goto Dengo se svými třemi přeživšími druhy zase dole v džungli.

VRAK

Pro: root@eruditorum.org
Od: randy@epiphyte.com
Předmět: Odpověď

To, že jsi maloobchodní filozof, který má čirou náhodou kamarády, co dělají ve sledování, je na mě prostě příliš velká shoda okolností.

Takže ti neřeknu proč.

Ale pokud ti to náhodou dělá starosti, tak tě ujišťuju, že máme pro vybudování Krypty vlastní důvody. A nejde jen o peníze - i když to našim akcionářům hodně prospěje. Myslel sis, že jsme jenom banda inťoušů, co o tohle zakopla a nechala si to přerůst přes hlavu? Omyl.

P. S. Co myslíš tím, že "jako koníčka máš nové šifry"? Uved příklad.

Randall Lawrence Waterhouse
Současné souřadnice čerstvě z GPS karty v mém laptopu:
8 stupňů 52,33 minuty severní šířky, 117 stupňů, 42,75 minuty východní délky
Nejbližší zeměpisný útvar: Palawan, Filipíny

Pro: randy@epiphyte.com
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Re: Odpověď

Randy,

děkuju za tu podivně obrannou poznámku. Těší mě, že máte dobrý důvod. Ani by mě nenapadlo, že ne. Pochopitelně nejsi mi nijak zavázán, takže mi ho nemusíš prozradit.

To, že mám přátele ve světě sbírání elektronických informací, není tak velká shoda okolností, jak si myslíš.

Jak ses stal jedním ze zakladatelů Krypty?

Jsi prostě dobrý ve vědě a matematice.

Jak to, že jsi dobrý ve vědě a matematice?

Tím, že stojíš na ramenou lidí, kteří tu byli před tebou.

Kdo jsou ti lidé?

Říkávali jsme jim přírodní filozofové.

Stejně tak mí přátelé ze sledovací branže vděčí za své schopnosti praktické aplikaci filozofie. Mají dost rozumu, aby to pochopili a byli vděční těm, kdo si to zaslouží.

P. S. Zapomněl jsi v adrese uvést "dwarf@siblings.net". Předpokládám, že jsi to udělal záměrně.

P. S. S. Říkáš, že chceš příklad nové šifry, na které pracuju. To zní jako zkouška. My oba, Randy, víme, že historie šifrování je posetá vraky šifer, které vymysleli nafoukaní diletanti a brzy je zničili chytří kryptoanalytikové. Asi si myslíš, že to nevím - že jsem jenom další nafoukaný diletant. A docela chytře mě žádáš, ať vystrčím hlavu, abyste mi ji s Cantrellem a jeho stejně založenými kamarády mohli useknout. Zkoušíš mě - zkoušíš zjistit mou úroveň.

Tak dobře. Za pár dní ti pošlu další zprávu. Stejně jsem chtěl, aby se Tajní obdivovatelé pokusili mou šifru prolomit.

America Shaftoová stojí na břevnu katamaranu plujícího Jihočínským mořem a i přes vlny se drží zpříma, jako by měla v těle gyroskop. Na sobě má potápěčskou vestu bez rukávů, odhalující její opálená, pevná ramena. Zhnědlou kůži má zdobenou černým tetováním a kapkami vody, jež se třpytí jako drahokamy. Z ramenního pouzdra jí vyčnívá rukojeť velkého nože. Čepel pochází z běžného potápěčského nože, ale rukojeť je z krisu, zdobené tradiční zbraně z Palawanu. Každý turista si může koupit kris v duty-free shopu na NAIA, její však není tak nablýskaný, zato vypadá kvalitněji než ty věcičky z turistických obchodů, a je ohlazený dlouhým používáním. Kolem krku má America zlatý řetízek s hrbolatou černou perlou. Ústa má otevřená, jak dýchá, a v nich jsou vidět křivé, dokonale bílé zuby bez jediné plomby. Na kratičkou chvíli je ve svém živlu, zcela ji pohltilo, co dělá, a okolí vůbec nevnímá. Randy má v té chvíli dojem, že jí rozumí. Ví, proč tráví většinu života tady, proč se nenamáhala jít na univerzitu, proč opustila matčinu rodinu v Chicagu, která ji s láskou vychovala, a věnuje se obchodu s otcem, zbloudilým veteránem, jenž odešel z domu, když bylo Americe devět.

Pak se obrátí, aby se podívala na blížící se motorový člun, a všimne si, jak na ni Randy civí. Vyvrátí oči a přes obličej jí znovu spadne maska. Řekne cosi Filipíncům dřepícím v katamaranu kolem ní a dva z nich vyskočí, slezou po břevnu jako akrobati na visutém laně a postaví se na vahadlo. Natáhnou ruce, aby ztlumili náraz mezi člunem - který Doug Shaftoe vesele pokřtil Vzpomínka na Mekong - a mnohem delším a užším katamaranem.

Jeden z Filipínců se opře bosou nohou o malý přenosný motor Honda a trhne za lanko, až mu svaly a šlachy na paži

vystoupí jako další špagáty. Motor okamžitě naskočí a téměř neslyšitelně přede. Je to kvalita, patří k vylepšení, které Semper Marine provedlo v rámci dohody s Epiphyte a FiliTelem. Teď ho používají, aby oklamali Zubaře.

"Leží sto čtyřiapadesát metrů pod tou bojí," hlásí Doug Shaftoe a ukazuje na umělohmotný pětilitrový kanystr na mléko, pohupující se na vlnách. "Vlastně měla štěstí."

"Štěstí?" Randy přeleze z člunu a postaví se na vahadlo, čímž ho ponoří natolik, že mu teplá voda šplouchá až u kolen. Roztáhne ruce jako provazochodec a přejde ke kánoi uprostřed.

"Štěstí to bylo pro nás," opravuje se Shaftoe. "Jsme na svahu podmořský hory. Nedaleko je Palawanský příkop." Vydá se za Randym, ale rozhodně se tak nekymácí a nemává rukama. "Kdyby se potopila tam, klesla by tak hluboko, že by se k ní dalo těžko dostat a tlak by ji rozmačkal. Ale ve dvou stech metrech k implozi nedojde." Uchopí bort a dramaticky předvádí drcení.

"Vždyť je to jedno, ne?" podiví se Randy. "Zlato a stříbro neimplodujou."

"Když je trup nepoškozenej, je mnohem jednodušší dostat zboží ven," vysvětluje Doug Shaftoe.

Amy zmizela pod stříškou katamaranu. Randy s Dougem ji následují do stínu a zjistí, že sedí se zkříženýma nohama na laminátové bedně, celé polepené samolepkami z letišť. Obličej má vražený ve vrcholku černé gumové pyramidy, jejíž základnu tvoří obrazovka s protinárazovou úpravou. "Jak jde obchod s kabely?" zamumlá. Už před měsíci se přestala pokoušet zakrývat opovržení k nudnému kladení kabelů. Předstírání je něco nečestného, co se, stejně jako Potěmkinovy vesnice, musí s námahou udržovat, jinak se to rozplyne. Další příklad téhož: Randy se před nějakou dobou vzdal předstírání, že ho Amy Shaftoová nefascinuje. Sice to není totéž jako být do ní zamilovaný, ale obě situace mají několik věcí společných. Odjakživa ho podivně, zvrhle přitahovaly ženy, které hodně kouří a pijí. Amy nedělá ani jedno, ale její naprosté opovržení k moderní ochraně před rakovinou kůže ji řadí do stejné kategorie: lidí, kteří mají tolik práce s žitím vlastního života, že nemají čas se starat o to, jak si ho prodloužit.

V každém případě by hrozně rád věděl, o čem Amy sní. Nějakou dobu si myslel, že je to hledání pokladů v Jihočínském moři. To ji rozhodně baví, ale Randy si není jistý, jestli ji to zcela uspokojuje.

"Zase jsem upravovala nastavení těch klapek," vysvětluje. "Myslím, že rozvody nebyly navrženy moc dobře." Vytáhne hlavu z černé gumové kápě a úkosem se koukne po Randym. Činí ho zodpovědným za nedostatky všech inženýrů. "Doufám, že to teď poběží bez toho, aby se to kroutilo jako žížala."

"Připravená?" zeptá se jí otec.

"Jako ty," odpoví Amy vracejíc míč zpátky do hry.

Doug vyleze zpod nízké stříšky. Randy ho následuje, protože chce ROV - dálkově ovládanou sondu - vidět na vlastní oči.

Sonda se vznáší ve vodě vedle trupu katamaranu: je to krátké žluté torpédo se skleněnou kopulí v nose. Přidržuje ji Filipínec, jenž se opírá o okrajník, aby mohl používat obě ruce. Na nose a na ocase má torpédo dva páry křidélek, na nichž jsou upevněné maličké vrtulky. Randymu to připomíná řiditelnou vzducholoď s gondolami motorů.

Když si Doug Shaftoe všimne Randyho zájmu, dřepne si k němu, aby mu ukázal zajímavosti. "Má neutrální vztlak, takže když ho máme takhle vedle, máme ho strčenej v tý pěnový kolíbce, kterou teďka odděláme." Uvolní několik elastických provazů a z trupu ROV se odlupují tvarované pěnové pláty. ROV klesne níž a málem s sebou strhne Filipínce, který ho drží. Muž ho pustí a jen natahuje ruce, aby zabránil tomu, že do nich ROV narazí s každou vlnou. "Všimni si, že nemá žádnou spojovací šňůru," pokračuje Doug. "Obvykle je pro ROV nutná. Potřebuješ ji ze tří důvodů."

Randy se zakření, protože ví, že mu teď Doug Shaftoe ty tři důvody odříká. Sice se nikdy nepohyboval v přítomnosti lidí od armády, ale vychází s nimi překvapivě dobře. Nejradši na nich má jejich potřebu neustále všechny kolem sebe vzdělávat. Randy o ROV nepotřebuje nic vědět, ale Doug Shaftoe mu stejně poskytne krátký exkurz. Randy předpokládá, že ve válce je dobré šířit kolem sebe praktické vědomosti.

"Za prvý," řekne Douglas MacArthur Shaftoe, "dodává ROV šťávu. Ale tahle mašinka má vlastní zdroj energie - motor na směs kyslíku a zemního plynu upravenej z torpéda a součást našich mírovejch dividend" (to je další věc, kterou má Randy na vojácích rád - jak zvládají černý humor) "co vyrábí dost elektřiny pro všechny trysky. Za druhý, kvůli spojení a řízení. Ale tahle jednotka používá ke komunikaci s řídicí konzolou, co za ní sedí Amy, modrozelený paprsky. Za třetí, kvůli nouzovýmu vyzvednutí v případě naprostýho selhání. Ale jestli tohle selže, mělo by to být dost chytrý, aby to nafouklo měchýř a vyplulo na hladinu, kde zapne přerušovaný bleskový světlo, takže ho budeme moct vytáhnout."

"Ježkovy voči," vyhrkne Randy, "a není to taky příšerně drahý?"

"Je to příšerně drahý," odtuší Douglas MacArthur Shaftoe, "ale chlápek, kterej řídí společnost, co je vyrábí, je můj starej kámoš - byli jsme spolu na námořní akademii - takže mi ho občas půjčuje, když ho nutně potřebuju."

"A ví tvůj kamarád, co je tak naléhavý v tomhle případě?"

"Neví nic určitýho," brání se Doug Shaftoe mírně dotčený, "ale není to žádnej blbec."

"Můžem!" křikne Amy Shaftoová, a zní to poněkud netrpělivě.

Její otec pozorně prohlédne všechny trysky. "Můžem," přidá se. Vzápětí začne něco uvnitř ROV vrčet a z otvoru v ocase se vynoří proud bublin. Pak se začnou otáčet trysky. Natáčejí se na křidélkách, až směřují svisle a vytvářejí vodotrysky. ROV se rychle potopí. Vodotrysky se zmenšují v pouhé malé vlnky. Pod vodou ROV vypadá jako žlutá skvrna. Zkracuje se, jak se ROV obrací nosem dolů, a pak rychle mizí pod tlakem trysek ženoucích ho ke dnu. "Pokaždý žasnu, když vidím, jak něco, co stojí takový prachy, mizí kdoví kam," poznamená Doug Shaftoe zamyšleně.

Z vody kolem katamaranu začne vyzařovat děsivé, mdlé světlo, jako radiace v nízkorozpočtovém hororu. "Ježiši! To je laser?"

"Je na spodku trupu v malý kupolce," vysvětlí mu Doug. "Snadno pronikne i nejkalnější vodou."

"Na jakým pásmu vysíláte?"

"Amy na obrazovce vidí slušný černobílý video, jestli ses ptal na tohle. Je to všecko digitální. Všecko je zapakovaný, takže i když se nějaký údaje nedostanou dál, je obraz kapku roztřesenej, ale neztratíme ho úplně."

"Paráda."

"Jo, je to paráda," přiznává Doug Shaftoe. "Pojďme se kouknout na bednu."

Oba se skrčí pod stříškou. Doug zapne malou přenosnou televizi, vodovzdorný model firmy Sony chráněný proti otřesům, uzavřený ve žlutém plastiku, a kabel zasune do volné zdířky v zadní části Amyina zařízení. Otočí televizi a oba s Randym uvidí to, co vidí Amy. Nemají výhodu černé kukly, jakou používá Amy, a tak všechno zastírá záře slunce. Všechno kromě rovné bílé čáry vynořující se v tmavém středu obrazovky a rozšiřující se k okraji. Čára se pohybuje.

"Sleduju dolů lano od bójky," ozřejmí Amy. "Je to nuda."

Randymu dvakrát pípnou hodinky s kalkulačkou. Zkontroluje čas. Jsou dvě odpoledne.

"Randy?" ozve se Amy sametovým hlasem.

"Ano?"

"Mohl bys mi na tý věcičce spočítat druhou odmocninu ze tří tisíc osmi set dvaceti tří?"

"Na co to chceš?"

"Prostě to udělej."

Randy zvedne ruku, aby viděl na digitální ciferník, vytáhne z kapsy tužku a s pomocí gumy na konci mačká maličká tlačítka. Slyší kovové cvaknutí, ale nevěnuje mu pozornost.

Po spodní straně zápěstí mu přejede cosi studeného a hladkého. "Drž," nakáže mu Amy, kousne se do rtu a zatáhne. Hodinky jdou dolů, Amy je držív levé ruce, vinylový řemínek je rozříznutý. V pravé svírá kris, jehož čepel je ozdobená několika Randyho chloupky z ruky. "Aha. Šedesát jedna celých osm tři nula čtyři. Myslela jsem, že to bude víc." Hodí hodinky přes rameno a ty zmizí v Jihočínském moři. "Druhý odmocniny jsou ošidný."

"Amy, ztrácíš lano!" napomínají otec netrpělivě, cele soustředěný na televizi.

Amy vrátí kris do pouzdra, sladce se usměje na Randyho a zaboří obličej do černé gumy. Randy se chvíli nevzmůže na slovo.

Otázka, zda je, či není lesba, začíná být pomalu víc než jen čistě akademická. Rychle si v duchu projde všechny lesbičky, které kdy poznal. Obvykle to jsou průměrné obyvatelky velkých měst s praktickým účesem. Jinými slovy, jsou jako většina ostatních lidí, co Randy zná. Amy je příliš křiklavě exotická, příliš jako představa nadrženého filmového režiséra o tom, jak má lesba vypadat. Takže tu možná je nějaká naděje.

"Jestli budeš na mou dceru takhle zírat," podotýká Doug Shaftoe, "tak by sis měl oprášit plesový tance."

"Zase na mě zírá? S tímhle to nikdy nepoznám," řekne Amy.

"Ty hodinky miloval. Teď nemá pro svý sympatie vhodnej objekt," upozorní ji Doug. "Tak si držte klobouky!"

Randy pozná, když se jím někdo snaží otřást. "Co ti na mých hodinkách tak vadilo? Ten budík?"

"Celej ten krám byl hrozně protivnej," prohlásí Amy, "ale budík mě dohánět k šílenství."

"Mělas něco říct. Mělas něco říct. Jelikož jsem opravdovej machr, tak skutečně vím, jak ho vypnout."

"Tak proč jsi to neudělal?"

"Nechci ztratit pojem o čase."

"Proč? Máš v troubě buchty?"

"Zubařovi lidi přes povinnou péči po mně rovnou skočí."

Doug se trochu posune a zamyšleně se zamračí. "Už jsi o tom mluvil. Co je to ta povinná péče?"

"Jde o tohle. Alfred má nějaký peníze, který chce investovat."

"Kdo je Alfred?"

"Hypotetická osoba se jménem začínajícím na A."

"Tomu nerozumím."

"Ve světě šifer, když vysvětluješ kryptografickej protokol, používáš hypotetický lidi. Alice, Bob, Carol, Dave, Evan, Fred, Greg a tak dále."

"Fajn."

"Alfred investuje peníze u společnosti, kterou řídí Barney. Když říkám ‚řídí', myslím tím, že Barney je zodpovědnej za to, co ta společnost dělá. Takže dejme tomu, že v tomto případě je Barney předseda správní rady. Alfred, Alice, Agnes, Andrew a další investoři ho vybrali, aby se staral o společnost. On a ostatní ředitelé si najmou úředníky - jako je Chuck, ten je prezident. Chuck a ostatní úředníci najmou Drewa, aby vedl jednu z poboček společnosti. Drew najme inženýra Edgara a tak pořád dál. Takže ve vojenský terminologii je to celej řetězec velení, kterej se táhne až k chlápkům v zákopech, jako je Edgar."

"A Barney je chlap na vrcholu toho řetězce," ujišťuje se Doug.

"Správně. Takže je, stejně jako generál, nakonec zodpovědnej za všechno, co se děje pod ním. Alfred osobně svěřil peníze Barneymu. Barney je legálně povinnej dohlížet na to, aby se ty peníze utratily rozumně. Pokud Barney v povinný péči selže, je v pořádným právním maléru."

"Aha."

"Jo. To upoutá Barneyho pozornost. Alfredovi právníci se můžou objevit každým okamžikem a požadovat důkaz, že je povinná péče správně prováděná. Barney si musí dávat pozor a zajistit, aby měl pořád krytý záda."

"Barney je v tomhle případě Zubař?"

"Jo. Alfred, Agnes a ostatní jsou všechno lidi z jeho investičního klubu - polovina dentistů z Orange County."

"A ty jsi inženýr Edgar."

"Ne, ty jsi inženýr Edgar, já jsem úředník Epiphyte. Jsem spíš jako Chuck nebo Drew."

Přeruší je Amy. "Co na tebe Zubař vlastně má? Ty pro něj přece nepracuješ."
"Nerad vám to říkám, ale od včerejška to neplatí."
To upoutá jejich pozornost.
"Zubař teď vlastní deset procent Epiphyte."
"Jak k tomu došlo? Když jsem naposledy něco slyšel," pronese Doug obviňujícím tónem, "ten parchant vás žaloval."
"Žaloval nás," opáčí Randy, "protože se chtěl přidat. Naše akcie nebyly na prodej a ani jsme to v nejbližší době neplánovali, takže jedinej způsob, jak se k nám mohl dostat, byl vydírat nás žalobou."
"Tvrdil jsi, že to je falešná žaloba!" vybuchne Amy, jediná z přítomných, kdo se namáhá předvádět či cítit morální rozhořčení.
"To taky byla. Ale soud by nás stál tolik, že bysme zkrachovali. Na druhou stranu, když jsme nabídli, že Zubaři prodáme pár akcií, žalobu stáhl. My jsme dostali něco z jeho peněz, což se vždycky hodí."
"Ale teď jste zavázaný jeho lidem od povinný péče."
"Jo. Už jsou na lodi, co klade kabely - ráno připluli."
"Co podle nich děláš ty?"
"Řekl jsem jim, že sonar ukázal nějaký nový rýhy od kotev poblíž trasy kabelu, který je nutný prozkoumat."
"Jak všední."
"No jo. Lidi od povinný péče je snadný oblafnout. Stačí být pořádně horlivej. Pak ti to spolknou."
"Jsme tam," hlásí Amy, zatáhne za joystick a stočí tělo, aby do manévru přidala trochu rotace.
Doug s Randym se podívají na obrazovku. Je úplně černá. Čísla na spodku sdělují, že sklon je pět a vodorovný úhel osm, což znamená, že ROV je téměř vodorovně. Číslo udávající úhel ve vodorovné rovině se rychle mění, což znamená, že ROV se točí kolem svislé osy jako auto ve smyku. "Na padesáti stupních by se měla objevit," zabručí Amy.
Otáčení se zpomaluje, odchylka se propadne sto stupni, pak devadesáti, osmdesáti. Kolem sedmdesáti stupňů se na kraji obrazovky cosi objevuje. Vypadá to jako zvrásněná, různobarevná homole cukru zvedající se z mořského dna. Amy párkrát upraví řízení a rotace se zpomalí úplně. Homole se přesune doprostřed obrazovky a zastaví se. "Uzamykám gyroskopy," řekne Amy a praští do tlačítka. "Kupředu." Homole se zvětšuje. ROV míří přímo k ní a směr automaticky stabilizují zabudované gyroskopy.
"Stoč to na levobok," přikazuje Doug. "Chci to vidět z jinýho úhlu." Chvíli se věnuje videu, které má celou věc nahrávat.
Amy nechá joystick vrátit do neutrální polohy a provede několik manévrů, kvůli nimž vrak na minutu ztrácejí z dohledu. V kamerách ROV vidí jen korály. Pak ho Amy otočí doleva a je to znovu tam: stejný proudnicový tvar. Ale z tohoto úhlu je vidět, že vyčnívá ze dna moře pod úhlem pětačtyřiceti stupňů.
"Vypadá to jako nos letadla. Bombardéru," podotkne Randy. "Jako B-29."
Doug zavrtí hlavou. "Bombardéry musely mít kruhovej průřez, protože byly tlakovaný. Tohle kruhovej průřez nemá. Je to spíš eliptický."
"Ale nevidím žádný zábradlí a děla a a -"
"Krámy, který by na sobě měl navěšenej klasickej německej U-boot. Tohle má modernější proudnicovej tvar," přeruší ho Doug a křikne cosi tagalsky na svého muže na Glory IV.
"Vypadá to dost zarostle," řekne Randy.
"Bude to pořádně zarostlý," připouští Doug, "ale stejně je pořád k poznání. Nedošlo k žádný katastrofální implozi."
Jeden člen posádky přiběhne na katamaran se starou obrázkovou knížkou z malé, ale osobité knihovny na Glory IV. Je to obrazová historie německých U-bootů. Doug ji otevře asi ve třech čtvrtinách a zastaví se u fotografie ponorky, jejíž obrysy jsou jim překvapivě povědomé.
"Bože, to vypadá jako Žlutá ponorka od Beatles," zamumlá Randy. Amy zvedne hlavu a uhne mu, aby se mohl podívat.
"Až na to, že není žlutá," upozorní ho Doug. "Tohle byla nová generace. Hitler mohl vyhrát válku, kdyby nechal udělat pár desítek takových." Otočí několik stránek. Jsou tu obrázky dalších U-bootů stejného tvaru, ale mnohem větších.
Příčný řez ukazuje tenkostěnný eliptický vnější trup uzavírající silnostěnný dokonale kruhový vnitřní trup. "Kruh je tlakovej trup. Pořád byl udržovanej na jedny atmosféře a plnej vzduchu pro posádku. Zvenku je vnější trup, hladkej, proudnicovej, s místem pro palivo a nádrže na peroxid vodíku -"
"Oni vozili vlastní oxidační činidlo? Jako raketa?"
"Jasně - pro plavbu pod vodou. Všechny skuliny ve vnějším trupu bývaly naplněný mořskou vodou a tlak odpovídal tlaku oceánu venku, aby se trup nezbortil."
Doug podrží knížku pod televizí a otáčí s ní, jak srovnává obrysy U-bootu s nálezem na obrazovce. Ten je zdrsnělý a porostlý korály a dalším potvorstvem, ale podobnost je zřejmá.
"Proč neleží rovně na dně?" zeptá se Randy.
Doug popadne skoro plnou PET láhev s vodou a hodí ji přes palubu. Láhev se vznáší dnem vzhůru.
"Proč neleží rovně, Randy?"
"Protože na dně je vzduch," odpoví Randy přihlouple.
"Ponorka má poškozenou záď. Příď je zvednutá. Došlo k částečnými! zborcení. Do trhliny v zádi natekla mořská voda a vytlačila všecek vzduch do přídě. Je v hloubce sto čtyřiapadesát metrů, Randy. To je tlak patnáct atmosfér. Co ti říká Boyleův zákon?"
"Že objem vzduchu musí být patnáctkrát menší."
"Zásah. Najednou je čtrnáct patnáctin lodě plnejch vody a v tý zbývající patnáctině je kapsa stlačenýho vzduchu,

umožňující na chvíli přežít. Většina posádky je mrtvá a ponorka konečně dopadla na dno, a dost tvrdě, takže si zlomila zadek a předek zůstal trčet nahoru, jak ho vidíš teď. Jestli v tý bublině někdo přežil, čekala ho dlouhá, pomalá smrt. Bůh buď milostiv jejich dušim."

Za jiných okolností by náboženská narážka vyvedla Randyho z míry, ale nyní mu to připadá naprosto vhodné. Myslete si, co chcete, o věřících lidech, ale v takovýchto okamžicích vždycky vědí, co vhodného říct. S čím by tak asi přišel ateista? Ano, organismy obývající tuto ponorku velmi pomalu ztrácely vyšší mozkové funkce a nakonec se změnily v kusy hnijícího masa. No a co?

"Blížíme se k věži," oznámí jim Amy. Podle knihy nemá U-boot běžnou vysokou věž trčící kolmo ze zádi, jen nízkou proudnicovou vybouleninu. Amy navedla ROV hodně blízko k U-bootu, zastavila ho a otáčí s ním kolem dokola. Na obrazovce se sune trup a pod pruhovanou horou narostlých korálů nelze vůbec poznat, že je to dílo lidských rukou - dokud se do obrazu nedostane cosi tmavého. Ukáže se, že je to dokonale kulatá díra. Vykoukne z ní muréna a chvíli rozzlobeně lapá po kameře, takže obrazovku zaplňují její zuby a chřtán. Když odplave, je vedle otvoru vidět kupolovitý poklop visící na pantech.

"Ten poklop někdo otevřel," podotýká Amy.

"Můj bože," řekne Douglas MacArthur Shaftoe. "Můj bože." Odvrátí se od televize, jako by to už dál nesnesl. Vyleze ven, postaví se a zadívá se přes Jihočínské moře. "Někdo se z toho U-bootu dostal."

Amy je stále plně zaujatá, plně se věnuje joysticku jako třináctiletý kluk ve videoherně. Randy si přetře podivně prázdné místo na zápěstí a zírá na obrazovku, ale kromě dokonale kruhového otvoru nic nevidí.

Po minutě se vydá za Dougem, který si obřadně zapaluje doutník. "Tohle je vhodná chvíle si zakouřit," prohlásí. "Chceš taky?"

"Jasně. Díky." Randy vytáhne skládací víceúčelový nástroj a odřízne konec doutníku, velmi působivě vypadajícímu kubánskému kousku. "Proč jsi říkal, že je vhodná chvíle si zakouřit?"

"Aby sis tuhle chvíli uchoval v paměti. Poznačil si ji." Doug odtrhne pohled od obzoru a pátravě se zadívá na Randyho, skoro jako kdyby ho prosil, ať to pochopí. "Tohle je jeden z nejdůležitějších okamžiků tvýho života. Nic už nebude stejný. Možná zbohatnem. Možná nás zabijou. Může nás čekat akorát dobrodružství nebo poučení. Ale my se změníme. Stojíme blízko hérakleitskýho ohně a na tvářích cítíme jeho žár." Mezi sepjatými dlaněmi se mu jako zázrakem objeví zapálená sirka. Podrží ji Randymu před očima a ten rozdýmá doutník a upřeně hledí na plamínek.

"Na její zdraví," pronese Randy.

"A na zdraví toho, kdo se z ní dostal ven," dodává Doug.

SANTA MONICA

Ozbrojené síly Spojených států (usoudil Waterhouse), to je za prvé nevyzpytatelná síť písařů a úředníků a za druhé obrovský mechanismus pro přesouvání věcí z jednoho konce světa na druhý a teprve nakonec bojová organizace. V posledních několika týdnech si ho přivlastnila druhá skupina. Strčili ho na luxusní parník, příliš rychlý, aby ho chytily U-booty - i když tohle je sporné, protože, jak Waterhouse a několik dalších lidí ví, Dönitz v bitvě o Atlantik vyhlásil porážku a stáhl své U-booty z mapy, dokud nedobuduje novou generaci ponorek, již bude pohánět raketové palivo a nebude se muset nikdy vynořit. Takto se Waterhouse dostal do New Yorku. Z Pensylvánského nádraží jede vlakem na Středozápad, kde stráví týden u rodiny a stotisíckrát je ujistí, že díky tomu, co má v hlavě, ho nikdy nepošlou do skutečných bojů.

Nasedne na vlak do Los Angeles a nyní čeká na něco, co vypadá na vražednou sérii letů přes půl světa do Brisbane. Je jedním z přibližně milionu mladých mužů a žen v uniformě a na dovolence, potulujících se po Los Angeles a hledajících nějaké povyražení.

Povídá se, že Los Angeles je hlavním městem zábavy, takže by nemělo být těžké najít si nějaké rozptýlení. Člověk nemůže ujít ani blok, aniž by nenarazil na půl tuctu prostitutek a neprošel kolem stejného počtu nočních podniků, biografů a kulečníkových heren. Waterhouse to všechno během čtyřdenní zastávky vyzkouší a z míry ho vyvede zjištění, že už ho nic z toho nebaví. Dokonce ani kurvy ne!

Proto možná kráčí po útesu severně od mola v Santa Monice a shlíží dolů na dokonale opuštěnou pláž - jediné, co v Los Angeles pro nikoho nevytváří hodnosti a umístěnky. Pláž láká, ale nepodbízí se. Zdejší rostlinstvo, stojící na stráži nad Pacifikem, je jako z jiné planety. Rostliny vlastně nevypadají ani jako z jakékoliv představitelné planety. Jsou příliš geometricky dokonalé. Jsou to schematické diagramy pro rostliny rozkreslené nějakým nemožně moderním návrhářem s náklonností ke geometrii, který v životě nebyl v lese a neviděl skutečnou kytku. Dokonce ani nerostou z jakékoliv rozpoznatelné organické hmoty, jsou zapuštěné ve sterilním okrovém prachu, který v této části země nahrazuje hlínu. Waterhouse ví, že to je jenom začátek, že dál je krajina ještě výstřednější. Od Bobbyho Shaftoa slyšel dost, aby věděl, že druhý konec Tichého oceánu je nepopsatelně cizí.

Slunce se chystá zapadnout a molo na pláži po jeho levici září jako barevná galaxie: páskovské šaty nadháněčů z lunaparků jsou vidět na míli daleko jako nouzové světlice. Ale Waterhouse nikam nespěchá. Vidí neinformované armády vojáků, námořníků a mariňáků, motající se kolem a rozpoznatelné podle barvy uniforem.

Když byl Waterhouse naposledy v Kalifornii, ještě před Pearl Harborem, nijak se od těch kluků na molu nelišil - byl jen o trochu chytřejší a vyznal se v matematice a v muzice. Teď ale válce rozumí tak, jak jí oni nikdy rozumět nebudou. Pořád má tutéž uniformu, ale jen jako převlek. Nyní je válka taková, jak ji chápou tihle kluci, stejně fiktivní jako válečné filmy vyráběné za městem v Hollywoodu.

V nich se praví, že Patton a MacArthur jsou odvážní generálové. Svět bez dechu očekává jejich další neohrožené eskapády za nepřátelskou linií. Waterhouse ví, že Patton a MacArthur jsou víc než cokoliv jiného inteligentní konzumenti Ultra/Magie. Používají je k tomu, aby zjistili, kde nepřítel soustředil síly, pak ho obejdou a udeří na místo, kde je nejslabší. To je všechno.

Říká se, že Montgomery je klidný, opatrný a bystrý. Waterhouse nemá Montyho v lásce. Monty je idiot. Monty nečte jeho Ultra zprávy. Ignoruje je k újmě svých mužů a válečného úsilí.

Říká se, že Jamamoto byl zabit šťastnou náhodou, když nějaké zbloudilé P-38 narazily na anonymní let japonských letadel a sestřelily je. Waterhouse ví, že Jamamotův rozsudek smrti vyklepala tiskárna Electrical Till Corporation v havajském dešifrovacím závodě a že admirál se stal obětí přímé politické vraždy.

Dokonce i Waterhousovo pojetí geografie se změnilo. Když byl doma, posadil se s prarodiči nad globus. Roztočili ho, až viděli jen modrou. Sledovali jeho cestu přes Pacifik od jedné osamělé sopky k dalšímu bohem zapomenutému atolu. Waterhouse ví, že tyto malé ostrůvky měly před válkou jedinou ekonomickou funkci: zpracování informací. Tečky a čárky putující podmořským kabelem po několika tisících mílích spolknou zemské proudy jako vlny v prudkém příboji. Evropské mocnosti tyto ostrovy kolonizovaly zhruba v době, kdy byly dlouhé kabely pokládány, nastavěly elektrárny tam, kam přicházely tečky a čárky, které zesílily a odeslaly k dalšímu řetězu ostrovů.

Některé kabely musely být ponořeny nedaleko této pláže. Waterhouse bude sledovat tečky a čárky až za západní obzor, kde končí svět.

Najde si rampu vedoucí na pláž a nechá se přitažlivostí stáhnout na úroveň moře. Zadívá se k jihozápadu. Voda je pod oparem klidná a bezbarvá a čára horizontu jen stěží rozeznatelná. Jemný suchý písek se mu čechrá kolem nohou v tlustých kruhových vlnkách sahajících až ke kotníkům, takže se musí zastavit a sundat si boty. V černých ponožkách se mu zachytila zrnka písku, a proto si je stáhne taky a nacpe do kapes. Kráčí k vodě, v každé ruce jednu botu. Potkává jiné lidi, kteří si přivázali boty k opasku, aby měli volné ruce. Taková asymetrie mu však vadí, a proto nese boty, jako by byl připraven se převrátit a vstoupit do vody po rukou.

Nízké slunce vrhá nad písek vodorovné paprsky, jež se otírají o chaos na pláži a na vrcholku každé maličké duny vytvářejí jako břitva ostré rozhraní mezi světlem a tmou. Křivky spolu flirtují a líbají se podle vzorce, který je podle Waterhouse úžasně zajímavý a důležitý, jenže pro jeho unavený mozek je příliš náročný. Na několika místech písek uťapali rackové.

Písek na hranici příboje je srovnaný do roviny. Křižují ho otisky malých dětských nohou, roztažené jako květy gardénie na tenkých stopkách. Písek vypadá jako geometrická rovina, dokud ho nepřekryje plášť oceánu. Víření vody prozrazuje malé nerovnosti. Vlnky na oplátku tvarují písek. Oceán je jako Turingův stroj a písek je jako páska v něm. Voda čte značky v písku a občas je vymaže, jindy vytvoří nové nepatrnými proudy, jež jsou samy o sobě odpovědí na značky. Waterhouse se brodí příbojem a v mokrém písku zanechává hluboké krátery, které oceán čte. Nakonec je vymaže, ale během celého procesu se mění jeho stav, vzorec vlnek byl pozměněn. Waterhouse si představuje, že se vlnky nějak dostávají přes oceán do některého japonského sledovacího zařízení vyrobeného z bambusových tyčí a okvětních plátků chryzantém. Japonští operátoři se dozvědí, že tudy Waterhouse prošel. A stejně tak voda vířící kolem jeho nohou nese informace o tvaru japonských lodních šroubů a rozložení jejich flotil - kdyby je jen dokázal přečíst. Chaos vln, obtěžkaný zašifrovanými informacemi, se mu vysmívá.

Pozemní válka pro Waterhouse skončila. Opustil ji, odešel na moře. Dnes poprvé od příjezdu do Los Angeles si ho pořádně prohlédl - tedy moře. Připadá mu velké. Předtím, když sloužil v Pearl Harboru, bylo jen vodou, ničím. Teď mu připadá jako aktivní účastník a nosič informací. Boje na moři by vás mohly dohnat k šílenství. Jak to musí připadat Generálovi31? Žít celá léta mezi sopkami a cizími stromy, zapomenout na duby a kukuřičná pole a vánice a fotbal? Bojovat s těmi strašnými Japonci v džungli, vypuzovat je ohněm z jeskyní, zahánět je z útesů do moře? Být orientálním potentátem - nejvyšší autoritou nad miliony čtverečních mil, stovkami milionů lidí? Když vaším jediným spojením se skutečným světem je tenké měděné vlákno bloudící po dně oceánu, slabé kuňkání teček a čárek za noci? Jakého člověka to z vás udělá?

ZÁKLADNA

Když Australan se samopalem proměnil jejich četaře v aerosol, Goto Dengo a jeho přeživší druhové zůstali bez mapy, a zůstat bez mapy v pralese na Nové Guineji během války je špatné, velice špatné.

V jiné zemi by prostě pokračovali v sestupu, dokud by nenarazili na oceán, a pak by se podél pobřeží dostali do cíle. Ale cesta podél pobřeží je tady ještě horší než cesta vnitrozemím, protože pobřeží je tvořeno řetězcem infekčních bažin zamořených lovci lebek.

Nakonec našli japonskou základnu prostě tak, že šli za zvukem výbuchů. Oni sice mapu neměli, ale pátý americký letecký svaz ano.

Neúnavné bombardování je pro Goto Denga jistým způsobem uklidňující. Po střetu s Australany ho napadlo cosi, co se neodvažuje vyslovit nahlas: že než dorazí do cíle, nepřítel už by ho mohl obsadit. Že ho něco takového vůbec napadlo, nade vši pochybnost dokazuje, že už se nehodí za císařova vojáka.

V každém případě hukot motorů bombardérů, dunivé hřmění výbuchů a záblesky na nočním obzoru jsou jim nesmírně nápomocné, když chtějí zjistit, kde se nalézají Japonci. Jeden z Goto Dengových druhů, venkovský kluk z Kjúšú, zřejmě dokáže nadšením nahradit jídlo, vodu, spánek, léky a veškeré ostatní tělesné potřeby. Jak se tak plahočí džunglí, tenhle kluk si udržuje náladu tím, že se těší na den, kdy se dostanou na doslech protiletadlových baterií a uvidí americké letouny rozsekané na kusy padat do moře.

Ten den nikdy nepřijde. Avšak jak se přibližují, dokážou základnu najít i se zavřenýma očima, stačí jen sledovat zápach průjmů a hnijícího masa. A právě když je zápach téměř přemáhá, nadšenec podivně zachroptí. Goto Dengo se otočí a uprostřed chlapcova čela uvidí podivnou oválnou díru po kulce. Vzápětí se hoch zhroutí a chvíli se svíjí na zemi.

"Jsme Japonci!" vykřikne Goto Dengo.

* * *

Sklon bomb padat z oblohy a vybuchovat mezi nimi, kdykoliv vyjde slunce, si žádá kopání bunkrů a krytů. Naneštěstí

je úroveň spodní vody v jedné rovině se zemí. Šlépěje se plní vodou dřív, než se noha vůbec uvolní z bláta. Z kráterů po bombách jsou hezká kruhová jezírka. Zákopy vypadají jako klikaté kanály. Nejsou tu žádné povozy ani soumaři, žádný dobytek ani budovy. A kusy ohořelého hliníku musely kdysi patřit letadlům. Je tu několik těžkých zbraní, ale hlavně mají popraskané a pokroucené od výbuchů a poďobané maličkými krátery. Z palem jsou nízké pařezy s korunou ostrých třísek, odklánějících se směrem od nejnovějšího výbuchu. Plac z červeného bahna je pokrytý shluky racků peroucích se o kusy žrádla. Goto Dengo vytuší, čím se ptactvo živí, a jeho předpoklad se mu potvrdí, když si rozřízne bosou nohu o úlomek lidské spodní čelisti. Trhaviny, které tu detonovaly, zanesly do každé molekuly vzduchu, vody a země chemický pach TNT. Ten pach Goto Dengovi připomene domov. Stejná chemikálie se používá k odstřelení skály, která stojí mezi vámi a rudnou žílou.

Desátník doprovodí Goto Denga a jeho jediného přeživšího druha od hranice tábora do stanu, jenž stojí na blátě, a provazy nejsou přikolíkované, nýbrž přivázané k nerovným kusům kmenů stromů či k těžkým úlomkům zničených zbraní. Uvnitř je bláto zakryté víky dřevěných beden. Na prázdné bedně od munice sedí asi padesátiletý muž bez košile. Víčka má tak těžká a napuchlá, až se nedá poznat, zda spí, či bdí. Dýchá přerývaně. Když se nadechne, kůže se mu vrátí do mezižeberních prostorů, což vyvolává iluzi, že se jeho kostra snaží uvolnit ze zničeného těla. Už dlouho se neholil, ale nemá dost chlupů na pořádný vous. Mumlá cosi úředníkovi, jenž dřepí na bedně s nápisem MANILA a zapisuje jeho slova.

Goto Dengo tam, i s druhým vojákem, stojí asi půl hodiny a zoufale se snaží zakrýt zklamání. Čekal, že touto dobou bude ležet na nemocničním lůžku a usrkávat miso. Tihle lidé jsou ale v ještě horším stavu než on. Goto se bojí, že by oni mohli chtít, aby on pomohl jim.

Ale je dobré být pod plátnem a stát před někým, kdo má autoritu, kdo velí. Do stanu vcházejí úředníci s rozšifrovanými zprávami, což znamená, že někde tady je fungující radiostanice a štáb s knihami kódů. Nejsou úplně odříznutí.

"Co umíte?" zeptá se důstojník, když Goto Dengo konečně dostane příležitost se představit.

"Jsem inženýr," odpoví mu Goto Dengo.

"Aha. Umíte stavět mosty? Letiště?"

Důstojník se tady trochu rozmáchne. Mosty a letištní plochy jsou stejně tak mimo jejich dosah jako mezigalaktické kosmické lodi. Vypadaly mu všechny zuby, a tak mumlá a občas se musí několikrát nadechnout, než může dokončit větu.

"Postavím, co si bude můj velitel přát, i když na takové věci jsou tu jiní, mnohem lepší než já. Mou specialitou jsou práce v podzemí."

"Bunkry?"

Goto Denga zezadu do krku štípne vosa a on se ostře nadechne. "Budu stavět bunkry, jestli si to můj velitel přeje. Mou specialitou jsou tunely, v hlíně i ve skále, ale zvlášť ve skále."

Důstojník na něj chvíli upírá oči, načež se otočí na úředníka, který se ukloní a vše zapíše. "Vaše schopnosti tu nejsou k ničemu," prohlásí lhostejně, a to platí v podstatě o všech přítomných.

"Pane! Taky umím zacházet s lehkým kulometem Nambu!"

"Nambu je špatná zbraň. Není zdaleka tak dobrá jako ty americké a australské. Ale při obraně v džungli se hodí."

"Pane! Budu bránit tábor do posledního dechu -"

"Naneštěstí na nás z džungle nezaútočí. Bombardují nás. Jenže nambu letadlo nesestřelí. Až přijdou, připlují z moře. Nambu je proti obojživelnému útoku k ničemu."

"Pane! Přežil jsem šest měsíců v džungli."

"Ano?" Poprvé důstojníka něco zaujalo. "A co jste jedl?"

"Červy a netopýry, pane!"

"Tak mi běžte nějaké najít."

"Rozkaz, pane!"

* * *

Rozmotá starý provaz, aby získal šňůru, a z ní splete sítě, které rozvěsí po stromech. Když skončí, je jeho život jednoduchý: každé ráno vyleze na stromy a ze sítí vybere netopýry. Odpoledne tráví tak, že bodákem vyškrabává larvy z tlejících klád. Po západu slunce se postaví do krytu plného splašků, dokud slunce opět nevyjde. Pokud poblíž vybuchují bomby, upadne do hlubokého šoku, který zcela oddělí mysl od těla. Několik hodin pak jeho tělo chodí kolem a dělá věci, aniž by mu do toho mozek mluvil. Jeho mysl, zbavena styků s vnějším světem, se točí v kruzích, jako motor se zlomenou hřídelí, zapnutý na plné obrátky, aniž by dělal něco užitečného, zatímco se sám ničí. Obvykle se z toho stavu dostane teprve ve chvíli, kdy na něj někdo promluví. Pak začnou padat další bomby.

* * *

Jednou v noci si všimne, že má pod nohama písek. Zvláštní.

Vzduch je čistý a svěží. Neslýchané.

Kolem něj po písku procházejí ostatní.

Doprovázejí je dva belhající se vojíni a desátník ohnutý pod tíhou lehkého kulometu. Desátník se tváří divně a upírá oči na Goto Denga. "Hirošimě," praví.

"Říkal jste mi něco?"

"Hirošimě."

"A co jste říkal předtím, než jste řekl ‚Hirošimě'?"

"V."

"V?"

"V Hirošimě."
"A co jste říkal předtím, než jste řekl ‚v Hirošimě'?"
"Tetě."
"Vy jste mi vykládal o své tetě v Hirošimě?"
"Ano. Jí taky."
"Jak to myslíte, jí taky?"
"To samé."
"Jaké to samé?"
"To samé, co jste si měl ode mě zapamatovat. Vyřiďte jí to samé."
"Aha," vydechne Goto Dengo.
"Pamatujete si celý seznam?"
"Seznam lidí, kterým to mám vyřídit?"
"Ano. Zopakujte mi ho."
Desátník má přízvuk z Jamaguči, odkud pochází i většina vojáků, kteří sem byli odveleni. Vypadá spíš na venkovana než na muže z města. "Ehm, vaše matka a otec na farmě v Jamaguči."
"Ano!"
"A váš bratr. Ten je - u válečného námořnictva?"
"Ano!"
"A vaše sestra, která je -"
"Učitelka v Hirošimě, správně!"
"Stejně jako vaše teta, která je taky v Hirošimě."
"A nezapomeňte na mého strýčka v Kure."
"Aha, jasně. Omlouvám se."
"To nic! A teď mi zopakujte, co jim máte vyřídit, abyste to nezapomněl."
"Dobře." Goto Dengo se zhluboka nadechne. Už se trochu vzpamatoval. Plahočí se k moři: on a půl tuctu dalších. Všichni jsou beze zbraní a nesou malé ranečky. Doprovázejí je desátník a vojíni. V mírných vlnách na moři na ně čeká gumový člun.
"Už jsme skoro tam! Zopakujte mi to! Odříkejte mi tu zprávu!"
"Má milovaná rodino," začne Goto Dengo.
"Správně - zatím je to bezvadné!" raduje se desátník.
"Neustále na vás myslím," hádá Goto Dengo.
Desátník se zatváří poněkud sklíčeně. "Celkem blízko - pokračujte."
Dorazili ke člunu. Posádka ho postrčí do moře. Goto Dengo se na chvíli odmlčí a dívá se, jak ostatní nasedají. Pak ho desátník dloubne do zad. Goto Dengo se vpotácí do vody. Zatím na něj nikdo nezačal křičet - vlastně se pro něj natahují a pomáhají mu nahoru. Převalí se přes bort do člunu a zvedne se do kleku. Posádka člunu začne veslovat. Goto Dengo se obrátí k desátníkovi stojícímu na pláži.
"Tohle je poslední zpráva, kterou ode mě dostanete, protože v této chvíli jsem se už dávno uložil k odpočinku na posvátné půdě svatyně Jasukuni."
"Ne! Ne! To je úplně špatně!" řve desátník.
"Vím, že mě tam navštívíte a budete na mě s láskou vzpomínat, jako já vzpomínám na vás."
Desátník vběhne do vody a snaží se dohonit člun. Jeden vojín se vrhne za ním a popadne ho za ruku. Desátník ječí: "Brzy Američanům uštědříme zdrcující porážku a pak připochoduju domů ulicemi Hirošimy jako vítěz i se svými kamarády!" Odříkává to jako školáček při zkoušení.
"Vězte, že jsem padl hrdinskou smrtí v úžasné bitvě a ani na okamžik jsem se nevyhýbal svým povinnostem!" křičí Goto Dengo na něj.
"Prosím, pošlete mi pevnou nit, abych si mohl spravit boty," volá desátník.
"Armáda se o nás dobře postarala a poslední měsíce jsme prožili v takovém pohodlí a čistotě, že by vás ani nenapadlo, že jsme opustili domovské ostrovy!" zakřičí Goto Dengo věda, že ho teď musí být přes příboj špatně slyšet. "Když nadešla poslední bitva, přišla rychle a my šli na smrt v rozpuku mládí jako květy třešní, co se o nich se mluví v císařově listě, který jsme všichni nosili na prsou! Náš odchod z tohoto světa je jen malou cenou za mír a blahobyt, jaké jsme přinesli lidu Nové Guineje!"
"Ne, to je špatně!" kvílí desátník, ale jeho druhové už ho táhnou po pláži k džungli, kde se jeho hlas ztrácí ve věčné kakofonii houkání, ječení, štěbetání a strašidelného křiku.
Goto Dengo ucítí diesel a splašky. Otočí se. Hvězdy za ním zakrývá něco dlouhého, černého a tvarem připomínajícího ponorku.
"Tvoje zpráva je mnohem lepší," zamumlá kdosi. Je to mládenec s brašnou na nástroje: letecký mechanik, který japonský letoun neviděl dobře půl roku.
"Ano," ozve se další muž - zjevně také mechanik. "Tvá zpráva jeho rodinu spíš utěší."
"Děkuju," opáčí Goto Dengo. "Naneštěstí nemám tušení, jak se ten kluk jmenuje."
"Tak zajeď do Jamaguči," poradí mu první mechanik, "a namátkou si vyber nějaké starší manžele."
METEOR
"Ty rozhodně nešukáš jako moderní holka," prohlásí Bobby Shaftoe hlasem prodchnutým úžasem. V rohu září kamna na dřevo, i když ve Švédsku, kde Shaftoe strávil posledního půl roku, je teprve září, proboha.
Julieta je tmavovláska samá ruka, samá noha. Natáhne ruku přes postel a hledá na nočním stolku cigaretu.

"Dosáhneš na ten šnuptychl?" zeptá se Shaftoe s pohledem upřeným na úhledně složený kapesník Námořní pěchoty Spojených států, položený vedle cigaret. On má příliš krátkou ruku.

"Proč?" Julieta, jako všichni Finové, mluví skvěle anglicky.

Shaftoe si podrážděně vzdychne a zaboří tvář do její černé hřívy. Pod nimi šplouchá a pění Botnický záliv jako špatně vyladěné rádio chytající podivné informace.

Julieta má sklon dávat důležité otázky.

"Nechci tu při ústupu nadělat moc velkej binec, madam," odpoví.

Julietin zapalovač mu několikrát křísne za uchem. Pak ho nazvedne její hrudník, jak Julieta nabere do plic kouř.

"Nespěchej," zapřede a hlasivky má tak zanesené dehtem, že má hlas jak sirup. "Co chceš dělat? Zaplavat si? Napadnout Rusko?"

Někde tam za zálivem je Finsko. A ve Finsku jsou Rusové a Němci.

"Hele, stačí jenom se zmínit o plavání a scvrkává se mi bimbas," posteskne si Shaftoe. "Bude to muset ven. Nevyhnutelně." Myslí si, že poslední slovo vyslovil správně.

"A co se stane pak?" chce vědět Julieta.

"Budeme tu mít mokrej flek."

"No a? To je přirozený. Lidi spí v mokrý posteli od doby, co se postele objevily."

"Sakra práce," zavrčí Shaftoe a hrdinsky se vrhne pro kapesník Semper Fi. Julieta mu zaryje nehty do jednoho z citlivých míst, jež objevila během svého důkladného kartografického průzkumu jeho těla. Shaftoe se kroutí, ale není mu to nic platné. Všichni Finové jsou vynikající atleti. Vzápětí to už neudrží. Pozdě! Jak se sápe po kapesníku, shodí si na podlahu peněženku, překulí se dolů z Juliety a zabalí se kapesníkem. Vypadá jako vlajka na zlomené žerdi, jediný bílý prapor, jakým kdy Bobby Shaftoe zamává.

Chvíli jen tak leží a poslouchá šplouchání vln a praskání dřeva v kamnech. Julieta se od něj odvalí, leží tam na své straně, stočená do klubíčka, aby se vyhnula mokrému fleku, třebaže je přirozený, a vychutnává si cigaretu, což přirozené není.

Julieta voní jako káva. Shaftoe se s ní rád mazlí a čichá k její kůži vonící po kávě.

"Počasí není tak zlý. Strejda Otto by se měl do večera vrátit," poznamená. Líně si prohlíží mapu Skandinávie. Švédsko se klátí jako ochablý, obřezaný pyj. Finsko se pod ním nadouvá jako šourek. Jeho východní hranice s Ruskem už dávno neodpovídá skutečnosti. Iluzorní hranice je zuřivě přečmáraná křížky, sekerami Stalinových opakovaných pokusů vykastrovat Skandinávii, jak je posedle zaznamenával Julietin strýc, který je, jako všichni Finové, zkušený lyžař, skvělý střelec a neporazitelný válečník.

Přesto sebou opovrhují. Podle Shaftoa za to může fakt, že nakonec přesunuli obranu své země na bedra Němců. Finové vynikají ve staromódním, individualizovaném stylu zabíjení Rusů v malém, ale když jim začali docházet Finové, museli si zavolat Němce, kterých je víc a navíc zdokonalili vraždění Rusů ve velkém.

Julieta nad touto jednoduchou teorií ohrnuje nos: Finové jsou miliónkrát složitější, než kdy Bobby Shaftoe dokáže pochopit. I kdyby nikdy nedošlo k válce, měli by pořád nespočetně důvodů být neustále v depresi. Nemá ani smysl pokoušet se to všechno vysvětlit. Může mu poskytnout jen velmi letmý pohled do psychologie Finů tím, že ho každých pár týdnů ušoustá málem k smrti.

Leží tu už příliš dlouho. Zbytky glajstru mu v trubici brzy ztvrdnou jako epoxid. Toto nebezpečí ho přiměje k činu. Sklouzne z postele, v chladu se přikrčí, doskáče přes studená prkna na koberec a instinktivně se přiblíží k teplým kamnům.

Julieta se převrátí na záda, aby na něj viděla. Obdivně si ho přeměřuje. "Buď chlap," praví. "Udělej mi kafe."

Shaftoe popadne litinovou konev, která může v případě potřeby posloužit i jako lodní kotva. Přehodí si přes ramena pokrývku a vyběhne ven. Zastaví se na kraji přístavní hráze, protože molo plné třísek není k jeho bosým chodidlům zrovna vlídné, a vymočí se dolů na pláž. Žlutý proud je obalený párou a je cítit kávou. Shaftoe se zadívá na záliv a vidí, jak podél břehu pluje vlečný člun s hromadou klád a několik plachetnic, žádný člun však nepatří strýci Ottovi.

Za srubem je vyvedená trubka, napojená na jeden pramen v kopcích. Shaftoe nabere vodu do konvice, popadne pár polínek a rychle se vrátí dovnitř. Musí manévrovat mezi balíčky kávy a bedýnkami finské munice do samopalů.

"Používáš moc dřeva," podotkne Julieta. "Strejda Otto si toho všimne."

"Nasekám další," slíbí Shaftoe. "V celý tyhle všivý zemi není nic jinýho než dřevo."

"Jestli se na tebe strejda Otto rozhněvá, budeš sekat celý den."

"Takže můžu klidně chrápat s jeho neteří, ale spálit pár klacků, abych jí moh uvařit kafe, je důvod k vyhazovu?"

"Namlet," upozorní ho Julieta. "Kafe se musí namlet."

Celé Finsko (aspoň když posloucháte Otta) bylo uvrženo do nekonečné noci existenciálního zoufalství a sebevražedné deprese. Obvyklé protilátky už byly vyčerpány: sebemrskačství březovými metlami, jízlivý humor, týdenní pijatyky. Jediné, co může Finsko zachránit, je káva. Naneštěstí byla vláda této země natolik krátkozraká, že zvedla daně a clo až ke stropu. Údajně se tím má zaplatit zabíjení Rusů a přesídlení stovek tisíců Finů, kteří se musejí zvednout a přesunout pokaždé, když Stalin v opileckém výpadu nebo Hitler v záchvatu šílenství zaútočí na mapu s červenou tužkou. Má to jediný účinek - káva je obtížněji k sehnání. Podle Otta je Finsko národem neproduktivních zombií s výjimkou oblastí, kam pronikla distribuční síť pašeráků kávy. Finům je v zásadě cizí celá představa štěstí, ale naštěstí mají to štěstí, že žijí přímo přes Botnický záliv od neutrální a poměrně blahobytné země vyhlášené svou kávou.

Z tohoto důvodu je existence malé finské kolonie v Norrsbrucku zcela jednoduše vysvětlitelná. Jediné, co tu schází, jsou svaly sloužící k nakládání kávy na člun a vykládání toho, co Otto přiveze zpět. Hledal se jeden svalnatý moula, jenž by si nechal platit bokem takovou měnou, jakou se Ottovi podaří obstarat.

Seržant Bobby Shaftoe od USMC nasype hrst zrn do mlýnku a opře se do kliky. V konvici pod mlýnkem se začne

hromadit černý prášek. Naučil se to dělat po švédsku a na to, aby se usadila sedlina, používá vajíčko.

Sekání dříví, šoustání Juliety, mletí kávy, šoustání Juliety, čůrání na pláž, šoustání Juliety, nakládání a vykládání Ottova keče. To je asi tak všechno, čím se Bobby Shaftoe zabývá posledních šest měsíců. Ve Švédsku našel klidné, šedozelené oko krvavého hurikánu, v nějž se proměnil celý svět.

Julieta Kivistiková je ústřední záhadou. Nemají spolu románek, mají spolu řadu románků. Na začátku každého románku spolu ani nemluví, ani se neznají. Shaftoe je jen darmošlap, co pomáhá jejímu strýci. A na konci každého románku jsou spolu v posteli a šukají. Mezitím je to od jednoho do tří týdnů taktických manévrů, špatných začátků a pracného, ostrého flirtování.

Jinak je každý románek úplně jiný, jako úplně nový vztah mezi dvěma úplně jinými lidmi. Je to k zbláznění. Nejspíš proto, že Julieta je bláznivá - mnohem bláznivější než Bobby Shaftoe. Ale Shaftoe nemá důvod tady a teď bláznit.

Uvaří kávu, provede ten trik s vajíčkem a nalije Julietě hrnek. To nemá nic společného se zdvořilostí: jejich románek právě skončil a nový ještě nezačal.

Když jí nese hrnek, Julieta sedí na posteli, kouří další cigaretu a (jako správná žena) čistí mu peněženku, což on sám neudělal od - no, od chvíle, kdy si ji před deseti lety v Oconomowoku vyrobil, aby splnil požadavky pro získání záslužné placky cechu brašnářů. Julieta z peněženky vytáhla vycpávku a prochází jí, jako by to byla papírová knížka. Většinu obsahu zničila mořská voda. Ona si však analyticky prohlíží fotografii Glory.

"Dej to sem!" vyhrkne Shaftoe a vytrhne jí peněženku z ruky.

Kdyby byla jeho milenka, pokusila by se s ním o ni přetahovat, což by bylo hloupé a možná by to skončilo dalším sexem. Jenže ona je teď cizinka, a tak mu peněženku vrátí.

Dívá se, jak jí podává hrnek s kávou, jako by byl číšník v kavárně.

"Máš přítelkyni? Kde? V Mexiku?"

"V Manile," odpoví Bobby Shaftoe, "pokud je ještě naživu."

Julieta zcela nevzrušeně kývne. Na Glory ani nežárlí, ani ji její osud v rukou Japončíků nezajímá. Co se děje na Filipínách, nemůže být o nic horší než to, co viděla ve Finsku. A proč by se vlastně měla zajímat o minulé romantické pletky strýcova dělníka, jakže se to vlastně jmenuje?

Shaftoe si natáhne trenýrky, kalhoty, košili a svetr. "Jdu do města," sdělí jí. "Vyřiď Ottovi, že se vrátím k vykládání člunu."

Julieta neříká nic.

Jako poslední, zdvořilé gesto se Shaftoe zastaví u dveří, sáhne za naskládané bedny, vytáhne finský samopal Suomi32 a zkontroluje ho: je čistý, nabitý, připravený, stejně jako byl před hodinou, když ho naposledy kontroloval. Vrátí zbraň na místo, otočí se a na okamžik se Julietě podívá do očí. Pak vyjde ven a zavře za sebou dveře. Slyší kroky jejích bosých nohou na studené podlaze a uspokojivý zvuk zarážených petlic.

Vleze si do gumáků a vydá se po pláži k jihu. Holínky jsou Ottovy a o několik čísel větší, než by potřeboval. Cítí se v nich jako malý kluk cákající se v kalužích ve Wisconsinu. Tohle by kluci jeho věku měli dělat: pracovat, tvrdě a poctivě. Líbat děvčata. Zaskočit si do města pro cigarety a možná na jedno pivo. Představa, že lítají po světě v po zuby vyzbrojených válečných letounech a používají moderní zbraňové systémy k zabíjení stovek cizích vražedných maniaků, mu teď připadá zastaralá a nepatřičná.

Každých pár set yardů zpomalí a prohlédne si kovový sud nebo jiné válečné trosky vyvržené na břeh vlnami a zpola zasypané pískem, záhadně popsané azbukou nebo latinkou finsky či německy. Připomínají mu japonské sudy na té pláži na Guadalcanalu.

Měsíc moře zved
Ne však spáče na pláži
Ty spláchnou vlny

Ve válce přijde nazmar spousta věcí - a nejen to, co přichází v bednách a sudech. Často se například stane, že několik mužů je požádáno, ať dobrovolně položí životy, aby jiní přežili. Na Guadalcanalu Shaftoe zjistil, že nikdy nepoznáte, jaké okolnosti z vás toho obětního beránka udělají. Můžete jít do boje podle nejjasnějšího, nejjednoduššího, nejchytřejšího plánu, jaký kdy kdo vymyslel, vypracovaného bitvou zocelenými důstojníky námořní pěchoty - absolventy Annapolisu - a založeného na hromadě informací. Ale deset vteřin poté, co první voják stiskne spoušť, nastane zmatek a lidi kolem pobíhají jako šílenci. Bitevní plán, který byl ještě před minutou geniální, najednou působí stejně sladce naivně jako zápis v ročence z vaší střední školy. Kluci umírají. Někteří z nich umírají, protože na ně náhodou dopadnou střely, avšak překvapivě často umírají, protože to dostanou rozkazem.

A tak to bylo i s TJ-691. Celý ten plán s trinidadským parníkem byl nejspíš v jisté chvíli úžasný (pravděpodobně s ním přišel Waterhouse). Jenomže pak se něco zvrtlo a nějaký spojenecký velitel vydal rozkaz, že Shaftoe a Root, spolu s posádkou U-691, mají zemřít.

Měl zemřít na té pláži na Guadalcanalu spolu se svými kamarády, ale on ne. Všechno mezi Guadalcanalem a U-691 byl jenom život navíc. Dostal šanci vrátit se domů a uvidět rodinu, něco jako Ježíš po Vzkříšení.

A teď je Bobby Shaftoe najisto mrtvý. Proto se tak pomalu plouží po pláži a bratrsky se zajímá o věci v písku, protože i Bobby Shaftoe je mrtvola vyvržená na pláž ve Švédsku.

Právě o tom přemýšlí, když uvidí nebeské zjevení.

Obloha tu vypadá jako čerstvě pozinkovaný kýbl, který někdo přiklopil na svět, aby zastavil nepříjemné sluneční světlo. Když si někdo půl míle daleko zapálí cigaretu, ta žhne jako nova. Podle těchto měřítek vypadá nebeské zjevení jako celá galaxie padající z oběžné dráhy na zem. Člověk by si ho mohl skoro splést s letadlem, akorát že chrchlavě

nehučí, nýbrž pronikavě kvílí - a táhne se za ním ohnivý ocas. Kromě toho se zjevení na letadlo pohybuje příliš rychle. Řítí se od Botnického zálivu a několik mil severně od Ottova srubu přeletí pláž. Pomalu ztrácí výšku a zpomaluje. Vzápětí vyšlehnou plameny a prodírají se dopředu po černém těle té věci, připomínající knot kroutící se pod plamenem svíčky.

Celé to zmizí za stromy. Tady všechno dřív nebo později zmizí za stromy. Z lesa vyletí ohnivá koule a Bobby Shaftoe počítá: "Tisíc jedna, tisíc dva, tisíc tři, tisíc čtyři, tisíc pět, tisíc šest, tisíc sedm," a odmlčí se, když uslyší výbuch. Vzápětí se otočí a vydá se do Norrsbrucku. Jde teď mnohem rychleji.

LEVANDULOVÁ RŮŽE

Randy by se ze všeho nejradši na ponorku šel podívat osobně. Doug mu nevzrušeně sdělí, ať si klidně poslouží, ale nejdřív si musí ponor naplánovat, a připomene mu, že vrak je sto padesát čtyři metry hluboko. Randy kývne, jako kdyby skutečně čekal, že si bude plánovat ponor.

Chce, aby všechno fungovalo jako jízda v autě - prostě si nasednete a jedete. Zná pár lidí, kteří létají, a vzpomíná si přesně, jak se cítil, když zjistil, že nemůžete jen tak nastoupit do letadla (ani do malého) a odstartovat - musíte mít letový plán, a vymyslet byť i jen špatný letový plán, který vás určitě zabije, vyžaduje kufr plný knížek, tabulek a specializovaných výpočtů a přístup k předpovědi počasí mnohem podrobnější, než je běžná předpověď počasí v televizi. Když si jednou na tu představu zvykl, neochotně přiznal, že to dává smysl.

A teď mu Doug Shaftoe vykládá, že potřebuje plán, aby si na záda hodil pár bomb a uplaval nějakých mizerných sto čtyřiapadesát metrů tam (pravda, kolmo dolů) a zpátky. Randy tedy z poliček na Gloty IV vytahá pár knih o potápění a pokouší se zjistit, o čem to Doug mluvil. V životě se nepotápěl s přístrojem, ale viděl to v pořadu Jacquese Cousteaua a připadalo mu to docela jednoduché.

V prvních třech knihách, do nichž se podívaje dost podrobností, aby u něj vyvolaly stejnou sklíčenost, jakou cítil, když se dozvěděl o letových plánech. Než knihy otevřel, vzal si Randy propisku a milimetrový papír, aby si mohl dělat poznámky. O půl hodiny později se pořád ještě snaží vyznat v tabulkách a na papír neudělal ani čárku. Všimne si, že hloubka v tabulkách jde pouze do sto třiceti metrů a u této hloubky stojí, že v ní člověk může zůstat pět, nanejvýš deset minut. Ale Randy dobře ví, že Amy a Shaftoova barvitá a stále se rozrůstající mnohonárodnostní rodinka potápěčů v této hloubce tráví mnohem víc času, a dokonce se vynořují na hladinu s artefakty z vraku. Například je tu hliníkový kufřík, o němž Doug doufá, že uvnitř najde klíč k tomu, kdo se na U-bootu plavil a proč skončil na špatné straně planety.

Randy se začíná obávat, že celý vrak rozeberou na kusy dřív, než si na papír udělá aspoň nějakou poznámku. Potápěči přijíždějí z Palawanu, jeden až dva každý den, na motorových člunech či katamaranech. Blonďatí surfaři, zamlklí podivíni, francouzští kuřáci, Asiati závislí na nintendu, bývalí příslušníci válečného námořnictva, drtící v pěstech plechovky od piva, dělníci z venkova. Oni mají plány ponoru. Proč ho nemá Randy?

Začne si rozepisovat jeden plán založený na hloubce sto třiceti metrů, což mu připadá rozumně blízko sto padesáti čtyřem. Po hodině práce (což je dost dlouho, aby si dokázal představit všechny možné ošidné možnosti) si náhodou všimne, že tabulka, kterou používá, je ve stopách, ne v metrech, což znamená, že všichni ti potápěči se dostávají do třikrát větší hloubky, než o jaké se píše v tabulkách.

Randy zavře všechny knížky a chvíli na ně mrzutě civí. Jsou to všechno hezké nové knížky s barevnými fotografiemi na obalu. Vytáhl je z police, protože (a tady použil sebezpytování) je počítačový odborník a v počítačovém světě je každá kniha starší dvou měsíců jen nostalgickou vzpomínkou. Zapátrá tedy trochu víc a zjistí, že všechny tři tyto krásné nové knihy jsou osobně podepsány autory s dlouhými věnováními: dvě věnování jsou určena Dougovi a jedno Amy. To pro Amy očividně napsal muž, který do ní byl zoufale zamilovaný. Číst ho je jako natírat se tabaskem.

Randy usoudí, že to jsou všechno knížky určené rumem nalitým turistům a navíc že vydavatelé za sebou měli týmy právníků, kteří prošli každé slovo, aby se ujistili, že za nic nemusejí ručit. Obsah těchto knih tudíž pravděpodobně představuje asi jedno procento všeho, co autoři o potápění skutečně vědí, ale právníci zajistili, aby se o tom ani nezmínili.

Fajn, takže potápěči zvládají větší souhrn okultních vědomostí. To vysvětluje jejich všeobecnou podobnost s hackery, byť s tělesně zdatnými hackery.

Doug Shaftoe se k vraku sám potopit nehodlá. Vlastně se zatváří překvapeně, téměř opovržlivě, když se ho Randy zeptá, jestli by se tam chtěl potopit. Místo toho prochází věci, které nahoru vynesli mladší potápěči. Začnou s fotografickou dokumentací s použitím digitálních fotoaparátů a Doug si na své laserové tiskárně vytiskne zvětšeniny vnitřku ponorky a rozvěsí je po stěnách své osobní jídelny na Glory IV.

Randy se mezitím probírá knihami o potápění: nedotkne se ničeho, co má barevné fotografie nebo co bylo vydáno v posledních dvaceti letech či má na zadní straně citáty obsahující slova jako úžasné, vynikající, snadno dostupné nebo dokonce, což je ze všeho nejhorší, snadné k pochopení. Hledá staré tlusté svazky s odřenou vazbou a tiskacím písmem vyvedenými tituly jako PŘÍRUČKA PRO POTÁPĚČE. Cokoliv, co má na okraji rozzlobené poznámky od Douga Shaftoa dostává, body navíc.

Pro: randy@epiphyte.com
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Pontifex
Randy,

používejme odted pro tuto šifru pracovní název "Pontifex". Je to poválečná šifra. Chci říct, že když jsem viděl, co Turing a ostatní udělali s Enigmou, došel jsem k (nyní zcela zřejmému) závěru, že jakákoliv moderní šifra by měla být odolná vůči strojové kryptoanalýze. Pontifex používá permutaci 54 prvků - pozor! - a s pomocí této permutace

(označme ji T) vytváří klíč, který se přidává, podle modulo 26, k šifrovanému textu (P) stejně jako u jednorázové šifrovací tabulky. Je to vždy jeden klíč na jednu zprávu. Generování každého znaku klíče pozměňuje T reverzibilním, přesto více méně "náhodným" způsobem.

V této chvíli se jeden potápěč vynoří s kusem skutečného zlata, ale není to cihla: je to destička z tepaného zlata o hraně asi osm palců a čtvrt milimetru silná, do níž je vyražený vzor z maličkých dírek, asi jako do děrného štítku. Randy je destičkou posedlý několik dní. Zjistí, že pochází z bedny uložené v U-bootu, a dozvídá se také, že je tam dalších několik tisíc podobných destiček.

Z ničeho nic se pustí do čtení zápisů od chlápků, kteří mají před jménem hodnost válečného námořnictva a doktorský titul a Ph. D. za jménem a několik desítek stránek věnují fyzice, vzniku bubliny dusíku třeba v koleně. Jsou tu fotografie koček přivázaných k lavičce v dekompresní komoře. Dočítá se, že Doug Shaftoe se nepotápí do sto padesáti čtyř metrů z důvodu jistých, s věkem souvisejících změn kloubů, zvyšujících pravděpodobnost vzniku bublinek během dekomprese. Smiřuje se s faktem, že tlak v hloubce kolem vraku bude patnáct až šestnáct atmosfér, což znamená, že při výstupu na hladinu budou veškeré bublinky dusíku, jež by se mu náhodou v těle objevily, patnáct až šestnáctkrát větší, ať už by se mu vytvořily v mozku, v koleně, v cévách oční bulvy či pod plombami v zubech. Osvojí si sofistikované laické znalosti fyziologie potápění, které mu nejsou k ničemu, protože tělo každého člověka je jiné - a proto musí mít každý potápěč jiný plán ponoru. Randy si bude muset spočítat procento tuku v těle, než vůbec začne něco na svůj milimetrový papír psát.

Taky to závisí na fyziologii. Tělo potápěče se při každém ponoru saturuje dusíkem a ne všechen se uvolní. Po návratu na hladinu všichni potápěči posedávají na Glory IV, mastí karty, popíjejí pivo nebo přes satelitní telefon rozprávějí se svými přítelkyněmi a celou dobu se zbavují plynu - dusík jim z těla uniká do atmosféry, a každý neustále ví, kolik dusíku má zhruba nahromaděno v těle. A jistým, téměř intuitivním způsobem chápe, jak přesně tato informace ovlivňuje další plán ponoru, který zrovna peče v tom vysoce výkonném, ponory plánujícím počítači, co si každý z těch chlapíků zjevně nosí ve svém dusíkem prosyceném mozku.

Jeden z potápěčů přišel s prkýnkem z bedny, v níž jsou uskladněné zlaté destičky. Dřevo je ve velmi špatném stavu a dosud syčí, jak z něj uniká plyn. Syčí tak, že Randy nemá nejmenší problémy představit si, jak by vypadaly jeho kosti, kdyby si plán ponoru spočítal špatně. Na prkně je jakýsi nápis, nyní stěží viditelný: NIZARCH.

Glory IV má kompresor, který do potápěčských bomb hustí vzduch pod šíleně velkým tlakem. Randy si osvojí informaci, že tlak musí být šíleně vysoký, jinak by se plyn v takové hloubce ani nevynořil z bomby. Potápěči jsou celí zaplavení takto natlakovaným plynem. Randy zpola čeká, že jednou některý z nich do něčeho narazí a rozletí se v růžovém hřibovitém oblaku.

Pro: randy@epiphyte.com
Od: cantrell@epiphyte.com
Předmět: Pontifex
R -
poslal jsi mi zprávu o šifře zvané Pontifex. To vymyslel nějaký tvůj kamarád? V podstatě se podobá (vzhledem k n-prvkové permutaci, co vytváří klíč a pomalu se vyvíjí) obchodní šifře zvané RC4. Ta má mezi Tajnými obdivovateli nejednoznačnou pověst - zřejmě je bezpečná, nikdo ji neprolomil, ale znervózňuje nás, poněvadž je to v zásadě jednorotorový systém, i když se rotor vyvíjí. Pontifex se vyvíjí mnohem složitějším a asymetričtějším způsobem než RC4, takže by mohl být bezpečnější.
Pár věcí je na něm trochu nezvyklých.
1. Mluví o generování "znaků" v klíči, který pak s modulo 26 přidává k šifrovanému textu. Tak mluvili lidi před 50 lety, když se šifrovalo s tužkou a papírem. Dneska mluvíme o generování bajtů a jejich přidávání k modulo 26. Ten tvůj přítel je starý?
2. Mluví o T jako o permutaci 54 prvků. Na tom není nic špatného - ale Pontifex by stejně dobře mohl fungovat se 64, 73 nebo 699 prvky, takže větší smysl dává popisovat ho jako permutaci n-prvků, kde n může být 54 nebo jakékoliv jiné celé číslo. Neumím si představit, proč se rozhodl pro 54. Možná proto, že je to dvojnásobek písmen v nějaké abecedě - ale to nedává žádný zvláštní smysl.
Závěr: Autor Pontifika je zběhlý v šifrování, ale podle všech známek to bude nějaký postarší cvok. Abych se rozhodl, potřebuju víc podrobností.
- Cantrell

"Randy?" zavolá Doug Shaftoe a pozve si ho do své jídelny.

Vnitřní strana dveří do jídelny je vyzdobená velkou barevnou fotografií mohutného kamenného schodiště před zaprášeným kostelem. Zastaví se před ním. "Je Waterhousů hodně?" chce vědět Doug. "Je to běžný jméno?"

"No, není nijak vzácný."

"Nechtěl bys mi něco povědět o svý rodině?"

Randy ví, že jako případný Amyin nápadník bude podrobným zkoumáním procházet pořád. Shaftoové na něm provádějí povinnou péči. "Co vlastně hledáš? Nějakýho kostlivce ve skříni? Nevím o ničem, co by stálo za to před tebou tajit."

Doug se na něj chvíli ustaraně dívá, načež se otočí k nyní otevřenému hliníkovému kufříku z U-bootu. Randy usuzuje, že pouhému otevření kufříku předcházelo vypracování podrobného plánu. Doug rozložil jeho rozmanitý obsah na stůl, aby ho mohl vyfotografovat a zařadit. Bývalý SEAL Douglas MacArthur Shaftoe se na vrcholku své kariéry stal

jakýmsi knihovníkem.

Randy tu vidí brýle se zlatou obroučkou, plnicí pero a několik rezavých sponek na papír. Zdá se však, že z kufříku byla vyňata spousta mokrých papírů, které Doug Shaftoe pečlivě suší a snaží se je přečíst. "Většina papíru z války byla na hovno," prohlásí. "Za pár dnů po potopení se nejspíš rozpustila na kaši. Papír v kufříku byl aspoň chráněnej před mořskou havětí, ale většina je pryč. Majitel kufříku musel být nějakej aristokrat. Koukni na ty brejle a pero."

Randy si je prohlédne. Potápěči ve vraku našli zuby a plomby, ale nic, co by vypadalo jako tělo. Místa, kde lidé umírali, jsou vyznačena stopami z tvrdého, inertního materiálu, jako kupříkladu brýle. Jako otisk po výbuchu dopravního letounu, tvořený troskami.

"Chci říct, že v kufříku měl pár listů dobrýho papíru," pokračuje Doug. "Osobní psací potřeby. Předpokládáme, že se jmenoval Rudolf von Hacklheber. Říká ti to jméno něco?"

"Ne. Ale můžu se kouknout na web..."

"To už jsem zkoušel," přeruší jej Doug. "Vylezlo z toho jen pár zmínek. Chlápek stejnýho jména napsal ve třicátejch letech pár matematickejch článků. A to jméno používá několik společností kolem Lipska v Německu: hotel, divadlo, zaniklá pojišťovací společnost. To je asi tak všechno."

"Jestli to byl matematik, mohl by mít něco společnýho s mým dědou. Proto ses mě ptal na rodinu?"

"Koukni se na tohle," vybídne ho Doug a cvakne nehtem o skleněný popelník plný průhledné tekutiny. Plave v něm obálka, rozlepená a otevřená. Randy se nakloní a nahlédne dovnitř. Na zadní straně bylo cosi napsáno tužkou, ale nedá se to přečíst, protože obálka je rozložená. "Můžu?" zeptá se. Doug kývne a podá mu chirurgické rukavice. "Nemusím na to mít plán ponoru, že ne?" otáže se Randy, zatímco se snaží dostat do rukavic.

Doug se netváří pobaveně. "Je to hloub, než to vypadá," zabručí.

Randy obálku otočí, složí chlopně k sobě a znovu sestaví nápis. Stojí tu:

WATERHOUSE
LEVANDULOVÁ RŮŽE.
BRISBANE

Malým zaprášeným okénkem přelepeným leukoplastí vyhlíží Lawrence Pritchard Waterhouse na centrum Brisbane. Rozhodně není rušné. Ulicí se přibelhá taxík a zastaví na příjezdové cestě u nedalekého hotelu Canberra, jenž je domovem mnoha středně vysokých důstojníků. Taxík kouří a páchne - je poháněn kamny na dřevěné uhlí, umístěnými v kufru. Za oknem je slyšet dupot. Není to dus dus kanad, nýbrž plesk plesk rozumných střevíců, jaké nosí rozumné ženy: místní dobrovolnice. Waterhouse se instinktivně nakloní blíž k oknu, aby lépe viděl, ale marní čas.

V těchto stejnokrojích můžete protáhnout regiment děvčat z časopisů pro dospělé všemi kajutami a průlezy bitevní lodi ve službě a nevyvolá to jediné hvízdnutí, oplzlou poznámku ani štípnutí do zadku.

Z boční ulice vyjede dodávka, jíž děsivě vystřelí z motoru, než zrychlí na hlavní ulici. Brisbane se pořád bojí útoku ze vzduchu a nikdo nemá rád nenadálý hluk. Dodávka vypadá, jako by ji přepadla améba: na korbě se jí nadouvá pogumované plátno balonu plného zemního plynu.

Waterhouse je ve druhém poschodí obchodní budovy tak nudné, že nejzajímavější, co by se o ní dalo říct, je, že má čtyři podlaží.

V přízemí je trafika. Zbytek musel být prázdný, než sem z Corregidoru přijel Generál - kterému Japončíci jaksepatří natrhli prdel - a z Brisbane udělal hlavní město válčiště jihozápadního Pacifiku. Než se tu Generál ukázal, muselo tu být neuvěřitelné množství nadbytečných kancelářských prostor, protože většina Brisbaňanů v očekávání invaze uprchlá na jih.

Waterhouse má spoustu času seznámit se s městem i okolím. Je tu asi čtyři týdny a zatím nemá co na práci. V Británii ho nestačili stěhovat dost rychle. Cokoliv dělal, dělal s plným zaujetím - dokud nedostal přísně tajné rozkazy nejvyšší naléhavosti, aby se jakýmikoliv možnými prostředky přesunul na další stanoviště.

Pak ho přivezli sem. Námořnictvo ho přetáhlo přes Tichý oceán přískoky z jedné ostrovní základny na druhou v nejrůznějších hydroplánech a lodích. V tentýž den překročil rovník i mezinárodní datovou hranici. Když ale dorazil na hranici mezi Nimitzovým pacifickým válčištěm a Generálovým válčištěm jihozápadní Pacifik, jako by narazil do kamenné zdi. Měl co dělat, aby se vnutil na palubu transportní lodě převážející vojáky na Nový Zéland a pak do Fremantlu. Cesta byla hrozná. Loď byla jako ocelová pec nacpaná muži, do níž se opírá slunce, a nikdo nesměl na palubu ze strachu, že je zahlédne a potopí japonská ponorka. Ani v noci se nedostali na vzduch, protože všechny otvory musely být zakryté černými závěsy. Waterhouse si nemohl stěžovat: někteří z mužů takhle cestovali celou cestu až z Východního pobřeží Spojených států.

Důležité bylo, že, podle rozkazu, dorazil do Brisbane a ohlásil se správnému důstojníkovi, jenž mu přikázal, ať čeká na další rozkazy. Což dělal až do dnešního rána, kdy mu nařídili, aby se dostavil do této kanceláře nad trafikou. Místnost je plná obyčejných vojáků, kteří vyplňují formuláře, rozvážejí je v drátěných koších a zakládají na příslušná místa. Podle zkušeností, jež Waterhouse s armádou udělal, není dobré znamení, když někomu rozkážou, ať se hlásí na takovém místě.

Konečně je vpuštěn k majorovi od pozemního vojska, jenž vede několik dalších rozhovorů a má na práci spoustu důležitého papírování, což všechno dělá naráz. To je v pořádku. Waterhouse nemusí být odborník na dešifrování, aby zprávu jasně pochopil: není tu vítán.

"Marshall vás sem poslal, protože si myslí, že Generál je ve věci Ultra ledabylý," prohlásí major.

Waterhouse sebou trhne, když to slyší vyslovené nahlas v kanceláři důstojníka, kudy neustále procházejí vojáci a dobrovolnice. Major skoro jako by mu chtěl dát jasně na srozuměnou, že Generál je ve věci Ultra velice ledabylý a rád by, aby to tak zůstalo, děkuju pěkně.

"Marshall se bojí, že na nás Japončíci vyzrají a změní šifry. Všechno to je kvůli Churchillovi." Major o generálovi

Georgi C. Marshallovi a siru Winstonu Churchillovi mluví, jako by byli hráči venkovské baseballové ligy. Odmlčí se, aby si mohl zapálit cigaretu. "Ultra je Churchillovo dítě. To se ví, Winnie to svý Ultra prostě zbožňuje. Myslí si, že prozradíme jeho tajemství a zničíme mu ho, protože nás považuje za pitomce." Zhluboka se nadechne cigaretového kouře, pohodlně se opře a pečlivě vyvede několik kouřových kroužků. Je to přesvědčivá ukázka bezstarostnosti. "Takže Marshalla pořád komanduje, aby zvýšil bezpečnost, a Marshall mu občas předhodí nějakou kost, jen aby udržel Spojence v rovnováze." Poprvé se major podívá Waterhousovi do očí. "A vy jste náhodou ta poslední kost. To je všechno."

Nastane dlouhé ticho, jako by se čekalo, že Waterhouse něco řekne. On si tedy odkašle. Ještě nikoho nepostavili před válečný soud za plnění rozkazů. "Měl jsem rozkaz -"

"Jděte se bodnout s vašimi rozkazy, kapitáne Waterhousi," štěkne major.

Nastane další dlouhé ticho. Major vykoná jednu či dvě věci, které odvedou jeho pozornost, pak se na okamžik zadívá z okna, aby si uspořádal myšlenky, a nakonec řekne: "Pochopte to. My nejsme pitomci. Generál není pitomec. Generál si Ultra cení stejně jako sir Winston Churchill. Generál využívá Ultra stejně jako kterýkoliv jiný velitel v tyhle válce."

"Ultra nebude k ničemu, jestli se o něm dozvědí Japonci."

"Jak jistě chápete, Generál nemá čas sejít se s vámi osobně. A jeho štáb taky ne. Tudíž nebudete mít příležitost poučit ho, jak udržet Ultra v tajnosti," procedí major mezi zuby, několikrát se podívá na list papíru podložený pijákem a začne hovořit jako muž chystající se pronést projev. "Co jsme se dozvěděli, že vás nám sem posílají, byl Generál několikrát upozorněn na váš příjezd. Během krátkých chvil, kdy není zaneprázdněn naléhavějšími záležitostmi, párkrát vyjádřil politování nad vámi, vaším úkolem a těmi chytráky, co vás sem poslali."

"Bezpochyby," zabručí Waterhouse.

"Generál je toho názoru, že osoba neobeznámená s jedinečnými rysy válčiště jihozápadní Pacifik nedokáže plně posoudit jeho strategii," pokračuje major. "Generál má pocit, že Japončíci se o Ultra nikdy nedozvědí. A proč? Protože nedokážou pochopit, co se to s nimi děje. Generál vyjádřil názor, že by mohl klidně odvysílat rádiem zprávu, že jsme prolomili všechny japonský tajný šifry a čteme všechny jejich zprávy, a nic by se nestalo. Generál se vyjádřil zhruba v tom smyslu, že Japončíci nikdy neuvěří, jak dokonale jsme je přečůrali, protože když vás někdo takhle přečůrá, je to kurva vaše chyba a vy potom vypadáte jako naprostý debil."

"Chápu," podotkne Waterhouse.

"Generál pochopitelně pronesl mnohem delší řeč, aniž by použil jediný neslušný slovo, protože tak se Generál vyjadřuje."

"Děkuju, že jste mi to zkráceně vyřídil," opáčí Waterhouse.

"Víte, jak si Japončíci uvazujou kolem hlavy ty bílý pásky? Co je na nich natištěný ten karbanátek a japonský znaky?"

"Viděl jsem je na obrázcích."

"Já je viděl na vlastní oči, uvázaný kolem hlavy pilotů japonských stíhaček, když byli asi tak padesát stop ode mě a mých mužů a stříleli po nás z kulometů," poznamená major.

"No ano! Já taky. V Pearl Harboru," rozpomene se Waterhouse. "Málem jsem zapomněl."

To je zřejmě ta nejpitomější věc, jakou Waterhouse za celý den pronesl. Major se musí nejdřív uklidnit. "Ta čelenka se jmenuje hačimaki."

"Aha."

"Představte si tohle, Waterhousi. Císař se schází se svým generálním štábem. Všichni vrchní generálové a admirálové v Japonsku napochodujou do místnosti ve slavnostních uniformách a vážně se císaři uklánějí. Přišli mu podat hlášení o průběhu války. Každý z těch generálů a admirálů má kolem hlavy zbrusu novou hačimaki. Na nich jsou natištěný věty jako: ‚Jsem kretén,' a ‚Díky mé osobní neschopnosti padlo dvě stě tisíc mých mužů,' a ‚Předal jsem Nimitzovi naše plány pro operaci Midway na stříbrném podnose.'"

Major se odmlčí, aby mohl vyřídit telefonický rozhovor, takže Waterhouse si ten obrázek může chvíli vychutnávat. Když zavěsí, zapálí si major další cigaretu a pokračuje. "Takhle by to připadalo všem Japončíkům, kdyby si v tyhle chvíli přiznali, že máme Ultra."

Další kouřové kroužky. Waterhouse neříká nic. Major se tedy opět ujímá slova. "Víte, v týhle válce už jsme za vodou. Vyhráli jsme u Midwaye. Vyhráli jsme v severní Africe. U Stalingradu. Bitvu o Atlantik. Když překročíte předěl, všechno se změní. Všechny řeky tečou opačným směrem. Jako by se změnila samotná gravitace a začala pracovat v náš prospěch. My se tomu přizpůsobili. Marshall, Churchill a všichni ostatní pořád setrvávají u zastaralýho způsobu myšlení. Oni jsou obránci. Ale Generál není obránce. Vlastně, čistě jen mezi náma, Generál je mizerný obránce, jak předvedl na Filipínách. Generál je totiž dobyvatel."

"Dobře," prohlásí nakonec Waterhouse, "a co mi radíte, že mám dělat, když už jsem teď tady?"

"Nejradši bych vám řekl, že byste se měl spojit s ostatníma bezpečnostníma Ultra expertama, co sem Marshall poslal před váma, a založit si bridžovou skupinu," poznamená major.

"Já bridž nehraju," namítne Waterhouse zdvořile.

"Máte být odborník na lámání šifer, správně?"

"Ano."

"Tak běžte do Hlavní kanceláře. Japončíci mají hromadu různých šifer a my je ještě všechny nerozbili."

"To nemám v rozkazech."

"S těma svýma pitomýma rozkazama si nelamte hlavu," prskne major. "Zařídím, aby si Marshall myslel, že plníte jeho rozkazy, protože kdyby si to nemyslel, nedal by nám pokoj. Před velením jste čistý."

"Děkuju."

"Svý rozkazy můžete považovat za splněný," dodává ještě major. "Blahopřeju."

"Děkuju."

"Já mám rozkaz vytlouct z těch zasranejch Japončíků duši, a tenhle rozkaz jsem ještě nesplnil, takže mám na práci jiný věci," dodá major významně.

"To bych měl asi odejít, co?" zeptá se Waterhouse.

DÖNITZ

Když bylo Bobbymu Shaftoovi osm, jel do Tennessee na návštěvu k dědovi a babičce. Jedno nudné odpoledne si přečetl dopis, který babička nechala ležet na stole. Ta se na něj přísně podívala a později o celé věci řekla dědovi, jenž pochopil narážku a vyplatil mu čtyřicet na zadek. Tohle a celá řada zhruba podobných zkušeností z dětství plus několik let služby u námořní pěchoty z něj vychovaly velmi zdvořilého muže.

Proto nečte dopisy jiných lidí. To je proti pravidlům.

Ale teď se na něj podívejme. Dějiště: dřevěný pokoj nad hospodou v Norrsbrucku ve Švédsku. Hospoda je námořnická, chodí sem rybáři, a proto se tu líbí Shaftoovu příteli a kamarádovi z mokré čtvrti: Kapitänleutnantovi Günteru Bischoffovi z Kriegsmarine třetí říše (na odpočinku).

Bischoff dostává spoustu zajímavých dopisů a nechává je poházené po celém pokoji. Některé jsou od rodiny v Německu a přicházejí v nich peníze. Díky tomu by Bischoff, na rozdíl od Shaftoa nemusel pracovat, ani kdyby válka pokračovala a on setrval ve Švédsku a flákal se tu dalších deset let.

Další jsou, podle Bischoffa, od posádky U-691. Poté co je Bischoff dostal sem do Norrsbrucku všechny v jednom kuse, uzavřel jeho zástupce Oberleutnant zur See Karl Beck s Kriegsmarine dohodu, podle níž se všichni směli vrátit do Německa bez postihu. Všichni až na Bischoffa nastoupili na palubu toho, co zůstalo z U-691, a odpluli směr Kiel. Několik dní nato se začaly hrnout dopisy. Každý člen posádky do posledního muže poslal Bischoffovi dopis, v němž popisoval uvítání, jakého se jim dostalo: Dönitz sám je čekal na molu, objímal se s nimi, líbal je a předával jim metály a další cetky v trapném množství. Neustále mleli o tom, jak chtějí mít milého Güntera zase doma.

Milým Günterem to ale nepohne. Sedí si tu ve svém pokojíčku už několik měsíců. Jeho svět tvoří pero, inkoust, papír, svíčky, hrnky kafe, láhve akvavitu a uklidňující hukot příboje. Tvrdí, že mu každý náraz vlny na břeh připomíná, že je teď nad úrovní moře, kde mají lidé být. V duchu je pořád tam, sto stop pod hladinou ledového Atlantiku, lapený jako krysa v odpadní rouře, a krčí se před výbuchy hlubinných náloží. Takhle prožil sto let a každičkou chvilku těch sta let strávil sněním o hladině. Miliónkrát si přísahal, že jestli se někdy dostane na svět světla a vzduchu, bude se radovat z každého nádechu, těšit se z každého okamžiku.

Což taky tady v Norrsbrucku v podstatě dělá. Má osobní deník, prochází ho stránku po stránce a doplňuje podrobnosti, které neměl čas zapsat, dřív než je zapomene docela. Jednou po válce z toho bude kniha: jeden z milionu válečných memoárů, jež zahltí knihovny od Novosibirská přes Gander a Sequim po Batávii.

Po prvních týdnech počet přicházejících dopisů prudce klesl. Několik mužů z posádky mu však dosud věrně píše. Shaftoe je zvyklý, že kdykoliv přijde na návštěvu, povalují se dopisy po pokoji. Většina je napsaná na útržcích laciného zašedlého papíru.

Oknem dovnitř proniká rozptýlené stříbřité světlo a dopadá na něco, co vypadá jako loužička husté smetany na stole. Je to nějaký oficiální skopčácký dopis s orlem svírajícím v pařátech hákový kříž nahoře. Dopis je psaný rukou, ne na stroji. Když na něj Bischoff položí mokrou skleničku, inkoust se rozpíjí.

A když si jde vyprázdnit měchýř, Shaftoe nedokáže od dopisu odtrhnout oči. Ví, že to je nevychovanost, ale v zákopech tu nikde nečíhají rozzlobení dědové s řemenem v ruce. Vlastně provinilcům nehrozí vůbec nic. Možná se to za pár let změní, jestli Němci a Japončíci prohrají válku. Ale zúčtování bude tak velké a hrozné, že vedle něj si přečtení cizího dopisu nikdo ani nevšimne.

Dopis přišel v obálce. První řádka adresy je velice dlouhá a stojí v ní "Günter BISCHOFF" s řádkou hodností a titulů vepředu a řadou čísel vzadu. Zpáteční adresu zničil Bischoffův otvírač na dopisy, ale je to někde v Berlíně.

Dopis sám je příšerná změť německého psacího písma. Podpis je obrovský a tvoří jej jediné slovo. Shaftoe se chvíli pokouší přečíst jméno toho ptáčka. Musí mít ego stejné velikosti jako Generál.

Když Shaftoe přijde na to, že podpis patří Dönitzovi, zamrazí ho. Tenhleten Dönitz je důležitý chlap - Shaftoe ho dokonce viděl ve filmovém týdeníku, jak blahopřeje nějaké špinavé posádce U-bootu, právě se navrátivší z řádění ve slané vodě.

Proč píše zamilované dopisy Bischoffovi? Shaftoe umí německy asi jako japonsky, ale vidí čísla. Dönitz píše o číslech. Možná o tunách potopeného nákladu nebo o obětech na východní frontě. Možná o penězích.

"Aha, ano!" ozve se Bischoff, jenž se nějak zjevil v místnosti, aniž by ztropil sebemenší hluk. Když jste na U-bootu, kde musí panovat naprosté ticho, naučíte se chodit nehlučně. "Mám teorii o tom zlatě."

"Jakým zlatě?" podiví se Shaftoe. Pochopitelně to ví, ale když byl přistižen při páchání očividného darebáctví, instinkt mu říká, aby si hrál na neviňátko.

"Který jsi viděl v U-553," opáčí Bischoff. "Víš, kamaráde, kdokoliv jiný by řekl, že jsi jenom bláznivej mařeňák."

"Správně to je mariňák."

"Za prvý by řekl, že U-553 se potopila několik měsíců předtím, než tvrdíš, že jsi ji viděl. A za druhý by řekl, že taková ponorka by nemohla být naložená zlatem. Ale já věřím, že jsi to viděl."

"No a?"

Bischoff se podívá na dopis od Dönitze a vypadá, jako by měl mírný záchvat mořské nemoci. "Nejdřív ti musím povědět o wehrmachtu něco, za co se stydím."

"A co? Že napadli Polsko a Francii?"

"Ne."
"Že napadli Rusko a Norsko?"
"Ne, to taky ne."
"Že bombardovali Anglii a..."
"Ne, ne, ne," zarazí ho Bischoff, hotové ztělesnění trpělivosti. "Něco, o čem nic nevíš."
"Tak o co jde?"
"Zdá se, že zatímco jsem se plížil Atlantikem a plnil svý povinnosti - Führer vymyslel takový malý plán na povzbuzení morálky."
"Jak to myslíš?"
"Zdá se, že povinnost a věrnost jistým vysoce postaveným důstojníkům nestačí. Ze nebudou plnit rozkazy, dokud neobdrží... zvláštní odměnu."
"Myslíš jako metály?"
Bischoff se nervózně usměje. "Někteří generálové na východní frontě obdrželi pozemky v Rusku. Velmi velké pozemky."
"Aha."
"Ale ne každý se dá uplatit půdou. Někteří lidé vyžadují kompenzace v likvidnější formě."
"Jako chlast?"
"Ne, myslím ve finančním smyslu. Něco, co můžeš mít u sebe a co přijmou v každým bordelu na planetě."
"Zlato," dokončí Shaftoe tiše.
"Zlato by stačilo," přitaká Bischoff. Už je to dávno, co se Shaftoovi podíval do očí. Místo toho se zahledí z okna. Zelené oči má možná trochu zvlhlé. Zhluboka se nadechne, zamrká a tu hořkou ironii potlačí, než pokračuje: "Od Stalingradu to jde na východní frontě šejdrem. Řekněme, že ukrajinský nemovitosti už nestojí tolik co dřív, pokud je pozemková listina napsaná německy a vydaná v Berlíně."
"Je čím dál těžší podplatit generála příslibem kusu ruský země," přeloží si Shaftoe. "Takže Hitler potřebuje hromadu zlata."
"Ano. A Japonci mají spoustu zlata - vzhledem k tomu, že vyplenili Čínu. A pár dalších míst. Ale scházejí jim jisté věci. Potřebují wolfram, rtuť, uran."
"Co je uran?"
"Kdo to má sakra vědět? Japonci ho chtějí a my jim ho dodáváme. Taky jim dodáváme technologii - plány pro nový turbíny, stroje Enigma." Bischoff se náhle rozesměje, temně a nevesele. Když se konečně vzpamatuje, pokračuje: "A vozíme jim to v U-bootech."
"A Japončíci vám platěj ve. zlatě."
"Správně. Je to černá ekonomika, ukrytá pod vodou, obchod s malými, ale cennými předměty na velký vzdálenosti. Sám jsi to viděl."
"Tys věděl, co se děje, ale nevěděl jsi o U-553," upřesní Shaftoe.
"Ach Bobby, ve třetí říši se děje spousta věcí a obyčejný kapitán U-bootu o nich nic neví. Jsi voják, víš, jak to chodí."
"Ano," přizná Shaftoe, když si vzpomene na podivnosti u zvláštní jednotky 2702. Zadívá se na dopis. "Proč ti o tom všem Dönitz říká teď?"
"Neříká mi nic," opraví ho káravě Bischoff. "Dal jsem si to dohromady sám." Kousne se do rtu. "Dönitz mi udělal nabídku."
"Myslel jsem, že jsi na odpočinku."
Bischoff se nad tím zamyslí. "Přestal jsem zabíjet lidi. Ale tuhle jsem v šalupě obeplul fjord."
"No a?"
"Inu, zdá se, že jsem nepřestal vyplouvat na moře." Bischoff si povzdechne. "Naneštěstí všechny zajímavý lodě patří nějaký vládě."
Začíná to být trochu strašidelné, a Shaftoe proto změní téma. "Hele, když už mluvíme o tom, co je zajímavý..." A vypoví mu příběh o nebeském zjevení, které zahlédl cestou sem.
Bischoffa příběh nadchne, neboť oživil jeho touhu po vzrušení, kterou od příjezdu do Norrsbrucku drží hezky pod pokličkou. "Víš určitě, že to bylo umělý?" ujišťuje se.
"Kvílelo to, padaly z toho kusy nějakýho svinstva. Ale meteor jsem jaktěživ neviděl, tak nevím."
"Jak daleko?"
"Dopadlo to asi sedům kiláků od místa, kde jsem stál. Odsud tak deset."
"Pro skauta a Hitlerjugend je deset kilometrů jako nic!"
"Tys u Hitlerjugend nebyl."
Bischoff si to chvíli přebírá v hlavě. "Hitler - to je tak trapný. Doufal jsem, že když ho budu ignorovat, zmizí. Možná kdybych se byl k Hitlerjugend přidal, dostal bych hladinovou loď."
"Pak bys byl mrtvej."
"Správně!" Bischoffovi se náramně zlepší nálada. "Deset kilometrů je ale pořád jako nic. Jdeme!"
"Už je tma."
"Budeme sledovat plameny."
"Ty už dohořely."
"Budeme sledovat stopu z drobků jako Jeníček a Mařenka."
"Jeníčkovi a Mařence to nevyšlo. Copak tys tu pitomou pohádku nikdy nečetl?"

"Nebuď takový defétista, Bobby," zabručí Bischoff a natáhne si tlustý rybářský svetr. "Normálně takový nejsi. Co tě žere?"

Glory.

Je říjen a dny se krátí. Shaftoe a Bischoff, oba uvázlí v dosud neobjevených emocionálních skládkách sezónní emocionální poruchy, jsou jako dva bratři spadlí do tekutého písku, přičemž se snaží neztratit jeden druhého z očí.

"Tak co? Was ist los, kamaráde?"

"Asi jsem trochu v koncích."

"Potřebuješ dobrodružství. Jdeme!"

"Já potřebuju dobrodružství, jako Hitler potřebuje ten šerednej kartáč pod nosem," zavrčí Bobby Shaftoe. Přesto se zvedne ze židle a následuje Bischoffa ven.

* * *

Shaftoe s Bischoffem se plahočí temným švédským hvozdem jako párek ztracených duší snažících se najít vstup do podsvětí. Střídají se v nošení petrolejky, která vydává tolik světla, že když před sebe natáhnou ruku, ještě si vidí na prsty. Občas celou hodinu nepromluví, každý je osamocený ve svém boji se sebevražednou depresí. Nakonec se jeden z nich (obvykle Bischoff) rozveselí a řekne něco jako:

"Už jsem dlouho neviděl Enocha Roota. Co dělá od tý doby, co tě vyléčil z návyku na morfin?"

"Ani nevím. Celou dobu byl tak protivnej, že ho už nechci v životě vidět. Ale myslím, že od Otta dostal ruskou vysílačku a odnesl si ji do toho sklepa pod kostelem, kde bydlí. Pořád si s ní hraje."

"Ano. Vzpomínám si. Měnil frekvence. Dokázal to vůbec zprovoznit?"

"Nemám šajn," přiznává Shaftoe, "ale když kolem mě začnou z oblohy padat hořící kusy nějakýho bazmeku, začínám o tom uvažovat."

"Ano. Taky chodí často na poštu," zabručí Bischoff. "Jednou jsem si tam s ním povídal. Vede rušnou korespondenci s ostatníma po celým světě."

"S jakýma ostatníma?"

"To jsem se ptal taky."

Konečně najdou vrak, stačí jim poslouchat vrzání pilky na kov, jež mezi sosnami zní jako vřeštění nějakého zvlášť pitomého a nadrženého ptáka. Zvuk jim pomůže najít směr. A přesné souřadnice jim poskytne blikající světlo, děsivý hluk a mízou prodchnutý déšť amputovaného listí. Oba sebou praští do hlíny, leží tam a poslouchají, jak se tlusté kulky z pistole odrážejí mezi kmeny borovic. Řezání pokračuje bez přerušení.

Bischoff začne mluvit švédsky, ale Shaftoe ho umlčí. "To byl suomi," sykne. "Hej, Julieto! Nech toho! To jsme jenom my s Günterem."

Žádná odpověď. Shaftoe se rozpomene, že s Julietou nedávno šoustal, a tudíž nesmí zapomínat na vychování. "Promiňte, madam," zavolá, "ale podle zvuku vaší zbraně soudím, že jste finský národnosti, ke kterýžto chovám bezmeznej obdiv. Chci, abyste věděla, že já, bejvalej seržant Robert Shaftoe, a tady můj kamarád, bejvalej Kapitänleutnant Günter Bischoff, vám nechcem nijak ublížit."

Julieta se ve tmě řídí zvukem jeho hlasu a odpoví krátkou salvou, která Bobbymu Shaftoovi proletí asi stopu nad hlavou. "Nemáš být v Manile?" zeptá se.

Shaftoe zaúpí a převalí se na záda, jako by ho střelila do břicha.

"Co tím myslela?" diví se zmatený Günter Bischoff. Když vidí, že kamarád je (citově) zneschopněn, zkusí to sám: "Tady je Švédsko, mírumilovná a neutrální země! Proč se nás pokoušíte zastřelit?"

"Jděte pryč!" Julieta musí být s Ottem, protože ji Shaftoe slyší, jak s ním mluví, než dodá: "Nechceme tu žádný zástupce americký námořní pěchoty ani wehrmachtu. Nejste tu vítaný."

"Zní to, jako byste odřezávali něco setsakra těžkýho," vyštěkne konečně Shaftoe. "Jak to asi dostanete z lesa?"

To vede ke vzrušenému hovoru mezi Julietou a Ottem. "Můžete přijít," prohlásí Julieta nakonec.

Najdou Kivistikovy, Julietu a Otta, stát v kaluži světla kolem uřezaného, ohořelého křídla nějakého letounu. Většinu Finů je těžké odlišit od Švédů, ale Otto a Julieta mají tak černé vlasy a oči. že by se klidně mohli vydávat za Turky. Na špičce křídla z letadla je namalovaný černobílý kříž Luftwaffe. Na křídle je upevněn motor. Pokud do toho bude mít co mluvit Ottova pila, nezůstane tam upevněný dlouho. Motor nedávno hořel a pak pokácel značný počet borovic. Přesto Shaftoe pozná, že se nepodobá žádnému motoru, jaký kdy viděl. Nemá vrtuli, jen spoustu malých lopatek.

"Vypadá to jako turbína," poznamená Bischoff, "ale určená pro vzduch, ne do vody."

Otto se narovná, teatrálně se popadne za bedra a podá Shaftoovi pilku na železo. Pak ještě přihodí lahvičku tabletek benzedrinu. Shaftoe jich několik polkne, stáhne si košili, čímž předvede své skvěle vypracované svalstvo, provede několik USMC schválených protahovacích cviků, chopí se pilky a pustí se do práce. Po několika minutách nenucené vzhlédne k Julietě, která tam stojí, drží samopal a pozoruje ho s výrazem zároveň mrazivým i nažhavujícím, asi jako rozpálená Aljaška. Bischoff stojí stranou a baví se.

Než zbytky turbíny konečně opustí křídlo, na omrzlou oblohu zapleská rozpraskanými a zarudlými prsty jitro, jak se snaží obnovit si krevní oběh v končetinách. Shaftoe, napumpovaný benzedrinem, se pilkou oháněl dobrých šest hodin. Otto mu několikrát vyměnil list, což je z jeho strany velká investice. Půl dopoledne se vláčejí s motorem přes les a po dně potoka k moři, kde čeká Ottův člun. Otto s Julietou si odvezou svou kořist a Bobby Shaftoe s Günterem Bischoffem se odplouží zpátky na místo havárie. Zatím se o tom nebavili - bylo by to zbytečné - ale hodlají najít část letadla, v níž je tělo pilota, a zařídit mu slušný pohřeb.

"Co je v Manile, Bobby?" zeptá se Bischoff.

"Něco, na co jsem kvůli morfinu zapomněl," odpoví mu Shaftoe, "a na co mě Enoch Root, ten všivej šmejd, přiměl si vzpomenout."

O patnáct minut později dorazí k průseku, který v lese udělal padající letoun, a zaslechnou nějakého muže, jak kvílí a vzlyká, žalem úplně bez sebe. "Angelo! Angelo! Angelo! Mein liebchen!"

Muže, který takto pláče, nevidí, ale vidí Enocha Roota, jenž tu stojí v zamyšlení. Když se přiblíží, ostražitě vzhlédne a z kožené bundy vytáhne poloautomatickou pistoli, ale jakmile je pozná, zase se uklidní.

"Co se to tu, kurva, děje?" chce vědět Shaftoe - který nikdy nevěřil na chození kolem horké kaše. "To s sebou máš zasraného nácka?"

"Ano, jsem tu s jedním Němcem," odtuší Root, "stejně jako ty."

"A proč ten tvůj Němec tak zkurveně vyvádí?"

"Rudy pláče nad tělem své lásky," sdělí mu Root, "zahynuvší při pokusu se s ním opět setkat."

"V tom letadle letěla ženská?" užasne Shaftoe.

Root vyvrátí oči a povzdechne si. "Zapomněl jsi na možnost, že Rudy by mohl být homosexuál."

Shaftoovi trvá dost dlouho, než jeho mysl takovou velkou a nevhodně tvarovanou představu vstřebá. Pořád má ale spoustu otázek. "Enochu, proč jsi... tady?"

"Proč byl můj duch inkarnován do fyzického těla na tomto světě všeobecně? Nebo přesněji, proč jsem tady ve švédském lese, stojím nad troskami záhadného německého raketového letadla, zatímco jeden homosexuální Němec štká nad zpopelněnými pozůstatky svého italského milence?

Kvůli poslednímu pomazání," zodpoví si Root svou otázku sám. "Angelo byl katolík." Po chvíli si všimne, jak na něj Bischoff zírá a tváří se zcela neuspokojeně. "Aha. Jsem tady, v jistém smyslu, protože paní Tenneyová, vikářova žena, začala být nedbalá a zapomněla zavírat oči, když vytahovala míčky z binga."

PRUBÍŘSKÝ KÁMEN

Odsouzený muž se osprchuje, oholí, oblékne si větší část obleku a uvědomí si, že má ještě spoustu času. Zapne televizi, z ledničky vytáhne plechovku piva San Miguel, aby se uklidnil, a pak si zajde do kredence pro ingredience na své poslední jídlo. Byt má jen jednu kredenc, a když se otevřou dvířka, vypadá to, že jsou zazděná jako v Sudu amontilladského velkými červenými obdélníky s natištěným portrétem ctihodného, a přece jaksi rozjařeného a zároveň přízračně smutného námořního důstojníka. Celý náklad sem před několika týdny poslal Avi ve snaze zvednout Randymu náladu. Pokud Randy ví, další "cihly" ještě leží v manilském přístavu, obklopené ozbrojenou stráží a velkými pastmi na krysy, které napínají své spouště a návnadu v každé z nich tvoří zlatý valounek.

Randy si z té stěny vybere jednu cihlu, čímž vytvoří mezeru ve formaci, ale hned za ní je další, s dalším obrázkem téhož důstojníka. Jako by pochodovaly z jeho kredence v energickém šiku. "Je to dokonale vyvážená snídaně," prohlásí Randy, práskne dvířky a odměřeným, nucené klidným krokem se vrátí do obýváku, kde většinou jí, obvykle před televizí se šestatřicetipalcovou obrazovkou. Postaví plechovku, prázdnou misku a neobyčejně velkou lžíci - tak velkou, že by ji většina evropských kultur zařadila do škatulky servirovacích lžic a většina asijských mezi zahradnické nářadí. Má tu balík papírových ubrousků, ne těch hnědých, recyklovaných, které se nedají namočit, ani když je ponoříte do vody, ale ten k životnímu prostředí surově nešetrný, zářivě bílý, nadýchaný a nesmírně hygroskopický druh. Zajde do kuchyně, otevře ledničku, sáhne do jejích hlubin a najde neotevřenou krabici trvanlivého mléka. Trvanlivé mléko technicky vzato nemusí být v ledničce, ale k tomu, co má následovat, je životně důležité, aby mléko mělo jen několik mikrostupňů nad bodem mrazu. Lednička v Randyho bytě má vzadu žaluzie, kudy je studený vzduch vháněn dovnitř rovnou od výměníku. Randy odjakživa skladuje mléko přímo před těmito žaluziemi. Ne úplně těsně, protože pak by krabice bránila v proudění vzduchu, ale taky ne moc daleko. Studený vzduch je vidět, proudí a sráží vlhkost, takže stačí jen posadit se před otevřenou lednicí a sledovat jeho vlastnosti a proudění, jako když konstruktér zkouší experimentální dodávku ve větrném tunelu v River Rouge. Randy by nejraději viděl, jak je celá krabice obalená proudem studeného vzduchu, což by znamenalo lepší výměnu tepla mezi mnohovrstvým obalem tvořeným umělou hmotou a hliníkovou fólií. Chce mít mléko tak studené, že když pružnou krabici uchopí, ucítí, jak mu pod prsty krabice tuhne a vznikají krystalky ledu, které se začnou tvořit čistě jen při zmáčknutí krabice.

Dneska je mléko téměř, ale ne úplně, tak studené. Randy s ním zajde do obývacího pokoje. Musí vzít krabici do ručníku, protože je tak ledová, že ho z ní pálí prsty. Zapne video a posadí se. Vše je připraveno.

Ve videu má jednu z řady videokazet natočených v prázdné basketbalové tělocvičně s podlahou z leštěného javoru a vyjící, nelítostnou ventilací. Na obrazovce se objevují mladý muž a mladá žena, oba jsou přitažliví, štíhlí, oblečení v něčem, co připomíná účinkující z Holliday on Ice, a provádějí prosté taneční kroky za doprovodu zdušené hudby z kazeťáku postaveného na čáře volného hodu. Z videa je jasné, že to celé natáčí třetí spiklenec, obtížený obyčejnou videokamerou a vrávorající pod vlivem nějakého postižení středního ucha, o něž by se rád podělil s ostatními. Tanečníci se s autistickým odhodláním produpou základními kroky. Kameraman začíná každou scénu záběrem na oba tanečníky, načež jim, jako zoufalec mučící nějaké padavky, zamíří objektiv na nohy a nutí je tančit pořád dokola. V jedné chvíli spustí tanečníkovi pejdžr, který má zavěšený na opasku, a natáčení je třeba zastavit. Není divu: je to nejvyhledávanější taneční instruktor v Manile. Jeho partnerka by byla taky vyhledávaná, kdyby se víc mužů ve městě zajímalo o tanec. Takhle musí živořit, vydělá si stěží desetinu toho, co instruktor, když dává lekce malému počtu nemotorů - zmatených mužů či mužů pod pantoflem - jako je Randy Waterhouse.

Randy uchopí červenou krabici, pevně ji sevře mezi koleny, takže uzávěr míří směrem od něj, a opatrně zasune prsty pod víčko. Snaží se tlačit z obou stran stejně a zvláštní pozor dává na místa, kde ze stroje ukáplo víc lepidla. Po dlouhý, napjatý okamžik se nic neděje a věci neznalý či netrpělivý pozorovatel by mohl soudit, že se Randy nikam nedostává. Pak lepidlo povolí a celý vršek se uvolní. Randy nesnáší, když se vršek krabice ohne nebo, což je ze všeho nejhorší, natrhne. Spodní část víčka je přilepená jen malými kapkami lepidla, a Randy ji odtrhne a uvidí průhledný, nafouknutý pytlík. Halogenová žárovka zapuštěná ve stropě prosvítí zamlžený materiál v pytlíku a odhalí zlato - všude se blýská zlato. Randy krabici otočí o devadesát stupňů a stiskne ji mezi koleny, aby dlouhou osou ukazovala k televizi, uchopí

vršek pytlíku a opatrně roztáhne teplem uzavřený šev, jenž při povolování přede. Odstranění mléčně zabarvené plastikové překážky způsobí, že každý jednotlivý nugget Cap'n Crunch se ve světle halogenové žárovky oddělí s jakousi nadpřirozenou křupavostí, až se Randyho patro rozzáří a zapulzuje v nedočkavém očekávání.

Taneční instruktoři v televizi dokončují základní krok. Je téměř neštěstí pozorovat je, jak provádějí povinná cvičení, protože u toho musejí schválně zapomenout všechno, co vědí o pokročilém plesovém tanci, a tancovat jako osoby po mrtvici či vážném poranění mozku, při nichž se jim zničily nejen části mozku zodpovědné za jemné motorické funkce, ale také veškeré estetické vnímání. Jinými slovy, musí tancovat tak, jako tancují jejich žáci-začátečníci. Jako Randy.

Zlaté nuggety Cap'n Crunch se sypou na dno misky se zvukem rozbíjejících se skleněných kuliček. Z rohů se odlamují kousíčky a odrážejí se od bílého porcelánového povrchu. Jedení světových potravin z obilovin je jako tanec jemných kompromisů. Obrovská mísa zvlhčených křupinek zalitých mlékem je značkou nováčka. Člověk chce, aby se mu vysušené křupinky a téměř zmrzlé mléko dostaly do úst s minimálním kontaktem a celá jejich reakce probíhala až na jazyku. Randy dokonce v duchu vypracoval několik návrhů na lžíci, která bude mít v rukojeti rourku a maličkou pumpičku na mléko, aby si člověk mohl nabrat suché křupinky, palcem stisknout tlačítko a stříknout si mléko na lžíci ve chvíli, kdy si ji strká do úst. Druhá nejlepší věc je propracovávat se jídlem po malých částech, nasypat si do misky vždy jen trochu Cap'n Crunch a všechny sníst dřív, než se změní v odporný sliz, což v případě Cap'n Crunch trvá asi třicet vteřin.

V tomto místě si u videa vždycky říká, jestli náhodou nepostavil pivo na tlačítko rychlého přetáčení nebo tak, protože tanečníci přejdou od kruté parodie na Randyho rovnou k něčemu, co očividně je pokročilý tanec. Randy ví, že kroky, které předvádějí, jsou v zásadě stejné jako základní kroky ukazované před chvílí, ale jakmile přejdou do kreativního modu, on rozhodně nepozná, který krok je který. Není tu žádný rozpoznatelný přechod, což Randyho od začátku štve a odjakživa na tanečních lekcích štvalo. Základní kroky se dokáže naučit každý pitomec. Trvá to asi půl hodiny. Ale když ta půlhodinka skončí, taneční instruktoři vždycky čekají, že roztáhnete křídla a provedete jeden z těch zázračných časových přechodů, jaké se dějí pouze v broadwayských muzikálech, a začnete tancovat jako Fred Astaire. Randy předpokládá, že lidé, kteří jsou špatní v matice, mají stejný pocit: učitel na tabuli napíše několik jednoduchých rovnic a deset minut nato je odvozuje rychlostí světla ve vakuu.

Randy jednou rukou nalévá mléko a druhou už zajíždí lžící do misky, jak nechce promarnit ani vteřinku z té kouzelné, zlaté chvíle, kdy jsou studené mléko a Cap'n Crunch spolu, ale ještě nezačaly znečišťovat základní vlastnosti toho druhého: dva platónské ideály oddělené jen na molekulu tlustou bariérou. Tam, kde se mléčné výpary dotknou držadla lžíce, se leštěná nerez ocel zamlží vysráženou vodou. Randy pochopitelně používá plnotučné mléko, protože proč by se jinak měl namáhat? Cokoliv jiného se nedá odlišit od vody, a kromě toho si říká, že tuk v mléce funguje jako nějaký pufr, který zpomaluje proces rozpouštění ve sliz. Obrovská lžíce mu vjede do úst dřív, než má mléko v misce vůbec čas proniknout až na dno. Ze spodku lžíce ukápne několik kapek do právě umyté bradky (jak se pořád snaží najít správnou rovnováhu mezi vousatostí a zranitelností, nechal si narůst kozí bradku). Postaví krabici s mlékem, popadne nadýchaný ubrousek, zvedne ho k bradě a poťukáváním kapky vysává, místo aby si je do vousů zamačkal. Mezitím se cele soustředí na obsah své ústní dutiny, kam přirozeně nevidí, ale umí si ji představit trojrozměrně, jako by zaostřoval ve virtuální realitě. Tady by nováček ztratil klid a začal žvýkat. Několik nuggetů by mu vybuchlo mezi stoličkami, ale pak by se mu čelist dovřela a přitiskla nerozmačkané nuggety přímo na patro, kde by jejich zbroj z jako břitva ostrých krystalků dextrózy způsobila obrovské škody na nezúčastněných objektech a změnila by zbytek jídla v bolestiplný pochod smrti a na tři dny by ho odsoudila k užívání novokainu. Randy si však během času vypracoval skutečně neškodnou strategii, jak pojídat Cap'n Crunch, zaměřenou na to, že používá nejnebezpečnější rysy nuggetů proti nim samotným. Samotné nuggety mají tvar polštářků a jsou pruhované, aby trochu připomínaly pirátské truhly pokladů. U vloček by Randyho strategie nefungovala. Ale vyrábět Cap'n Crunch ve formě vloček by bylo naprosté šílenství. Ponořené do mléka by vydržely asi stejně dlouho jako sněhové vločky dopadající na rozpálenou pánev. Ne, odborníci přes křupinky u General Mills museli vymyslet tvar, jenž by minimalizoval povrch, a jako s kompromisem mezi koulí, diktovanou euklidovskou geometrií, a všemožnými tvary podobnými potopeným pokladům, jakých by se pravděpodobně dožadovali křupinkoví estéti, přišli s tímto těžko-ho-někam-zařadit tvarem pruhovaného polštářku. Důležité pro Randyho záměry je, že jednotlivé kousky Cap'n Crunch jsou tvarované zhruba jako stoličky. Strategie tedy říká, že musí nechat křupinky žvýkat samy sebe tím, že je o sebe drtí uprostřed ústní dutiny jako kamínky v bubnové leštičce. Jako tanec pro pokročilé, i tady vysvětlování (nebo sledování videokazet) pomůže jen do určité míry, potom se tělo prostě musí naučit příslušné pohyby.

Než sní uspokojivé množství Cap'n Crunch (asi třetinu z 25uncové krabice) a dopije pivo, přesvědčí sám sebe, že celá ta věc s tancem je jen kanadský žert. Až dorazí do hotelu, Amy a Doug Shaftoovi na něj budou čekat s poťouchlými úsměvy, sdělí mu, že si z něj jen utahovali, a vezmou ho do baru, kde se mu vysmějí.

Randy si dooblékne poslední části obleku. V této chvíli se mu hodí jakýkoliv odklad, a tak zkontroluje e-maily.

Pro: randy@epiphyte.com
Od: root@eruditorum.org
Předmět: Transformace Pontifika, podle požadavku
Randy,
máš pravdu. Jak se Němci na vlastní kůži poučili, žádné nové šifře se nedá věřit, dokud ji nepustíš do oběhu, aby se ji lidi jako ti tvoji Tajní obdivovatelé mohli pokusit prolomit. Budu ti zavázán, jestli to dokážeš s Pontifikem.
Transformace Pontifika má různé asymetrie a zvláštní případy, které se dají těžko popsat několika čistými, elegantními matematickými řádky. Skoro se to musí psát jako pseudošifra. Ale proč se spokojit s tím, když můžeš mít originál? Posílám ti Pontifika jako Perl. Proměnná $D obsahuje 54prvkovou permutaci. Podprogram e vytváří novou hodnotu

klíče, zatímco vyvíjí $D.

```
#!/usr/bin/perl -s
$f=$d?-1:1;$D=pack('C*',33..86);$p=shift;
$p=~y/a-z/A-Z/;$U='$D=~s/(.*)U$/U$1/;
$D=~s/U(.)/$1U/;';($V=$U)=~s/U/V/g;
$p=~s/[A-Z]/$k=ord($&)-64,&e/eg;$k=0;
while(<>){y/a-z/A-Z/;y/A-Z//dc;$o.=$_}$o.='X'
while length ($o)%5&&!$d;
$o=~s/./chr(($f*&e+ord($&)-13)%26+65)/eg;
$o=~s/X*$// if $d;$o=~s/.{5}/$&/g;
print!"$o\n";sub v{$v=ord(substr($D,$_[0]))-32;
$v>53?53:$v}
sub w{$D=~s/(.{$_[0]})(.*)(.)/$2$1S3/}
sub e{eval"$U$V$V";$D=~s/(.*)([UV].*[UV])(.*)/$3$2$1/;
&w(&v(53));$k?(&w($k)):($c=&v(&v(0)).$c>52?&e:$c)}
```

Je tu také jedna zpráva od právníka z Kalifornie kvůli výživnému, kterou si Randy vytiskne a vloží do náprsní kapsy, aby si ji vychutnal v dopravní zácpě. Sjede výtahem dolů a chytí taxík do hotelu Manila. Byl by to (jízda taxíkem Manilou) jeden z nejpozoruhodnějších zážitků, kdyby to bylo poprvé, ale jede tam už pomilionté, takže si ničeho nevšímá. Kupříkladu přímo pod obrovskou dopravní tabulí s nápisem ZÁKAZ OTÁČENÍ vidí srážku dvou aut, ale ignoruje ji.

Milý Randy,
nejhorší je za námi. Charlene a (což je ještě důležitější) její právník zřejmě konečně pochopili, že na Filipínách nesedíš na obrovské hromadě zlata! Když už věc nezamlžují tvé imaginární miliony, můžeme vymyslet, jak zlikvidovat aktiva, která skutečně vlastníš: za prvé tvůj podíl na domě. Bylo by to mnohem komplikovanější, kdyby tam Charlene chtěla zůstat, ale zřejmě přijala tu práci na Yale, což znamená, že se chce domu zbavit stejně rychle jako ty. Otázkou tedy bude, jak má být výtěžek z prodeje rozdělen mezi vás dva. Jejich návrh zřejmě je (na čemž není nic překvapivého), že k obrovskému zvýšení ceny domu od chvíle, kdy jsi ho koupil, došlo následkem změn v obchodu s nemovitostmi - bez ohledu na toho čtvrt milionu, které jsi utratil na zpevnění základů, výměnu potrubí apod.
Předpokládám, že ještě máš všechny účty, zrušené šeky a další důkazy, kolik peněz jsi na vylepšení domu utratil, protože jsi ten druh člověka. Velice by mi pomohlo, kdybych je mohl při příští schůzce s Charlenineým právníkem vytáhnout a ohánět se jimi. Můžeš mi je poslat? Vím, že to bude dost nepříjemné, ale protože jsi většinu svých zisků investoval do toho domu, jsou sázky vysoké.

Randy vrátí stránku do náprsní kapsy a začne plánovat výlet do Kalifornie.
Většina nadšenců do tance ve městě patří ke třídě, která si může dovolit auta a řidiče. Auta se řadí na příjezdové cestě k hotelu a na ulici před ním a čekají, až budou moct vyložit své pasažéry, jejichž barevné róby jsou vidět i přes tmavá skla. Vrátní pískají na píšťalky a mávají rukama v bílých rukavicích, jak navádějí auta na parkoviště, kde jsou spečena v pevnou mozaiku. Někteří řidiči se ani nenamáhají vystupovat, rovnou si na sedadle zdřímnou. Jiní se shromáždí pod stromem na konci parkoviště, pokuřují, vtipkují a kroutí hlavami v úžase nad světem, jak to umí pouze otrlá, s pokrokem nesrovnaná dělnická třída ze zemí třetího světa.
Jelikož se Randy celé věci tolik bál, čekali byste, že bude klidně sedět v autě a radovat se ze zpoždění. Ale stejně jako stržení leukoplasti z ochlupené části těla, i tohle je něco, co se má udělat rychle a nečekaně. Když zastaví za řadou limuzín, Randy překvapenému řidiči vrazí peníze, otevře dvířka a poslední blok k hotelu dojde pěšky. Cítí na sobě oči draze oděných a navoněných Filipínek, upírající se na jeho tmavá záda jako laserové zaměřovače výsadkářů.
Stárnoucí Filipínky v maturitních šatech přicházejí a odcházejí halou hotelu Manila tak dlouho, jak to místo Randy zná. V prvních měsících, když ještě v hotelu bydlel, si jich ani nevšiml. Když se objevily poprvé, usoudil, že v plesovém sále probíhá nějaká slavnost: možná svatba nebo možná postarší účastnice soutěže krásy podávají žalobu na výrobce syntetických vláken. Takhle daleko se dostal, než si přestal spalovat mentální obvody, jak se snažil na všechno přijít. Pokoušet se najít vysvětlení pro všechny podivnosti, jež se na Filipínách dějí, je jako snažit se dostat všechnu dešťovou vodu z odložené pneumatiky.
Shaftoovi nečekají u dveří, aby mu sdělili, že se jedná o vtip, a tak se Randy vzmuží a umanutě prochází rozlehlou halou, úplně sám, jako pěšák z vojska Konfederace při Pickettově útoku, poslední muž z celého pluku. Přede dveřmi do velkého plesového sálu stojí v bílém smokingu fotograf s ježkem á la Ronald Reagan a fotí vcházející hosty v naději, že cestou ven zaplatí za obrázek. Randy po něm vrhne tak vražedný pohled, že muž ucukne prstem ze spouště. A pak Randy vstoupí do sálu, kde pod vířícími barevnými světly tančí stovky Filipínek, většinou s mnohem mladšími muži, na melodii předělaných Carpenters, vyluzovanou malým orchestrem v rohu. Randy vyplázne pár pesos za malý pukét sampaguit. Drží květy na délku paže od sebe, aby ho jejich výpary neuvedly do komatu, a pustí se do magalháesovské obeplavby parketu obklopeného atolem kulatých stolků zkrášlených lněnými ubrusy, svíčkami a skleněnými popelníky. U jednoho stolku sedí zády ke zdi osamělý muž s tenkým knírkem a mobilem u ucha, takže mu polovinu obličeje strašidelně ozařuje nazelenalé světlo z displeje. Z pěsti mu čouhá cigareta.
Babi Waterhousová trvala na tom, aby sedmiletý Randy bral lekce v tanci, protože se mu jednoho dne budou určitě

hodit. Randy prosil, aby tam nemusel. Od příchodu do Ameriky se její australský přízvuk změnil v povýšenecky anglický, nebo si to Randy možná jen představoval. Seděla tam, hezky vzpřímeně, jako vždy, na divanu od Gomera Bolstrooda, potaženém květinovým činčem, krajkovými záclonkami za ní byly vidět vyprahlé kopce Palouse, a popíjela čaj z bílého porcelánového šálku zdobeného - byly to levandulové růže? Když naklonila šálek, musel být sedmiletý Randy schopný přečíst jméno vzoru vyvedené na spodku. Tu informaci musel mít uskladněnou někde v podvědomí. Možná by ji dokázala vynést na světlo hypnóza.

Ale sedmiletý Randy měl v hlavě jiné věci: jak nejdůrazněji to šlo, protestoval proti tvrzení, že mu lekce v tanci někdy k něčemu budou. A zároveň mu byly vtiskovány informace. Mozek mu nepozorovaně jako oxid uhličitý zaplavovaly nepravděpodobné, ba dokonce směšné představy, že Palouse jsou normální krajina, že obloha je takhle modrá všude, že dům by měl vypadat právě takto: s krajkovými záclonkami, s okenními tabulkami zalitými do olova a s pokoji zaplněnými nábytkem od Gomera Bolstrooda.

"Tvého dědu Lawrence jsem potkala na taneční zábavě v Brisbane," opáčila babi. Snažila se mu sdělit, že on, Randall Lawrence Waterhouse, by neexistoval, nebýt lekcí v tanci. Ale Randy ještě ani nevěděl, odkud se děti berou, a pravděpodobně by tomu nerozuměl, ani kdyby to věděl. Narovnal se tedy, vzpomněl si, jak má správně stát, a položil jí otázku: Došlo k tomu setkání v Brisbane, když jí bylo sedm, nebo snad o něco později?

Kdyby žila v obytném přívěsu, možná by dospělý Randy utopil peníze v nějakém investičním fondu, místo aby zaplatil deset tisíc dolarů jednomu rádoby umělci ze San Franciska, aby mu kolem předních dveří vyrobil vitráže, jaké bývaly v babiččině domě.

Shaftoovy nesmírně a na dlouho pobaví, když projde přímo kolem jejich stolu, aniž by je poznal. Podívá se přímo na partnerku Douga Shaftoa, úchvatnou Filipínku, asi čtyřicetiletou, která je právě uprostřed nějakého energického vysvětlování. Aniž by odtrhla oči od Douga a Amy, natáhne dlouhou, půvabnou ruku, chňapne kolem procházejícího Randyho za zápěstí a přitáhne si ho jako psa na vodítku. Podrží si ho, dokud nedokončí větu, a pak k němu vzhlédne se zářivým úsměvem. Randy se poslušně usměje na ni, ale nevěnuje jí plnou pozornost, na jakou je zjevně zvyklá, protože je zaujat pohledem na Ameriku Shaftoovou v šatech.

Amy si naštěstí nehodlá hrát na královnu maturitního plesu. Má na sobě těsně padnoucí černé šaty s dlouhými rukávy, které jí zakrývají tetování, a černé kamaše místo punčoch. Randy jí předá květy jako rozehrávač předávající míč útočníkovi. Amy je přijme s výrazem, s jakým raněný voják snáší vyndávání kulky. Ironii stranou, má v očích lesk, jaký v nich Randy ještě nikdy neviděl. Nebo se jí možná jen světlo z koule olepené zrcátky odráží od slz vyvolaných cigaretovým kouřem. Randy cítí, že svým příchodem udělal správnou věc. A stejně jako se všemi podobnými pocity, jen čas ukáže, jestli to není pouze patetický sebeklam. Trochu se bál, že Amy projde tou hollywoodskou proměnou v zářivou bohyni, což by na Randyho účinkovalo stejně jako rána sekerou do hlavy. Skutečností je, že vypadá velmi dobře, ale pravděpodobně stejně nepatřičně jako Randy ve svém obleku.

Doufá, že si to tančení odbudou hned, aby mohl uprchnout z hotelu jako Popelka, ale oni ho vybídnou, ať se posadí. Orchestr si udělá přestávku a tanečníci se vracejí ke stolům. Doug Shaftoe se pohodlně rozvaluje na židli s chlapskou sebedůvěrou muže, který nejen zabíjel lidi, ale navíc doprovází nejkrásnější ženu v sále. Jmenuje se Aurora Taal a na ostatní Filipínky vrhá dokonale nalancômované pohledy s pobavením někoho, kdo žil v Bostonu, Washingtonu a Londýně a všechno viděl, a stejně se vrátil zpátky do Manily.

"Zjistils něco víc o tom Rudolfovi von Hacklheber?" zeptá se Doug po několika minutách nezávazné konverzace. Ukazuje se, že Aurora musí být do celého tajemství zasvěcená. Doug se před týdnem zmínil, že několik Filipínců ví o tom, co dělají, a že se jim dá věřit.

"Byl to matematik. Pocházel z jedny bohatý rodiny z Lipska. Před válkou byl na Princetonu. Vlastně tam byl ve stejnou dobu jako můj děda."

"Jakou matematikou se zabýval, Randy?"

"Před válkou se věnoval vlastnostem celých čísel. Což nám neprozrazuje nic o tom, co dělal během války. Ale nepřekvapilo by mě, kdyby nakonec pracoval v šifrovacím aparátu třetí říše."

"Což nevysvětluje, proč skončil tady."

Randy krčí rameny. "Možná dělal na nový generaci ponorek. Nevím."

"Takže Reich ho zatáhl do nějaký tajný operace, která ho nakonec zabila," usoudí Doug. "To jsme asi mohli uhádnout."

"Proč jsi teda mluvil o šifrách?" ozve se Amy. Má nějaký citový detektor kovů, který zapiští pokaždé, když přijde na téměř zahrabané domněnky a chvatně potlačené podněty.

"Asi proto, že mám hlavu plnou šifer. A pokud mezi von Hacklheberem a mým dědou bylo nějaký spojení -"

"Tvůj dědeček se věnoval šifrám, Randy?" ptá se Doug.

"Nikdy nemluvil o tom, co dělal za války."

"Typický."

"Ale měl na půdě kufr. Památku na válku. Vlastně mi to připomíná ten kufr japonských šifer, co jsem nedávno viděl v jeskyni na Kinakutě." Doug s Amy na něj zírají. "Nejspíš to nic neznamená," zakončí Randy chabě.

Orchestr začne znovu, je to Sinatrova písnička. Doug s Aurorou se na sebe usmějí a vstanou. Amy zakoulí očima a kouká se na opačnou stranu, ale je to teď, nebo nikdy, a Randyho nenapadá, jak z toho ven. Vstane a natáhne ruku k té, jíž se bojí, a přesto doufá, a ona, bez podívání, natáhne ruku a vloží ji do jeho.

Randy se šourá, což rozhodně není tanec, jak má být, ale aspoň své partnerce nepošlape nárty. Amy v podstatě není o nic lepší než on, ale má lepší přístup. Než skončí první tanec, Randy se dostane do bodu, kdy se už aspoň nečervená a asi třicet vteřin se za nic neomlouval a šedesát vteřin se své partnerky nezeptal, zda nebude potřebovat lékařské ošetření. Pak písnička skončí a okolnosti vyžadují, aby si zatancoval s Aurorou Taal. To je méně hrozivé: i když je

nádherná a opravdu dobrá tanečnice, jejich vztah vylučuje možnost směšného přederotického tápání. Aurora se také hodně usmívá a má vážně skvostný úsměv, kdežto Amy se tvářila napjatě a velice zaujatě. Další tanec je dámská volenka a Randy se pořád ještě snaží upoutat Amyinu pozornost, když zjistí, že vedle něj stojí maličká postarší Filipínka a táže se Aurory, jestli jí to nebude vadit. Aurora ho předá druhé dámě jako kontrakt na vepřové nožičky na burze na zboží a Randy s dámou najednou na melodii předdiskotékových Bee Gees tančí texaský twostep.

"Už jste na Filipínách našel bohatství?" zeptá se dáma, jejíž jméno Randy nějak nezachytil. Chová se, jako by čekala, že ji bude znát.

"Ehm, s partnery zatím zkoumáme obchodní příležitosti," odpoví Randy. "Bohatství snad bude následovat."

"Slyšela jsem, že to umíte s čísly," praví dáma.

Randy se opravdu usilovně snaží. Jak takhle ženská ví, že je na čísla? "Vyznám se v matice," přizná nakonec.

"Copak jsem to neříkala?"

"Ne, matematici se ve skutečnosti drží od skutečných, konkrétních čísel co nejdál. Rádi o číslech mluvíme, aniž bychom se jim doopravdy vystavovali - na to jsou počítače."

Dáma se nenechává odbýt. Má scénář a zuby nehty se ho drží. "Mám pro vás matematický problém," prohlásí.

"Jen do toho."

"Jaká je hodnota následující informace: patnáct stupňů, sedmnáct minut čtyřicet jedna celých dvě desetiny vteřiny severně a sto dvacet stupňů, padesát sedm minut nula celá padesát pět setin vteřiny východně?"

"Ehm... nevím. Vypadá tojako zeměpisná délka a šířka. Severně od Luzonu, že?"

Dáma kývne.

"Chcete, abych vám řekl, jakou hodnotu ta čísla mají?"

"Ano."

"Asi záleží na tom, co tam je."

"Asi ano," přitaká dáma. A po zbytek tance už nic víc neřekne. Tedy kromě toho, že pochválí Randyho baletní schopnosti, což je stejně těžké si vyložit.

DÍVKA

V Brisbane je stále těžší sehnat bydlení, protože se z něj stalo vzkvétající město špionů - Bletchley Park protinožců. Je tu Hlavní kancelář, jež byla zřízena u dostihového závodiště Ascot, a další entita v jiné části města, nazývaná ÚSZS - Úřad spojenecké zpravodajské služby. Lidé pracující v Hlavní kanceláři jsou neslaní nemastní odborníci na matematiku. Lidé z ÚSZS Waterhousovi na druhou stranu připomínají chlápky ze zvláštní jednotky 2702: jsou nervózní, opálení a málomluvní.

Půl míle od dostihového závodiště zahlédne jednoho chlapíka z ÚSZS, hopsajícího po schodech hezkého, perníkové chaloupce podobného penzionátu, s pětisetliberním vakem na zádech. Muž je oblečený na dlouhou cestu. Na verandě stojí příjemná stará dáma v zástěře a mává mu utěrkou. Je tojako scéna z filmu. Člověk si ani neuvědomí, že několik hodin letu odsud muži černají jako fotografický papír ve vývojce, jak jejich živá těla mění clostridie v hnilobné plyny.

Waterhouse se vůbec nepozastavuje nad tím, že on, jenž potřebuje nějaké místo k bydlení, se tu čirou náhodou objeví právě v okamžiku, kdy se pokoj uvolní. Odborníci na šifry prostě čekají na šťastnou chvíli a pak jí využijí. Když odcházející voják zmizí za rohem, zaklepe Waterhouse na dveře a představí se staré dámě. Paní McTeagueová řekne (nakolik Waterhouse dokáže proniknout jejím přízvukem), že se jí líbí. Zní to rozhodně překvapeně. Nepravděpodobnost, že Waterhouse narazil na volný pokoj, očividně není nic ve srovnání s tím, jak nepravděpodobné je, že se zalíbí paní McTeagueové. A tak se Lawrence Pritchard Waterhouse připojuje k malé elitní skupince mladých mužů (celkem čtyř), kteří se líbí paní McTeagueové. Spí po dvou v ložnicích, kde potomci paní McTeagueové vyrůstali z nejchytřejších a nejkrásnějších dětiček, jaké se kdy narodily, v nejlepší dospělé, jací kdy kráčeli po světě vezdejším, tedy kromě anglického krále, Generála a lorda Mountbattena.

Waterhousův nový spolunocležník je zrovna mimo město, ale při pohledu na jeho osobní věci Waterhouse odhaduje, že právě pádluje na černém kajaku z Austrálie na vojenskou námořní základnu v Jokosuce, kde proklouzne na palubu bitevní lodi a holýma rukama potichu pobije celou posádku, než provede olympijský skok do vody zátoky, cestou zmlátí několik žraloků, vleze si do kajaku a odpádluje zpět do Austrálie na pivo.

Příštího rána u snídaně se setkává s nájemníky vedlejšího pokoje. Jedním je zrzavý britský námořní důstojník, vykazující všechny známky zaměstnance Hlavní kanceláře, a chlapík jménem Hale, jehož národnost nelze určit, neboť nemá uniformu a má příliš velkou kocovinu, aby mohl mluvit.

Když splnil své rozkazy (podle dohody s Generálovými pohůnky), našel si nocleh a vyřídil ostatní osobní záležitosti, začne se Waterhouse poflakovat kolem dostihového závodiště Ascot a vedlejšího nevěstince ve snaze najít si něco, v čem by mohl být užitečný. Ve skutečnosti by nejradši seděl celý den ve svém pokoji a pracoval na novém projektu, jenž má zvýšit rychlost Turingova stroje. Jenomže má povinnost přispívat k válečnému úsilí. A i kdyby neměl, tuší, že až by se jeho nový spolunájemník vrátil a našel ho celý den sedět nad kruhovými diagramy, zpráskal by Waterhouse tak, že by se už paní McTeagueové nelíbil.

Mírně řečeno, Hlavní kancelář není místo, kam si může cizinec jen tak přijít, prohlédnout si ho, představit se a najít si nějakou práci. Dokonce i pouhý příchod je potenciálně nebezpečný. Naštěstí má Waterhouse oprávnění Ultra Mega. Lidí s oprávněním Ultra Mega je v celém Brisbane jen asi tucet. Osm z nich tvoří špička Generálovy velicí hierarchie a tři pracují v Hlavní kanceláři. Jedním z nich je Waterhouse.

Waterhouse vyčenichá nervové centrum ve starém bordelu. Na stráži kolem něj postávají příslušníci australské domobrany ve veselých asymetrických klobouících a s bambitkami v rukou. Na rozdíl od paní McTeagueové se jim Waterhouse nelíbí. Na druhou stranu jsou na tyhle věci zvyklí: že se u brány objevují chytří hoši z daleka s dlouhým a nakonec nudným příběhem o tom, jak armáda popletla jejich rozkazy, naložila je do špatného člunu a poslala je na

špatné místo, nakazila je tropickými chorobami, hodila jim osobní věci přes palubu a nechala je, aby se o sebe postarali sami. Nezastřelí ho, ale také ho nepustí dovnitř.

Pár dní se Waterhouse potuluje kolem a otravuje, až nakonec pozná Abrahama Sinkova, který na oplátku poznává jej. Sinkov je jeden z nejlepších amerických odborníků na šifry. Pomáhal Schoenovi rozbít Indigo. Waterhousovi párkrát zkřížil cestu, a ačkoliv nejsou přímo přátelé, jejich mozky pracují na stejné vlně. To z nich dělá bratry v podivné rodině, čítající pouhých několik set členů rozesetých po celém světě. V jistém směruje to oprávnění, které je vzácnější, obtížněji k sehnání a ještě záhadnější než Ultra Mega. Sinkov mu napíše nové papíry, jež mu poskytují oprávnění sice velice vysoké, ale ne tak vysoké, aby se jím nemohl ohánět.

Waterhouse se dostane na prohlídku. Muži bez košil v plechových ubikacích, v nichž je od rozpálených elektronek jejich radiopřijímačů dusivé vedro, sbírají z éteru zprávy japonské armády a předávají je legiím mladých Australanek, které zachycené zprávy vyrážejí na děrné štítky.

Je tu kádr amerických důstojníků, tvořený celým jedním oddělením Electrical Till Corporation. Jednoho dne začátkem roku 1942 odložili bílé košile a modré obleky do naftalínu, navlékli si armádní uniformy a nastoupili na loď do Brisbane. Jejich vůdcem je jistý podplukovník Comstock, který celý dešifrovací proces úplně zautomatizoval. Štítky vyrobené australskými děvčaty přicházejí naskládané do štosů a jsou prohánêny stroji. Dešifrované zprávy vypadávají z tiskárny na druhém konci a jsou odnášeny do jiného baráku, kde je překládají Američané japonského původu a několik bělochů, kteří umějí japonsky.

Waterhouse je to poslední, co tihle chlapci potřebují. Začíná chápat, co mu nedávno říkal major: překročili předěl. Všechny šifry jsou prolomeny.

Což Waterhousovi připomene Turinga. Od té doby, co se Alan vrátil z New Yorku, se od Bletchley Parku distancuje. Přesunul se do jiného zařízení, rádiového střediska Hanslope v severním Buckinghamshiru, postaveného ze železobetonu a plného drátů, antén a s vcelku mnohem vojenštější atmosférou.

Waterhouse nechápal, proč Alan chce odejít z Bletchley. Ví ale, jak se musel Alan cítit, když celé dešifrování změnili v automatický proces a Bletchley Park zindustrializovali. Lidem jako Generál to možná připadá jako úžasné vítězství, ale pro Turinga, a nyní i Waterhouse, to je jenom nudné zametání. Je vzrušující objevit elektrony a vymyslet rovnice, které budou řídit jejich pohyby. Je nudné tento princip používat k navrhování elektrických otvíráků na konzervy. Od tohoto okamžiku to jsou všechno už jen pouhé otvíráky.

Sinkov Waterhousovi poskytne stůl a začne mu dodávat zprávy, které Hlavní kancelář nedokázala dešifrovat. Pořád tu jsou desítky méně důležitých japonských kódů, které je třeba rozlousknout. Pokud jich Waterhouse pár rozbije a naučí ETC mašiny, jak je přečíst, mohl by zkrátit válku o jeden den nebo zachránit jeden život. Do tak ušlechtilého podniku se Waterhouse ochotně pouští, ale v podstatě se nijak neliší od armádního felčara, který zachraňuje životy tím, že své skalpely udržuje v čistotě, nebo od inspektora záchranných člunů válečného loďstva.

Waterhouse ty méně důležité japonské kódy jeden po druhém rozlouskne. Měsíc nato dokonce zaletí na Novou Guineu, kde potápěči od námořnictva zachraňují seznamy kódů z potopené japonské ponorky. Dva týdny žije v džungli a snaží se neumřít, vrátí se do Brisbane a zachráněné šifrbuchy zužitkuje, byť je to nuda. Pak jednoho dne přestane být nudnost jeho práce důležitá.

Toho dne se navečer vrátí do penzionu paní McTeagueové, vstoupí do svého pokoje a na horní posteli uvidí chrápat jakéhosi kolohnáta. Na podlaze je naházená hromada oblečení a výstroje, z níž vychází sirný puch.

Muž spí dva dny v kuse a pak přijde pozdě na snídani a mžourá od atebrinu zažloutlýma očima. Představí se jako Smith. Sice má povědomý přízvuk, ale stejně mu není rozumět o nic lépe, protože mu při řeči chřestí zuby. Zřejmě mu to nijak zvlášť nevadí. Posadí se a ztuhlou, odřenou rukou si do klína položí irský lněný ubrousek. Paní McTeagueová se kolem něj motá do té míry, že ostatní muži u stolu musejí odolávat pokušení ji něčím praštit. Nalije mu čaj se spoustou mléka a cukru. Smith párkrát usrkne, načež se omluví a odejde na záchod, kde rázně a zdvořile zvrací. Vrátí se, sní vajíčko naměkko z misky na vejce z kostního porcelánu, zezelená, zakloní se a asi na deset minut zavře oči.

Když se Waterhouse večer vrátí z práce, omylem vpadne do salonku, kde vyruší paní McTeagueovou, podávající čaj jakési mladé dámě.

Mladá dáma se jmenuje Mary Smithová a je sestřenice Waterhousova spolubydlícího, který je nahoře v posteli, třese se a potí.

Mary vstane, aby se nechala představit, což v zásadě není nutné, ale pochází z vnitrozemí a na dekadentní vytříbenost nemá čas. Je to drobná dívka v uniformě.

Mary Smithová je jediná žena, kterou kdy Waterhouse viděl. Je to vlastně jediná jiná lidská bytost v celém vesmíru, a když vstane, aby si s ním potřásla rukou, vypne se mu periferní vidění, jako by ho to vtahovalo do výfuku. Přes stříbrné panoráma se zatahují černé závěsy a uzavírají jeho kosmos do svislého paprsku zářivé nádhery, pilíře světla, nebeského bodového reflektoru zaměřeného na Ni.

Paní McTeagueová ví, co má dělat, a vybídne ho, ať se posadí. Mary je droboučká, rusovlasá osůbka s bílou pletí, které se často zmocňují malinké záchvaty plachosti. Když se to stane, odvrací oči a polyká, a když polyká, jedna šlacha na jejím bílém krčku, vyplňující křivku od ramene k uchu, na okamžik vystoupí. Přitahuje to pozornost k její zranitelnosti a zároveň k bílému krku, jenž není bílý takovým tím bledým, neduživým způsobem, ale jiným, jaký Waterhouse až donedávna nechápal: jinými slovy, od svého úkolu na Nové Guineji, kde je všechno buď mrtvé a rozkládající se, nebo zářivé a nebezpečné, nebo nenápadné a neviditelné, ví, že cokoliv, co je tak jemné a průsvitné, je příliš zranitelné a lákavé, aby se to ubránilo ve světě plném zuřivě soupeřících ničitelů, a chvilku (natož celá léta) může vydržet jen díky životní síle uvnitř. V jižním Pacifiku, kde jsou síly smrti tak mocné, ho to poněkud leká. Její pleť, hladká jako hladina klidné tůně, je nespoutanou přehlídkou živoucí zvířecké síly. Chtěl by ji olíznout. Celá křivka jejího krku, od klíční kosti k ušnímu lalůčku, by byla dokonalou kolébkou pro jeho obličej.

Mary Smithová si všimne, jak se na ni dívá, a znovu polkne. Šlacha se napne, na chviličku natáhne kůži jejího krku a uvolní se, až opět zůstane jen hladký, klidný povrch. Stejně dobře ho mohla praštit po hlavě kamenem a uvázat mu penis kolem zábradlí. Účinek musí být pečlivě vypočítaný. Ona to ale zřejmě ještě nikdy nikomu jinému neprováděla, jinak by kolem bledého pravého prsteníku měla zlatý kroužek.

Mary Smithovou začíná rozčilovat. Zvedne ke rtům šálek s čajem. Obrátila se, takže se jí světlo otírá o šíji z jiného úhlu, a když tentokrát polkne, Waterhouse uvidí pohyb jejího ohryzku. Vzápětí to rozmáčkne zbytek jeho zdravého úsudku jako buchar.

Nahoře se ozve hluk. Její bratranec se právě probral. "Omluvte mě," vyhrkne a je pryč, zanechávajíc po sobě pouze kostní porcelán paní McTeagueové jako upomínku.

KOMPLOT

Doktor Rudolf von Hacklheber není o moc starší než seržant Bobby Shaftoe, ale ačkoliv je citově na dně, má vystupování, k jakému se muži v Shaftoově světě dostávají nejdřív po čtyřicítce. Má maličké brýle bez obroučků, které jako by původně patřily do dalekohledu ostřelovače, a za nimi je celá paleta jasných barev: světlé řasy, modré oči, rudé žilky a rty napuchlé a zarudlé od pláče. Přesto je dokonale oholený a stříbřité světlo pronikající mrňavými okýnky v Rootově kostelní kobce a odrážející se od ploch jeho obličeje jen zvýrazňuje zajímavou krajinu velkých pórů, předčasných vrásek a starých jizev po soubojích. Má snahu olejovat si vlasy, aby mu držely z čela, ale ty odmítají poslušnost a neustále mu padají do očí. Na sobě má bílou košili od obleku a velmi dlouhý a těžký svrchník, aby zahnal zimu v kobce. Shaftoe, jenž se s ním před několika dny vrátil do Norrsbrucku, ví, že dlouhonohý von Hacklheber je celkem slušný atlet. Pozná však, že hrubé sporty jako americký fotbal nepřipadají v úvahu. Tenhle skopčák bude šermíř, horolezec nebo lyžař.

Jeho homosexualita Shaftoa překvapila - starosti mu však nedělá. Někteří z čínských mariňáků v Šanghaji měli za zadkem mnohem víc mladých čínských kluků, než potřebovali na leštění bot - a Šanghaj má daleko k nejpodivnějším a nejodlehlejším místům, kde se mariňáci mezi válkami usadili. S morálkou si můžete lámat hlavu, když jste mimo službu, ale pokud byste se pořád rozčilovali a trápili kvůli tomu, co jiní dělají v posteli, tak co sakra uděláte, když dostanete příležitost přetáhnout oddíl Japončíků plamenometem?

Ostatky pilota Angela pochovali přede dvěma týdny a von Hacklheber je teprve teď schopný mluvit. Pronajal si domek za městem, ale dnes přišel do Norrsbrucku na návštěvu za Rootem, Shaftoem a Bischoffem. Jedním z důvodů je jeho přesvědčení, že jeho domek sledují němečtí špehové. Shaftoe se objeví s láhví finského šnapsu, Bischoff přinese bochník chleba a Root otevře plechovku rybiček. Von Hacklheber nese informace. Všichni přinášejí cigarety.

Shaftoe začne kouřit brzy a zapaluje si často, jak se snaží zahnat pach plesniviny v kobce, poněvadž mu připomíná, jak tu byl zavřený s Enochem Rootem a snažil se zbavit návyku na morfin. Během té doby musel jednou dolů sejít pastor a požádat ho, ať laskavě přestane ječet, protože se nahoře pokouší dělat svatbu. Shaftoe nevěděl, že ječí.

Von Hacklheberova angličtina je v některých ohledech lepší než Shaftoova. Mluví znepokojivě jako pan Jaeger, Bobbyho učitel rýsování na střední škole. "Před válkou jsem pracoval pod Dönitzem pro Beobachtung Dienst Kriegsmarine. Rozlouskli jsme několik nejtajnějších šifer britské Admirality, ještě než válka vůbec začala. Byl jsem zodpovědný zajisté pokroky na tomto poli včetně použití strojových výpočtů. Když vypukla válka, došlo ke značné reorganizaci, a já byl jako kost, o kterou se pere několik psů. Přesunuli mě do Referátu Iva Gruppe IV, analytické kryptoanalýzy, což byla součást Hauptgruppe B, kryptoanalýza, za kterou byl zodpovědný generálmajor Erich Fellgiebel, náčelník Wehrmachtnachrichtungenverbindungen."

Shaftoe se podívá po ostatních, ale nikdo se nesměje, dokonce ani neusmívá. Museli se přeslechnout. "Ještě jednou," požádá Shaftoe šťouravě, jako muž v baru snažící se přimět nesmělého přítele, aby pověděl ten úžasný vtip.

"Wehrmachtnachrichtungenverbindungen," zopakuje von Hacklheber pomalu, jako by opakoval říkanku batoleti. Zamrká, předkloní se a vesele prohlásí: "Asi bych měl vysvětlit organizaci německé zpravodajské služby, protože vám to pomůže pochopit, co říkám."

Následuje KRÁTKÝ VÝLET DO DEMOVERZE PEKLA s HERR DOKTOREM PROFESSOREM RUDOLFEM VON HACKLHEBER.

Shaftoe si vyposlechne jen několik prvních vět. Zhruba ve chvíli, kdy von Hacklheber vytrhne z bloku list a začne kreslit diagram organizačního schématu Tisíciletého Reichu s "Der Fúhrer" nahoře, se Shaftoovi zamlží zrak, ochabnou mu svaly, ohluchne a proletí chřtánem toho zlého snu jako zpola strávený kus hot dogu, vyvržený obrácenou peristaltikou z těla narkomana. Něco takového ještě nikdy nezažil, ale instinktivně ví, že takhle výlet do pekla funguje: žádná klidná plavba člunem přes malebný Styx, žádný pomalý sestup do otřepané turistické pasti Plutovy jeskyně, žádné zastávky po cestě k zakoupení rybářského lístku v jezeře ohně.

Shaftoe není mrtvý (ačkoliv by být měl), takže tohle není peklo. Ale velice se mu to podobá. Je to jako model slepený z dehtového papíru a plátna, jako maketa města, v níž během tréninku nacvičovali boj dům od domu. Shaftoa se zmocnila nevolnost, o níž ví, že je to ten nejpříjemnější pocit, jaký tady bude mít. "Morfin tělo zbavuje schopnosti zakoušet radost," zahřmí Enoch Root, jeho jízlivý, protivný Vergilius, jenž pro potřeby této noční můry přijal hlas a podobu Moa, podlého tmavovlasého přicmrndávače. "Možná chvíli potrvá, než ti bude zase dobře."

Organizační strom této noční můry začíná, stejně jako Hacklheberův, Führerem, ale pak se bláznivě rozvětvuje. Je tu asijská větev v čele s Generálem včetně, mezi jiným, Hauptgruppe obrovských masožravých ještěrek, Referát čínských žen držících děti se světlýma očima a několik Abteilungů sádrových Japončíků s meči. Uprostřed jejich panství je Manila, kde na obraze, v němž by Shaftoe rozpoznal Boschův vliv, kdyby středoškolské hodiny výtvarné výchovy nestrávil za školou osaháváním roztleskávaček, těhotná Glory Altamira musí kouřit péro japonským vojákům nakaženým triplem.

Hlas pana Jaegera, učitele rýsování - nejnudnějšího člověka, jakého kdy Shaftoe poznal, snad až dodneška - se na

chvíli vytratí se slovy: "Ale všechny organizační struktury, které jsem zatím popsal, byly se začátkem války zastaralé. Hierarchie se změnila a několik jednotek bylo přejmenováno, jak je vidět..." Shaftoe slyší, jak je z bloku trhán další list papíru, ale vidí pana Jaegera, jak trhá rys nohy od stolu, s nímž se mladý Bobby Shaftoe mořil celý týden. Všechno bylo přeorganizováno, generál MacArthur je pořád velmi vysoko na seznamu a vede na procházku smečku velkých ještěrek na ocelových vodítcích, ale další větev vyplňují šklebící se Arabové držící kousky hašiše, zmrzlí řezníci, mrtví či umírající poručici a ten zasranej podivín Lawrence Pritchard Waterhouse, oblečený v černém hábitu s kapuci a vedoucí celou legii přiblblých spojařů s tenkými krky, také v hábitech, kteří drží nad hlavou podivně tvarované antény a brodí se vánicí dolarových bankovek vytištěných na starých čínských novinách. Oči jim září a blikají morseovkou.

"Co říkají?" zeptá se Bobby.

"Prosím, přestaň ječet," požádá ho Enoch Root. "Aspoň na chvilku."

Bobby leží na palandě v doškové chýši na Guadalcanalu. Kolem pobíhají švédští domorodci v bederních rouškách a sbírají jídlo: v průlivu každou chvíli vybuchne loď a zaprší rybí šrapnely, padající mezi stromy spolu s nějakou tou lidskou rukou nebo lebkou. Švédové si lidských kousků nevšímají, sbírají ryby a odnášejí je, aby je před vařením namočili do černých ocelových sudů.

Enoch Root má na klíně starou krabici na doutníky. Ze škvíry pod víkem vychází zlaté světlo.

Už však není v doškové chýši, je uvnitř studeného kovového falu, který pročesává hlubiny této noční můry: je v Bischoffově ponorce. Všude kolem vybuchují hlubinné nálože a ponorka se plní splašky. Něco ho klepne do hlavy. Tentokrát to není šunka, nýbrž lidská noha. Ponorka je prošpikovaná zvukovody, z nichž se nesou hlasy: mluví anglicky, německy, arabsky, japonsky, šanghajsky, všechny jsou uzavřené v trubkách a slévají se jako řeka. Jedna trubka praskne po výbuchu hlubinné nálože v těsné blízkosti a z jejího uraženého konce vychází německý hlas:

"Předcházející lze brát jako hrubý nástin organizace Reichu a zvláště armády. Zodpovědnost za kryptoanalýzu a šifrování je rozdělena mezi velký počet malých Amtsů a Dienstů přidělených k různým úponkům této struktury. Jsou sice neustále přeorganizovávány, ale mohl bych vám nakreslit poměrně přesný a podrobný obrázek..."

Shaftoe, přikovaný v ponorce zlatými okovy, cítí, jak se mu na bedra tiskne jedna z jeho malých ukrytých pistolí, a říká si, jestli by nebylo nevychované, kdyby se střelil do úst. Zmateně hmatá po zlomené trubce a podaří se mu ji ohnout do stoupající kalné vody. Z trubky vycházejí bubliny a v nich jsou lapena von Hacklheberova slova jako v bublinách v komiksu. Když se bubliny dostanou na povrch a prasknou, zní to jako křik.

Root sedí na protějším kavalci s krabicí na doutníky v klíně. Ruku zvedne s prsty roztaženými do V jako vítězství, pak ji natáhne k Shaftoovi a rýpne ho do očí. "Nemůžu ti pomoct - je to problém chemie v těle," říká. "Přináší to zajímavé teologické otázky. Všem nám to připomíná, že tělesné potěšení je jen iluze, kterou našemu tělu vnuká naše duše."

Už praskla spousta dalších trubek a z většiny vychází řev. Root se musí naklonit blíž a zakřičet Bobbymu do ucha. Shaftoe toho využije a hmátne po pouzdře na doutníky, v nichž je to, co chce. Ne morfin, něco lepšího. Morfin je vedle toho, co je v pouzdře na doutníky, totéž jako šanghajská prostitutka vedle Glory.

Krabice se otevře a z ní zazáří oslepivé světlo. Shaftoe si zakryje obličej. Nasolené a konzervované části těl zavěšené pod stropem mu padají do klína a kroutí se, natahují se po dalších částech a skládají se do živých těl. Znovu ožívá Mikulski a zamíří svůj vickers na strop U-bootu, do něhož vystřílí únikový otvor. Místo černé vody se dovnitř hrne zlaté světlo.

"Jakou úlohu jsi v tom všem měl ty?" ptá se Root a Shaftoe málem vyskočí ze židle, jak ho překvapí hlas, který nepatří von Hacklheberovi. Vzhledem k tomu, co se stalo, když naposledy někdo (Shaftoe) položil otázku, je to hrdinské a riskantní. Od Hitlera se von Hacklheber propracovává řetězcem velení dolů.

Shaftoovi je to jedno. Je na gumovém člunu spolu s různými vzkříšenými kamarády z Guadalcanalu a ze zvláštní jednotky 2702. Veslují přes klidnou zátoku osvětlenou obrovskými závěsnými lampami na obloze. Za světly stojí muž hovořící s německým přízvukem: "Můj přímý nadřízený, Wilhelm Fenner z Petrohradu, který od roku 1922 vedl celou německou kryptoanalýzu, a jeho zástupce, profesor Novopaščennyj."

Shaftoovi znějí všechna jména stejně, ale Root se zeptá: "Rus?"

Shaftoe se konečně vynořuje zpátky na svět. Sedí zpříma a je celý ztuhlý, jako by se delší dobu nepohnul. Už se chce omluvit za své chování, jelikož se však na něj nikdo nedívá divně, nevidí důvod jim vysvětlovat, co posledních pár minut dělal.

"Profesor Novopaščennyj byl carský astronom a s Fennerem se znali z Petrohradu. Pod nimi jsem měl široké pravomoci, mohl jsem se věnovat výzkumu teoretických hranic bezpečnosti. Používal jsem čistě matematické nástroje i mechanické počítací stroje, které jsem sám zkonstruoval. Díval jsem se na naše šifry i na ty nepřátelské a hledal jsem jejich slabiny."

"A co jsi našel?" táže se Bischoff.

"Slabiny jsem našel všude," odpovídá von Hacklheber. "Většinu šifer navrhovali diletanti a amatéři, kteří naprosto nechápali základy matematiky. Je to opravdu politováníhodné."

"Včetně Enigmy?" chce vědět Bischoff.

"O tom kreténismu mi ani nemluv," zavrčí von Hacklheber. "Hned jsem ji zavrhl."

"Co tím myslíš, zavrhl?" podiví se Root.

"Dokázal jsem, že je to kreténismus," prohlásí von Hacklheber.

"Ale celý wehrmacht ji pořád používá," namítá Bischoff.

Von Hacklheber pokrčí rameny a zadívá se na žhnoucí konec své cigarety. "Čekáš, že všechny ty mašiny zahodí, protože jeden matematik napíše článek?" Ještě chvíli zírá na cigaretu, pak si ji vloží mezi rty, s potěšením natáhne kouř, podrží ho v plicích a pomalu vydechne, přičemž zároveň vydává tyto zvuky: "Věděl jsem, že pro nepřítele pracují lidé, kterým to dojde. Turing. Von Neumann. Waterhouse. Někteří Poláci. Začal jsem hledat důkazy, že Enigmu rozbili nebo

že si aspoň uvědomili její slabiny a začali se jí zabývat. Udělal jsem si statistickou analýzu potopených konvojů a útoků U-bootů. Našel jsem pár anomálií, pár nepravděpodobných událostí, ale ne dost, aby se to poskládalo do vzorce. Spousta větších anomálií byla později vysvětlena odhalením špionážních stanovišť atak.

Z toho jsem žádné závěry neudělal. Pokud byli dost chytří, aby Enigmu rozlouskli, určitě budou dost mazaní, aby to před námi za každou cenu zatajili. Jednu anomálii ale zakrýt nedokázali. Míním tím lidské anomálie."

"Lidské anomálie?" zopakuje Root. Je to jeho klasická návnada.

"Moc dobře jsem věděl, že jenom hrstka lidí na celém světě má dost bystrosti, aby Enigmu prolomili a následně fakt, že ji prolomili, zakryli. S pomocí našich špionážních zdrojů jsem zjistil, kde ti lidé jsou a co dělají, takže jsem si mohl udělat závěry." Von Hacklheber típne cigaretu, narovná se a dopije zbytek šnapsu, jak se rozehřívá pro dané téma. "Byl to problém lidské špionáže - ne spojařů. Ty řídí jiné odvětví služby -" Znovu se pustí do vysvětlování německé byrokracie. Zděšený Shaftoe uprchne z místnosti ven a vrazí na latrínu. Když se vrátí, von Hacklheber teprve končí. "Vlastně je pouze nutné projít velké množství nezpracovaných údajů - a to je zdlouhavá a nudná práce."

Shaftoe se přikrčí a říká si, co to asi musí být, když to tenhle vtipálek označil za zdlouhavé a nudné.

"Po nějaké době," pokračuje von Hacklheber, "jsem přes naše agenty na Britských ostrovech zjistil, že muž odpovídající všeobecnému popisu Lawrence Pritcharda Waterhouse byl převelen na hrad na Vnějším Qwghlmu. Dokázal jsem zařídit, aby tam umístili jednu mladou dámu, která ho velice pozorně sledovala," vykládá suše. "Jeho bezpečnostní opatření byla bezchybná, takže přímo jsme nezjistili nic. Vlastně z největší pravděpodobnosti věděl, že ta mladá žena je agentka, a tak učinil další opatření. Ale zjistili jsme, že komunikuje přes jednorázové šifrovací tabulky. Přečetl zašifrovanou zprávu do telefonu někomu na vojenské námořní základně, odkud ji zatelegrafovali na stanici v Buckinghamshiru. Odtamtud mu odeslali zprávu zašifrovanou podle stejného systému. Když jsme prošli záznamy našich odposlouchávacích stanic, dokázali jsme nahromadit množství zpráv, které tato záhadná jednotka s použitím jednorázových šifrovacích tabulek odeslala od svého vzniku v polovině roku 1942 až dodneška. Bylo zajímavé, že jednotka operovala na nejrůznějších místech, na Maltě, v Alexandrii, v Maroku, v Norsku a z několika lodí na moři. Velice neobvyklé. Tato záhadná jednotka mě velice zajímala, a proto jsem chtěl jejich zvláštní šifru rozluštit."

"Není to nemožný?" přeruší jej Bischoff. "Jednorázová šifrovací tabulka se nedá rozluštit, pokud neukradneš kopii."

"Teoreticky to platí," připustí von Hacklheber. "V praxi je to pravda jenom tehdy, pokud jsou písmena na jednorázové šifrovací tabulce vybírána zcela náhodně. Ale jak jsem zjistil, u tabulek používaných zvláštní jednotkou 2702 - ta záhadná jednotka, ke které patří onen Waterhouse, Turing a tito dva pánové - to neplatí."

"Jak jsi na to přišel?" vyzvídá Bischoff.

"Pomohlo mi pár věcí. Měl jsem k dispozici hromadu zpráv. Byly konzistentní - tabulky byly vždycky vytvářeny stejným způsobem a vždycky měly stejný vzorec. Udělal jsem několik kvalifikovaných odhadů a ukázalo se, že jsem měl pravdu. A měl jsem počítací stroj, který mou práci urychlil."

"Kvalifikovaných odhadů?"

"Měl jsem hypotézu, že jednorázové šifrovací tabulky vytváří osoba, která si hází kostkami nebo míchá balíček karet, aby získala písmena. Začal jsem zvažovat psychologické faktory. Anglicky mluvící člověk je zvyklý na jistou frekvenci rozložení písmen. Čeká, že uvidí spoustu éček, téček a es a mnohem méně zet, kvéček a ixů. Takže pokud tato osoba používala nějaký údajně náhodný algoritmus, aby písmena generovala, podvědomě musela být podrážděná pokaždé, když se objevilo zet nebo ix, a stejně tak ji muselo uklidnit e nebo t. Po nějaké době to mohlo pozměnit frekvenci rozložení."

"Ale, Herr doktor von Hacklheber, podle mě je nepravděpodobný, že by tato osoba nahradila písmena, co se jí objeví v kartách nebo na kostkách nebo jak, vlastníma."

"To skutečně není příliš pravděpodobné. Ale dejme tomu, že algoritmus takové osobě poskytuje malou volnost pohybu." Von Hacklheber si zapálí další cigaretu a naleje si dalšího panáka. "Provedl jsem pokus. Sehnal jsem dvacet dobrovolníků - žen středního věku, které chtěly vykonat něco pro Reich. Nechal jsem je vytvářet jednorázové šifrovací tabulky s použitím algoritmu, kdy z krabice vytahovaly papírky. Pak jsem použil svůj stroj a výsledky prohnal statistickou analýzou. Zjistil jsem, že vůbec nejsou náhodné."

"Ty jednorázové šifrovací tabulky pro zvláštní jednotku 2702 vytváří paní Tenneyová, vikářova žena," podotkne Root. "Používá stroj na bingo, klec plnou dřevěných koulí s vyraženými písmeny. Než do té klece sáhne, má zavřít oči. Ale dejme tomu, že začala lajdat, a když sahá do klece, oči už nezavírá."

"Nebo," dodává von Hacklheber, "dejme tomu, že se podívá do klece na to, jak jsou v ní koule rozložené, a teprve pak zavře oči. Mimoděk pak sáhne pro e, aby se vyhnula zet. Nebo, pokud se nějaké písmeno objevilo nedávno, bude se mu snažit vyhnout. I kdyby do klece neviděla, naučí se rozeznávat jednotlivé koule po hmatu - jsou ze dřeva, takže každá má jinou váhu a jiný povrch."

Bischoff odmítá takovou hypotézu přijmout. "Ale stejně to pořád bude převážně náhodný!"

"Převážně náhodné nestačí!" štěkne von Hacklheber. "Byl jsem přesvědčený, že jednorázové šifrovací tabulky zvláštní jednotky 2702 budou mít frekvenci písmen podobnou jako kupříkladu bible krále Jakuba. A měl jsem podezření, že zprávy obsahují slova jako Waterhouse, Turing, Enigma, Malta, Qwghlm. Nechal jsem pracovat svůj stroj a dokázal jsem některé jednorázové šifrovací tabulky rozšifrovat. Waterhouse byl opatrný a tabulky po použití spaloval, ale někteří jiní členové jednotky tak opatrní nebyli a používali stejnou tabulku pořád dokola. Přečetl jsem hodně zpráv. Bylo jasné, že zvláštní jednotka 2702 má za úkol klamat wehrmacht a zatajit, že Enigma byla prolomena."

Shaftoe ví, co je to Enigma, i když jen proto, že o ní Bischoff mele pořád dokola. Když to teď von Hacklheber vysvětlí, všechno, co kdy zvláštní jednotka 2702 dělala, najednou dává smysl.

"Takže tajemství je venku," povzdechne si Root. "Předpokládám, že jste o svém objevu uvědomil své nadřízené."

"Neuvědomil jsem je o ničem," zavrčí von Hacklheber, "protože tou dobou jsem už dávno padl do osidel

Reichsmarschalla Hermanna Göringa a stal jsem se jeho pěšcem, jeho otrokem, a přestal jsem k Reichu cítit sebemenší věrnost."

* * *

Zaklepání na von Hacklheberovy dveře přijde ve čtyři hodiny ráno, v době, kterou pro svůj psychologický účinek využívá gestapo. Rudy je vzhůru. I kdyby celou noc do Berlína nebušily bomby, byl by vzhůru, protože Angela už neviděl ani o něm neslyšel tři dny. Přehodí si přes pyžamo župan, vsune nohy do trepek a otevře dveře bytu. Za nimi dle očekávání stojí malý, předčasně svraštělý mužík s několika klasickými zabijáky gestapa v dlouhých černých kožených kabátech za zády.

"Můžu něco podotknout?" zeptá se Rudy von Hacklheber.

"Rozhodně, Herr Doktor Professor. Pokud to ovšem není státní tajemství."

"Za starých dob - za raných dob - když nikdo nevěděl, co je to gestapo, a nikdo se ho nebál, byly tyhle návštěvy ve čtyři ráno chytré. Dobrý způsob, jak využít primitivního strachu člověka z tmy. Ale máme rok 1942, skoro 1943, a gestapa se bojí všichni. Všichni. Víc než tmy. Tak proč neděláte svou práci ve dne? Jste zkostnatělí."

Spodní polovina mužíkova obličeje se směje. Horní polovina se nezmění. "Předám váš návrh velení," přislíbí. "Ale, Herr Doktor, my tu nejsme, abychom ve vás vzbuzovali strach. V tuto nevhodnou dobu jsme přišli kvůli vlakovému jízdnímu řádu."

"Mám to chápat tak, že pojedu vlakem?"

"Máte několik minut," sdělí mu gestapák a odhrne manžetu, aby vylovil velký chronometr švýcarské výroby. Pak se pozve dál a s rukama sepjatýma za zády začne přecházet sem a tam před Rudyho policemi s knihami. Předklání se, aby viděl na tituly. Očividně je zklamán, že vidí samé matematické texty - není tu jediná kopie Deklarace nezávislosti, i když se nedá poznat, jestli se mezi stránkami matematického časopisu neskrývají Protokoly siónských mudrců. Když se Rudy objeví, oblečený, avšak stále neoholený, zjistí, že se gestapák mrzutě mračí, jak se snaží číst v Turingově dizertaci na téma univerzální stroj. Vypadá jako nižší primát pokoušející se pilotovat letadlo.

O půl hodiny později jsou na nádraží. Rudy si cestou prohlédne tabuli s odjezdy a zapamatuje si její obsah, takže z čísla koleje bude moci vyvodit, zda nastoupí do vlaku směr Lipsko, Královec nebo Varšava.

Je to chytré, ale ukáže se, že je to plýtvání časem, protože gestapák ho vede ke koleji, která na tabuli nebyla. Čeká tu krátký vlak. Nemá žádné dobytčáky, což je pro Rudyho úleva, poněvadž má dojem, že v posledních pár letech párkrát zahlédl dobytčáky nacpané k prasknutí lidskými bytostmi. Byly to krátké a neskutečné okamžiky a on neví jistě, zda se mu to skutečně přihodilo, nebo se jedná jen o útržky zlých snů, jež se dostaly do nesprávného lebečního šuplíku.

Všechny vagóny v tomto vlaku mají dvířka, jež stráží muži v neznámých uniformách, a okénka, zevnitř zakrytá okenicemi a těžkými záclonami. Gestapák ho bez zastávky vede k vagónu a Rudy jen tak nastoupí. Je sám. Nikdo mu neprohlíží papíry a gestapák zůstane venku. Dvířka se mu za zády zavřou.

Doktor Rudolf von Hacklheber stojí sám v dlouhém vagónu vyzdobeném jako předpokoj prvotřídního bordelu, s perskými koberci na podlaze z leštěného dřeva, těžkým nábytkem polstrovaným kaštanově hnědým sametem a záclonami tak tlustými, že vypadají jako neprůstřelné. Na konci vagónu stojí u stolku se snídaní francouzská služebná. Jsou tu rohlíky, plátky masa, sýr a káva. Rudymu jeho nos říká, že je to opravdická káva, a ta vůně ho přitáhne na konec vagónu. Služka mu třesoucíma se rukama naleje hrnek. Pod očima má silnou vrstvu líčidla, aby zakryla černé kruhy a (jak si Rudy všimne, když mu podává hrníček) má líčidlem natřená i zápěstí.

Rudy si vychutnává kávu a zlatou lžičkou s erbem nějaké francouzské rodiny si do ní zamíchá šlehačku. Prochází se vagónem a obdivuje obrazy na stěnách: několik Dürerových rytin, a pokud ho neklamou oči, několik stránek z da Vinciho kodexu.

Dvířka se znovu otevřou a neohrabaně nastoupí jakýsi muž, jako by ho do vlaku hodili. Skončí rozvalený na sametovém divanu. Než ho Rudy pozná, vlak už vyjíždí ze stanice.

"Angelo!" Rudy odloží kávu na servírovací stolek a letí obejmout svého milovaného.

Angelo jeho objetí chabě opětuje. Páchne a neovladatelně se třese. Má na sobě hrubé, špinavé pyžamo a je zabalený do šedé vlněné pokrývky. Na zápěstí má nepříliš staré odřeniny obklopené žlutozelenými podlitinami.

"Nelam si s tím hlavu, Rudy," zachraptí Angelo a otevírá a zavírá pěsti, aby dokázal, že mu ruce ještě fungují. "Nebyli ke mně laskaví, ale na ruce dávali pozor."

"Můžeš pořád létat?"

"Můžu. Proto mi ale na ruce pozor nedávali."

"Tak proč?"

"Protože bez rukou člověk nemůže podepsat přiznání."

Rudy se Angelovi zahledí do očí a Ital jeho pohled opětuje. Vypadá smutně, vyčerpaně, ale stále v sobě má jistou klidnou sebedůvěru. Zvedne ruce jako kněz připravený přijmout nemluvně ke křtu a nehlasně pronese: Pořád ještě můžu létat!

Komorník přinese oblek. Angelo se opláchne na záchodku. Rudy se pokouší vyhlédnout mezi záclonami, ale před okny jsou těžké okenice. Posnídají společně. Vlak se propracovává přes seřaďovací nádraží celého Berlína a možná objíždí nějakou vybombardovanou část trati, než konečně zrychlí v otevřené krajině.

Vagónem projde Reichsmarschall Hermann Göring. Míří do zadní části vlaku, kde je zapojen nejvyzdobenější vagón. Reichsmarschall je velký jako torpédový člun a zahalený do čínského hedvábného županu velikosti cirkusového stanu. Šerpa se mu courá po zemi jako vodítko za psem. Má největší břicho, jaké kdy Rudy viděl, celé porostlé zlatými chloupky, které tmavnou směrem dolů, až se změní v pískově hnědou houštinu zcela zakrývající genitálie. Zřejmě nečekal, že tu uvidí dva muže při snídani, ale očividně přítomnost Rudyho a Angela považuje za jednu z malých životních anomálií, jaké ani nestojí za povšimnutí. Vzhledem k tomu, že Göring je v třetí říši mužem číslo dvě - nástupce

samotného Hitlera - Rudy s Angelem by měli vyskočit a zařvat: "Heil Hitler!" Ale jsou natolik ohromení, že se nedokážou pohnout. V polovině vagónu začne Göring mluvit, ale mluví si pro sebe a není mu rozumět. Prudce otevře dveře na konci vagónu a přejde do dalšího.

O dvě hodiny později kolem projde doktor v bílém plášti, nese stříbrný podnos, na němž leží bílé plátno, a míří do Göringova vagónu. Jako kaviár a šampaňské jsou na podnose vkusně narovnané modrá lahvička a skleněná injekční stříkačka.

Půl hodiny nato se objeví pobočník v uniformě Luftwaffe se složkou papírů a cestou kolem poctí Rudyho s Angelem rázným: "Heil Hitler!"

Uplyne další hodina, pak Rudyho s Angelem doprovodí sluha do posledního vozu. Vagón je tmavší a džentlmenštější než přeplácaný salonek, kde čekali. Je obložený tmavým dřevem a je tu skutečný stůl - velkopanská obludnost vyřezaná z tuny bavorského dubu. V této chvíli je jediným úkolem stolu podpírat list papíru, ručně popsaného a dole podepsaného. I z dálky Rudy pozná Angelův rukopis.

Aby se dostali ke Göringovi, jenž se rozvaluje na stejně masivní pohovce na konci vozu pod Matissem, obklopen římskými bustami na mramorových podstavcích, musejí projít kolem stolu. Na sobě má Göring červené kožené jezdecké kalhoty, červené kožené holínky, červené kožené sako od uniformy a červený kožený jezdecký bičík s velkým diamantem v rukojeti. Tlusté prsty mu obepínají zlaté prsteny o velikosti náramků, infikované velkými rubíny. Na hlavě má naraženou červenou koženou důstojnickou čapku se zlatým smrtihlavem s rubínovýma očima uprostřed nad štítkem. Všechno to ozařuje jen několik paprsků prašného světla, které se protlačily maličkými škvírami mezi záclonami a okenicemi. Slunce už vyšlo, ale Göringovy modré oči, s panenkami účinkem morfinu rozšířenými do jam velikosti deseticentu, by tolik světla nezvládly. Své třešňově červené boty má položené na sofa. Bezpochyby má problémy s krevním oběhem. Z porcelánového šálku velikosti náprstku, obaleného zlatem a zjevně ukradeného na nějakém francouzském zámku, popíjí čaj. Jeho tělesný zápach, špatné zuby, střevní potíže a nekrotizující hemoroidy maskuje těžká kolínská.

"Dobré ráno, pánové," prohlásí vesele. "Omlouvám se, že jsem vás nechal čekat. Heil Hitler! Dáte si čaj?"

Dojde na nezávaznou konverzaci. Göringa fascinuje Angelova práce zkušebního pilota. A nejen to, od bavorských iluminátů získal pár bizarních nápadů a snaží se je napojit na vyšší matematiku. Rudy se chvíli obává, že tímto úkolem bude pověřen on. Ale i samotného Göringa zřejmě tato fáze rozhovoru nudí. Jednou či dvakrát natáhne bičík a poodhrne záclonu. Světlo zvenčí mu očividně působí hroznou bolest, takže hned odvrací zrak.

Konečně vlak zpomalí, projede dalšími vyhybkami a zlehka zastaví. Pochopitelně ven není vidět. Rudy napíná sluch a má dojem, že kolem vlaku slyší ruch: dupot pochodujících mužů a vyřvávání rozkazů. Göring upoutá pozornost pobočníka a mávne bičíkem směrem ke stolu. Pobočník přiskočí, popadne rukou psaný dokument a s malou, přesnou úklonou ho podá Reichsmarschallovi. Göring rychle přelétne text, pak vzhlédne k Rudymu a Angelovi, řekne, "ale, ale," a zakroutí obrovskou hlavou. Za hlavou následují nejrůznější vrstvy podbradků, vždy kousek mimo fázi. "Homosexualita," praví Göring. "Musíte znát Fůhrerův názor na takové chování." Zvedne papír a zatřese jím. "Styďte se! Oba. Zkušební pilot, který je v naší zemi hostem, a přední matematik pracující na velkých tajemstvích. Museli jste vědět, že se toho Sicherheitsdienst domákne." Vyčerpaně si povzdechne. "Jak to mám urovnat?"

Když to Göring říká, Rudy poprvé od zaklepání na dveře svého bytu ví, že dneska nezemře. Göring má v plánu něco jiného.

Nejdřív je však třeba oběti řádně vyděsit. "Víte, co by s vámi mohlo být? Co? Víte to?"

Rudy ani Angelo neodpovídají. Na takovou otázku totiž není nutné odpovídat.

Göring si odpoví za ně tím, že natáhne bičík a nadzdvihne záclonu. Do vagónu proudí ostré namodralé světlo odrážející se od sněhu. Göring zavře oči a otočí se na druhou stranu.

Jsou uprostřed volného prostranství obklopeného vysokým plotem z ostnatého drátu, plného dlouhých řad tmavých baráků. Uprostřed stoupá k bílé obloze kouř z vysokého komína. Kolem přecházejí příslušníci SS ve svrchnících a holínkách a dýchají si do dlaní. Pár metrů od nich na vedlejší koleji pracuje v dobytčáku parta ubožáků v pruhovaných šatech a vykládá bledý náklad. Značný počet nahých lidských těl v dobytčáku přimrzl k sobě a vězni je s pomocí seker, pil a páčidel rozebírají a kusy házejí na zem. Protože jsou těla na kost zmrzlá, není nikde žádná krev a celá operace je překvapivě čistá. Utěsněná okna Göringova vagónu nepropouštějí téměř žádný hluk, takže dopad velké sekery na zmrzlé břicho zní jen jako téměř neslyšitelné žuchnutí.

Jeden z vězňů se otočí směrem k nim. Nese ke kolečkům nohu a odváží se pohlédnout na Reichsmarschallův vlak. Má na stejnokroji našitý růžový trojúhelník. Snaží se proniknout přes záclony a navázat lidský styk s někým uvnitř vlaku. Rudy vyděšeně strne, protože má dojem, že ho vězeň vidí. Pak Göring odtáhne bičík a záclona se zavře. Chvíli nato se vlak znovu rozjede.

Rudy se podívá na svého milence. Angelo sedí jako přimražený, vypadá docela jako jedna z těch mrtvol venku, a dlaněmi si zakrývá obličej.

Göring pohrdavě mávne bičíkem. "Vypadni," řekne.

"Cože?" zeptají se Rudy s Angelem unisono.

Göring se od srdce rozesměje. "Ne, ne! Nemyslel jsem z vlaku, Angelo! Běž ven z vagónu. Chci si s Herr Doktorem Professorem von Hacklheberem promluvit v soukromí. Můžeš počkat v salonku."

Angelo rychle odchází. Göring mávne bičíkem na párek čekajících pobočníků a ti také odejdou. Rudy s Göringem zůstává sám.

"Mrzí mě, že jsem vám musel ukazovat ty nepříjemné věci," začne Göring. "Jen jsem chtěl zdůraznit, jak je důležité zachovat tajemství."

"Můžu vás, Reichsmarschalle, ujistit, že -"

Göring ho umlčí mávnutím bičíku. "Nebuďte nudný. Vím, že jste složil spoustu přísah a prošel jste všemi postupy ohledně zachování tajemství. Nepochybuju o vaší upřímnosti. Ale jsou to jenom slova a pro práci, kterou vám chci dát, nestačí. Abyste mohl pracovat pro mě, musel jste vidět, co jsem vám ukázal, abyste skutečně pochopil, co je v sázce."

Rudy se zadívá na podlahu, zhluboka se nadechne a s námahou ze sebe vypraví: "Bude mi velkou ctí pracovat pro vás, Reichsmarschalle. Jelikož však máte přístup k tolika velkým muzeím a knihovnám v Evropě, je tu jedna malá laskavost, o kterou vás já, jako učenec, chci pokorně požádat."

* * *

Ve sklepě pod kostelem v Norrsbrucku, Švédsko, Rudy zaječí a pustí cigaretu, protože ji během vyprávění nechal dohořet až k prstům. Strčí si prst do pusy a chvíli si ho cucá, pak si vzpomene na své vychování a sebere se. "Göring o kryptologii věděl překvapivě hodně a taky znal moji práci na Enigmě. Nevěřil té mašině. Řekl mi, že chce mít nejlepší šifrovací systém na světě, který by se nedal prolomit - chtěl komunikovat (jak pravil) s U-booty na moři a se základnami v Manile a Tokiu. A tak jsem mu tu šifru vytvořil."

"A předal jsi mu ji," dodá Bischoff.

"Ano," přitaká Rudy a poprvé za celý den se pousměje. "A je to poměrně dobrá šifra, i přes to, že jsem ji poškodil, než jsem ji Göringovi dal."

"Poškodil?" podiví se Root. "Jak to myslíš?"

"Představte si nový motor pro letadlo. Představte si, že má šestnáct válců. Je silnější než jakýkoliv jiný motor na světě. Přesto může mechanik udělat pár věcí - velice jednoduchých věcí - aby jeho výkon snížil. Jako třeba že vytáhne polovinu drátů z baterie. Nebo ho špatně seřídí. Je to analogie toho, co jsem udělal s Göringovou šifrou."

"Tak co se zvrtlo?" chce vědět Shaftoe. "Přišli na to, žes ji poškodil?"

Rudolf von Hacklhebcr se zasměje. "Těžko. Na to by přišlo tak nanejvýš půl tuctu lidí na světě. Ne, zvrtlo se to, že jste se vy Spojenci vylodili na Sicílii a pak v Itálii, chvíli nato byl svržen Mussolini a Italové odstoupili od Osy. A Angelo, jako další stovky tisíc Italů, kteří žili a pracovali v Reichu, upadl v podezření. Jeho služeb zkušebního pilota bylo nutně zapotřebí, ale byl v ošidné situaci. Přihlásil se na nejnebezpečnější práci ze všech - na let v novém prototypu messerschmidtu s turbínovým motorem. To v očích některých lidí dokázalo jeho věrnost.

Nezapomeňte, že jsem zároveň dešifroval zprávy od zvláštní jednotky 2702. Výsledky jsem si nechával pro sebe, protože jsem k třetí říši už dávno necítil žádnou věrnost. Uprostřed dubna došlo k velké aktivitě a pak chvíli nepřicházely žádné zprávy - jako by jednotka přestala existovat. A přesně v té době byli několik dní velice činní Göringovi lidé - báli se, že Bischoff vyšle do éteru tajemství U-553."

"Takže ty o tom víš?" ujišťuje se Bischoff.

"Natürlich. U-553 byla Göringova loď s pokladem. Její existence měla být tajemstvím. Když se tady seržant Shaftoe objevil na palubě Bischoffova U-bootu a začal o ní mluvit, Göring měl pár dní plnou hlavu starostí. Jenže potom se všechno uklidnilo a po zbytek jara a začátek léta od zvláštní jednotky 2702 nepřišla jediná zpráva. Koncem června byl svržen Mussolini a my s Angelem jsme začali mít problémy. Rusové porazili wehrmacht u Kurska - pro každého, kdo ho potřeboval, to byl jasný důkaz, že východní fronta je ztracená. Od té chvíle Göring zdvojnásobil úsilí, jak dostat všechno svoje zlato, šperky a umělecké předměty ze země." Rudy se podívá na Bischoffa. "Upřímně řečeno, jsem překvapený, že se tě nepokusil zverbovat."

"Dönitz to udělal," přizná Bischoff.

Rudy kývne. Všechno do sebe zapadá.

"Za celou tu dobu," ujímá se opět slova Rudy, "jsem obdržel pouze jedinou zprávu v kódu zvláštní jednotky 2702. Mému stroji trvalo několik týdnů ho prolomit. Byla to zpráva od Enocha Roota. Stálo v ní, že jsou se seržantem Shaftoem v Norrsbrueku ve Švédsku a žádají další instrukce. Věděl jsem, že Kapitänleutnant Bischoff je ve stejném městě a začalo mě to zajímat. Usoudil jsem, že by to bylo dobré místo, kam bychom mohli s Angelem uprchnout."

"Proč!"? vykřikne Shaftoe. "Ze všech míst -"

"S Enochem jsme se nikdy nesetkali, ale jsou tu staré rodinné kontakty a jisté společné zájmy," opáčí Rudy.

Bischoff zamumlá cosi německy.

"Ty kontakty jsou dlouhý příběh. Musel bych o tom napsat celou zasranou knížku," prskne Rudy podrážděně.

Bischoffa příliš neuklidní, ale Rudy stejně pokračuje. "Přípravy nám zabraly několik týdnů. Sbalil jsem Leibniz-Archiv -"

"Zadrž - co?"

"Jisté materiály, které jsem použil při svém výzkumu. Byly roztroušené po mnoha knihovnách po celé Evropě. Göring mi je všechny sehnal - muži jako on se cítí mocní, když svým otrokům občas prokážou nějakou tu laskavost. Minulý týden jsem odjel z Berlína pod záminkou, že jedu do Hanoveru, abych mohl pracovat na výzkumu. Místo toho jsem zamířil do Švédska. Dostal jsem se sem přes kanály, které byly velmi -"

"Nepovídej! Jak se ti ten kousek povedl?" zeptá se Shaftoe.

Rudy se podívá na Enocha Roota, jako by čekal, že na otázku odpoví on. Root jen lehce zavrtí hlavou.

"Bylo by příliš nudné to teď vysvětlovat," prohlásí Rudy mírně podrážděným tónem. "Našel jsem Enocha. Doručili jsme Angelovi zprávu, že je tu bezpečno. Angelo se pak pokusil uniknout v prototypu messerschmidtu. Výsledek jste všichni viděli."

Dlouhé ticho.

"A teď jsme tady!" vyhrkne nakonec Bobby Shaftoe.

"Ano, jsme tady," souhlasí Rudolf von Hacklheber.

"Co tak asi budem dělat?" ptá se Shaftoe.

"Myslím, že bychom měli uzavřít tajnou dohodu," opáčí Rudolf von Hacklheber nedbale, jako by navrhoval, že si

společně dají pátý bourbon. "Všichni bychom se měli po oddělených cestách dostat do Manily, a až tam dorazíme, měli bychom si vzít něco z toho zlata, co si tam nacisti s Japonci schraňují."

"Co budeš dělat s hromadou zlata?" podiví se Bobby. "Přece už seš boháč."

"Je tu spousta dobročinných spolků," odtuší Rudy a upřeně se podívá na Roota. Root odvrátí zrak.

Nastane další dlouhé ticho.

"Dokážu zařídit bezpečný způsob komunikace, což je sine qaa non každého komplotu," prohlásí Rudolf von Hacklheber. "Použijeme plnou, nepoškozenou verzi stejné šifry, kterou jsem vymyslel pro Göringa. Bischoff může být náš člověk uvnitř, když ho Dönitz tak moc chce. Seržant Shaftoe může být -"

"Ani to neříkej, už je mi to jasný," zarazí ho Bobby Shaftoe.

S Bischoffem se podívají na Roota, který si sedí na rukou a zírá na Rudyho. Vypadá kupodivu nesvůj.

"Enochu Rudý, tvoje organizace nás dokáže dostat do Manily," řekne von Hacklheber.

Shaftoe si odfrkne. "Copak katolická církev nemá zrovínka teď plný ruce práce?"

"Já nemluvím o církvi," opraví ho Rudy. "Mluvím o Societas Eruditorum."

Root strne.

"Blahopřeju, Rudy," podotkne Shaftoe. "Podařilo se ti padreho překvapit. Nemyslel jsem, že je něco takovýho možný. A mohl bys nám teď sakra říct, o čem to tu kurva mluvíš?"

POKLAD

Stejně jako klient jednoho z méně renomovaných kuchařů, jenž připravuje suši z fugu, ani Randy Waterhouse se nepohne ze svého sedadla celých devadesát minut poté, co jumbo odstartuje z mezinárodního letiště Ninoye Aquina. V ruce svírá plechovku piva. Ruku má položenou na extra široké opěrce sedadla první třídy jako kus masa na prkýnku. Neotočí hlavu, dokonce ani nestočí oči, aby se z okénka podíval na severní Luzon. Je tam jenom džungle, která pro něj má v této chvíli dva významy. Jeden význam je něco jako strašlivý Tarzan/Stanley a Livingstone/"Ta hrůza, ta hrůza"/domorodci jsou nepokojní/Charlie tam na nás někde čeká. Druhý je modernější a osvícenější, jako z Jacquese Cousteaua, překypující úžasnými a ohroženými druhy/plíce planety. Jenomže Randy to už takhle nedokáže brát, a proto je v jakési strnulé hibernaci, do níž upadl ve chvíli, kdy jeho zadek dopadl na tmavomodré kožené sedadlo, a pokaždé, když se někdo z ostatních pasažérů podívá ven a pronese slovo "džungle", pocítí ostré podráždění. Pro něj je džungle jenom hromada stromů, stromů táhnoucích se na míle daleko, nahoru a dolů po horských svazích. Nyní konečně chápe upřímnou a necitlivou touhu obyvatel tropů projet takovouto krajinou v největších a nejširších dostupných buldozerech (jediná část jeho těla, která se za první hodinu a půl letu pohne, jsou jisté obličejové svaly, které mu stahují koutky úst do ironického šklebu, když si představí, co by si o tom pomyslela Charlene - je to příliš dokonalé - Randy vyrazí na obchodní výpravu a vrátí se jako člověk identifikující se s lidmi, kteří chtějí srovnat deštné pralesy se zemí). Randy chce srovnat džungli se zemí, všechny džungle. Vlastně termonukleární zbraně odpálené v přiměřené výšce by tu práci zvládly rychleji. Potřebuje si tuto touhu nějak odůvodnit. Učiní tak a brzy řeší problém planety, na níž dochází kyslík.

Než ho vůbec napadne zvednout pivo k ústům, pronikne do něj teplo z jeho těla a ruka mu naopak zchladne a ztuhne jako syrový biftek. Vlastně celé jeho tělo se odložilo do jakéhosi metabolického zákoutí a jeho mozek taky neběží zrovna na nejvyšší obrátky. Cítí se trochu jako den předtím, než ho sklátí chřipka, jeden z těch zdrcujících virových útoků, které vás každých pár let na týden na dva srazí ze světa živých. Jako by tři čtvrtiny živin a energie v těle byly přesunuty na výrobu trilionů virů. U směnárenského okénka na NAIA stál Randy za Číňanem, který těsně předtím, než od okénka odstoupil se svými penězi, kýchl s takovou silou, že tlaková vlna vycházející z jeho obličejových otvorů způsobila lehké prohnutí neprůstřelného skla, oddělujícího směnárníka od ostatního světa, takže se odraz Číňana, Randyho za ním, haly NAIA a sluncem ozářené příjezdové cesty venku nepatrně rozvlnil. Viry se musely odrazit od skla jako světlo a obklopit Randyho. Možná se z Randyho stal osobní bacilonosič letošní verze chřipky pojmenované po nějakém městě ve východní Asii, která každoročně procestuje Spojené státy těsně před rychlými dodávkami protichřipkové vakcíny. Nebo to možná je ebola.

Ve skutečnosti se Randy cítí skvěle. Kromě toho, že mu začaly stávkovat mitochondrie nebo mu selhává štítná žláza (možná mu ji potají odebrali obchodníci s orgány na černém trhu. Udělá si v duchu poznámku, že si má v příštím zrcadle zkontrolovat případné jizvy.), nezakouší žádné příznaky virózy.

Je to nějaký posttraumatický stres. Poprvé po několika týdnech se uvolnil. Ani jednou nezašel do baru na pivo, ani si nepoložil nohy na stůl, ani se nezhroutil jako rozkládající se mrtvola před zapnutou televizí. Teď mu jeho tělo říká, že je čas platit. Nespí, vůbec není ospalý. Vlastně poslední dobou spal velmi dobře. Ale jeho tělo se celou hodinu a pak skoro další hodinu odmítá pohnout a jeho mozek jen běží na volnoběh.

Ale je tu něco, co by mohl dělat. Proto byly vynalezeny laptopy, aby důležití obchodníci nepromarnili dlouhé lety odpočinkem. Vidí ho na podlaze přímo před sebou. Ví, že by se pro něj měl natáhnout. Jenže to by zlomilo kouzlo okamžiku. Má pocit, jako by mu na kůži zkondenzovala voda a zmrzla do krunýře, který se rozbije, jakmile se pohne. Pak si uvědomí, že přesně takhle se musí cítit laptop, když upadne do režimu spánku.

Náhle tu je letuška, drží mu před obličejem podnos s jídlem a řekne něco, co jím škubne jako zásah elektrickým proudem. Málem vyskočí ze sedadla, rozlije si pivo a šátrá po podnose. Než stačí upadnout zpět do polovičního komatu, pokračuje v pohybu a sáhne pro svůj laptop. Sedadlo vedle něj je prázdné. Může si na ně odložit jídlo a pracovat na počítači.

Lidé kolem něj se dívají na CNN - živě, přímo z ústředí CNN v Atlantě - ne na předem připravenou reportáž ze záznamu. Podle přemíry karet s pseudotechnickými údaji, nacpanými za sedadly, které si Randy, asi jako jediný z pasažérů, přečetl, má letadlo nějakou anténu, jež ho během letu přes Tichý oceán neustále spojuje s komunikačním satelitem. Navíc je spojení obousměrné, takže můžete posílat e-maily. Randy se chvíli obeznamuje s instrukcemi,

zkontroluje poplatky, jako by mu opravdu záleželo na tom, kolik hovor stojí, a pak do konečníku svého laptopu vrazí zástrčku. Otevře laptop a zkontroluje e-maily. Není jich moc, protože všichni v Epiphyte vědí, že je na cestě někam.

Nicméně tu jsou tři zprávy od Kii, jediného skutečného zaměstnance Epiphyte, administrativní asistentky celé společnosti. Kia pracuje ve zcela odcizené, abstraktní kanceláři v kancelářském komplexu Springboard Capital v San Mateu. Zřejmě existuje nějaké federální nařízení, že vznikající společnosti zabývající se špičkovou technikou nesmějí najímat zavalité padesátileté zaměstnance, jako to dělají velké, zavedené společnosti. Musejí si najmout topologicky vylepšené dvacítky, jejichž jména zní jako nové modely aut. Protože většina hackerů jsou běloši, když dojde na rozmanitost, jsou jejich společnosti hotová katastrofa a je jasné, že veškerá rozmanitost musí být soustředěna kolem jednoho či dvou zaměstnanců, kteří nejsou hackeři. V té části federálního nediskriminujícího formuláře, kde by Randy prostě zaškrtl položku BĚLOCH, by Kia musela přiložit několik listů, na nichž by se její rodokmen větvil přes deset dvanáct generací, než by dorazil k předkům, které by bylo konečně možné přiřadit do nějaké určité etnické skupiny, aniž by bylo třeba něco přehlížet, a tyto etnické skupiny by byly příšerně módní - ne, řekněme, Švédové, ale Laponci, a ne Číňané, ale Hakka, ne Španělé, nýbrž Baskové. Místo toho ona na žádosti o místo u Epiphyte prostě zaškrtla "jiná" a dovnitř zapsala MULTIETNICKÁ. Ve skutečnosti je Kia multi - téměř v každém systému lidské kategorizace, a co u ní není multi-, je post-.

Nicméně Kia odvádí skvělou práci (u těchto lidí je součástí nevyslovené společenské smlouvy, že vždycky odvádějí naprosto fantastickou práci) a poslala Randymu e-mail, v němž ho upozorňuje, že nedávno obdržela čtyři transpacifické telefonní hovory od Ameriky Shaftoové, která chce vědět, kde se Randy nachází, co má v plánu, nač myslí a nakolik čistou má duši. Kia Amy sdělila, že Randy je na cestě do Kalifornie, a nějak jí naznačila, nebo si to Amy sama odvodila, že důvod této návštěvy NENÍ OBCHODNÍ. Randy cítí, jak se mu někde v těle rozbíjí skleněný kryt nad neurologickým poplašným tlačítkem. Je v průšvihu. Tohle je boží trest za to, že se odvážil celých devadesát minut jen nehybně sedět a nic nedělat. Použije svůj textový editor a bleskově napíše Amy zprávu, v níž jí vysvětluje, že musí vyřídit nějaké papírování, aby oddělil posledních několik ulpívajících úponků svého mrtvého vztahu s Charlene (což byl pro začátek vůbec špatný nápad, pročež dlouho do noci nemůže usnout a zvažuje svůj úsudek a schopnost přežít), a že aby to mohl vyřídit, musí být v Kalifornii. Odfaxuje zprávu Semper Marine v Manile a také na Glory IV pro případ, že Amy je venku z vody.

Poté udělá něco, co pravděpodobně znamená, že je kvalifikovaný blázen. Vstane, projde uličkou pod záminkou, že musí na toaletu, a cestou kontroluje kolem sedící lidi. Zvláštní pozornost věnuje jejich zavazadlům, věcem, jež mají nacpané v úložných prostorech nad hlavou, i batohům pod sedadly před sebou. Hledá něco, v čem by mohla být anténa pro odposlech. Pochopitelně to není k ničemu, protože taková anténa může být v podstatě v jakémkoliv zavazadle a on to nikdy nezjistí. Navíc každý opravdový špion, jehož by posadili do letadla, aby mu odposlouchával počítač, by tu neseděl s velkou anténou v ruce a očima upřenýma na osciloskop. Avšak kontrola (stejně jako kontrola poplatků za živý přenos dat přes satelit) je něco jako prázdný rituál, díky němuž se cítí jako aspoň trochu zodpovědný člověk a ne jako úplný idiot.

Vrátí se na sedadlo a vyvolá si OrdoEmacs, což je úžasně paranoidní software, vynález Johna Cantrella. Emacs v normální podobě je hackerský textový editor nabízející jen málo složitých formátovacích schopností, zato odvádí základní práci a texty edituje docela slušně. Normální, šiframi posedlý, paranoidní hacker by vytvořil soubory s použitím Emacs a později by je zašifroval Ordem. Pokud je však zapomenete zašifrovat nebo vám ukradnou laptop dřív, než se k tomu dostanete, nebo vaše letadlo havaruje a vy zemřete, ale váš laptop vyhrabou z bláta zmatení, leč houževnatí vyšetřovatelé havárie a on následně padne do rukou federálních činitelů, můžou být vaše soubory přečteny. Vlastně v sektorech harddisku je dokonce možné najít stopy starých bitů i poté, co byl soubor přepsán novým.

OrdoEmacs na druhou stranu funguje přesně jako obyčejný Emacs, akorát že všechno zašifruje předtím, než to zapíše na disk. OrdoEmacs v žádném okamžiku neodkládá text na disk - jediné místo, kde text existuje v prosté, čitelné formě, je v pixelech na obrazovce a v operační RAM počítače, odkud zmizí ve chvíli, kdy se počítač vypne. A nejen to, je navíc spojen se spořičem obrazovky, který používá malou zabudovanou CCD kameru v laptopu, aby se ujistil, že tam opravdu jste. Nepozná váš obličej, ale pozná, jestli váš přibližně lidský obrys sedí před laptopem, a když se ten přibližně lidský obrys dostane pryč byť na zlomeček vteřiny, spořič okamžitě vymaže displej a zmrazí počítač, dokud nenaťukáte heslo nebo hlasem nepotvrdíte svou totožnost.

Randy si otevře dokument, jaký Epiphyte používá pro interní memoranda, a pustí se do záznamu jistých skutečností, které pro Aviho, Beryl, Johna, Torna a Eba budou neotřelé a bezpochyby podnětné.

MŮJ VÝLET DO DŽUNGLE
neboli
BUBNY HUKŮ
neboli
SEŽERTE SI TO
neboli
MAČKAL Ml VARLATA
neboli
PODIVÍN PROFÍKEM
dobrodružství a objev v majestátním deštném pralese severního Luzonu
napsal
Randall Lawrence Waterhouse

Když jsem té neznámé Filipínce při nepředložené výpravě do tanečního sálu šlápl na nohu, naklonila se ke mně a sdělila mi zeměpisnou délku a šířku s velkým počtem přesných číslic, ukazující na maximální odchylku o velikosti talíře. Páni, já ale byl zvědavý! Subjekt mi tato čísla poskytl jako součást konverzačního gambitu/myšlenkový experiment zabývající se inherentní hodnotou (jako peněžní) této informace, což je předmět, který nás, manažerský tým Epiphyte(2) Corp., (náhodou?) zajímá. Průzkum podrobných map Luzonu ukazuje, že zmíněná délka a šířka jsou v kopcovité (jen do toho, nazvěme to hornatou) oblasti asi 250 km severně od Manily. Pro ty z vás, kteří neznají dějiny 2. svět. války, byla tato oblast na konci války posledním územím ovládaným generálem Jamašitou, Malajským tygrem a dobyvatelem Singapuru, když ho a asi 105 jeho vojáků gen. MacArthur vyhnal z obydlených nížin. Ne, není to jen v zásadě nepodstatná historická poznámka, jak uvidíme dále.

Předal jsem řečené údaje jistému Douglasovi MacArthur Shaftoovi (odvolávka na má výjimečně barvitá a čtivá hlášení o kladení kabelů kvůli anekdotičtějšímu materiálu o tomtéž), jenž usoudil: "někdo se ti snaží poslat zprávu," (poznámka: veškeré drsnější dialogy od teď jsou výplodem DMS) a nabídl mi pomoc s elánem hraničícím s hrůzu nahánějící agresivitou. DMS je energický a iniciativní do té míry, že občas v jistých osobách (tj. těch zatěžovaných malicherným strachem ze smrti či mučení) vzbuzuje znepokojení (viz má předchozí spekulace o možnosti, že se DMS možná narodil s nadbytečným Y chromozomem). Primární úloha upřímně Vašeho byla následující: fungoval jako zdroj opakovaných a očividně popouzejících rad kladoucích důraz na opatrnost, ovládání a další ctnosti, jež pro DMS mají nízkou prioritu s poukazem na jeho vysoký věk (který nevyhnutelně převyšuje věk upřímně Vašeho, neboť se narodil přede mnou), síť blízkých osobních vztahů (temnou, údajně mocnou síť, roztaženou po celém světě), finanční prosperitu (tovar, tj. vzácné kovy rozložené na mnoha místech, jež DMS odmítá upřesnit) a (jako trumfová karta) tělesnou dokonalost jeho přítelkyně (venku musí nosit slunečník, jinak její obličej způsobuje, že se piloti přelétávajících dopravních letadel předklánějí, oněmělí a znehybnělí, a padají do ovládacích prvků), což všechno je důkaz, že nápadům upřímně Vašeho, jak se vyhnout smrti, roztrhání na kusy apod., není třeba věnovat větší pozornost. Upřímně Váš měl jediné eso v rukávě, totiž, příhodně a ironicky, informaci: konkrétně posledních několik čísel délky a šířky, které před DMS zatajil, protože jinak by se tam DMS prostě vydal sám (poznámka: DMS je čestný, až mu to škodí, takže není nutné se obávat, že by něco ukradl či zcizil, ale toho, že by se situace vymkla z ruky, tedy pokud někdy v ruce byla).

Byla naplánována cesta (v hantýrce DMS "operace") na řečené souřadnice. Byly zakoupeny extra baterie pro GPS (viz přiložená zpráva o výdajích). Naložena pitná voda apod. Obstarán jeepney. Výraz jeepney tu nelze plně vysvětlit: je to mikrobus, obvykle pojmenovaný po nějaké popové hvězdě, biblické postavě či abstraktní teologické představě, jehož motor a kastle pocházejí z americké či japonské automobilky, ale jehož celý vnitřek, sedadla, čalounění + krusta křiklavých ozdob jsou vyrobeny na místě rozjařenými umělci. Jeepneye se obvykle vyrábějí mimo Manilu v městech či barangajích (zdejší poloautonomní čtvrti), které se na ně specializují: návrh, materiál, styl apod. jeepneye odrážejí místo původu, stejně jako dobré víno údajně prozrazuje klima, půdu apod. svého terroiru. Náš jeepney byl (mimořádně) dokonale jednobarevný, vyr. z čisté nerez oceli v továrně barangaje San Pablo, kde se specializují na nerez ocel bez (na rozdíl od normálních jeepneyů) sebemenších ozdob - vše bud barvy nerez oceli, nebo (kde byla použita elektrická světla) čistá, pronikavá halogenově bílá s namodralým odstínem hezky doplňujícím barvu nerez oceli. Sedadla vzadu byly lavice z nerez oceli s překvapivě ergonomickou lumbální podporou. Jméno našeho jeepneye znělo MILOST BOŽÍ. Čtenáři tohoto memoranda budou zklamáni, až se dozvědí, že Bong-Bong "Tulák" Gad, dyzajnér/majitel/řidič/vlastník vozidla, očekával nevyhnutelný vtípek "jen MILOST BOŽÍ mě provází", takže to na upřímně Vašeho vybalil, když jsme si ještě potřásali rukama (Filipínci si rukama třesou dlouho a první strana, která se rozhodne třesení ukončit - obvykle Nefilipínec - nevyhnutelně odchází s pocitem, že je kretén).

Upřímně Váš, v diskrétním modu z očí do očí s DMS, upozornil na nedostatek oken v zadní (pasažérské) sekci MILOSTI BOŽÍ, jakožto jasný důkaz, že vozidlo postrádá klimatizaci, technologii na Filipínách široce rozšířenou. DMS poukázal na to, že skepse je morální zásadou upřímně Vašeho, a zahájil řadu zkušebních otázek určených ke zjištění mé oddanosti operaci + finanční odpov. akcionářům Epiphyte + hladiny tělesné a duševní energie + všeobecné úrovně serióznosti (být "seriózní" je nějaká zastřešující představa silně související s mou schopností přežít + mít výsadu znát se s DMS a pokračovat v randění s jeho dcerou. To mi poskytuje vhodný úvod ke zmínce o tom, do čeho by normálně nikomu kromě mě nic nebylo, ale co je za daných okolností eticky ospravedlnitelné. Hodlám tu vyjevit, že jsem blázen do dcery DMS a že, ač ona tyto city neopětuje v plné síle, nepřipadám jí dostatečně odporný, aby se mnou občas nezašla na večeři. Právě v této chvíli mě napadlo, že mé usilování o vztah s řečenou ženou, jistou Amerikou /hle!/, by v kontextu moderní US společnosti bylo klasifikováno jako SEXUÁLNÍ OBTĚŽOVÁNÍ a že, pokud bude dosaženo kýženého vyvrcholení, mohlo by být označeno jako TÝRÁNÍ či ZNÁSILNĚNÍ vzhledem k "nerovnováze sil" existující mezi ní a mnou. Je pravda, že upřímně Váš je v manažerském týmu společnosti, která najala Semper Marine na důležitou práci + poskytla jim v posledním fiskálním roce většinu příjmů. Každý, koho by napadlo, že povolá federální činitele, aby mě po příletu na SFO zatkli + odhalí mé přečiny + vystaví mě veřejnému posměchu + nuceným, svědomí pozvedávajícím kurzům, by se měl nejdřív seznámit se Shaftoovými a aspoň vzít na vědomí možnost, že tátova bojová zdatnost ve spojení s tradiční psychopatickou touhou ochraňovat své ženské potomky, ve spojení s dceřiným zvykem nosit velkou palawanskou bodnou zbraň známou jako kris + dceřinou všeobecnou prudkostí + tělesnou připraveností + odvahou přesahující odvahu upřímně Vašeho, ruší každou případnou nerovnováhu sil zvláště vzhledem k tomu, že většina našich vzájemných styků probíhá na místech vhodných k obdivuhodně diskrétní vraždě + zbavení se těla. Jinými slovy vás upozorňuju, že tato zamilovaná záležitost není přiznáním osobního selhání, nýbrž že vám má umožnit plné pochopení situace, která by mohla ovlivnit můj úsudek vzhledem k Semper Marine a mít případně negativní dopad na cenu akcií nebo, což je plausibilnější, že by to tak mohli VIDĚT právníci jistého minoritního akcionáře, kteří zamořili náš podnik jako vlasovci, a použít to jako záminku k žalobě).

Zpátky k věci. Upřímně Váš klidně prohlásil (s pocitem, že vzrušené prohlášení by DMS považoval za obranu + tedy

de facto přiznání nedostatku "serióznosti"), že 1. několik dní jízdy v otevřeném vozidle bez klimatizace vnitrozemím Filipín bude jako den na pláži, piknik, procházka růžovým sadem + nedělní vycházka, vše v jednom, a 2. že i kdyby to bylo nejstrašnější mučení, upřímně Váš to rád podstoupí vzhledem k tomu, že sázky jsou pro všechny zúčastněné (včetně akcionářů Epiphyte) vysoké a všeobecně seriózní. V retrospektivě body 1. a 2. těsně za sebou zdánlivě prozrazují vyhýbavou strategii ze strany upřímně Vašeho, ale DMS se v té chvíli nechal obměkčit, formálně stáhl předchozí obvinění ohledně morálních zásad apod. a přiznal, že použití jeepneye byl z jeho (DM5) strany mistrovský tah, protože tam, kam jedeme, by medbur s kouřovými skly či landrover za padesát tisíc dolarů nebo (rozvedeno) jakékoliv vozidlo s výstřednostmi typu polstrovaná sedadla, okna se zasazenými skly, tlumiče z doby po zavraždění Kennedyho atd. atd. jen přitahovaly nechtěnou pozornost k operaci.

America Shaftoová zůstala v Manile, odkud se mohla s výpravou spojit rádiem + (předpokládám) přivolat napalmový útok, pokud bychom se do něčeho zapletli. Bong-Bong "Tulák" Gad + jeho přibl. 12letý syn/obchodní společník Fidel zabrali přední sedadla. DMS + upřímně Váš se podělili o zadní (pasažérskou) sekci se třemi záhadnými, úhledně zabalenými vojenskými pytli, přibl. 100 kily pitné vody v PET láhvích + dvěma asijskými džentlmeny mezi 30 a 40, kteří vykazovali stereotypní nevyzpytatelnost/ /apatii/důstojnost atd. atd. během prvních čtyř hodin cesty, strávených prostou snahou vyjet z centra Manily na severní předměstí téže. Národnost těchto dvou nebyla okamžitě znát. Mnoho Filipínců jsou ve skutečnosti rasově téměř čistokrevní Číňani, třebaže tu jejich rodiny žijí celá staletí. Možná to vysvětluje převažující asijské rysy našich společníků a (jak nyní musím předpokládat) obchodních partnerů.

Příslovečný led byl prolomen následkem havárie nákladáku s prasaty, k níž došlo na čtyřproudové dálnici zúžené stavebními pracemi na dva pruhy, vedoucí z Manily na S. Náhodný pozorovatel filipínské svině by řekl, že její směšné, růžové, jako tabule velké uši slouží k ochlazování stejně jako jazyk u psa. Prasata jsou převážena na vozidlech tvořených velkou klecí umístěnou na rovné korbě (jako opak návěsu) nákladáku. Konstrukce takovýchto vozidel zřejmě vyčerpává místní zdroje do té míry, že jsou ekonomická pouze tehdy, když je na nich neustále namačkán největší možný počet sviní. Dochází k ohřívání. Prasata se adaptují snahou probojovat se na kraj klece + vystrčit uši/výměníky tepla přes okraj, aby jim při pohybu nákladáku pleskala ve větru.

Jak takové vozidlo vypadá zezadu, si lze snadno představit bez dalšího popisu. Čtenáře, kteří věnují chvilku zamyšlení problému exkretů, není třeba zatěžovat tím, co z takového vozidla létá, stříká, padá apod. Havárie prasečího nákladáku byla humornou ukázkou aplikované hydrodynamiky, ale poněvadž se jí žádná skutečná voda neúčastnila, spíše by se hodil termín "exkretodynamika" nebo "skatodynamika". MILOST BOŽÍ jela za jedním reprezentativním prasečím nákladákem několik mil v naději, že ho předjede. Pouhé množství vylučovaného tělesného tepla vyzařujícího ze seřazených překrývajících se růžových uší způsobilo, že několik našich láhví s pitnou vodou dosáhlo bodu varu a explodovalo. Bong-Bong "Tulák" Gad si udržoval uctivou vzdálenost kvůli nebezpečí exkretů, které problém s předjetím nákladáku rozhodně nezjednodušovalo. Napětí dosáhlo hmatatelné úrovně + Bong-Bong byl vystaven sílícímu proudu dobromyslného popichování a nevyžádaných rad ohledně řízení z pasažérské části vozidla, zvláště od DMS, jenž považoval setrvávání v nevítané přítomnosti prasečího nákladáku na naší plánované trajektorii jako osobní urážku + což byla výzva, kterou musel překonat se vší odvahou, energií, horlivostí + dalšími vlastnostmi, o nichž je známo, že jich má DMS nadbytek.

Po nějaké době Bong-Bong vyrazil, jednou rukou manipuloval s volantem a druhou se zároveň věnoval dvěma stejně důležitým věcem, jako je hýbání řadicí pákou a mačkání klaksonu. Když jsme se dotáhli vedle prasečího nákladaku (který byl na mé straně jeepneye), nákladák se přisunul k nám, jako by snad objížděl nějakou skutečnou či vymyšlenou překážku na silnici. První klakson MILOSTI BOŽÍ očividně nebyl slyšet, možná proto, že se ucházel o stejné vlnové pásmo jako velký počet sviní oznamujících svou nespokojenost na stejné frekvenci. Se sebejistotou, obvykle viděnou mezi stárnoucími anglickými komorníky, Bong-Bong natáhl klaksonující/řadící ruku, uchopil zářivý nerezocelový řetěz visící ze stropu vozidla s nerezocelovým krucifixem na konci a škubl jím, čímž zaktivizoval sekundární, terciární a kvartérní klaksony umístněné na střeše MILOSTI BOŽÍ a společně odčerpávající tolik energie, že rychlost našeho vozidla poklesla (dle mého odhadu) o deset km/h, jak byla jeho energie přesunuta do produkce decibelů. Polohyperbolický pás zemědělských plodin dvacet mil dlouhý byl tím zvukem přitištěn k zemi a stovky mil na sever tchajwanská vláda, ještě se zvoněním v uších, předala filipínskému velvyslanci diplomatický protest. Na pláže Luzonu moře celé dny vyvrhovalo mrtvé velryby a delfíny a sonaroví operátoři kolem plujících amerických jaderných ponorek byli posláni do předčasného důchodu z důvodu, že jim z uší teče krev.

Všechna prasata (předpokládám), vyděšená tímto hlukem, vyprázdnila svá střeva ve chvíli, kdy řidič prasečího nákladáku prudce stočil vozidlo směrem od nás. Jisté záležitosti týkající se zachování momentu hybnosti, vyučované v prvním ročníku na fyzice, přikazovaly, že budu zasypán obsahem střev řečených prasat, abych zvýšil cenu akcií. To byla očividně ta nejlegračnější věc, jakou oba asijsky vypadající džentlmeni kdy viděli, a na několik minut z toho byli celí pryč. Jeden z nich dokonce začal zvracet, jak se smál (poprvé, kdy se docela hodilo, že naše vozidlo postrádá okna). Druhý natáhl ruku a představil se jako Jean Nguyen. Jedná se o francouzské mužské jméno "Žán" a nikoliv anglické ženské "Džin". Jean Nguyen se na mě poté, co mi sdělil své jméno, zadíval, stejně jako DMS, v očekávání, že se jim dostane nějakého evidentního vtipu. Možná proto, že jsem byl příliš zaujat záležitostmi hygieny, jsem vtip neudělal, a oni mi vysvětlili, že když se "Jean" vysloví jako "John" a "Nguyen" způsobem, jakým ho většina Američanů komolí, jméno zní zhruba jako "John Wayne", jakž mi bylo doporučeno, že mám nadále tohoto Jeana Nguyena oslovovat. V retrospektivě se mi zdá, že mi byla poskytnuta příležitost trochu se na účet Jeana Nguyena zasmát a vyrovnat tak, v nějakém malém, nicméně ze symbolického hlediska důležitém smyslu, skóre za nehodu s prasečími hovny. Má neschopnost této příležitosti využít zanechala všechny poněkud vyvedené z míry, jako by mi byli něco dlužni. Druhý džentlmen byl představen jako Jackie Woo. Anglicky mluvil s jistým východoindickým šišláním, jež mě vedlo k tomu, že jsem si ho zařadil jako potomka Číňanů narozeného na Malajském poloostrově, tj. ze Singapuru

nebo Penangu.

Prvního dne cesty jsme se dostali přes centrální luzonskou nížinu (rýže a cukrová třtina) do městečka San Juan na úpatí nejjižnějšího výběžku Cordillery Central (stromy a hmyz). Tou dobou už byla tma a k mé úlevě ani DMS, ani Bong-Bong nedychtili překonávat křivolaké horské silnice potmě. Zůstali jsme v penzionu. V této chvíli, jelikož jsem už věnoval hodně času podrobnému popisu prasečího nákladáku, vynechám různé podrobnosti o San Juanu, jeho obyvatelích (z různých taxonomických kmenů, z nichž většinu jsem do této noci nepotkal), soudržnost posilující povaze našeho ubytování a zvlášť o místním legračním potrubí, které bylo uznáním představivosti, byť ne hydrostatické prozíravosti, jeho neznámého tvůrce. Byl to ten druh hostelu, v němž cestovatel dychtí vyrazit ráno brzy a co nejrychleji, což jsme také učinili.

Poznámka o fyzikálních vlastnostech prostoru vnímaného lidskými bytostmi uvězněnými v tělech s omezenými schopnostmi. Už dávno jsem si všiml, že na některých místech působí prostor stlačenějším, spletitějším, psychologicky VĚTŠÍM dojmem než na jiných. Urazit vzdálenost tří čtyř mil v otevřené prérii státu Washington je prosté, pěšky to trvá jen necelou hodinu a v nějakém vozidle pouhých pár minut. Urazit stejnou vzdálenost na Manhattanu trvá mnohem déle. Nejde o to, že prostor na Manhattanu je fyzicky ucpanější (i když rozhodně je), ale je tu jakýsi psychologický dopad, který mění způsob, jakým vnímáte a zakoušíte vzdálenosti. Nevidíte moc daleko a to, co vidíte, je plné lidí, budov, zboží, vozidel a dalších věcí a vašemu mozku dá trochu práce se tím probrat a vše zpracovat. I kdybyste měli létající koberec, který by obletěl všechny fyzické překážky, připadala by vám tato vzdálenost mnohem delší a trvalo by mnohem déle ji překonat prostě proto, že váš mozek by měl na práci mnohem víc věcí.

Totéž platí o džunglovém prostředí jako protikladu k prérii. Překonat fyzický prostor je v zásadě neustálá bitva se stovkou různých bojovníků, z nichž každý je pro cestovatele překážkou nebo nebezpečím nebo obojím. Tj. bez ohledu na to, co v dané deset čtverečních metrů velké oblasti zrovna převažuje, stejně jste v loji, pokud se překonání těch deseti čtverečních metrů týče. Džunglí vedou silnice, ale i když jsou v dobrém stavu, působí spíš jako uzavírky než prostředky k pohybu, a ony nikdy v dobrém stavu nejsou - každých pár set metrů je zablokuje sesuté bahno, spadlé stromy, obrovské výmoly a podobné věci. Pracuje tu také stejný způsob vnímání - nevidíte dál než na pár metrů a to, co vidíte, je nacpané vizuálními vstupy, z nichž některé, jako motýly, jsou (fajn, fajn) krásné. Zmiňuju se o tom proto, že vím, že každý, kdo tohle čte, nejspíš má na stěně nebo v počítači několik map Luzonu, na kterých to vypadá, že mluvíme o směšně malé oblasti a překonávání nepatrných vzdáleností. Tímto způsobem ale nesmíte uvažovat, místo toho si musíte představit, že Luzon je v podstatě velký jako, řekněme, Spojené státy západně od Mississippi. Z hlediska toho, jak dlouho nám trvalo dostat se na místo, je přinejmenším takhle velký.

Nezmiňuju se o tom z nějaké touhy fňukat a přesvědčovat vás, jak usilovně jsem pracoval, ale proto, že dokud nepochopíte tuhle základní vlastnost zdejší poměrně velké části světa, nedokážete uvěřit ohromujícím faktům, k jejichž odhalení se pomalu dostávám.

Jeli jsme do hor. Kolem poledne jsme narazili na první vojenský zátaras. Ze San Juanu je to z kartografického pohledu ubohá vzdálenost, ale z hlediska kreativně překonaných nečekaných těžkostí, mučivě těžkých rozhodnutí + jam zoufalství, z nichž se leze s pomocí emocionálních nehtů, by to mělo být považováno za úžasný úspěch na úrovni kteréhokoliv dne expedice Lewise a Clarka (pochopitelně s výjimkou neobvyklých dní, jako jejích první setkání s druhem Ursus horribilis + jejich epické překonání drsné krajiny Bitterroot Range v ponožkách). Zátaras byl zbudován v nedbalém filipínském stylu: jeden muž ve vojenské uniformě (z přebytků US Army) stojící u silnice, kouřící + mávající. Byli jsme na vzácném širším místě, místě, kde každé zbabělé vozidlo mohlo zavrženíhodně uhnout ke straně. Čtyři příslušníci ozbrojených sil (později insignií znalým DMS označeni jako nadporučík, seržant a dva vojíni) vystoupili ze zaparkovaného vozidla typu Humwee s absurdně dlouhou anténou připevněnou na nárazníku. Vojíni, vyzbrojení M-16, se toporně narovnali z pohovu + zaujali postavení za MILOSTÍ BOŽÍ. Zbraněmi mířili k zemi, jako by jim větší starosti dělalo entomologické nebezpečí než naše malé skupinka cestovatelů. Seržant byl vyzbrojen něčím, co jsem zprvu považoval za pendrek ve tvaru L, vyrobený z částí vyhozených z obchodu pro domácí kutily, natřený na černo, ale při bližším zkoumání se ukázalo, že to je samopal.

Řečený seržant přistoupil k dvířkům Bong-Bong "Tuláka" Gada + zahovořil s tímtéž tagalsky. Nadporučík byl ozbrojen pouze pistolí + dohlížel na celou operaci ze stínu poblíž humvee, zřejmě prováděje nezasahovací způsob velení jako opak dohlížení na veškeré podrobnosti a aktivní vůdcování. Inspekce se omezila na to, seržant nahlédl do MB okny beze skel + vyměnil si srdečný pozdrav s DMS (Jean Nguyen + Jackie Woo zřejmě mluvili tagalsky ještě hůř než upřímně Váš). Bylo nám dovoleno pokračovat, třebaže jsem si všiml, že nadporučík se okamžitě jal hovořit do vysílačky. "Seržant povídal, že kolem jsou nádherní lidé," vysvětlil mi Bong-Bong "Tulák" Gad s použitím eufemismu pro příslušníky NLA čili Nové lidové armády, údajně revoluční, ale očividně poněkud nespolehlivé partyzánské organizace, která je přímým potomkem hukbalahapů neboli huků, bojovníků hnutí odporu za japonské okupace (ale ne tak nedůsledných) během 2. sv. v.

Poté jsme urazili vzdálenost odpovídající intencemi strachu, nejistoty a pochybností dalšímu dnu expedice Lewise a Clarka, což je vhodná jednotka vzdálenosti, nebezpečí, ztráty hmotnosti pocením, nedokonalého ovládání svěrače, přání být doma, rozrušení + emocionální daně, kterou budu od teď zkracovat jako LAC. Po 1 LAC jsme dorazili k dalšímu zátarasu, podobnému tomu prvnímu, až na to, že tady byl kromě humvee ještě nákladňák vojáků, nějaké stany a latrína, která páchla + vypadala jako důkaz dlouhodobé vojenské přítomnosti v této oblasti. Nešťastný vojín byl přinucen zalézt pod MILOST BOŽÍ s baterkou a prohlédnout podvozek. Tři plátěné pytle byly vyňaty a jejich obsah rozložen na zem. Měl bych se zmínit, že když jsem se v Manile k této expedici připojil, DMS prošel můj pytel s všetečností, která byla v té době rozčilující, a odmítl mi dovolit vzít s sebou jisté položky (jako léčiva) a zbývající položky přendal do čistých plastikových pytlíků s vodotěsným zipem, které uložil do pytlů. Nyní se ukázala cena tohoto modelového chování, protože prohlídka našeho nákladu byla úžasně usnadněna: pytle byly prostě vysypány

na plachty rozložené na zemi + obsah prohlédnut zrakem přes průhledné vnitřní pytlíky a občas prohmatán kvůli kompozičním nehomogenitám. Některé z těchto pytlíků obsahovaly kartony výrobků amerického tabákového průmyslu, o nichž se čekalo, že se do plátěných pytlů nevrátí. V té době zmizela i většina mých DMS nařízených zásob alkalických baterií, které jsem považoval za radikálně nepřiměřené požadavkům. Byli jsme posláni dál a po přibl. 0,5 LAC (po zpoždění způsobeném nutností odstranit ze silnice spadlý strom) jsme dorazili do městečka, které se zdánlivě odnikud objevilo na březích říčky v pralesním údolí. Tu noc jsem spal jako dřevo v překvapivě slušném penzionu. Probudil jsem se ráno + podíval se z okna a spatřil dav místních motajících se na ulici v nejlepších kšiltovkách + amerických basketbalových tričkách. Po sestupu ze schodů jsem našel DMS v jídelně, kde Jean Nguyen + Jackie Woo byli strategicky rozmístěni u stolků v rozích místnosti v klimaticky nepřiměřených bundách + působíce dojmem ukrytými zbraněmi vyzbrojených, špatně naložených hajzlů, s nimiž není radno si zahrávat.

Nepřeje si zasahovat do tohoto psychodramatu, upřímně Váš zaujal nenápadnou pozici u dalšího stolu, hezky daleko od případných směrů střelby, přijal kávu od majitele, odmítl místní delikatesy, dohodl se na (viz zpráva o vydáních) zapůjčení misky + lžíce, posnídal Cap'n Crunch + teplé UHT mléko z pytle (první položka byla zabalena do plastikového pytle, který po zaplnění a uzavření získal výrazný polštářovitý tvar nuggetu Cap'n Crunch, jen mnohem většího). Hlasité křupání způsobilo, že se upřímně Váš cítil nápadně a zápádácky. Jean Nguyen + Jackie Woo odmítli veškeré občerstvení krom čaje, aby více působili dojmem napjaté ostražitosti + ochoty působit násilí. DMS jedl omeletu o průměru přibl. obruče na hula-hup + pouštěl se do jednoho krátkého rozhovoru s místními za druhým. Místní dovnitř po jednom vpouštěl majitel předními dveřmi, aby předložili své případy DMS, jako by byl cestující soudce. Mezi dvěma takovými rozhovory si DMS všiml mé přítomnosti v místnosti + požádal mě, ať se připojím. Přenesl jsem svou Cap'n Crunch infrastrukturu k rohovému stolu neobsazenému omeletou + posadil se k němu pro několik dalších výslechů vedených směsicí angličtiny a tagalštiny. Dav na ulici se postupně zmenšoval, jak je DMS vyslýchal + propouštěl.

Předmět výslechů vám může upřímně Váš sdělit jen díky tomu, že občas poznal anglické slovo + zaujal přístup v zásadě intuitivního rozpoznávání vzorců, který tu není možné racionálně vysvětlit. Nejběžnější klíčová slova: Japonsko, Japonci, válka, zlato, poklad, vykopávky, Jamašita, hromadné popravy. Emocionální ráz těchto rozhovorů byl ze strany DMS zdvořilý, leč nesmírně skeptický, a setkával se se zoufalou touhou vyslýchaných, aby jim uvěřil. Pokud jsem mohl poznat, DMS nakonec neuvěřil nikomu z nich. Buď začali být neukáznění + bylo třeba je vyhodit (přičemž vrhali ostražité pohledy na Jeana Nguyena + Jackieho Woo), nebo zaujali dotčené + ukřivděné stanovisko. DMS se prvním bavil, druhé ho znechucovalo. Upřímně Váš v duchu přemítal nad nevhodností své přítomnosti v tomto prostředí + s láskou vzpomínal na předvídatelné pohodlí domova, dokonce i Manily. Po dokončení snídaně + výslechů mi DMS v odpověď na mé otázky sdělil, že s tím začal dvě hodiny před mým příchodem + že dav se spontánně objeví přede dveřmi každého domu, v němž se na Filipínách ubytuje, díky jeho reputaci hledače pokladů. V San Juanu jsme se tomu vyhnuli pouze proto, že tam jezdí často a už si od každého v oblasti vyposlechl příběhy o japonském válečném zlatě, 99,9 % z nich shledal nedůvěryhodným a zbývající 0,1 % prozkoumal s občas lukrativními výsledky.

Fidel Gad umyl a vyleštil MILOST BOŽÍ v úžasně nonšalantním gestu navzdory pralesním živlům. Přepravili jsme se přes řeku. Na tvářích a fyziognomii lidí z městečka byla jasně vidět rasová rozmanitost. Filipíny osídlil nespočet překrývajících se vln prehistorických přistěhovalců, z nichž každá byla rasově + jazykově neslučitelná s tou předchozí. To ve spojení s fenoménem svinutí prostoru, který jsem vám, myslím, už dostatečně objasnil, vytváří základní mozaiku různých etnických skupin. Ostrov v řece, kolem něhož bylo městečko soustředěno, byl místem, kde se neoficiálně setkávaly tři takové různé kultury. Návnada jasných světel, vlastně i matných a blikajících, přilákala z hor tisíce příslušníků nejnovějších generací, kteří zde založili několik různých barangají. Vyslýchaní z dnešního rána sem přesídlili z hor, nebo jejich otcové či dědové, a tvrdili, že o Jamašitově pokladu vědí z první ruky nebo o něm slyšeli od zesnulých předků.

Po uražení 1,5 LAC džunglí (cesty, svahy + stále se zhoršující podmínky) jsme narazili na další vojenský zátaras, který byl (podle mě poněkud neuvěřitelně) zbudován u průsmyku přes hřeben nad rýžovými políčky, která byla (ještě neuvěřitelněji) vysekána do v podstatě kolmých jižních svahů před tisíci lety evidentně děsivě houževnatými předky místních. Tady nás důkladně prohledali. Seržant s tenkým knírem mi delší dobu mačkal varlata, přičemž jeho motivy zjevně nebyly sexuálního charakteru, ale zároveň se mi pátravě díval do očí v očekávání výrazu kapitulace či beznaděje ve tváři mačkaného. Ostatní byli podrobeni stejnému zacházení, a pravděpodobně ho snášeli stoičtěji než upřímně Váš. K žádnému z našich šourků nebyly připevněny vražedné zbraně, ale bylo odhaleno, že (jaké překvapení!) Jean ("John Wayne") Nguyen a Jackie Woo jsou po zuby ozbrojeni a DMS jen o něco méně. V této chvíli se čeká, že upřímně Váš bude střelen do krku kleče nad mělkým hrobem, ale autority kupodivu mnohem víc zajímala moje zásoba Cap'n Crunch než zbraně mých druhů. Mezi DMS a kapitánem velícím tomuto stanovišti došlo k vyjednávání v soukromí ve stanu, DMS se vynořil s tenčí šrajtoflí a povolením pokračovat za podmínek, že 1. veškeré zásoby Cap'n Crunch budou darovány důstojnické jídelně a 2. po návratu bude převzat celý inventář zbraní + porovnán s dnešními nálezy, aby bylo zajištěno, že nepašujeme zbraně Nádherným lidem.

Čekaly nás tři dny mučivě pomalého cestování, do nichž se vměstnalo dalších asi 10 LAC. Podle mé mapy a GPS jsme objížděli několik aktivních sopek, které často vyplivovaly lahary (laviny bahna), a ty po srážce s v džungli vyježdělými kolejemi, jež zde nazývám silnice, vyvolávaly logistické problémy přesahující do říše absurdna. Minuli jsme celá města, která byla zasypána a opuštěna. Ze šedého bahna šikmo vyčnívaly kostelní věže držené stejnými proudy, které je vyklonily. Z bahna, které ztvrdlo kolem živých zvířat jako beton, vyčnívaly lebky koz, psů apod. Přenocovali jsme v malé osadě poté, co jsme místní uchlácholili darem penicilinu (který Filipínci používají jako aspirin), baterií, zapalovačů na jedno použití + čehokoliv jiného, co nám nechali vojáci u zátarasů. Spali jsme na lavicích, podlaze, střeše či předních sedadlech MILOSTI BOŽÍ pod moskytiérami.

Nakonec, když moje GPS ukázala, že jsme necelých 10 km od našeho záhadného cíle, nám jeden místní v nedaleké vesnici nařídil čekat. Zůstali jsme tam den + noc, odpočívali, četli knihy (DMS nikam nejezdí bez přepravky technothrillerů), dokud k nám za úsvitu nepřistoupilo trio velmi mladých malých mužů, z nichž jeden držel AK-47. Se svými bratry vylezl na střechu MILOSTI BOŽÍ a pokračovali jsme do džungle po stezce tak úzké, že bych ji neoznačil ani jako pěšinu. Po pár km v džungli jsme dorazili do bodu, za nímž jsme strávili víc času tlačením jeepneye než jízdou v něm. Krátce nato jsme nechali Bong-Bonga, Fidela a jeden pytel u MB a ostatní čtyři jsme se střídali v nesení zbývajících dvou pytlů. Poradil jsem se s GPS + ověřil, že ačkoliv jsme nějakou dobu (ach hrůza!) směřovali od cíle, nyní se opět pohybujeme směrem k němu. Byli jsme osm tisíc m(etrů) daleko a postupovali rychlostí mezi pěti sty a tisíci m v hod. v závislosti na tom, zda jsme se pohybovali kolmo vzhůru nebo dolů. Bylo kolem poledne. Ti z vás, kteří mají aspoň základní matematické znalosti, budou čekat, že když slunce zapadlo, byli jsme stále několik tisíc metrů daleko.

Tři Filipínci - naši průvodci, strážci, věznitelé nebo co vlastně byli - měli povinná americká trička, díky nimž je dnes tak snadné podcenit kulturní rozdíly. Ale ještě nedosáhli multietnicity. Ve městě nosili Vietnamky, ale v džungli chodili bosky (měl jsem méně odolné boty, než byly mozoly na jejich chodidlech). Mluvili jazykem, který neměl nic společného s tagalštinou ("tagalog" je starý název, vláda nutí lidi, aby řeč nazývali "filipínština", jako by to naznačovalo, že se jedná v jistém smyslu o společný jazyk souostroví, což, jak tito chlapíci předvedli, není). DMS s nimi musí konverzovat anglicky. V jedné chvíli dá jednomu kuličkové pero na jedno použití a jim se úplně rozzáří oči. Pak musíme najít další dvě pera pro jeho kamarády. Jako o Vánocích. Několik minut stojíme a oni žasnou nad šikovným mechanismem, s nímž se vysouvá a zasouvá hrot pera, a čmárají si po dlaních. Jinými slovy, americká trička nenosí tak, jak je nosí Američané, ale ve stejném duchu, v jakém anglická královna nosí exotický diamant Koh-I-Noor ve své koruně. Nikoliv poprvé mě přemohl silný pocit, že tohle opravdu není Kansas, Dorotko.

Pachtili jsme se nevyhnutelnou odpolední bouří a šli až do tmy. DMS z pytlů vytáhl armádní dávky jen pár týdnů po vyraženém datu spotřeby. Filipíncům připadají stejně vzrušující jako kuličková pera a umělohmotné tácky si schovají pro pozdější použití jako střešní krytinu. Znovu jsme vykročili. Vyšel měsíc, což bylo štěstí. Několikrát jsem upadl a potloukl se o stromy, což nakonec bylo dobře, protože mě to uvedlo do mírného šoku, otupilo bolest a zvedlo mi to hladinu adrenalinu. Naši průvodci v jedné chvíli zřejmě nevěděli úplně přesně, kudy jít. Podíval jsem se na GPS (s použitím funkce nočního osvětlení displeje) a určil, že jsme jen padesát metrů od cíle, což je skoro příliš malá chyba, aby ji moje džípieska rozlišila. V každém případě nám řekla, zhruba kterým směrem se dát, a my se ještě chvíli plahočili mezi stromy. Průvodci začali být vzrušení a velice veselí - konečně našli záměrný bod a zjistili, kde jsme. Narazil jsem do něčeho těžkého, studeného a nepohyblivého, o co jsem si málem rozbil koleno. Sáhl jsem na to rukou v očekávání vyčnívající skály, ale místo toho jsem nahmátl něco hladkého a kovového. Vypadalo to na stoh menších jednotek srovnatelných zhruba s bochníkem chleba. "Je tohle to, co hledáme?" zeptal jsem se. DMS nasměroval paprsek svítilny mým směrem.

Okamžitě mě oslepila do půli stehen vysoká hromada zlatých cihel, asi metr a půl široká, ležící si uprostřed džungle, neoznačená a nehlídaná.

DMS přistoupil, sedl si na hromadu a zapálil si cigaretu. Po chvíli jsme cihly spočítali a změřili. V průřezu jsou lichoběžníkové asi 10 cm široké a 10 centimetrů vysoké a asi 40 cm dlouhé. To nám umožnilo určit hmotnost každé na přibližně 75 kg, což dělá 2 400 trojských uncí. Protože se zlato normálně váží v trojských uncích a ne v kilogramech (!), odhaduju, že tyto cihly měly vážit každá přesně 2 500 trojských uncí. Při současném kurzu (400 $/trojská unce) to znamená, že každá cihla stojí milion dolarů. Hromada má 5 vrstev cihel a každou vrstvu tvoří 24 cihly, takže hodnota hromady je 120 milionů dolarů. Odhad váhy a ceny předpokládá, že cihly jsou z téměř čistého zlata. Pořídil jsem otisk punců z jedné cihly. Je na něm značka Singapurské banky. Každá cihla je označená jedinečným sériovým číslem a já okopíroval všechna, která jsem viděl.

Pak jsme se vrátili do Manily. Celou cestu jsem se pokoušel představit si logistiku, jak dostat byť jedinou z těch zlatých cihel z džungle do nejbližší banky, kde by mohla být proměněna v něco užitečného, jako kupříkladu hotovost.

Přejdu teď na formát Ot+Od.

Ot: Randy, mám pocit, že nám chceš podrobně vylíčit všechny potíže, jaké by představoval přesun zlata po pevnině, tak to zkraťme a mluvme o vrtulnících.

Od: Není tam místo, kde by helikoptéra mohla přistát. Terén je nesmírně drsný. Nejbližší vhodné rovné místo je asi 1 km daleko. Muselo by se vyčistit. Ve Vietnamu se to provádělo s použitím vysoce účinných bomb, ale to tady nepřichází v úvahu. Musely by se pokácet stromy a v džungli vytvořit díra nápadná ze vzduchu.

Ot: Komu záleží na tom, jestli je nápadná? Kdo ji uvidí?

Od: Jak by mělo být jasné z mého příběhu, lidé, kteří toto zlato ovládají, mají konexe v Manile. Můžeme předpokládat, že nad místem pravidelně létá filipínské vojenské letectvo a sledují ho radary.

Ot: Co by znamenalo dostat cihly na nejbližší slušnou silnici?

Od: Musely by se odnést po pralesních cestách, které jsem popsal. Každá cihla váží jako dospělý muž.

Ot: Nedaly by se nařezat na menší kousky?

Od: DMS považuje za nepravděpodobné, že by to současní majitelé dovolili.

Ot: Je nějaká šance na propašování zlata přes vojenské kontroly?

Od: V případě hromadné přepravy očividně ne. Zlato dohromady váží asi deset tun a byl by zapotřebí náklaďák, který by po většině silnic, co jsem viděl, neprojel. Ukrýt deset tun zboží před inspektory na řečených kontrolách není možné.

Ot: A co propašovat cihly jednu po druhé?

Od: Pořád je to ošidné. Bylo by možné cihly dodat na nějaké přechodné místo a tam je roztavit nebo rozsekat a nějak je schovat v karoserii jeepneye nebo jiného vozidla, dojet do Manily a zlato vytáhnout. Tuto operaci by bylo nutné

stokrát zopakovat. Projet v jednom vozidle kolem těchto kontrolních míst stokrát (dokonce možná dvousetkrát) by hlídkám připadalo, mírně řečeno, divné. I kdyby to bylo možné, je tu otázka placení.

Ot: Jaká otázka placení?

Od: Lidé, kteří zlato ovládají, za něj očividně chtějí dostat zaplaceno. Zaplatit jim v dalším zlatě nebo drahých kamenech by bylo směšné. Nemají bankovní konta. Musí se jim platit filipínskými pesos. Cokoliv většího než 500pesetová bankovka je v této oblasti k ničemu. 500pesetová bankovka má hodnotu asi 20 dolarů, takže by bylo nutné jich do džungle přivézt šest milionů. Založeno na základních výpočtech, které jsem udělal s použitím šuplery a obsahu své peněženky, by štos 500pesetových bankovek byl asi (prosím počkejte, než přepnu kalkulačku na "exponenciální" režim) 25 000 palců vysoký. Nebo, pokud dáváte přednost metrickému systému, něco jako dvě třetiny kilometru. Když bankovky naskládáte do metrových štosů, budete jich potřebovat šest nebo sedm set, což by pokrývalo plochu asi tři krát tři metry. V zásadě tu mluvíme o velkém nákladáku plném peněz. Ty by musely být přepraveny doprostřed džungle, a roztavit bankovky a ukrýt je v nákladáku očividně není alternativa.

Ot: Protože je tu armáda zřejmě velkou překážkou, proč se s nimi prostě nedohodnout? Ať si výměnou za to, že nás nechají na pokoji, nechají velký kus výtěžku.

Od: Protože peníze by padly do rukou NLA, která by za ně nakoupila zbraně za účelem zabíjení lidí v armádě.

Ot: Musí existovat nějaký způsob, jak využít hodnotu zlata jako páku k nějaké vyprošťovací operaci.

Od: Zlato je pro banku bezcenné, dokud nebyl proveden rozbor. Do té doby je to jenom rozmazaný snímek hromady žlutých předmětů uprostřed něčeho, co vypadá jako džungle. Aby mohl být proveden rozbor, musíte jít do džungle, najít zlato, získat vzorek a bezpečně ho dopravit do nějakého velkého města. To ale nic nedokazuje. I kdyby potenciální bankéři uvěřili, že váš rozbor skutečně pochází z džungle (tj. že jste cestou vzorky nevyměnili), budou znát jen čistotu jedné cihly v hromadě. V zásadě není možné zjistit plnou cenu zlata, dokud nebude celá hromada vyzvednuta a dopravena do trezoru, kde by mohla být řádně přezkoumána.

Ot: Nemohl bys aspoň dostat zlato do nějaké místní banky a prodat ho s obrovskou slevou, aby břemeno přepravy padlo na ramena někoho jiného?

Od: DMS vypráví příběh o jedné takové transakci v jednom provinčním městečku na severním Luzonu, která byla přerušena, když místní podnikatelé doslova vyhodili jednu stěnu banky do vzduchu dynamitem, vešli dovnitř a sebrali zlato i peníze, které za ně měly být zaplaceny. DMS prohlašuje, že by si radši vlastnoručně podřízl krk, než vešel do libovolné maloměstské banky s něčím, co má hodnotu větší než pár desítek tisíc dolarů.

Ot: Takže situace je v zásadě neřešitelná?

Od: Je v zásadě neřešitelná.

Ot: K čemu tedy bylo celé to cvičení dobré?

Od: Abych se otočil o 360° a vrátil se k první věcí, kterou DMS řekl. Mělo nám to poslat zprávu.

Ot: A jakoupak zprávu?

Od: Že nemá smysl mít peníze, když je nemůžete utratit. Že jistí lidé mají spoustu peněz, které by hrozně rádi utratili. A že jestli jim poskytneme způsob, jak je přes Kryptu utratit, budou tihle lidé velice šťastní, a naopak, jestli to zvoráme, budou velice nešťastní, a že, ať šťastní, či nešťastní, o oba tyto pocity se s námi, akcionáři a manažerským týmem Epiphyte Corp., velice rádi podělí.

A teď vám to všem zamailuju a pak si zavolám letušku a požádám o spoustu alkoholických nápojů, které si tolik zasloužím. Ahoj.

- R

Randall Lawrence Waterhouse

Současné souřadnice, přímo z GPS karty v mém laptopu:

27 stupňů 14,95 minuty s. šířky, 143 stupně 17,44 minuty v. délky

Nejbližší geografický útvar: Boninské ostrovy

RAKETA

Julieta se uchýlila kus za severní polární kruh. Shaftoe ji pronásleduje jako tvrdošíjný příslušník Královské kanadské jízdní policie, pachtí se přes sexuální tundru na odřených sněžnicích a hrdinsky přeskakuje z jedné kry na druhou. Ona ale zůstává stejně vzdálená a nedosažitelná jako Polárka. V poslední době strávila víc času s Enochem Rootem než s ním - a Root je kněz vázaný celibátem nebo čím. Nebo není?!

Při těch několika příležitostech, kdy Bobby Shaftoe Julietu přiměl k pousmání, začala okamžitě klást složité otázky: Spal jsi s Glory, Bobby? Použil jsi kondom? Není možné, že otěhotněla? Můžeš s naprostou jistotou vyloučit možnost, že máš na Filipínách dítě? Jak staré by bylo teď? Podívejme se, šoustal jsi s ní v den útoku na Pearl Harbor, takže dítě by se narodilo začátkem září 1942. Tvoje dítě může mít čtrnáct, patnáct měsíců - právě se učí chodit. Jak milé!

Když tvrdá holka jako Julieta začne být nervózní a přejde na hovory o dětech, Shaftoe z toho pokaždé dostane mrazení v zádech. Zprvu si myslí, že je to jenom lest, jak si ho udržet od těla. Tahle dcera pašeráka, tahle ateistka, partyzánka a intelektuálka - co je jí po nějaké holce v Manile? Vzpamatuj se, ženská! Je válka!

Pak přijde s lepším vysvětlením: Julieta je těhotná.

Den začne zvukem lodní sirény v norrsbruckém přístavu. Městečko tvoří shluk širokých domů namačkaných na skalním výčnělku vybíhajícím do Botnického zálivu, tvořícím jižní břeh úzkého a hlubokého fjordu lemovaného přístavními moly. Polovina městečka se vyrojila do znepokojivého, rozjitřenčho, broskvově a lososově růžového rána, aby se podívala, jak jejich starobylý přístav defloruje neúprosný ocelový falus. Blíží se i se spirochetami: na palubě lodi postává několik desítek mužů ve svátečních černých stejnokrojích, naskládaných jako patníky. Když se siréna doodráží mezi skalními útesy a utichne, je slyšet, jak spirochety zpívají: vyřvávají oplzlý německý námořnický popěvek,

který Bobby Shaftoe naposledy slyšel během útoku na konvoj v Biskajském zálivu.

Melodii poznají ještě dva další lidé v Norrsbrucku. Shaftoe hledá Enocha Roota v jeho kostelní cele, ale ta je prázdná a lůžko i lampa vychladlé. Možná místní kapitula Societas Eruditorum pořádá své schůze před východem slunce - nebo si našel jinou postel. Zato z okna své podkrovní světničky s výhledem na moře se vyklání Günter Bischoff, lokty zdvižené, se spolehlivým dalekohledem Zeiss 735 přiloženým k očím, jak si prohlíží připlouvající ponorku.

Švédové stojí asi minutu se založenýma rukama a pozorují to zjevení. Pak učiní nějaké kolektivní rozhodnutí, že ponorka neexistuje a nic se tu nestalo. Obrátí se na patě, nevrle odkráčejí do svých domovů a začnou si vařit kafe. Být neutrální není o nic divnější ani to nepřináší méně trapných kompromisů než být válkychtivý. Na rozdíl od většiny Evropy si můžou být jistí, že Němci sem nepřipluli, aby je napadli nebo aby jim potopili lodě. Na druhou stranu, přítomnost plavidla je narušením jejich výsostného území, takže by měli přiběhnout s vidlemi a křesadlovkami a skopčáky zahnat. Na třetí stranu je ponorka pravděpodobně vyrobená ze švédské oceli.

Shaftoe v německém plavidle zprvu nepozná U-boot, protože má špatný tvar. Obvyklé U-booty mají stejný tvar jako hladinová plavidla, jen jsou delší a užší. Což znamená, že trup mají zhruba ve tvaru V a plochou palubu plnou kanónů, z níž stoupá obrovská velitelská věž pokrytá harampádím: protiletadlovými děly, anténami, nosníky, bezpečnostními lany, zábradlím. Náckové by si tam klidně šoupli i kukačkové hodiny, kdyby našli dost místa. Když se obyčejný U-boot prodírá vlnami, vyplivuje hustý černý kouř ze svých dieselových motorů.

Tahle ponorka připomíná torpédo dlouhé jako fotbalové hřiště. Místo velitelské věže je nahoře proudnicová vyboulenina, stěží hodná povšimnutí. Žádná děla, žádné antény, žádné kukačkové hodiny. Celý povrch je hladký jako kámen ohlazený vodou. A nekouří ani nevydává hluk, jen vypouští trochu páry. Diesely nerachotí. Ta zatracená věc zřejmě ani nemá diesely. Místo toho z ní vychází tiché skučení podobné zvuku z Angelova messerschmídtu.

Shaftoe zastaví Bischoffa ve chvíli, kdy Němec schází ze schodů hostince s plátěným pytlem o velikosti mrtvého tuleně na zádech a funí námahou nebo možná vzrušením. "To je ona," sípne Bischoff. Na první pohled se zdá, že mluví sám pro sebe, ale hovoří anglicky, takže jeho slova musejí být určena Shaftoovi. "To je raketa."

"Raketa?"

"Pohání ji raketové palivo - peroxid vodíku, osmdesátipětiprocentní. Nikdy nemusí dobíjet ty svoje verdammt baterie! Dělá dvacet osm uzlů - pod vodou! To je moje zlatíčko." Nadouvá se stejně jako Julieta.

"Můžu ti s něčím pomoct?"

"Se skříňkou - je nahoře," odpoví Bischoff.

Shaftoe vydupe po úzkém schodišti. Zjistí, že Bischoffův pokoj je prázdný až na pružiny v posteli a hromádku zlatých mincí na stole, zatěžujících lístek s poděkováním majitelům. Černá skříňka stojí uprostřed pokoje jako dětská rakvička. Z otevřeného okna sem doléhá hlasitý řev.

Bischoff je dole a pod svým pytlem sestupuje k molu a jeho muži na raketě ho už zahlédli. Z U-bootu spustili člun, který se žene k molu jako závodní skul.

Shaftoe si zvedne skříňku na rameno a sleze po schodech ven. Připomíná mu to vyplutí, což je práce námořních pěšáků, ale jehož se on sám už hodně dlouho nezúčastnil. Zjišťuje, že zprostředkované vzrušení není tak dobré jako skutečné.

Vydává se v Bischoffových stopách ve slabé vrstvičce sněhu a po dlážděné ulici se dostane k molu. Z člunu vylezou tři muži v černém a po žebříku vyšplhají na molo. Zasalutují Bischoffovi a dva z nich ho obejmou. Shaftoe je dost blízko a lososové světlo je dost jasné, aby dva z nich poznal: jsou to členové Bischoffovy staré posádky. Třetí chlápek je vyšší, starší, hubenější, zachmuřenější, lépe oblečený a víc omedailovaný. Vcelku větší nácek.

Shaftoe nevěří vlastním očím. Když popadl skříňku, jen byl ohleduplný ke kamarádovi Günterovi - vysloužilci se skvrnami od inkoustu na prstech a sklony k pacifismu. A z ničeho nic pomáhá a napomáhá nepříteli! Co by si o něm pomysleli kolegové marinád, kdyby to věděli?

No ano. Skoro zapomněl. Ve skutečnosti se podílí na tajné dohodě, kterou s Bischoffem, Rudým von Hacklheber a Enochem Rootem uzavřeli ve sklepě kostela. Prudce se zarazí a hodí skříňku na zem, přímo uprostřed mola. Nacistu hluk poleká a on zvedne modré oči k Shaftoovi, jenž je odhodlán neuhnout pohledem.

Bischoff si toho všimne, obrátí se k Shaftoovi a švédsky zavolá něco veselého. Shaftoe má dost duchapřítomnosti, aby před mrazivým Němcem sklopil zrak. Jen se zakření a kývne. Tajná dohoda bude pořádná osina v zadku, jestli to znamená, že bude muset vycouvat z občasných pěstních soubojů.

Po žebříku vyšplhali dva námořníci, aby Bischoffovi odnesli zavazadla. Jeden zamíří ke skříňce. Shaftoe ho pozná a on zároveň pozná Shaftoa. Sakra! Chlápek je překvapený, že tu Shaftoa vidí, ale ne nepříjemně. Jenomže potom mu něco dojde a on v hrůze strne a jen zalétne pohledem k vysokému nacistovi. Kurva! Shaftoe se k nim všem obrátí zády a pomalu odchází k městu.

"Jensi! Jensi!" zařve Bischoff, dodá něco švédsky a rozběhne se za Shaftoem. Shaftoe se moudře neotočí, dokud mu Bischoff nepoloží ruku kolem ramen s posledním "JENSI!". Vzápětí potichu dodá anglicky: "Máš adresu mé rodiny. Jestli se neuvidíme v Manile, po válce se jim ozvi." Praští Shaftoa do zad, vytáhne z kapsy pár bankovek a vtiskne mu je do ruky.

"Ať se propadnu, uvidíme se tam," prohlásí Shaftoe. "Na co je tohle?"

"Dávám dýško hodnýmu švédskýmu klukovi, který mi přinesl zavazadlo," vysvětlí mu Bischoff.

Shaftoe vtáhne vzduch mezi zuby a zaškaredí se. Ví, že se na tyhle hrátky s pláštěm a dýkou nehodí. Napadají ho otázky, mezi jiným Proč je tohle velký torpédo plný raketovýho paliva bezpečnější než to, v čem ses vozil předtím?, ale řekne jen: "Hodně štěstí."

"S pánembohem," odvětí Bischoff. "Tohle ti připomene kontrolovat poštu." Udeří Shaftoa do ramene dost silně, aby mu udělal modřinu, otočí se a zamíří ke slané vodě. Shaftoe kráčí ke sněhu a stromům a závidí mu. Když se o patnáct

minut později znovu podívá na přístav, U-boot je pryč. Město náhle působí chladným, opuštěným dojmem, poněvadž tady, kde lišky dávají dobrou noc, opravdu takové je.

Dopisy mu chodí poste restantc na norrsbruckou poštu. Když se několik hodin nato pošta otevře, Shaftoe čeká u dveří a z nosu mu vychází pára, jako by taky fungoval na raketové palivo. Má tam dopis od rodičů z Wisconsinu a velkou obálku, odeslanou včera odněkud z Norrsbrucku ve Švédsku, postrádající zpáteční adresu, ale nadepsanou rukou Güntera Bischoffa.

Je plná poznámek a dokumentů týkajících se nového U-bootu plus v ní jsou jeden nebo dva dopisy osobně podepsané samotným Dönitzem. Shaftoova němčina sice je o něco lepší než před jeho pobytem v U-bootu, ale stejně pořád většině nerozumí. Vidí tu spoustu čísel a spoustu technicky vypadajících škrábanic.

Je to prostě základní, nedocenitelná námořnická špionáž. Shaftoe papíry pečlivě zabalí, strčí si je do kapsy kalhot a vydá se po pláži k sídlu Kivistikových.

Je to dlouhá, studená a mokrá pouť. Má spoustu času zvážit situaci: vězí v neutrální zemi na opačném konci světa, než by chtěl být. Odcizil se námořní pěchotě. Má na krku hloupou tajnou dohodu.

Technicky je nedovoleně mimo posádku už několik měsíců. Když se ale znenadání objeví na americkém velvyslanectví ve Stockholmu s těmito dokumenty, bude mu vše odpuštěno. Takže tohle je lístek domů. A "domů" je velice velká země včetně míst jako Havaj, což je blíž k Manile než Norrsbruck ve Švédsku.

Ottův rybářský člun se právě vrátil z Finska a pohupuje se ve stoupajícím přílivu, přivázaný ke svému molu podobnému ptačímu hnízdu. Shaftoe ví, že člun je naložený tím, co Finové zrovna směňují za kafe a kulky. Otto sám sedí ve srubu a přirozeně popíjí kávu. Oči má zarudlé a je úplně vyždímaný.

"Kde je Julieta?" zeptá se Shaftoe. Začíná se bát, že se přestěhovala zpátky do Finska nebo tak.

Pokaždé když Otto převeze svoje necky přes Botnický záliv, trochu víc zešediví. Dneska vypadá zvlášť šedivě. "Viděl jsi tu obludu?" opáčí a potřese hlavou ve směsi podivu, znechucení a únavy životem, jaké dosahují pouze ostřílení Finové. "Ty německý svině!"

"Já myslel, že vás chráněj před Rusama."

To u Otta vyvolá dunivý, temný, radostný smích. "Zdravstvujtě, tovarišč!" vyprskne nakonec.

"Cože to?"

"To v ruštině znamená: ‚Vítejte, soudruhu,'" přeloží mu Otto. "Nacvičoval jsem si to."

"Měl by sis nacvičovat přísahu věrnosti," podotkne Shaftoe. "Hádám, že jakmile vyřídíme Němčoury, přepnem na vyšší obrátky a poženem Rusy až na Sibiř."

Otto se znovu rozesměje, protože pozná naivitu, když ji vidí, ale pořád ještě mu připadá okouzlující. "Zakopal jsem turbínu z toho německýho letadla ve Finsku," prohlásí. "Prodám ji Rusům nebo Američanům - podle toho, kdo tam dorazí první."

"Kde je Julieta?" zopakuje Shaftoe otázku. Mluvme o naivitě.

"Ve městě. Nakupuje."

"Takže jsi dostal peníze."

Otto se tváří, že má mořskou nemoc. Zítra je výplatní den.

To už bude Shaftoe v autobusu s konečnou ve Stockholmu.

Shaftoe se posadí naproti Ottovi. Popíjejí kávu a rozprávějí o počasí, pašování a relativních přednostech různých malých, plně automatických zbraní. Ve skutečnosti mluví o tom, jestli Shaftoe dostane zaplaceno a kolik.

Nakonec Otto ostražitě slíbí, že zaplatí, pokud Julieta neutratí moc peněz během svého "nákupního" výletu a pokud Shaftoe vyloží člun.

A tak Bobby Shaftoe stráví zbytek dne přenášením sovětských minometů, rezavých plechovek kaviáru, kostek černého čaje z Číny, laponského lidového umění, několika ikon, soudků finského šnapsu ochuceného pryskyřicí, věnců hnusných klobás a svazků kožešin z Ottova člunu do srubu.

Otto mezitím zajde do města a dlouho do noci se nevrací. Shaftoe prohledá srub, čtyři hodiny se převaluje v posteli, spí asi deset minut a pak ho probudí zaklepání na dveře.

Po čtyřech přileze ke dveřím, ze skrýše vytáhne samopal Suomi, přeleze na druhý konec srubu a potichu se protáhne padacími dvířky v podlaze. Na kamenech venku je led, ale bosé nohy poskytují dostatek tření, aby mohl obejít srub a dobře si prohlédnout, kdo mu to klepe na dveře.

Je to Enoch Root, jehož nebylo vidět celý minulý týden a kousek.

"Hej!" řekne Shaftoe.

"Bobby," řekne Root a otočí se. "Předpokládám, že jsi to slyšel."

"Co jsem měl slyšet?"

"Ze nám hrozí nebezpečí."

"Ne," odvětí Shaftoe, "já takhle dveře otevírám vždycky."

Vejdou do srubu. Root odmítne rozsvítit a pořád vyhlíží z oken, jako by někoho čekal. Je lehce cítit Julietiným parfémem, což je výrazná voňavka, kterou Otto pašuje z Finska v pětapadesátigalonovém sudu. Shaftoa to kupodivu nepřekvapuje. Jde uvařit kafe.

"Vznikla velmi složitá situace," začne Root.

"To vidím."

Roota to překvapí, nechápavě vzhlédne k Shaftoovi a oči se mu v měsíčním světle přihlouple lesknou. Můžete být ten nejchytřejší chlap na světě, ale když se do věci vloží žena, jste stejný trouba jako všichni ostatní.

"To jsi šel celou cestu až sem, abys mi řekl, že pícháš Julietu?"

"Ach, ne, ne, ne!" vyhrkne Root. Na okamžik se zarazí a svraští obočí. "Teda ano. A chtěl jsem ti to říct. Ale to je

jenom první část mnohem složitější situace." Vstane, zastrčí ruce do kapes, znovu obejde srub a vyhlíží z oken. "Máš víc těch finských zbraní?"

"V tý bedně nalevo," kývne Shaftoe. "Proč? Bude přestřelka?"

"Možná. Ne mezi námi dvěma! Ale možná jsou na cestě další návštěvníci."

"Poldové?"

"Něco horšího."

"Finové?" Protože Otto má konkurenty.

"Ještě horšího."

"Tak kdo?" Shaftoe si nic horšího představit neumí.

"Němci. Němci."

"A kurva!" zařve Shaftoe znechuceně. "Jak můžeš tvrdit, že jsou horší než Finové?"

Root se zatváří zaraženě. "Jestli mi chceš tvrdit, že Finové jsou horší než Němci, tak s tebou souhlasím. Ale s Němci je ta potíž, že mají sklon komunikovat s miliony jiných Němců."

"Jasně," zamumlá Shaftoe.

Root zvedne víko bedny, vytáhne samopal, zkontroluje komoru, namíří hlaveň na měsíc a podívá se do ní jako do teleskopu. "V každém případě tě několik Němců přichází zabít."

"Proč?"

"Protože víš moc o jistých věcech."

"O jistejch věcech? O Günterovi a jeho nový ponorce?"

"Ano."

"A jak to, smím-li se ptát, víš ty? Má to něco společnýho s tím, že pícháš Julietu, že jo?" Shaftoe je spíš otrávený než naštvaný. Celá ta švédská záležitost je stará a už ho nudí. On patří na Filipíny. Cokoliv, co ho nedostane blíž k Filipínám, ho jenom rozčiluje.

"Správně." Root si povzdechne. "Ona si tě vážně považuje, Bobby, ale co uviděla tu fotku tvé přítelkyně -"

"Nech toho! Jí na mně nesejde. Jenom chce všechny ty dobrý věci z toho, že je Finka, bez těch špatnejch."

"A jaké jsou ty špatné věci?"

"Že musí žít ve Finsku," odtuší Shaftoe. "A tak se chce vdát za někoho se správným pasem. Což dneska znamená Američana nebo Brita. Možná sis všiml, že s Günterem nešoustala."

Root se tváří, že mu není dobře.

"Tak možná jo," zabručí Shaftoe a znovu si povzdechne. "Kurva!"

Root z jiné bedny vylovil zásobník a přišel na to, jak ho připevnit k suomi. "Asi víš, že Němci mají se Švédy nevyslovenou dohodu," poznamená.

"Co znamená ‚nevyslovenou'?"

"Prostě mají dohodu."

"Švédové jsou neutrální, ale nechávaj nácky, aby s nima vorali."

"Ano. Otto má na obou koncích své pašerácké stezky, ve Švédsku i ve Finsku, dohodu s Němci, a když je na moři, musí se vypořádat s jejich válečným loďstvem."

"Vím, že ti zasraní skopčáci jsou po celý Evropě."

"Abych to zkrátil, místní Němci Otta přesvědčili, aby tě zradil," řekne Root.

"Fakt, jo?"

"Ano. Zradil tě..."

"Fajn. Mluv dál. Poslouchám," prohlásí Shaftoe a vydá se po žebříku na půdu.

"...jenže pak si to rozmyslel. Asi bys mohl říct, že se kál," pokračuje Root.

"Mluvíš jako opravdickej flanďák," zamumlá Shaftoe. Je na půdě a přelézá trámy. Zastaví se a škrtne zapalovačem. Většinu světla pohltí tmavozelená plocha: dřevěná bedna s nastříkaným nápisem v azbuce.

Zdola se sem nese Rootův hlas. "Přišel, ehm, na místo, kde jsme s Julietou, ehm, byli."

Píchali. "Podej mi páčidlo," křikne Shaftoe. "Je v Ottově skříňce na nářadí pod stolem."

Minutu nato se v průlezu objeví páčidlo jako kobra vylézající z košíku. Shaftoe ho popadne a zaútočí na bednu.

"Otto byl rozpolcený. Musel udělat to, co udělal, jinak by mu Němci zavřeli živnost. Ale tebe si váží. Neunesl to. Musel sis někým promluvit. A proto přišel za námi a pověděl Julietě, co udělal. Julieta to pochopila."

"Tak ona to pochopila!?"

"A zároveň byla zděšena."

"To je fakticky potěšující."

"Ehm, v této chvíli otevřeli Kivistikové láhev a začali probírat situaci. Finsky."

"Chápu," zabručí Shaftoe. Dejte Finům ponuré, skličující, bezútěšné morální dilema a láhev šnapsu a na osmačtyřicet hodin na ně můžete docela klidně zapomenout. "Děkuju, žes měl tolik odvahy, abys sem přišel."

"Julieta to pochopí."

"Tak jsem to nemyslel."

"Nemyslím, že by mi Otto ublížil."

"Ne, já myslel -"

"Ach!" zvolá Root. "Ne, dřív nebo později jsem ti musel o Julietě říct -"

"Ne, krucinálfagot. Já myslel to o těch Němcích."

"Aha. No, na ty jsem začal myslet, až když už jsem byl skoro tady. Nebyla to odvaha, spíš nedostatek prozíravosti."

Se Shaftoovou prozíravostí je všechno v pořádku. "Vem tohle." Podá dolů těžkou ocelovou trubku s průměrem

plechovky na kávu a dlouhou několik stop. "Je to těžký," dodá, když se Rootovi podlomí kolena.

"Co je to?"

"Sovětskej stodvacetimilimetrovej minomet," sdělí mu Shaftoe.

"Aha." Root chvíli mlčí a položí minomet na stůl. Když znovu promluví, zní jeho hlas jinak. "Neuvědomil jsem si, že Otto má i takové věci."

"Smrtící rádius týhle mrchy je dobrejch šedesát stop," podotkne Shaftoe. Z bedny už vytahuje náboje a skládá je vedle dvířek na půdu. "Nebo to možná je v metrech, nemůžu si vzpomenout." Náboje vypadají jako tlusté míče na ragby se stabilizátorky na jednom konci.

"Stopy, metry... rozdíl je důležitý," namítne Root.

"Možná to je přehnaný. Ale musíme se vrátit do Norrsbrucku a postarat se o Julietu."

"Co tím myslíš, postarat se o ni?" ptá se Root opatrně.

"Oženit se s ní."

"Cože?"

"Jeden z nás se s ní musí oženit a rychle. Nevím jak ty, ale já ji mám docela rád, a byla by škoda, kdyby zbytek života strávila kouřením ruskýho péra pod namířeným kvérem," prohlásí Shaftoe. "Kromě toho by mohla být s někým z nás těhotná. S tebou, se mnou nebo s Günterem."

"My spiklenci máme povinnost postarat se o své potomky," souhlasí Root. "Mohli bychom pro ně v Londýně zřídit svěřenecký fond."

"Na to budeme mít fůru peněz," souhlasí Shaftoe. "Ale já se s ní oženit nemůžu, protože musím být volnej, abych se mohl oženit s Glory, jakmile se dostanu do Manily."

"Rudy to nemůže udělat," poznamená Root.

"Protože je buzík?"

"Ne, ti se žení pořád," zabručí Root. "Nemůže to udělat, protože je Němec, a co bude dělat s německým pasem?"

"To by nebylo zrovna chytrý," přitaká Shaftoe.

"Takže zbývám já," prohlásí Root. "Ožením se s ní a ona dostane britský pas. Nejlepší na světě."

"Uch," ozve se Shaftoe, "jak se to srovnává s tím, že seš mnich pod celibátem nebo kněz, nebo co to sakra vlastně seš?"

"Mám zachovávat celibát," přiznává Root.

"Ale neděláš to," připomene mu Shaftoe.

"Božská shovívavost je nekonečná," odsekne Root, čímž získá bod. "Jak jsem říkal, mám zachovávat celibát - ale to neznamená, že se nemůžu oženit. Pokud manželství nenaplním."

"Jenže když ho nenaplníš, tak neplatí!"

"Ale jediná osoba kromě mě, která bude vědět, že jsme ho nenaplnili, bude Julieta."

"Bůh to bude vědět," upozorní ho Shaftoe.

"Bůh nevydává pasy."

"A co církev? Vykopnou tě," podotýká Shaftoe.

"Možná si to zasloužím," připouští Root.

"Jestli to chápu správně, tak když jsi doopravdy píchal Julietu, říkals, že to neděláš, a tak jsi mohl zůstat knězem. A teďka se s ní oženíš a nebudeš ji píchat a budeš říkat, že ano."

"Jestli se snažíš naznačit, že moje vztahy s církví jsou velice složité, tak to už dávno vím, Bobby."

"Tak jdem na to," řekne Shaftoe.

Shaftoe s Rootem odtáhnou minomet a bednu nábojů dolů na pláž, kde se můžou krýt za kamennou opěrnou zdí dobře pět stop vysokou. Kvůli příboji ale není nic slyšet. Root proto vyleze a schová se mezi stromy u cesty a nechá Shaftoa hrát si se sovětským minometem.

Ukáže se, že zacházení s ním není zvlášť složité. I negramotný sedlák z tundry s oboustrannými omrzlinami by na to přišel do deseti minut. Kdyby večer předtím zůstal dlouho vzhůru - džbánkem dřevného lihu oslavoval splnění poslední pětiletky - tak možná do patnácti.

Shaftoe se podívá na návod. Nezáleží na tom, že je v ruštině, protože je stejně uzpůsobený pro negramotné. Je tu vykreslena řada obrázků s minometem na začátku a vybuchujícími Němci na konci. Požádejte sovětského konstruktéra, aby vám navrhl boty, a on přijde s něčím, co vypadá jako krabice, ve které boty chodí. Požádejte ho, aby vymyslel něco, co bude masakrovat Němce, a změní se v Thomase Kurva Edisona. Shaftoe obhlédne terén, vybere si vhodné místo, vyleze a odkrokuje vzdálenost, bera jeden krok jako metr.

Je zpátky na pláži a upravuje náklon trubky, když ho poleká muž přeskakující přes zeď tak blízko něj, že ho málem porazí. Root funí. "Němci," vyhrkne, "přijíždějí po silnici."

"Jak víš, že to jsou Němci? Třeba je to Otto."

"Motory zněly jako diesel. Skopčáci milujou diesely."

"Kolik motorů?"

"Nejspíš dva."

Root má pravdu. Z lesa se vynoří dva velké černé mercedesy jako špatné nápady vynořující se z omezené mysli nezkušeného poručíka. Světla nemají zapnutá. Auta se zastaví, chvíli tam jen stojí, pak se potichu otevřou dvířka, Němci vylezou a narovnají se. Několik z nich má dlouhé, černé kožené kabáty. Několik z nich drží ty krásné mašinkvéry, jež jsou značkou německé pěchoty a důvodem závisti Yankeeů a Britů, kteří se musejí tahat s primitivními loveckými ručnicemi.

Přichází správná chvíle. Nacisté jsou přímo tady, a je úkolem Bobbyho Shaftoa a v menší míře i Enocha Roota je

všechny zabít. Není to jen práce, ale morální povinnost, protože náckové jsou živoucí ztělesnění satana, kteří veřejně přiznávají, že jsou právě tak zlí a krutí, jak doopravdy jsou. Na takový svět a situaci je Shaftoe a hromada dalších lidí zvyklá a dokonale adaptovaná. Shaftoe vytáhne náboj z bedny, zasune ho do hlavně tlusté trubky, pustí a zacpe si uši.

Minomet kýchne jako tympán. Němci se podívají směrem k nim. V měsíčním světle se zaleskne důstojníkův monokl. Z aut vystoupilo celkem osm Němců. Tři z nich musejí být ostřílení bojovníci, protože ve zlomku vteřiny leží na břiše. Důstojníci v trenčkotech zůstávají stát, stejně jako pár zabijáků v civilu, kteří okamžitě zahájí palbu ze samopalů směrem k pláži. Nadělají kravál, ale na Shaftoa dělají dojem jen potud, že je to od nich působivá ukázka hlouposti. Kulky jemu a Rootovi létají vysoko nad hlavami. Než mají čas dopadnout do Botnického zálivu, náboj vybuchne.

Shaftoe vyhlédne nad zdí. Jak více méně očekával, všichni původně stojící lidé jsou nyní přehození přes mercedesy, protože pohybující se stěna šrapnelů je doslova zvedla ze země a odmrštila stranou. Ale dva z přeživších - veteráni - se plazí k Ottovu srubu, jehož silné stěny z klád jsou za daných okolností nesmírně uklidňující. Třetí přeživší střílí ze samopalu, jenže nemá tušení, kde jsou.

Terén se svažuje, takže je těžké na plazící se Němce dohlédnout. Shaftoe ještě několikrát vystřelí z minometu, ale bez většího účinku. Slyší, jak dva Němci vykopávají dveře Ottova srubu.

Protože srub má jen jednu místnost, byla by to vhodná chvíle pro granáty. Shaftoe však žádné granáty nemá a ani nechce srub vyhodit do povětří. "Co kdybys zabil támhle toho skopčáka?" požádá Roota a zamíří přes pláž, přičemž se drží hráze pro případ, že by Němci vyhlédli z okna.

A opravdu, když už je skoro tam, Němci vyrazí okna a začnou střílet po Enochu Rootovi. Shaftoe podleze srub, otevře padací dvířka a vynoří se uprostřed místnosti. Němci jsou k němu otočení zády. Shaftoe jim střílí do zad, dokud se nepřestanou hýbat. Pak je přitáhne k padacím dveřím a shodí je na pláž, aby nezakrváceli podlahu. Příští příliv je spláchne a s trochou štěstí je moře za pár týdnů vyplaví na břeh v Otčině.

Nyní je ticho, jaké by mělo být v osamělém srubu u moře. To ale nic neznamená. Shaftoe se opatrně proplíží k lesu a obejde mercedesy, aby na ně viděl shora. Jeden Němec se ještě plazí a snaží se přijít na to, kde jsou. Shaftoe ho zabije, načež sejde na pláž a najde Enocha Roota krvácet do písku. Kulka ho trefila těsně pod klíční kost a z rány teče spousta krve, stejně jako z Rootových úst, kdykoliv vydechne.

"Mám pocit, že umírám," zašeptá Enoch Root.

"Prima," opáčí Shaftoe, "to znamená, že nejspíš neumřeš."

Jeden z mercedesů je dosud funkční, třebaže v sobě má díry od šrapnelů a prasklou pneumatiku. Shaftoe ho hodí na hever a vymění pneumatiku za jinou z druhého mercedesu, přitáhne Roota a položí ho na zadní sedadlo. Rychle vyrazí směr Norrsbruck. Mercedes je vážně skvělý vůz, a on by ho chtěl řídit přes Finsko, Rusko, Sibiř a celou Čínu - možná by se v Šanghaji zastavil na suši - a pak skrz Siam do Malajska, kde by mohl nasednout na pirátský člun do Manily, najít Glory a -

Následující erotické snění přeruší hlas Enocha Roota, bublající krví. "Jeď do kostela."

"Teď, padre, není čas snažit se mě změnit v náboženskýho cvoka. Jen klídek."

"Ne, jeď hned. Dovez mě tam."

"Aby ses mohl smířit s bohem? Hergot, reverende, ty neumřeš. Zavezu tě k doktorovi. Do kostela můžeš zajít pozdějc."

Root upadne do bezvědomí a mumlá něco o doutnících.

Shaftoe si jeho blábolení nevšímá, v Norrsbrucku zabrzdí a vzbudí doktora. Pak najde Otta a Julietu a doprovodí je do doktorovy ordinace. Nakonec zajde do kostela a vzbudí pastora.

Když se vrátí do ordinace, Rudolf von Hacklheber se právě hádá s doktorem: Rudy (jenž zjevně mluví za Enocha, který moc mluvit nemůže) chce, aby se Enoch s Julietou oženil hned pro případ, že Enoch zemře na operačním stole. Shaftoe je překvapený, jak špatně pacient najednou vypadá. Ale vzpomene si, o čem spolu nedávno mluvili, postaví se na Rudyho stranu a trvá na tom, že nejdřív bude svatba a operace až po ní.

Otto vytáhne diamantový prsten doslova z prdele - cennosti nosí v leštěné kovové trubičce zastrčené do konečníku - a Shaftoe poslouží jako družba a opatrně drží prsten, od Otta ještě teplý. Root je příliš slabý, aby ho Julietě navlékl na prst, a Rudy mu proto vede ruku. Sestřička poslouží i jako družička. Julieta s Enochem jsou spojeni v posvátném svazku manželském. Root postupně odmumlá slova slibu a po každém slově se odmlčí a odkašle krev do nerezové misky. Shaftoe je celý naměkko, a dokonce posmrkává.

Doktor Rootovi podá éter, otevře mu hrudník a jme se napravovat škody. Válečná chirurgie není jeho parketa, takže udělá pár chyb a všeobecně se mu daří udržovat vysokou hladinu napětí. Povolí nějaká velké tepna a Shaftoe s pastorem musejí vyrazit ven. přitáhnout z ulice několik Švédů a přesvědčit je, aby darovali krev. Rudyho není nikde vidět a Shaftoe usoudí, že zmizel z města. Pak se ale najednou objeví u Rootova lůžka se starou krabicí na kubánské doutníky, celou popsanou španělskými slovy.

Když Enoch Root zemře, jediní další lidé v místnosti jsou Rudolf von Hacklheber, Bobby Shaftoe a švédský doktor.

Doktor se podívá na hodinky a vyjde z místnosti.

Rudy Enochovi zatlačí oči. Stojí tam s rukou na obličeji zesnulého padreho a podívá se na Shaftoa. "Běž," vybídne Bobbyho, "zařiď, ať doktor vyplní úmrtní list."

Ve válce se docela často stává, že někdo z vašich kamarádů zemře a vy se musíte vrátit zpátky do akce a slzy si schovat na později. "Fajn," řekne na to Shaftoe a odejde.

Doktor sedí v malé ordinaci s diplomy plnými přehlasovaných písmen rozvěšenými po stěnách a vyplňuje úmrtní list. V jednom rohu ordinace visí kostra. Bobby Shaftoe se postaví do pozoru na druhém konci a s kostrou a doktorem tvoří trojúhelník. Shaftoe se dívá, jak doktor zapisuje datum a čas úmrtí Enocha Roota.

Když doktor dopíše, narovná se a protře si oči.

"Můžu vám koupit hrnek kafe?" zeptá se Bobby Shaftoe.

Doktor mu poděkuje.

Nevěsta a její strýc se rozvalují v čekárně. Mají zarudlé oči. Shaftoe se nabídne, že jim taky koupí kávu. Nechají Rudyho hlídat tělo svého zesnulého přítele a spoluspiklence a vydají se po hlavní ulici Norrsbrucku. Švédové začínají vycházet z domů. Vypadají přesně jako Američané ze Středozápadu a Shaftoa pokaždé překvapí, že nemluví anglicky.

Doktor se zastaví u budovy soudu, aby odevzdal úmrtní list. Otto s Julietou jdou do kavárny napřed. Bobby Shaftoe okouní venku a ohlédne se k ordinaci. Po minutce si všimne Rudyho, jenž vystrčí hlavu ze dveří ordinace a rozhlédne se na obě strany. Hlavu zase zastrčí a vyjde ven ještě s jedním mužem. Druhý muž je zabalený v pokrývce, která mu zakrývá i hlavu. Rudy nastoupí do mercedesu a muž v pokrývce si lehne na zadní sedadlo. Rudy vyjede směrem ke svému domku.

Bobby Shaftoe se s Finy posadí v kavárně.

"Dneska nasednu do toho zasraného mercedesu a vyrazím do Stockholmu jako čert z pekla," prohlásí Shaftoe. I když to Finové nikdy neocení, výraz "jako čert z pekla" použil schválně. Už chápe, proč se od Guadalcanalu považoval za mrtvého. "Doufám, že vy se hezky projedete na člunu."

"Na člunu?" podiví se Otto s nevinným výrazem.

"Práskl jsem tě Němcům, stejně jako jsi to ty udělal mně," zalže Shaftoe.

"Ty hajzle!" zasyčí Julieta, ale Bobby ji přeruší: "Máš, cos chtěla. Britskej pas a -" vyhlédne z okna a ze soudní budovy uvidí vycházet doktora - "a vdovskej důchod po Enochovi navrch. A pozdějc možná víc. Co se tebe týče, Otto, tvoje kariéra pašeráka skončila. Radím ti, abys odsud hezky rychle vypadl."

Otto je příliš ohromený, aby se rozčiloval, ale na to určitě brzy dojde. "A kam mám jít!? Napadlo tě podívat se na mapu?"

"Ukaž nějakou zasranou přizpůsobivost," odsekne Shaftoe. "Určitě přijdeš na způsob, jak ty svoje necky dopravit do Anglie."

Ať už je Otto jakýkoliv, rozhodně má rád výzvy. "Mohl bych přeplout Gótský průplav ze Stockholmu do Goteborgu - tam žádní Němci nejsou - tak bych se dostal skoro až do Norska - ale Norsko je plný Němců! I kdybych se dostal přes Skagerrak - čekáš, že přepluju Severní moře? V zimě? Za války?"

"Jestli tě to potěší, tak až se dostaneš do Anglie, budeš muset doplout do Manily."

"Do Manily!?"

"Anglie vedle toho vypadá snadně, co?"

"Myslíš, že jsem bohatej jachtař, kterej se plaví kolem světa pro zábavu?"

"Ne, ale Rudolf von Hacklheber je. Má peníze, má konexe. Má jachtu, vedle který vypadá tvůj keč jako pramice," odtuší Shaftoe. "No tak, Otto. Přestaň fňukat, vytáhni z prdele pár dalších diamantů a pusť se do toho. Je to lepší než se nechat od Němců umučit k smrti." Shaftoe vstane a povzbudivě Otta poplácá po rameni, což se Ottovi pranic nelíbí. "Uvidíme se v Manile."

Do kavárny vstoupí doktor. Bobby Shaftoe hodí na stůl nějaké peníze a podívá se Julietě do očí. "Mám před sebou dlouhou cestu," poznamená, "čeká na mě Glory."

Julieta kývne. Takže v očích jedné finské holky Shaftoe nakonec není takový padouch. Skloní se, vrazí jí šťavnaté políbení, narovná se, kývne na překvapeného doktora a odejde.

DVOŘENÍ

Waterhouse se prokousával exotickými japonskými šiframi rychlostí asi jedna šifra za týden, ale od chvíle, kdy v salonku penzionu paní McTeagueové potkal Mary Smithovou, jeho výkon klesl téměř na nulu. Pravděpodobně se dostává spíš do záporných hodnot, protože když občas čte ranní noviny, text se mu před očima zakóduje do hatmatilky a on z něj nedokáže dostat žádné užitečné informace.

Ačkoliv se s Turingem neshodnou v tom, zda je lidský mozek Turingův stroj, musí Waterhouse přiznat, že Turing by bez větších potíží dokázal napsat sadu instrukcí simulujících současné mozkové funkce Lawrence Pritcharda Waterhouse.

Waterhouse hledá štěstí. Dosáhne ho tím, že luští japonské šifry a hraje na varhany. Jelikož je ale varhan nedostatek, hladina jeho štěstí cele závisí na luštění šifer.

Nedokáže luštit šifry (a proto nemůže být šťastný), pokud nemá čistou hlavu. Dejme tomu, že jeho schopnost jasně myslet je vyjádřena Jm, která je normalizována nebo kalibrována tak, že vždycky platí:

kde Jm = 0 ukazuje na mysl dokonale zamlženou a Jm = 1 je božská jasnozřivost - nedosažitelný stav nekonečné božské inteligence. Pokud bude počet zpráv, které Waterhouse za daný den vyluští, označen Ndešifr, pak se bude Jm chovat zhruba tímto způsobem:

Funkce jasné myšlení (Jm) je ovlivňována mnoha faktory, z nichž nejdůležitější je nadrženost, která by mohla být z očividných anatomických důvodů, které Waterhousovi v tomto stadiu citového vývoje připadají legrační, označena ?.

Nadrženost začíná nulou v čase t = tô, (okamžité po ejakulaci) a zvětšuje se jako lineární funkce v závislosti na čase:

Jediný způsob, jak se vrátit zpátky na nulu, je zařídit další ejakulaci.
Je tu kritický práh ?c, kdy, pokud nastane ? > ?c, je pro Waterhouse nemožné soustředit se na cokoliv, nebo přibližně

což znamená, že ve chvíli, kdy se ? zvýší nad práh ?c, je pro Waterhouse naprosto nemožné prolomit jakoukoliv japonskou šifru. Kvůli tomu nedokáže být šťastný (pokud by neměl po ruce varhany, což nemá).
Než se ? vyšplhá k ?c, trvá to obvykle dva až tři dny po ejakulaci:

Pro udržení Waterhousova zdravého rozumu je tedy důležitá možnost ejakulovat každé dva až tři dny. Dokud si to dokáže zařídit, vykazuje typický vlnovitý průběh, optimálně s vrcholem na nebo poblíž ?c (Viz další obr.) nahoře, kde šedá zóna představuje období, během nichž je Waterhouse válečnému úsilí naprosto k ničemu.
Tolik k základní teorii. Když byl v Pearl Harboru, objevil něco, co by ze zpětného pohledu mělo být hluboce zneklidňující. Totiž že při ejakulacích dosažených v bordelu (tj. pořízených s výpomocí skutečné ženy) zřejmě klesá pod úroveň, jaké Waterhouse může dosáhnout manuálním řízením. Jinými slovy, úroveň postejakulační nadrženosti není vždycky rovna nule, jak předpokládá naivní teorie vyjádřená výše, ale nějaké jiné veličině závislé na tom, zda ejakulaci indukoval subjekt či jiná osoba: ? = ?subjekt po masturbaci, ale ? = ?jiná os. po odchodu z bordelu, kde ?subjekt > ?jiná os., což je nerovnost, jíž lze přímo připisovat Waterhousovy pozoruhodné úspěchy při luštění jistých japonských šifer na stanici Hypo v tom, že mnoho vhodných bordelů v okolí mu poskytovalo poněkud delší dobu mezi ejakulacemi.

Povšimněte si dvanáctidenní periody výše, 19. - 30. května 1942 jen s jedním krátkým přerušením produktivity - během níž Waterhouse (dalo by se tvrdit) osobně vyhrál bitvu o Midway.
Kdyby ho to napadlo, dělalo by mu to starosti, protože ?subjekt > ?jiná os. má znepokojivé důsledky - zvlášť pokud hodnota těchto veličin, a hlavně nejdůležitější ?c, není stálá. Nebýt této nerovnosti, mohl by Waterhouse fungovat jako naprosto soběstačná a nezávislá jednotka, ale ?subjekt > ?jiná os. naznačuje, že jeho jasné myšlení a následně i jeho štěstí jsou z dlouhodobého hlediska závislé na jiných lidských bytostech. To je ale otrava!
Možná se těmto myšlenkám vyhýbá právě proto, že jsou tak znepokojivé. Týden po seznámení s Mary Smithovou si uvědomí, že o tom bude muset přemýšlet mnohem usilovněji.
Něco na příchodu Mary Smithové na scénu celý systém rovnic úplně zašmodrchalo. Když teď má ejakulaci, jeho jasné myšlení nevyskočí, jak by mělo. Okamžitě se vrací k myšlenkám na Mary. Tolik pro vítězství ve válce!
Vydá se pátrat po bordelech v naději, že mu dobrá, stará, spolehlivá ?jiná os. znovu zachrání kůži. Je to nepříjemné. V Pearl Harboru to bylo snadné a nekontroverzní. Jenže penzion paní McTeagueové stojí v rezidenční čtvrti, a pokud v ní snad nějaké bordely stojí, rozhodně jsou skryté. A tak musí Waterhouse do města, což na místě, kde vozidla se spalovacím motorem poháněji kotle na korbě, není právě snadné. Navíc na něj paní McTeagueová dohlíží. Zná jeho zvyky. Jestli začne chodit domů o čtyři hodiny později nebo vycházet ven po večeři, bude mít co vysvětlovat. A jeho vysvětlení by rozhodně mělo být přesvědčivé, protože zřejmě přijala Mary Smithovou pod třesoucí se rosolovité křídlo a má možnost poštvat tu sladkou děvu proti Waterhousovi. Nejen to, bude muset věc vysvětlovat veřejně u večeře, u níž sedává s Maryiným bratrancem (jehož křestní jméno zní Rod, což lze přeložit mimo jiné jako klacek).
Ale Doolittle přece dokázal shodit bomby na Tokio, nebo ne? Waterhouse by měl být schopný se do bordelu aspoň vplížit. Přípravy mu zaberou celý týden (během něhož je kvůli stoupající hodnotě ? zcela neschopen vykonávat jakoukoliv smysluplnou činnost), ale zvládne to.
Trochu to pomůže, ale jen na ? řídicí úroveň. Donedávna to byla jediná úroveň, takže by vše mělo být v pořádku. Ale teď (jak si Waterhouse uvědomí při rozjímání během dlouhých hodin, kdy by se měl věnovat luštění šifer) se do systému rovnic ovládajících jeho chování vloudil nový faktor. Bude muset napsat Alanovi, že do waterhousovské simulace Turingova stroje je třeba přidat nové instrukce. Novým faktorem je FbMS, tj. faktor blízkosti Mary Smithové.
V jednodušším vesmíru by FbMS byl kolmý k ?, což znamená, že by oba faktory byly na sobě zcela nezávislé. V tom případě by Waterhouse pokračoval s obvyklým řídicím programem ejakulačních vln beze změn. Navíc by si musel zařídit časté rozhovory s Mary Smithovou, aby FbMS udržoval na co nejvyšší úrovni.
Žel! Vesmír tak prostý není. FbMS zdaleka není kolmý na ?, tyto dva faktory se ovlivňují a proplétají jako kondenzační stopy za bojujícími letadly. Staré ? řídicí schéma už nefunguje. A platonický vztah ve skutečnosti FbMS nezlepšuje, právě naopak. Waterhousův život, který býval stejně přímočarý jako základní lineární rovnice, se změnil v rovnici diferenciální.
Uvědomí si to právě díky návštěvám bordelu. U námořnictva je chození do bordelu asi stejně kontroverzní jako močení do odvodňovacích otvorů na volném moři - nejhorší, co se o tom dá říct, je, že za jiných okolností by to mohlo působit nevychovaně. A tak se Waterhouse této činnosti věnuje celá léta, aniž by mu dělala sebemenší starosti.
Během a po své první post-Mary-Smithová návštěvě bordelu sebou opovrhuje. Už se nevidí svýma očima, nýbrž jejíma - a také očima jejího bratrance Roda a paní McTeagueové a celé společnosti slušných, bohabojných lidí, jíž do této chvíle nevěnoval ani špetičku pozornosti.

Zdá se, že vpád FbMS do jeho rovnice štěstí je jen tenký hrot klínu, který Lawrence Pritcharda Waterhouse vydává na milost a nemilost velkému počtu neovladatelných faktorů a vyžaduje, aby se zařadil do normální lidské společnosti. Ke svému zděšení se zcela zjevně připravuje na tancovačku.

Taneční zábavu pořádá Australská dobrovolnická organizace - podrobnosti nezná, ani ho nezajímají. Paní McTeagueová má očividně pocit, že nájem, který vybírá od svých nájemníků, ji zavazuje k tomu, aby jim kromě jídla a střechy nad hlavou opatřila i manželky, takže je všechny donutí jít, a pokud možno si přivést společnici. Rod ji nakonec umlčí prohlášením, že půjde s větší skupinkou, k níž patří i jeho sestřenice Mary. Rod má asi osm stop, takže najít ho na přeplněném tanečním parketu bude snadné. S trochou štěstí bude maličká Mary v jeho blízkosti.

A tak jde Waterhouse na ples a zoufale v duchu pátrá po úvodní větě, kterou by u Mary mohl použít. Napadne ho několik možností:

"Uvědomujete si, že japonský průmysl je schopen vyrobit pouze čtyřicet buldozerů ročně?" A následovat by mělo: "Není divu, že na stavbu barikád používají otroky!"

Nebo: "Kvůli konfiguračnímu omezení antén obsaženému už v návrhu mají radary japonského námořnictva vzadu slepý bod - vždycky se k nim musíte přibližovat přímo zezadu."

Nebo: "Méně důležité šifry japonského námořnictva je ve skutečnosti těžší rozluštit než ty hodně důležité! Není to ironie?"

Nebo: "Takže vy jste z venkova... produkujete hodně vlastních potravin? Mohlo by vás zajímat, že blízký příbuzný bakterií, které kazí polévku v konzervách, je zodpovědný i za sněť plynatou."

Nebo: "Japonské bitevní lodě začaly samovolně vybuchovat, protože výbušniny v nábojích uložených ve zbrojních skladech začaly být po nějaké době chemicky nestabilní."

Nebo: "Doktor Turing z Cambridge tvrdí, že duše je jen iluze a že všechno, co definuje lidskou bytost, lze zredukovat na řadu mechanických operací."

A mnoho dalšího ve stejném duchu. Zatím nenarazil na nic, co by mu zcela jistě zaručovalo, že ji tím omráčí. Vlastně nemá sebemenší tušení, co udělá. Tak to s Waterhousem a ženami bylo odjakživa, a proto taky ještě nikdy neměl přítelkyni.

Tato situace je však jiná. A zoufalá.

Co se dá říct o taneční zábavě? Velký sál. Muži v uniformách, většinou vypadající lépe, než jak mají právo vypadat. Ženy v šatech a s účesy čerstvě od kadeřníka. Rtěnky, perly, velký orchestr, bílé rukavičky, pěstní souboje, trocha líbání a větší trocha zvracení. Waterhouse se dostaví pozdě - zase problém s transportem. Všechen benzín je používán na vrhání obrovských bombardérů atmosférou, aby na Japončíky mohly pršet trhaviny. Dostat ten balík masa zvaný Waterhouse přes Brisbane, aby se mohl pokusit deflorovat jednu pannu, je na seznamu priorit až hodně dole. Musí ujít velký kus cesty v tvrdých, nablýskaných kožených polobotkách, které se posléze už tolik neblýskají. Než se tam dostane, je si celkem jistý, že polobotky fungují jako škrtidla zabraňující nezvladatelnému tepennému krvácení z ran, jež způsobují.

Zábava už hodně pokročila, než konečně na parketu zahlédne Roda a po několika tancích (Rod nedostatkem tanečních partnerek rozhodně netrpí) ho vysleduje do rohu, kde se zřejmě všichni navzájem znají a všichni se dobře baví i bez zásahu nějakého Waterhouse.

Konečně však odhalí Maryin krček, který ani přes třicet yardů hustého cigaretového dýmu nepůsobí méně erotickým dojmem, než když ho viděl ze strany v salonku paní McTeagueové. Mary Smithová na sobě má šaty a šňůru perel, která její krční architekturu docela pěkně krášlí. Waterhouse se vydá na pochod směrem k nijako mariňák překonávající posledních několik yardů k japonskému kulometnému hnízdu, přičemž dobře ví, že na konci zemře. Můžete dostat posmrtné vyznamenání za to, že jste shořeli při tanci?

Už je jen pár kroků daleko a stále se omámeně blíží k tomu bílému krčku, když náhle hudba skončí a Waterhouse uslyší Maryin hlas a hlasy jejích přátel. Vesele se baví. Ale nemluví anglicky.

Waterhouse konečně přízvuk poznává. Nejen to, rozluští další záhadu související s poštou, kterou viděl v domě paní McTeagueové, adresovanou někomu jménem cCmndhd.

Je to takhle: Rod a Mary jsou Qwghlmané! A nejmenují se Smithovi - jenom to jako Smithovi přibližně zní. Ve skutečnosti jsou cCmndhdovi. Rod vyrostl v Manchesteru - bezpochyby v nějakém qwghlmském ghettu - a Mary je z rodinné větve, která se před několika generacemi dostala do potíží (pravděpodobně šlo o podněcování ke vzpouře) a byla odvezena na Velkou písečnou poušť.

Ať si Turing zkusí tohle vysvětlit! Protože to nade vši pochybnost dokazuje, že bůh existuje a navíc že je osobním přítelem a fanouškem Lawrence Pritcharda Waterhouse. Problém s úvodní větou je vyřešen precizně jako teorém. Quod erat demonstrandum, zlato. Waterhouse sebevědomě vykročí a obětuje další čtvereční centimetr epidermis svým hladovým polobotkám. Jak si to později přehrává, nechtěně se vsunul mezi Mary cCmndhdovou a jejího hocha a možná mu strčil do lokte a donutil ho rozlít si pití. Tento překvapivý pohyb celou skupinu umlčí. Waterhouse otevře ústa a řekne: "Gxnn bhldh sqrd m!"

"Hej, kamaráde!" řekne Maryin hoch. Waterhouse se otočí po zvuku hlasu. Ledabylý úsměv přilepený na jeho tváři slouží jako vhodný terč a pěst Maryina hocha neomylně trefí do černého. Spodní část Waterhousovy hlavy znecitliví a ústa se mu plní teplou tekutinou chutnající výživně. Obrovská betonová podlaha se nějak zvedne do vzduchu, otočí se jako roztočená mince a praští ho z boku do hlavy. Všechny čtyři končetiny Waterhousovi zjevně tiskne k podlaze váha jeho trupu.

V té vzdálené rovině, kde má většina lidí hlavu, pět až šest stop nad podlahou, se něco děje. Maryina hocha strká pryč jakýsi mohutný chlapík - z tohoto úhlu je těžké rozpoznat obličeje, ale vhodným kandidátem by byl Rod. Rod křičí qwghlmsky. Vlastně všichni křičí qwghlmsky - dokonce i ti, kteří mluví anglicky - protože Waterhousova řeč

rozpoznávající centra jsou postižena vážným případem chrastivých ganglií. Lepší bude nechat zvláštnosti na později a soustředit se na základnější fylogenezi: bylo by kupříkladu hezké být zase obratlovcem. A následně by se celkem hodil pohyb po všech čtyřech.

Jeden energický qwghlmskoaustralský chlapík v uniformě RAAF33 přiskočí, popadne Waterhouse za pravou přední ploutev a trhnutím ho vytáhne po evolučním žebříčku dřív, než je dotyčný připravený. Nesnaží se Waterhousovi pomáhat, spíš chce dostat jeho obličej tam, kde je možné si ho lépe prohlédnout. Chlapík od RAAF na něj zařve (protože opět začal hrát orchestr): "Kde ses naučil takhle mluvit?"

Waterhouse neví, kde začít. Bůh chraň, že by mohl tyto lidi znovu urazit. Ale ani se nemusí namáhat. Chlapík znechucené zkřiví tvář. jako by si právě všiml, jak se Waterhousovi snaží z krku vylézt šest stop dlouhá tasemnice. "Vnější Qwghlm?" zeptá se.

Waterhouse kývne. Zmatené a šokované výrazy kolem něj splasknou do nezapomenutelné masky. Vnitřní Qwghlmané! No ovšem! Vnitřní ostrované jsou věčně v loji, pročež mají nejlepší hudbu a nejzábavnější osobnosti, které jsou ale neustále odváženy na Barbados, aby tam sklízely cukrovou třtinu, nebo do Tasmánie, aby honily ovce, nebo - no, do jihozápadního Pacifiku, aby je džunglí pronásledovali hladovějící Japončíci ověšení odjištěnými granáty.

Chlapík od RAAF se usměje a zlehka Waterhousovi poklepe na rameno. Někdo ze skupiny se bude muset ujmout nepříjemné povinnosti diplomata a všechno to urovnat, a s čuchem pravého Vnitřního Qwghlmana na posranou práci se ke zmíněnému úkolu právě přihlásil ten kluk od RAAF. "U nás," vysvětluje vesele, "to, co jsi právě řekl, není zdvořilej pozdrav."

"Aha," nadechne se Waterhouse. "A co jsem vlastně řekl?"

"Řekl jsi, že když jsi byl dole u mlýna postěžovat si na pytel se špatným švem, který ve čtvrtek povolil, z tónu mlynářova hlasu jsi pochopil, že Maryina prateta, stará panna, která měla zamlada špatnou reputaci, chytila plíseň pod nehty u nohou."

Nastává dlouhé ticho. Pak začnou všichni mluvit zároveň. Nakonec tím hlukem pronikne ženský hlas: "Ne, ne!" Waterhouse se ohlédne. Je to Mary. "Já mu rozuměla, že to bylo v krčmě a že tam žádal o práci krysaře a že pes mého souseda pošel na vzteklinu."

"Byl v bazilice kvůli zpovědi - kněz - angínou -" vykřikne kdosi. Pak zase mluví všichni zároveň. "V přístavu - Maryina nevlastní sestra - leprou - středu - stěžovala na hlasitý večírek!"

Waterhouse ucítí na ramenou silnou paži, která ho otáčí pryč od toho zmatku. Nedokáže obrátit hlavu, aby se podíval, komu paže patří, protože se mu opět zasekly obratle. Usoudí, že to je Rod, šlechetně beroucí svého ubohého, pomateného amerického spolubydlícího pod svá křídla. Rod vytáhne z kapsy čistý kapesník, přiloží ho Waterhousovi k ústům a odvádí ho pryč. Kapesník se přilepí ke rtům, nyní velkým jako přehradový balon.

A není to jediná sympatická věc, kterou udělá. Dokonce Waterhousovi donese pití a najde mu židli. "Slyšels někdy o Navajích?" zeptá se Rod.

"Uch?"

"Vaši mariňáci používají navažský Indiány jako radisty - můžou se spolu bavit svým vlastním jazykem a Japončíci nemají šajn, co sakra říkají."

"Aha. Jo. Slyšel jsem o nich," přitaká Waterhouse.

"Winnie Churchill se o nich taky doslechl. Ten nápad se mu líbil. Chtěl, aby vojska Jeho Veličenstva měla něco podobnýho. Sice nemáme Navaje, ale -"

"Máte Qwghlmany," uhádne Waterhouse.

"V běhu jsou dva programy," pokračuje Rod. "Královský námořnictvo používá Vnější Qwghlmany. Armáda a letectvo zase Vnitřní."

"A jak to dopadá?"

Rod pokrčí rameny. "Jakž takž to jde. Qwghlmština je velice obsažnej jazyk. Nemá žádnej vztah k angličtině ani keltštině - nejbližším jazykem je !Qnd, což je jazyk jednoho kmene Pygmejů z Madagaskaru a Aleut. Každopádně čím hutnější, tím lepší, ne?"

"Rozhodně," zabručí Waterhouse. "Míň nadbytečností - je těžší kód prolomit."

"Problém je, že i když to není úplně mrtvý jazyk, už leží na márách a kněz nad ním dělá kříž. Víš?"

Waterhouse kývne.

"Takže každý ho slyší trochu jinak. Jako zrovna teď - slyšeli tvůj vnějšněqwghlmský přízvuk a předpokládali, že je chceš urazit. Ale podle mýho jsi říkal, že podle klepů, cos minulý úterý slyšel v masně, si myslíš, že Mary se normálně uzdravuje a do týdne bude zase na nohách."

"Snažil jsem se říct, že jí to ohromně sluší," namítá Waterhouse.

"Aha! Tak tos měl říct: ‚Gxnn bhldh sqrd m!'"

"To jsem přece řekl!"

"Ne, zaměnils střední raženou souhlásku za přední raženou," opraví ho Rod.

"Přiznej se, poznáte to i přes chrastící rádio?" zeptá se Waterhouse.

"Ne," připouští Rod. "V rádiu se držíme základů: ‚Běž tam a zlikviduj to kulometný hnízdo, nebo tě kurva zabiju.' A podobně."

Zanedlouho orchestr dohraje poslední kus a zábava je u konce. "Hele, vyřídil bys Mary, co jsem se jí doopravdy snažil říct?" požádá Waterhouse Roda.

"To určitě nebude nutný," ujišťuje ho Rod rozhodně. "Mary umí posoudit charakter. Určitě ví, cos chtěl říct. Qwghlmané vynikají v neverbální komunikaci."

Waterhouse se včas zarazí a neřekne: "Nic jinýho vám ani nezbývá," čímž by si nejspíš vysloužil další ránu pěstí. Rod

si s ním potřese rukou a odejde. Waterhouse, soužený svými botami, pomalu kulhá za ním.
INRI
Goto Dengo šest týdnů proleží na polním lůžku ze spleteného rákosu pod bílým kuželem moskytiéry, která se vlní v průvanu od okna. Když přijde tajfun, sestřičky přes okna přidělají perleťové okenice, ale většinou okna nechávají ve dne v noci otevřená. Za oknem je v úbočí zelené hory vytesané obrovské schodiště. Když svítí slunce, rýžové výhonky na těch terasách světélkují a do místnosti se valí zelené světlo jako plameny. Goto Dengo vidí, jak malí, ošlehaní lidé v barevných šatech sázejí semenáčky rýže a vrtají se v zavlažovacím systému. Stěny jeho pokoje jsou omítnuté světle béžovou omítkou, po níž se táhnou delty prasklin jako vlásečnice na oční bulvě. Pokoj zdobí pouze krucifix ze dřeva nara, vyřezaný do šílených podrobností. Ježíšovy oči jsou hladké koule bez zorniček či duhovek jako na římských sochách. Na kříži visí nakřivo, paže roztažené, šlachy už pravděpodobně vyrvané z úchytů, pokřivené nohy, zlomené patkou římského oštěpu, tělo nedokážou podpírat. V každé dlani je jeden poďobaný, rezavý hřebík a třetí probodává obě nohy. Goto Dengo si po nějaké době povšimne, že tvůrce hřebíky umístil ve vrcholcích dokonalého rovnostranného trojúhelníka. S Ježíšem tráví mnoho hodin a dní a navzájem se pozorují přes bílý závoj visící kolem lůžka. Když s moskytiérou pohne vánek z hor, Ježíš jako by se svíjel. Nad křížem je umístěný roztažený svitek s nápisem I. N. R. I. Goto Dengo stráví spoustu času přemýšlením o tomto nápise. Inovujte Naše Rybí cosi? Iniciujte Novou Rákosku Ihned?

Závoj se rozhrne a v mezeře stojí dokonalá mladá žena v přísném černobílém hábitu, v zeleném světle z terasovitých polí přímo září a přináší mísu horké vody. Odhrne mu nemocniční košili a začne ho omývat houbou. Goto Dengo ukáže na krucifix a zeptá se na něj - třeba se ta žena naučila trochu japonsky. Jestli ho žena slyší, nedává to najevo. Je nejspíš hluchá nebo blázen nebo obojí. Křesťané jsou známí svou hloupou láskou k vadným osobám. Žena upírá pohled na Goto Dengovo tělo, které jemně, ale nesmiřitelně omývá, jeden jako poštovní známka velký kousek za druhým. S Goto Dengem si zahrává mozek a při pohledu na svůj nahý trup se najednou všechno obrátí a on má dojem, že se dívá na přibitého zničeného Ježíše. Žebra mu vyčnívají a kůži má pokrytou změtí jizev a boláků. Nemůže být k ničemu, tak proč ho nepošlou zpátky do Japonska? Proč ho prostě nezabili? "Mluvíš anglicky?" zeptá se a ženiny hnědé oči sebou maličko cuknou. Je to nejkrásnější žena, jakou kdy viděl. On jí musí připadat jako odporný tvor, exemplář za sklem v patologické laboratoři. Až odsud odejde, nejspíš se důkladně umyje a pak udělá všechno pro to, aby ze své čisté, panenské mysli vypudila vzpomínky na Goto Dengovo tělo.

Goto Dengo upadá do horečky a vidí se z pohledu moskyta snažícího se najít cestu přes síť: ztrhané, zničené tělo roztažené jako připíchnutý brouk na dřevěném podstavci. Jediné, co prozrazuje, že je Japonec, je pruh bílé látky ovázaný kolem čela, ale místo oranžového slunce je na něm nápis: I. N. R. I.

Sedí u něj muž v dlouhém černém hábitu a v ruce drží šňůru červených korálků, z níž visí maličký křížek. Má velkou hlavu a vypouklé čelo jako ti divní lidé pracující na rýžových polích, ale ustupující čelo a dozadu sčesané, prošedivělé hnědé vlasy jsou velmi evropské, stejně jako jeho upřený pohled. "Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum," říká. "Je to latinsky. Ježíš Nazaretský, král Židů."

"Židů? Já myslel, že Ježíš byl křesťan," podiví se Goto Dengo.

Muž v černém hábitu na něj jen zírá. Goto Dengo to zkusí znovu: "Nevěděl jsem, že Židé mluvili latinsky."

Jednoho dne do jeho pokoje přivezou kolečkové křeslo. Goto Dengo na něj civí s otupělou zvědavostí. Slyšel o takových věcech - používají se za vysokými zdmi k přepravě ostudně nedokonalých osob z jedné místnosti do druhé. Ty malé ženušky ho najednou zvednou a posadí do něj! Jedna z nich řekne cosi o čerstvém vzduchu, a vzápětí už ho vyvážejí ze dveří na chodbu! Připásaly ho, aby jim nevypadl, a on se znepokojeně otáčí a snaží se schovat tvář. Mladá žena ho doveze na velkou verandu s výhledem na hory. Z lesa stoupá mlha a všude křičí ptáci. Na stěně za ním je velký obraz I. N. R. I., přikovaného nahého ke kůlu a krvácejícího ze stovek vodorovných ran od biče. Nad ním stojí centurion s důtkami. Vypadá kupodivu jako Japonec.

Na verandě sedí další tři Japonci. Jeden z nich si cosi nesrozumitelně mumlá a dloube se v boláku na paži, z něhož mu do ručníku v klíně neustále teče krev. Další má spálené paže a obličej a na svět vyhlíží dírou v prázdné masce jizvovité tkáně. Třetí je ke křeslu přivázán několika širokými pruhy látky, protože sebou neustále zmítá jako ryba na suchu a tiše, nesrozumitelně sténá.

Goto Dengo si prohlíží zábradlí verandy a přemýšlí, zda by sebral dost sil, aby se tam dovezl a přepadl přes okraj. Proč mu nedovolili čestně zemřít?

Posádka ponorky se k němu a ostatním evakuovaným chovala s nepochopitelnou směsicí úcty a odporu.

Kdy byl vypuzen ze své rasy? Stalo se to dávno před evakuací z Nové Guineje. Poručík, který ho zachránil před lovci lebek, s ním zacházel jako se zločincem a odsoudil ho k smrti. Ale už předtím byl jiný. Proč ho nesežrali žraloci? Copak je jeho maso jinak cítit? Měl zemřít se svými druhy v Bismarckově moři. Přežil částečně proto, že měl štěstí, a částečně proto, že umí plavat.

Proč umí plavat? Částečně proto, že v tom jeho tělo bylo dobré - ale částečně proto, že ho jeho otec naučil nevěřit na démony.

Nahlas se zasměje. Ostatní muži na verandě se po něm podívají.

Naučili ho nevěřit na démony a teď se jedním sám stal.

Černý hábit se při své příští návštěvě Goto Dengovi hlasitě vysměje. "Nesnažím se vás obrátit na víru," praví. "Prosím, neříkejte svým nadřízeným o svých podezřeních. Máme přísně zakázáno získávat stoupence a následky by byly kruté."

"Nesnažíte se mě obrátit slovy," připouští Goto Dengo, "ale už jen tím, že mě tu máte." Jeho angličtina není dokonalá.

Černý hábit se jmenuje otec Ferdinand. Je jezuita nebo něco takového a svou angličtinou Goto Denga daleko předčí. "Jakým způsobem pouze to, že vás tu máme, znamená obrácení na víru?" Pak, jen aby Goto Dengovi podrazil nohy, to

zopakuje celkem slušnou japonštinou.

"Nevím. To umění."

"Jestli se vám naše umění nelíbí, zavřete oči a myslete na císaře."

"Nemůžu mít oči pořád zavřené."

Otec Ferdinand se jízlivě zasměje. "Vážně? Většina vašich krajanů zjevně nemá problémy mít oči pevně zavřené od kolébky do hrobu."

"Proč nemáte veselé umění? Je tohle nemocnice, nebo márnice?"

"La Pasyon je tady důležitá," opáčí otec Ferdinand.

"La Pasyon?"

"Kristovo utrpení. K lidem na Filipínách hluboce promlouvá. Zvláště dnes."

Goto Dengo má další stížnost, kterou není schopen vyjádřit, dokud si nepůjčí japonsko-anglický slovník otce Ferdinanda a nestráví nad ním spoustu času.

"Jestli vám dobře rozumím," řekne otec Ferdinand, "vy věříte, že když s vámi zacházíme se soucitem a důstojností, skrytě se vás snažíme obrátit na římskokatolickou víru?"

"Zase jste moje slova překroutil," namítne Goto Dengo.

"To vy říkáte překroucená slova a já je narovnávám," odsekne otec Ferdinand.

"Snažíte se ze mě udělat - jednoho z vás."

"Jednoho z nás? Co tím myslíte?"

"Nižší osobu."

"A proč bychom to asi dělali?"

"Protože máte náboženství nižších osob. Náboženství poražených. Když ze mě uděláte nižší osobu, budu se chtít tím náboženstvím řídit."

"A tím, že s vámi zacházíme slušně, se z vás snažíme udělat nižší osobu?"

"V Japonsku by se s nemocným tak dobře nezacházelo."

"To mi nemusíte vysvětlovat," prskne otec Ferdinand. "Jste uprostřed země plné žen, které znásilnili japonští vojáci."

Je čas změnit téma. "Ignoti et quasi occulti - Societas Eruditorum," přečte Goto Dengo nápis na medailonku, který otci Ferdinandovi visí na krku. "Další latina? Co to znamená?"

"To je organizace, ke které patřím. Je ekumenická."

"Co to znamená?"

"Každý se k ní může přidat. Dokonce i vy, až se uzdravíte."

"Já se uzdravím," prohlásí Goto Dengo. "Nikdo nebude vědět, že jsem byl nemocný."

"Kromě nás. Aha, chápu! Chcete říct, že to nebudou vědět žádní Japonci. To je pravda."

"Ale ostatní tady se neuzdraví."

"To je taky pravda. Vy máte ze všech zdejších pacientů nejlepší prognózu."

"Přijímáte ty nemocné japonské muže do své náruče."

"Ano. To více méně diktuje naše náboženství."

"Teď jsou z nich nižší lidé. Chcete, aby se přidali k vašemu nižšímu náboženství."

"Jen pokud jim to prospěje," podotkne otec Ferdinand. "Tihle chlapci těžko vyrazí a postaví nám novou katedrálu nebo tak."

Nazítří je Goto Dengo prohlášen za vyléčeného. On se vůbec vyléčený necítí, ale udělá cokoliv, jen aby se dostal z vyježdených kolejí, kdy se den za dnem nevydržel králi Židů dívat do očí.

Čeká, že mu hodí na záda vojenský pytel a pošlou ho na autobus, aby se o sebe postaral sám, ale místo toho pro něj přijede auto. A jako by to nestačilo, auto ho doveze na letiště, kde ho vyzvedne lehké letadlo. Je to poprvé, kdy letí v letadle, a to vzrušení mu dodá víc sil než šest týdnů v nemocnici. Letadlo odstartuje mezi dvěma zelenými horami a zamíří na jih (soudě podle postavení slunce) a Goto Dengo konečně pochopí, kde je: uprostřed ostrova Luzon severně od Manily.

O půl hodiny později se ocitá nad hlavním městem na březích řeky Pasig a pak nad zálivem, k prasknutí nacpaným válečnými loděmi. Silnici podél pobřeží hlídá řada kokosových palem. Při pohledu shora se jejich listy kroutí ve větru jako obrovské tarantule naražené na kůlech. Goto Dengo vyhlédne přes pilotovo rameno a na rovince s rýžovými políčky jižně od města uvidí dvě vydlážděné přistávací dráhy, jež se křižují a vytvářejí úzké X. Letadlo nadskakuje v poryvech větru. Od ranveje se odrazí jako příliš nafouknutý fotbalový míč, prosviští kolem většiny hangárů a nakonec zabrzdí směrovkou před osamělou strážní chýší, kde na motocyklu s prázdnou sajdkárou čeká jakýsi muž. Goto Dengo na jeho pokyn vystoupí z letadla a nastoupí do sajdkáry. Nikdo na něj nepromluví. Je oblečený v americké uniformě bez hodnosti a označení.

V sajdkáře jsou ochranné brýle, a on si je nasadí, aby mu do očí nelétal hmyz. Je trochu nervózní, protože nemá papíry a nemá ani rozkazy. Ale z letecké základny na silnici je pustí bez kontroly.

Řidič motorky je mladý Filipínec, který se pořád kření, ač mu hrozí, že mu mezi velkými bílými zuby uvíznou brouci. Zřejmě si myslí, že má nejlepší práci na světě, a možná i má. Zamíří na jih na silnici, která v těchto končinách nejspíš představuje dálnici, a proplétá se mezi ostatními vozidly. Většinou to jsou káry tažené buvoly - volům podobní tvorové s působivým rohy ve tvaru půlměsíce. Je tu jen pár automobilů a občas potkají nějaký vojenský nákladňák.

V prvních hodinách je silnice rovná a vede přes podmáčenou rovinu využívanou k pěstování rýže. Goto Dengo nalevo zahlédne záblesk vodní hladiny, ale není si jistý, jestli to je velké jezero nebo už součást oceánu. "Laguna de Bay," sdělí mu řidič, když si všimne, kam se Goto Dengo dívá. "Velice hezká."

Pak od vody odbočí na silnici pomalu stoupající do oblasti pěstování cukrové třtiny. Goto Dengo náhle spatří sopku:

pravidelný kužel, zčernalý vegetací a zahalený mlhou, jako by byl chráněný moskytiérou. Díky hustotě vzduchu není možné odhadnout velikost a vzdálenost. Mohl by to být malý františek těsně za silnicí nebo obrovský stratovulkán padesát mil daleko.

Začínají se objevovat banánovníky a kokosové, olejové a datlové palmy, zprvu rostoucí řídce, takže krajina vypadá jako mokrá savana. Řidič zastaví u chaotického obchodu u silnice, aby koupil benzín. Goto Dengo vysune rozhrkané tělo ze sajdkáry a posadí se u stolku pod deštníkem. Čistým kapesníkem, který ráno našel v kapse, si otře vrstvu potu a prachu z čela a objedná si něco k pití. Přinesou mu sklenici ledové vody, misku surového místního cukru a talíř jako pingpongový míček velkých limetek. Goto Dengo si vymačká limetky do vody, zamíchá cukr a křečovitě pije.

Řidič se k němu připojí. Od majitelů dostal zdarma hrnek vody. Neustále se poťouchle usmívá, jako by s Goto Dengem měli nějaký soukromý vtip. Zvedne k obličeji imaginární ručnici a ohne ukazovák jakoby na spoušti. "Ty voják?"

Goto Dengo se nad tím zamyslí. "Ne," odpoví, "nezasloužím si, abych si směl říkat voják."

Řidič žasne. "Ne voják? Já myslel, že ty jsi voják. Co jsi?"

Goto Denga napadne, že se bude vydávat za básníka. Ale ani tento titul si nezaslouží. "Jsem kopáč," odpoví nakonec. "Kopu díry."

"Aha," zabručí řidič, jako by pochopil. "Hej, chceš?" Vytáhne z kapsy dvě cigarety.

Goto Dengo se musí nad tím pružným gambitem zasmát. "Tady," zavolá na majitele. "Cigarety." Řidič se zazubí a vrátí cigarety tam, odkud je vytáhl.

Majitel přijde a podá Goto Dengovi krabičku lucky strikes a trhací sirky. "Kolik?" zeptá se Goto Dengo a vytáhne obálku s penězi, kterou také ráno našel v kapse. Vyndá bankovky a prohlédne si je: na každé je anglický nápis se slovy JAPONSKÁ VLÁDA a nějaká číslice v pesetách. Uprostřed je obrázek tlustého obelisku, památníku Josého P. Rizala, stojícího poblíž hotelu Manila.

Majitel se zaškaredí. "Máš stříbro?"

"Stříbro? Stříbrný kov?"

"Ano," potvrdí řidič.

"To lidé používají?"

Řidič kývne.

"Tohle nestačí?" Goto Dengo zvedne čisté, dokonalé bankovky.

Majitel si od Goto Denga vezme obálku, odpočítá několik bankovek s největší hodnotou, strčí je do kapsy a odejde.

Goto Dengo utrhne kolek z krabičky cigaret, několikrát s ní přejede po stole a otevře ji. Kromě cigaret je uvnitř tištěná karta. Vidí z ní jen vršek: je to obrázek muže ve vojenské důstojnické čapce. Pomalu ji vytáhne. Na čapce se objeví orel, pod ním letecké brýle, pod nimi kukuřičná fajfka, výložky se čtyřmi hvězdičkami a nakonec tiskací písmena, slova JÁ SE VRÁTÍM.

Řidič se schválně tváří nonšalantně. Goto Dengo mu kartu ukáže a zdvihne obočí. "To nic není," prohlásí. "Japonsko moc silné. Japonští lidé tu budou napořád. MacArthur dobrý jenom pro prodávání cigaret."

Když Goto Dengo otevře sirky, najde uvnitř natištěný stejný obrázek MacArthura a stejná slova.

Dokouří a znovu vyrazí na cestu. Teď se kolem nich objevují další a další černé homole a silnice se kroutí nahoru do kopců a dolů do údolí. Stromy rostou stále blíž k silnici, až projíždějí něčím, co připomíná vypěstovanou a obydlenou džungli: u země rostou ananasy, uprostřed keře kávovníků a kakaovníků, nad nimi banánovníky a kokosové palmy. Projíždějí jednou vesnicí za druhou. Každou tvoří shluk polorozpadlých chýší namačkaných kolem velkého bílého kostela, nízkého a pevného, aby vydržel zemětřesení. Kličkují kolem hromad čerstvých kokosů, z nichž se ořechy kutálejí až do jízdní dráhy. Nakonec odbočí z hlavní silnice na cestu, která se vine mezi stromy. Cesta je rozježděná pneumatikami nákladáků, jež jsou na ni příliš velké. Na zemi leží čerstvě ulámané větve.

Projedou opuštěnou vesnicí. Kolem chýší, jejichž přední dveře se volně houpou na pantech, pobíhají toulaví psi. Pod roji černých much hnijí hromady zelených kokosových ořechů.

Po další míli obdělávaný les ustoupí divokému a silnici přehrazuje vojenský zátaras. Řidiči zmizí úsměv z tváře.

Goto Dengo jednomu strážnému sdělí své jméno. Nevěda, proč tu je, nemůže udělat nic jiného. Je si už docela jistý, že tohle je pracovní tábor a on se má stát jedním z vězňů. Když se mu zrak přizpůsobí šeru, zahlédne mezi stromy natažený ostnatý drát a za ním druhou bariéru. Pozorně se zadívá do podrostu a rozezná místa, kde se kopou bunkry a zřizují kulometná hnízda. Dokáže si představit překrývající se palebná pole. Z vysokých stromů visí provazy, aby se ostřelovači mohli v případě potřeby přivázat k větvím. Podle doktríny se to musí, ale takovou dokonalost je vidět pouze ve výcvikových táborech, na skutečném bojišti jí není nikdy dosaženo.

Goto Dengo si s překvapením uvědomí, že opevnění má udržet lidi venku, nikoliv uvnitř.

Zadrnčí polní telefon, závora je zdvižena a jim je dovoleno pokračovat v cestě. O půl míle dál v džungli narazí na shluk stanů zbudovaných na plošině z čerstvě osekaných kmenů stromů, které byly pokáceny, aby vznikla mýtina. Na zastíněném prahu stojí poručík a čeká na ně.

"Poručíku Goto, jsem poručík Mori."

"Do Jižní oblasti přírodních zdrojů jste přijel nedávno, poručíku Mori?"

"Ano. Jak to víte?"

"Stojíte přímo pod kokosovníkem."

Poručík Moři vzhlédne a spatří nad svou hlavou několik chlupatých, hnědých dělových koulí. "Aha!" vyhrkne a poodstoupí. "Mluvil jste cestou sem s řidičem?"

"Jenom pár slov."

"O čem jste se s ním bavil?"

"O cigaretách a stříbře."

"Stříbře?" To poručíka Moriho velice zaujme, a Goto Dengo mu tedy celý rozhovor zopakuje.

"Vy jste mu řekl, že jste kopáč?"

"Něco takového, ano."

Poručík Mori couvne, obrátí se k vojínovi, který stojí kousek stranou, a kývne. Vojín zvedne pažbu pušky ze země, otočí zbraň do vodorovné polohy a namíří ji na řidiče. Udělá šest kroků, rozběhne se a ve chvíli, kdy jeho bodák zajede do řidičova útlého těla, hrdelně zařve. Oběť to zvedne ze země a vzápětí se zhroutí na záda. Voják se nad řidičem rozkročí a ještě několikrát mu vrazí bodák do těla. Když kov zajede do masa, vlhce to zasyčí.

Řidič zůstane nehybně ležet na zemi a krev z něj stříká na všechny strany.

"Tu indiskrétnost vám nikdo nebude vyčítat," praví poručík Moři vesele, "protože jste povahu svého úkolu neznal."

"Promiňte?"

"Kopání. Jste tu, abyste kopal, Goto-san." Postaví se do pozoru a hluboce se pokloní. "Dovolte, abych vám poblahopřál jako první. Váš úkol je velice důležitý."

Goto Dengo úklonu opětuje a není si jistý, jak to má brát. "Takže nejsem -" Hledá slova. V průšvihu? Vyvrhel? Odsouzenec na smrt? "Nejsem tady nižší osoba?"

"Jste tu velice vysoko postavená osoba, Goto-san. Prosím, pojďte se mnou." Poručík Mori ukáže na jeden stan.

Když Goto Dengo odchází, zaslechne, jak mladý řidič motocyklu cosi mumlá.

"Co říkal?" zeptá se poručík Mori.

"Řekl: ‚Otče, do tvých rukou svěřuji svou duši.' Je to náboženská věc," vysvětlí mu Goto Dengo.

KALIFORNIE

Polovina lidí, kteří pracují na SFO, Sanfranciském mezinárodním letišti, vypadá jako Filipínci, což určitě zmenšuje šok z návratu. Randyho si, jako vždycky, vyberou k důkladné prohlídce výhradně anglosaští celníci. Muži cestující sami téměř bez zavazadel zřejmě americké úředníky rozčilují. Nejde o to, že by vás považovali za pašeráka drog, nýbrž o to, že tím nejschematičtějším způsobem odpovídáte profilu nejpatologičtěji optimisticky představitelného pašeráka drog, takže je v podstatě nutíte, aby vás prohledali. Jsou podráždění, že jste je k tomu donutili, a chtějí vám dát lekci: příště cestujte se ženou a čtyřmi dětmi nebo si vezměte několik obrovských, těžkopádných kufrů nebo něco, člověče! Na co jste to, proboha, myslel? Nevadí, že Randy přilétá z místa, kde jsou po celém letišti umístěné nápisy SMRT PŘEKUPNÍKŮM DROG stejně, jako je tady napsáno POZOR: MOKRÁ PODLAHA.

Nejkafkovštější moment přijde, jako vždy, když se celní úřednice zeptá, čím se Randy živí, a on musí vymyslet odpověď, která nebude znít jako zoufalá improvizace drogového mezka s břichem plným hrozivě se nadouvajících, heroinem nacpaných kondomů. "Pracuju pro soukromého telekomunikačního operátora," je zřejmě dostatečně nevinné. "Aha, jako telefonní společnost?" upřesňuje si úřednice, jako by mu nevěřila ani slovo. "Telefonní trh pro nás není dostupný," vysvětluje Randy, "takže poskytujeme jiné komunikační služby. Hlavně informace." "A k tomu patří spousta cestování z místa na místo?" ptá se úřednice probírající se křiklavě orazítkovanými stránkami Randyho pasu. Ohlédne se na výše postaveného úředníka, který se k nim vzápětí připojí. Randy cítí, jak začíná být nervózní, přesně jako by se cítil mezek, a bojuje s touhou otřít si vlhké dlaně o kalhoty, což by mu nejspíš zaručilo výlet magnetickým tunelem tomografu, trojitou dávku projímadel s mátovou příchutí a několik hodin námahy nad nerezovým důkazním kýblem. "Ano, to k tomu patří," řekne Randy.

Vyšší celní úředník, pokoušející se o nenápadný a nenásilný přístup, z něhož Randy musí potlačovat dotčený smích, začne listovat příšerným časopisem věnovaným komunikačnímu průmyslu, který si Randy cestou přes manilské letiště strčil do kufříku. Na obálce se nejméně pětkrát objevuje slovo INTERNET. Randy se podívá celnici do očí a dodá: "Internet." Ženě se tvář rozzáří předstíraným pochopením a očima zalétne k šéfovi. Šéf, stále hluboce ponořen do článku o příští generaci vysokorychlostních směrovačů, vysune spodní ret a kývne, jako každý americký muž devadesátých let, který má pocit, že znát tyhle věci je pro pravého muže nyní stejně neodmyslitelné, jako byla pro tátu výměna pneumatiky. "Slyšela jsem, že je to dneska vážně vzrušující," prohlásí žena úplně jiným tónem a začne shrnovat Randyho věci na velkou hromadu, aby si je mohl znovu zabalit. Kouzlo je náhle zlomeno a Randy se opět stává členem dobré americké společnosti, když vesele přetrpěl proces, během něhož z něj vláda obřadně udělala pitomce. Cítí silné nutkání zajet do nejbližšího obchodu se zbraněmi a utratit asi tak deset tisíc dolarů. Ne že by chtěl někomu ublížit, akorát že právě teď mu z každého vládního úřadu naskakuje husí kůže. Pravděpodobně se příliš dlouho pohyboval ve společnosti absurdně těžce vyzbrojeného Toma Howarda. Nejdřív nepřátelství vůči deštným pralesům a nyní touha vlastnit automatickou zbraň. Kam to všechno spěje?

Čeká na něj Avi, vysoký a bledý, stojící za sametovým provazem, obklopený stovkami Filipínek ve stavu citových orgií a ohánějících se stvoly mečíků jako středověcí pikenýři. Avi má ruce v kapsách dlouhého kabátu a obrací hlavu Randyho směrem, ale jinak soustředí pozornost na bod asi v polovině vzdálenosti mezi nimi dvěma, mžourá a mračí se. Stejně se mračívala Randyho babička, když rozmotávala zapletené klubko vlny vytažené ze šuplíku se starými krámy. Avi se takhle tváří, když dělá v zásadě totéž s nějakým novým klubkem informací. Musel si přečíst Randyho e-mailovou zprávu o zlatě. Randyho napadá, že si nechal ujít náramnou příležitost ke kanadskému žertíku: mohl si do batohu strčit pár olověných cihel, předat je Avimu a úplně ho tak zmást. Příliš pozdě. Když k němu Randy dojde, Avi se otočí kolem svislé osy a připojí se k němu. Jakýsi nevyslovený protokol určuje, kdy si Randy s Avim potřesou rukama, kdy se obejmou a kdy se budou chovat, jako by se neviděli jen pár minut. Nedávná výměna e-mailů zřejmě představuje virtuální setkání, které odstraňuje nutnost třást si rukama nebo se objímat. "S tím drsným dialogem jsi měl pravdu," je první, co Avi řekne. "Trávíš moc času se Shaftoem a vidíš věci jeho očima. To nebyl pokus poslat ti zprávu, aspoň ne tak, jak to myslí Shaftoe."

"Jak si to teda vykládáš ty?"

"Jak bys založil novou měnu?" zeptá se Avi.

Randy na letištích slýchá dost útržků obchodních rozhovorů od lidí, kteří se neustále baví o tom, jak probíhala ta či ona velká prezentace či kdo je na horké kandidátce těch, kteří by měli nahradit odcházejícího hlavního finančního manažera, nebo něčím podobným. Sám je pyšný, že se pohybuje v mnohem vyšší sféře bytí, jak věří, nebo přinejmenším s Avim rozmlouvá o mnohem bizarnějších věcech. Kráčejí spolu po oblouku vnitřního okruhu SFO. Z restaurace se k nim donese závan sójové omáčky a zázvoru a Randymu se zamlží myšlení, protože si najednou není jistý, na které polokouli to vlastně je.

"Ehm, o tom jsem zrovna moc nepřemýšlel," připustí. "Kvůli tomu to všechno bylo? Založíme novou měnu?"

"Očividně někdo potřebuje založit měnu, která nepůjde hned do háje," odvětí Avi.

"Tohle je nějaký cvičení, jak si zachovat vážnou tvář?" podiví se Randy.

"Copak ty nikdy nečteš noviny?" Avi ho popadne za loket a dotáhne ho ke stánku s novinami. Na několika titulních stránkách jsou články o padajících měnách v jihovýchodní Asii, ale na tom není nic nového.

"Vím, že fluktuace měn je pro Epiphyte důležitá," přizná Randy. "Ale proboha, je to taková nuda, že na to ani nechci myslet."

"Pro ni to rozhodně nuda není," prohlásí Avi a popadne troje různé noviny, jejichž redaktoři se svorně rozhodli dát na titulní stránku stejnou fotografii: roztomilé thajské dítě stojící v míli dlouhé frontě před bankou a zvedající americkou dolarovou bankovku.

"Vím, že pro některý naše zákazníky to hodně znamená," řekne Randy, "akorát jsem si nemyslel, že to bude skutečná obchodní příležitost."

"Nejen o tom hezky přemýšlej," přikáže mu Avi. Odpočítá vlastní dolarovky, zaplatí za noviny a zamíří k východu. Vstoupí do tunelu vedoucího ke garážím. "Sultán má pocit, že -"

"Ty ses teď někdy viděl se sultánem?"

"Hlavně s Pragasuem. Necháš mě domluvit? Rozhodli jsme se zřídit Kryptu, správně?"

"Ano."

"A co je Krypta? Pamatuješ se na její původně stanovenou funkci?"

"Bezpečné, anonymní, neregulované úložiště informací. Informační ráj."

"Jo. Něco velkýho. A předvídali jsme pro ni množství aplikací."

"Máš pravdu," přitaká Randy a vzpomíná na pěknou řádku dlouhých nocí strávených kolem kuchyňských stolů a v hotelových pokojích, kdy sepisovali verze obchodního plánu, které jsou dnes zastaralé a ztracené jako hologramy čtyř evangelií.

"Jednou z možností bylo elektronický bankovnictví. Kruci, dokonce jsme předvídali, že by to mohla být jedna z hlavních aplikací. Ale jakmile se obchodní plán poprvý setká se skutečným trhem - se skutečným světem - najednou začne být jasná spousta věcí. Můžeš si pro svůj produkt představovat půl tuctu potenciálních trhů, ale jak jednou otevřeš dveře, jeden z toho balíku vyletí a začne být tak důležitej, že ti smysl pro dobrý obchody diktuje, abys ty ostatní nechal plavat a soustředil se jenom na něj."

"A tohle se stalo s e-bankovnictvím," hádá Randy.

"Ano. Během porad v sultánově paláci," upřesní Avi. "Předtím jsme si představovali - víš sám dobře, co jsme si představovali. Vždyť jsme byli v místnosti nacpaný chlápkama, co se zajímali výhradně o e-bankovnictví. To byla naše první stopa. A pak tohle!" Zvedne noviny a hřbetem ruky praští do děcka s dolarovkou. "A v tomhle byznyse teďka jsme."

"Jsme bankéři," řekne Randy. Bude si to muset chvíli opakovat, aby tomu uvěřil, jako: "S veškerým úsilím jsme se snažili prosazovat závěry 23. sjezdu strany." Jsme bankéři. Jsme bankéři.

"Banky vydávají vlastní peníze. Vidíš to na těch starých bankovkách ve Smithsonianském muzeu. ‚První národní banka Jižního Zapadákova držiteli poukáže deset vepřových kýt,' nebo tak něco. Muselo to přestat, protože obchod přestal být lokální záležitostí - když jsi vyrazil na Západ nebo kam, potřeboval sis s sebou vzít peníze."

"Ale když jsme on-line, celej svět je lokální," poukáže Randy.

"Jasně. Takže už potřebujem akorát něco, co bude měnu krýt. Zlato by stačilo."

"Zlato? Děláš si srandu? Není to kapku staromódní?"

"Bylo, dokud všechny nepokrytý měny jihovýchodní Asie neskončily v záchodě."

"Avi, zatím jsem, upřímně řečeno, pořád trochu zmatenej. Zřejmě se mi snažíš sdělit, že můj malej výlet do pralesa za zlatem vůbec nebyl náhodnej. Ale jak to zlato použijeme na pokrytí naší měny?"

Avi pokrčí rameny, jako by to byla tak bezvýznamná podrobnost, že se ani nenamáhá vzít ji na vědomí. "Jde jenom o to, uzavřít dohodu."

"Ach bože."

"Ti lidé, co ti poslali zprávu, s náma chtějí obchodovat. Tvůj výlet za zlatem bylo ověření kreditu."

Kráčejí tunelem ke garážím za rozsáhlým klanem jihovýchodních Asiatů se složitými účesy. Možná je to celý zbývající genofond nějaké téměř vyhynulé, v horách žijící menšiny. Věci v obrovských krabicích převázaných duhově růžovým umělým provazem mají naskládané na letištních vozících.

"Ověření kreditu." Randy odjakživa nesnáší, když se dostane tak daleko za Aviho, že už může jen chabě opakovat jeho věty.

"Víš jak, když jste s Charlene kupovali ten dům, se na něj nejdřív musel podívat ten, kdo vám půjčoval peníze?"

"Koupil jsem ho za hotový."

"Fajn, fajn, ale všeobecně, než banka vydá hypotéku na dům, prohlídne si ho. Nemusí to být moc podrobná prohlídka. Prostě nechají nějakýho pracovníka banky projet kolem domu, aby ověřil, že dům existuje a je tam, kde se v

papírech píše, že má být, a tak podobně."

"Takže o tohle při tom mým výletu do džungle šlo?"

"Jo. Někdo z potenciálních, ehm, účastníků na projektu prostě chtěl, aby nám bylo jasný, že to zlato doopravdy vlastní."

"Vážně by mě zajímalo, co v tomhle případě znamená ‚vlastní'."

"Mě taky," přizná Avi. "Snažil jsem se na to přijít." Proto, pomyslí si Randy, se na letišti tak mračil.

"Já si prostě myslel, že ho chtějí prodat," poznamená Randy.

"Proč? Proč by ho prodávali?"

"Aby ho zpeněžili. Aby si mohli koupit nemovitosti. Nebo pět tisíc párů bot. Cokoliv."

Avi se zklamaně zašklebí. "Ach, Randy, dělat narážky na Marcosovy je vážně nedůstojný. Zlato, který jsi viděl, je kapesný ve srovnání s tím, co vykopal Ferdinand Marcos. Lidi, kteří tě poslali na ten výlet do džungle, jsou akorát nohsledi jeho nohsledů."

"Dobře. Bertojakovoláníopomoc," prohlásí Randy. "Očividně mezi náma přeskakujou slova, ale já tomu rozumím čím dál míň."

Avi otevře ústa, aby odpověděl, ale zrovna v té chvíli animisti před nimi spustí poplašné zařízení svého auta. Jelikož ho nedokážou uchlácholit, postaví se kolem auta do kruhu a zubí se na sebe. Avi s Randym zrychlí a zamíří co nejdál od nich.

Po chvíli se Avi zastaví a narovná se, jako by narazil na zeď. "Když už mluvíme o tom, jak někdo něčemu nerozumí," praví, "musíš se spojit s tou holkou, s Amy Shaftoovou."

"Ona se spojila s tebou?"

"Během dvacetiminutovýho telefonickýho rozhovoru navázala silný a věčný pouto s Kiou," sdělí mu Avi.

"Tomu rád věřím."

"Nejde ani tak o to, že se navzájem poznaly. Spíš to vypadá, že se znaly v předchozím životě a jenom se znovu spojily."

"Jo. No a?"

"Kia se teď cítí vázaná poutem povinnosti a cti držet s Amerikou Shaftoovou."

"Všechno to spolu souvisí," usoudí Randy.

"A jako Amyin tak říkajíc citovej agent nebo právník mi dala jasné na srozuměnou, že my, Epiphyte Corporation, Amy dlužíme naši plnou pozornost a zájem."

"A co teda Amy chce?"

"To jsem se taky zeptal," připouští Avi, "a byl jsem kvůli tomu přinucen cítit se hrozně. Ať už my - teda ty - Amy dlužíme cokoliv, je to něco tak jasnýho, že pouhý vyjádření potřeby to vyjádřit slovy je... prostě... vážně..."

"Hnusný. Necitlivý."

"Hrubý. Surový."

"Skutečně průhledná, dětská ukázka nejlacinějšího..."

"Vyhýbání se osobní zodpovědnosti za vlastní odporný zločin."

"Kia nejspíš koulela očima. A tak jako ohrnovala ret."

"Nadechla se, jako by mi chtěla říct, co si o mně myslí, ale pak si to rozmyslela."

"Ne proto, že jsi šéf, ale proto, že bys to nikdy nepochopil."

"Tohle je jedno z těch zel, se kterým se musí smířit a spolknout ho každá dospělá žena na světě."

"Která zná tvrdou skutečnost. Jo," dokončí Randy.

"Jo."

"Fajn, můžeš Kii říct, že potřeby a požadavky její klientky byly sděleny provinivší se straně -"

"Opravdu?"

"Řekni jí, že mi byla jasně naznačena skutečnost, že její klientka má potřeby a požadavky, a že je mi jasný, že míč je na mý straně hřiště."

"Takže zatímco se připravuje odpověď, můžeme přistoupit na zmírnění mezinárodního napětí?"

"Rozhodně. Kia se prozatím může vrátit ke svým běžným povinnostem."

"Díky ti, Randy."

Aviho Range Rover je zaparkovaný v té nejodlehlejší části střechy parkoviště uprostřed asi pětadvaceti prázdných parkovacích míst, vytvářejících jakousi bezpečnostní nárazníkovou zónu. Když jsou zhruba v polovině předpolí, světla auta zablikají a ozve se cvaknutí, jak byl zapojen zvukový systém. "Range Rover nás zachytil na Dopplerově radaru," vysvětluje chvatně Avi.

Range Rover pronese děsivým ozovským hlasem vytočeným na hlasitost hořící buše. "Sleduje vás Cerberus! Prosím, změňte okamžitě směr!"

"Nemůžu uvěřit, žes to koupil," zabručí Randy.

"Dostali jste se do ochranného pole Cerbera! Ustupte. Ustupte," nařizuje Range Rover. "Ozbrojená stráž je v pohotovosti."

"Je to jenom z kryptografickýho hlediska rozumný poplašný systém," namítne Avi, jako by tím celou věc uzavíral. Vyloví řetízek s klíči upevněný k černé polykarbonátové krabičce stejných rozměrů a s řadou čísel, jako má dálkové ovládání k televizi. Zadá dlouhou řadu čísel a utne hlas z auta uprostřed prohlášení, že Randyho s Avim sleduje digitální videokamera citlivá snad i na infračervené světlo.

"Normálně to nedělá," objasňuje Avi. "Musel jsem ho nastavit na maximum."

"Co nejhoršího by se mohlo stát? Někdo by ti ukradl auťák a pojišťovna by ti koupila novej."

"Je mi úplně fuk, jestli ho někdo ukradne. Nejhorší, co by se mohlo stát, by byla bomba v autě nebo, což zase není tak zlý, by mi do něj někdo dal štěnici a uslyšel by všechno, co řeknu."

Avi Randyho doveze přes Svatoondřejský zlom ke svému domu v Pacifice, kde Randy parkuje svůj vůz, pokud je v zámoří. Devorah, Aviho žena, je u doktora na běžné těhotenské prohlídce a všechny děti jsou buď ve škole, nebo je párek ostřílených izraelských chův prohání po okolí. Aviho chůvy mají duše válkou zocelených sovětských výsadkářů v tělech fyzicky vyspělých osmnáctiletých dívek. Dům byl zcela přenechán výchově dětí. Formální jídelna byla proměněna v kasárna pro chůvy s pryčnami sbitými z fošen, salonek zaplnily kolébky a přebalovací stoly a každý čtvereční centimetr podlahy pokryté laciným kobercem ze zbytků je pokrytý vločkami třpytek v různých veselých barvách, které lze odstranit pouze přímou mikrochirurgií jednu vločku po druhé. Avi Randyho nakrmí sendvičem s krůtím boloňským salámem a kečupem na obecně použitelném chlebě. V Manile je ještě příliš časně, aby Randy mohl zavolat Amy a omluvit se za cokoliv, co udělal špatně. Dole pod nimi v Aviho suterénní pracovně vřeští a šustí fax jako pták v plechovce. Na stole je rozložená laminovaná mapa Sierry Leone, pořízená původně CIA, a tu a tam vyčuhuje mezi různými překrývajícími se vrstvami špinavých talířů, novin, omalovánek a návrhů obchodního plánu Epiphyte(2). Na mapě jsou přilepené poznámky. Na každé poznámce je Aviho charakteristickým rukopisem trojbarevně zapsána zeměpisná délka a šířka se spoustou důležitých číslic a upřesnění, co se tam stalo: "5 žen, 2 muži, 4 děti s mačetami - foto:" a pak pořadové číslo z Aviho databáze.

Randy je po jízdě poněkud groggy a vadí mu nevhodné denní světlo, ale po sendviči se jeho metabolismus snaží proniknout do podstaty věci. Naučil se už na těchto záhadných endokrinologických vlnách surfovat. "Budu muset jít," prohlásí a vstane.

"Zase tvůj všeobecný plán?"

"Nejdřív na jih," zabručí Randy a pověrčivě ani nechce vyslovit místo, kde kdysi bydlíval. "Doufám, že ne na dýl než na den. Pak na mně přistane pásmová nemoc jako padající trezor a já se někam zahrabu a asi tak den se budu přes svý nohy koukat na basketbal. Potom zajedu na sever do Palouse."

Avi zvedne obočí. "Domů?"

"Jo."

"Hele, než zapomenu - mohl by ses podívat po informacích o těch Whitemanových, když už jsi tady?"

"Myslíš ty misionáře?"

"Jo. Přišli do Palouse, aby obrátili na víru kajuské Indiány, který byli skvělí jezdci. Měli nejlepší úmysly, ale nechtěně tam zatáhli spalničky. Vyhubili celej kmen."

"Zapadá to vůbec do hranic tvý posedlosti? Nechtěná genocida?"

"Neobvyklý případy jsou nanejvýš užitečný, když nám pomůžou vymezit hranice."

"Uvidím, co o těch Whitemanovejch najdu."

"Smím se zeptat," zastaví ho ještě Avi, "proč. tam jedeš? Na návštěvu u rodinky?"

"Babičku převážejí do léčebny. Její děti se sjíždějí, aby si rozdělily její nábytek a tak podobně, což mi připadá kapku morbidní, ale není to ničí chyba a musí se to udělat."

"Hodláš se toho zúčastnit?"

"Hodlám se tomu vyhýbat, jak jen to půjde, protože to nejspíš skončí hádkou mezi ženskýma. Ještě za celý roky spolu nebudou členové rodiny mluvit kvůli tomu, že nedostali máminu kredenc od Gomera Bolstrooda."

"Co je to s vámi Anglosasy a nábytkem? Nemohl bys mi to vysvětlit?"

"Jedu tam, protože jsme v kufříku v potopený nacistický ponorce v Palawanským příkopu našli kus papíru, na kterým stojí: ‚WATERHOUSE - LEVANDULOVÁ RŮŽE.'"

Avi se zatváří zmateně, což Randyho velice uspokojí. Vyjde nahoru, nastoupí do auta a podél pobřeží po překrásné, pomalé silničce odjede k jihu.

VARHAHY

Libido Lawrence Waterhouse je bolestí a otokem brady potlačeno asi na týden. Pak se do popředí protlačí bolest a otok v jeho rozkroku a on začne probírat vzpomínky na taneční zábavu a přemýšlet, jestli s Mary cCmndhdovou udělal nějaký pokrok.

Jednou v neděli se znenadání probudí ve čtyři hodiny ráno, od bradavek po kolena pokrytý lepkavou vrstvou. Rod naštěstí tvrdě spí, takže pokud Waterhouse ze sna sténal nebo vykřikoval nějaká jména, nejspíš o tom nic neví. Waterhouse se pokouší očistit, aniž by nadělal příliš velký hluk. Nechce ani pomyslet na to, jak vysvětlí stav povlečení Té, která je bude prát. "Bylo to úplně nevinný, paní McTeagueová. Zdálo se mi, že jdu v pyžamu dolů a Mary sedí v salonku v tý svý uniformě a popíjí čaj. Pak se otočila, podívala se mi do očí, a já se prostě neovládl a ááááÁÁÁÁÁCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! UCH! A potom jsem se probudil a koukněte se na tu hrůzu."

Paní McTeagueová (a ostatní staré dámy jako ona po celém světě) pere prádlo jen proto, že je to její role v obrovském Spiknutí za účelem ovládnutí ejakulace, které, jak si Waterhouse opožděně uvědomuje, ovládá celou planetu. Bezpochyby má dole ve sklepě vedle mandlu tabuli, kde si zapisuje frekvenci a rozsah ejakulací svých čtyř nájemníků. Informace poté odesílá nějaké Bletchley Parku podobné organizaci někde (Waterhouse předpokládá, že je zamaskovaná jako velký ženský klášter ve státě New York), kde stroje Electrical Till Corporation sestavují údaje z celého světa do tabulek, vytištěné výsledky jsou hromaděny na vozících, které jsou rozváženy do úřadoven vyšších kněžek spiknutí, oděných do silně naškrobených bílých rouch s vyšitým znakem spiknutí: penisem chyceným do mandlu. Kněžky údaje pečlivě prostudují, povšimnou si, že Hitler pořád žádnou ejakulaci nemá, a pohovoří si o tom, jestli, kdyby ho to nechali udělat, by se trochu neuklidnil nebo by mu to jen dovolilo zbláznit se ještě víc. Potrvá celé měsíce, než se na vrcholu seznamu objeví jméno Lawrence Pritchard Waterhouse, a další měsíce, než budou do

Brisbane odeslány příslušné rozkazy - nicméně i pak by ho mohly rozkazy odsoudit k tomu, že bude muset čekat další rok, než se mu ve snu znovu objeví Mary cCmndhdová s hrníčkem čaje.

Paní McTeagueovou a ostatní členky SZÚOE (jakož i Mary cCmndhdovou a v podstatě všechny ostatní mladé ženy) povětrné ženštiny, prostitutky a bordely neurážejí z náboženských důvodů, nýbrž proto, že mužům poskytují útočiště, kde můžou ejakulovat nekontrolovaně, nezměřitelně a bez řádného dohledu. Prostitutky jsou přeběhlice, kolaborantky.

To vše Waterhousovi táhne hlavou, když mezi čtvrtou a šestou hodinou ranní leží v mokré posteli a s křišťálovou jasností, jaké dosáhne výhradně po dobrém nočním spánku a vyventilování několikatýdenní produkce spermatu, přemýšlí o svém místě na světě. Dorazil na rozcestí.

Včera v noci, než si šel lehnout, si Rod vyleštil boty a oznámil mu, že zítra ráno musí brzy vstávat kvůli návštěvě kostela. Waterhouse, jenž na Qwghlmu strávil nejeden sabat tím, že se krčil a červenal pod zamračenými pohledy místních, které zřejmě rozčilovalo, že i v den odpočinku pracuje u svého Huff Duffu, ví, co to znamená. Viděl je, jak se v neděli ráno loudají do té své morbidní, tisíc let staré kaple z černého kamene na svou tříhodinovou bohoslužbu. Kruci, Waterhouse dokonce několik měsíců v jedné qwghlmské kapli bydlel. Její šero prostoupilo celou jeho bytostí.

Jít do kostela s Rodem by znamenalo poddat se SZÚOE a stát se jejich přisluhovačem. Druhou možností je bordel.

Přestože v kostelech vyrostl a vychovali ho kostelní lidé, Waterhouse (jak musí být v této chvíli nad slunce jasné) jejich přístup k sexu nikdy nepochopil. Proč jsou tak posedlí tímhle jediným problémem, když je tu spousta dalších, jako vraždy, války, bída a mor?

Nakonec na to přijde: kostely jsou jen další odvětví SZÚOE. A když horují proti sexu, ve skutečnosti se snaží zajistit, aby se všichni mladí lidé řídili programem SZÚOE.

O co tedy SZÚOE vlastně usiluje? Waterhouse zírá do stropu, který začíná být pomalu vidět, jak na západě nebo na severu nebo kde sakra na jižní polokouli vychází slunce. Rychle si probere inventář světa a zjistí, že SZÚOE v podstatě řídí celou planetu v dobrých i zlých staletích. Že všichni úspěšní a vážení muži jsou přisluhovači SZÚOE nebo jsou aspoň tak vystrašení, že to předstírají. Nečlenové SZÚOE žijí na okraji společnosti jako prostitutky nebo byli zahnáni hluboko do podzemí a musejí vynakládat ohromné množství času a energie, aby si udrželi krytí. Když se podvolíte a stanete se posluhovačem SZÚOE, budete mít práci, rodinu, děti, majetek, dům, dušené maso, čisté povlečení a úctu všech ostatních přisluhovačů SZÚOE. Musíte platit formou chronického neutuchajícího sexuálního podráždění, jehož vás může zbavit podle svého přání a chuti jediná osoba, osoba určená pro tuto roli SZÚOE: vaše manželka. Na druhou stranu, když SZÚOE a jeho činnost odmítnete, z povahy věci samozřejmě nemůžete mít rodinu a vaše pracovní možnosti se omezí na povolání pasáka, gangstera a námořníka na doživotí.

Sakra, není to ani tak špatné spiknutí. Staví kostely a univerzity, vzdělávají děti, dávají do parku houpačky. Občas přivodí nějakou tu válku a zabijou deset nebo dvacet milionů lidí, ale to je jenom kapka v moři ve srovnání třeba s chřipkou - proti níž SZÚOE bojuje tím, že všechny nutí umývat si ruce a zakrývat si ústa při kašlání.

Budík. Rod vyskočí z postele, jako by přišel japonský letecký útok. Waterhouse ještě chvíli civí do stropu a váhá. Ale stejně ví, kam půjde, a nemá smysl dál plýtvat časem. Půjde do kostela, a ne tak úplně proto, že odvrhl satana a jeho dílo, ale proto, že chce píchat Mary. Skoro sebou trhne, když (si v duchu) tu strašně znějící věc řekne. Zvláštní na kostele však je, že poskytuje speciální kontext, v jehož rámci je naprosto v pořádku chtít píchat Mary. Dokud bude chodit do kostela, může chtít píchat Mary, jak často bude chtít, může myšlením na píchání Mary strávit všechen čas, v kostele i mimo něj. Může jí dokonce sdělit, že ji chce píchat, pokud najde nějaký méně přímý způsob, jak se vyjádřit. A jestli skočí do jisté obruče (zlaté), bude dokonce moct Mary píchat doopravdy a bude to naprosto přijatelné - a vůbec se nebude muset cítit provinile nebo zahanbeně.

Vykulí se z postele, čímž poleká Roda, jenž (poněvadž je příslušník nějakého pralesního komanda) se nechá snadno polekat. "Budu píchat tvou sestřenici, dokud se postel nezbortí v hromadě třísek," oznámí mu Waterhouse.

Ve skutečnosti pronese: "Půjdu s tebou do kostela." Tady se Waterhouse, jelikož je kryptolog, pouští do tajné šifry. Používá nově vymyšlenou šifru, kterou zná jen on sám. Pokud bude šifra někdy prolomena, ocitne se Waterhouse ve velikém nebezpečí, což však není možné, protože existuje její jediná kopie a tu má v hlavě. Turing možná je dost šikovný, aby ji rozbil, jenomže on je v Anglii a navíc je na Waterhousově straně, takže to nikomu neprozradí.

O pár minut později sejdou Waterhouse s cCmndhdem ze schodů a zamíří do "kostela", což ve Waterhousově šifře znamená "velitelství tažení za účelem píchání Mary 1944".

Když vyjdou do chladného ranního vzduchu, slyší, jak se paní McTeagueová hrne do jejich pokoje, aby jim svlékla povlečení a prohlédla ho. Waterhouse se usměje, protože si vzpomene, že mu právě něco prošlo. Zatracující a zdrcující důkaz nalezený na jeho povlečení krásně anuluje fakt, že vstal časně a šel do kostela.

Čeká setkání a společnou modlitbu ve sklepě koloniálu, ale ukáže se, že Vnitřní Qwghlmané byli do Austrálie vysídleni v celých houfech. Mnoho z nich se usadilo v Brisbane. Ve městě se jim podařilo zbudovat kostel Sjednocené církve z hrubě otesané béžové opuky. Kostel by byl velký, solidní, téměř opulentní, kdyby nestál přímo naproti kostelu Univerzální církve, který je dvakrát větší a z hlazeného vápence. Po širokých, časem zčernalých schodech do kostela Univerzální církve vstupují Vnější Qwghlmané, oblečení do zarputilé černé a šedé, a často je vidět námořní uniforma. Občas někdo z nich otočí hlavu a vrhne přes ulici nesouhlasný pohled na Vnitřní Qwghlmany, kteří jsou oblečení podle roční doby (v Austrálii je zrovna léto) nebo v uniformách pozemního vojska. Waterhouse pozná, že ve skutečnosti je štve hudba vycházející z kostela Sjednocené církve, kdykoliv se otevřou červeně nalakovaná vrata. Sbor cvičí a varhany hrají. I ze vzdálenosti půlky bloku Waterhouse pozná, že s nástrojem je něco v nepořádku.

Pohled na Vnitřní Qwghlmanky v pastelových šatech a s barevnými čepci je uklidňující. Takhle nevypadají lidé oddávající se lidským obětem. Waterhouse se snaží o pružný krok, jako by tam opravdu chtěl být. Pak si vzpomene, že tu opravdu chce být, protože to všechno patří k plánu, jak píchat Mary.

Všichni v kostele mluví qwghlmsky, zdraví se a říkají hezké věci Rodovi, jehož si očividně považují. Waterhouse

nemá tušení, co povídají, a uklidňuje ho, že většina z nich taky ne. Zamíří hlavní uličkou kostela a očí upírá na oltář a nádherně pějící sbor za ním. Ve sboru je Mary, mezi altistkami, a procvičuje ty svoje dudy, atraktivně orámované saténovou štolou uniformy sboru. Nad a za sborem roztahují svá zašlá křídla staré píšťalové varhany, připomínající vycpaného orla ležícího nějakých padesát let na vlhké půdě. Astmaticky sípou a syčí a při stisknutí jistých kláves vydávají podivné, disharmonické drnčení. To se stává, když se nedovírá záklopka, a říká se tomu nepřetržitý tón. Waterhouse ví o nepřetržitých tónech všechno.

Bez ohledu na patetické varhany je sbor fantastický, a zrovna když Waterhouse vkročí do uličky a říká si, jestli jeho erekce není moc vidět, blíží se ke vzrušujícímu šestihlasému vyvrcholení. Vitráží v rozetě nad varhanami pronikne sluneční paprsek a připíchne Waterhouse svým barevným světlem. Nebo to tak možná působí, protože Waterhouse už to má všechno v hlavě sesumírované.

Spraví ty varhany. Projekt bude mít jisté vedlejší výhody i pro jeho vlastní orgán, jednopíšťalový nástroj, který pozornost potřebuje stejně naléhavě.

Ukáže se, že stejně jako všechny etnické skupiny, které byly dlouho potlačované, i Vnitřní Qwghlmané mají úžasnou hudbu. Nejen to, oni mají v kostele i zábavu. Pastor má dokonce smysl pro humor. Je to ten nejsnesitelnější druh kostela na světě. Waterhouse skoro nedává pozor, protože musí hodně zírat: nejdřív na Mary, pak na varhany (když se snaží přijít na to, jak jsou sestavené), a poté zase chvíli na Mary.

Po bohoslužbě je rozhořčený a uražený, když ho, naprostého cizince a Yankeeje do morku kostí, nechtějí zdejší mocnosti nechat vytrhat panely a strčit nos do vnitřních funkcí varhan. Pastor umí dobře posoudit charakter - na Waterhousův vkus trochu moc dobře. Varhaník (a tudíž konečná autorita ve věcech varhanních) vypadá, jako by ho sem převezli na první lodi odsouzenců, když byl u londýnského trestního soudu v Old Bailey odsouzen za to, že mluvil příliš nahlas, narážel do věcí, nezavazoval si správně tkaničky a měl tolik lupů, že to podle nepsaných zákonů společnosti uráželo důstojnost královny i Impéria.

To vše vede k nesnesitelnému napětí a složité poradě ve třídě nedělní školy vedle kanceláře pastora, jenž se jmenuje Rev. Dr. John Mnrh. Je to podsaditý, rudolící chlapík, jenž by měl očividně radši hlavu v bečce piva, ale tohle všechno snáší, neboť to prospívá jeho nesmrtelné duši.

Porada se nevyhnutelně změní v místo, kde může varhaník, pan Drkh, vyjádřit svůj názor na záludnost Japonců, proč byl vynález rovnoměrně temperovaného ladění špatný nápad a jak je veškerá hudba od té doby složená jen opovrženíhodným kompromisem, na Generálovy ryzí kvality, na numerologický význam délky různých varhanních píšťal, jak lze nadměrné libido amerických vojáků kontrolovat jistými potravinovými doplňky, jak se znepokojivé, překrásné melodie tradiční qwghlmské hudby zvlášť nehodí pro temperované ladění, jak královi prohnaní němečtí příbuzní kují pikle, aby převzali moc nad Impériem a předali ho Hitlerovi, a hlavně a převážně na Johanna Sebastiana Bacha, jenž byl podle něj špatný hudebník, ještě horší skladatel, zloduch a sukničkář a figurka celosvětového spiknutí se sídlem v Německu, které v posledních několika stech letech pomalu získává vládu nad světem s použitím rovnoměrně temperovaného ladění jako jakési nosné vlny, na níž lze ideje (mající původ u bavorských iluminátů) vyslat do mozku každého, kdo poslouchá hudbu - a zvlášť tu Bachovu. A - mimochodem - jak by bylo možné toto spiknutí porazit hraním a posloucháním tradiční qwghlmské hudby, která je, pokud to zatím zcela neobjasnil, naprosto nekompatibilní s celým temperovaným laděním díky své znepokojivé a překrásné, avšak numerologický dokonalé stupnici.

"Vaše nápady ohledně numerologie jsou velice zajímavý," pronese Waterhouse nahlas, čímž pana Drkha srazí z rétorické silnice. "Já jsem studoval s doktory Turingem a von Neumannem na Ústavu pokročilých studií na Princetonu."

Otec John se náhle probudí a pan Drkh se zatváří, jako by ho právě do beder zasáhla kulka velkého kalibru. Je jasné, že pan Drkh za sebou má dlouhou kariéru nejpodivínštější osoby v každé místnosti, avšak ta se právě hroutí v plamenech.

Waterhouse obvykle všechno nevybalí takhle najednou, ale je unavený, nasraný, nadržený a tohle je krucinál válka a občas to musíte udělat. Vyleze na stupínek, popadne křídu a začne do tabule šít rovnicemi jako protiletadlovým dělem. Jako odrazový můstek použije temperované ladění a odsud pokračuje do nejhlubší říše pokročilé teorie čísel, znenadání se kruhem vrátí ke qwghlmské modální stupnici, jen aby je udržel v napětí, a s řevem se znovu vrhne do teorie čísel. Mezitím dokonce zakopne o nějaký zajímavý materiál, který, pokud ví, ještě nebyl publikován, a tak na pár minut odbočí od úplných blbostí, aby to prozkoumal, a skutečně dokáže něco, o čem si myslí, že by se to nejspíš dalo publikovat v matematickém časopise, pokud se dostane k tomu, aby to pořádně zapsal. To mu připomene, že mu vlastně mozek funguje docela dobře, když nedávno ejakuloval, což na oplátku jen přileje oleje do ohně jeho odhodlání vyřešit tu věc s pícháním Mary.

Nakonec se obrátí a poprvé se lekne. Otec John i pan Drkh jsou zaražení.

"Předvedu vám to!" vyhrkne Waterhouse, vyrazí z místnosti a ani se neohlédne. V kostele dojde ke klaviatuře, sfoukne z ní lupy a stiskne hlavní spínač. Elektrické motory někde za zástěnou naskočí a nástroj si začne stěžovat a kňučet. Nevadí - nebude to slyšet. Přelétne pohledem řady kláves - ví, co tyhle varhany mají, protože si je poslechl a rozložil. Začne vytahovat rejstříky.

Teď jim ukáže, jak může i Bach znít, zahraný na varhany pana Drkha, pokud zvolíte správnou tóninu. Otec John a pan Drkh jsou zrovna v polovině uličky, když Waterhouse spustí otřepanou tokátu a fugu v d-moll, akorát že ji transponuje do cis-moll, protože (podle velmi elegantního výpočtu, který ho napadl, zrovna když běžel kostelní uličkou) by to takhle mohlo znít dobře i v pošahaném ladicím systému pana Drkha.

Transpozice je zprvu složitá, stiskne pár špatných kláves, ale pak na to přijde a přejde od tokáty k fuze s ohromnou vervou a sebedůvěrou. Když Waterhouse využije i píšťaly, které nebyly použity celá desetiletí, vyletují z nich oblaka

prachu a myších bobků. Většina jsou velké, hlučné rejstříky, které je těžké vyladit. Waterhouse cítí, jak měchy ze všech sil pumpují, aby s tímto neslýchaným požadavkem na energii udržely krok. Z přidušených píšťal vyvrhávaný prach poletuje vzduchem a chytá světlo pronikající sem rozetou a kůr zalévá jasná záře. Waterhouse mine pár pedálů, zlomyslně si skopne hrozné polobotky a začne šlapat na pedály bosky, jako to dělával ve Virginii. Dráhu basů je možné na dřevěných pedálech sledovat v krvi z jeho popraskaných puchýřů. Tohle děťátko má v pedálech několik hnusných dvaatřicetistopových rejstříků, skutečných zemětřasů, pravděpodobně sem umístěných zvláště k tomu, aby dráždily Vnější Qwghlmany naproti přes ulici. Nikdo z návštěvníků kostela ještě neslyšel tyto rejstříky v akci, ale Waterhouse je nyní využije a pálí akordy jako salvy z děl bitevní lodi Iowa.

Během celé bohoslužby, kázáni a čtení z Písma a modliteb, když zrovna nemyslel na píchání Mary, myslel na to, jak spraví tyhle varhany. V duchu se vracel k varhanám, na nichž pracoval ve Virginii, vzpomínal, jak záklopky umožňovaly vzduchu proudit do různých řad píšťal a jak klávesy aktivovaly všechny takto uschopněné píšťaly. Zatímco se protlouká koncem věty, zvedne se mu vršek lebky, dovnitř proniká prosvítající červené světlo a on v duchu vidí celé varhany jako na rysu. Rys se změní v trochu jiný stroj - varhany poháněné elektřinou s řadami elektronek tady a mřížkou relé támhle. Už má odpověď na Turingovu otázku, na otázku, jak vzít vzorec binárních údajů a schovat ho do obvodů myslícího stroje, aby jej bylo možné později zase vytáhnout.

Už ví, jak vyrobit elektrickou paměť. Musí Alanovi okamžitě napsat dopis!

"Promiňte," řekne a vyběhne z kostela. Cestou ven se otře o malou, mladou ženu, která tam už nějakou dobu stála a zírala na jeho výstup. Až když je několik bloků daleko, uvědomí si dvě věci: že jde po ulici bos a že ta mladá žena byla Mary cCmndhdová. Bude se muset vrátit později, vzít si boty a možná ji opíchat. Ale všechno hezky popořádku.

DOMOV

Randy otevře oči a probere se ze zlého snu, v němž padal. Jel autem po Pacifické pobřežní dálnici, když se stalo něco s řízením. Auto začalo kličkovat, nejdřív ke kolmé skále nalevo a pak k prudkému srázu končícímu obrovskými rozeklanými skalisky, vyčnívajícími z vysokých vln napravo. Přes dálnici se nonšalantně kutálely balvany. Nemohl řídit, zastavit se mohl jedině tak, že otevře oči.

Leží ve spacáku na leštěné javorové podlaze, která není vodorovná, a proto se mu zdálo, že padá. Z konfliktu oka a vnitřního ucha dostane tělo křeč. Musí se oběma rukama opřít o podlahu.

America Shaftoová, v džínách a bosá, sedí v modrém světle dopadajícím z okna, z popraskaných rtů jí trčí vlásenky a prohlíží si obličej v rovnoramenném trojúhelníku zrcadla, jehož ostré hrany jí prohýbají růžovou kůži na prstech, aniž by ji pořezaly. V prázdném okenním rámu visí síť olověných rámečků a v mezerách dosud vězí několik kosočtverců skla. Randy zvedne hlavu a podívá se dolů do rohu místnosti, kde zahlédne hromadu smetených střepů. Překulí se a vyhlédne ze dveří přes chodbu do bývalé Charleniny pracovny. O matraci se tam dělí Robin a Marcus Aurelius Shaftoovi a na podlaze vedle sebe mají úhledně rozloženou brokovnici, ručnici, několik velkých černých policejních baterek, bibli a učebnici matematiky.

Zoufalá snová panika, potřeba někam jít a něco dělat, odeznívá. Randy leží ve svém zničeném domě a poslouchá šustění kartáče v Amyiných vlasech a praskání statické elektřiny a zažívá jednu z klidnějších chvil.

"Už jsi připravený vyrazit?" zeptá se Amy.

Naproti přes chodbu se jeden ze Shaftoovic chlapců posadí, aniž by nadělal sebemenší hluk. Druhý otevře oči, zvedne hlavu, prohlédne si zbraně, svítilny a Písmo a zase se uvolní.

"Na dvoře hoří oheň," pokračuje Amy, "a vaří se voda. Myslela jsem, že použít krb by nebylo bezpečný."

Všichni šli včera večer spát v šatech. Stačí jen obout si boty a vymočit se z okna. Shaftoovi se pohybují rychleji než Randy ne proto, že mají jistější krok, ale proto, že tento dům nikdy neviděli, když stál rovně a byl v pořádku. Randy tu však bydlel celá léta a jeho mozek si myslí, že se tu vyzná. Když si šel večer lehnout, nejvíc ze všeho se bál, že bude muset uprostřed noci sejít dolů. Dům míval překrásné točité schodiště, které se ale poskládalo do suterénu. Včera večer, když na trávník vytáhli nákladňák a jeho světla namířili přímo do oken (v jejichž prasklinách, mezerách a fasetách se světlo úchvatně odráží), dokázali slézt do suterénu a najít deset stop dlouhý vysouvací hliníkový žebřík, po kterém se dostali nahoru. Žebřík vytáhli za sebou jako padací most, takže i kdyby dolů pronikli drancovníci, Shaftoovi chlapci by se mohli posadit na vrcholku bývalého schodiště a klidně je postřílet dlouhými ručnicemi (včera večer a potmě to Randymu připadalo věrohodné, ale nyní mu to přijde spíš jako balíkovské snění).

Amy ze sloupků ze zábradlí verandy udělala na dvoře hezkou hranici. Několika dobře mířenými dupy srovná pomačkanou pánev do použitelného tvaru a uvaří ovesnou kaši. Shaftoovi hoši naházou všechno, co vypadá jakž takž použitelně, dozadu na nákladňák a zkontrolují olej ve své nadupané káře.

Všechny Charleniny věci jsou už v New Havenu. Přesněji řečeno v domě doktora G. E. B. Kivistika. Velkoryse jí nabídl, že tam může zůstat, dokud si nenajde dům. Randy předpovídá, že už nikdy neodejde. Všechny Randyho věci jsou v Manile nebo v Aviho suterénu a všechny věci, o něž se vede spor, jsou ve skladišti na kraji města.

Randy včera většinou jezdil po městě, aby zjistil, jestli jsou různí staří kamarádi v pořádku. Amy jela s ním, protože ji zajímala prohlídka jeho bývalého života, a ze společenského hlediska věci nevypočitatelně zkomplikovala. V každém případě se do domu vrátili až po setmění, takže teď teprve má Randy příležitost prohlédnout si škody v denním světle. Obchází dům kolem dokola, pobavený, až se téměř hihňá, jak dokonale je dům zničený, fotí si ho jednorázovým foťákem, který si vypůjčil od Marka Aurelia Shaftoa, a snaží se zjistit, jestli nezůstalo něco, co by mohlo mít nějakou hodnotu.

Kamenné základy domu vyčnívají tři stopy nad zem. Na nich byly postavené dřevěné stěny, ale nebyly k základům upevněné (běžná praxe za starých časů; Randy to měl v době, kdy vypadl z města, na seznamu věcí, které chce do příštího zemětřesení spravit). Když včera ve 14.16 začala země oscilovat ze strany na stranu, základy se pohybovaly zároveň s ní, ale dům chtěl zůstat, kde byl. Nakonec se kamenná zeď vysunula zpod dřevěné a jeden roh domu klesl o

tři stopy níž. Randy by pravděpodobně dokázal odhadnout množství kinetické energie, již dům při pádu získal, a převést ji na ekvivalent liber dynamitu nebo na pohyb bourací koule, ale to by bylo zbytečné, protože účinek vidí sám. Řekněme jen, že když roh dopadl na zem, byla to pořádná rána. Podlahové nosníky se všechny sklopily do vodorovná jako dominové kostky. Okenní a dveřní otvory se vmžiku změnily v kosodélníky, takže se rozbila všechna skla a zvlášť všechny vitráže to rozlámalo na kusy. Schodiště se propadlo do suterénu. Komín, který už nějakou dobu potřeboval srovnat, rozházel cihly po celém dvorku. Většina trubek se zkroutila, což znamená, že se nedá topit, protože v domě se používaly radiátory. Omítka všude opadala z lišt a kumulativní tuny staré omítky vybuchly ze stěn a stropů a smíchaly se s vodou z prasklých trubek, čímž vznikla šedá břečka tuhnoucí ve spodních rozích místností. Ručně dělané italské kachličky, které Charlene vybrala pro koupelny, jsou ze tří čtvrtin polámané. Ze žulové linky v kuchyni jsou propojené tektonické systémy. Několik větších přístrojů vypadá opravitelně, ale o jejich vlastnictví se stejně vedly spory.

"Je to na stržení, pane," poznamená Robin Shaftoe. Celý život strávil v nějakém tennesseeském horském městečku a bydlel v přívěsech a srubech, ale v nemovitostech se vyzná natolik, aby to poznal.

"Chtěl jste něco ze suterénu, pane?" zeptá se Marcus Aurelius Shaftoe.

Randy se zasměje. "Je tam kartotéka... počkejte!" položí ruku Markovi na rameno, aby mu zabránil vrhnout se do domu a jako Tarzan seskočit do schodištní šachty. "Chtěl jsem ji, protože je v ní účet za každou penci, co jsem kdy do tohohle domu vložil. Víte, když jsem ho kupoval, byla to úplná barabizna na spadnutí. Něco jako teď. Možná ne v tak hrozným stavu."

"Photřebujete thy papíry kvůlivá rhozvodu?"

Randy si trochu rozčileně odkašle. Už pětkrát jim vysvětloval, že se s Charlene nikdy neoženil a že to není rozvod. Ale představa soužití se ženou, s níž muž není oddán, je pro tennesseeskou větev Shaftoů natolik trapná, že ji prostě nedokážou přijmout, a tak pořád mluví o "bhývalé žheně" a "rhozvodu".

Robin si všimne jeho váhání a dodá: "Nebho phro phojišťovnu?"

Randy se rozesměje, kupodivu od srdce.

"Mhěl jste phojištění, ne, pane?"

"V těchhle končinách pojištění proti zemětřesení uzavřete dost těžko."

Shaftoové si poprvé uvědomí, že včera ve 14.16 Randyho cena spadla o nějakých tři sta tisíc dolarů. Odejdou a nechají ho zdokumentovat si tu ztrátu.

Objeví se Amy. "Kaše je hotová," ohlásí.

"Fajn."

Se zkříženýma rukama se postaví vedle něj. Město je strašidelně tiché: elektřina nefunguje a po ulicích skoro nikdo nejezdí. "Mrzí mě, že jsem tě vytlačila ze silnice."

Randy se podívá na svou acuru. Vysoko na levém zadním blatníku je rýha, kde ho nárazník Amyina nákladáku nabral zezadu, a pravý přední nárazník je pomačkaný, jak vrazil do zaparkovaného Fordu Fiesta. "Nelam si s tím hlavu."

"Kdybych to věděla - Jéžiš. Poslední, co potřebuješ, je účet za opravu karosérie. Já to zaplatím."

"Vážně, nelam si s tím hlavu."

"Totiž..."

"Amy, vím moc dobře, že moje pitomá kára je ti naprosto ukradená, a když předstíráš opak, je to vidět."

"Máš pravdu. Ale mrzí mě, že jsem si špatně vyložila situaci."

"To je moje chyba," namítne Randy. "Měl jsem ti vysvětlit, proč sem jedu. Proč sis sakra vůbec pronajímala náklaďák?"

"Na sanfranciským letišti už žádný normální auta neměli. V Moscone Center je nějaký velký kongres. Tak jsem předvedla jistou přizpůsobivost.34"

"Jak se ti kruci podařilo dostat se sem tak rychle? Myslel jsem, že sedím v posledním letu z Manily."

"Dojela jsem na NAIA jen pár minut po tobě, Randy. Tvůj let byl plný. Dostala jsem se na další let do Tokia. Myslím, že moje letadlo ve skutečnosti odstartovalo dřív než to tvoje."

"Moje se zdrželo na zemi."

"Pak jsem na Naritě prostě nasedla na první let na SFO. Přistáli jsme pár hodin po vás. Takže jsem byla překvapená, že jsme sem dojeli zároveň."

"Zastavil jsem se u kamaráda. A jel jsem po vyhlídkový trase." Randy zavře oči a vzpomene si na uvolněné balvany na Pacifické pobřežní dálnici a silnici třesoucí se pod pneumatiky jeho acury.

"Víš, když jsem uviděla tvoje auto, měla jsem pocit, že je se mnou bůh nebo tak něco," vysvětluje Amy. "Nebo s tebou."

"Bůh se mnou byl. Jak jsi na to přišla?"

"Nejdřív ze všeho ti musím říct, že jsem z Manily neodletěla kvůli starostem o tebe, ale protože jsem měla hrozný vztek a chtěla jsem ti prostě předhodit tvoje koule na talíři."

"To mi došlo."

"Vlastně mi ani není jasný, jestli z nás dvou může být pár. Ale ty ses ke mně začal chovat způsobem, který mi naznačil jistý zájem z tvý strany, takže máš určitý závazky." Amy se najednou naštve a začne přecházet po dvoře. Shaftoovi hoši ji ostražitě pozorují od misek s kouřící kaší, připravení vrhnout se do akce a strhnout ji na zem, kdyby snad vypěnila natolik, že se přestane ovládat. "Bylo by prostě... naprosto... nepřijatelný, abys mi takhle přednesl svou žádost a potom si odletěl a muchloval se s tou svou kalifornskou husičkou, aniž bys nejdřív přišel za mnou a neprošel jistýma formalitama, což by sice bylo složitý, ale já doufám, že jsi dost velký chlap, abys to zvládl. Mám pravdu?"

"Naprostou. Nikdy bych neřekl opak."

"Takže si umíš představit, jak to vypadalo."

"Asi jo. Za předpokladu, že mi vůbec nevěříš."

"To mě fakticky mrzí, ale řeknu ti, že během letu jsem si pomalu začala myslet, že to není tvoje chyba, že se ti ta Charlene nějak dostala pod kůži."

"Co tím myslíš, dostala pod kůži?"

Amy se zahledí do země. "Nevím, musí nad tebou mít nějakou moc."

"Neřekl bych." Randy si povzdechne.

"Každopádně jsem si myslela, že se chystáš udělat obrovskou, hloupou chybu. Takže když jsem nastupovala na to letadlo v Tokiu, chtěla jsem tě jenom najít a..." Zhluboka se nadechne a v duchu napočítá do deseti. "Jenomže když jsem vystupovala, byla jsem úplně posedlá tou odpornou představou, jak se chceš dát zase dohromady s tou ženskou, která pro tebe zcela očividně není dost dobrá. A měla jsem pocit, že by to pro tebe byl nešťastný výsledek. A myslela jsem si, že už je pozdě s tím něco udělat. A tak, když jsem dojela do města a zabočila za roh a uviděla přímo před sebou tvoji acuru a tys zrovna mluvil do mobilu -"

"Nechával jsem ti zprávu na záznamníku v Manile," ohradí se Randy. "Vysvětloval jsem, že jsem sem přijel jenom vyzvednout nějaký papíry a že před pár minutama došlo k zemětřesení, takže to možná chvilku potrvá."

"No, já neměla čas kontrolovat zprávy, který se na můj záznamník dostaly moc pozdě, aby mohly být užitečný" opáčí Amy, "a tak jsem musela jednat podle neúplných informací, protože se nikdo neobtěžoval mi něco sdělit."

"No a..."

"Měla jsem pocit, že bych si měla zachovat chladnou hlavu."

"A proto jsi mě vytlačila ze silnice?"

Amy se zatváří poněkud zklamaně. Promluví trpělivým hlasem učitelky z mateřské školky. "Víš, Randy, jen se na chvíli zamysli nad prioritama. Viděla jsem, kterým směrem jedeš."

"Spěchal jsem, abych zjistil, jestli jsem úplný žebrák, nebo jenom na mizině."

"Ale protože jsem měla o situaci neúplný informace, myslela jsem, že spěcháš do náruče tý svý chudinky Charlene. Jinými slovy, že tě emocionální stres ze zemětřesení mohl pohnout k - kdo ví, třeba ke vztahu s ní."

Randy stiskne rty a prudce se nadechne nosem.

"Ve srovnání s tím pro mě není kus kovu zase tak důležitý. Pochopitelně vím, že spousta lidí by se držela stranou a nechala toho, na kom jim záleží, udělat nějakou obrovskou pitomost, jen aby všichni zúčastnění mohli odjet vstříc bídný a citově zpackaný budoucnosti v dokonale nablýskaných auťácích."

Randy může jenom vyvrátit oči. "Mrzí mě, že jsem na tebe tak vyletěl, když jsem vystoupil z auta."

"Vážně? A pročpak? Měl bys být naštvaný, když tě řidič náklaďáku vytlačí ze silnice."

"Nevěděl jsem, kdo jsi. A v týhle souvislosti jsem tě nepoznal. Nenapadlo mě, že bys udělala to, cos udělala s těma letadlama."

Amy se zasměje - potrhlým, poťouchlým způsobem, který tu není zcela na místě. Randy je zmatený a poněkud podrážděný. Amy se na něj vědoucně zadívá. "Vsadím se, že na Charlene jsi nikdy nevyletěl."

"To je pravda," přizná Randy.

"Vážně ne? Za celý ty roky?"

"Když jsme měli problém, promluvili jsme si o tom."

Amy frkne. "Vsadím se, že jste měli vážně nudný -" Zarazí se.

"Nudný co?"

"Zapomeň na to."

"Hele, myslím, že v dobrým vztahu musíš mít způsob, jak vyřešit problémy, který se můžou naskytnout," říká Randy rozumně.

"A vsadím se, že nabořit ti auto za vhodný způsob nepovažuješ."

"V souvislosti s tím mě napadá pár problémů."

"A vsadím se, že způsoby, jak jste s Charlene řešili problémy, byly náramně sofistikovaný. Žádný z vás nikdy nezvedl hlas. Nikdy jste jeden druhýmu nenadávali."

"Nerozbíjeli jsme auta."

"Jo. A fungovalo to?"

Randy si povzdechne.

"A co to, co Charlene napsala o plnovousech?" chce vědět Amy.

"Jak ty o tom víš?"

"Našla jsem si to na Internetu. Je to příklad, jak jste řešili problémy? Že jste vydali článek, který toho druhýho nepřímo odrovnal?"

"Mám dojem, že si dám kaši."

"Tak se mi neomlouvej, žes na mě vylít."

"Ta kaše by se vážně hodila."

"Za to, že máš a ukazuješ city."

"Čas na žvanec!"

"Protože o tom to všechno je. Tak se to jmenuje, Randy," prohlásí Amy, přistoupí k němu a praští ho mezi lopatky v gestu poděděném po otci. "Hmm, ta kaše ale voní náramně."

* * *

Karavana vyjede z města chvíli po poledni. Randy jede v čele ve své poničené acuře a Amy sedí na sedadle spolujezdce, bosé, opálené nohy s bílými proužky po řemíncích supermoderních sandálů položené na palubní desce, aniž by brala na vědomí nebezpečí (jež naznačil Randy), že jí nohy zlomí nafukující se airbag. Nadupanou impalu řídí její

majitel a vrchní inženýr Marcus Aurelius Shaftoe. Jako poslední jede téměř prázdný nákladňák s Robinem Shaftoem za volantem. Randy má dojem, jako by se pohyboval sirupem. Takhle se cítí, kdykoliv prožívá nějaký obrovský emocionální přerod. Do sterea acury strčí Adagio pro smyčce od Samuela Barbera a velmi pomalu projíždí po hlavní ulici města. Cestou si prohlíží zbytky kaváren, barů, pizzerií a thajských restaurantů, kde tolik let vedl svůj společenský život. Tento malý obřad měl provést, když před rokem a půl poprvé odjížděl do Manily. Ale tehdy odsud prchal jako z místa činu nebo aspoň šeredného osobního trapasu. Měl jenom den nebo dva, než nastoupí do letadla, a většinu té doby strávil v Aviho suterénu, kde do diktafonu namlouval velké části obchodního plánu, místo aby je psal, protože ho postihl syndrom karpálního tunelu.

S většinou lidí, které tu znal, se ani pořádně nerozloučil. Nemluvil s nimi a skoro si na ně ani nevzpomněl až do včerejšího večera, kdy zastavil před jejich poničenými a občas kouřícími domovy ve svém pomačkaném autě s pruhy oranžového laku z nákladňáku, s touto zvláštní, šlachovitou, opálenou ženou, která, ať měla jakékoliv přednosti a slabiny, nebyla Charlene. Takže bráno kol a kolem dokola, nebyl to zrovna způsob, jakým by se mělo podle etikety zařizovat setkání se starými přáteli. Večerní okružní jízda je v jeho vzpomínkách pořád jen změtí zvláštních, emocemi nabitých obrázků, ale začíná se jimi probírat a pořádat si je, a musí si přiznat, že lidi, na něž včera narazil - lidi, se kterými si vyměňoval pozvání na večeři a půjčoval jim nářadí nebo oni jemu, lidi, jimž odvirovával osobní počítače výměnou za karton piv a s nimiž se díval na důležité filmy - že nejméně tři čtvrtiny z těch lidí vůbec netouží ještě někdy v životě uvidět Randyho obličej a jeho naprosto nečekaný příjezd před jejich dům, kde pořádají improvizovaný večírek se zachráněným pivem a vínem, je uvádí do nesmírných rozpaků. Musí si navíc přiznat, že toto nepřátelství bylo silně spojeno s pohlavím. Mnoho žen s ním vůbec nepromluvilo nebo se k němu přiblížily, jen aby po něm mohly vrhnout mrazivý pohled a ocenit jeho údajnou novou přítelkyni. To se dalo čekat, protože než Charlene odjela na Yale, měla skoro celý rok na to, aby zpopularizovala svou verzi událostí. Dokázala si připravit řeč ve svůj prospěch. Bezpochyby tvrdila, že ji Randy opustil, že není o nic lepší než muž, který odejde od své ženy a dětí - a vůbec nevadí, že si ji chtěl vzít a mít s ní děti. Když na to ale Randy pomyslí, začne mu bzučet fňukací alarm, a tak radši hned vycouvá a zkusí jinou cestu.

Uvědomuje si, že pro mnoho žen ztělesňuje asi tu nejhorší noční můru, která by je mohla postihnout. Muži, jež včera potkal, byli dostatečně popuzení, aby podpořili postoj svých žen. Někteří to zjevně opravdu cítili stejně. Jiní si ho prohlíželi s netajenou zvědavostí. Někteří byli otevřeně přátelští. Kupodivu ti, kdo používali nejpřísnější a nejhrozivější starozákonní, moralizující tón, patřili k typu Společnosti pro moderní jazyky, která zastává názor, že všechno je relativní a že kupříkladu polygamie je stejně hodnotná jako monogamie. Nejpřátelštějšího a nejupřímnějšího uvítání se mu dostalo od Scotta, profesora chemie, a Laury, dětské lékařky, kteří Randyho a Charlene znali mnoho let a jednoho dne Randymu prozradili, že, aniž by to větší akademická komunita tušila, každou neděli ráno tajně odvážejí své děti do kostela, a dokonce je nechali pokřtít.

Randy šel jednou pomoct Scottovi vytáhnout po schodech čerstvě opravenou vanu na nožičkách a viděl slovo BŮH napsané na kusech papíru nalepených na stěnách jejich domu - jako na dveřích od lednice a na stěnách dětských ložnic, kde bývá rozmístěno umění tvořené mladými potomky. Malé projekty, jimiž děti zabíjely čas v nedělní škole - stránky vytrhané z omalovánek s poněkud multikulturnějším Ježíšem, než s jakým Randy vyrůstal (kudrnaté vlasy apod.), hovořícím k malým biblickým dětem nebo pomáhajícím dezorientovanému živému inventáři ze Svaté země. Pohled na takove věci rozeseté po domě, pomíchané s normálními (tj. světskými) dětskými obrázky ze základní školy, plakáty s Batmanem apod., Randyho velice vyvedl z míry. Bylo to jako vstoupit do domu údajně kultivovaných lidí a najít nad jejich nejmodernějším italským nábytkem viset obrázek Elvise v jasných barvách na černém sametu. Rozhodně sociálně třídní věc. A nešlo o to, že by Scott s Laurou byli nějací smrtelně vážní lidé, ani neměli skelný zrak a pěnu u pusy. Nakonec se jim celá léta dařilo vydávat se za řádné členy akademické společnosti. Byli trochu tišší než ostatní a v místnosti zabírali méně místa, ale to bylo u lidí vychovávajících tři děti normální, takže prošli.

Randy a Amy hovorem se Scottem a Laurou strávili celou hodinu. Byli to jediní lidé, kteří se skutečně snažili, aby se Amy cítila příjemně. Randy neměl nejmenší tušení, co si myslí o něm a o tom, co udělal, ale hned poznal, že to v podstatě není důležité, protože i kdyby si mysleli, že udělal něco špatného, měli aspoň systém, jakousi pracovní příručku, jak se s přestupky vyrovnat. Převedeno do administrátorských termínů Unixu (Randyho základní metafory na všechno), jsou postmoderní, politicky korektní ateisté, jako lidé, kteří se najednou ocitli u řízení velkého a nepředstavitelně složitého počítačového systému (tedy společnosti) bez jakékoliv dokumentace či instrukcí, a jediný způsob, jak to můžou zvládnout, je vymyslet a s jakousi neopuritánskou tvrdostí prosazovat jistá pravidla, protože jakékoliv odchylky od toho, co považují za normu, neumějí zvládnout. Kdežto lidé napojení na církev jsou jako systémoví inženýři Unixu, kteří, ačkoliv možná nerozumějí všemu, mají aspoň nějakou dokumentaci, FAQ a How-to a README soubory, jež jim poskytují návod, co mají dělat, když se něco porouchá. Jinými slovy, dokážou se adaptovat.

"Hej! Randy!" vyhrkne America Shaftoová. "M. A. na tebe troubí."

"Proč?" podiví se Randy, podívá se do zpětného zrcátka, uvidí odraz stropu acury a uvědomí si, že se na sedadle hrbí. Narovná se a spatří impalu.

"Myslím, že kvůli tomu, že jedeš deset mil za hodinu," podotkne Amy, "a M. A. by rád jel devadesát."

"Fajn," řekne Randy, jednoduše sešlápne plynový pedál a navždy odjede z města.

BUNDOK

"Jméno tohoto místa zní Bundok," sdělí mu kapitán Noda sebevědomě. "Vybírali jsme ho velice pečlivě." Goto Dengo a poručík Mori jsou jediné osoby ve stanu, ale on mluví, jako by před ním byl nastoupený celý prapor.

Goto Dengo je na Filipínách už dost dlouho, aby věděl, že v místním jazyce bundok znamená jakýkoliv kus drsné horské krajiny, ale tuší, že kapitán Noda by neocenil, kdyby ho poučoval podřízený. Když kapitán Noda řekne, že se to tu jmenuje Bundok, tak to bude Bundok navěky.

Kapitán není zrovna vysoká hodnost, ale Noda se nosí, jako by byl generál. Někde je tento muž důležitý. Má světlou pleť, jako by strávil zimu v Tokiu. A boty mu ještě nezačaly hnít na nohou.

Na stole leží diplomatka z tvrdé kůže. Noda ji otevře a vytáhne velké, složené bílé plátno. Oba poručici mu chvátají na pomoc, když ho začne rozkládat na stole. Goto Dengo je překvapený, když sáhne na len. Konečky prstů jsou jediná část jeho těla, která se kdy dotkne tak jemného prostěradla. Na pevném kraji je natištěno HOTEL MANILA.

Na prostěradle je nakreslený diagram. První vrstvu nákresů zvýrazňují modročerné znaky vyvedené plnicím perem, podtržené kaňkami v místech, kde ruka zaváhala. Někdo nesmírně důležitý (pravděpodobně poslední osoba, která na tomto prostěradle psala) přišel s černou tužkou na sklo a celé to přetvořil k obrazu svému tlustými tahy a chvatnými poznámkami, jež vypadají jako rozpletené copy dlouhých ženských vlasů. Toto dílo opatřil zdvořilými poznámkami úzkostlivý inženýr, pravděpodobně sám kapitán Noda, pracující inkoustem a tenkým štětcem.

Tužka na sklo to celé označila za BUNDOK.

Poručíci Mori a Goto malými rezavými upínáčky, které jim vítězoslavně přinesl vojín v popraskaném porcelánovém šálku na kávu, prostěradlo připevní na stanové plátno. Kapitán Noda je klidně pozoruje a kouří cigaretu. "Opatrně," zažertuje, "na tomto prostěradle spal MacArthur!"

Poručík Mori se poslušně zasměje. Goto Dengo stojí na špičkách, drží horní okraj prostěradla a prohlíží si slabé značky tužkou pod celým diagramem. Vidí několik malých křížků, a protože je na Filipínách už moc dlouho, zprvu předpokládá, že označují kostely. Na jednom místě jsou tři z nich těsně u sebe a on si představí Kalvárii.

Vedle jsou načrtnuty výkopy. Goto Denga napadne Golgota: místo s lebkou.

Šílenost! Musí se vzpamatovat. Poručík Mori propichuje prostěradlo špendlíky, což vydává slabé lupavé zvuky. Goto Dengo poodstoupí. Stojí zády ke kapitánovi, oči má zavřené a snaží se sebrat. Je Japonec. Je v jižní oblasti přírodních zdrojů Japonského císařství. Křížky označují vrcholky hor. Výkopy se týkají nějakého kopání, v němž má hrát důležitou roli.

Modročerné čáry představují řeky. Pět z nich se táhne od trojitého vrcholu Bundoku. Dva z na jih mířících toků se spojují ve větší řeku. Třetí řeka se táhne zhruba rovnoběžně s ní. Ale muž s černou tužkou na sklo přes tok nakreslil ráznou čáru s takovou silou, že z plátna pořád ještě visí hoblinky uvolněné tuhy. Perem pak je v řece kousek po proudu od této značky načmárána vypouklina. Zjevně chtějí řeku přehradit a vytvořit nádrž, rybník nebo přehradu. Je těžké odhadnout měřítko. Je to označeno NÁDRŽ JAMAMOTO.

Když se Goto Dengo podívá lépe, vidí, že větší řeka - ta tvořená soutokem dvou menších - má být také přehrazena, ale mnohem dál na jih. Byla přejmenována na ŘEKU TÓDŽÓ. Žádná NÁDRŽ TÓDŽÓ tu však není. Zdá se, že hráz řeku Tódžó rozšíří a prohloubí, ale nezmění ji ve skutečnou přehradní nádrž. Goto Dengo z toho usuzuje, že údolí řeky Tódžó musí mít prudké svahy.

Všude na prostěradle se opakuje stejný základní vzor. Tužka na sklo chce celý perimetr ochranného systému. Tužka na sklo chce, aby k tomuto místu vedla jen jedna jediná silnice. Tužka na sklo chce dvě plochy pro kasárna: jednu velkou a jednu malou. Podrobnosti vypracovali menší muži s lepším rukopisem.

"Ubytování pro dělníky," vysvětlí kapitán Noda a hůlkou ukáže na velkou plochu. "Vojenská kasárna," řekne a ukáže na malou plochu. Goto Dengo se nakloní blíž a vidí, že místo pro dělníky má obklopovat nepravidelný mnohoúhelník ostnatého drátu. Vlastně dva mnohoúhelníky, jeden obklopený druhým s volným prostranstvím mezi nimi. Vrcholy mnohoúhelníka jsou označeny názvy zbraní: nambu, nambu, minomet model 89.

Silnice nebo cesta vede odsud vzhůru na břeh řeky Tódžó, kolem přehrady a končí na místě navrhovaných výkopů.

Goto Dengo se znovu nakloní blíž. Celá oblast kolem nádrže Jamamoto a vykopávek je obklopena pravidelným čtvercem, úhledně překříženým štětcem kapitána Nody a označeným "zóna zvláštního zabezpečení".

Kapitán Noda strčí konec hůlky do úzkého prostoru mezi Goto Dengovým nosem a prostěradlem, až sebou Goto Dengo trhne, a několikrát klepne do zóny zvláštního zabezpečení. Po prostěradle se šíří vlnky jako tlakové vlny po výbuchu dynamitu. "Tuto oblast máte na starosti vy, poručíku Goto." Posune ukazovátko na jih a klepne na zónu o něco níž na řece Tódžó, kde jsou kasárna a ubytování pro dělníky. "A tuto poručík Mori." Celou oblast obkrouží a mává rukou, aby pokryl celý bezpečnostní perimetr a přístupovou silnici. "A tohle celé já. Hlásím se Manile. Na tak velkou oblast to je celkem málo velitelů. Ze všeho nejdůležitější je utajení. Vaším prvním a nejvyšším rozkazem je za všech okolností zachovat vše v naprosté tajnosti."

Poručíci Mori a Goto vykřiknou: "Hai!" a ukloní se.

Kapitán Noda se obrátí na Moriho a pokračuje: "Ubytovna bude vypadat jako zajatecký tábor - pro zvláštní vězně. O její existenci možná ví někdo zvenčí - místní lidé uvidí přijíždět a odjíždět nákladní auta a dojdou k tomuto názoru." Otočí se ke Gotovi. "Ale existence zóny zvláštního zabezpečení musí vnějšímu světu zůstat naprosto utajena. Vaše práce bude probíhat v džungli, která je tam velice hustá. Nepřátelská pozorovací letadla nic nezahlédnou."

Poručík Mori sebou trhne, jako by mu do oka právě vletěla muška. Pro něj je představa nepřátelských pozorovacích letounů nad Luzonem zvláštní. MacArthur není nikde poblíž Filipín.

Goto Dengo na druhou stranu byl na Nové Guineji. Ví, co se stane japonským armádním jednotkám, které se snaží vzdorovat MacArthurovi v džunglích jihozápadního Pacifiku. Ví, že MacArthur přichází, a kapitán Noda to očividně ví také. Důležitější je, že to vědí i muži v Tokiu, kteří sem Nodu na tento úkol poslali - ať je to cokoliv.

Vědí to. Všichni vědí, že prohráváme válku.

Tedy všichni důležití.

"Poručíku Goto, nesmíte probírat žádné podrobnosti svého úkolu s poručíkem Morim, pokud nepůjde o čistě logistické problémy: stavbu budov, pracovní rozvrhy a tak dále." Noda hovoří k oběma mužům. Je jasné, že pokud Gotovi něco uklouzne, od Moriho se čeká, že ho udá. "Poručíku Mori, můžete odejít!"

Mori vyštěkne další "hai!" a odejde.

Poručík Goto se ukloní. "Kapitáne Nodo, prosím, dovolte mi říci, že jsem poctěn, že jsem byl vybrán ke stavbě těchto opevnění."

Noda se na okamžik přestane tvářit stoicky. Odvrátí se od Goto Denga a chvíli zamyšleně přechází sem a tam, než se na něj znovu podívá. "To není opevnění."

Goto Dengo se k smrti vyleká. Pak si pomyslí: zlatý důl! Museli v údolí objevit obrovské ložisko zlata. Nebo diamantů?

"Nesmíte si myslet, že stavíte opevnění," prohlásí Noda vážně.

"Důl?" zkouší to Goto Dengo, ale nemluví moc přesvědčeně. Už si uvědomil, že to nedává smysl. Bylo by šílenství v takovéto válečné situaci vkládat tolik úsilí do těžby zlata či diamantů. Japonsko potřebuje ocel, kaučuk a benzín, ne šperky.

Možná nějaká nová superzbraň? Vzrušením se mu rozbuší srdce. Ale kapitán Noda se tváří stejně pochmurně jako hlaveň samopalu.

"Je to zařízení pro dlouhodobé skladování důležitých válečných materiálů," řekne nakonec.

Jme se všeobecně vysvětlovat, jak se má zařízení postavit. Má to být síť protínajících se šachet vytesaných v tvrdé sopečné skále. Vzhledem k úsilí strávenému na jeho budování bude mít zařízení překvapivě malé rozměry. Moc toho tam uložit nepůjde: nanejvýš tolik munice, aby praporu vydržela na týden, pokud budou minimálně používat těžké zbraně a živit se tím, co prales dá. Ale tyto zásoby budou nepředstavitelně dobře chráněné.

Goto Dengo se tu noc ukládá ke spánku v hamaku zavěšeném mezi dvěma stromy a chráněném moskytiérou. Z džungle vychází fantastický rámus.

Náčrtky kapitána Nody mu byly povědomé a on se je snažil zařadit. Zrovna když usíná, vzpomene si na průřezy egyptskými pyramidami, které mu jeho otec kdysi ukázal v knížce s obrázky hrobů faraónů.

Napadne ho něco hrozného: má postavit hrobku pro císaře. Až Japonsko kapituluje před MacArthurem, Hirohito provede obřad seppuku. Jeho tělo převezou z Japonska do Bundoku a pohřbí ho v komnatě, kterou Goto Dengo postaví. Zdá se mu hrozný sen, že je zaživa pohřbený v černé komoře a šedý obraz císařovy tváře se vytrácí do černa, když je do malty zasunuta poslední cihla. Goto Dengo pak sedí v naprosté tmě, věda, že Hirohito je tam s ním, a bojí se pohnout.

Je malý chlapec v opuštěné důlní šachtě, nahý a mokrý a je mu hrozná zima. Baterka mu zhasla. Než zablikala naposledy, měl dojem, že zahlédl tvář démona. Teď slyší jen kapání vody v podzemní tůni. Může tu zůstat a zemřít, nebo se může znovu potopit a vyplavat ven.

Když se probudí, prší a slunce někde vylezlo nad obzor. Vyhrabe se z hamaku a nahý se prochází v teplém dešti, aby se umyl. Goto Denga čeká práce.

POČÍTAČ

Podplukovník Earl Comstock z Electrical Til Corporation a Armády Spojených států amerických, v tomto pořadí, se připravuje na dnešní obvyklý brífink svého podřízeného Lawrence Pritcharda Waterhouse stejně, jako se zkušební pilot připravuje na to, že se nechá žhavým raketovým motorem pod zadkem vyhodit do stratosféry. Večer jde brzy spát, ráno se probudí pozdě, promluví se svým pobočníkem a ujistí se, že a) bude po ruce dost horké kávy a b) Waterhouse nedostane ani kapku. Nechá do místnosti umístit dva drátové magnetofony pro případ, že by jeden selhal, a přivede si tři vynikající stenografky schopné zvládnout technickou terminologii. Má ve svém oddíle několik mužů - v mírové době též zaměstnanců ETC - kteří jsou skuteční matematičtí géniové, a tak si je přivede taky. Trochu je uvede do problému: "Nečekám, že pochopíte, o čem ten Waterhouse mluví. Já za ním poběžím, jak nejrychlejc to zvládnu. Vy ho jenom popadněte za nohy a držte se ho zuby nehty, abych si tak říkaje udržel jeho zadek v dohledu, jak dlouho to jen půjde." Comstock je na toto přirovnání hrdý, ale matematičtí géniové se tváří zmateně. Podrážděně si doplňují vždycky ošidnou dichotomii mezi doslovným versus obrazným vyjádřením. Do Waterhousova příchodu zbývá jen dvacet minut. Všechno jde podle plánu, Comstockův pobočník přichází s podnosem benzedrinových tabletek. Comstock si vezme dvě, jak se snaží vést vlastním příkladem. "Kde je můj zatracený tabulový tým?" chce vědět, když mu mocné stimulans začne zrychlovat tep. Do místnosti vejdou dva vojíni vybavení houbami a navlhčenými jelenicemi plus tříčlenný tým fotografů. Ti postaví dva fotoaparáty tak, aby se dala snímat tabule, a přidají dva silné reflektory a slušnou hromádku filmů.

Comstock se podívá na hodinky. Jsou pět minut za rozvrhem. Vyhlédne z okna a vidí, že jeho džíp se už vrátil. Waterhouse musí být v budově. "Kde je doprovodný tým?" zařve.

Vzápětí před ním stojí seržant Graves. "Pane, podle rozkazu jsme šli do kostela a našli ho a ehm -" Odkašle si do dlaně.

"A co?"

"Vždyť to znáte, pane," vysvětluje seržant Graves potichu. "Je teď na záchodě a upravuje se, jestli víte, co tím myslím." Mrkne.

"Ahá," praví Earl Comstock, jak mu začíná svítat.

"Nakonec," dodává seržant Graves, "rezavý píšťaly u varhan si prostě nemůžete profouknout sám, musíte si k tomu pořídit nějakou hezkou výpomoc, aby vám to udělala pořádně."

Comstock se naježí. "Seržante Gravesi - je to pro mě nesmírně důležitý - bylo to uděláno pořádně?"

Graves svraští obočí, jako by ho samotná otázka zabolela. "Rozhodně, pane. Ani by nás nenapadlo při něčem takovým vyrušovat. Proto jdeme pozdě - za což se omlouvám."

"Zapomeňte na to," opáčí Comstock a srdečně Gravese poplácá po rameni. "Proto se svým mužům snažím dát dostatek volnosti. Už delší dobu si myslím, že Waterhouse se nutně potřebuje uvolnit. Trochu moc se věnuje svý práci. Občas opravdu nepoznám, jestli říká něco velice chytrýho nebo jenom nesrozumitelnýho. A myslím, že jste,

seržante Gravesi, klíčově přispěl k dnešní poradě, když jste měl dost rozumu, abyste Waterhouse nechal dořešit si svý záležitosti." Comstock si uvědomí, že dýchá trochu moc rychle a srdce mu šíleně buší. Nepředávkoval se benzedrinem?

O deset minut později vpluje do místnosti Waterhouse na ochablých nohou, jako kdyby nechtěně nechal svou kostru ležet v posteli. Jen tak tak to zvládne na určené místo a na sedadlo padne jako pytel střev, přičemž mu pod zadkem praskne několik proutků ve výpletu. Roztřeseně dýchá ústy a neustále mrká.

"Takže dneska to vypadá na procházku růžovým sadem, chlapi!" prohlásí Comstock vesele. Všichni kromě Waterhouse se zahihňají. Waterhouse je v budově asi čtvrt hodiny a stejně dlouho trvala seržantu Gravesovi jízda od kostela sem, takže je to nejméně půl hodiny. Ale při pohledu na něj byste řekli, že k tomu došlo před pěti vteřinami.

"Nalejte mu někdo hrnek kafe!" rozkáže Comstock. Někdo poslechne. Waterhouse se nenapije, ani se kávy nedotkne, ale aspoň má nač zaměřit zrak. Bulvy se mu chvíli koulejí pod pomačkanými víčky jako protiletadlová děla snažící se zaměřit mouchu, než se nakonec zaostří na bílý hrnek. Delší dobu si odkašlává, jako by se připravoval k řeči, a v místnosti se rozhostí ticho. Ticho trvá asi třicet vteřin. Pak Waterhouse zamumlá něco, co zní jako "kój".

Stenografky to zapíšou.

"Jak prosím?" užasne Comstock.

Jeden z matematiků podotkne: "Mohl by mluvit o Coyových funkcích. Mám dojem, že jsem je viděl, když jsem jednou listoval středoškolskou učebnicí matematiky."

"Já myslím, že říkal ‚kvantum' něco," přidá se druhý ETC muž.

"Kafe," řekne Waterhouse a zhluboka si povzdechne.

Zřejmě si konečně uvědomil, že v místnosti jsou lidé. Zavře ústa a rozšíří chřípí, aby nabral co nejvíc vzduchu. Pokusí se pohnout rukou a zjistí, že si na ní sedí. Ztěžka si poposedne a ruka se uvolní. Podaří se mu otevřít oči, takže má skutečně dobrý výhled na hrnek kávy. Zívne, protáhne se a pustí větry.

"Japonská šifra, kterou nazýváme Azur, je totéž jako německá šifra, který říkáme Pufferfish," prohlásí. "Obě nějak souvisejí s novější šifrou, kterou jsem pojmenoval Arethusa. Všechno to má něco společnýho se zlatem. Nejspíš jde o nějakou těžební operaci. Na Filipínách."

A je to venku! Stenografky se vrhnou do práce. Fotograf rozsvítí reflektor, třebaže není co fotit - jenom nervy. Comstock se pátravě zadívá na své magnetofony, aby se ujistil, že se cívky otáčejí. Trochu ho znervózňuje, jak rychle se Waterhouse rozehřívá. Ale jednou z povinností velitele je zakrýt vlastní strach a neustále vyzařovat sebedůvěru. Comstock se zakření a praví: "Mluvíte náramně sebejistě, Waterhousi! Rád bych věděl, jestli dokážete, abych se cítil stejně sebevědomě."

Waterhouse se zamračí na hrnek. "No, je to všechno matika," řekne. "Když matika funguje, tak byste si měl být sebou jistý. To je celý smysl matematiky."

"A vy pro svý tvrzení máte matematický důkazy?"

"Tvrzení," opáčí Waterhouse. "Tvrzení číslo jedna je, že Pufferfish a Azur jsou různý jména pro stejnou šifru. Tvrzení číslo dvě je, že Pufferfish/Azur jsou sourozenci Arethusy. Tři: všechny tyhle šifry mají spojitost se zlatem. Čtyři: těžbou. Pět: Filipínama."

"Snad byste nám to mohl rovnou psát na tabuli," navrhne Comstock podrážděně.

"Rád," přitaká Waterhouse, vstane a obrátí se k tabuli. Náhle strne, obrátí se, vrhne se po hrnku s kávou a vypije ho dřív, než mu ho Comstock nebo některý z jeho pobočníků můžou vytrhnout z ruky. Taktická chyba! Poté zapíše svá tvrzení. Fotograf je zaznamená. Vojíni masírují své jelenice a nervózně se ohlížejí po Comstockovi.

"Máte pro svá tvrzení něco jako, ehm, matematický důkaz?" zeptá se Comstock. Matematika není jeho šálek kávy, ale vedení schůzí ano, a to, co Waterhouse právě načmáral, mu připadá jako základy pořadu jednání. A Comstock se cítí mnohem lépe, když má pořad jednání. Bez pořadu jednání je jako bažant od námořní pěchoty, pobíhající po džungli bez mapy a beze zbraně.

"Inu, pane, to je jeden způsob, jak se na to dá dívat," připustí Waterhouse po delším přemýšlení. "Ale mnohem elegantnější je dívat se na to všechno jako na důsledky vyrůstající z jedné základní věty."

"Chcete mi říct, že se vám podařilo prolomit Azur? Protože pokud ano, je na místě blahopřání!" zvolá Comstock.

"Ne. Pořád je nedešifrovatelný. Ale dokážu z něj extrahovat informace."

Toto je chvíle, kdy se Comstockovi ulomí v ruce joystick, ale on přesto dál bezmocně buší do ovládacího panelu. "A mohl byste to aspoň vzít jedno po druhým?"

"Vezměme si jenom pro příklad tvrzení čtyři, teda že Azur/Pufferfish má něco společnýho s těžbou." Waterhouse zpaměti nakreslí mapu válčiště Jihozápadní Pacifik od Barmy po Šalomounovy ostrovy a od Japonska po Nový Zéland. Zabere mu to asi šedesát vteřin. Comstock jen tak pro legraci vytáhne ze složky tištěnou mapu oblasti a porovná ji s Waterhousovou verzí. Jsou v podstatě stejné.

Waterhouse u vjezdu do Manilského zálivu nakreslí kruh kolem písmene A. "Tohle je jedna ze stanic vysílajících zprávy Azur."

"To víte z Huff Duffu, ano?"

"Správně."

"Je na Corregidoru?"

"Na jednom z menších ostrůvku poblíž Corregidoru."

Waterhouse nakreslí další A v kroužku v samotné Manile, v Tokiu, Rabaulu, Penangu a v Indickém oceáně.

"Co je tohle?" podiví se Comstock.

"Zachytili jsme tam vysílání v Azuru z německýho U-bootu," odpoví Waterhouse.

"Jak víte, že to byl německý U-boot?"

"Poznali jeho rukopis," vysvětlí Waterhouse. "Takže tohle je prostorový rozmístění vysílačů Azur - nepočítaje v to

stanice v Evropě, který vysílají v Pufferfish, a tudíž podle tvrzení jedna jsou součástí stejný sítě. Nicméně zůstaňme teď u zprávy v Azuru, odeslaný jistýho data z Tokia. Nevíme, co v ní stojí, protože jsme Azur ještě nerozbili. Jenom víme, že ta zpráva odešla na tahle místa." Waterhouse nakreslí čáry spojující Tokio s Manilou, Rabaulem a Penangem. "V každým z těchto měst je velká vojenská základna. Proto tedy je každý zdrojem hustýho provozu a komunikuje se všemi japonskými základnami ve svý oblasti." Nakreslí kratší čáry vycházející z Manily na různá místa Filipín a z Rabaulu na Novou Guineu a Šalomounovy ostrovy.

"Oprava, Waterhousi," přeruší ho Comstock. "Nová Guinea je teď naše."

"Ale já se vracím zpátky v čase!" nedá se Waterhouse. "Do roku 1943, kdy po celým severním pobřeží Nový Guineje a na Šalomounových ostrovech byly japonský základny. Takže řekněme, že v krátký době po týhle zprávě Azur z Tokia odchází z Rabaulu a Manily spousta zpráv na menší základny v příslušných oblastech. Některý jsou vyslaný v šifrách, který už dokážeme přečíst. Dá se předpokládat, že některý zprávy byly odeslaný následkem těch rozkazů ve zprávě Azur."

"Ale ta místa odesílají tisíce zpráv každý den," namítne Comstock. "Proč si myslíte, že dokážete vyhmátnout ty, který mají souvislost s rozkazy Azur?"

"Je to jenom statistický problém, na který stačí hrubá síla," praví Waterhouse. "Dejme tomu, že Tokio poslalo zprávu Azur do Rabaulu 15. října 1943. A dejme tomu, že vezmu všechny zprávy, co z Rabaulu odešly 14. října, a označím je různým způsobem: kam směřovaly, jak dlouhý byly, a pokud je dokážem přečíst, čeho se týkaly. Byly to rozkazy k přesunu oddílů? Dodávky zásob? Změny v taktice nebo postupu? Pak vezmu všechny zprávy odeslaný z Rabaulu 16. října - den potý, co z Tokia přišla zpráva Azur - a provedu přesně stejnou statistickou analýzu."

Waterhouse odstoupí od tabule a obrátí se do oslepující salvy reflektorů. "Víte, všechno je to o proudění informací. Informace prouděj z Tokia do Rabaulu. Nevíme, jaký informace to byly, ale nějakým způsobem ovlivní to, co Rabaul udělá pak. Rabaul neodvolatelně změnil příchod těchhle informací, a když porovnáme to, jak se Rabaul choval předtím a jak se chová potom, můžem udělat závěry."

"Jako třeba?" ptá se Comstock ostražitě.

Waterhouse pokrčí rameny. "Rozdíly jsou nepatrný. Z toho hluku se skoro nedají poznat. Během války odešlo z Tokia jedenatřicet zpráv Azur, takže jsem musel pracovat se spoustou údajů. Jednotlivý údaje samy o sobě by mi nic neřekly. Ale když to dám všechno dohromady - dostanu větší hloubku - pak vidím jistý vzorce. A rozhodně vidím třeba to, že den potý, co zpráva Azur dorazila, dejme tomu, do Rabaulu, je mnohem větší pravděpodobnost, že z Rabaulu odešlou zprávy mající něco společnýho s důlními inženýry. Tyhle důsledky se dají vystopovat až na konec, kdy se smyčka uzavře."

"Smyčka se uzavře?"

"Fajn. Vezměme to shora. Zpráva Azur odejde z Tokia do Rabaulu." Waterhouse nakreslí tlustou čáru spojující obě města. "Další den odejde z Rabaulu zpráva v nějaký jiný šifře - v takový, co jsme ji rozlouskli - pro ponorku operující ze základny tady na Molukách. Ve zprávě stojí, že ponorka má pokračovat na základnu na severním pobřeží Nový Guineje a vyzvednout čtyři jmenovitě určený pasažéry. Z našich archivů víme, kdo ti muži jsou: tři jsou letečtí mechanici a jeden je důlní inženýr. Pár dní nato odešle ponorka zprávu z Bismarckova moře s potvrzením, že ty muže vyzvedla. Po dalších několika dnech náš špion v manilským přístavu ohlásí, že se tam dotyčná ponorka ukázala. Stejnýho dne z Manily zpátky do Tokia odejde další zpráva Azur." Waterhouse zakončí svůj mnohoúhelník. "A tím se smyčka uzavře."

"Ale to by mohla být jen řada náhodných, nijak nespojených událostí," podotkne jeden z Comstockových matematiků dřív, než to stačí říct Comstock. "Japonci zoufale potřebujou letecký mechaniky. Na takový zprávě není nic neobvyklýho."

"Ale něco neobvyklýho je na těch vzorcích," vysvětluje Waterhouse. "Když je o pár měsíců nato další ponorka stejným způsobem poslaná vyzvednout nějaký důlní inženýry a vojáky, co uvázli v Rabaulu, a po jejím příjezdu do Manily odejde z Manily do Tokia další zpráva Azur, začne to vypadat náramně podezřele."

"Já nevím," kroutí hlavou Comstock. "Nejsem si jistý, jestli to mám poslat Generálovu štábu. Je to jako hon naslepo."

"Oprava, pane, to byl hon naslepo. Ale teď jsem se z toho honu vrátil a mám úlovek!" Waterhouse odběhne z místnosti do své laboratoře - zabírá polovinu zasraného křídla. Austrálie je velký kontinent, a jestli Waterhouse nebude nikdo držet na uzdě, zabere ji pro sebe celou. O patnáct vteřin později je zpátky se stopu vysokým štosem ETC štítků, s nímž praští o stůl. "Všechno je to tady."

Comstock v životě nevystřelil z pušky, ale zná děrovací a čtecí stroje stejně jako mariňák svou springfieldku, a dojem to na něj neudělá. "Waterhousi, v tom štosu je asi tolik informací jako v dopise mámě. Chcete mi říct -"

"Ne, tohle je jenom shrnutí. Výsledek statistický analýzy."

"A proč jste to sakra nechal vyrazit na ETC štítky? Proč jste prostě nenapsal zprávu obvyklým způsobem jako všichni ostatní?"

"Já to neudělal," hájí se Waterhouse, "to stroj."

"Tak stroj," pronese Comstock velmi pomalu.

"Ano. Když skončil s analýzou." Waterhouse se najednou hýkavě rozesměje. "Nemyslel jste si snad, že to jsou nezpracovaný vstupy, že ne?"

"No, já -"

"Vstupy zaplnily několik místností. Kvůli týhle analýze jsem musel projít v podstatě každou zprávu, kterou jsme za války zachytili. Pamatujete na všechny ty nákladňáky, o který jsem před pár týdny požádal? Ty jenom vozily štítky do skladu a zpátky."

"Ježíši Kriste!" vydechne Comstock. Už si na nákladní auta vzpomíná, jak neustále jezdila sem a tam, nárazník na

nárazníku, snad celý automobilový park, jemu do okna stoupaly výfukové plyny a vojáci tlačili po chodbách těžké vozíky naložené krabicemi. A vráželi do lidí. Děsili sekretářky.

A ten kravál. Kravál z Waterhousova zatraceného stroje. Květináče padaly ze skříní a po kávě se šířily vlny.

"Počkejte moment," ozve se jeden z ETC mužů s nosovým skepticismem někoho, kdo si právě uvědomil, že z něj dělají vola. "Ty náklaďáky jsem viděl. I ty štítky. Chcete nám namluvit, že jste skutečně provedl statistickou analýzu jedné každé dešifrované zprávy?"

Waterhouse se zatváří trochu nejistě. "Ale to byl jediný způsob, jak to udělat!"

Comstockův matematický génius se chystá zasadit poslední ránu. "Souhlasím, že jediný způsob, jak provést analýzu, kterou naznačuje tohle -" mávne na mandalu protínajících se mnohoúhelníků na Waterhousovč mapě - "je projít všechny ty náklaďáky starých zpráv jednu po druhé. To je jasné. Proti tomu my nic nenamítáme."

"A proti čemu teda?"

Génius se rozzlobeně zasměje. "Starosti mi dělá jenom ten nepříjemný fakt, že na světě neexistuje stroj schopný zpracovat tolik údajů tak rychle."

"Copak vy jste neslyšeli ten randál?" podiví se Waterhouse.

"Všichni jsme ten zatracený kravál slyšeli," ujistí ho Comstock. "Co to s tím má společnýho?"

"Ach." Waterhouse zakroutí očima nad vlastní hloupostí. "To je pravda. Promiňte. Asi jsem měl tu část vysvětlit jako první."

"Jakou část?" chce vědět Comstock.

"Doktor Turing z univerzity v Cambridge dokázal, že bobada bobada hou taty janga langa furžízama bing cink ach jo," řekne Waterhouse. Nebo něco na ten způsob. Odmlčí se, aby nabral dech, a osudově se obrátí k tabuli. "Můžu to smazat?" Jeden vojín se vrhne vpřed s houbou. Comstock se zhroutí do křesla a sevře opěrky. Stenografka sáhne pro tabletku benzedrinu. ETC muž hryže tužku číslo dvě jako pes telecí kost. Reflektor zasvítí. Waterhouse se chopí nové křídy, natáhne ruku a přitiskne konec na neposkvrněnou břidlicovou tabulku. Křída se s lehkým lupnutím ulomí a na podlahu se snášejí vločky křídového prachu, rozšiřující se do úzkého parabolického obláčku. Waterhouse na minutu skloní hlavu jako kněz připravující se vstoupit mezi věřící a zhluboka se nadechne.

O pět hodin později účinek benzedrinu odezní a Comstock zjistí, že leží na stole v místnosti plné k smrti vyčerpaných mužů. Waterhouse a vojín u tabule jsou bílí jako křída od křídového prachu, takže vypadají jako duchové. Stenografky jsou obklopené použitými listy a často ustávají v psaní a třepou bezvládnýma rukama jako bílými vlajkami. Jen fotograf je ještě při síle a zmáčkne spoušť pokaždé, když se Waterhousovi podaří zaplnit tabuli.

Všechno je cítit potem. Comstock si uvědomí, že se na něj Waterhouse vyčkávavě dívá. "Chápete?" zeptá se Comstocka.

Comstock se posadí a nenápadně se podívá na svůj papír, přičemž doufá, že si na něj napsal pořad jednání. Uvidí Waterhousova čtyři tvrzení, která si opsal během prvních pěti minut sezení, a pak nic kromě hromady čmáranic obklopující slova ULOŽ a VYZVEDNI.

Sluší se, aby něco řekl.

"Věc je, že ten ukládací postup, ten je, ehm -"

"Klíčový bod!" vyhrkne Waterhouse nadšeně. "Víte, ty děrovače od ETC jsou pro vstupy a výstupy skvělý. To jsme zvládli. Logický prvky jsou dostatečně přímočarý. Potřebovali jsme způsob, jak dát stroji paměť, aby mohl, s použitím Turingovy terminologie, údaje uložit a pak je stejně rychle zase vyzvednout. A tak jsem udělal tohle. Je to elektrický přístroj, ale základní princip by poznal každý stavitel varhan."

"Můžu se, ehm, podívat?" požádá Comstock.

"Jistě! Je v mý labině."

Jít se podívat je složitější. Za prvé všichni musí nejdřív na záchod a pak je třeba do laboratoře přesunout fotoaparáty a reflektory a nastavit je na focení. Když jsou všichni v místnosti, Waterhouse se postaví vedle velkého rejstříku píšťal propojených tisícem drátů.

"To je ono?" zeptá se Comstock, když se skupina konečně shromáždí.

Po podlaze se válejí jako hrách velké kuličky rtuti, připomínající kuličková ložiska. Ploché podrážky Comstockových bot je drtí do menších kuliček odletujících na všechny strany.

"To je ono."

"Jakže tomu říkáte?"

"RAM," odvětí Waterhouse. "Random Access Memory. Chtěl jsem na to namalovat berana35. Víte, jednu z těch ovcí s velkejma zahnutejma rohama."

"Aha."

"Ale neměl jsem čas a stejně moc neumím kreslit."

Každá píšťala je třicet dvě stopy dlouhá a má čtyři palce v průměru. Musí jich tu být nejméně stovka - Comstock se snaží rozpomenout na požadavek, který před několika měsíci podepsal - Waterhouse objednal dost odvodňovacích trubek, že by mohl odvodnit celou zatracenou vojenskou základnu.

Trubky jsou umístěny vodorovně jako varhanní píšťaly sražené na podlahu. Do jednoho konce každé trubky je zastrčený malý reproduktor ze starého rádia.

"Ten reproduktor vydává signál - tón - který rezonuje a vytváří v trubce stacionární vlnu," vysvětluje Waterhouse. "To znamená, že v jistý části trubky je tlak vzduchu nízký a v jiný vysoký." Couvá podél jedné trubky a švihá rukou. "Tyhle U-trubicejsou plný rtuti." Ukáže na jednu z několika skleněných trubic ve tvaru U, připevněnou na konec dlouhé píšťaly.

"To vidím, Waterhousi," podotkne Comstock. "Mohl byste couvat kolem té druhé?" požádá nahlížeje fotografovi

přes rameno do hledáčku. "Blokujete mi výhled - to je lepší - dál - dál -" protože pořád vidí Waterhousův stín. "Tak je to dobře. Zmáčkněte to!"

Fotograf zmáčkne spoušť a blesk vzplane.

"Když je tlak vzduchu v píšťale varhan vysoký, vytlačí o kousek rtuť. Když je nízký, naopak rtuť vcucne. Do každý U-trubice jsem strčil elektrický kontakt - jenom pár drátů oddělených vzduchovou mezerou. Když jsou dráty vysunutý a suchý (jako proto, že vysoký tlak vzduchu v píšťale odtlačuje rtuť směrem od nich), neprobíhá v nich žádný proud. Ale když jsou ponořený do rtuti (protože nízký tlak vzduchu v píšťale nasává rtuť a ta je obalí), pak mezi nima proud probíhá, protože rtuť je elektrický vodič! U-trubice díky tomu produkují sadu binárních číslic, který jsou jako obraz stacionární vlny - záznam harmonických kmitů, co tvoří tón přehrávaný z reproduktoru. To jsme odvedli zpátky k obvodu oscilátoru, který pohání reproduktor, takže nosič bitů se neustále obnovuje, dokud se stroj nerozhodne zapsat do něj nový vzorec bitů."

"Aha, takže to ve skutečnosti ovládá ETC stroj?" zeptá se Comstock.

Opět smích. "V tom to celý je! Tady logický obvody ukládají a vyzvedávají informace!" odpoví Waterhouse. "Ukážu vám to!" A než mu to Comstock stačí zakázat, Waterhouse kývne na desátníka stojícího na druhém konci místnosti s chráničem na uších, jaké se vydávají mužů střílejícím z děl největší ráže. Desátník kývne a stiskne spínač. Waterhouse si připlácne ruce na uši a zakření se, přičemž na Comstockův vkus ukazuje příliš velký kus dásní, a pak se čas zastaví či co, jak všechny píšťaly ožijí a hrají variace na stejné nízké C.

Comstock má co dělat, aby nepadl na kolena. Pochopitelně si rukama zakrývá uši, ale ten zvuk mu do hlavy neprochází ušima, nýbrž vstupuje přímo do trupu jako rentgenové paprsky. Jeho obratly se probírají žhavé zvukové kleště, vibrace mu z hlavy uvolňují kapky potu a koule se mu pohupují jako mexické skákající fazole. Půlměsíce rtuti ve všech U-trubicích se posouvají nahoru a dolů a spojují a přerušují kontakty, ale systematicky, není to bouřlivé šplouchání, nýbrž souvislá řada nenápadných, ovládaných posunů, řízených nějakým programem.

Comstock by vytáhl pistoli a prohnal Waterhousovi hlavu kulí, ale to by si nejdřív musel sundat aspoň jednu ruku z uší. Konečně to přestane.

"Stroj právě vypočítal prvních sto čísel Fibonacciho řady," hlásí Waterhouse.

"Jestli to chápu, tahle RAM je jenom ta část, kam ukládáte a odkud vyzvedáváte informace," řekne Comstock a pokouší se zvládnout harmonii hlasu, snaží se mluvit a jednat, jako by podobné věci vídal denně. "Kdybyste měl celý tento aparát pojmenovat, jak byste ho nazval?"

"Hmmm," zabručí Waterhouse. "No, jeho základní funkce je provádět matematický výpočty - jako počítač."

Comstock frkne. "To je člověk."

"Inu... tento stroj používá k výpočtům binární číslice. Asi byste mu mohl říkat číslicový nebo spíš digitální počítač."

Comstock si na papír zapíše tiskacím písmem: DIGITÁLNÍ POČÍTAČ.

"To půjde do vašeho hlášení?" táže se Waterhouse rozjařeně.

Comstock málem vybreptne hlášení? Tohle je moje hlášení! Pak se mu v hlavě vynoří nejasná vzpomínka. Něco o Azuru. Něco o zlatých dolech. "Aha, ano," zamumlá. Aha, ano, je válka. Zamyslí se nad tím. "Ne. Když o tom teď mluvíte, tohle není ani poznámka pod čarou." Významně se zadívá na své dva pečlivě vybrané matematické génie, kteří na RAM zírají jako párek provinčních judejských střihačů ovcí na archu úmluvy. "Ty fotografie si nejspíš schováme do archivu. Víte, jak vojáci nadělají se svými archivy."

Waterhouse se znovu tak strašně zasměje.

"Chcete ohlásit ještě něco, než to ukončíme?" zeptá se Comstock zoufale toužící ho umlčet.

"Totiž při tyhle práci jsem dostal pár nových nápadů pro teorii informace, který by vás mohly zajímat -"

"Sepište to. A pošlete mi to."

"Je tu ještě jedna věc. Nevím, jestli je to relevantní, ale -"

"O co jde, Waterhousi?"

"Totiž... vypadá to, že jsem se zasnoubil a budu se ženit!"

KARAVANA

Randy přišel o veškerý svůj majetek, ale získal doprovod. Amy usoudila, že by s ním nakonec mohla jet na sever, pokud to bude na této straně Tichého oceánu. To ho velice těší. Shaftoovic hoši, Robin a Marcus Aurelius, se považují za pozvané - jako většina věcí, které by v ostatních rodinách zavdaly příčinu k dlouhé debatě, i tohle se tady očividně bere za samozřejmost.

Proto je naprosto nezbytné ujet těch tisíc mil do Whitmanu ve Washingtonu, protože Shaftoovic hoši nejsou ten typ, který prostě zaparkuje svoji vyladěnou káru na hlídaném parkovišti, doběhne na letiště a požádá o letenku na nejbližší letadlo do Spokane. Marcus Aurelius studuje druhým rokem na stipendium ROTC pro důstojníky v záloze a Robin chodí na nějakou vojenskou přípravku. Ale i kdyby měli po kapsách tolik peněz, skutečně je utratit by uráželo jejich vrozenou šetrnost. Aspoň to Randy prvních pár dní předpokládá. Předpoklad je to evidentní vzhledem k faktu, že oba nikdy neztrácejí ze zřetele hotovostní tok. Kupříkladu se s přímo nadlidským úsilím pokusí nacpat do sebe i tu poslední lžíci vnitřnosti trhající kaše, které Amy ráno po zemětřesení navařila celý kotel, a když zjistí, že to je nad jejich síly, pečlivě nahrnou zbytek do igelitového pytlíku s vodotěsným zipem, přičemž se celou dobu rozčilují nad vysokou cenou pytlíků s vodotěsným zipem a nad tím, že Randy nemá ve sklepě žádné staré skleničky od marmelády nebo něco podobného, které by mohly přežít otřesy půdy a být použitelné k tomuto účelu.

Randy má spoustu času vyvést se z tohoto omylu (zvlášť že se letadlům vyhýbají z důvodu finančních omezení) a vytáhnout z nich, jak se to má doopravdy, protože u SFO vrátí Amyin nákladňák a přesouvají se k severu v acuře a nadupané, dunící impale. Při každé zastávce se lidé v obou vozidlech střídají podle nějakého systému, který Randymu uniká, ale při němž pokaždé skončiv autě sám s Robinem nebo Markem Aureliem. Oba jsou příliš důstojní, aby si hledali

nedůležité záminky ke klábosení, a příliš zdvořilí, aby si mysleli, že Randymu záleží na tom, co si myslí, a možná mu v zásadě prostě nedůvěřují, než aby se mu s něčím svěřovali. Nejdřív je nutné navázat jisté pouto. Ledy se začnou lámat až teprve druhý den jízdy, poté co všichni přespali na parkovišti u mezistátní dálnice 15 poblíž Reddingu na sklopených sedadlech v autech. (Oba ze Shaftoovic chlapců mu nezávisle na sobě s vážným výrazem sdělí, že řetězec ubytoven známý jako Motel 6 je jeden velký podvod, že jestli pokoje někdy stály šest dolarů na noc, což je pochybné, oni o tom rozhodně nevědí, a že se nemálo nevinných mladých poutníků nechalo zlákat vábivou písní těch falešných štítů zvedajících se nad dálničními křižovatkami. Snaží se, aby to znělo nezúčastněně a moudře, ale z toho, jak se červenají a odvracejí zrak a zvedají hlas, Randy vytuší, že ve skutečnosti hovoří z nějaké nedávné a špatně skrývané osobní zkušenosti.) Opět bez toho, aby kdokoliv cokoliv řekl, je bráno za samozřejmé, že Amy, jako žena, pro sebe bude požadovat na spaní celý vůz, díky čemuž Randy skončí v nadupaném voze s Robinem a Markem Aureliem. Jako host dostane Randy sklopné sedadlo spolujezdce, nejlepší postel v domě, M. A. se stočí do klubíčka na zadním sedadle a Robin, jakožto nejmladší, spí za volantem. Když v domě zhasnou světla a Shaftoovi dokončí modlitby, Randy asi třicet vteřin jen leží a vnímá, jak se impala kolébá na tlumičích, rozhoupaná tlakovými vlnami projíždějících tahačů s návěsy, a cítí se odcizenější, než když se pokoušel usnout v jeepneyi v pralesním městečku severního Luzonu. Pak otevře oči a je ráno a Robin dělá v prachu kliky jen na jedné ruce.

"Až tam dorazíme," zafuní Robin, když skončí, "mohl bys mi ukázat to video na Netu, o kterým jsi mi vykládal?" Táže se jako malý kluk, ale najednou se zatváří zahanbeně a dodá: "Teda pokud to není moc drahý nebo tak."

"Je to zadarmo. Ukážu ti to," slíbí Randy. "Pojďme se nasnídat." Je samozřejmé, že McDonald a podobné podniky si účtují skandálně víc za kupříkladu hranolky, než by člověk zaplatil za odpovídající cenu brambor v syrové formě v (pokud si myslíte, že peníze rostou na stromě) obchoďáku nebo (pokud si aspoň trochu vážíte ceny dolaru) na farmářských tržnicích umístěných na opuštěných křižovatkách uprostřed pustiny. Takže kvůli snídani musejí nejdřív zajet do nějakého malého městečka (prodejny s potravinami ve velkých městech jako Redding jsou zloději) a najít skutečný obchod s potravinami (večerky jsou atd., atd., atd.), zakoupit snídani v nejelementárnější představitelné formě (vysoce zlevněné banány dávno za svým vrcholem, které ani nejsou v trsech, ale smetené z podlahy nebo tak něco a nasypané do křiklavě potištěného papírového pytlíku, neznačkové vločky v podlouhlém pytlíku a krabici neznačkového sušeného mléka) a sníst to z ešusů z vojenského výprodeje, které Shaftoovi s obdivuhodným klidem vytáhnou z kufru své káry, železité, mastné propasti, v níž jsou naházené zimní řetězy, otlučené krabice s náboji, a pokud Randyho nezačíná šálit zrak, dva samurajské meče.

Nicméně to vše se odehrává velice nonšalantně, a ne, jako by se snažili Randyho vyzkoušet, z čehož Randy usoudí, že to nesplňuje podmínky skutečného navazování přátelství. Pokud by se, zcela hypoteticky, impala porouchala v poušti a oni by ji museli opravit se součástkami ukradenými z nedaleké skládky hlídané vzteklými psy a cikány vyzbrojenými brokovnicemi, pak by to zavdávalo příčinu ke vzniku přátelství. Jenže Randy se mýlí. Na druhý den se mu Shaftoovi (opět pouze muži) poněkud otevřou.

Zdá se (jedná se o výtah z mnoha hodin konverzace), že když jste schopný mladý Shaftoe a jste cizinec v cizí zemi s autem, které jste, s mnoha radami a pomocí od rozvětvené rodiny, docela hezky upravili, představa, že ho zaparkujete kvůli nějakému jinému způsobu dopravy, je zcela zřejmě, kromě očividného finančního bláznovství, jakýsi druh morálního selhání. Proto do Whitmanu ve Washingtonu jedou. Proč ale (když člověk konečně sebere kuráž a zeptá se) berou dvě auta? V impale je dost místa i pro čtyři. Randy má celou dobu dojem, že když si prosadil, že vezmou i nadbytečnou a odporně zjizvenou acuru, Shaftoovy to zdrtilo a pouze jejich nesmírná zdvořilost jim zabránila sdělit mu, že se chová jako naprostý pitomec. "Neumím si představit, že po návštěvě Whitmanu zůstaneme spolu," řekne Randy (poté co je v jejich společnosti několik dní, přestává se vyjadřovat přímo - těmi nevkusnými zkratkami líných a patologicky spěchajících lidí). "Když budeme mít dvě auta, můžeme se klidně rozdělit."

"Není to tak daleko, Randalle," podotkne Robin, sešlápne plynový pedál impaly až k podlaze, aby automatická převodovka přeskočila na vyšší rychlost, a prosviští kolem cisterny s benzínem. Po počátečním "pane" a "pane Waterhousi" je Randy dokázal přesvědčit, aby ho oslovovali křestním jménem, ale souhlasili s tím pouze pod podmínkou (očividně), že budou používat celé jméno "Randall" místo "Randy". První pokusy používat "Randall Lawrence" jako kompromis Randy důrazně zavrhl, takže teď je z něj "Randall". "S M. A. bysme vás moc rádi hodili zpátky na sanfranciský letiště nebo, ehm, kamkoliv, kde byste se rozhodl tu svou acuru zaparkovat."

"Kde jinde bych ji měl zaparkovat?" podiví se Randy, jenž nepochopil narážku.

"No, myslel jsem, že byste třeba našel místo, kde byste ji mohl na pár dní zaparkovat bez poplatků, kdybyste se trochu porozhlíd po okolí. Teda pokud si ji budete chtít nechat." Povzbudivě dodá: "Pravděpodobně bude mít slušnou cenu i přes to, kolik klempířiny bude vyžadovat."

Teprve v té chvíli si Randy uvědomí, že ho Shaftoovi považují za člověka zcela bez prostředků, bezmocného a vyvrženého do širokého světa. Případ pro charitu. Vzpomene si, jak je při příjezdu k jeho domu viděl vyhazovat celý pytel ubrousků od McDonalda. Celá ta věc s úsporností byla vymyšlena, aby na Randyho nekladli pokud možno žádné finanční nároky.

Robin a M. A. ho bedlivě pozorují, mluví o něm a přemýšlejí o něm. Náhodou udělali několik nesprávných předpokladů a došli k mylným závěrům, ale stejně ukázali víc šikovnosti, než by u nich Randy předpokládal. Následkem toho se Randy v duchu vrátí a probírá si rozhovory, které s nimi během posledních několika dní vedl, jen aby měl nějakou představu, jaké další zajímavé a komplikované nápady by jim mohly táhnout hlavou. M. A. je celkem přímočarý typ jednající podle předpisů, jaký bude mít dobré známky a dobře se zařadí do jakékoliv organizace s hierarchií. Robin je na druhou stranu spíš divoká karta. Má šanci skončit jako úplný chudák nebo velice úspěšný podnikatel nebo možná jeden z těch lidí oscilujících mezi oběma póly. Randy si při pohledu zpátky uvědomí, že Robinovi za pouhých několik dní vyklopil strašnou spoustu informací o Internetu, elektronických penězích, digitální měně a nové globální

ekonomice. Je v mentálním stavu, kdy je schopen celé hodiny bezduše blábolit. Robin prostě jen nasával jeho slova.

Pro Randyho to bylo jen bezcílné odreagovávání se. Do této chvíle ani nepřemýšlel nad tím, jaký vliv na životní dráhu Robina Shaftoa může mít. Randall Lawrence Waterhouse nenávidí Star Trek a vyhýbá se lidem, kteří ho mají rádi, ale přesto viděl skoro všechny díly toho zatraceného seriálu, a v této chvíli se cítí jako vědec Federace, který se přenesl na nějakou primitivní planetu a bezmyšlenkovité učí oportunistického troubu z doby před osvícenstvím, jak z běžně dostupných materiálů sestrojit fázerové dělo.

Randy má pořád nějaké peníze. Nedokáže vymyslet, jak chlapcům tento fakt sdělit, aniž by spáchal nějakou vážnou protokolární chybu, takže když příště zastaví u benzínky, požádá Amy, aby jim vše vysvětlila. Myslí si (podle předpokladu založeného na matném chápání rotačního systému), že teď je na řadě on, aby jel v autě s Amy, ale pokud má Amy předat informace o jeho financích jednomu z chlapců, bude muset další část cesty strávit v autě s ním, poněvadž je nutné mu to naznačit nepřímo, což chvíli potrvá, a jelikož se jedná o nepřímé sdělení, je nutné poskytnout mu dost času, aby mohlo padnout na úrodnou půdu. Když tři hodiny nato zastaví u další benzínové pumpy, je přirozené, že M. A. a Robin musí jet ve stejném voze, aby Robin (který teď vše ví a chápe a který se z impaly vysouká se širokým úsměvem a vlídně Randyho poplácá po rameni) mohl zprávu předat M. A., jehož konverzační gambity mezi čtyřma očima Randymu donedávna nedávaly smysl, dokud nepřišel na to, že ho považují za žebráka a že se M. A. pokouší skutečné hodně nepřímým způsobem vysondovat, jestli Randy nepotřebuje použít jeho osobní toaletní potřeby. V každém případě Randy s Amy nastoupí do acury a zamíří na sever do Oregonu, přičemž se snaží neztratit z očí nadupanou impalu.

"Je hezký moct s tebou zase strávit chvilku," poznamená Randy. Záda ho ještě trochu bolí, jak ho Amy tuhle ráno praštila s prohlášením, že vyjádřit city je právě to, "oč tu běží". Proto si Randy řekne, že vyjádří ty ze svých citů, které by ho pravděpodobně neměly dostat do vážnějších potíží.

"Řhekla jsem si, žes mhěl spoustu chasu si to přhežvhejkat," opáčí Amy, jež se v posledních dnech vrátila k jazyku svých předků. "Ale ty kluky jsem neviděla celý věky a ty je neznáš vůbec."

"Celý věky? Vážně?"

"Jo."

"Jak dlouho?"

"Když jsem naposled viděla Robina, právě začal chodit do školky. M. A. jsem viděla, není to tak dlouho - bylo mu tak ošum nebo devět."

"A jak přesně jsi s nima spřízněná? Ještě jednou, prosím."

"Myslím, že Robin je můj bratranec z druhýho kolena. A mohla bych ti vysvětlit svůj vztah k M. A., ale než bych se dostala do poloviny, začal by ses vrtět a hrozně vzdychat."

"Takže pro ty kluky jsi vzdálená příbuzná, kterou viděli jednou jako malí kluci?"

Amy pokrčí rameny. "Jo."

"Tak co je to popadlo, že sem přijeli?"

Amy se zatváří nezúčastněně.

"Chci říct," nevzdává se Randy, "že podle všeobecnýho přístupu, jakej zaujali, když mi smykem zastavili na dvorku a vyskočili z tý svý nadupaný, mouchama olepený káry rovnou z Tennessee, očividně bylo jejich hlavním úkolem zajistit, aby se s výkvětem Shaftoovic ženství zacházelo se vší úctou, slušností, uctivostí a tak dále, jaký si zaslouží."

"Aha. Takovej dojem jsem já teda neměla."

"Aha, že ne? Opravdu?"

"Ne. Hele, Randy, naše rodina drží pohromadě. To, že jsme se chvíli neviděli, ještě neznamená, že naše závazky pominuly."

"Očividně ji tady srovnáváš s mojí rodinou, do který já zas takovej blázen nejsem a o který bychom si asi měli promluvit pozdějc. Ale když už jsme u těch rodinnejch závazků, já si rozhodně myslím, že jedním z těch závazků je uchránit tvý hypotetický panenství."

"Kdo říká, že je hypotetický?"

"Pro ně musí být hypotetický, protože tě neviděli skoro celej tvůj život. Tak jsem to mínil."

"Já myslím, že sexuální aspekt tyhle věci moc nafukuješ," zabručí Amy. "Což je pro chlapa naprosto normální a já si kvůli tomu o tobě nemyslím nic špatnýho."

"Amy, Amy. Spočítala sis to vůbec?"

"Spočítala?"

"Když vezmu jízdu manilskou zácpou na NAIA, odbavení a formality na SFO, celá cesta z Manily do San Franciska mi zabrala asi tak osmnáct hodin. Tobě dvacet. Další čtyři hodiny jízdy k mýmu domu. A osm hodin po tom, co jsme tam dorazili, se uprostřed noci zjeví Robin s Markem Aurelicm. Pokud budeme předpokládat, že šeptanda Shaftoovic rodiny funguje rychlostí světla, znamená to, že tihle kluci, hrající basket před svým karavanem v Tennessee, obdrželi bleskovou zprávu, že jedna Shaftoovic ženská má potíže v souvislosti s chlapem, asi tak v době, kdy jsi vyskočila z Glory IV a nasedla do taxíku v Manile."

"Poslala jsem z Glory e-mail," přiznává Amy.

"Komu?"

"Do Shaftoovic adresáře."

"Bože!" vydechne Randy a popleská se po tváři. "Co v tom e-mailu stálo?"

"Nevzpomínám si," prohlásí Amy. "Ze jedu do Kalifornie. Mohla jsem přihodit nějakou dvojsmyslnou poznámku o jednom mladým muži, se kterým si chci promluvit. Byla jsem v tý chvíli dost rozčílená a nepamatuju si, co přesně jsem tam napsala."

"Podle mě něco jako: ‚Jedu do Kalifornie, kde se na mně po mým příjezdu hodlá jistej Randall Lawrence Waterhouse, nakažený AIDS, dopustit sodomie.'"

"Nic takovýho tam nestálo!"

"Myslím, že někdo četl mezi řádkama. Každopádně se mamča nebo tetička Ema nebo někdo vynoří ze zadních dveří, vytřepává si z plátěný zástěry mouku - tohle si představuju."

"To poznám."

"A řekne: ‚Hoši, vaše prapraprasestřenice z ikstého kolena America Shaftoová nám z člunu strejdy Douga v Jihočínským moři poslala e-mail, ve kterým stojí, že má nějaký spor s jedním mladíkem, a je docela dobře možný, že by mohla potřebovat někoho, kdo by jí helfnul. V Kalifornii. Nezajeli byste tam a nedohlídli na ni?' Oni odloží míč a řeknou: ‚Ano, madam, město a adresa?' a ona jim řekne: ‚To je jedno, prostě najeďte na mezistátní dálnici číslo 40 a jeďte na západ. Nezapomeňte udržovat průměrnou rychlost mezi sto a sto dvaceti procenty nejvyšší povolené a někde z Texasu nebo Colorada mi brnkněte, já vám přesné souřadnice dodám později,' a oni řeknou: ‚Ano, madam,' a třicet vteřin potý už jsou na příjezdový cestě čáry od gum, jak z garáže vycouvali s přetížením pěti gé, a třicet hodin nato už zastavují na mým dvorku, svítěj mi do očí baterkama a kladou mi spoustu jedovatejch otázek. Máš představu, jak daleká je to cesta?"

"Nemám tušení."

"Podle Rand McNallyho silničního atlasu od M. A. je to dva tisíce sto mil."

"No a?"

"To znamená, že den a půl udržovali průměrnou rychlost sedmdesát mil za hodinu."

"Den a čtvrt," opraví ho Amy.

"Máš představu, jak je to těžký?"

"Randy, šlápneš na plyn a držíš se mezi lajnama. Jak těžký to je?"

"Nemyslím jako intelektuální výzva. Říkám, že jejich ochota, například, raději čůrat do prázdnejch kelímků od McDonalda, než by zastavili, ukazuje na jistou naléhavost. Možná vášeň. A jelikož jsem chlap a vím, jaký to je být chlapem ve věku M. A. a Robina, tak ti řeknu, že jedna z mála věcí, ze kterých se ti takhle začne vařit krev, je představa, že nějaký ženě, kterou miluješ, ubližuje nějakej cizí mužskej."

"A co když jo? Teď tě už berou."

"Tak oni mě berou, jo? Vážně?"

"Jo. Ta věc s finanční katastrofou tě zlidšťuje. Jsi přístupnější. A hodně to vysvětluje."

"Potřebuju já něco vysvětlovat?"

"Podle mě ne."

"Akorát že si mysleli, že jsem tě znásilnil, což poněkud zmírňuje problémy s mojí image."

Nastane krátký útlum konverzace. Pak se ozve Amy.

"Tak mi pověz o svý rodině, Randy."

"V příštích pár dnech se o mý rodině dozvíš o hodně víc, než bych chtěl. A já taky. Mluvme o něčem jiným."

"Fajn. Mluvme o obchodě."

"Fajn. Ty první."

"Příští týden přijede německá televizní producentka, aby se kouknula na ten U-boot. Mohli by o něm natočit dokument. Už jsme tam prováděli několik německých novinářů."

"Nepovídej."

"V Německu to vyvolalo hotovou senzaci."

"Proč?"

"Protože nikdo nemůže přijít na to, jak se tam dostala. Teď ty."

"Zřídíme vlastní měnu." Tímto prohlášením Randy prozrazuje chráněnou informaci někomu, kdo není oprávněn ji slyšet. Stejně to ale udělá, protože když se takhle před Amy otevře a je v jejích očích zranitelný, má z toho erekci.

"A jak to hodláte udělat? Nemusíš na to být vláda?"

"Ne. Musíš být banka. Proč si myslíš, že se tomu říká bankovky?" Randy si zcela jasně uvědomuje, jak je šílené vyzrazovat tajné obchodní informace ženě čistě z důvodu sexuálního dráždění, ale právě teď mu to přijde natolik přirozené, že mu na tom ani zvlášť nesejde.

"Fajn, ale stejně, obvykle to dělají vládní banky, správně?"

"Jenom proto, že lidi mají sklon si vládních bank vážit. Jenomže vládní banky v jihovýchodní Asii mají zrovna teď pořádný trable s image. A problém s i mágе se převádí přímo do prudce klesajícího směnnýho kurzu."

"A jak to hodláte udělat?"

"Seženeme hromadu zlata. Vydáme potvrzení, na kterým bude stát: ‚Toto potvrzení lze vyplatit takovým a takovým množstvím zlata.' To je všechno."

"Co je špatnýho na dolarech, jenech a tak podobně?"

"Potvrzení - bankovky - jsou vytištěný na papíře. My budeme vydávat elektronický bankovky."

"Papírový vůbec ne?"

"Vůbec."

"Takže je budeš moct utratit jenom na Netu?"

"Správně."

"A co když si budu chtít koupit pytlík banánů?"

"Najdeš si na Netu obchodníka s banánama."

"Mně to připadá, že papírový peníze by byly stejně dobrý."

"Papírový peníze se dají vystopovat a zničit a mají další nedostatky. Elektronický bankovky jsou rychlý a anonymní."
"Jak vypadá taková elektronická bankovka, Randy?"
"Jako každá jiná digitální věc: jako skupina bitů."
"Není pak docela snadný je padělat?"
"Ne, když máš dobrý zabezpečení," prohlásí Randy. "Což my máme."
"A jak jste to udělali?"
"Drželi jsme se maniaků."
"Jakých maniaků?"
"Maniaků, kteří si myslí, že mít dobrý zabezpečení je skoro apokalypticky důležitý."
"A jak vás vůbec něco takovýho napadlo?"
"Četli jsme o lidech jako Jamamoto, který umřel, protože měl špatný zabezpečení, a pak jsme to převedli do budoucnosti."
"A ty s nima souhlasíš?" zeptá se Amy. Mohla by to být jedna z těch otázek, na nichž závisí další vztah.
"Ve dvě ráno, když nemůžu usnout, tak jo," připustí Randy. "Ve dne mi to připadá poněkud paranoidní." Podívá se na Amy, jež ho zkoumavě pozoruje, protože jí vlastně ještě neodpověděl. Musí si vybrat jedno nebo druhé. "Asi je lepší dávat si pozor. Mít dobrý zabezpečení nemůže uškodit a mohlo by to pomoct."
"A mohlo by ti to vydělat hromadu peněz," připomene mu Amy.
Randy se zasměje. "V tyhle chvíli se ani nesnažím vydělat peníze," prohlásí. "Jenom se nechci nechat úplně pokořit."
Amy se záhadně usměje.
"Co je?" chce vědět Randy.
"Když jsi to říkal, mluvil jsi úplně jako Shaftoe," opáčí Amy.
Randy půl hodiny řídí mlčky. Měl pravdu: byl to klíčový okamžik v jejich vztahu. Teď už to může jenom zvorat. Proto mlčí a řídí.

GENERÁL

Dva měsíce přespává na pláži na Nové Kaledonii natažený pod moskytiérou, nechává si zdát o horších místech a piluje si proslov.
Ve Stockholmu ho někdo z britského velvyslanectví vzal do jisté kavárny. Džentlmen, s nímž se setkal v kavárně, ho naložil do auta. Auto ho dovezlo k fjordu, kde čirou náhodou zrovna seděl hydroplán se spuštěnými motory a připravený ke startu. SAS ho dostala do Londýna. Námořní zpravodajská služba ho dopravila zpátky do D. C, vyždímala mu mozek a předala ho námořní pěchotě s velkým razítkem v papírech, na němž stálo, že se už nikdy nesmí dostat do boje. Ví příliš mnoho, než aby směl skončit jako zajatec. Námořní pěchota zjistila, že ví příliš málo, aby mohl sloužit jako týlový paňáca, a dala mu na vybranou: letenku domů nebo vyšší vzdělání. Rozhodl se pro letenku domů a jednoho zeleného důstojníka přesvědčil, že jeho rodina se přestěhovala a nyní bydlí v San Francisku.
Sanfranciský záliv byste v podstatě mohli přeskákat z jedné válečné lodi na druhou. Nábřeží bylo lemované moly, sklady, špitály a věznicemi válečného námořnictva. A všechny stráží Shaftoovi vojenští bratři. Shaftoe si zakryje tetování civilním oděvem a nechá si narůst delší vlasy. Ale stačilo se jen kterémukoliv mariňákovi z dálky podívat do očí, aby v něm dotyčný poznal bratra v nouzi a otevřel mu vrátka, porušil předpisy a možná za něj dokonce i položil život. Shaftoe se jako černý pasažér nalodil na loď mířící na Havaj tak rychle, že ani neměl čas se opít. Dostat se z Pearl Harboru na loď na atol Kwajalein mu trvalo čtyři dny. Tam byl slavným hrdinou. Jeho peníze mu na Kwaji nebyly k ničemu a celý týden kouřil, jedl a pil, aniž by mu bylo dovoleno utratit pěťák, a nakonec ho jeho bratři propašovali na letadlo, které ho přeneslo pár tisíc mil dál na jih do Nouméje na Nové Kaledonii.
To udělali s velkou neochotou. Pravděpodobně by s ním klidně šli do útoku, ale tohle bylo něco jiného: posílali ho nebezpečně blízko k SOWESPAC36, ke Generálově říši. Ještě dnes, několik let poté, co je Generál poslal, špatně vyzbrojené a s nedostatečnou podporou, na Guadalcanalu do akce, mariňáci stále tráví asi padesát procent času, kdy jsou vzhůru, řečmi o tom, jaký to je mizera. Tajně vlastnil polovinu Intramuros. Ze španělského zlata, které jeho otec vykopal, když byl guvernérem na Filipínách, zbohatl a stal se z něj miliardář. Quezón ho tajně jmenoval poválečným diktátorem souostroví. Generál se chtěl stát prezidentem, a aby vyhrál, začal prohrávat bitvy, jen aby očernil FDR, a všechnu vinu svrhl na mariňáky. A kdyby to nevyšlo, vrátil by se do Států a provedl státní převrat. Který by, bojujíc proti obrovské přesile, potlačila Námořní pěchota Spojených států. Semper Fi!
Nicméně jeho bratři ho dostali na Novou Kaledonii. Nouméa je hezké francouzské město se širokými ulicemi a domy s plechovými střechami, postavené u obrovského přístavu lemovaného horami niklové a chromové rudy z gigantických dolů ve vnitrozemí. Místo patří z jedné třetiny Svobodné Francii (všude jsou de Gaulleovy obrázky), z jedné třetiny americkým vojákům a z jedné třetiny kanibalům. Na ulicích se povídá, že kanibalové už dobrých sedmadvacet let nesnědli žádného bělocha, a tak se Bobby Shaftoe, přespávající na pláži, cítí téměř v takovém bezpečí jako ve Švédsku.
Když ale dorazil do Nouméje, narazil na překážku nepřekonatelnější než cihlová zeď: imaginární čáru mezi Pacifickým válčištěm (Nimitzův píseček) a SOWESPAC. Brisbane, Generálovo velitelství, je jen kousek cesty (podle tichomořských měřítek) letadlem téměř přímo na západ. Jen kdyby se tam dostal a řekl, co si připravil, všechno by bylo v pořádku.
Během prvních pár týdnů na pláži je hloupě optimistický. Pak je asi měsíc v depresi a myslí si, že tady uvázl navěky. Nakonec se sebere a opět začne jednat. S loděmi nemá štěstí. Nicméně je tu neuvěřitelně hustá letecká doprava. Generál má zřejmě rád letadla. Shaftoe začne sledovat letce. Empíci by ho ani nepozdravili a do armádního klubu pro poddůstojníky nemůže.
Jenomže poddůstojnický klub nabízí velmi omezenou zábavu. Zákazníci hledající hlubší uspokojení musejí opustit perimetr určovaný umanutými empíky a vstoupit do hájemství civilní ekonomiky. A když se nadržení, dobře placení

američtí letci ocitnou v kultuře tvořené zpola kanibaly a zpola Francouzi, dostanete sakra pořádnou civilní ekonomiku. Shaftoe si najde vhodné místo hned za bránou letecké základny, rozkročí se, kapsy nadité krabičkami cigaret (mariňáci na Kwaji mu poskytli zásoby, které mu vystačí až do konce života) a čeká. Letci vycházejí po dvou po třech. Shaftoe si vybere seržanty, sleduje je do barů a nevěstinců, posadí se tak, aby na něj viděli, a začne kouřit. Zanedlouho za ním přijdou a začnou z něj loudit cigarety. Navážou hovor.

Jakmile si vypracuje postup, v rychlosti se dozví hodně o Páté letecké armádě a nadělá si hromadu přátel. Po několika týdnech narazí na zlatý důl. V jednu ráno za bezměsíčné noci přeleze plot kolem letiště, asi míli se po břiše plazí kolem ranveje a jen tak tak dorazí včas na schůzku s posádkou Namazaného broučka, což je B-24 Liberator mající namířeno do Brisbane. Zakrátko se ocitá nacpaný do skleněné koule v ocase letadla: zadní střelecké věži. Jejím úkolem je pochopitelně sestřelovat zera, která ráda útočí zezadu. Posádka Namazaného broučka si ale zřejmě myslí, že žera v okolí najdou asi se stejnou pravděpodobností jako nad Missouri.

Upozornili ho, že se má teple obléct, ale on nic teplého neměl. Namazaný brouček teprve opouští rozjezdovou dráhu, když si Shaftoe uvědomí svou chybu: teplota klesá jako pětisetliberní bomba. Vylézt z věže je fyzicky nemožné, ale i kdyby to šlo, vedlo by to jen k jeho zatčení. Na palubu ho propašovali bez vědomí důstojníků, jimž je tento let určen. Shaftoe se klidně rozhodne, že ke svým již rozsáhlým znalostem o utrpení přidá i dlouhodobé podchlazení. Po několika hodinách buď ztratí vědomí, nebo usne, a to pomůže.

Probudí ho růžové světlo, které k němu přichází ze všech stran najednou. Letadlo ztratilo výšku, teplota stoupla a jeho tělo roztálo natolik, aby se mu vrátilo vědomí. Po několika minutách dokáže pohnout rukama. Natáhne ruku k růžové záři a setře kapky vysrážené na vnitřní straně skleněné kupole. Vytáhne kapesník, otře celou plochu a dívá se přímo do chřtánu tichomořského svítání.

Obloha je pruhovaná černými mraky, připomínajícími inkoust sépie vyplašené v karibské zátoce. Chvíli má pocit, že je zase pod vodou s Bischoffem.

Ve smyčkách a čárách hladinu Pacifiku hyzdí zkrabacené jizvy a jemu to připomene vlastní obnažené tělo. Avšak z jizvovité tkáně vylézají tvrdé, rozeklané kousky jako staré úlomky šrapnelu: korálové útesy se vynořují z oceánu. Je stále tepleji. Shaftoe se roztřese.

Někdo do moře vyhodil hnědý prach, velkou hromadu prachu. A na kraji té hromady stojí město. Město se kolem nich roztahuje a blíží se. Je stále tepleji. Jsou v Brisbane. Vstříc se jim řítí ranvej a Shaftoe se lekne, že mu odrhne zadek jako největší bruska na světě. Letadlo se zastaví. Je cítit benzín.

Pilot ho najde, ztratí nervy a chystá se zavolat MP. "Jsem tady, abych pracoval pro Generála," zamumlá Shaftoe s promodralými rty. Pilot by ho nejradši praštil. Ale jakmile Shaftoe pronese kouzelná slůvka, všechno je jiné, rozzlobení důstojníci od něj o krok ustupují, přestávají křičet a odvolávají hrozby. Shaftoe z toho pozná, že Generál dělá věci jinak.

Den stráví rekonvalescencí v levném hotýlku, pak vstane, oholí se, dá si hrnek kafe a vydá se hledat lampasáky.

Ke své nesmírné lítosti se dozvídá, že Generál přesunul své velitelství do Hollandie na Nové Guineji. Ale jeho žena a syn a většina štábu dosud přebývajív Lennonově hotelu. Shaftoe tam zajde a analyzuje provoz: aby mohla auta zajet po podkovovité příjezdové cestě před hotel, musejí objet jistý roh o kousek dál v ulici. Shaftoe si na nároží najde vhodné místo k okouněni a čeká. Při pohledu do okének přijíždějících aut vidí epolety a počítá hvězdy a orly.

Když zahlédne dvě hvězdy, rozhodne se jednat. Oběhne blok a k markýze před hotelem dorazí ve chvíli, kdy řidič generálovi otevírá dvířka od auta.

"Promiňte, generále, Bobby Shaftoe se hlásí do služby, pane!" vyhrkne a předvede nejdokonalejší zasalutování ve vojenské historii.

"A kdo sakra máte bejt, Bobby Shaftoe?" opáčí generál, aniž by hnul brvou. Mluví jako Bischoff! Ten chlap má doopravdy německý přízvuk!

"Zabil jsem víc Japončíků než seizmická činnost. Jsem vycvičenej skákat z letadel. Mluvím trochu japonsky. Dokážu přežít v džungli. A Manilu znám jako svý boty. Je tam moje žena a dítě. A já jsem tak trochu v koncích. Pane!"

V Londýně ani v D. C. by se nikdy nedostal tak blízko, a i kdyby ano, tak by ho zastřelili nebo zavřeli.

Jenže tohle je SOWESPAC, a tak sedí druhý den ráno v B-17 mířící do Hollandie a na sobě má armádní uniformu bez hodnostního označení.

Nová Guinea je hnusná: jako drak se snětí, ohavnou, skalnatou páteří pokrytou ledem. Už jenom z pohledu na ni se Shaftoe roztřese z kombinace podchlazení a začínajícího záchvatu malárie. Celá teď patří Generálovi. Shaftoe jasně vidí, že takovou zemi mohl dobýt jenom člověk, který je úplný rapl. Měsíc u Stalingradu by byl lepší než čtyřiadvacet hodin tady.

Hollandia leží na severním pobřeží draka a přirozeně hledí k Filipínám. Mariňáci dobře vědí, že Generál si tu pro sebe nechal postavit palác. Někteří důvěřiví hlupáci skutečně věří povídačkám, že je to pouze dokonalá, dvojnásobně velká kopie Tádž Mahalu, kterou zbudovali zotročení mariňáci, ale chytří námořní pěšáci vědí, že je to obrovský pozemek zastavěný s použitím konstrukčních materiálů ukradených z nemocničních lodí válečného námořnictva, posetý letovisky a šoustárnami pro jeho asijské konkubíny, s kupolí tak vysokou, že tam může Generál zajít a podívat se, co Japončíci vyvádějí s jeho rozlehlými nemovitostmi v Manile, 1 500 mil na severozápad odsud.

Bobby Shaftoe z okénka B-17 nic takového nevidí. Zahlédne jeden velký, slušně vypadající dům na hoře nad mořem. Předpokládá, že to je pouhá strážnice vyznačující hranice Generálovy říše. Vzápětí ale B-17 dosedne na ranvej. Do kabiny vpadne rovníkový puch. Je to jako dýchat krupičnou kaši přímo z hrnečku. Shaftoe už cítí, jak mu povolují svěrače. Pochopitelně tu je spousta mariňáků, kteří mají pocit, že kalhoty od armádní uniformy vypadají nejlépe, jsou-li potřísněné výkaly. Shaftoe musí takové myšlenky zahnat z hlavy.

Všichni cestující (většinou plukovníci a výš) se pohybují tak, aby se nezapotili, i když už jsou celí zalití potem. Shaftoe by nejradši skopal jejich tlusté, tlachající zadky ze schůdků - spěchá do Manily. Brzy sedí na zadním nárazníku

džípu plného vysokých důstojníků. Letiště je dosud obklopené protiletadlovými děly a je na něm vidět, že bylo nedávno bombardováno a ostřelováno. Některé stopy jsou jasné jako krátery po bombách, ale Shaftoe nejvíc informací získá pozorováním mužů: jejich postoj a výraz, když hledí na oblohu, mu řeknou přesně, jak velké nebezpečí hrozí.

Není divu, pomyslí si při vzpomínce na ten velký bílý dům v horách. Ten je nejspíš vidět i v měsíčním světle, proboha! Musí být vidět až z Tokia! Ten si přímo říká o ostřelování.

Když se džíp plahočí na jedničku do kopce, dojde mu to: dům musí být atrapa. Generálovo skutečné velitelství musí být v síti tunelů ukrytých pod džunglí, a tam musí člověk hledat asijské konkubíny a všechno to ostatní.

Výlet do hor trvá celé věky. Shaftoe seskočí a supící džíp brzy předejde, i ten před ním. Po chvíli už je sám a rázuje si to džunglí. Stačí sledovat vyježděné koleje, které ho určitě dovedou přímo k chytře zamaskované důlní štole sestupující dolů do Generálova velitelského stanu.

Procházka mu poskytne dost času si zakouřit a vychutnat nezmenšenou děsivost novoguinejského pralesa, v porovnání s nímž vypadá Guadalcanal, který Shaftoe považoval za nejhorší místo na zemi, jako zarosena louka s králíčky a motýlky. Nic ho neuspokojí tak jako představa, že Japončíci a Armáda Spojených států tu strávili několik let a vytloukali ze sebe navzájem duši. Škoda že se do toho zapletli i Australáci.

Koleje ho dovedou přímo k velkému bílému hliněnému holubovi - tedy domu na svahu hory. Skutečně se hodně snažili, aby to vypadalo, že tady někdo opravdu bydlí. Shaftoe vidí nábytek a všechno. Stěny jsou poseté děrami po kulkách. Na balkon dokonce postavili loutku v růžovém hedvábném županu, s fajfkou a slunečními brýlemi, prohlížející si dalekohledem záliv! Jakkoliv Shaftoe nerad pochválí cokoliv, co udělala armáda, nemůže se nezasmát nad takovou duchaplností. Vojenský humor je z nejlepších. Nemůže uvěřit, že jim to prošlo. Dole stojí několik fotografů a dělají obrázky.

Uprostřed rozbláceného parkoviště u domu se Shaftoe rozkročí a ukáže loutce zvednutý prostředník. Hej, kreténe, tohle je od mariňáků z Kwajaleinu! Cítí se náramně.

Loutka se otočí a namíří dalekohled přímo na Bobbyho Shaftoa, jenž strne uprostřed gesta, jako by ho uhranul bazilišek. Dole se rozkvílí siréna leteckého poplachu.

Dalekohled se odtáhne od brýlí. Z fajfky vylétne obláček kouře. Generál jízlivě zasalutuje. Shaftoe si vzpomene, že má dát ruku dolů, a pak tam jenom stojí, jako vrostlý do země.

Generál si vyndá fajfku z úst, aby mohl říct: "Magandang gabi."

"Myslíte: ‚magandang umaga,'" opraví ho Shaftoe. "Gabi znamená noc a umaga znamená ráno."

Hukot leteckých motorů už se nedá přeslechnout. Fotografové si balí nádobíčko a mizejí v domě.

"Když se z Manily vydáš na sever k Lingayenu a dorazíš na rozcestí u Tarlaku, dáš se napravo a projdeš mezi třtinovými poli k Urdanetě, která bude první vesnice po cestě?"

"To je záludná otázka," přiznává Shaftoe. "Na sever od Tarlaku žádný třtinový pole nejsou, akorát rýžový."

"Hmm. Správně," zabručí Generál. Dole zarachotí protiletadlová děla. Z této vzdálenosti to zní, jako by zarážela severní pobřeží Nové Guineje do moře. Generál si jich nevšímá. Kdyby jenom předstíral, že si jich nevšímá, aspoň by se na přilétající zera podíval, aby mohl přestat předstírat, že je ignoruje, kdyby se dostala příliš blízko. Ale on ani nemrkne. Shaftoe se přinutí také se nedívat. Generál mu položí dlouhou otázku ve španělštině. Má krásný hlas. Mluví, jako kdyby stál ve zvukově izolované kabině v New Yorku nebo Hollywoodu a četl zprávy o tom, jak je skvělý.

"Jestli se snažíte zjistit, jestli já hablo Espaňol, tak odpověď je un poquito" opáčí Shaftoe.

Generál si podrážděně přiloží ruku k uchu. Neslyší nic jiného než dvojici zer směřujících k němu a Shaftoovi rychlostí nějakých tři sta mil za hodinu a likvidujících tuny biomasy hustým proudem 12,7mm kulek. Když kulky zaduní o parkoviště a zasypou Shaftoovi nohavice hlínou, Generál z něj nespouští oči. Stejná čára kulek se náhle zvedne v pravém úhlu po stěně a vyrve kus zábradlí balkonu asi stopu od místa, kde na něm má Generál položenou ruku, uvnitř domu roztříská něco nábytku, vyleze po střeše a zmizí.

Když letadla přelétají nad nimi, může se na ně Shaftoe podívat, aniž by se musel obávat, že by si o něm Generál pomyslel, že je ustrašený teplouš. Jak zera ostře zahýbají, ostřeji, než by to dokázalo americké letadlo, masové kuličky namalované na křídlech se zvětší a zazáří. Vracejí se k druhému pokusu.

"Říkal jsem -" začne Generál, ale vzduchem se nese podivné bzučení. Jedno okno domu najednou vyletí z rámu. Shaftoe zevnitř zaslechne náraz a třesk rozbíjejícího se nádobí. Generál dá poprvé najevo, že bere na vědomí probíhající vojenskou akci. "Nahřej mi džíp, Shaftoe," nakáže, "musím si s chlapci něco vyřídit." Otočí se a Shaftoe uvidí záda jeho růžového hedvábného županu. Je na nich černou nití vyšitá obrovská ještěrka ve skoku.

Generál se najednou obrátí. "To tam dole ječíš ty, Shaftoe?"

"Pane, ne, pane!"

"Určitě jsem tě slyšel ječet." MacArthur se znovu otočí k Shaftoovi zády, čímž mu poskytne další pohled na ještěrku (což by, po jistém uvážení, mohl být nějaký čínský drak), a s podrážděným mumláním zajde do domu.

Shaftoe zamíří k určenému vozidlu a nastartuje.

Generál se vynoří z domu a plahočí se přes parkoviště s nevybuchlým protiletadlovým nábojem v náručí. Růžový hedvábný župan kolem něj ve větru povlává.

Zera se vracejí a opět ostřelují parkoviště. Shaftoe má pocit, že se mu rozpustila střeva a hodlají opustit jeho tělo. Zavře oči, zatáhne svěrač a zatne zuby. Generál nasedne vedle něj. "Dolů z kopce," přikáže. "Rovnou za zvukem děl."

Vyjedou, když vtom jim cestu přehradí dva džípy původně vezoucí všechny ty důstojníky z letiště. Teď tu stojí prázdné, dvířka otevřená, a motory jim stále běží. Generál se natáhne před Shaftoa a zatroubí.

Ze stínu džungle se začnou vynořovat plukovníci a brigádní generálové jako nějaký zvlášť podivný domorodý kmen a svírají své kufříky jako talismany. Zasalutují Generálovi, který si jich rozmrzele nevšímá. "Uhněte s mými vozy!" zavelí a důrazně mávne fajfkou. "Tohle je silnice. Parkoviště je tímhle směrem."

Zera se vracejí ke třetímu přeletu. Shaftoe si konečně uvědomí (stejně jako už dříve Generál), že jejich piloti nebudou nejlepší. Válka značně pokročila a všichni dobří piloti jsou mrtví. Následkem toho tedy nemají letadlo srovnané se silnicí. Kulky ji přetínají šikmo. Přesto jedna kulka zasáhne motor stojícího džípu, z něhož vyletí horký olej a pára.

"No tak, vytlačte je z cesty!" štěkne Generál. Shaftoe chce vylézt z džípu, ale Generál ho strhne zpátky se slovy: "Shaftoe! Tebe potřebuju, abys řídil tohle vozidlo."

Generál se ohání fajfkou jako dirigentskou hůlkou, nažene svůj štáb zpátky na silnici a přiměje je vystrkat džíp do džungle. Shaftoe udělá chybu, že se nadechne nosem a zachytí silný závan průjmů - přinejmenším jeden z důstojníků má nasráno v kalhotách. Shaftoe se usilovně snaží neskončit stejně, a kdyby musel tlačit džíp, pravděpodobně by ho to neminulo. Zera se znovu otáčejí, ale na scéně se objevilo pár amerických bojových letounů, což jim věc poněkud komplikuje.

Shaftoe projede mezi druhým džípem a obrovským stromem a prudce přidá plyn. Generál si chvíli pobrukuje, pak se zeptá: "Jak se jmenuje tvá žena?"

"Krev."

"Cože!?"

"Totiž Glory."

"Aha. Dobře. Hezké filipínské jméno. Filipínky jsou nejkrásnější ženy na světě, nemyslíš?"

Zkušený světoběžník Bobby Shaftoe nakrčí čelo a začne své zkušenosti systematicky probírat. Pak mu dojde, že Generál nejspíš nechtěl znát jeho skutečný názor. No jistě, Generálova žena je Američanka, takže by to mohlo být ošidné.

"Hádám, že nejkrásnější je ta žena, kterou milujete," řekne nakonec.

Generál se zatváří mírně nakrknutě. "No jasně, ale..."

"Ale jestli je vám to šumafuk, tak Filipínky jsou nejkrásnější, pane!" vyhrkne Shaftoe.

Generál kývne. "A co tvůj kluk? Jak se jmenuje?"

Shaftoe těžce polkne a rychle přemýšlí. Ani neví, jestli vůbec má dítě - to si vymyslel, aby jeho příběh zněl líp - a i kdyby ho měl, je šance padesát na padesát, že to bude kluk. Ale pokud má kluka, už ví, jak se bude jmenovat. "Jmenuje se - totiž, pane, jmenuje se - doufám, že vám to nebude vadit - ale jmenuje se Douglas."

Generál se nadšeně zakření a na zdůraznění poplácá protiletecký náboj, který chová na klíně. Shaftoe sebou trhne.

Když dorazí na letiště, letecký souboj nad jejich hlavou je právě v plném proudu. Letištní plocha je opuštěná, protože všichni kromě nich se kryjí za pytli s pískem. Generál nechá Shaftoa popojíždět sem a tam po ploše a zastavit u každého děla, aby mohl nahlédnout přes pískový val.

"Támhle je!" prohlásí konečně a ukáže fajfkou na dělo na protější straně ranveje. "Zrovna jsem ho viděl, jak vykoukl a plácá něco do telefonu."

Shaftoe přejede dráhu. Hořící zero, letící asi poloviční rychlostí zvuku, narazí o pár set stop dál do ranveje a rozletí se ve vyjícím oblaku hořících náhradních částí, které se sunou a kutálí zhruba jejich směrem. Shaftoe zaváhá. Generál na něj zaječí. Shaftoe si řekne, že tomu, co nevidí, se nevyhne, a obrátí se k bouři. Jelikož už něco podobného zažil, ví, že první, co k nim doletí, bude blok motoru, doruda rozpálený náhrobní kámen vynikající oceli z továrny Mitsubishi. A skutečně tu je, ještě z něj visí výfukové potrubí jako zlomené křídlo, kutálí se, nadskakuje a s každým dopadem z dráhy vyrývá kusy drnů. Shaftoe ho objede. Najde trup letadla a vidí, že ten už zabrzdil. Hledá křídla. Ta se rozlomila na několik větších kusů, které rychle zpomalují, ale z podvozku se utrhly pneumatiky a řítí se k nim jako kateřinská kola rudého ohně. Shaftoe promanévruje s džípem mezi nimi, prosviští přes skvrnu hořícího benzínu, znovu prudce zabočí a pokračuje směrem k cíli.

Výbuch zera zahnal všechny za příslušné pytle s pískem. Generál musí vystoupit z džípu a nahlédnout přes vršek valu. Zvedne protiletadlový náboj nad hlavu. "Hele, kapitáne," pronese svým dokonalým komentátorským hlasem, "tohle mi přišlo bez zpáteční adresy, ale myslím, že to pochází od vaší jednotky." Kapitán vyskočí do pozoru a jeho hlava v přílbě se vysune nad pytle. Civí na náboj. "Podíval byste se na to a zajistil, že to bude správně zneškodněno?" Generál mu bokem hodí náboj, jako by to byl meloun, a kapitán má stěží dost duchapřítomnosti, aby ho chytil. "Pohov," pokračuje Generál, "a příště zkuste sestřelit nějakého toho Japončíka." Opovržlivě mávne rukou k hořícím troskám zera a nasedne k Shaftoovi do džípu. "Dobře, teď zpátky nahoru, Shaftoe!"

"Ano, pane!"

"Vím, že mě nesnášíš, protože jsi mariňák."

Důstojníci mají rádi, když předstíráte, že jste k nim upřímní. "Ano, pane. Nesnáším vás, pane, ale nemyslím, že by nám to mělo bránit pozabíjet spolu pár Japončíků, pane!"

"Souhlasíme. Ale mám pro tebe úkol, Shaftoe, při kterém nebude zabíjení Japončíků hlavním cílem."

Shaftoe je kapku vyvedený z rovnováhy. "Pane, se vší úctou, myslím, že zabíjení Japončíků je moje silná stránka."

"O tom nepochybuju. A u mariňáka je to dobrá vlastnost. Protože v této válce je mariňák prvotřídní bojovník pod velením admirálů, kteří o pozemní válce nic nevědí a myslí si, že způsob, jak dobýt ostrov, je nahnat svoje muže přímo před hlavně obrany, co si tam Japončíci připravili."

Generál se odmlčí, jako kdyby Shaftoovi dával příležitost odpovědět. Ale Shaftoe mlčí. Pamatuje si na příběhy, jež mu vyprávěli jeho bratři z Kwajaleinu, o všech těch bitvách, které vybojovali na malých tichomořských ostrůvcích přesně stejným způsobem, jaký Generál popsal.

"Díky tomu musí být mariňák v zabíjení Japončíků velice dobrý, jak ty nepochybně jsi. Ale teď, Shaftoe, jsi v armádě, a my v armádě máme úžasné nové vymoženosti, jako jsou strategie a taktika, s nimiž by se jistí admirálové měli raději také obeznámit. Takže tvůj nový úkol, Shaftoe, není jenom zabíjet Japončíky, ale taky u toho používat hlavu."

"Vím, že mě asi považujete za pitomýho mariňáka, Generále, ale nemyslím si, že mám na krku zrovna dobrou hlavu."

"A přesně tam bych chtěl, aby zůstala - na tvém krku!" prohlásí Generál a srdečně Shaftoa poplácá po zádech. "Snažíme se teď vytvářet taktické situace v náš prospěch. Jakmile toho dosáhneme, skutečné zabíjení Japončíků lze přenechat účinnějším prostředkům, jako je letecké bombardování, hromadné vyhladovění a podobně. Nebude nutné, abys osobně podřízl krk každému Japončíkovi, na kterého narazíš, i když jsi pro takovou operaci určitě neobyčejně dobře kvalifikovaný."

"Děkuju, Generále, pane."

"Na v podstatě běžnou záležitost, jakou je přeměna živých Japončíků na mrtvé nebo aspoň zajaté, máme miliony filipínských partyzánů. Ale na koordinování jejich činnosti potřebuju zprávy. Tohle bude jeden z tvých úkolů. Jelikož je celá země prolezlá mými špehy, bude to tvůj druhý úkol."

"A můj první úkol, pane?"

"Ti Filipínci potřebují vedení. Potřebují koordinaci. A možná nejvíc ze všeho potřebují pozvednout bojového ducha."

"Bojového ducha, pane?"

"Filipínci mají spoustu důvodů, aby se cítili sklíčení. Japončíci se k nim nechovají zrovna mile. A i když mám plno práce tady na Nové Guineji, jak si připravuju odrazový můstek pro svůj návrat, Filipínci o tom nevědí a mnoho z nich si nejspíš myslí, že jsem na ně úplně zapomněl. Teď je čas jim říct, že přicházím. Že se vrátím - a brzy!"

Shaftoe se zahihňá, protože si myslí, že Generál si tu sám ze sebe utahuje - ano, je trochu ironický - ale pak si všimne, že se Generál netváří nijak zvlášť pobaveně. "Zastav!" zařve.

Shaftoe zaparkuje džíp na vrcholku serpentiny, odkud je přes moře vidět daleko k severozápadu. Generál natáhne ruku k Manile, prsty mírně ohnuté, dlaň nahoru, jako shakespearovský herec pózující pro fotografii. "Jdi tam, Bobby Shaftoe!" praví Generál. "Jdi tam a řekni jim, že přicházím."

Shaftoe poznává svou narážku a ví, co má říct. "Pane, ano, pane!"

PŮVOD

Z pohledu nesporně privilegovaných bílých mužů-technokratů jako Randyho Waterhouse a jeho předků bylo Palouse jako velká laboratoř pro nelineární aerodynamiku a teorii chaosu. Nic moc tu nežilo, takže člověku v pozorování nevadily stromy, květiny, fauna a upachtěně lineární a racionální lidské snažení. Teplému, vlhkému, osvěžujícímu vánku od Tichého oceánu stály v cestě Kaskády a sbíraly jejich vlhkost do koberců lyžařských sjezdovek pro lidi ze Seattlu s orosenou pletí, a co zbývalo, odváděly na sever do Vancouveru nebo na jih do Portlandu. Následkem toho muselo Palouse dovážet vzduch ve velkém z Yukonu a Britské Kolumbie. Vzduch proudil přes rozpálený sopečný strup centrálního Washingtonu ve více méně (dle Randyho odhadu) laminární vrstvě připomínající zeď, a když narazil na zvlněnou palouskou krajinu, rozvětvil se do složitého systému toků, řek a říček, obtékajících holé kopce a zase se spojujících na vyprahlých svazích. Ale po spojení nebyl tok nikdy stejný jako na začátku. Kopce do systému přivedly entropii. Jako hrst nikláků v chlebovém těstě, které můžete hníst, jak chcete, ale nikdy je nedostanete ven. Entropie se projevovala ve vírech, prudkých závanech větru a pomíjivých větrných smrštích. Všechno bylo jasně vidět, protože celé léto byl vzduch plný prachu nebo kouře a v zimě větrem zvířeného sněhu.

Whitman měl prašné víry (nebo sněžné víry v zimě), jako dejme tomu středověké Kuangčou mělo krysy. Některé byly tak malé, že byste je dostali do dlaně, a jiné zase jako menší tornáda, padesát i sto stop vysoké, objevující se na vrcholcích kopců nebo obchodních domů jako biblická proroctví přefiltrovaná přes nízkorozpočtové zvláštní efekty a příšerně přízemní pohled režiséra velkofilmů z padesátých let. Nově příchozí děsily k smrti. Když se Randy ve škole nudil, díval se z okna a pozoroval víry honící se navzájem kolem prázdného hřiště. Občas jako auto velký prašný vír přelétl přes kurty a mezi houpačkami a zasáhl dětskou prolézačku, což byla staromódní, tvrdá, dětem nebezpečná záležitost stlučená nějakým obchodníkem se železem z doby temna a upevněná v betonu, skutečná tvrdá škola, v níž přežívali jen ti nejlepší. Prašný vír jako by se u prolézačky zarazil. Pokaždé úplně ztratil tvar a změnil se v oblak prachu, který se neškodně usazoval na zemi, jak by věci těžší než vzduch měly. Pak se ale z ničeho nic objevil vír na druhé straně prolézačky a pokračoval v cestě. Nebo i dva víry mířící opačným směrem.

Randy cestou ze školy strávil spoustu času honěním se za prašnými víry a prováděním improvizovaných pokusů, až se jednou odrazil od chladiče svištícího buicku, když za jedním vírem, velkým asi jako vůz, vběhl na silnici ve snaze dostat se do jeho středu. Věděl, že víry jsou křehké i houževnaté zároveň. Člověk po nich mohl dupat, a občas před vámi prostě uhnuly nebo vás obletěly a pokračovaly v cestě. Jindy, když se pokoušel chytit vír do ruky, ten zmizel - ale pak stačilo vzhlédnout a další podobný vznikl o dvacet stop dál a vzdaloval se. Když později Randy začal studovat fyziku, z celé té představy hmoty spontánně se organizující do groteskně nepravděpodobných, a přece nepopiratelně se pohybujících a poměrně velkých systémů ho mrazilo.

Ve fyzikálních zákonech nebylo pro prašné víry místo, alespoň ne v oné strnulé formě, v jaké se obvykle fyzika vyučuje. V hlavním proudu vědeckého vzdělávání funguje nevyslovená tajná dohoda: Máte schopného, ale znuděného, nejistého, a tudíž nezáživného učitele přednášejícího posluchačům rozděleným mezi studenty techniky, kteří budou zodpovědní za výstavbu mostů, jež nespadnou, nebo za konstrukci letadel, která se z ničeho nic nezřítí na zem rychlostí šest set mil za hodinu, a kterým se z povahy věci potí dlaně a dostávají se do pomstychtivé nálady, kdykoliv jejich učitel z ničeho nic odbočí z cesty a začne blábolit o divokých a naprosto neintuitivních jevech, a studenty fyziky, kteří většinu svého sebevědomí čerpají z vědomí, že jsou chytřejší a morálně čistší než studenti techniky, a kteří z povahy věci nechtějí slyšet o ničem, co kurva nedává smysl. Z této dohody vyplývá, že profesor řekne (něco přibližně jako že): prach je těžší než vzduch, a proto padá, dokud nedopadne na zem. Víc toho o prachu vědět nepotřebujete. Inženýrům se to líbí, protože mají rádi své problémy mrtvé a ukřižované jako motýly pod sklem. Fyzici to milují, protože si chtějí myslet, že všemu rozumějí. Nikdo neklade nepříjemné otázky. A prašné víry za okny dál skotačí po školním areálu.

Když se teď Randy vrátil do Whitmanu poprvé po několika letech a pozoruje (poněvadž je zima) ledové víry

přeletující mezi vánočně pustými ulicemi, je ochoten zabývat se jimi důkladněji. Jde zhruba o tohle: víry, smršť, vznikají důsledkem kopců a údolí, které j sou pravděpodobně spoustu mil proti větru. Randy, jehož to sem přiválo zvenčí, je v zásadě v rozevlátém rozpoložení a vidí věci z pohledu větru - nikoliv stacionárního pohledu malého kluka, který téměř nikdy neopouštěl městečko. Z pohledu větru je (vítr) stacionární a kopce a údolí jsou pohyblivé věci, jež krabatí obzor a pak se přiřítí k němu, postaví se mu do cesty a zmizí, takže se vítr musí o něco dál vyrovnat s následky. A některými z těch následků jsou prašné nebo ledové víry. Kdyby v cestě bylo víc věcí jako rozpínavá města plná budov nebo lesy plné listí a větví, byl by konec příběhu. Vítr by to dokonale zmátlo, takže by přestal existovat jako jednotlivá věc, a veškerá aerodynamika by probíhala v nepochopitelném měřítku mikrovírů kolem borového jehličí a antén na autech.

Dokonalým příkladem by bylo parkoviště waterhousovského domu, které je normálně plné aut, a tudíž hotový zabiják větrů. Na závětrné straně plně obsazeného parkoviště žádné prašné víry neuvidíte, jen všeobecný prosak mrtvého a rozkládajícího se větru. Jenže jsou vánoční prázdniny a na parkovišti, sloužícím zároveň jako záchytné parkoviště při fotbale, a tudíž velkém jako dělostřelecká střelnice, stojí celkem tři auta. Asfalt má šedivou barvu zhasnutého monitoru. Těkavý, ledový plyn se po něm táhne stejně volně jako olej po teplé vodě, tedy pokud nenarazí na ledové sarkofágy tří opuštěných vozidel, která očividně stojí na jinak prázdném parkovišti už několik týdnů, přičemž všechna ostatní auta odjela na Vánoce pryč. Každé auto se stává prvním důvodem k systému vln a svislých smršťí, táhnoucímu se na stovky yardů daleko. Vítr je tady blyštivý a drsný, v materii časoprostoru má snahu odírat obličeje a dloubat do očí, a je obydlený rozlehlými, platinově plavými oblouky ohně, které jsou soustředěné kolem zimního slunce stojícího nízko na obloze. Nese v sobě krystalky vody, jehličky ledu menší než sněhové vločky - pravděpodobně jen jednotlivé součástky vloček, které se odlomily a vznesly se do vzduchu, když vítr přelétal nad hřebeny kanadských sněhových dun. Jakmile se jednou ocitnou ve vzduchu, zůstávají tam, dokud je nenasaje nějaká kapsa mrtvého vzduchu: oko smršť nebo nehybná hraniční vrstva na parkovišti s mrtvými auty. A během několika týdnů začaly být smršť a stacionární vlny viditelné jako trojrozměrná virtuální realita sebe samých.

Waterhousovský dům se zvedá nad tento výjev, vysoko položená ložnice, jakou by žádná osoba dostatečně důležitá, aby se po ní ložnice pojmenovávaly, nechtěla mít pojmenovanou po sobě. Z klimaticky nevhodné plochy velkého okna září stejné nepříjemné, nazelenalé světlo, jaké vyzařuje z domácích akvárií zanesených řasami. Uklízečky kolem něj pobíhají se stroji o velikosti vozíku na hotdogy a zápolí s míli dlouhými závity jako prst tlustého oranžového kabelu a párou čistí zvratky a umělé lipidy z popkornu z tenkých, šedých rohoží, které, když tu Randy pobýval, nepřipomínaly ani tak koberec jako spíš odkaz na koberec či označení koberce. Když nyní Randy zastaví u hlavního vjezdu za velkým náhrobním kamenem s nápisem WATERHOUSE, nemůže se nepodívat přímo před sebe přes čelní sklo a velké okno do ložnice rovnou na obrovský portrét svého dědečka Lawrence Pritcharda Waterhouse - jednoho ze zhruba desítky osob, nyní většinou zesnulých, které soupeří o v podstatě falešný titul "vynálezce digitálního počítače". Portrét je bezpečně přibitý ke škvárobetonové zdi haly a uvězněný pod půl palce silnou tabulí z plexiskla, již je nutné každých několik let vyměnit, protože se zamlžuje od opakovaného drhnutí a drobného pustošení. Skrze tento mléčný zákal je vidět Lawrence Pritcharda Waterhouse v přísném, plném lesku doktorského hábitu. Jednu nohu má na něčem položenou, loket opřený o zdvižené koleno, hábit si druhou rukou drží za zády a pěst má opřenou v bok. Má to být jakýsi dynamický postoj vzpírání se větrům budoucnosti, ale na Randyho, jenž byl ve věku pěti let přítomen odhalení portrétu, působí, jako by se nevěřícně ptal: Kdo sakra jsou ti malí lidé tam dole?.

Kromě tří mrtvých aut ve svých skořápkách z tvrdého, prachem prostoupeného ledu není na parkovišti nic kromě dvou desítek položek antikvárního nábytku a několika dalších pokladů, jako úplný stříbrný čajový servis a tmavý, zubem času ohlodaný kufr. Když Randy zastaví se strýcem Redem a tetou Ninou, všimne si, že Shaftoovic hoši se již chopili povinností, za něž budou celý den dostávat minimální plat plus dvacet pět procent. Jmenovitě přesunuli všechny položky z místa, kam je umístili strýc Geoff a teta Anne, zpátky do místa Původu.

Strýc Red, na znamení přátelství anebo strýcovské dobrosrdečnosti a ke značné nechuti tety Niny, zabral sedadlo spolujezdce v acuře a tetu Ninu nechal opuštěnou na zadním sedadle, kde se očividně cítí psychicky mnohem izolovanější, než by odpovídalo situaci. Neustále se posouvá a snaží se ve zpětném zrcátku vidět nejdřív Randyho a pak strýce Reda. Randy se během desetiminutové jízdy z hotelu dívá výhradně do postranních zrcátek, protože kdykoliv se podívá do zpětného, uvidí rozšířené zorničky tety Niny namířené na jeho hrdlo jako hlaveň brokovnice. Šum topení a rozmrazování vytváří vzadu zvukově izolovanou kapsu, díky níž je, kromě toho, že má záchvat téměř zvířecího vzteku a je ve stresu, ještě pocit, že je zranitelná a v nebezpečí.

Randy míří rovnou k Původu, kde se kříží osa X a Y, označenému tyčí obklopenou vlastním složitým systémem větrných vln a smršťí.

"Hele," začne strýc Red, "my chceme akorát zajistit, že dědictví po tvé matce, pokud se tak dá nazvat majetek někoho, kdo ještě není doopravdy mrtvý, ale jen pobývá v léčebně dlouhodobě nemocných, bude spravedlivě rozděleno mezi jejích pět potomků. Mám pravdu?"

Jeho slova nejsou určena Randymu, ale ten stejně kývne a snaží se předvádět jednotnou frontu. Už dva dny v kuse skřípe zuby. Místa, kde má žvýkací svaly ukotvené k lebce, se změnila v ohniska vyzařující nesmírnou, pulzující bolest.

"Určitě budeš souhlasit, že všichni chceme spravedlivé rozdělení," prohlásí strýc Red. "Správně?"

Po nebezpečně dlouhé odmlce teta Nina kývne. Randy ji zahlédne ve zpětném zrcátku, právě když provádí další dramatický přesun do strany, a všimne si jejího zděšení, jako kdyby představa spravedlivého dělení mohla být nějakou jezuitskou léčkou.

"Teď přijde ta zajímavá část," pokračuje strýc Red, který je vedoucím matematické katedry Okaleyské univerzity v Macombu ve státě Illinois. "Jak definujeme ‚spravedlivé'? Právě o tom jsme s tvými bratry a švagry a Randym včera v noci tak dlouho debatovali. Kdybychom dělili hromadu peněz, bylo by to snadné, protože peníze mají monetární hodnotu napsanou přímo na sobě a bankovky jsou zaměnitelné - nikdo se citově neváže na konkrétní dolarovou

bankovku."

"Proto bychom měli mít objektivního odhadce -"

"Ale s tím, co řekne odhadce, nebude nikdo souhlasit, Nino miláčku," namítne strýc Red. "Navíc odhadce nebude brát v úvahu citový rozměr, který tu je evidentně velký, nebo to tak aspoň vypadá, když se podíváme na, ehm, řekněme melodramatickou povahu, ehm, debaty, pokud není debata příliš distingovaný výraz pro to, co jste včera se sestrami celý den předváděly a co by se dalo považovat spíš za pranici."

Randy nepatrně kývne. Zaparkuje vedle nábytku, který je opět nahromaděn kolem Původu. Na kraji parkoviště poblíž místa, kde se osa Y (zde vyznačující přiřazenou citovou hodnotu) stýká s opěrnou zdí, stojí Shaftoovic nadupaná impala, zevnitř celá zapařená.

"Otázka se redukuje na matematický problém," řekne strýc Red. "Jak rozdělit nehomogenní sadu n předmětů mezi m lidí (či vlastně dvojic). To jest, jak rozdělíš sadu na m podsad (S1, S2... Sm) tak, aby hodnoty všech podsad byly pokud možno stejné?"

"Mně to tak těžké nepřipadá," namítne teta Nina chabě. Je profesorka qwghlmštiny.

"Vlastně je to ohromně těžký," podotkne Randy. "Blíží se to Knapsackově problému, který je tak obtížný, že se používá jako základ pro kryptografický systémy."

"A to ani nebereme v úvahu, že každý pár bude odhadovat cenu každého n předmětu jinak!" vykřikne strýc Red. V této chvíli Randy vypnul motor a okénka se začínají zamlžovat. Strýc Red vytáhne rukavici a začne do mlhy na čelním skle čmárat, jako by to byla tabule. "Pro každého z m lidí (nebo dvojic) existuje hodnotový vektor n-prvků V, kdy V1 je hodnota, jakou by konkrétní dvojice přiřadila položce číslo 1 (podle nějakého libovolného systému číslování), a V2 je hodnota, kterou by přiřadila položce číslo 2, a tak pořád dál až k položce číslo n. Těchto m vektorů seřadíme tak, aby vytvořily hodnotovou matici. Teď můžeme zavést podmínku, že všechny vektory dohromady musí dávat stejnou hodnotu, to jest, že

můžeme stejně libovolně specifikovat nějakou hypotetickou hodnotu celé sbírky nábytku a dalších věcí a zavést podmínku, že

kde ? je konstanta."

"Ale všichni můžeme mít různé názory na to, jaká je celková hodnota!" prohlásí teta Nina rezolutně.

"To matematicky nemá žádný vliv na věc," šeptne Randy.

"Je to jenom náhodně zvolené měřítko!" zavrčí strýc Red. "Proto jsme se s tvým bratrem Tomem dohodli, i když já s tím původně nesouhlasil, že bychom si měli vzít příklad z toho, jak to dělají ostatní relativističtí fyzikové, a prostě určit, že ? = 1. Budeme sice muset pracovat se zlomky, což jsem si myslel, že by některé dámy, přítomnou společnost pochopitelně vyjímaje, mohlo mást, ale aspoň to zdůrazní nahodilost při volbě měřítka a pomůže to eliminovat tento zdroj nedorozumění." Strýc Tom v Pasadeně sleduje asteroidy pro Jet Propulsion Laboratory.

"Támhle je komoda od Gomera Bolstrooda," zaječí teta Nina, která si otřela kus okénka a neustále ho dál drhne rukávem kabátku, jako by si chtěla prodřít cestu ven přes bezpečnostní sklo. "Jenom tam stojí na sněhu!"

"Vždyť nesněží," namítne strýc Red, "tohle je jenom sníh ve větru. Je úplně suchý, a když se půjdeš na tu komodu nebo jak tomu říkáš podívat, zjistíš, že sníh na ní vůbec netaje, protože od chvíle, kdy se vaše matka přesunula do léčebny, byla ve skladu a její teplota se vyrovnala s teplotou okolí, která, jak můžeme, myslím, všichni dosvědčit, byla hodně pod bodem mrazu."

Randy zkříží ruce na břiše, zakloní hlavu a zavře oči. Šlachy na krku má ztvrdlé jako zamrzlý tmel a každý pohyb ho bolí.

"Ta komoda byla v mé ložnici, co jsem se narodila, dokud jsem neodešla na univerzitu," prská teta Nina. "Podle všech měřítek spravedlnosti je moje."

"To mě přivádí k průlomu, který jsme s Randym, Tomem a Geoffem konečně asi ve dvě ráno udělali, totiž že to, že ekonomická hodnota přiřazená každé položce je stejně komplikovaná sama o sobě jako Knapsackův problém, je jen jeden rozměr problému, který nás všechny dohání k šílenství. Druhý rozměr je - a tady opravdu myslím rozměr ve smyslu euklidovské geometrie - citová hodnota každé položky. Teoreticky bychom mohli přijít s rozdělením všech kusů nábytku tak, abyste, Nino, dostaly stejně, ale takové rozdělení by tě, miláčku, nemuselo uspokojit, protože bys třeba nedostala komodu, která očividně není tak cenná jako, řekněme, koncertní křídlo, ale pro tebe má mnohem větší citovou hodnotu."

"Myslím, že je docela dobře možné, že bych při bránění svého práva na vlastnictví té komody byla schopná použít fyzické násilí," prohlásí teta Nina náhle mrazivě klidným hlasem.

"Ale to není nutné, Nino, protože jsme celou tuhle věc vymysleli, abys mohla plně vyjádřit své city!"

"Fajn. Co mám udělat?" zeptá se teta Nina vyrážejíc z auta. Randy a strýc Red si rychle natáhnou rukavice, nasadí klobouky a vydají se za ní. Teta Nina stojí nad komodou a dívá se, jak ledový prach, rozvířený jejím tělem, poletuje po tmavém, nicméně čistém a doslova zářícím povrchu komody a vytváří malé, mandelbrotovské miniminismrště.

"Jako to Geoff s Anne udělali před námi a ostatní to udělají po nás, přeneseme všechny položky na určitá místa na parkovišti podle os x a y. Osa x vede tudy," ukazuje strýc Red s rukama do kříže, otočený čelem k waterhousovskému domu, "a osa y je tady." Pootočí se o devadesát stupňů a ukazuje k Shaftoovic impale. "Přiřazená ekonomická hodnota je měřena podle osy x. Čím dál tímhle směrem předmět položíš, tím větší cenu podle tebe má. Pokud si o něčem myslíš, že to má negativní hodnotu, mohla bys tomu dokonce přiřadit negativní hodnotu x - třeba tomu křeslu tady - protože přečalounění by stálo víc, než kolik stojí celé křeslo. Stejně tak osa y měří přiřazenou citovou hodnotu. Komodě jsme

očividně přiřadili největší citovou hodnotu, tak bychom ji prostě mohli přenést k té impale."

"Může mít něco negativní citovou hodnotu?" otáže se teta Nina kysele a pravděpodobně ani nečeká odpověď.

"Když něco nenávidíš tak moc, že by pouhé vlastnictví té věci zrušilo citový prospěch třeba z té komody, pak ano," ujistí ji strýc Red.

Randy si hodí komodu na rameno a vydá se pozitivním y směrem. Shaftoovic hoši jsou po ruce, aby pomohli s nošením, ale Randy si tu potřebuje vyznačit nějaké to teritorium, jen aby ukázal, že sám nepostrádá veškeré maskulinní atributy, a tak nakonec odnosí víc nábytku, než by musel. Od Původu slyší, že se do toho Red s Ninou pustili se vší vervou. "Mám problém s tímhle," říká Nina. "Co jí zabrání prostě posunout všechno na kraj osy y - a pak bude tvrdit, že je pro ni všechno hrozně citově důležité?" Jí může být v tomto případě míněna pouze teta Ráchel, Tomova žena. Ráchel je multietnického východněpobřežního městského původu a není obdařena či postižena povinným waterhousovským ostychem, takže byla odjakživa považována za něco jako živé vtělení hrabivosti, tlamu nenažranou. Největším nebezpečím tu je, že Ráchel odjede domů se vším - křídlem, stříbrem, porcelánem i jídelnou od Gomera Bolstrooda. Proto je nutné vypracovat pravidla a rituály a systém dělení kořisti, který bude matematicky průkazně fér.

"Tady do věci vstupují ?e a ?$," snaží se Ninu uklidnit strýc Red.

"Všechno, co si vyberete, bude matematicky odstupňované a součet hodnot bude na emocionální i ekonomické stupnici stejný. Pokud si někdo nanosí všechno do nejzazšího rohu, pak to po odstupňování bude znamenat, že nevyjádřil žádné preference."

Randy se blíží k impale. Jedna dvířka zapraskají, jak se z nich loupe zastaralé těsnění. Vynoří se Robin Shaftoe, dýchne si do dlaní a zaujme předpisový pohov ukazující, že je k dispozici, aby tady v souřadnicové descartesovské soustavě plnil své povinnosti. Randy se podívá přes impalu nad zeď a ledem obalenou zahradu se zvlášť odolným rostlinstvem za ní do haly waterhousovského domu, kde Amy Shaftoová sedí s nohama položenýma na nízkém stolku a prohlíží si nějakou nesmírně smutnou knihu o Kajusech, kterou Randy koupil pro Aviho. Vzhlédne a usměje se na něj a podle Randyho jen stěží ovládne touhu zakroutit si prstem v uchu.

"To stačí, Randy!" zařve strýc Red od Původu, "teď tomu musíme dát nějaké x!" Což znamená, že komodě neschází ani jistá ekonomická hodnota. Randy se zatváří neutrálně a vykročí do kvadrantu (+x, +y) a počítá žluté čáry. "Dej tomu tak čtyři parkovací místa! Tak to bude dobrý!" Randy pustí komodu na zem, vytáhne z kabátu blok milimetrového papíru, otočí první list, na němž je tečkovaný diagram (x, y) strýce Geoffa a tety Anně, a zaznamená souřadnice komody. V Palouse se zvuk nese hodně daleko a od Původu je slyšet tetu Ninu, jak se ptá strýce Reda: "Kolik ?e jsme utratili na tu komodu?"

"Když necháme všechno ostatní tady na y nula, sto procent," odpoví strýc Red. "Jinak to záleží na tom, jak rozmístíme ostatní věci vzhledem k ose y." Což je, pochopitelně, odpověď správná, leč naprosto k ničemu.

Pokud po těchto dnech ve Whitmanu Amy od Randyho v hrůze neuteče, tak už ji nezažene nic, a Randy je proto jistým ponurým způsobem rád, že to vidí. O jeho rodině se až doteď nebavili. Randy na hovory o rodině není, protože má pocit, že není co hlásit: malé město, dobré vzdělání, hanba i sebeúcta rozdělené zhruba ve stejném poměru a obvykle tam, kam patří. Nic zvláštního z hlediska podivných duševních poruch, sexuálního obtěžování, děsivého traumatu nebo satanistických obřadů na zadním dvorku. Proto když lidé mluví o svých rodinách, Randy obvykle mlčí a poslouchá s pocitem, že nemá, co by řekl. Jeho rodinné anekdoty jsou tak krotké, tak obyčejné, že by bylo troufalé je vyprávět, zvlášť poté, co někdo jiný právě prozradil něco skutečně šokujícího nebo děsivého.

Ale jak tu tak stojí a pozoruje smrště, zamyslí se. Trvání některých lidí na tom, že "dneska mám: nadváhu/chuť na cigaretu/mizernou náladu/depresi, protože: máma zemřela na rakovinu/strýc mi vrazil prst do zadku/táta mě praštil holicím strojkem" mu připadá poněkud přehnaně deterministické. Jako by tento postoj odrážel odevzdanost strohé teleologii z lenosti či hlouposti. V zásadě kdyby každý věřil, že všemu rozumí nebo že lidé jsou z principu schopní všemu porozumět (buď proto, že taková víra zmírňuje nejistotu v nevypočitatelném světě, nebo se díky tomu cítí inteligentnější než ostatní, nebo obojí), pak tu máte prostředí, v němž můžou cirkulovat připitomělé, omezené, natvrdlé, jednoduché, vlezlé myšlenky jako trakaře naplněné inflačními penězy na tržnicích v Djakartě.

Nicméně věci, jako schopnost mrtvého auta nějakého studenta vytvářet opakující se vzorce smrští velkých jako náprstek o sto yardů dál po větru, zřejmě přispívají k tomu, že člověk získá obezřetnější náhled na svět, je otevřený vůči nekonečné tajuplnosti vesmíru a je schopen si přiznat, jak jsou naše lidské schopnosti omezené. A když dospějete do tohoto bodu, pak můžete tvrdit, že vyrůstat v rodině, kterou nehýbou ohromné, primitivní psychologické síly, a žít pod mnoha nepatrnými, ba dokonce zapomenutými vlivy, spíše než se nechat ovlivňovat jednou či dvěma velkými věcmi (tj. například aktivní účastí na satanistických obřadech), může o kus dál po větru vést ke vzniku něčeho docela zajímavého. Randy doufá, ač o tom silně pochybuje, že America Shaftoová, sedící v nazelenalém světle a čtoucí o nevyhnutelném vyhubení Kajusů, to vidí stejně.

Randy se vrátí k tetě u Původu. Strýc Red jí poněkud blahosklonně vysvětlil, že musí věnovat mimořádnou pozornost rozdělení položek z ekonomického hlediska, a za svou námahu byl odměněn dlouhou a osamělou procházkou podél osy +x s úplným stříbrným čajovým servisem v náručí. "Proč nemůžeme zůstat vevnitř a všechno to udělat na papíře?" chce vědět teta Nina.

"Převládl dojem, že skutečně pohybovat věcma má svou cenu a poskytne to lidem přímou reálnou analogii s hodnotama, který jednotlivým položkám přiřazujou," sdělí jí Randy. "A taky že by bylo užitečnější prohlídnout si ty věci ve studeným denním světle." Než aby deset dvanáct citově rozháraných lidí pobíhalo s baterkami po kontejneru nacpaném až po strop a poštěkávalo po sobě zpoza almar.

"Až si všichni vybereme, tak co pak? Posadíte se a rozpočítáte to na papíře nebo tak něco?"

"Na to, aby se náš problém dal vyřešit tímhle způsobem, je to moc náročnej výpočet. Asi bude zapotřebí nějakej obecně použitelnej algoritmus - rozhodně to nebude matematicky přesný řešení. Otec zná v Ženevě jednoho vědce, kterej se věnuje výhradně problémům izomorfním s tímhle, a včera v noci mu poslal e-mail. S trochou štěstí dokážeme stáhnout vhodnej software a půjčit si na to Teru."

"Teror?"

"Teru. Jako Teraflops."

"To mi k ničemu nebude. Když řekneš ‚jako', máš mi poskytnout něco, podle čeho bych si to mohla porovnat."

"To je jeden z deseti nejrychlejších počítačů na planetě. Vidíš tu červenou cihlovou budovu támhle napravo hned za koncem osy -y?" zeptá se Randy. "Hned za novou tělocvičnou."

"Tu se všemi těmi anténami?"

"Ano. Tam je Tera. Vyrobila ji jedna společnost v Seattlu."

"Musí to být hrozně drahé."

"Táta jim to dohodil."

"Ano!" přidá se strýc Red vesele po návratu z území s vysokou hodnotou x. "Když přijde na shánění sponzorů, je ten chlap hotová legenda."

"Musí v sobě mít přesvědčivost, kterou jsem ještě nějak nestihla ocenit," zabručí teta Nina a zvědavě zamíří k několika velkým lepenkovým krabicím.

"Ne," řekne Randy, "spíš tam vždycky zajde a ometá se kolem konferenčního stolu, dokud jim z něj nezačne být tak trapně, že radši podepíšou šek."

"Tys ho u toho viděl?" ptá se teta Nina skepticky a zmocní se krabice s nápisem OBSAH HORNÍ SKŘÍNĚ s PRÁDLEM.

"Slyšel jsem o tom. Svět informačních technologií je malý," opáčí Randy.

"Dokázal skvěle zužitkovat práci svého otce," pokračuje strýc Red. "‚Kdyby si můj otec nechal patentovat aspoň jeden ze svých počítačových vynálezů, univerzita v Palouse by byla větší než Harvard,' a tak dále."

Tetě Nině se již podařilo otevřít krabici. Je skoro celá naplněná jedinou qwghlmskou pokrývkou s tmavou šedohnědou kostkou na tmavé hnědošedé. Pokrývka je asi palec tlustá a během zimních rodinných setkání byla mezi waterhousovskými dětmi nechvalně známou cenou útěchy. Z pachu naftalínu, plísně a mastné vlny nakrčí teta Nina nos, stejně jako to udělala teta Annie před ní. Randy si pamatuje, jak se pod touto pokrývkou jednou ve věku asi devíti let probudil, podchlazený a se vzpomínkami na sny, v nichž byl pohřbený zaživa. Teta Nina krabici prudce zavře, obrátí se a zadívá se směrem k impale. Robin Shaftoe už k nim běží. Jelikož se v matice sám docela vyzná, celkem rychle všechno pochopil a ze zkušenosti ví, že krabici s pokrývkou je třeba odnést hluboko na území (-x, -y).

"Asi se jenom bojím," vysvětluje teta Nina, "aby ten superpočítač správně zpracoval moje preference. Snažila jsem se dát jasně najevo, co chci, ale pochopí to nějaký počítač?" Zastavila se u KRABICE S KERAMIKOU a tváří se způsobem, který Randyho, jehož svrbí dlaně, aby se mohl podívat dovnitř, ale nechce vzbudit podezření, pořádně vytáčí. Je tu jako rozhodčí a přísahal, že zachová nestrannost. "Zapomeň na porcelán," řekne teta Nina, "je příliš staromódní."

Strýc Red odejde a zmizí za jedním mrtvým autem, pravděpodobně šel zalít písek. Teta Nina pokračuje: "A co ty, Randy? Jako nejstarší syn nejstaršího syna k tomu musíš mít nějaký vztah."

"Až nadejde čas mých rodičů, tak mi určitě nějaký dědictví po dědovi a babičce odkážou," zabručí Randy.

"Jak rozvážné. Dobrá práce," řekne teta Nina. "Ale jako jediné vnouče, které se na dědečka vůbec pamatuje, musí být něco, co bys rád měl."

"Pravděpodobně tu zbyde pár věcí, který nebude nikdo chtít," usoudí Randy. Pak, jako dokonalý pitomec - jako organismus geneticky upravený k naprosté, totální idiocii - se Randy podívá přímo na kufr. Vzápětí se to snaží zakrýt, takže celá věc je o to nápadnější. Napadne ho, že jeho téměř hladká tvář musí být jako otevřená kniha, a přeje si, aby se nebyl oholil. Do pravé rohovky ho zasáhne ledová kulka s téměř hlasitým žuchnutím. Náraz ho oslepí a z tepelného šoku ho rozbolí hlava. Když se vzpamatuje natolik, že zase vidí, teta Nina už obchází kufr, přibližuje se k němu po rychle se zmenšující oběžné dráze. "Hmm. Co je v tom?" Popadne ucho a zjistí, že ho skoro nedokáže zvednout ze země.

"Starý japonský knihy kódů. Štosy ETC štítků."

"Marku?"

"Ano, madam!" zavolá Marcus Aurelius Shaftoe vracející se z dvojnásobně negativního kvadrantu.

"Jaký je přesný úhel mezi osami +x a +y?" táže se teta Nina. "Zeptala bych se tady rozhodčího, ale začínám pochybovat o jeho nestrannosti."

M. A. se podívá na Randyho a usoudí, že by si měl její poslední poznámku vyložit jako dobromyslné rodinné pošťuchování. "Chcete to v radiánech, nebo ve stupních, madam?"

"Ani v jednom. Prostě mi to ukaž. Vezmi tenhle velký kufr na ta svoje silná záda, rozděl prostor mezi osami +x a +y na polovinu a běž, dokud ti neřeknu, kde se máš zastavit."

"Ano, madam." M. A. si hodí kufr na záda a vykročí, přičemž se neustále ohlíží, aby se ujistil, že je přesně uprostřed. Robin ho zpovzdáli se zájmem pozoruje.

Strýc Red se mezitím vrátil z čůrání a vše s hrůzou pozoruje. "Nino! Miláčku! To nestojí ani za dopravu domů! Co to, pro všechno na světě, vyvádíš?"

"Pojišťuju si, že dostanu, co chci," odvětí Nina.

* * *

Randy dostane malou část toho, co chce, o dvě hodiny později, když jeho matka rozlomí pečeť na KRABICI S

KERAMIKOU, aby si ověřila, že porcelán je v dobrém stavu. V té chvíli Randy s otcem stojí vedle kufru. Jeho rodiče už s přiřazováním hodnot hodně pokročili, takže kusy dobrého nábytku jsou nyní roztroušené po parkovišti, jež vypadá jako po zásahu tornáda, které jako zázrakem postavilo věci nepoškozené na zem poté, co je deset mil vláčelo vzduchem. Randy se snaží přijít na způsob, jak zdůraznit citovou hodnotu kufru, aniž by porušil přísahu nestrannosti. Šance, že kufr připadne někomu jinému než Nině, je ve skutečnosti prachbídná, protože Nina (k Redově zděšení) nechala skoro všechno u Původu s výjimkou kufru a své milované komody. Ale kdyby ho táta aspoň o kousek pošoupnul - což nikdo kromě Niny neudělal - pak, pokud mu ho zítra Tera přiřkne, bude Randy moct tvrdit, že to není počítačová chyba. Jenže táta se řídí hlavně tím, co chce máma, a Randyho neposlouchá.

Máma si stáhla rukavice a fialovýma rukama rozbaluje vrstvy drolících se novin. "Ach, omáčník!" zvolá a zvedne něco, co spíš připomíná bitevní loď než mísu na omáčku. Randy souhlasí s tetou Ninou, že design je nesmírně starosvětský, ale je to spíše tautologický závěr, protože ho viděl pouze v domě své babičky, která byla stará, co ji znal. Randy s rukama v kapsách zamíří k matce a snaží se tvářit vyrovnaně. Ta posedlost tajemstvím možná zašla příliš daleko. Omáčník viděl asi dvacetkrát za život, pokaždé při rodinných setkáních, a při pohledu na něj se mu ze dna duše vyvalí celý bahnitý oblak dávno usazených emocí. Natáhne ruku a máma mu omáčník vloží do dlaní. Randy předstírá, že ho obdivuje ze strany, a pak ho otočí, aby si mohl přečíst, co je napsáno na dně. ROYAL ALBERT - LEVANDULOVÁ RŮŽE.

Okamžik se potí pod tropickým sluncem, kymácí se, aby udržel rovnováhu na rozhoupaném člunu, a cítí neopren a ploutve. Pak je zpátky v Palouse. Začne uvažovat o tom, jak zesabotovat počítačový program, aby teta Nina určitě dostala, co chce, a dala mu, co je právem jeho.

GOLGOTA

Poručík Ninomija dorazí do Bundoku dva týdny po Goto Dengovi v doprovodu několika otlučených a poškrábaných dřevěných beden. "Jaká je vaše specializace?" zeptá se ho Goto Dengo a poručík Ninomija místo odpovědi otevře jednu bednu a předvede teodolit, zabalený v čistém, naolejovaném plátně. V další bedně je stejně uložený sextant. Goto Dengo zírá. Lesklá dokonalost nástrojů je zázrak. Ještě větší zázrak však je, že mu sem poslali teodolit jen dvanáct dní poté, co o něj požádal. Ninomija se zakření nad kolegovým výrazem, přičemž se ukáže, že přišel o všechny přední zuby až na jeden, který je z větší části zlatý.

Než lze začít s pracemi, je třeba převést celou okolní divočinu do říše známa. Je nutné připravit podrobné mapy a zanést do nich rozvodí a zjistit složení půdy. Goto Dengo dva týdny prolézal džungli s trubkou a kladivem a odebíral vzorky hlíny. Určil kamení ze dna potoků, odhadl průtokovou rychlost Jamamota a Tódža, spočítal a sepsal stromy. Obešel hranice zvláštní bezpečnostní zóny a zhruba je vyznačil praporky. Celou dobu si lámal hlavu s tím, že vyměřování provádí sám jen s hrubými, improvizovanými nástroji. A najednou je tu poručík Ninomija se svými instrumenty.

Tři poručíci, Goto, Mori a Ninomija, následujících pár dní zkoumají plochou, polootevřenou krajinu na březích řeky Tódžó. Rok 1944 zřejmě bude suchý a Mori nechce zbudovat své vojenské baráky na zemi, která se po prvním větším dešti změní v bažinu. Pohodlí vězňů ho nezajímá, ale aspoň by rád zajistil, že je to nespláchne. Terén je také důležitý pro zřízení překrývajících se palebných polí, která jsou nutná kvůli potlačování případných vzpour a pokusů o hromadný útěk. Několik vojínů z Bundoku je pověřeno výrobou bambusových kolíků, s jejichž pomocí si vyznačují polohu cest, baráků, plotu z ostnatého drátu, strážních věží a několika pečlivě naplánovaných minometných hnízd, aby stráže mohly zaplnit vzduch libovolné části tábora šrapnely.

Když poručík Goto odvede poručíka Ninomiju do pralesa a vyšplhá s ním do prudkého svahu nad údolím Tódža, poručík Mori musí - podle rozkazů kapitána Nody - zůstat v táboře. Což je v naprostém pořádku, protože tam Mori má nějakou práci. Kapitán Ninomijovi udělil zvláštní povolení navštívit zvláštní bezpečnostní zónu.

"Nadmořská výška je pro tento projekt ze všeho nejdůležitější." vysvětluje Goto Dengo zeměměřiči cestou nahoru. Vláčejí se se zeměměřičským vybavením a pitnou vodou, ale Ninomija šplhá skalnatou roklí zpola vyschlé řeky stejně obratně jako Goto Dengo. "Začneme tím, že vyměříme hladinu nádrže Jamamoto - která ještě neexistuje - a odtamtud pak budeme postupovat směrem dolů."

"Dostal jsem také rozkaz přesně změřit zeměpisnou délku a šířku," podotkne Ninomija.

Goto Dengo se zazubí. "To bude těžké - nikde není vidět slunce."

"A co ty tři štíty?"

Goto Dengo se otočí, protože si není jistý, zda Ninomija nežertuje. Ale zeměměřič upřeně hledí přes údolí.

"Vaše odhodlání je dobrým příkladem," praví Goto Dengo.

"Tohle místo je ve srovnání s Rabaulem ráj."

"Odtamtud vás sem poslali?"

"Ano."

"A jak jste unikl? Rabaul je přece odříznutý, ne?"

"Je odříznutý už nějakou dobu," opáčí Ninomija stroze a pak dodá: "Odvezli mě v ponorce." Mluví zdušeně a potichu.

Goto Dengo chvíli mlčí.

Ninomija má celou věc vymyšlenou, a když zhruba vyměří celou zvláštní bezpečnostní zónu, pustí se do práce. Brzy ráno vytáhnou na strom jednoho vojína s čutorou, hodinkami a zrcátkem. Na tomto stromě není nic zvláštního až na to, že u něj byl do země nedávno zaražen bambusový kolík s cedulkou HLAVNÍ ŠTOLA.

Poté poručíci Ninomija a Goto vyšplhají na vrcholek hory, což jim zabere asi osm hodin. Je to hrozně namáhavé a Ninomiju ohromí návrh Goto Denga, že půjde s ním. "Chci to místo vidět z vrcholku Kalvárie," vysvětlí mu Goto Dengo. "Teprve pak budu znát dost, abych mohl svůj úkol dobře splnit."

Cestou nahoru si porovnávají poznámky Nová Guinea versus Nová Británie. Zdá se, že jedinou kladnou stránkou druhého ostrova je osada Rabaul, bývalý britský přístav i s kriketovým oválem, nyní opora japonských sil v jihovýchodní Asii. "Dlouhou dobu bylo skvělé dělat tam zeměměřiče," vykládá Ninomija a popisuje opevnění, jež tam vybudovali v očekávání MacArthurovy invaze. Má kreslířské nadšení pro detail a v jedné chvíli mluví bez přerušení celou hodinu, když popisuje systém bunkrů a kulometných hnízd až po poslední nastraženou výbušninu a lazaret.

Svah je stále prudší a oni spolu soupeří v tom, jak obtížnost šplhání zbagatelizovat. Goto Dengo vypráví o cestě přes zasněžené pohoří na Nové Guineji.

"My dnes na Nové Británii lezeme každou chvíli na sopky," odtuší Ninomija ležérně.

"Proč?"

"Sbíráme tam síru."

"Síru? Proč?"

"Na výrobu střelného prachu."

Poté nějakou dobu mlčí.

Goto Dengo se snaží přijít s nějakým neutrálním konverzačním tématem. "Až se MacArthur pokusí dobýt Rabaul, bude to pro něj špatný den!"

Ninomija chvíli leze mlčky a snaží se ovládnout. Nepodaří se mu to. "Ty pitomče," vyhrkne nakonec, "copak to nevidíš? MacArthur nepřijde. Nemusí."

"Ale Rabaul je základní kámen celého válčiště!"

"Je to základní kámen z měkkého, sladkého dřeva ve vesmíru termitů," štěkne Ninomija. "Stačí, aby nás další rok ignoroval, a pak budou všichni mrtví hladem nebo je zabije tyfus."

Džungle řídne. Rostliny zápolí o oporu mezi sopečnou škvárou a přežijí jen ty malé. Goto Denga napadne napsat báseň, v níž malý, houževnatý Japonec zvítězí nad velkými, neohrabanými Američany, ale už je to dávno, co nějakou báseň psal, a nedokáže dát dohromady slova.

Jednou rostliny promění tuto homoli strusky a suti v hlínu, ale ještě to nějakou dobu potrvá. Goto Dengo konečně vidí dál než jen na pár yardů a začne chápat terén. Číselné údaje, které s Ninomijou za poslední týden nashromáždili, se mu v mozku spojují do solidních informací o tom, jak celé místo funguje.

Kalvárie je starý škvárový kužel. Začal jako puklina, z níž byly po tisíce let po částech vyvrhovány popel a struska. Vyletovaly vzhůru a do stran v parabolických křivkách z rodiny minometných granátů, jejichž výška a uražená vzdálenost závisely na velikosti každého úlomku a směru větru. Přistávaly v širokém kruhu kolem pukliny. Jak se kruh rozrůstal do výšky, přirozeně se zvětšoval do širokého, zkráceného kužele s jámou na vrcholku a prskající puklinou na dně této jámy.

Zdejší větry vanou převážně od jihovýchodu, takže popel má sklon dopadat spíše na severozápadní okraj kužele. To je nejvyšší bod škvárové homole. Ale puklina už před mnoha lety vyhasla nebo ji možná ucpaly vlastní emise, a na celou sopku silně působila eroze. Jižní okraj homole je jen bariérou nízkých kopců proražených řekou Jamamoto a dvěma říčkami, které při soutoku vytvářejí Tódžó. Kráter je mísa odporné džungle tak prostoupená chlorofylem, až shora vypadá černá. Nad vrcholky stromů poletují ptáci připomínající shora barevné hvězdy.

Severní okraj se dosud zvedá nějakých pět set metrů nad džungli, ale jeho původně hladký oblouk byl erozí rozdělen do tří výrazných vrcholů. Každý vrchol je vlastně jen hromada červené lávové strusky, zpola zakrytá strništěm zelené vegetace. Ninomija s Goto Dengem bez debaty zamíří k prostřednímu vrcholu, neboť je nejvyšší. Dorazí na něj asi o půl třetí a okamžitě si přejí, aby tu nebyli, protože slunce jim stojí téměř nad hlavami. Nahoře ale vane chladný větřík, a když si na hlavu položí provizorní burnusy, není to tak zlé. Goto Dengo umístí stativ a teodolit a Ninomija namíří sextant na slunce. Má slušné německé hodinky, které si ráno nařídil podle vysílání z Manily. To mu umožní zjistit zeměpisnou délku. Výpočty provádí na kusu papíru na klíně. Když skončí, vrátí se a všechno zopakuje, zkontroluje čísla a odříká je nahlas. Goto Dengo si je zapíše do notesu pro případ, že by Ninomija svůj notes ztratil.

Přesně ve tři hodiny začne vojín dole blýskat zrcátkem: je vidět zářivá jiskřička v tmavém koberci jinak beztvaré džungle. Ninomija zaměří teodolit na signál a zapíše si další čísla. Ve spojení s údaji z map, leteckých fotografií a podobně by mu to mělo pomoci odhadnout hlavní směry poledníků a rovnoběžek.

"Nevím, nakolik to bude přesné," rozčiluje se cestou dolů. "Vrchol mám přesně - jakže jste ho to nazval? Kavalerie?"

"Skoro."

"To znamená vojáky na koních, správně?"

"Ano."

"Ale šachtu nebudu mít úplně přesně, pokud nepoužiju lepší techniku."

Goto Denga napadne říct mu, že je to v naprostém pořádku, protože místo má být ztraceno a zapomenuto. Ale raději mlčí.

Vyměřování zabere dalších několik týdnů. Odhadnou, kde budou břehy nádrže Jamamoto, a vypočítají její objem. Bude to spíš rybník než přehrada - necelých sto metrů napříč - ale nádrž bude ošidně hluboká a zadrží hodně vody. Vypočítají úhel šachty, která bude spojovat dno nádrže s hlavní sítí tunelů. Přijdou na to, kde se všechny vodorovné tunely vynoří ze stěn rokle nad řekou Tódžó, a vykolíkují silnice a železnici, které povedou k ústí tunelů, aby bylo možné odvážet suť a přivážet drahocenný válečný materiál, jenž tu bude uskladněn. Dvakrát třikrát vše prověří, aby se ujistili, že ani kousek jejich díla nebude vidět ze vzduchu.

Mezitím poručík Mori a malá pracovní četa dole zapustili kůly a natáhli mezi nimi ostnatý drát - jen pro asi stovku vězňů, kteří dorazili nacpaní na korby vojenských nákladňáků. Když se vězni pustí do práce, tábor se rychle rozrůstá. Během několika dní stojí vojenské baráky a dvojitý plot z ostnatého drátu je dokončen. Zásob nemají nikdy nedostatek. Dynamit přichází po celých nákladech, jako by ho zoufale nepotřebovali na takových místech, jako je

Rabaul, a je pečlivě uskladněn pod dohledem Goto Denga. Vězni ho odnášejí do zvláštní boudy, která byla k tomuto účelu postavena v džungli. Goto Dengo se předtím k vězňům tak blízko nedostal, a s překvapením si uvědomí, že jsou všichni Číňané. A nemluví kantonsky nebo dialektem z Formosy, nýbrž nářečím, jaké Goto Dengo často slýchal, když sloužil v Šanghaji. Vězni jsou severní Číňané.

Tenhle Bundok je stále podivnější.

Goto Dengo ví, že Filipínce jejich zahrnutí do Východoasijské sféry prosperity rozhodně nenadchlo. Jsou dobře vyzbrojení a MacArthur je popichuje. Mnoho tisíc jich bylo uvězněno. V okruhu do půl dne jízdy od Bundoku je dost filipínských vězňů, aby naplnili tábor poručíka Moriho a dokončili projekt poručíka Gota. A přece sem vyšší moc na tuto práci poslala stovky Číňanů až ze Šanghaje.

V takovýchto chvílích Goto Dengo pochybuje o svém zdravém rozumu. Touží popovídat si o tom s poručíkem Ninomijou, ale zeměměřič, jeho přítel a důvěrník, po dokončení své práce zmizel. Jednoho dne Goto Dengo zajde do Ninomijova stanu a najde ho prázdný. Kapitán Noda mu vysvětlí, že zeměměřiče náhle někam odvolali na jinou důležitou práci.

Asi o měsíc později, když již stavba silnic zvláštní bezpečnostní zóny hodně pokročila, začne několik kopajících čínských dělníků vzrušeně křičet. Goto Dengo rozumí tomu, co říkají.

Objevili lidské pozůstatky. Džungle odvedla svou práci a zůstaly v podstatě jen kosti, ale zápach a legie mravenců mu prozradí, že mrtvola tu neleží dlouho. Sebere jednomu z kopáčů lopatu, nabere hlínu a odnese ji k řece. Cestou z lopaty odpadávají mravenci. Goto Dengo lopatu opatrně ponoří do proudící vody. Hlína se rozpustí v hnědém oblaku a brzy se objeví lebka: lebeční klenba, oční důlky, dosud ne úplně prázdné, nosní kůstky ještě s úlomky chrupavky a konečně čelisti, poďobané starými abscesy, v nichž schází většina zubů kromě toho zlatého uprostřed. Proud lebku pomalu obrátí, jako kdyby poručík Ninomija hanbou skrýval tvář, a Goto Dengo uvidí hezkou kulatou díru proraženou do spodiny lebeční.

Vzhlédne. Na břehu nad ním stojí asi tucet Číňanů a nevzrušeně ho pozorují.

"Nikomu z Japonců o tom neříkejte," nakáže jim Goto Dengo. Když ho kopáči slyší mluvit dialektem šanghajských prostitutek, úžasem vykulí oči a otevřou ústa.

Jeden z čínských dělníků je skoro holohlavý. Vypadá na čtyřicet, i když vězni stárnou rychle, takže se to dá těžko poznat. Není tak vyděšený jako ostatní. Přeměřuje si Goto Denga pohledem.

"Ty," řekne Goto Dengo, "vyber dva muže a pojď za mnou. Vemte si lopaty."

Odvede je do džungle na místo, o němž ví, že se tu už nebude kopat, a ukáže jim, kam poručíka Ninomiju uložit do nového hrobu. Holohlavý muž je dobrý předák a silný dělník, hrob má vykopaný rychle. Bez ošklíbání či stížností do něj přenese pozůstatky těla. Pokud zažil čínský incident a přežil tak dlouho jako válečný zajatec, pravděpodobně viděl a dělal mnohem horší věci.

Goto Dengo na pár hodin zabaví kapitána Nodu. Zajdou se podívat, jak postupují práce na přehradní hrázi na řece Jamamoto. Noda chce nádrž Jamamoto vybudovat co nejrychleji, než MacArthurovy letecké síly provedou důkladný průzkum oblasti. Kdyby se v pralese znenadání objevilo jezero, asi by to neuniklo pozornosti.

Místo, kde bude přehrada, tvoří přírodní skalnatá mísa porostlá džunglí a Jamamoto protéká jejím středem. Na břehu už muži pracují s vrtáky a umísťují dynamitové nálože. "Šachta začne tady," vysvětluje Goto Dengo kapitánu Nodovi, "a vede rovně -" obrátí se zády k řece a ukáže přímo do džungle - "ke Golgotě." Místu s lebkou.

"Gargottě?" optá se kapitán Noda.

"To je tagalské slovo," prohlásí Goto Dengo autoritativně. "Znamená to ‚skryté údolí'."

"Skryté údolí. To se mi líbí! Výborně. Gargotta!" zaraduje se kapitán Noda. "Vaše práce postupuje dobře, poručíku Goto."

"Jenom se snažím řídit vysokým standardem, jaký vytyčil poručík Ninomija," odtuší Goto Dengo.

"To byl vynikající pracovník," prohodí Noda nevzrušené.

"Až tady skončím, možná bych ho mohl následovat do - tam, kam ho poslali."

Noda se zazubí. "Vaše práce teprve začíná. Ale můžu vás ujistit, že až tady skončíte, se svým přítelem se setkáte."

SEATTLE

Vdova po Lawrenci Pritchardovi Waterhousovi a jeho pět potomků se shodují, že táta za války něco dělal, a to je asi tak všechno. Každému z nich se zřejmě v hlavě promítá jiný béčkový film z padesátých let nebo filmový týdeník z let čtyřicátých, zobrazující zcela odlišné události. Neshodnou se ani na tom, jestli byl u armády nebo námořnictva, což je pro Randyho dost důležitý bod. Byl v Evropě, nebo v Asii? Názory se rozcházejí. Babička vyrostla na ovčí farmě v Austrálii. Člověk by si tudíž mohl myslet, že v jistém životním období byla ženská od rány - ten typ ženy, která si nejen bude pamatovat, u kterého oddílu její zesnulý manžel sloužil, ale dokáže vzít jeho pušku z půdy a poslepu ji rozebrat. Ona ale zjevně trávila asi tak pětasedmdesát procent času v kostele (kde se nejen modlila, ale kam i chodila do školy a vedla v něm takřka veškerý společenský život) nebo na cestě do kostela a z kostela, a její rodiče zcela jednoznačně nechtěli, aby skončila na farmě, strkala ruce skotu do rekta a plácala si syrové řízky na monokly, které jí udělá manžel. Farmaření mohla být jakási cena útěchy pro jednoho nebo nanejvýš dva z jejich synů a nouzové řešení pro potomky, kteří by utrpěli těžké zranění hlavy nebo se z nich stali notoričtí alkoholici. Skutečným cílem cCmndhdovic dětí bylo vzkřísit ztracenou slávu rodiny, která někdy v Shakespearových dobách patřila k největším obchodníkům s vlnou, žila v Kensingtonu a psala své jméno Smith, než ji kombinace klusavky, dlouhodobých klimatických změn, nefér jednání žárlivých Vnějších Qwghlmanů a celosvětový posun módy směrem od legračně vonících, třicet liber vážících svetrů s malými členovci žijícími v nich zahnala do poctivé bídy a posléze o něco méně poctivé bídy a vedla k deportaci do Austrálie.

Podstatné je, že babičce její matka vštípila představu, že bude žít ve městě a nosit punčochy, rtěnku a rukavičky.

Pokus se zdařil do té míry, že Mary cCmndhdová by v kterémkoliv okamžiku svého dospělého života dokázala bezchybně, aniž by se musela byť jen podívat do zrcadla, podávat během deseti minut čaj třeba anglické královně, uklidit byt, vyleštit stříbro nebo se nadřít libovolnou etiketu. Mezi jejími mužskými potomky byl oblíbený vtip, že by máma mohla bez doprovodu vejít do libovolného motorkářského baru na světě a pouhým chováním a zjevem by způsobila, že ustanou pranice, všechny špinavé lokty se odsunou z barpultu, záda se narovnají a peprná slova budou spolknuta. Motorkáři se budou předbíhat, aby jí mohli sundat kabát, přisunout židli, oslovovat ji madam a podobně. Třebaže k ničemu podobnému nikdy nedošlo, tato scéna z motorkářského baru byla jako skutečný či hypotetický komediální skeč, slavný po celé Waterhousovic rodině, asi jako Beatles v show Eda Sullivana nebo Belushiho samurajský kousek v Saturday Night Live. Měli ho ve své mentální poličce s videokazetami hned vedle imaginárních filmových týdeníků a béčkových filmů na téma, co patriarcha konal za války.

Rozhodující bylo, že schopnost vést dům způsobem, jímž byla babička proslavená či nechvalně proslulá, udržovat na úrovni osobní chování, posílat každým rokem několik set vánočních přání, každé krasopisně napsané, atd. atd., prostě všechny ty věci dohromady jí zabíraly tolik mozkové kapacity jako, řekněme, matematika teoretickému fyzikovi.

Když tedy došlo na cokoliv praktického, byla naprosto bezmocná. Dokud nezestárla, jezdila po Whitmanu v Lincolnu Continentalu model 1965, což byl vůz, který jí manžel zakoupil před svou předčasnou smrtí u whitmanské pobočky Patterson Lincoln-Mercury. Vůz vážil asi šest tisíc liber a měl víc pohyblivých součástek než silo plné švýcarských hodinek. Kdykoliv přijel některý z jejích potomků na návštěvu, někdo nenápadně vklouzl do garáže a zkontroloval stav paliva, přičemž nádrž byla vždy záhadně naplněná čistým jantarovým 10W40. Nakonec se ukázalo, že její zesnulý manžel si povolal veškeré žijící mužské členy Pattersonovic rodiny - všechny čtyři generace - do svého nemocničního pokoje a uzavřel s nimi nějakou blíže neurčenou dohodu zhruba v tom smyslu, že pokud někdy v budoucnu tlak v pneumatikách lincolnu klesne pod normu nebo v jakémkoliv jiném směru selže údržba, všichni Pattersonové nejenže obětují svou nesmrtelnou duši, ale budou doslova vyvlečeni ze všech schůzí či koupelen a okamžitě odneseni do pekla jako Marlowův doktor Faust. Věděl, že jeho žena má jen nejasné tušení, co to je pneumatika, kromě toho, že je to něco, co muž čas od času hrdinsky vyskočí z auta vyměnit, zatímco ona sedí uvnitř vozu a obdivuje ho. Svět reálných předmětů byl zřejmě stvořen výhradně proto, aby mužům kolem babičky poskytl záminku, jak zaměstnat ruce. A nezapomínejte, že tak nečiní z nějakého praktického důvodu, ale čistě proto, aby babička mohla oněm mužům kroutit emocionálními knoflíky tím, jak reagovala, když věc provedli dobře, nebo špatně. Což bylo docela dobré uspořádání, dokud byli kolem nějací muži, ale po dědečkově smrti už to tak skvělé nebylo. Od té doby proto Randyho babičku sledovala guerilla mechaniků, a občas jí v neděli ráno odvezli lincoln z parkoviště před kostelem k Pattersonům, aby tajně vyměnili olej. Schopnost lincolnu bezchybně jezdit celého čtvrt století bez údržby - dokonce i bez nalévání benzínu do nádrže - jenom potvrdila babiččin názor na zábavný nadbytek mužských koníčků.

V každém případě jádro pudla bylo v tom, že babička, jejíž vlohy pro řešení praktických záležitostí se s pokročilým věkem vytrácely (pokud to vůbec bylo možné), nebyla osoba, za níž byste si šli pro informace o válečných záznamech jejího zesnulého manžela. Porážka nacistů u ní patřila do stejné kategorie jako výměna prázdné pneumatiky: špinavá záležitost, v níž se mají vyznat muži. A nejen muži z minulosti, supermani její generace. Od Randyho se čekalo, že to bude umět taky. Kdyby se zítra znovu vytvořila Osa, babička by očekávala, že Randy bude pozítří sedět za kniplem nadzvukové stíhačky. A Randy by raději padal k zemi rychlostí 2 machu, než by jí přiznal, že to nezvládne.

Naštěstí pro Randyho, který se nedávno začal o dědečka velice zajímat, byl z půdy vyhrabán starý kufr. Taková ta záležitost z rátánu a kůže, elegantní věc z báječných dvacátých let i s odřenými nálepkami z hotelů, dosvědčujícími migraci Lawrence Pritcharda Waterhouse ze Středozápadu na Princeton a zpátky - plná malých, černobílých fotografií. Randyho otec vysype obsah kufru na pingpongový stůl, který nevysvětlitelně stojí uprostřed společenské místnosti babiččiny léčebny, jejíž obyvatelé budou hrát ping-pong asi se stejnou pravděpodobností, s jakou by si nechali udělat piercing bradavek. Fotografie jsou rozděleny do několika hromádek, jimiž se Randy s otcem, tetami a strýci probírá. Většinou to jsou fotografie waterhousovských dětí, což všechny zaujme, dokud nenajdou obrázky sebe sama v různém stáří. Pak začne hromada fotografií působit depresivně. Lawrence Pritchard Waterhouse byl zjevně zuřivý fotoamatér a jeho potomci teď za to platí.

Randy má jinou motivaci, takže se zdrží a obrázky si projde. Devadesát devět fotografií ze sta jsou momentky waterhousovských fakanů z padesátých let. Některé jsou však starší. Randy najde fotku dědečka na místě s palmami, ve vojenské uniformě s velkým bílým kotoučem důstojnické čapky na hlavě. O tři hodiny později narazí na obrázek velmi mladého dědy, vlastně ještě dorostence, navlečeného do šatů dospělého, stojícího před nějakou gotickou budovou se dvěma dalšími muži: křenícím se tmavovlasým chlapíkem, který mu připadá nejasně povědomý, a plavovlasým mladíkem s orlími rysy a brýlemi bez obrouček. Všichni tři mají kola. Děda je přes to svoje rozkročený, druzí dva, snad že tuto pózu nepovažovali za dostatečně důstojnou, své bicykly podpírají rukama. Uplyne další hodina a je tu děda v khaki uniformě s dalšími palmami v pozadí.

Nazítří ráno sedí Randy vedle babičky, jež už dokončila svůj hodinový obřad vstávání z postele. "Babi, našel jsem tyhle dvě starý fotky." Položí je před ni na stůl a dá jí čas, aby převedla myšlení na jinou kolej. Babička nedokáže změnit téma jen tak na povel a kromě toho její ztvrdlé staré rohovky potřebují čas, než přeostří.

"Ano, to je Lawrence, když ještě sloužil ve vojsku." Babička vždycky dokázala říkat lidem věci, které byly zcela nasnadě, způsobem, jenž byl úzkostlivě zdvořilý, nicméně posluchač se cítil jako idiot, že marní její čas. V této chvíli je ale očividně unavená identifikováním fotografií, což je nudná práce s nepřehlédnutelným podtextem "brzy umřeš a my jsme zvědaví - kdo je tahle dáma stojící vedle buicku?".

"Babi," řekne Randy vesele ve snaze vzbudit její zájem, "tady na téhle fotce má námořní uniformu. A tady na téhle zase armádní."

Babi Waterhousová zvedne obočí a podívá se na něj se syntetickým zájmem, jaký by použila, kdyby se jednalo o

formální událost a nějaký muž se jí právě pokusil poučovat o výměně pneumatik.

"Je, ehm, dost neobvyklý," nevzdává se Randy, "aby byl muž během jedný války u armády i válečnýho námořnictva. Obvykle je to jedno, nebo druhý."

"Lawrence měl armádní i námořní uniformu," prohlásí babička tónem, jaký by použila ke sdělení, že měl tlusté i tenké střevo, "a nosil tu, která byla vhodná."

"Pochopitelně," povzdychne si Randy.

* * *

Vrstevnatý vítr plachtí nad dálnicí jako naškrobené prostěradlo stažené z postele a Randy má potíže udržet acuru na asfaltu. Vítr není dost silný, aby auto sfoukl, ale rozmazává okraje silnice. Je vidět jen bílá, pruhovaná plocha, klouzající k němu z boku. Oči mu říkají, aby se stočil k ní, což není moc dobrý nápad, protože pak by s Amy skončili rovnou v lávových polích. Snaží se soustředit na něco v dálce: bílý diamant Mount Rainier o několik set kilometrů dál na západě.

"Ani nevím, kdy se vzali," povzdychne si Randy. "Není to hrůza?"

"V září 1945," odtuší Amy. "Vytáhla jsem to z ní."

"Páni."

"Holčičí řeči."

"Nevěděl jsem, že jsi vůbec na něco takovýho vybavená."

"Všechny to umíme."

"A zjistila jsi o tý svatbě ještě něco? Jako -"

"O vzoru porcelánu?"

"Jo."

"Opravdu to byla Levandulová růže," potvrdí Amy.

"Takže to sedí. Teda chronologicky. Ponorka se naposledy potopila v květnu 1945 u Palawanu - čtyři měsíce před svatbou. Jak znám babičku, svatební přípravy v tý době už hodně pokročily - určitě se už dohodli na vzoru porcelánu."

"A ty myslíš, že máš fotku svýho dědy v Manile někdy z tý doby?"

"Je to rozhodně Manila. A Manila byla osvobozená až v březnu pětačtyřicátýho."

"Tak co teda máme? Tvůj děda musel být ve spojení s někým na tom U-bootu mezi březnem a květnem."

"V U-bootu se našly brejle." Randy z kapsy u košile vytáhne fotografii a podá ji Amy. "Rád bych věděl, jestli jsou stejný jako ty, co má ten vysokej blonďák na fotce."

"Až se vrátím, můžu se podívat. Myslíš ten pako nalevo od tvýho dědy?"

"Jo."

"A co ten pako uprostřed?"

"To je, myslím, Turing."

"Turing jako z TURING Magazine?"

"Ten časopis po něm pojmenovali, protože hodně pracoval s počítačema," vysvětluje Randy.

"Stejně jako tvůj děda."

"Jo."

"A co ten chlápek, co ho jedeme navštívit do Seattlu? To je taky počítačník? Ohó, zase se tváříš jako že: ‚Amy právě plácla nějakou pitomost, která u mě vyvolává fyzickou bolest.' U mužů ve vaší rodině je to běžný výraz? Myslíš, že takhle se tvářil tvůj děda, když babička přišla domů a oznámila mu, že s Lincoln Continentalem právě nacouvala do požárního hydrantu?"

"Omlouvám se, jestli se kvůli mně někdy cítíš hloupě," vyhrkne Randy. "Naše rodina je plná vědců. Matematiků. Ti nejmíň inteligentní z nás skončili jako inženýři. Asi jako já."

"Promiň, neřekl jsi právě, že jsi jeden z těch míň inteligentních?"

"Tak možná nejmíň cílevědomý."

"Hmmmm."

"Chci tím říct, že dělat věci přesně a správně v matematickým smyslu je naše jediná dobrá vlastnost. Každý se musí nějak prosadit, ne? Jinak budeš nadosmrti roznášet hamburgery u MacDonalda nebo něco ještě horšího. Někdo se narodí bohatej. Někdo se narodí do velký rodiny, jako je ta naše. My se ve světě protloukáme, protože víme, že dvě plus dvě jsou čtyři, a držíme se toho tak usilovně, až je to kapku hloupý a občas se to může dotknout něčích citů. Je mi to líto."

"Čích citů jako? Lidí, co si myslí, že dvě plus dvě je pět?"

"Lidí, pro který je důležitější společenský chování než to, aby každá věta vyslovená během rozhovoru byla doslovně pravdivá."

"Jako, kupříkladu... žen?"

Randy asi míli skřípe zuby a pak řekne: "Pokud vůbec existuje nějaký zevšeobecnění toho, jak uvažujou muži versus ženy, tak podle mě je to v tom, že muži se dokážou soustředit jako laserovej paprsek na neuvěřitelně mrňavou maličkost a nemyslet na nic jinýho."

"Kdežto ženy to nedokážou?"

"Předpokládám, že dokážou. Ale zřejmě málokdy chtějí. Chci tím říct, že ženskej přístup je v podstatě zdravější a rozumnější."

"Hmmmm."

"Víš, jsi v tomhle trochu paranoidní a moc se soustředíš na negativa. Nejde o to, jak jsou ženy neschopný. Spíš jde o to, jak jsou neschopný muži. Naše společenský nedostatky, nedostatek nadhledu nebo jak tomu chceš říkat, to nám umožňuje studovat dvacet let jeden druh vážky nebo prosedět sto hodin týdně před počítačem a psát programy. To

není chování vyrovnaný a zdravý osobnosti, ale očividně to může vést k velkým pokrokům ve vývoji umělejch vláken nebo tak."

"Ale tys povídal, že moc cílevědomý nejsi."

"Ve srovnání s ostatními muži z naší rodiny to je pravda. Takže vím trochu o astronomii, hodně o počítačích, trochu o obchodování a mám, jestli to tak můžu říct, o něco málo vyšší úroveň společenskýho využití než ostatní. Nebo to možná ani není využití, jenom si jasně uvědomuju, kdy nejsem k ničemu, takže aspoň vím, kdy se mám cítit trapně."

Amy se rozesměje. "V tom jsi rozhodně dobrý. Vypadá to, jako bys jaksi přeskakoval od jednoho trapasu k druhýmu."

Randy se cítí trapně.

"Hezky se to pozoruje," říká Amy povzbudivě. "Povznáší tě to."

"Já chci říct, že kvůli tomu se odlišuju. Jedna z nejděsivějších věcí na skutečným inťoušovi pro většinu lidí není to, že se neumí chovat - protože to zažili všichni - ale spíš že se kvůli tomu vůbec necítí hloupě."

"Což je ale stejně dost smutný."

"Bylo to smutný, když jsem chodil na gympl," prohlásí Randy. "Teď je to něco jinýho. Rozhodně to není smutný."

"Tak co teda?"

"Nevím. Není pro to vhodnej výraz. Však uvidíš."

* * *

Jízda přes Kaskádové pohoří znamená klimatický posun, jaký by normálně vyžadoval čtyřhodinový let. Na čelní sklo stříká teplý déšť a uvolňuje ledovou slupku na stěračích. Postupný přechod března v duben je stlačen do hutné zkratky. Je to asi stejně vábivé jako striptýzové video přehrávané rychloposuvem. Krajina je náhle vlhká a tak zelená, až je skoro modrá, a to vše během jediné míle. Rychlé pruhy mezistátní dálnice 190 jsou poseté hnědými hroudami, odtátými z podvozků domů mířících lyžařů. Tahače s návěsy kolem nich sviští ve vířících rubáších vody a páry. Randyho překvapí nové kancelářské budovy v polovině svahu se supermoderními logy. Pak ho napadne, proč ho to vlastně překvapuje. Amy tu nikdy nebyla, a tak sundá nohy z panelu nad airbagem, posadí se rovně a rozhlíží se. Poznamená, jaká je škoda, že Robin a Marcus Aurelius nejeli s nimi, místo aby se vrátili zpátky do Tennessee. Randy si vzpomene, že má přejet do pravého pruhu a zpomalit. Ztrácejí posledních tisíc stop výšky na sjezdu do Issaquah, a opravdu, vzápětí je tu silniční hlídka a kontroluje rychlost. Na Amy jeho postřeh udělá správný dojem. Pořád ještě jsou několik mil před středem města na polozalesněném předměstí East Side, kde jsou ulice a třídy označené trojmístnými čísly, když Randy odbočí na sjezd a proveze je dlouhou obchodní třídou, z níž se vyklube jen sféra rozšířeného vlivu velkého obchodního domu. Z asfaltu všude kolem nich vyskakují satelitní obchodní domy, stírají staré orientační body a kazí Randymu navigaci. Všude je plno, protože lidé zrovna vracejí vánoční dárky. Po kratším bloudění a delším sakrování Randy najde centrální obchodní dům, který ve srovnání se svými satelity vypadá poněkud ošuntěle. Zaparkuje ve vzdálenějším rohu parkoviště s vysvětlením, že je logičtější zastavit tady a pak jít patnáct vteřin pěšky než strávit patnáct minut hledáním místa blíž ke vchodu.

Randy a Amy stráví minutu u otevřeného kufru auta a odstraňují ze sebe vrstvy náhle nadbytečné izolace. Amy se bojí o své bratrance a lituje, že jim s Randym nevěnovali všechno vybavení do zimy. Když je naposledy viděli, kroužili kolem impaly jako dvě na přistání se připravující stíhačky kolem své mateřské letadlové lodi, kontrolovali tlak v pneumatikách a hladinu různých tekutin s náruživostí a soustředěním, jako by se chystali na něco mnohem dobrodružnějšího než usadit svá pozadí na nízká sedadla a několik dní jet na východ. Měli v sobě galantnost, která musela děvčata doma úplně odrovnávat. Amy je oba vášnivě objala, jako kdyby je už nikdy neměla vidět, a oni její objetí přijímali s důstojností a trpělivostí. Pak byli pryč. Touze otřít gumy o asfalt odolávali, dokud nebyli několik bloků daleko.

Randy s Amy zajdou do obchoďáku. Amy nahlas žasne, co tu vlastně dělají, nicméně jde s sebou. Randy se trochu motá, ale nakonec zamíří k nejasnému zdroji elektronického hluku - digitalizovaným hlasům prorokujícím válku - a vynoří se v té části obchodního domu, kde jsou stánky s jídlem. Nyní se řídí částečně sluchem a částečně čichem, až dorazí do kouta, v němž v malých hloučcích sedí spousta mužů ve věku od deseti do čtyřiceti let. Někteří z nich hůlkami vytahují třesoucí se sousta číny z malých bílých krabic, ale většina upírá pozornost na něco, co z dálky připomíná omalovánky. Ultrafialová tlama obrovské herny v pozadí vyplivuje digitalizované a ve zvukovém studiu vylepšené výbuchy, svištění, dunění a prdění kulometů. Herna však působí jen jako zaniklý orientační bod, kolem něhož se soustředil tento zaujatý kult fandů do omalovánek. Mezi stoly se s provokativní sebedůvěrou pokoutního výběrčího sázek pohybuje vytáhlý mladík v těsných černých džínách a černém tričku a přes rameno má jako karabinu pověšenou dlouhou, úzkou lepenkovou krabici. "Tohle je moje etnická skupina," reaguje Randy na Amyin výraz. "Hráči her na hrdiny. Kartičkáři. Tohle jsme my s Avim před deseti lety."

"Vypadají, jako že hrají karty." Amy se podívá lépe a nakrčí nos. "Divný karty." Zvědavě se vrhne doprostřed čtyřčlenného hráčského kroužku. Skoro všude jinde by příchod ženy s rozeznatelným pasem do mužské společnosti vyvolal znatelný rozruch. Oči by si aspoň drze přeměřily tělo. Ale tihle hoši myslí jen na jediné: na kartičky v rukou. Každá kartička je v plastikovém pouzdru, aby se zachovala v bezvadném stavu, a na každé je na líci vyvedený obrázek trolla nebo čaroděje či nějaký jiný list z posttolkienovského evolučního stromu a na rubu složitá pravidla. Oni v duchu nejsou v obchoďáku seattleské East Side. Jsou v horském průsmyku a snaží se zabít jeden druhého ostrými zbraněmi a nadpřirozeným ohněm.

Mladý hráč Randyho odhadne na potenciálního zákazníka. Jeho krabice je dost dlouhá, aby pobrala několik set kartiček, a vypadá, že je i pořádně těžká. Randyho by nepřekvapilo, kdyby na tomhle klukovi bylo něco depresivního, jako třeba že vydělává tolik peněz nakupováním kartiček za pakatel a jejich následným prodejem za pořádný balík, že vlastní zbrusu nový lexus, na jehož řízení ještě nemá léta. Randy upoutá jeho pozornost a zeptá se: "Chester?"

"Na záchodě."

Randy se posadí a dívá se, jak Amy pozoruje ty pitomce při hře. Myslel si, že na dno narazil ve Whitmanu na tom parkovišti, že se Amy určitě vyděsí a uteče. Tohle je ale potenciálně horší. Banda obtloustlých chlapíků, kteří nikdy nevycházejí ven a dostávají se do transu u složité hry, v níž neexistující postavy vyrážejí ven a předstírají věci, které většinou nejsou zdaleka tak zajímavé jako to, co Amy, její otec a různí další členové její rodiny dělají pořád, aniž by se tím nějak chlubili. Skoro jako by se ze všech sil snažil zjistit, kdy se Amy zlomí a uteče. Nicméně ještě se jí nezačal chvět horní ret odporem. Nestranně pozoruje nějakou hru, nahlíží těm inťoušům přes rameno, sleduje akci a občas přimhouří oči, aby si mohla přečíst nějaká pravidla.

"Ahoj, Randy."

"Ahoj, Chestere."

Takže Chester se vrátil ze záchodu. Vypadá přesně jako starý Chester, akorát o něco zvětšil svůj již tak příliš velký objem, jako klasický příklad teorie roztahujícího se vesmíru, při jejíž demonstraci se na částečně nafouknutý balónek namaluje obličej či něco jiného a balónek se poté nafoukne o něco víc. Póry se mu také zvětšily a jednotlivé vlasy se mu vzdálily od sebe, což vyvolává dojem hrozící plešatosti. Jako by se mu od sebe vzdálily i oči a barevné skvrnky v duhovkách se zvětšily ve fleky. Není vyloženě tlustý - je stejně pomačkaně robustní, jako býval. Protože lidé po dvaceti už nerostou, musí to být iluze. Starší lidé jako by v místnosti zaujímali větší prostor. Nebo jsou možná starší lidé víc vidět.

"Jak se má Avi?"

"Stejně jako vždycky," odpoví Randy. Chester má něco jako fotografickou vestu se spoustou malých kapsiček a v každé má nacpané hrací kartičky. Možná proto vypadá větší. Musí mít na sobě aspoň dvacet liber papíru. "Koukám, žes přešel na kartičky," podotkne Randy.

"No jo! Je to mnohem lepší než ta stará hra s tužkou a papírem. Nebo počítačový hry, se vší úctou k práci, kterou jste na tom s Avim odvedli. Na čem pracujete teď?"

"Na něčem, co by vlastně mohlo souviset s tímhle," odpoví Randy. "Právě jsem si uvědomil, že když máš kryptografický protokoly vhodný pro vydání elektronický měny, která by se nedala padělat - což kupodivu děláme - mohl bys stejný protokoly upravit pro kartičkový hry. Každá tahle kartička je vlastně jako bankovka. A některý jsou cennější než jiný."

Chester celou dobu přikyvuje, ale Randyho nechá zdvořile domluvit, na rozdíl od mladších inťoušů. Mladý inťouš se rychle urazí, když někdo v jeho blízkosti začne pronášet oznamovací věty, neboť podle jeho výkladu situace dotyčný předpokládá, že on, inťouš, dosud nezná poskytované informace. Starší inťouš ale má víc sebedůvěry a kromě toho ví, že lidé často potřebují přemýšlet nahlas. A hodně pokročilí inťouši navíc chápou, že pronášení oznamovacích vět, jejichž obsah již všichni přítomní znají, je součást společenského procesu zvaného rozhovor, a tudíž by za žádných okolností nemělo být vykládáno jako agrese. "Už je to hotový," řekne Chester, když Randy domluví. "Vlastně ta společnost, pro kterou jste s Avim pracovali v Minneapolisu, je jednou z hlavních -"

"Chtěl bych ti představit svou kamarádku Amy," přeruší ho Randy, i když je Amy dost daleko a nevěnuje jim pozornost. Jenomže Randy se bojí, že se mu Chester chystá sdělit, že akcie oné společnosti z Minneapolisu jsou nyní v bodě, kdy jejich tržní hodnota překračuje hodnotu akcií General Dynamics, a že si je měl Randy nechat. "Amy, tohle je můj kamarád Chester," pokračuje Randy, veda Chestera mezi stoly. V této chvíli několik hráčů skutečně se zájmem vzhlédne - ne však k Amy, nýbrž k Chesterovi, jenž (jak Randy vydedukuje) pravděpodobně má ve vestě nastrkané nějaké jedinečné kousky jako TERMONUKLEÁRNÍ ARZENÁL SVAZU SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK nebo YHWH (čti Jahve). Chester předvede značně vylepšené společenské chování, potřese Amy rukou beze stopy neohrabanosti a hladce přejde do celkem slušné imitace dospělého a vyrovnaného jedince věnujícího se zdvořilému klábosení. Než se Randy vzpamatuje, pozve je Chester k sobě domů.

"Slyšel jsem, že dům ještě není dostavěný," poznamená Randy.

"Musel jsi vidět ten článek v The Economist" odhadne Chester.

"Správně."

"Kdybys četl článek v The New York Times, věděl bys, že článek v The Economist byl chybný. Teď už v domě bydlím."

"Moc rád ho uvidím," praví Randy.

* * *

"Viděl jsi, jak dobře je naše ulice vydlážděná?" podotkne Chester kysele o půl hodiny později. Randy zaparkoval svou otlučenou a poškrábanou acuru na hostovském parkovišti u Chesterova domu a Chester zaparkoval svůj sportovní vůz Dusenberg model 1932 v garáži mezi lamborghini a další auto, které doslova vypadá jako letadlo postavené tak, aby se vznášelo na chladiči.

"Ehm, ani jsem si nevšiml," přizná Randy a snaží se necivět na všechno s otevřenou pusou. Dokonce i dlažba pod jeho nohama je nějaká na zakázku vyrobená mozaika z penrosovských kachlí. "Matně si vzpomínám, že byla široká, rovná a nebyly v ní žádný výmoly. Jinými slovy, dobře vydlážděná."

"Tohle," řekne Chester a hlavou ukáže na svůj dům, "byl první dům, co spustil VAVD."

"VAVD?"

"Vyhlášku o absurdně velkým domě. Nějaký nespokojenci ji procpali městskou radou. Máš takový ty kardiochirurgy a parazity na svěřeneckejch fondech, co mají rádi hezky velký baráky, ale bůh uchovej, aby si nějakej špinavej hacker chtěl postavit vlastní dům a občas jim po ulici poslal pár nákladňáků s cementem."

"Donutili tě nechat znovu vydláždit ulici?"

"Nechali mě předláždit půlku toho zasraného města," zavrčí Chester. "No, některý sousedi brblali, že ten dům je jako

pěst na oko, ale potý, co jsme se kapku poštěkali, jsem si řekl, ať se jdou bodnout." Chesterův dům opravdu připomíná hlavně kolo od žebříňáku se střechou celou ze skla. Chester mávne rukou k trsy trávy porostlé blátivé stráni, svažující se k jezeru Washington. "Krajinný úpravy ještě nezačaly, takže to vypadá jako vědeckej projekt zaměřenej na erozi."

"Chtěl jsem říct bitva na Sommě," pousměje se Randy.

"To zas tak dobrá analogie není, poněvadž tu nejsou žádný zákopy," upozorní ho Chester. Stále ještě ukazuje k jezeru. "Ale když se podíváš k vodě, uvidíš zpola zasypaný železniční pražce. Tam jsme položili koleje."

"Koleje?" podiví se Amy. Je to jediné slovo, které pronesla za celou dobu od chvíle, kdy Randy projel hlavní bránou k domu. Cestou sem jí Randy řekl, že kdyby měl sto tisíc dolarů za každou nulu, o kterou v současné době přesahuje Chesterův majetek ten jeho, pak by už nikdy nemusel pracovat. Ukáže se, že to bylo spíš chytré než informativní, takže Amy nebyla připravená na to, co se jim objevilo před očima, a stále ještě zvedá obočí.

"Kvůli lokomotivě," vysvětluje Chester. "Poblíž nejsou žádný koleje, tak jsme tam s tou lokomotivou dojeli a pak jsme ji vytáhli po krátký koleji do haly."

Amy jen mlčky zkřiví obličej.

"Amy ty články nečetla," upozorní Chestera Randy.

"Aha! Promiň," vyhrkne Chester. "Jsem fanda do zastaralejch technologií. Dům je jako muzeum pro mrtvou techniku. Strč ruku sem."

Před vchodem jsou čtyři po pás vysoké podstavce ozdobené logem se vševidoucím okem Novi Ordinis Seclorum, s vykresleným obrysem ruky na víku a knoflíky v mezerách mezi prsty. Randy položí ruku na obrys a cítí, jak knoflíky kloužou ve svých drážkách, čtou a ukládají si do paměti geometrii jeho ruky. "Dům teď ví, kdo jsi," podotkne Chester a zapíše jejich jména na nepromokavou, proti otřesům chráněnou klávesnici, "a já ti dávám určitou výsadní kombinaci, kterou používám pro osobní hosty - teď můžeš projet bránou, zaparkovat a procházet se po okolí, i když nebudu doma. Když budu doma, můžeš jít dál, ale když doma nebudu, bude pro tebe zamčeno. A po domě si můžeš chodit, jak chceš, kromě některých kanceláří, kde mám soukromý dokumenty společnosti."

"Ty máš vlastní společnost?" zeptá se Amy slabým hlasem.

"Ne. Když Randy s Avim odjeli, odešel jsem z univerzity a našel si džob u jedný místní společnosti, kterej pořád ještě mám," odpoví Chester.

Přední dveře, průsvitná křišťálová deska na kolejnicích, se odsunou. Randy s Amy vejdou za Chesterem do jeho domu. Jak bylo řečeno, v hale stojí velká parní lokomotiva.

"Dům je postavenej jako flexibilní prostor," vykládá Chester.

"Co je to?" chce vědět Amy. Lokomotiva ji úplně vykolejila.

"Spousta společností přes supermoderní technologie začínala ve flexprostorech, což je vlastně velký skladiště bez příček a zdí - jsou tam jenom sloupy, co drží strop. Můžeš si příčky posunout podle toho, jak potřebuješ plochu rozdělit na místnosti."

"Jako kóje?"

"Stejnej princip, ale příčky jsou vyšší, takže máš pocit, že jsi ve skutečný místnosti. Pochopitelně nesahají až ke stropu, jinak by tam nebylo místo pro to TWA."

"Pro co?" užasne Amy. Chester, který je provádí bludištěm příček, odpoví na otázku tak, že zakloní hlavu a podívá se přímo vzhůru.

Celá střecha je ze skla a podpírá ji spleť nabílo natřených ocelových trubek. Je ve výšce čtyřicet nebo padesát stop nad zemí. Příčky se zvedají do výšky asi dvanácti stop. V mezeře mezi vrškem příček a stropem byl sestaven rošt, lešení z červených trubek, skoro tak velké jako sám dům. V té prostorové mřížce jsou lapené tisíce, miliony aluminiových kousků jako roztřepené hvězdokupy na trojrozměrné obrazovce. Připomíná to dělostřelecký náboj dlouhý jako fotbalové hřiště, který se před zlomkem vteřiny rozletěl na šrapnely a zamrzl na místě. Světlo proniká mezi úlomky kovu, dopadá na svazky zpřetrhaných drátů a odráží se od kůrek roztaveného a zase ztuhlého čalounění. Skládačka je tak velká a tak blízko, že když Amy s Randym vzhlédnou, trhnou sebou, jak čekají, že to na ně celé spadne. Randy už ví, co to je, ale Amy si celou konstrukci dlouho prohlíží a prochází z místnosti do místnosti, aby na ni viděla z různých úhlů, než se jí v mozku poskládá do známého tvaru: 747.

"FAA a NTSB37 byly kupodivu v klidu," zahloubá se Chester. "Což taky dává smysl. Nakonec to celý poskládali v hangáru, ne? Vyhrabali všechny kousky, přišli na to, kam kterej patří, a pověsili je na tuhle mříž. Pak to celý prošli, posbírali důkazy, co se jim podařilo najít, vypláchli z toho lidský pozůstatky, příslušným způsobem se jich zbavili a trosky sterilizovali, aby si vyšetřovací tým nemusel dělat starosti, že chytí AIDS, když sáhne na zakrvácenou přírubu nebo tak něco. A pak s tím skončili. Za tenhle hangár platí něco jako nájem. Nemůžou to vyhodit, musejí to někde uskladnit. Takže stačilo nechat dům zaregistrovat jako federální skladiště, což je docela snadnej právní úkon. A kdyby došlo k žalobě, musím umožnit přístup právníkům. Ale s tím není problém. Kluci od Boeingů to milujou a jsou tady každou chvíli."

"Je to pro ně jako model," hádá Randy.

"Správně."

"Tobě se ta role líbí."

"Jasně! Nadefinoval jsem osobní kombinaci speciálně pro konstruktéry, aby sem mohli zajít, kdykoliv budou chtít dům použít jako muzeum mrtvý techniky. To jsem myslel tou analogií s flexibilním prostorem. Pro tyhle návštěvy... jeden je zrovna tady," ukáže přes místnost (je to hlavní pokoj asi padesát metrů na padesát) na konstruktéra, který si na obrovský stativ postavil fotoaparát a má ho namířený na ohnutý nosník podvozku, "...pro ně je to jako muzeum v tom, že tu jsou místa, kam můžou přijít, a jiný místa, kam, když vlezou, tak se spustí alarm a oni budou mít potíže."

"Je tu i obchod s dárkama?" zažertuje Amy.

"Ten je navrženej, ale ještě není zařízenej - ti od VAVD dělají hromadu potíží," zabručí Chester.

Skončí v poměrně útulném pokoji se skleněnými stěnami a výhledem na jezero přes rozbahněnou plochu. Chester zapne kávovar, který vypadá jako zmenšený model ropné rafinerie, a vyrobí dva šálky latté. Pokoj je náhodou pod špičkou levého křídla TWA, které je poměrně nepoškozené. Randy si všimne, že celé letadlo je zavěšené maličko nakloněně, jako kdyby provádělo nepatrnou změnu směru, což není úplně správné. Kolmý sestup by dával větší smysl, jenže to by pak dům musel mít padesát poschodí. Vidí opakující se vzor trhlin na obložení křídla, které připomínají vyjádření stejných základních vzorců, jako jsou ty, jež vytvářejí smršťě nebo víry v Mandelbrotových sadách. Charlene a její přátelé ho popichovali, že je platonista, ale on prostě všude, kam se podívá, vidí několik málo stejných ideálních forem uvržených do reálného světa. Možná je jenom hloupý nebo tak něco.

Domu očividně schází ženská ruka. Z jistých náznaků Randy usoudí, že TWA nebylo zrovna vhodné téma, jak zapříst hovor tam, kde Chester doufal, že bude, nicméně uvažuje o tom, že nad některými příčkami postaví falešný strop, aby to působilo víc jako pokoje, díky čemuž, jak přiznává, by se mohli "jistí lidé" cítit příjemněji a zvážit možnost, že by se odhodlali k "delšímu pobytu". Takže je evidentně v počátcích vyjednávání s nějakou ženou, což je dobrá zpráva.

"Chestere, přede dvěma roky jsi mi poslal e-mail o projektu, ve kterým jsi chtěl začít stavět repliky prvních počítačů. Chtěl jsi informace o dědečkově práci."

"Jo," řekne Chester. "Chceš to vidět? Je to zatím odložený, ale -"

"Právě jsem zdědil pár jeho notesů," oznámí mu Randy.

Chesterovi vyletí obočí vzhůru. Amy se zadívá z okna. Jak rychlostí blížící se rychlosti světla vypadne z rozhovoru, její vlasy, pleť i šaty získají díky Dopplerovu jevu výrazně narudlý odstín.

"Chtěl bych vědět, jestli máš fungující čtečku ETC štítků."

Chester frkne. "To je všechno?"

"To je všechno."

"Chceš čtečku Mark III z roku 1932? Nebo Mark IV z roku 1938? Nebo -"

"Je v tom nějakej rozdíl? Všechny přece čtou stejný štítky, ne?"

"V podstatě jo."

"Mám nějaký štítky zhruba z roku 1945, který bych si rád převedl na disketu, abych si to mohl doma projít."

Chester vytáhne mobil o velikosti malíku a začne do něj dloubat. "Zavolám svýmu člověku přes štítky," vysvětluje. "Je to inženýr od ETC v důchodu. Bydlí na ostrově Mercer. Párkrát do týdne sem připluje a pohraje si s věcma. Moc rád se s tebou seznámí."

Zatímco Chester hovoří se svým mužem přes štítky, Amy se podívá Randymu do očí s výrazem, který je téměř dokonale nečitelný. Působí poněkud schlíple. Unaveně. Je připravená jet domů. Celá její neochota projevit své city to jen potvrzuje. Před tímto výletem by souhlasila, že svět tvoří nejrůznější lidé. I teď by to řekla. Ale Randy jí v posledních dnech ukázal několik praktických aplikací této teorie, jejichž zapracování do jejího světonázoru jí chvíli potrvá. Nebo, což je možná důležitější, do názoru na Randyho. A opravdu, ve chvíli, kdy Chester dotelefonuje, požádá, jestli by nemohla zavolat aerolinkám. Nahoru na TWA jen mrkne. Jakmile se Chester vzpamatuje z úžasu, že dnes ještě někdo používá hlasovou techniku, aby si rezervoval letenku, odvede ji k nejbližšímu počítači (v každém pokoji je Unixem plně vybavený stroj), napojí ji přímo na databázi aerolinek a začne vyhledávat optimální cestu domů. Randy vstane, zadívá se z okna na mrazivě bílé hřebínky vln narážející na bahnité pobřeží a bojuje s touhou zůstat v Seattlu, což je město, kde byl velice šťastný. Chester s Amy za ním pořád opakují "Manila" a jemu to zní neuvěřitelně exoticky a nedosažitelně. Napadne ho, že je o krapínek chytřejší než Chester, a kdyby byl zůstal tady, byl by ještě bohatší než on.

Za výběžkem pevniny směrem od ostrova Mercer se objeví rychlý bílý člun a zamíří k domu. Randy odloží vystydlou kávu, zajde k autu a vytáhne jistý kufr - s láskou darovaný nadšenou tetou Ninou. Je plný starých pokladů, jako jsou dědečkovy středoškolské sešity z fyziky. Odloží (například) krabici označenou HARVARD-WATERHOUSŮV PROBLÉM PRVOČINITELŮ '49 - 52 a objeví se hromádka cihel, úhledně zabalených do papíru, který věkem zezlátl. Každá cihla je tvořená štosem ETC štítků a každá je označená ZPRÁVY ARETHUSA s datem 1944 nebo 1945. Byly ve stázi déle než padesát let, uložené na mrtvém médiu, a Randy jim teď znovu vdechne život a možná je pošle na Net, několik vláken fosilní DNA, vytržených z jejich jantarových skořápek a opět vypuštěných do světa.

Pravděpodobně brzy zchřadnou a zahynou, ale pokud se jim bude dařit, Randyho život by měl být díky nim mnohem zajímavější. Ne že by už teď postrádal na zajímavosti, ale je snazší přinést pár nových komplikací než vyřešit ty staré.

KÁMEN

V Bundoku je dobrý kámen. Ten, kdo místo vybíral, to musel vědět. Čedič je tak tvrdý, že do něj Goto Dengo může vytesat systém tunelů, jaký se mu zlíbí. Pokud zachová několik zásadních principů, nemusí se bát, že se tunely zbortí.

Pochopitelně tesat díry do takového kamene je pořádná dřina. Ale kapitán Noda a poručík Mori mu poskytli neomezenou zásobu čínských dělníků. Zprvu se džunglí rozléhal rachot jejich sbíječek. Později, když se zahrabali pod zem, rachot zeslábl do zdušeného bušení a na povrchu zůstalo jen bzučení kompresorů. Každou noc pracují v kalném světle luceren, které klenbami stromů nad nimi nepronikne. Ne že by MacArthur posílal uprostřed noci nad Luzon pozorovací letadla, ale světel zářících na hoře by si nepochybně všimli Filipínci z údolí.

Šikmá šachta spojující dno nádrže Jamamoto s Golgotou je nejdelší částí komplexu, ale nemusí být příliš prostorná, jen natolik, aby se tudy protáhl jeden dělník se sbíječkou. Než bude vytvořena přehrada, nechá Goto Dengo vykutat horní konec šachty, směřující od břehu v úhlu asi dvacet stupňů. Nakonec ji zaplní voda - je to vlastně studna - a odstraňovat hlušinu je vražedná práce, protože se všechno musí vytahovat nahoru. Když je šachta nějakých pět metrů hluboká, nechá ji Goto Dengo zazdít.

Posléze nechá zasypat latríny a oblast kolem nádrže se vyprázdní. Teď už by dělníci jen zanesli místo důkazy.

Dorazilo léto, na Luzonu období dešťů, a Goto Dengo se bojí, že déšť si najde stopy vyšlapané do hlíny nohama Číňanů a změní je v brázdy, které nebude možné zamaskovat. Ale neobvykle suché počasí vydrží a na holé hlíně se rychle rozrůstají rostliny.

Goto Dengo stojí před výzvou, kterou doma znají návrháři zahrad: musí vytvořit umělou formaci, jež bude vypadat naprosto přirozeně. Musí to vypadat, jako by se po zemětřesení z hory skutálel balvan a vklínil se do nejužšího místa řeky Jamamoto, o něj se pak zapřely další kameny a kmeny stromů a vytvořily přirozenou hráz.

Balvan, který potřebuje, najde uprostřed řečiště asi míli proti proudu. Dynamit by ho rozbil, a tak si přivede silné dělníky se železnými páčidly a balvan odkutálejí. Po pár metrech se balvan zastaví.

Je to otrava, ale dělníci dostanou nápad. Vede je Wing - holohlavý Číňan, jenž Goto Dengovi pomohl pohřbít mrtvolu poručíka Ninomiji. Má tajuplnou sílu, která je zřejmé u holohlavých mužů obvyklá, a pro ostatní Číňany je charismatickým vůdcem. Nějak se mu podaří je všechny pro kutálení balvanu nadchnout. Pochopitelně ho musejí odkutálet, protože Goto Dengo jim sdělil, že s ním chce pohnout, a jestli to neudělají, stráže poručíka Moriho je na místě postřílejí. Ale kromě toho se jim ta výzva jaksi líbí. Stát ve studené, proudící vodě je rozhodně lepší než pracovat ve štolách na Golgotě.

O tři dny později je balvan na místě. Voda ho obtéká. Další balvany následují a hladina řeky se začíná zvedat. Stromy z jezer obvykle nerostou, a tak nechá Goto Dengo porazit těch několik stromů, které tu rostou - ale ne sekerami. Ukáže jim, jak odhrabat hlínu kolem kořenů, jako když archeologové vyhrabávají kostru, aby to vypadalo, že stromy vyvrátil tajfun. Uvolněné kmeny se zapřou o balvany a po nich se přikutálejí menší kameny a štěrk. Hladina řeky prudce stoupá. Přehrada prosakuje, ale když se za hráz nasype další štěrk a jíl, prosak pomalu ustává. Goto Dengo je ochotný zacpat obtížné díry plechem - pokud jsou dole, nikdo je neuvidí. Když voda vystoupí na požadovanou úroveň, jediné stopy po lidské činnosti jsou dva dráty táhnoucí se od hráze na břeh a ukotvené v demoličních náložích zapuštěných do kusů betonu na dně.

Golgota je vytesaná do čedičového hřebene vystupujícího z úpatí hory - jako vzdušný kořen vyčnívající z kmene stromu - a tvoří rozvodí řek Jamamoto a Tódžó. Jižně od Kalvárie by člověk nejdřív minul zarostlý, vyhaslý kráter a pak by prošel přes zbytky jižního okraje kráteru na mírný svah mnohem větší hory, na níž je kužel Kalvárie jen kazem, jako bradavice na nose. Malá řeka Jamamoto teče zhruba rovnoběžně s řekou Tódžó na druhé straně čedičového hřebene, ale nemá tak prudký spád, a jak se obě řeky propracovávají dolů horou, postupně se dostává výš nad Tódžó. Na místě nádrže je Jamamoto padesát metrů nad Tódžó. Spojovací tunel vytesaný jihovýchodním směrem místo přímo na východ pod hřebenem mine peřeje a vodopád na Tódžó, za nímž je dno řeky o téměř sto metrů níž než dno nádrže.

Když se na práce přijede podívat generál, Goto Dengo ho ohromí tím, že ho vyveze údolím Tódžó v tomtéž mercedesu, jakým přijel z Manily. Touto dobou už dělníci zbudovali silnici, vedoucí z pracovního tábora kamenitým dnem řeky nahoru na Golgotu. "Štěstěna se na náš podnik usmála a dala nám suchá léta," vysvětluje Goto Dengo. "Když je hladina vody tak nízká, je ze dna řeky ideální silnice - stoupá natolik mírně, že po ní jezdíme i s těžkými nákladními auty. Až skončíme, vytvoříme poblíž tohoto místa dolní hráz, která nejhorší stopy po naší práci zakryje. Až řeka stoupne do normální výšky, nezbudou tu žádné stopy, že tu kdy pracovali lidé."

"Dobrý nápad," uzná generál a pak poznamená ke svému pobočníkovi něco o použití stejné techniky na jiných místech. Pobočník kývne, řekne: "Hai!" a vše si zapíše.

O kilometr dál v džungli břehy stoupají jako kolmé kamenné stěny vysoko nad hladinu vody a doslova se naklánějí nad řeku. V kamenitém korytě je dolík, kde se řeka rozšiřuje. Těsně nad ním je vodopád. Tady silnice odbočuje přímo ke skále a končí. Všichni vystoupí z mercedesu: Goto Dengo, generál, jeho pobočník a kapitán Noda. Řeka se jim přelévá přes nohy a sahá jim ke kotníkům.

Do skály tu je vytesaná myší díra. Má ploché dno a klenutý strop. Šestileté dítě by se tu mohlo narovnat, ale všichni ostatní se musejí sklonit. Do otvoru ústí železné koleje. "Hlavní štola," oznámí Goto Dengo.

"To je ono?"

"Otvor je tak malý proto, abychom ho mohli později zamaskovat," vysvětluje krčící se kapitán Noda, "ale dál se štola rozšiřuje."

Generál se zatváří nakvašeně a kývne. S Goto Dengem v čele si všichni čtyři dřepnou a kolébavě vstoupí do tunelu, kde se do nich opírá proud vzduchu. "Povšimněte si skvělé ventilace," jásá kapitán Noda a Goto Dengo se hrdě usmívá.

O deset metrů dál už si můžou stoupnout. Tady má štola stejný tvar, ale má šest stop na výšku i na šířku a strop je podepřený železobetonovými oblouky, které byly nalité do dřevěných forem na podlaze. Koleje se ztrácejí ve tmě. Na kolejích stojí vlak tvořený třemi důlními vozíky - krabicemi ze železných plátů, naplněnými vytesaným kamenem. "Hlušinu vyvážíme ručně," objasňuje Goto Dengo. "Štola a koleje jsou dokonale rovné, aby se nám vozy nevymkly zpod kontroly."

Generál zabručí. Složitosti důlního inženýrství v něm očividně nevzbuzují žádnou úctu.

"Pochopitelně stejné vozíky použijeme na dopravu, ehm, materiálu do trezoru, až dorazí," dodává kapitán Noda.

"Odkud se bere ta hlušina?" chce vědět generál. Je naštvaný, že po tak dlouhé době ještě kopou.

"Z našeho nejdelšího a nejobtížnějšího tunelu - šikmé šachty ke dnu nádrže Jamamoto," odpoví Goto Dengo. "Naštěstí můžeme na šachtě pracovat, i když se už bude materiál ukládat do trezoru. Vozíky budou ven odvážet hlušinu ze šachty a dovnitř materiál."

Zastaví se a strčí prst do díry po vrtáku ve stropě. "Jak vidíte, jsou všechny tyto díry připravené pro demoliční nálože. Ty nejenže strhnou strop, ale okolní skála bude tak proděravělá, že vodorovné výkopy budou velice obtížné."

Ujdou štolou asi padesát metrů. "Teď jsme v srdci hřebene," poznamená Goto Dengo, "v polovině cesty mezi oběma řekami. Povrch je sto metrů nad námi." Řádka elektrických světel před nimi končí v temnotě. Goto Dengo hledá

vypínač.

"Trezor," ohlásí a rozsvítí.

Tunel se náhle rozšiřuje do komnaty s plochým dnem a klenutým stropem, připomínající tvarem plechové vojenské ubikace, je obložená betonem a každých pár metrů ze stěn vyčnívají mohutná betonová žebra. Podlaha má plochu asi jako tenisový kurt. Jediný otvor je malá svislá šachta uprostřed stropu, do níž se sotva vejde žebřík a lidské tělo.

Generál si založí ruce na prsou a čeká, zatímco jeho pobočník obchází trezor s metrem a ověřuje rozměry.

"Půjdeme nahoru," řekne Goto Dengo, a aniž by čekal, až se generál naježí, vyšplhá po žebříku do šachty. Ta vede vzhůru jen několik metrů, poté následuje další štola také s úzkokolejkou. Tady je strop podepřený trámy přinesenými z okolní džungle.

"Dopravní úroveň, kde vozíme kamení," vykládá Goto Dengo, když se všichni sejdou na vrcholu žebříku. "Ptal jste se na hlušinu v těch vozících. Ukážu vám, jak se tam dostala." Vede skupinu asi dvacet metrů po kolejích kolem otlučených vozíků. "Míříme k severozápadu k nádrži Jamamoto."

Dorazí na konec štoly, kde je ve stropě další úzká šachta. Do ní vede tlustá vyztužená hadice a v maličkých dírkách kvílí stlačený vzduch. Shora z velké dálky je slyšet sbíječka. "Nedoporučoval bych dívat se do této šachty, protože když pracujeme, občas tudy spadne kámen," varuje ostatní. "Ale kdybyste se podívali nahoru, viděli byste, že asi deset metrů nad námi se šachta vynořuje ve dně úzké šikmé šachty mířící vzhůru tímto směrem -" ukazuje k severozápadu - "k nádrži a dolů tímto směrem -" obrátí se o sto osmdesát stupňů k trezoru.

"K falešnému trezoru," uhádne generál s potěšením.

"Hai!" potvrdí mu Goto Dengo. "Jak rozšiřujeme šachtu nahoru k nádrži, shrnujeme kusy skály železným hrablem na navijáku, a když dorazí nad tuto šachtu, padá kamení do čekajících vozíků. Odtamtud je můžeme spustit do trezoru a odtamtud ho ručně odtahat k východu."

"A co děláte se vší tou hlušinou?" dotazuje se generál.

"Něco jsme rozhodili v korytě řeky a vytvořili tak silnici, po níž jsme přijeli. Něco je uskladněné nahoře, abychom s ní mohli zasypat různé větrací šachty. Něco se schovává na písek pro past, kterou vysvětlím později." Goto Dengo je vede zpátky k trezoru, ale mine žebřík a zabočí do jiné štoly a pak do další. Štoly se opět zužují jako ta u vchodu. "Prosím, odpusťte, že vás vedu něčím, co vám musí připadat jako trojrozměrné bludiště," omlouvá se Goto Dengo. "Tato část Golgoty je schválně matoucí. Pokud se nějakému zloději někdy podaří dostat shora do falešného trezoru, bude čekat, že najde štolu, kterou se do ní nakládal materiál. Jednu jsme mu tam nechali - falešnou štolu, která vede jakoby pryč od řeky Tódžó. Ve skutečnosti je tu celý komplex falešných štol a šachet, který po skončení zničíme dynamitem. Pro zloděje bude těžké a hlavně nebezpečné proniknout tak daleko proděravěrou skálou, že se pravděpodobně spokojí s tím, co najde ve falešném trezoru."

Neustále se zastavuje a ohlíží na generála, neboť čeká, že ho to přestane bavit, ale generál očividně chytá druhý dech. Kapitán Noda, jenž jde jako poslední, ho netrpělivě pobízí dál.

Průchod bludištěm chvíli trvá a Goto Dengo se jako kouzelník snaží vyplnit čas nějakým přesvědčivým slovním doprovodem. "Jak určitě víte, štoly a šachty musejí být vybudované tak, aby působily proti litostatickým silám."

"Čemu?"

"Musí být dost pevné, aby udržely skálu nad sebou. Stejně jako budova musí být dost pevná, aby unesla svou střechu."

"Pochopitelně," praví generál.

"Když máte dvě vodorovné štoly nad sebou jako poschodí v budově, pak musí být skála mezi nimi - podlaha nebo strop, záleží na tom, z které strany se na ni díváte - dost silná, aby sama sebe udržela. Ve štole, jakou právě procházíme, je skála silná tak akorát. Ale až budou odpáleny demoliční nálože, skálu to roztříští, takže znovu tyto štoly prorazit prostě nebude fyzicky možné."

"Výborně!" pochválí ho generál a opět nařídí svému pobočníkovi, aby si to zaznamenal - očividně proto, aby ostatní Goto Dengové na ostatních Golgotách mohli udělat totéž.

V jednom místě je štola uzavřená stěnou ze suti pospojované maltou. Goto Dengo na ni posvítí, aby generál viděl koleje mizející pod zdivem. "Zloději, který se sem dostane z falešného trezoru, to bude připadat jako hlavní štola," vysvětluje. "Ale pokud zboří tuto zeď, zemře."

"Proč?"

"Protože na druhé straně je šachta, která je napojená na nádrž Jamamoto. Jedna rána perlíkem, a zeď exploduje pod tlakem vody, která bude na druhé straně. A nádrž Jamamoto se vyvalí z té díry jako cunami."

Generál a jeho pobočník se tomu chvíli smějí.

Konečně se odkolébají šachtou do trezoru o polovinu menšího než hlavní trezor, osvětleného shora nejasnou modří oblohy. Goto Dengo opět rozsvítí elektrická světla. "Toto je falešný trezor," oznámí a ukáže na svislou šachtu ve stropě. "Ventilaci máme díky této šachtě." Generál se podívá nahoru a sto metrů nad sebou uvidí kruh zářivé, modrozelené džungle, rozčtvrcený otáčející se svastikou velkého elektrického větráku. "Pochopitelně nechceme, aby zloději našli falešný trezor příliš snadno, protože to by nikoho neoklamalo. Tak jsme sem přidali pár maličkostí, aby to bylo zajímavé."

"Jakých maličkostí?" zeptá se kapitán Noda, čímž rázně vstoupí do role doktora Watsona.

"Každý, kdo zaútočí na Golgotu, bude útočit shora - aby se sem dostal vodorovně, na to je to příliš daleko. Což znamená, že bude muset prorazit tunel dolů buď neporušenou skálou, nebo komínem suti, kterou zaplníme tuto větrací šachtu. V každém případě asi v polovině cesty objeví vrstvu písku tři až pět metrů hlubokou, rozkládající se po celé oblasti. Nemusím vám připomínat, že v přírodě uprostřed vyvřelé skály žádné pískové kapsy nenajdete!"

Goto Dengo začne šplhat do větrací šachty. V polovině cesty k povrchu se objeví spleť malých, kulatých,

propojených dutin vytesaných do skály, v nichž jsou ponechané silné pilíře podpírající strop. Pilíře jsou tak silné a je jich tolik, že není vidět příliš daleko, ale když ostatní dorazí a Goto Dengo je provede komorami, je vidět, že se celý systém táhne na značnou vzdálenost.

Goto Dengo je zavede na místo, kde je v otvoru ve skále zasazený železný poklop, upevněný v kamenu dehtem. "Jejich tu asi tucet," oznámí. "Každý vede do šachty od nádrže Jamamoto - za ním bude voda pod vysokým tlakem. Jediné, co je teď drží na místě, je dehet - a ten nedokáže zadržet vodu z nádrže. Ale až tyto místnosti zaplníme pískem, ten poklopy udrží. Jestli se sem ale dostane zloděj a písek odstraní, poklopy vyletí ze skály a do jeho výkopu se vlijí miliony galonů vody."

Odsud vyšplhají další šachtou až na povrch, kde čekají muži kapitána Nody, aby jim odstranili z cesty větrák, a jeho pobočník s láhvemi vody a konvicí zeleného čaje.

Usednou ke skládacímu stolku a občerství se. Kapitán Noda se s generálem baví o tom, co se děje v Tokiu - generál zjevně přiletěl teprve před několika dny. Generálův pobočník něco počítá na své psací podložce.

Nakonec se vydají na vrchol hřebene, aby se podívali na nádrž Jamamoto. Džungle je tak hustá, že do nádrže málem spadnou, dřív než ji uvidí. Generál předstírá překvapení nad umělým vodstvem. Goto Dengo to chápe jako velkou pochvalu. Stojí, jak budou lidé činit často, nad vodou a nějakou dobu mlčí. Generál kouří cigaretu, kvůli kouři přimhouří oči a zadívá se na druhý břeh, načež se otočí k pobočníkovi a kývne. To pobočníkovi očividně hodně napoví, neboť se obrátí na kapitána Nodu a položí mu otázku: "Kolik je tu celkem dělníků?"

"Teď? Pět set."

"Tunely byly navrženy s tímto předpokladem?"

Kapitán Noda vrhne nejistý pohled na Goto Denga. "Přezkoumal jsem práci poručíka Gota a zjistil, že je slučitelná s tímto předpokladem."

"Je to nejkvalitněji odvedená práce, jakou jsme kdy viděli," pokračuje pobočník.

"Děkuju!"

"Nebo čekám, že uvidím," dodává generál.

"Díky tomu bychom mohli zvýšit množství materiálu uskladněného na tomto místě."

"Chápu."

"Také... by se mohly práce velice uspíšit."

Kapitán Noda se zatváří polekaně.

"Přistál na Leyte s velikým vojskem," prohlásí generál bez okolků, jako by se to léta očekávalo.

"Na Leyte? Ale to je hrozně blízko."

"Správně."

"To je šílené," blouzní Noda. "Válečné námořnictvo ho rozdrtí - na to jsme celé ty roky čekali! Na rozhodnou bitvu!"

Generál s pobočníkem znepokojeně postávají a dlouhé minuty zřejmě nejsou mocni slova. Nakonec generál upře na Nodu mrazivý pohled. "K rozhodné bitvě došlo včera."

Kapitán Noda šeptne: "Chápu." Náhle vypadá o deset let starší, a to mu není tak málo, aby si mohl dovolit deset let navíc.

"Ano. Práce bychom mohli uspíšit. Pro konečnou fázi operace bychom mohli přivést víc dělníků," poznamená pobočník tiše.

"Kolik?"

"Celkem by jich mohlo být tisíc."

Kapitán Noda strne, zabručí: "Hai!" a obrátí se ke Goto Dengovi. "Budeme potřebovat víc větracích šachet."

"Ale pane, se vší úctou, komplex je velmi dobře větraný."

"Budeme potřebovat víc hlubších a širších větracích šachet," ucedí kapitán Noda. "Aby to stačilo pro dalších pět set dělníků."

"Aha."

"Okamžitě začněte s pracemi."

NEJVÍC CIGARET

Pro: randy@epiphyte.com

Od: cantrell@epiphyte.com

Předmět: Pontifex: předběžný verdikt

Randy,

přeposlal jsem Pontifex do adresáře Tajných obdivovatelů hned, jak jsi ho ty přeposlal mně, takže se po síti potlouká už několik týdnů. Několik velmi chytrých lidí provedlo analýzu případných slabin a nenašlo žádné zřejmé chyby. Všichni se shodují, že specifické kroky této šifry jsou poněkud nezvyklé, a říkají si, kdo s tím přišel a jak - ale to u dobré šifry není nic divného.

Takže verdikt prozatím zní, že root@eruditorum.org ví, co dělá - navzdory té divné fixaci na číslo 54

- Cantrell

"Andrew Loeb," řekne Avi.

S Randym provádějí nucený pochod po pláži v Pacifice. Randy netuší proč. Aviho fyzická svěžest ho neustále překvapuje. Avi vypadá na to, že umírá na nějakou podivnou nemoc vymyšlenou jako zápletka do filmu. Je vysoký, ale působí to, jako by byl nebezpečně prodloužený. Jeho štíhlé tělo je slabou spojnicí mezi obrovskýma nohama a obrovskou hlavou. Z profilu připomíná hroudu plastelíny, kterou někdo roztahoval, až z prostředka zůstala jen tenoučká nitka. Ale po pláži dokáže dusat jako mariňák. Nakonec je leden a podle zpráv o počasí je tu ten příval

vodních par, mající původ v jakési tropické bouři nad Pacifikem, který zhruba v těchto místech prudce uhnul doleva. Vlny narážející na pláž jsou tak vysoké, že Randy musí trochu zvednout zrak, aby viděl jejich hřebeny.

Vyprávěl Avimu o Chesterovi a Avi to (myslí si Randy) využil jako přechod ke vzpomínkám na staré zlaté časy v Seattlu. Což je u Aviho poněkud neobvyklé. Rád je ukázněný a hovor vede buď o obchodu, nebo o osobních záležitostech, ale nikdy nemluví o obojím zároveň. "Nikdy nezapomenu," vypráví Randy, "jak jsem tenkrát vylezl na střechu Andrewova domu, abych mu pověděl o tom softwaru, a říkal jsem si: ‚páni, tohle je legrace,' a pak jsem se jen díval, jak se mi před očima pomalu mění v šílence. Skoro bys uvěřil v posedlost démonama."

"Jeho táta tomu očividně věřil," podotkne Avi. "Byl to jeho táta, ne?"

"Už je to tak dávno. Jo, myslím, že jeho máma byla hippie a měla ho s sebou v komuně a jeho táta ho odtamtud násilím vytáhl - přivedl si ten polovojenskej oddíl ze severního Idaha, aby to provedli - doslova Andrewa odvezli v pytli - a pak ho nechal projít všema možnejma druhama terapie na vyvolání potlačenejch vzpomínek, aby dokázal, že byl zneužívanej při satanistickejch obřadech."

To vzbudí Aviho zájem. "Myslíš, že jeho táta byl u národní gardy?"

"Já se s ním potkal jenom jednou. Při procesu. Vyslýchal mě. Byl to jenom venkovskej právník z Orange County s praxí mezi Asiatama, Židama a Arménama. Proto předpokládám, že použil chlápky od Árijskýho národa, protože byli po ruce a na prodej."

Avi kývne, očividně to považuje za uspokojivou hypotézu. "Takže nejspíš nebyl nacista. A věřil v to zneužívání při satanistickejch obřadech?"

"Pochybuju," zabručí Randy. "I když potý, co jsem s Andrewem strávil nějakej čas, mi to připadá vysoce pravděpodobný. Musíme se o tom bavit? Mám z toho husí kůži. Hrozně mě to deprimuje."

"Tuhle jsem zjistil, co se s Andrewem stalo," poznamená Avi.

"Nedávno jsem viděl jeho webovou stránku."

"Mluvím o skutečně nedávným vývoji."

"Budu hádat. Spáchal sebevraždu?"

"Ne."

"Je z něj mnohonásobnej vrah?"

"Ne."

"Strčili ho do chládku, protože někoho sledoval?"

"Není mrtvý, ani ve vězení," prohlásí Avi.

"Hmmm. Tak to má něco společnýho s kolektivní myslí?"

"Ne. Víš o tom, že šel na práva?"

"Jo. Má to něco společnýho s kariérou právníka?"

"Má."

"Jestli je Andy Loeb právník, tak se určitě věnuje nějakýmu fakticky otravnýmu a společensky nekonstruktivnímu druhu práva. Nejspíš to bude mít co dělat s žalováním lidí pod falešnejma záminkama."

"Výborně," pochválí ho Avi. "Už přihořívá."

"Fajn, nic mi neříkej, nech mě přemejšlet. Praxi má v Kalifornii?"

"Ano."

"Tak jo, už to mám."

"Vážně?"

"Ano. Andrew Loeb bude jedním z těch chlápků, co lapají žaloby menšinovejch akcionářů proti velkejm technickejm korporacím."

Avi se usměje a kývne.

"Bude dokonalej," pokračuje Randy, "protože tomu bude opravdu věřit. Nebude si myslet, že je tam jenom za blbce. Bude skutečně upřímně přesvědčenej, že zastupuje třídu akcionářů, co byla zneužitá při satanistickejch obřadech lidma řídícíma dotyčný korporace. Bude makat šestatřicet hodin v tahu, aby na ně vyhrabal nějakou špínu. Potlačený vzpomínky korporace. Žádnej trik pro něj nebude dost špinavej, protože bude na straně spravedlnosti. Spát a jíst bude akorát na příkaz svýho doktora."

"Vidím, žes ho poznal opravdu dobře," podotkne Avi.

"Páni! A koho žaluje v tyhle chvíli?"

"Nás," odpoví Avi.

Nastane pětiminutové přerušení hovoru, chůze a pravděpodobně i některých Randyho neurologických procesů. Barvy se mu pokazí před očima: všechno vidí v nesmírně vybledlých odstínech žluté a purpurové. Jako kdyby mu někdo sevřel vlhké prsty kolem krku a zmenšil průtok karotidou na naprosté minimum potřebné k zachování života. Když se Randymu konečně navrátí plné vědomí, první, nač se podívá, jsou jeho boty, protože je přesvědčený, že do vlhkého písku zapadl až po kolena. Ale jeho boty na udusaném písku stěží zanechávají otisky.

Jedna zvlášť velká vlna se rozletí do pěny, která klouže po pláži a rozděluje se mu kolem nohou.

"Glum," pronese Randy.

"Byl to výrok, nebo nějaký fyziologický jev?" otáže se Avi.

"Glum. Andrew je Glum."

"No, tak ten Glum nás žaluje."

"Nás jako tebe a mě?" ujišťuje se Randy, a dostat ta slova přes jazyk mu trvá skoro celou minutu. "On nás žaluje kvůli tý herní společnosti?"

Avi se zasměje.

"Je to možný!" hájí se Randy. "Chester mi říkal, že ta společnost je teď velká jako Microsoft nebo tak."

"Andrew Loeb podal žalobu menšinového akcionáře na správní rady Epiphyte(2) Corporation," řekne Avi.

Randyho tělo mělo konečně čas plně rozvinout přípravu k boji či k útěku - je to součást jeho genetického dědictví pořádného tvrďáka. Když se šavlozubí tygři snažili prodrat do jeskyní jeho předků, muselo to být nesmírně užitečné, ale za daných okolností mu to nijak neprospívá.

"Za koho?"

"Ale no tak, Randy. Tolik kandidátů zase není."

"Za Springboard Capital?"

"Sám jsi mi říkal, že Andrewův táta byl právník v Orange County. Kam by, archetypicky, takový chlap vložil svý peníze na důchod?"

"A kurva."

"Správně. Bob Loeb, Andrewův táta, se nedávno dostal do AVCLA. Se Zubařem si posílají vánoční přání takovejch dvacet let. A tak když debilní synátor Boba Loeba odpromoval na právech, Bob Loeb, kterej moc dobře ví, že kluk je na hlavu, a tudíž se nedá zaměstnat kdekoliv jinde, zavolal doktorovi Hubertovi Keplerovi a Andrew od tý doby pracuje pro něj."

"Do prdele! Do prdele!" opakuje Randy. "Celý ty roky. Šlapal vodu."

"Cože to?"

"Tenkrát v Seattlu - během tý žaloby - to byla zkurvená noční můra. Skončil jsem na mizině, bez domu, úplně beze všeho, měl jsem akorát přítelkyni a znalosti o Unixu."

"Aspoň něco," usoudí Avi. "Normálně se tyhle dvě věci navzájem vylučujou."

"Drž hubu," štěkne Randy. "Snažím se mučit myšlením."

"Myslím, že to je tak obrovsky ubohý, až je to skoro legrační," poznamená Avi, "ale klidně si poslož."

"Teď, po všech těch letech - po vší tý zatracený dřině - jsem zase na začátku. Majetek nula. Akorát že tentokrát nemám per se přítelkyni."

"Pro začátek si myslím, že je lepší usilovat o Amy než skutečně mít Charlene," podotkne Avi.

"Au! Ty seš ale kraťas."

"Občas je něco chtít lepší než to mít."

"Tak to je dobrá zpráva," rozveselí se Randy, "protože -"

"Koukni se na Chestera. Chtěl bys být radši Chester, nebo ty?"

"Fajn, fajn."

"Taky máš v Epiphyte dost akcií, který, podle mýho přesvědčení, přece jen za něco stojej."

"To záleží na tý žalobě, ne?" namítne Randy. "Viděls vůbec nějaký papíry?"

"Bodejť," ohradí se Avi. "Jsem prezident a výkonnej ředitel celý tý zasraný korporace."

"A na co si stěžuje? Co je záminka pro žalobu?"

"Zubař je zjevně přesvědčenej, že Semper Marine zakopli o obrovskou hromadu potopenýho válečnýho zlata, což je přímej vedlejší produkt práce, kterou prováděli pro nás."

"Ví to, nebo si to myslí?"

"Ze čtení mezi řádkama bych soudil, že si to jenom mysli. Proč se ptáš?"

"Teď na to zapomeň - ale jde i po Semper Marine?"

"Ne! To by vylučovalo žalobu, kterou podává na Epiphyte."

"Jak to myslíš?" podiví se Randy.

"Chce dokázat, že kdyby měla Epiphyte schopný vedení - kdybychom prováděli povinnou péči - tak bychom z kontraktu se Semper Marine vytáhli víc, než jsme dostali."

"Máme se Semper Marine smlouvu."

"Ano, a Andrew Loeb ji znevažuje jako dohodu uzavřenou jen potřesením ruky. Prohlašuje, že jsme měli vyjednávání předat velký právnický firmě se zkušenostma v námořním právu. Taková firma by předjímala možnost, že sonarovej průzkum, který Semper Marine prováděli kvůli kladení kabelů, odhalí něco jako potopenej vrak."

"Panebože!"

Avi nasadí výraz nucené trpělivosti. "Andrew jako důkaz předložil skutečný kopie skutečnejch smluv, který jiný společnosti za podobnejch okolností uzavřely, a ve všech se mluví tímhle jazykem. Tvrdí, že je to prakticky neprůstřelný, Randy."

"To jest, nedat to do naší smlouvy se Semper je hrubý zanedbání povinností."

"Správně. Ale Andrewova žaloba se nikam nedostane, pokud nedojde k nějakejm škodám. Uhádneš, jaký škody to jsou v tomhle případě?"

"Kdybychom uzavřeli lepší smlouvu, Epiphyte by dostala svůj podíl z toho, co se zachrání z ponorky. Takhle nedostaneme nic a akcionáři taky ne. Což dává vznik zřejmým škodám."

"Andrew Loeb by to neřekl líp."

"A co čekají, že s tím uděláme?" zeptá se Randy. "Nejde o to, že by korporace měla velký finanční zdroje. Nemůžeme se s nima vyrovnat."

"O to přece nejde, Randy. Zubař nepotřebuje naši krabici na doutníky plnou drobnejch. Jemu jde o kontrolu."

"Chce v Epiphyte většinovej podíl."

"Ano. Což je dobře!"

Randy zvrátí hlavu dozadu a rozesměje se.

"Zubař může mít každou společnost, který se mu zachce," vysvětluje Avi, "ale on chce Epiphyte. Proč? Protože jsme

tvrďáci, Randy. Máme smlouvu na Kryptu. Máme talent. Vyhlídka na spravování prvního pořádnýho informačního ráje na světě a vytvoření první pořádný digitální měny na světě je nesmírně vzrušující."

"Ani neumím vyjádřit, jak vzrušenej jsem."

"Neměl bys zapomínat, že máme v zásadě silnou pozici. Jsme jako ta nejvíc sexy holka na světě. Všechno tohle hnusný chování ze Zubařovy strany je jenom jeho způsob, jak ukázat, že se s náma chce dát dohromady."

"A ovládat nás."

"Ano. Andrew určitě dostal příkaz přijít se závěrem, podle kterýho soud shledá, že jsme neschopný a můžou nám snadno vzniknout škody. A když se soud podívá na naše účetní knihy, zjistí, že škody přesahujou naše finanční možnosti. V kterýžto chvíli bude Zubař velkoryse souhlasit s tím, že si peníze vezme v akciích Epiphyte."

"Což každýmu přijde jako spravedlivej trest, protože mu to zároveň umožní řídit společnost a zajistit, aby byla spravovaná pořádně."

Avi kývne.

"Tak proto nejde proti Semper Marine. Protože když od nich něco získá, jeho žaloba na nás bude neplatná."

"Správně. I když to mu nezabrání zažalovat je pozdějc, až od nás dostane, co chce."

"Takže - ježkovy voči! Tohle je perverzní," vyhrkne Randy. "Každá cenná věc, kterou Shaftoovi vytáhnou z toho vraku, nás ve skutečnosti dostává do ještě většího maléru."

"Každej niklák, který Shaftoovi vydělají, je niklák škody, kterou jsme my údajně způsobili akcionářům."

"Zajímalo by mě, jestli se nám podaří Shaftoovy přesvědčit, aby odložili záchranný práce."

"Andrew Loeb na nás nic nemá," dodá Avi, "pokud nedokáže, že obsah toho vraku za něco stojí. Pokud z něj Shaftoovi budou dál vynášet věci, je to snadný. Když s tím přestanou, pak bude muset Andrew určit hodnotu vraku nějakým jiným způsobem."

Randy se zakření. "To bude mít dost těžký, Avi. Shaftoovi ani nevědí, co tam dole je. Andrew nejspíš ani nemá souřadnice toho vraku."

"V žalobě je zeměpisná dýlka a šířka."

"Kurva! Na kolik desetinnejch míst?"

"Nepamatuju se. Přesnost mě zrovna nepraštila do oka."

"Jak se sakra Zubař o tom vraku dozvěděl? Doug se to snaží udržet v tajnosti. A o utajení pár věcí ví."

"Ty sám jsi mi říkal," poznamená Avi, "že Shaftoovi si přivedli německou televizní producentku. To mi moc jako utajení nepřipadá."

"Ale je. Doletěla do Manily, kde ji naložili na palubu Glory IV. Dovolili jí vzít si jenom minimum zavazadel. Ty prohlídli, aby se přesvědčili, že nemá GPS. Odvezli ji na Jihočínský moře a chvíli ji vozili v kruzích, aby neznala ani směr. Teprve potom ji vzali na místo."

"Já na Glory byl. Tam jsou údaje z GPS všude."

"Ne, nenechali ji se na to podívat. Tohle by chlap jako Doug Shaftoe nezvoral."

"Němci stejně nejsou nejpravděpodobnější zdroj úniku informací," připustí Avi. "Pamatuješ na Bolobolos?"

"Ten filipínskej syndikát, co pásl Victorii Vigo, Zubařovu ženu? Jasně. Nejspíš zařídili i ten její románek s Keplerem. A tudíž mají pořád vliv i na Zubaře."

"Já bych to vyjádřil jinak. Podle mě mají se Zubařem dlouhodobej vztah, kterej nejspíš funguje obousměrně. Myslím si, že se to o těch záchrannejch pracech nějak domákli. Nějakej vysoce postavenej Bolobolo mohl zaslechnout něco v hotelu tý německý producentky. Možná nějakej nízko postavenej Bolobolo sleduje Shaftoovy a zaznamenává si, jakou zvláštní výstroj převážejí."

Randy kývne. "To by šlo. Bolobolos mají údajně velkej vliv na NAIA. Všimli by si, že Douglasovi MacArthurovi Shaftoovi někdo narychlo posílá podvodní ROV. To beru."

"Fajn."

"Ale to by jim neprozradilo dýlku a šířku."

"Vsadím se s tebou o polovinu svých akcií Epiphyte Corp., že na to použili SPOT."

"SPOT? Aha. No jasně. Francouzskej satelit."

"Správně. Čas na Spotu si můžeš koupit za celkem rozumnou cenu. A má dost velký rozlišení, aby poznali Glory od, dejme tomu, ropnýho tankeru. Takže jim stačilo jen čekat, až jim špehové v přístavu ohlásí, že Glory je na moři vybavená pro záchranný práce, a pak ji našli s pomocí Spotu."

"S jak velkou přesností jim SPOT dodá údaje o zeměpisný dýlce a šířce?" zeptá se Randy.

"To je dobrá otázka. Nechám si to zjistit," slíbí Avi.

"Jestli je to do sto metrů, tak Andrewovi stačí poslat tam pár lidí, aby ten vrak našel. Jestli je to víc, bude si muset udělat vlastní průzkum."

"Pokud nás nepředvolá, abychom mu to sdělili," upozorní Avi.

"Moc rád bych Andrewa Loeba viděl, jak jde proti filipínskýmu právnímu systému."

"Nejsi na Filipínách, nezapomeň."

Randy polkne a znovu to zní jako glum.

"Máš v laptopu nějaký informace o tom vraku?"

"Pokud ano, tak jsou zašifrovaný."

"Takže tě předvolá, abys mu dal šifrovací klíč."

"A co když ho zapomenu?"

"Bude to další důkaz, jak jsi jako manažer neschopnej."

"Pořád je to lepší než -"

"A co e-mail?" přeruší ho Avi. "Poslal jsi někomu místo toho vraku e-mailem? Zanesl sis ho někdy do souboru?"
"Možná. Ale všechno je zašifrovaný."
To však Aviho jeho náhlého napětí nezbavilo.
"Proč se ptáš?"
"Protože," odvětí Avi a obrací se směrem k Los Altos, "mě najednou napadl Tombstone."
"Skrze nějž procházejí všechny naše e-maily," doplní Randy.
"A na jehož harddiscích jsou uložený všechny naše soubory."
"A je umístěn ve státě Kalifornie hezky v dosahu obsílek."
"Dejme tomu, že jsi nám všem posílal stejnej e-mail," řekne Avi. "Cantrellův software, řídící Tombstone, by tu zprávu několikrát zkopíroval a každou kopii zašifroval s použitím veřejnýho klíče příjemce. Pak by ji odeslal příjemcům. A většina z nich si schovává starý e-maily na Tombstone."
Randy přikyvuje. "Takže kdyby Andrew předvolal Tombstone, našel by všechny ty kopie a vynutil by si, abyste mu ty, Beryl, Tom, John a Eb vydali svoje hesla. A kdybyste všichni tvrdili, že jste je zapomněli, tak je jasný, že lžete, až se z vás kouří."
"Pohrdání soudem pro celou bandu," dodá Avi.
"Nejvíc cigaret," řekne Randy. To je zkráceně věta: "Všichni bysme mohli skončit ve vězení sezdaní s chlapem, co má nejvíc cigaret," kterou Avi poprvé použil během předchozích právních potíží souvisejících s Andrewem a opakoval ji při tolika příležitostech, že byla nakonec zkrácena na zbylá dvě slova. Randyho v duchu vrátí o pár let zpátky a dodá mu nostalgický vzdor. Třebaže by se cítil mnohem vzdornější, kdyby ten případ skutečně vyhráli.
"Jenom se snažím zjistit, jestli by Andrew mohl vědět o Tombstone," poznamená Avi.
S Randym se vydají po svých stopách zpátky k Aviho domu. Randy si všimne, že teď má Avi delší krok. "Proč ne? Zubařovi lidi od povinný péče nám lezou do prdele od chvíle, kdy jsme jim dali ty akcie."
"Slyším ve tvým hlase jistý dopal, Randy."
"Ale vůbec ne."
"Možná nesouhlasíš s mým rozhodnutím urovnat dřívější žalobu kvůli porušení smlouvy tím, že jsem Zubaři dal nějaký akcie Epiphyte."
"Byl to nešťastnej den. Ale žádná jiná cesta ven nebyla."
"Fajn."
"Kdybych se měl kvůli tomu na tebe zlobit, Avi, tak ty by ses zase měl zlobit na mě, že jsem se Semper Marine neuzavřel lepší smlouvu."
"Ale tys ji uzavřel! Potřesením ruky. Deset procent. Správně?"
"Správně. Mluvme o Tombstone."
"Tombstone je skříň, kterou si pronajímáme od Novus Ordo Seclorum Systems," začne Avi. "Vím, že hoši od povinný péče v Ordu nikdy nebyli."
"My ale musíme Ordu platit nájem. Uvidí šeky."
"Bezvýznamný peníze za skladovací prostor."
"Počítač je Finux. Darovaný kus šrotu používající freeware. Tady žádná papírová stopa není," usoudí Randy. "Co telefonní linka?"
"O lince budou vědět," praví Avi. "To je dražší a zajímavější než pronájem skladovacího prostoru. A vyrábí to papírovou stopu na míli širokou."
"Budou ale vědět, kam vede?"
"Stačí jim jenom zajít do telefonní společnosti a zeptat se, kde končí."
"A co jim to prozradí? Adresu kancelářský budovy v Los Altos," prohlásí Randy. "V tý budově je kolik, pět kanceláří?"
"Ale jestli budou chytrý - a já se obávám, že Andrew má tenhle druh inteligence - tak si všimnou, že jednu z těch kanceláří má pronajatou Novus Ordo Seclorum Systems Inc. - což je velice zvláštní jméno, který se taky objevuje na těch šecích za nájem."
"A okamžitě bude následovat předvolání Orda," uhádne Randy. "Mimochodem, kdy ses o tý žalobě vlastně doslechl?"
"Byl to první telefonát dneska ráno. Ty jsi ještě spal. Nemůžu uvěřit, že jsi ze Seattlu dojel na jeden zátah. Je to nejmíň tisíc mil."
"Snažil jsem se napodobit Amyiny bratrance."
"Ty jsi ale popisoval jako teenagery."
"Podle mě ale teenageři nejsou takoví, jací jsou, kvůli svýmu věku, nýbrž proto, že nemají co ztratit. Mají spoustu času a zároveň se nemůžou dočkat, až začnou žít vlastní život."
"A tam jsi teď zrovna ty?"
"Tam přesně jsem."
"A taky nadrženej."
"Jo. Ale existujou způsoby, jak to zvládnout."
"Nedívej se na mě tak," varuje ho Avi. "Já neonanuju."
"Nikdy?"
"Nikdy. Formálně jsem se toho vzdal. Odpřisáhl jsem se toho."
"Ani když jsi měsíc na cestách?"
"Ani pak."

"Proč bys, u všech všudy, něco takovýho dělal, Avi?"
"Posiluje to mou oddanost k Devorah. Zlepšuje to náš sex. Dává mi to stimul vrátit se domů."
"To je fakticky moc dojemný," podotkne Randy, "a nakonec by to mohl být i dobrej nápad."
"Podle mě určitě je."
"Ale je to větší masochismus, než jsem v tyhle chvíli ochotnej snášet."
"Proč? Bojíš se, že tě to dožene k -"
"Iracionálnímu chování? Rozhodně."
"Tím myslíš, že ses opravdu rozhodl zkusit to s Amy."
"Vím, že si myslíš, že jsi mě právě řečnicky nakopl do koulí," prohlásí Randy, "ale tvoje premisa je naprosto špatná. Jsem ochotnej to s ní zkusit kdykoliv. Jenže ani nevím, jestli je na chlapy. Bylo by šílenství nechat si svoji ejakulaci řídit lesbou."
"Kdyby byla lesba - výhradně - byla by natolik slušná, že by ti to už dávno řekla," namítne Avi. "Podle mýho soudu se Amy řídí svým instinktem, a instinkt jí říká, že ty zrovna neoplýváš vášní, jakou žena jejího typu pravděpodobně vyžaduje jako nezbytnej předpoklad, aby se s tebou mohla zaplíst."
"Kdežto když přestanu onanovat, stane se ze mě takovej šílenej maniak, že mi bude moct věřit."
"Přesně. Přesně takhle ženy uvažujou," přitaká Avi.
"Nemáš náhodou nějaký pravidlo zakazující míchání obchodní a soukromý konverzace?"
"Tohle v zásadě je obchodní konverzace, protože se v ní jedná o stav tvý mysli a o tvý současný osobní zoufalství a o to, jaký možnosti by ti to mohlo otevřít," odpoví Avi.
Pět minut kráčejí mlčky.
Randy řekne: "Mám pocit, že se začneme bavit o pozměňování důkazů."
"Zajímavé, že o tom začínáš. A jakej na to máš názor?"
"Jsem proti tomu," připustí Randy, "ale abych porazil Andrewa Loeba, udělal bych cokoliv."
"Nejvíc cigaret," podotkne Avi.
"Za prvý musíme prokázat, že je to nezbytný. Jestli Andrew už ví, kde vrak je, tak proč se namáhat?" otáže se Randy.
"Souhlasím. Ale jestli má jen matný tušení, tak bude Tombstone velice důležitej - pokud je v něm ta informace uložená."
"Skoro určitě je. Kvůli záznamu z mý GPS. Vím, že jsem z Glory posílal nejmíň jeden e-mail, když jsme kotvili přímo nad vrakem. Zeměpisná dýlka a šířka budou přímo tam."
"V tom případě to může být důležitý, protože jestli Andrew získá přesný souřadnice vraku, může tam poslat potápěče, udělat soupis a přijít s nějakýma podloženýma číslama. A to může udělat hodně rychle. Jestli ta čísla přesáhnou půlku hodnoty Epiphyte, což, upřímně řečeno, nebude zas tak těžký, tak se z nás stanou slouhové upsaný Zubařovi."
"Avi, je to plný zkurvenejch zlatejch cihel," prohlásí Randy.
"Vážně?"
"Ano. Amy mi to řekla."
Teď se zastaví Avi a hlasitě polyká.
"Promiň, byl bych se o tom zmínil už předtím, ale až doteď jsem nevěděl, jak je to důležitý," omlouvá se Randy.
"Jak to Amy zjistila?"
"Předevčírem večer, než nastoupila v Seattlu do letadla, jsem jí pomáhal zkontrolovat e-maily. Otec jí poslal zprávu, že se v ponorce našel jistej počet nepoškozenejch talířů Kriegsmarine. To byla předem dohodnutá šifra pro zlatý cihly."
"Řekl jsi ‚plný zasranejch zlatejch cihel'. Mohl bys mi to přeložit do skutečných čísel, jako třeba v dolarech?"
"Avi, komu na tom záleží? Myslím jsme se dohodli, že jestli totéž zjistí Andrew Loeb, jsme vyřízený."
"Páni!" vydechne Avi. "Takže v tomhle případě by hypotetická osoba, který není proti mysli zfalšovat důkazy, měla silnej motiv."
"Je to buď, anebo," souhlasí Randy.
Na chvíli se odmlčí, protože musejí prokličkovat mezi auty přes Pacifickou pobřežní dálnici a mají mezi sebou nepsanou dohodu, že nenechat se srazit rychle jedoucími vozy vyžaduje plnou pozornost. Posledních několik jízdních pruhů přeběhnou, aby využili náhodné mezery v dopravě na sever. Ani jednomu se nechce přejít do kroku, takže utíkají celou cestu přes parkoviště před obchodem s potravinami a do zalesněného údolíčka s potokem, kde má Avi svůj dům. Jsou přímo za domem, když Avi významně ukáže na strop, což je jeho způsob, jak někomu sdělit, že by bylo vhodné vycházet z předpokladu, že dům je napíchnutý. Avi přistoupí k záznamníku, jenž bliká, a vyndá z něj pásku se zanechanými zprávami. Pásku strčí do kapsy a zamíří do obývacího pokoje, přičemž ignoruje mrazivý pohled izraelské chůvy, která nemá ráda, když chodí po domě v botách. Avi zvedne z podlahy barevnou umělohmotnou krabici. Má držadlo, zaoblené rohy, velké barevné knoflíky a na stočené žluté šňůře se za ní táhne mikrofon. Avi bez zastávky pokračuje na dvůr a mikrofon za ním poskakuje na své spirálové šňůře. Randy ho následuje ven přes uschlý trávník do cypřišového háje. Jdou dál až do malého dolíku, kam není z ulice vidět. Tady si Avi dřepne, vytáhne z malého dětského magnetofonu pásku, zasune do něj kazetu ze záznamníku, přetočí ji a přehraje.
"Ahoj, Avi? Tady je Dave? Volám z Novus Ordo Seclorum Systems? Jsem tady, ehm, prezident, možná se pamatuješ? Máš ten počítač v naší skříni? Totiž právě tu máme nějaký nezvaný hosty? Jako chlapy v oblecích? A ti říkají, že chtějí vidět ten počítač? A jako že když jim ho dáme hned, bude to úplně v pořádku? Ale když jim ho nedáme, vrátí se zpátky s obsílkou a s poldama a celý to tu obrátí vzhůru nohama a prostě si ho vezmou? Takže my teď hrajeme blbce? Prosím, zavolej mi."
"Záznamník hlásil, že tam jsou dvě zprávy," poznamená Avi.
"Ahoj, Avi? Tady je zase Dave? Hrát si na blbce nezabralo, tak jsme jim řekli, ať vypadnou. Vrchní oblek je na nás

hrozně naštvanej. Zavolal si mě ven. Měli jsme fakt napjatej rozhovor v MacDonaldu naproti přes ulici. Řekl, že se chovám hloupě. Že až se vrátí a obrátí mi to tam kvůli Tombstone vzhůru nohama, Ordo bude úplně v prdeli a to způsobí velký ztráty našim akcionářům. Tvrdil, že to pravděpodobně vyvolá žalobu minoritních akcionářů proti mně a že ji moc rád podá. Neřekl jsem mu ještě, že Ordo má pět akcionářů a že všichni pracujeme tady. Manažer u Meka nás požádal, ať vypadneme, protože rušíme děti u Happy Meals. Předstíral jsem, že se bojím, a řekl jsem mu, že se na Tombstone podívám a zjistím, co je zapotřebí, aby se dal odvízt. Místo toho volám tobě. Hal, Rick a Carrie přesouvají všechny naše krámy pryč, aby se nic neztratilo, až ti poldové přijdou a všechno seberou. Prosím, zavolej mi. Ahoj."

"Páni," vyhrkne Randy. "Cítím se jako hajzl, že jsem tohle všechno Davovi a jeho lidem způsobil."

"Bude to pro ně skvělá publicita," namítne Avi. "Dave už má určitě u MacDonalda půl tuctu televizních štábů, který se nalívají tím jejich hnusným kafem až po okraj šílenství."

"A... co myslíš, že máme udělat?"

"Bude jenom správný, když tam zajedu," prohlásí Avi.

"Víš, mohli bychom se prostě přiznat. Říct Zubaři o tý desetiprocentní dohodě."

"Randy, zapamatuj si tohle. Zubaři je ponorka úplně ukradená. Zubaři je ponorka úplně ukradená."

"Zubaři je ponorka úplně ukradená," zopakuje Randy poslušně.

"Takže já jdu vrátit kazetu do záznamníku," řekne Avi a vytáhne pásku z magnetofonu, "a vyrazím ale opravdu rychle."

"Já jdu udělat, co mi říká moje svědomí," zamumlá Randy.

"Nejvíc cigaret," upozorní ho Avi.

"Odsud to dělat nebudu," opáčí Randy. "Udělám to z Kinakutskýho sultanátu."

VÁNOCE 1944

Goto Dengo ukázal Winga poručíkovi Morimu a Moriho strážím a jasně jim sdělil, že by mu neměli vrážet bodáky do těla a kroutit jimi v jeho vnitřnostech, pokud k tomu nebudou mít výjimečně dobrý důvod, jako třeba potlačování všeobecné vzpoury. Tytéž vlastnosti, díky nimž je Wing cenný pro Goto Denga, z něj dělají nejpravděpodobnějšího vůdce organizovaného pokusu o útěk.

Jakmile generál se svým pobočníkem opustí Bundok, Goto Dengo zajde za Wingem, jenž dohlíží na vrtání šikmé šachty směrem k nádrži Jamamoto. Patří k lidem, kteří jdou ostatním příkladem, takže je nahoře ve skále na čele ražby několik set metrů dlouhého tunelu tak úzkého, že se v něm musí lézt po čtyřech. Goto Dengo se musí u tunelu na Golgotě představit a poslat dovnitř posla, jenž si před neustále padajícími úlomky kamene chrání hlavu rezavou přílbou.

O patnáct minut později se objevuje Wing, celý černý od prachu, jenž se mu nalepil na zpocenou kůži, a červený na místech, kde se odřel nebo pořezal o kámen. Několik minut usilovně vykašlává prach z plic. Každou chvíli stočí jazyk jako foukačku, vyplivne hleny na skálu a pozorně se dívá, jak stékají po kameni. Goto Dengo zdvořile stojí opodál. Číňané mají celé jedno odvětví medicíny založené na hlenu a práce v dolech jim poskytuje hodně námětů k hovoru.

"Větrání ne dobré?" zeptá se Goto Dengo. Bordelová šanghajština ho nevybavila jistými technickými termíny jako "větrání" a Wing mu musel rozšířit obzory.

Wing se zaškaredí. "Chci dokončit tunel. Nechci zapouštět další větrací šachtu. Plýtvání časem!"

Jediný způsob, jak dělníky ve skále uchránit před udušením, je zapustit do šikmého tunelu z povrchu v pravidelných rozestupech větrací šachty. Věnovali jim tolik práce jako samotné šikmé šachtě a doufali, že nebudou muset kutat další.

"Jak daleko ještě?" vyptává se Goto Dengo, když Winga přejde další záchvat kašle.

Wing se zamyšleně podívá na strop tunelu. Má Golgotu zmapovanou v hlavě lépe než její projektant. "Padesát metrů."

Projektant se proti své vůli usměje. "To je všechno? Výborně."

"Jde to rychle," prohlásí Wing hrdě a ve světle svítilny se mu zablýsknou zuby. Pak si zřejmě vzpomene, že je otrok v táboře smrti, a zuby zmizí. "Šlo by to rychleji, kdybychom kopali rovně."

Wing naráží na skutečnost, že diagonála k nádrži Jamamoto:

je na plánu zakreslená takto, ale Goto Dengo, aniž by změnil plány, rozkázal, aby byla ve skutečnosti vykopaná takto:

Ohyby tunel poněkud prodlužují. Navíc se v plošší západní části hromadí suť a je třeba ji ručně odhrabávat. Jediní lidé, kteří vědí o existenci těchto ohybů, jsou on sám, Wing a Wingovi dělníci. Jediná osoba, která zná skutečný důvod jejich vzniku, je Goto Dengo.

"Nekopejte rovně. Kopejte, jak jsem řekl."

"Ano."

"A budete potřebovat novou větrací šachtu."

"Další větrací šachtu! Ne..." brání se Wing.

Větrací šachty na plánech se všemi těmi kličkami jsou už tak dost zlé.

Ale Goto Dengo Wingovi a jeho lidem několikrát nařídil, aby začali pracovat na dodatečných "větracích šachtách",

než změnil názor a řekl jim, ať toho nechají - s tímto výsledkem:

"Tyto nové větrací šachty budete kopat shora dolů," rozkáže Goto Dengo.

"Ne!" brání se užaslý Wing. Je to hotové šílenství, protože když kopete kolmou šachtu shora dolů, musíte suť vytahovat nahoru. Když to uděláte obráceně, suť padá dolů a je snazší ji odklízet.

"Dostanete nové pomocníky. Filipínské dělníky."

Wing se tváří zcela ohromeně. Je ještě odříznutější od světa než Goto Dengo. To, jak se válka vyvíjí, si musí odvozovat ze šíleně nepřímých narážek. On a jeho dělníci si bláznivě nesourodé důkazy, které mají k dispozici, rozpracovali do složitých teorií. Všechny tyto teorie jsou natolik mylné, že by se nad nimi Goto Dengo zasmál, kdyby s nimi necítil. Ani on, ani kapitán Noda nevěděli, že MacArthur se vylodil na Leyte, ani že císařské námořnictvo bylo rozdrceno, dokud jim to nesdělil generál.

Jednu věc Wing a jeho muži pochopili správně, totiž že Bundok zaměstnává dovezené pracovní síly, aby se práce zachovaly v tajnosti. Pokud by se některému z Číňanů podařilo uprchnout, ocitli by se na ostrově daleko od domova mezi lidmi, již nemluví jejich jazykem a nemají je zvlášť v lásce. Skutečnost, že brzy dorazí filipínští dělníci, jim poskytne hodně látky k přemýšlení. Budou vzhůru celou noc a šeptat si o svých nových teoriích.

"Nepotřebujeme nové dělníky. Jsme skoro hotoví," prohlásí Wing a opět z něj mluví uražená pýcha.

Goto Dengo si ukazováky zaťuká na ramena, aby naznačil výložky. Wing pochopí, že mluví o generálovi, zatváří se spiklenecky a popojde blíž. "Rozkazy," sdělí mu Goto Dengo. "Teď kopeme spoustu větracích šachet."

Když Wing dorazil do Bundoku, nebyl horník, ale nyní jím je. Je zmatený, což je v pořádku. "Větrací šachty? Kam?"

"Nikam," odpoví Goto Dengo.

Wing se stále tváří nejistě. Myslí si, že mu špatná šanghajština Goto Denga brání vše pochopit. Ale Goto Dengo ví, že si to Wing brzy sesumíruje v těch hrozných chvílích, jež vždycky přicházejí večer před usnutím.

A pak povede vzpouru a muži poručíka Moriho na ni budou připravení. Začnou střílet z minometů, odpálí pozemní miny, použijí kulomety a vše zametou pečlivě naplánovanou křížovou palbou. Nikdo z nich nepřežije.

To Goto Dengo nechce. A tak Winga poplácá po rameni. "Dám ti příkazy. Uděláme zvláštní šachtu." Otočí se a odejde. Musí na pár věcí dohlédnout. Ví, že Wing si to všechno dá dohromady včas, aby se zachránil.

* * *

Filipínští vězni dorazí v zástupech, které se změnily v jednotlivé hloučky, šourají se bosky a zanechávají za sebou na silnici červenou stopu. Kupředu je pohánějí holínky a bodáky japonských vojáků, kteří jsou v téměř stejně ubohém stavu. Když je Goto Dengo uvidí, jak vrávorají k táboru, uvědomí si, že musejí být na nohou od chvíle, kdy generál předevčírem vydal rozkaz. Generál slíbil pět set nových dělníků. Ve skutečnosti jich dorazily necelé tři stovky, a z faktu, že nikdo z nich neleží na nosítkách - což je ze statistického hlediska vzhledem k jejich průměrné tělesné kondici nemožné - Goto Dengo usoudí, že zbývajících dvě stě mužů muselo zakopnout nebo ztratit vědomí na cestě a bylo popraveno na místě, kam dopadlo.

Bundok je záhadně dobře zásobený palivem a potravinami a Goto Dengo zařídí, aby se vězni i vojáci najedli stejně dobře a den odpočívali.

Pak je pošle do práce. Už velí mužům dost dlouho, aby ty dobré poznal na první pohled. Je tu bezzubý Rodolfo, s vypouklýma očima, ocelově šedými vlasy, velkou cystou na tváři, příliš dlouhými pažemi a rukama jako háky a roztaženými prsty na nohou, jenž mu připomíná domorodce, mezi nimiž žil na Nové Guineji. Jeho oči nemají žádnou konkrétní barvu - jako by byly poskládané z úlomků očí jiných lidí, dohromady jsou v nich spečené jiskřičky šedé, modré, oříškové a černé. Rodolfo moc dobře ví, že nemá zuby, a když mluví, vždycky si před ústy drží velké, chápavé tlapy. Kdykoliv se poblíž objeví Goto Dengo nebo jiná autorita, všichni mladí Filipínci odvracejí oči a významně se podívají na Rodolfa, jenž vystoupí, zakryje si ústa a upře na návštěvníka svůj zvláštní, děsivý pohled.

"Rozděl svoje muže do půl tuctu čet a každé četě dej jméno a předáka," přikáže mu Goto Dengo hodně nahlas. Alespoň někteří Filipínci musejí mluvit anglicky. Poté se nakloní blíž a tiše dodá: "Těch pár nejlepších a nejsilnějších si nech pro sebe."

Rodolfo zamrká, strne, ucouvne, dá ruce dolů a zasalutuje. Ruku má jako markýzu, vrhá mu stín na celý obličej a hrudník. Je jasné, že salutovat se naučil od Američanů. Obrátí se na patě.

"Rodolfo."

Rodolfo se znovu otočí a tváří se tak podrážděně, až Goto Dengo musí potlačit smích.

"MacArthur je na Leyte."

Rodolfo se nafoukne jako meteorologický balon a získá asi tři palce na výšku, ale výraz v jeho tváři se nezmění.

Zpráva se filipínským táborem rozšíří jako požár v širé stepi. Taktika má žádaný účinek, dala Filipíncům znovu důvod žít. Najednou jsou zase samý elán. Z dalších Bundoku podobných míst na Luzonu dorazily na vozech tažených buvoly silně opotřebované sbíječky a kompresory. Filipínci, odborníci na vnitřní spalování, některé kompresory rozeberou a součástky použijí na opravu jiných. Mezitím si Rodolfovy čety rozdělí sbíječky a vytáhnou je na hřeben mezi řekami, kde začnou hloubit nové "větrací šachty", zatímco Wingovi Číňané dokončují komplex dole.

Vozy, na nichž bylo přivezeno vybavení, japonská armáda prostě posbírala na silnici i s poháněči - většinou vesnickými kluky - a na místě je přinutila vstoupit do služby. Slabší buvoli jsou poraženi na maso, silnější začnou pracovat na Golgotě a poháněči zapadnou mezi dělníky. Jeden z nich je kluk, Juan se jmenuje, má velkou hlavu a výrazné čínské rysy. Ukáže se, že mluví anglicky, tagalsky i kantonsky. Lámaně se domluví s Wingem a ostatními Číňany, často tak, že si prstem kreslí na dlaň čínské znaky. Juan je malý, zdravý a obezřele bystrý, což by se podle Goto

Denga mohlo hodit k tomu, co přijde, a proto se stane členem zvláštní čety.

Je třeba prohlédnout ponořené roury v nádrži Jamamoto. Goto Dengo řekne Rodolfovi, ať se poptá kolem a zjistí, zda někdo z mužů nepracoval jako lovec perel. Rychle jednoho najde, hbitého, křehce vypadajícího chlapíka z Palawanu jménem Agustin. Agustin je zesláblý po úplavici, ale ve vodě jako by ožil, a po několikadenním odpočinku se bez potíží potopí až na dno nádrže Jamamoto. Stane se dalším z Rodolfových vybraných mužů.

Na počet nástrojů a děr je tu příliš mnoho Filipínců, takže práce zprvu rychle postupují, jak předáci rychle mění unavené muže za odpočaté. Pak jednou, asi ve dvě hodiny v noci, rozvibruje džungli neznámý zvuk nesoucí se sem z nížiny, kde se Tódžó vine mezi třtinovými poli a rýžovými terasami.

Je to zvuk motorů. Spousty motorů. A protože Japoncům došlo palivo už před několika měsíci, Goto Denga ze všeho nejdřív napadne, že to musí být MacArthur.

Hodí na sebe uniformu a s ostatními důstojníky utíká k hlavní bráně Bundoku. Tam s běžícími motory a zapnutými světly stoji desítky nákladních vozů, a dokonce několik osobních automobilů. Když Goto Dengo uslyší z prvního automobilu japonštinu, poklesne mu srdce. Už dávno se smířil s tím, že chce, aby ho zachránil generál Douglas MacArthur.

Na korbách naklaďáků se veze spousta vojáků. Když vyjde slunce, Goto Dengo si vychutnává nezvyklý a zvláštní pohled na svěží, zdravé a dobře krmené Japonce. Jsou vyzbrojení samopaly a kulomety. Vypadají tak, jak japonští vojáci vypadali v roce 1937, když se převalili přes severní Čínu. Goto Dengo si se zvláštní nostalgií vzpomene na den, kdy Japonsku nehrozila strašlivá porážka, kdy neměli všechno ztratit. V krku se mu udělá knedlík a teče mu z nosu.

Když se vzpamatuje, dojde mu, že konečně dorazil ten velký den. Jedna jeho část je dosud věrným císařovým vojákem, jenž má povinnost zařídit, aby důležitý válečný materiál, který právě dorazil, byl uskladněn ve velkém trezoru Golgoty. Ta část, která už věrným vojákem není, má i tak spoustu práce.

Nezáleží na tom, jak ve válce usilovně plánujete, připravujete se a cvičíte, jakmile přijde ten velký den, stejně si nenajdete ani nos mezi očima. Tento den není výjimkou. Ale po několika hodinách zmatků se věci urovnají a lidé se naučí, co mají dělat. Těžší nákladní vozy po hrubé silnici, již Goto Dengo nechal vybudovat v korytě Tódža, nevyjedou, ale několik menších to zvládne, takže se z nich stane kyvadlová přeprava. Velké naklaďáky jeden po druhém zajedou do silně oplocené a strážené oblasti - dobře ukryté před MacArthurovými pozorovacími letadly - zbudované před několika měsíci. Nahoru vylezou Filipínci a vykládají bedny, které jsou malé, ale očividně velmi těžké. Menší vozy mezitím převážejí bedny nahoru po silnici ke vstupu na Golgotu, kde jsou bedny přeskládány na káry a odváženy do hlavního trezoru. Podle příkazů shora Goto Dengo zajistí, aby každá dvacátá bedna byla odnesena do falešného trezoru.

Vykládání pokračuje v podstatě automaticky a Goto Dengo stráví většinu času dohlížením na konečné stadium kopání. Nové větrací šachty pokračují podle plánu, stačí je zkontrolovat jednou denně. Šikmá šachta je nyní jen několik metrů ode dna nádrže Jamamoto. Malými puklinkami v podložní skále už začala prosakovat spodní voda a stéká šachtou ke Golgotě, kde je sbírána v jímkové tůni s odtokem do Tódža. Dalších pár metrů kutání a prorazí do krátkého slepého tunelu, který Wing a jeho muži prorazili před mnoha měsíci, když kopali v pozdějším dně nádrže.

Wing sám se v těchto dnech věnuje jiné práci. S Rodolfem a zvláštní četou dokončují poslední přípravy. Rodolfo a jeho společníci kopou z vrcholku hřebene šachtu, která vypadá jako další kolmá větrací šachta. Wing a jeho společníci jsou přímo pod nimi a věnují se složité podzemní instalatčřině.

Goto Dengo úplně ztratil pojem o čase. Ale čtyři dny poté, co přijela auta, si uvědomí, co je za den. Filipínci začnou nad večerní miskou rýže z ničeho nic zpívat. Goto Dengo poznává melodii. Občas ji slyšel v Šanghaji zpívat americké mariňáky.

Co za dítě
odpočívá
Marii Panně v klíně?

Filipínci zpívají i další písně, anglicky, španělsky a latinsky, celý večer. Jakmile se trochu rozezpívají, zpívají překvapivě dobře a občas přejdou do dvoj a trojhlasu. Stráže poručíka Moriho mají zprvu prsty na spouštích, protože to považují za signál k hromadnému útěku. Goto Dengo nechce, aby mu jeho dílo předčasně zničili, a tak jim vysvětlí, že je to náboženská věc, mírumilovná oslava.

Té noci dorazí další půlnoční konvoj a dělníci jsou probuzeni, aby ho vyložili. Pracují vesele, prozpěvují si vánoční koledy a žertují o Ježíškovi.

Celý tábor vykládá náklad ještě dlouho po východu slunce. Bundok stejně postupně přechází na noční život, aby se vyhnul pozorovacím letadlům. Goto Dengo právě uvažuje o tom, že si půjde lehnout, když se náhle nad táborem u řeky Tódžó rozezní salva práskavých zvuků. Munice je tam málo, že už skoro nikdo nestřílí, a on málem nepozná střelbu z nambu.

Naskočí do projíždějícího naklaďáku a nařídí řidiči, ať zajede nahoru. Střelba utichla stejně rychle, jako začala. Pod pneumatikami naklaďáku se řeka zakalí a voda je jasně rudá.

Ve vodě před vstupem na Golgotu leží asi dvě desítky mrtvol. Kolem nich stojí japonští vojáci do půli lýtek v rudé vodě, zbraně pověšené na ramenou. Mezi těly prochází četař s bodákem a probodává břicha Filipíncům, kteří se ještě pohybují.

"Co se to tu děje?" zeptá se Goto Dengo. Nikdo mu neodpoví. Ale také ho nikdo nezastřelí. Bude mu dovoleno přijít na to sám.

Dělníci očividně vykládali další malý naklaďák, jenž ještě parkuje na konci silnice. Za vozem leží dřevěná bedna, kterou někdo zjevně upustil. Její těžký obsah rozbil prkna a rozsypal se mezi v betonu zapuštěné říční kameny a hlušinu

z dolů, které tu tvoří říční dno.

Goto Dengo se přebrodí blíž a podívá se. Vidí dobře, ale jeho mozek to nějak nedokáže pochopit, dokud si na to nesáhne. Skloní se, uchopí studenou cihlu na dně řeky a zvedne ji z vody. Je to lesklý ingot žlutého kovu, neuvěřitelně těžký, s vyraženými anglickými slovy: BANK OF SINGAPORE.

Za ním dojde k potyčce. Četař je připravený, zatímco dva z jeho mužů tahají z kabiny náklaďáku, v němž přijel Goto Dengo, filipínského řidiče. Četař klidně - téměř znuděně - řidiče probodne. Muži ho pustí do rudé vody a on zmizí. "Veselé Vánoce," prohlásí jeden z vojáků. Všichni se zasmějí, kromě Goto Denga.

PULZ

Avi cestou přes svůj dům pronese hebrejsky něco biblicky znějícího, z čeho děti propuknou v pláč a chůvy se zvednou z koberce a začnou si cpát věci do batohů. Ze zadního pokoje se vynoří Devorah, kde vyspávala nějakou ranní nevolnost. V hale se s Avim láskyplně obejmou a Randy se začíná cítit jako tříska uvízlá v něčím oku. Zamíří proto rovnou cestou ven, nastoupí do auta a vyjede. Prosviští kopci nad Svatoondřejským zlomem a zabočí k jihu. O deset minut později kolem něj v levém pruhu proburácí Aviho auto jedoucí devadesát nebo sto mil za hodinu. Randy má stěží čas přečíst si nálepku na nárazníku: LAKOMCI SMRDÍ.

Randy hledá nějaké naprosto anonymní místo, kde by se mohl napojit na Internet. Hotel to být nemůže, protože v hotelích si schovávají všechny záznamy o odchozích telefonátech. Měl by použít ten WiFi modem, který má ve svém laptopu, ale i to vyžaduje místo, kde by si mohl sednout a chvíli v klidu pracovat. Což ho přivede k myšlence na rychlé občerstvení, jež se ovšem uprostřed poloostrovní pustiny nevyskytuje. Než dorazí na severní okraj Silicon Valley - nad Menlo Park a Palo Alto - rozhodne se, že se na to prostě vykašle a rovnou zamíří na místo činu. Třeba tam bude k něčemu užitečný. A tak sjede na El Monte a vydá se do obchodní čtvrti Los Altos, typického amerického města z poloviny dvacátého století, postupně zmetabolizovaného podniky s koncesemi.

Hlavní ulice se křižuje s menší, obchodní ulicí v ne zrovna pravém úhlu, čímž vymezuje dvě (menší) parcely v ostrých úhlech a dvě (větší) parcely v tupých úhlech. Na jedné straně hlavní ulice zabírá větší parcelu poschoďová kancelářská budova, domov kanceláří Orda a Tombstone. Menší parcela patří MacDonaldu. Na protější straně hlavní ulice je na menší parcele, kupodivu, večerka 24 Jam, jediná, jakou kdy Randy na západní polokouli viděl. Větší parcela je zabraná hlídaným parkovištěm, kde můžete odstavit auto za oním staromódním účelem, že se budete potulovat po obchodní čtvrti od obchodu k obchodu.

Parkoviště před MacDonaldem je plné, a tak Randy projede kolem okénka, kudy se prodává jídlo přes ulici, vybere si n, kde n je náhodné číslo mezi jednou a šesti, a požádá o menu n s velkými hranolky. Když si zajistí občerstvení, přejede s autem přímo přes velkou ulici na parkoviště právě včas, aby viděl, jak mu poslední volné místo zabírá dodávka s logem televizní stanice ze San José. Randy se nehodlá zatoulat daleko od svého vozu, a tak prostě zastaví za jiným autem. Když ale sáhne po ruční brzdě, všimne si pohybu v autě, a vzápětí si uvědomí, že se dívá na muže s dlouhými vlasy, metodicky ládujícího náboje do brokovnice. Muž Randyho zahlédne ve zpětném zrcátku a otočí se s pečlivě zdvořilým výrazem: pane, promiňte, ale očividně mi zavazíte. Randy v něm pozná Trhlého Mikea nebo Marka, kartičkového nadšence, jenž má v Gilroy pštrosí farmu (ve světě špičkových technologií jsou svérázné koníčky de rigueur). Randy popojede s acurou za dodávku, která jako by tu zůstala opuštěná z časů Starskyho a Hutche.

S laptopem a menu n vyšplhá na střechu svého auta. Donedávna by si na střechu své acury nikdy nesedl, protože by jeho značná váha udělala do kovu dolík, ale poté co ji Amy nabořila náklaďákem, přestal být Randy tolik pinktlich, a nyní v autě vidí nástroj, ne jenom morénu rezavých úlomků. Náhodou má pro laptop dvanáctivoltový adaptér, a tak ho zastrčí do zdířky pro zapalovač. Nakonec se usadí a konečně má příležitost rozhlédnout se kolem sebe.

Parkoviště před kancelářemi Novus Ordo Seclorum je plné policejních vozů, bavoráků a mercedesů, o nichž Randy předpokládá, že patří právníkům. Aviho Range Rover je bujaře zaparkovaný na trávníku a už se tam zahnízdilo i několik televizních štábů s kamerami. Před hlavním vchodem do budovy je do nejmenšího možného prostoru nacpána spousta lidí, kteří na sebe ječí. Jsou obklopeni soustřednými kruhy policistů, médií a přisluhovačů právní firmy - dohromady to, co by Tolkien označil za lidi - a dále je tu několik nelidí či postlidí s příznačnou fyziognomií a nejasnými magickými silami: trpaslíci (neochvějní, produktivní, mrzoutští) a elfové (nadaní poněkud nadpozemštějším způsobem). Randy, sám trpaslík, si začíná uvědomovat, že jeho děda mohl být klidně elf. Avi je člověk se silnou elfskou aurou kolem sebe. Někde uprostřed je podle všeho Glum.

Na monitoru Randyho laptopu je malé okénko ukazující lacinou animaci ve stylu filmových týdeníků ze 40. let s klikatícími se rádiovými vlnami vyzařujícími ven z celého zemského povrchu, jenž v tomto zobrazení není ve správném měřítku - průměr země odpovídá zhruba výšce rádiového vysílače. Když jsou tyto jupiterovské infoblesky vidět, znamená to, že se radioadaptéru podařilo napojit na WiFi síť schopnou paketování. Randy otevře okno a napíše

telnet laundry.org

a v několika vteřinách bum! a je napojený. Znovu se podívá na animované okno a s potěšením vidí, že infoblesky byly nahrazeny kožichem otazníků. To znamená, že jeho počítač poznal laundry. org jako svou doménu - a to znamená, že každý packet, který si vymění Randyho počítač s laundry.org, je zašifrovaný. To je rozhodně dobrý nápad, když přes rádio chcete spáchat něco nelegálního.

Mike nebo Mark vystoupí z auta a v dlouhém kovbojském kabátě jako z Divokého západu vypadá vážně dramaticky, i když mu to dost kazí tričko, jež si vzal pod kabát: černé, s tlustým červeným otazníkem uprostřed. Přehodí si řemen od brokovnice přes rameno a nakloní se do zadních dveří, odkud vytáhne velký, černý stetson, který položí na střechu auta. Zvedne ruce, lokty od těla, shrne si dlouhé vlasy za uši, podívá se na oblohu a na hlavu si narazí stetson. Kolem krku má volně uvázaný černý šátek s otazníky, jenž si nyní přetáhne až přes nos, takže mezi šátkem a kloboukem mu

jsou vidět jenom oči. Randy by se polekal, nebýt toho, že několik jeho přátel, kupříkladu John Cantrell, takhle přiodění chodí často. Mike nebo Mark zamíří přes parkoviště pod dohledem pomalu se otáčející kamery a přeběhne ulici k 24 Jam.

Randy se naloguje na laundry.org s použitím bb "bezpečné buňky" - což je způsob, jak dále zašifrovat komunikaci mezi dvěma počítači. Laundry.org je anonymizující služba. Všechny packety procházející přes ni k jiným počítačům jsou nejdřív zbaveny veškerých identifikačních informací, aby nikdo, kdo na ně narazí, nepoznal, odkud pocházejí. Randy se napojí na anonymizér a napíše

telnet crypt.kk

zmáčkne Enter a pak se skutečně, doslova modlí. Krypta dosud prochází porodními bolestmi (což je jediný důvod, proč do ní ještě nebyl přesunut veškerý obsah Tombstone).

Na parkovišti před 24 Jam se Trhlý Mike nebo Mark připojil k dalším třem elfsky vypadajícím týpkům v černých stetsonech a s šátky přes obličej, jež Randy dokáže identifikovat podle délky a barvy jejich culíků a vousů. Je tam Stu, student z Berkeley, který se nějak zapletl do Aviho projektu PRUS, Phil, jenž před pár lety vymyslel významný programovací jazyk a ve volném čase provozuje lyžování na ledovcích, Craig, který ví všechno, co se dá vědět o zašifrovaných transakcích s kreditními kartami na Netu a je nadšenec pro tradiční japonskou lukostřelbu. Někteří z nich mají dlouhé kabáty a jiní ne. Je tu hodně vzorů Tajných obdivovatelů: trička s číslem 56, což je šifra pro Jamamota, nebo prostě portréty Jamamota samotného nebo velké otazníky. Vedou energický a velmi spokojený rozhovor - třebaže to působí trochu nuceně - protože do jednoho u sebe mají viditelné dlouhé zbraně. Jeden má loveckou karabinu a ostatní jednoduše vypadající pušku na závěsu se zahnutým postranním zásobníkem připomínajícím banán. Randy si myslí, ač si není jistý, že to jsou pušky PRUS.

Tato scéna pochopitelně neunikla pozornosti policistů, kteří čtveřici obklopili auty a stojí připravení s puškami a brokovnicemi. V mnoha okresech je zvláštností zákona, že když nosíte (řekněme) ukrytý jednoranný .22 derringer, musíte na něj mít licenci, ale otevřené nošení (kupříkladu) pušky na jeleny je naprosto legální. Ukryté zbraně jsou postavené mimo zákon nebo aspoň silně regulované, kdežto neukryté nejsou. A tak spousta Tajných obdivovatelů - kteří mají sklon být blázni do zbraní - začali chodit viditelně ozbrojení, aby poukázali na nesmyslnost takovýchto nařízení. Jde jim o tohle: Komu záleží na ukrytých zbraních, které jsou stejně dobré jenom k obraně proti útoku bezvýznamných kriminálníků, k němuž skoro nikdy nedojde? Skutečný důvod ústavního práva nosit zbraň je bránit se proti utlačovatelské vládě, a když na to přijde, pistole je vám v podstatě k ničemu. Takže (podle těchto lidí), když hodláte prosadit svoje právo mít a nosit zbraň, měli byste to činit otevřeně a koupit si něco opravdu velkého.

Randymu se na monitoru otevírá hromada pitomostí, počínaje nápisem VÍTEJTE V KRYPTĚ, po němž následuje odstavec informací o tom, jaký je Krypta skvělý nápad a jak každý, komu aspoň trochu záleží na soukromí, by si v ní měl otevřít konto. Randy stisknutím klávesy reklamu přeskočí a naloguje se jako Randy. Následně zadá příkaz

telnet tombstone.epiphyte.com

a v odpověď dostane dvě příjemné zprávy: jedna mu sděluje, že spojení s Tombstone bylo navázáno, a druhá, že spojení s doménou bylo automaticky převedeno na šifrovaný provoz. Nakonec dostane

tombstone login:

což znamená, že se může v klidu nalogovat na stroj přímo naproti přes ulici. Teď se musí rozhodnout.

Zatím je všechno v pořádku. Bity vycházející z jeho laptopu jsou zašifrované, takže i kdyby někdo sledoval místní bezdrátovou síť, bude jenom vědět, že kolem poletují nějaké zašifrované bity. A ty nedokážou vysledovat k Randyho laptopu, pokud by si nepřinesli složité zaměřovači zařízení a velice viditelně ho nezaměřili. Ty zašifrované bity si nakonec najdou cestu do laundry.org v Oaklandu, což je velký internetový server, jímž nejspíš každou vteřinu probíhají tisíce packetů. Kdyby se někdo napíchl na linku laundry.org, což by vyžadovalo ohromnou investici do počítačů a komunikačního vybavení, zachytil by velmi malý počet zašifrovaných packetů odcházejících do crypt.kk v Kinakutě. Ale tyto packety by byly před opuštěním laundry.org zbaveny jakýchkoliv identifikačních informací, takže by se nedalo poznat, odkud přišly. A crypt.kk je také anonymizér, takže entita napíchnutá na její obrovskou linku (výkon odpovídající odposlouchávání maloměstských telekomunikací) by teoreticky mohla zachytit několik packetů posílaných mezi crypt.kk a Tombstone, jenomže i ty by postrádaly veškeré identifikační informace, takže by je nebylo možné vysledovat ani zpátky k laundry.org, nemluvě o vystopování až k Randyho laptopu.

Ale aby se Randy dostal do Tombstone a začal skutečné falšovat důkazy, musí se nalogovat. Být to špatně zabezpečený server typu, jakých bývalo na Internetu obrovské množství, mohl by prostě využít jednu z jeho mnoha bezpečnostních mezer a proniknout dovnitř, takže kdyby byla jeho činnost odhalena, mohl by tvrdit, že to nebyl on, jenom nějaký hacker, který se náhodou dostal dovnitř zrovna ve chvíli, kdy se stroje zmocňovali poldové. Randy však strávil posledních několik let života prací na tom, aby takovéto stroje byly vůči hackerům odolné, a proto ví, že to není možné.

Navíc nemá smysl se nalogovat jen jako starý uživatel - použít volný uživatelský účet. Uživatelé nemají možnost měnit systémové soubory. Aby mohl něco opravdu zfalšovat, musí se Randy nalogovat jako administrátor. Název účtu administrátora je naneštěstí "randy", a jako "randy" se nemůžete nalogovat bez hesla, které zná jenom Randy. A tak poté, co použil nejmodernější kryptografickou techniku a transoceánskou výměnu packetů, aby utajil svou totožnost,

čelí Randy nutnosti napsat do toho zasraného stroje svoje jméno.

Hlavou mu proletí scéna, v níž odešle anonymní zprávu všem uživatelům laundry.org, v níž jim sdělí, že heslo pro účet "randy" na "tombstone.epiphyte.com" je takové a takové, a požádá je, aby tuto informaci rozšířili po Internetu, jak nejrychleji to půjde. To by mohl být dobrý nápad, kdyby byl přišel před hodinou. Teď je příliš pozdě, každý rozumný žalobce by dokázal vysledovat časové záznamy na serverech a byl by schopen dokázat, že to byl jen zastírací manévr. Kromě toho má času málo. Debata naproti přes ulici, která je z této vzdálenosti slyšet jen jako pronikavý povyk, se blíží k nějakému vyvrcholení.

Randy mezitím spustil svůj prohlížeč a přešel na domovskou stránku ordo.net. Obvykle to je nudná domovská stránka společnosti, ale dnes byly všechny upoutávky a každodenní tiskové zprávy překryty oknem ukazujícím v barvě a naživo, co se děje před budovou (nebo spíš co se tam dělo před několika vteřinami, protože video přichází přes ubohé nízkofrekvenční rádio, takže se obrázek mění každé tři vteřiny). Video vychází ze samotného Orda, kde očividně namířili kameru z okna a posílají obrázky rovnou přes vlastní linku.

Randy vzhlédne právě včas, aby na parkovišti uviděl muže, který vymyslel termín "virtuální realita", zabraného do hovoru s šéfredaktorem TUR1NG Magazíne. Kousek za nimi jde Bruce, správce operačních systémů, jenž ve volném čase zaznamenává lidovou hudbu z Ohňové země a zadarmo ji poskytuje přes Internet.

"Bruci!" zavolá Randy.

Bruce se zarazí a ohlédne se Randyho směrem. "Randy," řekne.

"Co tu děláš?"

"Povídá se, že federálové provádějí šťáru v Ordo," odpoví Bruce.

"Zajímavý... nějaký konkrétní federálové?"

"Comstock," upřesní informaci Bruce. Což znamená Paul Comstock, který, vzhledem k tomu, že je ministrem spravedlnosti Spojených států, řídí FBI. Randy tomu nevěří, ale proti své vůli zapátrá kolem po lidech odpovídajících všeobecnému profilu agentů FBI. FBI silné šifry nenávidí a bojí se jich. Mezitím další z Tajných obdivovatelů křikne: "Já slyšel Tajná služba!" Což je vlastně ještě děsivější, protože Tajná služba spadá pod ministerstvo financí a má za úkol bojovat s podvody páchanými za pomoci elektronické komunikace a chránit státní měnu.

"Byl bys ochotnej uvažovat o tom, že to všechno jsou jenom povídačky z Netu?" otáže se Randy. "Že ve skutečnosti jde o to, že v rámci jednoho právního sporu chtějí sebrat kus vybavení z kanceláře Orda?"

"Tak proč tu jsou všichni ti poldové?" opáčí Bruce.

"Možná je přilákali ti maskovaní muži s puškama."

"A proč by se tu vůbec ukazovali Tajní obdivovatelé, kdyby to nebyl vládní útok?"

"Nevím. Možná je to jenom takovej spontánní sebeorganizovanej fenomén - jako vznik života v zárodečný polívce."

"A není možný, že ten právní spor je jenom záminka?" zkouší to Bruce.

"Jinými slovy, že ten spor je jenom něco jako trojskej kůň, kterej vymyslel Comstock?"

"Jo."

"Jelikož znám všechny zúčastněný, tak je to podle mě nepravděpodobný," usoudí Randy, "ale promyslím to."

Rámus a prudkost hádky na parkovišti Orda prudce zesílí. Randy se podívá na videookno, které bohužel nemá žádný zvuk. Jednotlivé obrázky přicházejí jako izolované bloky nových pixelů plácaných jeden po druhém přes staré, jako když se velký billboard lepí po částech. Rozhodně tonení HDTV. Randy však poznává Aviho, jenž tam stojí, vysoký, bledý a klidný, vedle chlapíka, který je pravděpodobně Dave, prezident Orda, a dalšího muže, zřejmě právníka. Doslova stojí ve dveřích budovy proti dvěma policistům a nikomu jinému než Andrewovi Loebovi, který je neustále v pohybu, a tudíž pro video představuje nepřekonatelný problém. Internetové video je dost chytré, aby se nevrtalo v těch částech obrázku, které se příliš nemění, takže stojící policisté jsou obměňováni párkrát za minutu a jen v několika čtverečcích, kdežto Andrew Loeb mává rukama, poskakuje a občas se vrhá po Avim, ustupuje, mluví do mobilu a mává nad hlavou nějakými dokumenty. Počítače ho identifikovaly jako svazek pixelů, vyžadující hodně pozornosti a velkou šířku přenosového pásma, a tak si někde nějaký chudinka algoritmus razí cestu agresivní břečkou zkomprimovaných pixelů, tvořících obraz Andrewa Loeba, a dělá na své úrovni, co může, aby zmrazil nejrychleji se pohybující části do samostatných obrázků, a rozseká je na čtverečky, které se dají přes Net poslat jako packet. Tyto packety dorážejí do Randyho počítače tak, jak je bezdrátová síť předává dál, to jest sporadicky a ve špatném pořadí. Andrew Loeb proto vypadá jako výtvor kubistického digitálního videa, přímočará amčba většinou trenčkotově bezových pixelů. Čas od času se uprostřed obrazu znenadání objeví oči nebo ústa bez těla a zůstanou tam zmražená několik vteřin, vykrystalizovaných v okamžiku šíleného vzteku.

Je to podivně okouzlující, až Randyho z jeho zasnění vytrhne lupnutí. Ohlédne se a vidí, že dodávka, kterou zablokoval, nakonec vůbec nebyla prázdná. Byla plná trpaslíků, kteří nyní otevřeli zadní dveře, za nimiž se objevila síť kabelů a drátů. Několik trpaslíků zvedá na střechu dodávky jakousi krabici. Z krabice se táhnou kabely k dalšímu podobnému aparátu dole. Aparát je elektrického charakteru - a nezdá se, že by byl schopen vystřelovat projektily - takže jim Randy prozatím přestane věnovat pozornost.

Na druhé straně ulice sílí hlasy. Z policejní dodávky vylézají policisté s dobývacím beranem.

Randy napíše:

randy

a stiskne Enter. Tombstone odpovídá:

heslo:

a Randy ho naťuká. Tombstone mu sdělí, že je připojen a že má poštu.

Skutečnost, že se Randy nalogoval, systém zaznamenal na několika místech na harddisku. Jinými slovy, Randy právě otiskl velké, mastné prsty na zbraň, které se každou chvíli zmocní policisté jako důkazu. Bude-li Tombstone odpojen a odnesen dřív, než Randy ty stopy vymaže, budou vědět, že se připojil ve chvíli, kdy byl Tombstone konfiskován, a strčí ho do vězení za falšování důkazů. Randy z celé duše doufá, že se o této jeho odvážné akci nějak dozví Douglas MacArthur Shaftoe. Jenže Doug pravděpodobně prováděl všechny možné kousky, o nichž se Randy nikdy nedozví, a Randy si ho stejně váží kvůli tomu, jak se chová. Aby člověk získal takové vystupování, je možná nutné, aby potají prováděl odvážné kousky, které následně nějak prosáknou na povrch jeho osobnosti.

Randy by mohl prostě zformátovat harddisk jediným příkazem, ale 1. by to trvalo několik minut a 2. by to úplně nevymazalo inkriminující bity, které by cílevědomý technik dokázal z harddisku získat. Ale protože ví, které soubory zaznamenaly jeho přihlášení, vydá příkaz najít tyto soubory na harddisku. Poté naklepe další příkaz, který přes tyto části harddisku sedmkrát za sebou napíše náhodná čísla.

Když Randy pravým malíčkem stiskne Enter, poldové právě vyrážejí boční dveře do budovy. Teď už je Randy ohledně falšování důkazů skoro za vodou. Akorát že dosud nic nezfalšoval, a přitom mu právě o to celou dobu šlo. Potřebuje najít všechny kopie e-mailu, v nichž je uvedená zeměpisná délka a šířka vraku, a použít na ně tentýž trik s mnohonásobným přemazáním. Kdyby ta zatracená věc nebyla zašifrovaná, mohl by pátrat po konkrétních číslicích. Takhle musí hledat soubory, jež byly vytvořeny v určitém časovém rozmezí kolem doby, kdy pobýval na Glory zakotvené nad vrakem. Randy ví, který den to přibližně byl, a vyhledávání proto zadá způsobem, který mu najde každý soubor vytvořený pět dní před a pět dní po onom datu, jen pro jistotu, a pouze v adresářích určených pro e-maily.

Vyhledávání trvá celou věčnost, nebo mu to tak možná jen připadá, protože poldové zrovna vyrazili dveře z pantů a jsou v budově. Randyho pozornost upoutá videookno, které se dramaticky změní. Přijde střih a objeví se zrnitý zamrzlý obrázek místnosti, pak dveří, chodby, recepce a konečně barikády. Chlapci z Orda vytáhli kameru nahoru a umístili ji na stůl, takže zaznamenává bariéru postavenou z lacinéhо kancelářského nábytku přímo před skleněnými dveřmi do recepce. Kamera se naklání, aby bylo vidět, že jedna ze čtyř skleněných tabulí ve dveřích už zkrystalizovala po (jak lze předpokládat) nárazu dobývacího beranu.

Na monitoru se konečně objeví seznam asi stovky souborů. Někde v seznamu je asi půl tuctu kritických souborů, ale Randy nemá čas seznam projít, aby zjistil, který je který. Nechá systém vytvořit seznam umístění těchto dat, aby se mohl později vrátit a důkladně je vymazat. Jakmile má tuto informaci, zadá pro celý seznam povel smazat. To je ubohý způsob, jak z harddisku vymazat data, ale Randy se bojí, že nemá čas udělat to důkladněji. Mazání zabere jen chvilku, a pak se Randy vrátí a nechá systém přes příslušná místa na harddisku sedmkrát za sebou přepsat náhodná čísla, stejně jako to udělal předtím. Touto dobou už je barikáda rozházená po celém vestibulu Orda a policisté jsou uvnitř. Mají vytažené zbraně, míří na strop a netváří se zrovna nadšeně.

Zbývá jediná věc. Vlastně je to pořádný záhul. Lidé z Epiphyte používají Tombstone pro nejrůznější účely a nedá se poznat, jestli někde jinde neexistují další kopie oné zeměpisné délky a šířky. Většinu Epiphyte tvoří notoričtí uživatelé, kteří by klidně byli schopní napsat si malé prográmky, aby jim každý týden zálohovaly všechny staré e-maily. Randy tedy rychle připraví vlastní program, který přepíše náhodné informace přes všechny sektory na celém harddisku, pak se vrátí a udělá to znovu a znovu a bude pokračovat věčně - nebo dokud poldové nevytáhnou šňůru. Těsně poté, co stiskne Enter, aby do Tombstone odeslal tento příkaz, zaslechne z dodávky elektrické bzučení, z něhož se mu zježí vlasy na hlavě. Ve videookně zahlédne zamrzlého policistu. Pak mu zčerná monitor.

Randy se ohlédne na starou dodávku. Trpaslíci se poplácávají po ramenou.

Z ulice se sem nese skřípění pneumatik a zvuky srážky při nízké rychlosti. Asi desítka aut se pomalu zastavila a do některých zezadu narazila jiná vozidla, která dosud fungují. MacDonald potemní. Televizní technici ve svých dodávkách nadávají. Policejní důstojníci a právníci si pleskají vysílačkami a mobily o dlaně.

"Promiňte," řekne Randy trpaslíkům, "ale nechtěli byste mi, pánové, něco vysvětlit?"

"Právě jsme zlikvidovali celou budovu," chlubí se jeden z trpaslíků.

"Zlikvidovali v jakém směru?"

"Zasáhli jsme ji velkým elektromagnetickým pulzem. Usmažili jsme každej čip v dosahu."

"Něco jako taktika spálený země? Jen si to vybavení klidně zkonfiskujte, vy všiví federálové, teď je to jenom mizernej šrot?"

"Jo."

"Rozhodně jste zapracovali na těch autech," poznamená Randy, "a zcela určitě na tomhle šrotu, co býval můj počítač."

"Neboj - na harddisk to nemá žádnej vliv," uklidňuje ho trpaslík, "takže všechny tvý soubory jsou nedotčený."

"Vím, že čekáte, že to budu považovat za dobrou zprávu," zavrčí Randy.

BUDDHA

Blíží se vůz. Hluk motoru je tlumený, ale zní to jako diesel. Goto Dengo je vzhůru a čeká na něj, stejně jako zbytek tábora. Ve dne už se v Bundoku nikdo ani nepohne s výjimkou radistů a mužů u protiletadlových děl. Jim neřekli, že MacArthur je na Luzonu, ale všichni cítí Generálovu přítomnost. Americká letadla létají celý den po obloze, lesklá a pyšná, jako vesmírné lodi ze vzdálené budoucnosti, jakou už nikdo z nich neuvidí, a země duní jako zvon, když na ni dopadají střely z lodních děl. Dodávky materiálu jsou menší, ale častější: jeden či dva rozhrkané nákladňáky každou noc. Zadní nárazníky se pod zničujícím nákladem zlata prakticky otírají o silnici.

Poručík Mori schoval u přední brány v rostlinstvu další kulomet čistě pro případ, že by si po této cestě náhodou vyjel nějaký Američan v džípu. Někde ve tmě teď jeho hlaveň sleduje vůz hrkotající po silnici. Muži znají každý výmol i

kolej na silnici a poznají, kde auto je, podle toho, jak mu podvozek skřípe o skálu, jako by to byl podpis z teček a čárek.

Vůz má pochopitelně vypnutá světla a stráže u brány se neodvažují posvítit si. Jeden z nich to riskne, otevře petrolejku a namíří paprsek na návštěvníka. Ze tmy vyskočí stříbrná ozdoba na kapotě mercedesu, podepřená chromovanou mřížkou chladiče. Paprsek lucerny se pomazlí s černými blatníky vozu, s rozšiřujícími se stříbrnými výfuky, stupátky obalenými vlákny čerstvých kokosů - cestou musel vůz někde vrazit do hromady ořechů. V bočním okénku na straně řidiče je vidět obličej Japonce, asi čtyřicátníka, a tak ztrhaného a unaveného, až se zdá, že každou chvíli propukne v pláč. Aleje to jenom řidič. Vedle něj sedí četař s upilovanou brokovnicí. Japonské pušky jsou obvykle příliš dlouhé, než aby se daly vozit na předním sedadle luxusního vozu. Za nimi zatažené záclonky zakrývají pohled na zadní sedadla.

"Ukázat!" rozkáže strážný a řidič si sáhne za hlavu a roztáhne záclonky. Paprsek lucerny pronikne otvorem a odrazí se od bledého obličeje na zadním sedadle. Několik vojáků vykřikne. Goto Dengo polekaně ucouvne a pak popojde blíž, aby lépe viděl.

Muž na zadním sedadle má obrovskou hlavu, ale zvláštní na něm je, že kůži má jasně žlutou - ne normální asijskou žlutou - a třpytí se mu. Má podivný špičatý klobouk a na tváři klidný úsměv - výraz, jaký Goto Dengo neviděl od začátku války.

Objeví se další světla a kolem mercedesu se shromáždí kruh vojáků a důstojníků. Někdo otevře zadní dvířka vozu a uskočí, jako by se popálil o kliku.

Pasažér sedí se zkříženýma nohama na zadním sedadle, jež se pod jeho tíhou prohnulo do širokého V.

Je to Buddha, celý ze zlata, uloupený někde ve Východoasijské sféře prosperity, a přichází meditovat v klidné temnotě na hromadě pokladů na Golgotě.

Ukáže se, že je dost malý, aby se vešel do tunelu, ale příliš velký, než aby pasoval do malých vozíků. Nejsilnější Filipínci ho příštích pár hodin pomalu postrkují štolou.

První dodávky byly úhledně uložené v bednách a bedny byly označeny nápisy určujícími obsah, jako náboje do kulometů nebo minometů či podobně. Bedny, které přicházejí později, žádné nápisy nastříkané nemají. V jisté chvíli začne zlato přicházet v kartonových krabicích a rozpadajících se lodních kufrech. Každou chvíli něco popadá a dělníci zlato trpělivě posbírají, v náručí odnosí do tunelu a naházejí do vozíků. Cihly se sypou bez ladu a skladu a s hlasitým rachotem narážejí do kovu vozíků, což plaší ptáky v celém okolí. Goto Dengo se dívá na cihly. Přicházejí v různých velikostech, některé jsou tak velké, že jednu musejí nést dva muži. Jsou na nich vyražena jména centrálních bank z několika míst, na nichž Goto Dengo byl, a z mnoha, o nichž jen slyšel: Singapur, Saigon, Batávie, Manila, Rangún, Hongkong, Šanghaj, Kanton. Je tu francouzské zlato, zřejmě z Kambodže, holandské, dovezené do Djakarty, a britské dopravené do Singapuru - hlavně aby nepadlo do rukou Němcům.

Ale některé náklady tvoří čistě jen zlato z Tokijské ústřední banky. Těch přijelo pět konvojů za sebou. Podle seznamu, který si Goto Dengo vede v hlavě, dvě třetiny tonáže uskladněné na Golgotě pocházejí přímo z japonských centrálních rezerv. Všechno zlato je studené na dotek a uskladněné v dobrých, ale starých bednách. Goto Dengo usoudí, že bylo na Filipíny převezeno už dávno a čekalo v nějakém sklepě v Manile na tuto chvíli. Museli ho sem začít posílat asi v době, kdy Goto Denga vyzvedli z pláže na Nové Guineji, což bylo koncem roku 1943.

Věděli to. Tak dlouho věděli, že prohrají válku.

Uprostřed ledna se Goto Dengo začne ohlížet na vánoční masakr téměř s nostalgií, schází mu atmosféra naivní nevinnosti, kvůli níž bylo zabíjení nezbytné. Do toho rána se i jemu dařilo přesvědčit sebe sama, že Golgota je zbrojní sklad a císařovi vojáci ho jednou využijí ke slavnému znovudobytí Luzonu. Ví, že dělníci tomu věřili také. Teď už všichni vědí o zlatě a tábor se změnil. Všichni vědí, že odsud žádná cesta nevede.

Na začátku ledna se dělníci rozdělili do dvou skupin: na ty, kteří se smířili s tím, že tu zemřou, a na ty, kteří se s tím nesmířili. Muži z druhé skupiny podnikají různé spontánní a beznadějné pokusy o útěk a stráže je střílejí. Éra hromadění munice zřejmě skončila nebo jsou možná strážní příliš nemocní a hladoví, než aby lezli dolů ze strážních věží a osobně ubodali všechny lidi, kteří se přišli dát zabít. A tak vše ukončí kulky a těla zůstanou ležet na místě, kde se nafouknou a zčernají. Bundok je prostoupený jejich zápachem.

Goto Dengo si toho ale nevšímá, protože tábor je zaplavený šíleným, nechutným napětím předcházejícím bitvě. Aspoň to předpokládá, protože on sám sice za této války zažil hodně vzrušení, ale nikdy v pořádné bitvě nebyl. Totéž platí o většině zdejších Japonců, protože v zásadě všichni Japonci, kteří odejdou do bitvy, skončí mrtví. Je to armáda, v níž jste buď zelenáč, nebo mrtvola.

Občas s dodávkou zlata dorazí kufřík. Kufřík má vždycky připevněný k zápěstí voják ověšený granáty, aby se mohl vyhodit do vzduchu, kdyby konvoj napadli hukové. Kufřík jde přímo do radiostanice a jeho obsah je umístěn do sejfu. Goto Dengo ví, že v něm musejí být kódy - ne obvyklé seznamy kódů, ale nějaké zvláštní kódy, které se mění každý den - protože každé ráno po východu slunce provádí důstojník-radista obřad pálení listu papíru před boudou s vysílačkou a popel rozemne v dlaních.

Právě přes tuto radiostanici dostanou konečný rozkaz. Všechno je připraveno a Goto Dengo jednou denně projde celý komplex a vše zkontroluje.

Šikmý tunel před několika týdny konečně dosáhl ke krátkému tunelu na dně nádrže Jamamoto. Krátký tunel byl zaplněný vodou, jež během měsíců prosákla kolem betonové zátky, a když se oba tunely konečně spojily, dovnitř se nahrnulo několik tun vody. To se čekalo a bylo to naplánováno. Všechna voda skončila v jímkové tůni a odtud byla vypuštěna do Tódža. Nyní je možné projít celý šikmý tunel a na betonovou zátku se podívat zespodu. Na druhé straně je nádrž Jamamoto. Goto Dengo tam zajde každých pár dní, údajně aby zkontroloval zátku a demoliční nálože, ale ve skutečnosti kontroluje, jak postupují Wingova a Rodolfova četa, aniž by o tom kapitán Noda něco tušil. Většinou vrtají ve stropě, dělají další krátké, kolmé, slepé šachty a zvyšují komory. Systém (včetně nových "větracích šachet", jež

nařídil generál a které se kopou shora východně od vrcholku hřebene) nyní vypadá takto:

V primárním skladovacím komplexu je malá komora, kterou kapitán Noda nazval Síň slávy. Právě nyní ale příliš slavně nevypadá. Většinu prostoru zaplňuje změť drátů, které do ní vedou ze všech částí komplexu Golgota a spadají ze stropu nebo se válejí po zemi a visí na nich rukou popsané papírové štítky s nápisy jako DEMOLIČNÍ NÁLOŽE HLAVNÍHO VCHODU. Je tu několik beden baterií dodávajících šťávu pro výbuchy a poskytujících Goto Dengovi několik minut světla, aby si mohl papírové štítky přečíst. Na jednom konci jsou naskládané náhradní bedny s dynamitem a rozbuškami pro případ, že by některé tunely vyžadovaly extra zničení, a cívky červené zápalné šňůry pro případ, že by elektrický systém úplně selhal.

Rozkaz k demolici však ještě nepřišel, a tak Goto Dengo dělá to, co obvykle dělávají vojáci při čekání na smrt. Píše dopisy rodině, jež nikdy nebudou doručeny, a dokonce ani odeslány. Kouří. Hraje karty. Jde znovu zkontrolovat vybavení a pak ještě jednou. Uběhne týden, během něhož nedojdou žádné další zásilky zlata. Dvacet vězňů se pokusí uprchnout společně. Ty, které neroztrhá v palebném poli minometná palba, se zamotají do ostnatého drátu a každého z nich zastřelí tým dvou strážných, z nichž jeden drží svítilnu a druhý pušku. Kapitán Noda tráví celou noc, každou noc, přecházením sem a tam před hlavní bránou, kouřením a opíjením se až do úsvitu. Radisté sedí před svým zařízením, pozorují, jak elektronky září, a trhají sebou, jako když do žabího stehýnka pustíte elektrický proud, pokaždé, když se na jejich frekvenci ozve slabé pípání. Ale rozkaz ještě nedorazil.

A pak jednou v noci opět přijedou nákladní auta, stejně jako poprvé. V konvoji musí být vše, co zbylo z japonského vozového parku na Luzonu. Všechny vozy dohromady dělají randál, jaký je slyšet půl hodiny předtím, než konvoj dorazí k hlavní bráně. Když je jejich náklad vyložen a naskládán na zem, vojáci stážící konvoj zůstanou za Bundokem. Jako jediní odjedou řidiči.

Přesunout poslední hromadu zlata do tunelů zabere dva dny. Jeden z malých náklaďáků se definitivně porouchá a je rozebrán, aby druhý mohl jezdit dál. Má jen polovinu válců a tak slabý tah, že ho dělníci musejí dnem řeky tlačit a přes drsnější místa dokonce tahat na provazech. Konečně začalo pršet a voda v řece Tódžó stoupá.

Hlavní trezor je skoro plný pokladů, stejně jako falešný trezor. Nový náklad musejí dělníci skládat tam, kde je místo. Vyndávají cihly z beden a cpou je do mezer. Na bednách jsou nastříkané dvouhlavé orlice a hákové kříže a zlaté cihly uvnitř pocházejí z Berlína, Vídně, Varšavy, Prahy, Paříže, Amsterodamu, Rigy, Kodaně, Budapešti, Bukurešti a Milána. Jsou tu také kartónové krabice s diamanty. Některé jsou ještě vlhké a voní mořem. Když je Goto Dengo uvidí, pozná, že z Německa musela dorazit velká ponorka naplněná nacistickými poklady. To také vysvětluje dvoutýdenní přestávku. Čekali na příjezd tohoto U-bootu.

Pracuje v tunelech dva dny, na hlavě má hornickou svítilnu a strká klenoty a zlaté cihly do škvír. Upadne do krátkého transu, jenž je přerušen těžkým nárazem šířícím se skálou.

Dělostřelba, napadne ho. Nebo bomba z nějakého MacArthurova letadla.

Vyleze hlavní ventilační šachtou na hřeben, kde je jasný den. Zdrtí ho poznání, že se žádná bitva nekoná. MacArthur ho nepřijde zachránit. Poručík Mori sem přivedl skoro všechny dělníky a ti na provazech vytahují těžké zařízení Bundoku a házou ho do nedávno vykopaných "větracích šachet". Jsou tu oba naklaďáky a muži s hořáky a perlíky je rozbíjejí na kusy dost malé, aby se daly hodit do šachet. Goto Dengo dorazí ve chvíli, kdy se do šachty řítí celý blok motoru z generátoru radiostanice. Zbytek vysílačky následuje hned za ním.

Někde opodál mezi stromy někdo těžce supí při zvlášť namáhavé práci. Je to supění cvičeného bojovníka, vycházející až z bránice.

"Poručíku Goto!" zvolá kapitán Noda. Je otupený alkoholem. "Vy máte povinnosti dole."

"Co byla ta velká rána?"

Noda si ho přivolá na skálu, odkud je vidět do údolí Tódža. Goto Dengovi, z mnoha důvodů rozechvělému, se zatočí hlava a málem upadne. Je silně dezorientovaný, řeku vůbec nepoznává. Do této chvíle tudy teklo několik pramínků vody splétajících se v kamenitém řečišti. Ještě než tu postavili silnici, dalo se po kamenech dojít suchou nohou skoro až k vodopádu.

Teď je řeka najednou široká, hluboká a kalná. Místy na hladinu vyčnívají vrcholky balvanů.

Goto Dengo se rozpomene na něco, co viděl před sto lety, v předchozím vtělení, na jiné planetě: prostěradlo z hotelu Manila se zakreslenou hrubou mapou. Řeka Tódžó byla zanesená tlustou čárou modrého plnicího pera.

"Odpálili jsme kamení," sdělí mu Noda, "podle plánu."

Kdysi dávno rozmístili nad nejužší místo koryta kameny, aby vytvořili malou přehradu. Ale odpálit je měla být poslední věc předtím, než se sami uzavřou uvnitř.

"Vždyť ještě nejsme připravení," namítne Goto Dengo.

Noda se zasměje. Zřejmě má dobrou náladu. "Už měsíc mi říkáte, že jste připravený."

"Ano," pronese poručík Goto pomalu, "máte pravdu. Jsme připravení."

Noda ho plácne po zádech. "Musíte jít k hlavnímu vchodu, než se zatopí."

"A má četa?"

"Vaše četa tam na vás čeká."

Goto Dengo zamíří ke stezce, jež ho dovede k hlavnímu vchodu. Cestou mine otvor další větrací šachty. S palci svázanými za zády strunami z piana tu stojí několik desítek dělníků pod dohledem vojáků s nasazenými bodáky. Vězni jeden po druhém poklekají nad okrajem šachty. Poručík Mori každému se strašným zasupěním srazí důstojnickým mečem hlavu. Hlava a tělo se skutálejí do větrací šachty a o několik vteřin později šťavnatě narazí na další těla hluboko

dole. Každý lísteček a kamínek na tři metry kolem šachty je zastříkaný jasnou krví, stejně jako poručík Mori.

"S tím si nelamte hlavu," řekne kapitán Noda. "Zajistím, aby byl vrchol šachty zasypán sutí, jak jsme se dohodli. Celé to tu zaroste džunglí dávno předtím, než se sem dostanou Američané."

Goto Dengo odvrátí zrak a otočí se k odchodu.

"Poručíku Goto!" zavolá kdosi. Goto Dengo se otočí. Je to poručík Mori, který na okamžik ustal v práci, aby popadl dech. Klečí před ním Filipínec, latinsky se modlí a přebírá růženec, jenž mu visí ze spoutaných rukou.

"Ano, poručíku Mori?"

"Podle mého rozpisu máte připsáno šest vězňů. Budu je potřebovat."

"Těch šest vězňů je dole, pomáhá naložit poslední náklad."

"Ale veškerý náklad už je v tunelech."

"Ano, ale není správně umístěný. Celý účel falešného trezoru by byl zmařen, kdybychom všude sypali zlato a diamanty, které by zloděje zavedly hlouběji do jeskyní. Potřebuju ty muže, aby pokračovali v práci."

"Vezmete si je na zodpovědnost?"

"Vezmu," slíbí Goto Dengo.

"Jestli jich je jenom šest," poznamená kapitán Noda, "tak by je vaši muži měli zvládnout."

"Uvidíme se v Jasukuni, Goto Dengo," praví poručík Mori.

"Těším se na to," odvětí Goto Dengo. Nedodá, že Jasukuni už musí být dost přelidněné a všichni nejspíš musejí mít potíže se navzájem najít.

"Závidím vám. Pro nás venku bude konec delší a těžší." Poručík Mori švihne čepelí Filipínce přes krk a umlčí ho mezi Ave a Maria.

"Vaše hrdinství nezůstane bez odměny," poznamená Goto Dengo.

Četa poručíka Moriho na něj čeká dole před myší dírou vedoucí na Golgotu: čtyři zvlášť vybraní vojáci. Každý má čelenku s tisícem stehů a uprostřed čela oranžovou kouli, jež Goto Dengovi nepřipomíná vycházející slunce, nýbrž výstřel. Voda jim sahá do půli stehen a vchod do tunelu je zpola zalitý. Když Goto Dengo dorazí s kapitánem Nodou v závěsu, muži ho zdvořile pozdraví.

Goto Dengo si dřepne do otvoru. Nad vodou má jen hlavu a ramena. V tunelu před ním je tma. Vyžaduje to od něj pořádné odhodlání, aby vstoupil. Ale není to o nic horší, než co dělával doma na Hokkaidó v opuštěných dolech.

Pochopitelně opuštěné doly za ním neuzavřel dynamit.

Jít kupředu je jeho šance na přežití. Pokud zaváhá, Noda ho na místě zabije spolu s jeho muži a na dokončení prací pošlou někoho jiného. Noda si zajistil, aby úkol uměli splnit i další.

"Uvidíme se v Jasukuni," řekne kapitánu Nodovi a bez čekání na odpověď se začne brodit dál.

PONTIFEX

Když Randy přistupuje k přepážce Air Kinakuta, už ani neví, jak se vlastně dostal na letiště. Opravdu si nevzpomíná. Zavolal si taxi? V centru Los Altos těžko. Nechal se svézt některým z hackerů? Acurou přijet nemohl, protože její elektroniku spálilo na škvarek elektromagnetické pulzní dělo. Jednoduše vytáhl techničák z přihrádky na rukavice a předhodil ho prodavači u forda o tři bloky dál výměnou za pět tisíc dolarů v hotovosti.

No ano, na letiště ho dovezl ten prodavač.

Odjakživa toužil po tom, aby mohl přijít k přepážce nějakých exotických aerolinek a říct: "Dejte mi letenku na příští let do X." Když to teď ale udělal, není to tak skvělé a romantické, jak doufal. Je to spíš skličující, stresující a nákladné. Musí si koupit první třídu, na což padne většina z pěti tisíc dolarů za acuru. Ale nemá pocit, že by se měl zbláznit kvůli tomu, jak zvládá svá aktiva v této chvíli, tedy v době, kdy jeho majetek je záporné číslo vyjádřitelné pouze s použitím složitých vědeckých termínů. Existuje vysoká pravděpodobnost, že se mu nepodařilo vymazat harddisk Tombstone předtím, než se ho zmocnili poldové, a Zubařovi právníci nakonec uspějí.

Cestou přes letištní halu se zastaví a chvíli civí na řadu telefonních automatů. Velice rád by Shaftoovy upozornil na nejnovější vývoj událostí. Bylo by dobré, kdyby se jim nějak podařilo potopenou ponorku vybrat, jak nejrychleji to půjde, a snížit její cenu a následně i škody, které může Zubař způsobit Epiphyte.

Matematika je v tomto případě celkem jednoduchá. Zubař má možnost žádat od Epiphyte odškodné. Odškodné se rovná x, kde x je to, co by Zubař, jakožto menšinový akcionář, vydělal, kdyby byl Randy natolik zodpovědný, aby se Semper Marine sepsal lepší smlouvu. Pokud taková smlouva určovala dělení půl na půl, pak by se x rovnalo padesáti procentům ceny vraku krát jedna desetina Epiphyte, již právě Zubař vlastní, minus pár procent na daních a dalších třecích plochách vnějšího světa. Takže pokud je ve vraku deset milionů dolarů, pak se x rovná zhruba půl milionu babek.

Aby Zubař získal kontrolu nad Epiphyte, potřebuje získat dalších čtyřicet procent akcií. Cena za tyto akcie (pokud by byly na prodej) by byla prostě 0,4 krát celková cena Epiphyte. Nazvěme to y.

Pokud x > y, pak Zubař vyhraje, protože soudce prostě řekne: "Vy, Epiphyte, dlužíte tomuto ubohému, poškozenému menšinovému akcionáři $ x. Když se tak ale dívám na hrozný stav vašich financí, vidím, že tolik peněz nemůžete získat. V tom případě je jediný způsob, jak ten dluh vyrovnat, dát žalobci to jediné, čeho máte nadbytek, což jsou vaše ubohé akcie. A protože cena celé společnosti se ve skutečnosti téměř rovná nule, budete mu jich muset dát většinu."

Jak tedy zařídit, aby x < y? Buď snížit cenu vraku tím, že se z něj odstraní zlato, nebo jinak zvýšit cenu Epiphyte - jenže jak?

V lepších časech by mohli prostě společnost změnit ve veřejně obchodovatelnou. Vydat primární emise akcií na burze však trvá celé měsíce. A společnosti zatížené Zubařovou žalobou se navíc žádný investor ani prstem nedotkne.

Randy se vidí, jak projíždí džunglí se starým nakladačem, nabírá tu obrovskou hromadu zlatých cihel, již s Dougem našli, odváží ji rovnou do banky a ukládá na konto Epiphyte. Tím by se všechno vyřešilo. Jak tam tak stojí uprostřed

mezinárodního letiště, z té představy ho zasvrbí kůže.

Zleva ho mine mačkající se, kypící hlouček převážné žen a dětí a Randy zaslechne známé hlasy. Jeho mysl se jako vyhladovělá sépie ovinula kolem nápadu se zlatem v džungli, a aby zase aspoň na okamžik začala vnímat skutečnost, musí odlepit chapadla a jednu po druhé odtrhat přísavky. Konečně se zaměří na skupinu a identifikuje Aviho rodinu: Devorah, děti a dvě chůvy držící pasy a letenky v obálkách El AI. Děti jsou malé a mají sklony znenadání někam vyrazit a dospělí jsou napjatí a nehodlají je nechat se ztratit, takže skupina při cestě halou připomíná smečku bíglů mířící zhruba stejným směrem za syrovým masem. Za tento exodus je pravděpodobně osobně zodpovědný Randy, a nejradši by zalezl na pánskou toaletu a spláchl se do záchodu, ale musí něco říct. Dohoní Devorah a překvapí ji, když jí nabídne, že ponese vak s dětskými věcmi, který má pověšený přes rameno. Ukáže se, že je překvapivě těžký. Randy odhaduje několik galonů jablečného moštu plus celou infrastrukturu pro zvládnutí astmatického záchvatu a možná několik zlatých cihel pro případ nějakého totalitního převratu cestou.

"Takže, ehm, jedete do Izraele?"

"El AI do Acapulka nelítá!" Páni! Devorah je ve vrcholné formě.

"Vysvětlil ti Avi nějak, proč to dělá?"

"To se ptáš ty mě? Já myslela, že to budeš vědět," opáčí Devorah.

"Teda situace to byla vážně poněkud ošidná," zabručí Randy. "I když nevím, jestli je na místě útěk ze země."

"Tak co děláš na letišti s letenkou Air Kinakuta, co ti čouhá z kapsy?"

"No, víš... je nutný zařídit nějaký obchodní věci."

"Vypadáš fakt mizerně. Máš nějaký potíže?" zeptá se Devorah.

Randy si povzdechne. "Podle okolností. A ty?"

"Co já? Jestli mám potíže? Proč bych měla mít potíže?"

"Protože jsi byla vytržená i s kořenama a musela sis zabalit během deseti minut."

"Jedeme do Izraele, Randy. To neznamená, že jsme vykořenění. To znamená, že znovu zapustíme kořeny."

"Ale stejně je to nepříjemný -"

"Ve srovnání s čím?"

"Ve srovnání s tím zůstat doma a žít si svůj život."

"Tohle je můj život, Randy." Devorah je rozhodně nedůtklivá. Randy usoudí, že je neuvěřitelně naštvaná, ale funguje na základě emocionálního rozhodnutí nedávat nic najevo. To je pravděpodobně lepší než druhé dvě alternativy, které Randyho napadají, tedy 1. hysterické obviňování nebo 2. blažená vyrovnanost. Má přístup: já udělám svou práci a ty si dělej svou, tak proč mi tady zacláníš. Randy se najednou cítí jako pitomec, že jí vzal vak. Bezpochyby je k smrti vyděšená a říká si, proč se za ní Randy v této kritické chvíli vleče jako nosič. Jako kdyby s chůvami nedokázaly odnést vak přes halu. Nabídla snad ona, Devorah, poslední dobou Randymu pomoc s napsáním nějaké šifry? A jestli Randy opravdu nemá nic lepšího na práci, proč se nechová jako chlap, nepřipevní si na tělo granáty a nejde obejmout Zubaře?

"Asi se s Avim před odletem uvidíte. Vyřídila bys mu něco?"

"A co?"

"Nula."

"To je všechno?"

"To je všechno," přitaká Randy.

Devorah možná není obeznámena s Randyho a Aviho zvykem šetřit šířkou pásma komunikací v binárním kódu jeden bit po druhém, a la Paul Revere se dvěma lucernami na věži starého kostela v Bostonu. V tomto případě "nula" znamená, že Randymu se nepodařilo vymazat všechna data z harddisku Tombstone.

* * *

Salonek první třídy Air Kinakuta s pitím zadarmo a vysoce neamerickou představou služeb mu kyne. Randy se mu vyhýbá, protože ví, že pokud tam zajde, upadne rovnou do komatu a do 747 by ho museli naložit vysokozdvižným vozíkem. Místo toho se prochází po letišti a pokaždé, když si uvědomí, že mu u boku nevisí laptop, křečovitě se chytá za kyčel. Na skutečnost, že většina laptopu je nacpaná do koše na odpadky v prodejně fordů, kde vyložil svou acuru, si nezvyká zrovna rychle. Zatímco čekal, až prodavač přiběhne z banky s jeho pěti litry, použil šroubovák na svém víceúčelovém kapesním nástroji, vydoloval z laptopu harddisk a zbytek zahodil.

Ze stropu v odletové hale visí velké televizory vysílající letištní kanál, což je přehlídka útržků zpráv ještě mučivěji aušusová než normální televizní zprávy, promísená hlášením o počasí a burzovními zprávami. Randymu padnou do očí, aniž by ho to překvapilo, Tajní obdivovatelé v černých kloboucích, uplatňující v ulicích Los Altos svá práva podle druhého dodatku Ústavy, barikádu v Ordu valící se na kameru a policisty vrhající se dovnitř s tasenými zbraněmi. Objeví se Paul Comstock - zastaví se při nástupu do limuzíny, aby něco řekl, a tváří se zdravě a samolibě. Všeobecné pojetí televizních zpráv je, že obraz je všechno a že pokud to platí, znamená celá aféra pro Ordo velké vítězství, protože vypadá jako oběť surových gangsterů. Což Epiphyte nijak nepomůže, protože Ordo je, nebo by mělo být, pouhý náhodný divák. Měl to být soukromý spor mezi Zubařem a Epiphyte a nyní se z něj stává veřejný spor mezi Comstockem a Ordem, což Randyho rozčiluje a mate.

Nastoupí do letadla a pustí se do kaviáru. Normálně ho nejí, ale kaviár v sobě má dekadenci typu bavme se, zatímco hoří Řím, což se mu zrovna teď hodí.

Jak je jeho inťoušským zvykem, Randy si přečte informační karty zastrkané mezi časopisy a pytlíky na zvratky. Jedna z nich velebí fakt, že pasažéři sultánské třídy (jak jsou nazývaní pasažéři první třídy) mohou ze svých sedadel nejenom telefonovat, ale také hovory přijímat. Randy tedy vyťuká číslo satelitního telefonu Douglase MacArthura Shaftoa. Je to australské číslo, nicméně zazvoní kdekoliv na planetě. Na Filipínách je asi tak šest ráno, ale Doug bude vzhůru, a

také telefon zvedne po druhém zazvonění. Randy podle klaksonů a dieselů pozná, že vězí v manilské dopravní zácpě, nejspíš v taxíku.

"Tady Randy. Z letadla," ohlásí se Randy. "Letadla Air Kinakuta."

"Randy! Právě jsme tě viděli v televizi," hlásí Doug.

Randymu minutu trvá, než mu to dojde, poněvadž ke spláchnutí kaviáru z patra použil několik vodek.

"Jo," pokračuje Doug, "když jsem vstával, bylo to na CNN, a viděl jsem tě, jak sedíš na autě a píšeš. Co se děje?"

"Nic! Vůbec nic," odpoví Randy. Říká si, že je to ohromné štěstí. Když ho Doug viděl na CNN, bude z čiré paranoie spíš ochotný podniknout nějaká nesmírně dramatická opatření. Randy si lokne vodky a pokračuje: "Páni, služby v sultánský třídě jsou fakt parádní. Ale jestli budeš na webu hledat Ordo, zjistíš, že ten nesmysl s námi nemá absolutně nic společnýho. Nic."

"To je zajímavý, protože Comstock popírá, že to je tvrdej zákrok proti Ordu," podotkne Doug. Když vietnamští veteráni jako Doug mluví o tom, že úředníci americké vlády něco popírají, mívají ve zvyku používat rozvláčnou ironii, která je asi stejně nenápadná, jako když vám někdo pustí elektrický proud do plomby, ale mnohem zábavnější. Než se Randy ovládne, nateče mu vodka do nosu. "Prý je to jenom obyčejná občanská žaloba," dokončí Doug hebkým tónem raněné nevinnosti.

"Status dodavatele zboží, které vláda nenávidí a bojí se ho, jaký má Ordo, je jenom čirá náhoda," odhaduje Randy.

"Správně."

"Tak to se určitě nejedná o nic jinýho než o naše trable se Zubařem," zabručí Randy.

"O jakých trablech to mluvíš, Randy?"

"Došlo k tomu podle vašeho času uprostřed noci. Určitě tě ráno bude čekat pár zajímavých faxů."

"Tak to bych se na ně měl asi podívat," usoudí Doug Shaftoe.

"Možná se ti ozvu z Kinakuty," navrhne Randy.

"Dobře doleť, Randalle."

"Měj se, Douglasi."

Randy zavěsí telefon a připravuje se upadnout do zaslouženého letadlového komatu. Ale pět minut nato telefon zazvoní. Že telefon zvoní v letadle je natolik dezorientující, že Randy chvíli neví, co má udělat. Když mu konečně dojde, co se děje, musí se poradit s instruktážní kartou, aby přišel na to, jak telefon zvednout.

Když se mu konečně podaří hovor spojit a má u ucha telefon, ozve se hlas: "Tomu říkáte nenápadné? Myslíte si, že jste s Dougem Shaftoem jediní dva lidé na světě, kteří vědí, že pasažéři sultánské třídy můžou přijímat hovory?" Randy si je jistý, že tento hlas ještě nikdy neslyšel. Je to hlas starého muže. Ne utahaný či lámající se věkem, ale ohlazený jako schody do katedrály.

"Ehm, kdo je to?"

"Mám pravdu, když řeknu, že chcete, aby pan Shaftoe někam zatelefonoval a pak vám zavolal zpátky?"

"Kdo je to, prosím?"

"Myslíte si, že je to bezpečnější než jeho satelitní telefon? To je tedy omyl." Mluvčí se před, během a po větách často odmlčuje, jako kdyby trávil hodně času o samotě a má problémy najet na konverzační režim.

"Fajn, víte, kdo jsem a komu jsem volal," prskne Randy. "Takže mě zřejmě sledujete. Soudím, že nepracujete pro Zubaře. Takže zbývá - co? Vláda Spojenejch států? NSA, správně?"

Muž se zasměje. "Hoši z Fort Meade se zpravidla nenamáhají představovat lidem, kterým napíchli linky." Volající má v hlase neamerickou křehkost, takovou severoevropskou. "Ve vašem případě by NSA mohla učinit výjimku, to je pravda - když jsem tam sloužil, velice jsme všichni obdivovali práci vašeho dědečka. Vlastně se jim líbila natolik, že ji ukradli."

"To asi nebyla lichotka."

"Měl byste být miliardář, Randy. Díky bohu nejste."

"Proč to říkáte?"

"Protože pak byste byl velice inteligentní muž, který nemusí v životě činit obtížná rozhodnutí - který nikdy nemusí namáhat mozek. A to je mnohem horší stav než být pitomec."

"Děda pro vás pracoval u NSA?"

"Neměl zájem. Říkal, že má vyšší cíle. A tak zatímco stavěl pořád lepší a lepší počítače, aby vyřešil Harvard-Waterhousův problém prvočinitelů, mí přátelé od NSA ho sledovali a učili se."

"A vy taky."

"Já? To ne, já umím jen celkem slušně zacházet s pájkou. Byl jsem tam, abych sledoval, jak NSA sleduje vašeho dědečka."

"Pro koho? Neříkejte mi to - eruditorum.org?"

"Výborně, Randy."

"Jak vám mám říkat - Root? Pontifex?"

"Pontifex je hezké slovo."

"To je pravda," připustí Randy. "Našel jsem si to, hledal jsem náznaky v etymologii - je to latinský slovo a znamená ‚kněz'."

"Katolíci nazývají papeže ‚pontifex maximus' nebo zkráceně pontifex," souhlasí Pontifex, "ale to slovo používali i pohani k označení svých kněží a Židé pro své rabíny - je tak ekumenické."

"Jenže doslovnej překlad zní ‚stavitel mostů', takže pro šifru je to moc dobrý jméno," podotkne Randy.

"Nebo, jak doufám, pro mne," utrousí Pontifex suše. "Jsem rád, že to tak cítíte, Randy. Mnoho lidí považuje šifru spíš za zeď než za most."

"Ale sakra. Je hezký se s várna sejít po telefonu, Pontifiku."

"Potěšení je vzájemné."
"Poslední dobou jste se na e-mailu moc neozýval."
"Nechtěl jsem vás děsit. Bál jsem se, že kdybych vás dál obtěžoval, myslel byste si, že vás chci obrátit na víru."
"Ale vůbec ne. Mimochodem - lidi, co se vyznaj, vaši šifru považujou za divnou, ale dobrou."
"Když ji jednou pochopíte, není vůbec divná," namítne Pontifex zdvořile.
"No, ehm, co je příčinou tohohle telefonátu? Vaši přátelé mě očividně pořád sledujou pro - koho vlastně?"
"To nevím ani já," přiznává Pontifex. "Ale vím, že se snaží rozluštit Arethusu."
Randy si ani nevzpomíná, že by kdy slovo "Arethusa" pronesl nahlas. Bylo natištěno na obalech štosů ETC štítků, jež prohnal Chesterovou čtečkou. Teď si Randy představuje krabici v dědově starém kufru, označenou Harvard - Waterhousův problém prvočinitelu, s datem z počátku 50. let 20. století. Díky tomu aspoň ví, jaké datum má k Pontifikovi přiřadit. "Pracoval jste pro NSA koncem čtyřicátých a začátkem padesátých let," odhaduje Randy. "Musel jste dělat na Harvestu. Harvest byl legendární superpočítač na luštění šifer, který o tři desetiletí předběhl svou dobu a který postavili inženýři od ETC pracující pro NSA."
"Říkal jsem vám, že se práce vašeho dědečka hodila," podotkne Pontifex.
"Chester poprosil svýho inženýra od ETC v důchodu, aby ty štítky prohnal mašinou," poznamená Randy. "Pomáhal mi přečíst štítky s Arethusou. Uviděl obaly. Je to váš kámoš a zavolal vám."
Pontifex se zasměje. "Naše malá skupinka nemá slovo, ke kterému by se vztahovalo víc vzpomínek, než je Arethusa. Když ho uviděl, málem to s ním praštilo. Volal mi mobilem ze člunu, Randy."
"Proč? Co je na Arethuse tak důležitýho?"
"Strávili jsme deset let života tím, že jsme se tu zatracenou šifru snažili rozlousknout! A nedokázali jsme to!"
"Musela to být vážně otrava," zabručí Randy, "ještě pořád mluvíte rozhořčeně."
"Zlobím se na Comstocka."
"Ne toho -"
"Ne na ministra spravedlnosti Paula Comstocka. Na jeho otce, Earla Comstocka."
"Cože!? Toho chlapa, co ho Doug Shaftoe shodil ze šlepru? Toho z Vietnamu?"
"Ne, ne! Totiž ano. Earl Comstock byl velkou měrou zodpovědný za naši politiku ve Vietnamu. A Doug Shaftoe měl svých patnáct minut slávy, když ho shodil z vleku. Myslím, že to bylo v roce 1979. Ale všechny ty vietnamské nesmysly byly pouze labutí písní jeho skutečné kariéry."
"A ta byla jaká?"
"Earl Comstock, jemuž se váš děda zodpovídal během druhé světové války v Brisbane, byl jedním ze zakladatelů NSA. A byl taky můj šéf od roku 1949 asi do 1960. Byl Arethusou posedlý."
"Proč?"
"Byl přesvědčený, že to je komunistická šifra. Že když ji prolomíme, mohli bychom toho využít k získání nějakých novějších sovětských šifer, s nimiž jsme měli problémy. Bylo to směšné. Ale on tomu věřil - nebo to aspoň tvrdil - a tak jsme si otloukali hlavu o Arethusu celé roky. Silní muži se nervově hroutili. Velice chytří muži docházeli k názoru, že jsou vlastně hlupáci. Nakonec se ukázalo, že to je žert."
"Žert? Jak to myslíte?"
"Prohánělí jsme zachycené zprávy Harvestem sem a tam. Říkávali jsme, že když pracujeme na Arethuse, ve Washingtonu a Baltimoru zhasínají světla. Ještě pořád si pamatuju první skupiny: AADAA FGTAA a tak dále. Ta dvojitá A! O jejich významu byly napsány celé dizertační práce. Nakonec jsme usoudili, že to jsou jenom náhodná písmena. K jejich rozluštění jsme vymysleli celé nové systémy kryptoanalýzy - napsali nové svazky Kryptonomikonu. Údaje byly téměř náhodné. Najít v nich vzorce bylo jako snažit se číst knížku, kterou někdo spálil a její popel smíchal s takovým množstvím betonu, jaký použili na Hooverovu přehradu. A nedostali jsme ani ň. Po deseti letech jsme ji začali používat jako zkušební šifru pro nové rekruty. Tou dobou se NSA rychle rozrůstala, najímali jsme ty nejchytřejší matematické génie z celých Států, a když jsme dostali někoho zvlášť nafoukaného, poslali jsme ho na projekt Arethusa, jen aby pochopil, že není tak chytrý, jak si myslí. Zlomili jsme na tom spoustu dětí. Ale kolem roku 1959 přišlo to děvče - nejchytřejší děcko, jaké jsme kdy viděli - a prolomilo ji."
"Předpokládám, že mi nevoláte jen proto, abyste mě nechal v nejistotě," podotkne Randy. "Co ta holka zjistila?"
"Zjistila, že zachycené zprávy Arethusa vůbec nepředstavují zašifrované zprávy. Jsou to prostě jen výstupy jisté matematické funkce, Riemannovy funkce, která má mnoho využití - a jedno z nich je, že se v některých šifrách používá jako generátor náhodných čísel. Dokázala, že když tuto funkci nastavíte určitým způsobem a jako vstup dodáte konkrétní řadu čísel, vychrlí přesně stejnou sekvenci, jaká byla v těch zprávách. To bylo všechno. A málem to ukončilo Comstockovu kariéru."
"Proč?"
"Částečně kvůli tomu šílenému množství peněz a pracovních sil, které na projekt Arethusa obětoval. Ale hlavně proto, že vstupní řada - základ pro generátor náhodných čísel - bylo jeho jméno. C-O-M-S-T-O-C-K."
"Děláte si srandu."
"Důkaz jsme měli přímo před očima. Z matematického hlediska byl bezchybný. Takže Comstock buď vygeneroval zprávy Arethusa sám a byl dost pitomý, aby jako základ použil svoje jméno - a věřte mi, on byl ten typ - nebo mu někdo provedl náramný kanadský žertík."
"Co z toho podle vás platí?"
"Nikdy nikomu neprozradil, kde ty zprávy získal, takže bylo těžké vytvořit si hypotézu. Já osobně se kloním k teorii o žertu, protože on byl ten typ člověka, jaký své podřízené přímo nutí utahovat si z něj. Ale nakonec na tom nezáleželo. V šestačtyřiceti ho propustili od NSA. Byl typický úředník, válečný veterán, technokrat s vysokým stupněm prověření a

se spoustou vysoce postavených známých. Více méně rovnou přešel do Kennedyho Rady pro národní bezpečnost a zbytek je historie."

"Páni!" pronese Randy dost ohromený. "To byl ale blbec!"

"Opravdu," přitaká Pontifex. "A teď jeho syn - ani nechci začínat o jeho synovi."

Když se Pontifex odmlčí, Randy se zeptá: "A z jakýho důvodu mi teď voláte?"

Pontifex chvíli mlčí, jako by hledal odpověď. Randy o tom však pochybuje. Někdo se ti snaží poslat zprávu. "Asi mě děsí samotná představa, že se další chytří mladí mužové vrhají proti Arethuse. Dokud jsem neobdržel ten telefonát ze člunu na jezeře Washington, myslel jsem, že je celá věc mrtvá a pohřbená."

"Proč vám na tom tolik záleží?"

"Už vás ošidili o celý majetek v počítačových patentech," odpoví Pontifex. "Nebylo by to fér."

"To je teda škoda."

"Navíc - jak jsem říkal - má můj přítel za úkol vás sledovat. Příštích pár měsíců uslyší téměř každé vaše slovo nebo si ho aspoň přečte v hlášeních. Kdybyste vy, Cantrell a ostatní strávili všechen ten čas tlačháním o Arethuse, asi by to neunesl. Příšerné déjá vu. Nesnesitelně kafkovské. Tak to, prosím, nechte plavat."

"Díky za tip."

"Nemáte zač, Randy. A smím vám dát malou radu?"

"To přece Pontifex má."

"Nejdřív varování: Nějakou dobu jsem byl mimo. Nepochytil jsem tu moderní neochotu udělat si vlastní názor."

"Dobře, už jsem připravenej."

"Moje rada: Pokuste se Kryptu vybudovat, jak nejlépe to půjde. Vaši klienti - přinejmenším někteří z nich - jsou v podstatě primitivové. Buď na nich zbohatnete, nebo vás zabijí. Je to jako z poznámek Josepha Campbella."

"Takže mluvíte v podstatě o kolumbijských obchodnících s drogama?"

"Ano, ale také mám na mysli jisté bělochy v oblecích. Na návrat k divošství stačí jediná generace."

"Všem našim klientům poskytujeme nejmodernější šifrovací služby - i těm, co mají kost v nose."

"Výborně! A teď - jakkoliv se nerad loučím na temnou notu - se musím odporoučet."

Randy zavěsí a téměř vzápětí telefon zazvoní znovu.

"Kdo kurva seš?" zeptá se Doug Shaftoe, "volám ti do letadla a ty máš obsazíno."

"Musím ti povědět legrační historku," opáčí Randy, "o chlápkovi, do kterýho jsi jednou vrazil při lyžování. Bohužel to ale musí počkat."

GLORY

Bobby Shaftoe, do pasu nahý, s trupem pomalovaným maskovacími barvami, se širokým nožem v ruce a Coltem .45 zastrčeným za pásek khaki kalhot, se pohybuje džunglí jako chomáč mlhy. Když konečně pořádně uvidí na japonský vojenský nákladňák rámovaný chlupatými, zaneřáděnými kmeny datlových palem, zastaví se. Přes nohu v sandálu se mu vydá rojnice mravenců. Nevšímá si jich.

Má to všechny znaky čůrací přestávky. Z vozu vystoupí dva japonští vojíni a chvíli se radí. Jeden z nich se vydá do džungle. Druhý se opře o blatník a zapálí si cigaretu. Zářící špička opakuje zapadající slunce za ním. Voják v džungli si spustí kalhoty, dřepne si a opře se o strom, aby si ulevil.

V této chvíli jsou Japončíci nesmírně zranitelní. Kontrast mezi jasem zapadajícího slunce a šerem džungle je téměř oslepuje. Sráč je bezmocný a kuřák vypadá utahaně. Bobby Shaftoe si skopne sandály. Vynoří se z džungle na silnici za nákladním vozem, a ačkoliv je celý poštípaný od mravenců, postupuje bos, až se může přikrčit za nárazníkem. Zbraň mu tiše vyjede ze zadní kapsy kalhot. Aniž by spustil z očí nohy kuřáka - viditelné pod vozem - odloupne fólii a připlácne samolepku na zadní desku nákladňáku. Pak, jen aby jim v tom trochu vymáchal čumák, připlácne ještě jednu. Úkol splněn! A máš to, Tódžó!

Chvíli nato je zpátky v pralese a dívá se za odjíždějícím japonským nákladňákem, na němž se nyní skví dvě červeno-modro-bílé samolepky s nápisem: JÁ SE VRÁTÍM! Bobby si poblahopřeje k další úspěšné operaci.

Dlouho po setmění dorazí do hukbalahapského tábora nahoře na sopce. Propracuje se zaminovaným perimetrem a cestou dělá hluk, aby ho hukské hlídky ve tmě omylem nezastřelily. Nemusel se však namáhat. Disciplína šla do háje, všichni jsou opilí a opíjejí se stále víc, protože v rádiu něco zaslechli: MacArthur se vrátil. Generál přistál na Leyte.

Bobby Shaftoe zareaguje tím, že uvaří pořádně silné kafe a začne ho nalévat do radisty Pedra. Když kouzlo kofeinu zapůsobí, Shaftoe popadne blok a špalík tužky a posedmé napíše svůj nápad: JE PRILEZITOST SPOJIT SE S FILAMERICKYMI ELEMENTY V CONCEPCIONU A ZASOBOVAT JE STOP HLASIM SE DOBROVOLNE STOP CEKAM NA INSTRUKCE STOP PODPIS SHAFTOE.

Nechá Pedra zprávu zašifrovat a odeslat. Poté už může jen čekat a modlit se. Ta blbost se samolepkami musí přestat.

Tisíckrát ho to lákalo, aby dezertoval a vydal se do Concepcionu sám. Jenomže i když je v pralese - v bundoku, jak se tady říká kraji, kde lišky či jiná havěť dávají dobrou noc - s bandou hukských bojovníků, neznamená to, že není v dosahu vojenské disciplíny. Dezertéři se pořád věšejí či střílejí, a přestože ve Švédsku byl sám vlastně také zběhem, Bobby Shaftoe věří, že si to zaslouží.

Concepcion je dole v nížině, severně od Manily. Z vysoko položených míst Zambales Mountains je městečko ležící mezi zelenými rýžovými políčky dokonce vidět. Nížiny dosud zcela ovládají Japončíci. Ale až Generál přistane, bude to nejspíš na sever odsud v Lingayenském zálivu, stejně jako to udělali Japončíci, když sem v jedenačtyřicátém vpadli, a pak bude Concepcion ležet přímo na cestě do Manily. A on tam bude potřebovat zvědy.

A opravdu, o pár dní později dorazí rozkaz: SRAZ S TARPONEM NA POINT GREEN 5 LISTOPADU STOP DOPRAVIT VYSILACKU DO CONCEPCIONU STOP CEKAT NA DALSI ROZKAZY STOP.

Tarpon je ponorka, která jim přiváží munici, léky, samolepky JÁ SE VRÁTÍM, kartony amerických cigaret, s kartičkami

JÁ SE VRÁTÍM v každé krabičce, sirky s JÁ SE VRÁTÍM, pivní tácky s JÁ SE VRÁTÍM a kondomy s JÁ SE VRÁTÍM. Shaftoe začal kondomy hromadit, protože ví, že v katolické zemi nepůjdou moc na odbyt. Usoudí, že až najde Glory, bude potřebovat asi tak tunu kondomů na týden.

O tři dny později jsou připravení na setkání s Tarponem na "Point Green", což je jejich kódové označení pro maličkou zátoku na západním pobřeží Luzonu pod horou Pinatubo nedaleko od Subic Bay. Ponorka se objeví kolem půlnoci, má zapnuté elektrické motory, takže nenadělá žádný hluk, a hukové k ní přirazí na gumových člunech a katamaranech a vyloží náklad. Skutečně je tu i vysílačka. A tentokrát nepřišly žádné zatracené samolepky ani sirky. Náklad tvoří munice a několik bojeschopných mužů: nějací filipínsko-američtí výsadkáři přímo z porady s MacArthurovým šéfem zpravodajské služby a několik Američanů - MacArthurovi předsunutí zvědové.

Během příštích několika dní Shaftoe a jeho vybraní hukové přenesou vysílačku přes Zambales. Zastaví se, teprve když podhůří ustoupí nížinným rýžovým polím. Hlavní severojižní silnici z Manily do Lingayenského zálivu mají přímo před sebou.

Po několika dnech šplhání a lelkování se jim podaří naložit vysílačku na káru a zahrabat ji do hnoje. Zapřáhnou do káry ubohého buvola, pronajatého od věrného, leč chudého sedláka, a přes Japončíky ovládanou zemi zamíří ke Concepcionu.

Nyní se ale musejí rozdělit, protože modrooký Shaftoe prostě nemůže cestovat otevřeně. Dva hukové, vydávající se za venkovany, se ujmou káry s hnojem a Shaftoe se vydá napříč krajinou, putuje v noci a přespává v příkopech nebo v domech důvěryhodných amerických sympatizantů.

Těch padesát kilometrů mu zabere půldruhého týdne, ale časem, díky trpělivosti a vytrvalosti, dorazí do Concepcionu a o půlnoci zaklepe na dveře jejich místního kontaktu. Je jím přední místní občan-ředitel jediné místní banky. Pana Calaguu pohled na Američana stojícího u jeho zadních dveří ohromí. To Shaftoovi prozradí, že se něco muselo zvrtnout - kluci s vysílačkou tu měli být už před týdnem. Ředitel mu však potvrdí, že se nikdo neobjevil - třebaže se povídá, že Japončíci nedávno chytili nějaké kluky snažící se propašovat kontraband na káře a na místě je popravili.

A tak Shaftoe uvázne v Concepcionu, aniž by měl možnost přijímat rozkazy či posílat zprávy. Těch mrtvých kluků je mu líto, ale jistým způsobem to pro něj nakonec není tak zlé. Do Concepcionu chtěl pouze proto, že odsud pochází rodina Altamirových. Polovina místních sedláků je nějak spřízněná s Glory.

Shaftoe vnikne do Calaguových stájí a usadí se tam. Kdyby požádal, uložili by ho ve volné ložnici, ale on prohlásí, že stáje jsou bezpečnější - když ho chytí, Calaguové aspoň můžou tvrdit, že o ničem nevědí. Den dva nabírá síly na hromadě slámy a pak začne zjišťovat něco o Altamirových. Nemůže se po okolí vyptávat sám, ale Calaguové znají každého ve městě a dobře vědí, komu se dá věřit. Poptají se a během několika dní Shaftoe obdrží informace.

Pan Calagua mu to nad skleničkou bourbonu ve své pracovně vysvětlí. Sužován výčitkami svědomí, že jeho čestný host spí na hromadě slámy v kůlně, ho neustále nalévá bourbonem, což Bobbymu Shaftoovi vyhovuje.

"Některé informace jsou spolehlivé, jiné jsou - ehm - přitažené za vlasy," začne pan Calagua. "Toto je ta spolehlivá část. Za prvé, všechny vaše domněnky byly správné. Když se Japonci zmocnili Manily, mnoho členů rodiny Altamirů se vrátilo sem k příbuzným. Mysleli si, že to bude bezpečnější."

"Chcete mi říct, že Glory je tady?"

"Ne," odvětí pan Calagua smutně, "není tady. Ale rozhodně tu byla 13. září 1942."

"Jak to víte?"

"Protože ten den porodila chlapečka - rodný list je zanesený do městské matriky. Douglas MacArthur Shaftoe."

"Kurva doprdele," pronese procítěně Shaftoe. V duchu rychle počítá.

"Mnoho Altamirů, kteří sem uprchli, se mezitím vrátilo do města - údajně aby získalo práci. Ale někteří slouží jako oči a uši pro hnutí odporu."

"Věděl jsem, že udělají správnou věc," zabručí Shaftoe.

Pan Calagua se opatrně usměje. "Manila je plná lidí, kteří se vydávají za oči a uši hnutí odporu. Být očima a ušima je snadné, těžší je být pěstmi. Ale někteří z Altamirů taky bojují - odešli do hor, aby se připojili k hukům."

"Do kterých hor? V Zambales jsem na nikoho z nich nenarazil."

"Jižně od Manily a Laguny de Bay je mnoho sopek a hustá džungle. Tam bojují někteří členové Gloryiny rodiny."

"A je tam i Glory? A chlapec? Nebo jsou ve městě?"

Pan Calagua je nervózní. "Tato část by mohla být přitažená za vlasy. Glory je prý slavná hrdinka boje proti Japončíkům."

"Chcete mi říct, že je mrtvá? Jestli je mrtvá, tak mi to řekněte."

"Ne, nemám žádnou informaci, že je mrtvá. Ale je hrdinka. To je jisté."

Příštího dne se Bobbymu Shaftoovi vrátí malárie a na další týden ho upoutá na lůžko. Calaguové ho přenesou do domu a přivedou mu městského doktora. Je to stejný doktor, který přede dvěma roky porodil Douglase MacArthura Shaftoa.

Když se Bobby Shaftoe cítí o něco lépe, vyrazí na jih. Dostat se na severní předměstí Manily mu trvá tři týdny, protože si naskočí na vlak nebo nákladák nebo se uprostřed noci brodí přes rýžová políčka. Dva japonské vojáky zabije potichu a tři při přestřelce na křižovatce. Pokaždé pak musí na pár dní zalézt, aby se vyhnul zajetí. Do Manily však dorazí.

Do centra města nemůže - kromě toho, že by to bylo vážně hloupé, by ho to zpomalilo. Raději město obejde a využije úspěšné sítě hnutí odporu. Předávají si ho z jedné barangaje do druhé kolem celé Manily, dokud nedorazí do pobřežní nížiny mezi Lagunou de Bay a Manilským zálivem. Odsud už na jih pokračuje jen několik mil rýžových polí a dál už je sopečné pohoří, kde si Altamirové dělají jméno jako partyzáni. Během své cesty o nich slyší tisíc historek. Většina z nich je nepochybně smyšlená - lidé mu vyprávějí, co očividně chce slyšet. Avšak několikrát zaslechne něco, co zní

jako skutečná informace o Glory.

Prý má zdravého synka, jenž bydlí v bytě v manilské čtvrti Malate, kde se o něj stará velká rodina, zatímco jeho matka slouží ve válce.

Prý využívá své ošetřovatelské znalosti a funguje jako jakási Florence Nightingaleová mezi nuky.

Prý dělá kurýra pro filipínsko-americké síly a v odvaze při překračování japonských kontrolních stanovišť a doručování tajných zpráv a dalšího kontrabandu se jí nikdo nevyrovná.

Poslední část Shaftoovi nedává moc smysl. Je teda ošetřovatelka, nebo kurýr? Možná si ji pletou s někým jiným. Nebo je možná obojí - možná přes kontroly pašuje léky.

Čím dál na jih se dostává, tím víc se dozvídá. Neustále se objevují stejné příběhy a liší se jen v malých podrobnostech. Narazí na půl tuctu lidí, kteří si jsou naprosto jistí, že Glory je na jihu a dělá kurýra brigádě hukských partyzánů v horách nad Calambou.

Vánoce stráví v rybářské chýši na březích velké Laguny de Bay. Je tu spousta moskytů. Složí ho další záchvat malárie. Několik týdnů se zmítá v horečnatých snech a zdají se mu bizarní, ošklivé sny o Glory.

Konečně se uzdraví natolik, aby mohl pokračovat v cestě, a stopne si člun do pobřežního města Calamby. Pohled na černé sopky tyčící se nad městem ho potěší. Vypadají hezky chladně a připomínají mu staré shaftoovské území. Podle rodinné tradice, první Shaftoové v Americe pracovali jako smluvní dělníci na tabákových a bavlníkových polích, a jak se hrbili v horku nad zemí, toužebně vzhlíželi k chladným horám v dálce. Jakmile smlouva vypršela, odešli a zamířili do těch kopců. Hory Luzonu Shaftoa lákají stejným způsobem - pryč od malárií zamořené nížiny nahoru ke Glory. Dorazil téměř na konec cesty.

Jenže uvízne v Calambě a musí se ukrývat v přístřešku na čluny, poněvadž se tu kvůli nějakému přesunu začnou shromažďovat japonské letecké síly. Hukové v horách jim dávají zabrat a Japončíci začínají šílet a jsou stále krutější.

Vůdce místních huků konečně pošle emisara, aby si vyposlechl Shaftoův příběh. Po emisarově odchodu uběhne několik dní, než se filipínsko-americký poručík konečně vrátí se dvěma dobrými zprávami: Američané přistáli v Lingayenském zálivu a Glory je naživu a spolupracuje s huky jen o několik mil dál.

"Pomoz mi dostat se z města," prosí Shaftoe. "Odvez mě přes lagunu a vysaď v polích, dál už půjdu sám."

"A kam?" ptá se poručík, hrající si na hloupého.

"Do hor! Chci se připojit k těm hukům!"

"Zabijou tě. Země je zaminovaná. Hukové jsou nesmírně opatrní."

"Ale -"

"Proč nejdeš na opačnou stranu?" zeptá se poručík. "Vrať do Manily."

"Co bych dělal v Manile?"

"Je tam tvůj syn. A tam tě potřebují. V Manile brzy dojde k velké bitvě."

"Fajn," prohlásí Shaftoe, "půjdu do Manily. Ale nejdřív chci vidět Glory."

"Aha," řekne poručík, jako kdyby se mu konečně rozsvítilo. "Říkáš, že chceš vidět Glory."

"Já to jenom neříkám. Já chci vidět Glory."

Poručík vydechne oblak cigaretového dýmu a zavrtí hlavou. "Nechceš," prohlásí rozhodně.

"Cože?"

"Ty nechceš vidět Glory."

"Jak to můžeš říct? Copak ses, kurva, zbláznil?"

Poručík nasadí kamenný výraz. "Tak dobře, trochu se poptám," slíbí nakonec. "Třeba tě sem Glory přijde navštívit."

"To je šílený. Je to moc nebezpečný."

Poručík se zasměje. "Ne, ty nerozumíš," prohlásí. "Jsi běloch v provinčním filipínském městě okupovaném hladovějícími, zuřícími Japončíky. Venku se nesmíš ani ukázat. Nesmíš. Glory se, na druhou stranu, může volně pohybovat."

"Chceš říct, že skoro na každým rohu všechny kontrolujou."

"Glory obtěžovat nebudou."

"Copak Japonci nikdy - však víš. Neobtěžujou ženy?"

"Aha. Bojíš se, že Glory znásilní." Poručík znovu natáhne cigarétovy kouř do plic. "Můžu tě ujistit, že to se nestane." Vstane, protože ho hovor přestal bavit. "Počkej tady," přikáže. "Sbírej síly pro bitvu v Manile."

Odejde a Shaftoe je ještě rozčilenější než předtím.

O dva dny později majitel kůlny, který téměř nemluví anglicky, Shaftoa probudí ještě před svítáním. Dá mu znamení, ať nastoupí do malého člunu, převeze ho přes lagunu a pak půl míle podél pobřeží k písečné kose. Na druhé straně velké laguny právě vychází slunce a ozařuje obrovské kumuly. Jako by na obloze, rozdělené velkými lichoběžníky kondenzačních stop za americkými letadly na ranní hlídce, vybuchl největší sklad paliv na světě.

Glory se prochází po písečné kose. Shaftoe jí nevidí do tváře, protože ji má zahalenou hedvábným šátkem, ale její postavu by poznal kdekoliv. Přechází sem a tam a kolem bosých nohou jí šplouchá teplá voda. V červánkovém světle je vážně nádherná - obrací se k Shaftoovi zády, aby si toho pohledu užil. Je to koketa. Shaftoovi jeho klacek okamžitě reaguje. Poplácá si zadní kapsu a ujistí se, že je dobře vybavený kondomy JÁ SE VRÁTÍM. Bude to ošidné, dělat to s Glory na písečné kose s tím starým tatíkem ve člunu, ale třeba by mu mohl zaplatit, aby si hodinku procvičoval veslování.

Chlapík se neustále ohlíží přes rameno a odhaduje vzdálenost ke kose. Když jsou co by kamenem dohodil, posadí se a vytáhne vesla do člunu. Urazí ještě několik yardů a zastaví se.

"Co to děláš?" zeptá se Shaftoe a pak si povzdechne. "Chceš peníze?" Zamne si palec a ukazováček. "Co? Tohle?"

Ale chlapík mu jen civí do obličeje se stejně tvrdým a kamenným výrazem, jaký Shaftoe vídal na bojištích po celém

světě. Počká, až Shaftoe zavře zobák, pak nakloní hlavu a trhne jí směrem ke Glory.

Shaftoe k ní vzhlédne ve chvíli, kdy se k němu Glory obrátí, zvedne pahýl ruky, odmotá ze sebe dlouhé pruhy látky jako z mumie a strhne si šátek z obličeje.

Nebo z toho, co bývalo obličejem. Teď je to jen přední část lebky.

Bobby Shaftoe se zhluboka nadechne a zaječí tak, že je ho pravděpodobně slyšet až v Manile.

Veslař se polekaně obrátí k městu, postaví se a zakryje Shaftoovi výhled ve chvíli, kdy se nadechuje. Veslař má v ruce jedno z vesel. Shaftoe právě znovu zaječí, když ho veslo zasáhne z boku do hlavy.

HLAVNÍ LOŽISKO

Slunce provedlo dlouhé, klouzavé přistání natvrdo za Malajským poloostrovem o pár set kilometrů dál na západ, puklo a vychrlilo své termonukleární palivo přes polovinu obzoru, čímž vznikla stěna lososových a fuchsiových mraků, které prorazily díru do skořápky atmosféry a vyvalily se do vesmíru. Hora, v níž je Krypta, vypadá na tomto pozadí jen jako černý střep. Randyho rozčílilo, že kvůli zapadajícímu slunci pořádné nevidí na stavbu. Nyní už se rána v tropickém pralese téměř zacelila nebo aspoň holé bláto barvy rtěnky pokrylo jakési zelenisko. V proměnlivém světle rtuťových výbojek u vchodu dosud září několik kontejnerů GOTO ENGINEERING, ale většina z nich byla buď přesunuta dovnitř Krypty, nebo byla odvezena zpátky do Japonska. Randy na kroutící se silnici rozeznává čelní světla jednoho z Gotových nákladáků velkých jako dům, pravděpodobně naplněného sutinami z dalšího sultánova polderového projektu.

Randymu, jenž sedí v nose letadla, stačí podívat se z okénka, aby viděl, že přistávají na nové ranveji postavené právě na takové výplni. Budovy ve městě po obou stranách letadla jsou jako šmouhy modrozeleného světla a v nich jsou zamrzlé maličké černé lidské postavičky: muž, jenž si ramenem přidržuje telefon u ucha, žena v sukni držící si na prsou hromádku knih, ale myslící na něco úplně jiného. Jak se nos letadla zvedá pro přistání, za okénky je vidět jen indigová prázdnota, a pak už se Randy dívá na zešeřelé Suluské moře, kde se do přístavu z každodenní rybářské výpravy vracejí badjaoské čluny s lehkým oplachtěním, ověšené vykuchanými rejnoky a s čerstvými žraločími ploutvemi vlajícími jako plachty. Nedávno mu to připadalo neuvěřitelně exotické, ale dnes se tu cítí víc doma, než se kdy cítil v Kalifornii.

Pro pasažéry sultánské třídy se vše odehrává jako ve filmu přetáčeném rychloposuvem. Letadlo přistane, překrásná žena vám podá kabát a jste venku. Letadla používaná asijskými aerolinkami musí mít v ocase zvláštní skluzy, kudy se v den svých osmadvacátých narozenin letušky vystřelují do stratosféry. Na pasažéry sultánské třídy obvykle někdo čeká. Tentokrát je to John Cantrell, stále s culíkem, avšak čerstvě oholený. Horko nakonec pronikne na kůži každému. Dokonce si začal holit i šíji, což je dobrý trik, jak se zbavit několika kalorií tepla. Cantrell Randyho přivítá s neohrabaným manévrem, kdy mu potřásá pravicí a zároveň ho druhou rukou rychle obejme, přičemž ho prohledá kvůli zbraním.

"Rád tě vidím, Johne," poznamená Randy.

"Já tebe taky, Randy," praví John a oba plaše odvrátí zraky.

"Kdo je kde?"

"My dva jsme tady na letišti. Avi se prozatím ubytoval v hotelu v centru San Františka."

"Prima. Nebylo by, myslím, bezpečný, kdyby v tom domě zůstal sám."

Cantrell se zatváří dopáleně. "Z nějakýho konkrétního důvodu? Vyhrožoval někdo?"

"Nikdo, pokud vím. Ale je těžký ignorovat vysokej počet mlhavě děsivejch lidí, který jsou do toho zapletený."

"Avi je v pořádku. Beryl se vrací do Friska z Amsterodamu - vlastně už tam nejspíš je."

"Slyšel jsem, že byla v Evropě. Proč?"

"Probíhá tam taková divná vládní krize. Povím ti to později."

"Kdeje Eb?"

"Eb je už týden zalezlej se svým týmem v Kryptě a provádí mohutnej útok, něco jako v den D, na dokončení biometrickýho identifikačního systému. Nechceme ho rušit. Tom pendluje sem a tam mezi svým domem a Kryptou a dělá různý zátěžový testy interní sítě Krypty. Zkouší hranice spolehlivosti. Tam právě jdeme."

"Na hranici spolehlivosti?"

"Ne! Promiň. K němu domů." Cantrell potřese hlavou. "Je to... no. Není to dům, jakej bych si postavil já."

"Už se nemůžu dočkat, až ho uvidím."

"Nechává se tou svou paranoiou trochu moc unášet."

"Hele, když už o tom mluvíme..." Randy se zastaví. Už chce Cantrellovi vyprávět o Pontifikovi, ale jsou velmi blízko stánku halal Dunkin' Donuts a lidé se po nich dívají. Nedá se poznat, kdo by mohl poslouchat. "Povím ti to později."

Cantrell se zatváří zmateně a pak se zakření. "To bylo dobrý."

"Máme auto?"

"Půjčil jsem si Tomovo. Jeho humvee. Ne ten pohodlnej model pro civily. Skutečnej vojenskej."

"No paráda," povzdechne si Randy. "A dodávají je aspoň s velkým kulometem vzadu?"

"Kouknul jsem se - rozhodně by v Kinakutě dostal na něco takovýho licenci - ale jeho žena prohlásila, že v jejím bydlišti žádný těžký zbraně nebudou."

"A co ty? Kde si stojíš ve věci zbraní?"

"Já je vlastním a vím, jak je používat, jak určitě sám dobře víš," odvětí Cantrell.

Proplétají se ulicí zúženou duty-free krámy, vlastně je to spíš duty-free nákupní středisko. Randy si neumí představit, kdo by mohl kupovat ty velké láhve alkoholu a drahé opasky. Jaký mírně orgiastický životní styl vyžaduje nákup takového zboží?

Během takto strávené doby se Cantrell zjevně rozhodl, že si Randyho otázka zaslouží důkladnější odpověď. "Ale čím víc s nima cvičím, tím víc mě děsí. Nebo možná deprimujou."

"Jak to myslíš?" Toto je Randy v nezvyklém psychoterapeutickém režimu, kdy Cantrella podněcuje, aby vyjádřil své pocity. Pro Johna Cantrella to musel být podivný den, a bezpochyby má pocity, které je třeba zpracovat.

"Když takovou zbraň držíš v ruce, čistíš hlaveň a strkáš náboje do zásobníků, ukáže ti to, jak zoufalej krok to ve skutečnosti je. Chci říct, že když věci dojdou do bodu, kdy začneme střílet na lidi a obráceně, pak jsme všecko totálně zvorali. Takže nakonec to jen posílí mý odhodlání zajistit, abychom se bez nich obešli."

"A proto je tu Krypta?" zeptá se Randy.

"Moje účast na budování Krypty je nejspíš přímej důsledek několika hodně zlejch snů, který jsem o zbraních měl."

Takhle si promluvit je ohromně zdravé, ale zároveň je to zlověstný odklon od jejich obvyklého tvrdého, technického modu. Přemítají nad tím, zda jim vůbec stojí za to se do celé věci zaplétat. Nonšalantní jistota je rozhodně lepší.

"A co ti Tajní obdivovatelé, co se poflakují před Ordem?" zeptá se Randy.

"Co s nima? Ptáš se mě na jejich mentální stav?"

"Jo. O tom tady mluvíme. O mentálním stavu."

Cantrell pokrčí rameny. "Nevím, kdo to konkrétně je. Hádám, že mezi nima bude pár doopravdy děsivejch fanatiků. Jinak je asi třetina příliš mladá a nedospělá, aby pochopila, co se děje. Pro ně je to akorát žertík. Zbývajícím dvěma třetinám se nejspíš hodně potěj dlaně."

"Vypadali, jako kdyby se usilovně snažili udržet veselou fasádu."

"Nejspíš byli rádi, že se odtamtud dostali, a pak si šli sednout někam do chládku a stínu a dali si pivo. Každopádně mi spousta z nich od tý doby posílá e-maily ohledně Krypty."

"Předpokládám a doufám, že to míníš jako alternativu k násilnýmu odporu vůči vládě Spojenejch států."

"Správně. Jasně. Chci říct, že to se z Krypty stává, ne?"

Otázka Randymu připadá poněkud plačtivá. "Jasně," přitaká a říká si, proč se v této věci cítí mnohem jistěji než John Cantrell, než si vzpomene, že nemá co ztratit.

Naposledy se nadechne uměle ochlazeného vzduchu, zadrží ho v plicích a vyjde do večerního vedra. Naučil se s tímto klimatem žít. Nedá se s ním bojovat. Před halou vrčí hráz černých mercedesů čekajících na pasažéry ze sultánské a vezírské třídy. V Kinakutě vystupuje jen velmi málo cestujících z třídy wallahů, poněvadž většina z nich tu jen přestupuje na letadla do Indie. Proto je Kinakuta místem, kde všechno dokonale funguje. Randy s Johnem dvacet vteřin nato nastoupí do humvee a o dalších dvacet vteřin později se už řítí rychlostí sto dvacet kilometrů za hodinu dlouhým tunelem strašidelně modrozeleného dálničního světla.

"Předpokládáme, že humvee není napíchnutý," poznamená Cantrell, "takže jestli sis něco nechával pro sebe, můžeš klidně mluvit."

Randy do bloku napíše: Nic takovýho nepředpokládejme, a blok ukáže Cantrellovi. Ten nepatrně zvedne obočí, ale pochopitelně ho to nijak zvlášť nepřekvapí - celý život strávil v přítomnosti lidí snažících se navzájem překonat v paranoie. Randy napíše: Sleduje nás byv. ag. NSA, dnes soukr. očko. Pak dodá: Asi dělá pro 1 nebo víc klientů Krypty.

Jak to víš? vysloví Cantrell jen rty.

Randy si povzdechne a napíše: Kontaktoval mě čaroděj.

Zatímco se John propracovává kolem menší nehody v levém pruhu, připíše: Mysli na to jako povinnou péči v podsvětním stylu.

Cantrell nahlas řekne: "Tom si dal spoustu práce, aby se ujistil, že dům nebude sledovanej. Postavil si ho, nebo si ho nechal postavit, od samejch základů." Odbočí na sjezd a vrhne se do džungle.

"Fajn. Mužem si promluvit tam," praví Randy a napíše: Vzpomeň si na novou US ambasádu v Moskvě - KGB do betonu přimíchala štěnice - museli ji zbourat.

Cantrell popadne blok a naslepo píše na palubní desce, zatímco s humvee manévruje po klikatící se silnici vedoucí vzhůru do pralesa. O čem chceš mluvit, že je to tak tajný? O Arethuse? Pros. napiš seznam.

Randy: 1. Žaloba + jestli může Epiphyte dál existovat. 2. Ten špeh z NSA a čaroděj existujou. 3. Možná Arethusa.

Cantrell se zazubí a napíše: Mám dobrý zprávy re: Tombstone /.

"/" v tomto kontextu je unixový výraz pro administrátora, což je v případě Tombstone synonymum pro harddisk, který se Randy pokoušel vymazat. Randy skepticky zvedne obočí a Cantrell se usměje, kývne a přejede si palcem přes krk.

Chez Howard je betonová stavba s plochou střechou, jež z jistých úhlů vypadá úplně stejně jako velká odvodňovací trubka zasazená svisle do hromady cementu na kopci na úpatí vysokých hor. Z jednoho takového úhlu začne být dům vidět asi deset minut předtím, než k němu dojedou, protože silnice musí udělat několik serpentin po širokém svahu onoho kopce, který je kvůli vytrvalému odvodňování celý rozrytý a rozdrobený. I když tu neprší, na listech se sráží vlhkost přinášená větry z jižních moří a neustále tu kape voda. Déšť a rostlinný život znamenají prudkou a hladovou erozi, což Randyho poněkud znepokojuje vzhledem ke všem těm okolním horám, protože hory mohou v takovém prostředí existovat pouze tehdy, když spodní tektonické síly zdvihají skály do vzduchu tak rychle, že by vám z toho zalehly uši. Jelikož však právě přišel o dům při zemětřesení, má přirozeně sklon ke konzervativnímu názoru.

Cantrell kreslí složitý diagram, a dokonce zpomalí, téměř zastaví, aby mohl kreslit. Začíná vysokým obdélníkem. V něm je stejně velký rovnoběžník, jen dole trochu protažený a s kolečkem po jedné straně uprostřed. Randy si uvědomí, že se v perspektivě dívá na pootevřené dveře a kolečko je klika. OCELOVÝ RÁM, píše Cantrell, dutý kov je vodivý. Rychle se kroutící klikyháky ukazují na zdi okolo a podlahu dole. Tam, kde svislice dveří končí v podlaze, načrtne Cantrell malé, v perspektivě zkrácené kroužky. Díry v podlaze. Poté obkrouží celé dveře, přičemž čára začíná u jednoho z kroužků, vyšplhá se po jedné straně, přes vršek a zase dolů, kde projde druhou dírou v podlaze a poté vodorovně pode dveřmi, načež skončí v první díře a kruh se uzavře. Cantrell to celé několikrát zopakuje, načež udělá spoustu ledabylých kroužků, až je celá kresba obklopená jakýmsi protaženým tornádem. Smyčky tenkého drátu. Nakonec nakreslí dvě čáry

vedoucí od této obrovské cívky a spojí je se sendvičem tvořeným dlouhými a krátkými vodorovnými čarami, v nichž Randy rozpozná symbol pro baterii. Kresbu dokončí velká šipka energicky načmáraná středem dveří jako létající dobývací beran a označená B, což znamená magnetické pole. Rám dveří do počítačové místnosti Orda.

"Páni," vydechne Randy. Cantrell nakreslil obyčejný, klasický elektromagnet, jaký mladý Randy vyráběl tak, že navinul drát kolem hřebíku a zapojil ho do ploché baterie. Až na to, že tento elektromagnet je navinutý zvenčí kolem rámu dveří a - hádá Randy - ukrytý ve zdech a pod podlahou, takže se o něm nikdo nedozví, pokud budovu nerozebere. Magnetická pole jsou ukazatelem moderního světa, s jejich pomocí se na diskety zapisují bity či se vymazávají. Čtecí a zapisovací hlavičky na harddisku Tombstone jsou přesně stejné, jen o hodně menší. Pokud by byly velké jako hrot plnicího pera, potom to, co tu Cantrell nakreslil, je jako požární hadice, z níž chlístá čínská tuš. Na disketovou mechaniku o pár metrů dál by to pravděpodobně nemělo žádný vliv, ale cokoliv, co těmi dveřmi skutečně projde, bude dokonale vymazáno. S výstřelem pulzního děla zvenčí budovy (který zničil každý čip v dostřelu) a tímhle bazmekem kolem dveří (jenž smaže každý bit na každé disketě) musel být útok na Ordo pro toho, kdo jej zorganizoval - Andrewa Loeba nebo (podle Tajných obdivovatelů) pochmurné federální síly ministra spravedlnosti Comstocka, využívající Andyho jako svůj nástroj - jen zbytečnou námahou. Přes ty dveře by se nedotčená dostala pouze informace uložená na CD-ROM nebo na jiném nemagnetickém médiu, a v Tombstone nic takového nebylo.

Konečně se dostali na vrcholek kopce, který Tom Howard vyholil až na podložní skálu jako jakousi mnišskou tonzuru. Ne proto, že by nenáviděl živé tvory, třebaže k nim nejspíš žádnou zvláštní náklonnost nechová, nýbrž aby zadržel erozní síly a vytvořil obranné předpolí, na němž by pohyb neuvěřitelně jedovatých hadů, brouků velkých jako veverka, oportunistických nižších primátů a ničemných vyšších primátů snadno zachytila sada videokamer, jež zabudoval do malých výklenků a škvír ve zdech. Takhle zblízka dům kupodivu nepůsobí dojmem přísné tvrze, jako na první pohled. Není to jen jedna roura, nýbrž několik rour různého průměru a délky, jako stébla bambusu. Je tu slušný počet oken, zvláště na severní straně, odkud je výhled na svah, po němž John s Ranclym právě přijeli, a na půlměsíčitou pláž pod ním. Okna jsou zasazená hluboko do zdí, jednak aby byla chráněna před téměř vodorovnými paprsky slunce, a také proto, že každé má zatahovatelnou ocelovou okenici ukrytou ve zdi, jež se dá přes okno spustit. Dům je v pořádku a Randyho napadne, jestli bude Tom Howard ochotný převést ho na Zubaře, zastavit svou obrovskou sbírku nábytku od Gomera Bolstrooda a přestěhovat rodinu do přeplněného činžáku, jen aby si podržel kontrolu nad Epiphyte Corporation. Ale snad to nebude nutné.

John s Randym vystoupí z humvee do hluku střelby. Z nedaleké mezery vysekané v džungli září umělé světlo. Vlhkost a mračna hmyzu tady světlo mění v pevnou, hmatatelnou věc. John Cantrell vede Randyho přes dokonale sterilní parkoviště do chráněného a oploceného tunelu vyrvaného černé vegetaci. Pod nohama mají nějakou černou umělohmotnou mřížku, jež zabraňuje, aby se jalová hlína změnila v lepivou past. Ujdou tunelem dvacet, třicet kroků, než se před nimi objeví nesmírně dlouhá a úzká mýtina: zdroj světla. Na jejím druhém konci se země prudce zvedá jako jakási berma, podle Randyho částečně přírodní a částečně zvýšená hlínou vyhrabanou ze základů domu. Na stojanu jsou upevněné dva velké papírové terče ve tvaru lidských siluet. Na bližším konci si dva muži s chrániči uší staženými kolem krku prohlížejí zbraň. Jedním z nich je Tom Howard. Randy je ohromen, ale nijak zvlášť překvapen tím, že druhý muž je Douglas MacArthur Shaftoe, očividně právě dorazivší z Manily. Zbraň vypadá přesně jako model, který včera v Los Altos mělo několik členů skupiny s černými klobouky a šátky na nosech: dlouhá hlaveň se srpkovitě zahnutým zásobníkem po straně a velmi jednoduchou pažbou z několika spojených kovových trubek.

Doug právě cosi vysvětluje, a není ten typ, jenž přeruší proud myšlenek a může se přerazit, aby se pozdravil s Randym jen proto, že právě přeletěl Tichý oceán. "Otce jsem nikdy nepoznal," vysvětluje, "ale mí filipínští strejdové mi vyprávěli historky, který vyprávíval on. Na Guadalcanalu mariňáci pořád ještě používali spriengfieldky z roku tři, takže čtyři desetiletí starý - když se objevila puška M-1. Každej si vzal jednu pušku, hodil ji do vody, vyválel ji v písku a dělal s ní bůhví co - ale nic, co by nebylo obvyklý pro mariňáka v normální bojový situaci - a pak z ní zkoušel střílet. Zjistili, že spriengfieldky pořád fungujou a M-1 ne. Tak se drželi springfieldek. Podle mě by se podobná zkouška hodila, pokud chceš skutečně navrhnout povstaleckou zbraň, jak říkáš. Dobrej večír, Randy."

"Dougu, jak se vede?"

"Jsem v pořádku, děkuju!" Doug je jedním z těch lidí, kteří si vždycky vykládají "jak se vede" jako skutečnou žádost o informaci, nejen jako prázdnou formalitu, a vždycky je zřejmě dojme, že se o ně někdo zajímá. "Tady pan Howard tvrdí, že když jsi seděl na tom autě a psal, dělal jsi ve skutečnosti něco chytrýho. A nebezpečnýho. Aspoň z právnickýho hlediska."

"Tys to sledoval?" obrátí se Randy na Toma.

"Viděl jsem, jak Kryptou lítají packety, a později jsem tě zahlídl v televizi. Dal jsem si dvě a dvě dohromady," vysvětluje Tom. "Dobrá práce, Randy." Popojde blíž a potřese Randymu rukou. To je podle měřítek Toma Howarda téměř trapný citový výlev.

"To, co jsem tam dělal, nejspíš nebylo k ničemu," zabručí Randy. "Jestli je disk z Tombstone smazanej, tak ho smazala ta cívka ve dveřích, a ne to, co jsem udělal."

"Každopádně si zasloužíš uznání, což se ti tady tvůj přítel snaží říct," ucedí Doug, jehož Randyho tupost poněkud naštvala.

"Měl bych ti nabídnout něco k pití a nechat tě odpočinout a všechno to ostatní," poznamená Tom dívaje se k domu, "ale na druhou stranu, Doug říkal, že jsi letěl sultánskou třídou."

"Promluvme si tady," souhlasí Randy. "Ale jednu věc bys mi vlastně mohl dát."

"Co?" zeptá se Tom.

Randy vytáhne z kapsy malý odpojený harddisk, z něhož visí ploché kabely, a podrží ho na světle. "Laptop a šroubovák."

"Jasně," odvětí Tom a zmizí v tunelu. Doug mezitím začne rozebírat zbraň, jako by chtěl jen zaměstnat ruce. Sundává jednu součástku za druhou a zvědavě si je prohlíží.

"Co si myslíš o zbrani PRUS?" otáže se Cantrell.

"Už si nemyslím, že je to taková pitomost, jako když jsem o ní slyšel prvně," připustí Doug, "ale jestli si tvůj přítel Avi myslí, že lidi si dokážou vyrábět drážkovaný hlavně na koleně ve sklepě, aby se bránili před etnickejma čistkama, tak by se měl znovu zamyslet."

"Drážkovaný hlavně jsou těžký," přidá se Cantrell. "Nedá se to nijak obejít. Musejí se nadělat zásoby a propašovat. Ale jde o to, že každej, kdo si stáhne PRUS a kdo má přístup k nějakýmu základnímu soustruhu, by si mohl dodělat zbytek zbraně."

"Budu si s tebou jednou muset sednout a vysvětlit ti všechno to ostatní, co je na tom nápadu špatně," usoudí Doug.

Randy změní téma. "Jak se má Amy?"

Doug zvedne hlavu a pozorně si Randyho prohlédne. "Chceš můj názor? Podle mě je osamělá a potřebuje spolehlivou oporu a společnost."

Když teď Doug ztratil veškeré sympatie Randyho i Johna, střelnice na chvíli úplně ztichne, což Dougovi pravděpodobně vyhovuje. Přichází Tom s laptopem v jedné a několika modrými PET láhvemi s vodou, ještě zabalenými v igelitu, z něhož již kape vysrážená voda, v druhé.

"Mám pořad jednání," ohlásí Cantrell a zvedne blok.

"Páni! Vy hoši ale jste zorganizovaní," poznamená Tom.

"První položka: Žaloba a jestli Epiphyte může dál existovat."

Randy položí laptop na stůl, na němž Doug poklízí pušku PRUS, a začne vyndávat šroubky. "Asi o tý žalobě víte a důsledky vám došly taky," ujme se slova. "Pokud Zubař dokáže, že Doug objevil vrak při práci, kterou dělal pro nás, a jestli je hodnota toho vraku ve srovnání s cenou společnosti dost vysoká, pak nás Zubař vlastní a prakticky mu patří i Krypta."

"Prr! Počkej chvilku. Kryptu vlastní sultán," namítne Tom. "Jestli Zubař ovládne Epiphyte, dostane jenom smlouvu na jistý technický služby v Kryptě."

Randy cítí, že se na něj všichni dívají. Otáčí šroubky a odmítá s tím souhlasit.

"Leda by tu bylo něco, co mi nedochází," dodá Tom.

"Asi jsem jenom paranoidní, a tak nějak předpokládám, že Zubař spolupracuje se složkama americký vlády, který jsou proti soukromí a proti šifrám," zabručí Randy.

"Jinými slovy, klika ministra spravedlnosti Comstocka," doplní Tom.

"Jo. I když jsem nikdy neviděl žádnej důkaz. Ale po tom útoku na Ordo to všichni zřejmě předpokládají. Pokud je to tak a Zubař skončí jako poskytovatel technickejch služeb pro Kryptu, pak je Krypta ohrožená. Musíme v tom případě předpokládat, že Comstock má uvnitř člověka."

"Nejenom Comstock," podotkne Cantrell.

"Fajn, tak americká vláda."

"Nejen americká vláda," nedá se Cantrell. "Černá komora."

"Co tím sakra myslíš?" zeptá se Doug.

"Před pár týdnama proběhla v Bruselu konference na vysoký úrovni. Myslíme si, že byla svolaná dost narychlo. Předsedal jí ministr spravedlnosti Comstock. Byli tam zástupci všech zemí G7 a pár dalších. Víme, že tam byli lidi od NSA. Lidi z daňovýho. Z ministerstva financí - Tajná služba. A jejich protějšky z ostatních zemí. A spousta matematiků, o kterejch se ví, že si je přizvala vláda. Byl tam americkej viceprezident. V zásadě si myslíme, že hodlají vytvořit nějakej mezinárodní orgán, kterej by došlápnul na šifry, a zvlášť na digitální peníze."

"IDTRO. Organizaci pro regulaci mezinárodního přenosu informací," upřesní Tom.

"Černá komora je přezdívka?" dotáže se Doug.

"Tak tomu začali říkat Tajní obdivovatelé," vysvětlí Cantrell.

"Proč tu organizaci vytvářej teď?" přemítá Randy.

"Protože Krypta bude hustá a oni to věděj," prohlásí Cantrell.

"Jsou posraný strachem, že nebudou moct vybírat daně, když budou všichni používat systémy jako Krypta," objasňuje Tom Dougovi.

"O tomhle Tajný obdivovatelé píšou už celý tejdny. Takže když napadli Ordo, ťali do živýho."

"Už jsem si říkal, proč se tam skoro okamžitě objevili lidi s puškama a ještě divnějšíma věcma," podotkne Randy. Laptop už má otevřený a vytahuje z něj harddisk.

"Odbočil jsi od pořadu jednání," upozorní ho Doug, otírající mastným hadrem hlaveň pušky PRUS. "Otázkou je, drží vás Zubař za koule, nebo jenom za chlupy? A ta otázka se v podstatě točí kolem tvý maličkosti, mám pravdu?"

"Máš!" přizná Randy poněkud nuceně - zoufale se snaží změnit téma. Celá ta věc s Keplerem, Epiphyte a Semper Marine je sama o sobě dost stresující, a poslední, co potřebuje, je trávit čas s lidmi, kteří věří, že to je jenom šarvátka ve válce o osud Svobodného světa - úvodní kolo apokalypsy. Aviho posedlost holocausty Randymu nevadí, dokud se holocausty odehrávají v dávné minulosti nebo někde daleko od něj - osobně se do nějakého zaplést je něco, bez čeho by se raději obešel. Měl zůstat v Seattlu. Ale nezůstal tam, takže zatím pro něj bude nejlepší omezit hovor na podobně nekomplikované věci, jako jsou zlaté cihly.

"Aby měl nárok, musí Zubař dokázat, že Semper Marine našli vrak, když prováděli vyměřování pro kabely. Mám pravdu?" pokračuje Doug.

"Máš," odpoví tentokrát Cantrell dřív, než se do toho může vložit Randy s tvrzením, že je to o něco složitější.

"No, já se prohrabávám touhle částí světa polovinu života, a vždycky můžu dosvědčit, že jsem ten vrak našel při

předchozím vyměřování. Ten parchant nikdy nedokáže, že lžu," zavrčí Doug.

"Andrew Loeb - jeho právník - je dost chytrej, aby tohle věděl. Tebe na lavici svědků neposadí," poznamená Randy šroubující svůj harddisk do Tomova laptopu.

"Prima. Takže bude mít akorát nepřímý důkazy. Jmenovitě blízkost vraku ke koridoru vyměřovanýmu pro kabely."

"Správně. Což naznačuje vzájemnej vztah," upozorní Cantrell.

"Zas tak blízko to ale není," namítne Doug. "V tý době jsem dělal hodně širokej záběr."

"Mám špatný zprávy," podotkne Randy. "Za prvý je to občanskej případ, takže k tomu, aby vyhrál, mu stačí i nepřímý důkazy. Za druhý jsem se právě doslechl od Aviho - ještě v letadle - že Andrew Loeb podává druhou žalobu za porušení smlouvy."

"Jaký zatracený smlouvy?" chce vědět Doug.

"Předvídal všechno, co jsi právě řekl," objasňuje Randy. "Pořád neví, kde ten vrak je, ale jestli se ukáže, že je na míle daleko od koridoru, bude tvrdit, že průzkumem tak širokýho pásu jsi v zásadě riskoval Zubařovy peníze, aby sis mohl pátrat na vlastní pěst, a proto si Zubař stejně zaslouží podíl na zisku."

"Proč si chce Zubař stěžovat na mě?" podiví se Doug.

"Protože tě může přinutit svědčit proti Epiphyte. Tobě zůstane všechno zlato. Z toho zlata se stává odškodný, který Zubař používá jako páku, aby ovládl Epiphyte."

"Kurvafix!" zařve Doug. "Může mi políbit prdel!"

"To já vím," podotkne Randy, "ale jestli se o tomhle tvým přístupu dozví, prostě přijde s jinou taktikou a podá jinou žalobu."

Doug začne: "To je kapku defétistický -"

"Já tím chci říct," přeruší jej Randy, "že se Zubařem na jeho písečku - což je soudní síň - prostě bojovat nemůžeme, stejně jako vietkong nemohl vyhrát řádnou bitvu na otevřeným prostranství proti americký armádě. Takže máme spoustu dobrejch důvodů dostat potají to zlato z vraku dřív, než bude moct Zubař dokázat, že tam je."

Doug se zatváří rozhořčeně. "Hele, Randy, už ses někdy pokoušel plavat se zlatou cihlou v ruce?"

"Musí existovat způsob, jak to províst. Malý ponorky nebo tak něco."

Doug se zasměje nahlas a milosrdně se rozhodne neříkat, co si o nápadu s malými ponorkami myslí. "Dejme tomu, že by to bylo možný. Co s tím zlatem udělám potom? Když si ho uložím v bance na konto nebo ho za něco utratím, co zabrání tomu Andrewovi Loebovi, aby to vzal jako nepřímej důkaz, že v tom vraku byla hromada peněz? Říkáš, že mám na těch penězích do smrti sedět, abych vás ochránil před žalobou?"

"Dougu, ty to dokážeš," prohlásí Randy. "Ty to zlato získáš. Naložíš ho do člunu. Tady mí přátelé ti vysvětlí zbytek." Randy zase položí plastikový kryt na laptop a přišroubuje malé šroubky na místo.

Slova se ujme Cantrell: "Člun přivezeš sem."

Pokračuje Tom: "Na tu pláž přímo pod kopcem. Počkám na tebe s humvee."

"A pak s Tomem zajedete do města a uložíte ty cihly do trezoru Centrální kinakutské banky," uzavře Cantrell.

Někdo konečně řekl něco, co Douga Shaftoa vyvedlo z rovnováhy. "A na oplátku dostanu co?" ptá se podezíravě.

"Elektronické peníze z Krypty. Anonymní. Nevysledovatelný. A nezdanitelný."

Doug se mezitím trochu sebral a znovu se zachechtá. "A co si za to koupím? Obrázky nahotinek na world wide webu?"

"Brzo si za to koupíš cokoliv, co se za peníze dá koupit," ujišťuje ho Tom.

"O tom bych se rád dozvěděl něco víc," usoudí Doug. "Ale znovu jsme odbočili od pořadu jednání. Zatím to necháme u toho, že vy, hoši, potřebujete, abych ten vrak rychle a potají vybral."

"To nepotřebujeme jenom my. Mohlo by to být i ve tvým zájmu," namítne Randy a hmatá vzadu na laptopu po vypínači.

"Za druhý: Sleduje nás bejvalej maník od NSA - a něco o čaroději," hlásí John.

"Jo."

Doug po Randym vrhne podivný pohled, a Randy proto podá krátký výklad o svém klasifikačním systému čarodějů, elfů, trpaslíků a lidí - nemluvě o Glumech, což Dougovi, který Pána prstenů nečetl, nedává moc velký smysl.

Randy jim povypráví o svém telefonickém rozhovoru s Pontifikem v letadle. Johna Cantrella a Torna Howarda to zaujme, jak Randy čekal, ale překvapí ho, jak pozorně poslouchá Doug Shaftoe.

"Randy!" Doug skoro křičí. "Nezeptal ses toho chlápka, proč se starej Comstock tak zajímal o zprávy Arethusa?"

"Čirou náhodou je to třetí položka na pořadu," sdělí mu Can trell.

"Proč ses ho na to nezeptal na tom vleku?" zažertuje Randy.

"Velmi rozumně jsem mu vysvětlil, proč hodlám přerušit spojení mezi jeho hnusným, navoněným tělesným já a jeho do pekel odsouzenou duší," odtuší Doug. "Vážně! Máš ty zprávy mezi starejma válečnejma suvenýrama svýho dědy, mám pravdu?"

"Máš."

"A tvůj děda je zachytil kde?"

"Soudě podle dat, musel být v Manile."

"Co se podle tebe mohlo stát v Manile zhruba v tý době, že to bylo pro Earla Comstocka tak důležitý?"

"Říkal jsem vám, Comstock si myslel, že to je komunistická šifra."

"Ale to je hovadina!" vybuchne Doug. "Ježíši! Copak jste se nikdy nepohybovali mezi takovejma lidma jako Comstock? Nepoznáte hovadinu? Nemyslíte, že by bylo užitečný přidat si mezi to svý intelektuální nádobíčko schopnost říct, když vám na hlavě přistane tuna hovadin: ‚Proboha, tohle vypadá jako pořádná hovadina?' Co je podle vás skutečnej důvod, proč Comstock chtěl rozbít Arethusu?"

"Nemám tušení," přizná Randy.
"Tím důvodem je zlato," řekne Doug.
Randy frkne. "Tobě vlezlo zlato na mozek."
"Vzal jsem tě do toho pralesa, abych ti něco ukázal, nebo ne?" chce vědět Doug.
"Vzal. Promiň."
"Zlato je to jediný, co by to vysvětlovalo. Protože jinak Filipíny nebyly v padesátejch letech zas až tak důležitý, aby to ospravedlnilo takový vypětí od NSA."
"Probíhalo tam povstání huků," upozorní Tom. "Ale máš pravdu. Opravdu důležitej byl - aspoň v těchhle končinách - Vietnam."
"Víte co?" opáčí Dong. "Během války ve Vietnamu - což bylo duchovní dítě starýho Comstocka - byla americká vojenská přítomnost na Filipínách obrovská. Ten parchant nechával vojáky a mariňáky prolejzat celej Luzon, údajně kvůli výcviku. Podle mě ale něco hledali. Myslím, že hledali hlavní ložisko."
"Jako hlavní úložiště zlata?"
"Došlo ti to."
"To, co nakonec našel Marcos?"
"Názory se různěj," připouští Doug. "Spousta lidí si myslí, že hlavní ložisko ještě pořád čeká na objevení."
"V těch zprávách nejsou žádný informace o hlavním ložisku ani o ničem jiným," oznámí jim Randy. Laptop už je spuštěný v Unixu s proudem chybových hlášek, poněvadž nedokáže najít různé kusy hardwaru, jež byly v Randyho laptopu (nyní v popelnici v prodejně fordu v Los Altos), ale nejsou v Tomově. Ale jádro v zásadě funguje natolik, že si Randy může prohlédnout systémové soubory a ujistit se, že je v pořádku. Adresář Arethusa tam pořád ještě je i s dlouhým seznamem krátkých souborů. Každý soubor vznikl prohnáním jiného štosu karet Chesterovou čtečkou. Randy otevře první soubor a najde několik řádek náhodných velkých písmen.
"Jak víš, že v těch zprávách nejsou žádný informace o hlavním ložisku?" optá se Doug.
"V NSA ty zprávy nedokázali za deset let dešifrovat," odpoví Randy. "Ukázalo se, že to je jenom podvod. Výstup z generátoru náhodných čísel."
Randy přeskočí zpátky do seznamu souborů a naťuká

grep AADAA *

a stiskne Enter. Je to příkaz k vyhledání úvodní skupiny písmen ve zprávách z ETC štítků, té slavné, na niž dělal narážky Pontifex. Stroj odpoví téměř okamžitě sdělením, že hledání bylo neúspěšné.
"Doprdele práce," pronese Randy.
"Co se děje?" zeptají se všichni naráz.
Randy se zhluboka nadechne. "Tohle nejsou zprávy, který se Earl Comstock snažil deset let rozluštit."
POTOPA
Goto Dengovi trvá asi půl minuty, než se prokolébá úzkým vstupem do tunelu. Prsty jedné ruky sleduje kamenný strop nad hlavou a cítí rýhy po sbíječce. Za sebou slyší čtyři muže z doprovodného oddílu. Postupují za ním a klidně si cosi povídají.
Prsty mu sklouznou přes hranu do volného, tmavého prostoru. Je v hlavní štole. Postaví se a brodí se dál. Dokonalá temnota je útulná a uklidňuje ho - v ní může pořád předstírat, že je malý kluk na Hokkaidó. Může věřit, že posledních několik let jeho života nebylo.
Ve skutečnosti je ale dospělý muž lapený v díře na Filipínách a obklopený armádami a démony. Otevře záklopky na acetylenové lampě a škrtnutím ji probudí k životu. V této chvíli se na Golgotě dokonale vyzná i potmě, ale vojáci to nedokážou a zůstanou daleko za ním. Ošklivě si nakopne palec o zlatou cihlu, kterou někdo nechal nedbale ležet na koleji, a zakleje.
"Je všechno v pořádku, poručíku?" zeptá se jeden z vojáků o padesát metrů dál.
"Ano," pronese Goto Dengo nahlas a zřetelně. "Vy čtyři si dávejte pozor, ať si na téhle cihle neurazíte prsty."
Wing, Rodolfo a jeho muži, čekající vepředu, tedy vědí, kolik japonských vojáků budou muset zabít.
"Kde jsou ti poslední dělníci?" zavolá jiný voják.
"Ve falešném trezoru."
Dostat se přes hlavní trezor jim chvíli zabere, protože je nacpaný poklady. Takhle musí vypadat hvězdné jádro galaxie. Vyšplhají šachtou ve stropě a dostanou se do Síně slávy. Goto Dengo najde obnažené dráty vedoucí k žárovce a připojí je k baterii. Žárovku napájí nesprávné napětí, takže vypadá jako mandarinka plovoucí v inkoustu.
"Zhasněte lampy," přikáže Goto Dengo, "ať šetříte palivem. Svou nechám svítit pro případ, že by došlo k výpadku proudu."
Ze sterilní krabice vytáhne hrst vaty. Je to nejčistší bílá věc, jakou viděl za několik let. Roztrhá ji na malé kousky, jako když otec Ferdinand lámal hostii při mši, a rozdá je mužům, kteří si je obřadně nacpou do uší. "Nesmíme plýtvat časem," zařve. "Kapitán Noda už musí být venku netrpělivý."
"Pane!" Jeden z vojáků se postaví do pozoru a podá mu dva dráty označené DEMOLICE HLAVNÍHO TUNELU.
"Výborně," řekne Goto Dengo a přišroubuje dráty ke koncovkám na dřevěné rozvodné skříni.
Má pocit, že by měl pronést něco obřadného, ale nic ho nenapadá. V celém Tichomoří umírají Japonci, aniž by se nejdřív dostali k proslovům.
Zatne zuby, zavře oči a otočí rukojetí.
Tlaková vlna nejdřív pronikne podlahou a udeří je do chodidel jako letící prkno. Chvíli nato přiletí vzduchem a

zasáhne je jako pohybující se kamenná zeď. Vata v uších zřejmě není k ničemu. Goto Dengo cítí, jak se mu bulvy odrazily od důlků. Zuby jako by mu studená dláta rázně odřízla od dásní. Vytlačí mu to všechen vzduch z plic. Má je prázdné poprvé od narození. A stejně jako novorozeňata se on i ostatní muži dokážou jen kroutit a v panice se rozhlížet kolem sebe, dokud se jejich těla znovu nenaučí dýchat.

Jeden z mužů si přinesl láhev saké, která se rozbila. Podávají si zubaté dno láhve a každý usrkne ze zbytku. Goto Dengo se pokusí vytáhnout vatu z uší, jenomže tlaková vlna mu ji zatlačila tak hluboko, že na ni nedosáhne. Proto jen zavolá: "Zkontrolujte si hodinky." Všichni poslechnou. "Za dvě hodiny kapitán Noda zničí zátku ve dně nádrže a sem nateče voda. Mezitím máme práci. Všichni víte, co máte dělat - tak do toho!"

Všichni zahajují, otočí se na patě a vydají se za svým cílem. Teď poprvé Goto Dengo posílá muže skutečně na smrt. Všichni už jsou stejně mrtví, takže neví, co si o tom má myslet.

Kdyby pořád ještě věřil v císaře - kdyby věřil ve válku - ani by na něco takového nepomyslel. Ale kdyby věřil, neudělal by to, co se právě chystal udělat.

Je důležité, aby to vypadalo, že se jedná o normální operaci, a tak sleze do trezoru, aby splnil další naplánovaný úkol: prohlédl si, co bývalo hlavní štolou. Trezor je plný kamenného prachu, kolem něhož se jeho průdušnice svírá jako pěst chňapající po provaze. Acetylenová lampa jen rozzáří prach, dohlédne nanejvýš na šest palců. Vidí jen zlato, které má přímo před očima a které se dosud třpytí pod tenkým povlakem prachu a kouře. Tlaková vlna rozházela původně úhledně naskládané bedny a cihly a celý poklad zrněnila v hromadu, z níž se dosud sesouvají menší laviny, hledající, kde by v klidu spočinuly. 75kilogramová cihla sjede z hory zlata jako splašený vagón a znenadání se vynoří z mračna prachu. Goto Dengo jí uskočí z cesty. Ze stropu dosud padají úlomky kamene a pinkají mu do přilby.

Opatrně přeleze hromadu a dýchá přes vatu, dokud neuvidí na místo, kde bývala hlavní štola. Dynamit konal svou povinnost: roztříštil strop štoly na miliardu kousků, které takhle zabírají větší prostor než stejná masa kamene v jednom kuse. Štola je zaplněná tunami volných kamínků až ke vstupu u řeky Todžó, kde nyní pracují muži kapitána Nody a zakrývají malou ranku říčními balvany.

Goto Dengo spíš cítí než vidí menší výbuch a ví, že se něco zvrtlo. Teď by nikdo neměl nic odpalovat.

Pohyb je tu bolestně pomalý, jako když se v noční můře snažíte utíkat před démonem. Cesta zpátky do Síně slávy mu trvá tak dlouho, že už tam skoro nemá co na práci. Ať se tam dělo cokoliv, než dorazí, už je po všem.

Po příchodu uvidí tři muže. Čekají na něj Wing, Rodolfo a Filipínec jménem Bong.

"Vojáci?"

"Všichni mrtví," odpoví Rodolfo bezvýrazně, rozzlobený hloupostí takové otázky.

"A ostatní?"

"Jeden voják odpálil granát. Zabil sebe a dva mé muže," vysvětluje Wing.

"Další voják slyšel granát, a když si pro něj Augustin přišel, měl připravený nůž," dodává Bong a smutně potřásá hlavou. "Myslím, že Augustin nebyl připravený ho zabít. Zaváhal."

Goto Dengo na Bonga fascinovaně hledí. "A ty?"

Bong otázku zprvu nepochopí, pak se mu rozsvítí. "Aha, ne, já nezaváhal, poručíku Goto. Japonský voják jednou urazil mou sestru velmi nevhodným způsobem."

Goto Dengo chvíli jen mlčky stojí, dokud si neuvědomí, že se na něj ostatní vyčkávavě dívají. Pak si zkontroluje hodinky. Ohromeně vidí, že od chvíle, kdy odpálil dynamit, uběhlo jen půl hodiny.

"Máme hodinu a půl, než budou zaplavené vodní pasti. Jestli v té době nebudeme v Bublině, zůstaneme odříznutí bez možnosti úniku," prohlásí Goto Dengo.

"Můžeme tam jít a počkat," navrhne Wing šanghajsky.

"Ne. Kapitán Noda venku poslouchá, jestli uslyší další výbuchy," namítne Goto Dengo také čínsky, načež anglicky sdělí Filipínami: "Musíme v určitých chvílích odpálit demoliční nálože, jinak Noda-san začne mít podezření."

"Ten, kdo je odpálí, zůstane navěky uvězněný v této komoře," podotkne Rodolfo a ukáže kolem sebe na Síň slávy.

"Odsud je neodpálíme," uklidní ho Goto Dengo a sundá víko z bedny. Uvnitř je několik cívek telefonní dvojlinky. Rozdá cívky Rodolfovi, Wingovi a Bongovi. Ti pochopí a začnou dráty navazovat na ty, jež končí v Síni slávy.

Golgotou ustupují postupně, táhnou s sebou baterie a cestou rozmotávají dráty. Části tunelu za sebou odpalují jednu po druhé. Přitom začne Rodolfovi, Wingovi a Bongovi konečně docházet pravý účel všech podivností v systému tunelů. Poprvé si plně uvědomí, že Goto Dengo celý komplex navrhl tak, aby sloužil dvěma zcela protichůdným účelům. Věrnému japonskému inženýrovi jako kapitán Noda musí připadat přesně takový, jaký měl být: trezor prošpikovaný nastraženými výbušninami. Ale pro čtyři muže zde uzavřené má Golgota i druhou funkci. Je to únikový stroj. Jak se jim najednou ozřejmí účel jistých komor, štol a dalších prvků, narovnají se, zamrkají a ohlédnou se na Goto Denga se stejným výrazem, jaký měli vojáci před několika týdny, když v mercedesu objevili Buddhu.

Míří do Bubliny, výklenku, který je Goto Dengo nechal během posledních měsíců tesat v kameni. Každému, kdo se zeptal, tvrdil, že to má být vodní rezervoár, umístěný zde, aby zvýšil smrtonosnost jedné z pastí. Je to široká kolmá šachta čtyři metry v průměru, začínající ve stropě boční štoly a vedoucí několik metrů přímo vzhůru, kde slepě končí. Žebříky jsou stále na místě a po nich vyšplhají na skalní římsu dost širokou, aby se na ni mohli posadit. Wing a jeho muži sem již naskládali polní láhve s vodou a krabice sucharů.

Než dorazí na svá sedadla na vrcholku Bubliny, všichni ke Goto Dengovi chovají bezmeznou úctu a jsou připravení udělat, cokoliv řekne. Goto Dengo to cítí. Naplňuje ho to nevýslovným smutkem.

Musejí patnáct minut čekat. Ostatní je tráví popíjením vody a uždibováním sucharů, Goto Dengo obviňováním sebe sama. "Jsem odporný červ," pronese, "zrádce, špinavé psí lejno, nehodné čistit latríny skutečných vojáků Nipponu. Jsem sám - úplně odříznutý od národa, který jsem zradil. Jsem nyní součástí světa lidí, kteří Nippon nenávidí - a tudíž budou nenávidět i mě - ale zároveň já nenávidím své lidi. Zůstanu tady a zemřu."

"Jste naživu," řekne Rodolfo. "Zachránil jste nám život. A jste bohatý."

"Bohatý?"

Wing, Rodolfo a Bong se po sobě zmateně podívají. "Ano, no jistě!" vyhrkne Bong.

Goto Dengo se stále tváří rozpačitě. Má dojem, že prostě ohluchl nebo zhloupl z výbuchů, ale Bong sáhne do kalhot, vytáhne ručně ušitý váček, roztáhne ho a předvede pořádné dvě hrsti diamantů. Wing a Rodolfo si toho nevšímají.

Goto Dengo sklesle odvrátí zrak. On sám nezachránil žádný poklad kromě životů těchto mužů. Kvůli tomu se tak zle necítí. Doufal, že když budou zachráněni, zachovají se muži ušlechtile a na poklad si ani nevzpomenou. Zřejmě doufal v příliš.

Vzdálený náraz je nadzvedne z římsy. Goto Dengo má zvláštní pocit v hlavě: tlak vzduchu stoupá. Sloupec vzduchu lapený v šikmé šachtě stlačila jako píst voda ženoucí se dolů z nádrže. Kapitán Noda odpálil zátku.

Goto Dengo je tak vzrušený, že zapomene zemřít.

Je inženýr lapený uvnitř jednoho ze svých vlastních strojů. Stroj byl navržen tak, aby ho udržel naživu, a on se nikdy nedozví, jestli fungoval, pokud fungovat nebude. Když zjistí, že všechno funguje, jak má, řekne si, že se může vždycky zabít, až se mu to bude hodit.

Sevře si nos, stiskne rty a začne vhánět vzduch do Eustachových trubic, aby vyrovnal tlak. Ostatní se řídí jeho příkladem.

Všechny pasti Golgoty jsou v zásadě stejné. Všechny odvozují svou vražednou sílu z tlaku vody, přenášeného sem ze dna nádrže Jamamoto. Na mnoha místech komplexu byly zbudovány falešné stěny určené k tomu, aby je prorazili chamtiví zloději nebo aby se zbortily samy, když zloději odhrabou písek, který je drží. Potom se dovnitř s výbušnou silou nahrne voda a pravděpodobně je rozmačká dřív, než budou mít šanci se utopit.

Na konci se šikmý tunel rozděluje pořád dál a dál jako řeka v deltě. Goto Dengo to důstojníkům provádějícím inspekci vysvětloval přirovnáním k trubkám v moderním hotelu, které jsou zásobovány jediným hlavním potrubím natlakovaným ze vzdáleného vodojemu, které se rozděluje do mnoha dalších trubek, zásobujících vodou všechny kohoutky v budově.

Golgota vře, syčí a stená, jak všechny trubky ve složitém systému natlakuje potopa, kterou rozpoutala dynamitová nálož kapitána Nody. Bublinky vzduchu lapené na koncích trubek se snaží uniknout, hledají cestu škvírami ve stěnách, a další odplouvají vzhůru šikmou šachtou. Hladina nádrže Jamamoto musí bublat jako kotel a kapitán Noda musí stát nad ní, dívá se, jak z Golgoty uniká vzduch, a spokojeně se zubí. Podlahy tunelů ve chvilce zakryjí vířící laguny kalné vody a sudy a vozíky, jež tu byly ponechány, začínají stoupat, pohupují se jako korkové zátky a narážejí do sebe.

Většina vzduchu lapeného uvnitř Golgoty však nevybublá nádrží Jamamoto. Většina ho stoupá k Bublině, protože tak to Goto Dengo naplánoval. Ví, že jeho plán vyšel, protože mu lupe v uších.

Nakonec voda vystoupí i do samotné Bubliny, ale hladina se zvedá pomalu, protože tlak vzduchu tu je už opravdu hodně vysoký. Jak se voda šplhá vzhůru, ještě víc stlačí bublinu vzduchu, v níž vězí Goto Dengo a ostatní. Tlak vzduchu stoupá rovnoměrně, až se vyrovná s tlakem vody. Jakmile je dosaženo rovnováhy, voda už nemůže dál stoupat. V jejich tělech je dosaženo dalšího rovnovážného stavu, když jim stlačený vzduch proudí do hrudníků a dusík v něm proniká membránami plicních sklípků a rozpouští se jim v krvi.

"Teď budeme čekat," oznámí Goto Dengo, zhasne acetylenovou svítilnu a uvrhne je do temnoty. "Pokud nebudeme svítit, je v této komoře dost vzduchu, abychom přežili několik dní. Kapitán Noda a jeho muži budou přinejmenším tak dlouho upravovat plochu Bundoku, zakrývat všechny stopy po naší činnosti a zabíjet se. Musíme proto počkat, jinak nás jeho muži zlikvidují, jakmile se objevíme na březích nádrže Jamamoto. Rád bych ten čas strávil tím, že vás poučím o kesonové nemoci, známé také jako vzduchová embolie."

* * *

Dva dny nato odpálí poslední, poměrně malou dynamitovou nálož, která udělá do stěny Bubliny díru právě dost velkou, aby jí prolezla lidská bytost. Na druhé straně začíná šikmá štola k nádrži Jamamoto.

Rodolfo je vyděšenější než všichni ostatní, a tak ho pošlou jako prvního. Za ním jde Bong a pak Wing. Konečně i Goto Dengo nechává zkažený, vydýchaný vzduch Bubliny za sebou. Během chvilky najdou cestu do šikmo stoupajícího tunelu. Plavou vzhůru naprostou temnotou. Všichni rukama sledují strop tunelu a hledají otvor do první kolmé šachty. Rodolfo se má zastavit, až ho ucítí, ale i ostatní se musejí mít na pozoru pro případ, že by jej Rodolfo minul.

V temnotě do sebe narážejí jako uvolněné vagóny a zastavují se. Rodolfo stojí - s trochou štěstí našel první šachtu. Wing se konečně pohne a Goto Dengo ho následuje vzhůru šachtou, a konečně dorazí do prostoru nahoře, kde zůstala další bublina vzduchu. Místa je tu tak málo, že se sem čtyři muži vejdou jen stěží. Tady odpočívají, namačkaní k sobě, a dýchají, aby z těla dostali dusíkem a oxidem uhličitým prosycený vzduch, v němž pobývali posledních šedesát vteřin, a plní si plíce čerstvým vzduchem. Goto Dengovi lupe v uších, jak se snižuje tlak.

Urazili jen malou část ze čtyř set padesáti metrů, které oddělují Golgotu od nádrže horizontálně. Překonali však polovinu ze stovky metrů vertikální vzdálenosti. To znamená, že tlak vzduchu, jejž dýchají v této prostoře, je poloviční oproti tlaku, jaký byl v Bublině.

Goto Dengo není potápěč a o potápěčské medicíně toho ví velmi málo. Ale jeho otec mu vykládal, jak se dělníci posílali do hlubin v kesonech, aby tam něco postavili nebo vydolovali. Tak se dozvěděl o kesonové nemoci a o praktické zásadě, že většina lidí nemoc nedostane, pokud je necháte pobýt v poloviční tlaku, než jaký byl původní. Pokud se chvíli zastaví a dýchají, dusík se z tkání uvolní. Jakmile k tomu dojde, je možné tlak vzduchu opět snížit na polovinu.

V Bublině byl tlak vzduchu devět nebo deset atmosfér. Tady bude spíš pět. Není tu však moc vzduchu - bude jim stačit tak na patnáct dvacet minut, během nichž se jim dusík dostane z tkání, a na nádech pro další plavání.

"Dobrá," prohlásí Goto Dengo, "jdeme." Najde ve tmě Rodolfa a povzbudivě ho poplácá po rameni. Rodolfo se několikrát zhluboka nadechne, připraví se a Goto Dengo odříká čísla, jež všichni znají zpaměti: "Dvacet pět temp rovně. Pak se tunel stáčí. Čtyřicet temp do prudkého kopce. Až se tunel znovu zatočí, poplaveš rovnou vzhůru do další vzduchové komory."

Rodolfo kývne, pokřižuje se, pozadu sklouzne do vody a potopí se. Po něm jde Bong, pak Wing a nakonec opět Goto Dengo.

Tento úsek je velmi dlouhý. Končí patnáctimetrovým kolmým stoupáním do vzduchové komory. Goto Dengo doufal, že jim to usnadní přirozený vztlak jejich těl, i když budou na pokraji utopení. Ale jak plave úzkou šachtou a zoufale tlačí do Winga, jenž je nad ním a nepluje tak rychle, jak by si přál, narůstá v něm panika. Konečně pochopí, že musí potlačit touhu zadržet dech - že má plíce naplněné vzduchem pod mnohem větším tlakem, než je tlak vody okolo něj, a že jestli trochu vzduchu nevypustí, praskne mu hrudník. Proto, třebaže mu instinkt říká, aby drahocenný vzduch schraňoval, vypustí z úst bublinu. Doufá, že bublina mine obličeje mužů nad ním a ukáže jim, co dělat. Ale brzy nato se všichni úplně zastaví.

Goto Dengo je asi na deset vteřin lapený v naprosté temnotě ve vodou naplněné svisle díře, která není o moc širší než jeho tělo. Ze všeho, co během války zažil, je tato zkušenost nejhorší. Avšak právě když se už vzdává a připravuje se na smrt, znovu se pohnou. Než se dostanou na vzduch, jsou polomrtví.

Pokud Goto Dengo počítal správně, pak by tu tlak neměl být větší než dvě, nanejvýš tři atmosféry. On ale o svých výpočtech začíná pochybovat. Když se dostatečně vydýchá a opět plně vnímá, pocítí ostrou bolest v kolenou, a podle zvuků, jaké vydávají ostatní, trpí všichni stejně.

"Tentokrát počkáme, jak nejdéle to půjde," řekne.

Další úsek je kratší, jenže s bolestí v kolenou se hůř pohybují. Rodolfo jde opět první. Když se ale Goto Dengo vynoří v následující vzduchové komoře asi půldruhé atmosféry nad normálem, jsou tam jen Bong s Wingem.

"Rodolfo minul otvor," hlásí Bong. "Myslím, že se dostal moc daleko - až do větrací šachty!"

Goto Dengo kývne. Jen několik metrů za místem, kde zabočili do tohoto tunelu, je větrací šachta vedoucí až nahoru na povrch. Uprostřed je prudký ohyb, který tam Goto nechal vytesat, aby, až kapitán Noda zasype šachtu sutí (což už v této chvíli nejspíš udělal), šikmý tunel -jejich úniková cesta - zůstal volný. Jestliže se Rodolfo dostal do větrací šachty, skončil ve slepé uličce bez vzduchové bubliny nahoře.

Goto Dengo jim nemusí říkat, že Rodolfo je mrtvý. Bong se pokřižuje a odříká modlitbu. Chvíli zůstanou v komoře a využívají vzduch, jejž by jinak vydýchal Rodolfo. Bolest v kolenou je stále silnější, ale po nějaké době poleví.

"Odsud už je to jen malá změna výšky, dekomprese není nutná. Od teď už budeme hlavně plavat rovně," prohlásí. Stále jim zbývá urazit tři sta metrů vodorovně a po cestě je čekají další čtyři šachty se vzduchem. Poslední funguje zároveň i jako skutečná větrací šachta.

Odsud už je to jen plavání a odpočinek, plavání a odpočinek, dokud se stěny tunelu nezačnou vzdaloval od sebe a oni se neocitnou v nádrži Jamamoto.

Goto Dengo se vynoří na hladinu a dlouho nedělá nic, jen šlape vodu a dýchá čistý vzduch. Je noc a poprvé po roce panuje v Bundoku ticho, jen Bong pokleká na břehu jezera, křižuje se a modlí tak rychle, jak dokáže hýbat rty.

Wing už odešel, dokonce bez rozloučení. To Goto Denga šokuje, dokud si neuvědomí význam celé věci: i on je volný, může klidně odejít. Pro celý svět je mrtvý, je zbaven veškerých závazků. Poprvé za celý život si může dělat, co chce.

Doplave na břeh, vstane a vykročí. Kolena ho pobolívají. Nemůže uvěřit, že tím vším prošel a jediný jeho problém jsou rozbolavělá kolena.

ŠŤÁRA

"Kopi," řekne Randy letušce, ale pak si to rozmyslí, neboť si vzpomene, že tentokrát sedí v turistické třídě a dostat se na záchod by nemuselo být zrovna jednoduché. Je to jen malá 757 Malaysian Air. Letuška vidí jeho nerozhodnost a zakolísá. Obličej má rámovaný barevným, přibližně islámským šátkem, jenž je tím nejsymboličtějším podvolením se sexuální zdrženlivosti, jaké kdy viděl. "Kopi nyahkafeina," dodá tedy Randy a ona zazáří a naleje mu z oranžové konvice. Nejde o to, že nemluví anglicky, ale Randymu se začíná líbit místní pidgin. Uvědomí si, že je to první krok v dlouhém procesu, který ho nakonec změní v jednoho z těch veselých, urostlých opálených Američanů, zamořujících letištní bary a hotely Shangri-La v zámoří.

Za oknem leží dlouhý, úzký ostrov Palawan, táhnoucí se ve směru jejich letu. I v husté mlze dokáže pilot doletět z Kinakuty do Manily jenom podél palawanských pláží, ale to je dnes čistě akademická záležitost. Pláže se postupně svažují do průzračných vod Jihočínského moře. Když stojíte tam dole v písku a díváte se přes vlny, nejspíš vám to nepřipadá nic moc, avšak odsud shora je vidět do hloubky mnoha sáhů, takže všechny ostrovy, a dokonce i vrcholky korálových útesů mají barevný lem, jenž začíná u tmavohnědé či šedohnědé hned u kraje vody, přechází ve žlutou a konečně v zářivou bazénovou modř, než ztmavne do temné oceánské modři. Každý maličký korálový útes a písečná kosa vypadají jako duhová páví oka.

Po rozhovoru s Tomem Howardem včera v noci Randy přespal v hostinském pokoji a zbytek dne strávil v Kinakutě nákupem nového laptopu i s novým harddiskem a přenosem dat z disku, který zachránil v Los Altos, na nový, přičemž všechno zašifrovával. Vzhledem k tomu, že i na všechny ty třeskutě nudné a zbytečné oficiální dokumenty použil nejnovější šifry, nedokáže uvěřit, že Arethusu nosil pár dní u sebe, nezašifrovanou, a dostal ji přes několik státních hranic. Nemluvě o originálních ETC štítcích, které nyní spočívají ve sklepním trezoru Toma Howarda. Všechno je pochopitelně zašifrované už od začátku, ale šifra je z roku 1945, takže podle moderních měřítek jako by to bylo zašifrováno s pomocí čárového kódu na krabici od vloček. Nebo v to aspoň Randy doufá. Ráno si ještě stáhl nejnovější verzi Kryptonomikonu z ftp serveru umístěného v San Francisku. Randy si ho nikdy podrobně neprohlížel, ale slyšel, že obsahuje vzorky šifer nebo aspoň algoritmů, jež by mohl použít k útoku na Arethusu. S trochou štěstí by

nejnovější veřejně použitelné techniky k rozbíjení šifer z Kryptonomikonu mohly odpovídat technice podléhající utajení, kterou Pontifex a jeho kolegové používali v NSA před třiceti lety. Tyto techniky na zprávy Arethusa nefungovaly, ale pravděpodobně jen proto, že ty zprávy jsou jen soubor náhodných čísel - nikoliv skutečné zprávy. Teď Randy má zprávy, které považuje za pravé, a mohl by dokázat to, oč se snažil a v čem neuspěl Earl Comstock v padesátých letech.

Přelétají terminátor - nikoliv robotického vraha z filmů, nýbrž rozhraní mezi nocí a dnem, skrze nějž se naše planeta neustále otáčí. Při pohledu k východu přes okraj světa Randy zahlédne místa, kde je tma a mraky chytají jen nejčervenější část slunečního světla, dřepí si v temnotě a zároveň září tlumeným ohněm jako uhlíky v lehoučkém okruží popela. Letadlo je dosud v denním světle a vytrvale je sledují tajemné duhové pruhy jako přízračí dvojníci - nejspíš nějaká nová sledovací technika NSA. Některé palawanské řeky tečou, modré, rovnou do oceánu, jiné unášejí husté chocholy splaveného bahna, které se vějířoví tě rozevírají do oceánu a proud je strhává podél pobřeží. V Kinakutě se lesy kácejí méně než tady, ale jenom proto, že tam mají naftu. Všechny zdejší země ničí přírodní zdroje fantastickou rychlostí, aby podnítily svou ekonomiku, sázejí na to, že se jim podaří skok do hyperprostoru dřív, než jim dojdou suroviny k prodeji a stane se z nich další Haiti.

Randy se probírá úvodními kapitolami Ktyptonomikonu, jenomže v letadle se nikdy nedokáže soustředit. Úvodní kapitoly jsou stránky ukradené z vojenských příruček z doby 2. světové války. Ještě před deseti lety byly tajné, avšak jeden z Cantrellových kamarádů našel kopie povalující se v nějaké knihovně v Kentucky, zajel tam s nákladďákem deseticentů a oxeroxoval je. Civilní kryptoanalýza tak byla zveřejněna po úroveň, na níž byla vláda ve čtyřicátých letech. Xerokopie byly oskenovány, zdigitalizovány a převedeny do formátu HTML, používaného pro webové stránky, aby se lidé mohli na tyto stránky odvolávat a doplňovat je poznámkami a připomínkami, aniž by zasahovali do původního textu, a oni tak činili s nadšením, což je v pořádku, ale ztěžuje to čtení. Původní text je vyvedený ve schválně kostrbatém, staromódním písmu, aby byl okamžitě odlišitelný od poznámek z kyberéry. Úvod do Ktyptonomikonu napsal, pravděpodobně ještě před Pearl Harborem, chlapík jménem William Friedman a je plný aforismů, patrně určených k tomu, aby si nováčci v louskání šifer po dlouhém týdnu plném zápolení s nejnovějšími japonskými strojovými kódy nepřiplácli granát k hlavě.

Fakt, že vědecký pracovník používá 50 procent svého času intuici, zřejmě není dostatečně oceněn.

Intuice, stejně jako blesk, trvá jen vteřinu. Obvykle přijde, když člověku nejde dešifrování a když si v duchu probírá bezvýsledné pokusy, které již vyzkoušel. Náhle se mu rozsvítí a po několika minutách přijde na to, co předchozí mnohadenní dřina neodhalila.

A Randyho oblíbený citát:
Pokud jde o štěstí, je tu staré hornické přísloví: "Zlato je tam, kde ho najdeš."

Zatím dobrý, ale stačí se posunout o několik stránek níž, a Randy se dívá na nekonečné rozvlněné tabulky náhodných písmen (jde o nějakou předdigitální metodu řešení šifer), které by autor do dokumentu nedal, pokud by čtenáři nepřinášely nějakou užitečnou lekci. Randy si zkroušeně uvědomuje, že dokud se nedokáže pročíst těmito tabulkami, nebude ani na úrovni dešiťrantského novice z doby 2. světové války. Uvedené příklady znějí JEDNO LETADLO IILASLNO ZTRACENÉ NA MOŘI a VOJÁCI MAJI POTIZE UDRŽET SPOJENI SE ČTYŘICÁTÝM PATYM PESIM STOP a Randymu připadají dost cíťácký, dokud si nevzpomene, že knihu napsali lidé, kteří nejspíš ani nevěděli, co "být cíťa" znamená, a žili ve výrazně odlišné předcíťácké éře, v níž se letadla skutečně ztrácela na moři a lidé v těch letadlech se už nikdy nevrátili k rodinám a v níž by lidé, kteří by vůbec v rozhovoru použili slovo cíťa, nejspíš byli k politování nebo by se s nimi ostatní přestali bavit nebo by je možná dokonce poslali na psychoanalýzu.

Když na to Randy pomyslí, cítí se trochu jako srágora. Vzpomene si na Chestera. Je rozbitá 747, co mu visí ze stropu, jen monumentální ukázkou špatného vkusu, nebo se tím Chester skutečně snaží ukázat svůj postoj? Je možné, že inťouš Chester je ve skutečnosti velice přemýšlivý týpek, jenž překonal plytkost a povrchnost svého věku? Toto téma rozvláčně rozebírali vážení lidé, a proto se články o Chesterově domě objevují na nečekaných místech. Randyho napadne, jestli za celý život zažil něco pořádného, něco, co by stálo za čas, jaký by byl zapotřebí k tomu, aby někdo celý jeho zážitek zhutnil do zprávy vyvedené velkými písmeny a přerušované STOP a zašifroval ji.

Nyní musejí přelétat přímo nad vrakem. Za několik dní se Randy otočí a vrátí se na půl cesty ke Kinakutě, aby aspoň nějak přispěl k vytahování zlatých cihel. Do Manily letí jen proto, aby tam něco zařídil, na nějakou naléhavou schůzku, kterou si vyžádal jeden z filipínských partnerů Epiphyte. Práce, kvůli níž Randy před půldruhým rokem do Manily přijel, nyní běží více méně sama, a když skutečně vyžaduje jeho pozornost, hrozně ho to rozčiluje.

Chápe, že moderní způsob uvažování mu při pokusu rozluštit zachycené zprávy Arethusa příliš nepomůže, jak se ostatně ukázalo v případě Kryptonomikonu. Původní autoři Kryptonomikonu museli ty zatracené zprávy dešifrovat a přečíst, aby zachránili život svým krajanům. Ale moderní glosátory nezajímá čtení pošty jiných lidí jako takové, a celému tématu se věnují výhradné proto, že usilují o vytvoření nových šifer, které neprolomí NSA ani to nové IDTRO. Černá komora. Experti na kryptologii nebudou žádné šifře důvěřovat, dokud se na ni nevrhnou, a vrhnout se na ni nemůžou, dokud nebudou znát základní kryptoanalytické techniky, z čehož pochází poptávka po dokumentech jako tato moderní, anotovaná verze Kryptonomikonu. Většinou ale skončí u toho, že jen abstraktně prokážou zranitelnost šifry. Budou moct říct pouze to, že tuto šifru lze teoreticky napadnout následujícím způsobem, protože z hlediska oficiální teorie celých čísel patří do té a té třídy problémů, kterou stačí tolikrát a tolikrát prohnat přes počítač. To vše velmi dobře zapadá do moderního způsobu uvažování o kdečem, kdy vám k tomu, abyste získali pocit osobního

uspokojení a zasloužili si ovace sobě rovných, stačí jen ukázat schopnost zastrkat nové vzorky do správných intelektuálních škatulek.

Jenže mezi abstraktní ukázkou zranitelnosti šifry a skutečným rozluštěním hromady zpráv v této šifře napsaných existuje rozdíl tak velký jako mezi schopností zkritizovat film (tj. zaškatulkovat ho do příslušného žánru či hnutí) a schopností vyrazit do světa s kamerou a nevyvolaným filmem a skutečně něco natočit. K tomu vám nemá Kryptonomikon co říct, dokud se neprokutáte k jeho nejstarším a nejhlubším vrstvám. Randy tuší, že některé z nich napsal jeho dědeček.

V interkomu se ozve vrchní letuška a říká něco různými jazyky. Každý přechod do nového jazyka doprovází vlna zmatku probíhající celým letadlem: nejdřív se anglicky hovořící pasažéři ptají jeden druhého, co bylo v anglické verzi ohlášení, a právě když to vzdávají jako ztracený případ, ozve se kantonská verze a čínsky hovořící pasažéři se ptají, o co šlo. Po malajské verzi se žádná reakce nekoná, protože nikdo z přítomných malajsky nemluví, snad až na Randyho, když žádal o kafe. Podle všeho má zpráva něco společného s tím, že letadlo se chystá na přistání. Pod nimi se ve tmě rozkládá Manila, velké plochy blikajících světel, jak jednotlivé části elektrické rozvodné sítě zvládají problémy s údržbou a přetížením. Randy už v duchu sedí před televizí s miskou Cap'n Crunch na klíně. Třeba je na NAIA místo, kde by si mohl koupit krabici ledově studeného mléka, takže by se cestou domů ani nemusel zastavovat ve 24 Jam.

Letušky Malaysian Air se na něj cestou ven zeširoka usmívají. Jak vám potvrdí každý zcestovalý občan anglicky mluvící země, lidé pracující ve službách považují za roztomilé, nebo aspoň předstírají, že si to myslí, když se pokoušíte používat nějaký jazyk - jakýkoliv jazyk - kromě angličtiny, takže si vás zapamatují. Za chvíli je Randy ve staré dobré hale NAIA, která je více méně, ale ne úplně, klimatizovaná. Kolem pásu se zavazadly se shromáždila skupina dívek ve stejných větrovkách a štěbetají jako sýkorky v euforii pod nápisem SMRT PŘEKUPNÍKŮM DROG. Zavazadla dorazí až za hodnou chvíli - Randy by si žádné nebral, jenomže na cestu potřeboval spoustu knížek a pár dalších suvenýrů - částečně zachráněné ze zničeného domu a částečně poděděné z dědečkova kufru. A v Kinakutě si koupil nové potápěčské vybavení, o němž doufá, že ho brzy využije. Nakonec musel zakoupit velkou tašku na kolečkách, aby to všechno pobral. Pohled na dívky ho potěší, zjevně je to nějaký středoškolský nebo vysokoškolský oddíl pozemního hokeje na cestách. Pro ně je i čekání u pásu začátek velkého dobrodružství plného vzrušení a mrazení, to jest, když se pás se sténáním rozběhne a vzápětí se zase zastaví. Ale nakonec se rozjede doopravdy a objeví se celá řada stejných batohů barevně sladěných s uniformami dívek, a uprostřed nich si hoví Randyho taška. Randy ji shodí na zem a zkontroluje maličké číselné visací zámky: jeden na velkém zipu a druhý na malé kapse dole. Na vrchní straně tašky je ještě maličká kapsička, ale Randy nepřišel na nic, k čemu by se dala použít, a tak ji nezamkl.

Popadne vysouvací držadlo tašky, zvedne ji na zabudovaná kolečka a zamíří k celní kontrole. Cestou se zamíchá mezi hráčky pozemního hokeje, kterým to připadá nesmírně vzrušující a legrační, z čehož se cítí poněkud trapně, dokud jim nezačne připadat jejich vlastní veselí legrační. Otevřených je jen několik okýnek a je tu jakýsi dopravák, který lidi usměrňuje do jednotlivých front. Dívky nažene na zelenou čáru a pak, nevyhnutelně, pošle Randyho na červenou.

Randy vidí na druhou stranu, kde lidé čekají, aby přivítali přilétající pasažéry. Stojí tam žena v hezkých šatech. Je to Amy. Randy se zastaví, aby na ni mohl zírat. Vypadá úchvatně. Napadne ho, jestli od něj není příliš troufalé myslet si, že si ty šaty oblékla, protože věděla, jak se Randymu pohled na ni bude líbit. Ať je to troufalé, nebo ne, on si to rozhodně myslí a je mu z toho málem na omdlení. Nerad by se přestal ovládat, ale možná pro ně má dnešní noc schováno něco lepšího než misku Cap'n Crunch.

Randy vkročí do koridoru. Nejradši by jím proběhl rovnou k Amy, jenže to není dobrý nápad. Nicméně je v pořádku. Očekávání ještě nikdy nikoho nezabilo. Očekávání může být vlastně docela příjemné. Co to povídal Avi? Občas je chtít lepší než mít. Randy si je jistý, že mít Amy ho nezklame, ale chtít taky není špatné. Drží před sebou batoh s laptopem a za sebou táhne tašku, kterou pomalu zastavuje, aby mu ze setrvačnosti nepřerazila kolena. Je tu nezbytný dlouhý nerezový stůl a znuděný pán s postavou připomínající požární hydrant už potisící ve svém životě říká: "Národnost? Místo odletu?" Randy mu podá dokumenty a zodpoví otázky, načež se skloní a zvedne tašku na kovový stůl. "Sundejte zámky, prosím," požádá celník. Randy se předkloní a zašilhá na mosazná kolečka ve snaze je seřadit ve správné kombinaci. Mezitím slyší, jak celník něco dělá hned vedle jeho hlavy - rozepíná zip na prázdné kapse na tašce. Cosi zašustí. "Co je to?" ptá se celník. "Pane? Pane?"

"Co se děje?" zeptá se Randy, narovná se a podívá se celníkovi do očí.

Jako model v reklamě si celník zvedne k hlavě malý sáček a ukáže na něj druhou rukou. Dveře za ním se otevírají a ven vycházejí lidé. Sáček je částečně naplněný cukrem nebo nějakým bílým práškem a je stočený jako cigareta.

"Co je to, pane?" zopakuje celník otázku.

Randy pokrčí rameny. "Jak to mám vědět? Kde se to tu vzalo?"

"Z vašeho zavazadla, pane," sděluje mu celník a ukazuje na kapsičku.

"Ne, to teda ne," brání se Randy. "Ta kapsa byla prázdná."

"Je to vaše taška, pane?" ujišťuje se celník a jednou rukou sahá po visačce na držadle. Za ním se mezitím shlukl menší dav, který Randy příliš nevnímá a pochopitelně se soustředí na celníka.

"To doufám - právě jsem otevřel zámky," říká Randy. Celník se otočí a kývne na lidi za sebou, kteří vystoupí do světla. Mají uniformy a většina z nich drží pušky. Brzy se někteří z nich dostávají za Randyho. Vlastně ho obstoupili. Randy se podívá na Amy, ale zahlédne jen opuštěné boty. Amy bosky letí k telefonním automatům. Nejspíš už ji nikdy v šatech neuvidí.

Napadne ho, zda je z čistě taktického hlediska špatný nápad požádat o právníka rovnou.

BITVA O MANILU

Bobbyho Shaftoa probudí pach kouře. Není to kouř ze sušenek ponechaných příliš dlouho v troubě, hromady hořícího podzimního listí či skautského táborového ohýnku. Je to směs jiných druhů kouře, s nimiž se za poslední léta

obeznámil: například kouře z hořících pneumatik, benzínu a budov.

Opře se o loket a uvědomí si, že leží v dlouhém, úzkém člunu. Nad hlavou se mu ve zrádné a ohavně páchnoucí bríze nadouvá špinavá plachta. Je noc.

Otočí hlavu a podívá se proti větru. Jeho hlavě se to pranic nelíbí. Dveře do jeho mysli se snaží vyrazit prudká bolest. Leč bezúspěšné. Smysly má otupené nárazy okovaných bot narážejících na dveře, ale tím to končí.

Aha! Někdo mu dal morfin. Shaftoe se potěšené zazubí. Život je fajn.

Svět je tmavý - matná černá mísa převrácená nad lagunu. Kolem okraje mísy je na levoboku vodorovná prasklina, kudy proniká žlutavé světlo. Světlo se mihotá a jiskří jako hvězdy pozorované skrze teplé vlny nad kapotou automobilu.

Bobby se posadí, zadívá se ke světlu a pomalu si začíná uvědomovat měřítko. Nerovná čára žlutého světla se táhne od osmé hodiny vzhledem ke člunu kolem přídě až asi k jedné hodině. Možná to je nějaký neuvěřitelně divný jev při východu slunce.

"Majnýla," ozve se hlas za ním.

"Co?"

"To je Manila," řekne jiný hlas, blíž u něj, s anglickou výslovností.

"Proč je osvětlená?" Bobby Shaftoe neviděl v noci osvětlené město od roku 1941 a zapomněl, jak to vypadá.

"Japonci ji zapálili."

"Perla Orientu!" poznamená někdo víc vzadu a následuje smutný smích.

Shaftoovi se rozjasňuje v hlavě. Protře si oči a podívá se lépe. Několik mil od člunu na levoboku vyletí jako raketa k nebi ocelový sud plný benzínu a zmizí. Pomalu rozeznává kostnaté siluety palem na břehu laguny, rýsující se proti plamenům. Člun pluje po klidné hladině a na jeho trup narážejí malé vlnky. Shaftoe má pocit, jako by se právě narodil, jako nový člověk vstupující do nového světa.

Každý jiný by se zeptal, proč plují do hořícího města, místo aby prchali pryč, ale Shaftoe se nezeptá, stejně jako by se nezeptalo novorozeně. Do tohoto světa se narodil a ohromeně si ho prohlíží.

Muž, jenž s ním mluvil, sedí na okrajníku vedle něj, bledá tvář vznášející se nad černým oděvem s bílou obdélníkovou skvrnou na límečku. Světlo z hořícího města se teple odráží na šňůrce jantarových korálků, na níž visí těžký, houpající se křížek. Shaftoe se položí do člunu a chvíli si ho prohlíží.

"Dali mi morfin."

"Dal jsem vám morfin. Bylo těžké vás zvládnout."

"Omlouvám se, pane," praví Shaftoe zcela vážně. Vzpomíná si na ty čínské mariňáky, kteří cestou ze Šanghaje přešli mezi Asiaty, a jak se znemožnili.

"Nemohli jsme připustit hluk. Japonci by nás byli našli."

"Rozumím."

"Vidět Glory pro vás byl pořádný šok."

"Řekněte mi pravdu, padre," požádá Bobby Shaftoe. "Můj kluk. Můj syn. Je taky malomocnej?"

Černé oči se zavřou a bledý obličej se pohne sem a tam na znamení, že ne. "Glory se nakazila brzy po narození dítěte, když pracovala v jednom táboře v horách. Ten tábor nebyl zrovna čistý."

Shaftoe frkne. "To kurva ne, šerloku!"

Nastane dlouhé, nepříjemné ticho. Nakonec padre řekne: "Už jsem přijal zpověď od ostatních. Nechtěl byste se teď vyzpovídat vy?"

"To katolíci dělají před smrtí?"

"Dělají to pořád. Ale je vhodné vyzpovídat se těsně před smrtí. Pomáhá to - jak se to řekne - promazat kolečka. V posmrtném životě."

"Padre, podle mýho jsme tak hodinu dvě od pláže. Jestli se vám začnu teďka zpovídat ze svejch hříchů, mohl bych se dostat k tomu, jak jsem v osmi kradl sušenky z plechovky."

Padre se zasměje. Někdo Shaftoovi podá již zapálenou cigaretu. Ten natáhne kouř do plic.

"Nebudeme mít čas na žádnou zábavu, jako hledat Glory a zabít hromadu Japončíků a skopčáků." Shaftoe asi minutu přemýšlí a vychutnává si cigaretu. "Ale jestli je tohle jeden z těch podniků, při kterým všichni umřem - a mně to tak rozhodně připadá - musím udělat jednu věc. Vrací se tahle kocábka do Calamby?"

"Doufáme, že majitel přes lagunu převeze několik žen a dětí."

"Má někdo papír a tužku?"

Někdo mu podá špalík tužky, ale nikdo nemá papír. Shaftoe si prohledá kapsy a nenajde nic než hromádku kondomů JÁ SE VRÁTÍM. Jeden z balíčků otevře, opatrně roztáhne poloviny obalu a gumu hodí do vody. Rozloží si obal na bednu s municí a začne psát: "Já, Robert Shaftoe, při plném duševním i tělesném zdraví, tímto zanechávám veškerý svůj světský majetek včetně vojenského sirotčího důchodu svému synovi Douglasovi MacArthuru Shaftoovi."

Vzhlédne k hořícímu městu. Napadne ho připsat "pokud je ještě naživu", ale nikdo nemá rád ufňukance, a tak prostě tu pitomou věc podepíše. Padre připojí podpis jako svědek. Jen aby všemu dodal trochu víc důvěryhodnosti, si Shaftoe stáhne psí známky, obtočí je svou poslední vůlí a řetízek ze psích známek ovine kolem balíčku. Podá ho na záď, kde si ho převozník strčí do kapsy a vesele souhlasí, že až se vrátí do Calamby, udělá správnou věc.

Člun není široký, ale je hodně dlouhý a mačká se v něm asi tucet huků. Všichni jsou po zuby ozbrojení zbraněmi, které zjevně nedávno připluly v americké ponorce. Kvůli váze mužů a zbraní je člun tak hluboko ve vodě, že přes okraje občas šplouchne nějaká ta vlna. Shaftoe se potmě hrabe v bedně. Nevidí ani hovno, ale nahmatá součástky několika samopalů Thompson.

"Kusy zbraní," vysvětlí mu jeden z huků, "neztrať je!"

"Kusy, nic!" prohlásí Shaftoe o několik hektických vteřin později a z bedny vytáhne sestavené koště na zákopy. Červené uhlíky půl tuctu cigaret JÁ SE VRÁTÍM vyletí nahoru ke rtům, jak si hukové uvolňují ruce pro tichý potlesk. Někdo mu podá těžký kulatý zásobník s náboji kalibru .45. "Víte, tuhle munici vymysleli na praštěný filipínský parchanty," oznámí Shaftoe.

"My víme," řekne jeden huk.

"Na Japončíky je to přehnaně silný," pokračuje Shaftoe a zacvakne zásobník do samopalu. Hukové se šeredně zachechtají. Jeden z nich se přesune ze zádi, až se celý člun rozhoupá. Je velice mladý a štíhlý. Napřáhne ruku k Bobbymu Shaftoovi. "Strejdo Roberte, pamatuješ si mě?"

Být nazván strejdou Robertem není zrovna nejdivnější věc, jaká se Shaftoovi v posledních letech přihodila, takže to nechá plavat. Zadívá se chlapci do obličeje, jejž nejasně ozařuje planoucí Manila. "Ty ses jeden z těch Altamirovic kluků," odhaduje.

Hoch mu řízně zasalutuje a zazubí se.

Shaftoe se konečně rozpomene. Před třemi lety v bytě rodiny Altamirů, když nesl čerstvě oplodněnou Glory po schodech, zatímco po celém městě kvílely sirény vzdušného poplachu. Byt plný Altamirů. Tlupa kluků s dřevěnými meči a puškami, obdivně vzhlížejících k Bobbymu Shaftoovi. Shaftoe jim zasalutuje a vyběhne ven.

"Všichni jsme bojovali s Japončíky," hlásí chlapec. Pak zesmutní a pokřižuje se. "Dva jsou mrtví."

"Někteří z vás byli ještě hromsky mladí."

"Nejmladší z nás jsou ještě v Manile," vysvětluje kluk. Se Shaftoem se mlčky zadívají přes vodu na plameny, které se mezitím spojily v ohnivou stěnu.

"V bytě? V Malate?"

"Myslím, že ano. Jmenuju se Fidel."

"A můj syn je tam taky?"

"Myslím, že je. Možná není."

"Půjdem ty děcka najít, Fideli."

* * *

Polovina obyvatel Manily zřejmě stojí na kraji vody nebo ve vodě a čeká, až se ukáže člun jako ten jejich. MacArthur se blíží ze severu a vojáci japonského válečného letectva přicházejí z jihu, takže šíje mezi Manilským zálivem a Lagunou de Bay je na obou koncích ucpaná velkými vojenskými oddíly pohrouženými do vyhlazovací války. Na březích laguny probíhá neuspořádaná evakuace ve stylu Dunkerque, ale počet člunů zdaleka nedostačuje. Někteří utečenci se chovají jako civilizovaní lidé, jiní se zase brodí a plavou směrem k nim, jak se snaží dostat do člunu první. Z vody se vynoří mokrá ruka a drží se bortu, dokud do ní Shaftoe nepraští patkou samopalu. Plavec odpadne, drží si ruku a ječí a Shaftoe mu sdělí, že je hnusnej.

Zažijí asi půlhodinku další hnusoty, zatímco člun křižuje těsně mimo dosah plavců a padre vybírá ženy nesoucí malé děti. Ty jednu po druhé vytahají do člunu a hukové zase jeden po druhém seskakují do vody. Nakonec se člun otočí a odpluje do tmy. Shaftoe s huky se přebrodí na břeh i s bednami munice. Tou dobou je Shaftoe ověšený granáty, až vypadá jako březí svině s visícími struky, a většina huků postupuje pomalu a ztuha, jak málem klesají pod tíhou bandalírů, do nichž se prakticky celí zabalili. Vpotácejí se do města a vzdorují přívalu očazených uprchlíků.

Rovina na březích laguny ještě nepatří k městu - je to předměstí s prostými chýšemi v tradičním stylu, samé spletené ratanové rohože a doškové střechy. Hoří jako vích, vyletují z nich rudé stěny plamenů, které viděli ze člunu. Ve vnitrozemí o několik mil dál na sever začíná město s mnoha zděnými domy. Japonci podpálili i je, ale plamenů je tu pomalu, spíš jen izolované sloupy ohně a kouře.

Shaftoe a jeho banda čekali, že na pláž dorazí jako mariňáci a budou smeteni už na kraji vody. Místo toho pochodují dobrou míli a půl, než poprvé zahlédnou nepřítele.

Shaftoe je upřímně rád, že konečně vidí nějaké Japončíky. Začíná být nervózní, protože hukové jsou z nedostatku protivníků veselí a přehnaně sebevědomí. Pak se půl tuctu japonských vojáků vyhrne z obchodu, v němž očividně rabovali - nesou láhve s alkoholem - a zastaví se na chodníku, aby krám podpálili, přičemž z ukradených láhví ohnivé vody vyrábějí Molotovovy koktejly. Shaftoe vytáhne pojistku z granátu a spodem ho hodí po chodníku. Dívá se, jak se granát kutálí, načež se vrhne do vchodu. Když zaslechne výbuch a vidí, jak kusy kovu rozbíjejí čelní sklo auta zaparkovaného u chodníku, vyskočí, připraven střílet ze samopalu. Není to však nutné, všichni Japončíci se jen chabě zmítají ve škarpě. Shaftoe a hukové se schovají, neboť čekají, že dorazí další japonští vojáci, aby svým zraněným kamarádům pomohli, ale nic takového se nestane.

Hukové jsou nadšení. Shaftoe stojí na ulici a dumá, zatímco padre dává mrtvým a umírajícím Japoncům poslední pomazání. Disciplína šla zjevně do kytek. Japončíci vědí, že jsou v pasti. Vědí, že se MacArthur přežene přímo přes ně jako sekačka na trávu přes mraveniště. Stala se z nich zdivočelá lůza. Pro Shaftoa bude snazší bojovat s davem opilců, zmatených drancovníků, ale nedá se říct, co páchají na civilistech dál na severu.

"Plejtváme časem," štěkne Shaftoe, "půjdem do Malate a budem se vyhejbat dalším střetům."

"Ty tomuhle oddílu nevelíš," vzepře se jeden z huků. "Velím já."

"Kdo je to?" zeptá se Shaftoe a mhouří oči před světlem z hořícího obchodu s lihovinami.

Ukáže se, že to je filipínsko-americký poručík, jenž ve člunu seděl až vzadu a do této chvíle jim nebyl k ničemu. Shaftoe cítí, že jako bojový velitel bude na nic. Zhluboka se nadechne, chce si povzdechnout, ale místo toho se začne dusit kouřem.

"Pane, ano, pane!" řekne a zasalutuje.

"Jsem poručík Morales, a jestli budeš mít nějaké další návrhy, řekneš je mně, nebo si je necháš pro sebe!"

"Pane, ano, pane!" Shaftoe se nenamáhá zapamatovat si poručíkovo jméno.

Několik hodin se probíjejí na sever úzkými, ucpanými ulicemi. Vyjde slunce. Nad městem přeletí malé letadlo a přitahuje na sebe palbu vyčerpaných a opilých japonských vojáků.

"To je P-51 Mustang!" zvolá poručík Morales.

"To je zasranej Piper Cub!" prskne Shaftoe. Do této chvíle držel jazyk za zuby, ale teď si nemůže pomoct. "Je to průzkumný letadlo dělostřelectva."

"Tak proč letí nad Manilou?" zeptá se samolibě poručík Morales. Svůj řečnický triumf si užívá asi třicet vteřin. Pak jsou na severu odpáleny první dělostřelecké náboje a dopadají na různé budovy.

Asi o půl hodiny později se dostanou do první vážné přestřelky s četou vojáků japonského válečného letectva, schovaných v kamenné bance ve véčku tvořeném protínajícími se třídami. Poručík Morales přijde s nesmírně složitým plánem, vyžadujícím rozdělení na tři menší skupinky. Morales odvede tři muže za velkou kašnu uprostřed náměstí. Tam okamžitě uvíznou v těžké palbě Japonců. Dřepí tam a choulí se v krytu za kašnou asi čtvrt hodiny, než od severu přiletí dělostřelecký náboj, černá koule klesající po dokonale parabolické dráze, a zasáhne kašnu. Ukáže se, že to byl tříštivý náboj, který nevybuchne, dokud něco nezasáhne - v tomto případě kašnu. Padre dá poručíku Moralesovi a jeho mužům poslední pomazání z bezpečné vzdálenosti asi sta yardů, což je stejně dobré místo jako kterékoliv jiné, protože z jejich pozemských těl stejně nic nezbylo.

Bobby Shaftoe je aklamací zvolen novým vůdcem oddílu. Vede je kolem náměstí a bance se vyhne širokým obloukem. Někde na severu se Generálovy baterie umanutě snaží zastřílet na tu zasranou banku a přitom rozmetaly na kusy polovinu okolí. Piper Cub se naklání a létá v líných osmičkách, přičemž přes rádio poskytuje rady: "Už to skoro je - trochu víc doleva - ne, moc daleko - teď trochu zkrátit."

Urazit další míli směrem k Malate trvá Shaftoově skupině celý den. Mohli by se tam dostat prostě tak, že by běželi po hlavních třídách, jenomže dělostřelecká palba směrem na sever zesiluje. Horší je, že většinou sem létají protipěchotní střely s radarovými rozbuškami odměřujícími vzdálenost, které vybuchují, když jsou ještě několik yardů nad zemí, aby se šrapnely dostaly do všech koutů. Výbuchy ve vzduchu připomínají roztažené koruny ohořelých kokosových palem.

Shaftoe nevidí důvod, proč by se měli nechat všichni pozabíjet, a tak postupují po blocích, přebíhají ode dveří ke dveřím a velmi pečlivě budovy prohlížejí pro případ, že by Japončíci číhali za okny, aby je mohli postřílet. Když na to dojde, musejí zajít dovnitř, celé to prozkoumat, odpočítat okna a dveře, odhadnout plán budovy a poslat muže, aby zkontrolovali různé palebné čáry. Obvykle není příliš těžké Japončíky z domů vypudit, ale zabírá to čas.

Při západu slunce se schovají v ohořelém činžáku a střídají se při spaní. Postupují celou noc, kdy je dělostřelecká palba méně intenzivní. Bobby Shaftoe dostane celý zbytek oddílu, devět mužů včetně padreho, do Malate asi ve čtyři hodiny ráno. Ještě před rozedněním dorazí na ulici, kde bydlí Altamirovi, nebo bydlívali. Objeví se tam právě včas, aby viděli, jak tříštivé náboje srovnávají se zemí celý blok domů.

Z domů nikdo nevybíhá, mezi výbuchy není slyšet křik. Domy jsou prázdné.

Vyrazí zabarikádované dveře obchodu naproti přes ulici a popovídají si s jedinými žijícími obyvateli: pětasedmdesátiletou paní a šestiletým chlapcem. Japonci prošli sousedstvím před několika dny, sdělí jim žena, směrem k Intramuros. Vyhnali z domů ženy a děti odvedli je jedním směrem. Sehnali všechny muže a chlapce od určitého stáří a odehnali je na druhou stranu. Ona s vnukem unikli, protože se ukryli ve skříni.

Shaftoe s oddílem vyjdou z obchodu na ulici a padreho nechají uvnitř, aby promazal nějaká ta nebeská kolečka. O patnáct minut později zabijí dva z nich šrapnely z protipěchotního náboje, který vybuchl nad ulicí opodál. Zbývající členové oddílu na rohu narazí na skupinku opozdilých japonských drancovníků a následuje naprosto šílený boj zblízka. Mají proti Japončíkům mnohem víc zbraní, ale polovina Shaftoových mužů je na boj příliš omráčená. Jsou zvyklí na džungli. Někteří z nich nebyli nikdy v životě ve městě, ani v dobách míru, a jenom tam stojí a zírají s otevřenou pusou. Shaftoe se vrhne do vchodu a začne dělat pořádný kravál svým koštětem na zákopy. Japončíci zase kolem sebe vrhají granáty jako prskavky a ubližují stejně tolik sobě jako hukům. Boj je absurdně zmatený a skončí, teprve když přiletí další dělostřelecký náboj, zabije několik Japončíků a ostatní omráčí natolik, že Shaftoe může vyjít na volně prostranství a odpravit je svým koltem.

Dva své zraněné odtáhnou do obchodu a nechají je tam. Jeden muž je mrtvý. Zbylo jen pět bojeschopných mužů a jeden stále zaneprázdněnější padre. Přestřelka je přivede k další baráži protipěchotních střel. Nejlepší, co můžou po zbytek dne dělat, je najít si nějaký sklep, zalézt a pokusit se trochu prospat.

Shaftoe skoro neusne, takže když se setmí, hodí do sebe několik tabletek benzedrinu, píchne si morfin, aby trochu snížil jejich účinek, a vyvede svůj oddíl do ulic. Další čtvrť se jmenuje Ermita. Stojí v ní spousta hotelů. Po Ermitě následuje Rizal Park. Na severním okraji Rizal Parku se zvedají hradby Intramuros. Za Intramuros teče Pasig a na druhém břehu řeky je MacArthur. Pokud jsou Shaftoův syn a ostatní z Altamirů dosud naživu, musejí být někde na ploše několika mil mezi nimi a Fort Santiagem na protějším břehu Pasigu.

Krátce po vstupu do Ermity narazí na proud krve vytékající zpod dveří přes chodník do škarpy. Vykopnou dveře do domu a zjistí, že přízemí je plné mrtvých Filipínců - je jich několik desítek. Všichni byli probodeni bajonety. Jeden dosud žije. Shaftoe s huky ho vynesou na chodník a hledají, kam by ho mohli uložit, zatímco padre prochází domem, krátce se dotkne každé mrtvoly a zamumlá cosi latinsky. Když vyjde ven, je po kolena od krve.

"Nějaký ženy? Děti?" vyptává se ho Shaftoe. Padre jen zavrtí hlavou.

Jsou jen pár bloků od Filipínské všeobecné nemocnice, a proto raněného vezmou tam. Za rohem zjistí, že budovy nemocnice poničila MacArthurova artilerie a není pomalu kam šlápnout kvůli lidem položeným na prostěradlech. Po chvíli si všimnou, že muži s puškami procházející mezi těly jsou japonští vojáci. Jejich směrem práskne pár výstřelů. Musejí se vrhnout do uličky a raněného položit. Zanedlouho se objeví trojice japonských vojáků. Shaftoe měl dost času si celou věc promyslet, a tak je nechá vběhnout do uličky a potichu je s huky zabijí nožem. Než za nimi vyšlou posily, Shaftoe se svými muži zmizí v uličkách Ermity, jež na mnoha místech rudnou krví povražděných filipínských

mužů a chlapců.
VĚZENÍ
"Někdo se vám snaží poslat zprávu," řekne obhájce Alejandro už na začátku svého prvního rozhovoru s novým klientem.
Randy je na to připravený. "Proč mají všichni tady tak neuvěřitelně nepohodlnej způsob, jak mi posílat zprávy? Copak vy lidi nemáte e-mail?"
Filipíny jsou jednou z těch zemí, kde je "obhájce" používán jako titul, stejně jako třeba "doktor". Obhájce Alejandro má ulíznutého šedého ježka, který se mu na šíji trochu kroutí, což mu, jak nejspíš dobře ví, propůjčuje distingovaný vzhled státníka z devatenáctého století. Hodně kouří, ale to Randymu příliš nevadí, poněvadž posledních několik dní strávil na místech, kde kouřil každý. Ve vězení se ani nemusíte obtěžovat s cigaretami a sirkami, stačí se nadechnout a získáte ekvivalent jednoho až dvou balíčků za den second-handového dehtu a nikotinu.
Obhájce Alejandro se tváří, jako by Randyho poslední větu neslyšel. Věnuje se své cigaretě. Když chce mít zapálenou cigaretu mezi rty, dokáže to bez pohybu rukou. Najednou tam cigareta je, jako by ji, už hořící, schovával v ústech. Když ale potřebuje vnést pomlku do hovoru, může se věnovat výběru, přípravě a zapalování cigarety v jakémsi vážném rituálu silně připomínajícím čajový obřad. V soudní síni musel každého úplně odrovnat. Randy se už teď cítí líp.
"A jakou zprávu mi asi posílají? Že když budou chtít, můžou mě zabít? Protože to já už vím. Chci říct: kurva! Kolik stojí nechat někoho zabít v Manile?"
Obhájce Alejandro se zuřivě zamračí. Pochopil otázku špatně: jako náznak, že je mužem, který takovou věc bude vědět. Pochopitelně vzhledem k tomu, že ho osobně doporučil Douglas MacArthur Shaftoe, pravděpodobně je přesně ten typ muže, ale tvrdit něco takového je nejspíš hrubost. "Necháváte se unést vlastní představivostí," prohlásí. "Neúměrně jste nafoukl otázku trestu smrti v této věci." Jak obhájce Alejandro asi čekal, taková ukázka dobré nálady Randyho umlčí na dost dlouho, aby předvedl další hrátky s cigaretou a nerezovým zapalovačem pokrytým vojenskými symboly. Obhájce Alejandro se dvakrát zmínil o tom, že býval plukovníkem v armádě a rok žil ve Státech. "Trest smrti jsme znovu zavedli v roce 1995 po přibližně desetileté přestávce." Slovo přibližně mu v ústech zapraská a vyletí ven jako jiskra z Teslova transformátoru. Filipínci vyslovují lépe než Američané a vědí to.
Randy s Alejandrem se sešli v úzké místnosti někde mezi vězením a soudním dvorem v Makati. Několik minut tu s nimi okouněl vězeňský strážný a rozpačitě se hrbil. Odešel, teprve když za ním obhájce Alejandro zašel a tichým, otcovským tónem s ním promluvil a něco mu vtiskl do dlaně. Je tu otevřené okno a z ulice o poschodí níž se nahoru nese troubení. Randy zpola čeká, že se sem ze střechy slaní Doug Shaftoe a jeho kamarádi, vletí dovnitř v záplavě třpytivého, tříštícího se skla a Randyho vytáhnou, zatímco obhájce Alejandro se opře do půltunového stolu ze dřeva nara a zabarikáduje jím dveře.
Takové nápady pomáhají narušit nudu ve vězení a pravděpodobně vysvětlují filmový vkus Randyho spoluvězňů. Ti sice nemohou video sledovat, ale neustále o filmech mluví směsicí angličtiny a tagalogu, které nyní Randy téměř dokonale rozumí. Videokazety, nebo spíš jejich nedostatek, zavdaly příčinu k jakémusi retrográdnímu fenoménu ve vývoji médií: ústnímu vyprávění majícímu základ ve filmech, jež tito muži kdysi viděli. Zvlášť dojemné líčení, kupříkladu, scény, v níž si Stallone v Rambovi III kauterizuje střelnou ránu v břiše tak, že zapálí roztrženou nábojnici do pušky a prožene si ránou plameny ze vzníceného prachu, vzbudí několikaminutové uctivé ticho. To je asi jediné ticho, jakého se Randymu dostává, a v hlavě se mu vylíhl nový plán: využije svého kalifornského původu tvrzením, že viděl film plný bojového umění, který se dosud nedostal mezi pirátské nahrávky v ulicích Manily, a bude jim ho vyprávět tak výmluvně, že cela se na několik hodin změniv místo mnišského rozjímání, jako idealizovaná věznice třetího světa, v níž by Randy rád byl. Jako kluk několikrát přečetl Motýlka, od přední záložky po zadní stranu obalu, a vždycky si věznice třetího světa představoval jako místa nejvyšší, ušlechtilé izolace: prudké tropické slunce, v němž vlhký, zakouřený vzduch září, když proniká přes železné mříže hustě zasazené do cihlových zdí. Zpocení, polonazí stepní vlci přecházejíve svých celách sem a tam a dumají o tom, kde se to všechno zvrtlo. Vězeňské deníky tajně zapisované na cigaretové papírky.
Místo toho je vězení, v němž drží Randyho, jen hodně přecpanou městskou společností, kterou někteří lidé holt nemůžou opustit. Všichni kromě Randyho jsou nesmírně mladí a je tu neustále se měnící populace opilců. Randy se kvůli tomu cítí hrozně starý. Jestli uvidí ještě jednoho videem zmateného kluka naparujícího se v pirátském tričku "Hard Rock Café" a předvádějícího gesta odkoukaná od amerických rappujících gaunerů, mohl by se z něj stát vrah.
Obhájce Alejandro položí řečnickou otázku: "Proč ‚Smrt překupníkům drog'?" Randy se nezeptá proč, ale obhájce Alejandro se s ním chce o tuto informaci podělit. "Američané se velice zlobili, když jim někteří lidé v této části světa nepřestali prodávat drogy, které tolik chtěli."
"Omlouvám se. Co můžu říct? Zvorali jsme to. Vím, že jsme to zvorali."
"A tak jako přátelské gesto mezi našimi lidmi jsme zavedli trest smrti. Zákon specifikoval dva a pouze dva způsoby popravy," pokračuje obhájce Alejandro, "plynovou komoru a elektrické křeslo. Jak vidíte, řídili jsme se vaším příkladem - jakož i v mnoha dalších věcech, některých dobrých a některých špatných. Tenkrát jsme na celých Filipínách neměli jedinou plynovou komoru. Byla provedena studie. Nakresleny plány. Máte představu, co to obnáší, postavit opravdovou plynovou komoru?" Obhájce Alejandro se pustí do dlouhého popisu, avšak Randy se nějak nedokáže soustředit, dokud mu jeho tón neprozradí, že se blíží závěrečná část. "...vězeňská služba řekla: ‚Jak od nás můžete čekat, že zbudujeme takové supermoderní zařízení, když nemáme peníze ani na to, abychom pro přecpané věznice, které už máme, zakoupili jed na krysy?' Jak jistě chápete, jen se snažili získat víc peněz. Chápete?" Obhájce Alejandro významně zvedne obočí a vcucne tváře, jak zredukuje dobré dva až tři centimetry své marlborky na popel. Pocit, že musí tak otevřeně vysvětlovat základní motivace vězeňské služby, zřejmě naznačuje, že podle jeho odhadu není Randyho inteligence na příliš vysoké úrovni, což vzhledem ke způsobu, jakým se Randy nechal zatknout na letišti, možná docela

odpovídá pravdě. "Takže zůstalo jen elektrické křeslo. Ale víte, co se stalo s elektrickým křeslem?"

"To si ani neumím představit," praví Randy.

"Shořelo. Vadné vedení. A tak jsme přišli o prostředek, jak zabíjet lidi." Z ničeho nic si obhájce Alejandro, jenž až do této chvíle nedal najevo sebemenší pobavení, vzpomene, jak se smát. Je to mechanické, a než se Randy vyburcuje natolik, aby předvedl zdvořilý úsměv, je konec a Alejandro opět zvážní. "Ale Filipínci jsou velice vynalézaví. Opět jsme se podívali na Ameriku," pokračuje obhájce Alejandro. "Našeho přítele, patrona, velkého bratra. Víte, co znamená slovo ninong? Ovšemže ano, zapomněl jsem, že jste tu pobýval delší dobu." Na Randyho vždycky udělá dojem směsice lásky, nenávistí, naděje, zklamání, obdivu a opovržení, jíž Filipínci chovají k Americe. Jelikož kdysi skutečně byli součástí Spojených států, dokážou si rýpnout způsobem, jenž je obvykle vyhrazen celoživotním občanům USA. To, že je Spojené státy nedokázaly po Pearl Harboru ubránit před Japonskem, je dosud nejdůležitější věcí, jaká se jim kdy přihodila. Pravděpodobně o něco málo důležitější než MacArthurův návrat do země o několik let později. Pokud tohle nevyvolá láskyplný a zároveň nenávistný vztah...

"Američanům," promluví opět obhájce Alejandro, "se taky z nákladů na popravování lidí zatočila hlava a s elektrickými křesly zažili nejednu blamáž. Možná to měli zadat."

"Jak prosím?" zeptá se Randy. Má dojem, že obhájce Alejandro jen zkouší, jestli je vzhůru.

"Zadat. Japoncům. Zajít k Sony nebo Panasonicu nebo za někým takovým a říct (nyní se vrací k dokonalému přízvuku amerického balíka): ‚My prostě milujem videa, co nám prodáváte - co kdybyste vyrobili elektrické křeslo, který doopravdy funguje?' Což by Japonci udělali - v takovýchto věcech oni vynikají - a až by pak Američanům prodali všechna elektrická křesla, která by potřebovali, mohli jsme dostat nějakou druhou kvalitu se slevou." Kdykoliv Filipínec pomlouvá Ameriku v doslechu nějakého Američana, obvykle se snaží přijít s nějakou skutečně hnusnou poznámkou o Japoncích, jen aby všemu dodal správnou perspektivu.

"Kam se tím dostáváme?" chce vědět Randy.

"Omluvte, prosím, to odbočení. Američané začali popravovat vězně smrtící injekcí. A tak jsme se znovu rozhodli vzít si z nich příklad. Proč bychom lidi jednoduše nevěšeli? Provazu máme spoustu - odsud provaz vlastně pochází, víte -"

"Ano."

"- nebo je nestříleli? Máme spoustu pušek. Ale ne, kongres chtěl být moderní jako strýček Sam, takže se rozhodl pro smrtící injekci. Jenomže potom jsme vyslali delegaci, aby se podívala, jak Američané dávají lidem smrtící injekci, a víte, co po návratu ohlásili?"

"Potřebujete hromadu speciálního vybavení."

"Potřebujete hromadu speciálního vybavení a speciální místnost. Tato místnost ještě nebyla postavena. Takže víte, kolik lidí nám tu teď čeká ve frontě na smrt?"

"To si ani neumím představit."

"Přes dvě stě padesát. I kdyby tu místnost postavili zítra, většina z nich by nemohla být popravena, protože je ilegální provést popravu, dokud neuplyne rok od konečného odvolání."

"Momentíček! Když vám zamítnou konečný odvolání, proč čekat celej rok?"

Obhájce Alejandro pokrčí rameny.

"V Americe se odsouzení obvykle naposledy odvolávají, když už vězeň leží připoutaný ke stolu s jehlou v ruce."

"Možná čekají pro případ, že by během toho roku došlo k zázraku. My jsme velice zbožní lidé - dokonce i někteří odsouzenci na smrt jsou velice zbožní. Ale teď prosí, aby je už konečně popravili. Už nedokážou čekat!" Obhájce Alejandro se zasměje a plácne do stolu. "Randy, všech těch dvě stě padesát lidí jsou chudáci. Všichni do jednoho." Významně se odmlčí.

"Poslouchám," zabručí Randy. "Mimochodem, věděl jste, že můj majetek je míň než nula?"

"Ano, ale máte bohatství v přátelích a stycích." Obhájce Alejandro se začne šacovat. Nad hlavou se mu v malé bublině objeví obrázek krabičky marlborek. "Nedávno mi telefonoval jeden váš přítel ze Seattlu."

"Chester?"

"Ano, ten. On má peníze."

"Tak by se to dalo říct."

"Chester hledá způsob, jak využít finanční zdroje ve váš prospěch. Je rozčilený a nejistý, protože i když sám má značné prostředky, nezná cestičky, po kterých musí chodit v souvislosti s filipínským právním systémem."

"To je celej on. Je nějaká naděje, že byste mu mohl poskytnout pár rad?"

"Promluvím si s ním."

"Na něco bych se chtěl zeptat. Pochopil jsem, že mě správně použitý finanční prostředky můžou osvobodit. Ale co když nějaká bohatá osoba chce použít svý peníze, aby mě poslala na smrt?"

To obhájce Alejandra na minutu zarazí. "Existují účinnější způsoby, jak může bohatá osoba někoho sprovodit ze světa. Z důvodů, které jsem vám popsal, by se rádoby vrah nejdřív podíval někam mimo filipínský trestní aparát. Proto, podle mého názoru jako vašeho právníka, tu ve skutečnosti jde o to, že -"

"Se mi někdo snaží poslat zprávu."

"Správně. Vidíte, konečně jste to pochopil."

"Tak mě napadlo, jestli byste mohl odhadnout, jak dlouho asi zůstanu zavřenej. Jako jestli chcete, abych se přiznal k nějakýmu menšímu zločinu a odseděl si pár let?"

Obhájce Alejandro se zatváří ublíženě a ušklíbne se. S odpovědí se ani neobtěžuje.

"Ani jsem si to nemyslel," zabručí Randy. "Ale v kterým bodě bych se podle vás mohl dostat ven? Totiž odmítli mě propustit na kauci."

"No jistě! Jste obviněný z hrdelního zločinu! I když každý ví, že je to fraška, je nutné projevit patřičnou úctu."

"Vytáhli mi ze zavazadla podstrčený drogy - je na to milión svědků. Byla to droga, ne?"
"Malajský heroin. Velmi čistý," potvrdí obhájce Alejandro obdivně.
"Takže tu jsou všichni ti lidé, kteří můžou dosvědčit, že mi v zavazadle našli sáček heroinu. To zřejmě moje propuštění z vězení poněkud komplikuje."
"Pravděpodobně se nám podaří nechat to zamítnout, ještě než začne skutečný proces, poukázáním na nedostatek důkazů," prohlásí obhájce Alejandro. Něco v tónu jeho hlasu a ve způsobu, jakým se dívá z okna, naznačuje, že se poprvé skutečně zamyslel nad tím, jak se úkolu zhostí. "Možná se přihlásí nosič z NAIA a dosvědčí, že viděl, jak vám tu drogu do zavazadla podstrčila nějaká záhadná osoba."
"Záhadná osoba?"
"Ano," přitaká obhájce Alejandro podrážděně, jak předjímá sarkasmus.
"A potuluje se jich v zákulisí NAIA hodně?"
"Stačí nám jedna."
"Kolik času podle vás asi uběhne, než u toho nosiče zvítězí jeho svědomí a on se rozhodne přihlásit?"
Obhájce Alejandro pokrčí rameny. "Nejspíš několik týdnů. Musí se to udělat správně. Jak vypadá ubytování?"
"Hrozně. Ale víte co? Nic z toho už mi nevadí."
"Někteří pracovníci vězeňské služby se obávají, že až se dostanete ven, mohl byste o tamních podmínkách vykládat něco nepěkného."
"A odkdy jim na tom záleží?"
"V Americe jste trochu slavný. Ne moc slavný. Trochu. Pamatujete si na toho amerického chlapce v Singapuru, který dostal napráskáno rákoskou?"
"Jistě."
"Pro Singapur to byla velice špatná reklama. Několik pracovníků vězeňské služby by tedy souhlasilo s nápadem umístit vás do soukromé cely. Čisté. Tiché."
Randy nasadí tázavý výraz, zvedne ruku a zamne palec a ukazováček v gestu znamenajícím "peníze".
"To už je zařízeno."
"Chester?"
"Ne. Někdo jiný."
"Avi?"
Obhájce Alejandro zavrtí hlavou.
"Shaftoovi?"
"Nemůžu vám odpovědět, Randy, protože to nevím. S tímto rozhodnutím nemám nic společného. Ale ať to zařídil kdokoliv, také vyslyšel vaši žádost o něco, čím byste zabil čas. Žádal jste o knihy?"
"Jo. Máte nějaký?"
"Ne. Ale povolí vám tohle." Obhájce Alejandro otevře kufřík, sáhne do něj oběma rukama a vytáhne - Randyho nový laptop. Ještě je na něm policejní nálepka.
"Dejte mi, kurva, pokoj!" štěkne Randy.
"Ne! Vezměte si ho!"
"Copak to není důkaz nebo tak něco?"
"Policie skončila. Otevřeli ho a podívali se dovnitř kvůli drogám. Sejmuli otisky - ještě můžete vidět ten prášek. Doufám, že nepoškodil jemné zařízení uvnitř."
"Jo, já taky. Takže mi chcete říct, že si ho můžu vzít do svý nový, čistý, tichý, soukromý cely?"
"To vám říkám."
"A můžu ho tam používat? Bez omezení?"
"Opatří vám elektrickou zásuvku," podotkne obhájce Alejandro a významně dodá: "Požádal jsem je," což je bezpochyby malá připomínka, že honorář, který nakonec dostane, si skutečně zaslouží.
Randy se zhluboka nadechne a přemýšlí: Je náramně velkorysý - vlastně trochu překvapivý - že mocnosti, který mě chtějí odsoudit a popravit, jsou ochotný udělat všechno možný, aby mi dovolily hrát si s počítačem, zatímco budu čekal na soud a smrt. Vydechne a prohlásí: "Díky bohu, aspoň udělám nějakou práci." Obhájce Alejandro pochvalně přikývne.
"Čeká tu na vás vaše přítelkyně," oznámí Randymu.
"Vlastně to není moje přítelkyně. Co chce?" vyptává se Randy.
"Jak to myslíte, co chce? Chce vás vidět. Poskytnout vám citovou podporu. Dát vám na vědomí, že nejste sám."
"Kurva!" zamumlá Randy procítěně. "Nechci citovou podporu. Chci se krucinál dostat z lapáku."
"To je můj obor," prohlásí obhájce Alejandro hrdě.
"Víte, o co jde? Je to jedna z těch věcí typu muži jsou z Marsu a ženy z Venuše."
"Toto rčení jsem ještě neslyšel, ale okamžitě jsem pochopil, co máte na mysli."
"Je to jedna z těch americkejch knížek, u který vám stačí slyšet název a už je ani nemusíte číst," poznamená Randy.
"Pak tedy nebudu."
"My dva chápeme, že se mě někdo snaží dostat do průseru a že se potřebuju dostat z lochu. Prostý a jasný. Ale pro ni to znamená mnohem víc - je to příležitost víst rozhovor!"
Obhájce Alejandro vyvrátí oči a udělá univerzální gesto značící "ženský žvásty": prsty se zavírají a otevírají jako plácající huba bez těla.
"Podělit se o hluboký pocity a emocionální pouto," pokračuje Randy a zavře oči.
"Ale to není tak špatné," namítne obhájce Alejandro a nejistota z něj vyzařuje jako z ozrcátkované koule na

diskotéce.

"V tomhle vězení se mi vede dobře. Překvapivě dobře," dodává Randy, "ale jde především o to, udržet si něco jako drsnou fasádu. Spousta bariér mezi mnou a okolím. Proto mě dohání k šílenství, že si vybrala zrovna tuhle chvíli, kdy bezpodmínečně požaduje, abych se přestal mít na pozoru."

"Ví, že jste slabý," prohodí obhájce Alejandro a mrkne. "Cítí vaši zranitelnost."

"To nebude jediný, co ucítí. V tý nový cele bude i sprcha?"

"Všechno. Nezapomeňte položit na odtok něco těžkého, aby se tam v noci nedostaly krysy."

"Díky. Položím na něj laptop." Randy se zavrtí na židli. Má teď problém s erekcí. Už to je skoro týden. Tři noci ve vězení, tři noci předtím v domě Toma Howarda, předtím v letadle, předtím v Aviho suterénu... vlastně to už nejspíš bude mnohem déle než týden. Randy nutně potřebuje pobyt v soukromé cele už jenom z toho prostého důvodu, aby konečně dostal příležitost vypustit páru, která mu tlačí na prostatu, a mohl zase jasně myslet. Modlí se k bohu, aby Amy viděl jen přes tlustou skleněnou přepážku.

Obhájce Alejandro otevře dveře a řekne něco čekajícímu strážnému, který je odvede do jiné místnosti. Tato je větší a je v ní několik dlouhých stolů s hloučky podobně vypadajících Filipínců okolo. Pokud měly stoly sloužit jako překážky v tělesném kontaktu, tak se na to už dávno zapomnělo. Aby si Filipínci přestali projevovat vzájemnou náklonnost, bylo by zapotřebí spíše něčeho jako Berlínská zeď. A je tu i Amy, již obchází jeden stůl, zatímco se párek strážných významně dívá na druhou stranu (i když, jakmile projde kolem nich, nenápadně jí zkontrolují zadek). Tentokrát žádné šaty. Randy předpovídá, že potrvá pár let, než zase uvidí Amy v šatech. Naposledy se mu postavilo péro, srdce se mu rozbušilo, začal doslova slintat, a pak mu najednou ozbrojení muži nasazovali náramky.

Dnes má Amy natažené staré džíny s dírou na koleně, tílko a černou koženou bundu, aby měla kam dát ukryté zbraně. Vzhledem k tomu, jací Shaftoové jsou, nejspíš už přešli na nějaký hodně vysoký stupeň pohotovosti, na ten těsně pod zahájením totální nukleární války. Doug Shaftoe se pravděpodobně sprchuje se záškodnickým nožem v zubech. Amy, která normálně provádí jen letmé, boční objetí jednou rukou, nyní zvedne obě ruce, jako by naznačovala touchdown, ohne mu lokty za krkem a celým tělem se k němu přitiskne. Podbřiškem by mohl spočítat stehy na její jizvě po apendektomii. To, že mu stojí, je jí nejspíš stejně jasné, jako že odporně páchne. Jako by měl na penisu přivázanou velkou, jasně oranžovou vlaječku, která mu trčí z kalhot.

Amy ustoupí, podívá se dolů, schválně mu pohlédne do očí a zeptá se: "Jak se cítíš?" což je, poněvadž je to povinná otázka každé ženy, těžké si vyložit - je to jízlivost pronášená s kamennou tváří, nebo rozkošná naivita?

"Chybělas mi," prohlásí, "a omlouvám se, jestli si můj limbický systém špatně vyložil tvý gesto emocionální podpory."

Vezme to s klidem, pokrčí rameny a řekne: "Nemusíš se omlouvat. To všechno k tobě patří. Randy. Nemusím tě poznávat po kouskách, ne?"

Rancly odolá nutkání podívat se na hodinky, což by bylo marné, poněvadž mu je stejně zabavili. Určitě právě získala světový rychlostní rekord v kategorii konverzace muž - žena, když hovor okamžitě obrátila k Randyho selhání a úplně ho odrovnala. Dokázat něco takového za daných okolností ukazuje na jistou drzost, kterou Randy nemůže neobdivoval.

"Mluvil jsi s obhájcem Alejandrem," poznamená Amy.

"Jo. Asi mi sdělil, co mi měl sdělit."

"Moc toho pro tebe nemám," přizná Amy. Což z čistě taktického hlediska znamená hodně. Kdyby Zubařovi nohsledi našli vrak nebo by byly nějak přerušeny jejich záchranné práce, něco by řekla. Když neříká nic, znamená to, že nejspíš právě z ponorky vytahují zlato.

Bezpochyby usilovně pracuje na záchraně zlata, při níž je její maličkost nepochybně nezanedbatelná. Nemá pro něj absolutně žádné konkrétní informace o čemkoliv. Tak proč podnikla tu dlouhou, nudnou a místy nebezpečnou výpravu do Manily? Aby udělala co vlastně? Je to jedno z těch zapeklitých cvičení ve čtení myšlenek. Ruce má Amy zkřížené na břiše a chladně si ho prohlíží. Někdo se ti snaží poslat zprávu.

Najednou má Randy pocit, že ho dostala právě tam, kde ho chce mít. Možná mu do zavazadla ten heroin podstrčila ona. Nakonec jde o to, mít navrch.

Na povrch Randyho mysli vypluje veliká vzpomínka, jako kra utržená od polárního ledovce. V té vzpomínce je s Amy a Shaftoovic kluky v Kalifornii těsně po zemětřesení, právě procházejí staré krámy ve sklepě a hledají několik důležitých krabic s papíry. Randy zaslechne, jak Amy vyprskne smíchy, a najde ji, jak sedí v rohu na několika starých krabicích s knížkami a ve světle baterky si čte jakýsi paperback. Objevila hromadu harlekýnek, jež Randy v životě neviděl. Romantické historické romány plné žhavého sexu toho nejpodřadnějšího druhu. Randy usoudí, že je tu nechali předchozí majitelé domu, dokud jich několik neotevře a nepodívá se na rok vydání: všechny vyšly v letech, kdy tu bydleli s Charlene. Charlene je musela číst rychlostí zhruba jedna kniha týdně.

"Ach, zlato," vydechne Amy a přečte mu pasáž o mužném, ale citlivém, ale drsném, ale milujícím, ale nadrženém, ale chytrém hrdinovi, který si poradí s protestující, ale ochotnou, ale zápolící, ale poddajnou vášnivou ženou. "Bože!" Mrskne s knihou do kaluže na podlaze.

"Odjakživa jsem měl pocit, že měla tajný čtenářský návyky."

"Teď víš, co chtěla," odtuší Amy. "Dal jsi jí, co chtěla, Randy?"

A Randy o tom od tě doby přemýšlí. Když se konečně přenesl přes úžas, že Charlene měla návyk na harlekýnky, usoudil, že na tom vlastně nebylo nic špatného, i když v jejích kruzích by se čtení takových knih rovnalo nošení vysokého, špičatého klobouku v ulicích Salemu ve státě Massachussets kolem roku 1692. S Randym se hrozně snažili udržovat rovnostářský vztah. Utráceli peníze za rady ohledně vztahů a snažili se udržet rovnostářský vztah naživu. Jenže ona byla stále nazlobenější, aniž by udala nějaký důvod, a Randy byl stále zmatenější. Nakonec přestal být

zmatený a byl už jen podrážděný a unavený. Když Amy ve sklepě objevila ty knihy, Randy si v duchu pomalu sesumíroval úplně nový a jiný obrázek: Charlenin limbický systém byl prostě zapojený tak, že měla ráda dominantní muže. Ne ve smyslu biče a řetězů, jen v tom smyslu, že ve většině vztahů musí být někdo aktivní a někdo pasivní, třebaže v tom není žádná logika, ale taky na tom není nic špatného. Nakonec může i pasivní partner mít stejně velký vliv a svobodu jako aktivní.

Intuice, stejně jako blesk, trvá jen vteřinu. Obvykle přijde, když člověku nejde dešifrování a když si v duchu probírá bezvýsledné pokusy, které již vyzkoušel. Náhle se mu rozsvítí a po několika minutách přijde na to, co předchozí mnohadenní dřina neodhalila.

Randy má velice silný pocit, že Amy harlekýnky nečte. Ona míří opačným směrem. Nesnesla by být někomu podřízená. A proto je pro ni těžké fungovat ve zdvořilé společnosti. Nedokázala by v posledním ročníku střední školy jenom sedět doma a čekat, až ji nějaký kluk pozve na maturitní ples. Tento rys její osobnosti je nesmírně snadné si špatně vyložit, takže to zabalila. Raději bude osamělá a věrná sama sobě a bude mít všechno pod kontrolou v nějakém zapadlém koutě světa, kde jí bude dělat společnost hudba od inteligentních žen-zpěvaček a textařek, než by byla v Americe špatně pochopená a nechala si nadávat.

"Miluju tě," pronese Randy. Amy odvrátí zrak a mocně si povzdechne: Konečně se někam dostáváme. Randy pokračuje: "Od chvíle, co jsem tě uviděl, jsem do tebe blázen."

Teď se na něj Amy dívá vyčkávavě.

"A, ehm, dát ti to najevo nebo s tím něco udělat mi trvalo tak dlouho hlavně proto, že jsem si nebyl jistý, jestli náhodou nejsi lesba."

Amy se ušklíbne a vyvrátí oči.

"...a potom prostě proto, že jsem hrozně zdrženlivej. Což ke mně bohužel taky patří, stejně jako tohle." Na mikrosekundu se podívá dolů.

Amy užasle vrtí hlavou.

"Fakt, že vědecký pracovník používá 50 procent svého času intuici, zřejmě není dostatečně oceněn," dodá Randy.

Amy se posadí na jeho stranu stolu, přehodí si nohu přes nohu, protočí se na prdelce a ukáže se ve světle z druhé strany. "Popřemejšlím o tom, cos říkal," praví. "Nevzdávej to, hezoune."

"Dobrou plavbu, Amy."

Amy se nepatrně usměje přes rameno, zamíří přímo k východu a u dveří se otočí, aby se ujistila, že se za ní stále dívá.

Dívá. Je si celkem jistý, že tak je to správně.

MOC ZLA

Bobbyho Shaftoa a jeho huky pronásleduje směrem k přístavní hrázi Manilského zálivu pár oddílů vojáků Japonského válečného letectva. Pokud dojde na to, že se jim budou muset postavit a rozdat si to s nimi, nejspíš dokážou zabít spoustu Japončíků, než sami padnou. Oni tu však jsou, protože chtějí najít Altamirovy a pomoct jim, ne hrdinsky padnout, a proto ustupují přes Ermitu. Jedno z MacArthurových kroužících Piper Cubs Japončíky zahlédne, když přelézají trosky nějaké zbořené budovy, a přivolá útok - od severu přilétne dělostřelecký náboj jako při dlouhém kopu ve fotbalu. Shaftoe a hukové se pokoušejí odhadnout, za jak dlouho náboje přiletí a kolik děl po nich střílí, snaží se přebíhat z jednoho úkrytu do druhého, když si myslí, že mezi šrapnely bude několikavteřinová přestávka. Asi polovinu Japončíků už palba zabila či zranila, ale bojují na tak omezeném prostoru, že jsou zasaženi i dva Shaftoovi hukové. Shaftoe se pokouší jednoho z raněných odtáhnout do bezpečí, a když se podívá pod nohy, uvidí bílé střepy se jménem hotelu - téhož hotelu, kde tančil ploužáka s Glory té noci, kdy začala válka.

Ranění hukové jsou schopni pohybu a pokračují v ústupu. Shaftoe se trochu uklidnil a projasnilo se mu v hlavě. Hukové si najdou dobré obranné postavení a na několik minut útočníky zadrží, zatímco Shaftoe se rozhlédne po okolí a vymyslí plán. Patnáct minut nato hukové postavení opouštějí a v panice se stahují, alespoň to tak vypadá. Asi polovina japonského oddílu je začne pronásledovat. Vzápětí Japončíci zjistí, že byli vlákáni do pasti, uličky slepě končící u částečně zbořené budovy na konci. Jeden z huků střílí ze samopalu a Shaftoe - jenž zůstal vzadu schovaný za ohořelým autem - na druhou polovinu oddílu háže granáty, čímž je donutí zalehnout a zabrání jim jít na pomoc kamarádům, kteří jsou hlučně vražděni.

Japončíci jsou však neúnavní. Přeživší důstojník je přiměje se přeskupit a pokračují v pronásledování. Shaftoa, jenž zůstal sám, nakonec honí kolem dalšího hotelu, luxusního místa zvedajícího se nad zálivem kousek od amerického velvyslanectví. Shaftoe zakopne o tělo mladé ženy, která zřejmě vyskočila, spadla nebo byla vyhozena z okna hotelu. Přikrčí se za nějakými keři, aby nabral dech, a z oken hotelu uslyší pronikavé kvílení. Uvědomí si, že budova je plná žen a všechny buď ječí, nebo brečí.

Jeho pronásledovatelé zřejmě ztratili stopu. Hukové se mu ztratili taky. Shaftoe chvíli zůstane za keřem, poslouchá všechny ty ženy a přeje si, aby mohl zajít dovnitř a něco pro ně udělat, jenže celý hotel musí být plný japonských vojáků, jinak by ženy takhle nevyváděly.

Chvíli pozorně poslouchá a snaží se nevnímat nářek žen. Ze čtvrtého poschodí hotelu spadne čtrnáctiletá dívka v zakrvácené noční košili, dopadne na zem jako pytel cementu a jednou se odrazí. Shaftoe zavře oči a naslouchá, dokud si není naprosto jistý, že neslyší žádné děti.

Celá situace začíná být jasnější. Muže odehnali pryč a zabili. Ženy odehnali jiným směrem. Mladé ženy bez dětí přivedli sem do hotelu. Ženy s dětmi museli odvést jinam, ale kam?

Z druhé strany hotelu zaslechne střelbu ze samopalu. Musí to být jeho kámoši. Přikrade se za roh a znovu se zaposlouchá, snaží se odhadnout, kde jsou - myslí si, že někde v Rizal Parku. Jenomže MacArthurova artilerie to pekelně rozpálí a svět se začíná zmítat jako vytřepávaný koberec. Už není slyšet ani košťata na zákopy, ani křik žen, nic. Shaftoe má výhled na jihovýchod na části Ermity a Malate, odkud právě přišli, a vidí, jak tam ze země vylétají velké

kusy zdiva a mračna prachu. Vidél z války dost, aby věděl, co to znamená: Američané už postupují také z jihu a tlačí se k Intramuros. Shaftoe a jeho tlupa huků jednali na vlastní pěst, nicméně to vypadá, že bezděčně posloužili jako zvěstovatelé rozsáhlého útoku pěchoty.

Z bočního vchodu do hotelu se vypotácí banda japonských vojáků, vyděšených ostřelováním a natolik opilých, že ani nedokážou stát rovně. Někteří z nich si ještě vytahují kalhoty. Shaftoe mezi ně znechuceně hodí granát a zmizí jako namydlený blesk, aniž by se obtěžoval zjišťovat výsledky. Dostává se do bodu, kdy už pro něj zabíjení Japončíků přestává být zábavou. Nemá z toho pocit uspokojení. Je to únavná a nebezpečná práce, jež jako by neměla konec. Kdy to ti vypatlaní kreténi konečně zabalí? Ztrapňují se před celým světem.

Své muže najde v Rizal Parku ve stínu starobylé španělské hradby Intramuros. Zrovna se zbytkem japonských oddílů, které je pronásledovaly až sem, svádějí boj o baseballové hřiště. Načasování je dobré i špatné zároveň. Dřív by přestřelku zaslechly japonské posily v okolí, vrhly by se do parku a huky smetly. Později by tu byla americká pěchota. V této chvíli je však Rizal Park uprostřed šíleného městského bojiště a nic tu nedává smysl. Musejí celou situaci zvládnout, což je něco, v čem začal být Bobby Shaftoe zatraceně dobrý.

V jejich prospěch hraje to, že děla jsou prozatím zaměřená jinam. Shaftoe si dřepne za kokosovou palmu a dumá, jak se krucinál dostane k hřišti, od něhož ho dělí několik set yardů volného prostranství.

Zná to tady. Strejda Jack ho sem vzal na baseball. Za levou a pravou lajnou se zvedají dřevěné lavice. Pod každou tribunou je kryt s lavičkou. Shaftoe ví, jak to v bitvách chodí, takže také ví, že jeden z těch krytů je plný Japončíků a druhý huků a že se navzájem drží v šachu přesně stejně jako nepřátelští pěšáci v zákopech za Velké války. Pod tribunami je několik budov s toaletami a stánky s občerstvením. Japončíci a hukové budou prolézat právě tyto budovy a hledat postavení, z něhož by mohli střílet do krytů.

Z levé tribuny k němu přiletí japonský granát a při průletu vějířem palmového listí vydává trhavý zvuk. Shaftoe schová hlavu za jiný kmen, takže granát nevidí. Ten vybuchne a serve mu šaty i pořádný kus kůže z ruky a nohy. Ale jako všechny japonské granáty je to mizerný výrobek a nakonec bídně selže. Shaftoe se otočí a směrem, z něhož granát přiletěl, pošle spršku střel ráže .45. To by mělo Japončíka, který ho hodil, zaměstnat, dokud se Shaftoe nezorientuje.

Vlastně to byl pitomý nápad, protože mu dojde munice. Má ještě několik nábojů ve svém koltu a konec. Taky mu zbývá jeden granát. Zváží, že by ho hodil na hřiště, ale pravačku má v opravdu špatném stavu. Kromě toho - Kristepane! Hřiště je prostě příliš daleko. Ani ve vrcholné kondici by tam granát nedohodil.

Jedna z těch mrtvol v trávě před hřištěm možná není skutečně mrtvá. Shaftoe se k nim připlazí po břiše a konstatuje, že to jsou skutečně mrtví lidé.

Širokým obloukem obejde hřiště a míří kolem domácí mety k pravé lajně, kde jsou jeho lidé. Hrozně rád by se za Japončíky připlížil zezadu, ale vrhač granátů ho pořádně vyděsil. Kde sakra je?

Střelba z krytů je sporadická. Přestřelka uvázla na mrtvém bodě a všichni šetří náboji. Shaftoe se zvedne do podřepu. Uběhne asi tři kroky, pak si všimne, jak se otevírají dveře na dámské záchodky a z nich vyskakuje muž a rozmachuje se jako Bob Feller, když se chystá ke zvlášť rychlému nadhozu. Shaftoe vystřelí z koltu, ale absurdně krutý zpětný ráz mu jej ze zraněné ruky vyrazí. Granát letí přímo na cíl. Shaftoe se vrhne k zemi a šátrá po své pětačtyřicítce. Granát se mu odrazí od ramene, odletí do prachu a syčí. Nevybuchne však.

Shaftoe vzhlédne. Japončík stojí ve dveřích ženského záchodku. Nešťastně věší ramena. Shaftoe ho poznává. Takhle dokáže hodit granát jen jediný Japončík. Shaftoe tam chvíli leží, na prstech si počítá slabiky, pak se postaví, přiloží si dlaně k ústům a zařve:

"Řácky rychlej míč -
Manilský zbraně tleskaj -
Meta je volná!"

Goto Dengo a Bobby Shaftoe se zamknou na ženských záchodcích a podělí se o láhev portského, kterou první z nich sebral někde v krámu. Několik minut si sdělují zkrácené verze toho, co se jim přihodilo. Goto Dengo je již poněkud přiopilý, díky čemuž byl jeho vrh granátem ještě působivější. "Jsem tak nacpanej benzedrinem, že mi snad stříká z uší," zabručí Shaftoe. "Udrží tě v akci, ale kapku ti kazí míření."

"Všiml jsem si!" opáčí Goto Dengo. Je tak hubený a ztrhaný, až vypadá jako nějaký hypotetický nemocný strýc Goto Denga.

Shaftoe předstírá, že se urazil, a zaujme džudistický postoj. Goto Dengo se nejistě zasměje a mávne na něj, ať toho nechá. "Už žádné bojování," řekne. Zdí ženských záchodků proletí kulka z pušky a udělá díru v porcelánové míse.

"Musíme vymyslet nějakej plán," prohlásí Shaftoe.

"Plán: Ty žiješ, já zemřu," opáčí Goto Dengo.

"Di se s tím bodnout," prskne Shaftoe. "Hele, copak vy idioti nevíte, že jste obklíčený?"

"Víme," přizná Goto Dengo unaveně. "Víme to už hodně dlouho."

"Tak se vzdejte, vy zasraný kreténi! Zamávejte bílou vlajkou a všichni můžete jít domů."

"To není japonský způsob."

"Tak sakra vymyslete nějakej jinej zasranej způsob! Ukažte trochu tý zasraný přizpůsobivosti!"

"Co tu děláš?" změní Goto Dengo téma. "Jaký máš úkol?"

Shaftoe mu vysvětlí, že hledá svoje dítě. Goto Dengo mu prozradí, kde jsou všechny ženy a děti: v kostele sv. Augustina v Intramuros.

"Hele, kdybysme se vám vzdali, zabili byste nás, správně?" zeptá se Shaftoe.

"Ano."

"Když se vy vzdáte nám, my vás nezabijem. Slibuju. Čestný skautský."

"Pro nás není důležité, jestli přežijeme, nebo zemřeme," upozorní ho Goto Dengo.

"Hele! Řekni mi něco, co už, kurva, nevím!" štěkne Shaftoe. "Ani vyhrávání bitev pro vás není důležitý, že ne?"

Goto Dengo zahanbeně odvrátí zrak.

"Copak vám ještě nedošlo, že ty sebevražedný útoky KURVA NEFUNGUJOU?"

"Všichni lidé, kteří na to přišli, padli při sebevražedných útocích," podotkne Goto Dengo.

Jako na zavolanou Japončíci v levém krytu zařvou: "Banzai!" a společně zaútočí přes hřiště. Shaftoe přiloží oko k díře po kulce ve zdi a dívá se, jak s nasazenými bajonety klopýtají přes pole mezi metami. Jejich vůdce se zastaví uprostřed, jako by tam chtěl vztyčit vlajku, a chytí kulku do obličeje. Jeho muže kolem něj rozebere promyšleně mířená palba z pušek huků v krytu naproti. Válka ve městě hukbalahapům nesedí, ale klidné ostřelování sebevražedně útočících Japonců je stará vesta. Jednomu z Japončíků se podaří doplazit se až ke koučovskému boxu na první metě. Pak mu ze zad vyletí několik liber masa a on se zklidní.

Shaftoe se otočí. Goto Dengo na něj míří revolverem. Shaftoe se rozhodne prozatím si toho nevšímat. "Už chápeš, co tím myslím?"

"Už jsem to viděl mnohokrát."

"Tak proč nejseš mrtvej?" zeptá se Shaftoe se svou přirozenou prostořekostí. Na Goto Denga má otázka zničující účinek. Zkřiví tvář a rozpláče se. "Do prdele, vytáhneš na mě zbraň a zároveň se mi tu rozbrečíš? Můžeš se chovat ještě víc nefér? Proč mi už rovnou nekopneš hlínu do očí, když už seš v tom?"

Goto Dengo si zvedne revolver ke spánku. Shaftoe to ale dávno tuší. Už zná Japončíky natolik dobře, aby poznal, kdy na vás začnou zkoušet harakiri. Jakmile se hlaveň revolveru pohne, Shaftoe přiskočí. Než se dostane ke Goto Dengově lebce, má Shaftoe vražený prst mezi kohoutek a úderník.

Goto Dengo se zhroutí na podlahu a žalostně vzlyká. Shaftoe by ho nejradši nakopl. "Nech toho!" štěkne. "Co tě, kurva, žere?"

"Přišel jsem do Manily, abych se očistil - abych získal zpátky ztracenou čest!" vysvětluje Goto Dengo. "Málem jsem to dokázal. Mohl jsem už ležet mrtvý na hřišti a můj duch by odešel do Jasukuni. Ale pak - jsi přišel ty! Narušil jsi mi soustředění!"

"Tak se soustřeď na tohle, magore!" prskne Shaftoe. "Můj syn je v tom kostele na druhý straně támhle tý hradby s bandou dalších bezmocnejch žen a dětí. Jestli se chceš očistit, tak co kdybys mi pomoh dostat je ven živý?"

Goto Dengo zřejmě upadl do transu. Obličej, před chvílí ubrečený, mu ztuhne v masku. "Kéž bych věřil v to, v co věříš ty," vydechne. "Zemřel jsem, Bobby. Byl jsem pohřbený ve skalní hrobce. Kdybych byl křesťan, mohl bych se teď znovu narodit, stát se novým člověkem. Místo toho musím žít dál a přijmout svou karmu."

"No kurva! Támhle v tom krytu je jeden padre. Může ti pokřtít prdel asi za deset vteřin." Bobby Shaftoe vyrazí přes záchodky a otevře dveře.

Poleká ho muž stojící o pár kroků dál. Muž má na sobě starou, ale čistou khaki uniformu bez výložek kromě pětiúhelníku hvězd na límečku. Do fajfky má strčenou zápalku a naprázdno bafá. Jenže to vypadá, jako by hořící město vytáhlo ze vzduchu všechen kyslík. Muž znechuceně odhodí zápalku a podívá se na Bobbyho Shaftoa - civí na něj přes tmavě letecké brýle, takže jeho tvář vypadá jako lebka. Rty mu zformují O, pak pusu zavře. "Shaftoe... Shaftoe! SHAFTOE!" řekne.

Bobby Shaftoe strne v pozoru. I kdyby byl už několik hodin mrtvý, jeho tělo by to udělalo z jakéhosi slabomyslného, hluboce zakořeněného reflexu. "Pane, ano, pane!" pronese unaveně.

Generál půl vteřiny sbírá myšlenky, pak prohlásí: "Měl jste být v Concepcionu. Nedostavil jste se tam. Váš nadřízený nevěděl, co si má myslet. Byli kvůli vám strachem bez sebe. A na ministerstvu námořnictva jsou od chvíle, kdy se dozvěděli, že pracujete pro mě, skutečně nesnesitelní. Tím nejnafoukanějším způsobem tvrdí, že znáte důležitá tajemství a že jste se nikdy neměl dostat na místo, kde by vám hrozilo zajetí. Zkrátka, místo vašeho pobytu a váš status byly v posledních týdnech předmětem ostrých, ne, přímo vzrušených dohadů. Mnozí předpokládali, že jste mrtvý nebo v zajetí, což by bylo ještě horší. Takové vyrušování bylo velice nevítané vzhledem k tomu, že mi při plánování a uskutečnění znovudobývání Filipínského souostroví na takové neustálé rozptylování nezbývalo moc času." Vzduch protrhne dělostřelecký náboj, vybuchne na tribuně a rozhodí kolem nich kusy prken o velikosti pádla z kánoe. Jedno prkno se jako oštěp zabodne do hlíny mezi Generála a Bobbyho Shaftoa.

Generál toho využije, aby se nadechl, načež pokračuje, jako kdyby předčítal z knihy. "A teď, když to nejmíň čekám, tě potkám mnoho lig od tvého určeného postu, bez uniformy, neupraveného, jak v doprovodu japonského důstojníka narušuješ posvátnost dámské toalety! Shaftoe, copak ti vojenská čest vůbec nic neříká? Neumíš zachovat dekorum? Nemyslíš si, že představitel vojska Spojených států by se měl chovat důstojněji?"

Shaftoovi neovladatelně poskakují čéšky nahoru a dolů. Vnitřnosti se mu roztavily a v konečníku mu probíhá zvláštní bublání. Stoličky mu cvakají jako dálnopis. Vycítí za sebou Goto Denga a říká si, co si asi ten chudák myslí.

"Promiňte, Generále, teda ne že bych měnil téma nebo tak, ale to jste tu úplně sám?"

Generál ukáže bradou na pánské záchodky. "Mí pobočníci si šli ulevit. Velice s tím spěchali a je dobře, že jsme narazili na vhodné místo. Ale žádného z nich nenapadlo vtrhnout na dámskou toaletu," dodá přísně.

"Za to se omlouvám, pane," vyhrkne Bobby Shaftoe rychle, "i za všecky ty ostatní věci, o kterejch jste se zmiňoval. Ale pořád se považuju za mariňáka a mariňáci se neomlouvaj, takže to ani nebudu zkoušet."

"To mě neuspokojuje! Potřebuju slyšet vysvětlení. Kde jsi byl?"

"Byl jsem ve světě," opáčí Bobby Shaftoe, "a nechával si nakopat prdel od Štěstěny."

Dveře pánského záchodku se otevřou a ven vyjde jeden z Generálových pobočníků, celý zesláblý a s ohnutými koleny. Generál si ho nevšímá, nyní hledí za Shaftoa.

"Omluvte mý manýry, pane," pokračuje Shaftoe a pootočí se. "Pane, můj přítel Goto Dengo. Goto-san, pozdrav armádního generála Douglase MacArthura."

Goto Dengo tam celou dobu stál jako solný sloup. Konečně se probere a velice hluboko se pokloní. MacArthur rázně kývne. Jeho pobočník se ponuře zadívá na Goto Denga a tasí kolt.

"Prosím," praví Generál bezstarostně. "Laskavě mi prozraď, co jste vy dva džentlmeni na dámách vlastně prováděli?"

Bobby Shaftoe se do toho vrhá po hlavě. "Ehm, je vážně moc legrační, že se na to ptáte, pane," vyhrkne bez přemýšlení, "ale Goto-san právě uviděl světlo a přestoupil na křesťanskou víru."

Nějací Japončíci na hradbě po nich začnou střílet z kulometu. Řádky kulek sviští kolem nich a zarývají se do trávy. Armádní generál Douglas MacArthur dlouho jen nehybně stojí a špulí rty. Jednou popotáhne z dýmky. Nakonec si sundá letecké brýle a neposkvrněným rukávem uniformy si protře oči. Vytáhne pečlivě složený bílý kapesník, obalí si jím orlí nos a vysmrká se. Kapesník opět složí, vrátí ho do kapsy, narovná se, popojde ke Goto Dengovi a mužně ho obejme. Z hazjlíku se en bloc vynoří zbytek Generálových pobočníků, kteří celou scénu diskrétně pozorují. Jejich napětí je téměř hmatatelné. Bobby Shaftoe, nesmírně zahanbený, se dívá na své nohy, kroutí prsty a rukou si přejíždí po strupech na hlavě, kam ho před pár dny zasáhlo veslo. Střelce z kulometu na hradbě jednoho po druhém odpravuje ostřelovač. Operně se svíjejí a ječí. Hukové mezitím vylezli z krytu a přivrávorali do obrazu. Stojí teď nehybně s otevřenou pusou.

MacArthur konečně pustí strnulého Goto Denga, teatrálně se narovná a představí ho svému štábu. "Seznamte se s Goto-sanem," praví. "Všichni jste slyšeli rčení: ‚dobrý Japončík - mrtvý Japončík'? Tento mladík svědčí o opaku, a jak jsme zjistili v matematice, na důkaz neplatnosti poučky stačí jediný důkaz proti."

Jeho štáb výjev pozoruje mlčky a ostražitě.

"Bude jedině vhodné, když tohoto mladého muže vezmeme do kostela sv. Augustina támhle v Intramuros, aby přijal svátost křtu," prohlásí Generál.

Jeden z pobočníků, přikrčený, jak každým okamžikem čeká kulku mezi lopatky, přistoupí blíž. "Pane, je mou povinností vám připomenout, že Intramuros dosud ovládá nepřítel."

"V tom případě je nejvyšší čas, abychom se ukázali!" odsekne MacArthur. "Shaftoe nás tam dostane. Shaftoe a tito báječní filipínští džentlmeni." Generál velmi láskyplně a společensky položí Goto Dengovi ruku kolem krku a odvádí ho k nejbližší bráně. "Rád bych, abyste věděl, mladý muži, že až si zřídím velitelství v Tokiu - což, dá-li Bůh, bude do roka a do dne - chci vás tam mít hezky zčerstva hned první den!"

"Ano, pane!" opáčí Goto Dengo. Vzhledem k okolnostem není pravděpodobné, že by řekl něco jiného.

Shaftoe se zhluboka nadechne, zakloní hlavu a zadívá se na zakouřenou oblohu. "Bože," praví, "obvykle skláním hlavu, když s Tebou mluvím, ale tohle je asi vhodná chvíle vyříkat si to z očí do očí. Ty všechno vidíš a znáš, tak Ti nebudu vysvětlovat situaci. Rád bych Ti předložil žádost. Vím, že v tyhle chvíli dostáváš žádosti od osamělejch vojáků z celýho tohohle zasranýho místa, ale poněvadž tahle má co dělat s hromadou ženskejch a děcek, a taky asi generálem MacArthurem, možná bys mě mohl vyslechnout přednostně. Víš, co chci. Ať se tak stane."

Od jednoho ze svých kamarádů si vypůjčí malý, rovný zásobník do samopalu s dvaceti náboji a všichni se vydají do Intramuros. Brána bude určitě hlídaná, a tak Shaftoe s huky vyběhnou po svažující se hradbě přímo pod vymetené kulometné hnízdo. Obrátí kulomet do Intramuros a nechají tam jednoho huka jako kulometčíka.

Když se Shaftoe poprvé podívá na město, málem spadne z hradby. Intramuros je pryč. Kdyby nevěděl, kde je, nikdy by to tu nepoznal. V podstatě všechny domy jsou zbořené. Manilská katedrála a kostel sv. Augustina ještě stojí, ale jsou silně poškozené. Několik krásných, starých španělských domů dosud existuje jako narychlo načrtnuté skicy bývalých domů, s chybějícími střechami a kusy zdí. Většina budov se však změnila v hromady cihel a rozbitých červených střešních tašek, mezi nimiž se táhne dým. Všude se válejí mrtvá těla, jako by po celé čtvrti někdo do čerstvě zorané prsti rozhodil semínka bojínku. Dělostřelba v podstatě ustala - už není co ničit - ale z téměř každého bloku se ozývá střelba z ručních zbraní a kulometů.

Shaftoe si myslel, že bude muset zaútočit na bránu, ale než vůbec vymyslí nějaký plán, je u něj MacArthur se zbytkem svého štábu. Prostě vylezli nahoru za ním. Generál očividně vidí Intramuros poprvé, protože je zcela ohromený a pro jednou mu došla řeč. Dlouho tam jenom stojí, pusu otevřenou, až po něm začnou střílet Japončíci ukrytí v troskách dole. Otočený kulomet je rychle umlčí.

Projít ulicí ke kostelu sv. Augustina jim zabere několik hodin. Uvnitř kostela se zabarikádovala tlupa Japončíků, podle zvuků zřejmě s každým hladovým nemluvnětem a protivným batoletem z celé Manily. Kostel je součástí velkého klášterního komplexu. Mnoho budov poničila dělostřelba. Poklady, které tu mniši nahromadili během pěti staletí, se válejí po ulici. Rozházené po celém okolí jako šrapnely a promísené s bodáky usmrcenými filipínskými chlapci jsou velké olejomalby s trpícím Kristem, fantastické dřevěné sochy Římanů vrážejících Kristovi hřeby do zápěstí a kotníků, mramorové Panny Marie držící na klíně mrtvého a umučeného Krista, tapiserie s vyobrazeným kůlem k bičování a devítiocasou kočkou v činnosti, na nichž Kristovi po zádech stéká krev ze stovek vodorovných šrámů.

Japončíci v kostele brání hlavní vrata se sebevražedným odhodláním, jež Shaftoovi začíná připadat únavné, ale díky Generálově artilerii tu nyní je spousta dalších míst kromě dveří, kudy se dá vniknout dovnitř. Proto, zatímco rota americké pěchoty podniká čelní útok na hlavní vchod, Bobby Shaftoe, jeho hukové, Goto Dengo, Generál a jeho pobočníci už klečí v malé kapličce, která bývala součástí kláštera. Padre je vede při několika velmi zkrácených modlitbách díkůvzdání a pokřtí Goto Denga vodou z křtitelnice. Bobby Shaftoe se ujal role hrdého rodiče a armádní generál Douglas MacArthur slouží jako kmotr. Z celého obřadu si Shaftoe později vzpomíná na jedinou část.

"Odříkáš se moci Zla, abys mohl zůstat ve sféře moci Ježíše Krista?" ptá se padrc.

"Ano!" pronese MacArthur nesmírně autoritativně, zatímco Bobby Shaftoe mumlá: "Kurva, ano!" Goto Dengo kývne, je polit a stane se křesťanem.

Bobby Shaftoe se odporoučí a potuluje se po komplexu. Připadá mu stejně velký a šílený jako ta kasba v Alžíru, uvnitř je tmavý a zaprášený a plný dalších vyobrazení La Pasyon z rukou umělců, kteří očividně viděli bičování na vlastní oči a nepotřebovali kněze, aby jim kázal o moci Zla. Jednou se projde nahoru a dolů po velkém schodišti, kvůli starým časům, a vzpomíná na noc, kdy ho sem Glory zavedla.

Je tu rajský dvůr s kašnou uprostřed, obklopený dlouhou, šerou křížovou chodbou, kde se ve stínu procházívali španělští fráteři, starali se o květiny a naslouchali ptačímu zpěvu. Teď na dvoře zpívají nanejvýš tak přelétající střely. Ale křížovou chodbou se honí malé filipínské děti a jejich matky, tety a babičky táboří na dvoře, tahají vodu z kašny a na hromadách noh od židlí vaří rýži.

Jeden šedooký dvouletý kluk s provizorním kyjem honí kamenným podloubím nějaké větší děti. Část jeho kštice má barvu Bobbyho vlasů a část zase Gloryiných a Bobby Shaftoe vidí, jak mu z tváře jasně vyzařuje Gloryino odhodlání. Chlapec má stejnou stavbu kostí, jakou před několika dny viděl na písečné kose, ale tentokrát jsou kosti obalené růžovými, baculatými tvářičkami. Je ovšem pravda, že jsou to tvářičky plné modřin a odřenin, bezpochyby získaných poctivě. Bobby si dřepne, podívá se malému Shaftoovi do očí a přemýšlí, jak začít vysvětlovat všechno. Chlapec prohlásí: "Bobby Shaftoe, máš bebi," pustí klacek a jde si prohlédnout rány na Bobbyho paži. Malé děti se neobtěžují se zdravením, prostě s vámi mluví, a Shaftoe si řekne, že to je dobrý způsob, jak zvládnout jinak zatraceně trapnou situaci. Altamirové zjevně malému Douglasovi M. Shaftoovi ode dne, kdy se narodil, vykládají, že se Bobby Shaftoe jednoho dne slavně vrátí ze zámoří. Že to skutečně udělal, je stejně normální a zároveň stejný zázrak, jako že každé ráno vyjde slunce.

"Vidím, že jste se s vašima přizpůsobili, což je dobrý," sdělí Bobby Shaftoe svému synovi, ale hned mu dochází, že k dítěti nepronikl. Touží sdělit dítěti něco, co přetrvá, a ta touha je silnější, než kdy byla chuť na morfin nebo sex.

Chlapce tedy zvedne a pobořenou chodbou a přes hromady suti mezi mrtvými japonskými kluky ho odnese k tomu velkému schodišti, ukáže mu obrovské žulové desky a vysvětlí mu, jak je tu ukládaly, jednu na druhou, rok za rokem, galeony připlouvající z Acapulka, plné stříbra. Doug M. Shaftoe si hrává s kostkami, takže se hned zaměří na základní koncept. Táta syna několikrát vynese po schodišti nahoru a zase ho snese dolů, postaví se pod schody a zadívají se na ně. Analogie s kostkami padla na úrodnou půdu. Doug M. bez pobízení zvedne obě ručičky nad hlavu a zakřičí: "Tááákhle velký," a schody vracejí jeho hlas ozvěnou. Bobby chce chlapci vysvětlit, že se to dělá takhle, skládáte jednu desku na druhou a pořád pokračujete - občas galeonu potopí tajfun, takže ten rok svůj kus žuly nedostanete - ale vytrváte, a nakonec máte něco tááákhle velkýho.

Rád by také řekl něco o Glory a o tom, jak usilovně staví své vlastní schodiště. Kdyby uměl zacházet se slovy jako Enoch Root, možná by to dokázal vysvětlit. Ale ví, že tohle je už na batole moc, stejně jako bylo na Bobbyho moc, když mu Glory ty schody ukázala. Jediné, co Douglasovi MacArthurovi Shaftoovi uvízne v paměti, je, že ho sem táta vzal a nosil ho nahoru a dolů po schodech, a bude-li žít dost dlouho a bude-li mu to myslet, nakonec třeba pochopí souvislosti stejně jako Bobby. Pro začátek to bohatě stačí.

Mezi ženami na dvoře se roznesla zpráva, že dorazil Bobby Shaftoe - lepší pozdě nežli nikdy! - takže stejně nemá čas na žádné smysluplné řečnění. Altamirové ho vyšlou hledat Carlose, jedenáctiletého chlapce, jehož před několika dny sebrali Japončíci, když pročesávali Malate. Shaftoe nejdřív vyhledá MacArthura a Goto Denga a odporoučí se. Ti dva jsou zabraní do hovoru o Goto Dengově umění stavět tunely a jak by se toho dalo využít při obnově Japonska, což je projekt, který chce Generál spustit, jakmile skončí s přeměnou pacifických ostrovů v hromadu trosek.

"Musíš odčinit své hříchy, Shaftoe," prohlásí Generál, "a ty neodčiníš, když si klekneš a budeš odříkávat Zdrávasy."

"To chápu, pane," praví Shaftoe.

"Potřebuju vyřídit jednu maličkost - něco přesně pro maríňáka s výcvikem v seskoku s padákem."

"Co si o tom pomyslí ministerstvo námořnictva, pane?"

"Nehodlám těm uchům vykládat, že jsem tě našel, dokud to nezařídíš. Ale až skončíš - vše bude odpuštěno."

"Hned jsem zpátky," slíbí Shaftoe.

"Kam vlastně tak spěcháš, Shaftoe?"

"Je tu pár lidí, který mi musej odpustit jako první."

Zamíří k Fort Santiagu se zreorganizovaným, znovu vyzbrojeným a posíleným oddílem huků. Starou španělskou pevnost před několika hodinami osvobodili Američané. Vyrazili dveře do vězení a podzemních jeskyní podél Pasigu. K nalezení jedenáctiletého Carlose Altamiry tudíž stačí jen prohlédnout několik tisíc mrtvol. Skoro všichni Filipínci, které sem Japončíci nahnali, zemřeli buď při popravě, nebo se udusili ve vězení, nebo se utopili, když se přihnala velká voda a zaplavila kobky. Bobby Shaftoe neví, jak Carlos vypadá, a proto vybírá mladě vypadající mrtvoly a předkládá je členům rodiny Altamirů k prohlédnutí. Benzedrin, který si vzal před několika dny, už mu z krve vyprchal, takže se sám cítí polomrtvý. Použije se španělskou věznicí s petrolejkou v ruce, osvětluje tváře mrtvých a mumlá si, jako by to byla modlitba:

"Odříkáš se moci Zla?"

MOUDROST

Když Randyho před pár lety už pořádně otrávil neustálý tlak v dolní čelisti, vyrazil na trh s ústní chirurgií v oblasti severní střední Kalifornie a hledal někoho, kdo by mu vytrhl zuby moudrosti. Jeho pojištění tuto operaci pokrývalo, takže cena nebyla problém. Jeho zubař mu udělal velký panoramatický snímek celé spodní části hlavy, kdy vám do úst nacpou půl roličky filmu, upevní vám hlavu a rentgen se otáčí kolem vás a škvírou rozprašuje radiaci, zatímco se celé osazenstvo laboratoře schovává za olověnou stěnou, a výsledkem byl nepříliš chutný dvourozměrný obrázek deformace jeho čelisti. Při pohledu na něj se Randy vystříhal hrubějších analogií typu: "hlava člověka, přes kterou několikrát přejel parní válec, když ležel na zádech," a snažil se na to myslet jako na promítací transformaci - jen další případ v dlouhé historii lidstva nemoudře usilujícího přenést trojrozměrné věci do plochy. Rohy snímku byly ukotveny

samotnými zuby moudrosti, které i zubařsky nevzdělaného Randyho poněkud znepokojovaly, neboť každý zub byl velký jako palec (i když tu možná šlo o zkreslení při přenesení do plochy - jako slavné nafouknuté Grónsko v Mercalorově válcovém zobrazení), byly pořádně daleko od ostatních zubu, což je (logicky) umísťovalo do oněch částí těla, které obvykle nespadají do zubařovy kompetence, a byly ve špatném úhlu - nejen trochu křivé, ale obrácené vzhůru nohama a dozadu. Zprvu to vše připsal grónskému fenoménu. S mapou Sanice v ruce vyrazil do ulic v území Trojčat hledat stomatologa-chirurga. Vlastní chrup ho začal psychicky ovlivňovat. To jsou teda sakra zuby! Vznikly působením částí DNA přeživších z dob lovců-sběračů. Byly navrženy k rozžvýkání kůry stromů a mamutích chrupavek na snadno stravitelnou pastu. Nyní tyto balvany živé skloviny v půvabné cromagnonské lebce děsivě překážely, poněvadž tam pro ně prostě nebylo místo. Vezměte si jen tu váhu navíc, kterou nosil. Vezměte si, k čemu by se daly ty prostory v hlavě využít. Až budou pryč, co ty čtyři obrovské prostory ve tvaru stoliček v jeho kebuli zaplní? Dokud nenajde někoho, kdo ho zubů zbaví, bude to čistě akademická otázka. Jeden stomatolog za druhým ho odmítali. Prosvítili si rentgen, podívali se na něj a zesinali. Možná to bylo jen tím světlem, ale Randy by byl přísahal, že zesinali. Všichni neupřímně - jako by zuby moudrosti normálně rostly někde jinde - poukazovali na to, že zuby moudrosti jsou v Randyho hlavě velice hluboko. Dolní byly posunuté tak daleko dozadu, že odstranit je by prakticky znamenalo přelomit čelist na dvě půlky. Pak by stačil jediný špatný pohyb a krumpáč z chirurgické oceli by mu skončil ve středním uchu. Horní měl v lebce tak hluboko, že se mu jejich kořeny ovíjely kolem částí mozku zodpovědných za vnímání modré barvy (na jedné straně) a schopností ovládnout úžas nad špatnými filmy (na straně druhé) a mezi zuby a vzduchem, světlem a slinami leželo mnoho vrstev kůže, svalů, chrupavek, velkých nervových kabelů, tepen krmících mozek, naducaných svazků mízních uzlin, trámců a nosníků kostí bohatých na morek, které fungují docela dobře, děkuju pěkně, několika žláz, jejichž funkce je znepokojivě málo objasněna, a mnoha dalších útvarů, jež dělaly Randyho Randym, a všechny rozhodně patřily do kategorie, kterou je lepší nechat na pokoji a nepokoušet osud.

Stomatology zřejmě netěšila vyhlídka na to, že se budou hrabat v pacientově hlavě. Bydleli ve velkých domech a do práce jezdili v limuzínách Mercedes-Benz dávno předtím, než Randy do jejich ordinací přitáhl svou bídnou prdel a hrozný rentgenový snímek, a při pokusu odstranit tyto - ani tak ne zuby moudrosti v normálním slova smyslu jako spíš apokalyptické špatné znamení z Knihy zjevení - by nic nezískali. Nejlepší způsob, jak Randyho zubů zbavit, byla gilotina. Žádného ze stomatologů by ani ve snu nenapadlo provést extrakci, dokud Randy nepodepíše, že se vzdává jakýchkoliv nároků, což je spis tak tlustý, že se na něj nedá použít sešívačka a málem se musí ukládat v pořadači, přičemž hlavní význam dokumentů spočívá v tom, že jedním z obvyklých následků operace je pacientova hlava naložená ve formalínu jako turistická atrakce někde na mexické hranici. Randy tedy několik týdnů chodil z jedné zubařské ordinace do druhé jako znetvořený vyvrženec v pustině po jaderné katastrofě, kde ho z jedné vesnice za druhou vyhánějí urážkami ubozí, vyděšení rolníci. Až jednoho dne vstoupil do ordinace a sestřička za stolem jako by ho čekala. Odvedla ho na vyšetřovnu k soukromé konzultaci se stomatologem, jenž cosi prováděl ve skříni a vířil u toho spoustu kostní moučky. Sestřička Randyho vyzvala, ať se posadí, nabídla mu kávu, rozsvítila prohlížečku, vzala si od Randyho snímek a zasunula ho na místo. Couvla, zkřížila ruce na prsou a ohromeně si snímek prohlížela. "Takže tohle jsou ty slavný zuby moudrosti!" prohlásila.

To byl poslední zubař, jakého Randy navštívil, po mnoho let. Ještě pořád cítil ten nepolevující tlak v hlavě, ale změnil přístup. Místo aby zuby považoval za nezvyklé potíže, jaké lze snadno napravit, bral je jako osobní břemeno, které musí nést, a ve srovnání s tím, s čím trpí někteří lidé, to vlastně není zase taková hrůza. Stejně jako v mnoha jiných nečekaných situacích, i tady se mu náramně hodily jeho rozsáhlé zkušenosti s hrami na hrdiny, jako když, zatímco si vymýšlel různé možnosti akce, obýval mysli, ač ne těla, různých postav s chybějícími končetinami nebo byly dračím dechem či čarodějným ohněm popálené z nějakého algoritmem určeného procenta, a ke hře patřilo, že musel usilovně myslet na to, jaký by asi život s takovými zraněními byl, a hrát podle toho. Podle těchto měřítek mít pocit, že máte v hlavě sbíječku, zvyšující každých pár měsíců tlak, ani nestálo za zmínku. Bylo to ztraceno v somatickém šumu.

Tak Randy prožil několik let, přičemž s Charlene strnule stoupali po společensko-ekonomickém žebříčku a začínali být zváni na večírky lidí jezdících v mercedesech. Právě na jednom takovém večírku Randy zaslechl zubaře vychvalujícího nějakého úžasného mladého stomatologického chirurga, který se právě přistěhoval. Randy se musel kousnout do jazyka, aby nezačal klást všechny možné otázky typu, co znamená "úžasný" v kontextu stomatologie - otázky motivované čistě zvědavostí, jež by ale zubař nejspíš pochopil špatně. Mezi programátory bylo docela jasné, kdo je úžasný a kdo není, ale jak poznáte úžasného stomatologa od pouze výborného? To vás dostane do hlubokých gnozeologických sraček. Každá sada zubů moudrosti může být odstraněna pouze jednou. Z výrazu zubařovy tváře však bylo jasné, že tento konkrétní stomatolog, ten nový, je skutečně úžasný. Randy se za ním později odplížil a přiznal, že by mohl mít problém - že by mohl zosobňovat problém - k jehož vyřešení asi bude nutné využít nesmírnou úžasnost dříve zmíněného stomatologa a zda by mohl znát jméno toho pána, prosím.

O několik dní později hovořil s tímto stomatologem, jenž byl skutečně mladý a viditelně bystrý a měl víc společného s ostatními úžasnými lidmi, které Randy poznal - většinou hackery - než se stomatology. Přijel v dodávce a v čekárně měl nová čísla Turing Magazíne. Měl vousy a několik sestřiček a dalších akolytek, které se neustále třásly na jeho úžasnost, chodily za ním, vodily ho kolem větších překážek a připomínaly mu, že má jít na oběd. Tento chlapík nezesinal, když uviděl Randyho mercatorentgen. On si podepřel rukou bradu, trochu se narovnal a několik minut mlčel. Každou chvíli nepatrně pohnul hlavou, jak posuzoval snímek z různých úhlů a obdivoval děsivou situaci každého zubu - jeho paleolitickou hmotnost a dlouhé, pokroucené kořeny zanořující se do částí hlavy, jež anatomové dosud nezmapovali.

Když se konečně obrátil k Randymu, vznášela se kolem něj kněžská aura, jakési svaté vytržení; působil dojmem, že mu byla odhalena kosmická symetrie, jako by Randyho čelist a jeho vlastní, úžasný zubařský mozek vytvořil architekt vesmíru před patnácti miliardami let speciálně proto, aby se tu dnes mohli sejít před rentgenovým snímkem. Neřekl nic

jako: "Randy, ukážu vám, jak blízko jsou kořeny tohoto zuby k nervům, které vás odlišují od kosmana," nebo "Mám nesmírně nabitý program a navíc stejně uvažuju o tom, že se dám na obchod s nemovitostmi," nebo "Vteřinku, než zavolám svému právníkovi." Neřekl dokonce ani nic jako: "Páni, ty parchanti jsou fakt hluboko." Mladý, úžasný stomatolog řekl jen: "Fajn," chvíli tam rozpačitě postával, a nakonec vyšel z místnosti, předváděje společenskou nemotornost, jež Randyho víru v něj ještě upevnila. Jedna z jeho přisluhovaček nakonec Randymu dala podepsat dokument o vzdání se nároků, podle něhož by bylo v naprostém pořádku, kdyby se stomatolog rozhodl strčit celé Randyho tělo do drtičky, ale pro jednou to vypadalo jen jako formalita a ne jako zahajovací kolo nevyhnutelné soudní ságy.

Velký den konečně přišel. Randy si dal pořádnou snídani, protože věděl, že vzhledem k poškození nervů, k němuž se schylovalo, by to mohlo být naposledy v životě, co okusí jídlo či ho může žvýkat. Když Randy vstoupil do ordinace, všechny stomatologovy přisluhovačky na něj pohlížely s úctou, jako: Panebože, on se opravdu objevil! A vrhly se do práce, což Randyho uklidnilo. Randy se posadil do křesla a dostal injekci. Přišel stomatolog a zeptal se ho, jaký, pokud vůbec nějaký, rozdíl je mezi Windows 95 a Windows NT. "To je jeden z těch rozhovorů, který mají za úkol ukázat, kdy ztratím vědomí, že jo?" zeptal se Randy.

"Vlastně to má i druhý účel, protože chci províst upgrade a rád bych věděl, co si o tom myslíte," opáčil stomatolog.

"Já teda mám větší zkušenosti s Unixem než s NT," přiznal Randy, "ale podle toho, co vím, by měly NT být skutečně dobrej operační systém a rozhodně patří k tomu lepšímu od Windows." Odmlčel se, aby nabral dech, a všiml si, že všechno je najednou jiné. Stomatolog a jeho přisluhovačky tam byli pořád a v jeho zorném poli zabírali zhruba stejné pozice, jako když s větou začínal, ale teď měl stomatolog nakřivo brýle a čočky zastříkané krví, obličej zalitý potem a na masce kousky něčeho, co mohlo pocházet z hlubin Randyho těla. Vzduch v místnosti byl zakalený kostí změněnou v aerosol a sestřičky byly ochablé a ztrhané a vypadaly, že potřebují návštěvu v kadeřnickém salonu, facelift a týdny na pláži. Randy měl na prsou a klíně hromadu zakrvácených tamponů a narychlo roztrhaných obalů na lékařské potřeby. Temeno ho bolelo, jak se pod náporem lebeční sbíječky mladého úžasného stomatologa otloukal o opěrku. Když se pokusil dokončit větu ("takže jestli si chcete zaplatit za kvalitu, tak je podle mě přechod na NT moc dobrej nápad,"), uvědomil si, že má v ústech nacpané něco, co mu překáží v mluvení. Stomatolog si stáhl masku a poškrábal se na zpoceném čele. Nedíval se na Randyho, ale někam do dálky. Ztěžka si povzdechl. Třásly se mu ruce.

"Co je dneska za den?" zamumlal Randy přes vatu.

"Jak už jsem říkal," pravil úžasný mladý stomatolog, "za extrakci zubů moudrosti si účtujeme podle obtížnosti operace." Odmlčel se, jak hledal slova. "Obávám se, že ve vašem případě si budeme účtovat maximum za všechny čtyři." Vstal a odšoural se z místnosti. Randy usoudil, že sklíčený není ze stresu z práce, nýbrž z vědomí, že za to, co právě dokázal, mu nikdo Nobelovu cenu nedá.

Randy odešel domů a asi týden strávil na gauči před televizí, pojídal orální narkotika jako želé a sténal bolestí. Pak se to zlepšilo. Tlak z lebky zmizel. Byl úplně pryč. Už si ani nevzpomínal, jaké to bývalo.

Když se nyní veze v policejním voze do své nové, soukromé vězeňské cely, vzpomene si na ságu s trháním zubů, protože má mnoho společného s tím, co právě emocionálně prodělal s Amerikou Shaftoovou. Randy měl v životě několik přítelkyň - ne moc, ale pár ano - a všechny byly jako stomatologové, kteří prostě nedokázali podat mimořádný výkon. Amy je jediná, jež má schopnosti a kuráž jen se na něj podívat a říct "fajn" a pak se prokutat do jeho lebky a dodržet slovo. Pravděpodobně to pro ni bylo vyčerpávající. Určitě si to u něj vybere i s úroky do posledního pětníku. A Randy pak bude hodně dlouho jen ležet a sténat bolestí. Už nyní však ví, že vnitřní tlak polevil a že je rád, moc rád, že mu vstoupila do života a že měl konečně dost rozumu, a nejspíš i odvahy, aby ten krok udělal. Na několik hodin úplně zapomene, že si ho filipínská vláda právě označila jako člověka určeného k odstřelu.

Cestuje autem, z čehož usuzuje, že nová, soukromá cela je v jiné budově. Nikdo mu nic nevysvětlí, protože nakonec je vězeň. Od šťáry na NAIA byl ve vězení na jihu, v nové betonové věznici na okraji Makati. Teď ho vezou na sever do starších částí Manily, pravděpodobně do stylovějšího, gotického předválečného zařízení. Ve Fort Santiagu na břehu Pasigu jsou kobky v přílivově zóně a vězni, které tam zavřeli při odlivu, při přílivu zemřeli. Dnes je pevnost historická památka, takže tam ho určitě nevezou.

Nová vězeňská cela je opravdu ve velké, strašidelné, staré budově někde v oblouku vládních institucí obklopujících mrtvou díru Intramuros. Není přímo v soudní budově, ale hned vedle. Nějakou dobu projíždějí mezi starými kamennými budovami, na strážnici předloží listiny a čekají, až se obrovská železná brána odvalí do strany. Přejedou dlážděné nádvoří, které už delší dobu nikdo nezametl, předloží další listiny a čekají, až se zvedne opravdická padací mříž a uvolní otvor, jímž se vjíždí pod samotnou budovu. Auto konečně zastaví a obklopí je muži v uniformách.

Proces zvláštním způsobem připomíná příjezd k hlavnímu vchodu do velkého asijského hotelu, jen muži v uniformách tu mají zbraně a nenabídnou se, že Randymu odnesou laptop. Randy má kolem pasu řetěz, k němuž jsou vepředu připevněna želízka, a pouta na nohou mu zkracují krok. Aby se mu řetěz mezi kotníky necoural při chůzi po zemi, nadzdvihuje ho uprostřed další řetěz stoupající k pasu. Má právě tolik volnosti pohybu, aby mohl uchopit laptop a přitisknout si ho na břicho. Není jen tak nějaký spoutaný chudák, on je digitální spoutaný chudák, Marleyho duch na informační superdálnici. Že muži v jeho postavení povolí laptop, je tak groteskně nepravděpodobné, až kvůli tomu pochybuje o vlastním navýsost cynickém zhodnocení situace, totiž že někdo - nejspíš stejný někdo, kdo mu posílá zprávu - už zjistil, že všechno na harddisku je zašifrované, a nyní se ho snaží zlákat, aby počítač zapnul a použil ho, aby - aby co? Možná mu do cely dali kameru a budou se mu koukat přes rameno. Něco takového bude snadné překonat, jen nesmí být úplně pitomý.

Stráže Randyho odvádějí chodbou a přes nějaké odbavení vězňů, což pro něj neplatí, poněvadž on už vyplnil formuláře a předal své osobní věci v jiné věznici. Objeví se velké, děsivé kovové dveře a chodby, kde to moc nevoní, a je tu slyšet obvyklý vězeňský rámus. Oni ho ale vedou dál, projdou dalšími chodbami, které vypadají starší a méně

používané, a nakonec staromódními vězeňskými vraty do dlouhé, kamenné místnosti s klenutým stropem s jednou řadou cel, je jich asi půl tuctu. Podél železných klecí vede chodba pro stráže. Je to jako zábavní park s vězeňskou tematikou. Randyho odvedou do poslední cely a strčí ho dovnitř. Čeká na něj železná kostra postele, tenká bavlněná matrace s čistým, zapraným povlečením a složená vojenská pokrývka. Přinesli sem starou dřevěnou kartotéční skříň a skládací židli a strčili je do rohu ke kamenné zdi, kterou celá dlouhá místnost končí. Registračka má zjevně sloužit Randymu jako stůl. Šuplíky jsou zamčené. Registračku drží na místě těžký řetěz několikrát obtočený kolem ní a visací zámek, z čehož je jasné, že má počítač používat pouze tady v rohu cely a nikde jinde. Jak slíbil obhájce Alejandro, je ve zdi prodlužovačka, táhnoucí se od zdi poblíž vchodu do místnosti, bezpečně obtočená kolem potrubí tak, aby na ni Randy nedosáhl. Volný konec se válí poblíž kartotéční skříně. Do Randyho cely však nedosahuje a jediný způsob, jak může počítač zapojit, je položit ho na skříň, zastrčit do něj šňůru a druhý konce vyhodit ven strážnému, který ji může spojit s prodlužovačkou.

Zprvu to vypadá jako jeden z těch šílených, přehnaných případů prosazování kontroly, ukázka síly z čiré sadistické radosti. Když ale Randymu sundají pouta, zamknou ho do cely a nechají ho na pár minut samotného, aby si vše přebral v hlavě, dojde k jinému závěru. Normálně by pochopitelně nechal počítač nabít na skříni a pak by si ho odnesl na postel a pracoval tam, dokud by mu nedošla šťáva. Jenomže baterie byly z laptopu vyndány, než mu ho obhájce Alejandro předal, a v cele nikde neleží žádné náhradní. Bude muset mít počítač neustále zapnutý, a kvůli tomu, jak umístili registračku a prodlužovací šňůru, ho jisté nezměnitelné vlastnosti trojrozměrného euklidovského časoprostoru nutí používat laptop na jednom jediném místě: mít ho položený přímo na té zatracené registračce. Nepovažuje to za náhodu.

Posadí se na skříň a hledá na stěnách a stropě videokameru. Prohlídka není příliš pečlivá, Randy ani nečeká, že nějakou uvidí. Aby rozeznali text na obrazovce, museli by použít kamery s vysokým rozlišením, které by byly příliš velké a nepřehlédnutelné. Nenápadné kamery v díře by nepomohly. Kolem žádné velké kamery nejsou.

Randy si je skoro jistý, že kdyby dokázal otevřít šuplíky, našel by uvnitř nějakou elektroniku. Přímo pod jeho laptopem bude nejspíš anténa chytající signály vyzařované z obrazovky. Pod tím bude nějaké zařízení převádějící signály do digitální formy a vysílající výsledky na nedalekou odposlouchávací stanici, pravděpodobně hned za zdí. A úplně dole budou baterie. Zakývá skříní dopředu a dozadu, nakolik to řetězy dovolí, a zjistí, že má opravdu podezřele těžké dno, jako by ve spodní zásuvce byla autobaterie. Nebo to možná byla jen jeho představivost. Třeba mu ten laptop dali, poněvadž jsou hrozně hodní hoši.

Takže takhle. Je to past. O tohle jim šlo. Všechno je velice čisté a prosté. Randy laptop zapne, jen aby se ujistil, že ještě funguje. Pak si ustele a lehne si, prostě proto, že je příjemné skutečně si lehnout. Za poslední týden je to poprvé, kdy má trochu soukromí. Navzdory Aviho prapodivnému varování ohledně sebeukájení na pláži v Pacifice je konečně načase, aby se Randy o něco postaral. Nutně se potřebuje soustředit a je třeba se zbavit něčeho, co mu narušuje přemýšlení. Přehraje si poslední rozhovor s Amy, což bohatě stačí na slušnou erekci. Sáhne si do kalhot a najednou usne.

Probudí ho rachocení otevíraných dveří cel. Přivádějí nového vězně. Randy se chce posadit a zjistí, že ruku má pořád ještě v kalhotách, aniž splnila svůj úkol. Váhavě ji vytáhne a sedne si. Položí nohy na kamennou podlahu. Ocitá se zády k vedlejší cele, která je zrcadlovým obrazem té jeho, to jest postele a záchody jsou hned vedle sebe u mřížové přepážky. Vstane, otočí se a dívá se, jak nového vězně vedou do cely vedle něj. Nový vězeň je běloch, asi šedesátník, možná sedmdesátník, ale může mu být i padesát nebo osmdesát. V každém případě je velice vitální. Na sobě má vězeňskou kombinézu stejně jako Randy, ale má jiné doplňky: místo laptopu mu z růžence s velkými jantarovými korálky visí křížek a nějaký medailonek na stříbrném řetízku a k břichu si tiskne knihy, bibli, něco tlustého v němčině a současný románový bestseller.

Stráže se k němu chovají s nesmírnou úctou. Randy předpokládá, že muž je kněz. Mluví s ním tagalsky, kladou mu otázky - nejspíš dbají na jeho potřeby a přání - a běloch odpovídá uklidňujícím tónem, a dokonce řekne vtip. O něco zdvořile požádá a jeden strážný odběhne a ve chvilce se vrátí s balíčkem karet. Nakonec strážní vycouvají z cely, přičemž se málem klanějí, a zamknou ji s omluvami, které začínají být poněkud jednotvárné. Běloch něco řekne, vtipně jim odpustí. Strážní se nervózně zasmějí a odejdou. Běloch chvíli stojí uprostřed cely a zadumaně civí na podlahu. Možná se modlí. Konečně se probere a rozhlíží se kolem sebe. Randy se natáhne k mříži a prostrčí jí ruku. "Randy Waterhouse," představí se.

Běloch odhodí knihy na postel, připluje k němu a potřese mu rukou. "Enoch Root," praví. "Rád tě konečně poznávám osobně, Randy." Jeho hlas rozhodně patří Pontifikovi - root@eruditorum. org.

Randy strne jako člověk, který si právě uvědomil, že mu někdo provedl obrovský kanadský žert, ale neví, jak obrovský ani čeho se týká. Enoch Root vidí jeho ohromení a elegantně to přejde. Jednou rukou ohne balíček a přehodí si karty po druhé. Řádka karet mu chvíli visí ve vzduchu mezi rukama jako tahací harmonika. "Nejsou tak všestranné jako ETC štítky, nicméně jsou překvapivě užitečné," přemítá. "S trochou štěstí, Randy, my dva můžeme udělat most - aspoň pokud tu budeš stát a kázat."

"Uděláme most?" zopakuje Randy a cítí se - a nejspíš tak i působí - dost hloupě.

"Omlouvám se, moje angličtina trochu zrezivěla - myslel jsem most jako bridž38. Umíš ho?"

"Bridž? Ne. Ale myslel jsem, že to je hra pro čtyři."

"Vymyslel jsem verzi pro dva. Doufám jen, že tento balíček je úplný - ke hře je zapotřebí čtyřiapadesáti karet."

"Čtyřiapadesát," přemítá Randy. "Podobá se ta vaše hra pontifikovi?"

"Je to jedno a totéž."

"Myslím, že jsem si pontifika natáhl někam na disk," napadne Randyho.

"Tak si pojďme zahrát," vybídne jej Enoch Root.

PÁD

Shaftoe vyskočí z letadla. Vzduch je tady nahoře nepříjemně studený a vítr přímo mrazí. Poprvé za celý rok mu není odporné horko a nepotí se.

Něco s ním silně trhne: výtažná šňůra, dosud spojená s letadlem - bůh chraň, aby bylo americkým bojovníkům svěřeno pojistné lanko padáku. Shaftoe si umí představit schůzi štábu, na níž vymysleli výtažnou šňůru: "Proboha, generále, jsou to jenom obyčejní vojáci! Jakmile vyskočí z letadla, začnou nejspíš snít o svých holkách, párkrát si loknou z čutory, dají si dvacet, a než si to uvědomíte, pořítí se k zemi rychlostí několika set mil za hodinu!"

Pomocný padáček se zatřepotá, zachytí vzduch a vzápětí jediným trhnutím vykuchá hlavní padák. Jak Bobby Shaftoe tahá za spleť hedvábných šňůr, trochu to s ním hází, nakonec se však padák rozevře, a Shaftoe visí ve vzduchu a jeho tělo tvoří dokonalý terč uprostřed špinavě bílého baldachýnu pro každého japonského střelce dole.

Žádný div, že se parašutisté považují za bohy mezi lidmi: mají tak zajímavý pohled na věci, mnohem lepší než ubozí mariňáci trčící dole na pláži, kteří se vždycky dívají nahoru do kulometných hnízd. Pod Shaftoem se rozkládá celý Luzon. Vidí nějakých sto, dvě stě mil na sever přes koberec vegetace hustý jako plyš, k horám na dalekém severu, kde se se sto tisíci vojáky zakopal generál Jamašita, Malajský tygr. Každý z jeho vojáků by si nejradši přivázal na tělo spoustu výbušnin, v noci se proplížil přes frontu, vběhl doprostřed velkého houfu amerických vojáků a vyhodil se pro císaře do luftu. Po pravici má Shaftoe Manilský záliv a i ze vzdálenosti nějakých třiceti mil vidí, jak džungle náhle u pobřeží řídne a hnědne, jako utržený list usychající od kraje - to bude zbytek města Manily. Tlustý, dvacet mil dlouhý jazyk pevniny vyplazený na něj je Bataan. Hned vedle jeho špičky leží skalnatý ostrůvek připomínající tvarem pulce se zelenou hlavičkou a kostnatým, hnědým ocáskem: Corregidor. Z mnoha sopouchů na ostrově, jehož většinu znovu dobyli Američané, stoupá kouř. Značný počet Japonců se radši vyhodil do vzduchu v podzemních bunkrech, než aby se vzdal. Tento hrdinský čin vnukl někomu v Generálově štábu šikovný nápad.

Několik mil od Corregidoru leží ve vodě nehybně něco, co vypadá jako nesmyslně zavalitá, asymetrická bitevní loď, akorát že je to mnohem větší. Je to obklopené americkými dělovými čluny a vyloďovacími plavidly. Z vrcholku se po větru nese dlouhý pramínek červeného kouře: dýmovnice, již před několika minutami na padáku shodilo Shaftoovo letadlo. Shaftoe klesá a vítr ho snáší k dýmovnici. Pomalu rozeznává zrnitý železobeton, z něhož je tento zázrak vyroben. Býval to suchý dok v Manilském zálivu. Spanělé si tam postavili pevnost a Američané na ni umístili děla, a když se objevili Japončíci, celé to změnili v železobetonovou pevnost se zdmi silnými třicet stop a několika věžemi pro čtrnáctipalcová dvojčata nahoře. Děla byla dávno umlčena. Shaftoe na jejich hlavních zahlédne dlouhé trhliny a krátery, jako zamrzlé cákance v oceli. I když se snáší na střechu nedobytné japonské pevnosti nacpané po zuby ozbrojenými muži, zoufale usilujícími o zvlášť barvitý způsob smrti, je Shaftoe v naprostém bezpečí. Pokaždé, když nějaký Japončík vystrčí hlaveň pušky nebo dalekohled ze střílny, půl tuctu amerických protiletadlových děl na lodích okolo zahájí palbu z bezprostřední blízkosti.

Když z malé jeskyňky na kraji moře vyjede motorový člun a zamíří přímo k americkým obojživelným plavidlům, nastane hotový poprask. Okamžitě po něm začne pálit stovka děl. Do vody kolem malého člunu dopadají nadzvukovou rychlostí kusy kovu, jsou jich snad tuny. Každý kousek pořádně šplíchne. Všechny šplíchance se spojují v sopečné výbuchy zpěněné vody soustředěné kolem člunu. Bobby Shaftoe si strčí prsty do uší. Dva tisíce liber tříštivých výbušnin nacpaných do přídě člunu explodují. Tlaková vlna se šíří po hladině vody, křídově bílý kruh zvětšující se s nadpřirozenou rychlostí. Bobbyho Shaftoa zasáhne tlaková vlna do kořene nosu jako baseballová pálka. Na chvíli se přestává věnovat padáku a věří větrům, že jej donesou na správné místo.

Dýmovnice byla shozena jako důkaz, že muž na padáku opravdu může přistát na střeše pevnosti. Bobby Shaftoe je samozřejmě konečným a nezvratným důkazem tohoto tvrzení. Když se přiblíží a hlava se mu po výbuchu pročistí, vidí, že dýmovnice se střechy ani nedotkla: malý padáček se zapletl do houští antén vyrůstajících na střeše.

Všechny možné pitomé antény! Už během služby v Šanghaji se Shaftoe v přítomnosti antén necítil dobře. Ty kancelářské krysy na Stanici Alfa v jejich dřevěných střešních boudách se všemi těmi anténami - to nebyli vojáci, námořníci či mariňáci v normálním smyslu. Corregidor byl pokrytý anténami, ještě než přišli Japončíci a zmocnili se ho. A všude, kam se Shaftoe dostal se zvláštní jednotkou 2702, se vyskytovaly antény.

Nějakou dobu se bude muset anténám věnovat, a proto otočí hlavu, aby zjistil, kde se nachází americké LCM - vyloďovací plavidlo motorizované pěchoty, které chtěl zničit japonský sebevražedný člun. Je přesně tam, kde má být - v polovině cesty mezi válečnými loděmi a čtyřicet stop vysokou hradbou pevnosti. Dokonce i kdyby Shaftoe neznal plán, stačil by mu jediný pohled, aby poznal vyloďovací plavidlo obrněných jednotek (Mark 3), padesát stop dlouhou ocelovou krabici navrženou tak, aby na pláž dokázala vyplivnout středně velký tank. Má několik kulometů ráže padesát, které poslušně buší do cílů ve zdi pevnosti, na něž Shaftoe nedohlédne. Ze svého místa vysoko nahoře však vidí něco, co nemůžou vidět Japonci: LCM neveze tank ve smyslu vozidla na pásech se střeleckou věží. Je to spíš tank ve smyslu velké ocelové krabice s trubkami a hadicemi a dalšími krámy.

Japončíci v pevnosti po blížícím se LCM střílejí naslepo, ale jediný cíl, na nějž mohou mířit, jsou přední vrata, kus kovu, který se dá spustit, čímž vytvoří rampu, a který byl kupodivu navrhován s předpokladem, že k záhubě odsouzení Japončíci stráví spoustu času tím, že se do něj budou snažit nadělat díry různými střelnými zbraněmi. Obránci tudíž nenadělají větší škody. Hradbu pevnosti kropí krupobitím střel protiletadlová děla na ostatních lodích, takže Japonci ani nemůžou vystrčit hlavu a dostat ven hlavně. Shaftoe si všimne úlomků antén poskakujících po střeše pevnosti a střel se stopovkami a doufá, že muži na lodích budou mít dost duchapřítomnosti a zastaví palbu dřív, než na té všivé věci přistane, což bude v několika vteřinách.

Shaftoe si uvědomí, že jeho představy o povaze operace, jak ji probíral s důstojníky na LCM, nemají žádnou spojitost se skutečností. Je to teprve asi pomilionté, co Shaftoe během druhé světové války zažívá tento fenomén. Mysleli byste si, že už ho něco takového nepřekvapí. Antény, jež na průzkumných fotografiích vypadají tak nehmotně a

bezvýznamně, jsou ve skutečnosti pořádně velká zařízení. Nebo byly, dokud je nezlikvidovala palba, která umlčela i velká děla. Teď jsou z nich jen trosky, do nichž je obzvlášť hnusné přistávat. Antény byly a trosky jsou ze všech možných svinských materiálů: jsou tu stožáry z filipínského mahagonu, pevné bambusové tyče, svařené ocelové nosníky. Nejčastěji pozornost parašutisty upoutávají kovové špice a míle a míle drátu, smotaného do hotové houštiny. Některé dráty jsou napnuté natolik, aby padajícímu mariňákovi uřízly hlavu, a jiné jsou volné a zamotané, s ostrými konci.

Shaftoovi pomalu dochází, že ta hromada není jen dělostřelecké hnízdo. Je to japonské zpravodajské velitelství. "Waterhousi, ty zasranej hajzle!" zařve Shaftoe. Waterhouse by sice měl být stále ještě v Evropě, ale když si Shaftoe přitiskne ruce na oči a propadá se do té noční můry, uvědomí si, že Waterhouse s tím musí mít něco společného.

Bobby Shaftoe přistál. Zkusí se pohnout a trosky se pohybují s ním. Je s nimi spojen.

Opatrně otevře oči. Hlavu má ovinutou klubkem těžkého drátu, který při pádu strhl a on se omotal kolem něj. Když se podívá mezi smyčkami drátu, vidí, jak mu z trupu vyčnívají tři čtvrt palce silné kovové trubky. Další mu projela stehnem a jiná paží. Je si celkem jistý, že má zlomenou nohu.

Chvíli tam leží a poslouchá, jak kolem něj duní děla.

Je nutné splnit úkol. Dokáže myslet jen na svého kluka.

Volnou rukou nahmátne štípačky na drát a začne se osvobozovat.

Kleště kovové trubky antény stěží obepnou. Shaftoe sáhne za sebe, nahmatá místo, kde se mu trubky zanořují do zad, a přeštípne je, cvak, cvak, cvak. Uštípne trubku, která mu probodla ruku. Předkloní se a odštípne tu v noze. Pak si trubky vytahá z těla a odhodí je na beton, pink, pink, pink, pink, pink. Následuje spousta krve.

Ani se nepokouší vstát. Jen se plazí. Slunce beton rozehřálo, je to příjemný pocit. Na LCM nedohlédne, ale vidí antény na jeho vrcholku a ví, že je na místě.

Měl by tam být provaz. Shaftoe se zvedne na loktech a podívá se. A opravdu, ke kotvici je připevněný konopný provaz (no jasně!) a jeden hrot kotvice vězí v kráteru po výbuchu na okraji střechy.

Nakonec se k němu dostane a zatáhne. Zavře oči a snaží se neusnout. Pořád tahá a konečně v dlaních ucítí něco velkého a tlustého: hadici.

Skoro hotovo. Leží na zádech, drží si konec hadice na prsou a rozhlíží se. Konečně zahlédne větrací otvor, zachycený na průzkumných fotografiích. Míval na sobě plechový kryt, ale ten je už dávno pryč, zbyla jen díra ve střeše s několika kousky kovu na okrajích. Shaftoe se k ní doplazí a zasune hadici dovnitř.

Někdo ho musel pozorovat z lodi, protože hadice se napne jako oživlý had a Bobby Shaftoe cítí pod rukama tekoucí topný olej. Je ho deset tisíc galonů. Rovnou do pevnosti. Slyší, jak dole Japončíci ochraptěle zpívají. Touto dobou už jim došlo, co se stane. Generál MacArthur jim dává přesně to, oč se modlili.

V této chvíli by měl Bobby Shaftoe slanit po provaze do LCM, ale ví, že to už nezvládne. Teď se k němu nikdo nedostane, nikdo mu nepomůže. Když olej proteče, sebere poslední zbytky vědomí. Naposledy předstírá, že mu záleží na životě. Vytrhne pojistku z fosforového granátu a nechá odletět rukojeť, která vesele cinká po střeše. Cítí, jak mu granát v ruce ožívá, zvířecí sykot vnitřní rozbušky. Hodí granát do větracího otvoru. Trčí v něm hadice, černý kotouč na šedém pozadí, jako popel z japonské vlajky.

Pak se z náhlého popudu vrhne za granátem.

Semper Fidelis
Jitřenka zazáří tmou
padám do slunce
MÉTIS

Příchod root@eruditorum.org do vedlejší cely je jako vrcholný dějový zvrat v tomhle kašpárkovském představení pořádaném pro Randyho od chvíle, kdy jeho letadlo přistálo na NAIA. A jako v každém maňáskovém divadle, i on ví, že mimo dosah jeho smyslů musí být spousta lidí, kteří se zoufale snaží, aby se vše událo tak, jak má. On sám ví jenom to, že značná část filipínského hrubého národního produktu je věnována na divadlo jen pro něj.

Na podlaze Randyho cely čeká jídlo a na něm krysa. Randy obvykle na krysy reaguje špatně. Narušují ovládání, které výchova a vzdělání vybudovaly kolem té části jeho mysli, kde přebývá kolektivní nevědomí, a posílají ho přímo do náruče Hieronyma Bosche. Za těchto okolností mu ale pohled na krysu nevadí, stejně jako by mu nevadil v zoo. Krysa má překvapivě hezký hnědavý kožíšek a ocas tlustý jako tužka, jenž zjevně narazil na porcovací nůž nějaké selky a ztuha se kývá ve vzduchu jako tupá anténa mobilu. Randy má hlad, ale nehodlá sníst nic, na čem nechala otisky tlapek nějaká krysa, a tak ji pouze pozoruje.

Má pocit, že dlouho spal. Zapne si počítač a zadá příkaz "datum". Nehty na levé ruce jako by měl pohmožděné. Zaostří zrak a vidí, že má na nehtu ukazováku modrým kuličkovým perem nakreslené kříže, káry na prostředníku, srdce na prsteníku a piky na malíku. Enoch Root mu vysvětlil, že v pontifikovi, stejně jako v bridži, má každá karta v balíčku číselnou hodnotu: kříže 1-13, káry 14-26, srdce 27-39 a piky 40-52. Randy si symboly nakreslil na nehty, aby nezapomněl.

Nicméně "datum" mu sdělí, že očividně prospal celé včerejší odpoledne, večer, noc a asi polovinu dneška. Krysa mu tedy žere oběd.

Randyho počítač používá Finux, a když ho spustí, objeví se černá obrazovka s velkými bílými písmeny pochodujícími po něm jeden řádek po druhém, uživatelské rozhraní z doby kolem roku 1975. Údajně je to také nejsnazší systém, jaký dokáže van Eckův odposlech zachytit. Randy naťuká "startx" a obrazovka na chvíli zčerná, načež přejde v ten odstín indigové, který má Randy náhodou rád, a objeví se béžová okna s menšími a výraznějšími černými písmeny. Teď spustil X Windows neboli X, jak jej nazývají lidé jako Randy, poskytující všechnu možnou grafickou veteš, kterou lidé

od uživatelského rozhraní očekávají: menu, tlačítka, lišty a tak dále. Stejně jako se vším ostatním pod Unixem (jehož je Finux variantou), je tu milion možností, jež mají pouze mladí, osamělí nebo posedlí lidé čas a trpělivost prozkoumávat. Randy postupně prošel všemi variantami a ví o těchto možnostech hodně. Kupříkladu pozadí jeho obrazovky tvoří v této chvíli jen jednolitá indigová plocha, ale může tam být i obrázek. Teoreticky byste mohli použít i film a všechna okna a menu, a podobně by potom plula na, řekněme, Občanu Kancovi, běžícím v nekonečné smyčce. Vlastně si můžete vzít libovolnou část softwaru a udělat si z něj pozadí, a on bude vesele příst a dělat si, co obvykle dělá, aniž by tušil, že je využíván jako úprava pro okna. Díky tomu má Randy pár nápadů, jak přistupovat k té van Eckově věci.

V současném stavu je počítač stejně málo chráněný před van Eckovým odposlechem jako předtím, než Randy spustil X. Předtím to byla bílá písmena na černém pozadí, teď je to černá na béžové. Písmena jsou o něco menší a žijí si v oknech, což však neznamená žádný rozdíl: elektronika uvnitř počítače musí stále přeskakovat mezi jedničkami a nulami, tj. mezi vysokým napětím (bílou či béžovou) a minimálním (černou), jak sleduje vzory teček na obrazovce.

Randy v podstatě neví, co se to kurva děje s jeho životem, a pravděpodobně to nevěděl už delší dobu, dokonce ani v dobách, kdy si myslel, že to ví. Jeho pracovní hypotéza však praví, že lidé, kteří celou tuhle taškařici zosnovali (hlavní kandidáti: Zubař a jeho kohorta z bolobolo ského syndikátu), vědí, že má na svém harddisku nějaké důležité informace. Jak to můžou vědět? Když Pontifex - čaroděj - Enoch Root - ať se sakra jmenuje jakkoliv - Randymu volal do letadla, věděl, že Randy má Arethusu, takže bůhví co ještě by mohl vědět. Někdo zařídil celou tu zfalšovanou drogovou šťáru na NAIA, aby mu mohli zabavit laptop, vytáhnout harddisk a zkopírovat si jeho obsah. Jenomže zjistili, že všechno je dvojitě zašifrované. To znamená, že zprávy Arethusa jsou zašifrované už od začátku nějakou parádní šifrou z druhé světové války, kterou by dnes měl být schopný rozluštit každý, ale navrch jsou ještě zašifrované nejmodernější šifrou, kterou nedokáže rozbít nikdo. Jestli vědí, co je pro ně dobré, ani se o to nebudou pokoušet. Jediný způsob, jak informace získat, je přimět Randyho, aby je pro ně dešifroval, což může udělat, když se identifikuje svému laptopu (promluví na něj) nebo vyťuká heslo, jež zná pouze on. Doufají, že Randy rozluští zprávy Arethusa a jako debil si jejich obsah vyvolá na obrazovku. Ve chvíli, kdy se mu objeví na monitoru, hra skončí. Zubařovi hoši (nebo kdo za tím je) můžou nacpat zprávy do nějakého kryptoanalytického superpočítače, který jim je hned vyluští.

To neznamená, že se Randy neodváží soubory otevřít - jen to, že se je neodváží vyvolat na obrazovku. Tento rozdíl je klíčový. Ordo dokáže přečíst zašifrované soubory z harddisku a přepsat je do počítačové paměti. Dokáže je dešifrovat a výsledky zapsat do jiné oblasti paměti a nechat je tam navěky a špehové používající van Eckův odposlech se nic nedozvědí. Jakmile však Randy řekne počítači, aby mu informace ukázal v okně na obrazovce, budou patřit zprávy Arethusa špehům. Ať jsou kdokoliv, pravděpodobně je dokážou rozlousknout rychleji než Randy.

Legrační a zajímavé je, že Randy zprávy nemusí vidět, abys nimi mohl pracovat. Dokud se válejí v počítačové paměti, může na ně použít každou kryptoanalytickou techniku z celého Kryptonomikonu.

Začne vyťukávat něco v jazyce zvaném Perl. Perl je programovací jazyk, užitečný k ovládání počítačových funkcí a automatizaci opakovaných úkolů. Počítač používající UNIX, jako je Randyho, obsahuje desítky tisíc různých souborů, většinou v textovém formátu ASCII. Existuje mnoho různých programů, v nichž lze soubory otevřít, vyvolat je na obrazovku a upravit je. Randy hodlá napsat v Perlu malý prográmek, který se bude potulovat po harddisku, namátkou vybírat soubory, každý soubor otevře v náhodně velkém okně na náhodně zvoleném místě, chvíli se jím bude probírat a zase ho zavře. Když bude program dost rychlý, okna se budou otevírat po celé obrazovce jako jakési hranaté světlice. Pokud bude program spuštěn jako pozadí místo jednolité indigové, pak bude celá tato legrace probíhat pod jediným oknem na obrazovce, v němž bude Randy skutečně pracovat. Lidé dohlížející na jeho práci se zblázní, jak se budou snažit všechno sledovat. Zvlášť když Randy napíše program, který bude náhodně měnit velikost oken a jejich polohu na obrazovce každých pár vteřin.

Otevřít zprávy Arethusa v okně by bylo opravdu hloupé - nic takového udělat nehodlá. Může ale tuto techniku použít k zamaskování svého dešifrování. Když ale napíše několik řádek programu, napadne ho, že pokud udělá něco takového hned po svém uvěznění, špehové okamžitě zjistí, že je odhalil. A možná bude lepší, když je chvíli nechá u toho, že nic netuší. Proto si svůj prográmek v Perlu uloží a prozatím ho nechá plavat. Bude-li psát v krátkých dávkách, otevře perlovský program jednou dvakrát za den, aby připsal pár řádek, a pak ho zase zavře, není příliš pravděpodobné, že špehové zjistí, co má za lubem, i kdyby to náhodou byli hackeři. Jen aby je naštval, upraví možnosti X Windows, aby žádné okno na obrazovce nemělo lištu s názvem okna. Tak špehové nepoznají, na kterém souboru pracuje v dané chvíli, a bude pro ně setsakra těžké poskládat si dlouhou řadu pozorování do srozumitelného obrázku.

Otevře si také starou zprávu od root@eruditorum.org, obsahující šifru Pontifex vyjádřenou jako několik řádek v Perlu. Kroky, které u počítače působily tak nešikovně, vypadají jasně - dokonce snadně - když je interpretuje jako manipulace s balíčkem karet.

"Randy."

"Hmmm?" Randy vzhlédne od počítače a s překvapením si uvědomí, že je ve vězení na Filipínách.

"Podává se večeře."

Mluví Enoch Root za mříží. Ukazuje na podlahu Randyho cely, kam právě vklouzl nový podnos s jídlem. "Vlastně se podávala už před hodinou - možná by sis ji měl vzít, než přijdou krysy."

"Děkuju," řekne Randy. Ujistí se, že jsou všechna okna na obrazovce zavřená, a dojde si pro podnos ležící mezi krysími bobky na podlaze. K večeři je rýže a lechon, jednoduše upravené tradiční vepřové. Enoch Root se najedl už dávno - sedí na posteli vedle Randyho, hraje si nějaký neobvyklý pasiáns a občas se zarazí, aby si zapsal písmeno. Randy ho pozorně sleduje a je si stále jistější, že se jedná o stejný postup, o němž si právě četl ve starém e-mailu.

"Za co tu vlastně jste?" zeptá se Randy.

Enoch Root se dopočítá, zvedne oči od pikové sedmičky a na ubrousek si napíše W. Pak řekne: "Výtržnictví. Vstup na cizí pozemek. Podněcování ke vzpouře. Ty první dvě věci jsem asi udělal."

"Povídejte."
"Nejdřív mi ty řekni, proč jsi tady."
"V zavazadle na letišti mi našli heroin. Jsem obviněnej z toho, že jsem nejdebilnější drogovej dealer na světě."
"Někdo se na tebe zlobí?"
"To by byl mnohem delší příběh," zabručí Randy, "ale myslím, že jste to trefil."
"V mém případě je to takhle. Pracoval jsem v misijní nemocnici v horách."
"Vy jste kněz?"
"Už ne. Jsem laický bratr."
"Kde je vaše nemocnice?"
"Na jih odsud. V biindoku," odpoví Enoch Root. "Lidé tam pěstují ananasy, kávu, kokosy, banány a pár dalších tržních plodin. Jejich zemi ale rozryli hledači pokladů."
Zvláštní, že Enoch Root najednou mluví o zakopaném pokladu. Zároveň si dává dobrý pozor na to, co říká. Randy usoudí, že si chce hrát na hloupého, a tak ho popíchne: "Tam dole má být nějakej poklad?"
"Staří lidé vyprávějí, že po jisté silnici v posledních týdnech před MacArthurovým návratem projela spousta japonských nákladňáků. Za určitým místem se už nedá poznat, kam jeli dál, protože silnice byla přehrazena a zvědavce odrazovala minová pole."
"Nebo je zabila," doplní Randy.
Enoch Root to vezme klidně. "Silnice vstupuje do poměrně velké oblasti, kde by mělo být zlato ukryto. Jsou to stovky čtverečních mil. Většinou v džungli. Většinou v obtížném terénu. Spousta sopek, některé vyhaslé, jiné občas vyvrhují proudy bahna. Ale místy je rovina, kde se dají pěstovat tropické plodiny, a na těch místech se po válce usadili lidé a dokážou se tam jakž takž uživit."
"Komu ta zem patří?"
"Vidím, že Filipíny už dobře znáš," poznamená Enoch Root. "Hned se ptáš na to hlavní."
"Ptát se tady, komu patří země, je jako stěžovat si na Středozápadě na počasí," zapřemítá Randy.
Enoch Root kývne. "Odpověď by mohla být dlouhá. Jde o to, že vlastnická soustava se po válce změnila, znovu se změnila za Marcose a ještě jednou v posledních letech. Máme tedy několik epoch, chceš-li. První epocha: před válkou. Zemi vlastnily jisté rodiny."
"Samozřejmě."
"Samozřejmě. Epocha druhá: za války. Velkou oblast uzavřeli Japonci. Některým rodinám, kterým země patřila, se za okupace dařilo. Jiné zbankrotovaly. Epocha třetí: po válce. Zbankrotované rodiny se odstěhovaly. Ty prosperující rozšířily své državy. Stejně jako církev a vláda."
"Proč?"
"Vláda část země - džungle - změnila v národní park. A po erupcích tam církev založila misii, ve které pracuju."
"Erupcích?"
"Začátkem padesátých let, jen aby to bylo zajímavé - víš, na Filipínách to nikdy není dost zajímavé - se probudily sopky. Oblastí se prohnaly přívaly bahna a smetly několik vesnic, přesměrovaly několik řek a vyhnaly spoustu lidí z domova. Církev postavila nemocnici, aby těm lidem pomohla."
"Nemocnice nezabere moc velkej kus země," upozorní Randy.
"Máme taky farmy. Snažíme se místním pomáhat, aby byli soběstační." Enoch Root se chová, jako by o tom nechtěl moc mluvit. "V každém případě se nakonec všechno usadilo a klid přetrval až do Marcosovy éry, kdy různí lidé museli odprodat některé državy Ferdinandovi a Imeldě a jejich nejrůznějším bratrancům, synovcům, kamarádíčkům a patolízalům."
"Hledali japonský válečný zlato."
"Někteří místní si udělali obchod z toho, jak předstírají, že si pamatují, kde to zlato je," praví Enoch Root. "Jakmile pochopili, jak to může být lukrativní, rozšířilo se to jako virus. Každý teď tvrdí, že si matně vzpomíná na válku nebo na to, co vyprávěl táta či děda. Lovci pokladů z Marcosovy éry se nechovali opatrně a skepticky, jak by se dalo čekat od lidí s vyšším intelektem. Vykopali spoustu jam. Nenašli žádné zlato. Věci se uklidnily. Ale v posledních letech přišli Číňané."
"Filipínci čínského původu nebo -"
"Číňané čínského původu," přeruší ho Enoch Root. "Severní Číňané. Statní chlapi, kteří mají rádi kořeněné jídlo, ne obvyklí štíhlí rybožrouti, co mluví kantonsky."
"Odkud teda jsou - ze Šanghaje?"
Root kývne. "Jejich společnost je jednou z těch postmarcosovských obludností. Vede je veterán Dlouhého pochodu. Prohnaný chlap, který přežil spoustu čistek. Jmenuje se Wing. Pan Wing - nebo generál Wing, jak se rád nechává oslovovat, když dostane záchvat nostalgie - zvládl přechod ke kapitalismu docela obratně. Během velkého skoku stavěl s pomocí otroků hydroelektrárny a posléze je s výhodami předal velmi velkému vládnímu úřadu, který se změnil v jakousi korporaci. Pan Wing dokáže vypnout elektřinu každé domácnosti nebo továrně nebo dokonce vojenské základně v Číně, a podle čínských měřítek to z něj dělá významného a respektovaného státníka."
"Co tam pan Wing chce?"
"Zemi. Zemi. Víc země."
"Jakou zemi?"
"Zemi v džungli. Kupodivu."
"Možná chce postavit vodní elektrárnu."
"Ano, a možná je to tvůj pašerák heroinu. Poslyš, Randy, nechci být nevychovaný, ale máš na vousech omáčku."

Enoch Root prostrčí ruku mezi mřížemi a podá Randymu papírový ubrousek. Randy si ho vezme, zvedne ho k obličeji a všimne si, že jsou na něm napsaná tato písmena: OSKJJ JGTMW. Randy předstírá, že si otírá omáčku z vousů.

"Teď jsem ti předal celou svou zásobu papírových ubrousků," prohlásí Enoch Root.

"Člověk je tvor obětavý," opáčí Randy. "A vidím, že jste mi dal i ten druhej balíček karet - jste hrozně velkorysej."

"Ale vůbec ne - myslel jsem, že by sis třeba chtěl zahrát pasiáns, stejně jako já."

"To klidně můžu," zabručí Randy, odloží podnos s jídlem a převezme balíček.

Svrchní karta je piková osmička. Randy ji sebere, stejně jako dalších pár karet, až najde žolíka s malými hvězdičkami v rohu. Podle Enocha to je žolík A. Randy ho podsune pod kartu pod ním, což je křížový kluk. O dvě třetiny balíčku níž najde žolíka s velkými hvězdami a písmenem B, takže ví, že má žolíka B. Podsune ho o dvě karty níž, pod šestku křížovou a devítku károvou. Srovná balíček, znovu ho projde a oddělí prostřední část balíčku - všechny karty mezi žolíky včetně obou žolíků. Karty nahoře a dole prohodí. Enoch ho sleduje a zřejmě souhlasí.

Randy vyndá spodní kartu, což je křížový kluk. Zamyslí se a položí si kluka na koleno, aby to nepopletl. Podle mnemotechnických symbolů na nehtech je číselná hodnota křížového kluka prostě 11. A tak, počínaje od vršku balíčku, odpočítá jedenáctou kartu, oddělí karty pod ní a obě poloviny vymění, zvedne kluka a vrátí ho zpátky na spodek balíčku.

Nahoře teď má žolíka. "Jakou hodnotu má žolík?" zeptá se.

"Padesát tři každý," odpoví mu Enoch Root.

Randy se tedy pustí do díla. Ví, že pokud začne počítat od vrchu balíčku, 53. karta bude ta poslední, což je náhodou křížový kluk s číslem 11. Jedenáct je první číslo klíče.

První písmeno zašifrovaného textu, který Enoch Root napsal na ubrousek, je O a (Randy odkládá karty, aby si mohl na prstech počítat abecedu) to je patnácté písmeno abecedy. Když od něj odečte jedenáct, dostane čtyři, a to ani nemusí počítat na prstech, aby věděl, že čtvrté písmeno je D. Dešifroval jedno písmeno.

"Pořád jsme se ještě nedostali k tomu, proč vás zavřeli," poznamená Randy.

"Pravda! Inu, jde o tohle," začne vyprávět Enoch Root. "Pan Wing poslední dobou vykopal v džungli nějaké své díry. Projela kolem spousta nákladňáků. Zničily silnice. Přejely toulavé psy, kteří jsou, jak jistě víš, pro tyhle lidi důležitým zdrojem potravy. Jedno auto srazilo malého chlapce, který je od té doby v naší nemocnici. Odpad z operací pana Winga znečišťuje řeku, z níž mnoho lidí bere pitnou vodu. A je tu i otázka vlastnictví - někteří lidé mají dojem, že pan Wing zabírá zemi patřící podle práva vládě. Což v hodně volném slova smyslu znamená, že patří lidu."

"Má povolení?"

"Ach! Opět se projevují tvoje znalosti místní politiky. Jak víš, normální postup je takový, že místní úředníci zajdou za lidmi, kteří kopou velké díry do země nebo provádějí jakoukoliv produktivní či destruktivní činnost, a požadují po nich, aby si vyřídili povolení, což prostě znamená, že chtějí úplatek, nebo jinak udělají brajgl. Společnost pana Winga si povolení nezařídila."

"A udělali brajgl?"

"Ano. Jenomže pan Wing navázal velmi pevné přátelství s jistými Filipínci čínského původu, kteří mají významné postavení ve vládě, takže to k ničemu nevedlo."

Druhá operace s balíčkem jde rychle, protože žolík je nahoře. Dole skončí srdcový král a přesune se na Randyho koleno. Má číselnou hodnotu 39 a Randy musí odpočítat skoro celý balíček, než narazí na kartu na třicátém devátém místě - károvou desítku. Rozdělí balíček, přehodí karty a vrátí srdcového krále dolů. Vrchní karta je nyní kárová čtyřka odpovídající sedmnáctce. Odpočítá sedmnáct karet a podívá se na osmnáctou, což je srdcová čtyřka. To znamená 26 + 4 = 30. Všechno ale funguje podle modulo 26 a přičítat těch 26 bylo plýtvání časem, protože teď je zase musí odečíst. Výsledkem jsou čtyři. Druhé písmeno v Enochově šifře je S, což je devatenácté písmeno abecedy, a bez čtyř dostane O. Zatím tedy dešifroval "DO".

"Začínám to chápat."

"Byl jsem si jistý, že to zvládneš, Randy."

Randy neví, co si má myslet o té věci s Wingem. Vzpomíná na vyprávění Douga Shaftoa. Wing možná hledá hlavní ložisko, a Enoch Root možná taky, a možná se ložisko snažil najít i starej Comstock dešifrováním zpráv Arethusa. Jinými slovy, poloha ložiska možná leží v Randyho harddisku a Root se bál, že je Randy takový idiot, aby ji prozradil.

Jak zařídil, že se dostane do cely vedle Randyho? Vnitřní kanály církve mají být prvotřídní. Root mohl vědět už několik dní, že Randy je v base. Měl dost času vymyslet plán.

"Jak jste se sem teda dostal?" zeptá se Randy znovu.

"Rozhodli jsme udělat menší brajgl sami."

"My jako církev?"

"Co myslíš církví? Jestli se mě ptáš, jestli si Pontifex Maximus a kolegium kardinálů nasadili špičaté rozdvojené klobouky, sedli si v Římě ke stolu a vymysleli plán, jak udělat brajgl, odpověď zní ne. Jestli ‚církví' myslíš místní komunitu v sousedství, kde jsou všichni oddaní katolíci, pak ano."

"Takže komunita protestovala nebo tak něco a vy jste ji vedl."

"Já jim šel příkladem."

"Příkladem?"

"Tyto lidi často ani nenapadne, aby vyzvali vyšší moc. Když je někdo skutečně vyzve, připadá jim to vždycky neuvěřitelně nové a velice se tím baví. To byla moje úloha. Dělal jsem brajgl kvůli panu Wingovi nějakou dobu."

Randy by dokázal uhodnout, jaká budou další dvě písmena, ale musí projít algoritmus, protože jinak by se mu balíček pomíchal. Vygeneruje 23 a pak 47, podle modulo 26 tedy 21, a odečte 23 a 21 od dalších dvou písmen šifry, K a J (znovu viz modulo 26), a dostane, podle očekávání, N a O. Dešifroval tedy "DONO". Pracuje dál, jedno písmeno po druhém, a

dlaně má trochu zpocené. Dojde k DONOTUSEP, než se mu při pokusu získat poslední písmeno klíče balíček rozsype. Teď je nenávratně pryč, což mu připomíná, že příště si musí dávat větší pozor. Ale uhádne, jak musí zpráva znít: DO NOT USE PC.39 Enoch se bojí, že Randy nepředjímá van Ecků odposlech.

"Takže jste jim něco předvedli. Zablokovali jste silnici nebo tak něco?"

"Zablokovali jsme silnice, lehali jsme si před buldozery. Někdo jim dokonce prořezal pneumatiky. Místní použili svou vynalézavost a věci se trochu vymkly. Drahých přátel pana Winga ve vládě se to dotklo a povolali armádu. Bylo zatčeno sedmnáct lidí. Byla jim určena nesmyslně vysoká kauce jako kárné opatření - pokud se ti lidé nedostanou z vězení, nemůžou vydělávat peníze a jejich rodiny tím hrozně trpí. Kdybych chtěl, mohl jsem se dostat na kauci ven, ale ze solidarity jsem se rozhodl zůstat za mřížemi."

Randymu vysvětlení připadá celkem věrohodné. "Ale spoustu lidí ve vládě asi děsí, že do vězení uvrhli světce," poznamená, "takže vás přesunuli sem, do proslulýho vězení se soukromejma celama."

"Znovu jasně chápeš místní kulturu," pousměje se Enoch Root. Poposedne si a křížek se mu těžkopádně zakývá. Také má kolem krku medailon s nějakým překvapivým nápisem.

"To tam máte nějakej okultní symbol?" zeptá se Randy s pohledem upřeným na medailonek.

"Jak prosím?"

"Vidím na tom vašem medailonku slovo ‚okultní'."

"Stojí tam ignoti et quasi oceulti, což znamená ‚nepoznané a částečně skryté' nebo něco podobného," vysvětlí mu Enoch Root. "Je to heslo společnosti, k níž patřím. Musíš vědět, že slovo ‚okultní' nemá opravdu nic společného se satanistickými rituály, pitím krve a vším ostatním. Je to -"

"Studoval jsem astronomii," skočí mu do řeči Randy. "Takže o okultaci vím všechno - jedno těleso je v zákrytu za druhým, jako při zatmění."

"Aha, dobře, už mlčím."

"Vlastně o okultaci vím víc, než si asi myslíte," pokračuje Randy. Mohlo by to vypadat, že mlátí prázdnou slámu, ale upoutá přitom Enochovu pozornost a úkosem se podívá na svůj počítač. Enoch Root si to chvíli přebírá v hlavě a nakonec kývne.

"Kdo je ta dáma uprostřed? Panenka Marie?" vyzvídá Randy.

Root medailonek pohladí, aniž by se na něj podíval, a odpoví: "Racionální dohad, ale špatný. Je to Athéna."

"Ta řecká bohyně?"

"Ano."

"Jak se to srovnává s křesťanstvím?"

"Když jsem ti tuhle telefonoval, jak jsi věděl, že to jsem já?"

"Nevím. Prostě jsem vás poznal."

"Poznal mě? Jak to myslíš? Nepoznal jsi můj hlas."

"Je to nějaký způsob, jak mi oklikou odpovědět na otázku o uctívání Athény versus křesťanství?"

"Nepřipadá ti zvláštní, že se podíváš na řádku znaků na monitoru - e-mail od někoho, koho jsi nikdy v životě neviděl - a později stejnou osobu ‚poznáš' v telefonu? Jak to funguje, Randy?"

"Nemám nejmenší tušení. Mozek dělá divný -"

"Někdo si stěžuje, že e-mail je neosobní - že tvůj kontakt se mnou během e-mailové fáze našeho vztahu zprostředkovaly dráty, obrazovky a kabely. Někdo by řekl, že to není tak dobré jako osobní rozhovor. A přece naše vidění věcí vždy zprostředkovávají rohovka, sítnice, oční nervy a předávají je do mozku. Je tedy pohled na slova na obrazovce o tolik podřadnější? Myslím, že ne. Alespoň si uvědomuješ zkreslení. Kdežto když někoho vidíš na vlastní oči, zapomeneš na zkreslení a představuješ si, že ho vnímáš čistě a jasně."

"Jak si teda vysvětlujete, že jsem vás poznal?"

"Argumentoval bych tím, že ve tvém mozku existuje jistý vzorec nervové činnosti, který tam před naší výměnou e-mailů nebyl. Představa Roota. Nejsem to já. Já jsem tenhle velký kus uhlíku a kyslíku a nějakých dalších látek na palandě hned vedle tebe. Naproti tomu představa Roota je něco, co si po zbytek života poneseš v hlavě, teda pokud nedojde k nějakému velkému poranění mozku, a kterou tvůj mozek používá jako představu mé maličkosti. Jinými slovy, když na mě myslíš, nemyslíš na mě jako na ten velký válec uhlíku, myslíš na představu Roota. Vlastně by tě jednoho dne mohli pustit z vězení a pak narazíš na někoho, kdo řekne: ‚Víš, jednou jsem byl na Filipínách, běhal jsem po bundoku a narazil jsem na jednoho starýho páprdu, kterej mi začal vykládat o představách Roota.' A výměnou poznámek (tak říkaje) s tím chlapíkem dokážeš nade vši pochybnost, že představa Roota ve tvém mozku a představa Roota v jeho mozku byla vygenerována tím samým kusem uhlíku a kyslíku: mnou."

"A tohle má něco společnýho s Athénou?"

"Pokud považuješ řecké bohy za nadpřirozené bytosti, které žily na Olympu, pak ne. Ale pokud je považuješ za bytosti ve stejné kategorii entit jako představa Roota, což jsou, řekneme, vzorce nervové činnosti, které mozek používá ke zpodobnění věcí, jež vidí, nebo si myslí, že je vidí, ve vnějším světě, pak ano. Proč? Protože stejně jako můžeš jednoho dne potkat osobu s vlastní představou Roota, tak, pokud bys hovořil se starověkým Řekem a on začal mluvit o Diovi, bys - jakmile by ses přenesl přes počáteční pocit nadřazenosti - asi zjistil, že máš v hlavě jisté mentální představy, které, i když je nenazýváš Zeus a nemyslíš na ně jako na velkého, chlupatého, blesky metajícího syna nějakého Titána, nicméně vznikly následkem vzájemného působení s entitami vnějšího světa, které jsou stejné jako ty, co způsobily, že se v Řekově mysli objevila představa Dia. Teď bychom se mohli bavit o Platónově jeskyni - což je kuchyňský robot všech metafor - on seká! on míchá!"

"Kde," podotkne Randy, "jsou skutečný entity v reálným světě trojrozměrný, opravdický věci, co vrhají stín, a já s tím řeckým manikem jsme nešťastníci přikovaný ke zdi, kteří se dívají na stíny těch věcí na stěnách, a jde o to, že stěna

přede mnou má jinej tvar než stěna před tím Řekem -"

"- takže daný stín vrhaný na tvou stěnu bude mít jiný tvar než tentýž stín vrhaný na jeho stěnu, kde jiný tvar stěny odpovídá, řekněme, tvému modernímu vědeckému světonázoru versus jeho starověký pohanský světonázor."

"Jo. To je Platónova jeskynní metafora."

Právě v této chvíli nějaký šprýmař mezi vězeňskou stráží na chodbě stiskne vypínač a zhasne všechna světla. Jediné osvětlení nyní poskytuje spořič obrazovky na Randyho laptopu, předvádějící srážející se galaxie.

"Myslím, že se shodneme, že stěna před tebou, Randy, je rozhodně rovnější a hladší, takže ti poskytuje mnohem přesnější stín než jeho stěna, nicméně je jasné, že on přesto vidí stejné stíny a pravděpodobně si dělá užitečné závěry o tvarech věcí, které je vrhají."

"Fajn. Athéna, kterou ctíte na svým medailonku, teda není nadpřirozená bytost -"

"- žijící na jedné řecké hoře a tak dále, ale spíš entita, vzorec, tendence, prostě cokoliv, co v mozku starověkých Řeků po přefiltrování přes jejich čivy a pohanský světonázor vyprodukovalo mentální představu, již pojmenovali Athéna. Tento rozdíl je velmi důležitý, protože Athéna jako nadpřirozená kočka v přílbě samozřejmě neexistuje, ale ‚Athéna' jako vnější původce představy pojmenované starými Řeky Athéna musela existovat už tenkrát, jinak by ta představa nikdy nevznikla, a pokud existovala tenkrát, je tu vysoká pravděpodobnost, že existuje i dnes, a pokud tomu tak je, pak to, co si o ní mysleli starověcí Řekové (kteří sice byli v mnoha směrech naprostí kreténi, ale jinak hrozně inteligentní lidi), pravděpodobně stále platí."

"Fajn, ale proč Athéna a ne třeba Demétér nebo někdo jinej?"

"Je otřepanou pravdou, že člověka nepochopíš, pokud nebudeš vědět něco o jeho rodině, a tak si musíme v rychlosti projít řeckou teogonii. Začneme Chaosem, u kterého začínají všechny teogonie a který si já představuju jako moře bílého šumu - zcela náhodné, širokopásmové poruchy. A z důvodů, jež nechápeme, se z něj začaly vynořovat určité prvky - Den, Noc, Tma, Světlo, Země, Moře. Já je rád považuju za krystaly - ne v tom hippiesácky kalifornském smyslu, ale v tvrdém technickém smyslu rezonátorů, které chytaly jisté kanály schované ve statice Chaosu. V určité chvíli z jistých incestních spojení mezi těmito entitami dostáváš Titány. A je skutečně zajímavé si povšimnout, že Titáni poskytují plný počet základních bohů - máš tu boha slunce Hyperióna a boha oceánů Ókeana a tak dál. Jenže jsou svrženi v boji o moc nazývaném Titanomachie a nahrazeni novými bohy jako Apollón a Poseidon, kteří nakonec takříkaje vyplní stejná místa v organizačním schématu. Což je také zajímavé, protože je to zřejmě spojuje s tím, co jsem vykládal o stejných entitách či vzorcích přetrvávajících v čase, ale vrhajících pro různé lidi trochu jiné stíny. Každopádně teď máme olympské bohy, jak o nich normálně uvažujeme: Zeus, Héra a tak dál.

Několik zásadních postřehů: za prvé, všichni s jedinou výjimkou, k níž se brzy dostanu, vznikli z nějakého pohlavního spojení buď Titána s Titánkou nebo boha s bohyní nebo boha s nymfou nebo boha se ženou nebo v podstatě Dia s kýmkoliv nebo čímkoliv zrovna ten den šoustal. Což mě přivádí k druhému zásadnímu postřehu, totiž že olympští bohové jsou ta nejodpornější a nejnefunkčnější představitelná rodina. A přece je na nesourodé asymetrii tohoto panteonu něco, díky čemuž je uvěřitelnější než ostatní. Jako periodická tabulka prvků nebo rodokmen elementárních částic nebo jakákoliv anatomická struktura, kterou vytáhneš z mrtvoly, má dost vzorců, aby tvému mozku poskytla látku k zamyšlení, a zároveň dost nepravidelností, které ukazují na organický původ - například tu je sluneční bůh a měsíční bohyně, u nichž je všechno čisté a symetrické, ale je tu i Héra, která nemá žádný úkol, akorát je doslova bohyně mrcha, a pak je tu Dionýsos, což ani není úplný bůh - je napůl člověk - ale stejně se dostane do panteonu a sedává na Olympu s bohy, jako kdybys přišel k nejvyššímu soudu a našel mezi soudci klauna.

A teď se dostávám k tomu, v čem je Athéna ve všech směrech výjimečná. Pro začátek nebyla stvořena pohlavním rozmnožováním v normálním smyslu. Vyskočila už hotová z Diovy hlavy. Podle některých verzí příběhu se to stalo poté, co Zeus obšťastnil Métidu, o níž ještě uslyšíme. Následně se mu dostalo varování, že Métis porodí syna, který ho svrhne z trůnu, a tak ji spolkl, a později mu z hlavy vyskočila Athéna. Ať už věříš tomu příběhu s Métidou, nebo ne, myslím, že se shodneme, že na zrození Athény je něco podivného. Byla také výjimečná v tom, že se neúčastnila morální špíny na Olympu. Zůstala pannou."

"Aha! Věděl jsem, že máte na medailonku pannu."

"Ano, Randy, máš na panny čich. Héfaistos jí jednou jebal nohu, ale nedosáhl penetrace. V Odysseji je velice důležitá, ale jinak se jí týká jen několik málo bájí v obvyklém slova smyslu. Jediná výjimka skutečně potvrzuje pravidlo: příběh o Arachné. Arachné byla vynikající tkadlena, které její šikovnost stoupla do hlavy a začala ji přisuzovat sobě, místo aby své nadání přikládala bohům. Zašla dokonce tak daleko, že otevřeně vyzvala Athénu, která byla, mezi jiným, bohyní tkaní.

Nezapomínejme, že obvyklá řecká báje vypadá asi takhle: Nevinný mladý ovčák se stará jen o své věci, všimne si ho kolem letící bůh, dostane pořádnou erekci, sletí dolů a natvrdo ho znásilní. Zatímco se omámená oběť potácí mezi olivami, žena nebo milenka dotyčného boha ho - tedy bezmocnou, nevinnou oběť - v záchvatu žárlivosti promění v, řekněme, nesmrtelnou želvu a například ho přiváže ke kusu překližky s miskou želvího žrádla těsně mimo dosah a nechá ho navěky tvrdnout na slunci, kde ho opakovaně vykuchává armáda mravenců a bodají ho sršni nebo něco podobného. Takže pokud by Arachné naštvala kohokoliv jiného z panteonu, byla by z ní jen kouřící díra v zemi dřív, než by si uvědomila, co ji zasáhlo.

V tomto případě se ale Athéna objevila převlečená za stařenu a doporučila jí, ať se chová slušně. Arachné se její radou neřídila. Nakonec jí Athéna odhalila, kdo je, a vyzvala Arachné k soutěži ve tkaní, což od ní bylo, jak musíš uznat, mimořádně férové. A zajímavé je, že soutěž skončila remízou - Arachné byla opravdu stejně dobrá jako Athéna! Jediný problém byl v tom, že její tkanivo zpodobňovalo olympské bohy v nejhorším světle - při znásilňování ovčáků a píchání s jinými živočišnými druhy. Její tkaní bylo prostě doslovným a přesným zobrazením všech ostatních bájí, což z toho dělá jakýsi metamýtus. Athéna vypěnila a praštila Arachné přeslicí, což může vypadat jako špatné sebeovládání,

pokud nevezmeš v úvahu, že v boji s Giganty zlikvidovala Enkelada tak, že na něj hodila Sicílii! Rána způsobila pouze to, že Arachné poznala, jak byla pyšná, a tak se zastyděla, že se oběsila. Athéna ji pak znovu oživila jako pavouka.

Nejspíš ses už na základní škole učil, že Athéna nosí přílbu a štít nazývaný aegis a je bohyní války a moudrosti a taky řemesel - jako výše zmíněné tkaní. To je přinejmenším podivná kombinace! Zvlášť proto, že Arés měl být bohem války a Hestia bohyní domácí ekonomiky - tak k čemu ta nadbytečnost? Ale hodně věcí se zmršilo při překladu. Víš, tu moudrost, jakou spojujeme se starými páprdy, jako je moje maličkost, a o kterou se tu snažím podělit s tebou, Randy Waterhousi, Řekové nazývali diké. Té Athéna bohyní nebyla! Ona byla bohyní métis, což znamená prohnanosti či lstivosti, a v jedné verzi příběhu, jak si jistě vzpomínáš, to bylo jméno její matky. Métis (zosobnění, nikoliv atribut) kupodivu podala mladému Diovi lektvar, jenž způsobil, že Kronos vyvrhl všechny malé bohy, které spolykal, a připravil scénu pro celou Titánomachii. Teď je tedy spojení s řemesly jasné - řemesla jsou jen použitím métis v praxi."

"Já si slovo ‚řemeslo' spojuju s výrobou mizernejch opasků a popelníků v letním táboře," zabručí Randy. "Kdo by, kurva, chtěl být bohyní makramé?"

"Všechno to je špatným překladem. Slovo, které používáme dnes pro stejnou věc, je ve skutečnosti technologie."

"Fajn. Konečně se někam dostáváme."

"Místo toho, abychom Athénu nazývali bohyní války, moudrosti a makramé, měli bychom říkat války a technologií. A tady opět máme problém s překrývající se jurisdikcí Areovou, protože to měl být bůh války. Řekněme jen, že Arés je naprostý kretén. Jeho pobočníci jsou Hrůza, Děs a občas Svár. Neustále je ve sporu s Athénou, ačkoliv - nebo možná protože - jsou formálně bohem a bohyní stejné věci - války. Héraklés, jeden z Athéniných lidských chráněnců, Area zranil při dvou příležitostech, a jednou mu dokonce sebral zbraně! Fascinující na Areovi je to, že je naprosto neschopný. Několik Gigantů ho spoutalo a na třináct měsíců uvěznilo v bronzovém sudu. V Iliadě ho zranil jeden z Odysseových opileckých brachů. Athéna ho srazila kamenem. Když ze sebe zrovna nedělal pitomec v bitvě, zapíchal si s každou lidskou ženou, která se mu dostala pod ruku a - jen si to vezmi - jeho synové by podle dnešních měřítek byli všichni mnohonásobní vrahové. Mně je teda docela jasné, že Arés jako bůh války byl entita, jakou znají lidé, kteří válčí pořád a mají celkem jasnou představu o tom, jak pitomé a odporné války jsou.

Kdežto Athéna je slavná jako příznivkyně Odyssea, který je, jak nesmíme zapomínat, chlapík, co vymyslel trójského koně. Athéna pomáhala jak Odysseovi, tak Héraklovi, v jejich zápase, a i když byli oba skvělí bojovníci, většinu bitev vyhráli díky své lstivosti nebo (což je méně pejorativní) métis. A třebaže se oba rádi pouštěli do násilností (Odysseus se sám nazýval ‚plenitel měst'), je jasné, že oba jsou ukazováni jako protiklad bezduchému, zuřivému násilí spojovanému s Areem a jeho potomky - Héraklés dokonce osobně zbavil svět několika Areových psychopatických synů. Chci říct, že záznamy sice nejsou úplně jasné - není to, jako že si můžeš zajít na thébskou matriku a najít si jejich úmrtní listy - ale vypadá to, že Héraklés, celou dobu podporovaný Athénou, osobně zavraždil nejmíň polovinu Areových hannibalskolecterovských potomků.

Ačkoliv je Athéna bohyní války, co tím vlastně myslíme? Všimni si, že její nejslavnější zbraní není meč, nýbrž aegis, a aegis na sobě nese hlavu Gorgony, takže každému, kdo na ni zaútočí, hrozí vážné nebezpečí, že se promění v kámen. Vždycky ji popisují jako klidnou a majestátní, což o Areovi nikdy nikdo neřekl."

"Já nevím, Enochu. Co defenzivní válka versus ofenzivní?"

"Ten rozdíl se přeceňuje. Vzpomeň si, jak jsem říkal, že Athéně jednou Héfaistos vojel nohu."

"To mi v mozku vyvolalo jasnou představu."

"Což by báje měla! Athéna - Héfaistos je zajímavé spojení v tom, že on je dalším bohem technologií. Jeho specialitou byly kovy, zpracování kovů a oheň - staromódní jádro hutí a oceláren. Není divu, že byl z Athény celý nažhavený! Má na stehně jeho sperma, může se z toho zbláznit, otře si nohu a hadr zahodí na zem, kde se semeno nějak spojí se zemí a zplodí Erichthonia. Víš, kdo byl Erichthonios?"

"Ne."

"Jeden z prvních athénských králů. Víš, čím se proslavil?"

"Povídejte."

"Vymyslel válečný vůz - a zavedl stříbro jako měnu."

"Ježkovy voči!" Randy si sevře hlavu a sténá, ale jen chvilku.

"I v mnoha dalších bájeslovích najdeš bohy, kteří jsou podobní Athéně. Sumerové měli Enkiho, Skandinávci Lokiho. Loki byl bůh-vynálezce, ale psychologicky měl víc společného s Areem. Nebyl jen bohem technologií, ale taky bohem zla, to nejbližší, co měli k ďáblovi. Domorodí Američané měli šibaly - lstivé tvory jako Kojot a Krkavec, ale ještě neměli techniku, takže nespojili šibalského boha s řemesly, aby vznikl obvyklý hybridní bůh-technolog."

"Fajn, zřejmě se snažíte dojít k tomu, že musí existovat nějakej univerzální vzorec událostí, a když se přefiltruje přes smyslovej a nervovej aparát primitivních, pověrčivejch lidí, vždycky z toho vznikne představa, kterou ztotožňujou s bohama, hrdinama a tak."

"Správně. A to se objevuje napříč kulturami stejně, jako kdyby si dvě osoby s představou Roota v hlavě porovnaly poznámky a ‚poznaly' by mě."

"Takže vy, Enochu, chcete, abych věřil, že tihle bohové - co vlastně nejsou doopravdy bohy, ale je to hezký, výstižný slovo - mají společný jistý věci prostě proto, že vnější realita, která je vytváří, je konzistentní a univerzální napříč kulturama."

"Správně. V případě bohů-šibalů se jedná o to, že mazaní lidé obvykle získají moc, kterou nemazaní nemají. A všechny kultury to fascinuje. Některé z nich, jako mnoho domorodých amerických, to v podstatě obdivují, ale nikdy si to nespojí s technickým vývojem. Jiné národy, jako Skandinávci, to nenávidí a ztotožňují to s ďáblem."

"Proto ten zvláštní nenávistnej a zároveň láskyplnej vztah, jakej Američani chovaj k hackerům."

"Přesně tak."

"Hackeři si neustále stěžujou, že je novináři označujou za padouchy. Ale vy si myslíte, že ta rozpolcenost má hlubší kořeny."

"V některých kulturách. Vikingové - soudě podle jejich bájesloví - by hackery instinktivně nenáviděli. Něco jiného se ale přihodilo s Řeky. Řekové měli své kejklíře rádi. Tak jsme se dostali k Athéně."

"To beru - ale kam do toho zapadá ta věc s bohyní války?"

"Přiznejme si to, Randy, všichni známe chlápky jako Arés. Vzorec lidského chování, který způsobil, že se v myslích starověkých Řeků objevila představa známá jako Arés, je s námi i dnes ve formě teroristů, mnohonásobných vrahů, nepokojů, pogromů a agresivních hochštaplerských diktátorů, kteří jsou obvykle zcela neschopní vojevůdci. Ale přes veškerou jejich hloupost a inkompetenci dokážou takoví lidé dobýt a ovládat velké kusy světa, pokud se jim nikdo nepostaví."

"Musíte se seznámit s mým kamarádem Avim."

"Kdo se jim postaví, Randy?"

"Bojím se, že chcete říct my."

"Občas to můžou být jiní uctívači Area, jako když se Irán s Irákem pustily do války a všem bylo jedno, kdo vyhraje. Ale pokud uctívači Area nemají nakonec řídit celou zeměkouli, někdo je musí zarazit. Není to hezké, ale je to fakt: civilizace potřebuje aegis. A jediný způsob, jak s těmi syčáky nakonec zatočit, je s pomocí chytrosti. Lstivosti. Métis."

"Taktická lstivost, jako Odysseus a trójský kůň nebo -"

"Obojí, i technická lstivost. Čas od času dojde k bitvě, kterou na celé čáře vyhraje nová technika - jako dlouhé luky u Kresčaku.

V historii k takové bitvě došlo jen jednou za pár století - máš tu válečný vůz, kompozitní luk, střelný prach, obrněnce na moři a tak dál. Občas se ale něco přihodí, řekněme, jako když Monitor, o němž byli Unionisté přesvědčení, že to je jediné obrněné válečné plavidlo na zemi, čistě náhodou narazil na Merrimack, o kterém si na Jihu mysleli přesně totéž, a obě lodě ze sebe celé hodiny vytloukaly duši. To je vhodná chvíle, kdy se dá říct, že nová vojenská technika zaznamenala obrovský úspěch - je to ohyb na exponenciální křivce.

V zásadě konzervativním vojenským strukturám na celém světě trvá několik desetiletí, než pochopí, co se stalo, ale když se dostaneme doprostřed druhé světové války, každý, kdo není úplně padlý na hlavu, uznává, že válku vyhraje strana s lepší technikou. Pouze na německé straně máme rakety, trysková letadla, nervový plyn a řízené střely. A na straně Spojenců máme tři rozsáhlé činnosti, které zaměstnaly každého špičkového hackera, inťouše a šibaly: šlo o rozbíjení šifer, z něhož, jak víš, vznikl digitální počítač, o Projekt Manhattan, který nám dal jaderné zbraně, a o rádiovou laboratoř, což byl základ moderního elektronického průmyslu. Víš, Randy, proč jsme vyhráli druhou světovou válku?"

"Myslím, že jste mi to právě vysvětlil."

"Protože jsme stavěli lepší věci než Němci?"

"Copak jste to neřekl?"

"Ale proč jsme stavěli lepší věci, Randy?"

"Na to asi nedokážu odpovědět, Enochu, tomuhle období jsem se moc nevěnoval."

"Zkrátka vyhráli jsme, protože Němci uctívali Area a my Athénu."

"Mám to chápat tak, že vy nebo ta vaše organizace jste s tím měli něco společnýho?"

"Prosím tě, Randy! Nedovol, aby se náš hovor zvrhl v konspirační teorie."

"Promiňte. Jsem utahanej."

"Já taky. Dobrou noc."

Enoch si jde lehnout. Jen tak.

Randy ne.

Zpátky ke Kryptonomikonu!

* * *

Randy se pustí do útoku na známou šifru, což je nejtěžší. Má šifrovaný text (zprávy Arethusa) a nic jiného. Nezná ani algoritmus, s jehož pomocí byl text zašifrovaný. V moderní kryptoanalýze to je neobvyklé, obvykle jsou algoritmy známé. Jde o to, že algoritmy, které akademická komunita veřejně rozebrala, bývají mnohem silnější než ty udržované v tajnosti. Lidé, co se spoléhají, že jejich algoritmy zůstanou utajené, skončí ve chvíli, kdy jejich tajemství vyjde najevo. Ale Arethusa pochází z 2. světové války, kdy lidé nebyli zdaleka tak lstiví.

Vše by bylo mnohem snazší, kdyby Randy znal nějaké nezašifrované texty, které jsou ve zprávách zašifrované. Pochopitelně kdyby znal obsah zpráv, nemusel by je dešifrovat. Rozlousknout Arethusu by v tom případě bylo jen akademické cvičení.

Existuje kompromis mezi oběma extrémy - na jedné straně neznat žádné nezašifrované texty a na straně druhé znát je všechny. V Kryptonomikonu to spadá pod kapitolu taháky. Tahák je znalecký odhad toho, jaká slova či fráze může zpráva obsahovat. Kupříkladu když dešifrujete německé zprávy z 2. světové války, můžete hádat, že prostý text bude obsahovat obraty jako "HEIL HITLER" nebo "SIHG HEIL". Můžete namátkou vybrat skupinu deseti znaků a říct: "Předpokládejme, že představují HEIL HITLER. Pokud tomu tak je, co to prozrazuje o zbytku zprávy?"

Randy nečeká, že ve zprávách Arethusa najde nějaké to HEIL HITLER, ale mohly by obsahovat jiná předvídatelná slova. V duchu si dělá seznam taháků: MANILA, rozhodně. WATERHOUSE, možná. A ještě ho napadá ZLATO a CIHLY. Takže v případě MANILY by mohl vybrat ze zpráv libovolných šest znaků a říct: "Co když jsou tyhle znaky zašifrovanou formou MANILY?" Kdyby pracoval se zprávou dlouhou jen šest znaků, pak by musel vybírat jen ze šesti znaků. U sedm znaků dlouhé zprávy by měl dvě možnosti, mohlo by to být prvních šest znaků nebo posledních šest znaků. Závěr je ten, že u zprávy dlouhé n znaků se počet šestiznakových segmentů rovná (n - 5). V případě 105 znaků dlouhé zprávy dostane 100 různých možných poloh slova MANILA. Vlastně sto jednu: protože je možné - dokonce

pravděpodobné - že tam MANILA vůbec nebude. Ale každý z těch 100 odhadů má vlastní důsledky vzhledem ke všem ostatním znakům ve zprávě. Tyto důsledky závisejí na tom, co Randy zjistí o základním algoritmu.

Zatím jde o to, že čím víc o tom přemýšlí, tím víc je přesvědčený, že má z čeho vycházet - díky Enochovi, který mu (při zpětném pohledu) dodal užitečná vodítka, když ho zrovna přes mříže nezasypával teogonickou analýzou. Enoch se zmínil o tom, že když v NSA začali pracovat na zprávách, z nichž se později vyklubaly zprávy Arethusa, vycházeli z předpokladu, že jsou v nějakém spojení s jinou šifrou pojmenovanou Azur. A z Kryptonomikonu se Randy opravdu dozvídá, že Azur byl prapodivný systém, používaný Japonci i Němci, založený na matematickém algoritmu vytvářejícím každý den jinou jednorázovou šifrovací tabulku. Všechno je hrozně mlhavé, ale Randymu to pomůže vyloučit spoustu věcí. Například ví, že Arethusa není rotorový systém jako Enigma. A ví také, že pokud najde dvě zprávy odeslané ve stejný den, pravděpodobně budou zašifrované s pomocí stejné tabulky.

Jaký matematický algoritmus vlastně použili? Obsah dědečkova kufru mu poskytne vodítko. Randy si pamatuje na fotografii, na níž je děda s Turingem a von Hacklheberem na Princetonu, kde se všichni tři zřejmě zabývali Riemannovou funkcí.

Právě teď mu v cestě stojí fakt, že v cele nemá žádné učebnice s Riemannovou funkcí. Obsah dědečkova kufru by byl vynikajícím zdrojem - jenže v současné době je uskladněný v Chesterově domě. Na druhou stranu, Chester je bohatý a chce pomáhat.

Randy si zavolá strážného a požádá o rozmluvu s obhájcem Alejandrem. Enoch Root na chvíli strne a pak znovu usne nerušeným spánkem člověka, který je přesně tam, kde chce být.

OTROCI

Lidé jsou před spálením cítit různě, ale pak už vydávají jen jeden pach. Když ho hoši od armády odvádějí dolů do temnoty, Waterhouse opatrně větří a doufá, že ho neucítí.

Většinou je tu cítit olej, benzín, horká ocel a sírový zápach spálené gumy a vybuchlé munice. Všechno je velice silné. Waterhouse natáhne smrad do plic a zase ho vypustí. V té chvíli pochopitelně zachytí závan pečínky a ví, že tento betonem pokrytý ostrov je kromě jiných věcí i krematorium.

Sleduje pěšáky do bludiště. Projdou několika tunely vyvrtanými do různorodých materiálů jako beton, cihly a pevná skála. Nejdřív tu byly jeskyně vyhlodané do kamene deštěm a vlnami, které pak zvětšili a zhospodárnili Španělé dláty, sbíječkami a střelným prachem. Po nich přišli Američané s cihlami a nakonec Japonci se železobetonem.

Cestou bludištěm minou tunely, v nichž jako by zapracovaly letlampy: stěny jsou vyleštěné dohladka, jako by tudy milion let protékala voda, a na podlaze jsou stříbrná jezírka tam, kde se roztavily zbraně či registračky. Ze stěn vyzařuje nahromaděné teplo, přispívající k horkému filipínskému podnebí, a všichni se proto potí ještě víc, pokud to vůbec je možné.

Jiné chodby a prostory byly v řece ohně pouhými tišinami. Waterhouse nahlíží do dveří a vidí knihy, které jsou ohořelé, ale ne spálené na popel, a ze zničených skříní se sype zčernalý papír -

"Moment," vyhrkne. Jeho doprovod se otočí ve chvíli, kdy se Waterhouse vrhne do nízkých dveří maličké místnosti, kde cosi upoutalo jeho pozornost.

Je to těžká dřevěná skříň, nyní většinou transmutovaná v dřevěné uhlí, takže to vypadá, jako by skříň zmizela a zůstal jen její stín. Někdo vytrhl dvířka z pantů a černé konfety se vysypaly na podlahu. Ve skříni byly nacpané listy papíru, nyní většinou spálené, ale Waterhouse strčí ruku do popela (pomalu! vždyť je ještě horký) a vytáhne téměř nedotčený svazek.

"Co je to za peníze?" zeptá se pěšák.

Waterhouse vytáhne bankovku. Na líci jsou japonské znaky a rytina Tódža. Na rubu je anglicky natištěno: DESET LIBER.

"Australská měna," poznamená.

"Mně teda moc australská nepřipadá." Pěšák se zamračí na Tódža.

"Kdyby Japončíci vyhráli..." Waterhouse pokrčí rameny. Hodí balíček desetilibrovek na hromadu popela historie a jedinou kopii si odnese na chodbu. Pod stropem je natažený náhrdelník žárovek a jejich světlo se odráží od kaluží na podlaze, připomínajících živé stříbro: vše, co zbylo po puškách, sponách z opasků, po ocelových skříních a klikách, kov, jenž se během holocaustu roztavil do louží a zase ztuhl.

Malým písmem je na bankovce natištěno: CÍSAŘSKÁ EMISNÍ BANKA, MANILA.

"Pane! Jste v pořádku?" ptá se pěšák. Waterhouse si uvědomí, že se zamyslel.

"Jdeme dál," prohlásí a strčí si bankovku do kapsy.

Přemýšlel o tom, jestli nebude vadit, když si nějaké ty peníze vezme. Je v pořádku vzít si něco na památku, avšak ne plundrovat. Může si tedy vzít peníze, pokud jsou bezcenné, ale ne ty skutečné.

Někdo, kdo si všechno nepromýšlí až do aleluja, by okamžitě poznal, že peníze jsou bezcenné, protože Japonci nakonec Austrálii nedobyli a nikdy ji ani nedobudou. Peníze jsou tedy jenom suvenýr, správně?

Možná. Peníze jsou k ničemu. Kdyby ale Waterhouse našel skutečnou australskou desetilibrovku a přečetl si, co na ní stojí malým písmem, nejspíš by na ní také našel požehnání emisní banky.

Dva kusy papíru, každý tvrdící, že má hodnotu deseti liber, oba vypadají velmi oficiálně a na obou je jméno banky. Jeden z nich je bezcenný suvenýr a druhý platidlem za veškeré soukromé i veřejné dluhy. Co z toho plyne?

Plyne z toho, že lidé věří tomu, co je natištěné na jednom z těch papírků, a nevěří tomu druhému. Věří, že pravou australskou bankovku můžete vzít do banky v Melbourne, kde ji položíte na přepážku a výměnou za ni dostanete stříbro či zlato - nebo aspoň něco.

Důvěra sahá daleko, ale v jisté chvíli, pokud chcete podporovat stabilní měnu, musíte zdražit nebo držet hubu. Někde ve sklepě musíte mít skutečně hromadu zlata. Přibližně v době evakuace Dunkerque, když Britům bezprostředně hrozila

německá invaze, sebrali všechny své zlaté rezervy, naložili je na palubu několika bitevních lodí a zaoceánských parníků a převezli je přes Atlantik do bank v Torontu a Montrealu, díky čemuž by měnu udrželi, i kdyby Němci dobyli Londýn.

Japonci musejí hrát podle stejných pravidel jako všichni ostatní. Jistě, od porobených lidí můžete čekat kapitulaci, když je vyděsíte k smrti, ale moc dobře už nefunguje, když někomu položíte nůž na krk a řeknete: "Chci, abys věřil, že tenhle kus papíru má cenu deseti liber šterlinků." On může říct, že tomu věří, ale věřit tomu nebude. Nebude se chovat, jako kdyby tomu věřil. A když se tak nebude chovat, pak nemáte peníze, dělníci nedostanou plat (můžete je zotročit, jenže pak musíte platit dozorce), ekonomika nefunguje a vy nemůžete čerpat přírodní zdroje, kvůli nimž jste tu zemi dobývali. V zásadě, pokud chcete mít fungující ekonomiku, potřebujete peníze. Když někdo přijde do banky s vaší bankovkou, musíte být schopní dát mu za ni zlato.

Japonci jsou maniaci na plánování. Waterhouse to ví. Už několik let čte jejich dešifrované zprávy dvanáct, osmnáct hodin denně a ví, jak uvažují. Ví, stejně jistě, jako ví, jak hrát v D-dur, že Japonci museli promyslet problém, jak podepřít svou císařskou měnu - nejen pro Austrálii, ale i Nový Zéland, Guineu, Filipíny, Hongkong, Čínu, Indočínu, Koreu, Mandžusko...

Kolik zlata a stříbra potřebujete, abyste přesvědčili spoustu lidí, že vaše papírové peníze opravdu za něco stojí? A kam byste ho dali?

Doprovod ho vede o několik poschodí níž do překvapivě velké místnosti. Jako by se ocitli v útrobách ostrova, muselo to být slepé střevo nebo něco takového. Má kapkovitý tvar a většinou ohlazené, zvlněné stěny, dláto bylo použito jen na místech, kde lidé potřebovali jeskyni zvětšit. Stěny jsou dosud chladné a vzduch také.

Jsou tu dlouhé stoly a nejméně tři tucty volných židlí - Waterhouse proto opatrně větří, jak se bojí, že ucítí mrtvé lidi. Neucítí.

Všechno do sebe zapadá. Jsou uprostřed skály. Do místnosti vede jediná cesta. Tady nemohl být dobrý tah - žádný letlampový efekt - zjevně tu vůbec nehořelo. Oheň se této místností vyhnul. Vzduch je tu hustý jako šťáva.

"Našli tu čtyřicet mrtvých," podotkne pěšák z doprovodu.

"Na co zemřeli?"

"Udusili se."

"Důstojníci?"

"Jeden japonskej kapitán. Zbytek byli otroci."

Před válkou byl pro Lawrence Waterhouse výraz "otrok" stejně zastaralý jako "bednář" nebo "hokynář". Nacisti a Japonci ale tyto praktiky obnovili. Válka je divná.

Zrak se mu konečně přizpůsobil šeru. Celou jeskyni ozařuje jediná 25wattová žárovka a stěny téměř všechno její světlo pohlcují.

Na stolech před každou židlí jsou vidět čtvercové věci. Zprvu je považoval za listy papíru - a několik papírů tu opravdu leží. Jak se mu ale projasňuje zrak, všimne si, že většinou to jsou jen prázdné rámečky pokropené abstraktními vzory tvořenými tečkami.

Nahmátne baterku a rozsvítí ji. Baterka ozáří jen neostrý, nažloutlý kužel mastného kouře, líně se převalujícího před Waterhousem. Waterhouse udělá několik kroků, rukou rozežene kouř a nakloní se nad stůl.

Je to počítadlo, jehož kuličky zůstaly uprostřed výpočtu. O dvě stopy dál leží na stole další. A další.

Waterhouse se obrátí k pěšákovi. "Sáhl některý z vašich mužů na ta počítadla?"

Dojde k rozrušené debatě. Pěšák se musí poradit s několika vojíny, poslat poskoky, aby se někoho zeptali, a někam si zatelefonovat. To je dobré znamení. Spousta mužů by jen řekla: "Ne, pane," nebo to, co by podle nich chtěl Waterhouse slyšet, a on by nikdy nezjistil, jestli mluví pravdu. Tenhle chlapík zřejmě chápe, že pro Waterhouse je důležitá pravdivá odpověď.

Waterhouse se s rukama sepjatýma za zády prochází kolem stolů a prohlíží si počítadla. Vedle většiny z nich leží list papíru či celý poznámkový blok i s tužkou. Stránky jsou pokryté čísly. Místy je vidět kandži.

"Viděl někdo z vás těla těch otroků?" zeptá se jednoho vojína.

"Ano, pane. Pomáhal jsem je vynášet ven."

"Vypadali jako Filipínci?"

"Ne, pane. Vypadali jako běžní Asiati."

"Číňani, Korejci, něco takovýho?"

"Ano, pane."

Po několika minutách přijde odpověď. Nikdo se nepřizná, že by se počítadel dotkl. Komnata je posledním místem pevnosti, kam se Američané dostali. Těla otroků byla nalezena na hromadě u dveří. Těla japonských důstojníků byla pod tou hromadou. Dveře byly zamčené zevnitř. Jsou to kovové dveře a mírně se vyboulují ven, jak oheň nahoře zřejmě z místnosti rychle vysál vzduch.

"Fajn," prohlásí Waterhouse, "půjdu nahoru a ohlásím se Brisbane. Osobně tuhle místnost projdu jako archeolog. Ať nikdo na nic nesahá. Zvlášť ne na počítadla."

ARETHUSA

Příštího dne přijde Randyho navštívit obhájce Alejandro. Nezávazně si povídají o počasí a filipínské basketbalové asociaci, zatímco si přes stůl vyměňují popsané kousky papíru. Randy právníkovi podá poznámku: "Dejte tuhle zprávu Chesterovi," a další, v níž žádá Chestera, aby prošel kufr a vyhledal všechny staré dokumenty týkající se Riemannovy funkce a nějak je doručil Randymu. Obhájce Alejandro Randymu předá poněkud defenzivní, nicméně jeho maličkost chválící poznámku s výčtem toho, co poslední dobou vykonal v Randyho zájmu, která asi měla být povzbudivá, avšak Randymu připadá znepokojivě vágní. V této chvíli už čekal nějaké konkrétní výsledky. Přečte si ji a úkosem se podívá na obhájce Alejandra, jenž se ušklíbne a poklepe si na sanici, což je znamení pro Zubaře. Randy si to vyloží tak, že

miliardář se snaží překazit vše, co obhájce Alejandro provádí. Randy mu podá další zprávu, na níž stojí: "Tuhle zprávu předejte Avimu," a pošle kousek papíru, na němž Aviho žádá, aby zjistil, zda generál Wing patří mezi klienty Krypty.

Celý následující týden se nic neděje. Protože Randy nemá informace o Riemannově funkci, které potřebuje, nemůže za celý týden udělat nic ohledně šifer. Může ale položit základy pro práci, jíž se bude věnovat později. V Kryptonomikonu jsou fláky kódu C, určeného k provádění základních kryptonalytických operací, avšak spousta z těch kousků jsou lidové šifry (špatně napsané) a je nutné je převést do modernějšího jazyka C+ + . Randy se do toho pustí. Kryptonomikon popisuje i různé algoritmy, které se pravděpodobně budou hodit, a ty Randy také zpracuje v C++. Je to podřadná práce, jenže on stejně nemá do čeho píchnout, a navíc vás tahle činnost seznámí se všemi detaily matematiky. Pokud totiž nerozumíte matematice, nemůžete napsat šifru. Jak ubíhají dny, Randy se začíná podobat kryptoanalytikovi. K proměně dochází postupným růstem počtu šifer v jeho dešifrovací knihovně.

S Enochem Rootem mají ve zvyku povídat si během jídla a po něm. Oba zřejmě mají vnitřní život vyžadující velkou údržbu, takže po zbytek dne si jeden druhého nevšímají. Randy vykresluje trajektorii svého života až do dneška prostřednictvím stručných příběhů. Enoch o jistých válečných událostech a o tom, jaký byl život v poválečné Anglii a v padesátých letech v Americe, také hovoří zdrženlivě. Zjevně byl nějakou dobu katolickým knězem, ale církev ho z nějakého důvodu vykopla. Neřekne proč a Randy se neptá. Poté je všechno mlhavé. Enoch se zmíní, že během války ve Vietnamu začal trávit hodně času na Filipínách, což zapadá do Randyho hypotézy: jestli je pravda, že starej Comstock nechal americké vojáky pročesávat filipínské bundoky kvůli hlavnímu ložisku, pak Enoch určitě chtěl být poblíž, aby jim to zatrhl nebo aby na ně aspoň dohlédl. Enoch tvrdí, že se také snažil zavést Internet do Číny, ale to Randymu připadá jen jako krycí historka pro něco jiného.

Randyho nemůže nenapadnout, že Enoch Root a generál Wing mají další důvody být na sebe naštvaní.

"Jenom abych si zahrál na ďáblova advokáta, co přesně myslíte tou obranou civilizace?"

"Ale, Randy, přece víš, jak to myslím."

"To jo, ale Čína je civilizovaná, ne? Už nějakou dobu."

"Ano."

"Možná s generálem Wingem hrajete za stejnej tým."

"Jestli jsou Číňané tak civilizovaní, jak to, že nikdy nic nevynalezli?"

"Co - papír, střelnej prach -"

"Myslím za poslední tisíciletí."

"Netuším. Co myslíte vy, Enochu?"

"Je to jako s Němci za druhé světové války."

"Vím, že všichni chytrý Němci utekli už ve třicátejch letech - Einstein, Born -"

"Schrödinger, von Neumann a další - víš ale, proč uprchlí?"

"Přece proto, že neměli rádi nacisty!"

"A víš taky, proč konkrétně neměli nacisti rádi je?"

"Spousta z nich byli Židi..."

"Je to složitější než pouhý antisemitismus. Hilbert, Russell, Whitehead, Gödel, ti všichni se pustili do kolosální práce rozebrat matematiku a začít od začátku. Jenže nacisti věřili, že matematika je hrdinská věda, která má za úkol změnit chaos v řád - což měl národní socialismus udělat v politické sféře."

"Fajn," opáčí Randy, "ale nechápali, že když ji rozeberete a přestavíte, bude ještě hrdinštější než předtím."

"Správně. Vedlo to k renesanci," vysvětluje Root, "jako v sedmnáctém století, když puritáni rozbili všechno na padrť a pak to celé pomalu vybudovali zase od začátku. Pořád dokola vidíme opakovaný vzorec Titanomachie - staří bohové jsou svrženi, vrátí se chaos a z chaosu se vynoří stejné vzorce."

"Fajn. Takže se znova bavíme o civilizaci?"

"Arés se pokaždé vynoří z chaosu. Nikdy neodejde. Athénské civilizace se brání Areovým silám svou métis čili technikou. Technika je postavená na vědě. Věda je jako alchymistický uroboros neustále požírající vlastní ocas. Vědecký proces nefunguje, pokud mladí vědci nemají volnost napadnout stará dogmata a rozebrat je, zapojit se do probíhající Titanomachie. Vědě se daří tam, kde se daří umění a svobodě projevu."

"To zavání teleologií, Enochu. Svobodné státy mají lepší vědu, a tudíž nejkvalitnější armádu, takže svou svobodu dokážou ubránit. Hlásáte tady zjevný předurčení."

"Někdo to udělat musí."

"Copak jsme se přes tohle už nepřenesli?"

"Vím, že to říkáš, jen abys mě rozčílil. Občas je Arés zavřený na pár let v sudu, ale nikdy neodejde. A až se příště vynoří, Randy, konflikt se bude točit kolem bio, mikro a nanotechnologií. Kdo vyhraje?"

"Nevím."

"A neznepokojuje tě trochu, že to nevíš?"

"Hele, Enochu, snažím se, jak nejvíc umím - opravdu se snažím - ale jsem švorc, zamčenej v týhle zasraný kleci, jasný?"

"Přestaň fňukat."

"A co vy? Dejme tomu, že se vrátíte k tomu svýmu poli jamů nebo co to máte, jednou narazíte lopatou na něco zvonivýho a najednou vykopete pár kilotun zlata. Investoval byste je do supermoderních zbraní?"

Root má odpověď, na čemž není nic divného: zlato, které Japonci nakradli po celé Asii, bylo určené na podložení měny, která by se stala platidlem Východoasijské sféry prosperity, a ačkoliv je nad slunce jasné, že tihle Japončíci patřili k nejpověstnějším kreténům v dějinách planety, některé aspekty jejich plánu nebyly až tak pitomé. Život je pro mnoho Asiatů pořád těžký, ale věci by se pro spoustu lidí značně vylepšily, kdyby ekonomika kontinentu přeskočila

do jedenadvacátého století nebo aspoň do dvacátého a chvíli tam zůstala, místo aby se zhroutila pokaždé, když nějaký diktátorův synovec řídící emisní banku přestane ovládat své svěrače a zprovodí ze světa důležitou měnu. Stabilizovat měnovou situaci by s hromadou zlata byla opravdu dobrá a také jediná morální věc vzhledem k tomu, komu bylo ukradeno - nemůžete ho prostě jen tak utratit. Randymu připadá odpověď dostatečně sofistikovaná a jezuitská a strašidelně podobná tomu, co Avi napsal do posledního vydání obchodního plánu Epiphyte(2).

Uplyne pěkná řádka dní, než se Enoch Root vrátí k tématu a zeptá se Randyho, co by dělal s několika kilotunami zlata, a Randy se zmíní o Protiholocaustovém učebním souboru a jak zabránit dalším holocaustům. Ukáže se, že Enoch Root už o PRUS ví, dokonce si přes zářivě novou telekomunikační síť, již Randy se Zubařem natáhli mezi ostrovy, stáhl různé verze a je podle něj ve shodě s jeho představami o Athéně, aegis atd. Přesto má plno těžko zodpověditelných otázek a břitké kritiky.

Krátce nato zaskočí na návštěvu sám Avi a moc toho nenamluví, jen Randymu sdělí, že ano, generál Wing je skutečně jedním z klientů Krypty. Prošedivělý čínský džentlmen, jenž s nimi na Kinakutě seděl u stolu a jehož gorily potají zachytila malá kamera na Randyho laptopu, patří k Wingovým hlavním poručíkům. Avi mu také prozradí, že právní tlak polevil. Zubař najednou Andrewa Loeba zarazil a dovolil, aby byly prodlouženy všechny možné poslední termíny. Fakt, že Avi neřekne ani slovo o potopené ponorce, by mohl naznačovat, že záchranné práce probíhají dobře nebo aspoň probíhají.

Randy si nové informace ještě přebírá v hlavě, když ho přijde navštívit sám Zubař osobně.

"Asi si myslíš, že jsem tě falešně obvinil já," začne doktor Hubert Kepler. Jsou s Randym v místnosti sami, ale Randy ví, že hned za nejbližšími dveřmi je dav poradců, tělesných strážců, právníků a Fúrií či Harpyjí nebo čeho. Zubař se tváří mírně pobaveně, nicméně Randy postupně pochopí, že je ve skutečnosti smrtelně vážný. Horní ret má neustále ohrnutý nebo kratší, než by být měl, nebo obojí, a proto mu jsou vždycky trochu vidět jeho ledovcově bílé řezáky. Podle toho, jak mu na obličej dopadá světlo, buď připomíná hlodavce, nebo jako by nepříliš usilovně potlačoval opovržlivý úsměšek. Dokonce ani něžná duše jako Randy se na něj nedokáže dívat, aniž by ji přitom napadlo, o kolik líp by vypadal po aplikaci boxera. Z dokonalosti chrupu Huberta Keplera lze odvodit, že měl bezstarostné dětství (tělesné strážce na plný úvazek v době, kdy se mu prořezávaly trvalé zuby) nebo že ho při výběru povolání motivoval osobní zájem o rekonstruktivní zubní chirurgii. "A vím, že mi to nejspíš nebudeš věřit. Ale přišel jsem ti říct, že s tím, co se stalo na letišti, nemám vůbec nic společného."

Zubař si Randyho chvíli prohlíží, rozhodně nepatří k lidem, kteří mají pocit, že musí nervózně vyplňovat mezery v konverzaci. Randy si v následující dlouhé pauze uvědomí, že Zubař se vůbec nekření, že jeho obličej je prostě jen v klidu. Randy se trochu otřese, když si pomyslí, jaké to musí být hrozné mít po celý život střídavě hlodavčí a střídavě opovržlivý výraz. Když se na vás vaše milenka podívá ve spánku a uvidí tohle. Pochopitelně, pokud se dá věřit klepům, Victoria Vigo má vlastní způsoby, jak dosáhnout vyrovnání, takže Hubert Kepler možná opravdu trpí ponižováním a týráním, o něž si jeho obličej přímo říká. Randy si povzdechne, protože má dojem, jako by mu byla odhalena nějaká kosmická symetrie.

Kepler má rozhodně pravdu, když říká, že mu Randy nejspíš neuvěří ani slovo. Jakous takous důvěryhodnost může získat, pouze když se osobně ukáže ve vězení a řekne to osobně, což, vzhledem ke všem těm ostatním věcem, jež by mohl v této chvíli dělat pro zábavu či pro zisk nebo kvůli obojímu, propůjčuje jeho slovům velkou váhu. Je jasné, že kdyby chtěl Zubař Randymu lhát, opravdu hodně lhát, mohl poslat své právníky, aby to udělali za něj, nebo třeba jen všivej telegram. Takže buď mluví pravdu, nebo lže, avšak je pro něj nesmírně důležité, aby Randy jeho lži uvěřil. Randy nedokáže přijít na to, proč by Zubařovi mělo za mák záležet na tom, jestli Randy uvěří jeho lži nebo ne, což ho vede k názoru, že možná skutečně říká pravdu.

"Tak kdo to na mě ušil?" položí Randy v podstatě řečnickou otázku. Právě byl uprostřed vážně parádního šifrování v C++, když ho vytáhli z cely na nečekanou schůzku se Zubařem, a samotného ho překvapuje, jak je znuděný a podrážděný. Jinými slovy, navrátil se k čistému, neředěnému inťoušství, jakému se vyrovnaly jen časy v Seattlu, kdy vyráběl počítačové hry. Hloubku a zamotanost současného inťoušského tahu by jen těžko někomu vysvětloval. Intelektuálně žongluje s tuctem hořících pochodní, mingských váz, živých štěňat a spuštěných motorových pil. V takovém stavu ho jednoduše nezajímá, že tento neuvěřitelně mocný miliardář musel překonat hromadu potíží, aby za ním přišel a promluvil si s ním tváří v tvář. Tak otázku položí jen jako zběžné gesto, přičemž podtext zní: Rád bych, abys šel pryč, ale základní normy společenský slušnosti diktujou, abych něco řekl. Zubař, který sám není v oboru společenské nešikovnosti žádný žabař, hned odpoví, jako by to byla skutečně žádost o informaci. "Můžu jenom předpokládat, že ses nějak zapletl s někým, kdo má v téhle zemi velký vliv. Vypadá to, že se ti někdo snaží poslat -"

"Ne! Nechte toho," vyhrkne Randy. "Neříkejte to." Hubert Kepler si ho tázavě prohlíží. "Ta teorie se zprávou nesedí."

Kepler je na chvíli upřímně zmatený a pak se skutečně pousměje. "Rozhodně to není pokus, jak tě zlikvidovat, protože -"

"Očividně," podotkne Randy.

"Ano. Očividně."

Nastane další dlouhá odmlka. Kepler si zřejmě není jistý sám sebou. Randy se protáhne. "Židle v mý cele rozhodně není ergonomická," posteskne si. Natáhne ruce a zavrtí prsty. "Zase mě začínají trápit zápěstí. Poznám to."

Když to Randy říká, pozorně si Keplera prohlíží a není pochyb, že Zubař upřímně žasne. Zubař má jen jediný výraz (popsaný výše), avšak ten mění intenzitu. V závislosti na jeho pocitech je silnější či slabší. Jeho výraz ukazuje, že do této chvíle neměl tušení, že Randy smí mít v cele počítač. Snaží se zjistit, co se to tu, kurva, děje, a počítač je v celé záležitosti nejdůležitější veličinou, přičemž on o něm dosud neměl ani tušení. Takže pokud mu na tom skutečně záleží, bude muset hodně přemýšlet. Brzy poté se odporoučí.

O půl hodinky později se objeví jakýsi pětadvacetiletý Američan s culíkem a má s Randym krátkou poradu. Ukáže se, že pracuje v Seattlu pro Chestera, právě v Chesterově osobním tryskáči přeletěl Pacifik a sem přišel rovnou z letiště. Je celý bez sebe vzrušením a nedokáže zavřít zobák. Přinesl balíček s jídlem ze stánku, několik brakových románů, největší láhev energetického nápoje, jakou kdy Randy viděl, diskmana a hraničku cédéček. Nedokáže se ale přenést přes tu věc s bateriemi. Řekli mu, že má přivézt spoustu náhradních baterií, což také udělal, a mezi nosiči na letišti a celníky všechny baterie zmizely kromě jednoho balíčku, který si strčil do kapsy dlouhých, plandavých kraťasů. Seattle je plný podobných chlapíků, kteří si po absolvování vysoké školy hodili mincí (hlava Praha, orel Seattle) a prostě se tam objevili s očekáváním, že když jsou mladí a chytří, najdou si práci a začnou vydělávat peníze, načež to opravdu dokázali, což je na celé věci strašné. Randy netuší, jak musí svět připadat takovému chlapíkovi. Zbavuje se ho jen s obtížemi, poněvadž chlapík zastává obvyklý názor (stále protivnější), že jelikož je Randy ve vězení, nevede žádný život a nemá na práci nic lepšího než se vybavovat s návštěvníky.

Když se Randy vrátí do své cely, posadí se se zkříženýma nohama na postel, vezme si diskmana a začne se probírat cédéčky jako balíčkem karet. Výběr je odpovídající: dvoudisková verze Braniborských koncertů, sbírka Bachových varhanních fug (inťouši jsou na Bacha vysazení), nějaký Louis Armstrong, pár Wyntonů Marsalisů a různé výběry Hammerdown Systems, což je nahrávací studio se sídlem v Seattlu, jejímž je Chester hlavním investorem. Je to nahrávací studio se sídlem v Seattlu druhé generace. Všichni umělci jsou mladí lidé, kteří přišli po vysoké do Seattlu hledat legendární seattleskou hudební scénu a zjistili, že vlastně neexistuje - bylo to jen pár desítek maníků hrajících na kytaru po vlastních suterénech - takže si v podstatě museli vybrat mezi neslavným návratem domů nebo vytvořením seattleské hudební scény podle vlastních představ a fantasie. To vedlo ke vzniku spousty malých klubů a založení mnoha skupin, jež nebyly zasazené do žádné autentické reality a pouze odrážely sny a touhy mladých dospělých na celém světě, kteří se slétali do Seattlu při stejném honu za chimérou. Tato scéna druhé vlny si vytrpěla své od původních dvou tuctů hudebníků, kteří ještě nezemřeli na předávkování nebo nespáchali sebevraždu. Vyvolalo to prudkou reakci. Ale šestatřicet hodin poté, co reakce dosáhla svého maxima, došlo k protireakční prudké reakci mladých imigrantů, prosazujících své právo na jistou jedinečnou kulturní identitu, jako lidé, kteří naivně přijeli do Seattlu a zjistili, že tam žádná není a že si ji budou muset sami vytvořit. Pohánění tímto přesvědčením a vlastní mladistvou, libidinózní energií a několika kulturními redaktory, jimž celá scéna připadala úchvatně postmoderní, založili velkou spoustu druhogeneračních kapel, a dokonce i několik nahrávacích studií, z nichž Hammerdown Systems je jediné, co neskončilo nebo se během šesti měsíců nezměnilo v dceřinou společnost nějaké velké losangeleské či newyorské značky.

Chester se proto rozhodl podpořit Randyho nejnovějšími hammerdownskými výběry, na něž je velice hrdý. Skoro žádná kapela perverzně nemá sídlo v Seattlu, nýbrž v malých, moderních univerzitních městečkách v Severní Karolíně či v severním Michiganu. Randy však přece jen najde jednu zřejmě v Seattlu sídlící kapelu jménem Shekondar. Zřejmě proto, že na zadní straně CD je rozmazaná fotografie několika členů kapely popíjející velké latté z hrnků s logem řetězce kaváren, který se, pokud je Randymu známo, dosud nevysvobodil z hranice města Seattlu, aby převálcoval vše na celém světě, co by se mu postavilo do cesty, jako to udělaly jiné, dnes už trapně předvídatelné společnosti sídlící v Seattlu. Shekondar je náhodou i jméno zvlášť hnusného podsvětního božstva, hrajícího důležitou roli v několika herních scénářích, které Randy za starých časů přehrával s Avim, Chesterem a bandou. Randy otevře obal a okamžitě si všimne, že disk má zlatavý odstín originálu, ne tradiční stříbrný lesk pouhých kopií. Randy vloží originál do diskmana, stiskne tlačítko a je odměněn slušným post-Cobain-mortem materiálem geneticky upraveným tak, aby neměl nic společného s tím, co je tradičně považováno za seattleskou muziku, čímž je pro Seattle zcela typický. Projede ještě několik čísel, pak si strhne sluchátka z hlavy a zakleje, když se diskman pokouší převést do zvuku proud čistě digitálních informací představujících cokoliv jiného, jen ne hudbu. Trochu to připomíná jehličky suchého ledu zabodávající se do ušních bubínků.

Randy vloží zlatý disk do CD mechaniky v laptopu a zkontroluje ho. Najde několik audio stop (jak ostatně zjistil), ale většina kapacity disku je věnována počítačovým souborům. Je na něm několik adresářů či složek pojmenovaných po dokumentech z dědečkova kufru. V každém adresáři je dlouhý seznam souborů pojmenovaných STR.001.jpeg, STR.002.jpeg a tak dále. Randy začne soubory otevírat s pomocí stejného vyhledávacího software, jaký používá ke čtení Kryptonomikonu, a zjistí, že všechny soubory jsou oskenované obrázky. Chester očividně nařídil bandě svých přisluhovačů, aby dokumenty odsvorkovala a list po listu je prohnala skenerem. Zároveň musel požádat grafiky, nejspíš lidi, jež zná přes Hammerdown Systems, aby narychlo vyrobili falešný obal pro album Shekondaru. Je do něj dokonce vložený buklet a fotografie Shekondaru z koncertu. Ve skutečnosti to je parodie na postseattleskou seattleskou scénu a dokonale ladí s falešnými představami, jaké se dají čekat od filipínského celníka na letišti, snícího, stejně jako všichni ostatní, o tom, že se přestěhuje do Seattlu. Kytarista dokonce vypadá jako Chester v paruce.

Všechny ty rafinovanosti jsou z největší pravděpodobnosti zbytečné. Asi by stačilo, kdyby Chester prostě ty všivé dokumenty poslal faxem přímo do vězení. Jenomže Chester, sedící ve svém domě u jezera Washington, pracuje na základě představ o Manile, jež jsou stejně mylné jako věci, které si polovina světa myslí o Seattlu. Randy se aspoň může zasmát, než se ponoří do Riemannovy funkce.

Něco o libidu: pro Randyho už to je zhruba tři týdny. Právě to začínal řešit, když do vedlejší cely náhle uvedli vysoce inteligentního a vnímavého katolického exkněze, který spí šest palců od něj. Od té doby masturbace jako taková nepřichází v úvahu. Ačkoliv Randy v žádného boha v podstatě nevěří, začal se modlit o poluci. Prostatu má velkou a tvrdou jako kriketový míček. Neustále ji cítí a začíná na ni myslet jako na špalek žhavé lásky. Kdysi, když chronicky pil přesmíru kávy, měl s prostatou problémy a všechno mezi bradavkami a koleny ho potom bolelo. Urolog mu vysvětlil, že mužíček je nervově spojený snad s celým tělem, a nepotřeboval k tomu žádné řečnické umění či podrobný popis, aby mu Randy uvěřil. Randy je od té doby přesvědčený, že schopnost mužů být imbecilně posedlý kopulací je vlastně

odrazem tohoto schématu: když je muž připravený předat vnějšímu světu výhody svého genetického materiálu, to jest, když je jeho prostata plně nabitá, vědí o tom i jeho malíčky a víčka.

Dalo by se tedy čekat, že Randy bude celou dobu myslet na Ameriku Shaftoovou, svůj zvolený cíl, která (jen aby to bylo ještě horší) zjevně poslední dobou tráví spoustu času v neoprenu. A ve chvíli, kdy přivlekli Enocha Roota, se jeho myšlenky opravdu ubíraly tímto směrem. Pak ale začalo být jasné, že bude muset uplatnit železnou disciplínu a na Amy vůbec nemyslet. Zatímco tu žongluje se všemi těmi motorovými pilami a štěňaty, kráčí také po intelektuálním visutém laně s dešifrovanými zprávami Arethusa na druhé straně toho lana, a pokud bude upírat oči na tento cíl a dávat jednu nohu před druhou, tak se tam dostane. Amy v neoprenu je někde tam dole, bezpochyby se ho snaží emocionálně podporovat, ale jestli se jen podívá jejím směrem, bude nadobro ztracený.

Teď si čte vědecké články z 30. a začátku 40. let 20. století, v nichž si jeho děda podtrhoval, když bez rozdílů sbíral cokoliv, co by se dalo použít na kryptografické frontě. Že se ve sbírání nijak neomezoval, se Randymu hodí, protože jeho znalosti teorie celých čísel jsou v tomto ohledu stěží dostatečné. Chesterovi přisluhovači museli oskenovat nejen přední, ale i zadní strany, které byly původně čisté, ale na něž si děda zapisoval poznámky. Kupříkladu je tu článek Alana Turinga z roku 1937, v němž Lawrence Pritchard Waterhouse našel nějakou chybu nebo aspoň něco, co Turing nerozvedl do dostatečných podrobností, což ho přinutilo pokrýt poznámkami několik stránek. Randymu ztuhne krev při pomyšlení, jak je troufalý, že se účastní takového rozhovoru. Když mu dojde, jak vysoko to převyšuje jeho chápání, vypne počítač, jde si lehnout a na deset hodin usne neprospěšným spánkem lidí v depresi. Nakonec sám sebe přesvědčí, že většina hloupostí v článcích nejspíš nemá nic společného s Arethusou a že se prostě musí uklidnit a materiály pečlivě probrat.

Uběhnou dva týdny. Jeho modlitby ohledně špalku žhavé lásky jsou vyslyšeny, na několik dní se mu uleví, a dokonce si může připustit, že existuje jistá Amy Shaftoová, ale pouze skutečné asketickým a nevášnivým způsobem. Občas se ukáže obhájce Alejandro, aby Randymu sdělil, že věci neprobíhají dobře. Objevily se nečekané překážky. Všichni lidé, které hodlal podplatit, už předem podplatil někdo jiný. Schůzky Randyho nudí, protože je přesvědčený, že už na všechno přišel. Pro začátek, za tohle všechno je zodpovědný Wing, a ne Zubař, a obhájce Alejandro tudíž pracuje na základě mylných předpokladů.

Když Enoch volal Randymu do letadla, říkal, že pro jednoho z klientů Krypty pracuje jeho starý kamarád od NSA. Je jasné, že tímto klientem je Wing. Wing proto ví, že Randy má Arethusu. Wing je přesvědčený, že zprávy Arethusa obsahují informace o poloze hlavního ložiska. Chce, aby Randy ty zprávy rozluštil a on zjistil, kde má kopat. Proto celá ta taškařice s laptopem. Veškeré Alejandrovo úsilí, jak Randyho dostat na svobodu, bude bezvýsledné, dokud Wing nedostane informaci, po níž prahne - nebo si nebude myslet, že ji má. Pak se znenadání ledy prolomí a Randy bude nečekaně propuštěn na základě formálního pochybení. Randy si tím je natolik jistý, že mu jsou návštěvy obhájce Alejandra protivné. Rád by mu celou záležitost vysvětlil, aby obhájce Alejandro mohl upustit od honu za falešným cílem i svých stále pochmurnějších a bezútěšnějších zpráv o tomtéž. Jenomže Wing, jenž nejspíš porady právníka s klientem sleduje, by zjistil, že Randy celou hru odhalil, a Randy nechce, aby se to Wing dozvěděl. Proto během schůzí s právníkem jen přikyvuje, a když o nich vypráví Enochu Rootovi, snaží se působit přesvědčivě zmateným a depresivním dojmem.

Pojmově se dostává do bodu, kde byl jeho děda, když začal pracovat na zprávách Arethusa. Tedy má teorii, jak Arethusa funguje. Ačkoliv nezná přesný algoritmus, ví, do jaké rodiny algoritmů patří, takže může pátrat na mnohem menším prostoru než předtím. Pro moderní počítače to je jako nic. Osmačtyřicet hodin se nezvedne od počítače. Poškození zápěstních nervů už došlo do bodu, kdy mu z prstů vystřelují jiskry. Začínají ho zrazovat i oči. Musí změnit barvy obrazovky a pracovat s bílými písmeny na černém pozadí a postupně zvětšovat velikost písma, jak jeho čočky ztrácejí schopnost akomodace. Konečně ale má něco, o čem si myslí, že to bude fungovat. Spustí program a nechá ho pracovat na zprávách Arethusa, které žijí uvnitř počítačové paměti, ale dosud je nikdy nevyvolal na obrazovku. Usne. Když se probudí, počítač ho informuje, že pravděpodobně pronikl do jedné z těch zpráv. Vlastně jsou to tři zprávy, všechny zachycené 4. dubna 1945, a tudíž zašifrované stejným klíčem.

Na rozdíl od lidských kryptoanalytiků, počítače nečtou angličtinu. Ani ji nepoznají. Dokážou zprávy luštit neuvěřitelnou rychlostí, ale dostanou-li dvě řádky znaků jako

IHNED POSLI POMOC

a

XUEBP TOAFF NMQPT

nemají vrozenou schopnost poznat v prvním úspěšně dešifrovanou zprávu a v druhé omyl. Zvládnou však spočítat frekvenci písmen. Pokud počítač zjistí, že nejčastější písmeno je E, následuje T a tak dále, je tu vysoká pravděpodobnost, že text je v nějakém přirozeném lidském jazyce a ne v nějaké náhodné hatmatilce. S použitím tohoto a dalších trochu sofistikovanějších testů obdrží Randy program, jenž by měl úspěch poznat celkem dobře. A dnes ráno se dozví, že 4. duben 1945 je rozluštěný. Ranciy se neodvažuje vyvolat dešifrované zprávy na obrazovku z obavy, že by mohly obsahovat informace, které Wing hledá, takže si zprávy nemůže přečíst, třebaže po tom zoufale touží. S použitím příkazu zvaného "grep", pátrajícího v textových souborech, aniž by je otevřel, si může aspoň ověřit, že se v nich na dvou místech vyskytuje slovo MANILA.

Na základě tohoto průlomu a po několika dnech práce Randy Arethusu zcela vyřeší. Jinými slovy, má A(x) = K, kdy pro každé datum x pozná, jaké pro ten den bude K, neboli klíč. A jen aby si to dokázal, nechá počítač najít K pro každý den v letech 1944 a 1945, načež je použije k dešifrování zpráv Arethusa, jež byly v oněch dnech odeslány (aniž by je vyvolal na obrazovku), přepočítá frekvenci jejich výskytu a ověří si, že to v každém případě funguje.

Teď tedy rozluštil všechny zprávy. Jelikož si je nemůže přečíst, aniž by jejich obsah nepředal Wingovi, přijdou ke slovu podprahové kanály.

V řeči šifer existuje podprahový kanál, trik, kdy se tajná informace rafinovaně vloží do jiné. Obvykle to znamená úpravu nejméně důležitých bitů v obrázkovém souboru, aby se objevila textová zpráva. Randy získává inspiraci ve své práci tady ve vězení. Ano, pracuje na luštění Arethusy a k tomu patří přesouvání obrovského počtu souborů a psaní spousty kódů. Počet jednotlivých souborků, které v posledních týdnech přečetl, vytvořil a upravil, pravděpodobně dosahuje tisíců. Název žádného z nich se neobjevil v názvu okna, takže špehové by měli mít plné ruce práce zjišťováním, který soubor je který. Randy může otevřít soubor, když napíše jeho název do okna a stiskne Enter, což se děje tak rychle, že špehové nejspíš nemají čas si přečíst, natož pochopit, co napsal, než to zmizí z obrazovky. Myslí si, že mu to poskytuje trochu manévrovacího prostoru. V pozadí má spuštěný podprahový kanál: pracuje na několika dalších šifrách, které nemají nic společného s Arethusou.

Nápad dostal, když se probíral Kryptonomikonem a našel dodatek obsahující soupis Morseho abecedy. Randy se morseovku naučil jako skaut a před pár lety si ji zopakoval, když žádal o radioamatérskou licenci, takže osvěžit si ji v paměti mu netrvá dlouho. A netrvá mu dlouho napsat malý prográmek, jenž změní jeho mezerník v klíč pro morseovku, díky čemuž může s přístrojem mluvit s pomocí teček a čárek vyťukávaných palcem. To by mohlo vypadat poněkud podezřele, nebýt toho, že Randy tráví polovinu času čtením souborů v malých oknech na obrazovce, a textovým souborem se ve většině unixových systémů probíráte klepáním na mezerník. Stačí jen ťukat v určitém rytmu, přičemž se spoléhá na to, že taková drobnost pozornosti špehů unikne. Výsledky jdou rovnou do zásobníku, který se na obrazovce nikdy neobjeví, a zapíšou se do souborů pod naprosto nesmyslnými jmény. Randy může například, zatímco předstírá, že čte dlouhou kapitolu Kryptonomikonu, vyťukat následující rytmus:

čárka tečka tečka tečka (pauza) tečka tečka čárka (pauza) čárka tečka (pauza) čárka tečka tečka (pauza) čárka čárka čárka (pauza) čárka tečka čárka

což by se mělo číst BUNDOK. Nechce výsledný soubor otevřít, ale později, uprostřed dlouhé řady dalších záhadných příkazů, napíše

grep ndo (nesmyslné jméno souboru) - (další nesmyslné jméno souboru)

a grep projde prvně jmenovaný soubor, aby zjistil, zda neobsahuje sérii "ndo", a výsledky zapíše do druhého souboru, který si Randy může zkontrolovat o něco později. Může taky naťukat "grep bun" a "grep dok", a pokud výsledky grepů odpovídají, může si být jistý, že do jednoho souboru úspěšně zašifroval sekvenci "BUNDOK". Stejným způsobem může zašifrovat "SOUŘADNICE" a "ZEMĚPISNÁ ŠÍŘKA"40 do dalších souborů a také různá čísla a konečně s použitím příkazu "cat" může tyto jednoslovné soubory zkombinovat do delších. Všechno to vyžaduje stejnou absurdní trpělivost jako, řekněme, prokopávání se z vězení s pomocí lžíce nebo přeřezávání mříží pilníčkem na nehty. Nakonec ale vše dospěje do bodu - to už je Randy ve vězení asi měsíc - kdy si najednou může na obrazovce vyvolat okno s následující zprávou:

SOUŘADNICE MÍST HLAVNÍHO LOŽISKA
MÍSTO BUNDOK: ČTRNÁCT STUPŇŮ TŘICET DVĚ MINUTY SEVERNÍ ŠÍŘKY... STO DVACET STUPŇŮ PADESÁT ŠEST MINUT VÝCHODNY DÉLKY...

MÍSTO MAKATI: (atd.)
MÍSTO ELDORADO: (atd.)

Všechno je naprostá blbost, kterou si právě vymyslel. Souřadnice pro Makati patří luxusnímu hotelu v Manile stojícímu na velké křižovatce, kde bývala základna japonského válečného letectva. Randy má tato čísla náhodou v počítači, poněvadž je zjišťoval během prvních návštěv Manily, kdy dělal GPS vyměřování pro rozmístění antén Epiphyte. Souřadnice pro MÍSTO ELDORADO je prostě poloha hromady zlatých cihel, na niž se byli podívat s Dougem Shaftoem plus menší náhodná chyba. A MÍSTO BUNDOK jsou skutečné souřadnice Golgoty plus několik malých náhodných chyb, díky nimž by Wing kopal díru nějakých dvacet kilometrů od skutečného pokladu.

Jak Randy ví, že existuje nějaké místo zvané Golgota, a odkud zná jeho skutečné souřadnice? Prozradil mu to počítač s pomocí morseovky. Na klávesnici jsou diody, které v podstatě nejsou k ničemu: jedna vám sděluje, kdy máte zapnuto NUM LOCK, další je pro CAPS LOCK a funkci třetí si Randy ani nepamatuje. A z toho prostého důvodu, že podle názoru většiny lidí by hackeři měli být schopni ovládat všechny části počítače, někdo někde napsal programy zvané XLEDS, které programátorům umožňují diody zapínat a vypínat podle chuti. Randy měsíc sepisoval malý prográmek, jenž mu umožňuje využít těchto funkcí k zobrazení obsahu textových souborů v morseovce blikáním jedné z diod. A zatímco se mu přes obrazovku jako kamufláž táhnou všechny možné hlouposti, Randy civí na blikající světýlko a čte si obsah dešifrovaných zpráv Arethusa. V jedné z nich stojí:

KÓDOVÉ JMÉNO HLAVNÍHO LOŽISKA ZNÍ GOLGOTA.
SOUŘADNICE HLAVNÍ ŠACHTY JSOU: ČTRNÁCT STUPŇŮ (atd.)
SKLEP

V tomto okamžiku dějin (duben 1945) se člověku, který sedí a provádí aritmetické výpočty, říká "počítač". Waterhouse právě našel místnost plnou mrtvých počítačů. Každý duševně zdravý člověk - každý kromě Waterhouse a několika jeho přátel z Bletchley Parku, jako Turing - by se na ně jen podíval, usoudil, že se jedná o účetní jednotku nebo tak a že každý otrok v místnosti nezávisle na ostatních prostě sčítal nějaká čísla. Waterhouse by si to měl myslet, protože je to zcela zjevné. On má však od začátku vlastní, mnohem zajímavější a výstřednější hypotézu. Podle jeho teorie otroci

dohromady fungovali jako kolečka ve větším počítacím stroji, přičemž každý prováděl malou část složitého výpočtu: převzal čísla od jednoho počítače, provedl nějaké ty výpočty a předal je dál.

Hlavní kancelář dokáže zjistit totožnost pěti mrtvých otroků. Pocházejí z míst jako Saigon, Singapur, Manila a Jáva, ale společné mají to, že jsou původem Číňané a obchodníci. Japonci zřejmě provedli rozsáhlý zátah na uživatele počítadel a z celé sféry prosperity je svezli na tento ostrov v Manilském zálivu.

Lawrence Waterhouse v troskách Manily vyhledá svého vlastního počítače, jistého pana Gu, jehož malou dovozní a vývozní firmu zničila válka (je těžké vést takový podnik, když jste na ostrově a každou připlouvající či odplouvající loď vám potopí Američané). Waterhouse panu Gu ukáže fotografie počítadel, jak je zanechali mrtví počítači. Pan Gu mu sdělí, jaká čísla jsou zašifrovaná v poloze korálků, a několik dní učí Waterhouse základním technikám při zacházení s počítadly. Důležité není naučit se pracovat s počítadlem, ale spíš to, jak rychle a přesně dokáže počítač jako pan Gu výpočty chrlit.

V této chvíli Waterhouse zredukoval problém na čisté informace. Asi polovinu z nich má v paměti, druhá polovina se mu válí po stole. Informace zahrnují všechny kousky papíru zanechané počítači. Přiřadit čísla na papírcích k číslům na počítadlech a sestavit zamrzlý obrázek výpočtů probíhajících v místnosti v okamžiku, kdy udeřila apokalypsa, není nic těžkého - přinejmenším podle měřítek obtížnosti užívaných během války, když, například, doprava několika tisíc mužů a tun vybavení na nějaký vzdálený ostrov a likvidace po zuby ozbrojených, sebevražedných japonských vojáků se ztrátami jen několika desítek životů jsou považovány za snadnou operaci.

Dále je možné (třebaže se to blíží k obtížnému) generalizovat a zjistit základní matematický algoritmus, vytvářející čísla na počítadlech. Waterhouse se obeznámí s rukopisy několika počítačů a získá důkaz, že kousky papíru předal jeden počítač druhému a ten zase třetímu. Na některých místech ležely logaritmické tabulky, což je důležité vodítko. Waterhouse tak může vynést mapu místnosti se stanovištěm každého počítače označeným číslem a sítí šipek propojující jednotlivá stanoviště a zobrazující proud papírů a informací. To mu pomůže zviditelnit kolektivní výpočet jako celek a zrekonstruovat, co se v podzemní komoře dělo.

Celé týdny to přichází v jednotlivých útržcích, až se jednoho večera Waterhousovi rozsvítí v hlavě a on nějakým mimosmyslovým způsobem ví, že už to bude brzy mít. Pracuje čtyřiadvacet hodin denně. Touto dobou už má dost důkazů podporujících hypotézu, že výpočet je variantou Riemannovy funkce. Žádný důkaz, který by tomu odporoval, nenašel. Zdřímne si na šest hodin, vstane a pracuje třicet. Už přišel na to, že se rozhodně jedná o nějakou Riemannovu funkci, a podařilo se mu přijít na několik konstant a podmínek. Už to skoro má. Prospí dvanáct hodin, když velké kusy skládačky, pilně skládané z úlomků, náhle začnou zapadat do sebe a celá věc dává konečně smysl.

Všechno se zjednoduší v jedinou rovnici napsanou na kusu papíru. Stačí se na ni podívat, aby ho přepadla podivně nostalgická nálada, protože s podobnou rovnicí pracoval na Princetonu s Alanem a Rudým.

Další přestávka na spánek, poněvadž na závěr potřebuje být čerstvý.

Závěr je takovýto: Zajde do sklepení jedné budovy v Manile. Armáda Spojených států ji proměnila ve spojařský štáb. Waterhouse je jedním z půl tuctu lidí na planetě, kteří smějí vstoupit do této místnosti. Místnost zabírá asi čtvrtinu celkové plochy sklepa. Kromě této jsou ve sklepě i další místnosti, některé větší, jiné slouží jako kanceláře pro muže s vyšší hodností, než Waterhouse nosí na uniformě. Ale Waterhouse s touto místností spojuje několik zvláštností:

1. Přede dveřmi do této místnosti lelkují neustále nejméně tři příslušníci Námořní pěchoty Spojených států s brokovnicemi a dalšími zbraněmi upravenými pro střelbu zblízka v budovách, s co největší ničivou silou.

2. Dovnitř vede spousta elektrických kabelů. Má vlastní rozvaděč, oddělený od elektrického vedení ve zbytku budovy.

3. Ven vycházejí tlumené, přesto však ohlušující, hudbě podobné zvuky.

4. O místnosti se hovoří jako o Sklepě, třebaže tvoří jen část sklepa. Když se napíše "Sklep", vždy začíná velkým písmenem. Když to chce někdo (řekněme podplukovník Earl Comstock) vyslovit, zarazí se uprostřed věty, takže se všechna předchozí slova nakupí na sebe jako vagóny v havarovaném vlaku. Vlastně vloží "Sklep" mezi dvě vteřinu dlouhé césury. Při první zvedne obočí a zároveň našpulí rty, čímž se mu změní stranový poměr celého obličeje, jenž se mu protáhne ve svislé ose, a očima zalétne do stran pro případ, že by se nějakému japonskému špionovi podařilo uniknout nedávné apokalypse a našel si skrýš někde na kraji jeho periferního vidění. Pak vysloví "Sklep", protáhne s a zdůrazní p. Následuje další césura, během níž Comstock nakloní hlavu k posluchači a probodne ho střízlivým, hodnotícím pohledem, jako by žádal nějaké slovní či posunkové ujištění, že mezi nimi právě proběhlo cosi děsivě důležitého. Konečně přijde zbytek věty.

Waterhouse kývne na mariňáky a jeden z nich mu otevře dveře. Krátce po zřízení Sklepa, kdy tu byla jen hromada beden a stoh 32 stopy dlouhých odtokových trubek a elektrikáři ještě natahovali kabely, došlo k legrační události. Podplukovník Earl Comstock se pokusil do Sklepa vstoupit na inspekci. Kvůli nějaké úřednické chybě však jméno podplukovníka Earla Comstocka nebylo na seznamu, pročež došlo k výměně názorů, jež vyvrcholila tím, že jeden mariňák vytáhl svůj Colt .45, odjistil ho, přitiskl Comstockovi hlaveň na stehno a nostalgicky zavzpomínal na několik zvlášť působivých tříštivých zlomenin femuru způsobených kulkami, jež na vlastní oči viděl na místech jako Tarawa, a v podstatě pomohl Comstockovi představit si, jak by jeho život vypadal z krátko i dlouhodobého hlediska, kdyby mu prostředkem řečené kosti proletěl velký kus olova. K všeobecnému překvapení Comstocka tento střet nadchl, téměř okouzlil, a od té doby o něm nepřestával mluvit. Pochopitelně teď už jeho jméno na seznamu je.

Sklep je nacpaný ETC děrovači a několika policemi s vybavením postrádajícím logo výrobce, poněvadž vše navrhl a z větší části sestrojil Lawrence Pritchard Waterhouse v Brisbane. Když je všechno správně pospojováno, vznikne digitální počítač. Stejně jako varhany, ani digitální počítač není jen stroj, spíš metastroj, který lze změnou vnitřní konfigurace přeměnit v mnoho jiných strojů. V této chvíli je Lawrence Pritchard Waterhouse jediný muž na světě, který

digitálnímu počítači rozumí natolik, aby s ním mohl zacházet, třebaže k tomu cvičí několik Comstockových mužů od ETC. Vřečený den změní digitální počítač ve stroj pro výpočet Reimannovy funkce, o níž si myslí, že je jádrem šifry nazývané Azur či Pufferfish.

Funkce vyžaduje velký počet vstupů. Jedním z nich je datum. Azur je systém pro generování jednorázových šifrovacích tabulek, měnících se každý den, a indicie z místnosti plné mrtvých otroků s počítadly mu naznačují, že v okamžiku své smrti pracovali na tabulce pro 6. srpen 1945, což bude za čtyři měsíce. Waterhouse si datum zapíše evropským způsobem (nejdřív den, pak měsíc a rok) jako 06081945, načež oddělí první nulu a dostane 6 081 945 - čistou veličinu, celé číslo nezkažené desetinnou čárkou, zaokrouhlením ani žádným jiným kompromisem pro teoretika tak odporným. Číslo použije jako vstup pro Riemannovu funkci. Funkce vyžaduje několik dalších vstupů, které tvůrce šifry (pravděpodobně Rudy) mohl zvolit dle libosti. Dohady, jaké vstupy Rudy použil, se Waterhouse zabýval celý minulý týden. Vloží čísla, jež si vytipoval, převede je do binárního zápisu a jedničky a nuly oživí na úhledné řadě ocelových pákových přepínačů: nula dolů, jednička nahoru.

Nasadí si na uši dělostřelecké chrániče a digitální počítač se prorve výpočtem. V místnosti je značné horko. Shoří jedna elektronka a vzápětí druhá. Waterhouse je vymění. To je snadné, protože podplukovník Comstock mu umožnil přístup k nekonečné zásobě elektronek - během války vskutku pozoruhodný výkon. Vlákna všech elektronek rudě žhnou a vydávají přímo hmatatelnou záři. Ze žaluzií všech ETC strojů stoupá pach rozpáleného oleje. Štos prázdných štítků v podavači se tajuplně snižuje, jak štítky mizí ve stroji. Do výstupní přihrádky dopadají již proděravělé štítky. Waterhouse je vytáhne a prohlíží si je. Srdce mu buší jako o závod.

Opět se rozhostí ticho. Štítky na sobě mají čísla, nic víc. Čistě náhodou to jsou stejná čísla, která zamrzla na jistých počítadlech v místnosti počítacích otroků.

Lawrence Pritchard Waterhouse právě odstřeli] další nepřátelskou šifru: Azur/Pufferfish lze nyní pověsit jako vycpanou hlavu na stěnu Sklepa. A opravdu, při pohledu na čísla cítí stejné zklamání, jaké musí cítit lovec, když stopuje nějaké legendární zvíře přes půl Afriky a konečně ho složí kulkou do srdce, přistoupí k mrtvole a zjistí, že je to jen velká, špinavá hromada masa. Je špinavá a sedají na ni mouchy. Opravdu tu není nic víc? Proč to nevyřešil už dávno? Nyní je možné dešifrovat všechny zachycené zprávy Azur/Pufferfish. Nechá je přečíst a ukáže se, že je to jen obvyklé tupé mumlání velké byrokracie snažící se zmocnit světa. Upřímně řečeno, už mu na tom nezáleží. Chce odsud co nejrychleji vypadnout, oženit se, hrát na varhany, programovat svůj digitální počítač a snad mu časem někdo zaplatí za jedno či druhé. Jenomže Mary je v Brisbane a válka pořád ještě neskončila - ještě jsme se nedostali k invazi do Japonska, proboha, a dobýt ostrovy bude trvat celou věčnost, když všechny ty odvážné japonské ženy a děti cvičí na fotbalových hřištích se zašpičatělými bambusovými kolíky - a než ho propustí z armády, bude se psát nejmíň rok 1955. Válka ještě neskončila, a dokud bude pokračovat, budou ho potřebovat tady ve Sklepě, aby pokračoval v tom, co právě dělá.

Arethusa. Dosud nerozlouskl Arethusu. Tak to je tedy parádní šifra!

Je příliš unavený. Teď zrovna na Arethusu nestačí.

Potřebuje si s někým promluvit. Ne o něčem konkrétním, jen si tak pokecat. Jenomže na planetě je jen asi půl tuctu lidí, s nimiž si opravdu popovídá, a ani jeden z nich není na Filipínách. Naštěstí se pod oceánem táhnou dlouhé měděné dráty, díky nimž na zeměpisné poloze zase tolik nezáleží, pokud máte správné zplnomocnění. Waterhouse ho má. Odejde ze Sklepa na pokec s přítelem Alanem.

AKIHABARA

Když se Randyho letadlo blíží k Naritě, krajinu dole zastře vrstva nízkých mraků jako hedvábný závoj. Musí to být Japonsko, jediné dvě barvy jsou oranžová na strojích pro zemní práce a zelená ještě nezorané země. Jinak je vše černobílé: šedá parkoviště rozdělená bílými čarami na jednotlivé obdélníky, obdélníky zabrané černými, bílými a šedými vozy, ztrácející se ve stříbřité mlze pod oblohou barvy ocelové šedi. Japonsko je uklidňující, příjemná destinace pro muže, jehož právě vytáhli z cely, přivlekli před soudce, vynadali mu, odvezli ho na letiště a navždy vykázali z Filipín.

Japonci vypadají američtěji než Američané. Blahobyt střední třídy je tu snad povinný. Proudění peněz člověka zaobluje a ohlazuje jako voda v řece oblázky. Cílem všech zdejších lidí zřejmě je působit roztomile a neškodně. Zvláště dívky jsou nesnesitelně přepjaté, i když Randy si myslí, že důvodem může být nepříjemné nervové propojení mezi jeho mozkem a mužíčkem. Starší lidé, místo aby byli ošlehaní a působiví, nosí tenisky a baseballové čapky. Černá kůže, cvoky a želízka jako ozdoba jsou značkou bezmocných nižších tříd, lidí, kteří by v Manile skončili v lapáku, nikoliv osob, které ovládají svět a rozdrtí vše, co jim stojí v cestě.

"Dveře se zavírají." "Autobus odjíždí za pět minut." V Japonsku se nestane nic, aniž by vám živý, zadýchaný ženský hlas nedal možnost se připravit. Bezpečně se dá říct, že o Filipínách to neplatí. Randy chce původně jet autobusem do Tokia, ale pak se vzpamatuje a vzpomene si, že v hlavě nosí přesné souřadnice dolu, v němž je uloženo ne méně než tisíc tun zlata. Zavolá si taxík. Cestou do města vidí havárii: cisterna přejela bílou čáru a převrátila se na bok. V Japonsku mají i dopravní nehody důstojnou preciznost šintoistických rituálů. Policisté v bílých rukavičkách řídí dopravu, z čisťounkých ambulancí vystupují záchranáři v astronautických kombinézách. Taxík projede tunelem pod Tokijským zálivem, který před třemi desetiletími zbudovalo Goto Engineering.

Randy skončí ve velkém, starém hotelu. "Starý" znamená, že byl postaven v padesátých letech, když Američané soupeřili se Sověty o to, kdo z nejdepresivnějších průmyslových hmot postaví nejbrutálnější budovy kosmického věku. A je snadné si představit, jak před dveře přijíždí pětitunový Lincoln Continental s prezidentem Eisenhowerem s mamkou. Vnitřek byl ovšem vykuchán a předělán víckrát, než v mnoha hotelech čistí koberce, takže všechno je dokonalé. Randy by se nejradši svalil do postele jako pytel sraček, ale už ho nebaví být někde zavřený. S mnoha lidmi by si mohl popovídat po telefonu, jenomže je právě teď ohledně telefonních hovorů silně paranoidní. A na to, co by řekl, by si musel dávat pozor. Mluvit otevřeně a svobodně je radost, mluvit opatrně je práce, a Randymu se zrovna

nechce pracovat. Zavolá rodičům a sdělí jim, že je všechno v pořádku. Zavolá Chesterovi, aby mu poděkoval.

Pak si odnese laptop dolů a posadí se v hotelové hale, která je na tokijské poměry okatě velká. Cena pozemku pod halou pravděpodobně přesahuje cenu za celé letovisko na Cape Cod. Tady se k němu nikdo s van Eckovým odposlechem nedostane, a i kdyby ano, od počítačů na recepci je tu až příliš velké rušení. Objedná si pití, prostřídá nesnesitelně studené světlé japonské pivo a horký čaj, a napíše zprávu, v níž více méně vysvětluje, co za poslední měsíc dokázal. Píše pomalu, protože kvůli syndromu karpálního tunelu má téměř znehybnělé ruce a každý pohyb, který byť jen z dálky připomíná psaní, ho bolí. Nakonec si od recepční vyžádá tužku a gumou na konci ťuká do kláves. Zpráva začíná slovem "karpální", což je malý kód, který si vytvořili, aby vysvětlili, proč je následující text nepřirozeně stručný a postrádá velká písmena. Ještě pořádně nedopsal, když k němu přistoupí fantasticky rozkošné a rozevláté mladé stvoření v kimonu a sdělí mu, že v Obchodním centru je celý zástup písařek, které mu jsou k dispozici, pokud by si to přál. Randy odmítne co nejzdvořileji, což pravděpodobně není dost zdvořilé, a dívka v kimonu drobnými krůčky couvne, ukloní se a tiše pronese hai. Randy se vrátí k práci s gumou na konci tužky. Co nejstručněji a nejjasněji vysvětlí, co dělal a co se podle něj děje s generálem Wingem a Enochem Rootem. Otázku, co se kurva děje se Zubařem, ponechává otevřenou spekulacím.

Když skončí, text zašifruje a vrátí se do pokoje, aby ho mohl odeslat. Nedokáže se přenést přes čistotu ubytování. Prostěradlo snad bylo natažené na matraci s pomocí napínáčků a pak teprve naškrobené. Tohle je poprvé za měsíc, co mu do nosu nestoupá teplý, vlhký smrad žumpy a v očích ho nepálí čpavek odpařující se z moči. Někde v Japonsku stojí v místnosti plné tlustých hadic vyvrhujících čerstvě nasekaná skleněná vlákna pokrytá polyesterovou pryskyřicí do dobře udělané formy člověk v čisté bílé kombinéze. Když hmotu vytáhne z formy, je výsledkem koupelna jako ta v hotelu: jeden topologický povrch proražený na dvou, maximálně na třech místech kvůli odpadu a kohoutkům. Zatímco Randy odesílá mailem svou zprávu, nechává si do největší a nejhladší prohlubně v povrchu koupelny natéct horkou vodu. Když skončí, svlékne se a vleze do vody. Nikdy se nekoupe, ale s tím, jak si připadá špinavý až do morku kostí, a s jeho špalkem žhavé lásky na to nikdy nebyla vhodnější chvíle.

Poslední dny byly nejhorší. Randy předpokládal, že až dokončí svůj projekt a ukáže falešné výsledky na obrazovce, dveře do cely se okamžitě otevřou. Že vyjde do ulic Manily, a jen jako body navíc, by na něj mohla čekat Amy. Jenomže čekal celý den a nic takového se nestalo. Pak přišel obhájce Alejandro, aby mu sdělil, že je možné uzavřít dohodu, avšak bude zapotřebí na tom zapracovat. Nakonec se ukázalo, že dohoda je hodně ošklivá. Randy nebude zproštěn viny. Bude deportován ze země s nařízením nikdy se nevracet. Obhájce Alejandro neřekl, že je to dobrá dohoda, ale něco z jeho chování jasně ukazovalo, že nemá smysl se kvůli tomu rozčilovat. Rozhodnutí bylo učiněno na úrovních, které jsou normálním smrtelníkům nedostupné.

Když se teď může Randy postarat o svůj špalek žhavé lásky hezky v soukromí, překvapí sám sebe tím, že to neudělá. Možná je to perverzní, nějak si tím není jistý. Půldruhého měsíce celibátu, přerušovaného jen noční polucí zhruba ve dvoutýdenních intervalech, ho dostalo do duševního rozpoložení, v němž ještě nikdy nebyl, ani se k němu nepřiblížil, a dokonce o něm ani nikdy neslyšel. Během pobytu ve vězení si musel vytvořit přísnou mentální disciplínu, aby ho myšlenky na sex nerozptylovaly. Po nějaké době v tom začal být znepokojivě dobrý. Je to nepřirozený přístup k problému duše a těla, v podstatě pravý opak filozofie ze šedesátých a sedmdesátých let, již do sebe nasál od svých starších příbuzných. Něco takového si dosud spojoval s děsivými tvrďáky: Sparťany, Angličany z viktoriánské éry a americkými vojenskými hrdiny z poloviny dvacátého století. Randyho to změnilo v tvrďáka i v jeho přístupu k práci s počítačem a tuší, že ho to dostalo do nejnáruživějšího a nejvášnivějšího duševního rozpoložení, jaké kdy poznal, pokud šlo o srdeční záležitosti. Jistě to ale bude vědět, teprve až se setká s Amy, což zřejmě chvíli potrvá, poněvadž ho právě vykopli ze země, v níž ona žije a pracuje. Rozhodne se, že prostě zkusí dát od sebe prozatím ruce pryč. Je-li trochu napjatější a vrtošivější ve srovnání se svým patologicky vláčným já ze Západního pobřeží, tak ať. Na Asii je kromě jiného hezké i to, že napjatí a vrtošiví lidé sem dokonale zapadnou. A nadrženost ještě nikdy nikoho nezabila.

Z vany tedy vyjde zcela bezúhonný a zabalí se do panensky bílého županu. V manilské cele neměl zrcadlo. Ví, že asi zhubl, ale teprve když vyleze z vany a pořádně se na sebe podívá, zjistí, kolik ztratil na váze. Poprvé, co je dospělý, má pas, takže bílý župan může použít téměř jako praktický kus oděvu.

Skoro se nepoznává. Před započetím třetí obchodní výpravy přišel na to, kdo je, a myslel si, že takový bude už nadosmrti, jen tělo mu bude postupně chátrat a on bude bohatnout. Neuměl si ani představit, že by se mohl tolik změnit, a říká si, kdy to asi skončí. Není to ale nic jiného než nezvyklá chvíle sebezpytování. Setřese to ze sebe a vrátí se zpátky ke svému životu.

Japonci to umějí a vždycky uměli s grafikou - je to jasné z jejich mangy i anime, ale nejvýraznější to je v jejich bezpečnostních ideogramech. Šlehající rudé plameny, budovy lámající se a hroutící, jak se pod nimi rozevírá zubatá země, silueta prchající postavy ve dveřích, pozastavená ve stroboskopickém záblesku výbuchu. Psané texty doprovázející tyto obrázky Randy pochopitelně neumí přečíst, a jeho mozek se tudíž nemá čím zaměstnat. Děsivé ideogramy planou a ze zdí a zásuvek jeho hotelového stolu vyskakují útržky zlých snů, kdykoliv se na okamžik přestane ovládat. To, co přečíst dokáže, není zrovna uklidňující. Snaží se usnout, leží v posteli a kontroluje polohu pohotovostní baterky a trepek (pozornost podniku, jsou příliš malé), promyšleně nachystaných, aby mohl vyběhnout z bořícího a hroutícího se hotelu, aniž by si rozřezal nohy na sašimi, až zase okna vytřese z rámů příští zemětřesení 8. stupně. Zadívá se na strop plný bezpečnostního vybavení, jehož diody vytvářejí červené souhvězdí, přikrčenou postavu známou antickým Řekům jako Ganymédés, řitně přístupný číšonoš, a Japoncům jako Hideo, statečný odklízeč trosek, ohnutý nad hromadou zubatých betonových desek a hledající cokoliv rozmačkaného. To vše ho uvádí do stavu neovládané hrůzy. Vstane v pět ráno a po jedné ze dvou únikových cest, které se naučil nazpaměť, opustí hotel. Toulá se a říká si, jaká by to byla legrace, kdyby se ztratil. Ztratí se asi o třicet vteřin později. Měl si vzít svou GPS a označit si zeměpisnou délku a šířku hotelu.

Zeměpisná délka a šířka Golgoty jsou ve zprávách Arethusa vyjádřené ve stupních, minutách, sekundách a desetinách sekundy. Minuta je námořní míle, sekunda asi sto stop. Poloha Golgoty je udávána jedno číslo za desetinnou čárkou, což ukazuje na přesnost deseti stop. GPS vám takovou přesnost poskytnou. Randy si však není tak jistý sextanty, jaké japonští zeměměřiči údajně používali za války. Než odešel, napsal čísla na kus papíru, avšak vteřiny zaokrouhlil a vyjádřil je formou "XX stupňů a dvacet a půl minuty", což znamená přesnost několik tisíc stop. Pak vymyslel tři další polohy v okolí, ale vzdálené na míle daleko, a připsal je na seznam, přičemž skutečná poloha je na seznamu bod číslo dvě. Nad to napsal: "Kdo vlastní ty parcely?" čili, v šifře, KDOVL ASTNI TYPAR CELY atd. a neuvěřitelně nudný večer strávil šifrováním celé zprávy s pomocí pasiánsového algoritmu. Zašifrovaný text a nepoužitý balíček dal Enochu Rootovi, přemázl prostý text mastnotou zbylou na talíři od večeře a nechal papír u kanálu. Do hodiny ho sežrala krysa.

Celý den se jenom potuluje. Zprvu je to pouze deprimující a bezútěšné, říká si, že toho brzy nechá, ale pak pronikne do podstaty věci a navíc se naučí jíst: jednoduše přistoupíte k džentlmenovi na rohu ulice prodávajícímu malé smažené chobotnicové kuličky, vydáváte pravěké chrčivé zvuky a podáváte jeny, dokud v ruce neuvidíte jídlo, které následně sníte.

Nějakým inťoušským zaměřovacím pudem najde Akihabaru, elektronickou čtvrť, a nějakou dobu se poflakuje po obchodech a prohlíží si spotřební elektroniku, jaká se bude ve Státech prodávat nejdřív za rok. Tady mu zazvoní satelitní telefon.

"Haló?"

"To jsem já. Stojím za tlustou žlutou čárou."

"Na kterým letišti?"

"Na Naritě."

"To rád slyším. Řekni taxikáři, ať tě doveze k Mr. Donut v Akihabaře."

Tam je Randy o hodinu později a probírá se mangou tlustou jako telefonní seznam, když do krámu vstoupí Avi. Nevyřčený uvítací protokol diktuje, aby se v této chvíli objali, což, ke značnému úžasu okolních pojídačů koblih, kteří se obvykle vítají úklonou, učiní. Tento Mr. Donut je dvouposchoďový, nacpaný na parcelu, na jakou by se při troše dobré vůle vešlo i celé točité schodiště, a je plný lidí, kteří na svých vynikajících, vysoce konkurenčních školách mají povinnou angličtinu. Kromě toho Randy už před hodinou vyslal čas a místo rádiem. Dokud jsou tady, baví se o nevinných věcech. Pak se vydají na procházku. Avi se tu vyzná. Vede Randyho do inťoušskeho ráje.

"Tady kolem nás," vysvětluje Avi, "je jádro, kolem kterýho vznikla Akihabara. Sem chodí pasokon otaku pro věci, co potřebujou."

"Pasokon otaku?"

"Blázni do osobních počítačů," přeloží Avi. "Ale stejně jako většinu ostatních věcí, i tohle Japonci dovádějí do extrémů, jaký si ani neumíme představit."

Celé místo se podobá asijskému trhu s jídlem. Je to bludiště úzkých uliček vinoucích se mezi maličkými stánky o velikosti telefonní budky, kde mají kupci vyložené zboží k prohlídce. Ze všeho nejdřív narazí na stánek s dráty: je tu nejméně stovka všech možných typů a tlouštěk drátů ve veselé barevné izolaci. "Právě vhod!" zvolá Avi obdivující vystavené zboží, "musíme si promluvit o drátech." Není třeba říkat, že je to tu k mluvení jako stvořené. Uličky mezi stánky jsou tak úzké, že lidé musejí chodit za sebou. Nikdo je nemůže sledovat, ani se k nim nedostane dost blízko, aniž by to bilo do očí. Ošklivě se ježící sbírka pájek jednomu stánku propůjčuje vzhled obchodu s materiálem pro bojové umění. Potenciometry velké jako plechovky na kávu jsou tu naskládané do pyramid. "Pověz mi o těch drátech," požádá Randy.

"Nemusím ti vykládat, jak moc jsme závislí na podmořskejch kabelech," začne Avi.

",My' znamená Krypta, nebo společnost jako taková?"

"Obojí. Krypta nemůže bez spojení s vnějším světem fungovat. Ale Internet a všechno ostatní jsou taky závislý na kabelech."

Nad lesklé měděné cívky, které vypadají, že je majitel ručně vyleštil, se nakloní jeden pasokon otaku ve svrchníku, s umělohmotnou miskou místo nákupního košíku. Halogenové žárovky na regálu nad nimi podtrhují geometrickou dokonalost toroidů.

"No a?"

"Kabely jsou zranitelný."

Projdou kolem stánku specializovaného na banánky a krokodýlky, uspořádané v barevných věnečcích kolem lepenkových kotoučů.

"Ty kabely patřívaly PTA, což bývalo v podstatě jedno odvětví vlády. Proto tam dělali to, co jim vláda řekla. Ale nový kabely pokládaný dneska vlastní a ovládají korporace zodpovídající se výhradně svým majitelům. Jistý vlády se tak dostávají do pozice, která se jim pranic nelíbí."

"Fajn," zabručí Randy, "mívaly naprostou kontrolu nad informacema proudícíma mezi zeměma, když řídily telekomunikační kabely."

"Správně."

"A teď už ji nemají."

"Taky správně. Došlo k velkýmu přesunu moci, co se jim odehrál přímo pod nosem a kterej nepředvídaly." Avi se zastaví před stánkem s diodami ve všemožných křiklavých barvách, nacpanými do maličkých krabiček jako přezrálé tropické ovoce do beden, vyrůstajících z pěnových krychlí jako psychedelické houby. Avi rukama naznačuje velký přesun moci, jenže Randyho stále pokřivenější mysli to připadá, jako když někdo přendává těžké zlaté cihly z jedné hromady na druhou. Na druhé straně uličky na ně civí mrtvé oči stovky miniaturních videokamer. Avi pokračuje: "A jak

jsme o tom už mockrát mluvili, existuje hromada důvodů, proč by vlády chtěly proudění informací ovládat. Čína by ráda zavedla politickou cenzuru a USA zase chce regulovat elektronický převody peněz, aby mohly vybírat daně. Za starých časů to mohly dělat, pokud vlastnily kabely."

"Teď už ale nemůžou," doplní Randy.

"Teď nemůžou a k tý změně došlo velice rychle, nebo aspoň připadá rychlá vládám s retardovaným intelektuálním metabolismem, a dneska už jsou hrozně pozadu, vyděšený a nasraný a začínají kolem sebe mlátit."

"Vážně?"

"Vážně."

"A jak to dělají?"

Obchodník s pákovými přepínači přehodí koberec přes řady a sloupky svého ocelového zboží. Koneček koberce poruší hranici zvuku a tiché nadzvukové lupnutí shodí z jednoho přepínače zrnko prachu. Všichni si jich zdvořile nevšímají. "Máš tušení, kolik dneska stojí čas na takovým supermoderním kabelu?"

"Jasně že jo," opáčí Randy. "Můžou to být stovky tisíc dolarů za minutu."

"Správně. A poškozenej kabel se opravuje několik dní. Několik dní. Jedinej poškozenej kabel může stát společnost, která ho vlastní, desítky i stovky milionů dolarů na příjmech."

"To ale není problém," namítne Randy. "Kabely se zahrabávají hodně hluboko. Obnažený jsou akorát v hlubokým oceánu."

"Ano - kde je může přetrhnout jediná entita s námořníma zdrojema, jaký má vláda."

"A kurva!"

"Tohle je nová rovnováha sil, Randy."

"Přece mi nechceš tvrdit, že vlády vyhrožujou -"

"Číňani to už udělali. Přeřízli starej kabel - optický vlákno první generace - spojující Koreu a Japonsko. Kabel nebyl důležitej - udělali to jen jako varovnej výstřel. A co platí o vládách přeřezávajících podmořský kabely?"

"Že je to jako nukleární válka," odpoví Randy. "Je snadný ji začít. Výsledky jsou ničivý. Takže to nikdo neudělá."

"Jestli ale Číňani přeřízli jeden kabel, ostatní vlády s nezadatelným zájmem na přiškrcení proudu informací můžou říct: ‚Hele, Číňani to udělali, musíme ukázat, že jim můžem oplatit stejnou mincí.'"

"A už to někdo udělal?"

"Ne, ne, ne!" vyhrkne Avi. Zastavili se před největším pultem se štípačkami, jaký kdy Randy viděl. "Jde o postoj. Není to namířený ani tak proti jinejm vládám jako proti podnikatelům, kterým patřej nový kabely."

Randymu se rozsvítí v hlavě. "Jako je Zubař."

"Zubař do podmořských kabelů financovaných ze soukromých zdrojů vložil víc než kdokoliv jinej. Má i menšinovej podíl v tom kabelu mezi Koreou a Japonskem, co Číňani přerušili. Takže je v tom až po uši. Nemá na vybranou, musí prostě udělat, co se mu řekne, a držet hubu."

"A kdo mu dává ty rozkazy?"

"Číňani v tom jsou určitě pořádně namočený - jejich vláda nemá žádnej rozpočet a nemusí vykazovat žádný účty, takže spíš udělá něco tak hnusně podlýho."

"A zřejmě můžou nejvíc ztratit, pokud budou informace proudit bez omezení."

"Jo. Ale jsem dost cynickej, aby mě napadlo, že celá spousta dalších vlád je v těsným závěsu."

"Jestli je to pravda," podotkne Randy, "pak je všecko v prdeli. Dřív nebo později propukne válka o kabely. Přesekají všechny kabely. Konec příběhu."

"Takhle už svět nefunguje, Randy. Vlády se sejdou a vyjednávají. Jako v Bruselu po Vánocích. Přijdou s nějakou dohodou. Války obvykle nepropuknou."

"Takže byla uzavřená nějaká dohoda?"

Avi pokrčí rameny. "Nejlepší, jakou jsem dokázal zařídit. Mezi lidma, co vlastní válečný lodě - to jest lidma, který můžou beztrestně přesekávat kabely - a lidma, kterým ty kabely patří a který je provozujou - byla nastolená rovnováha sil. Obě strany se bojí toho, co by mohla udělat ta druhá. Takže došlo na nóbl ujednání. Jeho byrokratický ztělesnění je IDTRO."

"A Zubař v tom jede."

"Správně."

"Takže oblíhání Orda nakonec možná opravdu zařídila vláda."

"Silně pochybuju o tom, že to nařídil Comstock," podotkne Avi. "Myslím, že akorát Zubař předváděl svou věrnost."

"A co Krypta? Sultán v tom jede taky?"

Avi znovu pokrčí rameny. "Pragasu nechce nic říct. Sdělil jsem mu totéž, co teď tobě. Nastínil jsem mu svou teorii o tom, co se děje. Tvářil se tolerantně a pobaveně. Nepotvrdil to ani nepopřel. Ale naznačil, že Krypta bude dokončená a rozběhne se podle plánu."

"Tomu se mi nějak nechce věřit," zavrčí Randy. "Krypta přece musí být jejich nejhorší noční můra."

"Čí noční můra?"

"Každý vlády, co musí vybírat daně."

"Randy, vlády si vždycky najdou způsob, jak vybírat daně. Pokud dojde na nejhorší, finanční úřad může prostě všechno založit na daních z nemovitostí - pozemek v kyberprostoru neschováš. Ale nezapomínej, že americká vláda je jenom jedna z mnoha - Číňani mají taky hodně velký želízko v ohni."

"Wing!" breptne Randy. S Avim se přikrčí a rozhlédnou se kolem sebe. Pasokon otaku je to jedno. Muž prodávající duhově zabarvené ploché kabely si je zdvořile prohlédne a odvrátí zrak. Vyjdou z bazaru a pustí se po chodníku. Rozprší se. Prostředkem ulice pochoduje asi desítka téměř stejných žen v minisukních a na vysokých podpatcích, s

obrovskými deštníky, na nichž je tvář postavy z jakési videohry.

"Wing v Bundoku hledá zlato," poznamená Randy. "Myslí si, že ví, kde je Golgota. Jestli ji najde, bude potřebovat opravdu speciální banku."

"Není jediný na světe, kdo potřebuje speciální banku," upozorní ho Avi. "Švýcarsko během let odvedlo s vládama a lidma spojenýma s vládou spoustu práce. Proč Hitler nenapadl Švýcarsko? Protože se bez něj nacisti neobešli. Takže Krypta rozhodně zapadne na správný místo."

"Fajn, takže Krypta bude moct vzniknout."

"Musí. Svět ji potřebuje," přitaká Avi. "A my ji budeme potřebovat, až vykopeme Golgotu."

Najednou se Avi zatváří uličnicky, a jako by omládl o deset let. Randy se rozesměje, poprvé za několik měsíců se skutečně zasměje. Nálada se mu z ničeho nic prudce změní, celý svět mu připadá úplně jiný. "Nestačí vědět, kde je. Enoch Root tvrdí, že poklad je zakopaný hluboko v dole, ve štolách v tvrdý skále. Ven ho nedostaneme bez pořádnýho plánování."

"Co podle tebe dělám v Tokiu?" otáže se Avi. "Pojď, vrátíme se do hotelu."

Zatímco se Avi ubytovává, Randy si na recepci vyzvedne vzkazy. Čeká tu na něj expres doručená obálka. Cestou si s ní někdo pohrál a odvedl skvělou práci, aby to zamaskoval. V obálce je ručně zašifrovaná zpráva od Enocha Roota, jenž očividně našel způsob, jak se dostat z vězení, který nebyl proti jeho svědomí. Je tu několik řádek zdánlivě náhodných tiskacích písmen ve skupinách po pěti. Randy s sebou od chvíle, kdy opustil celu, nosí balíček karet, předem připravený kód, s jehož pomocí zprávu dešifruje. Vyhlídka na několik hodin pasiánsu ho v Tokiu láká mnohem méně než v báni - a ví, že nad takhle dlouhou zprávou by pár hodin strávil. Už ale naprogramoval svůj laptop, aby hrál pasiáns podle Enochových pravidel, naťukal klíč zahrnutý v balíčku, jejž mu dal Enoch, na disketu a gumičkou si ji připevnil k balíčku v kapse. Zajde s Avim do Aviho pokoje a cestou si vyzvedne svůj laptop. Zatímco se Avi probírá zprávami, Randy přepíše zašifrovaný text a nechá ho dešifrovat. "V Enochově zprávě stojí, že pozemky nad Golgotou patří církvi," zabručí, "ale aby ses k nim dostal, musíš přes pozemky Winga a nějakejch Filipínců."

Avi ho neposlouchá, zírá na kousek papíru v ruce.

"Co se děje?" chce vědět Randy.

"Malá změna v plánech na dnešní večer. Doufám, že s sebou máš pořádnej oblek."

"Nevěděl jsem, že máme na večer plány."

"Měli jsme se sejít s Goto Furudenendem," vysvětluje Avi. "Říkal jsem si, že to jsou správní hoši, když potřebuješ vykopat opravdu velkou díru do země."

"To chápu. Co se změnilo?"

"Tatík přijel ze svýho útočiště na Hokkaidó. Chce nám koupit večeři."

"Jakej tatík?"

"Zakladatel společnosti, otec Goto Furudenenda," odvětí Avi. "Chráněnec Douglase MacArthura. Multimultimultimilionář. Partner při golfu a důvěrný přítel ministerskejch předsedů. Starej pán jménem Goto Dengo."

PROJEKT X

Je začátek dubna roku 1945. Jakási Japonka středního věku cítí, jak se země obrací, a vyběhne ze svého papírového domku, protože se bojí otřesů půdy. Její domek stojí na ostrově Kjúšú kousek od moře. Zadívá se na oceán a na obzoru zahlédne černou loď vyplouvající z vlastního vycházejícího slunce, protože když děla zaduní, celé plavidlo na okamžik obalí rudý oheň. Doufá, že se to vítězně vrací Jamato, největší bitevní loď na světě, která tudy před několika dny odsupěla za obzor, a děla střílejí na oslavu. Jenomže tohle je americká bitevní loď a vypouští střely na přístav, z něhož právě odplula Jamato, až se z toho zemi obracejí útroby, jako by se chystala zvracet.

Do této chvíle byla Japonka přesvědčená, že její národ poráží Američany, Brity, Holanďany a Číňany na každém kroku. Toto zjevení musel být nějaký prapodivný sebevražedný útok. Ale černá loď zůstává na moři celý den a na posvátnou půdu vrhá jednu tunu dynamitu za druhou. Nepřiletí žádná letadla, aby na ni shodila bomby, ani po ní nestřílejí jiné lodě, dokonce ani ponorka na ni nevypustí torpédo.

Patton zcela nevychovaně vyrazil předčasně přes Rýn, což velice rozhořčilo Montgomeryho, který nejdřív musel připravit plány a vykonat namáhavé přípravy.

Německá ponorka U-234 v severním Atlantiku míří k mysu Dobré naděje s deseti kontejnery, v nichž je uloženo dvanáct set liber oxidu uraničitého. Uran je určen pro Tokio, kde bude použit k nějakým pokusům, stále v úvodní fázi, směřujícím ke konstrukci nové a nesmírně silné výbušniny.

Letadla generála Curtise LeMaye poslední měsíc létala nebezpečně nízko nad japonskými městy a zasypávala je zápalnými bombami. Čtvrtina Tokia byla srovnána se zemí. Zemřelo tam na 83 000 lidí, a to nepočítáme podobné útoky na Nagoju, Osaku a Kóbe.

V noci po útoku na Osaku vztyčili mariňáci vlajku na Iwo Jimě a její fotografii rozeslali do všech novin.

V posledních několika dnech dobyla Rudá armáda, nyní nejděsivější síla na zemi, Vídeň a maďarská naftová pole a Sověti vydali prohlášení, že až jejich Smlouva o neútočení s Japonskem vyprší, nebude obnovena.

Právě byla napadena Okinawa. Boje jsou horší než kdy předtím. Invazi podporuje velká flotila, proti níž Japonci vyslali všechno, co měli. I Jamato vyplula, osmnáctipalcová děla připravená, s palivem pouze na cestu tam. Jenže kryptoanalytikové amerického válečného námořnictva zachytili a dešifrovali jí určené rozkazy a velká loď byla poslána ke dnu i s 2 500 muži na palubě. Japonci proti invazní flotile provedli první ze svých útoků nazývaných Plující chryzantéma: mračna letadel kamikadze, lidské bomby, lidská torpéda, motorové čluny nacpané výbušninami.

K rozčilení a zmatku německého nejvyššího velení odeslala japonská vláda telegram, v němž žádala, aby v případě, že budou ztraceny všechny německé námořní základny v Evropě, Kriegsmarine vydala rozkaz pokračovat v boji z japonských základen na Dálném východě. Zpráva je zašifrovaná Indigem. Spojenci ji pochopitelně zachytí a přečtou si

ji.

Ve Spojeném království doktor Alan Mathison Turing usoudí, že válka je v podstatě u konce, a už delší dobu se místo problémům hlasového šifrování věnuje stavbě myslících strojů. Asi deset měsíců - od té doby, co byl dokončený Colossus Mark II doručen do Bletchley Parku - má možnost pracovat se skutečně programovatelným počítacím strojem. Alan tyto stroje vymyslel dávno předtím, než byl první z nich skutečně reálně postaven, protože k tomu, aby o nich mohl přemýšlet, je nikdy nepotřeboval dostat do ruky. Nicméně práce s Colossem Mark II mu pomohla upřesnit některé nápady ohledně způsobu, jakým by měl být příští stroj zkonstruován. Považuje jej za poválečný stroj, ale to jenom proto, že pobývá v Evropě a problémy s dobýváním Japonska ho nezajímají tolik jako Waterhouse.

"Pracoval jsem na ULOŽ a VYZVEDNI," říká hlas vycházející z malých dírek v bakelitových sluchátkách na Waterhousových uších. Hlas je podivně zkreslený, téměř ho zastírá bílý šum a šílené bzučení.

"Zopakuj to, prosím tě," požádá Lawrence a tiskne si sluchátka k uším.

"ULOŽ a VYZVEDNI," zopakuje muž na druhém konci drátu. "To jsou, ehm, příkazy, aby stroj použil jisté algoritmy. Jsou to programy."

"Aha! Jasně. Promiň, akorát jsem tě napoprvé neslyšel. Ano, taky na tom pracuju," říká Waterhouse.

"Příští stroj bude mít paměťový systém, Lawrenci, ve formě zvukových vln pohybujících se ve válci naplněném rtutí - ten nápad jsme ukradli Johnu Wilkinsovi, co založil Královskou společnost v Londýně. Přišel s tím před třemi sty lety, akorát že on chtěl místo rtuti použít vzduch. Já - promiň, Lawrenci, neříkal jsi, že na tom pracuješ?"

"Udělal jsem to samý s elektronkama. Lampama, jak jim říkáte vy."

"To je od vás Yankeejů moc hezký," opáčí Alan, "kdybyste byli hodně bohatí, postavili byste systém ULOŽ/VYZVEDNI z parních lokomotiv nebo tak a kolem by vám pobíhaly tisíce lidí s olejničkama, aby namazaly drhnoucí kousky."

"To s tou rtutí je dobrý nápad," připouští Waterhouse. "Vážně důmyslný."

"Tobě se podařilo zařídit, aby ULOŽ a VYZVEDNI fungovaly s elektronkami?"

"Ano. Moje VYZVEDNI funguje líp než naše výpravy s lopatama," poznamená Lawrence. "Našel jsi někdy ty stříbrný pruty, co jsi zakopal?"

"Ne," přizná Alan nepřítomně. "Ty jsou ztracený. Ztracený v šumu světa."

"Víš, právě jsem ti dal Turingův test," podotkne Lawrence.

"Co prosím?"

"Ten zatracený přístroj ti tak mění hlas, že tě nepoznám od Winstona Churchilla," vysvětluje Lawrence. "Ověřit si, že jsi to vážně ty, můžu, jedině když se tě zeptám na něco, coby mohl vědět jedině Alan Turing."

Z druhého konce uslyší Alanův ostrý, vysoký smích. Je to opravdu on.

"Ten Projekt X je vážné úděsný," posteskne si Alan. "Dalila je na mnohem vyšší úrovni. Škoda že to nemůžeš vidět sám. Nebo slyšet."

Alan je v Londýně v nějakém velitelském bunkru. Lawrence je v Manilském zálivu na Skále - tedy na ostrově Corregidor. Spojuje je měděný drát táhnoucí se až na druhý konec světa. Dno oceánů křižuje mnoho takových drátů, ale jen několik zvláštních vede do podobných místností. Místnosti jsou ve Washingtonu, Londýně, Melbourne a nyní i na Corregidoru.

Lawrence nahlédne tlustým skleněným oknem do budky technika, kde se na nejpřesnějším a nejvzácnějším talíři na světě otáčí gramofonová deska. Také je to nejvzácnější deska, jaká kdy byla vyrobena: je zaplněná dokonale náhodným bílým šumem. Šum je elektronicky spojován s Lawrencovým hlasem, než je odeslán po drátě. Jakmile se dostane do Londýna, šum (který je tam odečítán z identické desky) je z hlasu odstraněn a výsledný zvuk je vysílán do sluchátek na uších Alana Turinga. Všechno záleží na dvou dokonale zesynchronizovaných gramofonech. Jediný způsob, jak je zesynchronizovat, je vysílat spolu s hlasem ten šílený bzukot, nosnou vlnu. Půjde-li všechno dobře, gramofon na protější straně se na bzukot zaměří a roztočí svůj záznam ve stejném rytmu.

Gramofonová deska je, jinými slovy, jednorázová tabulka. Někde v New Yorku, v útrobách Bellových laboratoří, za uzamčenými a pečlivě stráženými dveřmi označenými nápisem PROJEKT X, vyrábějí technici další podobné záznamy, nejnovější aranžmá bílého šumu. Vylisují několik málo kopií a kurýři je doručí na pracoviště Projektu X po celé zeměkouli. Poté zničí originály.

Tento rozhovor by vůbec nevedli nebýt toho, že Alan před několika lety zavítal do Greenwich Village a pár měsíců pracoval v Bellových laboratořích, zatímco Lawrence pobýval na Qwghlmu. Vláda Jeho Veličenstva tam Alana poslala, aby zhodnotil Projekt X a vyhodnotil, nakolik je opravdu bezpečný. Alan usoudil, že je - vrátil se domů a začal pracovat na něčem mnohem lepším, na projektu Dalila.

Co to má všechno sakra společného s mrtvými čínskými otroky u počítadel? Lawrencovi, hledícímu okénkem na otáčející se desku s bílým šumem, nemohlo být spojení jasnější.

"Když jsem s tebou mluvil naposledy," poznamená, "pracoval jsi na generování náhodnýho šumu pro Dalilu."

"No jo," odpoví Alan nepřítomně. Bylo to dávno a celý projekt je ULOŽEN hluboko v jeho paměťových souborech. Minutku či dvě potrvá, než ho VYZVEDNE.

"Jaký algoritmy jsi pro vytvoření toho šumu zvažoval?"

Nastane další pětivteřinová pomlka, načež se Alan pustí do pojednání o matematických funkcích k vytváření pseudonáhodných číselných sekvencí. Alan má vzdělání z dobré britské internátní školy a jeho projevy bývají přehledně členěné, mívají příslušnou formu, uvozující věty, prostě všechno:

PSEUDONÁHODNÁ ČÍSLA

I. Varování: pochopitelně nejsou skutečně náhodná, jenom tak vypadají, proto jsou pseudo

II. Vysvětlení problému
A. Vypadá to, že by to mělo být snadné
B. Ve skutečnosti je to pořádně těžké
C. Následky neúspěchu: Němci budou číst naše tajné zprávy, umírají miliony, lidstvo je zotročeno, svět je uvržen do nekončící doby temna
D. Jak se pozná, že jsou čísla náhodná
1, 2, 3,... (Seznam nejrůznějších statistických testů náhodnosti plus výhody a nevýhody každého z nich)
III. Věci, které jsem já, Alan Turing, vyzkoušel osobně
IV. A, B, C,... (Seznam nejrůznějších matematických funkcí, které Alan použil, aby získal náhodná čísla, jak většina z nich bídně zklamala, Alanova původní sebedůvěra je nahrazena překvapením a posléze vztekem, zoufalstvím a nakonec opatrnou sebedůvěrou, protože konečně našel nějaké techniky, které fungují)
V. Závěry
A. Je to těžší, než to vypadá
B. Není to pro zbrklé
C. Dá se to zvládnout, pokud si zachováte chladnou hlavu
D. D. Při zpětném pohledu je to překvapivě zajímavý matematický problém, který si zaslouží podrobnější zkoumání

Když Alan skončí s touto dokonale rozvrženou vichrnou exkurzí do Překvapivého světa pseudonáhodností, Lawrenee se optá: "A co Riemannova funkce?"

"Ty mě ani nenapadly," odpoví Alan.

Lawrenee otevře pusu. Vidí v okénku svůj poloprůhledný odraz položený přes otáčející se gramofonovou desku a vidí, že se tváří poněkud pobouřeně. Na výstupu Riemannovy funkce musí být něco nápadně nenáhodného, něco tak zřejmého, že ji Alan rovnou zavrhl. Jenomže Lawrenee si nikdy ničeho takového nevšiml. Ví, že Alan je chytřejší než on, ale není zvyklý, že by za ním tolik zaostával.

"Proč... proč ne?" vykoktá nakonec.

"Kvůli Rudymu!" vykřikne Alan. "Ty, já a Rudy jsme v Princetonu všichni pracovali na tom zatraceným stroji! Rudy ví, že my dva máme znalosti, abychom něco takového postavili. Takže bude okamžitě předpokládat, že ho použijeme."

"Aha." Lawrenee si povzdechne. "Nechme teď Rudyho stranou, ale Riemannova funkce by mohla být cestou, jak to dokázat."

"Mohla," připustí Alan opatrně, "ale já to nezkoumal. Nechceš ji použít, nebo ano?"

Lawrenee Alanovi poví o počítadlech. I přes hluk a bzučení pozná, že Alan je jako omráčený. Nastane odmlka, během níž technici na obou koncích obracejí příslušné gramofonové desky. "Povím ti ještě něco," řekne Lawrenee.

"Jasně, mluv."

"Víš, že Japonci používají hromadu různých šifer a my jich zatím rozluštili jenom pár."

"Ano."

"Existuje nerozluštěná šifra, kterou Hlavní kancelář nazývá Arethusa. Je neuvěřitelně vzácná. Celkem jsme zachytili jenom asi třicet zpráv Arethusa."

"Třeba je to šifra nějaký společnosti," navrhne Alan. Je to rozumná úvaha. Každá velká japonská korporace měla před válkou vlastní šifru a hodně úsilí bylo věnováno snahám ukrást knihy kódů a prolomit kupříkladu šifru Mitsubishi.

"Nemůžeme přijít na zdroj a místo určení zpráv Arethusa," pokračuje Lawrenee, "protože používají jedinečnou šifru k určení místa. Místa odeslání zpráv můžeme jenom hádat s použitím Huff Duffů. A Huff Duť f nám říká, že většina zpráv Arethusa byla odeslaná z ponorek. Možná jenom z jediný ponorky, plující mezi Evropou a jihovýchodní Asií. Přišly taky ze Švédska, z Londýna, Buenos Aires a Manily."

"Z Buenos Aires? Ze Švédska?"

"Ano. A tak jsem se, Alane, začal o Arethusu zajímat."

"Ani se ti nedivím!"

"Formát zpráv odpovídá Azur/Pufferfish."

"Rudyho šifře?"

"Ano."

"Mimochodem, dobrá práce."

"Děkuju, Alane. Určitě jsi už musel slyšet, že je založená na Riemannově funkci. Kterou tě ani nenapadlo použít pro Dalilu, protože ses bál, že to Rudyho napadne. A to vyvolává otázku, jestli Rudy náhodou celou dobu nechtěl, abychom Azur/Pufferfish rozlouskli."

"To je pravda. Ale proč by chtěl něco takového?"

"Nemám tušení. Starý zprávy Azur/Pufferfish by mohly obsahovat nějaký stopy. Nechávám svůj digitální počítač zpětně generovat jednorázový tabulky, abych ty zprávy mohl dešifrovat a přečíst si je."

"Tak já nechám Colossus udělat to samý. Právě teď má plno práce s dešifrováním zpráv Fish," poznamená Alan. "Ale Hitlerovi už podle mě moc času nezbývá. Až bude vyřízený, mohl bych zajet do Bletchley a ty zprávy dešifrovat."

"Pracuju taky na Arethuse," sdělí mu Lawrence. "Podle mě má něco společnýho se zlatem."

"Proč tohle říkáš?" podiví se Alan, ale v této chvíli dosáhne jehla gramofonu konce spirálové rýhy a zvedne se. Čas vypršel. Bellovy laboratoře a síly spojeneckých vlád nezřídily Projekt X, aby se matematikové mohli pouštět do nekonečných debat o nějakých obskurních funkcích.

KONEC DLOUHÉ PLAVBY

Když se krátce po západu slunce doplazila Gertrude do zátoky, Bischoff se musel zasmát. Trup má loď obrostlý tak silnou vrstvou vilejšů, že by ho (říkal si Bischoff v duchu) bylo možné vytáhnout, skořápku z vilejšů vybavit stěžněm a plachtami a vyrazit na Tahiti. Táhne se za ní sto yardů dlouhé přadeno do vilejšů vrostlých chaluh, které se vynořují v brázdě za lodí. Lodi se zjevně nejméně jednou zlomil stěžeň a byl nahrazen ubohou náhražkou, kmenem stromu, na němž kdosi zapracoval nožem, nicméně na mnoha místech ještě zůstala kůra a po kmeni se táhnou dlouhé provázky zlatavé mízy, jako vosk stékající po svíci, postříkané slanou vodou. Plachty má téměř zčernalé špínou a plísní a hrubě zalátané tlustými černými stehy jako Frankensteinova příšera.

Muži na palubě nejsou v o nic lepším stavu. Nenamáhají se spustit kotvu - prostě s Gertrude najedou na korály ve vjezdu do přístavu a zabalí to. Většina Bischoffovy posádky, shromážděná na raketové ponorce V-Million, to považuje za nejlegračnější věc, jakou kdy viděla. Když však muži z Gertrude slezou do šalupy a začnou veslovat směrem k nim, Bischoffovi muži se rozpomenou na dobré vychování, postaví se do pozoru a zasalutují.

Bischoff si prohlíží muže v šalupě. Je jich pět. Chvíli mu trvá, než je pozná. Otto ztratil břicho a vlasy mu výrazně zbělely. Z Rudyho je úplně jiný člověk: má dlouhé vlasy, stažené do překvapivě tlustého culíku, vikinský plnovous, a zřejmě někde přišel o levé oko, protože přes ně má černý klípec!

"Můj bože," vydechne Bischoff. "Piráti!"

Zbývající tři muže nikdy neviděl. Je tu černoch s dredy, chlapík s hnědou pletí, vypadající jako Ind, a ryšavý Evropan.

Rudy pozoruje rejnoka, mávajícího masitými "křídly" deset metrů pod nimi.

"Voda je tady úžasně čistá," poznamená.

"Až po nás půjdou cataliny, Rudy, tak budeš toužit po starým, dobrým severním bahně," opáčí Bischoff.

Rudolf von Hacklheber otočí hlavu, aby na Bischoffa viděl, a nepatrně se pousměje. "Máme povolení vstoupit na palubu, kapitáne?" zeptá se.

"Povoluju rád," prohlásí Bischoff. Šalupa přirazí ke kulatému trupu ponorky a Bischoffova posádka dolů shodí provazový žebřík. "Vítejte na V-Million!"

"Slyšel jsem o V-1 a V-2, ale..."

"Neuhádli jsme, kolik dalších V-zbraní Hitler vymyslel, tak jsme zvolili hodně velký číslo," vysvětluje Bischoff hrdě.

"Víš ale, co to V znamená, Güntere?"

"Vergeltungswaffen," odvětí Bischoff. "Nemyslí ti to, Rudy."

Otto je zmatený, a když je zmatený, rozzlobí se. "Vergeltung znamená pomsta, ne?"

"Ale taky to znamená zaplatit někomu dluh, odškodnit ho, odměnit," objasňuje mu Rudy, "dokonce mu požehnat. Moc se mi to líbí, Güntere."

"Pro tebe admirál Bischoff," odsekne Günter.

"Jsi nejvyšší velitel V-Million - to nad sebou už nikoho nemáš?"

Bischoff scvakne podpatky a natáhne pravou ruku. "Heil Dönitz!" křikne.

"O čem to tu, krucinál, mluvíte?" chce vědět Otto.

"Copak jsi nečetl noviny? Hitler se včera zabil. V Berlíně. Novým Fúhrerem je můj dobrý přítel Karl Dönitz."

"On je taky jeden ze spiklenců?" užasne Otto.

"Já myslel, že Hitlerovým nástupcem bude můj drahý učitel a ochránce Hermann Göring," zabručí Rudy sklíčeně.

"Ten je někde na jihu," oznamuje Bischoff, "na dietě. Těsně předtím, než si Hitler vzal kyanid, rozkázal SS, aby toho tlustýho grázla zatkli."

"Ale teď vážně, Güntere - když jsi na tenhle U-boot ve Švédsku nastupoval, jmenoval se jinak a na palubě byli nějací nacisti, ne?" ptá se Rudy.

"Na ty jsem úplně zapomněl." Bischoff si přiloží dlaně k ústům a křikne do průlezu na elegantní, zaoblené věži. "Neviděl někdo naše nácky?"

Rozkaz si vojáci předávají po celém U-bootu: Nácky? Nácky? Nácky? Ale cestou se to nějak změní v Nein! Nein! Nein!, což se vrátí k velitelské věži a vyletí z průlezu.

Rudy se bosky vyšplhá po hladkém trupu V-Million. "Nemáte nějaké citrusy?" V jeho úsměvu jsou vidět jasně fialové krátery v dásních, kde by se daly čekat zuby.

"Doneste calamansi," přikáže Bischoff jednomu ze svých důstojníků. "Rudy, máme pro tebe miniaturní filipínský limetky, celou hromadu, a je v nich víc vitaminu C, než potřebuješ."

"O tom pochybuju," zabručí Rudy.

Otto se na Bischoffa jen káravě podívá, protože mu klade za vinu, že skoro celý rok 1944 a první čtyři měsíce roku 1945 musel strávit s těmi čtyřmi. Nakonec se zeptá: "Je tu ten syčák Shaftoe?"

"Ten syčák Shaftoe je mrtvý," sdělí mu Bischoff.

Otto odvrátí zamračený pohled a kývne.

"Předpokládám, že jsi dostal můj dopis z Buenos Aires?" otáže se Rudy von Hacklheber.

"Pan G. Bishop, poste restante, Manila, Filipíny," odrecituje Bischoff. "Samozřejmě, kamaráde, jinak bych nevěděl, kde se máme setkat. Vyzvedl jsem si ho, když jsem zaskočil do města, abych obnovil známost s Enochem Rootem."

"On to zvládl?"

"Ano."

"Jak Shaftoe zemřel?"

"Hrdinskou smrtí, jak jinak," odpoví Bischoff. "A mám i zprávy od Juliety: komplot má syna! Blahopřeju, Otto, je z tebe prastrýc."

To u Otta vyvolá úsměv, byť černý a bezzubý. "Jak se jmenuje?"

"Günter Enoch Bobby Kivistik. Osm liber tři unce - na válečný dítě vynikající."

Všichni si potřásají rukama. Rudy, vždy na výši, vytáhne na počest honduraské doutníky. S Ottem stojí na slunci, pokuřují doutníky a popíjejí šťávu z calamansi.

"Čekáme tu tři týdny," poznamená Bischoff. "Co vás zdrželo?"

Otto vyplivne něco, co vypadá opravdu ošklivě. "Moc mě mrzí, že jste byli nucený strávit tři týdny opalováním na pláži, zatímco my jsme se museli plavit v těch neckách přes Pacifik!"

"Při obeplouvání mysu Hoorn jsme přišli o stěžeň, tři muže, moje levé oko, Ottovy tři prsty a pár dalších věcí," vysvětluje Rudy omluvně. "Navlhly nám doutníky. Hrozně nám to narušilo plány."

"To nevadí," opáčí Bischoff. "Zlato se nikam nepohne."

"Víme, kde je?"

"Přesně ne. Ale našli jsme někoho, kdo to ví."

"Je jasné, že si máme hodně o čem povídat," usoudí Rudy, "ale nejdřív musím umřít. Nejradši v měkké posteli."

"V pořádku," řekne Bischoff. "Je zapotřebí přenýst něco z Gertrude, než jí prorazíme dno a necháme vilejše, ať ji stáhnou ke dnu?"

"Potopte tu mrchu hned," zaprosí Otto. "Já se dokonce postavím a budu se koukat."

"Nejdřív musíte přendat pět beden označených jako Majetek Reichsmarschalla" opraví ho Rudy. "Jsou v podpalubí. Používali jsme je jako balastní zátěž."

Otto se zatváří polekaně a užasle se poškrábe ve vousech. "Úplně jsem na ně zapomněl." V duchu se mu začíná pomalu vynořovat rok a půl stará vzpomínka. "Trvalo celej den je naložit. Chtěl jsem tě zabít. Ještě dneska mě z toho bolej záda."

"Rudy - tys utekl s Göringovou sbírkou pornografie?" užasne Bischoff.

Jeho pornografie by se ti nelíbila," opáčí Rudy klidně. "Tohle jsou kulturní poklady. Kořist."

"Voda v podpalubí je musela zničit!"

"Je to samé zlato. Zlatá fólie s dírkami. Nezničitelná."

"Rudy, my máme zlato z Filipín vyvážet, ne ho sem dovážet."

"Neboj se. Jednou ho zase vyvezu."

"Do té doby budeme mít dost peněz i na přístavní dělníky, aby se s tím chudák Otto nemusel zase tahat sám."

"Dělníky nebudeme potřebovat," prohlásí Rudy. "Až budu vyvážet to, co je na těch fóliích, udělám to po drátech."

Všichni stojí na palubě V-Million v tropické zátoce, dívají se, jak zapadá slunce a z vody vyskakují létající ryby, a poslouchají zpěv ptáků a bzučení hmyzu všude okolo. Bischoff se pokouší představit si dráty natažené odsud do Los Angeles a kusy zlaté fólie, které po nich kloužou. Nějak se mu to nedaří. "Pojď dolů, Rudy," navrhne, "musíme do tebe dostat nějaký ten vitamin C."

GOTO-SAMA

Avi se s Randym setká v hotelové hale. Nese s sebou hranatý staromódní kufřík, kvůli němuž se naklání na stranu a připomíná asymptotickou křivku mladého stromku ohýbajícího se ve větru. Vezmou si taxi do nějaké jiné části Tokia - Randy si ani neumí představit, jak je město rozložené - vstoupí do vestibulu nějakého mrakodrapu a vyjedou výtahem tak vysoko, až Randymu lupe v uších. Když se dveře výtahu otevřou, čeká je za nimi šéfkuchař se zářivým úsměvem a úklonou. Odvede je do foyer, kde čekají čtyři muži: dva mladší přisluhovači, Goto Furudenendu a jakýsi postarší džentlmen. Randy čekal jednoho z těch gracilních, průsvitných japonských stařečků, ale Goto Dengo je mohutný chlapík s krátkými bílými vlasy, poněkud shrbený věkem, díky čemuž vypadá o to hranatější a masivnější. Na první pohled vypadá spíš na vesnického kováře na odpočinku nebo možná vrchního seržanta v armádě nějakého daimjó než na obchodního ředitele, ale po pěti, nanejvýš deseti vteřinách tento dojem přehluší kvalitní oblek, dobré vychování a to, že Randy ví, kdo Goto Dengo doopravdy je. Je v místnosti jediný, kdo se nekření od ucha k uchu: když dosáhnete určitého věku, tak vám zjevně začne procházet, že se snažíte pohledem vyvrtat jiným lidem tunel do hlavy. Jako mnoho starých lidí, i on se tváří poněkud překvapeně, že opravdu přišli.

Nicméně se vzepře o velkou, pokroucenou hůlku a pevně jim potřese rukama. Jeho syn Furudenendu mu podá ruku, aby mu pomohl vstát, ale on ho zažene s hraně rozhořčeným výrazem - celá scénka vypadá dobře nacvičená. Chvíli si povídají o ničem, což jde Randymu jedním uchem tam a druhým ven. Pak oba přisluhovači zmizí jako doprovodné stíhačky, které už nejsou zapotřebí, a šéfkuchař odvede Randyho, Aviho a pere et fils Gotovy přes prázdnou restauraci - dvacet, třicet stolů s bílými lněnými ubrusy a křišťálovým sklem - ke stolu v rohu, kde stojí v pozoru číšníci a čekají, aby jim mohli odsunout židle. Architekt budovy byl vyznavačem skleněných stěn, takže okna sahají od podlahy ke stropu, a přes závěsy z dešťových kapek je přes ně vidět noční Tokio táhnoucí se až k obzoru. Jsou rozdány jídelníčky vytištěné pouze francouzsky. Randy a Avi obdrží jídelníčky bez cen. Goto Dengo dostane vinný lístek a dobrých deset minut nad ním hloubá, než si neochotně vybere nějaké kalifornské bílé a červené burgundské. Furudenendu mezitím vede nesmírně příjemný, nezávazný hovor o Kryptě.

Randy nedokáže odtrhnout pohled od Tokia na jedné straně a prázdné restaurace na straně druhé. Jako by bylo celé dějiště vybráno, aby jim zvlášť připomínalo, že japonská ekonomika v posledních letech upadá - což asijská měnová krize ještě zhoršila. Zpola čeká, že za okny uvidí padat nějaké ty ředitele.

Avi se vyptává na tunely a další omračujícně rozsáhlé konstrukční projekty, jichž si v Tokiu povšiml, a chce vědět, zda na nich Goto Engineering spolupracuje. To patriarchu přiměje vzhlédnout od vinného lístku, ale syn otázky zodpoví sám a připouští, že jejich společnost v těchto podnicích sehrála jistou malou roli. Randymu dojde, že přimět osobního přítele armádního generála Douglase MacArthura ke zdvořilému tlachání není zrovna nejjednodušší věc na světě. Nemůžete se ho zeptat, jestli už viděl poslední díl Star Treku: Další časoprostorové anomálie. Můžou se pouze držet Furudenenda a nechat ho řídit hovor. Goto Dengo si odkašle, jako když nastartuje velký stroj na obracení zeminy, a doporučí hovězí na kóbský způsob. Objeví se someliér s víny a Goto Dengo se s ním chvíli baví střídavě japonsky a

francouzsky, až someliérovi na čelo vyrazí pot. Velice pečlivě ochutnává vína, a když jimi krouží po patře a zírá do prázdna, panuje u stolu přímo výbušně napětí. Someliér je zjevně upřímně překvapen, když jsou obě značky schváleny. Podtext je, že hostit skutečně prvotřídní večeři není nevýznamný manažerský úkol a že Goto Dengo by neměl být obtěžován společenským žvaněním, zatímco musí plnit své povinnosti.

V této chvíli se konečné nastartuje Randyho paranoia: je možné, že Goto-sama zaplatil na večer celý restaurant, jen aby měl trochu soukromí? Byli ti dva přisluhovači jen poradci s neobvykle naditými kufříky, nebo byli od bezpečnosti a prohlíželi místnost kvůli sledovacímu zařízení? Znovu, viz podtext, to má zřejmě Randymu a Avimu naznačit, že si nemají lámat své hezké, mladé hlavičky s takovými věcmi. Goto Dengo sedí pod stropním světlem. Vlasy mu trčí kolmo k hlavě, zježený porost normálových vektorů, zářící halogenovým světlem. Na obličeji a na rukou má pozoruhodný počet jizev a Randy si náhle uvědomí, že musel být ve válce. Což by, vzhledem k jeho věku, mělo být jasné.

Goto Dengo se zeptá, jak se Randy a Avi dostali ke své současné práci a jak se mezi nimi vytvořilo partnerství. Otázka je to rozumná, jenže oni pak musejí vysvětlovat celou podstatu her na hrdiny. Kdyby Randy věděl, že k tomuhle dojde, byl by rovnou vyskočil z okna, místo aby si sedal ke stolu. Goto Dengo to však klidné snáší a okamžitě to dává do vztahu k nejnovějšímu prudkému vývoji v japonském herním průmyslu, jenž prodělal postupnou změnu - přesun od heren s automaty k hrám na hrdiny se skutečnými příběhy. Než skončí, Randy s Avim se necítí jako povrchní inťouši, nýbrž jako vizionářští géniové, kteří o deset let předběhli svou dobu. To více méně zavazuje Aviho (jenž zvládá konverzační část), aby se Goto Denga zeptal, jak se ke své práci dostal on. Oba Gotové se snaží otázku zahnat smíchem, protože jak by párek mladých amerických vizionářů - průkopníků Dračího doupěte - mohlo zajímat něco tak triviálního, jako jak Goto Dengo po válce sám znovu vybudoval Japonsko, ale když se Avi nenechá odbýt, patriarcha nakonec pokrčí rameny a řekne něco o tom, jak měl prsty v rozmachu důlního průmyslu, poněvadž měl odjakživa praxi v kopání děr v zemi. Jeho angličtina začne na minimu a během večera se neustále zlepšuje, jako by pomalu oprašoval velké kusy paměti, převáděl do nich elektřinu a znovu je zapojoval jako elektronkové zesilovače.

Dorazí večeře a všichni musejí chvíli jíst a děkovat Goto-samovi za jeho skvělé doporučení. Avi se nechá trochu unést a zeptá se starého pána. jestli by jim nemohl povědět pár historek o Douglasi MacArthurovi. Ten se zazubí, jako by z něj chtěl dostat nějaké tajemství, a řekne: "S Generálem jsem se setkal na Filipínách." Jen tak, jako hmatem z džiu-džitsu, přehodí téma hovoru na to, o čem chtějí všichni mluvit. Randymu vyletí tep a pocení o pětadvacet procent a všechny smyslv se mu zbystří, skoro jako by mu znovu luplo v uších. Navíc ztratí chuť k jídlu. Všichni ostatní se také narovnají a poposednou si. "Strávil jste v té zemi hodně času?" zeptá se Avi.

"Inu. ano. Hodně času. Sto let," odpoví Goto Dengo s poněkud mrazivým úsměvem. Odmlčí se, aby se všichni mohli patřičně znepokojit, a pokračuje: "Syn mi řekl, že tam chcete vykopat hrob."

"Jámu." troufne si Randy, když už se cítí dostatečně trapně.

"Promiňte. Moje angličtina je zrezivělá," prohlásí Goto Dengo nijak zvlášť přesvědčivě.

"Máme na mysli na naše poměry hodně velký výkop," podotkne Avi. "Na vaše by ale zas tak velký nebyl."

Goto Dengo se zasměje. "Všechno závisí na okolnostech. Povoleních. Problémech dopravy. Krypta je velký výkop, ale to bylo snadné, protože ji podporoval sultán."

"Musím zdůraznit, že práce, kterou máme na mysli, je stále ve velmi časné fázi plánování," poznamená Avi. "S lítostí musím říct, že vám nemůžu poskytnout lepší informace o logistice."

Goto Dengo málem vyvrátí oči. "Rozumím." Přezíravě mávne rukou. "Dnes večer o těchto věcech nebudeme mluvit."

To vyvolá skutečně trapnou odmlku, během níž se Randy a Avi v duchu ptají, a o čem teda sakra budem mluvil? "Dobře," řekne Avi a chabě vrátí míček Goto Dengovi.

Do hovoru se vloží Furudenendu. "Na Filipínách kope jámy spousta lidí." vysvětlí s vědoucím mrknutím.

"Aha!" vyhrkne Randy. "Potkal jsem pár lidí, o kterých tu mluvíte!" Vyvolá tím smích, jenž je i přes panující napětí upřímný.

"Takže chápete." pokračuje Furudenendu. "že budeme muset podnik se společnou majetkovou účastí velmi pečlivě promyslet." Dokonce i Randy si to lehce přeloží do: toho vašeho šíleného hledání pokladů se zúčastníme, leda až naprší a uschne.

"Prosím!" nedá se Ranily. "Goto Engineering je významná společnost. Špičková. Máte na práci lepší věci než riskovat ve společných podnicích. Něco takového bychom nikdy nenavrhovali. Za vaše služby budeme moct zaplatit předem."

"Aha!" Gotové se po sobě významně podívají. "Máte nového investora?" Víme, že jste na mizině.

Avi se zakření. "Máme nový zdroje." To Gotovy uvede do rozpaků. "Jestli můžu," dodá Avi, zvedne si kufřík z podlahy na klín, odklopí západky a oběma rukama sáhne dovnitř. Pak provede manévr, jenž by se v kulturistické tělocvičně nazýval zdvihání činky, a na světlo vytáhne zlatou cihlu.

Tváře Goto Denga a Goto Furudenenda se promění v kámen. Avi cihlu chvíli drží nad stolem, pak ji vrátí do kufříku.

Nakonec si Furudenendu o několik centimetrů odsune židli, natočí ji k otci, čímž se v podstatě odporučí. Goto Dengo velmi dlouhých patnáct, dvacet minut klidně, mlčky večeří a popíjí víno. Konečně se podívá přes stůl na Randyho. "Kde chcete kopat?" zeptá se.

"To místo je v horách na jih od Laguny de Bay -"

"Ano, to jste řekl už mému synovi. Ale je to velká oblast, bundok. Bylo tam vykopáno mnoho jam. K ničemu."

"My máme lepší informace."

"Nějaký starý Filipínec vám prodal své vzpomínky?"

"Něco lepšího," pochlubí se Randy. "Máme zeměpisnou šířku a délku."

"S jakou přesností?"

"Na desetiny sekundy."

To vyvolá další odmlku. Furudenendu se pokouší říct něco japonsky, ale otec ho drsně utne. Goto Dengo dojí večeři a vidličku a nůž položí křížem přes sebe na talíř. Pět vteřin nato je tu číšník, aby poklidil stůl. Goto Dengo mu řekne něco, po čem číšník odletí zpátky do kuchyně. Teď mají pro sebe celé jedno poschodí mrakodrapu. Goto Dengo cosi zamumlá svému synovi, jenž vytáhne plnicí pero a dvě navštívenky. Pero a jednu navštívenku podá otci, druhou navštívenku předá Randymu. "Zahrajeme si takovou malou hru," navrhne Goto Dengo. "Máte pero?"

"Ano," odpoví Randy.

"Napíšu zeměpisnou délku a šířku," vysvětluje Goto Dengo, "ale jenom sekundy. Žádné stupně ani minuty. Jenom sekundy. Rozumíte?"

"Ano."

"Ta informace je sama o sobě k ničemu. Souhlasíte?"

"Ano."

"Pak nic neriskujete, když napíšete totéž."

"To je pravda."

"Potom si navštívenky vyměníme. Souhlasíte?"

"Souhlasím."

"Dobře tedy." Goto Dengo se pustí do psaní. Randy vytáhne z kapsy pero a načmárá sekundy a desetiny sekundy: šířka 35,2, délka 59,0. Když skončí, Goto Dengo se na něj vyčkávavě zadívá. Randy mu podá navštívenku, čísly dolů, a Goto Dengo mu nabídne svou. Vymění si je s malou úklonou, která tu je povinná. Randy schová navštívenku Goto-samy do dlaní a natočí si ji ke světlu. Stojí na ní

35,2/59,0.

Deset minut všichni mlčí. Randy je natolik ohromený, že si dlouho neuvědomuje, že Goto Dengo je stejně omráčený jako on. Avi a Furudenendu jsou u stolu jediní, komu ještě funguje mozek, a celou dobu se po sobě nejistě dívají, protože nechápou, co se to tu vlastně děje.

Konečně Avi řekne něco, co Randy nezachytí. Avi do Randyho rázně dloubne a zopakuje to: "Jdu na záchod."

Randy se za ním dívá, napočítá do deseti a zabručí: "Omluvte mě." Vydá se za Avim na pánskou toaletu: leštěný černý kámen, silné bílé ručníky, Avi tam stojí s rukama zkříženýma na prsou. "On to ví," sdělí mu Randy.

"Tomu nevěřím."

Randy pokrčí rameny. "Co můžu říct? Ví to."

"Jestli to ví, tak to ví kdekdo. Někde došlo k narušení naší bezpečnosti."

"Kdekdo to neví," opraví ho Randy. "Kdyby to všichni věděli, už by na Filipínách vypuklo peklo a Enoch by nám poslal zprávu."

"Tak jak to teda může vědět?"

"Avi, on to tam musel sám zakopat."

Avi se zatváří pobouřeně. "Děláš si srandu?"

"Máš lepší teorii?"

"Myslel jsem, že všechny lidi, co to tam zakopali, zabili."

"On zřejmě dokáže přežít cokoliv, nemyslíš?"

O deset minut později jsou zpátky u stolu. Goto Dengo pustil číšníky zpátky do místnosti a oni přinesli jídelníčky s moučníky. Starý pán se kupodivu vrátil ke zdvořilému tlachání a Randymu postupně dochází, že se snaží přijít na to, jak Randy sakra ví to, co ví. Randy se mimoděk zmíní o tom, že jeho děda pobýval v roce 1945 v Manile jako kryptoanalytik. Goto Dengo si viditelně vydechne úlevou a trochu se rozveselí. Následuje naprosto bezvýznamné žvatlání, dokud nedorazí závěrečná káva, v kteréžto chvíli se patriarcha na důraz předkloní. "Než se napijete - podívejte se."

Randy s Avim nahlédnou do svých šálků. Na jejich kávě pluje podivně blyštivá pěna.

"To je zlato," vysvětluje Furudenendu. Oba Gotové se zasmějí. "V osmdesátých letech, když mělo Japonsko spoustu peněz, to byla móda: káva se zlatým prachem. Dnes už to z módy vyšlo. Je to příliš okázalé. Ale napijte se."

Randy s Avim poslechnou - poněkud nervózně. Zlatý prach jim pokryje jazyk a vzápětí je spláchnut do jícnu.

"Povězte mi, co si myslíte," požádá Goto Dengo.

"Je to pitomost," prohlásí Randy.

"Ano." Goto Dengo vážně kývne. "Je to hloupé. Tak mi povězte, proč chcete vykopat další?"

"Jsme obchodníci," ujme se slova Avi. "Vyděláváme peníze. Zlato jsou peníze."

"Zlato je mrtvá hodnota," opáčí Goto Dengo.

"To nechápu."

"Jestli chcete pochopit, podívejte se z okna!" poradí mu patriarcha a mávne holí v oblouku zahrnujícím polovinu Tokia. "Před padesáti lety to byly plameny. Teď tu jsou světla! Chápete? Vůdcové Japonska byli hloupí. Sebrali všechno zlato z Tokia a zakopali ho v jámách v zemi na Filipínách! Protože si mysleli, že Generál vtáhne do Tokia a ukradne ho. Jenomže Generálovi na zlatě nezáleželo. On věděl, že skutečné zlato je tady -" ukáže si na hlavu - "v inteligenci lidí, a tady -" natáhne ruce - "v jejich práci. Zbavit nás našeho zlata bylo to nejlepší, co se kdy Japonsku přihodilo. Díky tomu jsme zbohatli. Přijmout naše zlato bylo to nejhorší, co se kdy přihodilo Filipínám. Oni kvůli němu zchudli."

"Tak ho dostaňme z Filipín," navrhne Avi, "aby i Filipínci dostali šanci zbohatnout."

"Aha! Teď to dává smysl," prohlásí Goto Dengo. "Vy to zlato vyzvednete a hodíte do oceánu, správně?"

"Ne," odpoví Avi a nervózně se zasměje.

Goto Dengo zvedne obočí. "Aha, takže vy přitom chcete taky zbohatnout, ano?"

V této chvíli Avi udělá něco, co u něj Randy ještě nikdy neviděl, ani zdaleka ne: naštve se. Nepřevrátí stůl ani nezvedne hlas. Ale zrudne, vyboulí se mu žvýkací svaly, jak zatne zuby, a chvíli ztěžka dýchá nosem. Na oba Goty to zřejmě učiní dojem, takže všichni dlouho mlčí, aby Avimu poskytli možnost se uklidnit. Avi nějak nedokáže promluvit, a tak nakonec vyndá z kapsy peněženku a probírá se jí, dokud nenajde černobílou fotografii, již vytáhne zpod fólie a podá ji Goto Dengovi. Je to rodinná fotografie z poloviny dvacátého století, otec, matka, čtyři děti, všichni vypadajína střední Evropu. "Můj prastrýc," zasupí Avi, "a jeho rodina. Varšava 1937. V tý díře jsou jeho zuby. Zakopal jste tam strejdovy zuby!"

Goto Dengo se Avimu podívá do očí. Není rozzlobený ani se neomlouvá, je pouze smutný. To na Aviho zřejmě zapůsobí. Uvolní se, konečně vydechne a uhne pohledem.

"Vím, že jste asi neměl na vybranou," dodá Avi už klidněji. "Ale tohle jste udělal. Nepoznal jsem ho, ani nikoho z příbuzných, kteří zemřeli během šoa. Moc rád bych hodil každou unci toho zlata do oceánu, jenom abych jim mohl zařídit slušný pohřeb. A to udělám, pokud to bude vaše podmínka. Doopravdy jsem ale chtěl to zlato použít, abych zajistil, že se něco podobnýho už nikdy znovu nestane."

Goto Dengo nad tím chvíli dumá a s kamennou tváří pozoruje tokijská světla. Pak sundá hůl z kraje stolu, kam si ji pověsil, zasekne ji do podlahy a zvedne se. Obrátí se k Avimu, narovná se a ukloní se mu. Tak hlubokou úklonu Randy ještě neviděl. Konečně se narovná a opět se posadí.

Napětí je prolomeno. Všichni se uvolní, nemluvě o tom, jak jsou vyčerpaní.

"Generál Wing je už hodně blízko k tomu, aby Golgotu našel," podotkne Randy po zdvořilé odmlce. "Bude to buď on, nebo my."

"V tom případě my," opáčí Goto Dengo.

ODPOČÍVEJ V POKOJI

Hřbitovem se nese salva, ozvěna výstřelů se odráží od náhrobního kamene k náhrobnímu kameni jako kuličky z pinballu. Goto Dengo se skloní a zaboří ruku do hromádky hlíny. Je to dobrý pocit. Nabere hrst hlíny a nechá ji padat mezi prsty a na kalhoty své zbrusu nové uniformy Armády Spojených států amerických. Hrudky mu padají za manžety. Přikročí k okraji hrobu a nasype hlínu na lacinou rakev, v níž spočívá Bobby Shaftoe. Pokřižuje se, zadívá se na víko rakve posypané hlínou a pak s námahou zvedne hlavu a upře oči na světem zalitý svět živých. Kromě několika stébel trávy a komárů jako první živou věc spatří nohy v sandálech ze starých pneumatik od džípu, podpírajících bělocha zahaleného do beztvarého hnědého oděvu z drsné látky s velkou kapuci nahoře. Pod kapuci je nadpřirozeně zvláštně vypadající (v tom, že má rezavé vousy a bílé vlasy) hlava Enocha Roota - osoby, na niž Goto Dengo neustále naráží při svých cestách po Manile za plněním povinností. Goto Denga Rootův divoký pohled přímo ochromí.

Společně se vydají přes rychle se rozrůstající hřbitov.

"Chtěl byste mi něco říct?" zeptá se Enoch.

Goto Dengo pootočí hlavu a podívá se mu do očí. "Slyšel jsem, že zpovědnice je vhodné místo k zachování dokonalého tajemství."

"To je," ujistí jej Enoch.

"Tak jak jste to věděl?"

"Co jsem měl vědět?"

"Myslím, že vaši církevní bratři vám řekli něco, co byste neměl vědět."

"Zapomeňte na to. Zpovědní tajemství nebylo porušeno. Nemluvil jsem s knězem, který přijal vaši první zpověď, a i kdyby ano, stejně by mi nic neprozradil."

"Tak jak to teda víte?" táže se Goto Dengo.

"Mám několik zdrojů informací. Například vím, že jste kopáč. Muž, který plánuje velké jámy v zemi. To mi řekl náš společný přítel otec Ferdinand."

"Ano."

"Japonci se náramně snažili dostat vás sem. To by neudělali, pokud by nechtěli, abyste vykopal nějakou hodně důležitou díru."

"K tomu mohli mít mnoho důvodů."

"Ano," přitaká Enoch Root, "ale jenom pár z nich dává smysl."

Chvíli jdou mlčky. Root s každým krokem kopne do lemu svého hábitu. "Vím i další věci," ujme se opět slova. "Na jih odsud přinesl jeden muž knězi diamanty. Ten muž tvrdil, že na cestě přepadl poutníka a sebral mu hromádku diamantů. Oběť na svá zranění zemřela. Vrah dal diamanty církvi na znamení pokání."

"Ta oběť byl Filipínec, nebo Číňan?" zeptá se Goto Dengo.

Enoch Root na něj upře chladný pohled. "O tomhle ví i nějaký Číňan?"

Opět kus ujdou. Root bude rád přecházet z jednoho konce Luzonu na druhý, pokud tak Goto Denga přiměje k řeči.

"Mám i informace z Evropy," poznamená Root. "Vím, že Němci schovali nějaký poklad. Každý tady ví, že generál Jamašita právě v horách na severu zakopává další válečné zlato."

"Co ode mě chcete?" otáže se Goto Dengo. Bez jakéhokoliv úvodu mu z očí vyhrknou slzy a stékají mu po lících. "Do církve jsem vstoupil kvůli slovům."

"Slovům?"

"Toto je Ježíš Kristus, jenž snímá všechny hříchy světa," ocituje Goto Dengo. "Enochu Roote, nikdo nezná hříchy světa líp než já. Já v těch hříších plaval, topil se v nich, hořel jsem v nich, kopal jsem v nich. Byl jsem jako člověk proplouvající dlouhou jeskyní plnou černé vody. Zvedl jsem hlavu a uviděl nad sebou světlo. Začal jsem plavat k němu. Chtěl jsem jenom najít hladinu, znovu se nadechnout. I když jsem byl ještě pořád ponořený v hříších světa, aspoň jsem mohl dýchat. Tak je to se mnou teď."

Root kývne a vyčkává.

"Musel jsem se vyzpovídat. Věci, které jsem viděl - věci, které jsem dělal - byly strašné. Musel jsem se očistit. To jsem udělal u své první zpovědi." Zhluboka, roztřeseně se nadechne. "Byla to velice dlouhá zpověď. Ale je to hotové. Ježíš ze mě sňal všechny moje hříchy, aspoň tak to ten kněz říkal."

"To je dobře. Jsem rád, že vám pomohl."

"A vy chcete, abych o těch věcech znovu mluvil?"

"Nejsem sám," prohlásí Enoch Root, znenadání se zastaví, otočí se a kývne. Na kopečku za několika tisíci bílými náhrobními kameny stojí dva muži v civilu. Vypadají na bělochy, víc toho ale ("joto Dengo na takovou dálku nepozná.

"Kdo je to?"

"Muži, kteří prošli peklem, stejně jako vy. Muži, kteří vědí o zlatě."

"Co chtějí?"

"Chtějí zlato vykopat."

Kolem Goto Denga se jako mokrá pokrývka ovine nevolnost. "To by se museli prokopat tisícovkou čerstvých mrtvol. Je to hrob."

"Celý svět je hrobem," odtuší Enoch Root. "I lroby se dají přesunout, mrtvoly znovu pohřbít. Slušně."

"A pak? Až dostanou zlato?"

"Svět krvácí. Potřebuje léky a obvazy. To stojí peníze."

"Před touto válkou ale bylo všechno to zlato venku na slunečním světle. Na světě. A podívejte se, co se stalo." Goto Dengo se otřese. "Bohatství uložené v tom zlatě je mrtvé. Hnije a zapáchá. Skutečné bohatství vytvářejí každý den muži tím, že vstanou z postele a jdou do práce. Děti ve školách tím, že se učí a vylepšují své myšlení. Řekněte těm mužům, že jestli chtějí bohatství, měli by se mnou odjet po válce do Japonska. Založíme podnik a budeme stavět domy."

"Mluvíte jako pravý Japonec," zabručí Enoch trpce. "Vy se nikdy nezměníte."

"Pomozte mi, prosím, pochopit, co říkáte."

"A co muž, který nemůže vstát z postele a pracovat, protože nemá nohy? Co vdova, která nemá manžela, aby pracoval, ani děti, které by ji podporovaly? Co děti, které si nemůžou vylepšit myšlení, protože nemají knížky ani školy?"

"Můžete je zasypat zlatem," odvětí Goto Dengo. "Už brzy bude všechno pryč."

"Ano. Ale něco z něj půjde na knížky a obvazy."

Na to nemá Goto Dengo žádnou odpověď. Nejde o to, že by byl Root o tolik chytřejší, Goto Dengo je prosté smutný a unavený. "Co chcete? Myslíte, že bych měl dát zlato církvi?"

Enoch Root se zatváří poněkud ohromeně, jako by ho něco takového do této chvíle nenapadlo. "Asi byste s ním mohl udělat něco horšího. Církev má dva tisíce let zkušeností, jak používat své zdroje pro pomoc chudým. Nebyla vždycky dokonalá, ale postavila svůj díl nemocnic a škol."

Goto Dengo zakroutí hlavou. "Já jsem v církvi jenom pár týdnů a už o ní mám mnoho pochybností. Pro mě to byla dobrá věc. Ale dát jí příliš mnoho zlata - nejsem si jistý, jestli je to opravdu moudrý nápad."

"Nedívejte se na mě, jako kdybyste čekal, že budu obhajovat nedokonalosti církve," prohlásí Enoch Root. "Vykopli mě z kněžského stavu."

"Tak co mám udělat?"

"Třeba byste ho mohl církvi dát za určitých podmínek."

"Cože?"

"Můžete určit, že smí být použito pouze na výchovu dětí, pokud se tak rozhodnete."

"Vzdělaní lidé vytvořili tento hřbitov," poukáže Goto Dengo.

"Tak zvolte jiné podmínky."

"Moje podmínka je, že jestli se to zlato někdy vynoří nad zem, mělo by být použito tak, abychom už nikdy nevedli podobné války."

"A jak bychom to měli udělat, Goto Dengo?"

Goto Dengo si povzdychne. "Kladete na moje ramena příliš velké břímě!"

"Ne. Já ho tam nevložil. To břímě tam bylo vždycky." Enoch Root se nemilosrdně dívá do Dengovy zmučené tváře. "Ježíš sňal hříchy světa, jenže svět zůstává: hmotná realita, ve které musíme všichni žít, dokud nás nesebere smrt. Vyzpovídal jste se, dostalo se vám rozhřešení, takže větší část toho břemene z vás sňala boží milost. Zlato je ale pořád tam, v jámě v zemi. Myslel jste si, že když jste spolkl chleba a víno, změnilo se to zlato v hlínu? To se transsubstanciací nemyslí." Enoch Root se obrátí a odejde, zanechávaje Goto Denga o samotě na světlých cestách města mrtvých.

NÁVRAT

"Já se vrátím," napsal Randy v první e-mailové zprávě Amy po příletu do Tokia. Návrat na Filipíny není vůbec dobrý nápad a starého, změkčilého Randyho by něco takového nejspíš ani nenapadlo. Teď je ale tady, na pláži Kinakutského sultanátu pod osobní citadelou Toma Howarda, namočený v krému na opalování s vysokým ochranným faktorem a nacpaný kinedrylem až po uši a připravuje se na návrat. Usoudil, že s bradkou bv byl snadno k poznání, takže se oholil. Dále usoudil, že tam, kam má namířeno (džungle, lapák a dno oceánu jsou tři nejpravděpodobnější možnosti), nepotřebuje vlasy, a proto si přejel hlavu holicím strojkem a zkrátil si celý porost asi na osminu palce. Následně bylo nutné najít si klobouk, aby si nepopálil temeno, a jediný klobouk v domě Toma Howarda, jenž Randymu padne, je pouštní vzor, který tu musel zanechat nějaký velkohlavý Australák očividně proto, že jeho vůně začala přitahovat noční hlodavce se sklonem k bezduchému ohryzávání.

Na pláž je vytažený katamaran a parta badjaoských dětí, jež by počtem vystačily na několik rodin, se motá kolem,

přesně jako děti na odpočívadle u dálnice, které vědí, že se za deset minut budou muset vrátit do winnebaga. Hlavní trup člunu je vyřezaný z kmene tropického stromu, má dobře padesát stop na délku a v nejširším místě je dost úzký, že kdyby se tam Randy posadil, dosáhl by oběma rukama na okrajníky. Téměř celý trup stíní stříška z palmového listí, stářím zešedlého a postříkaného solí, kterou na jednom místě jakási stařena vyspravuje čerstvými zelenými listy a plastikovou šňůrou. Úzká bambusová vahadla po obou stranách jsou s trupem spojena bambusovými tyčemi. Z přídě vyčnívá něco jako můstek omalovaný jasně rudými, zelenými a žlutými kudrlinkami připomínajícími řetězové víry tvořené v brázdě za lodí a odrážející barvy tropického západu slunce.

Když už mluvíme o západu slunce, to zapadá ve chvíli, kdy se připravuje vyložení posledního nákladu zlata z trupu katamaranu. Země se k moři svažuje tak prudce, že na pláž nevede žádná silnice, což je asi dobře, protože si chtějí zachovat co největší soukromí. Ale když si tu Tom Howard stavěl dům, nechával si sem dovážet spoustu těžkých věcí, a proto si vybudoval krátkou úzkokolejku. To zní působivěji, než to vypadá: dvě ocelové kolejnice, již rezavějící, upevněné ke zpola zahrabaným betonovým pražcům, táhnoucí se padesát yardů přímo vzhůru do pčtačtyřicetistupňového svahu na malou plošinku, kam se dá přijet po soukromé silnici. Má dieselem poháněný naviják, s jehož pomocí vytahuje náklady po kolejích nahoru. Pro dnešní večerní práci úzkokolejka bohatě postačuje. Je nutné přesunout několik set kilogramů zlata - poslední zlato z potopené ponorky - nahoru na pláž a pak do trezoru v domě. Zítra ho s ostatními v klidu převeze do Kinakuty a promění v sérii bitů představujících velmi velká čísla s pozoruhodnými kryptologickými vlastnostmi.

Badjaos stejně šíleně odmítají být exotičtí jako všichni ostatní lidé, které Randy na svých cestách potkal: chlapík, který tomu šéfuje, trvá na tom, že se jmenuje Leon, a děcka na pláži neustále napodobují stereotypní pózy odkoukané z filmů o bojovém umění a řvou "he-jáá!", o čemž Randy ví, že to pochází z Power Rangers, protože Aviho děti dělaly přesně totéž, dokud otec v domě veškeré napodobování Power Rangers nezakázal. Když Leon z můstku katamaranu shodí první bedýnku plnou zlatých cihel a ta se zaboří do písku, zastaví se nad ní Avi a pokusí se o nějakou vznešenou modlitbu za mrtvé v hebrejštině. Vypraví ze sebe asi půl tuctu fonémů, než se ho dvě z dětí, jež si ho označily za stacionární předmět, rozhodnou použít jako taktický úkryt, zaujmou pozice po stranách a začnou na sebe zase šíleně řvát. Avi si o sobě nemyslí tolik, aby situaci nepovažoval za humornou, a zároveň není natolik sentimentální, aby je očividně nechtěl na místě uškrtit.

John Wayne patroluje podél příboje s cigaretou a brokovnicí. Douglas MacArthur Shaftoe považuje pravděpodobnost útoku žabích mužů za poměrně nízkou, protože zlato v katamaranu má hodnotu jen nějakých mizerných dvou a půl milionu dolarů, což nestojí za nesmírně složitý a nákladný útok z moře. John Wayne tam musí být pro případ, kdyby někdo získal mylný dojem, že se jim podařilo nacpat do lodi desetkrát nebo dvacetkrát víc zlata. To z hydrodynamického hlediska není příliš pravděpodobné, ale Doug prohlásil, že přeceňovat inteligenci nepřítele je, pokud něco, ještě nebezpečnější než ji podceňovat. S Tomem Howardem a Jackiem Woo jsou na kopci a hlídají silnici s poloautomatickými puškami. Tom se vyloženě naparuje. V této malé scénce se mu vyplnily všechny jeho představy.

Do písku dopadne velká umělohmotná bedna, praskne a ven se vysype drcený koral. Randy k bedně přistoupí a v korálové skořápce zahlédne zlaté lístky s proraženými dírkami. Jeho zajímají dírky víc než všechno zlato.

Každý ale reaguje jinak. Doug Shaftoe je v přítomnosti velkého množství zlata neustále nápadně klidný a jaksi zamyšlený, jako kdyby odjakživa věděl, že tam je, ale když se ho dotýká, je nucen zamyslet se nad tím, odkud pochází a co všechno bylo podniknuto, aby se sem dostalo. Goto Dengo při pohledu na jedinou cihlu málem vyzvrátil své hovězí na kóbský způsob. Pro Eberharda Föhra, který si líně plave naznak v zátoce, je fyzickým vtělením ceny, což pro něj a pro zbytek Epiphytc je převážně matematická abstrakce - praktická aplikace jedné konkrétní vedlejší větve teorie celých čísel. Má pro něj stejnou čistě intelektuální přitažlivost jako měsíční kámen či zub z dinosaura. Tom Howard v něm vidí ztělesnění nějakých politických zásad, které jsou téměř stejně čisté a stejně odtržené od lidské reality jako teorie celých čísel. K čemuž je přimícháno jisté osobní ospravedlnění. Pro Leona, mořského cikána, je to jenom náklad, který je třeba přesunout z bodu A do bodu B, za což bude odměněn něčím mnohem užitečnějším. Pro Aviho je to neoddělitelná směs posvátného a ďábelského. Pro Randyho - a kdyby to někdo zjistil, hrozně by se styděl a dobrovolně by přiznal, jak je to sentimentální - je to momentálně téměř tělesné pouto s jeho milovanou, poněvadž ona ty cihly teprve před několika dny vytáhla z vraku ponorky. A to je jediný význam, jaký pro něj zlato ještě má. Vlastně těch několik dní od chvíle, kdy se rozhodl, že si najme Leona, aby ho propašoval přes Suluské moře na jižní Luzon, si musel pořád dokola připomínat, že formální důvod k jeho cestě je otevřít Golgotu.

Když je zlato vyloženo, naloží Leon zásoby a Tom Howard vytáhne láhev sladové whisky, čímž konečně zodpoví Randyho otázku, kdo chodí nakupovat do všech těch duty-free krámů na letištích. Všichni se sejdou na pláži k přípitku. Randy je mezi nimi trochu nervózní, protože si není jistý, na co si připije, pokud volba padne na něj. Na odkrytí Golgoty? Na to pít nemůže. Souznění duší mezi Avim a Goto Dengem bylo jako jiskra přeskočivší vzduchem - náhlé, oslepující a poněkud děsivé - a ostatní z toho pochopili, že všechno to zlato jsou krvavé peníze, že Golgota je hrob, jejž se chystají znesvětit. Což není zrovna vhodné téma přípitku. Co tedy připít si na abstraktní, ušlechtilé zásady?

Tady má Randy další problém, něco, co mu pomalu dochází, zatímco stojí na pláži pod betonovým domem Toma Howarda: dokonalá svoboda, kterou Tom našel na Kinakutě, je utržená květina v křišťálové váze. Je krásná, ale je mrtvá, a mrtvá je proto, poněvadž byla oddělena od své zárodečné půdy. Jaké že půdy? K prvnímu přibližnému určení byste mohli říct jen "Amerika", ale celá věc je poněkud složitější. Amerika je pouze nejobtížněji ignorovatelným příkladem kulturního a filozofického systému, jaký lze vidět na několika málo jiných místech. Ne mnoha. Rozhodně ne na Kinakutě. Nejbližší základna vlastně není tak daleko: Filipíny, přes všechny své nedostatky v oboru lidských práv, prosákly celou tou západní svobodou natolik, že jsou kvůli ní ve srovnání s ostatními asijskými zeměmi, kde na lidských právech nikomu nezáleží, značně ekonomicky zaostalé.

Konec je sporný. Douglas MacArthur Shaftoe navrhne připít si na klidnou plavbu. Přede dvěma lety by to Randymu

připadalo banální a prostoduché. Nyní to chápe jako Dougovo nevyřčené přitakání morální prohnilosti světa a zároveň obratný preventivní útok proti jakémukoliv nafouknutějšímu řečnění. Randy skotskou polkne a řekne: "Jdeme na to," což je také docela banální, jenže tohle shromáždění v kruhu na pláži ho skutečně vyvádí z míry. Souhlasil přece, že využije jisté obchodní příležitosti, ne že se připojí ke kabale.

Následují čtyři dny na katamaranu. Ten se dnem i nocí sune stálou rychlostí deset kilometrů za hodinu a drží se mělkých pobřežních vod podél okraje Suluského moře. Mají štěstí na počasí. Dvakrát se zastaví na Palawanu a jednou na Mindoru, aby natankovali a směnili nějaké blíže neurčené zboží. Náklad jde do podpalubí a lidé chodí po palubě nad ním. Palubu tvoří jen několik volných prken položených napříč přes okrajníky. Randy se cítí osamělý, mnohem osamělejší než jako pako na střední škole, ale nevadí mu to. Hodně spí, potí se, pije vodu, přečte pár knížek a hraje si s novou GPS. Jejím nejvýznačnějším rysem je hřibovitá anténa, která dokáže zachytit i slabé signály, což by v husté džungli mělo být užitečné. Randy zadal do paměti zeměpisnou délku a šířku Golgoty, takže ťuknutím na několik tlačítek okamžitě zjistí, jak je daleko a jakým směrem. Z pláže Toma Howarda je to téměř přesně tisíc kilometrů. Když katamaran konečně najede na pláž na jižním Luzonu a Randy se po macarthurovsku přebrodí na pevnou zem, je to pouhých čtyřicet kiláků. Jenomže se před ním zvedá sopka, černá a zahalená mlhou, a on ze zkušenosti ví, že čtyřicet kilometrů v bundoku bude mnohem obtížnějších než těch prvních devět set šedesát.

Nad kokosové palmy se zvedá zvonice starého španělského kostela, postavená z kvádrů sopečného tufu, jež září v oslnivém třpytu dalšího zatraceného tropického západu slunce. Randy si vezme několik náhradních lahví s vodou, rozloučí se s Leonem a jeho rodinou a vydá se ke kostelu. Cestou z GPS vymaže polohu Golgoty čistě pro případ, že by mu ji zkonfiskovali nebo sebrali.

Příští myšlenka prozrazuje něco o stavu jeho mysli: že ořechy jsou genitálie stromů, vám nebude nikdy jasnější, než když se podíváte na hrozen nadouvajících se mladých kokosů uhnízděných v tmavých, chlupatých tříslech palmy. Překvapivé je, že španělští misionáři nenechali celý druh vykácet. Než však dorazí ke kostelu, posbírá doprovod malých, polonahých filipínských dětí, které zřejmě nejsou zvyklé, aby se v okolí jen tak z ničeho nic zjevil nějaký běloch. Randy z toho nemá radost, ale uklidní se, protože nikdo nevolá policii.

Před kostelem parkuje japonské sportovní vozítko obdivuhodného provedení se znepokojivě vysoko umístěným těžištěm a je obklopené užaslými vesničany. Randyho napadne, jestli by se to nedalo udělat ještě nápadněji. O přední blatník se opírá asi padesátiletý řidič, pokuřuje cigaretu a klábosí s několika místními hodnostáři: s knězem, a proboha, s policajtem se zkurvenou flintou. Skoro všichni kouří marlborky, jež byly zřejmě rozdány na znamení dobré vůle. Randy se musí vrátit k filipínskému způsobu uvažování: proniknout do země neznamená podniknout operaci ve stylu pláště a dýky, vyplížit se uprostřed noci na osamělou pláž v matně černém neoprenu, nýbrž jen tak si to nakráčet na ostrov a spřátelit se s lidmi, kteří vás uvidí. Protože oni nejsou žádní pitomci, všimnou si vás tak jako tak.

Randy vykouří cigaretu. Začal s tím teprve před pár měsíci, kdy konečně pochopil, že je to společenská záležitost, že lidé berou jako urážku, když nabízenou cigaretu odmítnete, a že pár šluků ho stejně nezabije. Nikdo z lidí kromě řidiče a kněze nemluví anglicky, takže cigareta je jediný způsob, jak se s nimi dorozumět. V každém případě, vzhledem ke všem ostatním změnám, jimiž prošel, proč by sakra nemohl začít kouřit, když už je v tom? Příští týden si třeba bude pichat heroin. Na něco tak nechutného a nebezpečného jsou cigarety úžasně příjemné.

Řidič se jmenuje Matthew a ukáže se, že vlastně není řidič jako spíš charismatický kšeftař/vyjednavač, hasič průšvihů, lidský buldozer. Randy jenom stojí vedle, zatímco je Matthew roztomile a vesele vymaní z improvizované vesnické schůze, což by byl úkol téměř nemožný, nebýt toho, že mu pomohl kněz. Policajt čeká, až mu kněz naznačí, co by měl dělat, a kněz mu vykládá něco hrozně složitého se spoustou posunků, načež se Randy ocitne na sedadle spolujezdce ve sporťáku a Matthew se nasouká za volant. Když vyjíždějí z vesnice po silnici pro jedno vozidlo, s dětmi běžícími vedle s rukou položenou na kapotě jako agenti tajné služby v koloně vozů, je už pozdní večer. Děti se jich drží pěkných pár kilometrů, než se silnice zlepší natolik, aby mohl Matthew přeřadit aspoň na dvojku.

V této části světa není moc chytré jezdit potmě, ale Matthewovi se zřejmě nechtělo strávit ve vesnici noc. Randy má celkem dobrou představu o tom, co se bude dít dál: mnoho hodin jízdy po klikatých silnicích zpola zablokovaných hromadami čerstvě očesaných zelených kokosů, přerušovaných kládami položenými přes cestu místo zpomalovačů, aby chránily děti a psy před přejetím. Randy si sklopí sedadlo.

Do auta proudí jasné světlo a jeho napadne: zátaras, poldové, baterky. Světlo zastíní nějaká postava. Ozve se zaklepání na okénko. Randy se otočí a vidí, že sedadlo řidiče je prázdné a klíček není v zapalování. Auto je studené a dřímá. Randy se posadí a přejede si rukama přes obličej, částečně proto, že to potřebuje, a částečně proto, že je nejspíš chytré nechat ruce nahoře. Další zaklepání na čelní sklo, tentokrát netrpělivější. Okénka jsou zamlžená, jsou vidět jen nejasné tvary. Světlo je narudlé. Randy má zcela nevhodnou erekci. Nahmátne ovládání okének, ale ta jsou na elektriku a ovládání nefunguje, když je vypnutý motor. Hmatá po dveřích a chvíli mu trvá, než přijde na to, jak je odemknout. Vzápětí se dvířka rozletí a někdo si přisedne.

Skončí Randymu na klíně, bokem přes něj s hlavou na jeho prsou. "Zavři dveře," přikáže Amy a Randy poslechne. Amy se chvíli kroutí, aby seděla čelem k němu, a pánví nemilosrdně drtí velkou oblast mezi jeho pupkem a stehny, která se pro něj v posledních měsících stala jedním velkým pohlavním orgánem. Sevře mu krk mezi svá předloktí a uchopí opěrku za jeho hlavou. Randy nemá šanci. Asi by mělo dojít na líbání, a Amy se k němu nakloní, ale pak si to rozmyslí, protože je zřejmě na řadě přísný pohled. Koukají se na sebe dobrou minutu. Není to zasněný pohled, rozhodně nic naivního, spíš něco jako do čeho jsme se to kurva doslali? Jako by pro oba bylo nesmírně důležité zhodnotit, jak vážná je situace. Z emocionálního hlediska, jistě, ale také z právního, a z nedostatku lepšího výrazu i vojenského. Jakmile se ale Amy ujistí, že její chlapec to skutečně chápe na všech třech frontách, dovolí si nevěřícný úšklebek, jenž se změní ve skutečný úsměv, načež se uchichtne, což by u méně vyzbrojené ženy bylo možné považovat za hihňání, a pak, jen aby si zavřela pusu, přitáhne se za ocelové tyčky hlavové opěrky, otře se Randymu o tvář a po deseti vteřinách pátravého

očichávání a lísání ho políbí. Je to cudný polibek, jemuž dlouho trvá, než se otevře, což přesně odpovídá Amyinu opatrnému, zatrpklému přístupu ke všemu, i hypotéze, na niž jednou během cesty do Whitmanu udělala narážku, že je ve skutečnosti ještě panna.

Randyho život je v té chvíli dokonalý. Mezitím pochopil, že světlo pronikající do auta jsou paprsky vycházejícího slunce. Snaží potlačit myšlenku, že dneska je dobrý den na smrt, protože mu je jasné, že ačkoliv by teď mohl vydělat hromadu peněz, stát se slavným nebo něco podobného, tohle už nic nepřekoná. Amy to ví také a polibek hodně protahuje, než se od něj konečně odpoutá, aby se mohla nadechnout, a skloní hlavu, až se čelem opírá o Randyho prsní kost, a její temeno zapadá do křivky jeho hrdla jako pobřeží Jižní Ameriky do Afriky. Randy její tíhu v tříslech skoro neunese. Zapře se o podlážku auta a zavrtí se.

Amy se znenadání rozhodně pohne, popadne lem levé nohavice jeho pytlovitých šortek a vyškubne mu je skoro k pupku i s boxerkami. Randyho žezlo vyskočí z kalhot a zamíří na ni, zvedá se nahoru a s každým stahem srdce se zhoupne. V ranním světle zdravě (říká si skromně) září. Amy má jakousi lehkou zavinovací sukni, kterou náhle přehodí přes jeho pýchu, až to chvíli vypadá, že ji používá jako stanovou tyč. Ale už je v pohybu, natáhne ruku, aby si mohla stáhnout kalhotky, a vzápětí, čemuž Randy málem nedokáže uvěřit, se na něj tvrdě posadí, čímž vyvolá téměř elektrický šok. Pak se přestane hýbat - zbytek nechává na něm.

Randymu hlasitě zapraskají klouby v prstech u nohou. Nazdvihne sebe a Amy do vzduchu a zakusí vícesmyslovou halucinaci, velmi podobnou slavné scéně "skoku do hyperprostoru" z Hvězdných válek. Nebo snad náhodou vybuchl airbag? Poté napumpuje něco jako imperiální pintu semene - vypadá to jako nekonečná řada ejakulací, vzájemně propojených jen vírou, že přijde další - a nakonec, jako všechny plány založené na víře a naději, přijde kolaps, načež Randy sedí naprosto nehybně, dokud si jeho tělo neuvědomí, že se už nějakou dobu nenadechlo. Naplní si plíce, což je skoro stejně dobré jako orgasmus, a otevře oči - Amy na něj užasle civí, ale v jejím pohledu (díky bohu!) není zděšení ani odpor. Randy se zapře do sedadla, které mu stiskne zadek v ne zcela nepříjemném gestu lehkého sexuálního harašení. Mezi sedadlem, Amyinými stehny a dalšími průniky stejně nemůže odejít a trochu se bojí toho, co Amy řekne - na tohle má dlouhý seznam možných reakcí, z nichž většina by šla na Randyho účet. Ona ohne koleno, nazvedne se, popadne spodek jeho havajské košile a trochu se očistí. Pak otevře dveře, poplácá ho po drsné tváři, řekne: "Ohol se," a opustí scénu vlevo. Randy konečně vidí, že airbag se nenafoukl. Má však stejný pocit velké, nenadálé životní změny, jako kdyby přežil havárii.

Vypadá hrozně. Naštěstí má na zadním sedadle svůj batoh s čistou košilí.

Po pár minutách konečně vyleze ze zamlženého auta a rozhlédne se po okolí. Je na obdělaném plácku na nakloněné plošině, na níž roste několik velmi vysokých kokosových palem. Na svahu zjevně směřujícím k jihu je porost, v němž Randy rozpoznává trojúrovňové hospodářství: těsně nad zemí rostou ananasovníky, v úrovni hlavy jsou kakaovníky a kávovníky a nad nimi se zvedají kokosové palmy a banánovníky. Žlutozelené listy banánovníků vypadají zvlášť příjemně a jsou dost velké, že by se na ně mohl člověk natáhnout a opalovat se. Nahoře směrem na sever se džungle snaží strhnout horu.

Půda byla očividně obdělaná teprve nedávno a je tu vidět ruka zeměměřičů, vzdělaných lidí s dotacemi od někoho, kdo si může dovolit zbrusu nové pláty vlnitého plechu, odvodňovací trubky a pořádné elektrické vedení. Má to něco společného s obyčejným filipínským městečkem vybudovaným kolem kostela. V tomto případě je kostel malý - Enoch by ho nazval kaplí - ale že ho navrhli finští studenti architektury, by Randy poznal, i kdyby mu to Root neprozradil. Má v sobě něco z napětí Buckyho Fullera - z konců trubkovitých nosníků vychází plno obnažených, napjatých kabelů a celá konstrukce podpírá střechu, kterou netvoří jeden povrch, nýbrž soustava zaoblených kousků. Randymu to připadá sakra dobře navržené, protože teď poměřuje budovy podle jediného měřítka - jak dobře dokážou odolávat zemětřesení. Root mu vysvětlil, že kostel zbudovali bratři misionáři a místní dobrovolníci z materiálu poskytnutého jednou japonskou nadací, která se dosud snaží odškodnit místní lid za válku.

Z kostela vychází hudba. Randy se podívá na hodinky a zjistí, že je neděle dopoledne. Účasti na mši se vyhne pod záminkou, že už začala a on nechce rušit, a pomalu zamíří k nedalekému přístřešku - střecha z vlnitého plechu stíní betonovou podlahu s umělohmotnými stolky - kde se připravuje snídaně. Vyvolá zmatek v hejnu slepic, které se mu dostaly do cesty, a žádná zjevně neví, jak mu uhnout. Bojí se ho, ale nejsou dost inteligentní, aby svůj strach převedly do promyšleného činu. O několik mil dál letí nad mořem helikoptéra a pomalu klesá, jak míří na přistávací plochu někde uprostřed džungle. Je to velký, zbytečně hlasitý nákladní vrtulník neznámého tvaru a Randy usoudí, že byl postaven v Rusku pro čínské zákazníky a že je součástí Wingovy operace.

U jednoho stolu posedává Jackie Woo, popíjí čaj a čte si v jasně barevném časopise. Amy je v kuchyni vedle, zabraná do holčičích řečí vedených v tagalštině se dvěma postaršími dámami chystajícími jídlo. Vypadá to tu celkem bezpečně, a tak se Randy zastaví, naťuká čísla, jež znají jen on a Goto Dengo, a podívá se na GPS. Podle přístroje jsou pouhých 4 500 metrů od hlavní štoly Golgoty. Randy se podívá na směr a usoudí, že je to do kopce. Ačkoliv terén halí džungle, cesta zřejmě nahoru vede údolím, kudy protéká řeka.

Čtyři tisíce pět set metrů vypadá neuvěřitelně blízko a on se ještě snaží sám sebe přesvědčit, že mu slouží paměť, když se náhle ozvou drsné hlasy věřících vycházejících z kaple. Objeví se Enoch Root v (nevyhnutelně) čarodějnickém rouchu, aspoň tak to Randymu připadá. Cestou si ale roucho stáhne a ukáže se rozumné khaki oblečení. Root kus oděvu podá mladému filipínskému ministrantovi, jenž s ním odběhne zpátky do kaple. Zpěv utichá a z kaple se vynoří Douglas MacArthur Shaftoe s Johnem Waynem a několika zřejmě místními lidmi v závěsu. Všichni míří k jídelně. Randy má zbystřené smysly a jasnější mysl, což souvisí s novým prostředím a nervovými následky toho strašně velkého a dlouhého orgasmu, pročež se nemůže dočkat, až se vydají na cestu. Nemůže však namítat nic proti dobré snídani, a tak si se všemi potřese rukama a posadí se. Vedou nezávazný hovor o plavbě na katamaranu. "Tví přátelé sem měli dorazit stejně," řekne Doug Shaftoe a vysvětlí, že Avi a oba Gotové tu měli být už včera, ale na několik hodin je zadrželi na

letišti a nakonec se museli vrátit do Tokia, než se urovnají nějaké záhadné imigrační potíže. "Proč neletěli do Tchaj-peje nebo Hongkongu?" podiví se Randy, protože obě města jsou k Manile mnohem blíž. Doug na něj upře prázdný pohled a poznamená, že obě města jsou čínská, a připomene mu, že jejich předpokládaným nepřítelem je nyní generál Wing, kterýma na takových místech dost velký vliv.

Je připraveno několik batohů. Ve většině jsou nacpané láhve s vodou. Když už měli všichni čas strávit snídani, Douglas MacArthur Shaftoe, Jackie Woo, John Wayne, Enoch Root, America Shaftoová a Randall Lawrence Waterhouse si hodí batohy na záda, vydají se do kopce, projdou přes obdělaný pozemek do přechodného pásma stromů s velkými listy a obřích bambusů, jejichž stvoly deset centimetrů v průměru se zdvihají do výšky nejméně deseti metrů a jsou zelenohnědě pruhované, jak se z nich odlupují silné listy. Klenba stromů je ve stále větší výšce, což ještě podtrhuje skutečnost, že jdou do kopce, a ozývá se tu fantastické hvízdání připomínající přetížený fázer. Když vstoupí do šera mezi stromy, k hvízdání se připojí ještě povykování cvrčků. Podle zvuků tu musejí být miliony cvrčků a miliony hvízdálků, ale občas všechny zvuky náhle utichnou a pak zase pokračují, takže pokud je těch tvorů hodně, všichni se řídí stejnou partiturou.

Všude jsou k vidění rostliny, jaké v Americe rostou jenom v květináčích, ale tady jsou velké jako duby, tak velké, že v nich Randy nedokáže poznat kupříkladu diefenbachii, již babi Waterhousová pěstovala na stolku v dolní koupelně. Je tu neuvěřitelné množství nejrůznějších motýlů, kterým se v prostředí bez větru velice daří. Poletují mezi velikánskými pavučinami, připomínajícími kapli Enocha Roota. Je ale jasné, že celému místu vládnou mravenci. Nejrozumnější asi je považovat džungli za živou mravenčí tkáň, místy zamořenou nějakými těmi stromy, ptáky či lidmi. Někteří jsou tak malí, že ostatní mravenci vedle nich vypadají velcí jako lidé vedle mravenců. Své mravenčí činnosti se věnují na stejném prostoru, ale navzájem si nijak nepřekážejí, jako signály na různých frekvencích, dělící se o stejné médium. Je tu také značný počet mravenců nosících jiné mravence a Randy tuší, že pro to nemají právě altruistické důvody.

Kde je džungle hustá, je neprostupná, ale na mnoha místech rostou stromy několik metrů od sebe, podrost sahá lidem jen ke kolenům a klenbou proniká sluneční světlo. Přesuny z jednoho takového místa na druhé však zpomalují cestu směrem, jímž ukazuje Randyho GPS. Jackie Woo a John Wayne zmizeli. Zřejmě postupují rovnoběžně s nimi, ale mnohem tišeji. Džungle je hezké místo pro návštěvu, ale žít byste tu nechtěli, ani se jen na chvíli zastavit. Stejně jako ve vás žebráci v Intramuros vidí dvounohé bankomaty, hmyz v džungli vás považuje za velké kusy živého, avšak nepříliš dobře hájeného jídla. Schopnost pohybu není ani tak odstrašující prostředek, spíš slouží jako nezfalšovatelná záruka čerstvosti. Sloupy podpírající baldachýn jsou tvořeny obrovskými stromy - "Octomelis sumatrana," podotkne Enoch Root - s úzkými opěrnými kořeny, které se roztahují na všechny strany a jako tenké a ostré mačety se zarývají do země. Některé jsou zcela obrostlé obřími filodendrony ovíjejícími se kolem kmenů.

Dostanou se na široký, mírný hřeben. Randy zapomněl, že jdou do kopce. Vzduch je tu chladnější a na kůži se jim sráží vlhkost. Když se hvízdálci a cvrčci odmlčí, je zdola slyšet šumění vody. Další hodinu pomalu sestupují k řece. Urazí celkem sto metrů. Tímto tempem jim potrvá dva dny cesty bez zastávky, než dorazí ke Golgotě. Randy si to ale nechává pro sebe. Cestou dolů si poprvé uvědomí čisté množství biomasy nad nimi - místy čtyřicet i padesát metrů - což ho pořádně vyleká. Má pocit, že je na dně potravního řetězce.

Vstoupí do slunnějšího pásma, kde je ale mnohem hustší podrost, a musejí vytáhnout mačety a k řece se prosekat. Enoch Root jim vysvětluje, že se tu rozlil malý lahar, jenž se prodral mezi prudkými stěnami říční soutěsky o něco výš, a smetl několik hektarů starých stromů, čímž vyčistil prostor pro menší, oportunistickou vegetaci. Zabaví je to asi na deset vteřin, pak se znovu vrátí k mačetám. Konečně se dostanou k řece. Jsou ulepení, zelení a svědí je míza, šťávy a dřeň vegetace, na niž zaútočili, aby se sem dostali. Řeka je tu mělká, má kamenité dno a žádné viditelné břehy. Na chvíli se všichni posadí a pijí vodu. "Jaký má tohle všechno smysl?" zeptá se znenadání Enoch Root. "Nechci, aby to vypadalo, že mě odrazují fyzické překážky, protože to není pravda, ale říkal jsem si, jestli už sis v duchu promyslel cíl."

"Jde o hledání faktů, o nic jinýho," opáčí Randy.

"Jenže jen tak bezcílně hledat fakta nemá smysl, pokud nejsi čistý vědec nebo historik. Zastupuješ tady jisté obchodní zájmy, správně?"

"Ano."

"Být já akcionář ve tvé společnosti, chtěl bych po tobě vysvětlení, proč právě teď sedíš na břehu řeky, místo abys dělal to, čím se zabývá tvoje společnost."

"Pokud byste byl inteligentní akcionář, tak ano, to byste udělal."

"A jak bys to teda vysvětli], Randy?"

"No -"

"Vím, kam míříš, Randy." Enoch ocituje řadu čísel.

"Jak to víte?" vyhrkne Randy poněkud navztekaně.

"Vím to už padesát let," odtuší Enoch klidně. "Goto Dengo mi to řekl."

Randy chvíli dokáže jen soptit. Doug Shaftoe se směje a Amy se tváří zamyšleně. Enoch chvíli přemýšlí a nakonec řekne: "Původně jsme měli v plánu koupit pozemky za menší zlatý poklad, který byl vykopán a naložen na jistou ponorku. Chtěli jsme počkat na správnou chvíli a vykopat zbytek. Jenomže ponorka se potopila a s ní i zlato. Seděl jsem na té informaci spoustu let. Potom ale začali lidi skupovat půdu v okolí - lidi, kteří očividně doufali, že najdou hlavní ložisko. Kdybych měl ty peníze, byl bych si pozemek koupil sám, jenomže jsem je neměl. Tak jsem zařídil, aby je koupila církev."

"Ještě jsi Enochovi neodpověděl na otázku, Randy. Jak tady prospíváš vašim akcionářům?" podotkne Doug Shaftoe.

Nad tůní v řece se vznáší červená vážka a mává křídly tak rychle, že samotná křídla nejsou vidět, jen rozložení pravděpodobnosti, kde by křídla mohla být, jako orbity elektronů: kvantověmechanický efekt, jenž možná vysvětluje, proč se hmyz zjevně dokáže teleportovat z místa na místo, kdy na jednom místě zmizí a objeví se o pár metrů dál, aniž by

zdánlivě fyzicky překonal prostor mezi oběma místy. V džungli je plno jasně barevných tvorů. Randy si myslí, že v normálním světě musí být cokoliv tak jasně zbarveného vážný evoluční lapsus.

"Vzali jsme zlato, který jste vyzvedli z tý ponorky, a proměnili ho v elektronický peníze, ne?" řekne Randy.

"To jsi tvrdil. Já z těch elektronických prachů ještě neutratil ani cent," upozorní Doug.

"Chceme udělat to samý pro církev - nebo Winga - nebo kdo nakonec to zlato získá. Chceme ho uložit v Kryptě a využít jako elektronickou měnu."

"Je ti jasný, že abys to zlato odsud dostal, budeš muset přejít přes území ovládaný Wingem?" zeptá se Amy.

"Kdo říká, že s ním musíme hýbat?"

Na minutu zavládne ticho, nebo aspoň to, co v džungli panuje místo ticha.

"Máš pravdu," promluví nakonec Doug Shaftoe. "Jestli jsou příběhy aspoň z poloviny pravdivý, tohle místo je mnohem bezpečnější než jakejkoliv bankovní trezor."

"Příběhy jsou pravdivý - a víc než to," prohlásí Randy. "Ten, kdo Golgotu navrhl a postavil, je sám Goto Dengo."

"Kurva!"

"Namaloval nám plánek. A místní i národní bezpečnost tady neznamenají problém," dodá Randy. "Vláda je pochopitelně občas nestabilní, ale každej vetřelec, kterej by se chtěl zlata zmocnit, by se musel probojovat touhle džunglí a přes několik desítek milionů po zuby ozbrojenejch Filipínců."

"Každej ví, co hukové dokázali proti Japončíkům," zabručí Doug a důrazně kývne hlavou. "A vlastně i vietkong proti nám. Nikdo by nebyl tak blbej, aby něco podobnýho zkoušel."

"Zvlášť když tomu budeš velet ty, Dougu."

Amy byla po celou dobu hovoru zasněná, ale teď se otočí a usměje se na otce.

"Přijímám," řekne Doug.

Randymu pomalu dochází, že většina ptáků a brouků, již tu žijí, se pohybuje tak rychle, že ani nestačíte dost rychle otočit hlavu, abyste je udrželi v zorném poli. Existují jen jako okamžiky ve vašem periferním vidění. Jedinou výjimkou je zřejmě druh komára, který se vyvinul ve specifické nice a téměř rychlostí zvuku se vrhá do lidské levé oční bulvy. Randy dostane asi čtyři zásahy do levého oka, do pravého žádný. Zrovna přišel další a on se z něj vzpamatovává, když pod nimi poskočí země. Psychologicky to působí trochu jako zemětřesení: pocit nevíry, pak zrady, že pevná zem má troufalost pohybovat se. Než však pocit vystoupá páteří do mozku, je po všem. Řeka dosud teče a vážka se stále vznáší.

"To bylo přesně, jako když něco vybuchne," poznamená Doug Shaftoe, "ale nic jsem neslyšel. Slyšel někdo něco?"

Nikdo nic neslyšel.

"To znamená," pokračuje Doug, "že někdo odpaluje výbušniny hluboko pod zemí."

Vydají se korytem řeky. Randyho GPS ukazuje, že Golgota je necelé dva tisíce metrů proti proudu. Řeka si konečně vytvoří pořádné břehy, které se zvyšují a jsou stále strmější. John Wayne se vyšplhá na levý břeh a Jackie Woo na pravý. Budou hlídat terén po obou stranách řeky nebo ho aspoň prozkoumají. Vejdou do stínu pod stromy. Koryto je tvořeno usazeninami, z nichž občas trčí žulové balvany jako oříšky ve zpola rozteklé čokoládě. Musí to být jen strup sraženého popela a sedimentu nad jednolitou podložní skálou. Lidé v řece postupují velmi pomalu. Částečně se brodí prudkým proudem a částečně přeskakují z balvanu na balvan nebo postupují bokem po drolících se římsách vyčnívajících místy z břehů. Doug každou chvíli zjišťuje, kde jsou Jackie Woo a John Wayne - ti se musejí potýkat s vlastními problémy, protože občas se za hlavní skupinou opozdí. Stromy jsou tu snad ještě vyšší a jejich výšku navíc zdůrazňuje skutečnost, že rostou z břehů tyčících se dva, pět, deset a pak i dvacet až třicet metrů nad hladinou. Břehy se teď dokonce naklánějí nad řeku: rokle je jako roura z větší části zarytá do země, jež se k nebi otevírá jen úzkou škvírou nahoře. Blíží se poledne a slunce svítí téměř kolmo dolů a ozařuje všechno, co se tu objevuje. Mrtvolka zavražděného hmyzu se snáší z větví jako první zimní vločka. Z přesahujících břehů prosakuje voda a každá kapka se třpytí jako diamant, až je téměř nemožné vidět tmavou dutinu za ní. Mezi padajícími kapkami se proplétají žlutí motýli, aniž by se jich dotkli.

Projdou za mírný ohyb a ocitnou se před dvacet metrů vysokým vodopádem. Pod vodopádem je klidná a poměrně mělká tůň, vyplňující dno široké, melounovité dutiny tvořené konkávními, přesahujícími břehy. Sluneční paprsky dopadají kolmo dolů na oblak bílé pěny pod vodopádem, od níž se odráží oslepující světlo, vytvářející jakési přirozené světlo, v němž je celá dutina dobře vidět. Kamenné stěny, zpocené a zvlhlé, se lesknou. Spodní strana kapradin a velkolistých rostlin - epifytů - vyrůstajících z neviditelných opor ve stěnách se v podivně namodralé pěnové záři mihotá.

Stěny dutiny jsou z větší části zakryté vegetací: křehké, kaskádovité závěsy mechů vyrůstajících ze skal a liány visící z větví stromů stovky stop nad nimi až do poloviny rokle se proplétají s vyčnívajícími kořeny stromů a vytvářejí přirozenou mříž pro jemnější síť popínavek, které jsou jako útek a osnova mechového koberce napuštěného vodou. Rokle je plná motýlů planoucích radioaktivně čistými barvami a níž nad ševelící vodou poletují šidélka, většinou černá, se zelenomodrými tělíčky blýskajícími se ve slunci - a jak se míjejí, na spodku jejich křídel se tu a tam objeví lososově růžová a korálově rudá. Ale hlavně je ve vzduchu to, co nepřežilo a jen pomalu padá sloupcem vzduchu do vody, která vše odnáší pryč: suché listí, vnější kostry hmyzu, vysušené a vykuchané v nějakém tichém boji stovky stop nad jejich hlavami.

Randy sleduje displej GPS, která má co dělat, aby se ze dna rokle zaměřila na nějaký ten satelit. Nakonec se však čísla přece jen objeví. Nechá ji spočítat zbývající vzdálenost ke Golgotě a odpověď se objeví okamžitě: dlouhá řada nul s několika bezvýznamnými číslicemi na úplném konci.

"Jsme na místě," ohlásí. Většinu jeho slov však přehluší hlasitý výbuch nahoře na břehu. O několik vteřin později někdo zaječí.

"Nikdo se ani nehne," štěkne Doug Shaftoe. "Jsme v minovým poli."

TAHÁKY

Na travnatém pahorku se za náhrobním kamenem krčí muž s očima upřenýma do dalekohledu na trojnožce a sleduje postavu v rouchu a kapuci, kráčející přes trávník.

POHŘEB. To je tahák, který tyhle hochy nakonec zlomil.

Japonec v americké uniformě, kterého Enoch Root opustil, musí být ten Goto Dengo. Lawrence Pritchard Waterhouse jeho jméno viděl vyražené na tolika ETC štítcích, že už ani nemusí číst písmena zapsaná na vršku štítku: "Goto Dengo" pozná na metr jen z dírek vyražených do štítku. Totéž platí o dvou desítkách dalších japonských důlních inženýrů a zeměměřičů, kteří byli přivezeni na Luzon v letech 1943 a 1944 v odpověď na zprávy Azur/Pufferfish vycházející z Tokia. Pokud ale Waterhouse ví, všichni ostatní jsou mrtví, nebo ustoupili na sever spolu s Jamašitou. Naživu zůstal jediný z nich, žije v troskách, jež zbyly z Manily, a jedná se o Goto Denga. Waterhouse ho chtěl udat armádní zpravodajské službě, ale když se teď nezničitelný japonský inženýr stal Generálovým osobním chráněncem, není to očividně dobrý nápad.

Root míří ke dvěma záhadným bělochům, kteří se zúčastnili pohřbu Bobbyho Shaftoa. Waterhouse si je prohlíží dalekohledem, jenže průměrná optika spolu s vlnami vedra stoupajícími z trávy mu pozorování komplikuje. Jeden z mužů mu připadá povědomý, což je zvláštní, protože Waterhouse nezná tolik vousatých mužů s plavými vlasy staženými do culíku a s černým klipcem přes oko.

Z čela mu bez varování vyskočí plně zformovaný nápad. Tak přicházejí nejlepší nápady. Nápady, jež si pečlivě pěstuje z maličkých semínek, nikdy nevyklíčí nebo z nich vyroste nějaká obludnost. Dobré nápady se objevují z ničeho nic, jako bibličtí andělé. Nemůžete je ignorovat jen proto, že jsou absurdní. Waterhouse potlačuje smích a snaží se ovládnout vzrušení. Tupá, nudná byrokratická část jeho mysli je popuzená a chce aspoň nějaký důkaz.

Ten je rychle poskytnut. Waterhouse ví a Earlu Comstockovi dokázal, že vzduchem poletuje zvláštní informace, nenápadně se vtěluje do teček a čárek, vycházejících z malého počtu slabých vysílačů roztroušených po Luzonu a v okolních vodách a zašifrovaných s pomocí šifry Arethusa. Lawrence s Alanem vědí už dva roky, že ji vymyslel Rudy, a z dešifrovaných zpráv vypadávajících z digitálních počítačů v Bletchley Parku a v Manile se dozvídají i další věci. Vědí, že Rudy koncem roku 1943 vyletěl z kurníku a pravděpodobně odešel do Švédska. Vědí, že jistý Günter Bischoff, kapitán U-bootu, jenž z vody vyzdvihl Shaftoa a Roota, také skončil ve Švédsku a že ho Dönitz přesvědčil, aby se ujal přepravy zlata, kterou prováděla U-553, než ztroskotala u Qwghlmu. Hochy od námořní zpravodajské služby Bischoff fascinuje, takže byl podroben důkladnému zkoumání. Waterhouse viděl jeho fotografie ze studentských let. Menší ze dvou mužů, na něž se právě dívá, by mohl klidně být tentýž chlapík, nyní o něco starší. A ten vyšší s klipcem by rozhodně mohl být Rudy von Hacklheber.

Takže se jedná o komplot.

Mají nějaký tajný způsob, jak se dorozumívat. Pokud Rudy vytvořil Arethusu, pak bude naprosto nemožné ji rozlousknout, snad s výjimkou občasných lapsů, jako ta věc s POHŘBEM.

Mají ponorku, kterou nelze najít ani potopit, protože je to jeden z Hitlerových nových drahoušků na raketové palivo a protože jí velí Günter Bischoff, jeden z nejlepších velitelů U-bootů v dějinách.

A do určité míry je podporuje i podivné bratrstvo, k němuž patří i Root, ti chlápci ignoti et quasi occulti.

A nyní se pokoušejí zverbovat i Goto Denga, muže, o němž se dá celkem jistě předpokládat, že někde zakopal hromadu zlata.

Před třemi dny chlapci z Waterhousovy sekce zachytili krátkou výměnu zpráv Arethusa mezi tajným vysílačem někde v Manile a pohyblivým vysílačem v Jihočínském moři. K tomu druhému okamžitě zamířily cataliny, které na začátku získaly mizející radarovou ozvěnu, avšak když dorazily na scénu, nic nenašly. Na zprávy se vrhl tým řemeslných šifrantů a začal je rozebírat hrubou silou. Lawrence Pritchard Waterhouse, starý mazák, se šel projít podél vlnolamu v Manilském zálivu. Od moře se náhle zvedl vítr. Waterhouse se zastavil a nechal si jím chladit tvář. Z palmy spadl kokosový ořech a rozbil se pouhých deset stop od něj o zem. Waterhouse se otočil na podpatku a vrátil se do kanceláře.

Těsně předtím, než se objevily zprávy Arethusa, seděl Waterhouse v kanceláři a poslouchal Rádio ozbrojených sil. Vysílali prohlášení, že za tři dny se bude v tu a tu dobu na novém velkém hřbitově v Makati konat pohřeb hrdiny Bobbyho Shaftoa.

Waterhouse měl zrovna před sebou čerstvé zprávy Arethusa, a tak se pustil do práce a jako tahák použil slovo POHŘEB - tedy POHŘEB: pokud dešifruje tuto skupinu šesti písmen jako POHŘEB, co ukazuje zbytek zprávy? Hatmatilku? Dobře, a co tahle skupina šesti písmen?

I když mu do klína spadl tento dar, dešifrování zprávy mu trvá dva a půl dne. První, odeslaná z Manily, zní: POHŘEB NAŠEHO PŘÍTELE SOBOTA DESET TŘICET RÁNO AMERICKY VOJENSKY HŘBITOV MAKATI.

Odpověď Z ponorky: BUDU TAM RADIM INFORMOVAT GD.

Waterhouse znovu namíří dalekohled na Goto Denga. Japonský inženýr stojí s hlavou skloněnou a zavřenýma očima. Možná se mu zvedají ramena, možná to tak jenom vypadá přes vlny vedra.

Konečně se Goto Dengo narovná a popojde směrem ke spiklencům. Zastaví se. Udělá další krok. A ještě jeden. Zázračně se narovná. S každým krokem jako by se cítil lépe. Stále zrychluje, až skoro běží.

Lawrence Pritchard Waterhouse sice neumí číst myšlenky, ale docela snadno pozná, nač Goto Dengo myslí: nesu na ramenou břímě a ničí mě to. A teď to břímě předám někomu jinému. A sakra! Bischoff a Rudy von Hacklheber mu vyjdou vstříc a nadšeně napřahují pravice. Bischoff, Rudy, Enoch a Goto Dengo se shluknou téměř přímo na Shaftoově hrobě.

Taková škoda. Waterhouse Bobbyho Shaftoa znal a moc rád by se jeho pohřbu zúčastnil jako normální člověk - ne

aby tady takhle číhal. Akorát že Enoch Root a Rudy by ho poznali. Waterhouse je jejich nepřítel.

Opravdu je? V dekádě plné Hitlerů a Stalinů je těžké lámat si hlavu se spiklenci, k nimž zjevně patří kněz a kteří riskují krk účastí na pohřbu svého spoluspiklence. Waterhouse se překulí na záda, leží na čímsi hrobě a přebírá si to v hlavě. Kdyby tu byla Mary, předložil by své dilema jí a ona by mu řekla, co má dělat. Jenže Mary je v Brisbane, vybírá si svatební šaty a vzor porcelánu.

* * *

Znovu tyto muže uvidí o měsíc později na mýtině v džungli, několik hodin cesty jižně od Manily. Waterhouse se tam dostane před nimi a stráví upocenou noc pod moskytiérou. Ráno dorazí asi polovina Bischoffovy ponorkové posádky. Muži jsou po celonočním pochodu pořádně nabručení. Jak Waterhouse čekal, bojí se, že by je mohl ze zálohy přepadnout místní hukský velitel známý jako Krokodýl, a tak v džungli rozmístí několik hlídek. Proto se sem Waterhouse chtěl dostat před nimi, aby nemusel procházet přes jejich stráže.

Němci, kteří zrovna nestojí na stráži, se pustí do práce s lopatami. Kopou jámu v zemi hned vedle velkého kusu červené pemzy, připomínající tvarem africký kontinent. Waterhouse dřepí jen dvacet stop od nich a snaží se vymyslet, jak se jim ohlásit, aniž by ho nějaký nervózní běloch na místě zastřelil.

Málem se mu podaří poklepat Rudymu na rameno, jenže uklouzne na mokrém kameni. Rudy ho zaslechne, otočí se a uvidí jen podrost potrhaný Waterhousovým padajícím tělem.

"To jsi ty, Lawrenci?"

Waterhouse se opatrně postaví a ruce drží tak, aby byly vidět. "Skvělý! Jak jsi to poznal?"

"Nebuď labuť. Tolik lidí by nás zase najít nedokázalo."

Potřesou si rukama, načež si to rozmyslí a obejmou se. Rudy dá Waterhousovi cigaretu. Němečtí námořníci žasnou. Jsou tu i další: černoch a Ind a prošedivělý, snědý muž, který se tváří, že by Waterhouse nejradši na místě zabil.

"Ty musíš být ten slavnej Otto!" vykřikne Waterhouse. Otto ale v této chvíli zřejmě nechce navazovat nové přátelství, ani se seznamovat, a jen se mrzutě otočí. "Kde je Bischoff?" otáže se Waterhouse.

"Dohlíží na ponorku. Číhat na mělčinách je riskantní. Jak jsi nás našel, Lawrenci?" Na svou otázku si odpoví dřív, než Waterhouse otevře pusu. "Zřejmě jsi dešifroval tu dlouhou zprávu."

"Ano."

"Ale jak jsi to dokázal? Uniklo mi něco? Jsou tam zadní vrátka?"

"Ne. Nebylo to snadný. Nedávno jsem jednu z vašich zpráv rozlousknul."

"Tu s POHŘBEM?"

"Ano!" Waterhouse se zasměje.

"Málem jsem Enocha zabil, že poslal zprávu s tak jasným tahákem." Rudy pokrčí rameny. "Je těžký naučit někoho zabezpečení šifer, i když se jedná o inteligentního člověka. Zvlášť když se jedná o inteligentního člověka."

"Třeba chtěl, abych to rozluštil," napadne Waterhouse.

"To je možný," přizná Rudy. "Možná taky chtěl, abych rozluštil jednorázovou tabulku zvláštní jednotky 2702 a mohl se k vám připojit."

"Asi si říkal, že jestli jsi dost chytrý, abys prolomil těžký šifry, budeš automaticky na jeho straně," podotkne Waterhouse.

"Tím si nejsem jistý... je to naivní."

"Jde o víru."

"Jak jsi rozlouskl Arethusu?" chce vědět Rudy. "Jsem přirozeně zvědavý."

"Azur/Pufferfish mění klíč každý den, tak jsem předpokládal, že s Arethusou je to stejný."

"Já jim říkám jinak, ale je to tak. Pokračuj."

"Rozdíl je v tom, že denní klíč pro Azur/Pufferfish je prostě číselně vyjádřený datum. To se dá snadno využít, když na to jednou přijdeš."

"Ano. Tak jsem to chtěl." Rudy si zapálí další cigaretu a pořádně si ji vychutnává.

"Kdežto na denní klíč Arethusy jsem ještě nepřišel. Možná nějaká pseudonáhodná funkce data, možná náhodný čísla, který bereš z jednorázový tabulky. V každým případě není předvídatelnej, takže Arethusu je těžší prolomit."

"Tu dlouhou zprávu jsi ale rozlouskl. Jak mi to vysvětlíš?"

"Ta vaše schůzka na hřbitově byla hodně krátká. Předpokládám, že jste odtamtud museli rychle vypadnout."

"Nebylo to nejvhodnější místo pro delší setrvávání."

"Takže jste s Bischoffem odešli - asi zpátky na ponorku, že? Goto Dengo se vrátil na Generálovo velitelství. Vím, že vám na hřbitově nemohl říct nic důležitýho. To muselo přijít pozdějc a muselo to být ve zprávě zašifrovaný Arethusou. Můžeš na ni být opravdu hrdej."

"Děkuju," opáčí Rudy stroze.

"Nevýhodou Arethusy, stejně jako Azur/Pufferfish, je, že vyžaduje spoustu počítání. To nevadí, když máš počítací stroj nebo místnost plnou operátorů s počítadly. Předpokládám, že na ponorce na to máte stroj."

"Máme," připustí Rudy rozpačitě, "ale nic zvláštního. Pořád to vyžaduje spoustu manuálního počítání."

"Jenže Enoch Root v Manile a Goto Dengo k něčemu takovýmu nemají přístup. Ti museli zprávu zašifrovat ručně - províst všechny výpočty na kusu papíru. Enoch už znal algoritmus a mohl ho prozradit Goto Dengovi, ale museli jste se dohodnout na klíči k tomu algoritmu. A jediná chvíle, kdy jste to mohli udělat, byla na tom hřbitově, kde jste se všichni sešli. A během toho rozhovoru jsem vás viděl, jak ukazujete na Shaftoův náhrobní kámen. Tak jsem si řekl, že jako klíč použijete tohle - možná jeho jméno nebo datum narození a úmrtí, možná jeho vojenský pořadový číslo. Ukázalo se, že to je pořadový číslo."

"Jenže jsi pořád neznal algoritmus."

"Ano, ale tušil jsem, že má něco společnýho s algoritmem Azur/ /Pufferfish, kterej má zase něco společnýho s Riemannovou funkcí, kterou jsme studovali na Princetonu. Tak jsem se prostě posadil a řekl si, že jestli Rudy chtěl vymyslet nejlepší šifru na tomhle základě a jestli měl být Azur/Pufferfish zjednodušenou verzí tyhle šifry, tak jakej to má vztah k Arethuse? To mi poskytlo pár vodítek."

"A z téhle trochy jsi dokázal vybrat to správné."

"Ne, to bylo moc těžký," přízná Waterhouse. "Proto jsem zašel do kostela, kde pracoval Enoch, a prohlídl si jeho koš na odpadky. Nic. Šel jsem do kanceláře Goto Denga a udělal to samý. Nic. Oba všechny papíry se šiframa spálili."

Rudy se náhle uvolní. "To je dobře. Už jsem se bál, že udělali nějakou neuvěřitelnou pitomost."

"Ale vůbec ne. Víš, co jsem udělal nakonec?"

"Co jsi udělal, Lawrenci?"

"Promluvil jsem si s Goto Dengem."

"Ano. To mi říkal."

"Pověděl jsem mu o výzkumu, jakej provádím na Azur/Pufferfish, ale neřekl jsem mu, že jsem tu šifru rozlouskl. Nechal jsem ho mluvit hrozně obecně o tom, co v posledním roce dělal na Luzonu. Vyprávěl mi příběh, kterýho se držel. Prej někde stavěl malý opevnění, a když odtamtud vyvázl, bloudil několik dní džunglí, načež se vynořil u San Pabla a připojil se k vojákům od válečnýho letectva, který měli namířeno do Manily.

‚To je dobře, že jste se odtamtud dostal,' řekl jsem mu, ‚protože od tý doby ten hukbalahapskej náčelník, co si říká Krokodýl, prohledává džungli - je přesvědčenej, že jste tam vy Japončíci zakopali zlatej poklad.'"

Jakmile Waterhouse vysloví "krokodýl", Rudy se znechuceně ušklíbne a odvrátí se.

"Když minulej tejden odešla ta dlouhá zprávy z vysílačky, kterou Enoch schoval na zvonici, měl jsem dva taháky. Za prvý jsem tušil, že klíčem je číslo z hrobu Bobbyho Shaftoa. Za druhý jsem byl přesvědčenej, že se v tý zprávě někde objeví slova ‚hukbalahap', ‚krokodýl' a možná ‚zlato' nebo ‚poklad'. Taky jsem hledal obvyklý kandidáty jako ‚zeměpisná šířka a délka'. S tím vším nebylo těžký zprávu rozluštit."

Rudy von Hacklheber si zhluboka povzdechne. "Takže jsi vyhrál. Kde je kavalerie?"

"Kavalerie, nebo kalvárie?" zažertuje si Waterhouse.

Rudy se tolerantně usměje. "Vím, kde je Kalvárie. Je to kousek od Golgoty."

"Proč sis myslel, že se objeví kavalerie?"

"Vím, že přijdou," odtuší Rudy. "Když ses snažil rozlousknout tu dlouhou zprávu, potřeboval jsi k tomu místnost plnou počítačů. Ti budou mluvit. Tajemství je už určitě venku." Rudy udusí zpola vykouřenou cigaretu a chystá se k odchodu. "Tebe poslali, abys nám učinil nabídku - vzdejte se civilizovaně a budeme s vámi dobře zacházet. Něco takovýho."

"Au contraire, Rudy. Kromě mě o tom nikdo neví. Nechal jsem na stole zalepenou obálku, kterou mají otevřít v případě, že bych při tomhle krátkým výletě do džungle záhadně umřel. Ten Otto má hroznou pověst."

"Nevěřím ti. To není možný," vyhrkne Rudy.

"Zrovna ty? Copak to nechápeš? Mám stroj, Rudy! Stroj, který tu práci udělá za mě. Nepotřebuju místnost plnou počítačů - aspoň ne lidských. A jakmile jsem si tu dešifrovanou zprávu přečetl, spálil jsem všechny lístky. Jsem jedinej, kdo o tom ví."

"Ach!" Rudy couvne, zvedne zrak k obloze a rychle si uspořádá myšlenky. "Takže se k nám chceš přidat? Ottovi se to nebude líbit, ale jinak jsi vítaný."

Lawrence Pritchard Waterhouse se nad tím musí zamyslet. Trochu ho to překvapí.

"Většina půjde na pomoc obětem války," vysvětluje Rudy, "ale i když si vezmeme jen desetinu procenta jako provizi a rozdělíme ji mezi celou posádku ponorky, pořád z nás budou nejbohatší lidi na světě."

Waterhouse se pokouší představit si sám sebe jako jednoho z nejbohatších lidí na světě. Nějak se mu to nedaří.

"Dopisoval jsem si s jednou univerzitou ze státu Washington," řekne. "Přiměla mě k tomu moje snoubenka."

"Snoubenka? Blahopřeju."

"Je napůl Qwghlmanka a napůl Australanka. V Palouse Hills, kde se setkává Washington, Oregon a Idaho, je zřejmě celá kolonie Qwghlmanů. Většinou to jsou ovčáci, ale je tam i jedna malá univerzita, kde potřebují profesora matematiky. Za pár let bych se mohl stát šéfem oddělení." Waterhouse stojí ve filipínské džungli, pokuřuje z cigarety a představuje si to. Nic mu nepřipadá exotičtější. "To vypadá na hezkej život!" zvolá, jako by ho něco takového napadlo poprvé. "Mně to připadá dokonalý."

Palouse Hills jsou velice daleko. Už se nemůže dočkat, až tam bude.

"To taky je," přitaká Rudy von Hacklheber.

"Nemluvíš moc přesvědčeně, Rudy. Vím, že tobě by se to nelíbilo, ale pro mě to je jako dělaný."

"Snažíš se mi říct, že se k nám nechceš přidat?"

"Povím ti tohle. Říkal jsi, že většina těch peněz půjde na charitu. A univerzitě se nějaký dar vždycky hodí. Jestli ten váš plán vyjde, co kdybyste mě na tý univerzitě dotovali? To bych vážně rád."

"Udělám to," slíbí Rudy, "a Alanovi zařídím to samý v Cambridge a oběma vám vybavím laboratoř elektrickými počítači." Rudy zalétne pohledem k jámě v zemi, kde Němci - když odvolali většinu hlídek - pokračují v kopání. "Víš, že to není nic víc než jen okrajová skrýš. Základní kapitál pro financování prací na Golgotě."

"Ano. Přesně tak to Japončíci plánovali."

"Brzo to vykopeme. Zvlášť když si teď nemusíme lámat hlavu s Krokodýlem!" prohlásí Rudy a zasměje se. Je to upřímný smích od srdce - poprvé. Waterhouse ho ještě nikdy neviděl, že by se přestal ovládat. "Schováme se, dokud nebude po válce. Zatím by toho mělo být dost, abychom tobě a tvé qwghlmské nevěstě dali hezký svatební dar."

"Náš vzor na porcelánu je Levandulová růže od Royal Albert," podotkne Waterhouse.

Rudy vytáhne z kapsy obálku a napíše si to. "Je od tebe moc hezké, že ses zastavil," zamumlá přes cigaretu.

"Ty vyjížďky na kolech v New Jerscy jako by byly z jiného světa," poznamená Waterhouse a zakroutí hlavou.

"To je pravda," přizná Rudy. "A až Douglas MacArthur napochoduje do Tokia, bude to zase jiný svět. Uvidíme se později, Lawrenci."

"Měj se, Rudy. Hodně štěstí."

Ještě jednou se obejmou. Waterhouse poodejde a chvíli se dívá, jak se lopaty zakusují do červené hlíny, než se otočí zády ke všem penězům na světě a vykročí.

"Lawrenci!" zavolá Rudy.

"Ano?"

"Nezapomeň zničit tu zalepenou obálku, co jsi nechal v kanceláři."

Waterhouse se zasměje. "O tom jsem lhal. Pro případ, že by mě chtěl někdo zabít."

"To se mi ulevilo."

"Víš, jak lidi pořád říkají: ‚Umím udržet tajemství,' a pokaždý se mýlí?"

"Ano."

"No, já umím tajemství udržet," prohlásí Waterhouse.

KAJUSOVÉ

Zemí tiše proletí další tlaková vlna, vyvolávající na vodě, jež jim sahá po kolena, vzorce vln a odrazy vln.

"Teď půjde všechno hodně pomalu. Zvykněte si na to," vysvětluje Doug Shaftoe. "Každej potřebuje sondu - dlouhej nůž nebo tyč. Stačí klacek."

Doug má velký nůž, jak už to tak u těchto lidí bývá, a Amy má svůj kris. Randy vytáhne lehkou hliníkovou kostru ze svého batohu a získá několik tyček. Chvíli to zabere, ale jak říkal Doug, teď jde všechno pomalu. Randy hodí jednu tyčku Enochu Rootovi, který ji chytí, i když Randy háže mizerně. Když jsou všichni vhodně vybaveni, Doug Shaftoe jim udělá přednášku o tom, jak hledat cestu minovým polem. Stejně jako každá jiná lekce, jakou kdy Randy zažil, i tahle je celkem zajímavá, jen dokud Doug neprozradí hlavní myšlenku, totiž že do miny můžete šťouchnout z boku a ona nevybuchne. Hlavně do ní nesmíte šťourat shora. "Voda je zlá, protože je těžký vidět, co děláme," pokračuje Doug. Voda je zakalená, asi je v ní rozptýlen sopečný popel. Na stopu je vidět jasně, na dvě už je vše rozmazané a v ještě větší hloubce jsou stěží rozeznatelné nejasné nazelenalé obrysy. Všechno je pokryté jednolitým pláštěm bahna. "Na druhou stranu je to dobrý," dodává Doug, "protože když minu odpálí cokoliv jinýho než vaše noha, voda část síly výbuchu pohltí. Z taktickýho hlediska máme problém v tom, že nám shora zleva hrozí útok - ze západního břehu. Chudák starej Jackie Woo je vyřízenej a už nás nemůže chránit. Můžete se vsadit, že John Wayne napravo dělá, co může. Protože je levej břeh nejzranitelnější, zamíříme teď k němu a zkusíme se schovat pod převisem. Neměli bychom být všichni na jednom místě, rozestoupíme se, takže když někdo z nás odpálí minu, nezasáhne nikoho jinýho."

Každý si vybere místo u západního břehu a ostatním sdělí které, aby všichni nezamířili stejným směrem, a pak se tam vydají. Randy odolává pokušení podívat se nahoru. Po patnácti minutách řekne: "Vím, co je to za výbuchy. Wingovi lidi se prokutávají ke Golgotě. Chtějí zlato získat přes nějakej podzemní kanál. Bude to vypadat, že ho vykopali na svejch pozemcích, ale ve skutečnosti ho seberou tady."

Amy se zakření. "Vykrádají banku."

Randy kývne a trochu ho zlobí, že to nebere vážněji.

"Wing musel mít plný ruce práce s Dlouhým pochodem a Velkým skokem, aby si ten pozemek koupil, když byl ještě k mání," odhaduje Enoch.

"Jak moc ti na tom záleží, Randy?" zeptá se po chvíli Doug Shaftoe.

"Jak to myslíš?"

"Byl bys ochotnej zemřít, abys Wingovi zabránil získat to zlato?"

"Asi ne."

"Byl bys kvůli tomu ochotnej zabíjet?"

"No, řekl jsem, že nejsem ochotnej umřít," odpovídá Randy poněkud zaražen, "takže -"

"Nevykládej mi ty blbosti o morálních zásadách," štěkne Doug. "Kdyby se ti uprostřed noci někdo vloupal do domu a vyhrožoval tvý rodině a ty bys měl u ruky brokovnici, nepoužil bys ji?"

Randy se mimoděk zadívá na Amy, protože se nejedná jen o etickou hádanku, je to i způsob, jak zjistit, jestli se Randy hodí za manžela Dougovy dcery a otce jeho vnoučat. "Doufám, že jo," zabručí Randy. Amy předstírá, že neposlouchá.

Voda kolem nich zašplouchá a zasyčí. Všichni se přikrčí. Nakonec si uvědomí, že shora do vody někdo hodil hrst kamínků. Vzhlédnou k převisu a zahlédnou opakovaný pohyb. Nahoře je Jackie Woo a mává na ně.

"Asi mi selhávají oči," vyhrkne Doug. "Připadá vám celej?"

"Ano!" přitaká Amy. Úplně září - zuby má ve slunečním světle jasně bílé - a taky mu zamává.

Jackie se kření. V jedné ruce drží dlouhou, zablácenou hůl: svou sondu. V druhé svírá špinavou nádobu velkou asi jako asfaltový holub. Zvedne ji a zamává jí ve vzduchu. "Japonská mina!" křičí vesele.

"Polož to, kurva, ty kreténe!" zařve Doug, "po všech těch letech bude hrozně nestabilní." Najednou se zatváří zmateně. "Kdo krucinál odpálil tu druhou minu, když jsi to nebyl ty? Někdo tam nahoře křičel."

"Nenašel jsem ho," sděluje jim Jackie Woo. "Přestal řvát."

"Myslíš, že je mrtvej?"

"Ne."

"Slyšel jsi ještě nějaký jiný hlasy?"

"Ne."

"Ježíši Kriste," vybuchne Doug, "někdo nás celou dobu sleduje." Obrátí se ke druhému břehu, kam se opatrně

propracovává John Wayne. Vymění si nějaký posunek (přinesli si vysílačky, ale podle Douga je to jenom berlička pro zelenáče a náfuky). John Wayne si lehne na břicho, vytáhne dalekohled s čočkami velkými jako podšálky a prohlíží si břeh Jackieho Woo.

Skupina v řece chvíli tápe mlčky. Nikdo si neumí představit, co se děje, takže je dobře, že mají čím zaměstnat mozek a ruce. Randy narazí tyčkou na něco ohebného, zahrabaného pár palců do bahna a štěrku. Trhne sebou tak prudce, až málem spadne na zadek, a potřebuje chvíli, než se vzpamatuje. Bahno všemu propůjčuje stejný vzhled rubášem zakryté mrtvoly. Snaha odhadnout tvary ho unavuje. Odhrabe trochu štěrku a zlehka po vyboulenině přejede rukou. Voda unáší spadané listí, které ho lechtá na předloktích. "Je to stará dobrá guma," prohlásí. "Velká, jako z náklaďáku. A hladká jako dětská prdelka."

Každou chvíli ze šera džungle vylétne barevný pták, mihne se ve slunci a spolehlivě je vyděsí k smrti. Slunce je kruté. Když celý přesun začal, stál Randy jen několik yardů od stínu u břehu, a teď si je jistý, že než se dostane na břeh, postihne ho úžeh.

Enoch Root začne cosi latinsky mumlat. Randy se po něm ohlédne a vidí, že drží lidskou lebku, z níž kape blátivá voda.

Z pralesa vystřelí duhově modrý pták se žlutým srpovitým zobákem na černooranžové hlavě, posadí se na balvan opodál a nakloní hlavu k Randymu. Země se znovu zachvěje a Randy sebou trhne. Do očí mu stéká pot.

"Pod tím kamením a bahnem je železobeton," poznamená Doug. "Vidím dráty, co z něj trčí."

Ze šera vyletí další pták nebo něco takového a nesmírně rychle míří k hladině vody. Amy legračně zabručí. Randy se už chce otočit, když nahoře cosi dunivě zarachotí. Když Randy vzhlédne, v hlavni pušky Johna Wayna se jasně zablýskne. Zřejmě střílí přímo přes řeku. Jackie Woo také několikrát vypálí. Randy, jenž dřepí, ztratí rovnováhu, jak pořád otáčí hlavou, a musí se opřít rukou o dno. Naštěstí se neopře o žádnou minu. Podívá se po Amy. Jí jsou nad hladinou vidět jen ramena a hlava. Civí do prázdna a její výraz se Randymu pranic nelíbí. Randy se zvedne a udělá krok směrem k ní.

"Randy, nedělej to," zarazí ho Doug Shaftoe. Už se dostal do stínu, je jen několik kroků od závěsu rostlin zakrývajících říční břeh.

Na hladině kousek od Amyina obličeje cosi pluje, ale nepohybuje se to s proudem, nýbrž podle toho, jak se hýbe Amy. Randy udělá další krok a položí nohu na velký, blátem potažený balvan, jehož vršek vidí i v zakalené vodě. Dřepne si na balvan jako pták a soustředí se na Amy asi o patnáct stop dál. John Wayne několikrát vystřelí. Randy si uvědomí, že to cosi před Amy je peří připevněné k úzké tyčce.

"Amy trefil šíp," ohlásí.

"To je fakt paráda," zabručí Doug.

"Amy, kam tě trefili?" zeptá se Enoch Root.

Amy nějak není do řeči. Neohrabaně se postaví, opírá se pouze o levou nohu, a jak se zvedne, ukáže se, že šíp jí vězí uprostřed pravého stehna. Ránu zprvu vymyla voda, ale teď se kolem dříku začíná objevovat krev a v pramíncích jí stéká po noze.

Doug si zuřivě vyměňuje posunky s muži nahoře. "Víte," zašeptá, "tohle je evidentně jedna z těch klasickejch situací, kdy se na první pohled jednoduchej průzkum změní v regulérní bitvu."

Amy oběma rukama popadne dřík šípu a snaží se ho zlomit, ale dřevo je zelené a nechce povolit. "Někde jsem upustila nůž," posteskne si. Mluví klidně, ale dá jí to práci. "Tu bolest, myslím, zvládnu, ale vůbec se mi to nelíbí."

Randy vedle ní vidí další bahnem potažený balvan kousek pod povrchem, je od něj asi šest stop. Připraví se a skočí, ale balvan se mu pod nohama převrátí a on sebou plácne do vody. Když se posadí a rozhlédne se, ukáže se, že balvan je válcovitý předmět velký asi jako talíř, několik palců tlustý.

"Randy, to, na co se koukáš, je japonská protitanková mina," poznamená Doug. "Je stará, a tudíž vysoce nestabilní, a je v ní dost výbušniny, aby nám všem tady utrhla hlavu. Takže kdyby ses mohl na chvíli přestat chovat jako úplný blbec, určitě to všichni oceníme."

Amy Randymu ukáže dlaň. "Nemusíš mi nic dokazovat," podotkne. "Jestli mi chceš říct, že mě miluješ, pošli mi nějakou pitomou valentýnku."

"Miluju tě," řekne Randy. "Chci, abys byla v pořádku. Chci, aby sis mě vzala."

"To je ohromně romantický," zabručí Amy jízlivě a rozpláče se.

"Ježíši Kriste," vyhrkne Doug Shaftoe. "Tohle může počkat na pozdějc! Uklidněte se, jo? Ať ten šíp vystřelil kdokoliv, je už dávno v trapu. Hukové jsou partyzáni, vědí, jak se ztratit."

"Ten šíp nevystřelil huk," namítne Randy. "Hukové mají pušky. To vím i já."

"Tak kdo teda?" chce vědět Amy a snaží se ovládnout.

"Mně to připadá jako kajuskej šíp," usoudí Randy.

"Kajuskej? Podle tebe střílel nějakej Kajus?" podiví se Doug. Randy ho obdivuje, protože i když tomu moc nevěří, je ochotný poslouchat.

"Ne," prohlásí Randy, udělá další krok k Amy a rozkročí se nad minou. "Kajusové vymřeli. Spalničky. Takže ho vyrobil běloch, kterej je odborník na lovecký praktiky severozápadních indiánskejch kmenů. Co ještě o něm víme? Umí se nenápadně pohybovat v džungli. A je natolik velkej cvok, že i když ho zranila protipěchotní mina, dál se plazí podrostem a střílí po lidech." Při řeči Randy pátrá v říčním dně a nyní udělá další krok. Je od Amy jen šest stop. "A ne jen tak po někom - střelil po Amy. Proč? Protože nás pozoruje. Viděl, jak při minulý zastávce Amy sedí vedle mě a opírá mi hlavu o rameno. Ví, že když mi chce ublížit, nejlíp to dokáže tím, že střelí po ní."

"Proč by ti chtěl ubližovat?" podiví se Enoch.

"Protože je to lump."

Na Enocha to udělá ohromný dojem.

"A kdo to teda sakra je?" sykne Amy. Je podrážděná, což je dobré znamení.

"Jmenuje se Andrew Loeb," odpoví Randy. "A Jackie Woo s Johnem Waynem ho nikdy nenajdou."

"Jackie s Johnem jsou náramně dobří," namítne Doug.

Další krok. Už se skoro může Amy dotknout. "To je ta potíž," prohlásí Randy. "Jsou moc chytrý, než aby se pohybovali v minovým poli a neprozkoumali každej krok. Jenomže Andrewovi Loebovi je to úplně fuk. Andrew je naprostej cvok, Dougu. Vsadím se, že Andy s ustřelenou nohou, kterýmu je putna, jestli bude žít, nebo ne, dokáže projít minovým polem rychlejc než Jackie, protože Jackiemu to putna není."

Konečně tam Randy dorazí. Dřepne si před Amy, jež se předkloní, položí mu ruce na ramena a opře se, což je příjemné. Z konce culíku jí kape teplá voda na Randyho krk. Šíp má Randy prakticky v obličeji. Vytáhne víceúčelový nůž, otevře si pilku a přeřízne dřík šípu, zatímco Amy se o něj opírá jednou pěstí. Když Randy skončí, Amy roztáhne prsty, nadechne se, zaječí mu do ucha a praští do konce dříku. Šíp jí zmizí v noze. Amy se zhroutí Randymu na záda a vzlyká. Randy sáhne za její stehno, řízne se o hlavici šípu, popadne dřík a šíp vytrhne z rány.

"Nevidím stopy tepennýho krvácení," poznamená Enoch Root, jenž na Amy dobře vidí zezadu.

Randy se zvedne a přehodí si Amy přes rameno jako pytel rýže. Cítí se trapně, neboť Amy ho teď v podstatě chrání vlastním tělem před dalšími šípy. Je ale jasné, že na chůzi po svých rozhodně nemá chuť.

Stín je hluboký jen čtyři kroky, stín a kryt shora. "Protipěchotní mina mi jenom utrhne nohu, že jo?" optá se Randy. "Když na ni šlápnu, Amy to nezabije."

"To není zrovna dobrej nápad, Randy!" křikne Doug téměř opovržlivě. "Hlavně se uklidni a nespěchej."

"Chci jenom vědět, jaký mám možnosti," prohlásí Randy. "Když ji nesu, nemůžu hledat miny."

"Počkej, dojdu k tobě," navrhne Enoch Root. "Do háje s tím!" Narovná se a deseti kroky k nim dorazí.

"Zasraní amatéři!" zařve Doug. Enoch Root si ho nevšímá, dřepne si před Randyho a začne pátrat.

Doug vyleze z vody po několika balvanech u břehu. "Vyšplhám tudy nahoru," oznámí, "a pomůžu Jackiemu. My dva toho Andrewa Loeba najdeme." Je jasné, že "najdeme" je eufemismus pro zřejmě dlouhý seznam nepříjemných operací. Břeh je tvořen měkkou erodovanou skálou s vyčnívajícími hroudami tvrdého, černého sopečného kamene, po nichž se dá vyšplhat nahoru. Doug je už v polovině svahu, než Enoch Root najde jedno bezpečné místo, kam můžou šlápnout. Randy by nechtěl být v kůži chlapa, který střelil šípem dceru Douga Shaftoa. Doug se chvíli zdrží pod převisem, přeleze o kousek vedle a dosáhne na kořeny stromu, které jsou skoro jako žebřík.

"Třese se," oznámí Randy. "Amy se třese."

"Je v šoku. Drž jí hlavu dole a nohy nahoře," nabádá jej Enoch Root. Randy si Amy posune a málem ji pustí, jak mu ujede ruka na jejím zakrváceném stehně.

Jedna z věcí, o nichž Goto Dengo hovořil během večeře v Tokiu, je japonská praxe měnit tok potůčků v zahradách tím, že se přestaví kameny. Zvuk vody tvoří vzorce v proudění vody a ty vzorce zašifrovávají přítomnost kamenů na dně. Randy objevil stejný princip v ozvěně palouských větrů, a také to řekne, a Goto Dengo jeho postřeh buď skutečně považuje za ohromně bystrý, nebo je prostě příliš zdvořilý. V každém případě o několik minut později dojde ve zvuku vody proudící kolem nich ke změně, a tak se Randy přirozeně podívá proti proudu. Asi tucet stop od nich je ve vodě muž. Oholenou hlavu má spálenou doruda. Na sobě má původně slušný vycházkový oblek, nyní barvou téměř splývající s okolní džunglí. Je napuštěný červeným bahnem, díky němuž je tak těžký, že zcela ztrácí tvar, když se muž vrávoravě narovnává. Drží velkou hůl, kouzelnickou. Opřel hůl do řeky a ručkuje po ní, aby se mohl zvednout. Když se vynoří, Randy vidí, že mu pravá noha končí těsně pod kolenem, i když obnažená holení a lýtková vyčnívají na pár palců. Kosti jsou ohořelé a roztříštěné. Andrew Loeb si z klacíků a hedvábné kravaty, o níž si je Randy jistý, že ji za sto dolarů viděl ve výlohách letištních duty-free obchodů, vyrobil škrtidlo, takže proud krve z utržené nohy ztenčil na pramínek, jaký dostanete ze strojku na preso. Andy se úplně narovná, zářivě se usměje a vydá se k Randymu, Amy a Enochovi. Skáče po zdravé noze a opírá se o kouzelnickou hůl. Ve volné ruce drží velký nůž, jako bowiják, ale se spoustou extra bodců, pilek a žlábků na krev a dalších věcí, patřících k prvotřídnímu noži pro přežití v divočině.

Ani Enoch, ani Amy si ho zatím nevšimli. Randy náhle chápe, kam se ho Doug prve snažil nasměrovat, zvlášť když tvrdil, že schopnost někoho zabít je v podstatě stav mysli, a nikoliv otázka fyzických prostředků. Mnohonásobný vrah vyzbrojený několika stopami prádelní šňůry je mnohem nebezpečnější než roztleskávačka s bazukou. Randy si je najednou jistý, že se do správného stavu mysli dostal, akorát nemá vhodné prostředky.

A to je v zásadě ten problém. Zlí hoši obvykle mívají prostředky.

Andy se Randymu dívá do očí a usmívá se stejně, jako by se usmíval starý známý, na něhož náhodou narazíte v letištní hale. Když se přiblíží, přehmátne na noži, aby ho měl připravený pro útok, k němuž se chystá. Právě tato drobnost vytrhne Randyho z transu, takže upustí Amy do vody za sebou. Andrew Loeb udělá další krok a zapře hůl, jež náhle vyletí do vzduchu jako raketa a nechá za sebou ve vodě kráter, který se okamžitě zase zaplní. Andy tu stojí jako čáp, zázrakem udržel rovnováhu. Ohne koleno a poskočí k Randymu. Udělá další skok, a pak je mrtvý, padá dozadu, a Randy je ohlušen, nebo se to možná přihodí obráceně. Enoch Root se změnil v sloup kouře se štěkajícím, plivajícím bílým ohněm uprostřed. Andrew Loeb se stává rudou, kometě podobnou překážkou ve vodě, označenou rukou trčící nad hladinu, s dosud překvapivě bílou manžetou, manžetovým knoflíčkem ve tvaru malé včelky a hubenou pěstí svírající obrovský nůž.

Randy se otočí k Amy. Ta se opírá o jednu ruku a v druhé drží užitečný, praktický revolver, jímž míří na místo, kam spadl Andrew Loeb.

Randy zahlédne koutkem oka pohyb. Rychle otočí hlavu. Směrem od Enocha se nad hladinou řeky sune souvislý oblak kouře, a když se znenadání ocitne ve slunci, jasně zazáří. Enoch tam stojí se starou velkou pětačtyřicítkou a pohybuje rty ve znepokojivé kadenci nějakého mrtvého jazyka.

Andrew uvolní prsty, nůž spadne a paže se ohne, ale nezmizí. Na palci mu přistane nějaký brouk a začne ho požírat.
ČERNÁ KOMORA
"O zachovávání tajemství bych pár věcí věděl," poznamená Waterhouse.
"To já moc dobře vím," opáčí plukovník Earl Comstock. "Je to skvělá vlastnost. Proto vás taky chceme. I po válce."
Nad budovou přeletí letka bombardérů a výbuchy otřesené zdi roztřese hučení pronikající oběma mužům až do dutin. Využijí této příležitosti, zvednou kávové hrnky z masivního porcelánu vzor Bizon z podšálků z masivního porcelánu vzor Bizon a usrknou slabé, nazelenalé armádní kafe.
"Nenechte se tím zmást," zařve Comstock, aby ho bylo slyšet přes ten randál, a vzhlédne k bombardérům, které se majestátně stáčejí k severu, kde chtějí rozstřílet na cucky neuvěřitelně houževnatého Malajského tygra. "Informovaní lidi vědí, že Japončíci jsou vyřízení. Je pomalu čas přemýšlet o tom, co budete dělat po válce."
"Už jsem vám to říkal, pane. Ožením se a -"
"Jo, budete učit matematiku na nějaký bezvýznamný škole na západě." Comstock se napije a zaškaredí se. Úšklebek je stejně těsně spjatý s lokem jako zpětný ráz se stlačením spouště. "To vypadá úžasně, Waterhousi, opravdu. Existuje spousta představ, který nám připadají skvělý, když tady sedíme na kraji zbořený Manily, dýcháme benzínový páry a oháníme se po moskytech. Slyšel jsem stovku chlapů - většinou obyčejných vojáků - jak opěvují sekání trávníku. Nemluví o ničem jiným než o sekání trávy. Ale až se vrátí domů, budou chtít sekat trávník?"
"Ne."
"Správně. Mluví o tom jen proto, že sekání trávníku vypadá ohromně, když sedíte v krytu a z koulí si vybíráte vši."
Jednou z užitečných věcí na vojenské službě je to, že si zvyknete mít kolem sebe uřvané, vzteklé chlapy, kteří vám vykládají hrubosti. Waterhouse to přejde. "Možná to začnu nenávidět," připustí.
V této chvíli Comstock trochu ubere na decibelech, nakloní se blíž a začne se chovat otcovsky. "Nejde jen o vás," praví. "Vaše žena tím třeba taky nebude nadšená."
"Ona miluje otevřenou krajinu, města nemá v lásce."
"Nemuseli byste žít ve městě. S platem, o kterým tady mluvíme, Waterhousi -" Comstock se na efekt odmlčí, napije se, zaškaredí a ještě o něco ztiší hlas. "- Mohl byste si koupit hezkýho malýho forda nebo chevrolet." Pauza, aby měl Waterhouse čas pochopit. "Osmiválec už je pořádně rychlá kára! Mohli byste bydlet deset dvacet mil od města a každý ráno jezdit míli za minutul"
"Deset dvacet mil odkud? Zatím mi není jasný, jestli bych pracoval v New Yorku pro Electrical Till nebo ve Fort Meade pro ten, ehm, novej podnik -"
"Chceme to nazvat Úřad pro národní bezpečnost," poznamená Comstock. "Pochopitelně i to jméno je tajný."
"Rozumím."
"Mezi válkama tu bylo něco podobnýho, jmenovalo se to Černá komora. Zní to moc hezky, ale je to kapku zastaralý."
"Tu rozpustili."
"Ano. Ministr zahraničí Stimson ji zrušil, řekl: ‚Džentlmeni nečtou cizí poštu.'" Comstock se tomu zasměje. Směje se dlouho. "A, svět se změnil, že, Waterhousi? Bez čtení Hitlerovy a Tódžovy pošty, kde bychom teď byli?"
"Byli bychom v pořádný bryndě," přitaká Waterhouse.
"Byl jste v Bletchley Parku. Viděl jste Hlavní kancelář v Brisbane. To jsou jenom továrny. Čtení pošty ve velkým měřítku." Když zírá skrze zdi budovy jako Superman svým rentgenovým zrakem, zajiskří Comstockovi v očích. "Takhle to bude vypadat v budoucnosti, Lawrenci. Válka už nikdy nebude stejná. Hitler je pryč. Třetí říše je minulost. Japonsko brzy padne. Ale to jenom připravuje scénu pro boj s komunismem. Vybudovat Bletchley Park dost velký pro tuhle práci, no sakra! Museli bychom zabrat celý Utah nebo tak. Teda kdybychom to dělali postaru, s holkama sedícíma u dálnopisů."
Waterhousovi se konečně rozsvítí. "Digitální počítač," vyhrkne.
"Digitální počítač," zopakuje Comstock. Napije se a zaškaredí. "Několik místností s tímhle vybavením by nahradilo akr děvčat s dálnopisy." Teď Comstock nasadí poťouchlý, spiklenecký výraz a předkloní se. Z brady mu spadne několik kapek potu a přistane ve Waterhousově kávě. "Taky by nahradil spoustu vybavení, co vyrábí Electrical Till. Takže vidíte, že jde o společný zájem." Odloží hrnek. Snad se konečně přesvědčil, že pod špatnou kávou není v hloubce ukrytá vrstva dobré. Možná je káva jen nepodstatná drobnost vzhledem k tomu, co hodlá vyjevit. "Jsem v neustálým spojení se svými nadřízenými u Electrical Till a o tu záležitost s digitálním počítačem tam mají velký zájem. Veliký zájem. Už se připravuje aparát, jak uzavřít obehodní dohodu - a, Waterhousi, říkám vám to jenom proto, že, jak jsme se dohodli, umíte zachovat tajemství."
"Rozumím, pane."
"Obchodní dohodu, která by spojila Electrical Till, nejmocnějšího výrobce elektrických strojů na světě, s vládou Spojených států. Výsledkem by byla obří místnost plná strojů ve Fort Meade v Marylandu pod záštitou nové Černé komory: Úřadu pro národní bezpečnost. Toto zařízení bude Bletchley Parkem pro nadcházející válku s tou komunistickou hrozbou - hrozbou vnitřní i vnější."
"A vy byste chtěli, abych se do toho nějak zapojil?"
Comstock zamrká a opře se. Náhle je chladný a odtažitý. "Abych byl naprosto upřímný, Waterhousi, tohle bude fungovat s váma i bez vás."
Waterhouse se zasměje. "To mi došlo."
"Já vám jenom umetám cestičku, abych tak řekl. Protože si vážím vašich schopností a chovám k vám jistou, já nevím, otcovskou náklonnost. Snad vám nevadí, že to říkám."
"Vůbec ne."
"Vidíte! A když už o tom mluvíme -" Comstock se postaví, přejde ke svému děsivě uklizenému stolu a z pijáku

zdvihne jediný list papíru. "Jak si vedete s Arethusou?"

"Pořád archivujeme zprávy, jak přicházejí. Ještě jsme je nerozluštili."

"Mám o Arethuse zajímavý novinky."

"Vážně?"

"Ano. Něco, o čem jste nevěděl." Prohlédne si papír. "Když jsme dobyli Berlín, posbírali jsme všechny Hitlerovy odborníky na šifry a pětatřicet z nich jsme převezli do Londýna. Naši hoši je tam důkladně vyslechli. Zjistili jsme hodně věcí. Co víte o tom Rudolfovi von Hacklheber?"

Waterhousovi úplně vyschne v ústech. Napije se a nezašklebí. "Trochu jsem ho poznal na Princetonu. S doktorem Turingem si myslíme, že dělal na Azur/Pufferfish."

"Máte pravdu," prohlásí Comstock a zatřese papírem. "Věděl jste ale, že byl nejspíš komunista?"

"O jeho politických názorech jsem nevěděl nic."

"No, například je homouš a ty Hitler nenáviděl, takže ho to mohlo zahnat do náruče bolševiků. Taky pracoval pod několika Rusy v Hauptgruppe B. Údajně to byli caristi a byli pro Hitlera, ale nikdy nevíte. No, každopádně uprostřed války, někdy koncem roku 1943, zřejmě uprchl do Švédska. Není to legrační?"

"Proč legrační?"

"Kdybyste měl prostředky na útěk z Německa, proč neodejít do Anglie a nebojovat pro ty hodný? Ne, on skončil na východním pobřeží Švédska - přímo naproti," pronese Comstock nabubřele, "Finsku. Který hraničí se Sovětským svazem." Plácne papírem na stůl. "To mi připadá docela jasný."

"Takže..."

"A teď nám tu poletujou ty zatracený Arethusy. Některý vycházejí dokonce přímo z Manily! Jiný z nějaký záhadný ponorky. Zřejmě není japonská. Vypadá to na pořádně velkou, tajnou špionážní skupinu, nemyslíte?"

Waterhouse krčí rameny. "Vysvětlování není moje parketa."

"Moje ano," prohlásí Comstock, "a já říkám, že jde o špionáž. Nejspíš je to řízený přímo z Kremlu. Proč? Protože používají šifru, která je podle vás založená na Azur/Pufferfish, kterou vymyslel ten komunistický teplouš Rudolf von Hacklheber. Předpokládám, že von Hacklheber zůstal ve Švédsku jenom tak dlouho, aby si zdřímla možná vopíchal nějakýho blonďatýho kluka, a pak upaloval přímo do Finska a odtamtud rovnou do čekající náruče Lavrentije Beriji."

"Páni!" vydechne Waterhouse, "co máme podle vás dělat?"

"Vytáhl jsem Arethusu zase zpátky na světlo. Začali jsme být líní a samolibí. Naši operátoři Huff Duffu nejednou zachytili zprávy Arethusa vysílaný z týhle oblasti." Zvedne ukazovák k mapě Luzonu. Pak se vzpamatuje, neboť si uvědomí, že důstojnější by bylo použít ukazovátko. Skloní se a popadne dlouhé ukazovátko. Poté si všimne, že stojí moc blízko, a musí kus couvnout, aby dostal konec ukazovátka na tu část mapy, jíž se před chvílí dotýkal jeho ukazovák. Konečně stojí správně a zuřivě obkrouží pobřežní oblast jižně od Manily podél úžiny oddělující Luzon od Mindora. "Jižně od těch sopek, tady u pobřeží. Ponorka se musí pohybovat v týhle části. Ještě jsme ty mizery nezaměřili, protože všechny naše stanice s Huff Duffy byly až tadyhle na severu." Ukazovátko provede bleskový útok na Cordilleru Central, kde se zakopal Jamašita. "Ale to už neplatí." Ukazovátko pomstychtivě sletí dolů. "Rozkázal jsem rozmístit v týhle oblasti a na severní části Mindora několik jednotek s Huff Duťfy. Příště, až ponorka vyšle zprávu Arethusa, do patnácti minut ji dostanou cataliny."

"Tak to bychom se měli vrhnout na tu zatracenou šifru," usoudí Waterhouse.

"Jestli to dokážete, Waterhousi, bude to úžasný. Znamenalo by to vítězství v naší první kryptologický bitvě s komunisty. Pro váš vztah s Electrical Till a NSA41 by to byl fantastický start. Vaši nevěstu bychom mohli usadit v domku na pastvinách, s plynovou troubou a vysavačem, takže by na Palouse Hills úplně zapomněla."

"To zní sakra příjemně," připustí Waterhouse. "Už se nemůžu udržet!" A s tím vypadne.

* * *

V kamenné prostoře rozmláceného kostela se Enoch Root podívá z okna a zašklebí se. "Nejsem matematik," zavrčí. "Akorát jsem vypočítal to, co chtěl Dengo. Budeš muset poprosit jeho, aby ti tu zprávu zašifroval."

"Najděte si pro vysílač jiný místo," důrazně radí Waterhouse, "a buďte připravený ho brzo použít."

* * *

Goto Dengo je tam, kde řekl, že bude. Sedí na lavici nad třetí metou. Hřiště je opravené, ale nikdo nehraje. S Waterhousem mají celé místo jen sami pro sebe, kromě nich tu je jen několik chudých filipínských rolníků, kteří do Manily uprchli před válkou na severu a hledají rozházený popkorn.

"To, co žádáte, je velmi nebezpečné," poznamená.

"Bude to naprostý tajemství," uklidňuje ho Waterhouse.

"Myslete do budoucnosti," podotkne Goto Dengo. "Jednou ty digitální počítače, o kterých jste mluvil, Arethusu rozlousknou. Není to tak?"

"Je. Nebude to trvat dlouho."

"Řekněme deset let. Možná dvacet. Šifra je rozluštěná. Pak se vrátí a najdou všechny staré zprávy Arethusa - včetně zpráv, kterou chcete poslat přátelům - a přečtou si je. Správně?"

"Ano. To je pravda."

"A pak uvidí zprávu, ve které stojí: ‚Varování, varování, Comstock nastražil past, stanice Huff Duff na vás číhají, nevysílejte.' Z toho se dozvědí, že v Comstockově kanceláři byl špeh. Určitě zjistí, že jste to byl vy."

"Máte pravdu. Máte pravdu. To mě nenapadlo," připouští Waterhouse. A uvědomí si ještě něco. "A dozvědí se i o vás."

Goto Dengo zesiná. "Prosím. Jsem hrozně unavený."

"V jedný zprávě se mluví o osobě jménem GD."

Goto Dengo složí hlavu do dlaní a dlouho se ani nepohne. Nemusí to říkat. S Waterhousem si představují stejnou věc: za dvacet let vrazí do kanceláře Goto Denga, úspěšného obchodníka, japonská policie a zatkne ho jako komunistického špiona.

"Jen jestli dešifrujou ty starý zprávy," podotkne Waterhouse.

"Tomu se nedá nijak zabránit. Říkal jste, že to dokážou."

"Jenom pokud jim je dáme," opáčí Waterhouse.

"Oni je ale mají."

"Jsou v mý kanceláři."

Goto Dengo je šokován a zděšen. "Nechcete je snad ukrást?"

"Právě to chci."

"Toho by si ale někdo všiml."

"Ne! Nahradím je jinejma."

* * *

Přes synchronizující bzučení Projektu X zní hlas Alana Mathisona Turinga. Dlouhohrající deska, naplněná šumem, se otáčí. "Chceš to poslední v náhodných číslech?"

"Jo. Nějakou matematickou funkci, která mi dá dokonalou náhodnost. Vím, že na tom pracuješ."

"No ano," přiznává Turing. "Můžu ti dát vyšší stupeň náhodnosti než to, co je na těch pitomejch deskách, na který oba koukáme."

"Jak to uděláš?"

"Napadla mě Riemannova funkce, která je snadná k pochopení a hrozně dlouho se vypočítává. Doufám, že máš zásobu dobrejch lamp."

"Toho se neboj, Alane."

"Máš tužku?"

"Jasně."

"Tak dobře," řekne Turing a začne vykřikovat symboly rovnice.

* * *

Ve Sklepě je horko a dusno, protože v něm Waterhouse sedí se spolupracovníkem vydávajícím tisíce wattů tělesného tepla. Spolupracovník žere a sere ETC štítky. Co se odehrává mezitím, je Waterhousova záležitost.

Sedí tu už aspoň čtyřiadvacet hodin, svlečený do pasu, tílko omotané kolem hlavy jako turban, aby mu pot nekapal do práce a nezpůsobil zkrat, přehazuje spínače na panelu digitálního počítače, vyměňuje propojovací šňůry vzadu a spálené elektronky a žárovky a osciloskopem kontroluje vadné obvody. Aby počítač provedl Alanovu operaci s náhodnými čísly, musí Waterhouse dokonce za pochodu vymyslet novou elektrickou rozvodnou desku a splácat ji dohromady. Ví, že celou dobu Goto Dengo a Enoch Root pracují někde v Manile s kusem papíru a tužkou a zašifrovávají poslední zprávu Arethusa.

Nemusí si lámat hlavu, jestli ji odvysílají. Dozví se to.

A opravdu, asi v pět odpoledne přiběhne poručík z radarové stanice a tváří se vítězoslavně.

"Máte zprávu Arethusa?"

"Dvě," hlásí poručík a drží dva listy papíru se zapsanými písmeny. "Kolize!"

"Kolize?"

"Nejdřív se ozval vysílač dole na jihu."

"Na pevnině, nebo -?"

"Na moři - u severovýchodního konce Palawanu. Vyslali tohle." Mávne jedním papírem. "Téměř vzápětí začala vysílat stanice v Manile a odeslala tohle." Zamává druhým listem.

"Ví o tom plukovník Comstock?"

"No ano, pane! Právě odcházel, když ty zprávy přišly. Volal svoje lidi od Huff Duffů, od letectva, všechny. Myslí si, že jsme ty parchanty dostali!"

"Než půjdete slavit, mohl byste mi prokázat laskavost?"

"Ano, pane!"

"Co jste udělali s původními papíry se zachycenými zprávami Arethusa?"

"Ty jsou zaarchivované, pane. Chcete je vidět?"

"Ano. Všechny. Musím je porovnat s verzemi na ETC štítkách. Jestli Arethusa funguje tak, jak si myslím, tak i jediné špatně zapsané písmeno může zničit všechny moje výpočty."

"Dojdu vám pro ně, pane! Stejně ještě nejdu domů."

"Ne?"

"No ne, pane! Chci tu zůstat, abych viděl, jak to dopadne s tou mizernou ponorkou."

Waterhouse přistoupí k peci a vytáhne cihličku horkých, prázdných ETC štítků. Zjistil, že je musí udržovat horké, jinak do sebe natáhnou tropickou vlhkost a zacpou stroj. Než nechal přesunout digitální počítač do této místnosti, trval na tom, aby sem nainstalovali několik pecí.

Hodí horké štítky do podavače děrovače, posadí se ke klávesnici a připraví si první zachycenou zprávu. Začne ťukat písmena. Je to krátká zpráva, vejde se na tři štítky. Po ní se pustí do druhé zprávy.

Objeví se poručík s lepenkovou krabicí. "Všechny původní zachycené zprávy Arethusa," ohlásí.

"Děkuju, poručíku."

Poručík se ohlédne přes rameno. "Mám vám pomoct s tím přepisováním?"

"Ne. Nejvíc mi pomůžete, když mi donesete vodu a pak mě po zbytek noci necháte v klidu pracovat. Mám tý

Arethusy plnou hlavu."

"Ano, pane!" prohlásí poručík, nesnesitelně rozveselený, protože záhadná ponorka právě prchá před bombardéry.

Waterhouse vyťuká druhou zprávu, třebaže už ví, co na ní bude: "PAST OPAKUJI PAST NEVYSÍLEJTE STOP HUFF DUFFY V OKOLÍ."

Vytáhne poslední štítky z děrovače a uloží je do krabice na štítky se všemi předchozími zprávami Arethusa. Vezme celý obsah krabice - šťos zpráv asi stopu silný - a přendá si je do kufříku.

Dvě nové zachycené zprávy položí na hromádku starších. Šťos štítků v jeho kufříku a hromádka papírů v jeho ruce obsahují přesně stejnou informaci. Jsou to jediné dvě kopie na celém světě. Probere se jimi, aby se ujistil, že mezi nimi jsou všechny kritické zprávy - jako dlouhá zpráva s polohou Golgoty a ta s Goto Dengovými iniciálami. Všechny položí na jednu pec.

Přehodí stopu vysoký šťos horkých, prázdných štítků do podavače děrovacího stroje. Propojí šňůrou děrovač s digitálním počítačem, aby se vlády ujal počítač. Spustí program, který napsal, ten, jenž generuje náhodná čísla podle Turingovy funkce. Zablýskne se a čtečka zavrní, jak se program natahuje do paměti počítače. Pak se zarazí a čeká na vstup: funkce potřebuje nakrmit. Proud bitů, který ho rozběhne. Cokoliv postačí. Waterhouse se zamyslí a naťuká COMSTOCK.

Děrovací stroj se rozběhne. Šťos prázdných štítků se zkracuje. Do podnosu padají děravé štítky. Když stroj skončí, Waterhouse je vytáhne, podrží na světle a podívá se na maličké obdélníkové dírky proražené v tvrdém papíře. Souhvězdí dveří.

"Vypadá to jako kterákoliv jiná zašifrovaná zpráva," vysvětlil Goto Dengovi na hřišti, "ale ti, ehm, hoši od šifer" (málem řekne NSA) "je můžou prohánět počítačem pořád dokola a šifru nikdy nerozlousknou - protože to žádná šifra není."

Vloží šťos čerstvě proděravělých štítků do krabice s nápisem ZPRÁVY ARETHUSA a vrátí ji na polici.

Nakonec, než odejde z laboratoře, zajde k peci a přistrčí zachycené zprávy k hořáku. Papír nechce chytit, a tak mu trochu pomůže tekutým podpalovačem. Dívá se, jak hromádka hoří, dokud si není jistý, že všechny divné informace na těch papírech jsou zničené.

Poté vyběhne na chodbu a hledá hasicí přístroj. Nahoře slyší Comstockovy hochy u rádia, kde štěkají jako psi.

PŘÍKOP

Když se posbírá z paluby a v uších mu přestane zvonit, Bischoff řekne: "Ponoříme se na sedmdesát pět metrů."

Ciferník ukazuje, že jsou na dvaceti metrech. Někde, asi sto metrů nad nimi, nastavuje posádka kroužícího bombardéru hlubinné nálože, aby vybuchly, až se potopí do hloubky dvacet metrů, takže dvacet metrů je prozatím nebezpečné místo.

Ciferník se ale nepohne a Bischoff musí rozkaz opakovat. Buď jsou všichni na palubě hluší, nebo má V-Million poškozená hloubková kormidla. Bischoff se opře hlavou o trup, a i když už mu uši nesloužíjako dřív, cítí skučení turbín. Aspoň mají elektřinu. Mohou plout. Jenže cataliny jsou rychlejší.

Na starých, rachotících dieselových U-bootech jste aspoň měli děla. Mohli jste se s nimi vynořit, vylézt na palubu na slunce a na vzduch a bránit se. Ale jedinou zbraní V-Million, té plovoucí rakety, je utajení. V Baltu to šlo, jenže tady jsou v Mindorské úžině, kde je oceán čirý jako sklo. V-Million jako by na strunách z piana visela ve vzduchu ve světle reflektorů.

Ručička na ciferníku se pohybuje, přeskočí přes pětadvacet metrů. Paluba se Bischoffovi pod nohama kroutí pod dopadem další hlubinné nálože. Nicméně z pohybu Bischoff pozná, že tato vybuchla příliš vysoko, než aby napáchala nějaké větší škody. Ze zvyku se podívá na ručičku ukazující rychlost a všimne si, že vedle je vidět čas: 17.46. Slunce musí pomalu zapadat, jeho paprsky se odrážejí od vrcholků vln a piloti catalin se dívají stěnou jasu. Ještě hodina a V-Million bude neviditelná. Pak, pokud Bischoff vedl přesné záznamy o rychlosti a kurzu, dokáže odhadnout, kde přibližně jsou, a trefí v noci do Palawanského příkopu nebo uhnou na západ přes Jihočínskč moře, což vypadá jako dobrý nápad. Bischoff však doufá, že na severním pobřeží Bornea najde nějakou pěknou pirátskou zátoku, ožení se s pohlednou orangutanicí a pořídí si rodinku.

Na ciferníku hloubkoměru je v tom staromódním švabachu, jejž nacisti tolik milovali, vyvedeno slovo Tiefenmesser. Messer znamená měřit, ale také to znamená nůž. Das Messer sitzt mir an der Kehle. Mám nůž na krku. Stojím před katastrofou. Když máte nůž na krku, nechcete, aby se pohyboval tak, jako se nyní pohybuje ručička Tiefenmesseru. Každé cvaknutí znamená další metr vody mezi Bischoffem a sluncem a vzduchem.

"Chtěl bych být Messerschmidt" zamumlá Bischoff. Muž, který rozbíjí. Měří kladivem. Zároveň to ale je i překrásná létající věc.

"Uvidíš světlo a zase budeš dýchat čerstvý vzduch, Güntere," poznamená Rudolf von Hacklheber, civilní matematik, který v boji na život a na smrt nemá na můstku U-bootu co dělat. Jenže tady není žádné místo, kde by být měl, a proto je tady.

Od Rudyho je hezké, že to říká, skvělá ukázka podpory. Ale na Günterově emocionální stabilitě nyní závisí životy všech na palubě U-bootu a také to, jestli je i s nákladem dostane do bezpečí. Občas, když se chcete ve zdraví dožít zítřka, musíte se dnes potopit do černých hlubin a uvěřit - věřit ve svůj U-boot a svou posádku - vedle čehož jsou zjevení svatých ničím.

A tak je Rudyho slib brzy zapomenut - nebo na něj aspoň zapomněl Bischoff. Bischoff čerpá sílu z toho, že ho slyšel, i z podobných věcí, které mu říkají členové posádky, z jejich úsměvů, z toho, jak zvedají palec, jak ho poplácávají po rameni, jak předvádějí kuráž a iniciativu, jak chytře opravují rozbité trubky a přetížené motory. Sílu mu dává víra a víra z něj činí dobrého velitele U-bootu. Někdo by řekl, že nejlepšího, jaký kdy byl. Ale Bischoff zná mnoho jiných, lepších než on, jejichž těla jsou lapena v rozmačkaných plechovkách roztroušených po dně severního Atlantiku.

Končí to takhle: Slunce zapadlo, na což je každý den celkem spoleh, i když jste U-boot v tísni. V-Million se několik hodin se skřípěním hnala Palawanským příkopem naprosto šílenou rychlostí dvacet devět uzlů - čtyřikrát rychleji, než by se měl U-boot pohybovat.

Američané si udělají kroužek kolem bodu v moři, kde byl záhadný U-boot naposledy spatřen. V-Million je však čtyřikrát rychlejší, než si myslí. Skutečný kruh by měl být čtyřikrát širší než ten, který nakreslí. Yankeeové nebudou čekat, že se vynoří tam, kde se vynoří.

Ale vynořit se musejí, protože V-Million nebyla postavená, aby zvládla dvacet devět uzlů napořád. Když se otáčejí obě její turbíny o šesti tisících koňských silách, spaluje palivo a peroxid vodíku neuvěřitelně rychle. Zbývá jim ještě dost paliva, ale kolem půlnoci dojde peroxid vodíku. Má několik ubohých baterií a elektrické motory, které ji stěží dostanou na hladinu. Potom ale musejí chvíli dýchat vzduch a jet na diesely.

A tak se V-Million a několik členů posádky chvíli těší z čerstvého vzduchu. Bischoff mezi nimi není, protože řeší další problémy, které vyvstaly ve strojovně. To mu pravděpodobně zachrání život, protože ani neví, že je ostřelují, dokud neuslyší nárazy střel na vnější trup.

Následuje starý známý dril, nouzové ponoření, jež bylo tak vzrušující, když byl ještě mladý muž a nacvičoval si to v Baltu, ale nyní je jen únavné. Vzhlédne a v průlezu na okamžik zahlédne jedinou hvězdičku na obloze, než mu výhled zacloní rozstřílený námořník padající dolů.

O pět minut později dostane V-Million přímý zásah hlubinnou náloží do zádi, kde jí udělá díru do vnějšího i tlakového trupu. Paluba se Bischoffovi pod nohama nakloní a v uších mu lupne. Na ponorce je obojí špatné znamení. Slyší řinčení uzavíraných poklopů, jak se posádka snaží zastavit postup vody k přídi. Každý uzavřený poklop odsuzuje k smrti všechny, kteří jsou směrem na záď od něj. Ale oni jsou už stejně mrtví, protože teď je to jen otázka času. Poklopy nedokážou odolat tlaku pěti, šesti, sedmi, osmi, devíti, deseti atmosfér. Jak povolují, tlak stoupá, protože bublina vzduchu na přídi se náhle zmenší na polovinu, a pak znovu a znovu. S každou tlakovou vlnou se prudce zvýší tlak v Bischoffově hrudníku a vytlačí mu vzduch z plic.

Příď je vztyčená a ponorka připomíná ručičku na ciferníku. Není tu žádná paluba, na níž by se dalo stát. Pokaždé když praskne nějaká přepážka a hladina vody vyletí směrem k přídi, jsou najednou všichni potopení, se zmáčknutými, prázdnými plícemi, a musejí plavat vzhůru, aby se dostali ke vzduchu.

Poničená záď se konečně zaboří do mořského dna a V-Million se usadí. Přední kajuta se kolem nich otáčí a z okolí zní rachot, jak klesající trup ponorky drtí korálový útes. Je konec. Günter Bischoff a Rudolf von Hacklheber jsou spolu v útulné bublině stlačeného vzduchu, což je veškerý vzduch, jenž býval na celé ponorce a nyní se smrskl do prostoru, jaký je v autě. Je tma.

Bischoff slyší, jak Rudolf otevírá západky na aluminiovém kufříku.

"Neškrtej sirkou," varuje ho Bischoff. "Vzduch je stlačený, vzplál by jako vích."

"To by bylo hrozné" opáčí Rudy a místo toho rozsvítí baterku. Světlo okamžitě pohasne, zhnědne a zmenší se v červenou tečku: žhoucí zbytky vlákna v žárovce.

"Implodovala ti žárovka," vysvětluje Bischoff. "Ale aspoň jsem viděl ten tvůj roztomilý výraz."

"Tys taky dřív vypadal líp," opáčí Rudy. Bischoff ho slyší, jak zavírá kufřík. "Myslíš, že tu bude můj kufřík plavat navěky?"

"Nakonec zkoroduje i tlakový trup nad námi. Vzduch unikne z tý malý bublinky, která se cestou k povrchu roztáhne do oblaků zkaženýho vzduchu. Hladina vody stoupne a přitlačí tvůj kufřík na zbytky tlakovýho trupu na přídi. Kufřík se naplní vodou. Ale v rohu tvýho kufříku možná zůstane maličká bublinka vzduchu."

"Napadlo mě nechat tam zprávu."

"Jestli to uděláš, adresuj ji vládě Spojených států."

"Ministerstvu námořnictva, co myslíš?"

"Ministerstvu špionáže. Jak tomu říkají? Úřad strategických služeb."

"Proč to říkáš?"

"Věděli, že tu jsme, Rudy. Ty cataliny na nás čekaly."

"Možná nás našly radarem."

"Na radar jsem myslel. Letadla tu byla rychleji. Víš, co to znamená?"

"Povídej."

"To znamená, že ti, kdo nás honili, věděli, jak rychle může V-Million plout."

"Aha... proto tě napadli špehové."

"Dal jsem Bobbymu plány, Rudy."

"Plány k V-Million?"

"Ano... aby si mohl od Američanů koupit odpuštění."

"Při zpětném pohledu jsi to dělat neměl. Ale nedávám ti to za vinu, Güntere. Bylo to skvělé gesto."

"A teď nás tady najdou."

"Chceš říct, až budeme mrtví."

"Ano. Celý plán je v háji. Ale co, byl to skvělý komplot, dokud všechno vycházelo. Enoch Root to třeba zvládne."

"Opravdu si myslíš, že do vraku se dostanou špehové?"

"Kdo ví?" řekne Bischoif. "Proč si s tím lámat hlavu?"

"Mám v kufříku souřadnice Golgoty," vysvětlí Rudy, "ale vím určitě, že nikde jinde na V-Million zapsané nejsou."

"To víš, protože jsi zprávy zašifrovával sám."

"Ano. Možná bych měl tu zprávu spálit."

"To by nás zabilo," vyhrkne Bischoff, "ale aspoň bychom přitom měli trochu tepla a světla."

"Za pár hodin se budeš slunit na nějaké krásné pláži, Güntere," slibuje Rudy.
"Nech toho!"
"Dal jsem slib, který hodlám splnit."
Ve vodě se cosi pohne, šplouchne noha vykopnutá nad hladinu.
"Rudy? Rudy?" křičí Bischoff. Je však sám v černé kupoli ticha.
O minutu později ho za kotník chytí ruka. Rudy po jeho těle vyšplhá jako po žebříku, vystrčí hlavu z vody a lapá po vzduchu. Tenhle vzduch je dobrý, v jediném nádechu je šestnáctkrát víc kyslíku než na hladině moře. Hned se cítí lépe. Bischoff ho chvíli podpírá, než se vzpamatuje.
"Poklop je otevřený," hlásí Rudy. "Viděl jsem skrz něj světlo. Slunce vyšlo, Güntere."
"Tak jdeme!"
"Ty běž. Já zůstanu a spálím tu zprávu." Rudy už znovu otevírá kufřík, hmatá uvnitř, něco vyndá a zase kufřík zavře.
Bischoff se nemůže ani hnout.
"Za třicet vteřin škrtnu sirkou," sděluje mu Rudy.
Bischoff se po hlase vrhne k Rudymu a ve tmě ho obejme.
"Najdu ostatní," slibuje. "Povím jim, že po nás jde nějaký zatracený americký špeh. To zlato najdeme první, oni se k němu nedostanou."
"Běž!" křičí Rudy. "Chci, aby to teď šlo rychle."
Bischoff ho políbí na tvář a potopí se.
Před sebou vidí slabé modrozelené světlo.
Rudy doplaval k poklopu, otevřel ho a odplul zpátky, a když se vrátil, byl polomrtvý. Bischoff musí najít poklop a vyplavat až nahoru k hladině. Ví, že to nedokáže.
Pak ale vnitřek V-Million prozáří mnohem jasnější, teplejší světlo. Bischoff se ohlédne vzhůru. Přední část tlakového trupu se změnila v kupoli oranžového ohně, uprostřed je vidět silueta muže a od středu světla se rozšiřují sváry a nýty jako poledníky na glóbu. Světlo je jasné jako den. Bischoff se otočí, proplave průlezem do kontrolní místnosti a najde otevřený poklop: kotouč modrého světla.
Ke stropu kajuty je přitisknutý záchranný kruh. Bischoff ho popadne a stáhne dolů, a než propluje průlezem ven z ponorky, strčí ho před sebe.
Kolem sebe má samé korály a je to krása. Moc rád by tu zůstal a porozhlédl se, ale nahoře ho čekají povinnosti. Drží se záchranného kruhu, a i když nemá pocit, že by se pohyboval, vidí, jak pod ním korály uhýbají. Na útesu leží velký šedý obrys, bublající a krvácející, a stále se zmenšuje jako raketa letící k obloze.
Bischoff vzhlédne k hladině. Obě ruce má nad hlavou, svírá okraj kruhu a skrze něj vidí slunce, stále jasnější a červenější.
Pak ho rozbolí kolena.
LIKVIDITA
Zbytek Randallu Lawrenci Waterhousovi připadá jako minulost. Ví, že technicky je to přítomnost a všechny skutečně důležité věci ho teprve čekají. Důležité pro něj je pouze to, že už je konec, vše je vyřešeno. Rád by si žil dál, když teď zase má život.
Odnesou Amy zpátky do misie k lékaři, který se chvíli věnuje její noze, ale do nemocnice v Manile ji převézt nemůžou, poněvadž jim v cestě brání Wing. To by je mělo vyděsit, ale ve skutečnosti je to jenom hloupé a otravné, když si na to po nějaké době zvyknou. Lidé hlídající cestu jsou činští komunističtí gerontoaparátčíci podporovaní několika vlezlými patolízaly z místní vlády, a nikdo z nich nemá ani ponětí o věcech jako zašifrované širokopásmové vysílání, díky němuž lidé jako Doug a Randy mohou komunikovat s vnějším světem a vysvětlit, co přesně se tu děje. Randy má krevní skupinu stejnou jako Amy, takže doktorovi dovolí, aby mu skoro všechnu životodárnou tekutinu vycucal. Nedostatek krve mu zřejmě na den dva sníží IQ na polovinu, ale když uvidí, jak Douglas MacArthur Shaftoe sepisuje seznam mužů a vybavení, jež potřebují, aby vykopali Golgotu, má dost duchapřítomnosti, aby mu sdělil, že to má rovnou škrtnout. Ať zapomene na nákladňáky, sbíječky a dynamit, na nakladače a bagry a vrtné soupravy, a prostě mu dá několik pump a pár tisíc galonů topného oleje. Doug vše ihned zařídí, a jak by také ne, když Randymu ten nápad v podstatě sám vnukl vyprávěním starých válečných legend o svém otci. Předat seznam Avimu a Goto Dengovi je snadné jako facka.
Wing je na pozemku uzavřel na týden, podzemní výbuchy dál otřásají zemí, Amy se noha zanítí a doktor jí ji málem uřízne, aby jí zachránil život. Enoch Root s ní stráví nějaký čas o samotě a noha se najednou zlepší. Enoch jim vysvětlí, že použil nějaký místní lék, ale Amy se k tomu odmítá vyjádřit.
Ostatní mezitím zabíjejí čas tím, že čistí minové pole kolem Golgoty a snaží se lokalizovat výbuchy. Převládá všeobecný názor, že Wingovi pořád zbývá prokopat se téměř kilometrem tvrdé skály, aby získal přístup ke Golgotě, a za den zvládne sotva pár metrů.
Vědí, že ve vnějším světě se rozpoutalo peklo, protože nad nimi létají reportérské a vojenské helikoptéry. Jednoho dne u misie přistane vrtulník Goto Engineering. Má sonar pro zkoumání podzemí a navíc antibiotika, která zapůsobí jako kouzlem na pralesní potvůrky v Amyině noze, protože ty se nikdy nesetkaly s penicilinem, natož s nejmodernější látkou, vedle níž vypadá penicilin jako kuřecí polívka. Amy během několika hodin klesne horečka a na druhý den už vstává z postele. Silnice je opět otevřená, načež vznikne problém, jak udržet lidi mimo - všude jsou média, oportunističtí zlatokopové a inťouši. Všichni si zřejmě myslí, že se tu jedná o nějaký radikální společenský předěl, jako kdyby na tom byla globální společnost už tak špatně, že jediné, co se s ní dá dělat, je vypnout ji a rebootovat.
Randy vidí lidi s transparenty, na nichž je jeho jméno, a snaží se nemyslet na to, co to znamená. Nákladní vozy s vybavením se přes dopravní zácpu téměř nedostanou, ale nakonec to zvládnou, a následuje týden nudných prací, kdy musejí všechny krámy vytahat džunglí nahoru. Randy tráví většinu času u osádky sonaru. Mají parádní přístroj, který

Goto Engineering používá pro počítačový průzkum podzemí, kam se právě hodlají prokopat. Když je všechno těžké vybavení na místě, Randy už má celou Golgotu zmapovanou s rozlišením na jeden metr. Kdyby chtěl, mohl by se jí proletět ve virtuální realitě. Takhle musí jenom rozhodnout, kde vyvrtat tři díry: dvě shora dolů do hlavního trezoru a jednu ze strany, téměř vodorovně z říčního břehu, ale mírně vzhůru, dokud nenarazí na nejnižší jímkovou tůň v hlavní komoře. Odvodňovací díru.

Dorazí někdo z vnějšího světa a přesvědčí Randyho, že je na obálkách jak TIME, tak Newsweeku. Randy to nepovažuje za dobrou zprávu. Ví, že má nový život. Má jistou představu o tom, co nový život představuje: hlavní je oženit se s Amy a starat se o vlastní věci, dokud nezemře stářím. Do jeho výpočtů nezapadá být na obálkách týdeníků, a lidé postávající v džungli s transparenty s jeho jménem v žádném případě necharakterizují jeho život. Teď už by nejradši nikdy neodešel z džungle.

Pumpy jsou výkonné, velké jako dům. Musí být, aby zvládly předpokládaný tlak. Mladí důlní inženýři Goto Denga dohlížejí na to, aby ve dvou svislých vrtech byla jedna pumpa dodávající stlačený vzduch a druhá stlačené palivo. Doug Shaftoe by se operace rád účastnil, ale ví, že na to technicky nestačí, a navíc má jiné povinnosti: musí zabezpečit ochranný perimetr před hledači zlata a všemožnými vlezlými individui, jež by mohl Wing poslat, aby jim škodili a obtěžovali je. Ale Doug vyslal zprávu a na Golgotu se z celého světa sjela spousta jeho velice zajímavých a zcestovalých přátel a nyní táboří v krytech v džungli, hlídají hranice tábora, kolem něhož jsou natažené nástražné dráty a další vymyšlenosti, o nichž Randy raději ani nechce nic vědět. Doug mu jen přikázal, ať se drží od perimetru dál, což Randy činí. Ale vycítil i Dougův zájem o centrální projekt, a když nadejde ten velký den, nechá Douga zmáčknout knoflík.

Nejdřív je hodně modlení: Avi přivezl z Izraele rabína, Enoch Root si zase přivedl manilského arcibiskupa a Goto Dengo poslal nějaké šintoistické kněze. Přidaly se i různé země z jihovýchodní Asie. Všichni se modlí nebo zpívají na památku zesnulých, třebaže modlitby přehlušují nad nimi se vznášející vrtulníky. Spousta lidí nechce, aby se s Golgotou vůbec hýbalo, a Randy si myslí, že mají v podstatě pravdu. Ale nechal si zobrazit Wingův tunel, podzemní chapadlo vzduchu natahující se k pokladu, a vypustil jeho trojrozměrné mapy do médií. Obhájil - myslí si, že celkem rozumně - že je lepší udělat něco konstruktivního než nechat Winga poklad ukrást. Několik lidí přešlo na jeho stranu, jiní ne, ale nikdo z druhé skupiny není na obálce TIME ani Newsweeku.

Doug Shaftoe pronese proslov jako poslední. Stáhne si čapku, položí si ji na srdce a se slzami koulejícími se po tvářích vykládá něco o svém otci, na něhož se téměř nepamatuje. Mluví o bitvě o Manilu, jak svého otce poprvé uviděl v troskách kostela sv. Augustina a jak ho jeho otec vynesl po schodech a zase ho snesl dolů, než odešel svrhnout na Japonce oheň pekelný. Mluví o odpuštění a nějakých dalších abstraktních věcech a do jeho slov burácejí vrtulníky a přehlušují je, díky čemuž jsou, podle Randyho názoru, ještě působivější, protože se v podstatě jedná o Dougovy vzpomínky, které jsou už od začátku nezřetelné. Doug se konečně dopracuje k nějakému závěru, jenž mu je zcela jasný, ale je špatně vyjádřený, a stiskne tlačítko.

Pumpám trvá několik minut, než natlakují Golgotu vysoce hořlavou směsí vzduchu a paliva. Doug stiskne další knoflík, čímž dole odpálí slabý výbuch. Pak se svět otřese a zaduní, než se usadí do potlačeného, pulzujícího vytí. Z odvodňovací díry dole vyletí proud doběla rozžhavených plamenů, zakousne se do řeky kousek od místa, kde skončil Andrew Loeb, a vyhodí do vzduchu oblak páry, který přiměje všechny vrtulníky vzlétnout výš. Randy proleze pod příkrov páry, protože cítí, že to je poslední soukromí, jaké kdy bude mít, posadí se na břeh řeky a dívá se. Po půlhodině se k proudu horkého plynu připojí říčka planoucí tekutiny, která, jakmile se objeví, klesá na dno řeky, obalená vatou prudce vroucí vody. Dlouho není vidět nic jiného, ale když už Golgota hoří hodinku dvě, v mělké vodě se objeví do údolí se rozšiřující, kolem balvanu, na němž Randy hnízdí, protékající jasná, hustá řeka zlata.

DODATEK
ŠIFROVACÍ ALGORITMUS SOLITAIRE

napsal Bruce Schneier
autor knihy: Aplikovaná kryptografie
prezident Counterpane Systems
http://www.counterpane.com

V románu Neala Stephensona Kryptonomikon popisuje postava Enocha Roota šifru nazvanou "Pontifex". Posluchačem je jiná postava, Randy Waterhouse, která odhalí, že jednotlivé kroky algoritmu mají být prováděny s pomocí balíčku hracích karet. Obě postavy si s pomocí této šifry vymění několik zpráv. Šifra se jmenuje "Solitaire" (tedy pasiáns), a název "Pontifex", použitý v románu, má dočasně zakrýt skutečnost, že se k jejímu vytváření a dešifrování používá balíček karet. Tuto šifru jsem vymyslel, abych agentům v terénu umožnil bezpečně komunikovat, aniž by se museli spoléhat na elektroniku nebo u sebe nosit inkriminující nástroje. Agent by se mohl ocitnout v situaci, kdy nemá přístup k počítači, nebo by mohl být stíhán, pokud by u sebe měl nástroje pro tajnou komunikaci. Ale balíček karet... jak ten může být nebezpečný?

Solitaire je bezpečný právě proto, že míchání karet je naprosto náhodné. Mícháním balíčku může odesilatel vytvořit řadu "náhodných" čísel, která pak spojí se svou zprávou. Solitaire je pochopitelně možné nasimulovat na počítači, ale lze ho používat i ručně.

Solitaire možná není příliš technicky na výši, ale jeho zabezpečení je na nejvyšší úrovni. Navrhl jsem Solitaire tak, aby odolal i nejfundovanějším vojenským protivníkům s největšími počítači a nejchytřejšími kryptoanalytiky. Pochopitelně

nelze zaručit, že někdo nepřijde na způsob, jak Solitaire rozlousknout (sledujte moje webové stránky), ale jeho algoritmus je rozhodně lepší než všechny ostatní šifry používající papír a tužku, jaké jsem kdy viděl.

Je ale dost pomalý. Zašifrovat či dešifrovat delší zprávu vám klidně zabere celý večer. Ve své knize Kalinovy šifiy (Kahn on Codes) popisuje David Kahn skutečnou šifru používanou jedním sovětským špionem. Sovětský algoritmus i Solitaire vyžadují přibližně stejnou dobu k zašifrování zprávy.

ŠIFROVÁNÍ TEXTU POMOCÍ SOLITAIRE

Solitaire je zpětnovazebná řadová šifra. Někdy je tato šifra nazývána klíčový generátor. Základní idea je, že Solitaire vygeneruje řadu čísel, často nazývanou "klíčová řada", od 1 do 26. K zašifrování se generuje řada písmen se stejným počtem prvků - počet odpovídá základním písmenům abecedy. Poté se k písmenům původního textu po jednom přidá modulo 26 a vytvoří se tak zašifrovaný text. Při dešifrování se vygeneruje stejná číselná řada a odečte se modulo 26 od zašifrovaného textu, aby se objevil původní text.

Například uvádíme zašifrování pomocí Solitaire první zprávy v Stephensonovč románu: "DO NOT USE PC."

1. Rozdělte text do skupin po 5 písmenech. (5 písmen není nic záhadného, je to jen tradiční dělení textu.) K případnému doplnění poslední skupiny použijte písmeno X. Čili pokud zněl původní text "DO NOT USE PC", pak nešifrovaný (základní) text, se kterým pracujeme, je:

D O N O T U S E P C

2. Použijte Solitaire k vygenerování řady deseti klíčových písmen. (Podrobnosti jsou uvedeny níže.) Předpokládejme, že vyjde:

K D W U P O N O W T

3. Převeďte základní text z písmen na číslice: A = 1, B = 2, atd.

4 15 14 15 20 21 19 5 16 3

4. Podobně převeďte písmena klíče:

11 4 23 21 16 15 14 15 23 20

5. Sečtěte číslice základního textu a příslušné číslice klíče podle modulo 26. (To znamená, že pokud součet přesáhne 26, odečtěte od výsledku 26.) Například: 1 + 1 = 2, 26 + 1 = 27 a 27 - 26 = 1... takže 26 + 1 = 1.

15 19 11 10 10 10 7 20 13 23

6. Převeďte číslice zpět na písmena.

O S K J J J G T M W

Jste-li dobří, pak si zvyknete sčítat písmena v hlavě a sečíst pak přímo písmena z kroků 1. a 2. Je to jen otázka praxe. Je snadné si zapamatovat, že A + A = B, zapamatovat si, že T + Q = K, je obtížnější.

DEŠIFROVÁNÍ POMOCÍ SOLITAIRE

Základem dešifrování je, že příjemce vygeneruje stejnou klíčovou řadu a odečte písmena této řady od písmen zašifrovaného textu.

1. Rozdělte zašifrovaný text do skupin po pěti písmenech (zpráva by již měla být v tomto tvaru):

O S K J J J G T M W

2. Použijte Solitaire k vygenerování deseti číslic číselné řady. Pokud příjemce použije stejného klíče jako odesílatel, pak budou číslice řady stejné:

K D W U P O N O W T

3. Převeďte písmena zašifrovaného textu na číslice:

15 19 11 10 10 10 7 20 13 23

4. Podobně převeďte na číslice písmena klíče:

11 4 23 21 16 15 14 15 23 20

5. Odečtěte písmena klíče od písmen zašifrovaného textu, modulo 26. Například 22 - 1 = 20, 1 - 22 = 5. (Je to jednoduché, pokud je první číslice v rovnici menší než druhá, přičtěte k ní 26, než druhou odečtete. Takže 1 - 22 = ? se změní na 27 - 22 = 5.)

4 15 14 15 20 21 19 5 16 3

6. Převeďte číslice zpět na písmena:

D O N O T U S E P C

Dešifrování je stejné jako šifrování s tím rozdílem, že klíčovou řadu odečítáte od zašifrovaného textu.

GENEROVÁNÍ KLÍČOVÉ ŘADY PÍSMEN

Toto je jádro Solitaire. Výše uvedené příklady zašifrování a dešifrování jsou společné pro všechny zpětnovazebně řadové šifry. Tyto odstavce vysvětlují, jak funguje Solitaire.

Solitaire používá pro generování klíče balíček karet. Vezměme balíček obsahující 54 karty (nezapomeňte na žolíky) jako permutaci 54 prvků. Existuje 54! neboli kolem 2,31 x 1071 různých možností, jak balíček seřadit. Obzvlášť výhodné je, že balíček (bez žolíků) obsahuje 52 karty a my máme 26 písmen abecedy. Tato shoda je příliš dobrá, abychom ji zahodili.

Aby se dal použít pro Solitaire, musí balíček obsahovat všechny 52 karty a oba žolíky. Žolíky se musejí nějak od sebe lišit. (To je běžné, balíček, na který se dívám, když toto píšu, má na žolících hvězdičky. Na jednom je hvězdička malá, na druhém velká.) Označme jednoho žolíka A a druhého B. Obecně je na žolících stejný grafický prvek, ale liší se velikostí. Nechť má žolík B větší hvězdičku. Pokud vám to zjednoduší práci, napište si na žolíky A a B, ovšem pamatujte, že pokud vás chytnou, budete to muset vysvětlit tajné policii.

Začněte tím, že vezmete balíček do ruky, obrázky nahoru. Přeuspořádejte karty do základní konfigurace, která bude klíčem. (O klíči budu mluvit později, ale je to něco jiného než klíčová řada.) Nyní můžete vytvořit klíčovou řadu písmen.

Toto je Solitaire:

1. Najděte žolíka A. Dejte ho o jednu kartu níž. (Vyměňte ho s kartou, která je bezprostředně pod ním.) Pokud je žolík poslední kartou balíčku, přesuňte ho pod vrchní kartu.

2. Najděte žolíka B. Dejte ho o dvě karty níže. Pokud je tento žolík poslední kartou balíčku, přesuňte ho pod druhou kartu. Pokud je předposlední kartou v balíčku, přesuňte ho pod první kartu. (Představte si, že balíček je smyčka... a už to bude jasné.)

Je nezbytně nutné tyto dva kroky udělat v popsaném pořadí. Svádí nás to k tomu, abychom si práci ulehčili a přesunuli, jakmile je najdeme. To nevadí, pokud ovšem nejsou příliš blízko sebe.

Takže je-li pořadí v balíčku před krokem č. 1:

3 A B 8 9,

pak po kroku č. 2 by měl balíček vypadat následovně:

3 A 8 B 9.

Pokud máte pochybnosti, pamatujte si, že musíte žolíka A přesunout jako prvního, před žolíkem B. A dejte pozor, pokud jsou oba žolíci na dně balíčku.

3. Proveďte dvojité "sejmutí". To znamená vyměňte karty nad prvním žolíkem za karty pod druhým žolíkem. Vypadá-li pořadí karet v balíčku před tímto krokem třeba takto:

2 4 6 B 4 8 7 1 A 3 9,

pak po sejmutí bude toto pořadí vypadat následovně:

3 9 B 4 8 7 1 A 2 4 6.

"Prvním" a "druhým" žolíkem se zde myslí kterýkoliv ze žolíků, který je nejblíže k svrchní kartě, případně nejdále od svrchní karty balíčku. Zatím ignorujte označení "A" a "B".

Uvědomte si, že žolíci a karty mezi nimi své pořadí nezměnily. Ostatní karty se přemísťují kolem nich. V rukou je to snadné. Jestliže v některé ze tří částí není žádná karta (buď žolíci sousedí, nebo je jeden svrchní nebo spodní krajní kartou), berte tuto část jako každou jinou a přesuňte ji, jako by prázdná nebyla.

4. Sejměte balíček k vlastnímu počítání. Podívejte se na spodní kartu a přiřaďte jí číslo od 1 do 53. (Použijte pořadí barev používané v bridži: kříže, káry, srdce a piky. Pokud je karta ¦, má jednoduše hodnotu, která je na ní uvedena. Pokud je ¦ je to její hodnota plus 13, pokud je ¦, pak je to její hodnota plus 26, a pokud je ¦, odpovídá jí číslo rovnající se její hodnotě plus 39. Kterýkoliv ze žolíků má číslo 53.) Od svrchní karty odpočítejte příslušný počet karet. (Já obvykle počítám 1 až 13 opakovaně, je to jednodušší než počítat vyšší čísla v řadě.) Sejměte za kartou, ke které jste se dopočítali, a ponechte spodní kartu na místě. Pokud balíček vypadal takto:

7...karty...4 5...karty...8 9

a devátá karta byla 4, pak po sejmutí máme

5...karty...8 7...karty...4 9

Ponechání spodní karty na místě umožňuje vrátit se o krok zpět. Je to důležité pro matematickou analýzu bezpečnosti šifry.

5. Najděte výstupní kartu. Podívejte se na svrchní kartu. Převeďte ji na číslo od 1 do 53 stejně jako v předešlém kroku. Odpočítejte počet karet, který toto číslo udává. (Svrchní kartu počítejte jako jedničku.) Zapište si kartu následující po poslední, ke které jste se takto dopočítali, na papír. (Pokud narazíte na žolíka, nezapisujte si nic a začněte od začátku krokem č. 1.) Toto je první výstupní karta. Všimněte si, že tento krok nemění pořadí karet v balíčku.

6. Převeďte kartu na číslo. Jako předtím použijte bridžových zvyklostí pro pořadí karet. Od nejnižší po nejvyšší máme kříže, káry, srdce a piky. Tudíž A (křížové eso) až K jsou čísla 1 až 13, A až K 14 až 26, A až K čísla 27 až 39 a A až K odpovídá 40 až 52.

To je Solitaire. Můžete tak vytvořit libovolný počet klíčových číslicových řad.

Jsem si vědom, že v balíčcích karet (pořadí) existuje mnoho odchylek podle zemí. Obecně to není na závadu, jak přeměníte karty na čísla, pokud se odesilatel a příjemce domluví na jednotných pravidlech. Jestliže se nedomluví, nebudou spolu moci komunikovat.

BALÍČEK JAKO KLÍČ ŠIFRY

Solitaire je pouze tak bezpečný, jak bezpečný je klíč. To znamená, že nejjednodušší způsob, jak "rozbít" tuto šifru je odhadnout, jaký klíč se ke komunikaei používá. Zde je několik doporučení pro výměnu klíčů.

1. Zamíchejte balíčkem. Náhodný klíč je nejlepší. Jeden z komunikujících může jeden balíček zamíchat a druhý poskládat stejně. Jeden balíček dostane odesilatel, druhý příjemce. Většina lidí neumí pořádně zamíchat karty, proto balíček zamíchejte alespoň desetkrát a snažte se použít balíček, se kterým se již hrálo, ne rozbalit nový. Pamatujte si, že máte mít záložní balíček ve správném pořadí. Jinak, když uděláte chybu, již nikdy se vám nepodaří zprávu rozšifrovat. Pamatujte si také, že klíč je v nebezpečí, dokud existuje. Tajná policie může balíček najít a opsat si pořadí karet.

2. Používejte bridžové řazení karet. Popis bridžového listu v novinách nebo učebnici bridže je v podstatě pětadevadesátibitový klíč. Pokud se komunikující dohodnou na způsobu, jak to převést v pořadí karet v balíčku a umístění žolíků (třeba po prvních dvou kartách zmíněných v rozboru hry), pak to může fungovat. Dávejte si pozor, tajná policie může objevit váš bridžový sloupek v tisku a pořadí si opsat. Můžete se pokusit ustavit nějaké opakovatelné pravidlo, podle něhož se bude sloupek vybírat. Například "používejte bridžový sloupek otištěný v místních novinách v den, kdy šifrujete", nebo něco podobného. Nebo použijte seznam klíčových slov k prohledávání webové stránky New

York Times a použijte sloupek, který se objevil v den, kdy byl publikován článek, který vám vyhledávač podle vašich klíčových slov našel. Pokud jsou tato klíčová slova objevena nebo odposlouchána, připomínají přístupové heslo. A najděte si vlastní způsob, protože i tajná policie čte knihy Neala Stephensona.

3. Použijte heslo k seřazení balíčku karet. Tato metoda používá algoritmus Solitaire k vytvoření základního pořadí v balíčku karet. Odesilatel i příjemce sdílí heslo. (Například "SECRET KEY".) Začněte s balíčkem s definovaným pořadím karet, od nejnižší po nejvyšší kartu podle bridže. Proveďte operace popsané pro Solitaire, ale místo kroku č. 5 sejměte ještě jednou a odpočítejte podle prvního písmene hesla (19 v našem příkladu). (Nezapomeňte dát horní karty hned na spodní karty, jak již bylo řečeno.) Udělejte to jednou pro každé písmeno hesla. Použijte další dvě písmena pro určení polohy žolíků. Mějte na paměti, že na každé písmeno standardní anglické abecedy připadá pouze asi 1,4 bitu nahodilosti. Budete potřebovat heslo o nejméně 80 písmenech, aby byla šifra jistá. Doporučuji 120 písmen. (Lituji, ale s menším počtem písmen zajištění šifry nebude dostatečné.)

PŘÍKLAD VÝSTUPU.

Zde jsou nějaké příklady dat, se kterými si můžete Solitaire procvičovat.

Příklad č. 1: Začněte s náhodně vybraným balíčkem.

A¦ až K¦, A¦ až K¦, A¦ až K¦, A¦ až K¦, žolík A, žolík B (můžete to chápat jako 1 - 52, A, B). Prvních deset výstupů je:

4 49 10 (53) 24 8 51 44 6 33.

Padesát trojka se samozřejmě vypouští. Uvedl jsem ji pouze pro názornost. Je-li nešifrovaný text

A A A A A A A A A A A,

pak je zašifrovaný text:

E X K Y I Z S G E H.

Příklad č. 2: Použijeme-li klíčovací metodu č. 3 a klíč "FOO", pak prvních patnáct výstupů je:

8 19 7 25 20 (53) 9 8 22 32 43 5 26 17 (53) 38 48.

Pokud se nešifrovaný text skládá ze samých A, pak zašifrovaný text bude:

I T H Z U J I W G R F A R M W.

Příklad č. 3: S použitím klíčovací metody č. 3 a klíč "CRYPTONOMICON" zašifrujeme zprávu "SOLITAIRE" na:

K I R A K S F J A N.

Samozřejmě byste měli použít delší klíč. Tyto příklady slouží pouze pro nácvik. Více příkladů najdete na webových stránkách a můžete použít knižní písmo PERL pro vytváření vlastních.

BEZPEČNOST ZNAMENÁ NENÁPADNOST

Solitaire byl vytvořen tak, aby byl bezpečný, i když nepřítel ví, jak algoritmus funguje. Předpokládal jsem, že Kryptonomikon se stane bestsellerem a jeho výtisky se najdou všude. Předpokládal jsem, že NSA a všechny ostatní bezpečnostní agentury budou algoritmus studovat a budou sledovat, kde se objeví. Podle mě je jediným tajemstvím klíč.

Proto je tak důležité utajit klíč. Pokud máte někde na bezpečném místě balíček karet, pak musíte předpokládat, že si nepřítel přinejmenším zahrává s myšlenkou, že používáte Solitaire. Pokud máte v sejfu bridžový sloupek, můžete očekávat přinejmenším tázavý pohled. Jestliže se o nějaké skupině ví, že používá tento algoritmus, předpokládejte, že si tajná policie vede databázi bridžových sloupků a používá je při pokusech šifru "rozbít". Solitaire je účinný, i když nepřítel ví, že ho používáte, a prostý balíček karet přece jen kompromituje méně než šifrovací software běžící na vašem laptopu. Nicméně tento algoritmus nenahradí schopnost "vyznat se v tlačenici".

OPERAČNÍ POZNÁMKY

Prvním pravidlem pro používání zpětnovazebně řadové šifry je: Nikdy nesmíte použít stejný klíč pro šifrování dvou různých zpráv. Opakujte po mně: nikdy nepoužít stejný klíč pro šifrování dvou různých zpráv. Pokud to uděláte, zcela jste narušili bezpečnost systému. Protože: Máte-li dvě zašifrované textové řady A + K a B + K a jednu od druhé odečtete, pak dostanete (A + K) - (B + K) = A+ K - B - K = A - B. Jsou to dvě zkombinované textové řady a ty je velmi jednoduché rozluštit. Věřte mi. Vy možná nedokážete dostat A a B z A - B, ale profesionál ano. Je to životně důležité: Nikdy nepoužijte jeden klíč pro zašifrování dvou zpráv.

Ať jsou vaše zprávy krátké. Tento algoritmus byl vymyšlen na krátké zprávy: několik tisíc znaků. Pokud potřebujete zašifrovat román o 100 000 slovech, použijte počítačový algoritmus. Ve svých zprávách použijte těsnopis, zkratky slang. Nevykecávejte se.

Pro větší bezpečnost se snažte co nejvíc udělat v hlavě. Pokud vám tajná policie již vylamuje dveře, klidně míchejte balíček karet. (Nevyhazujte ho do vzduchu, divili byste se, jak se pořadí zachová i po letu vzduchem.) Nezapomeňte zamíchat i záložní balíček.

BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA

Je toho spousta, ale bylo by příliš složité tu všechno vypisovat. Podívejte se na http://www.counterpane.com nebo napište Counterpane Systems, 1711 North Ave. 16, Oak Park, IL 60302, USA.

DALŠÍ ČTENÍ

Doporučuju svou vlastní knihu: Aplikovaná kryptografie (Applied Cryptography, vydali John Wiley & Sons, 19996). Potom si přečtěte Luštitele šifer od Davida Kahna (The Codebreakers, vydal Scribner, 1996). A pak je tu několik knih o počítačové kryptografii a pár dalších o ručním šifrování. Můžete si objednat volný e-mailový zpravodaj na

http://www.counterpane.com/cryptogram.html nebo poslat prázdný e-mail na crypto-gram-subscribe@chaparraltree.com. Je to zábavné odvětví. Hodně štěstí.

PODĚKOVANÍ PŘEKLADATELE

Za pomoc při překládání této knihy bych ráda poděkovala Honzovi a Jitce Krejčím, Ondrovi Kubínkovi, Martinu Böhmovi, Ondrovi Šefčíkovi, Margitě Haschové, Heleně Šebestové, Simoně Holubcové a mnoha dalším, kteří mi chytře odpovídali na mé hloupé otázky, případně s tím otravovali zase své kamarády, příbuzné a žáky. Zároveň bych chtěla laskavého čtenáře požádat o shovívavost; čeština je jazyk sice bohatý, ale v počítačové mluvě dosud ne zcela ujednocený, mnoho termínů se používá v několika variantách (jenom Cancel lze vyjádřit minimálně třemi českými slovy, a většina počítačníků raději stejně používá to anglické), a proto jsem se snažila při existenci více variant zvolit takovou, která je podle mě srozumitelná i člověku, jenž u počítače neprosedí dvacet hodin denně a před usnutím si ho nestrká pod polštář. Navíc mi poradci na několika místech připisovali poznámky ohledně fungování některých matematických jevů, ale je třeba vzít v potaz, že se autor snažil v rámci básnické licence věci zjednodušit kvůli hladšímu průběhu vyprávění.

Neal Stephenson
KRYPTONOMIKON

Z amerického originálu Cryptonomicon,
vydaného nakladatelstvím Avon Books
v New Yorku v roce 1999,
přeložila Dana Krejčová.
Odpovědná redaktorka: Eva Hartová.
Vydalo nakladatelství TALPRESS, spol. s r. o.,
Jungmannova 14, 110 00 Praha 1,
jako svou 386. publikaci.
Sazba: SF SOFT.
Obálka: Typografické studio Trilabit.
Tisk: S-TISK Vimperk.

První vydání, Praha 2006.

1 Před 2. světovou válkou se tak říkalo 1. světové válce.

2 Reserve Officer Training Corps.

3 Ve skutečnosti IAS, Institute of Advanced Study, Ústav pokročilých studií.

4 Rok 1940 byl dobrý rok na to, aby člověk začal experimentovat s pohlavními chorobami, protože se na trhu právě objevil penicilin v injekční formě. (Pozn. aut.)

5 Ninoy Aquino International Airport.

6 Tak si říkají sami Filipínci. Ženský rod zní Pinay.

7 Paul Revere, vynikající americký stříbrotepec a hrdina americké revoluce. Zúčastnil se slavného bostonského čajového dýchánku a jeho dramatickou jízdu z noci 18. dubna 1775 s varováním, že Britové přicházejí, dokonce v baladě zvěčnil Henry Longfellow. Revere zařídil, aby byl příchod britských oddílů ohlášen lucernami umístěnými na věži Starého kostela v Bostonu: "Jedna (lucerna), když (přijdou) po zemi, dvě (lucerny), když (připlují) po moři."

8 Útok na Pearl Harbor sedmý prosinec.

9 "Hypo" je vojenský způsob, jak říci písmeno H. Chytrý kluk Waterhouse z toho vyvozuje, že tu musí být nejméně sedm dalších: Alfa, Bravo, Charlie atd. Nicméně v tomto případě to H znamená Havaj. (Pozn. aut.)

10 Za dočasného předpokladu, že se Alan mýlí a že lidské mozky nejsou stroje. (Pozn. aut.)

11 Očividný paradox, avšak nic neobvyklého - pobyt mimo Ameriku Randymu umožnil vnímat tyto věci ještě lépe. (Pozn. aut.)

12 Opovržlivý výraz pro bojujícího muže, který není dost dobrý, aby byl u námořní pěchoty. (Pozn. aut.)

13 Muži se zkušenostmi z Asie používají výraz "Japončík". Jelikož plukovník použil označení "Japonec", je zřejmé, že sloužil v Atlantiku anebo Karibiku. (Pozn. aut.)

14 Američané nemají na rozdíl od nás a Britů přízemí, to je pro ně první poschodí, naše první poschodí je pro ně druhé atd., i když Evropská unie s tím dost zamíchala.

15 Staré univerzity v Oxfordu a Cambridge.

16 Nemá pro tuto teorii žádné ověřené údaje, prostě mu to jen připadá jako bezva nápad. (Pozn. aut.)

17 Kardiopulmonární resuscitaci.

18 Hlášení 21. pancéřové divize. Nic zvláštního se neděje.

19 Rozhodl se, že bude používat anglické výrazy, místo aby ze sebe dělal blbce, když by se pokoušel vyslovit ta

qwghlmská. (Pozn. aut.)

20 Podle E. Q. vyráběné z lišejníku. (Pozn. aut.)

21 V angličtině tedy: TWO BY FOUR BOARDS ONE HUNDRED COUNT LENGHT EIGHT FEET, viz dále.

22 Cantrell naráží na to, že plán číslo jedna jim přinesl několik milionů dolarů na zahájení podniku od Springboard Group, organizace ze San Matea, poskytující rizikový kapitál. (Pozn. aut.)

23 Shaftoe neměl posledních pár týdnů na práci nic lepšího než jen hrát si s kartami POZNEJ SVÉHO NEPŘÍTELE, a tak teď dokázal určit čísla modelů i málo známých skopčáckých pozorovacích letadel. (Pozn. aut.)

24 První znak, mi, znamená "tajemství" a druhý, fu, má dva významy, na jedné straně to znamená symbol či značku a na druhé taoistickou magii. (Pozn. aut.)

25 Od rozbití čtyřrotorové Enigmy. (Pozn. aut.)

26 Baudotův kód používá dálnopis. Každý z 32 symbolů v abecedě určené pro dálnopis má přiděleno jedno číslo. Toto číslo lze vyjádřit pětičíselnou binární číslicí, tedy pěti jedničkami nebo nulami nebo (což je užitečnější!) pěti dírkami či nepřítomností dírek na papírové pásce. Taková čísla lze také vyjádřit uspořádáním elektrických pulzů, které je možné odeslat po drátě nebo přes rádiové vlny a na druhém konci vytisknout. Němci poslední dobou používali zprávy šifrované v Baudotově kódu pro komunikaci mezi velitelstvími na nejvyšší úrovni, tj. mezi Berlínem a štáby různých armád. V Bletchley Parku tuto kategorii šifrovacích schémat označují jako Fish - Ryba - a stroj Colossus - Kolos - staví proto, aby rozbili právě tuto šifru. (Pozn. aut.)

27 Před půlhodinou se Epiphyte Corp. scházela ve vestibulu, když se objevil velký černý mercedes rovnou z letiště. 747 létá na Kinakutu čtyřikrát denně, a podle hodiny, ve kterou se dotyčná osoba zapisuje v recepci svého luxusního hotelu, poznáte, odkud přiletěla. Tihle chlapci přiletěli z Los Angeles. Tři Latinoameričané: chlapík ve středním věku a velmi důležitý, o něco mladší asistent a zelenáč. Do vestibulu jim přišel naproti muž, který se včera pozdě večer objevil s mobilním telefonem na setkání u sultána. (Pozn. aut.)

28 Australia & New Zealand Corps, vojenské síly Austrálie a Nového Zélandu.

29 Jedná se o suchý humor a všichni v místnosti to tak berou. V této chvíli už žádný U-boot nemůže proplout kanálem La Manche, stejně jako by nemohl proplout po Mississippi, potopit v Dubuque několik říčních člunů a doufat, že vyvázne se zdravou kůží. (Pozn. aut.)

30 Japonský armádní výraz pro "ústup". (Pozn. aut.)

31 Generál Douglas MacArthur.

32 Je bez řečí, že Finové musí mít vlastní sui generis značku automatických zbraní. (Pozn. aut.)

33 Royal Australian Air Force, Královské australské letectvo.

34 Tato věta je parodie na Douglase MacArthura Shaftoa. (Pozn. aut.)

35 Anglicky se beran řekne ram, což má s RAM společný jen způsob psaní.

36 Southwest Pacific Theater, válčiště Jihozápadní Pacifik.

37 Federální úřad pro letectví a Úřad pro bezpečnost dopravy.

38 Bridž anglicky znamená most, obojí se v tomto jazyce píše bridge.

39 Neužívej PC.

40 Diakritická znaménka v morseovce pochopitelnč nejsou, zde jsou slova uváděná s českou transkripcí pro pohodlí čtenáře.

41 Úřad pro národní bezpečnost.

??

??

??

??

2